ANUL XXIII — NR. 28 (996) — 8 IULIE 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

ROMÂNIA - DURATĂ ȘI DEZVOLTARE:
caraș-severin și cluj

«mă tenta să văd
cum se nasc noțiunile»

orșova – un oraș pentru eternitate

primii pași din
drumul pîinii către noi

PACE, COOPERARE MUNCĂ

Cuvinte-deviză, cuvinte-aspirații, cuvinte-program înscrise și pe agenda acestei săptămîni a președintelui țării.

Pace, cooperare, muncă!

Ascensiunea relațiilor româno-egiptene, al căror promotor este însuși secretarul general al partidului, confirmă în practică justețea pozițiilor și orientărilor fundamentale stabilite de Congresul al X-lea și Conferința Națională privind solidaritatea militantă a României socialiste cu statele arabe, modalitățile de rezolvare a problemei Orientului Apropiat.

Comentariile și aprecierile multiple la o săptămînă de la semnarea documentelor oficiale comune româno-egiptene învederează ideea că statele, popoarele comunității internaționale, reacționează cu înțelegerea cuvenită cînd sînt reafirmate ideile legalității internaționale, idei conform cărora progresul popoarelor este nemijlocit legat de statornicirea unor raporturi între state bazate pe realizarea unei ordini noi în lume, pe echitate și justiție internațională.

Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și Republicii Arabe Egipt, o veritabilă Cartă a prieteniei româno-egiptene, act cu o amplă semnificație internațională, proclamă principiile de bază pe care cele două țări sînt hotărîte să-și așeze relațiile de prietenie și cooperare, ca și relațiile cu alte state; din acest punct de vedere, este de domeniul evidenței că prin concluziile subliniate, prin documentele încheiate, dialogul la nivel înalt româno-egiptean prezintă o deosebită importanță nu numai pentru cele două state, pentru relațiile lor bilaterale, ci reprezintă totodată o contribuție de seamă la cauza generală a promovării destinderii, colaborării, securității și păcii în lume. Pentru întregirea acestei afirmații e suficient să enumerăm succint doar cîteva dintre aceste principii: respectarea drepturilor națiunilor la existență, libertate, suveranitate și independență, la pace și securitate, respectarea dreptului fiecărui popor de a dispune liber de soarta sa, fără nici un amestec, constrîngere sau presiune exercitate din afară etc.

Rezultatele pozitive ale dialogului la nivel înalt româno-egiptean ne conving, cu forța faptelor, de prestigiul pe care România socialistă l-a dobîndit în viața internațională în cei 30 de ani de la Eliberare.

Vizita în România a președintelui ales al Republicii Columbia și a soției sale reprezintă o contribuție de seamă la fundamentarea prieteniei între poporul român și columbian.

Declarația solemnă comună și Comunicatul comun, semnate de președinții României socialiste și Republicii Arabe Egipt constituie o veritabilă Cartă a prieteniei româno-egiptene, cu o amplă semnificație internațională.

Acest adevăr este ilustrat și de vizitele unor marcante personalități politice și de stat, ultimul care a salutat locuitorii Capitalei fiind președintele ales al Republicii Columbia, Alfonso López Michelsen.

Politica externă a României adaugă propriile sale succese marilor înfăptuiri cu care poporul român întîmpină pe plan intern aniversarea a 30 de ani de la Eliberare și cel de-al XI-lea Congres al P.C.R.

Sub semnul acestor două mari evenimente din viața poporului nostru a fost convocată la București, din inițiativa secretarului general al partidului, Consfătuirea cu activul de partid și de stat din centralele industriale și întreprinderi, reuniune specifică de lucru, unde, cum ne-a obișnuit, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a făcut o amplă și obiectivă trecere în revistă a realizărilor dobîndite de centralele industriale în cei 5 ani de activitate, evidențiind noul pozitiv, găsind cuvinte de laudă și apreciere pentru colectivele de oameni ai muncii, examinînd critic stilul și metodele de muncă ale consiliilor și comitetelor oamenilor muncii, ale organizațiilor de partid, precum și felul cum acestea acționează pentru realizarea cincinalului înainte de termen. «Aici, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, se află cadrele de bază din industria noastră socialistă, cei care au rolul principal în organizarea și conducerea activității industriale. Toți sînt activiști de partid și de stat, cadre de partid trimise să conducă diferite sectoare de activitate. Dorim de aceea să discutăm lucrurile deschis — în spiritul și concepția partidului nostru». În acest spirit au fost examinate căile în vederea lichidării neajunsurilor, posibilitățile de înfăptuire deplină a rolului ce revine centralelor ca unități principale ale organizării producției și cercetării, ale conducerii planificate a activității de producție.

În consfătuire au fost subliniate angajamentele pe care clasa muncitoare din centralele industriale, hotărîtă să realizeze înainte de termen planul cincinal, și le-a reînnoit, cinstind în acest fel concret, în acest limbaj al muncii, evenimentele politice din vara și toamna acestui an, a XXX-a aniversare și Congresul XI al partidului.

NICOLAE CRISTACHE ■

la balș, oamenii își de
muncă vocația de a f

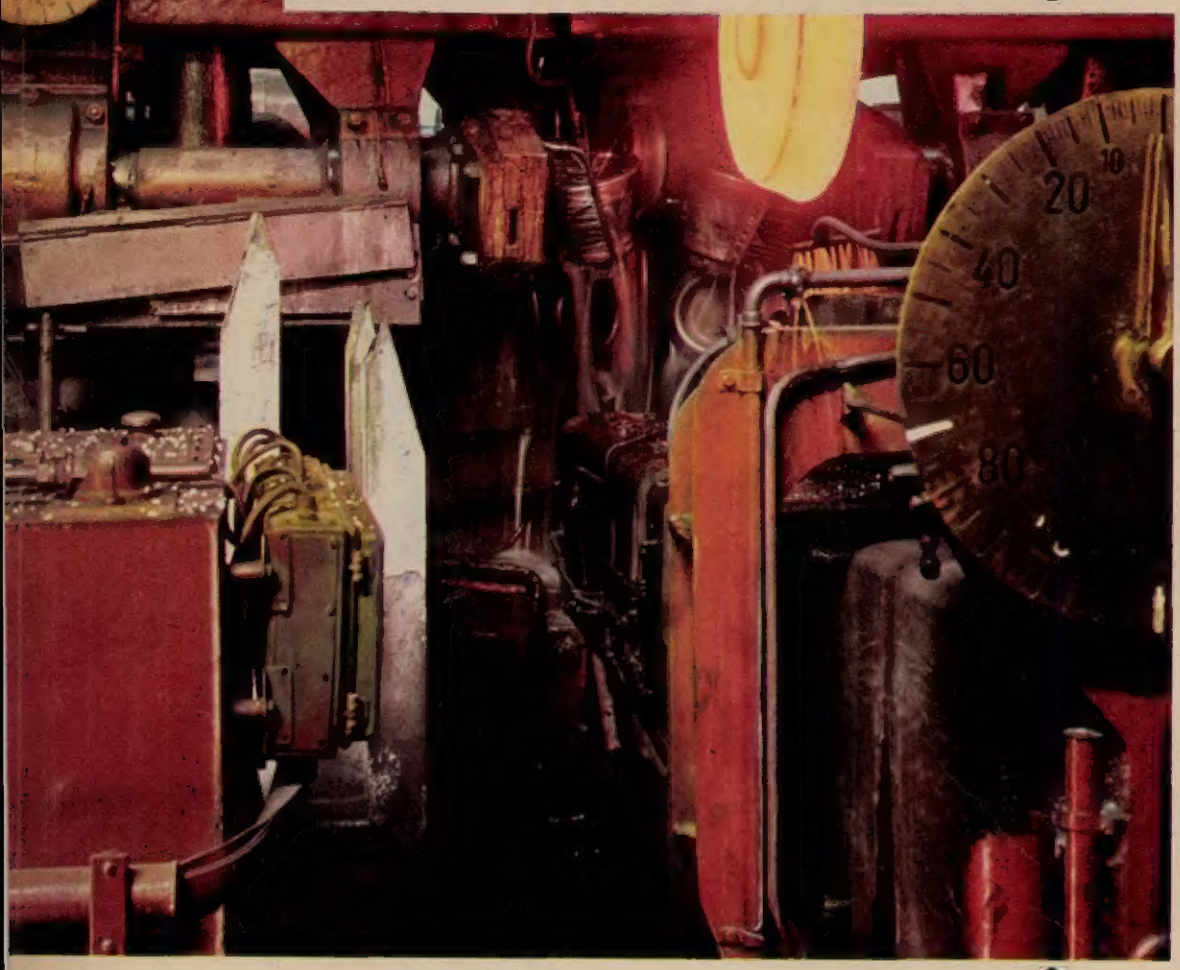

Am petrecut o zi în incinta Întreprinderii de osii și boghiuri din Balș, am parcurs cele trei fabrici ale ei, am stat de vorbă cu oamenii atîta timp cît oamenii au avut răgaz pentru mine, m-am învîrtit în stînga și în dreapta, fiind martorul unei activități asidue, pasionate, neostenite, a unor lucrători care furnizează industriei țării și străinătății — după numele întreprinderii — osii și boghiuri, mai exact osii montate cu roți monobloc pentru vagoane de călători și marfă, osii și boghiuri, ultimul termen desemnînd ansamblul de rulare a vagoanelor, adică — altfel vorbind — partea de sub platformă.

Pentru reporter, ziua aceea a fost plină de impresii și de descoperiri, a fost chiar o zi festivă, pentru el și pentru întreprindere deopotrivă, de vreme ce în dimineața vizitei oamenii uzinei livrau osia cu numărul 80 000, ceea ce însemna — și, desigur, înseamnă — că 20 000 de vagoane de cale ferată circulă pe terasamentele lumii pe «picioare» de oțel fabricate la Balș. Expresia pe terasamentele lumii nu este deloc exagerată, în sprijinul ei venind un procent care spune totul și care face cinste lucrătorilor întreprinderii: nouăzeci și cinci la sută din producția Balșului ia drumul exportului, livrările către Bulgaria, India, U.R.S.S., Polonia, China, R.D.G. sau Iugoslavia fiind deja o treabă de rutină, într-un moment în care osiile și boghiurile create acolo, pe pămînt oltenesc, cam la jumătatea distanței dintre Craiova și Slatina, se pregătesc pentru o lungă călătorie peste ocean, către Brazilia, Peru și așa mai departe.

Dată în funcțiune cu primele capacități în 1970, întreprinderea din Balș are în spate o istorie scurtă și tumultuoasă, scurtă pentru că anii trecuți de atunci sînt puțini, oricum i-ai număra, tumultuoasă pentru că, la ceasul nașterii ei, uzina reprezenta prima întîlnire a localnicilor cu marea industrie apărută peste noapte într-un orășel fără ambiții și realizări deosebite, într-un tîrg — ca să folosesc cuvîntul cel mai exact — cu o sin-

Pe acest teren, pe care în urmă cu cîțiva ani se întindeau doar grădini de legume, se extinde astăzi o modernă și impunătoare întreprindere a industriei grele prin plămînii căreia respiră un întreg oraș trezit la viață.

Uzină utilată modern, Balșul transportă incandescența roților în gheare metalice, sub ochiul rece al aparatelor de măsură. În sectorul cald, rebuturile s-au redus acum pînă la nivelul cel mai de sus al tehnicii mondiale.

Oțelăria electrică, al cărei prim cuptor a început să ardă cu trei luni și jumătate mai devreme decît era prevăzut, anunță pînă la sfîrșitul cincinalului o producție suplimentară de 30 000 tone. Un uriaș aragaz cu trei ochiuri, cu două cuptoare de 25 de tone și cu unul de 50, consacră Balșul în rîndul marilor centre producătoare de oțel electric.

Pentru a ajunge osie, calupurile de metal — cărora oamenii de la Balș le spun, simplu, blumuri — trebuie să treacă prin cuptoare și să poposească la forje. Drum al prelucrării oțelului și al hărniciei oamenilor.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN

scoperă prin ace industrie

«Aici, pe aceste spații, se poate produce mai mult! Am investit mult și trebuie să obținem o producție cît mai mare».

NICOLAE CEAUȘESCU

cu prilejul recentei vizite de lucru la Întreprinderea de osii și boghiuri din Balș

gură stradă pietruită și cu mulți oameni plecați la Craiova să-și cîștige pîinea și să facă industrie pentru vecini.

Evident, începutul n-a fost simplu, dar care început — vă întreb — este simplu?! Forță de muncă exista cu prisosință, exista și dorința oamenilor de a sfinți prin muncă și prin industrie locul pe care se născuseră, existau toate acestea și, desigur, multe altele, dar Balșul nu cunoștea — căci n-avusese cum să cunoască — deprinderea cu tehnica modernă și disciplina muncitorească, adică tocmai acele virtuți indispensabile lansării și consolidării unei uzine de industrie grea. Acestea fiind zise, a fost nevoie de [illegible] preocupare și de multă muncă, de [illegible]picăcitate și de răbdare pentru ca localnicii să învețe o meserie, s-o desăvîrșească și apoi s-o perfecționeze, pentru a face din uzina lor ceea ce este ea astăzi, adică o unitate mîndră a industriei constructoare de mașini, raportînd partidului și țării o producție, în 1974, cu patru sute la sută mai mare decît în 1972, anunțînd totodată etape de vertiginoasă extindere, garantînd — între altele — triplarea numărului de lucrători în 1978 și realizări în pas cu dezvoltarea generală a județului și a patriei.

Chiar dacă un reportaj se ferește uneori de cifre și comparații, reportajul acesta nu se va dispensa de ele, ci le va reproduce, întrucît munca oamenilor de la Balș se raportează înainte de toate în cifre, după expresia aceea care poate să pară tocită, dar care nu e: întreprinderea a fost proiectată inițial pentru două tipuri de osii și a asimilat pînă în prezent paisprezece, pentru un singur tip de boghiu și produce la ora actuală trei, în vreme ce rebuturile — capitol la care uzina a roșit pînă nu demult, consemnînd în 1972 un procent exagerat, douăzeci [illegible]tru la sută — s-au redus la sectorul cald [illegible] la opt la sută, Balșul situîndu-se astăzi, fără vorbe umflate, la nivelul tehnicii mondiale.

La toate aceste realizări au concurat, neîndoios, mulți factori, dar înainte de toate oamenii, lucrătorii uzinei care au înțeles să se stabilizeze și să se perfecționeze, marea majoritate dintre ei calificîndu-se la locul de muncă în numai opt luni, progresînd și descoperindu-și cu fiecare zi vocația pentru industrie, constatînd că devansarea termenelor de dare în folosință a capacităților este o treabă a lor și a țării deopotrivă, Balșul devenind — de la 15 iunie și cu trei luni și jumătate înainte de termen — cel de-al șaselea centru românesc producător de oțel electric. Atunci, în ziua aceea de la jumătatea lunii trecute, la o oră dinaintea prînzului, mai exact la unsprezece și unsprezece minute, primul cuptor al oțelăriei electrice a intrat în funcțiune, cu o capacitate de 25 de tone pe șarjă, înscriind un nou punct pe harta imaginară a oțelului românesc, *ridicînd tîrgușorul de altădată, cu o singură stradă pietruită și traversat de terenuri pentru zarzavat, la rangul marii industrii, așezîndu-l în rîndul orașelor de tradiție, alături de Hunedoara, Reșița sau Galați.*

Inginerul Nicolae Ionescu, directorul întreprinderii, oltean din Negoești, întors pe meleagurile natale abia în urmă cu doi ani, vorbește despre toată această miraculoasă metamorfoză ca despre un lucru foarte simplu și firesc, dar eu știu că la început a găsit aici dezordine și un potențial uman nevalorificat. S-a pus pe treabă, a căutat să fixeze muncitori și să-i intereseze, să-i învețe bine o singură operație mai întîi, apoi să le diversifice preocupările, din aproape în aproape, ca meseria să se lege și oamenii să cîștige omenește. A uitat de casă, a uitat de masă, și-a făcut casă și masă din uzină, petrecînd în spațiul ei zile și nopți în șir, în fața oamenilor și la căpătîiul producției, furînd un crîmpei de somn cu capul pe mașină. A pledat pentru introducerea acordului global în întreprindere și, nu la mult timp după venirea sa, I.O.B. a devenit prima unitate din construcția de mașini aplicînd acordul global, ceea ce a condus la creșterea producției cu aproape jumătate și la creșterea veniturilor cu douăzeci la sută.

Am stat de vorbă cu directorul Ionescu timp de mai multe ceasuri. Discuție mereu fragmentată de intrările și ieșirile oamenilor uzinei, ale directorului adjunct tehnic și de producție Gherman Dascălu și ale maistrului Ion Dincă de la întreținere-forjă, ale lor și ale altora, căci ușa *directorului nu este* închisă pentru muncitorii întreprinderii decît atunci cînd inginerul Ionescu se află el însuși la locurile de muncă, supraveghind și controlînd fără răgaz și fără mulțumire, căci — parcă îl aud — multe mai sînt de făcut, iar sarcina cea mai importantă este dublarea producției pe suprafețele existente, trasată chiar de secretarul general al partidului, cu ocazia recentei și importantei vizite de lucru, constituită într-un moment istoric pentru oamenii uzinei.

La o unitate de asemenea proporții și — acum — de asemenea prestigiu, sarcinile sînt pe măsură. Scularia e încă în montaj, al doilea cuptor de douăzeci și cinci de tone de la oțelărie va trebui să producă, înainte de termen, pînă la 30 septembrie, linia tehnologică pentru călirea bandajului roților — autoutilare conducînd la economisirea multor milioane de lei valută — se află în probe, toate acestea îl preocupă pe inginerul Ionescu, care mai găsește încă timp și pentru altele, pentru pasiunea sa destinată sportului, acolo unde Universitatea Craiova l-a făcut fericit și unde echipa de rugby a uzinei a ajuns în divizia secundă.

S-ar înțelege, poate, din cele de mai sus că la Balș toate merg strună, dacă nu pe roate, măcar pe osii și boghiuri. În linii mari, aceasta este situația, progresul uzinei și — după el — al *orașului este vizibil cu* ochiul liber, dar mai sînt poticneli și momente de ezitare, pe care oamenii le privesc în ochi, cu bărbăție și maturitate. Cele mai multe necazuri pleacă de la erorile proiectantului, mai mici sau mai mari, concepînd hale uriașe de lucru fără lumină naturală sau «uitînd» să doteze uzina cu o secție de mecanic-șef în sarcina căreia să stea producerea pieselor de schimb, unicate și cu valori mici de producție, piese pe care mulți furnizori refuză să le facă.

Inginerul Nicolae Ionescu îmi spune că acestea sînt minusuri inerente începutului, dar că ele vor fi remediate. Apoi mă invită să vizitez orașul, Balșul care și-a descoperit prin muncă vocația de a face industrie, străzile lui cu asfalt și canalizare, cele peste o mie de apartamente noi, care vor fi șapte mii pînă în 1980, cele două cămine pentru lucrătorii nefamiliști ai I.O.B. și cantina, începere în care — în cinstea dării în folosință a primului cuptor — ansamblul «Simianca» al întreprinderii a dat, chiar în seara zilei de 15 iunie, un spectacol intitulat «Drag mi-e cîntecul și jocul ce răsună în tot locul».

Directorul Ionescu n-a apucat să vadă dansurile ansamblului. După patru nopți nedormite, a căzut — povestea cineva — ca un pom secerat, în vreme ce oamenii *uzinei s-au bucurat și au băut și un pahar* cu vin.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Construită conform indicațiilor date de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul vizitelor sale anterioare, sala cu multiple funcțiuni de pe Dealul Piscului se află foarte aproape de cotele finale la vizita de lucru din 17 iunie a secretarului general al partidului.

JURNAL DE ȘANTIER

dreptul la orgoliu

Gata, sala polivalentă a început «să arate». A început să fie. În 16 iunie, parabolele de oțel, dantela concavelor din oțel nobil, din care — vă spuneam într-un articol precedent — se fac corzile de pian, se terminau de montat, acolo sus, la cota finală a acoperișului. Pe lîngă splendidul spectacol al geometriei, momentul pe care-l trăiam îngloba spectacolul unui travaliu intens, dar și o indubitabilă certitudine. Încheia cu brio, «la milimetru», o reușită incontestabilă a constructorilor noștri. Se confirma ceea ce afirmam în articolul numit «La început a fost o foaie albă de hîrtie», că sala de pe Dealul Piscului reprezintă o valoare pentru inginerimea română. Gata, putem să facem de acum-încolo construcții suspendate pe cabluri, chiar și cu deschideri de două ori mai mari decît aceasta, chiar și de 15 000 de locuri, de 22 000, cum mi se spune, nu va mai fi o noutate, nu va mai da emoții nimănui. Fără pic de infatuare, putem spune că am devenit experți. Nu ne vom mai uita cu ochii larg deschiși și cu disimulată invidie la sala jocurilor olimpice de la München, uriașă construcție pe cabluri. Avem la noi acasă așa ceva. Și suportăm orice severă confruntare de specialitate — sistemele de prindere a fermelor din cabluri sînt originale. Inginerul proiectant Constantin Pavelescu de la I.S.A.R.T., autorul lor, îmi pune la îndemînă reviste de specialitate din multe țări, ca să mă *convingă, inclusiv pe acelea cu detaliile tehnice* ale sălii de la München. Îmi aduc aminte că, după ce — cu peste o lună în urmă, cînd abia se ridica scheletul sălii — i-am transcris în revistă afirmația că unul din marile avantaje ale acestor acoperișuri constă în montarea lor extrem de rapidă, în numai două săptămîni, a cam fost ironizat de către unii colegi de breaslă, de către unii arhitecți. «Cum, în două săptămîni?!» Și s-a confirmat că nu era nici laudă, nici hazard, nici aproximație. Era calcul. Calcul matematic. Aș putea spune chiar că a greșit puțin inginerul Pavelescu fiindcă nu luase în calcul atunci — nu se cunoșteau încă — echipele de muncitori ale lui Burcea și Chiriac. Previziunile sale au fost întrecute. Montarea s-a făcut în numai 12 zile.

Dacă pe 18 aprilie consemnam marele examen-premieră, firește cu inseparabilele lui emoții, ale ridicării primei grinzi gradene din beton prefabricat, pe 3 iunie am simțit aceleași emoții, aceeași tensiune, pretutindeni în jur, cînd s-a ridicat prima fermă din cabluri, prima parabolă geometrică peste trupul sălii. S-a înălțat cu gesturi măsurate, calme, ca un trofeu, ca o ofrandă. S-a înălțat ca pe o inegalabil de frumoasă și inedită parabolă. Mă uitam la oameni, la Burcea și la Chiriac, cu tîmplele și mușchii brațelor încordați de efort și de concentrare, și simțeam că între abstractul matematic și cel artistic nu mai există limite. Analogia era desăvîrșită. Ceea ce făceau ei acum nu putea să dea greș, era de fapt doar *un moment, o altă* etapă, o treaptă și nu ultima, dintr-un lung și nu mai puțin precis, și nu mai puțin spectaculos, travaliu de montare la sol, de formare a acestor cabluri-parabole, din niște aparent banale sîrme de oțel. Pentru că totul presupunea și risc, și neprevăzut. Aceste cabluri — cabluri executate la «1 Mai» Ploiești, cu sîrmă de oțel de la Cîmpia Turzii, care *s-au confirmat a fi de o excepțională* calitate, chiar dincolo de așteptări — s-au tăiat la dimensiuni de mare precizie, fără toleranțe, imaginați-vă că lăcătușii lui «Nea Burcea» au tăiat cabluri de 69,807 metri, de 69,741 metri, 256 de cabluri fără eroare și nu cu aparatură electronică, și că tot fără toleranțe, tot la cote milimetrice, au montat pe ele toate piesele de prindere, o puzderie de piese, de ansambluri și șuruburi. Tot sistemul de formare și pregătire a cablurilor la sol, pe o pistă special amenajată în șantier, a decurs în condiții excepționale, și pentru asta trebuie să amintim tot «lotul cablurilor» condus de inginerul Florian Dițâ, secondat de către subinginerul Dumitru Mateescu, acest norocos tînăr aflat în primul lui an de muncă, avînd șansa de a debuta într-o construcție de o asemenea noutate. Și a lucrat la nivelul șansei sale. După ce, în sfîrșit, riscurile posibile au trecut, după ce cablurile au fost montate, trebuia dată forma geometrică teoretică de calcul. Ca niște zburători la trapez, agățați cu centuri de siguranță de corzile de oțel, cu trupurile plutind în spațiu la 15-20 metri înălțime, curajoșii «cortaci» din echipa lui Burcea (care pînă acum n-au mai lucrat acoperișuri din cabluri) au verificat, iarăși la milimetru, dimensiunile, au reglat piesele de prindere în poziția lor definitivă. Cînd apar aceste rînduri se lucrează la întinderea primei folii — tablă cutată de la «Romcord»-Galați — peste care se vor așeza straturile termoizolante din silan, apoi cele hidroizolante și, în sfîrșit, fascinantul ruberaliu, cel ce ne va da senzația vizuală că peste edificiul din Dealul Piscului plutește o mare de argint. Cu efecte estetice remarcabile, soluția reputatului nostru profesor arhitect Cezar Lăzărescu are concomitent rațiuni tehnice. Ruberaliul fiind un excelent material de reflectare a razelor solare.

Investiție generoasă de idei estetice și de competențe tehnice, ea, sala polivalentă, dă dreptul la orgoliu, nu numai arhitecților, nu numai inginerilor proiectanți, ci tuturor acelora care o execută, ca și tuturor acelora care au furnizat materialele, de la betonul din fundații la ruberaliu, de la ruberaliu la cele mai invizibile instalații termice, electrice, de sonorizare etc., etc. Și tuturor celor ce au executat aceste materiale care, într-o proporție covîrșitoare, sînt de fabricație românească. La realizarea sălii concurează peste 50 de furnizori, adică peste 50 de unități industriale din țară. Acum, cînd scriu aceste rînduri, în foaierul pentru public, care ne va încînta și ne va impune prin grandoarea lui, se așterne un covor de șase mii de metri pătrați de marmură, de impecabile dale de marmură, executate de muncitorii de la «Marmura» București. Și să nu uitați, cînd vă veți îndrepta, pe culoarele laterale, spre garderobe, o, chiar dumneavoastră amatorii de sport, nu vă grăbiți. Măcar o dată, măcar prima dată, priviți tavanul. Măreția de edificiu gotic, sînt sigură, vă va tăia respirația. Este uluitoare asemănarea și uluitoare surpriza pentru o construcție atît de modernă. Stîlpii cadrelor de fațadă s-au contopit cu acele gradene care țin tribunele prin acest magnific unghi gotic. Cînd i-am observat și am exclamat, inginerul Pavelescu mi-a spus că «e vorba doar de o structură foarte sinceră». Da, sinceră ca o creație autentică. Sinceră ca un orgoliu la care ai dreptul prin ceea ce faci.

V. GHERGHINOIU ■

CARAȘ - SEVERIN
o prezență
la temperaturi înalte

30

Lumini și flăcări — stele terestre ale Reșiței nocturne.

NOUL, prezent în centrul civic al Oraviței.

Noul și impozantul hotel «Hercules» din stațiunea balneo-climaterică Băile Herculane.

Cîteva mostre ale garniturilor de mobilă «Bonanza», unul dintre cele mai solicitate produse ale I.C.I.L. Caransebeș pe piața internațională.

PREGENERIC LA UN JUDEȚ AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

Suprafața județului Caraș-Severin reprezintă 3,6% din suprafața întreagă a României. Pe 851 400 hectare, cu alte cuvinte, cu greu poți găsi măcar o singură zonă unde să nu se pătreze vestigii ale unui trecut de milenii. Istoria trecută sau de dată recentă este prezentă, fie că am pomeni obiectele de cult sau armele dezgropate aci, castrele romane de la Jupa (Tibiscum), Berzovia (Berzobis), Teregova, Mehadia (Admediem) sau așezările rurale (Villa Rustica) *dezvelite* din Caransebeș sau Gornea, fie doar pădurea de la poalele muntelui Semenic, acolo unde cu puțin înainte de 23 August 1944 a căzut eroic, *la datorie*, eroul clasei muncitoare române, comunistul Ștefan Plavăț, purtînd — parcă simbolic — numele conspirativ «piatră»!

Relieful predominant muntos și deluros al acestor meleaguri bănățene adăpostește astăzi o populație de peste 370 000 de oameni cuprinși într-un municipiu, 7 orașe cu 21 de localități componente, 69 de comune și 288 de sate.

Bogățiile solului sînt pădurile de fag și brad la munte, pădurile de stejar, tei, frasin, ulm la deal și pășunile alpine și subalpine ale munților Semenic, Țarcul și Poiana Ruscăi. O deosebită importanță pentru economia națională o au variatele bogății ale subsolului: zăcăminte de huilă și antracit (Anina, Secu, Bigar) folosite la obținerea cocsului metalurgic, cele de minereu de fier din zonele Bocșa, Ocna de Fier și Dognecea (unde extracția datează încă de pe timpul ocupației romane), zăcămintele de minereuri complexe — cupru, plumb, zinc de la Oravița, Ciclova și Moldova Nouă —, zăcămintele de minereuri nemetalifere: mică (Crîjma, Bouțar, Bucova), talc (Voislova, Marga), marmură (Rușchița), argilă refractară (Anina), precum și izvoarele termale minerale, sulfuroase, clorosodice și calcice de la Băile Herculane.

Atunci însă cînd spui «județul Caraș-Severin», spui întîi și întîi INDUSTRIE!

REȘIȚA TEMPERATURILOR ÎNALTE ÎN PLINĂ ACTUALITATE: MILIONUL DE TONE DE OȚEL ANUAL!

...iar cînd spui industrie, înțelegi în primul rînd: Reșița.

Sosind la Reșița cu trenul, dinspre Caransebeș, seara, orașul metalurgiei române ți se arată dintr-o dată, în momentul coborîrii la vale, către apele firave ale Bîrzavei, ca o mare de sclipiri — ca un lac imens de becuri, adunat între poalele munților. Ziua, Reșița pare însă mai răsfirată — mai ales datorită noului cartier de locuințe ce se strecoară prin dreptul gării noi, un șirag perlat de blocuri și complexe comerciale moderne. Oricum ai pătrunde însă către centrul civic, politic și cultural al orașului, treci vrînd-nevrînd prin fața unei originale expoziții permanente în aer liber: «Parcul de locomotive» al Reșiței.

Grațioase și, acum, tăcute, locomotivele cu abur ale României — toate tipurile, fără excepție, fabricate altădată aici — lucind de curățenie, cîte un exemplar din fiecare, așezate în rînd, readuc în memorie, nostalgic, agitata și triumfătoarea lor existență de altădată... În dreptul fiecăreia, un tabel explicativ: data «nașterii», tipul, greutate, putere, număr de roți etc.; fișe așa-zis personale. În centru, flancată de două «pullmanuri *ultimul tip*, o jucărie micuță, de cîțiva metri: primul «copil» al Reșiței (cea asupra căreia, în muzeul uzinal, există o mărturie fotografică de valoare: purtată de 20 de perechi de boi, instalată pe o platformă improvizată, ea lua drumul Oraviței, prin a doua jumătate a secolului trecut, inaugurînd apoi acolo una dintre primele linii ferate de la noi din țară!...). A fost așezată pe un soclu de ciment și îți vine să te apropii și să-i mîngîi cu palma tabla și roțile ce au purtat, tîrînd după ele ani de-a rîndul, atîtea destine...

Pînă nu cu foarte mulți ani în urmă. Reșița a însemnat în primul rînd *locomotive*. Astăzi, acestor locomotive li se spune altfel: «diesel» sau «diesel electrice». Veteranii aburilor au loc doar în muzee. Astăzi, industria reșițeană înseamnă cu totul altceva.

Înseamnă, mai ales, două întreprinderi republicane: Întreprinderea de construcții mașini și Combinatul siderurgic Reșița. Prima produce turbine, motoare electrice, boghiuri, motoare diesel etc.; cea de-a doua, fontă, oțel și laminate. Dacă produsele primeia sînt binecunoscute atît în țară, cît și peste hotare (știm cu toții, de pildă, că o parte dintre rotoarele «Caplan» de mare capacitate ale turbinelor de la Hidrocentrala Porțile de Fier au fost realizate aici, reprezentînd la vremea lor o premieră națională cu care reșițenii s-au mîndrit pe drept cuvînt), la cea de-a doua, Combinatul siderurgic, rezultatele muncii sînt mai puțin cunoscute public, ele se măsoară în tone de fontă sau oțel de cea mai bună calitate, iar munca — o muncă titanică, eroică — se consumă în sudoare, la lumina focului vesnic al furnalelor.

Pentru prima oară în istoria Reșiței, siderurgiștii de aici au hotărît ca în acest an să dea o producție record de oțel. Cifra poate că nu spune mare lucru, socotind însă că întreaga capacitate a turnătoriilor reșițene se oprea la nivelul a 800 000 de tone, pe de o parte, că oțelul reșițean, pe de altă parte, este unul dintre oțelurile cu cei mai înalți indici calitativi din țară, că, în sfîrșit, această performanță este pe cale să se obțină *fără nici măcar un leu investiții suplimentare!* — iată *desigur un rezultat* cu care muncitorii acestor meleaguri se vor putea mîndri. Soluția acestei performanțe cu totul ieșite din comun s-a ivit, ca în multe alte cazuri, dintr-o idee; dintr-o idee formulată pe baza a zeci și zeci de observații. Păstrarea fontei la o anumită temperatură constantă și o mai atentă alegere a încărcăturii metalice conținută de «troaca» de umplere (în sensul de a se evita șpanul sau tinicheaua, în favoarea fierului masiv — reducînd astfel numărul deschiderilor porților de alimentare, pentru a nu răci procesul de topire) — iată foarte *în mare*, și pe înțelesul oricui, două dintre principalele modalități de lucru prin care s-a forțat cu mult peste posibilitățile firești capacitatea de turnare a oțelului, ajungîndu-se astăzi ca la 5 luni de producție în plin să se cîștige *în plus* corespondentul de oțel obținut într-o lună!

CIFRE, STRUCTURI, STATISTICI JUDEȚENE SAU IMPERIUL UNOR BĂRBĂTEȘTI REALIZĂRI ȘI TRANSFORMĂRI CURENTE

Producția industrială a județului Caraș-Severin reprezintă astăzi 2,6% din producția industrială a țării. Comparativ cu anul 1950, în 1973 dinamica producției industriale a județului a înregistrat o creștere globală de 8,42 ori (industria extractivă — 4,2 ori; metalurgia feroasă — 4,9 ori; construcția de mașini — peste 15 ori; exploatarea și industrializarea lemnului — 10,6 ori etc.). Valoarea exportului — socotită de asemenea comparativ în 1973 față de '70 — a crescut de peste 6 ori. În diverse țări (R.F.G., U.R.S.S., Polonia, Iugoslavia, China etc.) pornesc zilnic din acest județ tone și tone de mobilă, turbine, boghiuri, macarale-turn,

sarcina noastră este să valorificăm cît mai deplin atît capacitățile existente, cît și experiența oamenilor

Tovarășul **TRANDAFIR COCÂRLĂ**, prim-secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R., a avut amabilitatea să răspundă la cîteva întrebări în legătură cu trecutul, dar mai ales cu *prezentul* județului:

— În ce constă, stimate tovarășe prim-secretar, saltul calitativ înregistrat în cei 30 de ani de către județul dumneavoastră în domeniile economic și social?

— Județul Caraș-Severin are întreprinderi cu o vechime mare, dar el nu este un județ dezvoltat industrial datorită acestui fapt, pentru că dezvoltarea industrială a județului s-a făcut după 1944. În acești ani a fost refăcută și dezvoltată în întregime industria județului nostru. Astăzi, aproape în nici o unitate nu se mai găsesc mijloace de producție naționalizate în 1948. Caracteristic pentru industria dinainte de naționalizare este gradul extrem de scăzut al nivelului tehnic, volumul mare de manoperă în muncă, unele unități fiind lipsite de cele mai elementare norme de tehnica securității. Munca era extrem de grea. În industria de astăzi tot ceea ce se realizează este de nivel tehnic ridicat, cu un grad înalt de mecanizare și automatizare, cu productivitate ridicată și cu respectarea tuturor normelor de igienă și tehnica securității.

O amploare deosebită a luat dezvoltarea industrială a județului după vizita tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, în anul 1971, cînd pe baza analizei la fața locului s-a hotărît să se realizeze obiective noi la Reșița, Oțelu Roșu și în alte centre industriale ale județului nostru.

În ceea ce privește domeniul social, trebuie reamintit că Reșița a fost o adunătură de case mici, insalubre, realizate după posibilitățile lor modeste de către muncitorii de altădată. Patronii nu au construit la Reșița nici măcar un singur bloc de locuințe, nici o instituție de cultură și artă. De abia după eliberarea țării, Reșița a luat aspectul unui oraș, iar schița de sistematizare aprobată de conducerea partidului cu prilejul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Caraș-Severin dă și Reșiței aspectul unui oraș modern. De asemenea, noi sînt orașul minier de la Moldova Nouă, orașul minier de la Oravița, cartierele de locuințe din Oțelu Roșu, Caransebeș, Bocșa și din alte centre.

— În anii acestui cincinal — «cincinalul calității» — NOUL s-a făcut simțit peste tot; în ce anume constă acest NOU, care sînt premierele competitive ale Reșiței și județului în general?

— În cincinalul 1971–1975 unitățile județului nostru s-au confruntat cu sarcini deosebite privind asimilarea de produse noi, am avut sarcini deosebite pe linia participării mai active la fabricarea de utilaje pentru economia națională și pentru export. Astfel, s-a produs o gamă largă de utilaje pentru metalurgie, chimie, pentru construcții, pentru industria alimentară. Unitățile noastre au participat cu construcții metalice la marile obiective industriale realizate în acest interval în țară: Combinatul siderurgic de la Galați, Tîrgoviște și altele.

O preocupare majoră a județului a fost valorificarea mai bună a resurselor de care dispune subsolul nostru. În această direcție au fost cercetate și omologate rezerve importante de șisturi bituminoase, banatite, care vor intra în exploatare în anii ce urmează.

— Județul Caraș-Severin nu înseamnă numai industrie — aceasta atît prin tradiție, cît și prin relief; în ultimii ani s-au întreprins o seamă de acțiuni vizînd dezvoltarea celorlalte ramuri. Am văzut plantațiile de pomi fructifieri de la Pălținiș și Brebu — care este semnificația acestora? Ce veți întreprinde în viitor?

Valorificarea resurselor județului presupune nu numai exploatarea elementelor utile ce se găsesc în subsolul acestei zone, ci o valorificare mai bună și a bogățiilor solului. Aproape jumătate din suprafața județului nostru este acoperită de pădure. A existat preocupare pentru valorificarea superioară a masei lemnoase, pe de o parte, iar pe de altă parte există o preocupare deosebită pe linia refacerii patrimoniului forestier prin plantarea de specii noi, cu creștere rapidă, cum este de pildă «Douglas»-ul. Județul nostru are suprafețe întinse cu pășuni naturale (260 000 hectare). Pentru valorificarea acestora, pe baza indica-

CARAȘ - SEVERIN: o prezență la temperaturi înalte

mașini agricole, utilaj metalurgic, cherestea, furnir, bare trase — și lista poate continua încă mult astfel. Anul 1974 a însemnat pentru Caraș-Severin anul celor mai mari investiții, atît în industrie, cît și în agricultură. Este greu, dacă nu chiar imposibil, să cuprinzi într-un singur reportaj întreaga amploare pe care a luat-o munca locuitorilor acestui județ în scopul politicii de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, al perfecționării structurii teritoriale atît din punct de vedere economic, cît și din cel al progresului social, munca de creare a condițiilor pentru valorificarea complexă a resurselor umane și materiale.

Și ca în întreaga noastră țară, și aici, în Caraș-Severin, noul își face loc cu impetuozitate. Îl observi la orice pas, străbătînd șoselele județului, străbătînd comunele și orașele sale.

Nu au trecut decît patru ani de cînd sătenii, coborînd cu carele cu mere dinspre Obreja, la intrarea în Caransebeș, prin dreptul țiglăriei, se opreau uimiți, în șosea, pentru a privi cum pe locul unei foste mlaștini se ridicau niște hale mari, cu pereți din sticlă: sub ochii lor s-a înălțat aici, într-un timp record, Întreprinderea de construcții metalice — o «soră» mai mică a Reșiței; uzina produce utilaj greu, piese pentru poduri rulante și pentru poduri obișnuite — mai important însă mi se pare faptul că această întreprindere, împreună cu Combinatul de industrializare a lemnului de aci a schimbat de fapt *structura* socială a orașului; peste un sfert din populația Caransebeșului este ocupată astăzi în industrie, ori Caransebeșul era cunoscut pînă mai acum niște ani de zile drept un orășel de provincie blajin, liniștit — un oraș al birjelor și al vînzătorilor de înghețată...

Am trecut prin comuna Glimboca, localitate în care membrii cooperatori au demonstrat ce înseamnă un colectiv unit, format din gospodari, atunci cînd e vorba de înfrumusețarea unei comune. Însoțit de primarul Alexandru Crîsnic și de Avram Simeria, secretarul consiliului popular, am admirat fostele uliți — astăzi *străzi* asfaltate în toată regula, trotuarele, magazinul universal, frizeria, braseria, ceasul din centru — deloc modeste, deloc neînsemnate — date ale civilizației pentru cei care au cunoscut noroaiele și întunericul satelor noastre de altădată.

În anul școlar 1971–72 la Reșița s-a înființat Institutul de subingineri al Uzinei de construcții mașini; tineretul studios invadează astăzi străzile bătrînului oraș, pînă nu demult considerat un oraș al bărbaților maturi. Pușlimea Reșiței — pionierii și școlarii — și-a realizat o tabără de vară la Rîul Alb, în apropierea orașului (a transformat o mulțime de autobuze «scoase la pensie» în cabane colorate, a construit o cale ferată pe care circulă o garnitură *autentică*, condusă de pionieri etc.). Ceva mai sus, pe malurile lacului de acumulare de la Văliug, s-a construit o zonă de agrement (motel, cabane, case de odihnă, ștrand, hanuri etc.) ce cunoaște astăzi un interes deosebit manifestat de turiștii sosiți aici din întreaga țară. Sînt doar cîteva exemple din sutele ce se pot da: oamenii Caraș-Severinului *muncesc pentru ei și pentru țară!*

La Comitetul județean de partid am luat cunoștință de cîteva dintre «premierele» județene în curs de realizare imediată și de interes republican. Am aflat astfel — lucru confirmat apoi și în interviul acordat de către primul secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R. — despre preocuparea conducerii de partid în vederea valorificării șisturilor bituminoase din bazinul Anina; despre extragerea banatitelor *la suprafață*. La Oțelu Roșu, pe de altă parte, va intra în funcțiune încă în acest an o oțelărie electrică, beneficiind de turnare continuă, ce *va dubla* actuala producție de oțel de aici. La Bocșa se realizează uriașele macarale destinate noului port Constanța. La Bucova se pregătesc condițiile de extragere ale unui soi de marmură extrem de asemănătoare celebrei marmure de Carrara... și lista poate continua, cred, la nesfîrșit.

Sînt cifre, date, statistici: nume sau numere în dosul cărora se ascund însă, întotdeauna, *oamenii județului!*

HORIA PĂTRAȘCU ■

Asprimea zîmbitoare a oamenilor Reșiței: în preajma apariției acestor rînduri, echipa condusă de maistrul Riteș Nicolae (cel din dreapta, fotografia de sus) a dat peste plan mai mult de 5 250 tone fontă la furnalul numărul 1. Este una dintre realizările cu care se mîndrește întreg județul, iar echipa lui Riteș, ca și tovarășii lui Mihail Lupșan, maistru *principal oțelar la C.S.R., secretar al comitetului de partid* la oțelăria Siemens-Martin (fotografia de jos), sînt doar cîteva exemple din vastul complex de muncă și omenie al celor ce țin permanent una dintre vetrele de oțel și inteligență ale țării la cea mai înaltă temperatură!

țiilor date de conducerea de partid, de tovarășul secretar general Nicolae Ceușescu, s-a început un vast program de dezvoltare a zootehniei. Față de anul 1970, în 1974 avem în plus 150 000 ovine și 25 000 bovine.

De asemenea, la indicația tovarășului secretar general, în zonele de deal, care nu pot fi valorificate altfel, s-a început un program amplu de plantații de pomi fructiferi și de viță-de-vie.

Valorificarea mai bună a pămîntului este o preocupare care de-acum a intrat în activitatea tuturor unităților, a oamenilor care lucrează în agricultură și au obținut deja unele rezultate.

Dacă producția cea mai mare de grîu a județului a fost înainte de 1970 de 1 080 kg grîu medie pe hectar, s-a ajuns în 1973 la 1 650 kg, iar la porumb, față de 1 200, am ajuns la 2 600 kg/ha.

— *Omul este valoarea supremă în concepția și activitatea de zi cu zi a partidului nostru; ce-mi puteți spune despre oamenii Caraș-Severinului din ultimii 30 de ani?*

— Oamenii județului nostru, ca de altfel întregul popor, sînt angajați cu toate forțele în opera de înfăptuire a politicii partidului. În activitatea pe care o desfășoară, ei se străduiesc să obțină rezultate tot mai bune. Atașamentul față de politica partidului, față de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-l exprimă prin rezultatele pe care le obțin. Astfel, planul pe 3 ani a fost îndeplinit cu o lună mai devreme. Acum sîntem angajați într-o întrecere deosebită pentru întîmpinarea celor două evenimente ale anului 1974: a 30-a aniversare și Congresul al XI-lea al partidului.

Pe cinci luni planul a fost realizat în proporție de 101,8 la sută, depășind producția de oțel cu 22 000 tone, la fontă cu 10 000 tone, laminate cu 20 000 tone și alte produse.

— *Este greu să fii prim-secretar în Caraș-Severin, atunci cînd aparții acestui pămînt și te dăruiești lui și istoriei lui viitoare?*

— Nu este nimic greu cînd e vorba să lupți pentru idealurile pe care le promovează cu atîta consecvență conducerea partidului, secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, *acelea* de a ridica nivelul de dezvoltare a țării, nivelul de viață al oamenilor. Este însă greu atunci cînd nu reușim. Din păcate, sînt și asemenea situații cînd nu ne îndeplinim în mod corespunzător sarcinile care ne stau în față. Noi apreciem că față de nivelul de dotare al unităților noastre, față de eforturile care s-au făcut pentru dezvoltarea fabricilor noastre, nu am valorificat întotdeauna în cele mai bune condiții aceste posibilități; au fost cazuri cînd nu s-au onorat la timp comenzile pentru unele produse și care au generat greutăți unor șantiere, au fost cazuri cînd produsele noastre nu s-au ridicat la nivelul calitativ cerut. Sarcina noastră este să valorificăm cît mai deplin atît capacitățile existente cît și experiența oamenilor, astfel încît județul să-și aducă mai din plin contribuția la dezvoltarea economică și socială a României.

În orașul Săcele (Cernatu) – ne scrie inginer **Hristu Ion,** *str. Gh. Doja nr. 55 – în ultimii ani s-au adus o serie de îmbunătățiri edilitare, printre care și sistematizarea și asfaltarea bulevardului Lenin în continuare și a bulevardului 8 Mai. Acestea formează artera principală a orașului Săcele, legînd cartierele Baciu, Turcheș, Cernatu și Satulung. Consecințele acestor ameliorări – îmbunătățirea transporturilor auto și în special a transporturilor în comun. Mă refer la linia de autobuze 21, care leagă orașul Săcele de Brașov. S-au mai sistematizat și asfaltat str. Libertății, str. 11 Iunie, str. M. Eminescu, iar în prezent se lucrează la asfaltarea unei porțiuni din str. Gheorghe Doja, cuprinsă între bd. Lenin și str. Libertății.*

În cadrul acestor acțiuni s-a amenajat în Cernatu o piață pentru zarzavaturi, asfaltată, înzestrată cu o serie de boxe. Dar ce folos, că spre această piață nu sînt îndrumați producătorii, și piața a fost lăsată în paragină.

S-a mai construit un complex comercial, compus din magazine de textile și confecții, un restaurant și o alimentară cu autoservire.

•

Este obiceiul pe alocuri ca unele școli să nu declare vacante unele catedre și nici libere anumite ore ale cutărei sau cutărei specialități. Astfel e cazul cu desenul, chiar la unele școli generale din orașul Curtea de Argeș, unde orele de desen sînt păstrate pentru completare de catedre la alte discipline, ca de exemplu istoria, limba română, lucrul manual etc.– ne scrie doctor **I. Micuț,** *Curtea de Argeș, bd. R.S.R. nr. 25.*

Se înțelege că o asemenea practică nu este decît dăunătoare bunului mers al învățămîntului. Sînt absolvenți de facultăți care în situația de mai sus nu-și pot ocupa catedrele la care au dreptul prin specialitatea lor. Se înțelege că incumbă forurilor competente (Ministerul Educației și Învățămîntului, Inspectoratele generale școlare) să ia măsurile cuvenite, spre a se curma această practică dăunătoare învățămîntului și eticii socialiste.

•

Mă numesc **Croitoru Violeta,** *domiciliată în Brașov, încadrată în funcția de dactilografă la Uzina «Tractorul», serviciul energetic. Aș dori să cunosc, dacă este posibil, în baza căror legi ne poate obliga comitetul sindical să plătim pentru sport cîte 3 lei lunar și pe deasupra bilete la meciurile de fotbal ale echipei «Tractorul» cu cîte 7 lei bucata. Soțul lucrează în aceeași întreprindere, deci situația se repetă.*

Răspunsul Consiliului județean al sindicatelor Brașov: *S-au verificat cele sesizate de tovarășa Croitoru Violeta și în parte corespund realității. S-a hotărît de către comitetul sindicatului ca să se discute în grupele sindicale ca fiecare să contribuie la crearea bazei necesare activității sportive. În secția unde lucrează respectiva, majoritatea grupelor au hotărît să cotizeze lunar cu 3 lei – organizatorul de la T.A. a încasat cîte 3 lei de la membrii de sindicat fără a discuta în grupă. Banii au fost depuși cu chitanță la Clubul sportiv, iar acesta la C.E.C. (1 697 lei, de la secția energetică în luna iunie a.c.).*

Biletele pentru intrare la fotbal nu s-au mai dat la această secție de 2 luni. Tovarășa Croitoru nu a putut să spună dacă în acest an a plătit vreun bilet.

S-au stabilit următoarele măsuri: să nu se mai încaseze cotizația decît de la membrii clubului și pe carnet de evidență tip; să se dea fiecărui membru al clubului sportiv carnet în care lunar să se treacă sumele respective; membriilor care nu doresc să mai plătească nu li se va mai reține cotizația.

•

În cinstea celor două mari evenimente ale acestui an—scrie **Păpușoiu Dumitru,** *activist cultural din Tg. Frumos – Spitalul orășenesc din Tîrgu Frumos, Societatea de medici și naturaliști – Iași, Consiliul popular județean Iași, Direcția Sanitară au organizat în orașul Tîrgu Frumos, vineri, 21 iunie 1974, o sesiune științifică jubiliară. În programul sesiunii au fost incluse referatele: «Probleme de organizare sanitară privind dezvoltarea în ultimele decenii a Spitalului unificat Tg. Frumos»; «Inițiative în munca medico-sanitară»; «Figura și comportamentul surorii în decursul timpului (istorie, literatură, artă)»; «Unele aspecte ale eticii medicale socialiste în activitatea cadrelor medii»; «Profilaxia și combaterea infecțiilor intraspitalicești» etc. Această acțiune a fost organizată în scopul sprijinirii cadrelor medii în perfecționarea profesională. Importanța problemelor abordate, precum și caracterul manifestării promit o posibilă continuare.*

•

Locuiesc în cartierul Balta Albă. Într-un bloc proprietate de stat – ne scrie **Profir Maria,** *București, str. Macaralei nr. 10, bloc J11, et. III, ap. 71. În fața clădirii noastre se construiește o creșă foarte binevenită. Început frumos, angajamente, muncă zi și noapte, tempo rapid, utilaje nenumărate, zgomot infernal. Suportăm fără cîrcnire, fiind vorba de o construcție de utilitate publică, imperios necesară.*

Am văzut deseori la televizor, în emisiunea «Reflector», risipa ce se face pe unele șantiere, acum însă am avut ocazia să văd la fața locului. Toate reziduurile au fost aruncate pe spațiul verde din jurul blocului nostru. Într-una din seri un buldozer, asistat de doi lucrători, a început operația de curățire, împingînd cu luțeală aceste resturi într-un canal, distrugînd copăceii plantați cu ani în urmă. Întrebînd de ce distrug totul în cale, m-au trimis la oale și ceratițe. A doua zi, altă echipă sapă din nou ce fusese acoperit cu o zi înainte, instalația nefiind perfectată.

Întreb pe toți oamenii de bine, nu-i prea mare prețul să distrugi în cîteva ore ce însăși naturii îi trebuie ani să clădească? Și nu se prejudiciază avutul obștesc, repetîndu-se des această operație (ce o echipă nivelează azi, alta sapă din nou mîine).

•

S-a făcut simțită în timpul din urmă nevoia unei lucrări despre stațiunea balneoclimaterică Moneasa, devenită în anii socialismului adevărata «perlă a județului Arad și a Munților Apuseni». Tocmai de aceea găsesc nimerită publicarea unui ghid a acestui obiectiv turistic de mare atracție – ne scrie **Bonțeanu Ionașcu** *din Arad. Apărut în Editura pentru turism din București, ghidul cuprinde cîteva capitole printre care: «Coordonate generale», «Cîteva date din trecutul localității», «Plimbări în stațiune», «Factori naturali de cură, instalații balneare, indicații și contraindicații medicale», «Excursii în împrejurimi», «Adrese utile». Autorul Ion Coțoi, care se dovedește un bun cunoscător al stațiunii Moneasa, a redat aspecte semnificative, utile celui ce se decide să poposească aici. Lucrarea e bine documentată, datele istorice fiind atestate de documente puse la dispoziție de filiala din Arad a Arhivelor statului, de muzeele județene din Arad și Deva, Biblioteca Academiei R.S.R., Biblioteca municipiului Arad etc. Exactitatea indicațiilor medicale a fost apreciată prin referatul conducerii Institutului de balneologie și fizioterapie din București, care a avizat din acest punct de vedere lucrarea. Judecînd în raport cu creșterea tot mai mare a gustului pentru turism, lucrarea recent apărută îmbogățește literatura noastră de specialitate, reprezentînd totodată un mijloc de stimulare a dragostei pentru natură și turism.*

•

Mă numesc **Roșu Ananie,** *din comuna Ipotești, satul Tișăuți, județul Suceava. Sînt membru al C.A.P. «1 Mai» din comuna Ipotești, de la înființarea ei, din anul 1962, și pînă în 1971 inclusiv. Am efectuat un număr de 3 217 zile muncă în sectorul zootehnic. La început am avut lotul ajutător complet (30 ari) teren arabil, dar după 4 ani mi s-au luat 10 ari pentru lot de casă și am tot fost aminat din an în an că mi se va da completarea, pe care nici pînă în prezent n-am primit-o.*

Am intervenit la forurile județene, și pînă la urmă conducerea C.A.P.—Ipotești mi-a dat completarea, dar numai de formă, pentru că a trimis pe aitcineva și și-a însămînțat cartofi peste porumbul meu, iar eu am rămas fără lot. Deoarece subsemnatul sînt om în vîrstă, bolnav, iar soția mea tot bolnavă și operată, nu mai pot umbla mult pe drumuri să clarific această situație.

Răspunsul Consiliului popular al municipiului Suceava: *Verificînd la fața locului scrisoarea numitului Roșu Ananie, am constatat următoarele: Sus-numitul este pensionar C.A.P. și s-a înscris în C.A.P. cu teren în anii anteriori, C.A.P.–Ipotești i-a luat din lotul în folosință suprafața de 0,10 ha, pentru a-l repartiza ca teren pentru construcție altor membri cooperatori. În locul terenului luat, C.A.P. nu i-a repartizat alt teren.*

În urma demersurilor făcute de numitul, consiliul de conducere al C.A.P.–Ipotești a stabilit ca pentru acest an să-i repartizeze completare la lot la un membru cooperator care are în plus, iar în anul viitor să-i repartizeze cei 0,10 ha definitiv, aproape de locuință, întrucît este bătrîn și bolnav.

•

Cu trei ani de zile în urmă, colectivul de conducere al Casei de cultură a elevilor și studenților din Pitești, cu sprijinul Comitetului municipal al U.T.C. și al Inspectoratului școlar, a inițiat o confruntare artistică de largă respirație. În fiecare an, din luna noiembrie pînă la finele anului școlar, duminică de duminică, echipe artistice ale liceelor și grupurilor școlare au evoluat pe scena Casei de cultură, prezentînd programe-spectacol de ținută, reușind să mențină un dialog continuu cu tineretul studios, desfășurat sub genericul «Dialogul artistic al elevilor». Spectacolul festiv de încheidere a actualei ediții a fost închinat celei de-a 30-a aniversări a eliberării patriei de sub dominația fascistă și Congresului al XI-lea al P.C.R. Au evoluat peste 250 de elevi-artiști amatori care au prezentat un program închegat, cu adînc filon educativ-patriotic, bucurîndu-se de un text adecvat și de o grijă deosebită față de calitatea interpretării, de ținuta scenică.

Pentru ediția care va începe în toamna aceasta – scrie în continuare profesorul **Vasile Radu** *din Pitești, str. Panselelor nr. 2 – îmi iau permisiunea să sugerez organizatorilor și forurilor de răspundere la nivel de județ ca, ținînd seama de frumoasele rezultate și de viața cultural-artistică deja formată în școli, «Dialogul artistic al elevilor» din Pitești să fie extins și în orașele Curtea de Argeș, Cîmpulung, Topoloveni, Costești, precum și în liceele din Rucăr, Domnești, Corbeni, Stîlpeni, Vedea – județul Argeș. Astfel, spectacolul festiv de la finele anului școlar viitor să constituie un festival al cîntecului, dansului și portului specific argeșean.*

•

Am citit cu foarte mare atenție răspunsul dat lui Gociman Virgil, în nr. 9 din 23 februarie al revistei, cu privire la felul cum își fac datoria vorădșii care ne duc la serviciu în fiecare zi. Mă numesc **Ilie Ion** *și locuiesc pe intrarea Tg. Frumos nr. 7, bl. 5, București. În fiecare zi folosesc 3-4 mijloace de transport pînă la serviciu, pe Șoseaua Gherase-Heliade între vii. Spun sincer că dacă serviciul mi-aduce multe satisfacții, cînd mă reîntorc toate se spulberă pe drum. Vin acasă așa de obosit că parcă aș fi lucrat 20 de ore. E o înghesuială ca la un meci internațional de mare atracție.*

Propunerea mea ar fi ca în afară de tramvaiele 12, 7 și 17 și de mașina 75 care vin de la gara Progresul gata aglomerate, să se prelungească și traseul autobuzului 73 pînă la Gara Progresul, pentru că față de locuitorii din alte zone ale Capitalei, noi, cei din Șoseaua Giurgiului, sîntem mai vitregiți în privința mijloacelor de transport. Propun să se suplimenteze cîteva mijloace de transport față de cele existente cel puțin în orele de vîrf.

Răspunsul I.T.B., Serviciul programarea și urmărirea prestațiilor: *Observațiile referitoare la condițiile actuale de călătorie pe șos. Giurgiului cu mijloacele de transport în comun sînt juste. Construirea masivă de noi cvartale de locuințe în această zonă a dus la apariția unor fluxuri mai mari de călători, concentrate în perioade de timp relativ scurte, care depășesc posibilitățile actuale de preluare cu capacitățile de transport puse la dispoziție. Îmbunătățirea situației este în atenția noastră, și pe măsura achiziționării de noi vehicule se va spori cu prioritate numărul vehiculelor de transport în comun care circulă pe șos. Giurgiului.*

•

Vă scriu despre un om obișnuit care cred totuși că merită a fi luat în seamă – ne scrie **Dumitrache I.** *în numele unui colectiv de cetățeni din Brașov. Se numește Grigore Marin-Marcel, este tehnician la Întreprinderea hidromecanică Brașov, are 43 de ani, are soție și doi copii, unul militar și altul de 17 ani, elev la școala profesională a Întreprinderii, anul III. Așa cum spun și cei în drept din întreprindere, este cinstit, disciplinat. În plus este un neobosit activist obștesc, îndeplinind funcția de secretar de asociație sportivă, achitîndu-se de sarcinile dezvoltării sportului de performanță și de masă, impulsionînd cu priceperea sa multe acțiuni. În puținul timp liber pe care îl mai are la dispoziție a reușit ca lîngă blocul unde locuiește (bd. Saturn 19, sc. A, ap. 9, Brașov) să facă voluntar – împreună cu fiii săi și încă 3-4 tineri de 17-18 ani, din septembrie 1973 pînă în mai 1974, muncind de multe ori în ploaie și zăpadă – unul dintre cele mai frumoase terenuri de tenis. Zilnic vin oameni din toate părțile orașului Brașov să-l viziteze. Cine îi vizitează apartamentul păstrează mult timp în memorie expoziția de tablouri pe metal, plastic, lemn etc.*

•

Horhocea Ion, *satul Cotatcu, comuna Podgoria, județul Buzău, ne scrie că în satul Cotatcu, lipsit de apă potabilă, s-a stabilit încă de acum trei ani ca să se introducă conductă cu apă, pentru care se încasează anual contribuție bănească de la cetățeni. Anul acesta, prin februarie și martie s-a introdus apă pe șoseaua principală circa 1 500 m, pentru care cetățenii și-au dat toată osteneala săpînd șanțuri și instalînd din loc în loc robinete. De la terminarea acestei instalații însă nu a curs apă la robinete decît circa 10 zile. Pe lîngă faptul că într-un timp destul de lung (3 ani) s-a introdus abia conducta sus-menționată, nici atît cît este ea nu este folosită. «Cetățenii, în numele cărora vă scriu, spun că este muncă irosită și bani îngropați». Oare n-ar putea Consiliul popular Podgoria să demonstreze contrariul? Așteptăm.*

•

Ne numim **Pletea Cristina,** *în vîrstă de 24 de ani, și* **Mocanu Frusina,** *în vîrstă de 22 ani. Sîntem tinere, într-adevăr, dar sîntem total lipsite de putere, deoarece încă din fragedă copilărie nu ne putem deplasa. Ne cunoaștem din toamna anului 1962, cînd am fost primite în cadrul Căminului școală, situat în orașul Craiova, unde am absolvit școala generală și unde prin îngrijirea deosebită acordată de statul nostru socialist, care ne-a asigurat condiții favorabile și a făcut totul cu putință să ne aline suferințele, viața noastră a fost plină de bucurii. Aveam deosebită încredere în sfaturile tovarășilor medici de la I.E.M.R.C.M. – București, care ne încurajau și depuneau mari eforturi în folosul nostru, fapt ce ne face să-i stimăm și să-i apreciem. Speram că-n urma unor intervenții chirurgicale vom putea ciuți de puțin să devenim utile societății, alături de miile de tineri din țara noastră, însă pe parcurs am înțeles că visele acestea sînt irealizabile.*

Vrem totuși să mulțumim celor cărora le datorăm atît de mult prin faptul că se zbat necontenit pentru noi. Aceste rînduri vi le adresăm din incinta Căminului spital din comuna Horia, județul Tulcea, unde ne aflăm în prezent. Am fi bucuroase ca toți cei care vor să ne scrie, bineînțeles, dacă le va face plăcere, să știe că scrisorile dumneaor ne vor face mult bine și vor însemna o mare încurajare.

•

Un grup de membri cooperatori din satul Cotu lui Ivan, comuna Goiești, județul Iași, în numele cărora semnează **Munteanu Vasile,** *ne scriu despre unele aspecte negative din activitatea gestionarului Zăhărescu Neculai. De exemplu: în luna aprilie a anului 1973 a ieșit lipsă la un inventar cu circa 7 000 lei. Datorită acestui motiv, magazinul a stat închis circa 6-7 luni, dar nu știm din a cui dispoziție același gestionar redeschide magazinul. Asta n-ar fi nimic dacă totul ar merge normal, dar gestionarul, profitînd de bunătatea unora din conducerea cooperativei, își permite a comite multe ilegalități, printre care: marfa de sezon o ține acasă și o desface la domiciliu cui îi convine, iar dacă cineva îndrăznește să-i întrebe de ce procedează așa, amenință cu bătaia.*

Consiliul popular al județului Iași ne răspunde: *La verificarea gestionară din anul 1973 – gestionar Zăhărescu Neculai din satul Cotu lui Ivan, comuna Goiești – a rezultat o lipsă de 6 770 lei, sumă ce a fost încasată în timpul efectuării verificării gestionare.*

Ca urmare a verificării respective, magazinul din sat a fost închis temporar pînă la clarificarea naturii lipsei respective. Lipsa constatată nefiind de natură penală, cu acordul organelor locale de stat, s-a hotărît menținerea în continuare a gestionarului Zăhărescu Neculai, căruia i s-a majorat garanția materială în bani de 20 000 lei la un stoc mediu lunar de 75 000 lei. Pentru atitudinea necorespunzătoare față de unii consumatori a fost sancționat prin amendare, potrivit normelor legale în vigoare.

POȘTA REDACȚIEI

Merișanu Eva — București: Solicitați ajutorul organelor de ordine ale sectorului 8 de care aparțineți. **Hofman Rudolf** — Tg. Mureș: De acord cu dumneavoastră, dar de ce nu cereți sprijinul Consiliului popular municipal? **Spătaru Gheorghe** — Sebeș (Alba): Pe baza celor relatate de dumneavoastră în scrisoare nu ne putem pronunța dacă aveți sau nu dreptul la pensie, ci forul competent. Consiliul popular județean – Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, dumneavoastră justificînd, bineînțeles, cu actele necesare. **Irofte Constantin** – comuna Roznov (Neamț): Fără a cunoaște motivul real al chemării la domiciliul dumneavoastră a unui redactor, nu vă putem satisface solicitarea. **Diaconu I. Alexandru** — comuna Copăceni (Vîlcea): 1) Vă mulțumim pentru aprecieri; 2) Scurtul sfat — un sfat într-un cuvînt — pe care vi-l putem da pentru redresarea dumneavoastră este **muncă! Gruia Eugenia** — București: Nu este de competența noastră, adresați-vă organelor militiei. **Both I. Gheorghe** — comuna Aghireșu (Cluj): Așteptați răspunsul forurilor județene cărora v-ați adresat. Doctor **I. Micuț** — Curtea de Argeș: Regretăm, dar foiletonul «Prietenul meu, măcelarul» nu se încadrează în profilul revistei.

M.N.

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

primii pași din dr

Joi, 20 iunie, la sediul Uniunii naționale a cooperativelor agricole de producție se anunța prin telex începutul secerișului în județul Teleorman. În aceeași zi și județul Mehedinți raporta că în lanurile de orz, ajunse în faza optimă de coacere, au intrat combinele...

În Teleorman, pe lanurile cooperativelor din sudul județului, Furculești, Izvoarele, Zimnicele, în primele zile au [illegible] treierate 355 hectare de orz. În a cincea zi, în județ se re[illegible]seră 671 hectare. Campania intra în ritmul ei scontat.

La dispeceratul comandamentului județean pentru recolta anului 1974, seara, telefoanele sună ca la 03, numai că aici nu se dau, ci se primesc informații.

LA ORA CÎND APAR ACESTE RÎNDURI

Expresie dragă, orgolioasă și veche a reporterilor, «la ora cînd apar aceste rînduri» înseamnă că în Teleorman recoltarea orzului s-a terminat de mult. Este pe sfîrșite și recoltarea griului și atenția principală este îndreptată spre terminarea cu bine a însămînțării culturilor duble.

La C.A.P. Purani secerișul a început pe 24 iunie. E unitatea cu cea mai mare suprafață de orz din județ: peste 200 hectare. Prima zi, prima bucurie: peste patru mii de kilograme la hectar față de 3500 planificate.

În primele ore, ca în primele ore. Un fel de timiditate planificată: se verifică în lan «viteza de înaintare», se reglează bătătoarele. Toată lumea cu ochii pe tractoare, pe combine... Directorul S.M.A.Purani, Nedea Marin, e mulțumit. De-abia pe la nouă dimineața, după o oră și jumătate de probe, începe propriu-zis recoltarea. Președintele C.A.P. Purani, Nedea Marin, e mulțumit: «În trei zile terminăm cu orzul și intrăm în griu!»

Nedea Marin este și președintele C.A.P. și directorul S.M.A. Un caz unic pe țară. Dar despre asta, mai în [illegible]

Recoltarea se face în flux. Intîi combinele, după ele [illegible]mioanele pe care, într-un dreptunghi galben, proaspăt vopsit, scrie: «Bun pentru cereale». Boabele curg liniștite, ca apele mari. Alte tractoare cu presele de balotat adună spicele. Alte mașini adună spicele cubate în pachete mari. Cînd pleacă, par, în zare, niște piramide mișcătoare. Alte tractoare ară. Vin la rînd discuitoarele, semănătorile. La urma «fluxului tehnologic», pămîntul primește îngrășămintele. Flux tehnologic! Cuvintele par ciudate cînd e vorba de recoltare. Ciudate-neciudate, sînt însă exacte.

*

Pe marginea lanului, doi cai, o căruță, în ea două butoaie cu apă. Peste butoaie, frunze verzi care țin răcoare. Cu o seceră pe umăr, bătrînul Dragnea Lăudat (77 de ani, «leat '919») se tot uită. Are două griji. Și de apa oamenilor și să nu fumeze nimeni!

— Eu țin locul lui fiu-meu. El ține, la echipă, locul noră-mii, operată de apendicită. Fo săptămînă o să stau pe aici... Treabă bună cu mașinile astea. Nici doișpce zile... Io am apucat secerișul care ținea de la Sîn Pietru la Sfînta Maria, în august.

În pauza de prînz, dacă fumatul este «strict interzis», discuțiile sînt, în schimb, binevenite.

Recolta își începe lunga-i călătorie.

umul pîinii către noi

CINCISPREZECE ZILE DINTR-O VARĂ

În prima zi, cu numai cinci combine, s-au strîns 120 tone de pe 30 hectare. E bine? Desigur, dar Nedea Marin n-are timp să se bucure. «Mai e timp de asta». Pînă atunci, seara se planifică pentru a doua zi. De adus cinci combine de la vecini, unde nu sînt folosite, pentru că acolo orzul n-a ajuns la maturitate. De adus cu mașina de la cantină mîncare pe timp. Iar ceea ce îl privește personal: de luat o haină și șapca. «Mi-am fript brațele numai în cămașă și mă doare capul. De era mai cald făceam naibii insolație».

În ziua a doua secerișul «atinge» planificarea: zece combine Gloria C-12 («Dac-am avea numai din acestea...»), șapte tractoare cu cîte două remorci, șapte autocamioane care transportă baloturile spre baza furajeră.

Pe la jumătatea zilei, un I.M.S. aduce mîncarea. O marmită cu ciorbă de pasăre gustoasă și caldă. Alta cu ostropel. Pîine proaspătă, ardei verde și ceapă. Din baloturile de paie se improvizează repede o masă. «Ai uitat sarea. Nu e sare!» Pînă la urmă se găsește. La radioul I.M.S-ului se transmite radiojurnalul de la ora 13. «După ce a început secerișul orzului în Teleorman, Mehedinți și Constanța, aria unde s-a declanșat această lucrare cuprinde și județele Olt, Dolj, Tulcea și Ilfov...»

— Aha! I-auzâ-i și p-aia! Ion Drăcșan își dă pălăria pe spate și ascultă atent.

În ziua a doua, de pe 70 de hectare s-au recoltat aproape 300 tone orz.

Președintele C.A.P. și directorul S.M.A. din Purani e seara frînt de oboseală. Dar nu vorbește de a lui. «Să-i vezi pe ăia de la presă cum le tremură picioarele».

Nedea Marin a primit în acest an, în februarie, steaua de rou al Muncii Socialiste».

— Ce ați simțit atunci?

— Am eu vorbe să spun cum a fost?!?...

Nedea Marin nu e prea vorbăreț, totuși, încet-încet, aflu că din 1950, de la înființare, a fost director în S.M.A. Pînă în 1966. Pe urmă a fost «luat» la U.J.C.A.P.-Teleorman ca vice și apoi ca președinte. În 1971 a cerut să conducă S.M.A. Purani. Era în ianuarie...

— De ce?

— Nu prea îmi plăcea munca de birou.

În iunie era președinte al C.A.P.

— De ce?

— Cum naiba, cînd la un C.A.P. înființat în 1950 ziua-muncă ajunsese la 11 lei? Oamenii plecau, plecaseră. Situația financiară era nenorocită, sute de mii de lei datorii. Dezorganizare totală, ce mai încoace și încolo... După doi ani, în 1973, ziua-muncă a fost de 38 lei, am lichidat cu datoriile, am cules 5 400 kg porumb la hectar. De la fiecare vacă am obținut 1 600 litri lapte...

A treia zi, orzul a fost terminat. Așteptau cele 700 hectare cu grîu. O recoltă bună și aici: 3 200 kg la hectar.

Recolta lui '74 în drumul hambarelor. Sînt primii pași din drumul pîinii către noi.

TUDOR STĂNESCU■

Paiele se string, se presează și, în baloturi, sînt trimise silozurilor. Furaje pentru iarna ce vine.

Fotografii de ELENA GHERA ■

Arată, cîmpia așteaptă însămînțările culturilor duble.

30 cluj - știință, conștiință și industrie

Pînă mai ieri eram gata să bag mîna în foc spre a jura că minunatul cîntec al Mariei Tănase «Lung îi drumul Gorjului /dar mai lung al dorului» este, de fapt, «lung îi dramul Clujului». Nu doar așa, pentru că, vezi doamne, Clujul se află mai departe decît Gorjul (mai departe de București, se înțelege), nu pentru a inventa o altă himerică balanță «dorului fără căpătîi». Probabil că uitatul meu suflet de ardeleancă invidia, în secret, acel «de la Gorj (de la Cluj, deci, ziceam eu) te duci și vii», două verbe esențiale unde, mi se pare mie, descopăr — cu tulburare — adevărul camusian despre orașele din care nu poți pleca în altă parte, în care ori rămîi, ori te întorci de unde ai venit. Clujul — și nu numai municipiul, ci întregul ținut — impune o astfel de iubire — poate ușor tiranică — privilegiu al cetăților care au încheiat pactul supremei demnități cu istoria; acela de a nu se lăsa îmbolnăvite de trecut, pe de o parte, pe de alta de a asimila noul fără cazne și fără ostentația antagonismelor. Explicația? Convingerea unei permanențe a spațiului lor spiritual. Am încercat uneori, pe alte meridiane, o stranie compasiune față de zidurile orașelor-muzeu, ziduri care, la orele cînd erau arătate de prea multe mîini de ghizi și devorate de ochii prea multor turiști, își cereau parcă dreptul de a fi lăsate să-și dea duhul în pace. Un pericol perfid pîndește destinul orașelor în care civilizația s-a statornicit de veacuri, acela de a fi privite de urmași doar ca niște uriașe muzee. Clujul nostru l-a învins datorită splendidei sale vocații de a-și purta istoria cu grație și de a-și asuma răspunderile prezentului cu mîndrie lucidă.

CÎND VEDEȚI UN FRUMOS COLAC DE SÎRMĂ, CÎND MERGEȚI CU DACIA 1300, CÎND SE FACE O TRANSFUZIE, GÎNDIȚI-VĂ LA CÎMPIA TURZII!

Cu orice risc, o spun de la bun început. Tovarășul Nicolae Preda, secretarul comitetului de partid al Uzinelor «Industria sîrmei», este supărat foc pe scriitori (nu pe gazetari, să ne înțelegem). Spune dumnealui că nu au mai scris respectivii de vreo douăzeci de ani despre «sîrma» (astfel este alintată uzina), ceea ce nu este decît în rău lor, căci, nepunînd piciorul pe acolo, n-au cum să știe adevărul, imposibil de aflat din altă parte, că «nici un colac de sîrmă nu seamănă unul cu altul». Drept care, îl trec eu prima în carnețel, acolo unde mi-am mai notat că toți acești vălătuci de sîrmă, dacă ai norocul să-i prinzi într-o zi bună, cînd bate frumos soarele peste ei, par un lan ciudat, cu spice încremenite într-o arcuire calculată la milimetru. Mă gîndesc însă, acum, că oamenilor de la «Industria sîrmei» nu la literatură le stă gîndul atunci cînd vorbesc cu dragoste despre ceea ce iese din mîinile și din mintea lor și cînd pretind, fără falsă modestie, dreptul de a se ști ce fac și unde au ajuns. Uzinele — care au aniversat în 1970 o jumătate de secol de existență — se impun printr-o biografie ale cărei date vorbesc despre o necontenită zbatere de a-i asigura acel statut industrial și moral care să-i facă pe oameni să intre și să iasă cu fruntea sus de pe porțile fabricilor. «Sîrma» este, într-o primă și ultimă instanță, adică o instanță umană, rațiunea de existență a celor din Cîmpia Turzii și din împrejurimi. A fi muncitor din tată în fiu este o condiție depășită aici, corect ar fi «din bunic în nepot». În 1958, 26,6% din muncitori aveau părinți care cunoșteau uzina; peste 11 ani, o statistică ne informează că 17,26% din totalul celor ce muncesc aici dețineau o vechime cuprinsă între 15–20 de ani și 9,68% trecuseră de 20 de ani. Dincolo de interpretarea sociologică a stabilizării forței de muncă (datorită condițiilor bune de locuit, a retribuției pentru muncă) este limpede pentru oricine atașamentul oamenilor față de sîrma lor. Înainte de progresul tehnic, de înnoirea tehnologiilor, de investiții, înaintea tuturor parametrilor vieții industriale moderne, trebuie trecut el, acest atașament, adică și conștiința, și mîndria, și răspunderea, și sudoarea, la un loc. La ei trebuie să ne gîndim atunci cînd aflăm că, bunăoară, în comparație cu anul 1938, în 1969 dinamica principalelor produse a crescut, după cum veți vedea: de 31,3 mai multe lingouri de oțel, de 29,9 ori mai multe țagle, de 33,1 ori mai mulți electrolizi, de 12,1 ori mai multe arcuri de mobilă, de 4,9 ori mai multe laminate ușoare. Între 1966 și 1970, cei de la «Industria sîrmei» au văzut ridicîndu-se, sub ochii lor, cîteva obiective vitale ale economiei naționale: laminorul de sîrmă nr. 3, complet automatizat, trăgătoria de oțel tare nr. 2, fabrica de cabluri de tracțiune, fabrica de flux de sudură.

În condițiile unei astfel de expansiuni a uzinei, a spune că aici se fabrică sîrmă este un mod de a ne juca, naiv, cu simbolurile. În momentul de față se produc peste 2 000 de sortimente, tipuri și dimensiuni, dintre care numai în ultimii patru ani — oțeluri pentru autovehicule (Dacia 1300 și autocamionul Roman Diesel), oțeluri înalt aliate, oțeluri inoxidabile pentru electrozi de sudură. Cu aceștia din urmă a fost o adevărată poveste. O aflu de la același tovarăș Preda și de la Mihail Blag, maistru oțelar, Erou al Muncii Socialiste. La început, crezînd că nu vor putea da de cap acelor oțeluri, s-au gîndit să se ducă pe la alții, să învețe de acolo. Oamenii nu au orgolii nemăsurate. S-au îndreptat către Hunedoara, ba chiar și către atît de tînăra (în ale metalurgiei) Tîrgoviște. Dar «au fost trimiși la plimbare». S-au întors acasă și atunci a intrat în joc ambiția lui Mihail Blag, omul venit în uzină în 1948, la 15 ani, cînd coborîse prima dată din Țara Moților și cînd, adus de fratele său la Cîmpia Turzii (după ce îi arătase un film, la Cluj), s-a speriat de zgomotele fabricii.

«Această uriașă familie a noastră — îmi spune secretarul de partid — doarme seara liniștită, printre altele, și pentru că știe că la oțelărie există un Blag».

«Ce le spun eu celor care vor să devină oțelari la noi? Îi întreb dacă au curaj și stăpînire, curajul de a nu pune necazul la inimă, dacă oțelul pare că nu te ascultă. Un cuptor nu poate fi oprit așa cum oprești un strung. Trebuie să știi cînd și unde mai trebuie o lopată». Este atîta dragoste în ceea ce povestește Mihail Blag despre oțel, încît întrebîndu-l cum era la Tîrgoviște, odată, cînd a fost trimis ca specialist, la înființarea oțelăriei, îmi spune: «era frig, nu porniseră cuptoarele». Îmi zic, nu fără o strîngere de inimă, dacă nu cumva peste opt ani, cînd va ieși la pensie, acestui om

La poalele dealului Hoia, cartierul Grigorescu.

În anii socialismului în județul Cluj au fost date în funcțiune douăzeci de întreprinderi noi, dintre care: Carbochim, Tehnofrig, Flacăra confecții, Întreprinderea de ceramică fină, Întreprinderea de cazane mici și arzătoare (la Cluj ■ Combinatul de prelucrare a lemnului de la Gherla ■ Fabrica de mobilă și Combinatul de celuloză și hîrtie de la Dej ■ Exploatările miniere de la Aghireș și Căpuș.
Dezvoltarea cu prioritate a ramurilor industriale de bază a condus la creșterea ponderii metalurgiei feroase, a construcțiilor de mașini și a chimiei, de la 26 la sută în 1950 la circa 44 la sută în 1973.

«Industria sîrmei» nu este doar a sîrmei, ci și a altor 2 000 de sortimente, tipuri și dimensiuni.

Turda — un oraș frumos acaparat de industrie.

mîndria de a se împlini multilateral, de a fi liberi și fericiți

Istoria și prezentul *au fost primele cuvinte care și-au făcut loc în răspunsul tovarășului* **ȘTEFAN MOCUȚA**, *prim-secretar al Comitetului județean al P.C.R. Cluj, la întrebarea «Prin ce se definește personalitatea județului în care trăiți și munciți?»*

— Prin istoria și prezentul său. Clujul înseamnă o istorie mai mult decît bimilenară, cu o dezvoltată viață rurală dacică, cu începuturi de viață urbană în timpul romanilor. În anul acesta, clujenii vor sărbători 1850 de ani de la ridicarea localității Napoca la *rang* de municipiu. Istoria județului nostru, ca și a celorlalte județe din această parte a țării, a înscris fapte de eroism ale luptei comune a românilor, maghiarilor și a altor naționalități, împotriva asupririi și nedreptății.

Județul nostru are nobile tradiții ale organizării timpurii a clasei muncitoare, ale luptei comuniștilor pentru unitate națională, pentru eliberarea de sub jugul oricărei asupriri.

Astăzi, personalitatea sa este dată atît de bogata-i istorie, cît și de impetuoasa dezvoltare economico-socială pe care a cunoscut-o în anii puterii populare, cînd, pe harta județului, s-au înălțat semeț spre soare siluetele unui număr de 20 unități economice, ale cîtorva mii de blocuri de locuințe și zeci de așezăminte de învățămînt și cultură. Atelierele și fabricile moștenite de la regimul burghezo-moșieresc au fost radical transformate și-au devenit, prin grija partidului și a statului nostru, întreprinderi industriale moderne, înzestrate cu tehnică avansată. Mai puțin de 12 zile ale anului 1974 înseamnă o producție industrială echivalentă cu aceea a anului 1948. Județul nostru ocupă în prezent locul 9 în ceea ce privește producția industrială globală și locul 6 ca nivel de urbanizare. Îi revin locurile 6 la producția de oțel, 2 — la minereul de fier extras, 3 — la celuloză și semiceluloză, același loc 3 la producția de ciment și locul 1 la producția de substanțe abrazive, locul 2 la producția de antibiotice, locul 2 la producția de încălțăminte de piele, locul 3 la produse zaharoase.

În Clujul de astăzi, datorită înfăptuirii politicii partidului, viața culturală pulsează mai puternic decît oricînd. În anul celui de-al 30-lea 23 August liber și al Congresului al XI-lea al partidului, rețeaua învățămîntului preșcolar, școlar și liceal cuprinde circa 154 000 de copii și elevi, aproape 20 000 de studenți, numeroase centre și institute de cercetare științifică. Tabloul se completează dacă la cele de mai sus adăugăm cele șase reviste de cultură, două cotidiane, editura clujeană «Dacia», studioul de radio T.V., cele două opere, trei teatre dramatice, un teatru de păpuși, filarmonica, filialele Uniunii scriitorilor, Uniunii artiștilor plastici, Uniunii compozitorilor, 11 muzee, cinci case de cultură, o bogată rețea de circa 830 biblioteci cu peste 7 milioane de volume, 210 cinematografe și peste 380 de cămine culturale.

— Răspunsul dumneavoastră acoperă, în bună parte, și o altă întrebare pe care aveam de gînd să v-o adresez: cum își menține și cum își îmbogățește Clujul prestigiul său, cu alte cuvinte cum arată chipul nou al unui ținut care își trage sevele de departe?

— Socialismul a dat dimensiuni noi hărniciei și priceperii oamenilor muncii de pe aceste meleaguri, amplificînd dorința și hotărîrea lor de a-și spori contribuția la crearea avuției naționale, la progresul material și spiritual al țării. Încadrarea entuziastă a tuturor celor ce muncesc cu mintea și cu brațele pe aceste meleaguri — români, maghiari și de alte naționalități — în întrecerea socialistă, de realizare a actualului cincinal înainte de termen, a *contribuit* la dinamizarea întregii vieți economico-sociale.

Existența noastră este caracterizată nu numai de continuitate, ci și de permanente schimbări, de transformări înnoitoare. Rezultatele muncii sînt urmarea firească a împletirii tradiției cu inovația și invenția, a renunțării conștiente la vechiul depășit și a asimilării optimiste, cu știință și metodă, a noului dinamic — atribut definitoriu al politicii partidului nostru de edificare a socialismului multilateral dezvoltat.

— Tovarășe prim-secretar, cum apare astăzi omul din județul Cluj?

— Omul din județul Cluj are credința putințelor nelimitate de a se împlini multilateral, de a fi liber și fericit. Este conștient însă că libertatea și fericirea sa sînt date de libertatea și fericirea patriei sale socialiste, că aceste bucurii sînt rodul muncii, că înfăptuirea politicii partidului nostru este garanția realizării propriilor aspirații și idealuri. Virtuțile care au definit și definesc poporul nostru sînt proprii și oamenilor muncii clujeni.

i se va părea că s-a făcut mai frig.

Întrucît discuția aluneca periculos către acea vîrstă despre care este mai bine să nu vorbim acum, interlocutorii mei îmi propun să notez ceva în legătură cu, nici mai mult, nici mai puțin, „contradicția dintre generații la «Industria sîrmei»". «Da, chiar așa — întărește N. Preda — jumătate din oamenii noștri sînt sub 35 de ani, cu ei ne facem planul (n.a. — și ce plan, o creștere, în 1974, față de 1970, de 77,3% la producția globală, de 71,9% la productivitatea muncii). Avem tineri cărora le poți încredința oricînd o sarcină. Noua lege a remunerării, după cantitatea și calitatea muncii, ne va îngădui să-i plătim pe măsura a ceea ce sînt ei în stare: vor dispărea atunci unele mici încruntări din partea tinerilor. Echitate înseamnă a trăi frumos și drept, la datorie». Cred că aceasta și este deviza morală a celor de la «Industria sîrmei» și tocmai pentru că trăiesc frumos și drept, la datorie, le mai rămîne timp și pentru o bere, ori un film, *pentru fotbal ori grădinărit*, după *cum* le mai rămîne sînge să dea și altora: sînt primii donatori din județ și asta spune mult!

În carnetul meu de notițe, pe care stă scris I.M.M.R. «16 Februarie», Cluj, printre cuvintele pe care le-am subliniat, unele *de inimă*, cum ar fi «la noi greutățile sînt greutăți, doar pînă le dai de capăt» (maistrul Grigore Dragoste, ce nume, să-l tot strigi!) sau, altele, «cînd am hotărît să realizăm cincinalul în patru ani ne-am schimbat și stilul de lucru și sculele» (Vasile Boancă, secția turnătorie) se află și unul căruia i-aș zice *de folos* și anume *autodotare*.

Într-un alt carnet, ce se deschide cu o filă pe care am tras niște litere de o școioapă, *Clujana*, după cîteva gînduri despre Blaga — spuse de directorul Gheorghe Mărinceanu, una dintre cele mai frumoase minți pe care le-am întîlnit, într-o viață nu sărace în astfel de întîlniri — dau din nou de *autodotare*. Și așa mai departe. L-am întrebat pe tovarășul *Andrei Csillag*, secretar cu problemele economice al Comitetului județean P.C.R.

— Este o obsesie, o preocupare sau doar o cinstită datorie această autodotare, în care eu văd o prelungire modernă a spiritului nostru de sănătoasă gospodărire?

— Nu-mi plac etichetările sonore, dincolo de care nu se află, uneori, nimic. Nu-mi plac denumirile agățate în spatele unor acțiuni umane complexe și încordate. Ce spune, de exemplu, «Gramul, milionul, secunda?». Acțiunea de autodotare din întreprinderi, ca și măsurile de intensificare a acelei cercetări științifice legate direct de producție, sînt două expresii ale modului nostru de a înțelege, astăzi, dialectica vieții industriale. Vă voi da cîteva exemple brute: pe lîngă multe întreprinderi clujene s-au creat centre de cercetare care deservesc întreaga țară: Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru substanțe nemetalifere, o filială a Institutului de cercetări și proiectări de echipamente termoenergetice, o alta — a Institutului de cercetări și proiectări mașini-unelte.

Pentru reducerea importului, anul trecut, am luat *mostre de materii prime* ce se aduceau din afară, am adunat o colecție mai mare și am expus-o. După care am invitat specialiști, cadre de conducere să-și dea cu părerea: care materie ar putea fi înlocuită cu una de la noi și cu ce. Un prim efect:

Made in Romania, mai precis la Cluj, și mai precis la Iris.

Luăm avionul de Cluj pentru că sîntem grăbiți. Fotoreporterii mai au un motiv: să prindă orașul de sus.

în 1974 volumul importului va scădea cu peste 20 milioane lei valută. Cît despre acțiunea de autodotare, catalogul nostru l-am trimis în fiecare județ. Cine vrea poate să vină să ne întrebe cum am făcut.

P.S. Este de datoria gazetarului să treacă aici adevărul despre paragraful cu colecția de mostre: l-am scos cu cleștele din gura tovarășului Csillag, autorul propunerii, cu cleștele invizibil și cu intervențiile directorului de la statistică, tovarășul Zaharescu.

ALMA MATER NAPOCENSIS

O imagine precum aceasta, văzută de mine într-un film documentar, nu este posibilă decît aici (sau la Iași): în plină stradă, în plină seară, studenții cîntă «Gaudeamus igitur» în fața unor ferestre luminate, de după perdelele cărora apare un profesor în alb. Firește, e slobod să cînți străvechiul imn oriunde și oricînd, la orice oră din zi și din noapte, dar la Cluj, stop-cadrul amintit își găsea regimul unei perfecte autenticități. A aparține Almei Mater Napocensis nu înseamnă doar a-ți atrage un statut social aparte, ci a întreține o anume stare de spirit, vitală pentru dinamismul și suplețea cetății și, deopotrivă, pentru însuși rigoarea și ordinea ei.

A fi student într-un oraș care de mai bine de o sută de ani naște și ocrotește generații de intelectuali — din rîndul cărora s-au desprins Victor Babeș, Emil Racoviță, Vasile Pârvan, Janos Bolyai, Iuliu Hațieganu — este mai mult decît un privilegiu, devine o opțiune morală ce obligă. Înfrîngînd amintirile inevitabil romantice ale colegilor mei care au învățat la Cluj, nelăsîndu-mă înduioșată nici de părintescul *copiii noștri* (a se citi: studenții noștri) folosit de locțiitorul secretarului Comitetului de partid al Centrului universitar, tovarășul Vasile Olteanu, l-am întrebat, ex abrupto: «Cum răspund studenții, cei aproape 20 000 de studenți, acestei întrebări simple ca 2 x2: ce înseamnă să fii student la Cluj, în ce mod participă ei la destinul orașului și al județului?»

Mărturisesc că sînt în posesia a numeroase argumente care confirmă obligația acelei opțiuni morale de care aminteam, dovezi care pot începe, bunăoară, cu amănuntul că în actuala sesiune de examene procentul de promovare era foarte ridicat și se pot termina cu acela, deloc neglijabil, că în fiecare săptămînă se oficiază cam 5-6 căsătorii studențești. «Și cartea și viața sînt luate în serios la noi — îmi spune profesorul Olteanu — nu le ajunge timpul pe cît ar dori ei să studieze. Ambițioșii ambițioșilor sînt mediciniștii, la ei găsiți cei mai mulți deținători de 9 și 10. Domeniul în care copiii noștri s-au angajat cu extremă pasiune este cel al cercetării științifice, legate de producție, și al autofinanțării. Avem planuri mari și îndrăznețe. Ne gîndim la posibilitatea unor contracte cu întreprinderile industriale și din agricultură pentru găsirea unor soluții legate de un anumit proces tehnologic; de ce nu, s-ar putea prelua chiar și planul de producție, sîntem siguri că vom izbuti: Mai avem în vedere, de asemenea, valorificarea lucrărilor de diplomă și a comunicărilor de la sesiunile științifice, elaborarea, tipărirea și difuzarea unor cursuri la un preț accesibil».

— În condițiile unei solicitări multiple, adeseori, să recunoaștem, dure, credeți că mai este posibilă reeditarea unui moment similar acelui amintit zilele trecute de profesorul Ștefan Pascu, rectorul Universității: povestea dumnealui cum circula cîndva, printre studenții clujeni, un exemplar din «Istoria pentru începuturile Românilor în Dachia» a lui Petru Maior, citit pînă în zori, trecut din mînă în mînă. Sau, un distins medic brașovean, absolvent la Cluj acum 50 de ani își lăuda generația și pentru faptul de a-i fi știut pe de rost pe Caragiale și pe Delavrancea. Ampla deschidere spirituală este o nobilă moștenire a studentului clujean. Nu este ea oare amenințată de timpul nostru prea grăbit? Ce spun aici datele? «Nu avem temeiuri de neliniște. Publicul Filarmonicii și al operelor este, în cea mai mare parte, studențesc. Noua casă de cultură a studenților nu este niciodată goală. Ansamblurile «Mărțișorul» și «Mugurelul» au dansat pe scenele cîtorva zeci de țări străine. Desigur, o mai bună structurare a anului universitar — noi avem chiar cîteva propuneri în acest sens — ne-ar scuti de unele sacrificii pe care le fac, uneori, studenții pentru a fi la zi cu toate».

ÎNAPOI LA PATUL BOLNAVULUI

Se înșală amarnic și urît cine își închipuie că lacrimile secolului XX sînt un apanaj al poveștilor «lovestoriste». Sîmbătă, 8 iunie a.c., în amfiteatrul Clinicii medicale a II-a, eu una am văzut, cu ochii mei — aburiți și ei — lacrimile cîtorva generații de foști și actuali «ucenici ai doftoricescului meșteșug», veniți să asiste la întîlnirea primei promoții de medici, cea care a părăsit facultatea (cea dintîi facultate de medicină din Ardeal) cu 50 de ani în urmă. Din cei 93 care au pornit la drum atunci, la începutul iernii lui 1919, 33 «s-au mistuit». Au rămas 60, să răspîndească în toate colțurile țării acea ctitorie morală care este, în primul rînd, școala medicală clujeană. După locul de cinste acordat amintirilor, foștii absolvenți, astăzi personalități de prestigiu precum prof. dr. Teodor Spîrchez, medicul primar Dumitru Pecurariu — cîndva elevi ai lui N. Leon, Victor Babeș, Levaditti, Iuliu Hațieganu — au împărtășit, mai noilor învățăcei, bucuria de a vedea că o credință profesională și umană de o viață, exprimată în principiul medicinei clujene «terenul de luptă rămîne patul bolnavului», este astăzi confirmată de tot mai multe școli ale lumii, eliberate de sub fascinația tehnicii, redescoperite ale omului. Profesorul Octavian Fodor rectorul Institutului medico-farmaceutic, avea să-mi vorbească, mai apoi, pe larg, despre «aparițiile neîntîmplătoare, pe meleagurile noastre, a unui stil de gîndire și de atitudine: el reprezintă realizarea unor latențe spirituale, împlinite prin efortul conștient al unui popor care a căutat să-și înalțe tradițiile specifice de omenie la nivelul permanențelor culturii de semnificație universală. Stilul acesta particular și implicațiile etice ale concepției sale antropofile asupra adevărului și finalităților științei are rădăcini care trebuie căutate în umanismul nostru tradițional. Echilibrul academic între minte și faptă, bazat pe armonia elegantă dintre adevăr, bine și frumos, dintre aspirațiile fiecăruia și ale societății, cu precăderea cuvenită acordată intereselor comune, rezultă dintr-o cunoaștere temeinică a omului real și a necesităților concrete de la care pornește viața și de la care se întoarce. Aceasta este zestrea pe care o lasă cei ce s-au perindat pe sub porticul Almei Mater».

— Tovarășe profesor, am aflat că studenții dumneavoastră medicinești dețin recordul în materie de 9 și 10, ceea ce mi se pare o frumoasă ambiție într-un județ cu 1500 de medici și 300 de absolvenți pe an. Care este lucrul cel mai îmbucurător pe care îl aflați despre ei după ce termină facultatea?

— Nu-mi amintesc ca vreun student să nu se fi prezentat la post. De asemenea, știu că factorii de răspundere preferă absolvenți de-ai noștri.

MAGDA MIHĂILESCU ■

CE TREBUIE SĂ ȘTIE ORICE BĂUTOR DE LAPTE ȘI NU NUMAI EL

■ Printr-o intensă muncă de selecție și ameliorare, în zona Clujului au fost create rasele de vaci Bălțată românească, Pitzgau și Bruna de munte ■ Recorduri la producție de lapte: vaca Zana (stațiunea experimentală Bonțida) a dat 12 800 l. lapte într-o lactație cu 4,1% grăsimi; vaca Sanda (I.A.S. Mihai Viteazu) o urmează pe Zana cu 10 650 l. lapte ■ La Apahida, Bonțida, Dej, Turda, Gîlău s-au construit mari complexe zootehnice de tip industrial ■ Între 1965 și 1973 ritmul mediu anual de creștere a producției animale a fost apropiat de ritmurile în care se dezvoltă unele ramuri industriale ■ În 1960 — unui tractor îi revenea, în medie, sarcina de a ara 333 ha; în 1973—83 ha. ■ În județ există trei stațiuni destinate cercetării științifice în agricultură. ■ În 1973 creșcătorii de animale din satele județului au curățat 130 000 ha. de pajiști naturale.

orșova -
un oraș pentru eternitate

Printre cele 15 statui ale orașului se află și acest stabilopod — operă inginerească destinată zăgăzuirii apelor. Orșovenii l-au așezat pe una din arterele principale ale orașului, ca semn al apartenenței lor la uriașa construcție ridicată de om între malurile Dunării.

Orașul Orșova se află în cel de-al 18-lea secol de existență atestată documentar și este, poate, unul dintre cele mai vechi orașe din țară. Prin strămutarea vetrei străbune pentru a lăsa liberă cale apelor lacului format de barajul hidrocentralei de la Porțile de Fier, el este totodată, sigur, și cel mai nou oraș al țării. Un paradox, poate nicăieri în lume încă întîlnit.

Prima atestare orșovenii au moștenit-o. Aici, pe locurile vechiului oraș, a existat o așezare dacică numită Dierna. Arheologii și istoricii din grupul de cercetări complexe înființat de Academia R.S.R. în zona Porților de Fier pentru perioada construirii hidrocentralei au scos la iveală monede, obiecte de uz gospodăresc și de cult, inscripții, podoabe — dovezi ale unei existențe milenare. Era o așezare puternică, intens populată. Venirea romanilor a făcut-o să înflorească și să devină nod rutier și stațiune vamală. Apogeul dezvoltării localității daco-romane a fost atins în timpul domniei lui Septimius Severus, cînd i-a fost conferit Diernei rangul de municipiu. Puhoiul popoarelor migratoare a distrus zidurile așezării, dar nu și sufletul cetății: oamenii ei au continuat să trăiască pe vechea vatră. Au înfruntat noi năvăliri, au ridicat alte ziduri, au creat un nou oraș pe care l-au numit Orșova. De la comerț și agricultură, locuitorii au trecut la meșteșugul armelor, fortificînd împrejurimile pentru a crea un avanpost împotriva asaltului otoman pe Dunăre. Mai tîrziu, în 1848, au ridicat alături de românii de pretutindeni flacăra emancipării naționale și sociale. *Într-un cuvînt, au fost aici de cînd lumea și au luptat pentru a fi.*

Cea de-a doua atestare și-au cucerit-o printr-o adevărată epopee, unică în țară și poate în multe locuri din lume. Orșovenii au vrut să fie demni de testamentul istoric al vitejilor locuitori ai Diernei: au mutat un oraș întreg, cu toată suflarea și toate obiceiurile lui, pe un loc nou pe care l-au ales cu grijă, nu departe de locurile străbune. Au mutat, dar sensul acestui verb are aici un alt fel de înțeles decît cel obișnuit: orșovenii, locuind în barăci, muncind 24 de ore ca într-o zi lumină, neoprind nici o clipă pulsul vieții în nici un domeniu de activitate, au făurit din temelii un oraș nou. Cum arată? Viața sa spectaculară și intimă este greu de surprins în cîteva rînduri și fotografii. Cu lacul său aflat între Munții Cazanelor, cu esplanada ușor curbată pe care cresc în verticală clădiri moderne, cu liniile și culorile sale, orașul cel nou, privit de la înălțimea unuia dintre punctele turistice ce-l delimitează, te duce cu gîndul la... Rio de Janeiro. Evident, respectînd proporțiile. Ba nu, cred că nu seamănă cu nici un alt oraș, seamănă cu el însuși, se apropie de ceea ce trebuie să fie un oraș ideal. Are o poezie a lui pe care o poți înțelege privindu-l în zorii zilei cînd se deșteaptă, alb, dintr-o ceață ușoară.

Fiindcă am vorbit despre spectacolul orașului, îmi amintesc de vechea Orșovă. Mai mult decît modestă: case mici pretutindeni, ulițe strîmte... «Astăzi, în noul oraș avem numai locuințe cu un grad modern de confort: 3 000 de apartamente, și mai construim — spune Gheorghe Dăogaru, primarul orașului. În Orșova veche erau 300 de puțuri pentru apă; noi am făcut o instalație cu alimentare de izvor, un izvor care se află în munte la 15 kilometri depărtare. N-aș vrea să par un adept exagerat al cifrelor, dar trebuie să mai adaug neapărat încă una. Inițial s-a conceput doar o strămutare a orașului, adică știți sîntem, ne mutăm și gata. Începînd această muncă neobișnuită, oamenii noștri au văzut că pot mai mult și au dorit ca în noua așezare să fie mai bogați, adăugînd la nomenclatorul de instituții și obiective social-culturale, altele noi. Așa se face că se înregistrează un ritm de dezvoltare care astăzi atinge cifra de 80 la sută».

Una dintre coordonatele dezvoltării o reprezintă economia orașului. În apropierea noii gări C.F.R., gară modernă în care poposesc trenuri lungi, trase de locomotive electrice, se află noul șantier naval. În danele și halele lui se construiesc vase fluviale. De reținut: pentru șantier se prevede dublarea capacității de producție! Există o țesătorie — «Cazanele», nume vechi și cu prestigiu. Dar în hala mică lucrau vreo 200 de muncitori. Acum situația e radical alta: mașini moderne, condiții incomparabil mai bune; realitate exprimată și de faptul că harnicul colectiv a realizat producția întregului cincinal încă de la sfîrșitul lunii mai. Hărnicia și ambiția sînt de fapt înțelese de toți orșovenii în modul cel mai firesc, adică «muncim pentru ce este al nostru și pentru ce este al tuturor». Eforturile celor ocupați în industrie — colectivele de la întreprinderea minieră, de la unitățile de industrie locală, de la toate întreprinderile orașului — gravitează în sensul pe care-l presupune comandamentul major al economiei întregii țări și astfel oamenii muncii din Orșova vor realiza cincinalul cu cîteva luni mai devreme față de angajamentul inițial.

Vorbind despre evoluția unui oraș, în mod firesc trebuie să pomenești și de situația sanitară — ea reprezintă, de asemenea, un indice al gradului de civilizație. Cum se prezintă Orșova din acest punct de vedere? «Sînt directorul unui spital nou cu 220 de paturi — spune doctorul Gheorghe Stancu. Amintind această dotare, trebuie să adaug că orașul care cuprinde și unele așezări rurale a înființat și în acestea dispensare sanitare moderne. Bolnavii sînt îngrijiți de către 130 de medici și alte cadre cu pregătire medicală superioară. Aș vrea să consemnați că unul dintre efectele admirabilei dotări și, dacă ni se permite, al străduinței noastre profesionale, este acela că indicele de mortalitate infantilă, care acum 30 de ani, la înființarea primului spital orșovean, era de 17 la sută, a scăzut astăzi la 0,57 la sută».

Orașul este plin de flori. Am întrebat un grădinar, cîte? «Știu eu, 15 000-20 000, am pus peste tot. Am pus multe și acum, în zi de sărbătoare, nu prea mai avem pentru oaspeți».

Și sînt mulți oaspeți. În aceste zile orșovencele și orșovenii serbează, așa cum aminteam, împlinirea a 18 veacuri de atestare a orașului și strămutarea Orșovei în noua vatră. Au venit din județ și din alte locuri femei și bărbați de toate vîrstele să aducă felicitări localnicilor, să fie alături de ei la festivalurile de artă populară, la expozițiile, simpozioanele și sesiunile științifice organizate cu acest prilej. Am participat la una dintre sesiunile de comunicări, ținută de membrii grupului de cercetări complexe al Academiei R.S.R., grup care a depus de-a lungul cîtorva ani o activitate fructuoasă în această zonă. Au venit la Orșova, și faptul nu miră pe nici unul dintre localnici, academicieni, profesori, cercetători, oameni cu titluri științifice, cu nume de rezonanță obștească. Academicianul Ștefan Milcu, vicepreședintele Academiei R.S.R., în calitatea sa de conducător al grupului de cercetări complexe, a condus această sesiune.

Gîndindu-mă la viitorul orașului, la dezvoltarea sa, la propunerile interesante făcute în cadrul sesiunii de către reprezentanți ai Centrului de cercetări pentru promovarea turismului internațional, trebuie să reținem că, într-adevăr, aici, în această zonă cu farmec natural unic, cu oameni care știu să facă viața mai frumoasă, turismul își poate avea unul dintre sediile sale preferate.

Se poate spune de pe acum că Orșova a aruncat cavalerește o mănușă multora dintre orașele țării noastre. Un fapt petrecut înainte de a pleca din localitate îmi confirmă această idee. Ne aflam mai mulți oaspeți într-o sală a Consiliului popular, unde primarul, vorbind calm, fără emfază, ne prezenta, în fața unei machete, realizări cu termen de record absolut. Mai departe, încet-încet, în vîrful baghetei lungi care se mișca ușor, au apărut, parcă, din cubulețele mici de plastic și din liniile hașurate în culori, imaginile noilor obiective ale Orșovei — o altă zonă de locuit, o sală de sport, hotelul de pe esplanadă, noile construcții economice, pista nautică olimpică... La sfîrșitul expunerii, unul dintre profesorii de renume, un om obișnuit cu marile centre științifice ale lumii, a propus ca în Orșova să fie construită și o sală pentru reuniuni științifice internaționale. «Este un loc ideal, confortabil, nepoluat și în același timp neizolat de marile artere de circulație». Propunerea n-a șocat pe nimeni, ba, dimpotrivă, localnicii și-au notat totul, cu seriozitate, în carnetul de sarcini viitoare.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

(Fotografiile autorului)

Și înainte Orșova avea port fluvial. Cel de astăzi însă, alături de atributele eficienței, aduce și unele de ordin estetic.

argument de inimă și de istorie

Fiu de sînge al satului, credincios întotdeauna acestei vetre în care, zădărnicind toate vitregiile, n-a conținut să ardă de-a lungul veacului focul viu al dăinuirii românilor pe aceste meleaguri, mă simt tot mai dator să încerc a fixa în conștiința cititorului de azi cîteva cadre de viață țărănească, așa cum s-au constituit ele pe noile coordonate ale edificării socialiste a țării. Estompate tot mai mult, într-un fel răzbunate, amintirile dureroase ale vechiului sat mai stăruie totuși în memorie, generația mea fiind ultima care în copilărie a mai cunoscut această lume a celor mai săraci ca toți săracii acestui pămînt. Deși am trăit zile terorizate de spectrul lipsei și a unui pumn de mălai din care să se încropească un terci de amăgit foamea, nu pot să nu mă cutremur cînd recitesc astăzi mărturiile dureroase ale acelor cărturari înaintași care — de la Dinicu Golescu și Nicolae Bălcescu pînă la Sadoveanu, Arghezi și Stancu — n-au osteni o viață să se zbuciume pentru lumea obidită a bordeielor și cocioabelor. Ca să nu ne depărtăm prea mult în timp, iată un tablou descris de Zaharia Stancu într-o tabletă a sa, după însăși relatarea în Parlament a unui potentat al vremii, în chiar anul de vîrf al «prosperității» României burghezo-moșierești, 1938: *«trei copii înjugați, trăgînd după ei, într-o țarină uscată, un plug rudimentar pe care îl ținea de coarne tatăl lor»*.

Într-o «cuvîntare pentru domni și țărani», una dintre primele ținute de Mihail Sadoveanu imediat după Eliberare, marele rapsod al satului românesc sintetiza astfel tragedia «Vieții muncitorilor plugari»: «cei care au cercetat asemenea stări de lucruri au constatat că gospodăria țărănească e deficitară, adică țăranul român muncea în pagubă; *munca lui nu-i ajungea pentru a înnoda* cele două capete, în fiecare an trebuia să se îndatoreze, iar pe lîngă lipsa de hrană n-avea nici asistență medicală, nici școală, nici alte înlesniri ale vieții. Astfel, oamenii adulți sufereau și se prăpădeau înainte de vreme; copiii, din lipsă de îngrijire și hrană bună, mureau cu mîile. Asemenea trai coborît aduce slăbirea curajului, existența pe pămînt devine un chin; de la naștere la mormînt puține clipe de bucurie, mai mult ani de negură și întristare».

Cînd recitim asemenea pagini parcă ne-am întoarce în preistoria satului românesc, nu în urmă cu numai 30—40 ani. Rememorarea, fie și pentru stricte nevoi de comparație a unor situații și tablouri ca acelea consemnate deopotrivă de mari scriitori, oameni de știință și chiar de politicieni lucizi de odinioară, are asupra noastră o consecință de-a dreptul fizică, asemenea unei răni redeschise. Nu alta e, dealtfel, însăși reacția țăranilor mai în vîrstă cînd sînt întrebați cum au dus-o în alte timpuri. Un bătrîn, aproape centenar, din Cetatea Doljului era gata să-mi relateze cu lux de amănunte toate isprăvile sale eroice din primul război mondial, în schimb a dat cu lehamite din mînă cînd l-am întrebat despre cum se muncea în urmă cu cîteva decenii pe moșiile întinse ale lui Aurel Drugă, Belizarie Cîncea și Ioan Pleșa, trei numai din cei 12 200 de moșieri care dețineau tot atîta suprafață de pămînt cît 2 460 000 de gospodării țărănești la un loc!

Dacă nu ezităm să restabilim cîteva repere sociale în timp ale satului, e pentru că niciodată — cel puțin pentru aceste prime decenii ale noii sale istorii — nu vom putea evalua în adevărata lui dimensiune saltul său în civilizație. *Revoluția și civilizația* sînt, dealtfel, după cum am mai observat și cu prilejul altor priviri retrospective, două procese care s-au întrepătruns, practic cuceririle civilizației moderne putînd fi rareori identificate altădată în viața țăranilor, chiar a celor înstăriți. Nu puține sînt satele prin care am trecut unde localnicii mi-au spus că primele tractoare pe care le-au văzut în țarina lor au fost cele produse în primii ani la Brașov, cele din vechea serie a IAR-ului. Nici nu e de mirare, din moment ce în 1938 existau în România numai 4 000 de tractoare, cam cît într-un județ mai mare de astăzi, în timp ce în 1974 pe cele 8 845 000 hectare ale cooperativelor agricole de producție și 2 084 000 ale întreprinderilor agricole de stat lucrează peste 115 000 de tractoare, 44 000 combine, 50 000 de semănători. Întrebînd pe un președinte de cooperativă dacă mai folosesc boii în lucrarea cîmpului — mă aflam chiar într-un sat unde prin tradiție boii și chiar vacile erau singurele animale de tracțiune — mi-a spus că în primul rînd nu prea mai au așa ceva și, în al doilea rînd, chiar dacă-ar avea, *nu s-ar mai îndemna* nimeni să-i mîne. Sensul întregii dezvoltări a satului pe aceste coordonate definitorii ale sale, *revoluția și civilizația* acesta și este, marile prefaceri materiale și spirituale săvîrșite în urma înfăptuirii revoluției socialiste agrare de către partidul comuniștilor, pe baza trainicei alianțe dintre muncitori și țărani, constituie premisa unei evoluții economico-sociale și mai înfloritoare a tuturor celor ce trăiesc și muncesc pe această veche vatră de viață și ființă românească

Un asemenea «viitor de aur» prevăzut nu prin secole, ci prin deceniile următoare, poartă amprenta gîndirii vizionare a secretarului general al partidului și președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, el însuși om care cunoaște din propria-i viață starea de pauperitate cronică din care a trebuit să renască satul românesc. **«Odată cu dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale și perfecționarea conducerii și organizării producției agrare** — spunea nu demult conducătorul nostru — **în munca și viața țărănimii, în întreaga existență a satului se vor produce schimbări tot mai ample, pe multiple planuri; producția agricolă va deveni tot mai mult o variantă a muncii industriale, iar satul se va apropia tot mai mult, ca nivel de civilizație și viață, de oraș. Acesta este unul din procesele esențiale ale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate care va asigura înflorirea și bunăstarea întregului popor».**

Nici un argument nu pledează mai convingător pentru realismul acestor perspective imediate, al metamorfozei neîntrerupte a satului românesc decît însăși realitatea prezentă, fie că o evaluezi la scara întregii țări, fie la aceea a unei singure comune. Dar cum cea mai palpabilă realitate rămîne totdeauna *concretul*, iată cum se prezintă «parametrii» pe care i-au înregistrat *revoluția și civilizația* satului românesc contemporan într-una din cele mai mari și mai vechi așezări țărănești ale țării — Poiana Mare, județul Dolj: cele trei cooperative agricole de producție, avînd aproape întreaga suprafață arabilă irigată, au obținut în medie la hectar, în 1973, nu mai puțin de 4332 kg grîu, 6 818 kg porumb, 43 000 kg sfeclă (50 000 în 1972, cînd a fost un an climatic mai bun), 2 001 kg floarea-soarelui; în această comună mai funcționează cîteva mici întreprinderi de industrializare și valorificare a materiei prime locale, o stațiune de mașini și tractoare, o cooperativă de consum, unități pentru prestarea de servicii specializate; dintre instituțiile social-culturale nu lipsesc un liceu, trei școli de cultură generală, un spital, un cămin cultural cu toate formațiile artistice necesare, dintre care unele reputate, un cinematograf cu program zilnic, o bibliotecă însumînd mii de volume. Consecință firească — aici își desfășoară activitatea 150 de specialiști cu pregătire superioară, între care 100 de profesori, 24 de ingineri, 16 medici. Încă doi indici de modernizare a vieții acestui sat imens: 70 la sută din case sînt noi sau restaurate și 120 de polenari, în principal țărani, dețin mașini mici, ca să nu mai apelăm și la alte înlesniri de care mai dispun cu prisosință și în mod firesc. Țăranul din mine, oricît l-au obișnuit cu asemenea miracole de fiecare zi, scriitorul și reporterul avid să vadă, în timp și spațiu, tot ceea ce devine în țară, nu poate să nu exulte de mîndrie că vechea noastră viață de țărani se bucură și ea, în sfîrșit, de roadele civilizației. Adevărată și inestimabilă bucurie a unui om care ține un condei în mînă, mai ales cînd el vine de la țară, este însă să dea contur și culoare, prin cuvinte, acestei fresce vii a satului românesc contemporan.

NICULAE STOIAN ■

70 la sută din case sînt noi sau restaurate.

înainte de a se face duminică

Era trecut de ora două, străzile cufundate bine în întuneric, nici țipenie de om și noi, inginerul Filimon, director la I.T.B., și cronicarul acestor rînduri, rulam în spatele unei mașini — H — care ducea către capăt cîțiva călători adormiți. Omul de la volan de două luni răspunde de 8 000 de oameni. Se scoală de două luni la 4,30 dimineața, pînă cînd își va cunoaște oamenii, pînă cînd și ei îl vor cunoaște. Dar pentru asta trebuie să lucreze cît mai mult împreună. Înainte de a veni la I.T.B. avea în subordine 3 000 de oameni, dintre care pe vreo 2 000 îi cunoștea pe nume. I-am spus că Alexandru Macedon își cunoștea toată armata. «El a fost unul, iar ca mine mai sînt»...

Inginerul Ion Filimon are 45 de ani. La 31 de ani *și-a început facultatea*. Era coleg cu fiica sa (elevă în clasa I), își făceau lecțiile împreună. «A fost greu, cumplit de greu, eu munceam normal în producție și în același timp trebuia să fac față examenelor. Am renunțat la somn. Nopți întregi albe, pentru a învăța meseria de inginer. Cred că soția mea în perioada aceea nici nu știa bine cum arăt. Ziua în uzină, noaptea mă încuiam ca să învăț. Tot timpul am avut ceva de rezolvat, ceva de învățat, ceva de întreprins. Tot ce am realizat, am realizat muncind pe brînci și nu cred că se poate altfel face ceva în viață». Mă uit la mîinile inginerului, muncite, aspre, cu buricele degetelor ciupite de metal, mîini nervoase și expresive. O mărturie a vorbelor sale. Are părul aproape alb, derutant la prima vedere pentru cei 45 de ani. Ajungem la capătul liniei H, nu departe de Autobaza Titan. La capătul liniei urcă în autobuz și întreabă de una, de alta pe șofer, întrebări pe care își închipuie dînsul că le pun reporterii. Șoferul Osman lucrează de 15 ani în I.T.B., s-a învățat cu schimburile de noapte. Nici un eveniment pe parcurs. «Dar pe parcursul a 15 ani?» «În 15 ani au fost ceva, pe multe le-am uitat. Munca mea cu publicul, răspundere mare, dar felul meu de a fi m-a ferit de necazuri». Taxatoarea mai are doi ani și iese la pensie, a făcut serviciu numai la I.T.B. De șapte ani lucrează noapte de noapte. Nu mai poate altfel. Dacă ar lucra de zi tot n-ar dormi noaptea. Doarme după-amiaza «de la 5 la 10 și-i de ajuns» Acum cîteva nopți niște călători care au scos bilete de 50 de bani și care trebuiau să coboare la stația la care expirau aceste bilete au insultat-o în fel și chip pentru că le-a amintit că n-au coborît. Au lovit-o chiar. O femeie în vîrstă, cu o figură blîndă, frumoasă chiar, cu niște ochi limpezi, calmi și inteligenți, ne spunea mirată că așa ceva nu i s-a întîmplat de cînd lucrează...

Intrăm la Autobaza Titan Portarul, recunoscîndu-l pe tovarășul Filimon, deschide larg poarta. Directorul se supără că nu l-a legitimat și că nu m-a legitimat. Portarul spune că îl cunoaște, iar directorul spune că nu astea sînt indicațiile. Cheamă ofițerul de serviciu, ceilalți oameni de pază. Se legitimează. Se interesează de nereguli. «Da, au fost. Cîțiva tineri au sărit gardul; au zis că vroiau să ajungă la căminul de fete. Au ajuns la miliție». Nici așa, zic eu. Directorul spune că s-a procedat bine. «Să-și dea întîlnire în oraș». Vede o ușă căzută, cu geamurile sparte. Dă cu degetul pe caroseria unui automobil și constată că rămîn urme, vede niște gunoaie pe jos și cere ca toate să fie rezolvate imediat. Oamenii îl ascultă. Pe un panou văd ce retribuție primesc șoferii: cine își face programul conștiincios, nu are absențe nemotivate, poate cîștiga foarte bine, cine are absențe și nu muncește ca lumea scade mult... «Aplicăm acordul global. Cei harnici sînt, după cum vedeți, avantajați».

Este ora trei. Mă furnică un frig și un dor de așternut mă copleșește de la un capăt la altul. Oricît aș fi eu de învățat acum cu nopțile, tot nu rezist. Inginerul Filimon mînă spre casă vorbindu-mi de cei patru ani petrecuți în marină, unde a învățat ce înseamnă disciplină și curățenie de la un general, care se tăvălea cu hainele albe pe punte să vadă dacă e curată... Ora trei jumătate și duminica e în ceafa noastră, imensă și caldă. Dar somnul e în noi și, iată, pe mine mă doboară... înainte de a se face bine duminică.

COMAN ȘOVA ■

profil: aurel nedel

Întrebat, cu vreo trei ani în urmă, despre rostul artei, Nedel și-a reafirmat încrederea în rolul ei social-moral și, deopotrivă, în forța morală a valorilor naționale. Întrebat despre locul unde el însuși s-ar situa în viața noastră artistică, Nedel, în perimetrul aceluiași interviu, a refuzat, firește, răspunsul, menționînd că asemenea precizări ori aprecieri țin mai degrabă de resortul criticului de artă. Să încercăm deci să abordăm această problemă, acum și aici, pentru dumneavoastră, și nouă și dumneavoastră artistul înfățișîndu-se, prin recenta sa expoziție de la Apollo, după aproape două decenii de activitate (a debutat în 1956 cu o personală la Kalinderu și cu o participare la salonul interregional al aceluiași an), în pragul maturității responsabile.

Înscriindu-se pe una dintre direcțiile mari și de forță ale tradiției realismului românesc în pictură, Nedel face parte din «școala» lui Ciucurencu: principiile tehnice-artistice derivate, în principal, din cele ale profesorului (un confrate făcea și referiri, pe drept cuvînt, între posibile pilde din panteonul universal, la Matisse, Braque) și atitudinea de respect funciar față de «meșterul» exemplar sînt proprii formării și afirmării personalității lui Nedel. Liric de o vibrantă sensibilitate, dar cenzurată permanent de o luciditate ordonatoare, de atitudine clasică, artistul, operînd pe terenul materiei picturale, a formei sale specifice de expresie, culoarea, este un magician al interpretării realității date, tangibile, descoperindu-i resurse afective, la niveluri diferite, de la simplul gest poetic, intim, intimist chiar (un pretext de peisaj, o floare, dialogul în sine al obiectelor dintr-o natură moartă), la imnul (s-au făcut deseori asociații între muzică și pictura lui Nedel), la imnul, am spune, de trăsături sociale («Țărani odihnindu-se», 1958; «Muncitor tăbăcar», 1961; «Cocseria de la Hunedoara», 1963; «Pămînt? Mormînt!», 1967; etc., în sfîrșit, «Oțelari», 1973) și, deopotrivă, la portretul care rămîne, în accepțiunea artistului, expresia sensibilă a prezenței unei individualități (între alte lucrări, remarcabilul portret al lui Lucian Blaga). Recentul autoportret (expoziția Apollo) ne place să credem că ar concentra într-o singură imagine-mărturisire crezul artistului, inclusiv procedeele tehnice de manevrare a materiei picturale (contrastul cromatic și valoric, picturalitatea suprafeței modulate, accentele liniare de tip grafic și cu funcție constructivă). Nedel a cunoscut și utilizat o varietate de game cromatice, majore și minore, mai ales cu dominantele principale roșu, galben, secundarele violet, verde, alese, în bună măsură, cu scop precis, în funcție de simbolica tradițională a culorilor. Și a izbutit să cuprindă, cu consecvență, elementele figurale ale compoziției în ansambluri logic articulate, arhitectural, așa cum exemplificator ni se pare tabloul «Oțelari» (de la ultima ediție a salonului municipal de pictură și sculptură). Procedeele, detașîndu-se evident de cele ale «meșterului» Ciucurencu, primesc amprenta specifică, proprie, care certifică și pe planul meșteșugului, ca și pe acela al gîndirii, manifestarea personalității. O personalitate activă, predispusă mereu devenirii (ne-o demonstrează astăzi și cele două portrete de copii de la expoziția Apollo).

Un poet al realității, al infinitei realități, Nedel este, spunea criticul Argintescu-Amza, un «observator, cînd rece, cînd nostalgic, cînd meditativ», un observator, adăugăm, structural angajat deopotrivă pe plan social și pe plan estetic. Un observator aplecat spre dezvăluirea prin frumusețe a bucuriilor și tristeților lumii. Un artist pentru care arta are dreptul de a fi măsurată prin rostul său social-moral, de a fi măsurată prin valorile sale naționale.

HORIA HORȘIA ■

Autoportret.

Flori.

Flori.

Vară.

Peisaj.

Deși greu de crezut, sub trăsăturile personajului central al acestei fotografii se află Cornel Fugaru, conducătorul și singurul membru constant al formației «Sincron» de-a lungul anilor și transferărilor de firmă. Durerea muzicală pe care o reprezintă (trăirea ei, poate nu ne-am exprimat suficient de clar) este evidentă, iar reacția noastră la audiția falsetor mioritiade este identică, adică îndurerată...

CORNEL IONESCU

spiritul prinde aripi

Zi de piață la Negrești, principal centru al Țării Oașului. Mulți țărani, veniți din îndepărtate sate, roiesc în bogat coloratul lor port. Pline de viață, fetele cu fustele lor înfoiate și înovălănate, cu «zgarde» și brățări, curcubeie migălite în mărgele, păsesc mîndre, vesele, ținîndu-se, cîte două-trei, de mînă.

În jurul tarabelor, înșirate de-a lungul pieței, zarzavaturile, fructele, semințele, florile — strigăte colorate — adună puzderie de oameni ce cumpără și vînd.

Micile «clopuri», cochet așezate pe vîrful capului feciorilor, par a-și fi dat întîlnire spre a marca nota caracteristică pitorescului ținut. Ele îmi reamintesc un vechi cîntec: «O sută de buciumari/ mi-or leșit în drum cu pari/ eu cu peana de la clop/ pe toți i-am făcut poloc/...» Sînt nelipsitele pene de păun înfipte pe pălăriuțele de pai ale flăcăilor, «peane» ce se leagănă mîndre la fiece pas de voinic.

Mașina care poartă străinii pe care îi însoțesc a adunat numeroși copii și tineri nu în chip de gură-cască, ci care pe mine, nepriceputul, mă lasă cu gura căscată prin aprecierile tehnice pe care le fac. Un bătrîn, cu toiag ciobănesc, cu pantaloni largi cît o fustă, cu opinci, nojițe și «gubă» mițoasă aruncată pe umeri, apărut parcă din negura vremurilor, se apropie liniștit, plin de demnitate, ne surîde, dîndu-ne prietenește ziua bună și îi mustră pe cei care fac roată în jurul nostru: duceți-vă măi, nu șade frumos, or crede că sîntem proști de n-am văzut încă așa minune... Respectuoși față de părul alb, tinerii se depărtează tăcuți, fără comentarii.

Doi lăutari sătești, cu mustața abia mijindu-le, care hoinăreau prin mulțime cu «cetera» (vioara) și «zongora» (chitara) sub braț, se opresc pe terasa unui bufet, neîncăpătoare pentru omenirea adunată, claie peste grămadă, în jurul meselor spre a domoli puternica arșiță a acestei însorite zile de mai. Nu cîntă de dragul cîștigului, ci doar din dorința de a fi băgați în seamă, admirați «la oraș» de cei care, mîntuindu-și treburile, se ospătează. După primele sunete ale ceterii un tînăr își face loc, se apropie de lăutari și, urmărind din ochi mersul arcușului, despică văzduhul printr-un pătrunzător sunet «de cap». Are pasămite ceva de spus unei fete care nu-l bagă în seamă și i se adresează sub această formă, prin „versuri improvizate pe o ritmată «*țipuritură*» (cum se numesc aici strigăturile specifice locului, cîntate pe melodie de joc). De la o masă se ridică fata, pășește hotărît fără a se uita nici în stînga, nici în dreapta, privește adînc în ochii flăcăului, emițînd un sunet prelung, strident, care anunță răspunsul ei plin de haz, pe versurile «țipurite», deopotrivă născocite pe loc. Lăutarii se încălzesc, duelul dintre cei doi tineri continuă sub această fermecătoare formă muzicală, unică, în care spiritul prinde aripi. Specialiștii străini pe care îi însoțesc îmi mărturisesc uluiți că, deși au cutreierat lumea în lung și lat, n-au mai asistat la o asemenea scenă, impresionantă prin spontaneitate, prospețime și vigoare.

Încerc zadarnic să traduc împerechierile de cuvinte, catrene care se încrucișează sprintene între cei doi tineri ce nu se cunosc între ei. Tîlcul vorbelor pline de duh nu se lasă tălmăcit cu ușurință în alt grai...

Făgăduielile acestui încîntător început de călătorie pe străvechiul pămînt al Oașului și Maramureșului n-au fost deșarte. În orice colț, în fiece sat, în fiecare casă ne-am bucurat de omenia locuitorilor oglindită necontenit și în frumusețea neîntrecutelor cîntece.

HARI BRAUNER ■

muzică tînără la sala palatului

ARIA și ATM, principalele noastre instituții organizatoare de spectacole, au prezentat nu demult cîteva concerte aparținînd în exclusivitate muzicii tinere. Capete de afiș și numitor comun al acestor manifestări au fost formația Sfinx și Mircea Florian grup, cele mai reprezentative nume ale momentului.

Alături de ei, timișorenii Pro Musica și Progresiv TM, grupuri în plină ascensiune, Experimental Quartet, plus cîțiva soliști folk, în majoritate cunoscuți marelui public mai mult după nume.

Dar să vedem cum au evoluat participanții la această acțiune de pionierat, acțiune care merită să fie extinsă și continuată, dat fiind atît caracterul ei spectacular, cît și educativ. *Flacăra Folk Grup* (nu știm de ce nu F.F.'73 ca pînă acum?) s-a prezentat la cunoscuta-i valoare, adică, exceptînd micile ezitări instrumentale, s-a bazat pe o polifonie bine realizată a vocilor. *Nicu Vladimir*, puțin timorat la primul cîntec, excelent la al doilea (iată, iată), a dovedit că Mircea Florian a fost inspirat aducîndu-l în spectacol. «Pacifiștii» *Vali și Carmen* (ușor dezacordați) nu au renunțat nici acum, și bine au făcut, la vestitele «Nopți», prezentate, din nefericire, cu refrenul «de concert» (Mamă, vino, mamă...). De cînd poartă titlul de „Cîștigători ai Marelui premiu al Festivalului «Primăvara baladelor»" Mircea Vintilă și Dan Chebac s-au legat mai mult unul de altul. Aceasta nu i-a împiedicat să cînte, pe lîngă melodiile aflate în topul Flacăra, și cîntecele lor de început, păstrîndu-și anecdotica, în cazul lui Mircea Vintilă, și izul meditativ-șansonetistic, în cazul lui Chebac. În aceeași notă de seriozitate, semnalată de noi într-o cronică anterioară, s-au prezentat *Mircea Florian* și grupul lui.

Experimental Quartet a sunat și de data aceasta neomogen, dovedindu-ne că, deocamdată, interesantele și lăudabilele intenții componistice nu-și găsesc o perfectă finalitate interpretativă. În timp ce *Sfinx* ne-a arătat încă o dată că este o formație de mare succes și că acesta (succesul) nu se datorește doar excelentelor calități ale Bib-synthesizer-ului, ci și persoanelor care înconjoară acest instrument și, eventual, îl folosesc.

Deloc în atmosfera muzicii respective, prezentările incoerente, simpliste uneori, făcute celor care au evoluat pe scena Sălii Palatului.

Mai rău ca de obicei, sunetul «asigurat» pe întregul spectacol: dezechilibru între instrumente, căi de microfoane deschise cu întîrziere, pe scurt — multă neatenție și dezinteres în cabina de sunet.

GEORGE STANCA ■

CURIER

Cristina Bărăscu — Fieni (Dîmbovița). Pagina noastră acordă prioritate reprezentanților muzicii tinere din țara noastră. **Carmen Mihaela Marina — București.** 1. Nu publicăm adrese. 2. Într-un număr trecut am publicat o fotografie a cîntăreței dumneavoastră preferate. **Elena Mihalache — București.** Explicația e simplă: inactivitatea Margaretei Pîslaru a făcut ca în ultimul timp să se scrie mai puțin despre ea. **Ștefan Gheorghiu — Craiova.** 1. Propuneți intrarea în top a melodiei «Pavel Chinezul», dar nu o includeți nici în topul dumneavoastră. 2. Vom publica în curînd o fotografie cu Emerson, Lake & Palmer. **Adrian Vasiliu — Iași** Deocamdată «Sfinx» nu cîntă nicăieri. Dan Aldea ne-a declarat că în sezonul estival va lucra alte noi compoziții pe care le va prezenta publicului la toamnă. **A. Iorgulescu — București.** Mulțumim pentru ecusoanele «Top Flacăra». Sînt foarte frumoase. **Puiu Bădulescu — Calafat** 1. Componența formației Progresiv TM am mai publicat-o. Revedeți colecția. 2. Da, Deep Purple în Rock și Machine Head. 3. Paul McCartney și Wings apărțin casei de discuri Parlophone. **Dorin Bălteanu — Craiova.** Muzica numită comercială este aceea care urmărește în primul rînd succesul direct și imediat la public, speculînd la maximum gustul momentului. Vizează deci în primul rînd aspectul pecuniar.

M. T.

TOP

1. **Un om pe niște scări** (muzică, Mircea Vintilă — text, Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 2. **Fiii soarelui** (Dan Aldea) — Sfinx. 3. **Războinicii** (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac. 4. **Mica țiganiadă** (Nicolae Covaci — Șerban Foartă, Andrei Ujică) — Phoenix. 5. **Inimă de piatră** (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM. 6. **Coborîse primăvara** (Mihai Cernea — Virgil Carianopol) — Sfinx 7. **Pădure liniștitoare** (Mircea Florian) — Mircea Florian. 8. **Drumul** (Petre Magdin — Eugen Rotaru) — Dida Drăgan. 9. **Pînă departe** (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 10. **Pădurea l-a gonit** (Nancy Brandes — Luminița Ciubotaru) — Roșu și Negru.

TOP FLACĂRA poate fi ascultat în fiecare sîmbătă la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București.

TOP FLACĂRA — TALERE (nr. 11)

Această tînără se numește MELANIE, este cîntăreață americană de muzică folk și ne-a vizitat cîndva țara.

TOP PANORAMA

■ Mai ales în zilele acestea din urmă ne-am pus cu căldură întrebarea: ce mai fac formațiile, cum o mai duc soliștii noștri? În timp ce Mondial, Roșu și Negru, Litoral și Sincron se află la mare, Sfinx înregistrează trei piese de Dan Aldea: «Superstiție», «Secolul vitezei» (nici o legătură între titluri) și «Om bun», lansată prin cenaclul «Flacăra» și reprezentativă pentru el. ■ Altă piesă de mare succes a cenaclului, «Vînare de vînt» (B. Dylan — A. Păunescu — D. Chebac) își găsește loc pe benzile Radioteleviziunii, împreună cu «Floare de măr» (I. Cristinoiu) și «Mai tîrziu» (D. Aldea) — posibil cîntec al săptămînii. Fericita interpretă este Anda Călugăreanu, complet restabilită în urma intervenției chirurgicale suferite la întoarcerea după turneul întreprins în țară cu formația Sfinx și pe care abia așteptăm s-o vedem la festivalul de la Mamaia. ■ Tot pentru acest festival se pregătesc — acum, vara — «Trubadurii primăverii»; ei vor cînta cinci piese pe care vi le prezentăm, pentru a vă preveni din timp. Orice legături între titluri și autori sînt întîmplătoare, dar posibile. Deci: Aurel Manolache — «la o rază», George Grigoriu — «Zi de mai» și «Nînge la Mamaia», Temistocle Popa — «Treizeci de primăveri», Vasile Veselovschi — «De unde oare ai venit?» Îi sfătuim pe trubaduri să bată fierul acuma, cît e cald afară.

C. I.

DUPĂ 20 DE ANI. UN PRIM BILANȚ DE VIAȚĂ ȘI DE MUNCĂ AL UNOR SPECIALIȘTI AGRONOMI

nu cumva ești ionescu? chiar el; vino să te strîng în brațe!

Din nou în băncile amfiteatrului.

Nu cu prea mult timp în urmă am primit un telefon la redacție. Autorul apelului, inginerul gălățean Petru Boboc, ne informa că într-una din zilele sfîrșitului de mai urma să aibă loc o festivitate mult așteptată de participanții ei, și anume întîlnirea «după 20 de ani» a absolvenților Institutului agronomic «Nicolae Bălcescu» din Capitală, promoția 1954. Acum, ca să fiu cinstit, prea mult nu mi-a surîs la început ideea unui astfel de reportaj — redactor tînăr, între oameni în jur de 45—50 de ani care, nemaivăzîndu-se ei de două decenii, nu prea mai au timp și pentru intruși. Totuși, în cele din urmă am fost prezent acolo, doar ca să le pun o întrebare directă celor veniți, o întrebare aparent simplă: — *Ce ați făcut în acești ultimi 20 de ani?*

Așa cum bănuiam, festivitățile — pentru că într-adevăr s-au dovedit a fi mai multe — ale întîlnirii după 20 de ani de la absolvire au fost emoționante, cu multe îmbrățișări și scene ca «Popescu? Da, Popescu! Nu cumva ești Ionescu? Chiar el. Vino să te strîng în brațe!», cu o strigare oficială a catalogului, pe facultăți — agrotehnică, genetică-selecție, ameliorații agrosilvice, economie agrară — cu discursuri și fotografii despre care s-a atras atenția că vor deveni «istorice». A urmat vizitarea în grupuri a sălilor de cursuri și a laboratoarelor, locuri în care fiecare om ce s-a putut considera cu adevărat student are cel puțin cîte o amintire — altădată gravă, acum amuzantă —, săli și laboratoare atît de transformate încît cu greu mai puteau fi recunoscute după intervalul celor două decenii. A mai urmat seara și un banchet în toată regula, probabil cu bancuri și amintiri savuroase. Printre picăturile acestei încărcate zile am reușit totuși să fac ceea ce-mi propusesem, adică să obțin răspunsurile la întrebarea sus-citată; răspunsuri transformate în microbiografii ale unor oameni dacă nu ajunși încă la vîrsta bilanțului, cel puțin la ora la care au dreptul să se mîndrească cu înfăptuirile lor. Să dăm deci cuvîntul cîtorva dintre ei:

«Mă numesc *Balamaci Gheorghe*, sînt șeful marelui complex de irigații de la Carasu, județul Constanța. Acest sistem, totalizînd peste 200 000 de hectare, a fost primul sistem din țară dat în exploatare. Din 1960 am început să mă ocup de irigați. A trebuit, este adevărat, să mai absolv și niște cursuri postuniversitare, la facultatea de îmbunătățiri funciare, dar la ora actuală pot să mă laud că sînt specialist în irigații, și rezultatele par a fi destul de bune, de vreme ce sînt apreciate. Cînd am terminat noi facultatea, acum 20 de ani, aproape că nici nu se vorbea de irigații!»

«Numele meu este *Ștefan Marin*, lucrez la U.I.F. Brăila, și în cadrul U.I.F.-ului există o pepinieră agrosilvică din domeniul îmbunătățirilor funciare. Realizarea care mă reprezintă este arțarul cu frunzele complet albe. Găsisem, cu ani în urmă, o variație muguralĕ de culoare albă pe care — prin străduințe îndelungate — am reușit să o altoiesc și să o selecționez pe arțarul obișnuit, cu frunzele alb-verzui. Așa am obținut din arțarul american un soi nou, adică arțarul cu frunze complet albe, foarte frumos, care a și început să fie folosit pentru ornamentația unor parcuri».

«Mă cheamă *Tudorache Emil*, sînt șef de fermă în cadrul I.A.S.-ului Tulucești, din județul Galați. De fapt, de cînd am absolvit facultatea, tot în Gostat am lucrat. Mai întîi, vreo 8 ani în județul Constanța, apoi am trecut în Brăila. Am fost primul director al I.A.S.-ului Tulucești, care se află pe locul fostului lac Brateș. Sub conducerea mea s-a realizat mare parte din lucrările de desecare și defrișare a stufului. Am fost director 4 ani, timp în care cele 11 000 de hectare, actualmente în proprietatea I.A.S.-ului, s-au redat agriculturii. În momentul de față, la Tulucești există, pe raza celor 11 000 de hectare, o fermă cu 14 000 de oi, 3 500 hectare de lucernă, două fabrici de deshidratat lucerna verde: în rest, culturi de porumb și de soia. I.A.S.-ul este fruntaș. Sînt foarte mulțumit, am doi copii — unul la liceu și unul la grădiniță. Pămîntul e foarte bun, scoatem recolte excelente în fiecare an și cîștigăm bine. În acest an am avut o bucurie deosebită: am obținut premiul I pe țară pentru culturi intensive de soia tratate cu un erbicid special, pe nume trefian».

«Sînt inginer *Ulinici Arcadie*, cercetător principal la I.C.C.P.T. Fundulea. Mai întîi, vă rog să mă scuzați, dar aș vrea să vă dau cîteva nume care fac cinste anului nostru — foști studenți, absolvenți ai institutului în promoția 1954. Iată: Burcea Ion, directorul Trustului I.A.S. al județului Ilfov; Toma Ion, director general al Centralei terenurilor irigate; Murafa Valentin, director la I.A.S. Mănăstirea; Săndulache Eugen, de la institutul de proiectări al ministerului, și mai sînt mulți alții. În ceea ce mă privește, după absolvirea facultății, am lucrat doi ani de zile la Stațiunea experimentală «Valul lui Traian», lîngă Constanța, apoi 5 ani la cea de la Săftica, iar din 1961 la I.C.C.P.T. Fundulea. Specialitatea mea în facultate a fost agrotehnica. Din momentul în care am intrat în cercetare m-am ocupat de combaterea chimică a buruienilor. Așa că pot spune acum cu precizie că de la 1 martie 1955 și pînă în momentul de față tot cu buruienile mă lupt. Printre rezultate, aș aminti efectuarea primelor experiențe din țară de tratare cu erbicide a culturilor de mazăre și a celor de «iarbă de Sudan» (la «Valul lui Traian»), experiențe cu erbicide pe bază de 2—4 D și atrazil la porumb (în '58—'59, la Săftica). Începînd cu 1962, m-am consacrat combaterii chimice a buruienilor la floarea-soarelui, care este dealtfel și subiectul tezei mele de doctorat, iar în 1969, conform dispozițiilor conducerii institutului, m-am profilat pe aplicarea și folosirea erbicidelor în condiții de irigare, realizînd din nou primele experiențe din țară în materie. Concluziile mele, după încercările efectuate în ultimii 5 ani, atestă următoarea idee, pe care o socotesc importantă pentru agricultura noastră: dacă se folosește apa de irigat în mod corect, nu numai pentru compensarea nevoilor de apă a plantelor, ci și în cazul în care au nevoie erbicidele de ea, în momentul lor critic, doza acestora poate fi redusă în medie cu jumătate! Acest lucru aduce cu sine o economie remarcabilă, mai ales că multe din erbicidele folosite de noi se importă pe valută».

«Mă numesc *Zaharia Cosma*, sînt inginer șef și președinte al C.A.P. din comuna Padina, județul Buzău. Comuna avea în momentul cînd m-am dus eu numai două cooperative agricole de producție. În 1961 s-a colectivizat întreaga suprafață arabilă, luînd ființă o a treia cooperativă, de 3 000 hectare, la care am lucrat de la început. Astăzi, cele trei unități sînt contopite într-una singură, care are — pămînt arabil obștesc — peste 6 000 de hectare, cu profil cerealier și plante tehnice, peste 100 hectare de vie și ceva zootehnie. Rezultatele la această unitate au fost realmente din an în an mai bune, C.A.P. Padina obținînd de 4 ori Ordinul Muncii clasa I pentru producții record la sfeclă și struguri. Mă simt mulțumit de faptul că am adus unitatea la un nivel fruntaș pe județ, am creat un colectiv de oameni, atît specialiști cît și membri cooperatori, care — să fiu cinstit — acum se pot descurca și dacă eu nu aș mai fi acolo. În cei 12 ani de cînd sînt la Padina am văzut cu ochii mei mari schimbări petrecute în viața satului, și zău că nu mi-e rușine să spun că nici eu nu sînt străin de ele. Țăranii au astăzi bani destui, am căutat să le asigur cîștiguri bune și acum, într-adevăr, toată lumea este mulțumită. Producția merge foarte bine, oamenii sînt mulțumiți și mie nu-mi rămîne decît să fiu și eu mulțumit!»

Bucuria revederii după două decenii, sau «Tu ești, Popescule?»

Fotografii de DUMITRU LISENCO ■

Promoția 1954 a «Agrotehnicii», după două decenii de muncă și împliniri — fotografie de album.

«Numele meu este *Rahău Nicolae*, sînt directorul întreprinderii agricole de stat Dorobanțu din județul Constanța. Am absolvit facultatea de agricultură, secția selecția plantelor, în 1954. Am fost imediat repartizat în producție, lucrînd succesiv la G.A.S. Rîmnic, G.A.S. Baia, iar în 1962 am fost promovat în funcția de inginer șef al Trustului G.A.S. Tuicea. În 1966 am lucrat în Gospodăria agricolă de stat de la Medgidia, după care, în 1967, odată cu înființarea I.A.S.-urilor, am fost numit directorul I.A.S.-ului Dorobanțu. Ca specialist, exciuzînd pentru o clipă calitatea mea de director, pot să vă încredințez satisfacția creșterii considerabile, de la an la an, a producțiilor agricole vegetale și animale, ajungîndu-se în prezent la cifre care altădată nici nu puteau fi bănuite, sau, cel mult, puteau constitui motive de fantezie în literatura de specialitate. Acum obținem în mod curent producții de peste 4 000 kg de grîu la hectar, 6 000—7 000 chiar pe unele suprafețe, cultivăm o importantă cantitate de soia, care a crescut de la 300 hectare în 1968 la 3 100 hectare în acest an, obținînd producții care rivalizează cu cele obținute în țările cu o agricultură avansată. Mă mîndresc cu oamenii care au fost educați și crescuți în spiritul muncii la I.A.S.-ul pe care-l conduc, cadre tinere care au venit direct de pe băncile facultății sau ale școlilor de specialitate, acum formați atît ca oameni cît și ca meseriași. Activitatea mea în ultimii 20 de ani a fost apreciată în două rînduri prin primirea unor distincții înalte, fiind decorat cu Ordinul Muncii și Steaua Republicii. Fără a avea pretenția că mi-am făcut total datoria sau că sînt total mulțumit de munca depusă, consider că acestea reprezintă un imbold important pentru activitatea viitoare. Mi se pare însă că mai sînt multe, foarte multe de făcut, că n-am făcut destul, îmi este foarte greu să mă apreciez personal. Oamenii din jurul meu însă par într-adevăr mulțumiți».

Și cam asta a fost totul. Discuțiile reveneau la același subiect: zbuciumul vieții acestor oameni pentru sporirea producțiilor, pentru asigurarea plinii țării și pentru mulțumirea oamenilor care îi înconjoară; acești minunați absolvenți, din nou studenți — pentru o singură zi — ai promoției 1954 a Institutului agronomic.

DUMITRU GRAUR ■

UMOR INVOLUNTAR

TEZĂ LA LIMBA ROMÂNĂ
de GRIGORE GHEORGHE

LA BROȘTENI

de ION CREANGĂ

În această lecție este vorba de Broștenii era două capre care ele vrînd să învețe carte ele sa dus la școală și ele a vea părui prea mare și lea tuns ele ainvățat forte bine.

Ele avea rîie pe ele și cineva lea învățat să se spele de două ori în Bintrița pe zi dar ele nu mai scăpă de rîie și cine lea tuns caprile sa loat rîie după ele.

Caprile sa dus pe un mal și a dărîmat un bolovan și bolovanul a căzut pe o casă și a omorît încă o capră și un om ele a fugit la de pe malul și a fugit la vărul lor și ele șea loat totul din casă ele nu erau cuminte dar ele nu s-au făcut cuminte

Reținută de profesor
Paula CRĂCIUN

LUAREA DE MĂSURI PENTRU CÎINII DIN BLOC

Mă numesc Andreiaș Adriana și locuiesc în București Calea Griviței nr. 163,bl. J, et. 6, ap. 21 — lîngă Hotelul Nord.

În blocuri sînt cîini care latră, urlă, chelălăie și mai dureros dis-de-dimineață îi scot la plimbare, care provoacă o mare indignare pentru locatari așa cum este pe scara B (2) la inginerul Munteanu și alții, din contră și-au mai adus și alți locatari cîinii. Le fac baie la cîini în băile din apartament. Cîtă durere este pentru unii cetățeni cu copii care au nevoie de învățătură nu au condiții de locuit, de baie etc. și ocupă cîinii camerele din bloc? Iar dacă îi rogi pe acești cetățeni să vină la muncă voluntară pentru înfrumusețare tot ei refuză dar au timp să-și plimbe cîinii.

Pentru cele arătate mai sus propun:

— marea majoritate a bătătoarelor de covoare prin o hotărîre a dv. să fie plasate sus pe terasele blocurilor — dacă se poate și este bună propunerea mea — montate în perete — să nu se degradeze terasa de sus;

— parcul — terenul — să fie amenajat cu iarbă verde, cu flori, cu bănci și chiar cu o pompă mică de apă unde turiștii care vin pe aici să stea cu plăcere și să respire un aer curat pe bănci;

— îndrumarea copiilor să se joace în curtea școlii mai ales acum că se ia vacanță și este un haos, deci în curtea școlii este cel mai indicat fiind și foarte aproape de copii;

— luarea de măsuri pentru cîinii din bloc întrucît au călduri, sînt copii și fără discuție că, cîinii în bloc nu-și au nici un rost transmițînd diferiți microbi, păr etc.;

Cu respect și stimă
Andreiaș A.

Dintr-o scrisoare adresată unei instituții bucureștene și reținută «in memoriam» de inginerul horticol Constantin Zaharia.

CE SE ÎNTÎMPLĂ CU UMORUL?

Relu-Nicolae Ioniță

ANDO

AMFITEATRU NR. 10 - 1972

INFORMAȚIA - 3 MAI 1974

FĂRĂ ALTE CUVINTE

raCul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 20

ANTON DRAGOȘ

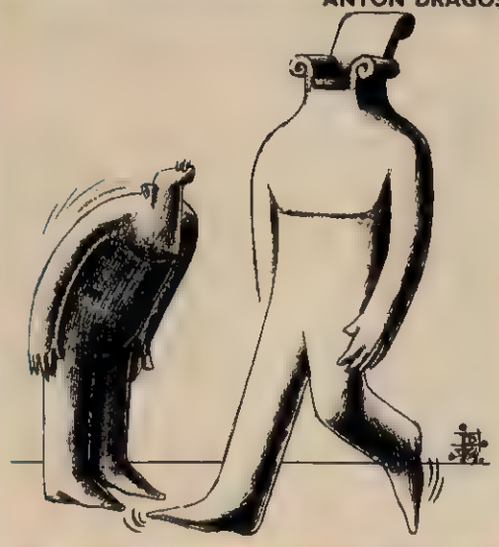

ȘTEFAN BOROȘ

DE-ALE LUI ȚUȚU
de TRAIAN FURNEA

Cunosc pe unii care, pentru a deveni nemuritori, și-ar da chiar și viața.

■●■

Am aflat că acela care-mi furase găina era vecinul din stînga, tocmai în momentul în care aveam suficiente probe pentru a-l demasca pe cel din dreapta.

■●■

Fratele meu a crescut și atunci părinții s-au hotărît să vîndă căruciorul. N-au reușit și-atunci m-au făcut pe mine.

■●■

Și el era surd, tot ca și mine. Ne cunoșteam doar din auzite.

■●■

Am auzit că Venus din Milo ar fi grozav de frumoasă, așa că m-am dus de urgență să-i cer mîna.

OCTAVIAN COVACI

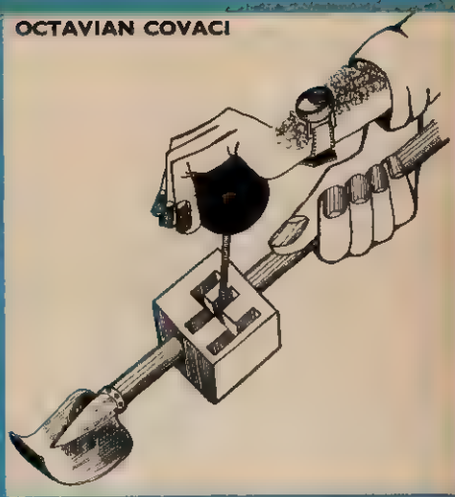

OBIECTUL ACELA ERA UN OM MORT

● Văzuse (duduia — n.a.) că-mi țineam pantalonii cu mîna, dar pesemne voia să-i exprim lucrul acesta pe cale bucală (pg. 28).

● Dar criminalul mînuiește o armă albă, un fel de bită cu care se slujește la mers (pg. 91).

● — Dar eu am să-l prind, Ani, pentru tine am s-o fac. Cît trebuie să plătesc oare?
— Nu-i nevoie, Variam, tot ce-ai mîncat e plătit (pg. 92).

● O urmărire fină este o urmărire psihologică (pg. 104).

● Poți să-ți pui întrebarea ce-a făcut de cînd a murit prima oară și pînă azi? (pg. 142).

● Mai fusese o coroană din partea cadrelor didactice pe care și acestea anunțau pierderea (p. 11).

● Îmi simțeam capul greu și obosit de parcă aș fi dansat o noapte întreagă (pg. 9).

● Avea o claie de păr ca sfîntul duh (pg. 17).

● Am aprins un chibrit, apoi altul și după ce am cercetat cu grijă rafturile, am ajuns la concluzia firească: dacă mortul se găsise pînă atunci acolo, acum cu siguranță nu mai era (pg. 12).

● — E minunat, ai cumva vreo cheie?
— De pornire?
— Da, de pornire. A mea s-a defectat, i s-a ars ceva dinăuntru (pg. 136).

● Înarmat cu aceste fortificante gînduri am scos lista directorilor șchiopilor și am consultat-o (pg. 92).

● A doua concluzie la care am ajuns a fost aceea sau că nepotul nu vedea bine, sau avea pantofii mari, sau nu era deloc învățat să urce scări mai înalte de zece centimetri (pg. 101).

● Serile de octombrie sînt niște seri nerușinate. Pline de perechi care circulă înlănțuite pe aleile parcurilor, de pisici care fac dragoste prin tufișuri, sau pe acoperiș (pg. 1).

● Ca să zic așa, l-am apărat pe oamenii cinstiți, dar acum, uite acum, parcă-mi pare rău că nu m-am legat și eu de o femeie (pg. 198).

● Cea mai bună metodă de investigare atunci cînd nu știi prea bine ce metodă să folosești este metoda directă, adică metoda care te obligă să-l găsești pe incriminat fără operații auxiliare (pg. 131).

● L-am părăsit pe surd fără să-i mai zic bună-ziua, cu conștiința faptului că săvîrșisem cea mai epocală nerozie în materie de criminalistică (pg. 77).

● Mă întorceam și o pornisem de-a bușinea înapoi, cînd am observat la mai puțin de un metru în dreapta lîngă piciorul noduros un obiect care a făcut să-mi înghețe sîngele. Obiectul acela era un om mort.

Evident, păstrînd stilul cărții de față, ea, cartea, nu este doar cea mai epocală nerozie în materie de criminalistică. Autoarea se numește Ioana Solescu, cartea, «Epilog pentru alții» și a apărut la Editura «Dacia» din Cluj într-un tiraj de 102 640 exemplare și a apărut în acest an cînd ne gîndim și noi că pentru toată lumea economia de hîrtie este un lucru cît se poate de serios.

E rușinos, revoltător, degradant că această carte a apărut.

Culese de EMIL POENARU și EUGEN SECELEANU ■

Nu uitați că deviza «Raculuî» este: «RETRAGE-TE ÎNAINTE»

POȘTA SPORTURILOR

decedatul din zea mays

● EXCEPȚIE. **I.T. Ungureanu, învățător, Deleni, Iași.** «În jocurile cu Grecia și cu Olanda, reprezentativa noastră de fotbal a arătat din nou că poate face față echipelor europene și chiar mondiale, ținînd seama că Olanda este pretendentă la titlul mondial. Dacă greșesc în apreciere pot să am o scuză: n-am făcut fotbal niciodată în viața mea». Greșiți, nu greșiți în apreciere, important este că ne oferiți prilejul să consemnăm și **o vorbă bună**, unică în grindina de ziceri înveninate pe care ni le aduce poștașul în ultima vreme — bolovani aruncați în grădina fotbalului ca dintr-un *malaxor aflat perpetuu cu o faică-n cer și cu alta-n pămînt*. Tot dulcea Moldovă, sireaca, cîtu-i ea de arsă de jalea Bacăului, de spaimele leșilor și de neizbînda Sucevei, ne vine cu beneficul duh al blîndeții ● CITATE. «Repetatele abdicări de la regulament creează în tribunele stadioanelor un climat nesănătos **(Ing. I. Orfanu, Banu Mărăcine 31, București IV).** «Oare F.R.F. nu știe că de ani de zile echipa C.F.R. Cluj se salvează tot prin rezultate «de senzație»? **(Teodor Gheorghian, Crihala G 3, A3, Sl, Drobeta-Turnu Severin).** «Dacă în cronici se va vorbi tot la modul general despre unele scene penibile create pe unele terenuri, atunci se va încuraja huliganismul, iar fotbalul, acest minunat sport, nu va avea decît de pierdut» **(C. Popeangă, Brazda lui Novac, D 29, A 19, Craiova).** «Cronica din ziarul «Sportul» la meciul Dinamo-F.C. Argeș, din ultima etapă, a recent încheiatului campionat, se intitulează: «Putea fi... 12-0!». Totuși, în caseta tehnică a aceleiași cronici citim că echipa învingătoare **a expediat pe spațiul porții 11 șuturi.** Sigur, în fotbal se întîmplă, am văzut, tot felul de minuni, dar miracolul înscrierii unei duzini de goluri din numai 11 șuturi nu-l cred posibil decît în imaginația unui cronicar prea înfierbîntat. N-aș vrea să credeți că această observație a mea este un fel de a căuta noduri în papură. Ca iubitor al sportului, ca suporter obiectiv, vreau doar să fac apel la o mai mare atenție a ziarului de specialitate față de sarcinile ce-i revin în întreținerea unui climat de seriozitate în sportul nostru» **(Caesar Petrescu, Bl. G, sc. 4 et. 6, ap. 23, Piața Gării, Craiova).**

Am reprodus aceste cîteva citate din scrisori primite în ultima vreme (evitînd acele epistole lipsite de obiectivitate și pline de expresii violente, a căror etalare publică n-ar aduce nici un folos nici sportului, nici rubricii noastre, nici celor care le semnează) pentru a oferi celor interesați o sugestie asupra felului sănătos în care gîndește majoritatea covîrșitoare a publicului nostru interesat de sport. Și, desigur, pentru a întări îndemnul ca dorințele justificate ale publicului să nu rămînă fără răspunsul cuvenit și prompt.

● LISTĂ. Federația de atletism; A.S. Armata-Brașov; Secția de fotbal a clubului Universitatea Craiova; Eveline Ghimpu, I. Zimbrești eanu, antrenori de atletism; Federația de handbal; echipa de fotbal F.C. Bihor; Angelo Niculescu, antrenor de fotbal; echipa de fotbal «Topitorul» Baia Mare (de două ori), echipa de fotbal «Nitramonia»-Făgăraș; Amăzăroaie, boxer; Federația de volei (de două ori); Federația de fotbal (de trei ori); Federația de șah; Balaci, fotbalist la Universitatea Craiova. Iată cîtiva dintre «andrisanții» cărora li s-au formulat în cadrul acestei rubrici, în numele cititorilor, diverse întrebări, cărora li s-au făcut sugestii sau le-au fost aduse, în spiritul perfectei urbanități, unele critici. Dar care **încă nu și-au găsit vreme să răspundă.** Publicăm această listă spre aducere aminte și spre îndemn la ieșirea din ceea ce în termeni radicalo-științifici s-ar putea numi **poziția decedatului din Zea mays** sau, mai pe românește, **a mortului din păpușoi.**

PETRE DRAGU ■

Un creier (Helmut Schoen) și o echipă visează de multă vreme titlul de campioni ai lumii. Un vis care are multe șanse să devină mîine realitate.

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

SÎMBĂTĂ, LA CRAIOVA: PĂRINȚI FERICIȚI — PUBLICUL, COPIL FERICIT — ECHIPA

Am fost sîmbătă la Craiova și m-a emoționat și pe mine **emoția tuturor.** A fost ca într-o minunată serbare școlară de sfîrșit de an. O serbare cu un singur, strălucit, premiant. Echipa Universitatea, un copil cu mii de părinți — publicul craiovean. E greu să cuprinzi în cuvinte ce și cît au simțit sîmbătă și publicul, și echipa. În fața spectatorilor, pe pista de atletism a terenului, jucătorii pe care majoritatea dintre noi ni-i reprezentăm luptînd cu singeroasă ambiție, pînă la ultimul strop de energie, pentru victorie, ei bine, aceiași «copii ai luptei pe baricade» păreau sîmbătă doar niște copii, pur și simplu. Unii îmbujorați, alții palizi, unii cu voci pierdute, alții cu lacrimi mijind în colțul ochilor, cu toții foarte emoționați de marele premiu ce li se decerna, de marea bucurie ai cărei autori și principali beneficiari erau deopotrivă. La rîndul lor, spectatorii din tribune priveau cu părintească emoție laureații. Am convingerea că nu înșir pe hîrtie simple vorbe frumoase atunci cînd scriu că **publicul craiovean își iubește echipa ca pe copilul său.** Este o realitate ardentă — am simțit-o și cu alte prilejuri, dar într-un mod aparte sîmbătă — această dragoste cu adevărat părintească. Între tribună și echipă a existat tensiunea aceea unică a dialogului părinte-copil într-o clipă de mare fericire. La Craiova au curs sîmbătă multe lacrimi, lacrimi văzute și nevăzute. Lacrimi de fericire.

ATLETISMUL ROMÂNESC ÎȘI ÎMBUNĂTĂȚEȘTE CULOARUL

Ani la rînd, atletismul românesc a trăit (cum a trăit...) în arena internațională prin rezultatele unei culturi atletice de seră. O mînă de performeri au obținut unele rezultate bune, locuri de frunte, medalii care **au «rezolvat» problemele atletismului la nivelul dărilor de seamă (umflate), al rapoartelor (formale), al vorbelor...** La nivelul faptelor — dezinteres multilateral. În urma lotului de seră aflîndu-se un imens loc viran. Deși nu am revenit încă la stadiul de entuziasm atletic corespunzător *perioadei Moina-Soeter-Lupșa, cea mai complexă formă de sport* — atletismul — revine progresiv în atenția publicului nostru prin eforturi care se certifică în rezultate mereu mai bune. Victoriile recente ale echipelor de atletism ale României în patru-laterul masculin Belgia–Franța–Olanda–România și cel feminin Belgia–Olanda–Spania–România, victorii repurtate pe stadionul Heysel din Bruxelles, sînt o dovadă a faptului că atletismul românesc își îmbunătățește culoarul (și condiția) pe plan european. Un proces a cărui ameliorare continuă este în funcție de lărgirea reală (nu formală, nu scriptică), permanentă a atletismului de masă.

ECHIPA POLONIEI — REVELAȚIE, EXEMPLU ȘI TEMĂ DE MEDITAȚIE

Spulberînd pronosticuri și idei preconcepute cu forța, dezinvoltura și eficacitatea tractorului care calcă sub șenilele sale cîmpuri de păpădie, echipa Poloniei este — de departe — revelația Weltmeisterschaftului. Să elimini faimoasa Squadra azzura, să-i bați clar pe redutabilii iugoslavi, să te califici în primele 4 (patru!) echipe ale lumii, iată un succes pe care nu-l visa — cu siguranță — nici Lubanski, cel mai valoros fotbalist polonez, absent — tocmai el!, în urma rănirii suferite în calificări, în primul meci cu Anglia — la memorabilul marș polonez din turneul final al C.M.

Apropo de Lubanski, l-am urmărit în ultima partidă Polonia–România, disputată la Cracovia și încheiată cu scorul de 0–0. Eram în tribună, priveam jocul alături de Constantin Teașcă, pe atunci selecționer unic care își încheia — cu ocazia acelui meci — scurtul său mandat la echipa națională. Pe vremea aceea echipa Poloniei era — prin tradiție — adversarul care nu ne punea probleme, un adversar cuminte și cam mediocru. Azi echipa Poloniei a ajuns unde a ajuns, iar noi sîntem unde sîntem...

MARIUS POPESCU ■

I se potrivește ochiul? Stuart Smith, sculptorul Muzeului londonez Madame Tussaud, celebrul muzeu al figurilor de ceară, îi probează un ochi lui Ilie Năstase, profitînd de prezența acestuia la turneul de tenis de la Nottingham. După ce statueta tenismanului român va fi gata, ea va fi inclusă în galeria de celebrități ale căror reprezentări în ceară sînt expuse la muzeul Tussaud.

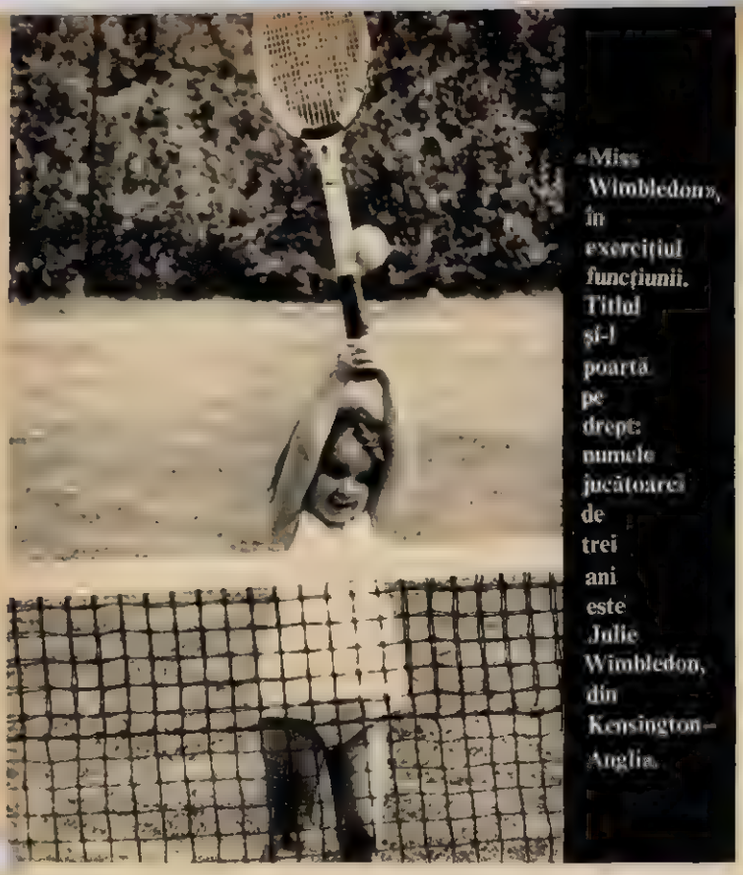

«Miss Wimbledon», în exercițiul funcțiunii. Titlul și-l poartă pe drept: numele jucătoarei de trei ani este Julie Wimbledon, din Kensington—Anglia.

SCRISORI CU ADRESĂ

la semănatul păcii

Într-o alocuțiune rostită la televiziunea sovietică, în cursul vizitei sale la Moscova, președintele Richard Nixon opina, printre altele, că «trebuie să semănăm acum pentru ca viitoarele generații să culeagă recolta păcii».

Adevărul este că acum se poate semăna intens, fără preget, fără odihnă. Terenul este *pregătit, iar timpul favorabil. Lumea* a desfășurat eforturi remarcabile, fără precedent, spre a pregăti terenul fertil pe care semințele să rodească, pentru ca oamenii să poată culege recolta păcii. Nu tot terenul este pregătit pentru însămînțat, dar imense suprafețe au fost, sînt sau pot fi deja folosite din plin. Cele mai active, energice și dinamice forțe ale *lumii noastre* au investit excepționale eforturi pentru a curăți «terenul politic» de buruieni, mărăcini și mlaștini, pentru a umple șanțurile, gropile și craterele lăsate de războiul cald și de «războiul rece». Această operă de defrișare este în curs, ea trebuie consolidată, continuată, făcută ireversibilă. Aceleași forțe s-au străduit să *alunge norii «războiului rece»*, să depoluieze atmosfera, să facă loc razelor luminii. Cerul nu-i complet senin, dar vremea se îmbunătățește.

E timpul să se semene, spre a beneficia de recolta păcii.

Să notăm, totuși, fie și în treacăt, că, spre a obține o recoltă a păcii, trebuie aruncate pe brazde semințe ale păcii, căci nu recoltezi decît ceea ce semeni. Cum terenul păcii este al tuturor, iar semănătorii iscusiți și harnici s-au dovedit toate națiunile, mari și mici, se cuvine ca recolta păcii să fie a tuturor, fără deosebire. Să mai notăm, în treacăt, că, spre deosebire de culturile și recoltele obișnuite, semănatul și recoltatul păcii nu depind de capriciile naturii, depind de om, de forța politică a oamenilor, de capacitatea lor de a impune devenirii lumii cursul spre prosperitate și pace. Sînt, e adevărat, și capricii ale politicii, pot fi calamități și dezastre politice, dar stă în puterea popoarelor de a le preîntîmpina, evita și chiar elimina. Trebuie apelat, pentru aceasta, la marea înțelepciune a lumii, la geniul ei politic, la capacitatea ei de a semăna și recolta după nevoile sale.

Trebuie, pentru aceasta, ca acei ce recoltează să și semene, iar cei ce seamănă să și recolteze. Or, fiind de datoria tuturor țărilor de a semăna, este dreptul tuturor țărilor de a recolta, de a beneficia de roadele acestei inestimabile recolte care este pacea lumii.

ION CÂRJE ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

pelerinaj la o bicicletă

... A fost odată, nu chiar ca niciodată — povestea nu are mai mult de 30 de ani, dar dacă au existat războaie de 30 de ani, de ce n-ar exista și povești de 30 de ani? — un orășel mic, mic de tot, într-atît de mic că suporta și pleonasmul de «orășel mic», orășel liniștit pe malul unei ape liniștite, rai pentru pictori, rai pentru pescari, un orășel atît de pașnic încît chiar războiul care pustia totul în jur părea că-l ocolise, ca-n celebra poveste a înțeleptului care merge cu căruța prin ploaie, la dreapta, la stînga, în față și în spate, dar ploaia nu-l face ciuciulete, un orășel absolut neînsemnat din p.d.v. strategic și tactic, îi zicea Oradour de pe rîul Glane, în Franța, adică Oradour-sur-Glane. La patru zile după ceea ce nu băsmuitorii,ci o sectă a lor, adică reporterii, au numit «ziua cea mai lungă a istoriei», ziua de 6 iunie 1944, ziua debarcării antihitleriste pe continentul european — deci pe 10 iunie 1944, o companie SS din divizia «Das Reich» a trecut podul de peste Glane, chiar în miezul zilei, a strîns populația sub pretextul unui «control al identității», a separat femeile și copiii, vîrîndu-i în biserică, de bărbații îngrămădiți în grajduri și hambare. S-a dat foc bisericii. În timp ce biserica ardea, bărbații au fost împușcați și arși, în grupuri bine organizate. Au murit 642 de oameni, dintre care 252 de copii. *Cînd compania a plecat*, la căderea nopții, orășelul mai ardea ca un rug înalt, cum războiul acela de patru ani — de-o grozăvie infinit superioară celorlalte războaie de 30 sau de 100 de ani — nu mai înălțase. Orășelul acela, zeci și sute de ani absolut neînsemnat, a rămas de 30 de ani și va mai rămîne încă 300, dacă nu pînă la răcirea pămîntului, ca una dintre cele mai *cumplite cicatrici de pe trupul omenirii*, dintre cele care se mai pot vedea și pipăi, Lidice, Babiar, Auschwitz...

«Oamenii vin aici ca turiști și pleacă de aici ca pelerini», zic cei din Oradour, în '74. Pelerini la zeci și zeci de relicve rămase sub ploi și sub ninsori, calcinate, ruginite, dar nemișcate din locul unde le-a prins nenorocirea: pelerini la mașina mediculuì din orășel rămasă la intrarea în obor, pelerini la o mașină de cusut, la firmele negustorilor, la butucul de la măcelar față-n față cu cuptorul brutăriei, pelerini la o bicicletă diformă atîrnată în cuiul unui magazin — toate aceste obiecte au rămas neclintite, cu acel patetism al lucrului mort la care nu poate ajunge strigătul perisabil al vreunei ființe...

În privința ființelor, povestea zice că și după 30 de ani, în iunie '74, cei din Oradour-sur-Glane nu pot uita. Merg la cinema, joacă fotbal, muncesc, fac pîine, fac ciclism, încalecă pe-o șa — dar nu pot uita. Nu pot ierta. «Nu urăsc pe nimeni — zice povestitorul — dar nu pot ierta...» Și nu vor uita? — putem întreba, precum copiii. Trebuie să admitem că există și povești fără happy-end. *Dacă neuitarea nu constituie* deseori cel mai frumos happy-end.

RADU COSAȘU ■

DOSAR FLACĂRA

neglijențele care ne dor

Le mai întîlnim. Din păcate, le mai întîlnim. Și ne păgubesc. Ne păgubesc material, sau ne păgubesc sufletește, adică ne păgubesc în efortul de a ne face viața mai îmbelșugată, mai bună și mai frumoasă.

E poate o banalitate să aflăm că unitatea «Carmomet» Rupea a plătit anul precedent 200 000 lei alocații pentru neîncărcarea la timp a vagoanelor. O banalitate pe care conducerea unității o explică și o scuză. La fel cum și conducătorii cîtorva unități din rețeaua comercială a județului Brașov (Direcția comercială județeană, I.L.F., IJECOOP, Oficiul județean de turism) găsesc explicații și scuze pentru paguba de peste un milion de lei înregistrată în sectorul circulației mărfurilor, rezultînd din deficiențe în recepționarea, depozitarea și manipularea valorilor materiale încredințate gestionarilor. Poate explicațiile și scuzele îi feresc pe cei în cauză de consecințe. Poate, spun, sublinînd cuvîntul, dar dacă ne gîndim cît reprezintă pagubele acelea în efort omenesc de producție, în munca depusă de către alții, ele *ne* dor.

Uneori întîlnim situații atît de incredibile, încît ni se par a fi decupate din domeniul literaturii absurde. Iată un exemplu. Cooperativa «Săceleana» (Săcele—Brașov) înaintează o plîngere organelor de miliție împotriva lui G.S., gestionar la o secție de prestări de servicii, acuzîndu-l pe cel amintit de gestiune frauduloasă și înșelăciune în dauna avutului obștesc. Se susține în plîngerea penală semnată de către președintele cooperativei, vicepreședintele și jurisconsultul ei, că unitatea a fost păgubită cu suma de 74 587 de lei. Însă dacă citim procesul-verbal încheiat de către cei ce au controlat *gestiunea la începutul anului 1973, constatăm* o altă sumă, și anume o pagubă de 61 964,99 lei. (Vă rog să observați teribila exactitate a organelor de control care precizează paguba și la dimensiunile unui ban, adică stabilind 99 bani peste cifrele în lei.) Toate bune, numai că organele de miliție sesizează unele neconcordanțe și deficiențe ale lucrării de stabilire a pagubei și, cerînd explicații și *clarificări*, la data de 10 august 1973, primesc din partea Cooperativei «Săceleana» un nou act, semnat și acesta de președinte, vicepreședinte și jurisconsult, act în care se precizează că paguba este de 39 500 lei. (Deci, clar, nu s-a mai «umblat» la bani mărunți, sub jumătatea de mie totul a fost rotunjit.)

Surprizele continuă însă. La data de 19 ianuarie 1974, aceeași unitate expediază organelor de urmărire penală un act purtînd aceleași prestigioase semnături, din cuprinsul căruia cităm: «ne restringem pretențiile la 29 604,10 lei, urmînd ca această sumă să o mai reducem după ce în prealabil vom verifica lucrările care nu i-au fost luate în inventar...» Deci, cît se poate de precis și de clar, totul calculat pînă și la dimensiunile celor 10 bani, numai că... față de labilitatea cu care se urmăresc valorile gestionate la amintita unitate, conducerea simte nevoia să își rezerve dreptul la reveniri, fiindcă «nu nu se știe niciodată... »

Bun! Să acceptăm deci argumentele și «rațiunea» conducerii cooperativei și să așteptăm reducerea posibilă asupra căreia și-a rezervat dreptul. Actul, bineînțeles, purtînd aceleași semnături, este încheiat la data de 3 mai 1974 și surpriză! În loc de reducere, de această dată prejudiciul este precizat ca fiind de 45 718 lei, deci binișor majorat, în loc de a fi redus. Desigur, și de această dată, a cincea oară, cooperativa își însoțește actul cu argumente și explicații «ferme și convingătoare».

Am numărat deci cinci acte oficiale, semnate de aceeași conducere, care stabilesc un prejudiciu pentru aceeași persoană, de cinci ori diferind substanțial! Și nu este vorba de o povestire scrisă de un umorist cu simțul situațiilor absurde! E un joc, dar un joc sinistru. Fiindcă acest joc este cu averea noastră,a tuturor, vădind grave, foarte grave deficiențe și lipsă de pricepere în a o păzi, e un joc cu munca organelor de urmărire penală care trebuie să ia hotărîri și să procedeze în materia păgubirii avutului obștesc în mod diferențiat și în funcție de plafonul prejudiciului cauzat de cel vinovat și, mai ales, e un joc cu soarta, cu situația unui om care a fost acuzat de cinci ori în mod diferit. Nu numai că nu ne plac, dar asemenea jocuri ne dor.

Jocul «de-a ascunselea» cu legea se mai manifestă uneori din păcate și în alte moduri. L-am întîlnit și în legătură cu aplicarea unei noi forme de individualizare a pedepsei, și anume *munca corecțională*. Ne-a durut pentru că ne aflăm în fața unei noi creații a dreptului nostru, izvorîtă din grija constantă față de om și din încrederea în om a societății noastre, care se manifestă chiar și față de cei care au săvîrșit infracțiuni, vizînd reeducarea lor prin muncă, urmărind, adică, desfășurarea procesului de reeducare și reabilitare în cadrul unui colectiv de muncă, fără ca oamenii condamnați să fie rupți de viața socială. Și *nu* a greșit legiuitorul nostru atunci cînd în urma unei experiențe pozitive a creditat cu încrederea sa capacitatea de înrîurire pe care o poate exercita asupra condamnatului colectivul de muncă sănătos căruia acesta îi este încredințat. Aș putea da în acest sens nenumărate exemple cînd colectivele de muncă au influențat decisiv pe cei aflați pe dificilul drum al reabilitării, al recîștigării dreptului la demnitate umană.

Din păcate, am întîlnit însă și cazuri în care dorința atît de plină de generozitate a legiuitorului de a oferi șansa unei astfel de reabilitări nu este respectată, și aceasta pentru motivul că nu se iau măsurile pentru împlinirea condițiilor necesare. Astfel, Trustul de construcții industriale și Trustul de construcții, ambele cu sediul în Brașov, nu dețin o evidență a *persoanelor condamnate la muncă corecțională*, lăsînd această operațiune în seama șantierelor în subordine, care, la rîndul lor, nu au nici o evidență a acestor persoane, cu excepția pontajelor.

O lipsă formală, s-ar putea spune și, desigur, conducerile unităților amintite prezintă argumente și scuze.

Dar, într-o asemenea *situație*, cum poate fi respectată prevederea legii în sensul încredințării condamnatului unor colective formate din cadre cu reputație neștirbită, capabile de a influența în bine?

Nu, nu este doar o lipsă formală și scuzabilă. Iată cît de păgubitoare este și sub alte aspecte. Astfel, în conformitate cu prevederea legii, organizația socialistă plătește condamnatului remunerația cuvenită potrivit muncii depuse, din care se reține pentru bugetul de stat o cotă de 20–50%. Aceeași prevedere legală precizează însă că atunci cînd condamnații au persoane în întreținere, cota reținută se reduce la 15–40%. Dar, datorită necunoașterii situației familiale a condamnaților, aceste ultime precizări ale legii nu au fost observate. Pe de altă parte, în vederea executării integrale a pedepsei la muncă corecțională, legea prevede ca indivizii în cauză să recupereze timpul cît au fost învoiți. Cum poate fi respectată o asemenea prevedere atît timp cît nu există o evidență a lipsei de la muncă.

Datorită acestei neorganizări a locului de muncă a fost posibil ca, de pildă, condamnatul L.O., după un concediu medical inițial de șapte zile, să nu se mai prezinte la locul de muncă (Șantierul Hoghiz), sau ca, alt exemplu, condamnatul B.G., repartizat să lucreze pe același șantier, să nu se prezinte, pur și simplu, motivînd că ar prefera să lucreze în altă localitate.

Ne dor, spuneam, aceste jocuri cu nerespectarea legii, care ne păgubesc, ne afectează adînc, fiindcă este în cumpănă nu numai împlinirea procesului de reabilitare, important pentru societatea noastră angajată față de destinul fiecărui membru al ei, important și față de obligația de a oferi celor condamnați o șansă reală, așa cum o dorește legiuitorul nostru, dar, poate mai presus de acestea, important fiindcă indolența unora din cei chemați a respecta legea pune în cumpănă însăși intenția atît de generoasă și de plină de umanism a legiuitorului nostru, atunci cînd a creat această formă de executare a pedepsei prin muncă corecțională.

EMIL POENARU ■

COPERTA NOASTRĂ
Fotografie de GHEORGHE AMUZA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: MIRCEA FODOREANU

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

ROMÂNI CELEBRI

«mă tenta să văd cum se nasc noțiunile»

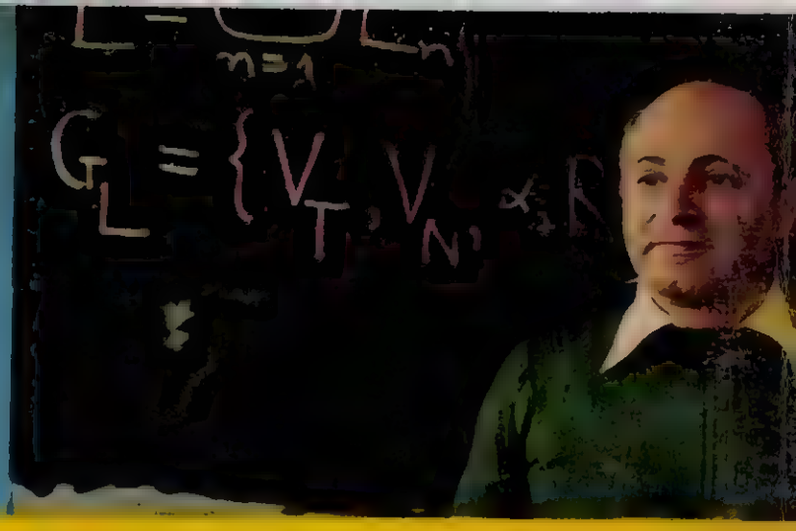

SOLOMON MARCUS, *născut la Bacău,1 martie 1925 Liceul la Bacău. Facultatea de științe, secția matematică, a Universității din București. Asistent (1950), lector (1955), doctor (1956), conferențiar (1964), profesor la catedra de analiză matematică (1966), doctor docent (1968). În domeniul teoriei funcțiilor reale a publicat aproximativ 90 de articole în diferite periodice din țară și străinătate. În domeniul lingvisticii matematice, aproximativ 80 de articole. Coautor al Manualului de analiză matematică al Catedrei de analiză matematică (Universitatea din București). A publicat un manual de lingvistică matematică, prima monografie de lingvistică matematică din lume, tradusă în engleză, franceză, cehă, rusă. A ținut cursuri și conferințe în peste 70 universități europene și americane. Este autorul capitolului* **«Lingvistica matematică în Europa»** *din seria enciclopedică* **«Current Trends in Linguistics»**, *editată în S.U.A. Membru în comitetele de redacție ale revistelor internaționale* **«Discrete Mathematics»** *(Olanda),* **«International Journal of Computer Mathematics»** *(S.U.A.),* **«Poetics»** *(Olanda),* **«Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik»** *(R.F.G.),* **«Theoretical Linguistics»** *(R.F.G.),* **«Poetics and Theory of Literature»** *(Israel). De asemenea, în comitetele de redacție ale revistelor românești:* **«Cahiers de linguistique théorétique et appliquée»**, **«Revue roumaine de linguistique»**, **«Studii și cercetări lingvistice»**, **«Gazeta matematică»**, **«Matematică și informatică în științele sociale»**. *A editat opera matematică a lui Dimitrie Pompeiu. Peste 100 articole de popularizare. Premii, distincții, decorații: Premiul* **Timotei Cipariu** *(1964), premiul* **Gheorghe Lazăr** *(1967) ale Academiei. Inclus și prezentat în* **World Who's Who in science** *(Chicago 1968); în* **Dictionnary of International Biography** *(1974); (London) în* **Who's Who in the World.**

Matematica era altceva decît credea el. Matematica e totdeauna altceva decît ceea ce cred și ceea ce învață elevii în liceu. *«În nici o altă disciplină nu există asemenea discrepanță între liceu și facultate».* Miron Nicolescu i-a relevat distanța, chipul adevărat al matematicii. *«Am înțeles că e o disciplină care cere putere de abstracție, intuiție. Te ajută să renunți la idei rutinare. Să privești lucrurile cu ochi proaspăt. Să sondezi infinitul. Să descoperi ineditul ascuns în spatele locului comun. La fiecare pas în analiza matematică întîlnești procese ce contrazic experiența noastră finită. Banal adevărat, partea e mai mică decît întregul. Dar, în domeniul infinitului partea e uneori tot atît de bogată ca și întregul».* În timpul facultății înțelege ce este matematica, fără să învețe prea multă matematică. Era ocupat cu examenele. *«Ele îți dau o stare de spirit improprie pentru a face știință. Degajare, relaxarea lipsesc. Faptul e sesizat. În ultima vreme, la anii patru, cinci se promovează mai mult pe baza activității din timpul anului. Rezultate excelente».* Activitatea lui de cercetător începe prin 1950. Miron Nicolescu, simțindu-l atras de fenomene matematice care violentează gîndirea obișnuită, îl îndeamnă să se ocupe de o clasă de funcții a cărei existență pare o sfidare a posibilului. Va fi primul său pas în domeniul *«patologiei funcțiilor».* Aici, tipurile de raționament familiare și intuiția comună devin inoperante. La ideea de discontinuitate a structurii materiei, proprie fizicii moderne, s-a ajuns, printre altele, cu ajutorul datelor de patologie a funcțiilor. Marcus se dedică analizei matematice. Reconsideră noțiuni și rezultate clasice considerate tabu. Le dezvăluie aspecte, potențialități noi. Sursele lui de inspirație sînt, de multe ori, lucrările matematicienilor români Dimitrie Pompeiu, Stoilow, Nicolescu. Abordează probleme matematice rămase de la autorități ca Borel Luzin, Hausdorff, Steinhaus. *«Unora dintre ele le-am găsit soluții complete, altora, parțiale».* Manifestă gust pentru alăturarea unor realități științifice eterogene. Exercițiul avea să-i trezească interes pentru fenomenul interdisciplinar.

În primii ani, lucrează în domeniul teoriei funcțiilor reale. Moisil îl consideră un cercetător profund. Dar explorarea acestui cîmp al matematicii e oarecum încheiată. Liniile mari, conturate. Noțiunile fundamentale, elaborate și în faza de finisare. Domeniul se hrănește acum din el însuși, contactul cu marea realitate e practic încheiat. Solomon Marcus își dorea altceva. Un teritoriu puțin explorat, o știință tînără. Cu noțiuni care să se nască atunci din realitatea nematematică. Un cîmp neepuizat. O lume cu procese de modelare nemijlocită a realității. *«Mă tenta să văd cum se nasc noțiunile».* Prin 1958 apar în lume primele articole de lingvistică matematică. Pătrunde și el odată cu cei dintîi explorători în ținutul lingvisticii matematice. Mircea Malița: *«A te ocupa de lingvistică într-o facultate de matematică în 1958, ca profesorul Solomon Marcus, presupune inițiativă și curaj».* Are șansă. Moisil Al. Rosetti, Nicolescu sprijină imediat pe cel interesați do o știință care abia învață să meargă. Vom fi prima țară din lume cu lingvistica matematică obiect de studiu în facultățile de matematică. Din 1960, Marcus predă noua disciplină la facultățile de matematică și de lingvistică. *«Matematizarea era inevitabilă pentru lingvistică. Fundamentarea noțiunilor ei de bază* (fonem, morfem etc.) *pretindea procese de formalizare. Manevrarea de material lingvistic se cerea automatizată. Înregistrarea, prelucrarea informației științifice, de asemenea. Apăruse necesitatea abstractizării proceselor lingvistice într-un fel pe care să-l înțeleagă calculatorul. Noțiuni și situații din mecanică și fizică fuseseră supuse de către analiza matematică. Se vroia mai mult. Se vroiau cucerite cu ajutorul abstractiilor matematice realități mai complexe mai umane, mai rebele».*

După cîțiva ani de studiu, Marcus strînge destul material original. Publică *«Lingvistica matematică».* Prima monografie de gen din literatura mondială. Va fi tradusă imediat la cererea unor edituri străine, considerată o lucrare fundamentală.

Cînd vorbim sau scriem avem senzația unei libertăți practic nelimitate pentru construirea unui text cît mai personal. Adevărat și nu. Lingvistica matematică avea să descopere numeroase restricții în orice limbă națională. Pe lîngă normele gramaticale. De pildă, restricția de proiectivitate. Dacă într-o frază un cuvînt e subordonat sintactic altuia, atunci toate cuvintele intermediare sînt și ele subordonate aceluiași cuvînt. În toate limbile importante, propozițiile proiective (satisfac legea enunțată) reprezintă imensa majoritate. În limba română, aproape toate propozițiile neproiective (excepții de la legea enunțată) apar în texte literare. Cînd Cezar Petrescu scria *«o pisică trecu albă»* realiza o construcție neproiectivă. *Trecu* nefiind subordonat lui *pisică.* Fenomenul proiectivității sintactice e cvasiuniversal. Nu pentru că oamenii caută să-l respecte. Ține de natura vorbirii umane. Ca și cum un cuvînt subordonat altuia trage după el toate cuvintele intermediare. Propriu-zis, teoria restricțiilor de proiectivitate a fost elaborată la noi pornindu-se de la o idee vagă venită de la un belgian și un american. Este legată, cu precădere, de numele lui Solomon Marcus. Petr Sgall se pronunță despre ea. *«O formulare clară și de o înaltă elaborare matematică a unei dintre noțiunile de bază relative la dependența sintactică».* Marele matematician francez *René Thom* utilizează conceptul de proiectivitate al lui Solomon Marcus în cartea sa *«Stabilité structurelle et morphogènese».*

Personalitatea limbii române în raport cu celelalte limbi romanice, germane, slave îl determină pe Solomon Marcus să elaboreze modele matematice pornind de la specificul limbii noastre. Lucrările similare ale americanilor aveau să fie mai puțin productive. Avînd la bază limba engleză, cu o morfologie săracă, aproape inexistentă, el s-au axat pe sintaxă, ulterior pe semantică, ignorînd morfologia. Română, în schimb, are o morfologie mai bogată. *«În franceză, diversele forme ale unui cuvînt se compun folosind cuvinte auxiliare. Flexiunea cuvintelor realizată prin cuvinte ajutătoare e numită analitică. Opusul ei, flexiunea sintetică, nu recurge la cuvinte auxiliare. Limba română are flexiune mai sintetică decît franceza, mai analitică decît latina».*

Preocupat și de limbajele artificiale genetic, al calculatoarelor, al diverselor științe. Contribuie la elucidarea raportului dintre limbile naturale și cele artificiale. Comparîndu-le structura, constată deosebiri mult mai mici decît se credea. Pe măsură ce sînt dezvoltate de către om, limbile artificiale capătă caracteristicile limbilor naturale. Limbile de programare sînt considerate (au ajuns) acum la jumătatea drumului dintre limbile naturale și artificiale.

Realizările lui pătrund în circuitele științifice internaționale cu statut de lucrări de referință. Autoritatea-i științifică începe să fie recunoscută. Analizînd diferitele contribuții referitoare la modelarea matematică în fonologie, *Tadeusz Batóg* afirmă în 1967, într-o lucrare apărută la Londra: *«Dintre toate, cea mai interesantă contribuție este fără îndoială cea a lui Solomon Marcus». I.I. Revzin* consideră *«Gramatici și automate finiten ucrept cea mai completă dezvoltare a teoriei limbajelor cu un număr finit de stări».*

În 1967 începe să cerceteze cu instrumentul matematicii limbajul poetic, studiindu-l nu din interior, ci prin confruntare cu alte limbaje. Întreprinde evaluări comparative între limbajul științific și poetic. Limbajul liric neputînd fi evaluat numeric, introduce analiza invecinării semnificațiilor poetice epurate de tot ce e numeric. *«Limbajul științific și cel poetic reprezintă două părți ale limbajului uman. Forme concentrate de limbaj. Expresia ajunge la cea mai mare densitate într-unul și în celălalt. Limbajul cotidian e un compromis. Ceva diluat. Cel științific și cel poetic sînt limbajele de creație. Singurele. În limbajul științific, concentrarea se realizează prin utilizarea simbolurilor, formulelor. În poezie, concentrarea se obține fără părăsirea teritoriului limbilor naturale».* Compararea celor două limbaje acreditează noi puncte de vedere. *«Limbajul poetic — ipostază emoțională a limbajului — limbajul științific — ipostază rațională — s-a demonstrat a fi o falsă disociație».* Moisil avea dreptate: *«O teoremă e un sentiment».* Poeticul și științificul sînt deopotrivă modalități de exprimare a emoției. Într-un poem, mai direct. În limbajul științific, filtrat, mai greu observabil. Limbajul uman are posibilități infinite. Limbajul științific și cel poetic sînt forme de infinit. Există însă numeroase forme de infinit. Cele mai importante: infinitul numărabil (un șir nesfîrșit de puncte disparate) și infinitul continuu (o linie neîntreruptă, fără sfîrșit). În deosebirea dintre cele două tipuri de infinitate rezidă esența opoziției dintre semnificația științifică și cea poetică. *«Limbajul științific conține o densitate logică absentă în limbajul poetic. Densitatea silogistică nu se cuvine însă așezată în opoziție cu densitatea emoțională a limbajului poetic. Cu densitatea lui de sugestie, da. În vreme ce metafora este o modalitate fundamentală a limbajului matematic* (nu există limbaj științific în afara metaforei), *ea reprezintă un procedeu neesențial pentru poezie. Conotația se realizează în poezie numai — uneori — prin metaforă. În timp ce în limbajul artistic modern există o mișcare dinspre metaforă spre metonimie, în limbajul științific mișcarea e inversă».*

În 1970, publică *«Poetica matematică».* Lucrare de pionierat în domeniul cercetării matematice a poeziei. Vocația lui de deschizător de drumuri se manifestă din nou. *«Pentru prima oară unui dintre matematicienii de seamă acordă o asemenea atenție problemei limbajului poetic»* (K. Sgallova, P Sgall). *«Volumul «Poetica matematică» este datorat unui matematician care s-a făcut cunoscut lumii științifice internaționale prin lucrările sale adînci de matematică pură și prin contribuția sa esențială la constituirea unei științe noi, lingvistica matematică»* (Grigore C. Moisil). Descrie semantica poetică, introduce diverși parametri pentru aprecierea gradului puterii de figurare a limbajului poetic, imaginează metode de analiză matematică comparativă a textelor poetice, metode pentru stabilirea gradului de fidelitate a traducerilor, a gradului de reprezentativitate a diferitelor variante de text poetic. Cu ajutorul acestor metode au fost studiate variantele *«Mioriței»* și ale *«Meșterului Manole».* Cercetîndu-se gradul de poluare,s-a confirmat că variantele Alecsandri ale celor două balade sînt mai puțin autentice decît variantele lui Gh. Dem. Teodorescu. Traducerea poeziei *«Unei trecătoare»* de Baudelaire s-a dovedit mai puțin fidelă în realizarea lui Al. Philippide decît în cazul altor tălmăcitori. Dar, mai realizată artistic. Ierarhia valorii traducerilor după criteriul fidelității e alta decît după gradul valorii artistice. Lucrările lui Marcus trezesc un deosebit ecou la distanță. *«Modelul cel mai puternic elaborat pînă acum pentru înțelegerea particularităților limbajului poetic este fără îndoială cel al matematicianului român Solomon Marcus. El a depășit stadiul empiric, experimental și analitic al poeticii, pentru a trece în etapa ei axiomatică printr-o formulare matematică a opoziției dintre limbajul poetic și cel științific»* (Jean-Marie Klinkenberg). Mii de lucrări științifice elaborate în lumea întreagă citează, reiau, dezvoltă rezultatele lui.

Matematician de factură modernă, se ocupă în ultimii ani de limbajul genetic, de limbajul diagnosticului medical, de limbajele științifice, inaugurînd o cale fecundă. Punct de plecare: ideea că în limbajele inventate de el omul acreditează, proiectează structura limbajelor naturale. Mergînd mai departe. Marcus încearcă să evidențieze în toate tipurile de activitate umană structuri de limbaj.

În discuție, trece în repetate dăți de la el la alții, de la preocupările lui de cercetător la frămîntările lui de profesor. E fondatorul și animatorul școlii de lingvistică și poetică matematică de la noi. Școală foarte puternică, formată din vreo 40 de cercetători tineri, adevărată elită științifică. *«La recentul congres internațional de semiotică de la Milano contribuția școlii românești a fost principală».* Ca profesor are cîteva observații: *«1. E o contradicție între natura interdisciplinară a științei și structura prea puțin interdisciplinară a învățămîntului. 2. Activitatea științifică a studenților nu intră în bilanțul muncii și personalității lor. 3. La repartizarea studenților nu se ține seama de înclinațiile lor pentru cercetare. Omisiuni păgubitoare»*

Solomon Marcus este interesat de gîndirea științifică românească. De contribuția ei la matematica lumii. *«Fiecare important matematician român, într-un anume fel, a fost un pionier în domeniul său. Prin metodă o anume mentalitate, printr-un rezultat.* **Pompeiu,** *mare matematician al faptului ciudat. Opera lui s-a născut dintr-o mirare matematică. Dintr-o excepțională capacitate de a-și pune întrebări. Urmate de răspunsuri în afara oricăror rețete, oricărui algoritm. A influențat mult dezvoltarea modernă a analizei matematice, a topologiei generale. Recunoscut în America.* **Șerban Coculescu,** *pionier al melodelor matematice în studiul artei și literaturii. Primul care matematizează studiul ritmului.* **Matila Ghika** *arată cel dintîi amploarea și importanța proporțiilor matematice în artele plastice, în arhitectură. Precursor al poeticii matematice. După Omar Khayyam istoria culturii nu cunoaște un singur exemplu de creator excepțional în fiecare dintre cele două domenii regale ale cunoașterii — poezia și matematica. Poetul român Ion Barbu, matematician sub numele Dan Barbilian».* Solomon Marcus afirmă necesitatea evaluării în profunzime a creației științifice românești, cota ei în contextul științei mondiale. *«Pentru literatură, artă, în general, s-a realizat, se realizează în bună măsură. Pentru știință, mult mai puțin».*

În iulie, Solomon Marcus va conduce, la Centrul internațional de semiotică al Universității din Urbino, un seminar dedicat studierii teatrului prin metodele matematice. Direcție desprinsă din lucrările sale de poetică matematică. *«Într-o piesă cu 14 personaje, de pildă, cum e «Scrisoarea pierdută», se pot forma un număr de 2^14 combinații de personaje. Din cele cîteva mii de combinații posibile, un autor folosește doar 30—40. Și în construcția unei piese de teatru există restricții cum există în limbă, în construcția unui text. Alegerea anumitor combinații de personaje, evitarea altora poartă în sine o informație strategică foarte importantă. În piesa lui Caragiale nu nai din modul cum sînt combinate personajele în scenă se pot deduce infidelitatea lui Zoe, duplicitatea lui Pristanda. Se spune că teatrul e în esență dialog. Cum s-a stabilit? Ce devine teatrul în absența dialogului? Un spectator care nu e în stare să înțeleagă replicile vede numai intrarea și ieșirea personajelor din scenă. Dacă sînt bine făcute,au elocvență, sugerează ierarhia de importanță a personajelor. Multe din ceea ce credem că se înțelege la teatru prin intermediul dialogului vin, de fapt, din structura neverbală a spectacolului».*

ROMULUS BALABAN ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 800 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII – NR. 29 (997) – 13 IULIE 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

E TIMPUL SECERIȘULUI

UN EXEMPLU DE CONLUCRARE SINCERĂ ȘI RODNICĂ

La sosirea solilor popoarelor iugoslave pe aeroportul Otopeni.

Cea de-a douăsprezecea întîlnire dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, de o importanță deosebită pentru evoluția relațiilor româno-iugoslave și totodată un remarcabil eveniment în viața politică internațională, a pus în evidență utilitatea contactelor bilaterale dintre șefii de state, a schimbului de opinii la cel mai înalt nivel, în scopul promovării unui spirit de înțelegere și colaborare între țări.

Pretutindeni unde au fost prezenți, în București, în Constanța, în stațiunile de pe litoral, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășul Iosip Broz Tito și persoanele care i-au însoțit au fost întîmpinați cu manifestări de caldă simpatie ce exprimă convingător adeziunea deplină a oamenilor muncii din țara noastră la politica de colaborare multilaterală dintre popoarele român și iugoslave, dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comuniștilor din Iugoslavia, dintre România și Iugoslavia, state vecine și prietene, angajate cu toate forțele în opera comună de construire a socialismului.

Întîlnirea dintre cei doi președinți a avut un caracter de lucru și a fost un prilej de abordare a

Tovarășa Elena Ceaușescu și tovarășa Iovanka Broz vizitînd municipiul Constanța.

La dineul oferit de președintele Nicolae Ceaușescu și de tovarășa Elena Ceaușescu în onoarea președintelui Iosip Broz Tito și a tovarășei Iovanka Broz.

multor probleme de interes comun pentru România și Iugoslavia. În cursul convorbirilor care s-au desfășurat într-o atmosferă prietenească, de prețuire reciprocă, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iosip Broz Tito au remarcat cursul ascendent al relațiilor și colaborării româno-iugoslave și existența unor premise pentru dezvoltarea în continuare a acestei colaborări. De asemenea, cei doi președinți au examinat aspecte ale vieții internaționale și au subliniat că pentru instaurarea și menținerea unui climat de destindere în lume este necesară participarea activă și egală a tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor.

Vizita oficială de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito și a tovarășei Iovanka Broz, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, reprezintă noi pași în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări și deschide largi perspective de dezvoltare a colaborării dintre România și Iugoslavia. Contribuție majoră la întărirea prieteniei tradiționale dintre popoarele român și iugoslave, ea constituie un exemplu de cooperare fructuoasă între două țări socialiste, de colaborare și întrajutorare frățească bazată pe stimă și încredere, pe deplină egalitate și respect reciproc.

Prin rezultatele sale, dialogul fructuos dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Iosip Broz Tito se înscrie ca un moment de seamă în cronica legăturilor frățești româno-iugoslave, pe multiple planuri, corespunzînd cerințelor contemporaneității.

GEORGE ARION ■

Conducătorii de partid și de stat ai celor două țări au fost primiți cu entuziasm de locuitorii municipiului Constanța.

În vizită la Întreprinderea de mașini grele-București.

Convorbirile oficiale s-au desfășurat într-o atmosferă prietenească, de prețuire reciprocă. Vizita oficială de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito, desfășurată între 8 și 11 iulie, a constituit o continuare a dialogului la nivel înalt, statornicit în ultimii ani ca o practică fructuoasă în relațiile româno-iugoslave.

jurnal de șantier

SE FIXEAZĂ

Nici măcar un cotidian nu poate beneficia de avantajul de a putea publica aproape «sincron» sau cît mai aproape de faptul întîmplat, un fotoreportaj despre felul cum își cucerește Parcul Tineretului drepturile la o existență ca atare, despre momentele cele mai spectaculoase — spectacol al efortului, al muncii, al învingerii dificultăților tehnice desigur — fiindcă nu numai de la o zi la alta, chiar de la ora începutului la ora finală a duratei aceleiași zile de lucru, fazele sînt altele, și, ca să vorbim de ele, timpul trecut intră în acțiune. «Jurnalul de șantier» s-a lovit mereu de acest, să-i zic, inconvenient — pentru mine, reporter — și mereu a trebuit să-mi acordez verbul la timpuri trecute. Cu atît mai mult fotoreportajul de față. Ceea ce a înregistrat săptămîna trecută lentila aparatului Elenei Ghera, chiar de-a doua zi nu mai era strictă actualitate. Dar tocmai de aceea fotografiile au valoare de document, sînt ca niște postere ale muncii, ale puterii constructorilor noștri de a face lucruri mari.

■

Simultan — una din veritabilele performanțe inginerești aici, la sală, a fost, și mai este încă, a organiza, a găsi soluții pentru a se executa odată cît mai multe lucrări posibile și să faci să fie posibile cît mai multe — cu montarea parabolelor de acoperiș, simultan cu formarea acoperișului însuși, în arena sălii, vastitatea ei nu evocă altceva decît imensele arene romane, pe trupurile acelor grinzi-gradene (cît e oare de cînd am scris de așezarea lor în ordinea gîndită de inginer?!) se fixau scaunele în care dumneavoastră, spectatorii, veți sta foarte comod. Imaginea unor arene în care aștepți parcă dintr-o clipă în alta să apară o Electră însoțită de cortegiul corului, plîngînd telluric moartea lui Oreste, și-o dă eleganța interiorului, eleganța acestor scaune atît de proprii sălilor de spectacol. Îndeobște, sălile de sport nu sînt pretențioase, nu țin la confort — nici sala jocurilor olimpice de la München, la care am făcut data trecută referire, nu are scaune rabatabile și într-o cromatică atît de savant gîndită. Dar înainte de a veni rîndul acestor opt mii de scaune s-a desfășurat, în uriașul amfiteatru, un examen mult mai greu și mai complex care, întocmai unui calculator pus să controleze exactitatea minții omului, a verificat viabilitatea construcției înseși, capacitatea ei de a deveni ceea ce a fost gîndită și pentru ceea ce a fost destinată. Operației i se spune ca în arheologie: încercarea «insitu» a structurii. Verificarea dacă tribunele, acoperișul, întreaga structură rezistă tuturor încercărilor, în toate ipostazele prin care viața clădirii poate să treacă. Vînt puternic, furtună, cutremure, zăpezi nemaiîntîlnite, în condițiile cînd este plină cu oameni sau cînd nu este.

■

Parcul Tineretului este atît de mult parc, atît de mult îți dă senzația a fi acolo dintotdeauna, încît uimirea trece în reversul ei, acceptarea ca atare. De aceea mă reîntorc iarăși și iarăși la arhitectonica lui. Speculîndu-se micile diferențe de nivel dintre fosta groapă a Cociocului și Dealul Piscului, cu maximum de efecte estetice va fi, a devenit deja, unul dintre cele mai pitorești, mai aparte, mai originale locuri de agrement din cîte are Bucureștiul. Podul, în fapt cele două poduri gata demult, topește în benzile lui carosabile cele două splendide acolade, șosele-segment de cerc, șosele-brațe care, întîlnindu-se pe estacada sălii ca într-o îmbrățișare, revelează o esplanadă ce nu putea să nu incite imaginația arhitectului. Pavată cu dale în culori stinse, în perfectă asonanță cu verdele parcului, cu albul imaculat al fațadei sălii, cu oglinda și forma ovoidală a lacului, are o destinație cum nu se putea mai bine gîndită: pentru mari mitinguri populare, pentru mari adunări în aer liber. Cine știe, mă gîndesc că într-o zi îi va veni ideea unui regizor să monteze aici spectacole de sunet și lumină, spectacole de poezie a tinerilor noștri barzi, cum i-ar sta bine unui parc făcut de tineri și destinat lor.

V. GHERGHINOIU ■

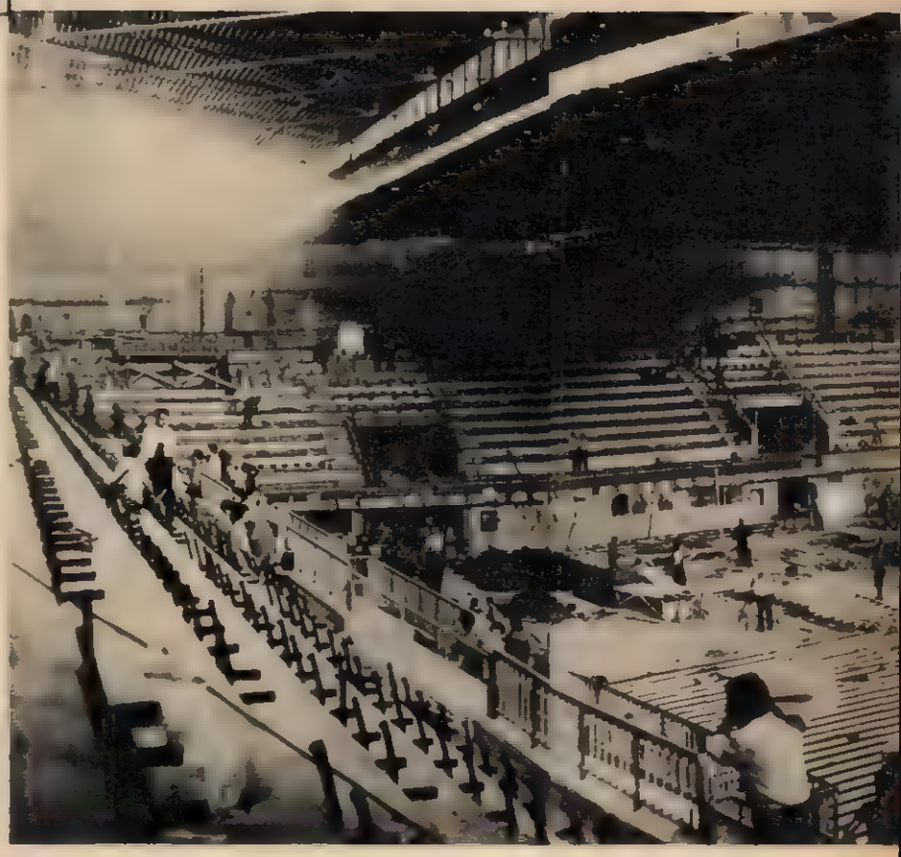

Arhitectura exterioară, arhitectura interioară nu numai că «se citesc», dar sînt evidente.

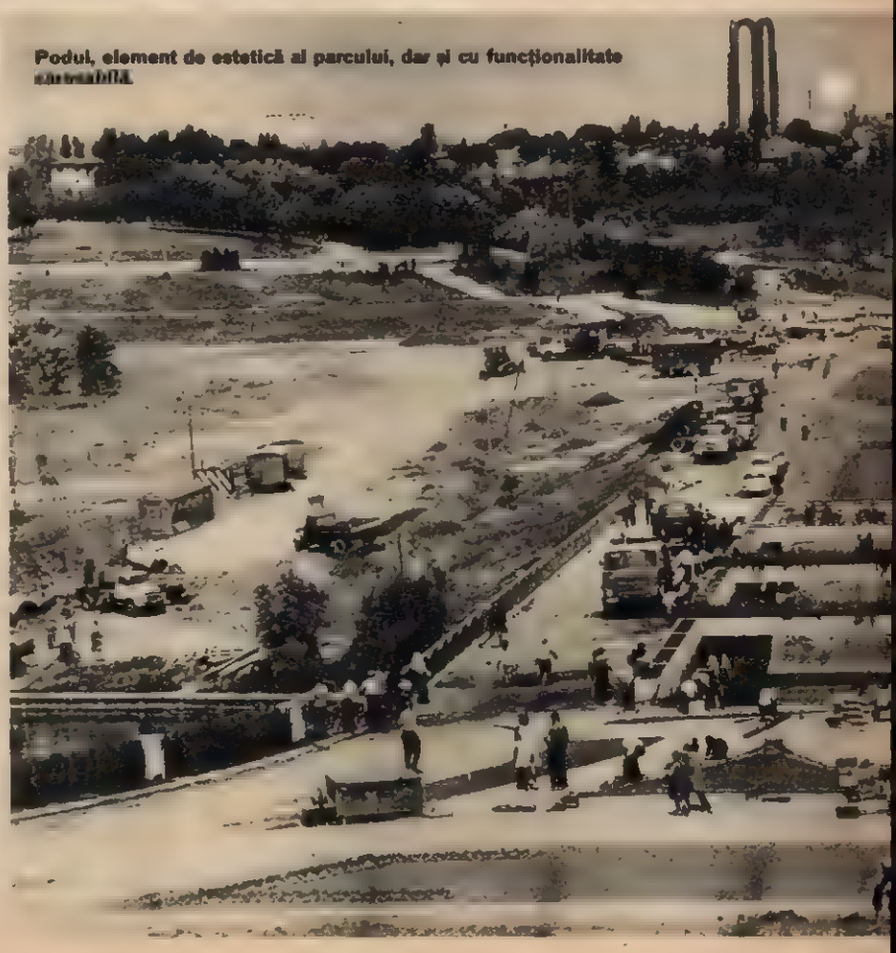

Podul, element de estetică al parcului, dar și cu funcționalitate [illegible].

Un strateg al organizării — inginerul Constantin Popa, directorul I.C.M. 6, întreprinderea care execută acest unicat pe nume Sala polivalentă.

Fotografii de ELENA GHERA ■

LA SALA POLIVALENTĂ DEJA SCAUNELE

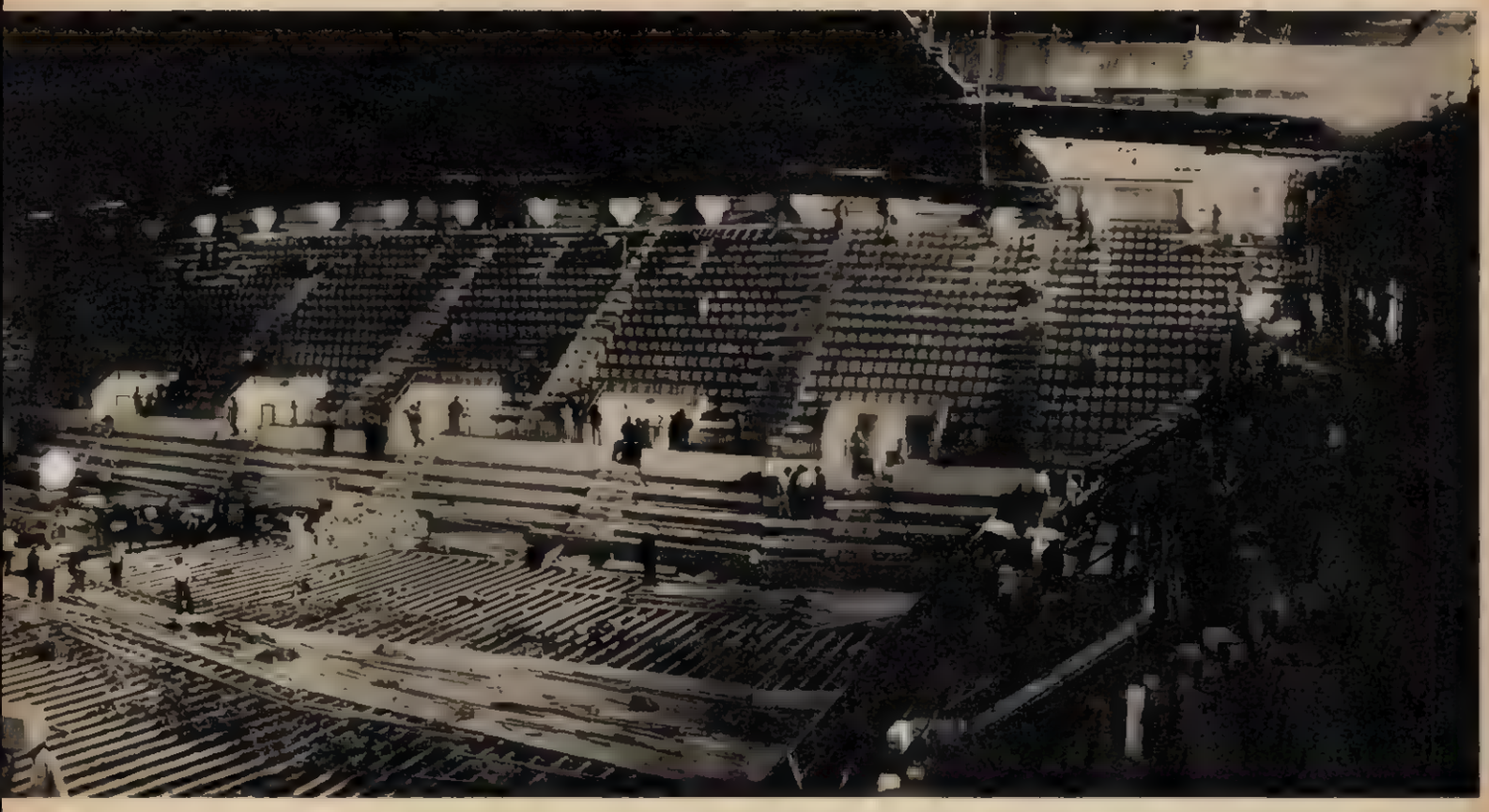

Grație lor, grație constructorilor, acești oameni atît de implicați în viitor, la sfîrșitul fiecărei zile întregi faze de lucru devin timp trecut.

30

COVASNA:

nu voiam să începem prima zi de an, de cincinal, cu stîngul

Cartierul «Simeria» din Sfîntu Gheorghe nu numai că este nou, dar se apropie foarte mult de ceea ce în mod curent numim frumos.

EGALITATEA ÎN DREPTURI IMPLICĂ ȘI EGALITATEA ÎN OBLIGAȚII

La o primă întrebare adresată tovarășului **Ferdinand Nagy**, prim-secretar al Comitetului județean Covasna al P.C.R., în legătură cu mutațiile fundamentale petrecute pe aceste meleaguri în ultimii 30 de ani, mutații privite în primul rînd din punct de vedere economic, am primit următorul răspuns:

— Determinantă a fost înfăptuirea neabătută a politicii partidului de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor. Sub acest aspect, dezvoltarea județului Covasna prezintă un exemplu edificator. Economia acestui județ, care a avut pînă nu demult un caracter eminamente agrar, dispune în prezent de un important potențial industrial. Noile întreprinderi au asigurat un important număr de locuri de muncă. Astfel, numai în anul 1973, au fost nou angajate în producția industrială 3 275 persoane, iar pentru acest an se prevede asigurarea pe loc de muncă pentru alte 4 075 persoane. Perspectivele dezvoltării economice a județului nostru sînt la fel de îmbucurătoare. Se prevede ca pînă la sfîrșitul cincinalului următor valoarea producției globale industriale să crească de peste trei ori față de cea realizată în prezent.

— În politica științifică a Partidului Comunist Român oamenii muncii români și maghiari își văd exprimate propriile idealuri, gîndurile lor despre mai frumos și mai bine. Este desigur un factor moral de primă importanță pentru realizarea exemplară și în termen a ceea ce vă propuneți.

— Da. Locuitorii din județul nostru, bucurîndu-se de deplină egalitate în drepturi, au fost întotdeauna conștienți că aceasta implică și egalitate în obligații, deci onoarea de a-și îndeplini sarcinile prezentului prin prisma viitorului. În lupta și munca duse împreună, acești oameni au reușit să se cunoască mai bine și au învățat să se respecte reciproc. În acțiunile de mobilizare a tuturor oamenilor muncii în vederea îndeplinirii sarcinilor mereu crescînde pe care le implică dezvoltarea economico-socială a județului, ca și în educarea lor în spiritul frăției, al patriotismului socialist, un rol deosebit de important, dealtfel îndeplinit cu bune rezultate, l-au avut, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, consiliile Frontului Unității Socialiste, organizațiile lor componente și, nu în ultimă instanță, Consiliul județean al oamenilor muncii de naționalitate maghiară.

— Tovarășe prim-secretar, au trecut șase luni din anul 1974, deci ne apropiem vertiginos și de data cînd realizarea planului cincinal trebuie raportată. Ce poate raporta județul Covasna?

— Dovada cea mai grăitoare a frăției și a unității de voință a tuturor oamenilor muncii din acest județ a constituit-o modul cum ei s-au angajat, la chemarea organizației județene de partid, să realizeze prevederile actualului plan cincinal cu 185 de zile înainte de termen și cum au acționat în continuare pentru îndeplinirea acestui angajament. Rezultatele obținute pînă în prezent sînt pe măsura eforturilor depuse și constituie baze solide, o garanție sigură pentru realizarea angajamentului asumat. Astfel, pînă la finele anului 1973, industria județului a obținut un avans de 86 zile în îndeplinirea cincinalului. Sarcinile de export prevăzute pe întregul plan cincinal au fost realizate încă în luna mai a.c., ceea ce ne asigură posibilitatea ca pînă la sfîrșitul anului 1975 să livrăm la export peste plan produse în valoare de 201 milioane lei valută. Pe primul semestru al anului curent planul a fost îndeplinit în proporție de 103,1 la sută la producția globală industrială și de 105,5 la sută la producția marfă industrială. Nu-mi este greu să amintesc unități industriale și agricole cu rezultate foarte bune și bune, dar aș vrea să rețineți că tot ceea ce am făcut aparține deopotrivă tuturor celor care trăiesc prin munca lor pe aceste meleaguri.

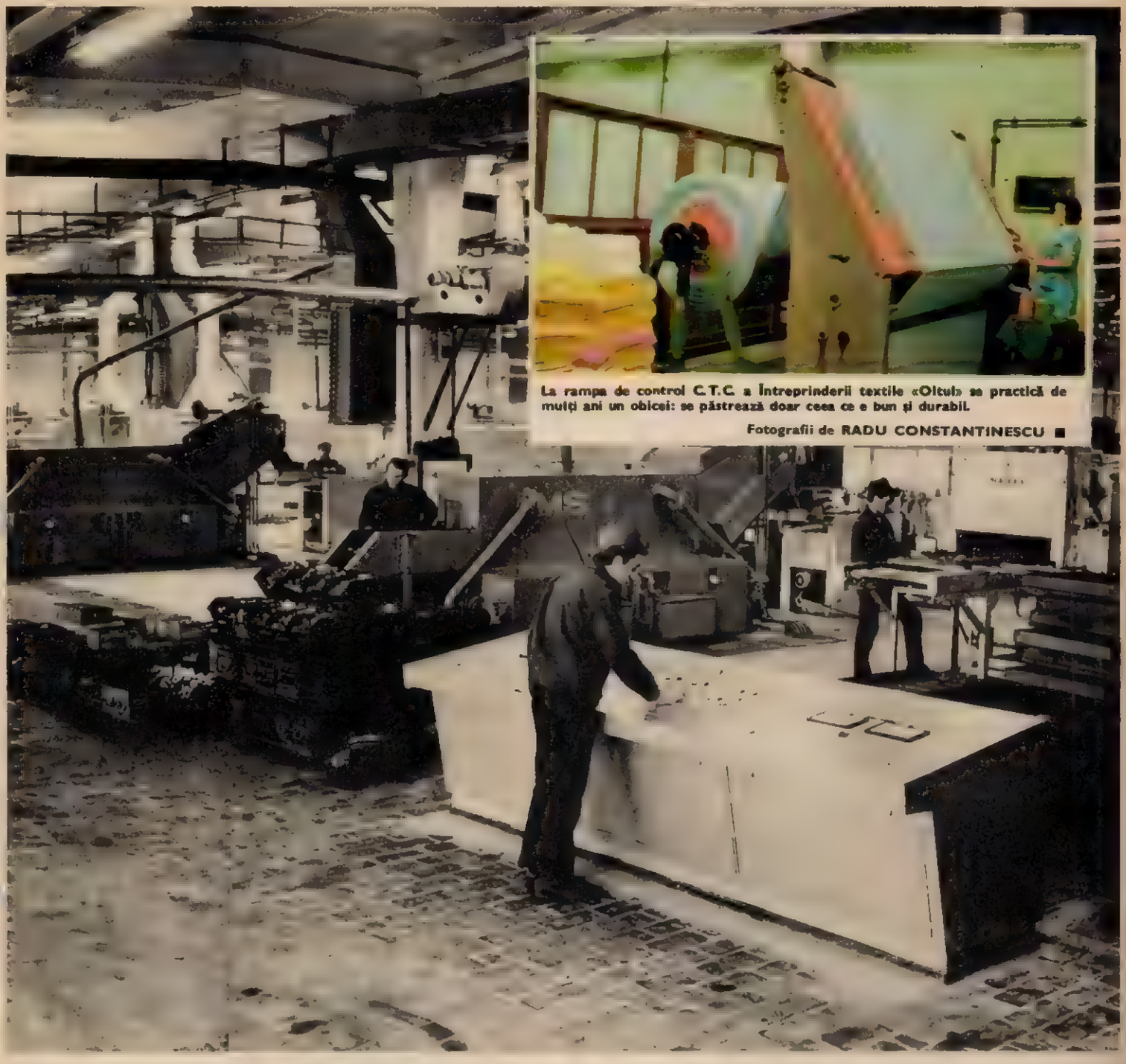

La rampa de control C.T.C. a Întreprinderii textile «Oltul» se practică de mulți ani un obicei: se păstrează doar ceea ce e bun și durabil.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

Pe «Calea Laptelui» nu există șuruburi dar în județul Covasna da.

Foarte multe s-au schimbat în județul Covasna, așezat după cum se știe între Brașov și Harghita. Se pot da numeroase cifre care să confirme dezvoltarea cu adevărat spectaculoasă a acestui teritoriu, dezvoltare caracteristică dealtfel întregii Românii Socialiste. Pornind de la faptul că a fost declarat județ în anul 1968 este și normal ca orice fel de grafic să înregistreze creșteri spectaculoase, după cum este și normal ca noile lucruri să ceară pe bună dreptate și nașterea unor grafice. Ne aflăm cu alte cuvinte nu de puține ori în fața unor lucruri absolut noi, cum ar fi, de pildă, Întreprinderea de aparataj electric din chiar capitala județului, adică orașul Sfîntu Gheorghe. Dacă ne referim la chimie în dreptul anului 1950 putem așeza cifra zero, iar în dreptul anului în care ne aflăm a apărut cifra unu. Construcțiile de mașini au sărtat în aceeași perioadă de la 0,41 la peste 10, exploatarea și prelucrarea lemnului de la 16,39 la 21,77, iar confecțiile — ca să ne limităm doar la cîteva exemple — de la 2,30 la aproape 16. În ciuda dezvoltării unor industrii, pe alocuri și înainte existente, în ciuda faptului că, așa cum spuneam, au apărut industrii noi în economia județului, agricultura deține locul de bază și doar o judecată superficială ar condamna această structură. Pentru că aici agricultura produce grîu și porumb care nu de puține ori dau producții record și tot aici se cultivă cartofi, mai mult poate decît în orice loc din țară.

Județul nu este greu de parcurs pentru un reporter în sensul că o faci cu plăcere, observînd o natură muncită, care dă roade bogate. Frapant cumva, referindu-ne la oameni, este faptul că mai mult de 20 000 sînt copii cuprinși între 0 și 4 ani, ceea ce te duce cu gîndul la un fapt foarte simplu: tot ceea ce au făcut acești oameni va încăpea pe mîini bune și tinere, iar cît despre ceea ce rămîne de făcut în județ, aceeași cifră spune de asemenea foarte mult. Odată cu județul au apărut și primele trei hoteluri, acum sînt cinci și ultimul ca apariție, dar primul ca frumusețe, se numește (se putea altfel?) «Bodoc». Se știe că aici o mare bogăție a județului, cred eu, încă insuficient exploatată o reprezintă apele minerale de toate soiurile și soi înseamnă în primul rînd calitate. Aici, în județ, celebra reclamă «Băutura ideală este apa minerală» poate fi spusă fără grijă nu numai la Covasna și la Malnaș, ci și în alte locuri, care cu siguranță în viitor vor fi cunoscute, amenajate ca stațiuni și firește vizitate.

Faptul că au apărut industrii noi, că au apărut meserii de care oamenii auziseră doar din cărți, mă face să cred că în prezentarea acestui județ faptele care țin de cultură nu trebuie ignorate, ci doar reliefate atunci cînd este cazul, pentru că sînt convins, primul rînd asupra căruia trebuie să mă opresc este acela pe care l-am permanentizat în revistă în expresia «Cultul muncii». Cu alte cuvinte, am fost în permanență interesat de modul în care gîndesc oamenii județului, de modul în care-și gîndesc munca și viitorul, de felul în care s-au făcut pași hotărîtori pe calea asimilării conștiinței muncitorești, pe acea cale în care vechile deprinderi se pierd, iar cele noi se formează în fabrici sau în uzine cu un înalt grad de automatizare, dar desigur nu automat.

FLORI PREZENTE PE MAI FIECARE MAȘINĂ

Deja a prins contururi ceea ce putem numi platforma industrială a orașului Tîrgu Secuiesc. O discuție preliminară în legătură cu ea am purtat cu Varga Anton, locțiitor al secretarului cu probleme de propagandă, care, cumva dezarmăgit că nu voi vizita și Fabrica de brînzeturi unde «se lucrează cu foc continuu pentru că vacile dau lapte și duminica și sărbătorile legale», mi-a spus totuși cîteva lucruri despre Întreprinderea de șuruburi, Întreprinderea de amidon și glucoză și Întreprinderea de confecții, toate aflate în orașul Tîrgu Secuiesc. Discuția m-a interesat pentru că evidențiind rezultatele lor, dîndu-mi nume de oameni care credea că-mi vor fi utili pentru scrierea reportajului, Varga Anton s-a referit și la istoria creșterii conștiinței socialiste a oamenilor, la faptul că ea se formează în viață, în procesul muncii. Astfel, îmi spunea că la «șuruburi» a fost și este încă greu să obișnuiești tînărul venit de la țară cu disciplina de producție sau, mai simplu spus, să-i obișnuiești să vină în fiecare zi la serviciu, să nu întîrzie și să facă tot ceea ce este posibil pentru realizarea planului său de producție. Veniți, cum spuneam, de la țară, deci de acolo unde pregătirea pămîntului pentru semănat, semănatul și în final recoltatul reprezintă trei etape importante în viața omului, tinerii muncitori, neuitîndu-și încă locurile natale, găsesc de cuviință ca în aceste perioade să-și părăsească lucrul de la fabrică și odată acestea încheiate să se întoarcă mai mult sau mai puțin senini. Îmi spune că aici un

rol important îl au părinții acestora și soluția a fost aceea de a construi cămine pentru tineri în imediata apropiere a fabricii. Acolo, în camere mari și bine întreținute, munca de educație și educația înseamnă în primul rînd păstrarea deprinderilor de muncă, se desfășoară cu eficiență și față că acum, în 1974, *afirmă* interlocutorul meu, se poate spune cu garanție în fapte că s-a trecut peste acel timp cînd la obținerea rebuturilor se înregistreau rezultate neplăcute. Despre aceiași oameni aflați, după cum aveam să-mi dau seama, în plină luptă nu numai cu meseria, ci și cu ei înșiși, Varga Anton mi-a spus că pot să-i găsesc în mare parte la secția sculărie, secție în care oamenii au o calificare mai bună și poate și din această cauză iubesc mult florile, prezente pe mai fiecare mașină. Jani Andrei, secretarul comitetului de partid al întreprinderii, se declară mulțumit de faptul că în fine orașul Tîrgu Secuiesc a încetat să mai trăiască fără șuruburi și piulițe aici produse. Se fac aici aproximativ 3 000 de repere și aceasta înseamnă în afară de *șuruburi și piulițe, nituri* și balamale. Chiar dacă te-ai simți îndemnat să faci o oarecare legătură între teoria chibritului și teoria șurubului poți să te convingi că munca de aici este una de mare finețe și una de o foarte mare importanță. Nici Jani Andrei, nici maistrul Hodor Laurențiu de la secția refuiare nu pot concepe lumea și pe bună dreptate, fără șuruburi. Spunînd lume ei se gîndesc la avioane, la vapoare și chiar la locuri unde pătrunderea lor pare de domeniul absurdului. Adică în pădure unde totuși cu ajutorul lor se fixează tăblițe pe care în marea lor majoritate stă scris «Fumatul în pădure strict interzis».

NEFIIND AȘA NORMAL, ÎNSEAMNĂ CĂ S-AR PUTEA NUMI SPECIAL

În biroul inginerei Eva Richter, directoarea întreprinderii de glucoză și amidon din Tîrgu Secuiesc, se poate și fuma și se poate și discuta nu atît despre scurta istorie a fabricii, ci mai ales despre istoria vie a oamenilor care au pus-o în funcțiune și care în prezent îi asigură un ritm al productivității muncii de două ori mai mare decît cel înregistrat pe județ. Fiindcă veni vorba de țigări, Eva Richter îmi spune că odată ajunsă acasă ai ei își dau seama dacă în acea zi a avut ședință sau vizitatori, în funcție de mirosul de țigară pe care îl degajă îmbrăcămintea sa. «Sîntem singura fabrică de acest gen din județ, cea mai nouă și modernă din țară și chiar și din Europa. Prin faptul că *prelucrăm și porumb și cartofi — desigur* nu în același timp — reprezentăm cred și un unicat în lume. Fără să intru în detalii, vă pot spune că amidonul ajută la prepararea mediului pentru creșterea microorganismelor necesare antibioticelor, la întabletarea medicamentelor, la purificarea apelor reziduale în industria minieritului și ca să vă spun și un lucru care vă interesează și la fabricarea hîrtiei. Căci poate doar în antichitate se făcea hîrtie fără ajutorul amidonului. Cît privește glucoza ea este, după cum se știe, materia primă în industria produselor zaharoase. Sînt, dacă vreți, un minimum de date tehnice necesare documentării dumneavoastră, dar important mi se pare faptul că la noi cu oamenii nu se lucrează după rețetar, și nici cu metode speciale. Ne străduim ca ședințele noastre să determine pe fiecare om să rămînă măcar cu o idee pentru producția lunii viitoare. Să nu se transforme într-un pîinset general în care să mi se reclame că lipsește o măturâ sau o față de masă, eu la rîndu-mi să mă declar nemulțumită de te miri ce fleac, apoi să trag cîteva concluzii, să mulțumesc oamenilor pentru participare, iar ei, la rîndu-l să-mi mulțumească pentru că m-am deranjat să vin și să-i ascult. Neprocedînd noi așa și deci fiindcă nefiind așa normal înseamnă că la urma-urmei în activitatea cu lucrătorii avem ceva special. Noi, conducerea, nu depășim 50 de ani, dar totuși stricăm media de vîrstă a personalului productiv care se cifrează la 22. Cu toate acestea, în acest cincinal dintre noi nu va ieși nimeni la pensie și cred că acest lucru nu se va întîmpla nici în următoarele două. Atunci cînd am pornit la drum media de vîrstă era de 18 ani, oamenii erau cu toții tineri, nu aveau experiență ci doar dorința de a-și cîștiga calificat și cinstit existența și oamenii au crescut și de ce să mă mir că și producția fabricii a crescut. Pot spune că așa după cum odată intrate în fabrică, grîul și porumbul uită mirosul pămîntului, tot așa și noi am uitat în timp unele lucruri care nu țineau de ceea ce numim știința conducerii. Am avut perioade în care adunam oamenii la ședință cu prețul unor eforturi deosebite, iar ședințele nu ne satisfăceau deloc. Și am avut timpuri în care uitam că unui om i se poate mulțumi și fără ajutorul unui stat de plată; doar fiecare director are în fișet un «mulțumesc» pe care-l poate spune fără aprobări speciale. Acum știm că nu de fiecare dată opinia noastră, a conducerii, coincide cu cea a oamenilor și acum sîntem convinși că neînțelegerile ivite nu se sting cu apă, ci cu discernămînt, cu discuții în care pe primul plan nu stau orgoliul și teama pierderii autorității. Se poate și greși, acceptăm că și a greși este nu numai omenește, dar și ceva fără de care uneori, nu se poate, însă nu admitem acele greșeli care se conjugă cu incompetența, incorectitudinea sau necunoștința de cauză. Sînt absolut convinsă că dacă un director trage în fiecare zi Yala la ora 15, atunci degeaba pretinde celorlalți să-și pună și să-și lase tot sufletul în fabrică. A fost deci vorba nu numai de greutăți, ci și de o experiență ce trebuia cîștigată în timp, de o maturizare care se face nu de puține ori și cu ajutorul lozincilor, dar nu numai cu acestea. Lozincile din fabrica noastră spun de fiecare dată ceva, dar spun acelora care lucrează aici, și nu acelora veniți din afară. Îmi aduc aminte că odată, cu ocazia unui control, mi s-a spus: «Măi, eu nu înțeleg nimic din lozincile tale» La care am răspuns: «Nici nu le-am pus pentru dumneata».

«O URMĂ ÎN EXISTENȚA NOASTRĂ» ȘI SOARTA SA

Anul trecut, revista noastră, în cadrul unui grupaj intitulat chiar așa, se referea la condiția femeii de serviciu, la statutul său moral și social. Există în orașul Tîrgu Secuiesc o întreprindere, cea de confecții, care, colectînd an de an din satele apropiate tinere fete și femei și predîndu-le producției nu face parcă altceva decît să confirme acum titlul amintitului grupaj. Căci pînă la deschiderea acestei întreprinderi, din comunele Sînzieni, Petriceni, Lemnia, Lunga, Turia se recrutau în mare parte acele persoane pe care le întîlnim solicitate la rubrica «Mica publicitate» dintr-un cunoscut cotidian. Anunțurile de genul «Angajăm femeie la copil, de preferință ardeleancă» există și acum, dar solicitante din aceste locuri, tot mai puține, pentru că, repet, o mare parte a fetelor ce erau într-un timp destinate acestei «industrii» s-au încadrat acum în adevărata industrie și, grație muncii lor, întreprinderea din județul Covasna a reușit să realizeze întregul cincinal în ziua de 3 iunie a acestui an. Atunci, la terminarea schimbului I, s-a ținut o scurtă festivitate, s-au scris cîteva tăblițe la intrare ca fiecare muncitoare să afle acest lucru și seara ele au văzut la televizor *modul* în care au reușit aceasta în cadrul rubricii «De la angajamente la faptă». Iată, de pildă, cazul Mariei Csiki, fostă femeie la copil în județul Harghita, în prezent ajutor de maistru la secția de confecții, care, la ora apariției acestor rînduri, sînt convins, și-a susținut cu succes examenul de bacalaureat. Maroși Mariana, venită din județul Vrancea, îmi spunea și că dacă lucrezi plină de atenție ajungi la ceea ce se cheamă calitate și că de aici se exportă în 15 țări și că datorită acestor lucruri și-a făcut un prieten din soțul ei și acum împreună așteaptă un copil care este greu de presupus că nu va veni. Alături de ea, în sensul propriu al cuvîntului, Niczuly Piroska îmi spune că este din comuna Cernat și că nici nu-și poate imagina cu ce s-ar fi ocupat dacă *întreprinderea nu și-ar fi deschis porțile*. Consemnînd faptul care numai la o analiză superficială ține de domeniul anecdoticii, anume acela că interlocutoarele mele se mirau cum de multe fete din București nu știu că o parte din italienii care ne vizitează țara au pe ei haine care sînt produse și aici la Tîrgu Secuiesc.

Amidonul și glucoza domină viața orașului Tîrgu Secuiesc. Chiar dacă și pe parcursul proceselor de producție atenția este trează, produsele finite — intrate în laboratorul central al întreprinderii — nu sînt primite cu brațele deschise, ci cu exigență.

DACĂ UNUL MORT AR ÎNVIA ȘI AR VEDEA AGRICULTURA DE AZI, AR FUGI SPERIAT ÎN ALTE PĂRȚI

Contrar obișnuinței și contrar cîteodată unor reportaje ale colegilor mei ziariști, pe Eroul Muncii Socialiste, inginerul agronom Molnar Iosif, din comuna Sînzieni, nu l-am găsit pe cîmp. Pus la patru ace, cum se spune, se grăbea la o ședință ca să n-o piardă pe a doua. Am reușit totuși să discut puțin cu el și-am făcut acest lucru într-o cameră a Consiliului popular, ceea ce nu ne-a împiedicat să discutăm despre recolte, cîmp, agricultură. Discuția noastră a pornit de la faptul că Institutul agronomic pe care l-a urmat, i-a format inteligența, iar zilnica luptă cu pămîntul posibilitatea de a o folosi. Îmi spunea că ei știu să muncească cu natura, știu să recruteze de fiecare dată oameni pricepuți și cu școala pămîntului, oameni puțini dar lucrînd efectiv și în acest fel natura care-i înconjoară seamănă uimitor de bine cu aceea a Bărăganului. Ne putem împăca frumos cu natura, zice, dacă o întîlnim dimineața cînd soarele nu a intrat pe fila de calendar și dacă o părăsim atunci cînd deasupra noastră se pregătesc să apară stelele. Au avut desigur și oameni plecați la industrii în orașe, au și acuma, dar mecanizarea și buna organizare a muncii au reușit să-i înlocuiască, iar celor rămași lucrurile mai sus enumerate contribuie la distribuirea an de an spre oameni atît a produselor, cît și a banilor în cantități suficiente. Aproape an de an la *sfecla-de-zahăr* s-au obținut producții în medie de 35 000 kilograme la hectar, fiecare vacă dă peste 11 litri de lapte pe zi, sînt și alte lucruri remarcabile și așa se face că «atunci cînd am primit distincția aceasta atît de mare am simțit că trebuie să mă bucur și asta am și făcut». Înainte de a pleca aflu că are doi băieți la școli, că le-a scris imediat ce a devenit Erou al Muncii Socialiste, a primit și răspuns și mai aflu că atunci cînd se termină ploile și nu încep ședințele, găsește timp să citească romanul «Familii fine» și totuși cu predilecție cărți sociale pentru că «așa cred că este normal la vîrsta mea».

LUCREZ AICI DE 100 DE TRIMESTRE ȘI NU-MI ADUC AMINTE SĂ NU FI FĂCUT VREODATĂ PLANUL

Cred că acest reportaj trebuie încheiat cum este și firesc în capitala județului, în orașul Sfîntu Gheorghe care atît economic, cît și edilitar, se prezintă cu mari șanse de a auzi lucruri și mai frumoase despre el. Cel puțin noul cartier «Simeria» este pe bună dreptate o mîndrie a locaînicilor, un mod concret de a-și etala visele despre mai frumos și mai bine. Dar nu se poate să ignori întreprinderea textilă «Oltul», de nenumărate ori evidențiată pe ramură sau în cadrul Ministerului Industriei Ușoare de care aparține. Doar aici se fabrică pînză pentru legat cărți și autorul acesteia este inginerul Gaspar Alexandru, care prin acest accesoriu atît de util activității noastre zilnice a cinstit la sfîrșitul anului 1948 ziua naționalizării principalelor mijloace de producție. Decorat cu Ordinul Muncii clasa a II-a și cu Medalia Muncii, Gaspar Alexandru se mîndrește cu faptul că întreprinderea are o rentabilitate de 25 la sută, că 40 la sută din producția ei merge la export și se mai mîndrește cu faptul că fiica sa, Enikő, a absolvit anul trecut Facultatea de limbă engleză de la Universitatea din Cluj și acum predă în orașul natal. Pînă a face acest lucru a studiat mult și a redactat cu folos «Viața și moartea în opera lui Hemingway», adică lucrarea ei de stat pe care, deși își iubește foarte mult tatăl și locurile natale, a preferat să o lege în orașul Cluj unde a studiat. De la tatăl ei știu că nu regretă faptul că predă aici, în Sfîntu Gheorghe, că se gîndește deseori la Cluj ca la un oraș și ca la un județ de care Covasna se apropie zilnic, pentru că munca adevărată, pe alocuri chiar eroică, înfrumusețează orice teritoriu.

EUGEN SECELEANU ■

DESIGN:
o noutate străveche

Mihai Maxim: studiu recarosare motoretă M-1 (50 centimetri cubi, motor Metrom), caroserie autoportantă. Mai frumoasă și mai comodă, dacă nu și mai rapidă...

Constantin Marinescu: proiecte de pantofi și ghete pentru elevi.

Fotografii de VASILE MÎNECAN ■

Szabo Iosif: machetă reprezentînd un nou tip de mașină de tocat carne.

Voința de a ne integra ritmului planetar al acestui deceniu a impus și adoptarea profesiunii de designer. Și asta nu ca un semn al mimetismului, ci ca expresie a apartenenței la epocă.

Cultura populară — și românii aduc astăzi realității mărturii de excepție — ne propune atenției fructe ale inteligenței colective care pot concura multe produse ale tehnologiilor contemporane. Uneori sugestiile constructive ale designerului tradițional sînt preluate de inginerul contemporan. La muzeul tehnicii germane de la München, spre exemplu, în sala imensă în care sînt expuse creațiile de elită ale turbinei, se află înființată o ciutură oltenească de lemn, veche de secole, care acționase o moară de apă.

Acesta este chiar semnul reverențios pe care contemporanii îl închină unui înaintaș

DESIGN

de geniu, unui designer tradițional. Și lista exemplelor poate continua umplînd multe pagini.

Ceea ce trebuie să înțelegem este că extraordinarele cîștiguri ale vechilor modalități de a proiecta vin fie dintr-o lungă acumulare de experiență, fie din hazard. Adică, fie că experiența multor generații a cristalizat un produs dotat cu calități ce-l apropie de perfecțiune, fie întîmplarea a dus la crearea lui.

Și e normal ca astăzi să nu așteptăm, aproape, trecerea timpului sau întîmplarea. Fantast, științific, cu meticulozitate, proiectantul contemporan — designerul — creează obiectele ideale ale vieții de zi cu zi.

De asta notam că voința de a ne integra ritmului epocii a impus și necesitatea creării meseriei de designer.

Cei cîțiva tineri care anul acesta termină cursurile secției de design a Institutului de arte plastice «N. Grigorescu» sînt formați pentru a ne ușura și înfrumuseța viața. Și asta ca o împlinire a dorinței vechi de a îngoda prodigios utilul cu plăcutul.

Împrăștiați în rețeaua amplă a industriei, această a doua promoție de tineri designeri nu va întîrzia să impună vieții caracteristici noi, pentru că ei, conlucrînd intim, în uzină, încă de la nivelul planșetei, cu producătorul de bunuri, satisfac un deziderat al epocii noastre care se dăruiește unanim bucuriei de a trăi muncind și visînd la mai bine.

Dar pentru munca lor viitoare, pentru orele lor de studiu meticulos al psihologiei, matematicii, desenului, tehnologiei sau fizicii, trebuie să-l investim cu încredere, cu spiritul nostru susținut — și este sigur — în institutul de proiectări și în uzină. Pentru că elanurile și propunerile inedite ale artistului plastic i-au făcut să treacă pragul uzinei.

Generoasa luciditate a gestului trebuie solidară.

LIVIU H. OPRESCU ■

Cărăuș București: studiu pentru un grup de automate comerciale. Ar umple o mare lacună a străzilor noastre.

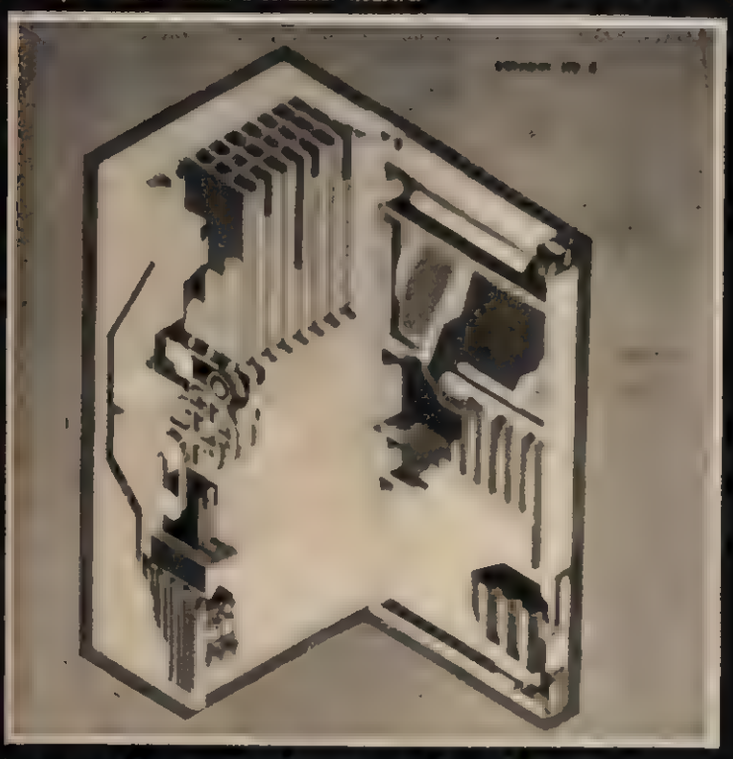

ce știm noi, profanii, despre design?

Ca mulți alții, doar auzisem de «design» asociindu-i cu predilecție decorativului. Însăși apartenența secției «design» la Institutul de arte plastice «Nicolae Grigorescu» mi se părea elocventă în ceea ce privește conținutul termenului atît de prețios și de rar pronunțat, și atunci cu dinții strînși, de plastic... Trebuie să fie, îmi ziceam, și cred că mulți zic la fel, ceva legat de exteriorul unor obiecte utilitare, de forma dorită cît mai atractivă a unor... automobile etc. În ceea ce privește caroseriile mașinilor, aveam de unde să știu (de pe stradă, dacă nu din altă parte) că an de an «designerii» găsesc forme cît mai ciudate în îmbrăcarea motorului, cît despre «etc.» nu prea aveam habar. O fi, ziceam.

Prilejul de a vedea în cadrul expoziției «Artă și energie» din strada N. Iorga și exponatele secției de «design» a fost cît se poate de fericit în înțelegerea mai exactă a acestei noi preocupări. Secția, înființată acum cîțiva ani, este la a doua promoție de absolvenți, din primii opt admiși absolvind doar 3 designeri. «Sînt puțini, e adevărat, recunoaște unul dintre profesorii lor, Ion Hainoroc Constantinescu, dar nici noi n-am vrut mai mulți, pînă cînd nu se formează o opinie clară asupra designului. Designul este poate cel mai greu fel de a proiecta pentru că el trebuie să stringă într-un tot unitar date contradictorii, tehnologice, psihologice, biologice.»

Dîndu-mi-se exemplul unui simplu scaun proiectat de studenți, înțeleg ușor că acesta nu trebuie făcut să fie numai cît mai comod, dar și în așa fel încît să nu poți adormi în el. Cu alte cuvinte, chiar un scaun, bine gîndit, poate influența favorabil procesul muncii.

La fel se întîmplă în ceea ce privește proiectele prezentate comercianților, în care amănuntul devine o problemă de psihologie determinantă pentru puterea de vînzare a produsului.

Ceea ce m-a impresionat în mod deosebit este însă faptul că printr-o anume distribuție a uneltelor într-o întreprindere, lucrătorii pot face gimnastică aproape fără să știe și oricum mult mai reală decît cea gimnastica de producție». Este vorba aici de o mare subtilitate a procedeelor folosite de un designer pentru a obliga normal lucrătorii să facă mișcări a căror necesitate, de multe ori, este ignorată, menținînd la un nivel constant randamentul în procesul de producție.

Discutînd despre design cu Ion Hainoroc Constantinescu și cu Vladimir Șetran am înțeles că acesta se află la noi abia în fazа de pionierat. Întîmpinînd încă multe greutăți în acceptarea laturii sale utilitare, dintre care nu cea mai mică este aceea că absolvenții acestei secții sînt acceptați în nomenclator doar ca «desenatori artistici».

IULIAN NEACȘU ■

FUNDULEA-

OMAGIU ȚĂRANILOR ROMÂNI

La Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea ne-am dus — eu și colegii mei — cu o singură întrebare esențială — «Ce e nou la dumneavoastră?» — și ne-am întors, o spun fără nici o exagerare, cu un sac plin de noutăți și noutăți numai din rîndul celor făcute să aducă bucurie.

Tovarășul doctor docent inginer **Cristian Hera**, director științific al institutului, a făcut totul ca să sintetizeze în răspunsul dumnealui ultimele reușite ale acestui colectiv de cercetători de elită ai agriculturii românești. Și totuși rîndurile care urmează trebuie citite neuitînd că ele cuprind doar o mică parte din lunga posibilă listă exhaustivă a noutăților de la Fundulea:

«Preocupările esențiale ale institutului nostru pot fi grupate în trei mari categorii: cele privitoare la crearea de noi soiuri și hibrizi la principalele plante de cultură — tehnice, leguminoase, furajere, medicinale — plante care ocupă o suprafață de peste 80 la sută din suprafața arabilă a țării; cele privitoare la obținerea de sămînță din categorii biologice superioare; cele privitoare la elaborarea tehnologiilor de cultură în mod diferențiat pentru diferitele zone pedoclimatice din țara noastră. Și acum, cîteva din reușitele noastre concrete!

Pentru început țin să vorbesc de **crearea unor hibrizi de floarea-soarelui**, creație care reprezintă o premieră pe plan mondial. Pînă în '72 la noi se cultivau doar soiuri de floarea-soarelui; din '72 s-au introdus, în condiții de producție, hibrizi de floarea-soarelui, care au un potențial de producție ridicat, depășind 3 500 kilograme boabe la hectar și avînd un conținut în ulei care oscilează între 50 și 52 la sută, ceea ce e mult. În '74 hibrizii simpli de floarea-soarelui 52 și 53 — sau cum au mai fost numiți Romsun 52 și 53 — au ocupat o suprafață de 200 000 hectare. România devenind prima țară din lume cultivatoare de hibrizi de floarea-soarelui în condiții de producție. Creatorii hibrizilor — doctorul docent Viorel Vrînceanu, inginerul Florin Stoenescu și inginerul Valentin Vulpe — cercetători de o valoare deosebită, cu o pregătire profesională multilaterală, s-au impus cu creațiile lor, atît pe plan intern cît și pe plan internațional. Hibrizii, încercați în diferite țări ale lumii, în culturi comparative internaționale, s-au clasat pe primele locuri, atît în privința producției realizate, cît și în privința conținutului în ulei. Tot de laudă pentru noi sînt și hibrizii 90 și 301. Ca urmare a recunoașterii unanime a acestor realizări, anul acesta, în perioada 22-28 iulie, are loc la noi Conferința mondială a florii-soarelui, conferință la care vor participa numeroși oaspeți străini, care vor avea prilejul să vadă, atît în cadrul institutului, cît și în unitățile de stat și cooperatiste, comportarea hibrizilor introduși în producție. Mai adaug că în momentul de față se lucrează la crearea unor hibrizi de floarea-soarelui rezistenți la mană și cu un potențial ridicat de producție.

În privința **ameliorării porumbului**, la noi au fost creați hibrizi de porumb dubli și simpli de mare productivitate, hibrizi care se cultivă în funcție de perioada de precocitate în diferitele zone ale țării. Dintre aceștia, menționez pe cei recent introduși în cultură: HD 220, HD 225, HD 310, HS 330, HS 400, HS 415. Paralel cu crearea hibrizilor de mare productivitate, ameliioratorii noștri lucrează la obținerea unor hibrizi cu proprietăți calitative superioare, mai precis hibrizi cu un conținut bogat în lizină și triptofan, aminoacizi esențiali în procesele metabolice ale omului și animalelor. Ca o realizare deosebită în acest domeniu putem sublinia menținerea potențialului ridicat de producție a noilor hibrizi cu conținut ridicat în lizină și triptofan, cunoscut fiind faptul că pe plan mondial, odată cu creșterea conținutului în aminoacizi esențiali scade producția cantitativă. Realizările din acest domeniu se datoresc în mare parte profesorului Tiberiu Mureșan, inginerului Cosmin Octavian, inginerului Șuba Titus (de la stațiunea experimentală Lovrin), inginerului Bica Nicolae, inginerului Sarca Traian, inginerului Victoria Ulinici și inginerului Cornel Neguț.

Cu privire la **ameliorarea grîului** reușitele noastre constă în introducerea în cultură a unor noi creații și anume: soiurile Dacia, Favorit, Excelsior, Turda 195, Lovrin 10, Lovrin 13, Iulia și Ceres, soiuri care au o plasticitate ecologică ridicată, sînt constante în producții și înlocuiesc în momentul de față soiurile de grîu de proveniență străină. Tot ca o caracteristică a acestor soiuri mai menționez conținutul lor ridicat în proteină și rezistența lor deosebită la boli și secetă. Academicianul Nichifor Ceapoiu, inginerul Nicolae Eustațiu, doctorul Nicolae Săulescu, inginerii Zoe și Constantin Țapu, inginerul Gheorghe Ittu și inginerul Valer Botezan sînt numele de frunte ale cercetării noastre în acest domeniu.

Și acum, ceva despre **ameliorarea orzului**. Pe lîngă soiurile de orz intensiv 1 și intensiv 2, create în cadrul institutului, în prezent se află în condiții de înmulțire noul soi de orz Miraj 1a, care e deosebit de rezistent la cădere, are talie mică, potențial ridicat de producție și rezistență mare la boli. Primele rezultate obținute în recolta acestui an dovedesc capacitatea ridicată de producții a acestui soi; mai precis, s-au obținut producții de 7 500 kilograme la hectar. De asemenea au fost create soiuri noi de orzoaică de toamnă pentru industria berii, soiuri care se cultivă tot în condiții de producție. Creatorul acestor noi și valoroase soiuri este doctorul Lazăr Drăghici, care lucrează în acest domeniu de circa treizeci de ani, împreună cu colaboratorul său mai tînăr, inginerul Budea Alexandru.

În **domeniul îngrășămintelor** — domeniu în care, dincolo de funcția mea actuală, îmi fac eu de fapt meseria — preocuparea noastră esențială constă în diferențierea sistemului de fertilizare în funcție de factorii care condiționează efectul îngrășămintelor în condițiile actuale, cînd agricultura intensivă solicită cantități tot mai mari de îngrășăminte, atenția cercetătorilor a fost îndreptată spre găsirea celor mai adecvate metode de aplicare a îngrășămintelor. În acest sens au fost întreprinse studii folosindu-se îngrășăminte marcate cu izotopi stabili și radioactivi, studii care au dat posibilitatea stabilirii cu o mai mare exactitate a coeficientului de utilizare a îngrășămintelor în funcție de factorii studiați. Rezultatele obținute au dus la concluzia că aplicarea îngrășămintelor cu azot și fosfor pe rînd, odată cu semănatul la cultura plantelor prășitoare, conduce la realizarea unor sensibile sporuri de producție — la porumb, de exemplu, de 620 kilograme la hectar — față de aplicarea aceleiași cantități de îngrășăminte după metoda clasică de împrăștiere la suprafața solului și apoi de încorporare în sol odată cu lucrările de bază. Prin noua metodă creșc coeficienții de utilizare a îngrășămintelor cu azot și fosfor de la simplu la dublu, se realizează o administrare uniformă a acestora în sol și, în același

Cristian Hera director științific al institutului

Nicolae Eustațiu: Laboratorul nostru este cîmpul.

suplimentare de
...re în sol a îngrășămin-
...astor rezultate, industria
...mașini produce în prezent,
...erie, semănători SPC-6, cu dis-
...ozal adaptate pentru încorporarea
...ntelor pe rînd, odată cu semănatul.
...nitent cu crearea de noi soiuri și hi-
... de plante agricole, cercetătorii secției
...e nutriție a plantelor și aplicare a îngrășă-
mintelor stabilesc diferențiat sistemele de fer-
tilizare la noile creații, arătînd care-s dozele,
epocile, formele și metodele cele mai adecvate
de administrare a îngrășămintelor. Folosind
tehnica modernă de calcul se diferențiază, în
funcție de zone pedoclimatice, dozele de în-
grășăminte care-s capabile să determine pro-
ducții maxime, dar și producții economice,
în funcție de posibilitățile existente în fiecare
unitate productivă. Avînd în vedere impor-
tanța factorului climatic în stabilirea eficienței
îngrășămintelor, s-au stabilit relații matema-
tice precise între cantitățile de precipitații
căzute în diferite intervale ale anului și efectul
îngrășămintelor cu azot, relații care au fost
puse la dispoziția inginerilor din unitățile
de producție. În această vastă problemă se
colaborează și cu cercetătorii de la Institutul
de pedologie și cu cei de la alte institute de
cercetare din țară. N-aș vrea să închei înainte
de a releva aportul la reușitele din acest do-
meniu al tovarășilor: doctor Zenovie Borlan,
doctor Eugen Triboi, inginer Vasile Mihăilă,
inginer Burlacu Gheorghe, inginer Suteu
Gheorghe, doctor Ișfan Daniel, chimist Stancu
Alexandrina și alții».

•

Tabloul sintetic de mai sus a fost completat de tovarășul doctor docent **Gheorghe Șipoș**, șeful «laboratorului de consum apă și regim irigare», care, în convorbirea noastră, a pornit de la premisa pe care o știam și pe care o știm cu toții, dar a cărei enunțare nețil pe mine unul m-a cutremurat:

«Pentru producția vegetală apa e o materie primă, dar o **materie primă limitată**. De aceea trebuie consumată în chip cît mai eficient. Și tot de aceea o parte din cercetările noastre este îndreptată spre **determinarea consumurilor de apă ale plantelor**. Consumuri care, trebuie spus din capul locului, sînt foarte mari. Un exemplu: pentru un bob de porumb planta consumă un pahar de apă, iar pentru un știulete,o sută de litri. Un kilogram de boabe de secară care o cisternă de 2500 litri de apă.

Eficiența folosirii apei depinde atît de nivelul agrotehnicii cît și de perioada executării udărilor. Aceeași cantitate de apă — ca materie primă — poate fi utilizată de două ori mai bine. Să vedem ce înseamnă practic aceasta. La Fundulea, de pildă, un milimetru de apă înseamnă 6,50 lei. O ploaie bună de 20 milimetri «costă» 130 lei de fiecare hectar. La 2 000 hectare ea «costă» 260 000 lei. Pe de altă parte, un milimetru de apă bine folosit dă un surplus de 20 kilograme la hectar, iar 20 milimetri de apă un surplus de 400 kilograme la hectar. Deci, la 2 000 hectare, cu 260 000 lei bine folosiți obținem 800 tone de porumb.

Important este ca specialiștii să înțeleagă necesitatea de a face calcule cu apa, socotind-o ca pe un factor cantitativ. Trebuie procedat ca la un bilanț financiar, banal dar ținut la zi, în care la «intrări» se înregistrează precipitațiile căzute în timp, deci rezervele de apă din sol, iar la «ieșiri», consumurile de apă. Cînd creditul e egal cu debitul, înseamnă că trebuie executată irigarea. Totul e să prevenim ofilirea plantei.

În fine, o altă parte a preocupărilor noastre o constituie cercetările privitoare la **cultivarea plantelor în condiții de irigare**; adică, privitoare la alegerea plantelor de cultivat, în funcție de măsura în care ele valorifică apa; *privitoare la îngrășăminte*; privitoare la sistemele de lucrare a solului.

Sînt preocupări cărora profesorul doctor docent Nicolae Hulpoi, doctorul Iuliu Moga, inginerul Ion Picu și mulți alții le-au dedicat ani și ani de muncă de cercetare.

•

Deci, muncă tenace și artă a cercetării științifice, succese și rentabilitate — acestea sînt caracteristicile colectivului institutului de la Fundulea.

Constituie ele poate cel mai frumos omagiu modern adus celor care au îmbrățișat îndeletnicirea cea mai răspîndită pînă nu demult la noi, un omagiu adus țăranilor români.

HELU IONESCU

DACĂ V-AȘ FACE PÎINE DIN ORZ, AȚI CĂPĂTA RESPECT PENTRU GRÎU

În Mexic, inginerul român Nicolae Eustațiu, șeful laboratorului de ameliorarea grîului de la Institutul de cercetări pentru cultura cerealelor–Fundulea, nu s-a împăcat nici cu căldura și nici cu tequila. A văzut în schimb numeroase alte lucruri frumoase de care își amintește cu plăcere acum cînd trecem împreună prin lanul de grîu de pe cîmpul experimental.

— Acolo, cînd era o arșiță ca asta, ziceam că e răcoare.

Vorbele inginerului nu reușesc să mă facă să uit de ziduf. Pe cer, nici un petic de nor. Nea Stan, șoferul cu care am venit de la București, a tras microbuzul sub niște duzi. Îmi aduc aminte replica inginerului Eustațiu atunci cînd nea Stan, după ce am văzut lanurile de orz, s-a minunat că vrem să trecem și pe la grîu. «Ce să vedem acolo? Parcă nu e același lucru b» «Dacă v-aș face pîine din orz, ați căpăta respect pentru grîu»,a ripostat inginerul.

Lui Nicolae Eustațiu, cercetător care stă mai mult pe cîmp decît în laborator («laboratorul nostru e de fapt cîmpul»), nu-i prea pasă de căldură. Discutînd cu el, aflu că în ziua aceasta de 26 iunie numără 48 de ani și 2 zile, iar fetița lui, care merge la grădiniță, șase ani fără cinci zile. Din pricina ei, în ultimii ani a văzut mai mult filme pentru copii. Nicolae Eustațiu locuiește în București, pe undeva pe lîngă stația Povernei, dar nu în blocul acela înalt și arătos, pe care oricine, trecînd prin dreptul său, îl admiră, ci într-o casă oarecare.

Cît am notat cu coate astea deasupra noastră s-a înălțat o pasăre care se rotește mereu.

— Nu e ciocîrlie, murmură inginerul. Uneori, cînd sîntem pe cîmp, se ridică în slavă cerului și ne cîntă cîte o jumătate de oră.

Mirosse frumos a grîu, dar boabele, cînd le pui în palmă, vezi că nu sînt încă de ajuns de coapte.

— Pe la începutul lui iulie începem recoltatul.

Șeful laboratorului de ameliorarea grîului cunoaște mai bine franceza, engleza și spaniola. Spaniola a învățat-o de nevoie, în Mexic, pentru că peonii nu știau engleza. Mergem printre parcelele de pe cîmpul experimental și mai aflu că inginerul a terminat facultatea în 1951, că a fost preparator și apoi asistent, că a părăsit învățămîntul independent de voința lui. A fost o vreme propagandist, iar în cercetare a venit din voința lui în 1957. **Cultura grîului**, lucrarea pe care a scris-o în colaborare cu I. Boeriu, a cunoscut în 1973 o a doua ediție și pentru a-i aduce îmbunătățiri și-a sacrificat un concediu.

Între timp, pasărea de deasupra noastră a dispărut. A venit în locul ei un avion din dotarea agriculturii care zboară deasupra ogoarelor cu cine știe ce treburi.

Mă opresc și citesc numele soiurilor de grîu scrise pe plăcuțe la capătul parcelelor: Bezostoe, Novi Sad, Libelulla, Lovrin, Olt, Ceres, Iulia. Îmi amintesc că pe fiica inginerului o cheamă Iulia, dar nu zic nimic. Observ că uneori un soi de grîu este însămînțat numai pe un singur rînd.

— În anii trecuți, colectivul nostru a creat cîteva soiuri care au fost omologate și acum se află în producție pe 500 000 de hectare — Excelsior, Favorit, Dacia, Moldova. Ele se comportă bine, chiar și în condițiile acestui an, cu o toamnă și o iarnă secetoase.

— Ce alte soiuri ați mai obținut în ultima vreme?

— Două soiuri. Iulia și Ceres.

— Ce însușiri au?

— Sînt rezistente la ger, la cădere, destul de rezistente la boli și sînt mai precoce cu cîteva zile decît soiurile din care au fost obținute.

Inginerul ia în mînă un spic, îl studiază cu atenție. Îi spun că seamănă acum cu un medic care își consultă pacientul și el mă aprobă, zicîndu-mi că spicele din preajma noastră au fost infectate special pentru a li se afla rezistența la boli.

— Aici avem cam 40 de hectare pentru a crea liniile de material nou. După ce se omologhează soiul, îl trecem în producție.

În ajun a plouat, o ploaie scurtă dar puternică. A căzut și puțină grindină. Pămîntul însă s-a uscat imediat și a căpătat o poșghiță sfărîmicioasă.

— Un colectiv condus de inginera Zoe Țapu a obținut un soi de grîu pentru paste făinoase de calitate superioară.

— Nu simțiți o nostalgie atunci cînd renunțați la un soi de grîu? Doar la obținerea lui ați trudit ani întregi.

— Mai binele e dușmanul binelui. Ameliorarea e un proces continuu. Și nu prea avem timp de nostalgii.

Mă uit spre șosea, văd cum niște oameni mănîncă la umbra copacilor și tînjesc și eu după puțină răcoare. Dincolo de șosea trece, abia clătinînd-se, un tren.

— Cum păstrați legătura cu producția?

— O, e un proces firesc. La noi nu se face cercetare de dragul cercetării, ci pentru producție, pentru a avea recolte mai mari, pentru ca pe mesele noastre să fie o pîine cît mai bună la gust, cu aromă, cu coaja rumenită frumos. Primim în tot cursul anului vizita specialiștilor din întreaga țară, care se interesează de ce mai este nou pe la noi. Chiar săptămîna trecută au fost aici toți inginerii agronomi de la cooperativele agricole din județul Ilfov. Ținem periodic consfătuiri la județe, facem instructaje. De mare importanță pentru noi este Conferința grîului, care are loc în august și unde se prezintă de către institut numeroase referate și comunicări.

Ne îndreptăm spre șosea. Trecîndu-și palmele pe deasupra spicelor, ca într-un joc de copii, inginerul îmi vorbește despre admirabilul om de știință care a fost Șișești, despre Dumitru Săndoiu, unul dintre colaboratorii *remarcabili ai savantului*. Ne suim în microbuz și o pornim pe șoseaua pustie, privind aceste pămînturi cultivate cu nenumărate soiuri de grîu, din care cele mai bune vor da pîinea noastră de mîine.

GEORGE ARION

SECRETUL PLANTELOR FĂRĂ POLEN

Într-un birou mic, la etajul întîi al Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea, l-am găsit pe doctorul docent Viorel Vrînceanu preocupat de pregătirea unor comunicări la a VI-a Conferință internațională a florii-soarelui care va avea loc în luna iulie la București.

— Ce ne puteți spune despre apropiata conferință?

— Sînt 320 de participanți din 35 de țări și vor avea loc 110 comunicări științifice. Eu particip cu două: «Tehnica producerii semințelor hibride» și «Hibrizii de floarea-soarelui rezistenți la mană».

— Ce ne puteți spune despre noile soiuri de *hibrizi*, despre tehnica producerii semințelor hibride?

— Acum avem în producție hibrizii Romsun 52 și Romsun 53. Acești hibrizi au o productivitate mai mare față de soiurile prezente cu 20%, iar conținutul de ulei 52% comparativ cu 49% al celor existente. Pot să vă spun că 25% din suprafața țării cultivată cu floarea-soarelui este de fapt cultivată cu hibrizi care au fost introduși în agricultură acum doi ani. Ca să se obțină hibrizi, s-a folosit androsterilitatea condiționată de o genă recesivă, plantele androfertile fiind marcate cu gena dominantă a pigmentației antocianice. În prezent,accentul principal în lucrările de ameliorare a florii-soarelui hibride se pune pe perfecționarea sistemului de androsterilitate, care să permită obținerea liniilor materne complet androsterile și a liniilor paterne polenizatoare, capabile să restaureze fertilitatea polenului la hibrizii din prima generație. Pe această cale, prețul de cost al semințelor hibride va fi considerabil redus, tehnica lucrărilor de pe lanurile de hibridare simplificîndu-se la maximum. De fapt, aceasta constituie problema cheie în cercetarea noastră, aici intervine lupta cu natura. Această floare care nu produce polen se menține printr-un sistem special de încrucișări. Sămînța rezultată este o sămînță normală. Acest lucru reprezintă una din comunicările mele la apropiata conferință internațională.

— Prin ce se caracterizează hibrizii?

— În afară de cele relatate mai sus, ei se caracterizează printr-o uniformitate foarte mare a tuturor însușirilor morfo-fiziologice. Avînd o talie mai redusă decît majoritatea soiurilor din cultură, ei se pretează mai bine la recoltarea mecanizată. Se urmărește pe bază de hibridări complexe crearea unor soiuri bogate în ulei, rezistente la secetă și boli, cu o plasticitate ecologică ridicată.

Am plecat tîrziu. La întoarcere îmi reaminteam cuvintele doctorului docent Viorel Vrînceanu: «Acum am obținut împotriva naturii planta fără polen».

SORIN POSTOLACHE

Lazăr Drăghici: «Miraj 1» este un nou soi de orz creat la Fundulea.

Bica Nicolae: Ultimii hibrizi creați aduc la animale un spor dublu în greutate.

Viorel Vrînceanu: Am reușit să smulgem anumit plante fără polen.

Fotografii de **SORIN POSTOLACHE**

DÎMBOVIȚA:
un mare șantier al viitorului

Față de 1968 producția de oțeluri înalt aliate a crescut de 14,6 ori ajungînd să depășească 40 de mărci de oțel. În următorii ani, prin intrarea în funcțiune a unor noi și mari capacități, Tîrgoviște își va consolida noul său renume de «cetate a oțelului».

Cu trei decenii în urmă țițeiul însemna aici extracție și rafinare. Astăzi, la Tîrgoviște, se produce utilaj petrolier și întreprinderea are de acum faimă internațională. Aici, în Dîmbovița, dar nu numai aici, România a realizat saltul de la țara producătoare de țiței la țara producătoare de utilaj petrolier.

O ZI DE NEUITAT: 14 DECEMBRIE 1973

Prima întrebare adresată tovarășului ION STĂNESCU, prim-secretar al Comitetului județean P.C.R. Dîmbovița, președinte al Consiliului popular județean Dîmbovița, președinte al Consiliului județean Dîmbovița al F.U.S., a fost: «Vă rog să-mi spuneți ce are deosebit județul Dîmbovița față de celelalte județe ale țării?»

Pe un teritoriu care reprezintă numai 1,6% din suprafața țării, și pe care trăiește 2,2% din populație, în actualul cincinal creșterea puterii economice și dezvoltarea social-culturală, datorită investițiilor, vor fi egale cu tot ce s-a realizat într-un an în întreaga țară în urmă cu aproape două decenii. Deosebită este și densitatea populației, cu mult superioară mediei pe țară, cît și faptul că în marea sa majoritate populația lucrează în unități socialiste. Astfel, în fiecare familie dîmbovițeană, unul sau doi membri muncesc în întreprinderi. Este și firesc să fie așa într-un județ în care toate orașele au industrie și în care, datorită volumului mare de investiții — peste 13 miliarde lei — s-au constituit și au intrat în funcțiune mari unități industriale cum sînt: Combinatul metalurgic, întreprinderea de strunguri automate «SARO», Fabrica de becuri și surse luminoase «ROMLUX», prima linie de mare capacitate de la Combinatul de lianți și azbociment Fieni etc. Toate acestea la un loc au făcut ca de la o producție anuală de 800 000 000 lei, în 1968, județul să ajungă în 1974 la 10 miliarde lei, urmînd ca și această cifră să fie depășită pînă la sfîrșitul actualului cincinal.

— Care sînt produsele de excepție ale industriei și agriculturii județului Dîmbovița?

Dimensiunea calitativă a avîntului economic a județului Dîmbovița este dată de structura modernă și tehnicitatea înaltă a noilor produse pe care le realizează industria. Printre acestea vreau să amintesc în primul rînd că la Tîrgoviște se realizează 40 de mărci oțel aliat și înalt aliat, urmînd ca în viitor să se producă și oțel inox. Toate aceste oțeluri erau pînă acum importate la prețuri foarte ridicate. Și tot la Tîrgoviște, pentru prima dată în țară, se produc strunguri automate «SARO» în mai multe variante și se asigură în concinuare producția de armături industriale și utilaj petrolier de diferite tipuri.

La Găești și Moreni se realizează utilaje și instalații complexe pentru echiparea marilor combinate chimice din țară, precum și frigidere moderne cu compresor.

În ceea ce privește «ROMLUX», aici anual se realizează milioane de becuri cu vapori de mercur și fluorescente.

Agricultura județului se poate mîndri cu ferma de creșterea oilor, I.A.S.-Pucioasa, combinatele avicole Titu și Găești, bunele rezultate obținute în legumicultură și în stațiunea de cercetări pomicole de la Voinești, despre merele și perele de aici (cFrumosul de Voinești», respectiv «Republica XXV»), s-a scris și în revista dumneavoastră.

— Vă rog să-mi spuneți care au fost și care mai sînt greutățile inerente implicate în stabilirea noului profil economic al județului?

Cele mai multe greutăți le-am avut și încă le avem în calificarea și formarea cadrelor necesare noilor capacități industriale abia intrate sau care urmează să intre în funcțiune, atît în Tîrgoviște,cît și în celelalte orașe din județ. Odată cu calificarea acestor noi muncitori s-au ivit și probleme legate de asigurarea noilor condiții de viață. Pentru aceasta ne-am zbătut cu toate forțele să rezolvăm problemele legate de comerț, aprovizionare, starea de sănătate și cazare. Mai ales că în afara tinerilor recrutați din județ au venit și mulți specialiști din alte județe, care, în mod firesc, vor să se bucure și aici de aceleași condiții avute acolo de unde au plecat.

Am mai întîmpinat mari greutăți în pregătirea investițiilor, în corelarea intereselor noastre cu datele planificate de întreprinderile furnizoare pentru construcții montaj. Aș putea spune că multe din aceste greutăți au fost învinse sau sînt pe cale de a fi învinse. Astfel, sîntem în măsură să asigurăm eficiența investițiilor la nivelul exigențelor actuale.

— Cît s-a realizat în primele cinci luni din planul anual de investiții?

Din planul anual de investiții s-a realizat 39 % iar la construcții montaj 39,1% față de 26,6% și respectiv 38,3% cît s-a realizat în perioada corespunzătoare a anului trecut.

Comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, realizările obținute pe primele 5 luni sînt mai mari cu 385,2 milioane lei la total investiții. Au fost puse în funcțiune două capacități de producție la întreprinderea de oțeluri aliate, o capacitate de 30 milioane cărămizi pe an la fabrica de produse ceramice din Dolcești și un număr important de obiective social-culturale, între care spitalul cu 700 de paturi, policlinica, numeroase spații comerciale, grădinițe de copii, creșe, școli, cămine de nefamiliști și 546 apartamente.

— Vă rog să amintiți cîteva din zilele în care dîmbovițenii au sărbătorit propria lor muncă prin punerea în funcțiune a unor importante obiective înainte de termen.

Anii construcției socialiste au făcut ca zilele sărbătorești, zile în care oamenii muncii se bucură de propriile lor realizări, să fie din ce în ce mai numeroase.

Pentru noi, cei din Dîmbovița, în ultimul an aceste zile au însemnat atît punerea în funcțiune a fabricii de ceramică din Dolcești, terminarea sculăriei și turnătoriei de la Găești cu 6 luni înainte și modernizarea turnătoriei I. U. P. cît și inaugurarea spitalului și policlinicii Tîrgoviște cu 6 luni înainte de termen, alimentarea cu apă a municipiului și darea în folosință a unor noi spații comerciale în tot cuprinsul județului.

De neuitat rămîne însă pentru noi ziua de 14 decembrie 1973, zi în care în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au elaborat primele tone de oțel aici,în Dîmbovița, constituind adevăratul botez al noii cetăți a oțelului. Înfăptuind ceea ce secretarul general al partidului, cu spiritul său clarvăzător, spunea încă în 1969 «... vechea cetate de scaun, Tîrgoviște, va deveni în cursul cincinalului viitor o puternică cetate a oțelului și industriei constructoare de mașini».

Barajul și lacul de acumulare de la Pucioasa vor fi gata în cinstea celei de-a 30-a aniversări a Eliberării. Ele vor regulariza cursul Ialomiței și vor asigura consumul de apă pe marea platformă industrială Tîrgoviște-Sud.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

DÎMBOVIȚA

«De la Mircea pînă la Vladimirescu nu este un singur nume ilustru care să nu fie scris cu sînge pe pămîntul Tîrgoviștei. Acolo este leagănul luptelor și al sacrificiilor patriotice. Toate gloriile noastre militare au trecut pe acest pămînt și au lăsat urme sîngeroase într-acest oraș».

ION GHICA

De aici, dintr-un mal al județului cărula i-a și dat nume încă din secolul al XVI-lea, curge un rîu pe care bucureștenii, obișnuiți să-l vadă lenevind, unsuros și ursuz, în strîmtoarea de asfalt a orașului lor, n-au cum să-și știe altfel, curat și zglobiu peste pietrele albiei de început: Dîmbovița. În jurul lui și al Ialomiței, *cu care se însoțește*, s-a adunat pămîntul locului, ca o tipsie în sud, deluros și muntos în nord, învelit cu lanuri de grîu ori înfipt în rădăcinile a ceea ce a mai rămas din Codrul Vlăsiei, pămînt puțin, vechi însă, de neclintit, între celelalte pămînturi ale României.

Cei pe care destinul sau propria lor hotărîre i-au făcut să-l locuiască, dîmbovițeni *numiți din tată în fiu, ori dîmbovițeni abia numiți*, au înflorit în sute de ani această parte a țării, întemeind sate și orașe, între care strălucește, ca o oglindă a istoriei de glorie a județului, Tîrgoviște, despre care N. Iorga scria: «E Tîrgoviștea, fosta capitală pe care o acopere *giulgiul de aur învechit* al amintirilor, e Suceava Țării Românești, dormind în umbra bisericilor sale, care-i sînt strălucite *monumente funerare*».

Aici au domnit Mircea cel Bătrîn, Radu cel Mare, Petru Cercel, Vlad Țepeș, Neagoe Basarab, Constantin Brîncoveanu, aici, sub o lespede din pronaosul mănăstirii Dealu «se odihnește ceea ce crima și implietatea au lăsat *din trupul cel sfînt al lui* Mihai Voievod cel Viteaz, iar sufletul său trăiește în sufletele unui neam întreg...», iar tot aici a *fost adus și ucis* mișelește în noaptea de 27 mai 1821 Tudor Vladimirescu. Tîrgoviște (în popor numele i se trage de la «Tîrgul cu veștii») a stat sute de ani în calea dușmanilor, purtînd însemnul de cetate de scaun a Țării Românești, însemn sub care au fost *înălțate atît monumente de rară frumusețe* arhitectonică (Curtea Domnească, Turnul Chindiei, Mitropolia, Stelea), cît și monumente de limbă și cultură *română*, între care cele ale ieromonahului Macarie care dădea la iveală între 1508 și 1512 primele cărți tipărite pe teritoriul românesc, ale diaconului Coresi ot Tîrgoviște, «învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie», versurile «la stema țării» ale eruditului cărturar Udriște Năsturel, iar mai tîrziu operele celor născuți dîmbovițeni: Ienăchiță Văcărescu, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Cîrlova, I.C. Vissarion, Brătescu-Voinești, Nicolae Grigorescu, Petrașcu și Fernic. Și iată, în fața acestor fabuloase memorii ale trecutului dîmbovițean, astăzi, în aceleași locuri, prezentul impune o nouă înfățișare județului, reflectînd cu claritate marile prefaceri social-politice din ultimii 30 de ani, adunînd în paginile sale zilnice ceea ce vor fi memoriile viitorului. Embiema județului exprimă fericit, în albastru și roșu, un trecut arhaic ilustrat de vulturul domnesc și căprioara de pe Turnul Chindiei și prezentul dominat de industrie:

Sonda: locul I pe țară la extracția de țiței.

Roata dințată: industria constructoare de mașini cu mari unități la Tîrgoviște, Titu, Găești și Moreni.

Coșul de uzină: oțelurile aliate pentru scule ajunse pînă acum la 40 de mărci.

În 30 de ani s-au construit în județul Dîmbovița circa 150 de obiective industriale și agrozootehnice, aproape 300 de obiective social-culturale, peste 12 000 de apartamente în zece microraioane. Firește, aceasta a făcut ca numărul celor care lucrează în industrie să crească de la an la an (în 1973 față de 1965 este cu 69 la sută mai mare), totalul celor care lucrează astăzi în unitățile socialiste depășind 100 000 din cei aproape 500 000 de locuitori cît are județul. Creșterea bunăstării dîmbovițenilor se poate constata comparînd vînzarea de televizoare, radiouri și mobilă din 1960 cu cea din 1973: s-au cumpărat de 8,8 ori mai multe televizoare, de 2,3 ori mai multe radiouri și de 5,2 ori mai multă mobilă. Sînt cifre elocvente, care semnifică profundele transformări prin care a trecut și această parte a României socialiste, sînt cifre care au în ele căldura acelui august fierbinte în care, sub conducerea partidului, a fost schimbat destinul întregii țări.

În aceste cifre se reflectă noua istorie a acestui județ transformat de munca entuziastă a locuitorilor săi într-un mare șantier în care prezentul pune temelia viitorului. Pentru că, luînd ca an de bază 1975, iată ce se prevede pentru 1980:

— creșterea producției globale industriale cu 65,9 la sută;

— creșterea producției globale pe un locuitor cu 56,6 la sută;

— creșterea producției agricole cu 21,2 la sută;

— creșterea numărului de remunerați cu 14,9 la sută;

— creșterea populației cu 5,9 la sută;

— creșterea numărului de apartamente cu 47,0 la sută.

Aceste perspective au temeiul realizărilor de astăzi, ritmul mediu anual de creștere a producției de 20,7 la sută fiind superior mediei pe țară.

În agricultură ritmul de dotare a crescut față de 1960 de 15,6 ori și aceasta a însemnat mai mult grîu, porumb, mai multe fructe și legume, într-un cuvînt «pîine», mai multă *și mai bună, pentru dîmbovițeni și nu numai* pentru ei.

Dîmbovițenii nu sînt «ducăuși». Ei înțeleg, înainte de toate, să trăiască și să muncească bine în județul lor, astfel se explică de ce în primele cinci luni ale acestui an au reușit să economisească prin *propriile* lor eforturi peste 10 milioane lei. Desigur că le este greu celor care pînă de curînd lucrau *cîmpul să fie puși astăzi în fața unei tehnici* dintre cele mai avansate. O nouă geografie a meseriilor s-a impus, peste noapte apărînd *aici meserii care nu existau: laminatori*, oțelari, finisatori-laminate, termiști-tratamentiști etc. «În județul nostru, îmi spune Gh. *Gherman, instructor* județean de partid, are loc un proces de formare a unei clase muncitoare cu o medie de vîrstă foarte tînără, vîrstă ce corespunde tinereții multor întreprinderi. Ea este formată din noile contingente de tineri, din satele care graviteaza *în jurul orașelor (n.n -toate orașele din județ* au industrie!). Totalul muncitorilor calificați în 1974 prin școlile profesionale și de ucenicie *și prin cursurile de calificare la locul de* muncă este de peste 9 000». Într-adevăr, ritmul mare al investițiilor, punerea în *funcțiune a noi și importante capacități de* producție determină o dezvoltare continuă ascendentă, un dinamism puternic al industriei, al celorlalte ramuri ale *economiei* naționale, ceea ce impune creșterea rapidă, și numerică și calitativă, a forței de muncă. *Urmarea firească este transformarea adîncă*, din toate punctele de vedere, a aspectului social-politic al județului Dîmbovița, județ în care, odată cu restaurarea *monumentelor* de istorie, se instaurează viitorul, județ greu de recunoscut, peste nu mulți ani, de chiar locuitorii săi de astăzi.

«DACĂ VREI SĂ TE AJUȚI PE TINE, ȘI MAI ALES COLECTIVUL, CRITICĂ LIPSURILE CU CURAJ!»

Maria Gîlmeanu, președintele Consiliului popular și secretar al Comitetului orășenesc P.C.R.–Pucioasa, membru supleant în C.C. al P.C.R., s-a născut în casa unui zidar, fiind primul copil din cei nouă cîți au fost cu toții, cinci frați și patru surori.

— Cînd m-am căsătorit eu, a venit în lume și mezinul.

În aceste condiții, firește, a trebuit să se angajeze încă de la 14 ani la Fabrica de conserve din Pucioasa și aici a cărat cu spatele și a spălat putini pînă în 1945, cînd a intrat muncitoare la o filatură de bumbac. În 1948 este trimisă la o școală de partid după absolvirea căreia este activistă, primar de comună, președintă de raion la femei și la sindicat, iar din 1962 pînă în 1970 secretar al comitetului de partid la fabrica «Bucegi»

— La început n-au avut ei o încredere așa, totală, ce ziceau? Dacă pînă acum au trecut prin funcția asta trei-patru bărbați și n-au făcut mare lucru, ce-o să facă o femeie? Dar pînă la urmă tot am reușit să scoatem fabrica prima pe ramură.

— Și acum sînteți una dintre puținele femei primar de oraș.

— Sînt. Din 1970. Și fac treabă, eu din 1948 am fost activistă aici, la Pucioasa, așa că lumea mă știe și de bună și de rea.

Cînd merge însă treaba, *n-am* nimic cu nimeni, dar dacă n-aș fi mai tare, n-aș face treabă cu ei.

— Și care este «treaba» în Pucioasa?

— În primul rînd fabricile «Trainica» și «Bucegi», cu care m-ajut mult, că mă cunosc bine cu cele două directoare generale de centrală din București, Fiucsă și Cristoloveanu, Fabrica de conserve și dulcețuri, nou-nouță aproape, unde am pus director o ingineriță care de frică mi-a bizilt două săptămîni.

— Dumneavoastră nu mai plîngeți din cînd în cînd, în afara funcției?

— Eu? Eu *n-am* darul de a plînge, chiar și Gîlmeanu (soțul) se miră de mine! În ce fac eu trebuie să ai inima puțin mai tare, dacă îți trîntește unul o înjurătură și plîngi, ai pierdut.

— Sînteți dumneavoastră mai altfel, nu?

— Eu știu? Dar să știți, la noi e o mentalitate: bărbații și femeile sînt aproape la egal. Majoritatea lucrează împreună, la fabrică, retribuiți și ei și ele, numai că ele, acasă, au al doilea serviciu.

— Ajungeți și acasă?

— Ajung seara, gătesc, văd filme, citesc, pentru că îmi place să povestesc cărțile. Am terminat «Quo vadis?», uite, la început, 50 de pagini nu înțelegi nimic, dar de-acolo înțelegi. Tot acasă fac dulcețuri, conserve și aperitive din ceaiuri, îmi place să fac tot felul de lucruri în casă. Și, na, că n-o să mă credeți, dar țin cu UTA, pentru că e textilistă, deși Gîlmeanu (soțul) ține cu Petrolul și mă necăjește. Dar acum se necăjește singur. Asta este, fac multe pentru că mă planific.

— Și necazuri?

— Ei, am, de ce să mint? Acolo unde am nevoie de ajutorul bărbaților e mai greu. Am în oraș anumiți oameni care tratează sarcinile mele puțin ironic, își spun că sînt femeie și gata, asta o simt eu mai ales cînd ei nu-și fac sarcinile cum trebuie. Dar nu-i las, îi chem pe cîte unul și-i zic de la început pînă-l înmoi.

— Și totuși, nu sînt prea multe femei în fruntea orașelor, nu?

— Nu sînt, e adevărat.

— Ei, bine, și cînd sînt ce fac ele altfel decît bărbații?

— Poate au o grijă mai mare de frumusețea orașului, anul trecut noi am ieșit primii pe județ, am muncit preț de 10 milioane de lei. Dar nu asta este cel mai important.

— Atunci ce?

— Eu am o mare atenție față de serviciul de acasă al femeilor, adică de aprovizionare, la cinci dimineața sînt în piață. La noi, Pucioasa este un semioraș din punctul ăsta de vedere, oamenii au și trebuie să albă pe lîngă casă, chiar și cei care locuiesc în blocuri, găini, porci, zarzavat, chiar și cîte o vacă. Pe urmă, în magazine și în măcelării e bine să fie vînzătoare, nu vînzători. Stăm bine la punctul ăsta.

— Care este cea mai frumoasă amintire de pînă acum?

— Naționalizarea. Eram aici singura femeie într-o comisie care a naționalizat fabrica lui Carasovici, ferma lui Rizescu și încă vreo 92 de case de boieri din Pucioasa. Aveam 20 de ani, dar nu mi-era teamă de ăia. Maria Gîlmeanu se pare că n-are altă frică decît să nu-i scape ceva nevăzut. Neastîmpărul său din fire, care după atîția ani de muncă poate fi numit și hărnicie neasemuită, o face să alerge toată ziua de la marele baraj și iac de acumulare dinspre Fieni pînă la fabricile de textile dinspre Doicești. Oriunde este cîte o «tărăraie» i se aude vorba repezită, fără ocolișuri, cu care îndeamnă la treabă. Cuvîntul său este limpede și în oglinda lui se pot privi numai îndrăznești, singurii oameni pe care îi stimează.

POATE CĂ EU SÎNT DE VINĂ: «MAI UȘOR MĂ LAS PE MINE CA SĂ AJUT PE ALTUL»

Tonea Niculaie are încă 13-14 funcții în afara celei de președinte al C.A.P.-«Drumul Belșugului» — Tîrgoviște, pe care o îndeplinește de 12 ani. În toți acești ani C.A.P.-ul, deși, dacă se poate spune așa, «de oraș», a mers bine, astăzi avînd o avere de aproape 15 milioane lei.

— În 1973, la producția globală am realizat cu aproape un milion de lei mai mult, din care venituri 6 800 000 lei — planificat, 7 900 000 lei — realizat. La ziua-muncă am dat 30 lei, cu 5 lei mai mult peste plan, iar pentru cei care au lucrat în acord global, o retribuție suplimentară de aproape 400 000 lei. N-avem datorii, semințele le facem noi, necazuri nu mai avem, trăim pe picioarele noastre.

— Ce are deosebit un «ceapeu» de oraș față de «ceapeurile... ceape»?

— La «ceapeul» de oraș e mult mai greu, dacă la asta vă referiți.

— Și la asta. De ce?

— Noi avem suprafețele pe lîngă oraș, ne strică mult construcțiile, aruncă peste tot cu materiale. Pe urmă, lipsesc brațele de muncă, orașul e aproape, se duc mulți la serviciu. Așa că a trebuit să ne gîndim la mecanizare înaintea tuturor, azi ierbicizăm pînă și porumbul mecanizat. Pe urmă am căutat să-i stimulăm pe oameni, să-i ajutăm ca să-i putem atrage, să-i reținem la treabă aici. Pentru că treabă este și încă foarte importantă, doar în sarcina noastră cade aprovizionarea orașului cu legume, carne, brînză și lapte. Așa ni s-a indicat.

Tonea Niculaie rîde de cîte ori poate, arătîndu-și dinții mari, parcă frecați cu cretă. «Nu, nu, aici urgentăm să facem o creșă, sediul îl mutăm la sector, sigur că nu-i mai bine pentru președinte, dar interesul e să stea copiii aici, să fie îngrijiți bine, iar mamele lor să plece la treabă. De sedii n-avem lipsă, că stăm mai mult pe afară». Tot dînsul, de cîteva ori, a cerut, lucru rar, să nu mai fie președinte, odată, scurt timp, nici n-a mai fost, însă nu-l lasă oamenii.

— Ați lua serviciu în oraș, nu?

— Nu, eu aș lucra tot în cooperativă, dar mi-ar rămîne timp și pentru casă. De 2-3 ori am vrut, însă mereu am fost chemat și nu m-au lăsat. Cînd ești președinte, socotești cooperativa ca pe familia ta, aici nu dai dispoziții și gata, aici trebuie să lămurești pe fiecare în parte care crede că numai el are dreptate. Poți să-i faci de 99 de ori bine și numai o dată rău, că te ține minte. Și mai e ceva, după mine, ca președinte, nu trebuie să cauți să-ți faci ție în primul rînd, să nu fii nici în interesul tău, nici al neamurilor. Eu, din contra, neamurile am căutat să le bag unde-i mai greu. Și atunci oamenii, cînd văd acest lucru, caută să te asculte, să te stimeze.

Cu Niculaie Tonea am vorbit mai mult, nu că ar fi avut timp, tocmai se grăbea să meargă la grădină, ci din nevoia de a-i asculta adevărurile înțelese în puțina sa singurătate. Nu, n-a fost bolnav decît acum doi ani, cînd s-a pomenit că nu mai poate să se aplece, a făcut tratament la Felix și se simte foarte bine, da, înainte citea mai mult, acum mai scapă seara la televizor, «trece» prin ziarele și revistele la care e abonat, băieții — inginerul, studentul și frezorul — sînt buni, așteaptă nepoți de la ei, casa e mare, încăpătoare, cu lucruri frumoase în ea, păcat că nu prea are cînd s-o bage în seamă, dar adevărata casă e cooperativa, aha, are trei sectoare — legumicol, zootehnic și de cultură mare — visul său, vis de președinte C.A.P., este să extindă culturile timpurii și extratimpurii, adică în tot anul să dea orașului producție de țară, așa da, asta ar fi bine, minune! M-am despărțit de acest om pe o viitoare stradă, rușinat de atît de profesionala mea lipsă de timp.

IULIAN NEACȘU ■

Mă numesc **Petre Constantin,** *locuiesc în Galați, dar serviciul îl fac la Tulcea la Trustul de construcții-montaj. Pentru aceasta, cel mai adesea sînt nevoit să fac naveta între cele două orașe, bineînțeles cu ajutorul vaselor de pasageri care circulă pe Dunăre. Menționez că transportul fluvial s-a îmbunătățit considerabil în ultima vreme. Pînă nu demult pe Dunăre circulau numai vase foarte vechi, cu zbaturi, aproape de pe vremea tinereții bunicilor. Dacă doream să mergem la Sulina de exemplu — acolo am rude — trebuia să facem vreo 12 ore numai la un drum și cam tot atît la întoarcere. Astăzi, cele două șalupe rapide de mare capacitate, «Săgeata» și «Vijelia», fac cel mult 3 ore și jumătate de la Sulina la Galați și în acest timp incluzînd și opririle în cîteva comune pe traseu și la Tulcea. Ce mai, un adevărat accelerat pe apă!*

După părerea mea, acest sistem ar trebui extins, puse mai multe șalupe asemănătoare la dispoziție, pentru că din păcate mai se întîmplă uneori ca locurile de pe «Vijelia» (60) și de pe «Săgeata» (120) să se ocupe repede, iar o parte din cei posiați la coadă la bilete să rămînă pe țărm. De asemenea, tare mi-e teamă ca nu cumva, odată cu venirea toamnei — și deci a încheierii sezonului turistic — șalupele să intre din nou la «iernat», în reparații care țin luni de zile, iar călătorii pe Dunăre să fie obligați să folosească iarăși învechitele curse «clasice».

•

În general, pensionarilor li se asigură existența materială în baza unei pensii — scrie **Crupenschi Gheorghe** *din Bacău, str. Oituz nr. 59, ap. 9. El pot să-și construiască sau să-și cumpere case conform Legii nr. 4 și 5/1973. În realitate însă situația este alta pentru că bătrînii, după ce au ieșit la pensie au nevoie și ei de liniște, confort, îngrijire fizică și medicală. În aceste condiții ei sînt o povară pentru cei ce îi țin, iar cei care nu au rude apropiate ajung de multe ori la situații cînd nu au cel mai mic ajutor, fiind singuri și chiar singurii locatari ai unei case.*

Toate aceste inconveniente s-ar putea elimina prin asocierea pensionarilor în vederea construirii unor hoteluri pentru bătrîni. Pentru aceasta însă e nevoie de sprijinul Ministerului Muncii spre a găsi calea legală de asociere și construirea, cel puțin experimental, a unui prim cămin pentru pensionari. Proiectul meu este de a se construi în stațiunile balneare Felix, Amara sau altă stațiune, un complex de 1 000 de camere tip garsonieră dotate cu minimum necesar.

Răspunsul Ministerului Muncii: *În conformitate cu prevederile legale, pentru pensionari sînt organizate cămine, iar pentru cei care sînt și bolnavi și necesită îngrijire permanentă există cămine-spital. De asemenea, pensionarii suferinzi, cărora li se recomandă tratament balnear, pot beneficia de bilete în stațiunile balneoclimaterice.*

Construirea de unități proprii pentru tratament balnear se poate realiza din fondurile de investiții ale caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor, așa cum este prevăzut în Legea nr. 13/1972. În afara reglementărilor legale enunțate, menționăm că nu există alte posibilități.

•

Hipoterapia este o metodă cu aplicare sub forma ei științifică relativ nouă într-o serie de țări în care handicapații fizic în special cei cu sechele post-poliomielitice sau după scleroze multiple — scrie **Iavorovsky Vladimir** *din Timișoara. În cadrul centrului de călărie «Sănătatea» din orașul Timișoara această metodă a fost încercată de subsemnatul în calitatea mea de medic și antrenor de călărie. Încă la începutul anului 1961. Astfel, un copil (la acea dată) în vîrstă de 10 ani, suferind de o atrofie a membrului inferior drept, cu o scurtare de aproximativ 10 cm în urma unei poliomielite acute, a beneficiat de ore de călărie însoțite de arsenalul clasic de terapie recuperativă. După un tratament care a ținut cam 5 luni copilul a reușit să încalece la fel ca și colegii lui, iar în prezent este un bun motociclist (solo), deci și-a redobîndit total curajul echilibrului. În cadrul diferitelor cercuri de referate ținute la catedra de neuropsihiatrie infantilă au fost prezentate pe larg și alte cazuri. Toate aceste rezultate le-am comunicat încă în urmă cu aproape doi ani și altor centre de recuperări a handicapaților motrici și a deficitarilor*

psihic. În decursul acestor schimburi de experiență cu centre similare din alte țări prin corespondență am reușit să obțin foarte mult material de strictă specialitate. La cele de mai sus adaug că spre deosebire de celelalte țări în care călăria terapeutică ocupă deja un loc în preocuparea medicinei, țara noastră mai dispune și de un litoral însorit, cu efecte miraculoase ale helio-talazoterapiei combinate cu băile de nămol. La aspectul pur medical se mai adaugă și interesul turistic, care pe lîngă vizitatorii obișnuiți ar atrage un mare număr de handicapați motrici în special din țările nordice.

•

Am cumpărat de curînd două perechi de patine cu rotile de fabricație românească, scrie **Ioan Mitica** *din Galați, str. Partizanilor nr. 43, bl. E, ap. 66. Aș preciza marca fabricii, dar îmi este imposibil deoarece nu este înscrisă pe obiecte. Așa că nu-mi rămîne să precizez decît unitatea care le-a pus în vînzare, magazinul «Cocor». După numai o oră de folosință patinele au căpătat o curbă care atestă proasta lor calitate (deși copiii mei sînt în greutate normală, ba chiar sub aceasta). Adaug faptul că rotilele nu sînt pe rulmenți, ci din plastic, ca să ne putem face o imagine mai completă asupra calității.*

Am căutat și noi (așa cum mulți părinți obișnuiesc la sfîrșit de an școlar) să facem o bucurie copiilor, cu gîndul că vor petrece o vacanță plăcută și în mișcare, dar în loc de bucurie am creat o mare dezamăgire și supărare. Și, subliniem, că nici daunele materiale (110 lei perechea de patine) nu sînt de neglijat. Dacă aș fi cunoscut adresa producătorului i-aș fi adresat cîteva întrebări: Unde îi-i răspunderea (deși produsele sînt pentru cei mici — necazurile sînt ale tuturora)? Care-i caracterul de utilitate al produsului (dacă acesta nu are valoare de întrebuințare)?

•

Mă numesc **Loghin Gheorghe** *și sînt șeful platformei SUT Vaslui-Huși, aparținînd Stației de utilaje și transport din Iași.*

Răspund de utilaje grele mici și mijlocii, precum și de mijloace de transport. La coloana auto avem angajat un șef de coloană pe nume Veselu Ioan. Acest tovarăș a mai fost însărcinat și cu plata retribuției muncitorilor de pe lîngă platforma SUT Vaslui, Huși, Rîșești și suplimentar Bîrlad. Pe data de 13 și 28 ale fiecărei luni tovarășul Veselu Ioan se duce la SUT Iași pentru a ridica statele de plată celor 230 de muncitori cu un atelier mobil de 8 tone, pe data de 14 și 29 ridică banii din bancă, iar următoarele 2 zile face plata la Bîrlad, Huși-Roșiești unde se deplasează cu același atelier mobil, destinat intervențiilor la coloanele noastre, încălcînd în acest fel prevederile Decretului 620 din 1973 devenind legea nr. 140 în 1974.

Aceste deplasări se fac din cauza șefului contabil care crede că e mai ușor să trimită statele de plată cu un atelier mobil, decît să le trimită prin poștă sau să găsească un casier mandatar care să facă plata numai la un loc de muncă. În fiecare lună se efectuează astfel 1 040 kilometri cu un consum de 33 litri la 100 kilometri. Mai adaug cîte opt zile pe lună în care șeful coloanei nu este la coloană și opt zile cînd mecanicul de pe atelierul mobil 31-Is.-1033 nu face nici o depanare și totuși apare cu acte în regulă că a efectuat diferite reparații.

Răspunsul Consiliului popular al județului Vaslui: *Verificîndu-se cele sesizate de tovarășul Loghin Gheorghe s-a stabilit că autovehiculul este destinat și folosit pentru deplasarea unor mecanici pentru executarea reviziilor tehnice și a reparațiilor curente la mijloacele de transport și utilaje, precum și pentru transportul unor piese și subansamble necesare funcționării mijloacelor de producție aflate în zona Vaslui-Huși și Roșiești. Deplasarea atelierului mobil la Iași și de la Iași la Vaslui și Huși s-a făcut pentru a ridica piese de schimb și materiale și cu această ocazie s-au ridicat și statele de plată a retribuției muncitorilor din zonă, așa cum rezultă din actele de livrare a pieselor. Totuși, pentru a se evita neajunsurile de natura celor sesizate, s-a limitat la strictul necesar cota de benzină pentru atelierele mobile, astfel ca deplasarea acestora la punctele de lucru să se facă numai atunci cînd cerințele producției o impun.*

Sînt **Vigh Alexandru,** *domiciliat în orașul Pîncota, str. T. Vladimirescu nr. 71. Din luna octombrie 1973 pînă în prezent nu mi-am putut procura un potențiometru dublu de 1 M + 500 Ohmi pentru un televizor «Opera». Menționez că am apelat în nenumărate rînduri la magazinul «Dioda» din București, la I.C.R.M., chiar la Întreprinderea «Electronica», dar în loc de aceasta mică piesă am primit numai cărți poștale, ștampilate, cu răspunsul că nu se găsește.*

•

Mă numesc **Zaharia Catrina,** *din comuna Agăș, satul Goioasa, județul Bacău, în etate de 75 de ani. Multe necazuri mi-a făcut o groapă săpată de lucrătorii Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. Groapa a ceasta este în perimetrul grădinii mele. La sesizările pe care le-am făcut la ministerul de resort, în care am specificat să fiu despăgubită pentru lucrarea aceasta, mi s-a trimis răspuns că nu am dreptul. Totuși, știu că fiecare muncitor, secție, atelier, întreprindere trebuie să facă, după terminarea lucrului, și curățenie pe locul de muncă. În grădina mea s-a făcut această groapă, iar pămîntul scos din aceasta a rămas acolo. Oare cu suma de lei 5 la care, după cum mi s-a răspuns, am dreptul ca despăgubire, pot eu căra aproape 5 tone de pămînt și piatră la etatea mea? Consiliul popular Agăș mă obligă să car acest pămînt și să fac gardul la șoseaua națională.*

Răspunsul Consiliului popular al județului Bacău: *Scrisoarea numitei Zaharia Catrina reclamă faptul că unitatea Teleconstrucția Bacău nu a transportat pămîntul rezultat prin săparea unui punct de control pentru un cablu subteran în curtea gospodăriei sale. Din verificările efectuate s-a constatat că sesizarea petiționarei este justă și s-a dispus ridicarea de către cei în cauză a molozului respectiv.*

•

Se lăsa seara cînd am intrat în camera de comandă a turnului de centralizare și telecomandă din Complexul C.F.R.-Bacău — scrie **Filioreanu Florin** *din Bacău, bd. 23 August. nr. 18. În fața unui registru, la un birou, un om în uniformă de feroviar cerea și acorda căi libere, urmărea, cu stațiile vecine și operatorul de la «Regulatorul de circulație» și «mișcare», ca trenurile să-și continue mersul pe drumul de fier. În condiții de securitate deplină. Era impiegatul de mișcare localist Constantin Ioniță, omul care a trecut prin filiera meseriilor de acar, revizor de ace, frînar, manevrant, șef de tren, pentru ca în momentul de față, după 19 ani de cînd este ceferist, să lucreze împreună cu impiegatul de mișcare biochist Iordache Uricaru, care are la activ 28 de ani în slujba căii ferate și care, din 1954, lucrează numai în birou de mișcare. Priveam cum lucrează acești doi oameni, acești doi comuniști și îi admiram pentru tenacitatea lor, pentru stăpînirea de sine, pentru spiritul lor de echipă. I-am admirat pentru felul cum mi-au vorbit despre munca lor și acolo, la locul de muncă, în fața luminoschemei stației, i-am comparat cu piloții de pe avioanele supersonice, căci cu adevărat nu sînt cu nimic mai prejos în dirijarea și conducerea cu siguranță a trenurilor. La orele dimineții am citit în ochii celor alături de care am petrecut o țură de noapte mulțumirea sufletească pentru că și-au făcut meseria cu devotament, mulțumirea muncii împlinite.*

•

Numele meu este **Sandu Nicolae** *și locuiesc în București, intrarea Odobești nr. 10, bloc V-7, ap. 28, sector 4. În fiecare seară, cînd lumea se retrage spre odihnă, mulți locuitori ai blocurilor din cartierul în care locuiesc cred că procedează la fel ca și mine, deschid ferestrele (mai mult sau mai puțin) pentru a primi nu numai răcoarea nopții, dar mai ales un aer curat. Vă mărturisesc că nu știu care poate fi instituția, uzina sau fabrica din ale cărei mărunțaie în anumite faze de producție se pot emana asemenea cantități de mirosuri neplăcute care să se simtă într-un cartier sau în chiar cartiere întregi. Efectul este pur și simplu deprimant și îngrijorător. Ai senzația că trebuie neapărat nu numai să închizi fereastra, dar să pui ceva pe față, să le ascunzi în altă cameră ai cărei aer nu este compromis. Eu sînt un om liniștit dar mirosul acela, aducînd a hidrogen sulfurat, ajunge să-mi provoace crize de nervi. Am mai discutat și cu alte persoane din împrejurimi. Situația nu este la fel peste tot. În unele blocuri acest efect nu se simte, în altele își face prezența.*

Răspunsul Direcției Sanitare a municipiului București: *Referitor la sesizarea privitoare la unele mirosuri care se resimt în zonă, vă comunicăm că este posibil ca în unele momente să se simtă aceste mirosuri de la Complexul industrial-Abator, Ecarisaj, Sin. Pentru reducerea acestor incomodări pînă în prezent s-au luat următoarele măsuri: 1. Întreprinderea Sin va încheia activitatea secției generatoare de mirosuri spre sfîrșitul acestui an; 2. Abatorul, la prescripția organelor sanitare, a desființat topitoria de grăsimi și fabrica de făină de carne, reducînd parțial emanațiile nocive; 3. Întreprinderea Protan a introdus un sistem etanș de prelucrare a deșeurilor, reducînd mirosurile degajate, în proporție apreciabilă.*

Specificăm însă că numai prin măsuri de ordin funcțional nu se vor elimina complet mirosurile. Soluția radicală va putea fi realizată odată cu mutarea acestor întreprinderi pe alte amplasamente, în afara orașului București, în perioada 1976-1980.

•

Din partea Departamentului industriei alimentare, Centrala uleiului: *În legătură cu sesizarea făcută de cititorul Russo Vasile din Iași și publicată în nr. 21 din 18 mai al revistei, în pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», prin care era criticat faptul că pe sticlele de ulei din germeni de porumb scrie «valabil 90 de zile de la data fabricării», dar pe etichetă nu figurează nici o dată a fabricării, nici numele fabricii producătoare, vă comunicăm următoarele: Eticheta ce se aplică pe sticlele de ulei de germeni de porumb are marcată pe margine, prin ardere, data și luna îmbutelierii, iar în interiorul etichetei figurează marca fabricii sub forma unui S. În felul acesta considerăm că eticheta cuprinde toate elementele pentru a se putea stabili cu ușurință data îmbutelierii și numele fabricii producătoare.*

•

De la frumosul și modernul magazin «Omnia» din Ploiești — ne scrie **prof. Romulus Iacob Pupu,** *din Ploiești, str. Trotuș nr. 4, bloc E 8, ap. 96 — am cumpărat un borcan de miere din stocul destinat pentru export. Etichetа cuprinde, în cele șapte cuvinte ale ei în limba germană, șase greșeli de limbă și ortografie: «Rumänisch er Imkerhonig Lindenblüte Original Abfüllung Netto Inhalt». 1) Imker înseamnă stupar, apicultor*

și nu stup, cum a socotit cine a tradus, gîndindu-se, poate, la expresia românească miere de stup. Imkerhonig înseamnă miere de stupari 2) Lindenblüte înseamnă floare de tei, dar în limba germană se folosește forma de plural Lindenblüten. Normal, trebuia spus Lindenblütenhonig. 3) Original nu trebuia scris separat, ci împreună cu cuvîntul la care se referă. 4) Abfüllung se scrie cu dublu l, dar înseamnă turnare, tragere (în sticlă), pritocire. 5) Trebuia întrebuințat cuvîntul Originalfüllung — umplere originală, în loc de Original Abfüllung. 6) Netto înhalt trebuia scris împreună, Nettoinhalt.

Ca o încoronare, desenul etichetei este o altă ciudățenie: într-un cadru folcloric (horă românească) de jur împrejur în loc de flori de tei (din ce-i făcută mierea!...), zmeură, trifoi și nu-mă-uita!

Este de dorit ca «EXIMCOOP»-București să ofere străinătății nu numai produse de bună calitate, ci să le și prezinte în limba străină respectivă corectă, căci, altfel, cine ar vrea să cumpere produsul respectiv, constatînd incorectitudinea limbii- s-ar putea îndoi și de calitate a produsului, răzgîndindu-se să-l mai cumpere.

•

Mă numesc **Gora Florin,** *fostă Bîrleanu, domiciliată în comuna Drăgănești-de-Vede, județul Teleorman. În anul 1971 prin sentința civilă nr. 2058 din 9.XI.1971 fostul meu soț, Chelaru Tudor, a fost obligat la plata pensiei de 275 lei lunar pentru fiul său. Pînă în urmă cu un an, numitul Chelaru Tudor mi-a plătit pensia de întreținere. Aceasta era oprită pe statul de plată la întreprinderea unde lucrează, dar o făcea sporadic. La data cînd vă scriu are o restanță de 1 375 lei. Deci întreprinderea nu i-a reținut banii pe o perioadă de cinci luni. Menționez că întreprinderea are copie după hotărîrea dată trimisă de Judecătoria Roșiori de Vede plus o înștiințare de poprire pe retribuția numitului. Această întreprindere este IJECOOP, Șantierul de construcții, str. Izvor nr. 59, sector 6, București. Pentru aceasta eu am sesizat de mai multe ori conducerea întreprinderii, dar nu s-a rezolvat nimic din ceea ce au promis tovarășii de acolo. Am ajuns să nu știu ce să mai înțeleg. Din moment ce există o hotărîre definitivă, de ce nu este respectată de întreprindere? De ce legea nu este aplicată așa cum trebuie, ci după bunul plac al dîn-șilor?*

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

— Secția de montaj a obiectivelor foto — punctul terminus

o escapadă în universul optic

«Frații siamezi»: inginerii Gabriel Gomoiu și Ilie Năstase.

În mod paradoxal, primul meu contact cu colectivul întreprinderii Optica Română (I.O.R.-București) s-a realizat în comuna Scorniceşti. Două autocare ale B.T.T.-ului, pline pînă la refuz cu muncitori, tehnicieni, ingineri şi cadre de conducere ai I.O.R. sosiseră aici în scopul unei întîlniri tovărăşeşti cu membrii C.A.P. şi cadrele didactice ale comunei. Cu cîteva zile înainte primisem la redacție vizita a doi tineri: inginerii Gabriel Gomoiu şi Ilie Năstase... invitau pe cineva din partea revistei să participe la «întîlnirea» lor, acolo, în Scorniceşti. Cum anunțasem redacția că mă preocupă un reportaj despre I.O.R., încă mai demult, am fost numit — din oficiu — să scriu despre asta; la acea vreme habar n-aveam că «excursia» în cauză îmi va prilejui un contact direct cu unul dintre cele mai tinere

— «Merg aici din două motive...» (Mariana Tănase)

«Nea Tică» sau ghidul improvizat al B.T.T.

— «...m-am trezit că mașina bătea exact ca inima unui om» (Eugenia Marin)

În vizită la Scorniceşti

mai entuziaste colective muncitoreşti de la noi din ţară...!

TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM

...mă aflu în autocarul din spate, cei cu tinerii, muzica ură în difuzoarele prinse în tavanul maşinii; ne simţim bine. Nicolaie Cotoroncu — responsabilul cu «starea» excursioniştilor pînă la destinaţie —, împreună cu Ion Stancu, secretar U.T.C. pe uzină şi cu Nicolae Dutchievici, preşedintele comitetului sindical, şi... «nea Ţică!»

Cu acest nea Ţică — pe numele său adevărat Dumitru Moşoiu — e o întreagă poveste: electrician de meserie şi maistru telefonist ca funcţie, este unul dintre cei mai îndrăgiţi oameni ai întreprinderii. Cu un umor dezlănţuit, povesteşte anecdote, prezintă drumul, face aluzii la diverse persoane prezente în autocar — o veritabilă emisiune de satiră şi umor, spontană şi spirituală, transmisă «în direct» prin difuzoarele elegantei maşini. Împreună cu nea Ţică şi cu cele cîteva popasuri, nici nu simţim cînd ajungem în Scorniceşti. Vizităm, pe rînd, complexul apicol, C.A.P.-ul, fabrica de sticlă, modernul liceu sanitar etc., iar seara, în sala căminului cultural, cooperatorii şi elevii comunei oferă oaspeţilor bucureşteni un bogat program artistic. În replică, conducerea I.O.R. proiectează în «premieră pe ţară» un film documentar despre activitatea celor din uzină, despre preocupările muncitorilor de aici, despre produsele cu care I.O.R.-ul a devenit binecunoscut nu numai în ţară dar şi peste hotare! Filmul a fost realizat cu mijloace de amatori de către chiar cei doi tineri care mi-au transmis invitaţia, inginerii Gabriel Gomoiu şi Ilie Năstase — iar din acest moment voi fi mereu împreună cu ei, fiindu-mi chiar un fel de colegi de «breaslă».

În mod simbolic apoi conducerea I.O.R. oferă liceului din Scorniceşti un microscop realizat în întreprindere. Ne despărţim tîrziu în noapte de membrii cooperatori şi reţin, nu ştiu de ce, o replică a lui Vasile Bărbulescu, preşedintele C.A.P. — poate pentru simplitatea, căldura şi pitorica expresiei: «Să ştiţi, dragi tovarăşi, că deşi trăim departe, la ţară, la cîteva sute de kilometri de Capitală, totuşi cunoaştem ce şi cît din activitatea dumneavoastră!»...

«CALITATEA CONDIŢIONEAZĂ NIVELUL NOSTRU DE VIAŢĂ!»

Peste cîteva zile, în marea întreprindere bucureşteană; mă simt ca acasă, reîntîlnesc la fiecare pas chipuri cunoscute. «Fraţii siamezi» mă poartă peste tot, îndu-mi explicaţii, ajutîndu-mă să înţeleg cît mai bine procesul de producţie al diverselor piese şi aparate. O gamă largă de microscoape, proiectoare de cinema, instalaţii de sunet pentru proiecţie, aparatură medicală, stomatologică (absolut impresionantă prin finisare!), obiective foto şi pentru proiecţie, lentile de ochelari, epidiascoape, aparate de mărit — iată, luate la întîmplare, şi nu în ordinea importanţei, o parte a produselor din a căror totalitate 35% pleacă la export, şi cu care România timpurilor moderne se mîndreşte la circa 15 expoziţii internaţionale organizate anual! Nicolae Floarea, contabilul şef al întreprinderii şi responsabil al comisiei de propagandă (entuziast susţinător al celor doi buni prieteni în rezolvarea diverselor probleme)îmi spune, de pildă, că numai în acest an I.O.R.-Bucureşti va participa, printre altele, la expoziţii planificate la Moscova, Leipzig, Toronto sau în Olanda, Egipt, Siria etc.

Peste tot domneşte o curăţenie exemplară, se lucrează numai în halate, ai senzaţia că te afli într-o imensă farmacie, şi numai diversele culori ale ecusoanelor purtate de către lucrători, indicînd diversele funcţii sau sectoare de muncă îţi reamintesc faptul că traversezi un extrem de complicat şi de complex flux tehnologic, destinat producerii unor piese şi aparate de o fineţe şi precizie rar întîlnite altundeva.

În timpul vizitei la Scorniceşti îl cunoscusem pe inginerul Liviu Ariton, şeful secţiei cercetare-proiectare; el îmi şi sugerase deşitfel titlul materialului de faţă. Acum, aici, aveam ocazia să aflu mai multe de la dînsul, şi am profitat de bunăvoinţa sa pentru a transcrie unele date mai puţin cunoscute, mai puţin legate de statistici şi plan, dar mai mult legate de *viaţa întreprinderii*, de preocupările celor ce muncesc împreună.

Liviu Ariton a intrat în uzină acum 18 ani şi ceva, în jur creştea porumbul şi musteau bălţile, erau doar vreo 800 de oameni. A învăţat meseria de la muncitori («aproape că pot spune că le-am furat-o!»...), şi poate de aici i se trage şi pasiunea pentru automatizare — în sensul de *a elibera omul de efortul fizic*. Începînd din prin 1962, în uzină s-au introdus maşinile de concepţie modernă (masiv, din 1968-70), ducînd astfel la o revoluţie efectivă în modul de gîndire şi de lucru al oamenilor, în însăşi structura tehnologiei optice.

La ora actuală, la I.O.R. există preocupări intense în vederea introducerii prelucrării cu diamant a sticlei — procedeu superior celor folosite pînă în prezent.

Într-adevăr, cînd spui I.O.R. spui, mai ales prelucrarea sticlei; producerea celor mai diverse lentile, prisme, obiective; o muncă migăloasă, necesitînd răbdare şi calm, şi multă siguranţă în execuţie, şi — de ce nu?! — DRAGOSTE. Dragostea asta faţă de întreprinderea în care lucrează am întîlnit-o, la I.O.R., la tot pasul, indiferent dacă era vorba de Eugenia Mirin, o tînără frezoare de la atelierul pentru transmisii precizie — secţia danturare («Pentru mine uzina înseamnă mai mult decît orice, avem un colectiv admirabil, am simţit ce înseamnă asta nu numai aici, la muncă, dar şi atunci cînd am avut un necaz, de pildă cînd mi s-a îmbolnăvit soţul: l-am simţit aproape, pe toţi!») indiferent, aşadar, dacă e vorba de ea, sau de Ecaterina Rădulescu, o strungăriţă de 20 de ani ce intenţionează să-şi desăvîrşească studiile dînd examen de admitere la seral, în toamnă, sau de prietena Ecaterinei, strungăriţa Domnica Matache (care se va căsători curînd cu un coleg de muncă din I.O.R.), de cei doi «Fraţi siamezi», de «nea Cosma», secretarul de partid pe întreprindere, sau de Bebe — aşa, Bebe pur şi simplu — un fel de portar şi om de serviciu şi la toate, figură pitorească a întreprinderii şi om de suflet, cinste şi conştiinţă civică.

...Înainte de a pleca, inginerul Liviu Ariton mi-a relatat un caz: îşi propusese să obţină reglarea *prin calcul teoretic* a unei maşini de frezat şi şlefuit fin, cu diamant; a reuşit să facă asta prin 1972. Şi a adăugat, zîmbind, că astăzi unul din visurile întregului colectiv este să obţină realizarea comenzii-program la maşini pentru prelucrări optice! *Ar fi o premieră mondială!* — a mai adăugat, înainte de a ne despărţi — dar nu înainte de a-i promite că voi reveni pe la dînsii.

HORIA PĂTRAŞCU
Fotografiile autorului

CRONICA OREI ZERO

iată, văd oraşul ca din elicopter

La ora zero dacă nu te afli în una din fabricile de cherestea sau la «Comuna din Paris», la «Reconstrucţia» sau Combinatul chimic-Săvineşti, poţi să te plimbi mult şi bine de unul singur, nestingherit, pe toate străzile şi bulevardele oraşului Piatra-Neamţ, să respiri adînc aerul dulce din umbra compactă a castanilor de pe Ştefan cel Mare sau răcoarea pinilor de pe Cozla. Poţi să observi în multe, în foarte multe locuri, temelii, case la roşu, în stadiul de finisare, garduri de fier forjat pe postamente de ciment, construcţii multe şi mărunte, construcţii particulare, ample construcţii de stat, magistrale, hoteluri, vile... Trebuie să fie mulţi oameni tineri, îţi zici, care se grăbesc să intre în rîndul gospodarilor pietreni. Este vineri seara. În parcul sportiv mîine vor cînta Olimpia Panciu şi Mihai Constantinescu. Urc la «Colibele haiducilor» unde, într-o ambianţă de taraf şi dor de mamă, se bea vin roşu şi se mănîncă mici perpeliţi pe jar de cîte un sfert de metru fiecare. Separeuri îmbietoare cu felinare pe masă improvizează o atmosferă de legendă poluată cu feţe de mese aurite şi farfurii de porţelan. Urc în continuare... pînă la «Cercul gospodinelor» şi iată, văd oraşul ca din elicopter. În dreapta, la Sărata, îmbrăţişînd Bîtca Doamnei, acolo unde s-au descoperit vestigii dacice, se află un lac de acumulare şi o microcentrală, în stînga oraşului, în dreptul «Reconstrucţiei», altă microcentrală. Sînt două dintre cele unsprezece microcentrale care au făcut din apa Bistriţei o scară de lumină. Spre gară, o construcţie luminată puternic care de la înălţime pare un policandru cu cîteva sute de torţe. Constructorii lucrează în schimbul trei. Este hotelul de pe Bulevardul Republicii care va fi tot atît de impunător ca şi cel cu 14 etaje şi night bar din centrul oraşului. Şoseaua în construcţie care duce spre Bicaz este acum lărgită, şi trecînd drept prin grădini, prin faţadele caselor, prin locurile nebătute de zgomot va ieşi triumfătoare la Foresta cu patru benzi de circulaţie. Astfel străzile principale ale perlei Moldovei vor fi toate cu 4 benzi de circulaţie. De la «Cercul gospodinelor» îmi se văd Dărmăneştii, un cartier cît un oraş, care adăposteşte o bună parte dintre cei care lucrează la combinat. În schimb se pot vedea Mărăteii care, împărţindu-se în zone distincte, s-au ridicat de pe brînci şi dintr-o mahala înecată în fum şi damf de rachiu de la Buhoasa are astăzi o structură şi o ţinută arhitecturală în stare să înfrunte exigenţele urbanistice moderne. La poalele Pietricicăi, lîngă Cuejdi, apă mohorîtă şi adesea umflată, năvalnică şi zgrunţuroasă, un nou spital face umbră spitalului vechi devenit aripă şi care era una dintre clădirile impozante ale oraşului de acum 10-15 ani. Bărbatul de lîngă mine, pietrean get-beget, îmi spune că Pietricica într-un viitor va fi centrul oraşului. Asta înseamnă că Piatra-Neamţ, străjuită de la începuturile ei de Cozla, Pietricica, Cernegura, Doamnei şi Cîrlomanu îşi va deschide o latură şi nu va mai părea un amfiteatru, ci o cetate cu o poartă larg deschisă spre colinele molcome ale Roznovului. Luminile oraşului, în această seară de iulie, discrete şi rare, insuficiente pentru un ochi înstrăinat, indică pentru localnici obiective, străzi, statui, biserici, construcţii şi terenuri, vorbindu-ţi de toate ca de propria lor gospodărie. Da, hotărît lucru, moldovenii din Piatra, cu vorba prietenoasă, şoşotică şi hîtră, pricepuţi în ale construcţiei şi chimiei (nu există familie în care să nu fie măcar un membru încadrat la combinat), sînt dispuşi chiar şi la ore tîrzii din noapte să te însoţească bătînd cu pasul granitul străzilor şi să tot spună aşa şi pe dincolo despre oraşul de sub Cozla.

Şi dacă-aţi şti ce lună durdulie se dă de-a rostogolul pe valea Bistriţei... de se pot vedea stafiile de flăcări albastre ale comorilor dace care ard şi acum în nopţile tainice pe Bîtca Doamnei, la o şchioapă de cer.

COMAN ŞOVA

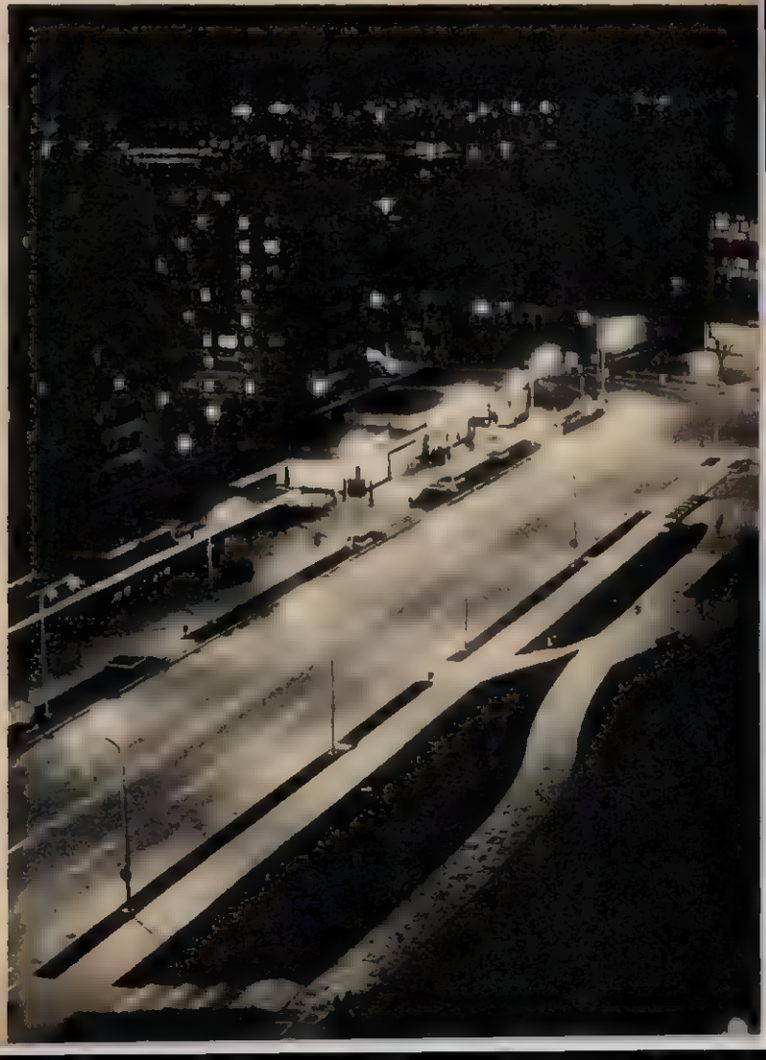

–de cînd e drumul?
–de cînd sîntem.
–și de cînd sînteți?
–noi durăm aici
dinainte de Ștefan.

ÎNFRÎNT, DE ATÎT DE PUȚINE ORI ÎNFRÎNT, ȘTEFAN SE RETRAGE ÎN MUNȚII VRANCEI ȘI GĂZDUIEȘTE LA BĂTRÎNA TUDORA VRÎNCEOAIA. AFLÎND CINE E STRĂINUL ȘI CE URGIE POARTĂ ÎN SUFLET, ACEASTA ÎI DĂRUIE PE CEI ȘAPTE FECIORI: BÎRSEA, NEGRILĂ, SPIREA, SPULBER, PAVEL, BODEA, NISTOR. CU EI ȘTEFAN ÎI BATE PE TURCI. DREPT RĂSPLATĂ, VOIEVODUL LE OFERĂ CEI ȘAPTE MUNȚI.

ACESTA ESTE ÎNSĂ GLASUL LEGENDEI. CE FAC ASTĂZI FECIORII VRÎNCEOAIEI?

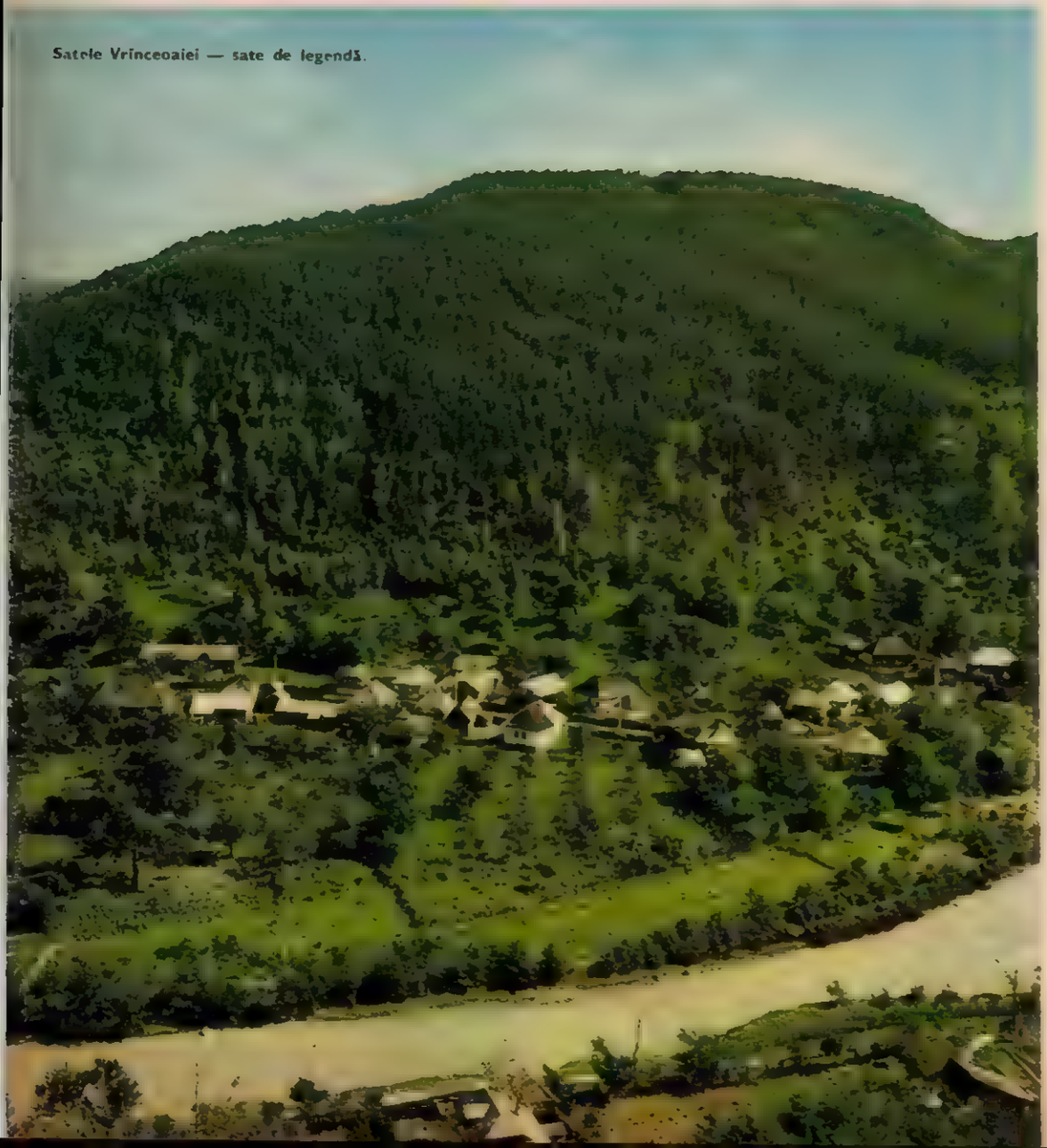

Satele Vrînceoaiei — sate de legendă.

O LECȚIE DE ISTORIE

Mașina care vine de la Focșani te lasă la Grumazu. E un loc în cîmp, străjuit de o stîncă gata să cadă. Treci pe sub ea cu teamă. De aici se merge pe jos. N-ai ce face. Sînt șase kilometri. De fapt sînt șapte. Dar vrînceoienii zic șase. Poate pentru a-i face pe oaspeți să se angajeze. Dar ce mai contează un kilometru? Contează pe drumul care duce spre Vrînceoaia...

— De cînd e drumul?

— De cînd sîntem.

— Și de cînd sînteți?

— Noi durăm aici dinainte de Ștefan. Avem sate, cum este Bodeștiul, care au peste 2800 de ani. Și om fi existat și mai înainte, far Vrînceoaia noastră n-a fost vîndută niciodată.

— Păi, de ce să fie vîndută?

— Pentru că s-au găsit și *din* aceștia: în 1801, Constantin Ipsilanti, fanariotul, a ticluit un act de danie viclean, prin care înstrăina Vrancea, cu munți și sate, boierului Roznoveanu. Care era șarlatănia? Să o împartă, să-i treacă pe vrînceni, din liberi pe obștea lor, sub robie. Oamenii au ales procuriști: pe Șerban Bălan din Năruja, Toader Tîrdea din Vrînceoaia și Constantin Taftă din Negrilești. Ei au umblat și-au pornit «mișcare» împotriva boierului. Așa că în 1814 și-apoi în 1817 vrîncenii și-au dobîndit drepturile. De bucurie se spune că au dat foc *circiumilor* și au tăiat *cercurile* la butii.

Fostului grefier Simion Hârnea, autorul cărții «Locuri și legende vrîncene», îi tremura glasul. Își încheia însă o lecție fierbinte de istorie.

O ÎNCERCARE DE DEMITIZARE A LEGENDEI

Am aflat la primărie că în cele șapte sate, cu numele celor șapte flăcăi, trăiesc azi 4 070 de suflete. Niciodată n-au fost mai mulți ca acum. Jumătate din forța de muncă a comunei lucrează în sectorul forestier; la Tulnici și Năruja. Plantează păduri, le

O fi ei aspru pămîntul acesta al Vrînceoaiei, dar noi îl iubim, că e al nostru dintotdeauna.

Tapinarul de odinioară are acum o profesie nouă: aceea de fasonator mecanic.

îngrijesc să crească, iar urmașii lor le exploatează. Cresc greu pădurile.

— Aceștia sînt retribuiți pentru muncă și primesc alocații. La bătrînețe se aleg și cu o pensie. Nevestele le lucrează pămîntul, îngrijesc de vite. O duc bine, ce mai!

— Dar cealaltă jumătate?

— Cei alți? Adică noi? Păi, puțină agricultură, creștem vite, cultivăm pomi. Prunului îi merge bine la noi. Nici nucului nu-i merge rău. Ce să facem? Trebuie să scoatem pîine și din piatră seacă. Locurile sînt aspre dar ne-am învățat cu ele. Avem chiar o vorbă care spune că așa-i.

— Ce spune vorba aceea?

— Zice că «vrînceoaianul e învățat cu locul ca viermele cu rădăcina hreanului». Ați înțeles cum vine?

*

Merg pe ulița principală a satului care suie, coboară și iarăși suie... O oră a plouat. Acum e soare. Va ploua însă din nou — astrul zilei varsă peste Vrînceoaia guri de flăcări. Femeile s-au întors de la «odaie» (de la muncă). Dar nu să se odihnească. Arsenia Răduță spală lîna în apa Văsîiului; Ioana Pasăre, Ana Jitaru, Rusandra Rusu și ca ele o sută, au furcile în brîu, tot ca odinioară, și transformă în mii de kilometri de fire caier după caier. Îi vor pune în războaie și vor țese alți kilometri de pînză. Îi vor da la piuă sau îi vor înnobila cu motivele portului vrîncean care durează... de cînd sîntem. Și de cînd sîntem? Dintotdeauna.

— De unde ați învățat meșteșugul?

— De la mama.

— Și mama?

— De la mama ei, așa cum fiicele mele învață de la mine.

— Și credeți că va mai dura?

— Eu portul mocănesc nu mi-l schimb. Mi-aș pierde rostul. Dar știu eu ce să zic? Mă doare sufletul că vrînceoienii nu prea mai țin oi. Vreo 4 000 în toată comuna! Și dacă nu-s oi nu-i nici lînă.

Acum Ioana Pasăre predă meșteșugul nepoatelor și chiar strănepoatelor ei. La fel procedează și celelalte mame. Ba mai mult. Profesorul Teodor Țibrea, directorul Școlii de zece ani, ne arată un colț muzeistic organizat de elevi, cu obiecte de artă populară de tîmplărie, țesături, împletituri, am văzut preocupări pentru numismatică, petrografie, obiceiuri ale păstoritului. Așadar, elevele învață sau își dezvoltă deprinderile aici supravegheate de profesoarele Neta Ciută și Ștefania Tătaru.

*

— Dumneavoastră cîți copii ați născut?

— Doisprezece, dar îmi trăiesc doar zece: Neculai, Constantin, Toader, Ion, Ioana, Simiona, Maricica, Armenia, Voica, Vasilica. Sînt zece?

— Sînt, dar cum i-ați crescut?

— Cu munca noastră și cum am putut.

— Ce vă fac băieții?

— Unul e la mine, unul la fierărie, unul la pădure și ultimul e cioban.

— Fetele cum s-au măritat?

— Fetele, ca fetele: care încolo, care-n colo.

— Dumneavoastră ați putea fi (să zicem așa) o adevărată Vrînceoaie?

— Păi de ce să nu fiu?, îmi răspunde rîzînd. Eu a avut doar șapte, iar eu am zece! Și mă cheamă tot Tudora, dar și Rusu. Am 60 de ani și sînt și de două ori mamă eroină.

— Sînt multe mame eroine în Vrînceoaia?

— Sînt, că la noi familiile au copii mulți: e Voica lui Gavrilă Țibrea, Irina lui Maftei Ghinea și... ia mai zi și tu surată, dacă mai știi.

— Zic, surată, zic de Maria Leuștean, Maria Ochean, Măriuța lui Ștefan Murgu și or mai fi și altele.

Pe pămîntul Vrînceoaiei se nasc și cresc oameni vrednici, ospitalieri, săritori la nevoie și foarte iubitori de dreptate. La tribunale merg rar și rareori pentru sfadă. La Comisia de împăciuire mai vin, că vorba proverbului: «Pădure fără uscătură...» Dar tot puțini. Cine ne-o spune? Secretarul Comitetului comunal de partid, Sandu Ochean, șeful postului de miliție, plutonierul-major Gheorghe Lazăr, morarul satului, Vasile Ghinea. Își păstrează portul, graiul și firea curată. Cum reușesc? «Izolarea, zic unii; muntele».

Nu ignorăm această părere pentru că în casa unchișului Grigoruț Țibrea, ca și în multe altele, se mai păstrează prichiciul, lampa cu gaz (deși stîlpul cu «electrica» bate la poartă), laptele de putinei se mănîncă tot cu lingura de lemn, iar singurele obiecte «în contrast» sînt un calendar cu foi («care multă istorie») și un rezervor care își permite să te speli pe față «la robinet». În schimb, sub pălăria unchișului, trîntită pe o laviță, se ascundeau... ce credeți? o istorie a literaturii române, ediție 1913, și un manual de logică al academicianului Edmond Nicolau.

Setea de cunoaștere se amplifică la tineri. Toți învață. Anul trecut au mers la școli superioare 19 elevi. Au reușit 12. Trei din ei pe locul întîi. Învățătorii și profesorii se întorc în comună. Din 54 doar 8 nu sînt vrînceoieni. Și atunci din ce alte motive se mai păstrează curată firea acestor oameni? Dintr-o puternică iubire pentru ceea ce moștenesc? Din dorința de a fi poate identificabili? Ori din cauza unui spirit ales al locului care, asemenea unui stejar bătrîn, își ancorează rădăcinile tot mai adînc în pămînt?

O CONDIȚIE A EXISTENȚEI, A DURABILITĂȚII

Pămînt? Dar pămîntul Vrînceoaiei este aspru. Fierbe în adînc, cum fierbe dragostea fetelor la suprafață: nu prea au băieți să se mărite. Ei hai, tovarășă profesoară Marioara Ghinea, nu roși. Ai doar 24 de ani și pe deasupra ești o foarte bună directoare. Uite, schimb imediat vorba. Și voi spune că șeful stației seismice Vrînceoaia, Simion Iuga, ascultă pămîntul ca pe o inimă:

— Ce faceți?

— Înregistrez cutremure.

Iar eu fac ochii mari... Reflex!

— Da, azi 14 iunie au fost două; uite-le, apar aici pe seismogramă: de gradul 1 și 3. De la începutul anului am înregistrat 293 de cutremure. Cel mai mare de 4,5 grade.

Pămîntul fierbe. Iar dealurile «obișnuiesc» să fugă. Și pe poalele lor, alături de apa Văsîiului, șerpuiește drumul. Are șase kilometri. De fapt sînt șapte dar vrînceoienii zic șase... Dealurile se mai surpă și acoperă drumul în pantă. Atunci vezi bărbați, femei, tineri și vîrstnici cu unelte, pe ulița.

— Unde mergeți?

— Să «limpezim» drumul.

Acum se lucrează din plin la drum. Primăria a mobilizat toate forțele. Pînă la 23 August va fi asfaltat, consolidat. Un autobuz va începe să circule. Dar, ca să dureze, drumul va trebui mereu «limpezit». Unde am mai întîlnit o muncă la fel de îndîrjită? În cartea japonezului Kobo Abe («Femeia nisipurilor»). Și mai unde?...

Să fie aceasta o treabă sisifică? Da, dacă Sisif o făcea ca să dureze. Vrînceoienii își fac o socoteală mai simplă: să durezi trebuie să existi, să existi trebuie să durezi. Termenii se pot inversa dar ecuația rămîne tot perfectă. Soluția nu și-o arată nimeni. Trebuie s-o găsești singur, așa cum apa Văsîiului și-a găsit albia.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■
Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

Pe drumul care însoțește apa Văsîiului carul tras de boi urcă încet, dar sigur.

POȘTA SPORTURILOR

al 56-lea, nașparliul

● **Iliescu M. Simion, Darja, Argeș.** Dacă sînteți atît de pasionat de tenis, precum spuneți, nu se poate să nu găsiți argumente spre a-i atrage și pe cei din jur către elegantul sport. N-aveți teren amenajat? Puneți mîna cu toții pe cazmale și lopeți! După aceea, întîlnirea cu mînerul rachetei va fi cu atît mai plăcută ● **Vasile Dragu, cum necăjit rapidist», București.** Am transmis scrisoarea dumneavoastră cronicarului de sport al «Luceafărului». ● **Pop Gh., Ocnei 49, Baia Mare.** Sînt bucuros că nu v-a supărat invitația pe care v-am făcut-o de a ne scrie mai concis. Dar și mai mare mulțumire ne aduce faptul că ați răspuns în mod concret invitației noastre. În loc de 6—7 pagini, cîte ne trimiteați de obicei, ne-ați trimis numai două. Reținem din ele, ca garanție de competență, informația că ați jucat cîndva, la juniori, alături de «tunarul» băimărean Sasu, precum și năzuința de a simți «cum bate un vînt de primăvară în fotbalul nostru». ● **124 + 75 de semnături indescifrabile, Turnu Măgurele.** Așa cum le descrieți, neregularitățile petrecute cu prilejul întîlnirii decisive dintre **Automatica Alexandria** și **Chimia Tr. Măgurele**, întîlnire în urma căreia prima formație și-a asigurat drumul spre divizia B, mi se par de *necrezut*. Dar, de vreme ce v-ați adresat Federației de fotbal, nu se poate ca acest for să nu întreprindă cercetările și să nu ia măsurile de rigoare. Să fim deci cu toții 124 + 75 + 1 = optimiști. ● **Ion O. Popescu, Banca Națională a R.S.R.** Desprind, din substanțialul eseu pe care-l dedicați echipei de fotbal **Universitatea Craiova**, următoarea aserțiune: «*Meritul acestei garnituri* (de a fi cîștigat campionatul, n.n.) ne apare și mai mare dacă ne gîndim că eforturile craiovenilor în ultimul campionat au fost precedate de supraeforturile din ediția 1972–1973». Cine se pricepe la valori — se pricepe! Să vedem cum va face față echipa lăudată supra-supraeforturilor care-o așteaptă de acum încolo. ● **Mihai Moldovan, Energiei 9, Galați.** Înțelegem frumusețea gestului dumneavoastră de a fi atras atenția Federației de tenis asupra tînărului **Marian Lupu**, «care joacă tenis cu eleganța lui Ilie Năstase». Nu înțelegem însă de ce doriți ca respectivul for să vă răspundă prin intermediul rubricii noastre. ● **Bara Ștefan, Mileniului 4, Satu Mare.** «Oare mai merită să fii microbist?», vă întrebați dv., patetic, în deschiderea unei scrisori în care enumerați minuțios toate «peteles» recent încheiatei ediții a campionatului intern de fotbal. Iar noi vă răspundem: merită-nu merită, cel care este cu adevărat microbist — născut, iar nu făcut — își duce calvarul fără să-și pună problema dacă «se plătește» sau nu. ● **Teușe Gh. B. PS, Valea Roșie, Craiova.** «Al 56-lea campionat și-a tras cortina. După un epuizant tur de forță, jucătorii au intrat în bine-meritatul concediu, pentru refacerea potențialului...» Ce-ar fi să le urmeze și suporterii exemplul! Adică să lase frămîntările și zbuciumul legate de necazurile competiției încheiate și să adune, în voie bună, forțe pentru viitorul campionat. ● Aceeași sugestie și pentru **R.C., Cluj; Tică, București; I. Georgescu — Nodeia, Craiova; Crăciun Mihai, Pingărați, Neamț, Ursache Avram T.C.M. Timișoara; Mateescu Nicolae, Oradea; Diaconu I. Marin, Galați** (pe ștampila poștei: Caracal), precum și pentru mulți alți corespondenți — prezenți și viitori — care ne-au scris sau vor fi avînd de gînd să ne scrie tot pe tema pîrdalnicului de campionat de fotbal, recent încheiat, al 56-lea, nașparliul cel plin de tot soiul de (hm!) inadvertențe. Domnilor, ce-a fost a fost, îndreptați-vă cu elan și înțelepciune privirile și gîndul spre viitor. Și, în afară de asta, dv., în perioada estivală nu vă dedați la nici un altfel de sport decît comentariul fotbalistic? Ia să vedem...

PETRE DRAGU ■

CRUYFF ÎN 8 DEFINIȚII

În imagine, «tata Cruyff» alături de frumoasa sa soție, Danny.

1) **Raymond Kopa:** Cruyff este pentru mine inteligența de joc.
2) **Marcial** (coechipier al lui Cruyff la F.C. Barcelona): Își schimbă ritmul instantaneu; l-am văzut deseori schimbînd ritmul de două ori în aceeași acțiune. În asemenea condiții, nervii apărătorilor cedează.
3) **Gerd Müller:** Îmi place stilul direct, fără înfloriturl, al lui Cruyff. Influența sa în orice echipă este hotărîtoare.
4) **Frantz Beckenbauer:** Jocul lui Cruyff îți dă impresia că fotbalul este la fel de simplu ca un joc de copii. Este într-adevăr cel mai bun fotbalist din lume.
5) Cruyff = Pelé alb.
6) Cruyff = Perla albă.
7) Are oroarea banchetelor care se prelungesc și a suporterilor-vanturi.
8) Are trei copii și ar mai dori încă trei.

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

cele două fețe ale monedei

JIMMY PISTRUIATUL ȘI GLORIOSUL VETERAN

1) Jos pălăria în fața veteranului Ken Rosewall (strălucit — de două decenii — tenismen australian), calificat la vîrsta de 39 ani în prestigioasa finală a nu mai puțin prestigiosului turneu de la Wimbledon.

2) O finală în care victoria a revenit — totuși — tinereții lui Connors, lui «Jimmy pistruiatul», puternic, ambițios, tenace, o stea care urcă mereu piscurile performanței sportului alb.

PATZAICHIN? ACEEAȘI CELEBRITATE

1) Da, Patzaichin, fiul deltei, canoist de vis, celebritatea mondială nr. 1 în materie, ne-a adus trei victorii în Regata Snagov, dovedindu-ne că a rămas el însuși.

2) Ne întrebăm însă cum digeră federația de specialitate sărăcia victoriilor sportivilor noștri în probele olimpice, care, oricum, interesează cel mai mult?

PRO ȘI CONTRA CERNĂIANU

1) Constantin Cernăianu s-a încărcat de glorie cîștigînd campionatul cu Universitatea Craiova, victorie care *nu poate fi disociată* — ba, dimpotrivă — de activitatea și eforturile depuse de antrenorul în cauză în pregătirea echipei oltene.

2) Același Constantin Cernăianu, antrenor principal și la lotul reprezentativ studențesc, ne-a oferit simbătă,6 iulie,o mostră de înțelegere sui-generis a pregătirii fotbaliștilor. La ora cînd se transmitea la televizor partida Polonia—Brazilia, fotbaliștii noștri studenți se antrenau pe terenul de la Snagov, în loc să urmărească meciul de la München. E greu de acceptat că Mulțescu, Chitaia sau Bölöni n-ar fi avut mai mult de cîștigat urmărindu-i pe Rivelinho, Marinho, Lato, Dejna sau Gadocha decît antrenîndu-se — exact la aceeași oră, nu mai devreme, nu mai tîrziu — cu echipa U R E.M.O.A.S.

MARCAȚI DUMNEAVOASTRĂ PRIMII, DOMNILOR!

Preluată de multă lume, cu atît mai mult cu cît s-a dovedit inspirată prin calitatea sa de pronostic, ideea crainicului Ion Ghițulescu, comentatorul finalei de la München, «deschiderea timpurie a scorului de către o echipă este de obicei un dezavantaj» (golul conferind o prematură și periculoasă siguranță), merită să fie reluată și, eventual, despicată în patru. Astfel, să nu uităm că...

...în minutul 10 al jocului Neeskens a avut o rarisimă ocazie de a majora scorul, ajungînd liber în careu în fața lui Maier — ieșit la noroc și la nebunie să-l blocheze — și avînd cel puțin încă două soluții de a-l învinge: șutul peste portar sau chiar driblarea lui. Nu știm dacă la 2—0 «dezavantajul» inițial al lui 0—1 ar fi fost tot un dezavantaj.

...să nu uităm, de asemenea, că în repriza a doua olandezii au avut un car de ocazii uriașe, care ar fi putut, prin fructificarea a numai două dintre ele, anula același... dezavantaj inițial.

Gîndurile de mai sus n-au, desigur, nici pe departe pretenția unei teorii ad-hoc. Despre avantajele și dezavantajele golurilor înscrise la început de partidă se poate discuta la infinit, mai ales la modul amintiri, «[illegible] a fost și la meciul cutare...», nimeni neputînd risca fundamentări pretențioase. Și fiindcă veni vorba de amintiri, iubitorii fotbalului nostru își mai aduc de bună seamă aminte de golurile pe care echipa noastră reprezentativă le încasa — acum cîțiva ani (vezi meciurile de la Praga, Lisabona etc.) — «din plecare», la începutul jocurilor. Departe de a fi un avantaj, golurile acelea au fost un adevărat blestem, pentru că toate partidele la care ne referim (presa a și făcut un caz despre neatenția jucătorilor noștri în perioada de debut a jocurilor) au fost pierdute, unul cîte unul.

MARIUS POPESCU ■

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

NICOLAE DOBRIN, cel mai discutat și, probabil, cel mai căutat fotbalist din România a semnat pentru echipa Universitatea Craiova. Toate urările de bine noului venit în

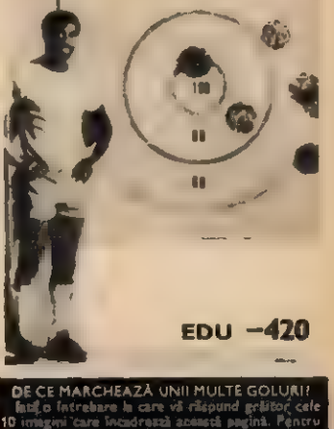

DE CE MARCHEAZĂ UNII MULȚE GOLURI?

Iată o întrebare la care vă răspund grăitor cele 10 imagini care încadrează această pagină. Pentru că viteza inițială de un Rivera atinge 71,55 km/oră, de Edu 80,57 km, de Müller 80,86 km, de Sandberg 82,80 km, iar de Lorimer 92,73 km în timp ce precizia loviturilor la poartă ale acelorași fotbaliști atacanți se exprimă în următoarele mărișoare: Sandberg — 300 p, Müller — 360 p, Rivera — 380 p, Lorimer — 400 p și Edu — 420 p.

raCul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 21

UMOR INVOLUNTAR

Într-adevăr, în urma apariției acestui afiș publicitar expus în mai multe exemplare în plin centrul orașului Giurgiu, gospodinele din localitate par a nu mai avea nici un fel de probleme!... **HORIA PĂTRAȘCU** ■

— Ce faci? Împingi mașina până acasă?
— Da. Mi-am adus aminte că mi-am uitat permisul de conducere.

— De ce vinul roșu e mai scump decît cel alb?
— Păi,ce crezi? Eu capăt vopseaua pe gratis!

OCTAVIAN COVACI

CONSTANTIN GAVRILĂ

un elogiu adus geniului popular românesc

În toamna anului trecut am avut o convorbire cu dr. Alfred Krings, directorul secției de muzică populară a Radiodifuziunii din Republica Federală Germania. Îmi mărturisea impresia profundă pe care i-a lăsat-o muzica noastră populară. Mi-a vorbit despre succesele dobîndite de Gheorghe Zamfir cu prilejul unui concert organizat în aer liber de către W.D.R. (Westdeutscher Rundfunk Köln) în marea piață din fața vestitei catedrale din Köln. Gheorghe Zamfir și muzica noastră populară au produs asupra tineretului german un efect care a întrecut cu mult așteptările. Mii de tineri s-au înghesuit și l-au ovaționat pe marele nostru artist, manifestîndu-și toată admirația.

Pornind de la această experiență conducerea postului respectiv de radio a hotărît — printre altele — să introducă o emisiune bilunară de cel puțin o oră, destinată muzicii populare românești. Aceste emisiuni vor fi însoțite de conferințe explicative, prezentate de către domnul IOACHIM SONDERHOFF, «colaborator permanent al postului vest-german de radio, care era și el de față la convorbire și care, la rîndul său, nu mai avea cuvinte de preamărire a folclorului nostru. Personalitate binecunoscută, dr A. KRINGS vorbea plin de entuziasm despre frumusețile inedite ale muzicii noastre care, prin sinceritatea și adîncimea ei, pe de o parte, prin bogăția tematică, ritmică, modală, prin varietatea instrumentelor, pe de altă parte, are o putere extraordinară de transmitere, cucerind prin calitățile specifice, din primul moment, pe ascultători. Îmi mai spunea dr. Krings că această muzică nu trebuie privită drept simplă curiozitate exotică și că introducerea emisiunilor de muzică populară românească pe undele postului de radio de la Köln nu este făcută în scop distractiv. Datorită elementelor reconfortante, proprii cînteculuí nostru popular, aceste emisiuni sînt sortite să îndeplinească un rol important în educarea tineretului german.

În scopul punerii în aplicare a acestui proiect, care este prevăzut pe o perioadă de mai mulți ani (cel puțin cinci), dr. Krings, împreună cu colaboratorii săi, și-a manifestat dorința de a întreprinde campanii serioase de înregistrări, foarte documentate științific, care să reprezinte folclorul nostru muzical în toată varietatea și bogăția zonelor și subzonelor dialectale.

Asigurarea tehnică a înregistrărilor cade în sarcina unui renumit inginer de sunet, THOMAS GALLIA, al cărui nume figurează la loc de cinste în marea enciclopedie muzicală italiană *Riccordi*.

Postul de radio din Köln este unul dintre cele mai însemnate posturi europene. El numără peste 60 de milioane de abonați. Socotind că în casa fiecărui abonat ascultă cel puțin 3 persoane — spunea dr. Krings — înseamnă că postul are cel puțin 180 milioane de ascultători.

Înainte ca emisiunile de muzică populară românească să fie introduse cu regularitate domnul I. SONDERHOFF a și alcătuit patru conferințe, printre care «Rolul muzicii în viața socială a poporului român», bineînțeles, însoțite de ilustrații muzicale. Numărul neașteptat de mare de scrisori primite de la ascultători dovedește cu prisosință interesul trezit în rîndurile abonaților.

Tocmai acest lucru a grăbit desăvîrșirea acestui interesant proiect.

În aceeași ordine de idei, dr. Krings mi-a vorbit despre muzica noastră populară caracterizînd-o drept o lume muzicală inedită, fermecătoare, prea puțin cunoscută în rîndul ascultătorilor germani. Domnia-sa apreciază că folclorul nostru muzical ar putea aduce un suflu binefăcător, sănătos în mișcarea muzicală internațională. Prin elementele arhaice caracteristice, pline de vigoare, muzica noastră ar putea contribui în mod binefăcător la regenerarea muzicii actuale care — ca și celelalte arte — se află într-un impas în momentul de față.

Am ținut să aduc la cunoștință aprecierile marelui savant german socotindu-le un mare elogiu adus geniului popular românesc.

HARI BRAUNER ■

o «imprudență»costisitoare

Într-un interviu publicat nu demult în revista «Flacăra», Anda Călugăreanu și-a exprimat sincer cîteva opinii despre situația muzicii ușoare românești și despre condiția acelora care practică acest gen. A «șocat» în acel interviu modul deschis cu care cunoscuta cîntăreață și-a spus punctele de vedere. Cei șocați au fost, bineînțeles, cei vizați: colegii Andei Călugăreanu, precum și compozitorii cu care ea a colaborat, sau a refuzat să colaboreze în ultima vreme. Soliștii de muzică ușoară s-au arătat indignați mai ales de modul ei direct de a pune degetul pe rană. Ceea ce mi s-a părut surprinzător a fost faptul că mai toți soliștii cu care am discutat și-au condamnat colega nu pentru că spusele ei nu ar fi fost adevărate, ci pentru că *le-a spus, le-a făcut publice*. Și-a făcut rău cu bună-știință, au spus ei, și au știut ce spun. De ce? Iată că se apropie festivalul de la Mamaia, festival unde, se știe, compozitorii ale căror melodii au fost acceptate au, într-un fel, dreptul să-și aleagă solistul. Nevizați în interviul cu pricina, M. Dumbravă și I. Cristinoiu «îndrăznesc» să-i încredințeze Andei Călugăreanu cîte una din melodiile lor. Dar stupoare! Pretențioasa solistă refuză piesa lui M. Dumbravă pentru că o găsește slabă, atît ca text cît și ca muzică.

În aceste condiții, Anda Călugăreanu ar fi trebuit să cînte la Mamaia o singură piesă, aceea a lui Cristinoiu, și să-și susțină apoi recitalul de muzică (împreună cu grupul Sfinx) și poezie (din Blaga, Philippide, Arghezi), recital inedit pentru un festival ca acela de la Mamaia.

Iată însă că organizatorii festivalului consideră că este insuficientă interpretarea unei singure melodii pentru a putea acorda și un recital Andei Călugăreanu. Dacă solista acceptă ambele piese — va avea și recital. Dacă nu, nu! Deci, ca Anda Călugăreanu să fie văzută pe scena festivalului de la Mamaia trebuie să cînte o piesă care nu-i convine. Deci, pentru a urmări un recital muzică-poezie al unei cîntărețe de *muzică ușoară* trebuie ca aceasta să cînte o piesă, după părerea ei, proastă.

Așadar, în muzica ușoară, domeniu supus *permanent* înnoirii, nou își face loc cu greutate

...Și totul a pornit de la acel interviu

Și totul din cauza unui interviu în care Anda Călugăreanu a spus doar ce gîndea.

GEORGE STANCA ■

top

1. Fii soarelui (muzică și text Dan Aldea) — Sfinx. *2. Un om pe niște scări* (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. *3. Războinicii* (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac. *4. Inimă de piatră* (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM. *5. Mica țiganiadă* (Nicolae Covaci — Șerban Foarță, Andrei Ujică) — Phoenix. *6 Drumul* (Petre Magdin — Eugen Rotaru) — Dida Drăgan. *7. Pînă departe* (Nichi Dorobanțu — Flavia Burei) — Nichi Dorobanțu. *8. Coborîse primăvara* (Mihai Cernea — Virgil Carianopol) — Sfinx. *9. Pădure liniștitoare* (Mircea Florian) — Mircea Florian. *10. Cîntec între apele țării* (Doru Stănculescu — Constantin Săbăreanu) — Doru Stănculescu.

TOP FLACĂRA poate fi ascultat în fiecare sîmbătă la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București.

Muzică pop bună se poate face și în trei, prelucrînd chiar și din operele lui Musorgski sau Aaron Copland. Un exemplu: Emerson, Lake and Palmer.

TOP «FLACĂRA» — TALON NR. 26

1

top panorama

● Un nume nou în muzica pop românească, formația orădeană Miraj: Viorel Repciuc — chitară solo, Cornel Ungur — baterie, Gheorghe Ivan — bas, Vasile Foica — flaut, Alexandru Szabo — voce. Grupul orădean are cîteva înregistrări la Radio Cluj și este cîștigătorul fazei județene a festivalului concurs «Flori de mai» (foto 1)

● Formația feminină Venus «N» cîntă încă din luna mai pe litoralul bulgăresc al Mării Negre

● Pop-Clubul londonez, care pe lîngă clubul propriu-zis deține și o emisiune la postul de radio BBC, îl are ca președinte de onoare pe Cliff Richard. În prezent, clubul numără 60 000 de membri. În fotografie: Tommy Vance (centru), disc-jockey-ul Pop-Clubului, alături de cei mai «bătrîni» membri. (foto 2)

● Liviu Tudan și Petre Iordache (ex-Sfinx, autorul melodiei «Peste vîrfuri»), cîntă în prezent la restaurantul «București» din Berlinul de est, integrați în formația condusă de Pa. Ghenței. **G.Ș** ■

2

procesul lui badea cîrțan

Era un cioban. Un cioban din spațiul acestei coroane a Carpaților, al cărui port semăna atît de mult cu al îndepărtaților săi strămoși, încît atunci cînd la Roma, unde mersese pe jos pentru a participa la un congres de orientalistică, a vegheat lîngă Columnă, alături de profilurile sculptate în piatră, un trecător a exprimat uimirea celor care îl priveau: «A coborît un dac de pe Columnă!» Nu și-a schimbat opincile nici atunci cînd Spiru Haret, ministrul școalelor din București, l-a obligat să primească 200 lei ca să-și cumpere cizme. Venind după un alt transport de cărți, la dojana ministrului, care l-a văzut tot în opinci și care l-a întrebat dacă a primit banii, i-a răspuns: «Da. Am cumpărat pe ei cărți. Astea erau mai de lipsă decît cizmele.» Și cum ministrul a insistat, l-a întrebat: «Doresc să întreb pe domnul ministru dacă vorbește cu opincile mele ori cu capul meu?!»

Era un cioban a cărui înțelepciune venea de departe, de foarte departe, de la neasemuita condensare de filozofie a constructorilor marelui sanctuar de la Sarmisegetuza, de la cei ce au creat monologul despre adînca înțelegere a neființei și rațiunii ființei, a bucuriei contopirii cu eternitatea din Miorița, de la cei ce au înțeles necesitatea jertfei pentru frumos și înălțare, numiți Manole. Credința lui în puterea gîndului și cuvîntului adevărat de a aduce dreptate și bine avînd-o foarte de departe, o avea întărită, mai apropiat, de la umaniștii ardeleni în frunte cu Olahus, Honterus sau Coresi, de la pleiada iluminiștilor transilvăneni. Poate că Șincai, purtîndu-și desagii cu adevăr, trudit, încovoiat, istovit, colindînd drumurile Transilvaniei, înfrînt aparent de prigonitorii adevărului care l-au interzis publicarea operei sale fundamentale, dar conștient de împlinirea datoriei sale umane, mergînd spre neființă spre a lăsa istoriei efigia lui de martir al gîndului drept, a întrezărit printre cei mulți care vor prelua pe umerii lor greutatea desagilor săi și pe acest cioban. Și poate, la rîndul său, ciobanul din Cîrțișoara Făgărașului, care nu avea altă carte mai venerată printre iubitele sale cărți decît Hronica lui Șincai, era conștient că ori de cîte ori împărțea cuvinte de îmbărbătare tinerilor care îl înconjurau repeta gestul lui Șincai cu ocazia ultimei vizite la Blaj, cînd s-a despărțit de învățăceii tulburați de figura sa de cărturar martirizat cu cuvintele: «...purtați-vă bine...»

A fost un cioban plin de demnitate și de credință în dreptatea poporului său, care, de pildă, fiind în capitala unde se aniversau o mie de ani de la înființarea statului respectiv, atunci cînd a fost întrebat cu emfază: «Cînd vă sărbătoriți și voi...?», a răspuns: «Niciodată! Noi n-avem ce să sărbătorim. Noi nu am venit în Transilvania. Noi am răsărit din pămîntul ei».

Un cioban capabil să domine și să convingă savante discuții în foruri academice, primit cu plăcere în casele multora dintre învățații și literații vremii (multe, multe nopți a fost găzduit la prietenul său Coșbuc), despre care Nicolae Iorga scria: «Sînt persoane cu studii superioare serioase și vorbesc 3–4 limbi și cînd sînt trimise în străinătate nu lasă urme și citeodată se evidențiază în a ne face de rîs. Cîrțan vorbește numai românește și cutreieră Europa. Pe unde trece deschide sufletele pentru neamul său», iar badea Cîrțan, în pitorescul său stil de a se exprima, spune despre Iorga: «Domnul Iorga are cărți peste tot, pe pereți, pe sub mese, de nu se poate învîrti de ele. Apoi dacă într-o turmă este o oaie țigaie, alta țurcană, de-i laie ori bălaie și alta bîrsană, de la toate scoate lapte alb și din el face caș. Așa face el de adună cărți mai pătimaș ca mine». Își adjudeca finalul oricărei dispute, de multe ori prin replici concise, decisive, ca exclamația lui referitoare la împărțirea nedreaptă a provinciilor românești, ajunsă celebră «Cine dracu a mai văzut graniță prin mijlocul țării?!» Celor cărora le împărtea cărți, le cerea socoteală interogîndu-i despre felul în care le-au înțeles conținutul, cerînd rivnă la învățătură îndeosebi tinerilor. «Inspectîndu-l» astfel pe tînărul Ghibu, ajuns student la filozofie la București, se cățărește cînd aude că e în dormitorul internatului, dar găsindu-l acolo studiind, îi spune: «...cînd am auzit că ești în dormitor a trebuit neapărat să vin să îți spun că puteai dormi acasă la Sălișteș, că nu pentru asta te-au trimis părinții la București, dar văd că te-am găsit muncind și nu dormind. Îmi place așa...»

Ciobanul care și-a plimbat opincile pe drumurile Italiei, Franței, ale Ierusalimului, Vienei, Budapestei și atîtor alte orașe, înțelegînd serviciul pe care îl poate face poporului său prin răspîndirea cărților, timp de 14 ani, întrerupt doar de perioada detenției, va transporta neîncetat pe cărările tăinuite ale munților, pe așa-zisele «vămi ale cucului», tone de cărți în desagii săi.

Sîntem în anul 1902. După ce participă la înmormîntarea patriotului dr. Ion Rațiu, a cărui sănătate a fost macerată în temnițe, răspunde invitației de a participa la serbările seminarului Veniamin Costache, unde ascultă programul stînd în picioare, lîngă ușă. La întrebarea mitropolitului Moldovei de ce nu a venit să ocupe un loc mai în față, răspunde: «Prea-sfinte, m-am gîndit la cuvintele scripturii că cei din urmă vor fi cei dintîi». Iar apoi cînd tinerii se string în jurul lor, îi întreabă ce trebuie mai întîi ca să se facă un gard. După fel și fel de răspunsuri le spune: «Gardul are mai întîi lipsă de pămînt; ei nu poate sta în aer. Pămîntul este țărănimea...» Și aici, ca și la alte adunări, vorbește auditoriului despre mărturia latinității și drepturilor noastre, despre Columna lui Traian, pe care a văzut-o la Roma și «a atins-o cu mîinile sale».

În anul următor, jandarmii din comuna Porumbacu îi ațin calea și îl surprind aducînd sacii cu cărți. Este atît de aspru maltratat că aproape două luni nu a putut atinge pămîntul cu tălpile umflate de lovituri. Dar mai mult ca torturile l-a durut pierderea depozitului său de cărți din comuna Cîrțișoara. După cum rezultă din procesul-verbal încheiat de jandarmi, cu această ocazie au fost confiscate 76 671 de volume!

Este condamnat la un an închisoare, dar nici de această dată nu l-a durut pedeapsa cît actul barbar al arderii unei părți din cărțile sale în fața lui și a instanței. Judecătorul îl întreabă cum se simte cînd îi ard cărțile, iar condamnatul îi răspunde: «Cum te-ai simți dumneata, dacă am da foc soției dumnitale care este de față». Judecătorul traduce replica soției sale, adăugînd «Omul acesta este ca o apă de munte, pe care nu poți să o tulburi». Riscînd un nou proces, de această dată pentru ultraj, Cîrțan continuă: «Află că nimic nu se vindecă mai greu decît rănile produse sufletului. Multe din ele nu se vindecă niciodată. Apoi, să mai știți că mersul lumii nu poate fi oprit de nimeni».

După executarea pedepsei, primul drum îl face la Budapesta pentru a se plînge primului ministru. Intră în audiență la acesta, însoțit ca translator de către Huszár Antál și după ce se plînge că a fost bătut și i s-au confiscat cărțile pe nedrept, care să-i fie restituite. Primul ministru se enervează și vorbește răstit, dar badea Cîrțan îi spune că nu are de strigat, dacă chiar dorește, decît la jandarmii săi, nu la el, fiindcă ei au călcat legile, nu el. «Este o faptă urîtă — spune în încheiere — să luminezi pe acei care trăiesc în întuneric? Acest lucru l-am făcut și îl voi face cît trăiesc, orice s-ar întîmpla cu mine». Primul ministru devine mai concesiv, îi spune că va fi liber și i se aprobă în parte plîngerea, dar, la despărțire, badea Cîrțan îi mai spune cîteva demnitarului, dar grijuliul translator nu le mai traduce, ci îl ia de mînă spunîndu-i: «Haide măi, Păcală, că altfel dăm de năcaz amîndoi»

Își reia neobosit activitatea dar curînd este reținut timp de 60 de zile de către șeful poliției din Brașov, pentru motivul că a dăruit cărți românești elevilor de la Liceul «Șaguna» din Brașov. Din nou pleacă la Budapesta în audiență la primul ministru imediat ce este eliberat și din relatarea sa publicată în ziarul «Poporul Român» rezultă că în finalul discuției i-a spus acestuia că dacă nu primește cărțile înapoi va aduce altele, fiindcă nu poate fi lăsat poporul în întuneric.

Urmează anii în care deputații patrioți din Dietă redeschid tot mai vehement lupta pentru drepturile poporului asuprit, renunțînd la tactica «pasivistă», ani în care desagii și sacii lui badea Cîrțan sînt plini nu numai de cărți ci și de ziarele bucureștene care relatează furtunoasele dezbateri parlamentare. Nu mai cunoaște ceas de odihnă și își continuă drumurile indiferent de vreme și greutăți. Așa se întîmplă că în iarna anului 1911 este surprins de o avalanșă în munți, reușind să se smulgă de sub acoperirea zăpezii abia după cîteva zile de eforturi supraomenești.

A fost ultimul său drum. Nu își mai poate reciștiga puterile pentru a transporta desagii cu cărți peste cărările ascunse ale munților și înțelege că e semn de plecare pe alt drum spre a lăsa loc legendei despre el, a frumoasei legende despre ciobanul care împărțea cărți adevărate și frumoase, spre ridicarea neamului său, a legendei care va face din numele său un simbol.

Adoarme liniștit sub un brad, avînd lîngă el o carte de poezii, deschisă la versurile lui preferate, «Miorița», poate cu gîndul la neasemuit de frumosul monolog al ciobanului care își privește trecerea spre neființă ca o contopire cu eternitatea.

EMIL POENARU ■

SCRISORI CU ADRESĂ

invazia mormolocilor

Agenția France Presse transmitea zilele trecute o știre alarmantă: în regiunea Vernoux-en-Vivarais, din sud-estul Franței, sute de mii de mormoloci au invadat solul, formînd un imens strat brun, dens și amenințător. Invazia mormolocilor devenise cu atît mai primejdioasă, cu cît ea coincidea cu o teribilă și neliniștitoare proliferare a omizilor.

Să pariezi pe un milion că era vorba de o operațiune combinată, parcă pusă la punct de un diabolic strateg atlantic, adept al «acțiunilor complexe de intimidare și descurajare». Căci, în timp ce unitățile amfibii ale mormolocilor debarcau în valuri succesive pe sol, transformîndu-l într-un imens covor viscos, escadrilele de omizi operau din văzduh, nimicind frunzele și aducînd arborii la starea de schelete.

Dar, deși atît de ingenioasa, rapida și neașteptată, operațiunea lansată de mormoloci și omizi a eșuat complet. Vivarezii și-au suflecat mînecile și, cu mijloace fizice și chimice nu prea complicate, au lichidat invazia larvelor, făcîndu-le zob.

Se pare însă că invadatorii ar mai fi avut unele șanse, dacă un mormoloc mai înfipt ar fi difuzat un mesaj prin care ar fi precizat rațiunile debarcării-surpriză; de pildă, faptul că batracienii sînt mai vechi pe acest pămînt decît însiși patricienii romani; că scufundătorii moderni cei mai temerari, «oamenii-broască», le-au împrumutat numele, ceea ce confirmă autoritatea tehnico-științifică a batracienilor; că termenul de «broască» a fost extins în mod abuziv la unele obiecte și chiar la unele plante, fără consultarea batracienilor autorizați; că termenul a fost introdus în proverbe și expresii cu sens peiorativ («ochi de broască», să zicem). La rîndul lor, omizile ar fi putut organiza o conferință de presă, de exemplu, în cadrul căreia s-ar fi repezit să explice de ce au venit în sprijinul unităților amfibii ale mormolocilor.

Dar cum mormolocii și omizile nu cunosc încă asemenea mijloace de «explicitare», acțiunea lor conjugată a fost respinsă. Ca urmare, episodul «Vernoux-en-Vivarais» n-a apărut pe prima pagină a ziarelor, ci la un umil și pricăjit «fapt divers»

ION CÂRJE ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

un oftat

Păcat de leul berber! Păcat de struțul arab ca și de ursul american! Păcat și de iepuri, și de căprioare, și de porcii mistreți — aceștia pierind pe autostrăzi și șosele, călcați de mașini, după cum anunță revista «Mediul ambiant 2000».

Păcat și de arici! Se zice că ariciul este amenințat chiar cu dispariția totală. Cum va fi lumea fără arici? Am impresia că fără arici lumea va fi ceva-ceva mai puțin veselă. Ariciul nu era numai un suflet ca toate sufletele, dar mi se părea și un delicios gag al naturii.

Păcat, păcat, păcat de toate viețuitoarele care dispar prin acțiunile regelui naturii — omul! Toate — așa cum au fost, bune, rele — au avut un rost, un sens, chiar dacă neposedînd idei n-au avut istorie. Dar toate ne-au lăsat măcar o fabulă.

Să mi se permită să dau cel mai îndurerat oftat pentru rinoceri. «Se poate presupune — scrie în revista mai sus-pomenită — că încă în acest deceniu vom asista la exterminarea totală a rinocerilor». Păcat. Ei au inspirat omului una din cele mai acute, una din cele mai necesare, una din cele mai viguroase metafore ale secolului XX. Privindu-i ca nimeni altul pînă la el, un om a emis un strigăt de groază și curaj împotriva a tot ce e odios, a tot ce e nemernic, a tot ce e insuportabil — întunecarea fascistă a spiritului, transformarea omului din nou în fiară. Piesa aceea de geniu care le poartă numele va rămîne în conștiința omenirii cît timp va exista pericolul fascizării vieții pe planeta noastră. Rinocerii vor pieri, însă. Pot spune totuși că de cînd știu că ei au inspirat omului o capodoperă — ei, înfricoșători și detestabili pe scenă, mi-au devenit foarte dragi de cîte ori îi văd în viață, în junglă, îmbăindu-se, așa urîți cum sînt, în fluvii, alergînd în turme, fără să știe ce-a făcut omul din ei? Citind acum că pier, omoriți de oameni, mă gîndesc totuși că rinocerii și-au făcut datoria și e păcat și de viața lor. Ei ne-au dat mai mult decît o fabulă, mai mult decît o cană cu lapte și-o piele de argăsit. Ne-au dat un gînd mare, o metaforă, o cutremurare. N-aș putea să spun: «rinocerul și-a făcut datoria, rinocerul poate să piară...» Nu, n-aș împușca rinoceri, în junglă, oricît îi urăsc pe scenă. Uitîndu-ne mai departe la ei, lăsîndu-i în viață, poate că ne-ar mai veni o idee minunată din care să extragem putere, artă și înțelepciune.

RADU COSAȘU ■

Unul din cele mai spectaculoase momente ale deschiderii anualului «Festival al orașului Londra» a fost fără îndoială și turnirul, organizat după toate regulile medievale.

COPERTA NOASTRĂ
Fotografie de ELENA GHERA

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Casa poștală 41 12. Of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: DAN BÎRLĂDEANU

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Acord poetic

Avînt 4

Casa fierarului

Zori de lumină

Reproduceri color: VASILE MÎNECAN ■

BRĂDUȚ COVALIU

Se poate afirma: Brăduț Covaliu este una dintre personalitățile picturii moderne românești. Argumentele ni le oferă o operă clădită de pe aceeași atitudine a înaltei probități creative, profesionale, sociale, de-a lungul a trei decenii, atingînd azi, cu recenta expoziție amplă de la Dalles, cînd artistul a împlinit cincizeci de ani, un impresionant prag al calității, acela al deplinei maturități. Pictura lui Covaliu este un univers bogat și complex, ca un arbore viguros, trăgîndu-și seva vitală din pămîntul acestei țări, din tradițiile sănătoase ale școlii românești de pictură, din cultura populară — entități și conștiințe cărora ai dreptul să le raportezi mereu creația artistului; un arbore ramificîndu-și plenar coroana pe temeiul criteriului reprezentării, al figurării funciare ce nu refuză, dimpotrivă, asimilează cu luciditate experiența culturală a tendințelor și programelor picturale postcézanneene. Peisajul — nu atît «gen» cît «atitudine», prin care Covaliu a atras atenția și a suscitat inițial interesul (este Covaliu, spunea cîndva Frunzetti, unul dintre cei mai autentici poeți ai peisajului pe care ni i-a dat școala românească de pictură de la începuturile ei și pînă azi) — peisajul constituie nu numai cadrul de viață, ci și *modul de manifestare a vieții pe planul acțiunii omului*, al acțiunii creatoare. Atitudinea, situarea omului în univers (cu reacțiile lui firești, de la bucurie la tristețe, de la îndoială la încredere) se dezvoltă în acțiune (de la investigare și luare la cunoștință, la luare în posesiune și transformare). Cadrul de viață se confundă astfel cu procesul însuși al vieții. Un proces pe care-l cunoaște și poezia noastră populară și pictura noastră modernă: Grigorescu, Andreescu, Luchian. Pe temeiul acestei comuniuni se concretizează în materie picturală (care, analizată «în sine» își dezvăluie calități de expresie promovate de «abstracționismul» liric și expresionist) și se formulează captivant în imagine ideile pictorului: «Meșterul Manole», «Poetul», «Un om din sat», «Întîlnire la Cîmpeni» etc., etc. Pe temeiul acestei comuniuni se dezvoltă, mai evident în ultima vreme, forța dinamică a picturii de idei a artistului. Încărcătura energetică se declanșează: argumentul nu e dat de materia picturală «în sine» (care, din acest punct de vedere analizată, răspunde exigențelor dinamismului din pictura futuristă); materia constituie, și de data aceasta, suportul, condiția de concretizare a ideilor și sentimentelor. Figurarea se limitează la «motivul calului», dar interpretarea motivului naște o lume întreagă în care «mitologia» proprie a creatorului își dezvăluie capacitatea de a-l subjuga pe privitor, cu simplitatea cu care ne convinge și ne cucerește totdeauna marea frumusețe a ordinii și armoniei. În general, elementele figurative ale compoziției sînt reduse ca număr: o imaginară casă țărănească de munte, cu acoperișul de stuf ori paie de mai multe ori mai înalt decît casa propriu-zisă, un imaginar arbore cu trunchiul viguros și ramurile dramatic întinse în bătaia vîntului ori calm înălțate spre seninul cerului. Uneori motivele sînt abreviate pînă la configurarea unor simple semne picturale. Dar cu aceste semne, ordonate cu un acut simț al ritmului și al edificiului de ansamblu, se alcătuiesc imaginile în care culorile, arbitrar alese în raport cu culorile din natură, sînt decantate în nuanțe de-o tandrețe vibrantă și de o accentuată forță a expresiei. Iar la capătul unei asemenea cercetări întreprinse în fața picturii lași la o parte instrumentele de cercetare, noțiunile și conceptele despre tehnica artistică a picturii și comunici direct cu ceea ce pictura spune. Mai mult decît un discurs despre frumusețea vieții și a omului, ea exprimă frumusețea însăși. Pictura lui Covaliu, de o inconfundabilă originalitate și de o modernitate evidentă, are darul de a te captiva îmbogățindu-te cu acel sentiment de încredere solidă în condiția umană.

HORIA HORSIA ■

Acest număr al revistei noastre s-a tiparit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII – NR. 30 (999) – 20 IULIE 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

ELEVII-BRIGADIERI DIN POIANA BRAȘOV VISEAZĂ SĂ DEFILEZE LA 23 AUGUST ÎMBRĂCAȚI ÎN SALOPETE

«adevărații bărbați îmbătrînesc construind hidrocentrale»

LITORAL '74 - INVITAȚIE LA ODIHNĂ ȘI SĂNĂTATE

ROMÂNIA - DURATĂ ȘI DEZVOLTARE:
DOLJ ȘI GALAȚI

Nikolae Čaušesku

IZABRANI SPISI

IC „KOMUNIST", Beograd
1974.

«O NOUĂ CONCEPȚIE DESPRE ÎNSUȘI PROCESUL DE CONDUCERE A VIEȚII SOCIALE»

Recent a apărut la Belgrad un volum cuprinzînd ample selecțiuni din expunerile, cuvîntările și interviurile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Lucrarea, retrasînd calea istorică a Partidului Comunist Român și dezbătînd problemele actuale ale făuririi societății socialiste și ale politicii externe a partidului, oferă cititorului din țara prietenă o imagine vie a țării noastre, a vastei opere de edificare socialistă întreprinsă de poporul român sub conducerea comuniștilor. Ultima parte a volumului este consacrată relațiilor de prietenie și strînsă colaborare dintre România și Iugoslavia.

Biografia care prefațează volumul evocă cele mai semnificative momente din viața tovarășului Nicolae Ceaușescu, activitatea sa revoluționară, pecetea pe care personalitatea sa a imprimat-o asupra desfășurării vieții noastre politice, economice și sociale.

«Secretarul general al Partidului Comunist Român — subliniază prefața — a imprimat o nouă concepție despre însuși procesul de conducere a vieții sociale. Vizitele de lucru, plecările pe teren acolo unde se hotărăște soarta noilor realizări, consfătuirile la fața locului cu factorii incluși direct în acest proces au devenit o practică obișnuită care, prin eficiența și operativitatea sa, dă rezultate excepționale. Un asemenea mod de lucru, deosebit de energic, a devenit practica generală pe care o folosesc toate cadrele de conducere. Așadar, a fost instituționalizat dialogul neîntrerupt cu poporul».

«În deplină putere creatoare, în țară și în afara granițelor ei — se arată în încheiere — înconjurat de respect, încredere și prietenie, Nicolae Ceaușescu contribuie, prin energia și talentul său, la crearea unei lumi mai bune, la prosperitatea ei, la dreptate și pace».

EVOLUȚIA MEREU ASCENDENTĂ A RELAȚIILOR ROMÂNO-SIRIENE

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit, miercuri după-amiază, în stațiunea Neptun, pe ministrul turismului din Republica Arabă Siriană, Abdallah Al Khami.

În timpul convorbirii ce a avut loc au fost relevate cu satisfacție bunele relații existente între România și Siria, evoluția lor mereu ascendentă, hotărîrea comună de a traduce în viață înțelegerile și acordurile convenite între președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez Al Assad.

În acest cadru s-a subliniat că intensificarea schimburilor în toate domeniile de activitate, inclusiv în cel turistic, influențează în mod pozitiv strîngerea relațiilor prietenești, contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere între țări și popoare, la promovarea idealurilor de pace, înțelegere și cooperare internațională.

COOPERARE RECIPROC AVANTAJOASĂ

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, la 17 iulie, în stațiunea Neptun, pe Maurice Tempelsman, președintele companiei miniere «Tempelsman and Son – Inc» din S.U.A., și pe Theodor C. Sorensen, consilier juridic al companiei.

Președintele Nicolae Ceaușescu s-a întreținut cu oaspeții asupra unor probleme privind cooperarea dintre compania minieră «Tempelsman and Son – Inc» și întreprinderi economice de specialitate din țara noastră. În timpul convorbirii s-a apreciat că există reale posibilități pentru realizarea unei cooperări largi, reciproc avantajoase, inclusiv crearea de societăți mixte și conlucrarea pe terțe piețe.

ROMÂNIA ŞI R.P.D. COREEANĂ: PRIETENIE FRĂŢEASCĂ

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit, la 15 iulie, în staţiunea Neptun, pe tovarăşul Kim Ir, membru al Comitetului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, premierul Consiliului Administrativ al R.P.D. Coreene, care s-a aflat la tratament medical în ţara noastră.

Într-o ambianţă de caldă prietenie s-a exprimat deplina satisfacţie pentru stadiul mereu ascendent al relaţiilor bilaterale dintre cele două ţări şi partide, apreciindu-se că ele evoluează spre binele celor două popoare, corespunzător dezvoltării cu succes a construcţiei socialiste atît în România, cît şi în R.P.D. Coreeană, al cauzei păcii şi socialismului.

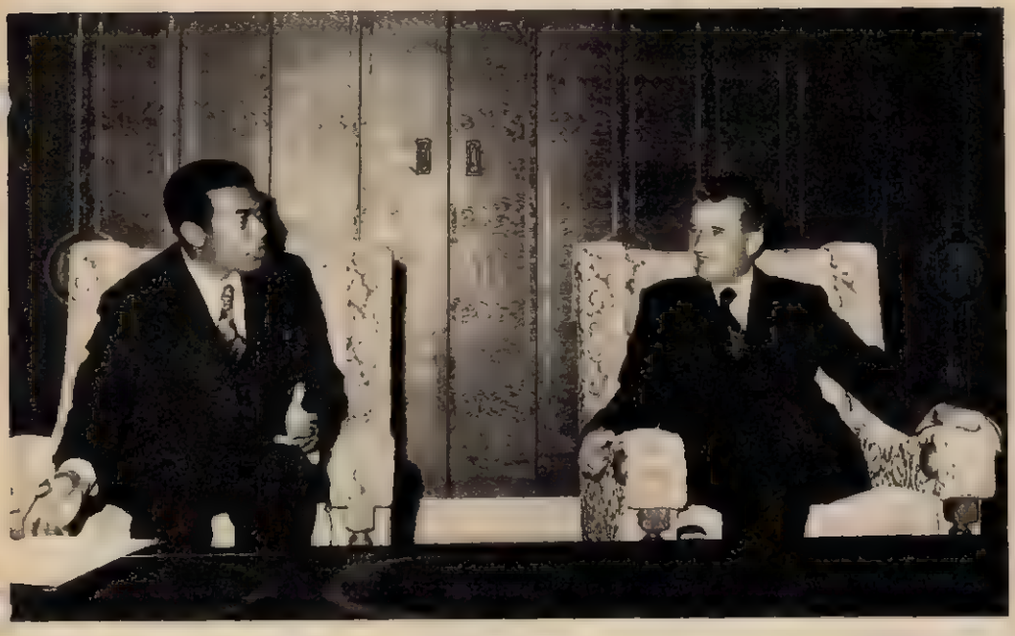

COLABORARE ROMÂNO-MALGAŞĂ

Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a primit, la 12 iulie, în staţiunea Neptun, pe ministrul afacerilor externe al Republicii Malgaşe, Didier Ratsiraka, conducătorul delegaţiei guvernamentale malgaşe, care a participat la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de colaborare româno-malgaşă.

În timpul convorbirii s-a apreciat cu satisfacţie că între Republica Socialistă România şi Republica Malgaşă se dezvoltă bune relaţii de prietenie şi colaborare, întemeiate pe respectul independenţei şi suveranităţii naţionale, pe neamestec în treburile interne, egalitate în drepturi şi avantaj reciproc, ambele părţi exprimînd dorinţa de a acţiona şi pune în valoare noile posibilităţi de amplificare a cooperării economice între cele două state.

Au fost abordate, de asemenea, unele probleme ale vieţii politice internaţionale, evidenţiindu-se, cu acest prilej, rolul crescînd ce revine ţărilor mici şi mijlocii în promovarea unor relaţii interstatale noi, bazate pe principii democratice de echitate şi deplină egalitate în drepturi între toate statele lumii.

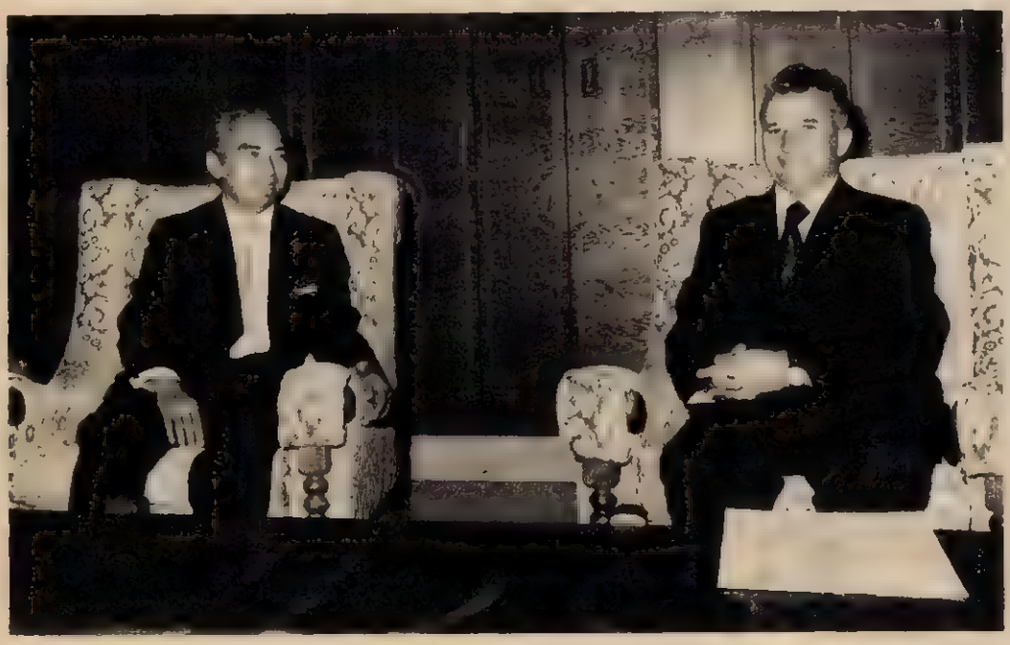

VIZITA OFICIALĂ A MINISTRULUI AFACERILOR EXTERNE AL REPUBLICII INDONEZIA ÎN ŢARA NOASTRĂ

Preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a primit, la 16 iulie, în staţiunea Neptun, pe ministrul afacerilor externe al Republicii Indonezia, Adam Malik, care a făcut o vizită oficială în ţara noastră.

În timpul convorbirii s-a subliniat că intensificarea schimburilor şi contactelor la nivel guvernamental, acordurile încheiate creează condiţii favorabile pentru concretizarea dorinţei celor două state de a conlucra fructuos pe baza principiilor respectării independenţei şi suveranităţii naţionale, a egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc.

În acest cadru a fost relevată hotărîrea comună de a întreprinde noi acţiuni pentru valorificarea multiplelor posibilităţi de dezvoltare a relaţiilor dintre România şi Indonezia, în toate domeniile şi îndeosebi în cel economic, în interesul ambelor popoare şi al cooperării internaţionale.

ELEVII - BRIGADIERI DIN POIANA BRAȘOV VISEAZĂ SĂ DEFILEZE LA 23 AUGUST ÎMBRĂCAȚI ÎN SALOPETE

Șantierul de muncă patriotică al elevilor din județul Brașov s-a deschis la 15 iunie, cînd o sută douăzeci de elevi, numai bărbați, cum aveam să aflu, au urcat în Poiană cu autobuzul și cu oarecare neîncredere în forțele lor, chemați fiind să contribuie în mod direct la împlinirea unui proiect pretențios: construirea a trei hoteluri însumînd cu totul și cu totul douăzeci și cinci de etaje.

Iosif Varga, în viața de toate zilele activist al Comitetului municipal Brașov al Uniunii Tineretului Comunist și în această vacanță școlară comandant al taberei din Poiană, recunoaște că primele zile au fost poticnite. Greutatea cea mai mare a apărut la deșteptare. Elevii trebuiau să se scoale din pat la cinci și treizeci dimineața, goarna suna și ei se întorceau pe partea cealaltă, obișnuiți pînă atunci mai ales cu tezele și cu orele de practică, și mai puțin cu munca urnită din zori. Din cauza acestei neobișnuințe și din cauza lopeților, brigadierii au făcut repede bătături, dar nici unul nu s-a plîns. Aș exagera, a continuat comandantul, dacă aș spune că acelea erau primele bătături din viața lor, nu erau, mai făcuseră jucînd tenis, dar asta era, desigur, cu totul altceva.

Dacă a existat, revin, neîncredere din partea brigadierilor, atunci a existat o oarecare neîncredere și din partea constructorului, a oamenilor de pe șantier, a meseriașilor lucrînd în cadrul Trustului de construcții din Brașov. Emil Cosma, șeful lotului, profesionist funcționînd de 19 ani în serviciul trustului, om care nu se laudă cînd afirmă că a construit apartamente pe toate străzile orașului de sub Tîmpa, explică această teamă la modul cel mai politicos și mai omenesc cu putință: rezervele constructorului au fost legate îndeosebi de greutatea lucrării, de faptul că hotelurile se înalță pe tălpi de stîncă și că, în general, toată treaba cere o exactitate și o răspundere neobișnuite.

După cîteva zile de tatonare însă, distanțele au dispărut. Elevii au înțeles că tabăra lor nu este de odihnă decît în măsura în care aerul altitudinii fortifică plămînii și în care peisajul încîntă ochiul, ci de muncă, venind ei acolo prin proprie dorință să învețe să muncească, și chiar să muncească, pentru a ști să intre în viață și cu altă armă decît cu cea căpătată din învățătură. Maistrul principal Cosma recunoaște că, la început, i-a urmărit pe băieți neîncrezător, bănuind că aceștia mai mult vor încurca decît vor

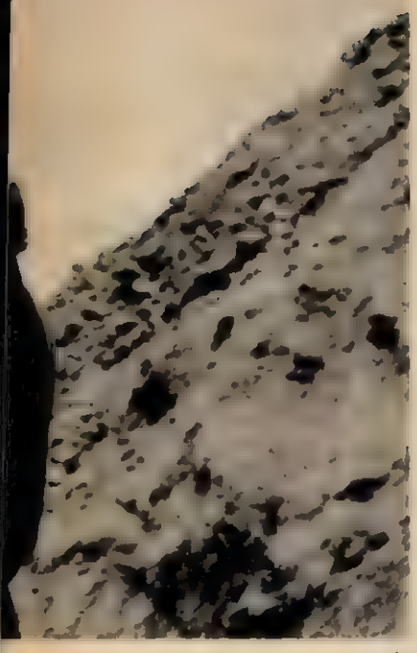

Seria a doua a taberei a săpat în prima zi peste o sută de metri cubi, bătînd toate recordurile. Nu ne-a venit să credem, a recunoscut Emil Cosma, dar am verificat și era exact.

Fotografii de ELENA GHERA

Zece lopeți scriu cu mîndrie simfonia muncii.

ajuta. Repede s-a convins de contrariu: l-a surprins mai întîi entuziasmul elevilor, apoi dorința de a se face utili, în sfîrșit, cunoștințele lor, modul cum calculau cu exactitate verticalitatea șanțurilor, cum manevrau vizoarele, mă rog, calitatea ireproșabilă a lucrărilor, fie că era vorba de trasarea conductelor, de stivuirea materialelor, de descărcare sau de turnarea betoanelor. Astăzi, la cîteva săptămîni de la inaugurare, cînd lucrează efectiv cea de-a doua serie de elevi, tabăra a devenit rentabilă, și-a acoperit toate cheltuielile și a început să producă, economisind forța de muncă a șantierului, făcînd treaba pe care ar fi îndeplinit-o șaizeci de muncitori în timp de o lună.

«Azi am lucrat mult. Pe șantier a fost o zi de muncă maximă. La zestrea noastră de 520 metri cubi de săpături s-au mai adăugat 90. Pot să spun că am lucrat cu spor. Sîntem realmente obosiți, dar găsim resurse și pentru finala campionatului de baschet al taberei. Pînă la urmă, a cîștigat echipa liceului nr. 1 din Brașov, după un meci echilibrat, arbitrat de Adrian Flips, antrenor la Dinamo. Făcînd bilanțul, ne dăm seama că sîntem pe punctul de a acoperi cheltuielile, ba chiar de a produce în plus. Seriozitatea băieților mă face să cred c-o să ieșim bine. Constructorul zice că o să fie chiar foarte bine. Poate e prea mult».
(Din jurnalul de bord al taberei).

Alexandru Niro, elev în anul al treilea al Liceului «Unirea» din Brașov, este șeful celei mai bune brigăzi a acestei serii, brigada cu numărul patru, despre care-mi spune că este fruntașă pînă acum și că va fi și de-acum înainte. Provine dintr-o familie de muncitori, tatăl lucrează ca turnător la «Rulmentul», au construit împreună, acasă, o bucătărie și o verandă, dar nu poate să afirme că are experiență în muncă. De aceea s-a bucurat auzind că trebuie să vină în această tabără și, dacă tot a venit, a hotărît, el și brigadierii din subordinea sa, să nu se facă de rușine, să pună mîna și să ducă la îndeplinire toate sarcinile. Mărturisește că nu este foarte simplu, terenul e tare, stînca trebuie spălată în adîncime, nu este foarte simplu, dar este pe potriva forțelor și priceperii lor, în așa măsură încît — fiind săpăturile brigăzii sale de excepțională calitate — nu mai este nevoie de cofraje, și betonul pentru fundații se toarnă direct în șanțuri.

N-are bătături pentru că, îmi spune, de la tîrnăcop nu se fac. Doar de la lopată, deși la lopată este mai ușor, așa că el a ales tîrnăcopul, ca șef ce se află și ca exemplu ce trebuie să fie. Încheieturile îl dor. Are și băsici, nu puține, dar se arată bucuros că lucrează direct în stîncă și o biruie, că, în felul său, contribuie la înălțarea unui hotel de numele căruia este încîntat, dat fiind faptul că se va numi «Vulturul». Regretă foarte tare că brigada pe care o conduce a pierdut trenul spre finala de fotbal a taberei, are în grijă treizeci de elevi, adică treizeci de brigadieri, cum zice, cu toții băieți serioși, și umaniștii și realiștii, atît de la locul lor și de puși pe muncă, încît îi este foarte greu să afirme că unii ar lucra mai abitir decît ceilalți. Muncesc cu toții la fel, bucuroși cînd sînt citați seara, în careu, pentru numărul mare de metri cubi de pămînt săpat. Se felicită reciproc și, uneori se invidiază, așa cum am înțeles că face brigada lui Alexandru Niro auzind că echipa elevilor din Săcele a săpat într-o singură zi treizeci și doi de metri, cu numai paisprezece oameni.

Se simte în Poiană ca acasă. Crede că săptămînile petrecute aici sînt un mare cîștig pentru viața lui, o adevărată școală de educație comunistă, se bucură de ele și nu vrea să se gîndească prea departe, deși cînd va termina liceul, va încerca să intre la filologie. Poate nu va reuși, gîndește cu voce tare, și atunci se va angaja oriunde. Într-o fabrică, pe un șantier, oriunde, căci lui Alexandru Niro, care va împlini în curînd optsprezece ani, nu-i e teamă de muncă.

«Organele locale de partid se preocupă îndeaproape de noi. Cu primul secretar al județenei U.T.C., Dumitru Calonceo, ne-am obișnuit. Vine în fiecare zi și ne întreabă ce facem, ce necazuri avem. Apoi le rezolvă. Masa s-a îmbunătățit substanțial, acum e bună.

Astăzi, realizările noastre au trecut din nou peste o sută de metri cubi de pămînt. În careul de seară, am evidențiat treizeci de brigadieri și, în special, grupa întîi din brigada a doua, condusă de Sandu Dragoș. Cam mulți deodată, dar așa a fost. Băieții merită».
(Din jurnalul de bord al taberei)

Dacă masa a ridicat probleme la început, disciplina a fost din prima zi foarte ferma. Deși ajuns abia în al douăzeci și patrulea an al vieții, Iosif Varga nu acceptă să facă vreo excepție de la regulă. Disciplina e una pentru toți și toți trebuie s-o respecte, de la ora deșteptării și pînă la stingere. Treaba asta a luat-o din familie, de la tatăl său, dulgher din Mereni, din familie și din meserie, avînd dinsul ca profesie de bază îndeletnicirea de instalator, cu care îi place să se laude, chiar dacă a avansat în anul al treilea al facultății de subingineri.

Altfel, treaba nu ține decît pînă la ora patru după-amiază. După ceasul acela, brigadierii se reîntorc în tabără, la barăci, acolo unde locuiesc cot la cot cu muncitorii șantierului, dar unde au multe locuri pentru destindere: club și bibliotecă, televizor, radio și altele în acest sens. În Brașov nu se coboară și din Brașov nu se intră în tabără decît în cazuri de forță majoră, așa cum s-a acceptat intrarea mamei lui Viorel Bulencea, o femeie cu pardesiu albastru, adusă de către fiul ei în fața tabloului evidențiaților ca să vadă cît îi place lui să muncească.

Au fost și sărbătoriri: patru elevi sau patru brigadieri, luați-o cum vreți, au împlinit optsprezece ani chiar acolo sus, în Poiană. Radu Ion de la liceul nr. 1 a fost primul, a primit o felicitare din partea comandantului, scrisă, și o urare în cor din partea colegilor, seara, în careu, înaintea stingerii. De scris, băieții scriu puțin. Poate că perioada e scurtă, poate că le trece timpul prea repede și prea folositor, poate că așa este de cînd lumea, ca băieții să nu se prea omoare cu scrisul... Dacă nu se omoară cu scrisul, se omoară cu munca, la figurat, bineînțeles. Adică se străduiesc pînă la capăt, cu pasiune, cu tragere de inimă, încredințați că este un lucru extraordinar ca la nici optsprezece ani să pui umărul la ridicarea unor construcții atît de semețe.

Evident, mai sînt și neajunsuri, cîteva viroze apărute peste noapte, recunoaște profesorul Tiberiu Țică din Săcele, dar asta nu înseamnă mare lucru într-o atmosferă de șantier, vie, în care tinerii se simt tineri și muncesc pe măsură.

Dealtfel, am aflat înainte de plecare că mîndria cea mai mare a elevilor din tabăra de muncă de la Poiana Brașov este legată de faptul că la 23 August vor defila îmbrăcați în salopete.

Mîndrie și vis deopotrivă.

OVIDIU IOANIȚOAIA

La turnarea betonului, totul trebuie să dureze doi timpi și trei mișcări, ca să nu se întărească materialul. În Poiană, spunea Sandu Niro, totul durează doi timpi și două mișcări.

Chiar dacă nu dau bătături, tîrnăcoapele înseamnă încercarea cea mai grea. Grea, dar biruită.

DOLJUL — UN TERITORIU PRIELNIC

Platforma industrială de la Işalniţa, situată la altă poartă a Craiovei, aduce însemne moderne pe stema ei: chimia şi energia electrică.

30

[illegible]

NICOLAE CEAUŞESCU

Tot mai numeroase pe drumurile de fier ale ţării, locomotivele electrice — mîndrie a craiovenilor şi a specialiştilor de la Electroputere.

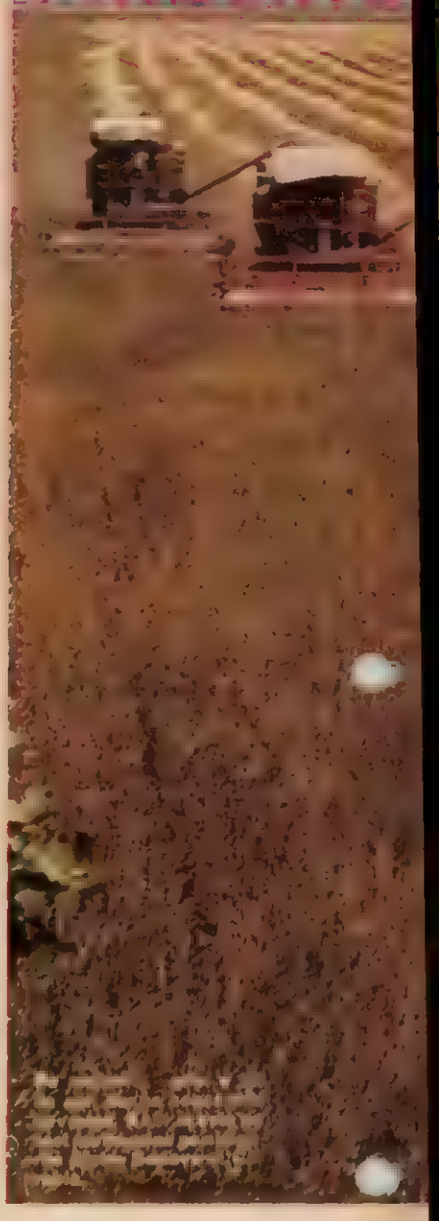

doljenii sînt oameni întreprinzători, drepţi şi aspri cu ei înşişi

Cum e azi Doljul, această a patra parte a Olteniei, unde, odată cu privilegiul de a avea inima provinciei, Craiova, trăieşte ideea de a fi a Olteniei şi nu de a fi în sine, izolată în ceea ce face? Era firesc să mă adresez tovarăşului GHEORGHE PETRESCU, prim-secretar al Comitetului judeţean Dolj al P.C.R.

— Tovarăşe prim-secretar, ştiu că Doljul este al şaselea judeţ ca mărime din ţară şi al treilea ca număr de locuitori. Ce alte realităţi distinctive mai are?

— Distinctiv mi se pare, înainte de toate, faptul că a avut loc o restructurare serioasă a profilului economic al judeţului. Dacă în 1938 peste 60 la sută din valoarea producţiei era dată de industria alimentară, structură legată direct de materia primă agricolă şi de condiţia judeţului, în aceste [illegible] decenii de schimbare revoluţionară fundamentală a societăţii noastre au apărut întreprinderi noi, ce reprezintă ramurile de vîrf ale industriei moderne — industria electrotehnică (Doljul dă actual-

SCHIMBĂRII GEOGRAFIEI

într-un deceniu, 75 de invenții

Fusesem pe nisipuri, fusesem la Bechet, fusesem pe loturile experimentale unde îngrășămintele organo-minerale au devenit ajutorul pămîntului, miracolul lui, și aveam cum se spune, reportajul în buzunar, cînd am intrat pe poarta Combinatului chimic din Craiova. Veneam să cunosc cercetătorii, pe cei cu ideea, pe cei cu nopțile pierdute în formule chimice și apoi în laboratoarele de cercetare, și apoi în stația-pilot de încercare, dar drumul a fost mai greu de străbătut (decît mi-am închipuit), fiindcă a trebuit să treacă prin biroul inginerului Dan Emil, șeful serviciului tehnic din Centrala îngrășămintelor chimice, zgîrcit la vorbă din fire și prudent — cum îi stă bine unui inginer — cînd se fac afirmații despre noul absolut în știință și tehnică, sau despre brevete și invenții. Da, este de acord că activitatea de cercetare, cea de îmbunătățire a produselor existente în fabricație și cea de creare de *produse noi* sînt ca un fel de pact pe care îl face inginerul chimist pătruns în cetatea de la Işalnița, dar asta nu exclude dreptul la modestie și grija pentru adevăr. Deci, reținem ceea ce îmi spune inginerul Dan că «la ora actuală sîntem cu o serie de brevete în faza lor de brevetare în străinătate» și că, pînă acum, la Oficiul de stat pentru invenții și mărci din țară sînt înregistrate 75 de invenții. După ce raportez numărul 75 la termenul *invenție* și-l împart la 10, deceniul care se împlinește anul acesta de cînd au intrat în fabricație primele instalații ale combinatului, și constat că *nu sînt deloc puține, o pornesc pe alte*

Nu, *n-am greșit imaginea*. Nu-i vedere din Tușnad ori din altă stațiune de vacanță. E chiar din Craiova. Din zona de agrement denumită «Hanul doctorului». Orașul de cîmpie și soare, orașul situat pe nisipuri, din 2 600 hectare suprafață 520 sînt parcuri și «oaze» de odihnă.

mente 96 la sută din producția de aparataje electrice a țării și întreaga producție de locomotive diesel-electrice și electrice), industria chimică, industria producției de energie electrică. Și poate că e bine să menționăm că afirmarea acestor ramuri a avut loc paralel cu dezvoltarea armonioasă a întregii economii locale, a industriei alimentare și a industriei ușoare, mai ales a industriei confecțiilor, Fabrica de confecții-Craiova fiind a doua ca mărime din țară. Industrializarea județului a dus, firește, la modificări și în structura socială a populației lui, ponderea forței de muncă din agricultură scăzînd de la 68 la sută la 54 la sută, cu tendință de creștere a numărului acelora care vor lucra în industrie. Ne apropiem, după cum se vede, cu pași repezi de momentul în care populația ocupată în industrie va fi mai mare, ceea ce înseamnă de fapt un salt calitativ pentru un județ cîndva eminamente agrar și care va da o producție agricolă importantă. De bună seamă, această mutație va însemna nu supraaglomerarea Craiovei, nu supradozarea ei cu locuitori proveniți din rural, ori cu navetiști, ci evoluția industrială mai accentuată a *celorlalte* localități. Conform programului nostru de sistematizare, pînă în 1980, *nouă comune vor deveni centre de convergență*, centre cu dezvoltare urbană, iar într-o perspectivă *mai amplă* acestea vor ajunge la 17, ceea ce înseamnă deopotrivă premisă și consecință a politicii de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării

— M-ați condus direct la o întrebare pe care, oricum, o aveam în minte pentru Dolj, un teritoriu cu relieful dominat de cîmpie, un fost și un actual mare județ agrar al României. Ce înseamnă ziua prezentă în agricultura lui?

— Poate cunoașteți că în țara noastră se găsesc circa 500 000 hectare de nisipuri *și soluri nisipoase, din care în jur de 240 000* hectare se află în Oltenia, în două zone mari de-a lungul *Dunării*, de la *Ostrovul* Corbului pînă la Poiana Mare, și în stînga Jiului, de la Craiova la Bechet, pînă la Grojdibod. Uitați-vă pe o hartă și o să vedeți că și din aceste zone cea mai mare parte se află pe teritoriul Doljului. Investiția în agricultura județului în actualul cincinal, de peste 4 miliarde lei, a fost îndreptată, în primul rînd, spre creșterea potențialului de producție al pămîntului. S-au dezvoltat rapid amenajările pentru *irigat în trei mari sisteme* — Sadova-Corabia, intrat total în funcțiune, Cetate-Galicea va lucra cu întreaga capacitate anul viitor, iar al treilea se află în construcție. La sfîrșitul anului 1975 vom avea aproape 200 000 hectare irigate, adică mai mult de jumătate din suprafața arabilă. Concomitent, am mers pe o dezvoltare a zootehniei de tip industrial, atît în I.A.S.-uri, cît și în cooperativele agricole, ceea ce va permite ca în acest cincinal să se dubleze producția de carne și să se tripleze producția de lapte față de 1970.

— Care sînt cerințele, nevoile și pretențiile olteanului din Doljul de azi?

— Este normal ca ele să se înscrie pe linia mutațiilor din viața economică, socială, politică și spirituală a Doljului contemporan. Cerința crescută de locuri de muncă nu ne ocolește nici pe noi. Pornind de la această necesitate, în actualul cincinal și în perspectivă se vor dezvolta din punct de vedere industrial orașele Filiași, Băilești, Calafat și se vor amplasa unele unități economice în viitoarele centre urbane. De pildă, pentru Segarcea, *unde lucrează în majoritate bărbați*, s-a ridicat problema încadrării în producție a *forței de muncă feminine*. S-a amplasat acolo o fabrică de confecții. Sigur, sînt cerințe mari pentru *locuri* în creșe și cămine de copii, pe care pînă la sfîrșitul anului viitor sperăm să le rezolvăm în cea mai mare parte, sînt pretenții crescute la gradul de confort urban și rural, — chiar și săteanul vrea, darmite orășeanul, sisteme de alimentare cu apă, canalizare, trotuare, drumuri asfaltate —, pretenții culturale mai mari ca altădată, *pretenții* în aprovizionarea și deservirea comercială. În final, toate aceste *pretenții firești ne străduim* să le rezolvăm corespunzător, satisfacerea lor nefiind altceva decît scopul muncii și deciziilor noastre. În plus, oamenii le merită, fiindcă doljenii sînt harnici, întreprinzători, doritori să se afirme, dar și drepți și aspri cu ei înșiși. Oamenii județului, comuniștii organizației noastre județene se mîndresc cu multe izbînzi, dar trăiesc conștient sentimentul că mai au multe de făcut, că mai sînt carențe de înlăturat, că sarcini tot mai mari ne așteaptă. În acest sens, țin să subliniez spiritul de seriozitate, de tenacitate, de profundă concentrare și chibzuință în care au fost primite *îndrumările* date de *tovarășul* Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu prilejul *recentei* vizite în *județul* nostru. Cuvintele președintelui țării au răscolit conștiințele, au sporit încordarea generală în muncă, spiritul înaltei responsabilități muncitorești și civice, determinînd o îmbunătățire de esență a planurilor, a activității și proiectelor noastre de viitor.

— Pentru că am început cu notele distinctive ale economiei *județului*, aș *vrea* să încheiem un cerc al definirilor, întrebîndu-vă *care va fi treapta* pe *care* va ajunge *județul* în anul 1980?

— Ca *urmare* a unor *investiții* de peste 18 miliarde lei, în perioada 1976–1980, noi *obiective vor îmbogăți* peisajul industrial al *județului*. Pe seama creșterii productivității muncii, a dezvoltării unităților existente și a obiectivelor noi, producția industrială globală va crește cu peste 10 miliarde lei și cu aproximativ 24 000 noi locuri de muncă. Intensivitatea agriculturii va cunoaște o treaptă superioară, mai ales pe seama creșterii sistemelor de irigații cu încă 70 000 hectare, prin mărirea gradului de mecanizare, prin dublarea cantității de *îngrășăminte*, prin folosirea *unor soiuri* de mare productivitate și a *raselor superioare* de *animale*, prin aplicarea pe scară largă a cuceririlor științei și tehnicii agricole. Ca *urmare* a acestui nivel de dotare și concentrare, producția agricolă globală va crește cu peste un miliard 200 milioane lei, prioritate avînd producția animalieră și a plantelor tehnice. Cît privește sectorul social, aș da un singur exemplu: în cincinalul viitor se vor construi 18 000 de apartamente în mediul urban, ceea ce echivalează cu un oraș de peste 50 000 locuitori.

părinții au stors din piatră stearpă pîine

Nisipuri. Cît vezi cu ochii,nisipuri. Mi se afundă piciorul pînă la gleznă în brazda de nisip, soarele arde torid ca la tropice, aruncă o lumină ce doare ochiul și, mărturisesc, sînt uluită să văd aici, în împărăția nisipurilor zburătoare, în teritoriul nisipurilor curgătoare care se tîrîie de la un loc la altul, al nisipurilor spulberate de vînturi și adunate în dune, nici ele statornice, să văd cîmp verde, lanuri opulente de grîu unduindu-se și o Dunăre de porumb, cum spun localnicii, cînd recolta e bună. Cea mai precisă imagine a mea despre acest ochi de deșert în plină cîmpie a Dunării era tot una reportericească, a oamenilor aceia tenaci din Dăbuleni, din Călărași sau Desa, din multe alte comune, care, cum spune un poet «Părinții-au stors din piatră stearpă pîine», au săpat, au săpat pînă nu demult, de-a lungul unei istorii întregi, pînă la 5-6 metri în nisip, pînă dădeau de o felie de pămînt reavăn, înfigînd în ei rădăcina unei vițe-de-vie sau a unui salcîm, singurele plante care se înduplecau, la truda omului, să crească.

Drumul meu spre comuna Bechet, spre acest centru — și viitor oraș — al ținutului nisipurilor din Dolj, a fost determinat de o acțiune concretă, acută, a locului și, totodată, modernă. O consfătuire privind mecanizarea lucrărilor agricole pe nisipuri în sistemul irigat Sadova-Corabia. Conferențiar doctor Petre Baniță, acest director «de bunăvoie și nesilit de nimeni» al Stațiunii centrale de cercetări pentru ameliorarea nisipurilor, cu norma de lucru la Facultatea de agronomie din Craiova, aici, la 70 de kilometri depărtare de capitala Olteniei, rămînind din pasiune și din ideea fixă că nisipurile sînt «solurile viitorului», că «pe ele se poate face agricultură intensivă de tip industrial», îmi relatează istoria acestui uluitor peisaj agrar de azi. Cert, nisipurile sînt considerate solurile cele mai sărace, inadecvate pentru agricultură. Primele cercetări au fost încercate în jurul anului 1930 la Poiana Mare de către marele agronom Gheorghe Ionescu-Șișești. Dar au fost de scurtă durată. Din 1955, cadrele didactice din învățămîntul superior agronomic din Craiova au început experimentări într-un lot-școală în comuna Tîmburești, unde astăzi se află chiar o fermă a facultății. Scopul era de a forța nisipul să devină sol de cultură, de a se lărgi sortimentul de specii și plante care să crească și să rodească. Abia peste 10 ani, în 1965, după ce experiențele de fertilizare a nisipurilor au început să dea speranțe, s-a creat această stațiune de cercetări, care a purces o vastă campanie experimentală de ameliorare a nisipurilor după cele mai noi metode cunoscute pe plan mondial. «După ce-am fost în California,mi-am dat seama că nisipurile din zona noastră nu sînt atît de rebele și că perseverînd putem să facem aici una dintre cele mai fertile zone agricole din țară». Și odată cu stațiunea a început unul din acele răscolitoare procese de preschimbare a naturii, cu nimic mai prejos decît ceea ce s-a făcut în Insula Mare a Brăilei. Dunele au fost — și de-atunci sînt mereu sub acest proces — nivelate și modelate după vrerea omului. Dacă în 1966 s-au modelat experimental numai pe circa 10 hectare la Bechet, anul următor se făcea pe 800 de hectare, iar din 1970 pînă în 1973 s-au nivelat peste 25 000. Tot în 1970 a început construcția marelui sistem de irigații Sadova-Corabia, care udă azi, prin instalațiile sale moderne, aproape 50 000 hectare din I.A.S.-uri și C.A.P.-uri. O altă epocă, a agriculturii pe nisipuri! În acest lung deceniu, cercetătorii au stabilit că aici poate să fie cel mai lung an agrar din țară. Fiindcă aici se află polul căldurii din România, fiindcă suma de căldură dintr-un an și durata de strălucire a soarelui este cea mai mare, se pot cultiva — și chiar se cultivă — două și trei culturi succesive pe an. Inginerul Mihai Nicolescu își face teza de doctorat exact în rotația culturilor agricole, după aproape 10 ani de muncă încordată și de experiențe perpetue. Acum, se cultivă pe nisipuri tot ce vreți, grîu, porumb, secară, cartofi timpurii, legume, soia, bumbac, floarea-soarelui, podgorii întregi de vii, fără să mai fie înfipte la 5 metri adîncime, și se obțin recolte impresionante. Furajele, pretențioasele furaje, finul care poartă miros de munte și de izvor, a fost forțat să se adapteze la Bechet. Iar furajele au adus în zonă animalele, rase selectionate de mare randament, care la rîndu-le vor ameliora nisipurile. Au schimbat o natură ca să se întoarcă tot la ea, dar la alta, una făcută de mîna omului, mai blîndă, mai frumoasă, mai darnică. Și au făcut-o oamenii. Au început-o, au conceput-o întîi,în 1965, 4 cutezători, apoi 23 — cercetătorii de azi ai stațiunii. Și viața pe nisipuri *n*-a fost — și nici nu-i — ușoară. «Pentru a ne specializa cît mai temeinic, îmi spune ing. Baniță, și rapid, fiecare cercetător și-a ales mai întîi un domeniu de activitate și apoi, sau în același timp, și-a mutat casa și familia la Bechet».

Curînd, cercetătorii se vor muta în case noi, într-un cartier special construit pentru ei, în comuna Călărași. Eu știu că, acaparată de ploaia artificială din aspersoare și de recoltele din pămînturile de siliciu, de ceea ce-au făcut oamenii — ingineri, cercetători și țărani — am neglijat viața lor, dar mi se pare că a spune cum arată locul, e ca și cum am circumscris omul. Un destin al satului vitregit în trecut de istorie, un destin al agriculturii românești. Prin știință și efort.

universitas

S-a împlinit un deziderat pașoptist. În 1948, adică la 100 de ani după ce Proclamația de la Islaz înscria să se facă o școală superioară de învățămînt la Craiova, s-a creat un institut agronomic, apoi unul pedagogic, iar în 1966 s-a dat decretul de constituire a Universității cu 10 facultăți, cu filozofi și politehnicieni, cu matematicieni și chimiști, filologi, agronomi... Peste Craiova a răsunat străvechiul Gaudeamus plin și autentic. I se potrivea. Era un vis secular. A fost al patrulea centru cu universitate din țară, primul după cele tradiționale. Acum, învață aici aproape 8 000 de studenți de la 500 de cadre didactice, iar recenta noutate este Facultatea de medicină. Acel învățămînt îndeobște legat de tradiție, asociat «școlii», adică de ascendențe, de figuri marcante, de mentori și discipoli. Dar Craiovei nu-i lipsește tradiția medicală. Doctorul Gomoiu a creat școală cu adevărat la Craiova, nepărăsindu-și cetatea în favoarea centrelor de răsunet.

Mergînd la universitate acum, cînd amfiteatrele sînt goale, profesorul universitar doctor Tiberiu Nicola, rectorul universității, mă avertizează că totuși studenții nu sînt în vacanță. Mai învață încă. Sînt la practică.

Facultatea de agronomie dispune de o fermă cu 1 000 hectare la Tîmburești și o secție la Banu Mărăcine, cu sectoare de horticultură, pomicultură, culturi de cîmp. Cei mai buni, cu spirit de cercetare, lucrează împreună cu profesorii lor în studiile de ameliorare a nisipurilor din partea Vînjului Mare, facultatea are chiar un contract de colaborare cu județul Mehedinți, și la punctele de cercetare de la Preajba — Tg. Jiu și Rînca în Munții Paring. Se cercetează pajiștile de altitudine, la peste 1 500 m, în vederea dezvoltării și îmbunătățirii pajiștilor din golurile de munte și din zona colinară. Studenții de la electrotehnică lucrează la «Electroputere», serios angrenați în probleme de elaborare și aplicare a unor tehnologii noi, în asimilarea de noi produse.

Rectorul ia fiecare facultate și aproape fiecare secție în parte, dar spațiul meu e neiertător. Îmi vorbește despre catedre întregi care își au sediul și activitatea în uzine — la «Electroputere» și la Întreprinderea de mașini agricole, la Combinatul chimic, și totuși, poate dintr-o afinitate de formație, nu pot să trec peste modul de a face practică studenții de la științe sociale și economice. La fel de eficient, de modern, de concret. Majoritatea sînt colaboratorii, ajutoarele cadrelor de cercetare ale Centrului de științe sociale, Filiala Craiova a Academiei Ștefan Gheorghiu. Filologii, răspîndiți în nenumărate sate, lucrează la elaborarea dicționarului toponimic al Olteniei, filozofii, economiștii, istoricii și o altă parte din filologi sînt angrenați într-o cercetare sociologică de amploare — de care merită să fii captivat și pentru care poți să-ți sacrifici o vacanță — în comuna Goicea, acolo unde, acum 40 de ani, Dimitrie Gusti își începea seria cercetărilor sale monografice asupra satului românesc, «monografiile sociologice» gustiene care au creat școală. Ajungînd la acest punct, mă gîndesc că urmașii faimoasei școli ar putea găsi azi, cercetînd, de pildă, o localitate cum este Bîrca, date revelatoare care exprimă semnificativ saltul calitativ al satului oltenesc

În cercetările circumscrise de Centrul de științe sociale, directorul acestuia, profesor doctor Titus Georgescu, promovează — și imprimă asta studenților, viitorilor intelectuali — încercarea de a mobiliza resursele și energiile spirituale din întreaga zonă a Olteniei. Doljul nu este și nu trebuie să fie o entitate. «Dacă nu trăim cu ideea de provincie, de o mare provincie românească, deținătoarea unei spiritualități specifice, se duc tradițiile» — afirmă colaboratorul apropiat al lui Titus Georgescu, cercetătorul Alexandru Firescu.

Iată că să fii student ori universitar la Craiova, în deceniul XXX, nu e cu nimic mai puțin elevat decît în altă parte.

CICI IORDACHE ■

Teatrul Național craiovean, cu geometrii moderne, și Universitatea — așa cum îi stă bine unei universități — cu zidurile venind din istorie.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

într-un deceniu, 75 de invenții

direcții în care s-a concentrat cercetarea.

O direcție a fost și este obținerea unor îngrășăminte complexe și cu eficiență mărită. Sigur, dați-mi voie să transcriu sentimental ceea ce i-a făcut pe chimiști să se gîndească la nisipurile din Oltenia. Da, cu siguranță, dragostea, fiindcă majoritatea sînt olteni. Dragostea și orgoliul, fiindcă majoritatea din această majoritate sînt chimiști formați la Universitatea din Craiova. Altfel spus, întinderile mari de nisipuri zburătoare și pămînturile de mii de hectare din zona Rovinarilor, care rămîn sterpe, după ce li se extrage în exploatări la zi acea falie geologică numită cărbune inferior (necesitatea de a le face fertile), au cuplat chimiștii cu agronomii. Și au căutat, au gîndit, au găsit formula îngrășămintelor complexe organo-minerale, care să le readucă la viață și care să păstreze oamenii pe locurile nașterii lor, fără exodul spre cîmpul verde al visului de țăran. Studiul a început în 1970, inginerul agronom doctor Aurel Dorneanu de la Academia de științe agricole și inginerii chimiști Iustin Rogoz (iată o performanță nu ușor de atins să fii — să ai timp să fii — și cercetător și director general), Oliviu Popa și Constantin Preda au gîndit împreună, iar acum, în 1974, «avem, adică putem fabrica, 11 sorturi noi de îngrășăminte organo-minerale cu diferite componente adaptate la diferite culturi și la diferite tipuri de soluri, specifice pentru diferite perioade de vegetație a culturilor». Și care au depășit faza de «pilot» și au intrat în producția de mare capacitate. O altă direcție a cercetării și a succesului care definește Combinatul chimic Craiova, la fel cum îl definește specificația că este cel mai mare producător de îngrășăminte pe bază de azot din țară, dar și cu cea mai mare valoare a producției globale din centrală, este obținerea poliacetatului de vinil și a alcoolului polivinilic. Lucrarea a început în 1971 și acum a intrat în realizare industrială. Aici e mai zgîrcit la vorbă ca oriunde inginerul Dan Emil, fiindcă este unul dintre autori. Îl întreb la ce folosesc poliacetatul de vinil și alcoolul polivinilic. Îmi înșiră zeci de utilizări, de la industria materialelor de construcție la industria mobilei și a vopselelor, de la fabricarea hîrtiei la ambalaje speciale, care toate la un loc înlocuiesc materiale scumpe și în plus adaugă mărcii fabricii noi valori. De la cele trei sortimente prevăzute inițial, conform proiectului, se produc acum, pe aceleași instalații, peste zece produse de mare rentabilitate.

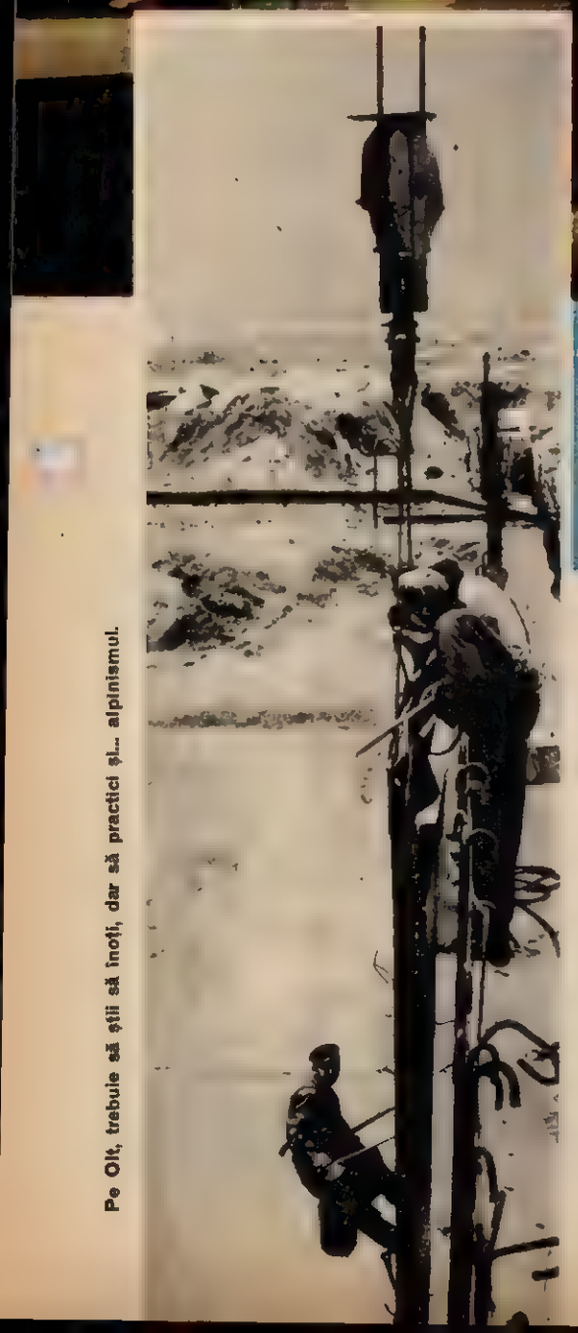

Pe Olt, trebuie să știi să înoți, dar să practici și... alpinismul.

«adevărații bărbați îmbătrînesc construind hidrocentrale»

«Un uriaș nebun, care smulge arborii, care leagănă bolovanii ca pe niște jucării, care izbește nemilos zidurile mănăstirilor ce-i pun stavilă, și amenință să rupă panglica de prund acoperită cu dungi de fier care formează drumul cel mare al timpului nostru» — scria Nicolae Iorga despre Olt...

— Am început să facem probele cu regulatorul de viteză. S-a gripat un servo-motor. Era ora 2 noaptea, sîmbătă spre duminică. Am luat servo-motorul de la a doua turbină, l-am montat din nou, am refăcut instalația, am reluat probele. S-au ivit greutăți și la deschiderea turbinei, în amonte și în aval. Batardourile ieșeau greu, sistemul nu cupla din cauza depunerilor. Nea Vasile, trebuie să cobori iar, strigam. Și nea Vasile își îmbrăca din nou costumul de scafandru și dispărea la 13 metri sub Olt, prin plavia de jumătate de metru. Și era noapte. Scafandrul Vasile Ciobanu putea să-mi spună: «Nu mai cobor, tovarășe inginer!» Și nu aveam ce să-i fac. Norma prevede doar două lansări pe zi. El a făcut cinci. Și n-a zis nu. A fost omul care a depus cel mai mare efort. Pe urmă m-am dus acasă la Vasile Giuhot, la Ion Mircea și Angheluță Lazăr. Plecaseră de două ceasuri. Măi Giuhot, îi zic și-i clatin capul așezat, firește pe pernă, nu era vorba că la ora 7, te întorci la lucru? Omul se uita buimac de somn la mine. Apoi s-a dezmeticit, s-a îmbrăcat și a pornit în grabă spre centrală. Nu era 7. Era ora 3 noaptea.

Oltul de azi trăiește un alt timp. Un timp al înnobilării: urmare politicii de valorificare rațională a fiecărui curs de apă, pe acest al treilea rîu intrat în prefacere se vor construi în final nu mai puțin de 29 hidrocentrale, cu o putere instalată de 1 200 MW. Pe trei dintre ele — Rîmnicu Vîlcea sau Goranul, cum li spun constructorii, Govora și Dăiești — le-am vizitat în aceste zile. Am urcat pe parapetele de beton și oțel, am coborît în galerii, am stat de vorbă cu oamenii și am meditat pe maluri, așa încît pot spune: fusei și eu pe Olt. Despre hidrocentrala de la Goranul — preiau denumirea cu afecțiune — voi vorbi mai mult. De ce? Am poposit aici într-un timp bogat: în noaptea de 2 iulie la orele 2 și 22 de minute, în noaptea aceea s-a petrecut aici un fapt: s-au terminat lucrările de montare a primei turbine de 23,5 MW și a avut loc prima rotire sub forța apelor. «Evenimentul s-a produs după 1 350 de zile de la excavarea primei cupe de pămînt pe Olt și a fost încununat de succes»; inginerul Ioan Sahinian, șeful biroului plan-dezvoltare de la Întreprinderea electrocentrale, citează cifra din memorie. Și adaugă: «Sînt martorul-muncitor al acestor prefaceri de la început și de aceea vă mai rog să notați: s-au executat 3 milioane metri cubi săpături și umpluturi; s-au turnat peste 220 000 metri cubi beton; s-au montat 230 000 tone echipamente. În mod special, mai notați: mîndria cea mai mare a noastră, a hidrotehnicienilor, este că 99 la sută din valoarea echipamentelor este de proveniență românească, fabricate la Reșița și Craiova». Sigur, am notat.

Coborîm în camera turbinei, un fel de celulă cu diametrul de 7 metri. Afară soarele arde puternic. Aici e rece și se mai păstrează încă mirosul proaspăt de mortar. Sus, la zece metri, Oltul curge peste noi. Curge năprasnic, l-am și văzut. Inginerul șef al grupului de montaj are brațul stîng în ghips. Nu-i întreb de unde are ghipsul și nici el nu-mi spune asta. Altceva:

— Oamenii spun că montarea unui regulator și a

Spre hidrocentrala de la Dăiești se îndreaptă acum echipa de betoniști condusă de maistrul Vasile Ghinuță.

adevărații bărbați

instalațiilor de reglaj durează cam 7-8 zile. Dumneavoastră ați terminat cu bine această treabă în numai 4 zile. Ce v-a determinat să imprimați acest ritm?

— Am primit regulatorul cu întîrziere de la Reșița și atît constructorii cît și, parcă, Oltul au vrut să reducem acest decalaj.

Oamenii lotului de montaj condus de inginerul Nicolae Nicolae au dorit, cu prețul oricărui efort, să se țină de termen, să verifice calitatea lucrărilor efectuate. Era momentul de confruntare în care se decidea asupra celui mai bun. Doreau liniște în suflet, chiar dacă această liniște durează atît de puțin, aici, pe Olt.

— Ce rețineți din noaptea de 2 Iulie?, l-am întrebat pe șeful de echipă Mircea Giuvara.

— Clipa cînd turbina a parcurs cele 360 de grade. Secunda aceea unică. Spune, maistre Mezei, nu e așa? Aveai 72 de ore de cînd lucrai.

— Arătai cu cinci ani mai bătrîn, intervine maistrul Simion Simionescu.

— Și acum mă simt mai bătrîn, dar aceasta nu mă îngrijorează. Bine ar fi să îmbătrînim făcînd numai hidrocentrale. Adică lucruri durabile, esențiale.

Peste Olt adie o briză ușoară. Pe malul drept — ne spune cu siguranță de arheolog inginerul Ioan Sahinian — se mai găsesc urme ale drumului pe care legiunile romane urcau spre Sarmizegetusa. Apele lacului de acumulare al hidrocentralei de la Turnu vor acoperi Masa lui Traian. «O vom muta pe un loc ferit». Tot pe aici, Mihai a trecut spre Șelimbăr, iar Domnul Tudor, fostul căpitan de plai de la Cîineni, spre Drăgășani. Oltul a căpătat cu timpul calitatea de martor al tuturor acestor încleștări.

De 23 de ani maistrul Ion Ionescu lucrează la hidrocentrală. A început cu începutul, iar începutul a fost Bicazul. Și a lucrat și la «Porți». Acolo împușca muntele cu dinamită pe platforma macaralelor. Cam o mie de metri cubi pe zi. Aceste mii s-au transformat în zeci de milioane. De atunci și-a îmbogățit numele: toți colegii îi spun milionarul. Ion Ionescu-milionarul.

— Unde v-a rămas sufletul?

— Aș zice că la Bicaz: eram agricultor și veneam din comuna Mitoc a Botoșanilor, să mă fac meșter betonist; pe urmă mi s-a părut că la Argeș: după ce urcam în fiecare zi cele 2 700 de scări, stăteam prinși în funii și

«Atenție, ascultă comanda la mine!» Maistrul Ion Ionescu-milionarul, într-un moment de decizie.

Echipa maistrului Ion Mătase scoțînd batardourile din nișele din aval.

Exclamații severe ale unei țesături de oțel care păstrează încă dogoarea cuptoarelor.

adevărații bărbați

perforam. Acum aș zice că pe Olt, deși nu avem munți ca să-i spargem. Avem însă un teren viclean, alunecos, care fuge. Am fost nevoiți să ancorăm malurile, să le injectăm cu fier și beton.

Cinci oameni din echipa maistrului Ion Ionescu l-au urmat peste tot: sînt Vasile Tătărașanu, Mihai Vira, Dumitru Grigoraș, Nicolae Bălan, Valentin Harabagiu. Avînd în spate Bicazul, Argeșul, Porțile de Fier și Lotrul, au venit și pe Olt să-l domolească, să-i mute albia milenară. Dar Oltul se împotrivește: rupe maluri, smulge batardouri, inundă canalele de fugă. Vrea să redobîndească ceea ce i s-a smuls. Însă oamenii îl string între pereții masivi de beton și-l obligă să lovească paletele turbinelor.

*

După prima învîrtire de la Vilcea, punctul cel mai fierbinte s-a mutat la hidrocentrala de la Govora. «Arde» și la liceul energetic, plasat și el pe Olt. «E cel mai greu sortiment al șantierului hidroenergetic — spune inginerul Constantin Mengher. Elevii au dat deja admirerea și vom face totul ca la 1 septembrie 1974 să-l dăm în folosință. Copiii noștri nu vor învăța sub pod.

Toate aceste lucrări sînt bătute de Olt. Și sînt apărate doar de oameni. Cum le apără?

Domnule, șoferii aceștia sînt de neînțeles. Avem necazuri uneori cu ei. Dar cînd apare vreun pericol se încolonează și devin cei mai de temut combatanți. Uite, în noaptea de 1 spre 2 iulie — din nou noaptea — șoferul Ștefan Macovei trecea cu mașina, cu o viteză nebună, prin centrul orașului. N-a mai respectat atunci nici un semn de circulație. Claxona și plîngea la volan. Da, tovarășe, plîngea așa ca un om mare la suflet. Fugea la șeful lotului Govora, inginerul Marin Ciulei, să-l anunțe că «vine Oltul» (inginer Constantin Mengher).

— La 1 și un sfert a fost la mine. Am venit în fugă la centrală. Debitul Oltului era de 1 200 metri cubi pe secundă. Rigola de desecare a canalului de fugă fusese ruptă. Era amenințat canalul. Știți ce însemna? Dar mai bine să nu mai vorbim despre aceasta. Am mobilizat toată echipa lui Ion Stoica, echipa de excavatoriști, de macaragii, peste o sută de oameni. În scurt timp am consolidat digurile, am înlăturat orice pericol.

*

— Deci să încheiem acest capitol: la Dăiești pleacă Vasile Ghinuță cu 30 de oameni. Poate să-l ia și pe Gheorghe Țurcanu. La Vîlcea băiatul acesta a făcut o treabă de minune. A lucrat la nișe și la ghidaje. Tu ai un șef de echipă? Trebuie să lucrezi cu două echipe.

— Îl avem pe Mihai Abănăriței.

— E băiat bun?

— E crescut de Ghinuță, de mic. Dar și Tamaș și Cătană sînt buni.

— Pe Cătană îl văd mai bun la lucrări de bază.

— Atunci alege-ți oamenii, mută-ți cortul și suie-te în prelată.

— Tovarășe inginer Constantin Mengher, sînteți șeful șantierului hidroenergetic de pe Olt. Am întîlnit mai multe asemenea expresii aici pe șantier. Acest dialog cum se traduce?

— Adică ne regrupăm forțele; betoniștii își mută locul de muncă, se urcă în mașini și pleacă pe șantierul de la Dăiești.

Dar și de la Dăiești constructorii vor pleca. Iar într-o zi cînd vor închide ușa celei de-a 29-a hidrocentrale, vom putea vorbi despre două Olturi: unul care va curge prin albia de la începuturi; altul nevăzut, care va curge pe sus, prin cabluri. Pe acesta din urmă îl aud de pe acum pulsînd, ca o inimă de maratonist care depășind startul, a străbătut calm primii trei kilometri.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Trei dintre eroii «nopții de foc» — maistrul Simion Simionescu și șefii de echipă Mircea Giurgea și Iosif Mezei.

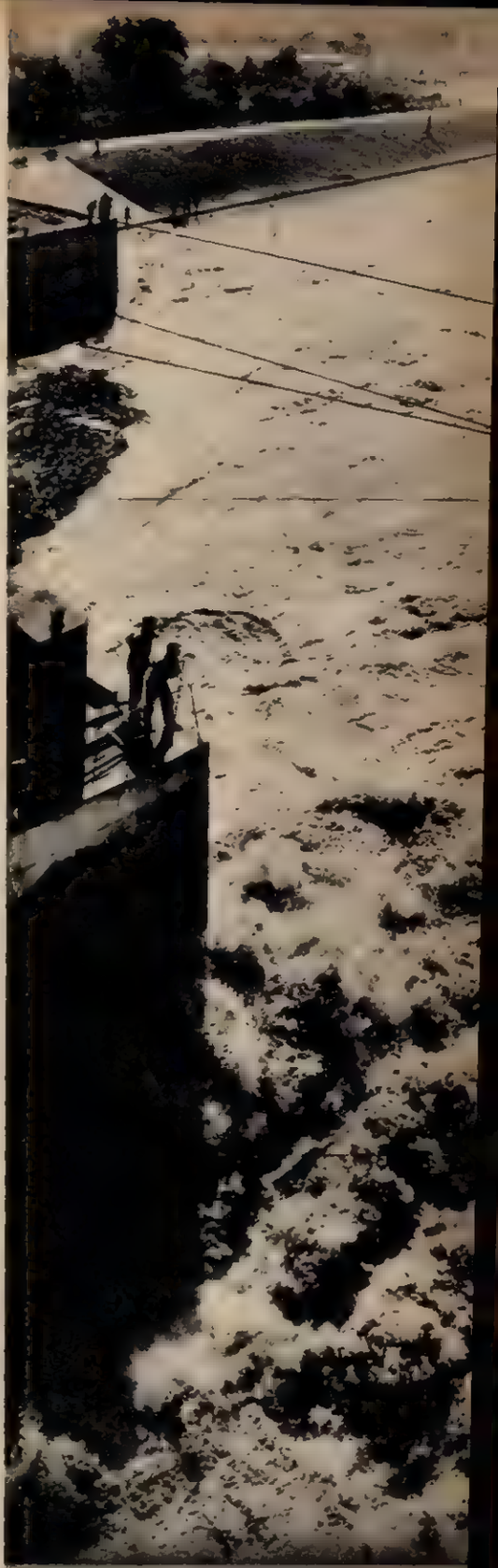

Scăpat din chingi, Oltul cade de la 10 metri și singerează între dinții de beton ai cascadei. Acesta este bazinul de disipare a energiei.

Fotografii de ELENA GHEȚA ■

Cifre: în '73, de 921,6 ori mai mult oțel decît în '67.

GALA

RĂDĂCINILE DE
ALE INDUSTRIALIZ

în județul uriașilor, întîlnire cu micul prinț

În drumurile mele prin județul Galați, cea mai frumoasă întîlnire a fost aceea cu Vasile Enache. Și să *nu* vă închipuiți că am cunoscut puțini oameni sau că am cunoscut oameni banali. Ba, dimpotrivă. Am cunoscut oameni mulți și mari. Dar, ca să vă conving că tot Vasile Enache a fost, *pentru mine*, cel mai fermecător cetățean al acestui județ, am să vă istorisesc cît mai pe scurt întîlnirile cu ceilalți gălățeni. Iar dacă veți avea *răbdare să mă urmăriți* pînă la capăt, veți căpăta, acolo, și dumneavoastră, răsplata întîlnirii cu Vasile Enache.

Combinatul siderurgic este un supercolos. Dar chiar și el e făcut de oameni, încît pînă la urmă adevărații uriași tot ei sînt. Ultima noutate a combinatului, noutate în curs de rapidă naștere, este gigantica oțelărie-bloc 2. Acolo, la piciorul unui nesfîrșit stîlp de susținere, l-am cunoscut pe *Nicolae Ariton*, șeful unei brigăzi de sudori, care, cu bunăvoință, a încercat să stabilească — pentru că eu îi pusesem întrebarea asta cam răsuflat gazetărească, fie vorba între noi — care i-a fost ziua cea mai grea.

— Zilele grele au fost multe. De cînd cu puțini oameni, am început oțelăria asta și am ridicat ce vedeți, zilele grele au fost multe. Dar poate cea mai grea a fost aceea cînd, prin ianuarie-februarie, am ridicat prima grindă de 58 tone, grindă care trebuia să ajungă la 44 metri de pămînt, și cînd, pe la jumătatea drumului ăstuia, s-a pornit o furtună, care nu ne mai îngăduia nici să ridicăm grinda, nici s-o coborîm. Am ancorat-o și am așteptat să se potolească vîntul. Să ridici o grindă de asta îi greu chiar și pe liniște, pentru că ridicarea se face cu două macarale și dacă nu este o sincronizare perfectă și grinda se înclină mai mult spre o macara, îi rupe brațul.

Și maistrul constructor *Gheorghe Ciovîlca*, om cu ani mulți de șantier, a avut zile grele. Și anume, din pricina calității pieselor care

Cifre: de la 1 330 lei în 1960, la 8 108 lei în 1970 — investiții pe cap de locuitor sau posibilitățile județului de a-și construi un port mineralier și alți giganți.

30

deschidem țării, aici, la dunăre, porți omenești de lumină

Interviu cu tovarășul GEORGE BOLOHAN, secretar al Comitetului județean Galați al P.C.R.

— Gălățiul a avut cîteva confruntări de anvergură — mă gîndesc la aceea cu Dunărea, la aceea cu metalul, la aceea cu urbanizarea — din care dumneavoastră, gălățenii, ați ieșit învingători. Combinatul siderurgic și producția sa, Șantierul naval și producția sa, precum și orașul Galați în sine sînt probe certe și evidente. Care e actuala mare bătălie a județului Galați? Care este actuala mare problemă cu care se confruntă județul Galați? Și care este marea ambiție a județului Galați? Cu alte cuvinte, ce vor mai demonstre, pe viitor, oamenii acestui județ?

— Într-adevăr, succesele repurtate de economia județului, pe care dumneavoastră le-ați rezumat în întrebare, atestă faptul că Galațiul se află printre marile centre industriale și sociale ale țării. Politica partidului i-a conferit o imensă și binefăcătoare vitalitate. Greu ar fi fost de imaginat în urmă cu trei decenii un asemenea salt, rănile erau prea adînci, războiul trecuse cu pașii săi duri, necruțători, și peste acest colț de țară. Întocmai ca pasărea Phoenix, a cărei semnificație este renașterea din cenușă, Galațiul a știut să-și ceară dreptul la viață, la fericire. Creșterea sa este opera celor care trăiesc și muncesc aici, bărbați și femei, tineri și virstnici, care, înțelegînd că politica partidului comunist este rațiunea propriei lor existențe, s-au angajat ferm, sub conducerea organizațiilor de partid, cu toate forțele de care dispun, să o traducă în viață.

În acești ani a apărut un oraș nou, cu cartiere moderne, blocuri cu o arhitectură supli, în care locuiește aproape jumătate din populația Galațiului, un rezultat firesc al preocupării permanente a partidului nostru pentru creșterea nivelului de trai al celor ce muncesc. Orașul de la Dunăre a devenit în anii construcției socialiste un puternic centru universitar, pe fondul unei ample dezvoltări culturale și spirituale a întregului județ. Dar să apelăm și la cîteva cifre, din cele multe care pot constitui exemple grăitoare cu privire la pasul făcut de județul Galați în anii bătăliei noastre pentru socialism. În 1950 aveam 500 de

Cifre: 20 000 tone carne pe an sau cel mai mare combinat avicol din țară.

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ

porți omenești de lumină

în județul uriașilor

tractoare — socotite în unități convenționale de 15 CP — iar în 1973 aveam 6 675. În 1950 vița-de-vie era cultivată pe 11 400 hectare, iar în 1973 pe 21 891 hectare. În 1966, în județ erau 1 346 de medici, iar în 1973 numărul lor a crescut la 2 725. În 1950 s-au distribuit 2 800 mii metri cubi de apă potabilă, iar în 1973 s-au distribuit 37 206 mii metri cubi. În 1965 erau 5 215 abonați la serviciul de telefoane, iar în 1973 numărul lor a fost de 10 005. Cu gîndul la aceste reușite, ne face plăcere să vorbim despre noua mare bătălie a gălățenilor: ea se cuprinde în strădania întregii noastre națiuni de a răspunde strălucit la chemarea patriotică a secretarului general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a îndeplini mai grabnic cincinalul marilor cerințe. Merită a fi subliniat faptul că județul Galați, care deține în prezent 43,8 la sută din producția de fontă a țării și 37 la sută din cea de oțel, a produs în 1974 de 11,3 ori mai mult oțel și de 20,4 ori mai multă fontă decît producea România în 1938. În domeniul construcțiilor de mașini, producem vase de 18 000 tdw, iar pe planșetele proiectanților se află vasul de 40 000 tdw. Am asimilat peste 200 mărci de oțeluri, noi sortimente de tablă și benzi laminate la cald și la rece, nave, produse de industria ușoară și alimentară. Am raportat conducerii superioare a partidului îndeplinirea cu 47 zile mai devreme a sarcinilor primilor trei ani și cincinalului, iar la încheierea primului semestru industria județului Galați realizase la producția globală o depășire a planului de 200 milioane lei, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că angajamentul anual va fi îndeplinit în zilele dinaintea sărbătoririi jubileului eliberării patriei. Datorită dinamismului societății noastre, județului Galați în anii următori i se deschid noi perspective luminoase, atît pe tărîm economic, cît și cultural și social. În 1980 se va dubla participarea județului Galați la producția industrială a țării; în cincinalul următor, suprafața irigată va reprezenta aproape jumătate din zestrea funciară a județului nostru. Se înțelege, un ritm mai înalt vor cunoaște construcțiile de locuințe, de unități sanitare, școlare, comerciale și de deservire. Marea noastră ambiție e să condensăm experiența anterioară în domeniul economic, social, edilitar, cultural în a ocupa primul loc în marea întrecere pe care toate județele țării o desfășoară în cinstea jubileului lui 23 August, a Congresului al XI-lea al partidului. Am dori să arătăm că deși ne aflăm într-unul din hotarele patriei, știm să fim în inima ei.

vin cu întîrziere de la furnizorul din Rîmnicu Vîlcea.

— Piesa nu se potrivește, omul se enervează și timpul se duce. Norocul e că noi am mărit viteza de montaj prin preasamblarea la sol a subansamblurilor. Doar cu vreo 65 de oameni, într-un an, am montat vreo opt mii de tone de piese.

Evident, o muncă uriașă a unor uriași. Comentariile nu-și mai găsesc loc din pricina stimei.

*

Cu *Gheorghe Ghidel*, maistrul de la furnalul 3, am mai dat mîna și am mai stat de vorbă și acum vreo doi ani. Bineînțeles, m-am interesat de noutățile vieții sale.

— Avem probleme în studiu, orientate spre reducerea efortului fizic pe platforma de descărcare și spre creșterea productivității. Pe de altă parte, se apropie ceasul pornirii furnalului 4. Și îl pregătim să fie acolo prim-furnalist, pe un băiat foarte bun, Franț Chiper.

Mi-am amintit că Gheorghe Ghidel se mîndrește cu faptul de a fi pornit cinci furnale și m-am bucurat că predarea ștafetei constituie, de asemenea, în morala uriașilor, un motiv de satisfacție și mîndrie.

*

Gălățenii fac lucrări de anvergură cu o rapiditate și cu o simplitate de-a dreptul stupefiante. Iată, de pildă, portul mineralier. Pînă mai ieri, era doar un ideal, azi e un lucru săvîrșit. Sîmbătă, 29 iunie, la ora zece, s-a făcut atît inaugurarea sa, cît și a estacadei care unește portul cu combinatul. Primul vas care a tras la cheiul noului port a fost mineralierul «Cugir», înalt cît un bloc. Socoteala gălățenilor a fost cumva simplă. De ce să transportăm minereurile aduse pe mare cu vapoarele, folosind ca intermediar vagoanele căilor ferate, și de ce să nu urce vasele pe Dunăre, chiar pînă la Galați, iar de acolo niște benzi transportoare să ducă minereurile direct la furnalele combinatului siderurgic? Pentru aceasta nu ne-ar trebui decît un port și o estacadă acoperită, de vreo șase kilometri, estacadă pe care să fie instalate două benzi transportoare, estacadă care să aibă rol de ombilic purtător direct de hrană pentru combinat. După această întrebare și acest răspuns, oamenii Galaților au trecut firesc la fapte. La niște fapte care numai simple n-au fost.

— În iarnă, ți-era milă de cei care au lucrat la port și la estacadă și la priza de apă Dunărea. Lucrări mari, teren mlăștinos, vreme păcătoasă, ne simțeam ca Napoleon pe front. Au fost și lucrări pe care le-au executat scafandrii.

Cel care mi-a istorisit toate acestea se numește *Alexandru Lupu*, a condus lotul care a montat utilajele și instalațiile atît pe estacadă cît și la priza de apă (o lucrare dificilă, de amploare, dar și frumoasă), însă remarcabil e că aproape nu mi-a vorbit de ceea ce a făcut el și oamenii săi, dar în schimb i-a lăudat cu entuziasm pe constructorii portului și prizei de apă, care aparțin, organizatoric vorbind, de o altă întreprindere. De unde trebuie înțeles că încă o trăsătură de caracter a uriașilor este modestia.

*

În județul Galați, gigantismul e la el acasă, o pot dovedi și exemple luate nu numai din industrie, ci și din agricultură. Spre edificarea dumneavoastră, am să reproduc aici vorbele cu care inginerul *Ticu Stoleru*, directorul întreprinderii avicole de stat, a ținut să înceapă convorbirea dintre noi:

— Reprezentanții firmelor japoneze «Mitsui» și «Itoh», cele mai mari ferme de abataj de păsări din lume, n-au vrut să mă creadă cînd le-am spus că producția anuală a combinatului nostru este de 20 000 tone carne pe an. Apoi au văzut combinatul, s-au convins și ne-au devenit cumpărători. Din confruntările cu specialiști din străinătate, cît și din literatura de specialitate, știu că numai în Venezuela a existat doar o intenție de a se face o întreprindere avicolă de asemenea proporții. Noi însă, din 1971, o și avem.

Incubatoare cu o capacitate de 16 milioane de ouă, o fermă de tineret de 110 000 capete, două ferme de părinți de cîte 500 000 capete, șase ferme de pui-carne, un abator care produce cu o cadență de 6000 capete pe oră; tehnică înaltă și igienă ultraexigentă; specialiști de o profundă calificare (eu, unul, nu i-am cunoscut decît pe inginerii șefi de ferme Nicu Sandu, Vasile Marinescu și George Panaitescu, cît și pe tehnicianul Nicolae Snel, pe care directorul Stoleru îl îndemna «să dea cît mai repede la facultate»); pui care în 60 de zile ajung la o greutate de un kilogram și jumătate, spre deosebire de cei din curtea oricărui gospodar, care, în același răstimp, nu ajung decît la 150 grame; pui cu carne fragedă și bogată în proteine; principali beneficiari în 23 de centre din țară; export masiv în Bulgaria, Italia, Elveția, Austria, U.R.S.S. și Japonia, iată elementele care ar intra în componența unei eventuale definiții a celui mai mare producător avicol din țară.

Culmea este însă alta! Și anume că această întreprindere n-are nimic altceva comun cu agricultura propriu-zisă decît faptul că, să spunem așa, subiecții activității ei sînt puii de găină; în rest însă e vorba de o întreprindere complet integrată industriei.

*

Ați observat, probabil, că timpul meu de documentare prin județul Galați a însemnat de fapt o goană după consemnarea de noutăți. Am procedat așa pentru că de la bun început, în tren fiind în drum spre Galați, am intrat în vorbă cu o junâ gălățeancă, căreia i-am spus că n-am mai fost de vreo doi ani în acest județ și apoi am întrebat-o ce mai este nou pe acolo. Mi-a răspuns că-i vine foarte, foarte greu să-mi răspundă, pentru că în Galați noutățile se învechesc foarte rapid. Am acceptat răspunsul primit ca o premisă absolută, dar mi-am spus că în drumul lor vertiginos dinspre viitor spre trecut, chiar și noutățile gălățene trebuie să aibă musai și un ceas de prezent. Și-atunci, logic, m-a pasionat o altă întrebare: oare de cîte noutăți voi da în cele cîteva zile care vor constitui prezentul prezenței mele în județul Galați? Și dintre acestea cîte vor fi mari, cîte mici, cîte medii?

Special am lăsat la urmă răspunsul pe care mi l-a dat, la aceste întrebări, secretarul Comitetului de partid al Centralei navale și al Șantierului naval, *Anatolie Mehic*. Pentru că dumnealui nu mi-a enunțat o noutate, două, ci o adevărată listă:

— Noutăți? Păi, să le numărăm! Una! Azi la 11,20 s-a lansat o navă de 7 500 tdw. Peste o săptămînă se lansează alta de 12 500. Se lucrează consecutiv la 24 de nave, aflate în diferite stadii. A doua! Dezvoltarea secției sculărie și activitatea de-a dreptul vastă pentru dotarea cu scule și dispozitive. Despre noutățile noastre în această privință, o spun fără vreo exagerare, se poate scrie o întreagă carte de specialitate. A treia! Pentru întîia dată, se construiește, în cadrul lucrărilor de investiții, de dezvoltare a șantierului, un doc uscat. În acest doc se vor putea construi nave chiar și de 55 000 tdw. Acum se lucrează camera docului. Se vor turna mii de metri cubi de beton. Apoi se va instala o macara de 360 tone. Azi n-avem decît macarale de 50 tone. Va fi un colos printre coloși. A patra! Se lucrează intens, lucrările sînt devansate și vor fi date curînd în funcțiune atît hala de 25 000 de asamblare, cît și hala de 18 000 de confecții. A cincea! Construirea unui bazin în care pot fi introduse pentru armare trei nave. Bazinul nu-i complet terminat, dar prima navă a și fost introdusă. A șasea! Prin autodotare, au fost construite încă trei macarale de 50 tone.

Tovarășul Mehic ar fi putut să-mi înșire în continuare noutăți ale șantierului, însă, brusc, a ținut să-mi arate semnul sub care se muncește în acest șantier, a ținut să meargă direct la esența lucrurilor. De aceea, a deschis un dulap, a scos o cutiuță, i-a ridicat capacul și am văzut acolo, în biroul secretarului comitetului de partid, strălucind Ordinul «Steaua Republicii Socialiste România» clasa întîi, cu care a fost distins Șantierul naval Galați anul trecut, cu prilejul împlinirii a 80 de ani de existență harnică și continuu novatoare. Am văzut ordinul cu care sînt distinși adevărații titani.

*

O oțelărie, un furnal, un port, o estacadă kilometrică, o priză de apă cu temelia adînc înfiptă în albia Dunării, cel mai mare combinat avicol din lume, un sistem de irigații, vapoare de mare tonaj — iată doar o parte din ultimele noutăți ale județului Galați. Toate la o scară grandioasă. Nicolae Ariton, Gheorghe Ciovîlică, Gheorghe Ghidel, Franț Chiper, Alexandru Lupu, Ticu Stoleru, Anatolie Mehic — oameni care fac și dirijează coloși. Cîteva dintre noutățile județului Galați, cîțiva dintre uriașii județului Galați.

Deci, am fost printre uriași, am stat de vorbă cu ei — mai mult sau mai puțin, dar oricum în chip deschis — și totuși pe mine m-a cucerit *Vasile Enache*.

Eram la Tecuci, abia coborît din tren și voiam și-acolo să aflu care-s ultimele noutăți ale urbei. Și am pus întrebarea asta primului localnic care mi-a ieșit în cale: a fost să fie Vasile Enache.

Paisprezece ani și cîteva luni, elev în clasa a VIII-a A a Școlii generale nr. 4, înalt și slăbuț, pantaloni scurți și, pentru început, cam atît.

La întrebarea mea, a meditat o clipă, apoi mi-a răspuns cu întrebare:

— Aveți puțin timp?

— Puțin, am.

— Atunci, am o idee. Trebuie să intru aici să plătesc lumina. M-a trimis mama. Apoi, vreți să vă arăt eu orașul?

L-am așteptat și Vasile Enache mi-a arătat și blocurile noi, și hotelul nou, și complexul de la piață, și noul palat administrativ, și clădirea P.T.T.R.-ului, și restaurantul-cofetărie, cu alte cuvinte, toate acele instituții și construcții cu care își încep renașterea orașele noastre. Firește, am văzut și străzile încărcate de flori, care, fără îndoială, au contribuit la cîștigarea, de vreo trei ori în șir, în favoarea tecucenilor, a unor locuri de frunte în întrecerea dintre municipiile țării.

După toată alergătura mea printre uriași, plimbarea alături de Vasile m-a reconfortat cum nici nu vă închipuiți. Abia atunci mi-am dat seama că uriașii sînt amabili și informați, dar și copleșitori.

— Ați fost la Liești?

Am fost de cîteva ori prin mai toate colțurile țării, dar la Liești n-am ajuns. Am avut însă noroc că la Tecuci am dat de acest Mic Prinț care în afara orașului său n-a mai pășit, spre deosebire de mine, decît în comuna Liești, unde acum se duce tot mai rar, pentru că i-au murit bunicii de acolo.

Vasile Enache nici județul nu și l-a văzut. Județul în care oameni mari, niște uriași, îi construiesc lui, și altor mii și mii, o civilizație revoluționară. Reportajul despre județul Galați îl închin lui Vasile Enache.

Lui Vasile Enache care mi-a spus cu seninătate:

— Tatăl meu n-are funcție mare, e portar la fabrica de lapte.

Lui Vasile Enache, căruia i-am rămas dator cu această replică:

— Tatăl tău, Vasile, face parte tot dintre uriași. Pentru că a știut să-ți construiască un suflet limpede și generos.

Lui Vasile Enache, care la absolut orice îi spuneam îmi răspundea cu o întrebare. O întrebare neașteptată, de felul acesteia:

— Dar la Depou ați fost? E cel mai interesant acolo!

NELU IONESCU ■

Cifre: 27 513 apartamente construite în ultimii 13 ani sau poftă de viață lungă pe tărmul Dunării.

Scriu din orașul Toplița, județul Harghita și mă numesc **Platon Dumitru,** *din str. Ștefan cel Mare nr. 53. Lucrez ca maistru șef sector la Șantierul de construcții forestiere, tot din Toplița, aparținător Trustului de construcții forestiere și a materialelor de construcții din Brașov. Lucrez la această unitate de la începutul anului 1970. În această perioadă am executat cu colectivul condus de mine 75 km drumuri auto forestiere în raza de activitate a unităților de exploatări forestiere din Toplița, Harghita, Lunca Bradului, Răstolița și Dedabistra județ Mureș, în condiții atmosferice foarte grele — iarna în zăpadă, viscol și ger, la minus 20–32 grade C, iar primăvara și vara, ploile și terenurile mocirloase de la Obîrșia Văilor, ne-au pus în față mari și grele probleme. Toate problemele au fost depășite și obiectivele au fost date în folosință la termen și multe chiar înainte de termen cu 3–6 luni.*

Pe aceste drumuri auto forestiere unitățile menționate mai sus au dus în fabricile de prelucrare a lemnului sute de mii metri cubi lemn de lucru, precum și uriașe cantități de lemne de foc.

Despre această muncă grea, dar folositoare economiei forestiere din această parte a țării, despre eforturile noastre pînă acum s-au scris prea puține reportaje.

*

În anul 1945, Todor Gheorghe împreună cu Laszlo Alexandru (actualmente decedat) au făcut primele măsurători pentru viitoarea Fabrică de poduri din Bocșa, județul Caraș-Severin. De atunci uzina s-a dezvoltat continuu, fiind una din cele mai mari întreprinderi de construcții metalice, poduri rulante și macarale-turn din țară. În prezent, în cadrul întreprinderii se lucrează la clopote pentru barajul de la Rîmnicu Vîlcea, utilaje având o complexitate la nivelul tehnicii mondiale, și se preconizează darea în fabricație a unui lot de macarale, hale pentru termocentrale la care metalul românesc va trebui să se comporte bine la temperatura de minus 80 de grade.

Colectivul cenaclului literar din Bocșa a trecut la redactarea monografiei Fabricii de poduri, cu această ocazie fiind invitați la o masă rotundă cei șase veterani (în fotografie: Ivașcu Pavel, Gongola Valentin, Todor Gheorghe, Antila Ion, Fabian Francisk și Pîrvu Ion). Monografia uzinei

este dedicată celor două mari evenimente: A XXX-a aniversare a Eliberării patriei și cel de-al XI-lea Congres al P.C.R..

Scrisoarea este semnată de **Drilea Simion,** *din Bocșa, str. Republicii nr. 11.*

*

Lupu Gheorghe, *din Constanța, str. Ortenziei, bl. X 2, sc. C, ap. 11, ne scrie: Fiul meu, Lupu Traian, în vîrstă de 19 ani, este elev la Liceul agricol Palas Constanța, în anul III și jucător de fotbal la F.C. Constanța din anul 1970, ca junior, promovat în echipa de tineret rezerve în anul 1973. La meciul cu Rești a accidentat la ochiul drept, producîndu-i-se o hemoragie din cauza unei lovituri cu balonul. Reclamînd durerile medicului sportiv Andreescu, acesta i-a spus să continue să joace că nu are nimic grav. După terminarea partidei, medicul sportiv nu a mai intervenit ca să vadă în ce stadiu se găsește. Am fost nevoit să mă deplasez cu mijloace proprii la Spitalul unificat din Constanța, unde a fost internat imediat. A stat internat 21 de zile. După controlul care i s-a făcut la spitalul militar mi s-a spus că situația este destul de gravă, deoarece prezintă un edem pe retină și o imagine de 1/6. Arătînd această situație conducerii F.C. Constanța — tovarășului președinte cît și antrenorului — cerîndu-le totodată să-i vină în ajutor pentru a se deplasa la un specialist din București sau la altă clinică din țară, nu am primit nici un răspuns pozitiv. De asemenea, fiul meu a dorit foarte mult în această perioadă să stea de vorbă cu antrenorul său și cu cineva din partea clubului, dar nimeni nu a venit să-l vadă în scopul de a-l încuraja și a-i ridica moralul, cu toate că antrenorul a promis că are să-l viziteze. La vîrsta de 19 ani, copilul meu este expus să rămînă fără ochiul drept dacă nu se va interveni urgent. Cred că ar fi cazul ca F.C. Constanța să-i acorde atenția cuvenită pentru însănătoșirea sa cît se poate de grabnică.*

*

De la Direcția de poștă a municipiului București: *Urmare scrisorii semnate de Dima Cornelia Luminița și publicată la «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» nr. 25 din 15.VI.a.c., care se referă la-lipsa ambalajelor tip P.T.T.R. din cadrul oficiilor poștale din Capitală, vă aducem la cunoștință următoarele:*

Aspectul sesizat corespunde realității, însă de lipsa acestor ambalaje nu se fac vinovate unitățile P.T.T.R., situația datorîndu-se faptului că furnizorul nu ne-a onorat complet comanda, iar consumul acestora a depășit cu mult cantitatea livrată. Vă informăm că aprovizionarea unităților P.T.T.R. cu ambalaje rămîne permanent în atenția noastră.

*

Mă numesc **Zamfir Alexandru,** *deputat în Consiliul popular Otopeni, încadrat la I.U.D.P Otopeni. Am citit în revista «Flacăra» nr. 13 din 23 martie, la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», scrisoarea semnată de Vlad Mihai, locatar al blocurilor de locuințe ale I.U.D.P. din Otopeni, privind reînființarea stației de autobuze I.T.B. pe șoseaua București–Ploiești la km 13+700. Speram ca Direcția de drumuri și poduri București, împreună cu Direcția de drumuri și spații verzi din cadrul C.P.M.B., se vor sesiza de cele publicate luîndu-se măsurile de reînființare a stației solicitate de tovarășul Vlad în numele celor peste 900 de locuitori din jurul acestui punct. Nu am putut crede nici o clipă că rezolvarea unei asemenea probleme, majoră pentru locuitori și foarte simplă pentru cei care au greșit desființînd stația, ar putea să se tărăgăneze timp de peste 3 luni.*

Fac precizarea că stația a existat în acest punct și în perioada 1969/1970, iar prin darea în exploatare a locuințelor I.U.D.P. de la nr. 76 la 86 (bd. R.S.R.) numărul locuitorilor a crescut pînă aproape de dublu.

Noi, deputații, putem mobiliza locuitorii să executăm cele două refugii (dus–întors) prin muncă patriotică, trebuie doar înțelegere din partea organelor competente (D.D.P., str. Clucerului nr. 15) care să ceară aviz I.M.M.B. București pentru reînființarea stației, omisă de fapt în proiectul DNT de către D.D.P. București.

*

S-a început cum se începe, printr-un examen de admitere și acum sîntem absolvenții anului I în meseria de bijutier-ceasornicar, pe care ne-o închipuiam de neînțeles — scrie **Lupușoară Mariana,** *Grupul școlar de cooperație Oradea.*

Această meserie este una din sursele cele mai bogate de satisfacții pentru cei 38 viitori bijutieri, toți făcînd parte din familii de țărani simpli, din toate colțurile țării. Maistrul nostru a căutat cu toată dragostea să ne destăinuie din tainele meseriei. Un colț din clasa unde învățăm are multe amintiri de la începuturile meseriei, atunci cînd unii reușesc mai puțin să realizeze lucrări bune, dar mulți au început să aibă fantezie în ceea ce fac.

Am avut mari satisfacții cînd din unele metale am început să lucrăm, dar mai mare a fost satisfacția atunci cînd acestea au fost prezentate în diferite expoziții.

Tuturor cadrelor didactice, tovarășei directoare, care ne-a dat sprijinul să amenajăm un adevărat atelier pentru adevărați bijutieri, le mulțumim cu deosebită căldură. Mulțumim din adîncul sufletului tovarășului maistru și dorim cu multă nerăbdare revederea în anul școlar viitor.

*

Pîrvu Constantin, *domiciliat în municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, aleea Trandafirilor nr. 1, ap. 6, județul Bacău, este posesorul unui pian construit în anul 1824, unic în țara noastră și o raritate în Europa centrală. Istoricul acestui pian — ne scrie cititorul nostru — este făcut de profesorul de istorie Hrișcă, din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej și confirmat de muzicologul Viorel Cosma de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu» din București, unde se află dosarul cu scrisorile originale din 6 țări ale Europei.*

Pianul este marca Konrad Graff din Viena. Cum a devenit familia mea posesoarea acestui pian? — ne scrie în continuare Pîrvu Constantin. Interesîndu-mă la arhivele statului din Focșani, am aflat că pe la 1851 este menționat comisul Vasile Stamatin, moșier care avea strînse legături cu anumite cercuri din Austria. Sigur, aceasta este o interpretare. O altă interpretare mai simplă este aceea că Vasile Stamatin, fiind boier și avînd posibilități materiale, a putut să cumpere din Viena — pur și simplu — acest pian ce-i era necesar pentru instruirea copiilor lui sau pentru destinderea sa personală.

În acel an au avut loc o serie de răscoale țărănești în multe județe ale Moldovei, mai ales în satele ce se învecinau cu Rm. Sărat. În cursul unei astfel de răzvrătiri, cînd boierul a fugit, țăranii au luat o serie de bunuri, inclusiv acest pian care a fost ascuns de familia Cioarec. Și așa, din generație în generație, pianul a ajuns în posesia mea.

Pentru a obține relații suplimentare privind originea acestuia, m-am adresat Televiziunii din Austria. Menționez că am un dosar care cuprinde toate răspunsurile pe care le-am primit în legătură cu acest pian, din care rezultă clar că posed o valoroasă piesă care ar putea face cinste oricărui muzeu. Multe muzee străine îmi solicită cumpărarea acestui pian. Eu aș vrea să se păstreze în țară acest instrument muzical de o valoare deosebită, dar nu am găsit sprijin la forurile în drept.

*

Cadrele didactice din comuna Hălmagiu, județul Arad, au participat la o întîlnire cu învățătorul pensionar Vichentie Cătană — scrie **Cotoi Ion,** *din comuna Bonțești, nr. 186, jud. Arad. 37 serii de elevi au trecut prin mîinile sale. Cele spuse de el cu acest prilej i-au emoționat pe cei prezenți. «Noi, la școala normală, învățam șapte serii pe o carte și dormeam cîte doi elevi într-un pat. Alte condiții sînt astăzi...», a spus bătrînul dascăl, fost cursant al Universității populare a lui Nicolae Iorga. Zecile de foști elevi, azi ingineri, profesori, ofițeri, și-l amintesc pe Vichentie Cătană, care timp de 37 de ani a lucrat în aceeași localitate ca învățător și inspector școlar.*

Traian Moțica, profesor de limbă română, istorie și muzică, a rostit un cuvînt de adio cu prilejul ieșirii la pensie. Dinsul are 38 de ani de activitate la catedră în satul natal. Cinste statorniciei!

*

Din partea Societății literare «Alexandru Vlahuță» din Tîrgoviște primim următoarea scrisoare, semnată de președintele societății, **Mihail I. Vlad:** *În cadrul rubricii «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» nr. 23 din 1 iunie 1974 a fost publicată scrisoarea semnată de Săndulescu Constantin, șeful sectorului cultural la Comitetul județean Prahova al U.T.C. În scrisoare se arată unele nereguli în desfășurarea celei de-a V-a ediții a festivalului de poezie patriotică «Testament literar».*

Dacă au existat unele nereguli (așa cum sînt numite de Săndulescu Constantin), acestea nu pornesc numai din partea organizatorilor (Comitetul de cultură și educație socialistă al municipiului Tîrgoviște, Comitetul municipal Tîrgoviște al U.T.C. și Societatea literară «Alexandru Vlahuță»), ci și din partea participanților. La insistența reprezentanților județului Prahova (delegat tovarășul Săndulescu Constantin), am creat posibilitatea deschiderii unei expoziții colective de pictură a unui grup de elevi ai Liceului de arte plastice din Ploiești (deși nu era inclus în program). Reprezentanții județului Prahova nu s-au încadrat în respectarea programului festivalului. Chiar expozanții au lipsit la vernisajul propriei expoziții, în afară de programul festivalului, în prima zi s-a solicitat în mod expres o întîlnire a poeților participanți cu un grup de muncitori de la Exploatarea minieră Șotînga; de asemenea s-a întîrziat ora de desfășurare a concursului de interpretare a poeziei patriotice și a spectacolului de muzică și poezie. Concursul a început în jurul orei 21,30 și s-a terminat în jurul orei 23,45 (nu la ora 2,00, cum eronat menționează tovarășul Săndulescu Constantin).

Reprezentanții județului Satu Mare au prezentat în cadrul concursului de creație literară «Pana Văcărești lor» poezii ce s-au încadrat în tematica concursului (s-a militat pentru o poezie inspirată din clocotul și patosul fierbinte al României socialiste). Juriul a acordat premiile așa cum e firesc: celor mai buni dintre cei mai buni. Pentru edificare, oricînd pot fi consultate creațiile premiate.

*

S-a încheiat faza județeană a concursului republican al formațiilor artistice de amatori — scrie **Filioreanu Florin,** *din Bacău, bd. 23 August nr. 18 — manifestare dedicată celor două mari evenimente din acest an — a XXX-a aniversare a eliberării patriei și cel de-al XI-lea Congres al partidului. În faza finală a acestui concurs nu fost selecționate două formații ale Regionalei C.F. Iași. Este vorba de formația de teatru a întreprinderii mecanice de material rulant Pașcani și de Regionala de Căi Ferate Iași, care au prezentat un montaj literar conceput și realizat de către tînărul inginer Emil Gnatenco.*

*

Din partea Consiliului popular al municipiului Sibiu, Circumscripția financiară: *În legătură cu scrisoarea publicată la pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» în nr. 25/15 iunie 1974, privind nedumerirea contribuabilului nostru Grilă Ovidiu în legătură cu citarea sa la Circumscripția financiară pentru plata taxelor auto și Adas auto pe anul 1974, achitate de acesta la 20.02.1974, vă facem cunoscut numitul Grilă Ovidiu figurează la noi cu domiciliul stabil declarat în Sibiu, Calea Dumbrăvii nr. 39, unde i s-a deschis rolul fiscal nr. 11.208/1974. În cursul lunii mai a.c. după descărcarea la zi a chitanțelor emise de unitățile C.E.C.. s-a constatat că petiționarul apare cu taxele neachitate, fapt pentru care a fost și citat să se prezinte la acest organ. Constatăm de asemenea că susnumitul în cursul lunii februarie a.c. s-a prezentat la ghișeul nostru pentru plata taxelor respective, i s-a întocmit nota de plată cu sumele datorate și cu indicarea domiciliului declarat la noi în Calea Dumbrăvii nr. 39, însă acesta, la unitatea C.E.C. unde a achitat, și-a declarat alt domiciliu, în Hipodrom, care i-a fost trecut în chitanța respectivă și astfel nici nu puteo să-i fie descărcată la poziția sa.*

Întrucît prin intermediul dumneavoastră se identifică noul domiciliu al acestui contribuabil, am luat măsura de a se transfera plata făcută de el în sumă totală de 800 lei la rolul său fiscal, urmînd a-i pune în vedere obligația legală ce are de a-și declara în scris la organele noastre domiciliul stabil nou, în caz contrariu făcîndu-se posibil și de sancțiunile prevăzute de H.C.M. 68/1970.

*

Un grup de părinți *din Cluj ne scrie: «În acest municipiu sînt tot felul de școli de subingineri. Foarte bine, căci avem nevoie de cadre cu pregătire superioară. Nu există încă o școală de subingineri de industrializare a lemnului — produse finite. De ce tocmai această ramură este vitregită, nu știm,și multă lume își pune întrebarea de ce Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții nu a intervenit să se înființeze și această școală, deoarece numai în județul Cluj sînt vreo 5–6 fabrici de mobilă. Această școală ar putea funcționa pe lîngă Fabrica de mobilă «Libertatea» din Cluj, ca secție serală. Tinerii care doresc a îmbrățișa această specialitate nu ar mai fi nevoiți să meargă la Arad, București.*

Răspunsul Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții: *Prin H.C.M. nr. 1320/1972, la inițiația conducerii de partid și de stat, în urma unor analize privind necesarul de cadre cu studii superioare, s-au înființat secții serale de subingineri pe lîngă marile întreprinderi care oferă condiții tehnico-materiale, posibilități de încadrare a studenților pe timp de 4 ani și posturi pentru încadrarea absolvenților care au recomandarea unității respective.*

În specialitatea «industrializarea lemnului» sînt organizate în prezent secții la C.P.L. (Combinatul de prelucrare a lemnului) Pipera, Arad, Suceava, unde cu recomandarea fabricii «Libertatea» din Cluj poate fi înscris orice tînăr care îndeplinește condițiile cerute de Ministerul Educației și Învățămîntului, comunicate în presă și în broșura «Admiterea în învățămîntul superior». Din analiza făcută rezultă că nu se justifică înființarea unei noi secții de subingineri la Cluj.

*

În luna iunie 1974 am vizitat trei străzi, Dumbravei, Mihai Viteazu și Plopilor din Sighișoara, unde am constatat următoarele lipsuri — ne scrie **Onețiu Ioan,** *din Sighișoara, str. Plopilor nr. 4, ap. 18: La blocurile acestea, care sînt în număr de 50,numai 6 dintre ele au automatizat iluminatul de curent electric pe scări, iar celelalte 44 nu sînt cu ceas de automatizare și se ard 250 de becuri, care consumă de la ora 17 la ora 8,30, timp de iarnă, iar în timpul verii de la ora 19 la ora 6. Deci o risipă de zeci de mii de kW curent. Propun ca toate blocurile să instaleze ceasuri — contoare — automate cu întreruperea curentului, pentru economisirea de curent electric la cele existente.*

POȘTA REDACȚIEI

Vasile Ecaterina — Eforie-Sud. Pentru indicațiile necesare, solicitați sprijinul ziarului județean. **Marinescu George** — Pitești: 1) Vă mulțumim pentru aprecieri; 2) O rubrică de filatelie nu s-ar încadra în profilul revistei noastre; 3) În rezolvarea problemei dumneavoastră de spațiu, adresați-vă forului competent local. **Cristescu Maria-Elena** — București. Nu este de competența noastră. Adresați-vă unei edituri. **Stanciu Nicolae** — Craiova. Întreprinderea la care lucrați vă poate acorda sprijinul, bineînțeles, dacă există posibilități. **Mafteiu Aurica** — comuna Arsura (Vaslui). Apelați la Direcția județeană pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. **Galatea Il** — Arad. Întrebărilor dumneavoastră le vom da răspuns dacă veți reveni cu o scrisoare semnată, nicidecum cu pseudonim. **Anastasescu Iancu** — Craiova. Pentru o competentă părere asupra documentației ce o deții asupra unor monumente istorice, vă recomandăm să vă adresați Direcției monumentelor istorice și de artă, București, str. Ienăchiță Văcărescu nr. 16. **Pop Ana** — Satu Mare. În problema dumneavoastră vă poate ajuta Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a Consiliului popular al județului Bihor. **Pațanghel Maria** — Tulcea. Nu publicăm fotografii în scopul aducerilor aminte.

MARGA NEDELEA ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

SĂ VEZI IZVORUL SUNETELOR

Soarele

Proiect de fîntînă

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

Întrecută pentru o clipă de ritmul exuberant al căderilor de apă, respirația armonioasă a orașului devine parcă mai vie, mai puternică.

Mereu deșteptat din somnul său străvechi, anticul Tomis ascultă parcă, în șoapta apelor, în freamătul metalului, amintirea unei existențe stinse, miraculoase. Căci fîntîna ridicată aici de sculptorul Constantin Lucaci asociază facinația modernității cu aderența la sufletul vechi și stabil al orașului.

Privind alternanța fastuoaselor izbucniri lichide cu unduioasa delicatețe, veșnic schimbătoare, a apei țîșnind cu mai mică intensitate, ai senzația că participi la reconstituirea unui întreg ciclu al anotimpurilor care-ți este descoperit cu încetineală și minuție, cu știința de a asocia sensul tot mai adînc plasticității imaginii. Ascultînd muzica acestor ape care cad, parcurgi o experiență deosebită — aceea de a surprinde, prin efort ritmic de reculegere și clarviziune, inefabilul.

«Să vezi izvorul sunetelor, spunea recent Constantin Lucaci, să vezi locul de unde pornește cel mai liniștitor și mai muzical dintre zgomote, acela al apei în cădere — iată o idee care m-a atras în mod deosebit».

Jocul irizat al apei îmbinat cu strălucirea oțelului inoxidabil, mișcarea necontenită a formelor care generează astfel, necontenit, alte forme, creează un gen de armonie care, în intenția autorului lor, recompun imaginea unei armonii universale. Ele simbolizează, parcă, un principiu de diafanizare a universului, de rarefiere, de pierdere a corporalității. Apa devine sunet, radiație pură a substanței fundamentale pulverizată în unde fără duritate. Nestăvilita tălăzuire spre cer a acestor ape simbolizează, în același timp, lupta cu materia, strădania de a înfrînge gravitatea și concretețea.

Într-o epocă evident marcată de umanismul tehnologic și de limbajele specializate, Constantin Lucaci se apleacă asupra unuia dintre materialele moderne ale sculpturii — oțelul inoxidabil. Relația complexă pe care sculptura de acest fel o poate stabili cu arhitectura (vezi sculptura monumentală din incinta Televiziunii) sau ecourile spațiale pe care le poate trezi într-un interior, l-au oferit soluția unor lucrări cu adevărat integrate.

Numeroase participări la expozițiile colective de pînă acum sau la concursuri naționale de sculptură ca și lucrările aflate în atelier (pregătite pentru o viitoare expoziție în sălile Dalles) au încorporat artistic gînduri perfect adaptate procesului tehnologic industrial. Recentul premiu al Uniunii Artiștilor Plastici conferit sculptorului confirmă astfel o prestigioasă activitate canalizată în acest domeniu.

Prin tot ce a realizat pînă acum, Constantin Lucaci și-a cîștigat dreptul de a fi el însuși. Deși țin de o infinitate de posibilități umane, sculpturile lui pun în evidență o singură concepție artistică. Iscate din imaginația sa, aceste «metafore ale necunoscutului» [illegible] numii autorul lor, își pierd indiferența, capătă o putere de a fi reale, un farmec misterios. Pline de strălucire, ele înfloresc miraculos întruchipînd parcă un cîntec al permanențelor, dinăuntru și din afară, al tiparelor neschimbate. Cultura clasică a autorului lor transpare în sensul armoniei pe care le aduc aceste metafore ale posibilităților nelimitate pe care știința contemporană le oferă omului.

Liniștite și calme, dincolo de focul care le mistuie, parcă pe dinăuntru, ele întruchipează intrarea lumii într-un regim de armonie și colaborare pașnică a regnurilor. Ritmul lăuntric, leneș și vast, netulburat, pe care îl închid cele mai multe lucrări, rotunjirea luminii pe suprafața metalică simbolizează o geneză cosmică, dincolo de freamătul formei care reunește așezarea și limpezirea unor sensuri adînci.

Caligraf subtil și tenace, Constantin Lucaci a reușit, dincolo de asperitățile efortului creator, să creeze impresia că a participat la o simplă operație de purificare. În finețea de necrezut a cizelurii, efortul, deși intens, e abia vizibil, cu neputință de dovedit. Comentariul de orice natură risipește însă poezia care învăluie sculptura, căci taina ei se închide toată într-o simplitate de necrezut.

MARINA PREUTU

Fîntîna din Constanța

dacă voi lua premiul nobel, voi deschide un institut de cercetări

În toamnă, Maria Gheorghe, fost elev al Liceului «Gheorghe Lazăr» din București, va împlini 19 ani, dar pînă una-alta el se mîndrește cu un lucru care, la anii săi, reprezintă nu numai ceea ce îndeobște numim realizare, ci și cu o veritabilă pătrundere în lumea atît de necesară a științei moderne. La recenta Olimpiadă internațională de chimie, desfășurată la București, la care au participat elevi și eleve din 11 țări, el, Gheorghe Maria, împreună cu o reprezentantă a țării noastre și împreună cu doi concurenți sovietici, a ocupat locul întîi. Este pentru prima dată în istoria acestor olimpiade cînd un concurent român se clasează pe locul întîi și este tot pentru prima dată cînd toți concurenții români au cîștigat premii. Doi — premii I și doi — premii III.

Gheorghe Maria, care în tot timpul convorbirii noastre s-a temut ca din articolul ce urma să-i scriu să nu rezulte că este fată, arată așa cum ne imaginăm pe acei care se ocupă cu realizarea unor idealuri în lumea științei. Adică serios, concentrat, cu un temeinic limbaj de specialitate, chiar dacă nu poartă ochelari. Mi-a spus că, odată terminată olimpiada, a dat un telefon acasă: *Mamă, am luat premiul întîi* și mi-a mai spus că de la celălalt capăt al firului i s-a răspuns: *Bravo, Gigi*. Apoi, mama sa, de profesiune casnică, a telefonat tatălui, de profesiune maior de grăniceri, și așa se face că seara a fost una plăcută, fericită, seară în care niște părinți au trăit momentul în care copilul lor se îndreaptă cu pași siguri spre un viitor bun și de excepție. Căci în familia Maria nu există nici un fel de antecedente care ar fi putut să conducă la concluzia că din rîndurile ei va ieși un cîștigător al olimpiadei de chimie, chiar dacă mama sa folosește zilnic o substanță chimică avînd formula NaCl, ceea ce în limbaj obișnuit înseamnă sare de bucătărie. «Dacă e vorba de tradiție, îmi afirmă Gheorghe Maria, atunci vă pot spune altceva. Ea este pe cale să se formeze. Sora mea, Carmen, care va împlini peste puțin timp șapte ani și deci va merge la școală, m-a ajutat și mă ajută în unele lucrări ale laboratorului meu de acasă și încă de acuma deosebește clorura de cobalt de sulfatul de cupru. Prima are culoarea roz, a doua are culoarea albastru și din această cauză Carmen le recunoaște și le spune chiar așa. Vreau să spun că sulfatului de cupru ar putea să-i spună piatră vînătă, dar, plină de încăpățînare, ea îi spune exact așa: sulfat de cupru. Cu toate că vrea să se facă doctoriță, va trebui să învețe și chimie și deci, poate, peste 10-12 ani, nimeni și nimic n-o va împiedica să cîștige un premiu I la o olimpiadă internațională de chimie».

Laureatul cu premiul I mi-a povestit, cum este și firesc, și modul în care s-a desfășurat olimpiada. Mai întîi a fost un baraj pentru desemnarea celor patru concurenți români, baraj cîștigat de eleva Dincă Doina, din Craiova, elevă care, mai apoi, adică la concursul propriu-zis, a luat doar premiul III și el, Gheorghe Maria, crede că doar emoția a împiedicat-o pe colega sa să ocupe un loc mai bun.

«A fost la început o probă scrisă, care a constat în rezolvarea a cinci probleme în timp de cinci ore. Problemele au fost foarte dificile, mai ales că aveau și elemente de fizică și la capătul lor dacă un profesor sau o altă persoană m-ar fi pus să înmulțesc pe cinci cu cinci, nu cred că aș fi știut să răspund. Cu alte cuvinte, eram nu numai fericit, ci și foarte obosit. A urmat o probă practică, s-a lucrat în laboratorul Institutului agronomic «Nicolae Bălcescu», unde fiecare dintre noi a trebuit să identifice atît substanțele organice, cît și pe cele anorganice din nu mai puțin de zece eprubete. Vă spun cu mîndrie că toți concurenții români au realizat integral partea aceasta de laborator și cred că lucrul se explică prin mutațiile produse în învățămîntul liceal în ultimii ani. Mă refer la înființarea unor clase speciale de chimie, matematică, fizică. Eu am urmat o clasă specială de chimie și la festivitatea de premiere, fosta mea profesoară, tovarășa Maria Andrei, a fost și prezentă și cu ochii ușor înrourați, bineînțeles de satisfacție. După festivitate am fost plecați toți concurenții patru zile pe litoral și acolo m-am împrietenit foarte mult cu Andrei Panov și Viktor Sokolov din U.R.S.S. și cu bulgarul Stefan, căruia, în ciuda obișnuinței, nu i-am spus niciodată Fănică. Fără îndoială că dumneavoastră știți că scopul unor asemenea olimpiade este și acela de a ne cunoaște, de a ne împrieteni, de a discuta lucruri care țin de tinerețea noastră, de idealurile noastre, de a ne ajuta să credem că noi, cei tineri, vom stăpîni nu numai viitorul științei, ci și viitorul lumii. Vă pot spune că Viktor Sokolov este un băiat extrem de inteligent, foarte serios și că oricînd i-aș scrie o scrisoare, i-aș trimite o vedere sau, pur și simplu, aș discuta cu el, ore întregi, despre produșii macromoleculari. De acest capitol al chimiei sînt legat foarte mult sufletește, pentru că aici se află explicația modului în care se realizează polimerizarea».

Băiatul din fața mea, care în tramvaiul ce avea să-l aducă la întîlnirea cu mine a rezolvat cîteva probleme de matematică, nu de altceva, dar să nu piardă timpul, mă privește atent, profund, simte, desigur, că nu știu chimie, dar îl fac să înțeleagă că sînt cu adevărat convins că aceasta este o știință a viitorului, o știință căreia, în țara noastră, i se acordă o importanță deosebită, că deja în acest domeniu s-au înregistrat adevărate performanțe și că aici un tînăr dotat și serios poate să descopere lucruri care, deocamdată, ne sînt necunoscute. Cu destul de multă bunăvoință îmi spune că Mendeleev, autorul celebrului tablou, trăiește încă în chimie, că va continua să trăiască și mai îmi explică că fosforul, ca și pe vremea liceului meu, continuă să aibă valența 5.

Sigur, s-ar putea spune foarte multe despre acest tînăr, s-ar putea spune chiar și lucruri banale, de genul «are capul doldora de formule», dar imaginea unui băiat rezolvînd în clasa a doua a tramvaiului 13 problemele acelea de matematică, acelea cu a, b și c, este, cred, de natură să demonstreze că, ajutat de dorința lor de a fi utili științei românești, de a se forma ca niște oameni serioși și demni, ai unei țări serioase și demne, ei, tinerii, sînt ceea ce putem numi, cinstit și clar, viitorul nostru. Înainte de a ne despărți, Gheorghe Maria mi-a spus: «Știți, înainte cu cîteva luni de acordarea premiului Nobel în domeniul chimiei, au început să mă pasioneze lucruri care țineau de structura unor compuși avînd o structură de tip Sandwich. Ca apoi s-aud la radio că premiul Nobel s-a acordat tocmai pentru niște cercetări fructuoase în acest domeniu. Am fost foarte fericit, și la întrebarea dumneavoastră dacă m-am gîndit vreodată că o să iau premiul Nobel, vă răspund cinstit că m-am gîndit, și nu de puține ori. Dacă-l voi lua, voi deschide un institut de cercetări chimice și aș vrea să cred că voi fi primul, în ziua inaugurării sale, care va semna, odată cu condica de prezență, și șansa unei vieți dedicate științei.

Înainte de a pleca, l-am întrebat pe Gheorghe Maria de ce totuși, la anii săi, a acceptat atît de greu să acorde un interviu unui ziarist. Mi-a arătat din nou caietul, acela în care rezolvase probleme de matematică în tramvai, și mi-a spus că peste cîteva zile va susține concursul de admitere la Facultatea de chimie industrială din cadrul Institutului politehnic din București. Fără îndoială, i-am urat succes, nu numai pentru că are nevoie de așa ceva, ci și pentru faptul că, procedînd astfel, el dovedește că, de cele mai multe ori, cercetarea științifică presupune în prealabil cîțiva ani de facultate și examen de stat.

EUGEN SECELEANU ■

doi tineri campioni ai muncii

CONSTANTIN DOBROTĂ nu i-a făcut de rîs nici pe cei de unde a plecat, nici pe aceia unde lucrează acum și a cîștigat competiția frezorilor.

Vechi și merituos participant la concursurile profesionale, IULIU UHL a adăugat în palmaresul său locul I la concursul strungarilor.

— *Într-un fel, eu am reprezentat două județe: Brăila, unde am învățat meseria, și Clujul, unde lucrez acum.*

În finala celei de-a VI-a ediții a «Olimpiadei pe țară a tinerilor strungari și frezori», cel mai bun frezor s-a arătat a fi Constantin Dobrotă, de la atelierul mecanic al Combinatului de hîrtie și celuloză-Dej. Competiție strînsă; două puncte au departajat pe cîștigător de un alt bun frezor, bucureșteanul Nicolae Tenița, de la Întreprinderea optică română.

— *Greu și în finala pe țară, greu a fost și în finala pe județ. Eu am venit la Dej nu demult, de cînd m-am însurat. Vroiam să le arăt că la «Progresul»-Brăila am învățat meserie, nu glumă. Cînd am ieșit primul pe județ, la mare luptă cu reprezentanții întreprinderilor «16 Februarie» și «Metalul roșu» Cluj, mi-am zis că nu i-am făcut de rîs nici pe cei de unde am plecat, nici pe aceia unde lucrez acum și mai ales nici pe mine.*

În finală m-am întîlnit cu cel care m-a învățat meseria, cu frezorul Mândel Panțuru. La Brăila, țin minte vorbele lui, așa m-a luat în primire: «Uite, aici, la sculăria centrală se învață amănunțit, nu la serie». Am vrut să-i arăt lui Panțuru că a avut dreptate, deși, drept să spun, de el m-am temut cel mai mult. Are doar 25 de ani, dar mi-a fost meșter așa cum trebuie să fie un meșter.

— *Păi cum trebuie să fie un meșter?*

— *Uite așa: cînd ne-am văzut aici, la Fabrica de mașini de rectificat din Cluj, unde a avut loc finala, mi-a spus să nu-l fac de rîs și să cîștig. Drept să spun, el poate credea ce spune, eu nu prea. Îl știu cum lucrează. Acum, cînd am ieșit eu primul, ne-am bucurat amîndoi. Cei de la Cluj nu mă cunoșteau, nu zic că erau neîncrezători, dar nu-mi știau decît numele și asta m-a ambiționat. Pe urmă, dacă în finală eram reprezentantul lor, atunci m-am hotărît să-i reprezint cu adevărat. Era și Panțuru de la Brăila, dar erau și inginerul Sofronie Sîrbu și maistrul Ion Ciceu, de la combinatul din Dej. M-au învățat ce nu știam, și totdeauna e ceva ce rămîne de învățat, și atunci s-a ajuns la situația să ocup primul loc cu 178 puncte.*

Ce nu a spus frezorul Constantin Dobrotă, ce a uitat să ne spună e și faptul că, avînd doar 22 de ani, a fost și cel mai tînar concurent.

La actuala ediție a «Olimpiadei pe țară a tinerilor strungari și frezori», organizată de C.C. al U.T.C., Uniunea sindicatelor din metalurgie și construcții de mașini, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini Grele și Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini-Unelte și Electrotehnicii și de Comitetul județean Cluj al U.T.C., olimpiadă desfășurată cu prilejul «*Zilei constructorilor de mașini*», locul I în competiția celor mai buni strungari a fost cîștigat de Iuliu Uhl, de la «Unio»-Satu Mare.

S-a născut în satul Jojîb, comuna Medieșu-Aurit, a urmat școala profesională și liceul seral la Satu Mare. Cel mai bun strungar al anului 1974 lucrează de fapt ca frezor în atelierul de sculărie al uzinei. Este un vechi participant la concursurile profesionale, obținînd mai multe locuri fruntașe în competițiile republicane ale strungarilor. Ca elev al școlii profesionale din 1969, obține un loc III pe țară; în 1971, este primul la etapa interzonală a concursului «Brățara de aur», organizat de C.C. al U.T.C. și Radioteleviziune, pentru ca în finala pe țară să se claseze al III-lea. Din acel an, 1973, lucrează pe o mașină de frezat și alezat.

Anul trecut, la concursul celor mai buni strungari, s-a situat pe locul VII.

— Anul acesta, cei de la «Unio» erau siguri că voi fi primul. Eu eram doar sigur că aș vrea să fie așa. O lună de zile m-am pregătit cu maistrul Alexan Ștefan, făcînd exerciții contracronometru în condiții de concurs. Alexandru Beretz și Mihai Bovan, cei care m-au învățat meserie cînd eram elev la profesională, mă urmăreau și ei. Nu se poate să nu cîștigi, îmi spuneau. Cînd am văzut strungul la care trebuia să concurez, un S.N.A. 360, mașină pe care n-am lucrat niciodată, m-am bucurat. Lucrînd la ea, reflexele sînt mai treze, nu intervine cunoscuta rutină a gesturilor, ești mai atent, gîndești mai mult și mai repede. Am predat piesa de concurs, o piesă *pentru o mașină de rectificat* categoria a IV-a, al treilea...

— Cum al treilea, cînd ați cîștigat?!

— Am predat al treilea, dar proba includea nu numai timpul de execuție, ci și calitatea. Era o piesă pe care nici un concurent nu o mai executase. Coeficientul de timp și cu cel de calitate mi-au adus un punctaj general de 97 și locul I...

(Iuliu Uhl, modest, nu amintește că locul secund a întrunit 82 de puncte .)

— M-a ajutat enorm faptul că am lucrat pe mai multe tipuri de *mașini, freze, strunguri*, raboteze. Dar mi-a plăcut să devin ceea ce se numește «meseriaș universal», pentru că studiind cu pasiune matematica și fizica vreau să devin inginer. Vreau să dau examen la Institutul politehnic din Cluj, la T.C.M. (Tehnologia construcțiilor de mașini). Tata, care-i miner la Ilba-Maramureș, mi-a zis odată că dacă vreau să fiu inginer, apoi să învăț întîi bine de tot ce face un muncitor. Ceea ce m-am și străduit să fac. Am fost ajutat de maiștrii mei. Drept să vă spun, am fost emoționat mai mult de bucuria lor, de încrederea pe care au avut-o în mine, decît chiar de cîștigarea concursului...

TUDOR STĂNESCU ■

LITORAL '74

INVITAȚIE LA ODIHNĂ ȘI SĂNĂTATE

A devenit un bun obicei ca tot românul să plece vara la mare

Oricum ajunge acolo, cu trenul, cu avionul sau cu mașina, omul la calea Mării Negre cu scopul de a se bronza și a deveni mai sănătos, pentru a se odihni și a se întoarce la locul său de muncă — după o vacanță binemeritată — fortificat, mai dornic de lucru. Nu se poate preciza cu exactitate cîți vizitatori primește într-un sezon această generoasă și amenajată fîșie de nisip care se întinde de la Vama Veche pînă la Năvodari pe o lungime de șaptezeci și cinci de kilometri. Oricît ne-am străduit, n-am aflat nimic precis. Cifrele variază. Se vorbește curent despre aproximativ două milioane de vilegiaturiști sosiți în 1973, dar nu se poate înfățișa o cifră indiscutabilă, de vreme ce mulți oaspeți preferă ceea ce se cheamă — în limbajul onetiștilor — turism neorganizat, adică se dau jos în gară la Constanța, înarmați cu bețe pentru cort și alifii pentru bronzat, și închiriază o cameră contra cost. Dacă o asemenea cifră este greu de aflat, atunci este sigur — am aflat de la directorul general adjunct al Centralei O.N.T. «Litoral», Ion Bîrleanu — că litoralul poate primi deodată ceva mai mult de o sută de mii de turiști, la dispoziția cărora se află o sută nouăzeci și patru de hoteluri și alte forme de cazare, căsuțe, campinguri, bungalowuri și așa mai departe

Spre deosebire de turiștii care, cu repartiția în mînă, iau loc în fața birourilor de cazare ce funcționează permanent în fiecare stațiune, noi ne-am început sejurul pe litoral în biroul directorului Ion Bîrleanu, cel care ne va îndruma — cu amabilitate — spre noutățile sezonului estival 1974, înnoiri văzute apoi cu ochiul liber și cu ochiul aparatului de fotografiat

Din cele aflate acolo și din cele constatate în stațiuni, anul 1974 vrea să însemne pentru gospodarii litoralului un an deosebit, în sensul că aproape două sute de milioane de lei, cheltuite de la sfîrșitul sezonului trecut, au fost investite nu atît în scopul apariției de noi obiective turistice, hoteluri și restaurante, cît pentru amenajarea celor existente și pentru perfecționarea serviciilor ajunse astăzi la nivelul satisfacerii celor mai pretențioase dorințe

Directorul Bîrleanu ne-a ținut un adevărat curs de gastronomie, explicîndu-ne că — pe baza sugestiilor din anii anteriori — restaurantele litoralului așază în acest sezon,

Noul hotel sanatorial de la Mangalia are 518 locuri, oferind tot atîtea șanse de sănătate și viață lungă.

O nouă medalie pe pieptul plin de distincții al litoralului românesc: stațiunea Cap Aurora, ale cărei hoteluri — Onix, Topaz, Opal sau Rubin — sînt adevărate pietre prețioase.

struit, în fruntea premierelor edilitare aflîndu-se de această dată Mangalia, cu un nou hotel sanatorial purtînd chiar numele stațiunii, adăugat unei baze de fizioterapie dintre cele mai diversificate și mai extinse *în Europa*, bază *oferind pacienților* — prin amenajări mai vechi sau mai noi, la Eforie Nord, Neptun și Mangalia — peste patru mii de locuri încălzite și o staginue balneoclimatericâ numărînd atîtea zile cîte are anul. Posedînd o capacitate de cinci sute optsprezece locuri, hotelul «Mangalia» recomandă spații de tratament dintre cele mai diverse pentru lecuirea unor afecțiuni ale articulațiilor periferice și ale coloanei vertebrale, o policlinică înzestrată cu aparatură *dintre cele mai moderne, o piscină* acoperită, un restaurant, un cinematograf și o stație meteorologică proprie.

În preumblarea noastră pe malul mării, am zăbovit ceva mai mult prin stațiunea Cap Aurora, pusă la dispoziția turismului intern și internațional încă din sezonul trecut, dar intrată în circuitul activ — cu motoarele în plin — abia în această vară, cînd cererile pentru Cap Aurora au crescut vertiginos, din motive foarte simple, ținînd nu numai de ingeniozitatea *construcțiilor*, ci și de faptul că toate locurile de cazare ale stațiunii sînt asigurate în hoteluri, ideea de sănătate, bătrînă de cînd lumea, găsindu-și aici virtuți moderne de comoditate, înțelegînd prin aceasta telefon în fiecare cameră, radio, bibliotecă etc.

Tot la Cap Aurora, după exemplul satului de vacanță Constanța aflat la intrarea în Mamaia, unde douăzeci și cinci de unități de alimentație publică — amenajate în stilul gospodăriilor țărănești din diverse județe ale țării — se arată gazde ospitaliere, a fost pus la dispoziția turiștilor «Cătunul», sat de vacanță urmînd stilului arhitectonic tradițional.

Aflați pe litoral, am notat că — în materie de odihnă — termenul cel mai la modă este acum «*odihnă de bună calitate*», adică nu numai hotel liniștit și restaurant cu mîncăruri după gustul fiecăruia, ci și o bază de agrement complexă, aflată în slujba consumării cît mai plăcute a timpului liber, care nu înseamnă altceva la mare decît orele scăpate de tirania plajei. În acest scop funcționează în prezent pe țărmul mării trei bowlinguri, patru parcuri de distracții și tot atîtea de agrement auto, cinci baze nautice, șapte săli de jocuri mecanice, un teleschi, nouă minigolfuri, nouăsprezece baze sportive și treizeci și opt de piscine, funcționează toate acestea, cu mare succes de public și de casă, dar nu funcționează — iertată fie-ne remarca — suficiente tutungerii, centre de difuzarea presei și nici măcar suficiente autobuze, chiar dacă am aflat că în rețeaua transportului în comun au intrat în acest an în circulație alte douăzeci de autobuze de mare capacitate.

Evident, prezentarea aceasta nu-și propune să epuizeze tot ceea ce înseamnă litoralul românesc în această vară a anului 1974, căci acest lucru este peste putință, de vreme ce *înnoiri sînt peste tot*, în fiecare din cele douăsprezece stațiuni, de vreme ce întregul sezon anunță peste șase sute de spectacole de teatru, operă și operetă, iar buna dispoziție și ospitalitatea — constatate de noi, întîmplător, în Mamaia, la hotelul «Patria» și restaurantul «Mioriță» — stăpînesc fiecare hotel și fiecare restaurant, de la Năvodari și pînă la Mangalia.

Acest reportaj nu-și dorește altceva decît să fie o invitație către țărmul mării, acolo *unde românul și-a făcut de mult un obicei* să plece, odată cu vara, odată cu vacanța.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

pe fețe de masă imaculate, peste trei sute de noi rețete întocmite de virtuoși ai bucătăriei, dar și de medici, mîncăruri urmărind în principal reducerea excesului de grăsimi și condimente, o diversificare a serviciului în sensul îndeplinirii tuturor gusturilor.

După cele aflate la Mamaia, am parcurs mai multe restaurante de pe litoral, constatînd *la fața locului* că *vorbele directorului* Ion Birleanu sînt adevărate, că preocuparea bucătarilor față de ceea ce alinează pe fețele de masă este în creștere față de anii trecuți, că gama mîncărurilor s-a extins, prin darea în folosință — chiar în această vară — a unor unități cu produse specifice, pe specialități de zahana, vînătorești sau de pescărie.

Urmînd aceleiași invitații, am trecut pragul restaurantului «Mioriță» din Mamaia, reamenajat ca vinacotecă, spațiu de arhitectură specifică acestor pămînturi și de degustări ale celor mai alese soiuri de vinuri românești, am intrat în berăria «Calipso» din Venus, fără a auzi însă fanfara despre care ni se vorbise și care, se pare, cîntă numai din an în paște, am încercat să vedem un film la cinematograful în aer liber din Saturn, dar inaugurarea acestuia nu avusese loc în realitate, ci doar în planurile Centralei «Litoral».

Am scris mai sus că noutățile arhitectonice ale acestei veri nu sînt foarte numeroase pe litoral, dar asta nu înseamnă că nu s-a con-

dobrin - pasagerul nr. 12 - contraatacă

— Nicolae Dobrin, redevii «cap de afiș» al lumii noastre fotbalistice printr-o acțiune la fel de spectaculoasă ca și golul care ne-a calificat în semifinalele Campionatului european, istoricul gol marcat cehoslovacului Viktor. Acum însă terenul de joc este viața ta. Iată motivul pentru care te provoc la un dialog cu toate cărțile pe față, ca să eliminăm orice posibil fir de legendă care ulterior să înflorească — în roz sau în negru (se cunosc destule variante în ambele culori) — ceea ce de fapt n-a existat decît în fantezia anonimului creator de folclor fotbalistic. Așadar, ai venit la Craiova. De ce?

— Aș putea să răspund oltenește, cu fentă: de-aia!

— După cum ai putea să răspunzi tot oltenește, dar fără fentă...

— Ar însemna să-mi descarc sufletul...

— Nepunînd la socoteală faptul că iubitorii fotbalului românesc ar fi foarte curioși să afle *ce are pe suflet Dobrin*, sînt convins că mărturisirile tale s-ar bucura de toată înțelegerea și de cuvenitul respect.

— Uite, ca să nu folosesc vorbe mari, chestia e cam așa: nu există oraș în țară unde fotbaliștii să fie atît de iubiți ca la Craiova. Acolo, duminica, 40 000 de oameni și-ar da sufletul pentru tine. Cum să nu ți-l dai și tu pentru ei?

— După cîte știu, și la Pitești erai favoritul publicului.

— Eram, dar lumea se obișnuise cu mine ca și cu un cal breaz și toți așteptau să le fac meci de meci ceva nemaipomenit, ceva *marca Dobrin*. Uneori se putea, alteori nu. Cînd era *nu* — că sînt și eu om — unii ajungeau chiar să mă huiduie, deși mă situam cam mereu la nivelul celor mai buni de pe teren. De asemenea, cred că nu produc nici o surpriză spunînd că mai ales la sfîrșitul trecutului campionat atmosfera din echipă și din jurul ei nu prea mai era pentru fotbal. Or, pentru mine fotbalul e totul. Joc de la vîrsta de 5 ani pe Maracana noastră, de pe malul Argeșului, fotbalul e toată viața mea. Uite și-acum, cînd am venit de la mare, din concediu, m-am dus tot pe Maracana, unde am jucat — desculț — laolaltă cu toți copiii...

Acolo unde fotbalul trece pe planul trei sau patru, nu mai e de mine. La Craiova e altceva. Vin oamenii cîte o sută de kilometri agățați pe scările trenurilor să vadă golurile lui Oblemenco. Altă viață. Aș minți dacă n-aș spune că-mi place și echipa. Cu două extreme care mănîncă foc, cu oameni care să dea gol de la 35 de metri — că la Pitești, de la plecarea lui Kraus, nu mai avea cine să bage mingea în așe, de-am ajuns să joc eu vîrf — cu o apărare nemaipomenită, care ar trebui să ia 2-3 goluri pe trimestru, și-e mai mare dragul să joci. Zău așa, cu Oblemenco, Marcu, Țarălungă, Boc, Deselnicu și ceilalți putem face niște meciuri să ia foc Craiova!!!

— Uite, Dobrine, faptul că vorbești ca un mare și bătrîn îndrăgostit de minge mă trimite cu gîndul la trecutul tău, surprinzător de bogat în viața fotbalistică, deși nu ai decît 27 de ani, adică vîrsta lui Cruyff. Nu vrei să răsfoim împreună paginile mai semnificative din viața ta? Spuneai, așadar, că ai debutat în «fotbalul neoficial» la 5 ani, nu?

— Da. Și la 10 ani jucam — oficial — în echipa de juniori. N-am fost niciodată pitic legitimat.

— Deși aveai vîrstă de «pitic», jucai la juniori?

— Da. Iar la 14 ani am debutat în divizia A, la Cluj, cu Universitatea.

— Debutul în națională?

— Împotriva R.F.G.-ului, la Ludwigshafen, la 17 ani. Cred că a fost cel mai bun joc al vieții mele. L-am desființat pe Szymaniak. La sfîrșitul meciului, a venit în cabine celebrul Fritz Walter. M-a felicitat și chiar m-a sărutat. Mi-a spus și vreo cîteva cuvinte pe care nu le-am priceput, dar am înțeles eu că erau vorbe de bine.

Au venit apoi zile amestecate. Și bune și rele. Am primit titlul de maestru emerit al sportului. Am marcat golul calificării noastre în Mexic, dar în Mexic n-am jucat; apoi am marcat golul calificării noastre în semifinalele Campionatului european, dar la Budapesta n-am jucat...

— Scuză-mă că te întrerup, dar acum, cînd a trecut și München-ul, poți să-mi spui drept, fără nici o eschivă sau reținere, de ce n-ai jucat în Mexic?

— Eu cred că se hotărîse încă de la București să nu joc în Mexic. Țin minte că acolo, înaintea primului joc al turneului final, am făcut un meci de antrenament. Seara, după meci, fostul vicepreședinte al federației, Ion Balaș, mi-a spus că am jucat foarte bine. Iar a doua zi dimineața mi-a spus că am jucat prost. Era prea de tot. Am suferit, îmi mușcam buzele de ciudă, aș fi vrut nemaipomenit să joc și vă asigur că aș fi făcut meciuri mari, dar piesa a fost alta și n-am avut încotro. Eram al 12-lea om pentru *Corabia cu numai 11 pasageri* a lui nea Angelo.

— Înaintea meciului cu Franța de astă-primăvară s-a încercat acreditarea ideii că ai renunțat la participarea ta la meciurile reprezentativei neputînd face față stilului nou de joc, eforturilor sporite cerute azi etc.

— Am și eu orgoliul meu. Cînd am văzut că oamenii se leapădă ușor de mine, le-am venit în întîmpinare...

— În realitate crezi că poți să joci la nivel corespunzător în națională?

— Sînt convins. Am să dovedesc posibilitățile mele cu Universitatea, la Craiova, unde voi avea — o să vadă toată lumea — cei mai buni 2-3 ani din activitatea mea fotbalistică.

— Dobrine, în jurul tău s-au țesut zeci de legende...

— ...Vorbe. 5 la sută adevăr. Uneori fantezie curată. Pînă la căsătorie am fost și eu, cîteodată, mai nebunatic, ca să fac pe grozavu', că se uitau toți la mine. După ce m-am însurat însă s-au schimbat multe.

— Contează mult femeia, soția, în viața unui fotbalist?

— Enorm. Unora le limpezește viața, altora le-o distruge. Mie mi-a limpezit-o. Am nevastă deșteaptă. Bună. Mi-a dăruit și un băiat, Dan, la toamnă intră în clasa întîi.

— Hai să revenim la fotbalul propriu-zis. Ai vreun regret mare pe care ți l-a produs fotbalul?

— Unul singur. Dacă aș fi jucat la Dinamo sau, mă rog, în București, azi aș fi avut cele mai multe meciuri în echipa națională; da, pentru că atunci cînd au intrat în lot Dinu sau Lucescu eu aveam deja vreo zece jocuri. N-a fost să fie.

— Ce ți-ai dori să fie de-acum încolo, Dobrine?

— Păi ce să-mi doresc? Să-mi dea pitești-enii dezlegare, că mi-am făcut cu vîrf și îndesat datoria față de ei vreo 13 ani; să luăm campionatul ce vine cu Craiova, după ce ne-am urcat sus, cît mai sus, în Cupa campionilor la toamnă și, bineînțeles, să joc în națională.

MARIUS POPESCU ■

Nu mai este un secret pentru nimeni, fotbalul modern pretinde o excelentă pregătire fizică a jucătorilor, nevoiți să se angajeze cu toate forțele for de-a lungul celor 90 de minute ale unui partide. Dar condiția fizică superioară se păstrează sub observația științifică medicală, cum sugerează și această interesantă imagine în care cel supus la un test medical nu este un șoarecuș, ci jucătorul brazilian Dirceu, care poartă în timpul antrenamentului un aparat ce controlează ritmul cardiac. Cu titlu de curiozitate, remarcăm faptul că în preajma turneului final al C.M.-1974 fotbaliștii brazilieni erau supuși zilnic la 32 de teste medicale.

POȘTA SPORTURILOR

mitică, gimnastul bunei speranțe

● **Zice:** «Dar Tamango de ce s-a dus cu pumnul pe lîngă minge în meciul căderii Rapidueștului nostru, la Iași?» **Zic:** Dar dacă în realitate i **s-a dus mingea pe lîngă pumn**, atunci ce mai aveți de spus? **Întreabă:** «Ce credeți, F.C. Galați o să facă mai bună treabă în A decît ar fi făcut Gloria Buzău?» **Întreb și eu:** Și dacă o să facă, de unde o să știm că este **mai bună**, dacă termenul de comparație a rămas în B? ● **Plînge:** «Numai un rezultat nul în primul meci al reprezentativei noastre la Universitarele de fotbal! E ceva putred în Danemarca!» **Suspin:** Ai mata o greșeală: campionatul universitar se desfășoară în Franța. ● **Meditează:** «Dacă am juca acum un meci de fotbal cu Polonia, oare ce s-ar întîmpla?» **Surîd:** S-ar întîmpla o întîlnire de fotbal interțări. ● **Strigă:** «Dar federația de fotbal ce face, dom'le?» **Șoptesc:** Federația de fotbal vă mulțumește de-ntrebare, face bine. ● **Exclamă:** «Dacă Bobby Fischer nu l-a învins niciodată pe Florin Gheorghiu al nostru, înseamnă că Florin este co-campion al lumii la șah!» **Temperez:** Nici pe dumneavoastră nu v-a învins niciodată Fischer — și nici pe mine; trebuie oare să tragem concluzia că sîntem co-campioni mondiali? (Apropo, expresia asta — **co-campion** — v-a venit spontan sau după adînci căutări?). ● **Moare să afle:** «Ce-a spus Oblemenco atunci cînd l-a văzut pe Dobrin la Craiova?» **Dezamăgesc:** Atunci cînd l-a văzut pe Dobrin la Craiova, Oblemenco a spus: «Uite-l și pe Dobrin. Hai noroc, Giscane!» ● **Se cutremură:** «Ce va fi dacă vom cădea, în Cupa campionilor, cu Bayern München?» **Îmbărbătez:** Dar de ce neapărat **să cădem noi** cu Bayern München? Ce, **Bayern München nu poate să cadă cu noi?** ● **Insinuează:** «Ce ziceți, în ce situație am ajuns în problema transferurilor!» **Capitulez:** Cu problema transferurilor am ajuns în situația că eu, dacă mai primesc tot plicuri cu întrebări precum cele de mai sus, îmi cer transferul la oricare altă rubrică, fie și cu riscul unei carantine de doi ani..

● Și chiar mă pregăteam să trec la fapte, cînd s-a oprit în dreptul inimii — ca un clopoțel de argint — misiva despre **gimnastul Mitică!** Cine este el? Cităm: «Subsemnatul **Voinea Leonin,** macaragiu-turn în Tulcea, fost campion de zonă la box, fost luptător, canotor, gimnast, la 40 de ani, după două fete am și un fiu — **Voinea Mitică Viorel.** Are șase luni, 10 kilograme, e foarte sănătos și e un bun gimnast; în prezent execută corect 11 figuri, precum l-am învățat. Vă trimit alăturat una poză cu prima figură. Dacă vă interesează, vi le trimit și pe celelalte». Cum să nu ne intereseze, tovarășe Voinea? Cum să nu ne intereseze vești și imagini de la persoane **care fac sport,** care nu se mulțumesc doar să tăifăsuiască pe marginea sportului. Sîntem fericiți să inaugurăm **Poșta sporturilor** cu rubrica ilustrată, reproducînd imaginea virtuosului Mitică. Mitică, gimnastul bunei speranțe! **PETRE DRAGU** ■

P.S. Bineînțeles, așteptăm și celelalte zece figuri.

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 22

DIN VORBELE DE DUH ALE ACTORILOR LA COSTINEȘTI

DAN NUȚU
— Nu vă supărați, domnișoară, cîinele dumneavoastră e de vînătoare sau de bombardament?

●

DAN TUFARU
— Am primit o scrisoare de la stră-stră-stră-străbunici.
— E imposibil!
— Ba e po-po-po-posibil.

●

ANDA CĂLUGĂREANU
— Cînd ne vom căsători, iubitul meu drag, vom avea o fetiță și un băiat.
— De unde știi?
— Copiii sînt la mama.

EUGEN CRISTIAN MOTRIUC, STUDENT ANUL II ACTORIE

Șlagărele studenților:
ISTORIE: Îți mai aduci aminte, doamnă
MATEMATICĂ: Habar n-ai tu
GEOGRAFIE: Pe vale, țață, pe vale
CONSTRUCȚII: De va veni la tine vîntul
PEDIATRIE: Hai acasă puișor
FINANȚE-BĂNCI: Banii n-aduc fericirea
COMERȚ INTERIOR: Aseară ți-am luat basma
GEOLOGIE: Gheața s-a spart din primul moment
MEDICINĂ VETERINARĂ: Pe mine m-ai omorît, dar cu calul ce-ai avut
I.A.T.C.: De ți-ar spune poarta ta
COLOCVII: Trece o umbră
EXAMEN: Ce vrei să faci din mine

●

— Cînd trece primul tramvai pe aici?
— La șase dimineața.
— Atunci de ce au pus liniile de pe acum?

●

— Nu servim în stare de ebrietate.
— Atunci să vină un chelner treaz.

●

— Mămico, copiii spun că am capul mare.
— Nu, Gigel, nu ai capul mare, dar dă fuga și adu 10 kilograme de cartofi în șapcă.

RUXANDRA CLENCIU, STUDENTĂ ANUL V MEDICINĂ

— Aș dori o loțiune pentru creșterea părului.
— Imediat. Vreți un flacon mare sau mic?
— Unul mic, fiindcă nu-mi place să port părul prea lung.

●

— Doctore, cum aș putea să-l împiedic pe soțul meu să vorbească noaptea în somn?
— Să-l lăsați să vorbească puțin și în timpul zilei.

●

— Cînd sînt bolnav, doctoriile le iau numai de la bunica.
— Dar de ce?
— Pentru că îi tremură mîna și le varsă pe jumătate.

RACUL S-A RETRAS ÎNAINTE PE PLAJA TABEREI DIN COSTINEȘTI

ANTON DRAGOȘ

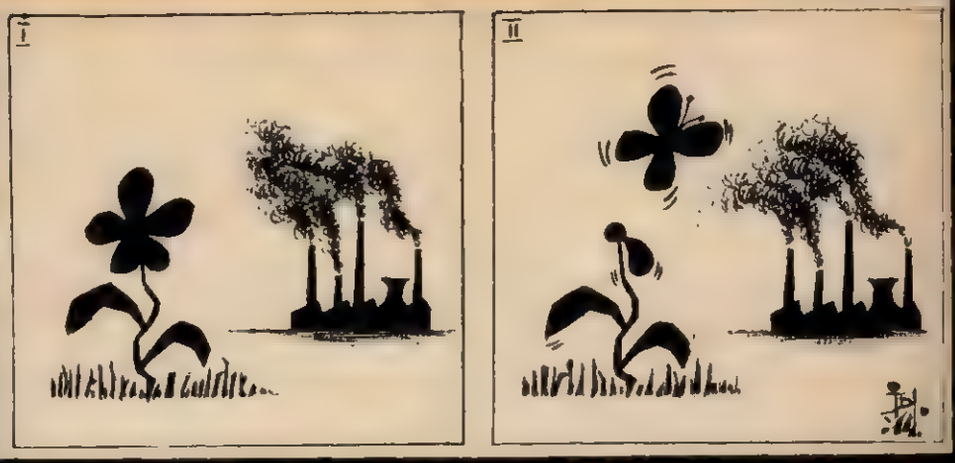

IOAN KETT GROZA

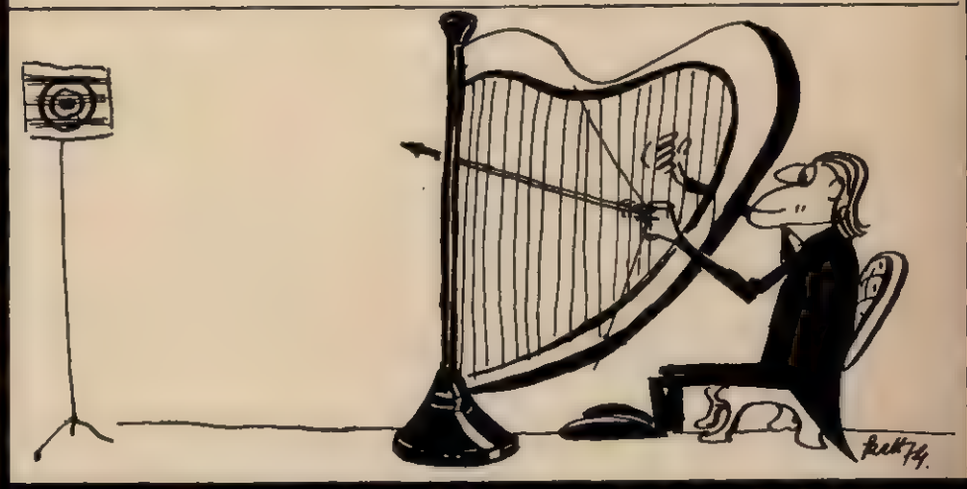

TITI GHEORGHIU-VASLUI

ȘTEFAN BOROȘ

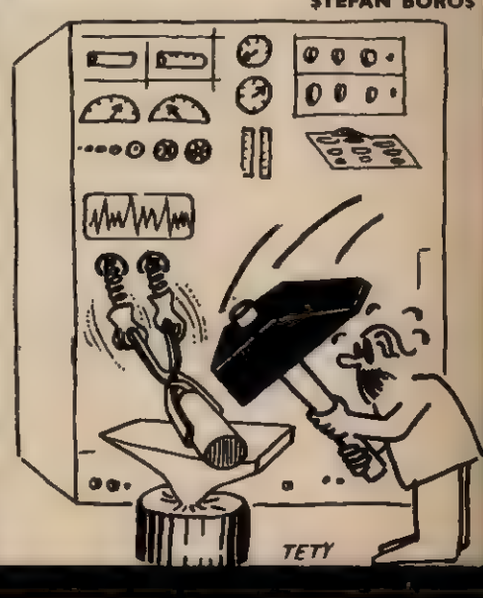

mai îngenez cu vioara și cuvîntez

Mi-am arătat nemulțumirea față de cei care deformează muzica populară. Cel mai supărător mi se pare felul în care tineri artiști amatori cîntă uneori baladele, cîntecele bătrînești. Cînd «interpretul» începe să declame ca pe o poezie textul, într-un fel ce nu aduce, nici pe departe, aminte de stilul în care au fost și sînt cîntate baladele de către adevărații rapsozi populari, el nu aduce servicii muzicii populare.

Există o logică între «*zicerea*» și «*băsmirea*» textului, un echilibru datorită căruia cîntecul prinde viață, bazat pe nescrisele legi moștenite de-a lungul veacurilor prin tradiție orală. Și care sînt păstrate cu sfințenie de lăutarii sătești.

Despre aceste taine se ocupă *dr. Al.I. Amzulescu* în de curînd apărutul volum «*Cîntece bătrînești*» (Editura «Minerva»-1974). Din păcate, nu pot vorbi cît se cuvine despre această valoroasă lucrare. Voi spicui doar aspecte ale studiului introductiv. Mărturisesc că m-a necăjit lipsa melodiilor. De atîta vreme s-a arătat legătura indisolubilă dintre text și melodie în folclorul nostru, încît ar fi timpul ca editorii — în actualul stadiu de dezvoltare a științei — să înțeleagă că o asemenea scăpare nu este îngăduită. Dealtfel, din analizele pe care ni le prezintă autorul, se vede bine că el nu a făcut nici o clipă abstracție de melodiile pe care se cîntă versurile.

Prețuiesc în lucrarea susamintită munca lăudabilă a cercetătorului care reușește să ne înfățișeze o seamă din acele legi nescrise care stau la baza interpretării cîntecelor bătrînești. Drumul pe care ni-l deschide autorul este rodul unor străduințe care reclamă, în afara priceperii, o mare răbdare, pasiune și un remarcabil spirit analitic. Fără îndoială că în «*cîntecul bătrînesc*» precumpănitor este textul. Din cele arătate de Al.A., «*zicerea*», adică interpretarea cîntată (spre deosebire de simpla declamare sau citire a versurilor), dă adevărata viață, ea fiind «*chemată să contribuie din plin, cu mijloacele și efectele sale proprii, la împlinirea artistică și la desăvîrșirea textului poetic propriu-zis*». Mi-a făcut plăcere faptul că, în seriosul său studiu, Al.A. fuge de termenii pretențioși de specialitate, îi întrebuințează numai cînd nu are încotro, dînd posibilitatea și nespecialistului să pătrundă sensul celor dezvăluite. Analizele, făcute pe mai multe planuri, ajung la rezultate care pe mine unul m-au cucerit și care ne dau putința să înțelegem o parte din procesul intim și foarte savant care se petrece în momentul în care rapsodul popular își aduce darul său artistic, dînd expresie baladei pe care o recreează. Autorul dovedește cum «*mijloacele artei interpretative orale, puse cu desăvîrșit meșteșug în slujba reliefării și a împlinirii artei cuvîntului epic*», au o însemnătate hotărîtoare.

Cît de conștient este rapsodul popular de interpretarea specială cerută de cîntecul bătrînesc o dovedesc mărturiile sugestive ale lăutarului *Gruia Florea*, din comuna Poiana Mare — Dolj, care spunea — acum un sfert de veac — autorului: *mai îngenez cu vioara și cuvîntez. Și vezi* (pentru — n.n.) *așa ceva trebuie să ai și o prezență, o prezență cum să stea. Agerimea aia, știi? Cu coraj, răstit. Păi ce-i cînt așa? Răstit, repezit, tocmai cum spune colo, la teatrul...*

Însoțite de 14 biografii și repertorii ale principalilor cîntăreți, de un indice tipologic și de un glosar, «*C.b.*» ale lui *Al.A.* înseamnă nu numai un prețios instrument de lucru, ci și o pasionantă lectură pentru cel îndrăgostit de cîntecul popular

Cît despre cîntăreții de care pomeneam la început, am convingerea că lor această lucrare nu le poate fi decît folositoare

HARI BRAUNER ■

tinerii și muzica lor

Excelentă această emisiune a televiziunii, «Tinerii și muzica lor». Ajunsă, iată, la a treia sa ediție, emisiunea realizată de Dumitru Moroșanu (redactor) și Sergiu Ionescu (regizor) a reușit pînă acum să-și îndeplinească întocmai menirea, să-și păstreze spiritul pe care îl recomandă titlul său: o *emisiune de la tineri pentru tineri*, o emisiune vie, care știe foarte bine ce vrea.

Ideea emisiunii este cît se poate de simplă: în fiecare oraș din această țară se află o mulțime de tineri care, — pe lîngă faptul că muncesc, studiază — „cîntă sau ascultă muzică. Și lucrul acesta este evidențiat în fiecare ediție a emisiunii: cîțiva tineri (cu diferite preocupări) își spun punctul de vedere în legătură cu muzica pe care o ascultă sau pe care ar dori să asculte în orașul lor de reședință. Iată deci *motivația*. După care urmează *argumentația*: rînd pe rînd, reprezentanții cei mai de seamă (și în alegerea acestora, pînă acum, discernămîntul realizatorilor a fost fără greș) ai muzicii tinere din respectiva localitate ne dau ce au ei mai bun. Și, nu o spunem pentru prima dată, tinerii muzicii tinere au multe lucruri bune de dat, au multe de spus.

Telespectatorii atenți cu această muzică — și sîntem siguri, sîntem destui — au putut afla pînă în prezent lucruri interesante despre starea muzicii tinere din București (mai precis despre muzica practicată la Casa studenților), Timișoara, Cluj, au putut vedea și auzi formațiile Mondial, Capitol, Pro Musica, soliștii Ioana Negrilescu (muzică ușoară), Adina Dimitrașcu (folk) și alții, deja cunoscuți din diferite manifestări publice, dar acum prezentați într-un context avizat, competent și educativ totodată.

Ultima emisiune, de care ne vom ocupa mai jos, ne-a relevat — a cîta oară! — că unul oraș universitar cum este Clujul nu-i poate lipsi o muzică tînără bună. Iată-le deci pe reprezentantele muzicii ușoare Ana Moldovan, Adriana Pițu și Carmen Mureșan, proaspete laureate ale Festivalului național al artei studențești (ultima fiind și deținătoarea premiului I la ediția din 1972), evoluînd cu multă dezinvoltură în decorul familiar al parcurilor și străzilor clujene. La capitolul folk, nu au lipsit, bineînțeles, Marcela Saftiuc, celesta voce a Clujului, și Nicolae Levi, ambii prezenți cu două melodii inedite. Un moment de mare încărcătură emoțională l-a constituit apariția taragotistului Dumitru Fărcaș, nume cunoscut nu numai dincolo de hotarele Clujului, dar și ale țării. El a cîntat o superbă melodie ardelenească, acompaniat de orga lui Marcel Cellier (înregistrarea a fost făcută la Paris). Prin inițiativa introducerii acestor momente de folclor, credem că emisiunea nu are decît de cîștigat. Repriza de muzică pop a fost susținută cu brio de proaspăt lansatele grupuri Acustic T74 și Experimental Quartet, la sunetul cărora și-a adus o substanțială contribuție inginerul Dan Jelescu.

În spiritul muzicii, în spiritul emisiunii, adică îndrăzneț, tinere, imaginea semnată de Viorel Sencovici și montajul lui Dan Nănoveanu.

„Tinerii și muzica lor" — o emisiune remarcabilă, care, alături de emisiunile programului III și de emisiunile-mamut de sîmbăta după-amiază de la radio, oferă tinerilor melomani clipe frumoase, instructive, educative.

GEORGE STANCA ■

Posibil proiect de copertă pentru un viitor disc al Didei Drăgan: pe cînd un long-play? La afirmațiile pro sau contra stilului său, Dida Drăgan răspunde afirmîndu-se pe zi ce trece.

TOP-PANORAMA

■ Margareta Pîslaru reapare pe scenă după o lungă absență. Ea cîntă, timp de trei săptămîni (15 iulie — 5 august), la Royal Festival Hall din Londra, ca solistă de muzică populară a ansamblului «Doina Bucureștiului». ■ Imediat după acest șir de 25 de spectacole, ansamblul bucureștean (mai puțin Margareta Pîslaru) va întreprinde un turneu de trei luni în mai multe țări ale Americii de Sud. ■ După o croazieră de șase luni, formația «Perpetuum mobile» s-a reîntors acasă. Dealtfel, trei dintre membrii acestui grup (Mihai Dumbravă, Ion Cristinoiu, Marius Țeicu) au acceptate mai multe compoziții pentru festivalul de la Mamaia. ■ La întoarcerea sa în țară, Marius Țeicu s-a găsit și în postura de proaspăt (și cel mai tînăr) membru al Uniunii compozitorilor. Uneori absențele prind bine. ■ Benone Sinulescu efectuează în prezent un turneu de o lună în Danemarca și R.F. Germania, ca solist al Ansamblului folcloric al U.T.C.

CURIER

Simic Viorel — Nădlac și **Willer Armencescu — București.** *Nu publicăm adrese, am mai scris-o adesea* **Dan Dumitrescu — Giurgiu.** *Excelentă inițiativa înființării unui club educativ de muzică tînără în liceul dumneavoastră.* **Mircea Polană — București.** *Am scris-și noi despre coincidențele dintre unele melodii de muzică ușoară. Din păcate, ele există în continuare și tot din păcate nu întîmplătoare* **D.D. — Iași.** *Primim cu plăcere scrisorile dumneavoastră* **Mihail Nica — Cîmpina.** *N-ați observat prea bine. Ne ocupăm și de muzică străină.* **Ovidiu Eclemea — Oltenița.** *Reclamații anomaliile semnalate în scrisoare Casei de discuri «Electrecord».* **Viorel Mitra — București.** *Scrieți cîntăreței preferate pe adresa Radioteleviziunii.* **Ildiko Bădescu — Tîrgu Mureș.** *Așteptați răspuns la niște întrebări pe care nu ni le puneți? N-am înțeles.* **George Calehari — Brașov.** *Scrisoarea pe care ne-ați trimis-o este impresionantă prin sinceritatea ei și prin dragostea manifestată de dumneavoastră față de muzica tînără românească*

M.T.

TOP

1. **Fiii soarelui** (muzică și text, Dan Aldea) — Sfinx. 2. **Războinicii** (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac 3. **Inimă de piatră** (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM. 4. **Un om pe niște scări** (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 5. **Pînă departe** (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 6. **Mica țiganiadă** (Nicolae Covaci — Șerban Foarță, Andrei Ujică) — Phoenix. 7. **Drumul** (Petre Magdin — Eugen Rotaru) — Dida Drăgan 8. **Cîntec între apele țării** (Doru Stănculescu — Constantin Săbăreanu) — Doru Stănculescu. 9. **Dora** (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 10 **Sinteze** (Dan Aldea) — Sfinx

TOP FLACĂRA poate fi ascultat în fiecare sîmbătă, la orele 21,00, pe programul III al postului de radio București

TOP «FLACĂRA», TALON NR. 27

TENIS PE ORIZONTALĂ

S-ar părea că aceste imagini, surprinse de un fotoreporter abil la ultimul turneu de la Wimbledon, sînt două faze ale aceleiași căzături. Nu vă grăbiți cu verdictul! Dacă pe Ilie Năstase îl recunoașteți, desigur, în prima fotografie, ai bine, atunci aflați că tenismanul întins pe pămînt, asemenea unui portar de fotbal, nu-i altul decît... cehoslovacul Jan Kodeș.

CRONICA OREI ZERO

cînd se duce luna la culcare...

Cald. Teribil de cald, domnule. Cald de-ți vine să umbli într-un cămășoi de borangic cu puișori. Cald și la ora 23. Trotuarele sînt încinse pînă la roșu, calci pe jar. Toate fabricile de înghețată și răcoritoare ale Capitalei nu prididesc să răcorească pietonii moleșiți de canicula. Mă gîndesc să mă urc pe-o stropitoare-cisternă și să colind orașul, udînd străzile. Una a trecut de curînd pe Bulevardul Republicii și a lăsat în urmă puțină răcoare și strălucirea neagră a asfaltului spălat. Străzile noaptea fac dușuri reci. Ce odihnitoare este o stradă-oglindă! Cisternele, măturătoarele mecanice ale salubrității și o puzderie de oameni se luptă noapte de noapte cu hîrtiile, cu mucurile de țigări, cu fel de fel de ambalaje, cu simburii și cotoarele fructelor mîncate pe stradă, cu mătreața biletelor de tramvai și autobuz împrăștiate peste tot de propriile noastre mîini, de propria noastră nepăsare, dacă-mi permiteți, în timp ce la fiecare stîlp sau, hai să admitem, la zece stîlpi sau pe altă stradă sau undeva trebuie să existe vreun coș de aruncat ambalajele, gunoaiele, țigările etc. Dar de ce să ne deplasăm, de ce să păstrăm pentru sănătatea noastră, pentru odihna ochilor noștri, pentru simplele noastre îndatoriri de cetățeni ale unei localități aspectul gospodăresc civilizat al străzilor, al parcurilor, al apelor, al monumentelor; de ce să nu fumăm pe stradă, de exemplu? Să fumăm peste tot, în baie, la frizer, la nuntă, să fumăm la teatru, la serviciu, la masă, după masă, noaptea să fumăm pînă cînd vom gîfîi de-atîta fumat, dar dacă tot ne umbrim plămînii, inima, arterele, stomacul cu fumul de ce să nu împînzim și trotuarele cu mucuri, chibrituri, pachete de țigări mototolite ș.a.? Fumătorul de «Amiral» și cel de «Snagov» sînt cei mai înverșunați. Capetele țigărilor lor și pachetele lor zac pînă și pe gazonul de la picioarele statuilor din fața «Colonadelor»; zac aruncate în jardinierele cu flori ofticoase, sufocate de gunoaie ale Cofetăriei Universității. Cred că porțiunea dintre Delta Dunării și Cofetăria Universității este cel mai murdar loc, cu toate că acolo sînt și cele mai multe cutii pe care scrie: «Cetățeni, păstrați curățenia orașului!...» De-acolo mașina cu numărul 31-B-3245 ridică direct de pe trotuar vrafuri de gunoi. În fața magazinului Delta Dunării se află o scrumieră mare în formă de țigară, pentru ca acei care intră în magazin să arunce țigara la ușă. Scrumiera este îmbîcsită cu ambalaje de înghețată Doina, iar resturile de țigări zac pe jos. Aici mai este și un chioșc de înghețată, o măsuță de vînzut Loz în plic, care cu ajutorul vînzătorilor și al consumatorilor dau străzii un aspect de curte interioară. Am citit undeva că un om consumă într-o viață în medie 20 de copaci. Este clar că nu mănîncă acești copaci, nici nu-i bea, nici nu-i îmbracă, ci... îi aruncă. Pentru că o bună parte din acești copaci devin hîrtie de ambalaj, ziare, reviste, chibrituri, foiță de țigară etc. Iată, așadar, cum reușim să aruncăm pe apa gîrlii o poienită de molid cu umbră cu tot. Specialiștii spun mai în glumă mai în serios că atunci cînd vor fi mai puțini arbori decît oameni nu vom mai putea respira...

Către ora cînd se duce luna la culcare, lupta acelor femei cu bluze portocalii este pe sfîrșite. Ele, împreună cu apa, au măturat, au curățat, au spălat străzile pentru ca dimineața să pășim pe asfaltul sonor și curat pe care vai! aruncăm grăbiți mucurile primelor țigări, primele bilete de tramvai ș.a.m.d. Pînă cînd vine din nou noaptea cu oamenii portocalii...

COMAN ȘOVA ■

SCRISORI CU ADRESĂ

relațiile între... principii

Din comunicarea făcută presei de către un purtător de cuvînt de la Bonn în legătură cu întîlnirea franco-vest-germană la nivel înalt, credem că merită atenție, printre altele, formularea că părțile au convenit că «nu există principii superioare și principii inferioare» în relațiile dintre state.

Bănuim că apologeții comunitari au reținut precizarea și au început să mai reflecteze. Toată lumea știe cu cîtă rîvnă au pledat în favoarea «principiului superior» comunitar — al integrării *oricum, oricît, oricînd* — și împotriva «principiului inferior» al neamestecului ori egalității. «Principiul superior» comunitar — promovat, uneori, chiar la rangul de «principiu suprem» — era prezent la toate reuniunile comunitare, invitat în capul mesei, elogiat în discursuri și instalat în comunicatele oficiale; în timp ce «principiile inferioare» își făceau loc cu dificultate prin comisii, iar în comunicatele de presă erau «strecurate» sub forma rezervelor exprimate de participanți. Apologeții comunitari — trecînd peste capul oficialităților — pregătiseră «principiului superior» chiar o istorie pe măsură: el ar fi de-o vîrstă cu Occidentul și-ar fi cutreierat toate țările în cauză, nestingherit, neprihănit (deși, s-ar crede, principiul comunitar a primit «botezul focului» în 1815, la Waterloo).

Dar, de-atunci, s-a scurs multă vreme; însă foarte puțină de cînd «principiul superior» atlantic a fost lansat împotriva unor parteneri care au înțeles să întreprindă măsuri — pe plan economic și militar — în conformitate cu interesele și posibilitățile proprii. Dar, cum «principiul superior» nu se putea descurca singur, constructorii săi l-au însoțit de avertismente. Nu este deloc exclus ca ei să primească întăriri, sub forma unor amenințări și presiuni, fiindcă nu e un secret că «principiul superior» al atlantismului integrat n-a reușit să meargă cu capul sus, pe propriile picioare, să convingă, să se facă ascultat. În timp ce «principiile inferioare» au ocupat statornic, constant, funcții de decizie politică.

Noroc că viața nu ține cont de clasificările artificiale, forțate, operate de apologeții «principiului superior» comunitar, că principiile noi ale relațiilor dintre state se afirmă cu vigoare irezistibilă. Orice construcție — regională sau internațională — care nu se bazează pe respectarea strictă a acestor principii riscă să se prăbușească (dacă ia ființă cu adevărat), ceea ce evenimentele mai vechi și mai noi au arătat cu prisosință.

ION CÂRJE ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

a iubi munții

Umanist incoruptibil, om îndrăgostit de toate năzdrăvăniile și drăcoveniile omului, călător neobosit cu fiecare ziar citit frumos și împăturit frumos după lectură, spirit prin excelență optimist care nu poate fi clintit din ideea că lumea se inventează cu fiecare răsărit de soare, răsăritul fiind doar unul din cele patru puncte cardinale ale lumii pe care se bazează frumusețea inepuizabilă a geografiei noastre interioare și exterioare, fiecare punct avînd farmecul lui, așa cum și cele patru încăperi ale inimii au și ele rostul și peisajul lor sublim, printre aceste rosturi fiind și acela de a iubi natura, desigur (natura și cultura — cum ar ride Mazilu), deci a iubi și cultura, și rîsul, și formele de relief ale lumii, și munții înalți, și munții împăduriți, și munții cu prăpăstiile lor în adîncul cărora curg pîraie, și apele reci, și animalele, și caprele sălbatice, dar și cai — aș vrea odată, cînd o fi, nu spun mîine, nici poimîine, cîndva, să am curajul de a zbura (julesvernian cum sînt, nu-mi prea place să mă deplasez decît cu droșca, pe drumuri de țară, și ultima mea călătorie extraordinară a fost aceea de la Valea Vinului la Prislopul lui Liviu Rebreanu, într-un I.M.S.), de a zbura nu cu avionul, ci pe aripile unui stol de gîște — precum am învățat din copilărie, cu Selma Lagerlöf care ani de zile a stîrnit gelozia bunicii mele — stol de gîște care să mă ducă la Darjeeling, exact la poalele Himalayei, orășel turistic indian de unde dacă nu sînt cețuri și nori, cam între 15 septembrie și decembrie, poți vedea foarte limpede Everestul și alte piscuri de 8 000, dar ca să fiu sincer și om cinstit, nu pentru munți m-aș duce, ci pentru a vedea acolo «hipodromul cel mai mic și cel mai sus din lumea», întins pe o pantă, la 1 800 metri altitudine, între forme de relief foarte accidentate (pe care s-au instalat și terenuri de fotbal!), unde au loc curse, curse, curse de cai, cu pariuri, cu bookmakeri, și unde, din cînd în cînd, cîte un căluț prins în goana unui galop prea nebun, părăsește deodată pista și cade alături de turf pe povîrnișul împădurit, și chiar dacă n-aș fi pariat pe el, aș alerga după freneticul patruped, în rîpă, să-l salvez, să-l oblojesc, în incoruptibilul meu calumanism.

RADU COSAȘU ■

cînd se duce luna la culcare...

Cald. Teribil de cald, domnule. Cald de-ți vine să umbli într-un cămășoi de borangic cu puișori. Cald și la ora 23. Trotuarele sînt încinse pînă la roșu, calci pe jar. Toate fabricile de înghețată și răcoritoare ale Capitalei nu prididesc să răcorească pietonii moleșiți de canicula. Mă gîndesc să mă urc pe-o stropitoare-cisternă și să colind orașul, udînd străzile. Una a trecut de curînd pe Bulevardul Republicii și a lăsat în urmă puțină răcoare și strălucirea neagră a asfaltului spălat. Străzile noaptea fac dușuri reci. Ce odihnitoare este o stradă-oglindă! Cisternele, măturătoarele mecanice ale salubrității și o puzderie de oameni se luptă noapte de noapte cu hîrtiile, cu mucurile de țigări, cu fel de fel de ambalaje, cu simburii și cotoarele fructelor mîncate pe stradă, cu mătreața biletelor de tramvai și autobuz împrăștiate peste tot de propriile noastre mîini, de propria noastră nepăsare, dacă-mi permiteți, în timp ce la fiecare stîlp sau, hai să admitem, la zece stîlpi sau pe altă stradă sau undeva trebuie să existe vreun coș de aruncat ambalajele, gunoaiele, țigările etc. Dar de ce să ne deplasăm, de ce să păstrăm pentru sănătatea noastră, pentru odihna ochilor noștri, pentru simplele noastre îndatoriri de cetățeni ale unei localități aspectul gospodăresc civilizat al străzilor, al parcurilor, al apelor, al monumentelor; de ce să nu fumăm pe stradă, de exemplu? Să fumăm peste tot, în baie, la frizer, la nuntă, să fumăm la teatru, la serviciu, la masă, după masă, noaptea să fumăm pînă cînd vom gîfîi de-atîta fumat, dar dacă tot ne umbrim plămînii, inima, arterele, stomacul cu fumul de ce să nu împînzim și trotuarele cu mucuri, chibrituri, pachete de țigări mototolite ș.a.? Fumătorul de «Amiral» și cel de «Snagov» sînt cei mai înverșunați. Capetele țigărilor lor și pachetele lor zac pînă și pe gazonul de la picioarele statuilor din fața «Colonadelor»; zac aruncate în jardinierele cu flori ofticoase, sufocate de gunoaie ale Cofetăriei Universității. Cred că porțiunea dintre Delta Dunării și Cofetăria Universității este cel mai murdar loc, cu toate că acolo sînt și cele mai multe cutii pe care scrie: «Cetățeni, păstrați curățenia orașului!...» De-acolo mașina cu numărul 31-B-3245 ridică direct de pe trotuar vrafuri de gunoi. În fața magazinului Delta Dunării se află o scrumieră mare în formă de țigară, pentru ca acei care intră în magazin să arunce țigara la ușă. Scrumiera este îmbîcsită cu ambalaje de înghețată Doina, iar resturile de țigări zac pe jos. Aici mai este și un chioșc de înghețată, o măsuță de vînzut Loz în plic, care cu ajutorul vînzătorilor și al consumatorilor dau străzii un aspect de curte interioară. Am citit undeva că un om consumă într-o viață în medie 20 de copaci. Este clar că nu mănîncă acești copaci, nici nu-i bea, nici nu-i îmbracă, ci... îi aruncă. Pentru că o bună parte din acești copaci devin hîrtie de ambalaj, ziare, reviste, chibrituri, foiță de țigară etc. Iată, așadar, cum reușim să aruncăm pe apa gîrlii o poienită de molid cu umbră cu tot. Specialiștii spun mai în glumă mai în serios că atunci cînd vor fi mai puțini arbori decît oameni nu vom mai putea respira...

Către ora cînd se duce luna la culcare, lupta acelor femei cu bluze portocalii este pe sfîrșite. Ele, împreună cu apa, au măturat, au curățat, au spălat străzile pentru ca dimineața să pășim pe asfaltul sonor și curat pe care vai! aruncăm grăbiți mucurile primelor țigări, primele bilete de tramvai ș.a.m.d. Pînă cînd vine din nou noaptea cu oamenii portocalii...

COMAN ȘOVA ■

COPERTA NOASTRĂ
Fotografie de **EMANUEL TÂNJALĂ**

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: LIVIU BOBOCEA

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

AM DESCOPERIT SECRETUL TINEREȚII FĂRĂ BĂTRÎNEȚE: MUNCA PASIONATĂ, METODICĂ, NEÎNTRERUPTĂ

LA 89 DE ANI, SAVANTUL NICOLAIE TEODOREANU ÎȘI PROFUNE UN VAST PROGRAM DE AMELIORARE A RASELOR DE ANIMALE

După cîine, oaia a fost cel de-al doilea animal domesticit de om. O amiciție străveche și rentabilă, care a prins statornicie cu mai bine de 6 000 de ani în urmă. O dovedesc cu prisosință desenele rupestre din Europa și nordul Africii, icoanele agreste încremenite pe monumentele antichității romane și egiptene, sau basoreliefurile dăltuite pe metopele de la Adamclisi. Un cap de berbec sculptat în prelungirea unei catene grecești, relicvă descoperită în Dobrogea și care amintește ca aspect general înfățișarea varietății de oaie denumită în țara noastră țigaie bucălaie, i-a îndrumat pe cercetători să-i plaseze obîrșia încă în vremurile Daciei preromane. Cu alte cuvinte, țigaia, țurcana și spanca, rase de ovine pe care le mai putem încă vedea pe pășunile patriei, au arătat la fel, acum două mii de ani ca și azi..

... Pe care *le mai vedem*, spuneam, deoarece ceea ce a statornicit migala naturii vreme de milenii este departe de a mai satisface necesitățile și gusturile unei civilizații galopante. Realizînd sinteza elementelor, chimiștii au început să creeze materii noi. Descoperind laboratorul intim al celulei vii, omul a început să «inventeze» și animale noi. Păsările și patrupedele domestice de astăzi sînt altele decît cele aflate în ograda străbunicilor noștri. O galinacee care ajunge la maturitate în numai 36 de zile sau un berbec merinos de Palas de pe care se recoltează 24 kilograme de lînă (trei costume de haine!) reprezintă în fapt două specii noi, inexistente pînă mai deunăzi.

Fenomenul e de dată relativ recentă și întruchipează una dintre cele mai fabuloase înfăptuiri ale minții omenești. Ne găsim într-un domeniu al marilor competiții la care țara noastră participă din plin. Vom folosi pentru exemplificare doar rezultatele spectaculoase înregistrate în ameliorarea și crearea unor noi rase de ovine, activitate legată nemijlocit de numele marelui nostru genetician, savantul de renume mondial, profesor doctor docent Nicolaie Teodoreanu.

Interlocutorul nostru — cel care în prezentul număr al «Flăcării» face cinste paginii intitulate «Valori românești în univers» — s-a născut la 17 august 1885, în comuna Oporelu din județul Olt. Urmează liceul la Pitești, iar între 1907 și 1912, Școala superioară de medicină veterinară pe care o absolvă susținînd dizertația «Contribuții la studiul elementelor figurate ale sîngelui în durină», apreciată drept o lucrare deosebit de originală și valoroasă. Este promovat medic veterinar, iar în 1912 este numit șef de lucrări la catedra de științe medicale, farmacodinamie și terapeutică din București. În perioada primei conflagrații mondiale, la partea luptele de la Zimnicea și Oituz. În 1922 pleacă la Institutul de zootehnie din Hanovra, unde, sub îndrumarea ilustrului profesor C. Kronacher, își susține teza de doctorat «Părul de porc, caracter de rasă; cercetări histologice comparative asupra părului diferitelor rase de porci». Obține titlul de doctor «mit Auszeichnung» (cu distincție), iar lucrarea este apreciată drept deschizătoare de drumuri noi în biologie și genetica animalelor. Este citată în toate tratatele de specialitate din Europa și America, iar profesorul Kronacher o reproduce aproape în întregime în lucrările sale ulterioare.

— La 89 de ani, cît voi împlini luna viitoare, mi-am păstrat aproape neștirbită imaginea copilăriei și tinereții. Și fiindcă m-am obișnuit să văd viața cu ochi de genetician, de biolog, mă reîntorc întotdeauna pe firul timpului, rejudecîndu-mi viața prin cenzura investigației de specialitate. Mediul în care trăim își lasă amprenta asupra felului de gîndire, de simțire, de acțiune și reacțiune, cu alte cuvinte asupra codului genetic moștenit. În copilărie am fost nedespărțit de flii de țărani. Colindam împreună cringuri, codri și păduri, primăvara după flori, fragi și cuiburi de păsări, toamna după mînătărci, alune și fructe pădurețe. Am participat la muncile agricole și la îngrijirea animalelor și-am avut mereu în fața ochilor exemplul de hărnicie și probitate al părinților mei. Iată de ce consider că între copilărie și preocupările mele ulterioare se poate stabili o strînsă filiațiune. Nimeni nu poate deveni specialist în agricultură — a arătat atît de limpede secretarul general al partidului nostru — dacă nu a cunoscut nemijlocit muncile complexe ale lucrătorului agricol.

— Cu ocazia împlinirii a 80 de ani de viață și 55 de ani de muncă în domeniul zootehniei științifice, ați fost sărbătorit în cadrul Academiei Republicii Socialiste România. Am avut prilejul să citesc emoționantele cuvîntări rostite cu acel prilej de colegii și discipolii dumneavoastră. Îmi amintesc că profesor doctor docent Virgil Gligor arăta că după întoarcerea în țară ați ocupat pentru scurtă vreme postul de șef de lucrări la Facultatea de medicină veterinară, dar pe care l-ați părăsit pentru a înființa în Dobrogea celebra oierie de la Palas.

În tot răul un bine, deoarece reînființînd oieria națională și laboratorul de cercetări zootehnice de la Palas, am obținut cele mai mari satisfacții ale vieții mele. Lucrînd direct în cercetare și creînd noi rase de animale, am izbutit totodată să tipăresc peste 320 de lucrări științifice, 178 de conferințe și biografii și 139 lucrări de popularizare. Activitatea de aici mi-a adus în 1930 premiul «Locusteanu», diploma și medalia de aur a Academiei de agricultură din Franța, în 1932, premiul «Adamachi», în 1938, diploma și medalia de aur a Societății de medicină veterinară, în 1942, premiul I al Academiei R.P.R., în 1952, și Premiul de Stat al R.P.R., în 1963. După Eliberare, am fost ales membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România și mi s-a făcut marea onoare de a fi distins cu Ordinul Muncii clasa a II-a și Ordinul «Steaua Republicii Socialiste România» clasa a IV-a. Dacă ați citit cuvîntările omagiale, ați aflat desigur că am revenit în învățămîntul superior în 1952. Doar pentru un an. Am preferat apoi să lucrez la Centrul de cercetări biologice. În domeniul disputelor științifice, cercetătorul are dreptul să folosească doar puterea argumentelor. Între oamenii de știință colaborare nu înseamnă doar întrajutorare și identitate de idei, ci și găsirea adevărului, prin confruntări dialectice, spre binele și folosul nostru, al întregii colectivități. Repet aceste adevăruri pentru a întinde o mînă de ajutor celor mai tineri și eventual celor care se trezesc debusolați de îndată ce au fost învestiți cu prerogative și titluri ierarhice. Între muncă, onestitate și morală legătura trebuie să fie indisolubilă.

.. Sau o profesiune de credință de la care — mi-au mărturisit, cu alt prilej, cei care i-au fost prieteni sau colaboratori — savantul Nicolaie Teodoreanu nu s-a abătut nici o zi. O dovedesc, între altele, larga corespondență purtată timp de opt decenii cu savanți din lumea întreagă (C.I. Parhon, Gheorghe Marinescu, C. Kronacher, L. Adametz, Hammond, Vetulani, Klibarov, Mather ș.a.), comunicările prezentate la congresele de genetică de la Edinburgh (1939), Montreal (1958), Haga (1963), Tokyo (1968) etc., numeroasele dispute științifice tipărite în publicațiile de specialitate. Un om «meticulos în cercetare, minuțios în culegerea datelor, în clasificarea faptelor», organizarea lucrărilor de cercetare științifică fundamentală, înzestrat cu o rară putere de muncă și cu discernămînt științific, caracteristic marilor oameni de știință» — mi-l descrie unul dintre foștii săi discipoli, profesor doctor docent Virgil Gligor.

Format la școala genetică germană, întemeiată de profesorul Kronacher, și adept al experimentelor lui Johanssen, al legilor lui Mendel (ereditatea polimeră, factorii letali, mutațiile la plante și animale), cunoscător profund al teoriilor lui Lamarck și Darwin, privind evoluția speciilor, savantul Nicolaie Teodoreanu își începe munca de cercetare pornind de la bun început de la principiul și ipoteza că la baza studiului animalelor domestice trebuie să stea metoda experimentală, dar în care omul nu este un element pasiv, ca în observație.

În răstimpul petrecut la Palas (24 de ani bătuți pe muchie), studiază speciile și rasele de animale din România și străinătate, întreprinde numeroase studii de craniologie și craniometrie, ale căror concluzii sînt actuale și astăzi. Rezultatele investigațiilor efectuate văd lumina tiparului în peste 50 de lucrări. În aceeași perioadă, urmărește ereditatea la suine și produșii lor de încrucișare și descrie caracterele pielii și părului și modul transmiterii lor în F_2. Aceste cercetări de genetică histologică sînt primele pe plan mondial și ca atare menționate în sute de tratate. O realizare remarcabilă, unică în știința zootehnică din țara noastră, o constituie crearea primei rase românești de ovine cu lînă fină, merinosul de Palas, consemnat ca rasă în 1956 în *Supplement to a World Dictionary of Breeds Typesand Varieties of Livestock*.

Reintors la București după 1950, unde, în sfîrșit, beneficiază de o largă solicitudine, de ajutorul moral și material pus la dispoziția cercetătorilor de către statul nostru, profesorul Teodoreanu inițiază noi cercetări de biologie fundamentală sau aplicată, privind originea unor rase, încrucișările ce se pot efectua pentru sporirea producției de lapte și carne, depistarea anomaliilor congenitale, cercetări de hematologie sau structura histologică. În domeniul ameliorării șeptelului dobîndește rezultate remarcabile prin încrucișarea rasei Roșie cu Sura de stepă, între Schwitz și Vaca de munte, obținînd totala absorbție a raselor locale.

Discutăm despre toate acestea și despre multe altele în camera de lucru a profesorului Nicolaie Teodoreanu. Meticulos, profesoral în expunere, zgîrcit în aprecieri, drastic dar nu lipsit de haz în amendarea diletantismului profesional — interlocutorul meu ține să mă inițieze metodic în tainele geneticii, desfășurîndu-mi pe birou voluminoase tratate și scheme babiloniece. E tîrziu, discutăm de aproape patru ore, îmi simt capul tobă de zootehnie și genele de plumb. Profesorul mă cercetează peste ochelari:

— Ce pregătire aveți?

— Filozofia...

— Ei, da, cam departe de problemele mele. Cu toate acestea, mulți filozofi au studiat științele naturii. În biblioteca mea stau la loc de cinste cărțile lui Aristotel, Haeckel și Goethe. Astăzi, oricine studiază dialectica marxistă știe că în natură nu se întîmplă absolut nimic care să nu fie în legătură cu întregul, că orice fenomen se găsește în conexiune cu alte fenomene. Titanul de la Weimar a intuit genial această lege de bază a naturii. Lui Goethe îi aparține celebra frază: «Da alles in der Natur, besonders aber die allgemeine Kräfte und Elemente, in einer ewigen Wirkung und Gegenwirkung sind, so kann man von einem jeden Phänomene sagen das es mit unzähligen andern in Verbindung stehe, wie wir von einem freischwebenden leuchtenden Punkte sagen das er seine Strahlen nach allen Seiten aussende».*

— Ce înseamnă pasiune în meseria de genetician?

— A dori imposibilul. Sau, ca să-l citez din nou pe Goethe: «Den lieb'ich der Unmögliches beghert». Iubesc pe cel ce-și dorește imposibilul. Culmile spre care tinde sau pe care le-a atins știința zootehnică sînt sau au fost multă vreme reputate ca imposibile. Cu numai cîteva decenii în urmă, natura era stăpînă pe situație. Puii de găină, scoși de sub cloșcă primăvara, erau buni de friptură toamna. Astăzi, în crescătorii, un pui ajunge la greutatea de 1,600 kilograme în numai 60 de zile. Pasiune înseamnă apoi muncă neîntreruptă, continuă, la orice vîrstă. Acesta este elixirul tinereții fără bătrînețe. *Os homini dedit caelum videri***, spunea Ovidiu. Destinul omului de a atinge idealuri mărețe a devenit abia în zilele noastre o realitate. La oameni se întîlnește un fenomen foarte complex, un fenomen fiziologic de natură cerebrală și genetică, foarte rafinat, denumit ideal și care lipsește la toate celelalte viețuitoare. Simburele ideațiunii — idealul — include însă virtuțile cele mai nobile de dreptate, de umanism, de libertate, de muncă pașnică, creatoare și utilă, care stau la baza unei societăți cu adevărat civilizate și mereu în progres.

Îl urmăresc cum reașază în bibliotecă grijuliu cărțile de pe birou. O bibliotecă despre care mi s-a spus că ar cuprinde cîteva zeci de mii de volume. Mă ridic și-mi caut în buzunar țigările. Profesorul îmi observă gestul și mă privește reprobator:

— Fumați?

— Da. Vă face rău fumul de țigară?

— Mie nu, dumneavoastră... Dacă există un triumf al inutilului în viața planetei, atunci acesta este al tutunului.

LIVIU TIMBUS ■

* «Cum toate în natură sînt într-o veșnică acțiune și reacțiune, dar mai ales forțele și elementele generale, putem spune despre fiecare fenomen că este în relație cu nenumărate alte fenomene, așa cum spunem despre un punct incandescent că își emite razele în toate direcțiile».

** Chipul omului te face să vezi cerul.

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

flacăra

VIZITA PREȘEDINTELUI REPUBLICII SIERRA LEONE, DR. SIAKA STEVENS, O NOUĂ ȘI GRĂITOARE EXPRESIE A ÎNTĂRIRII PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII ROMÂNIEI SOCIALISTE CU NOILE STATE AFRICANE

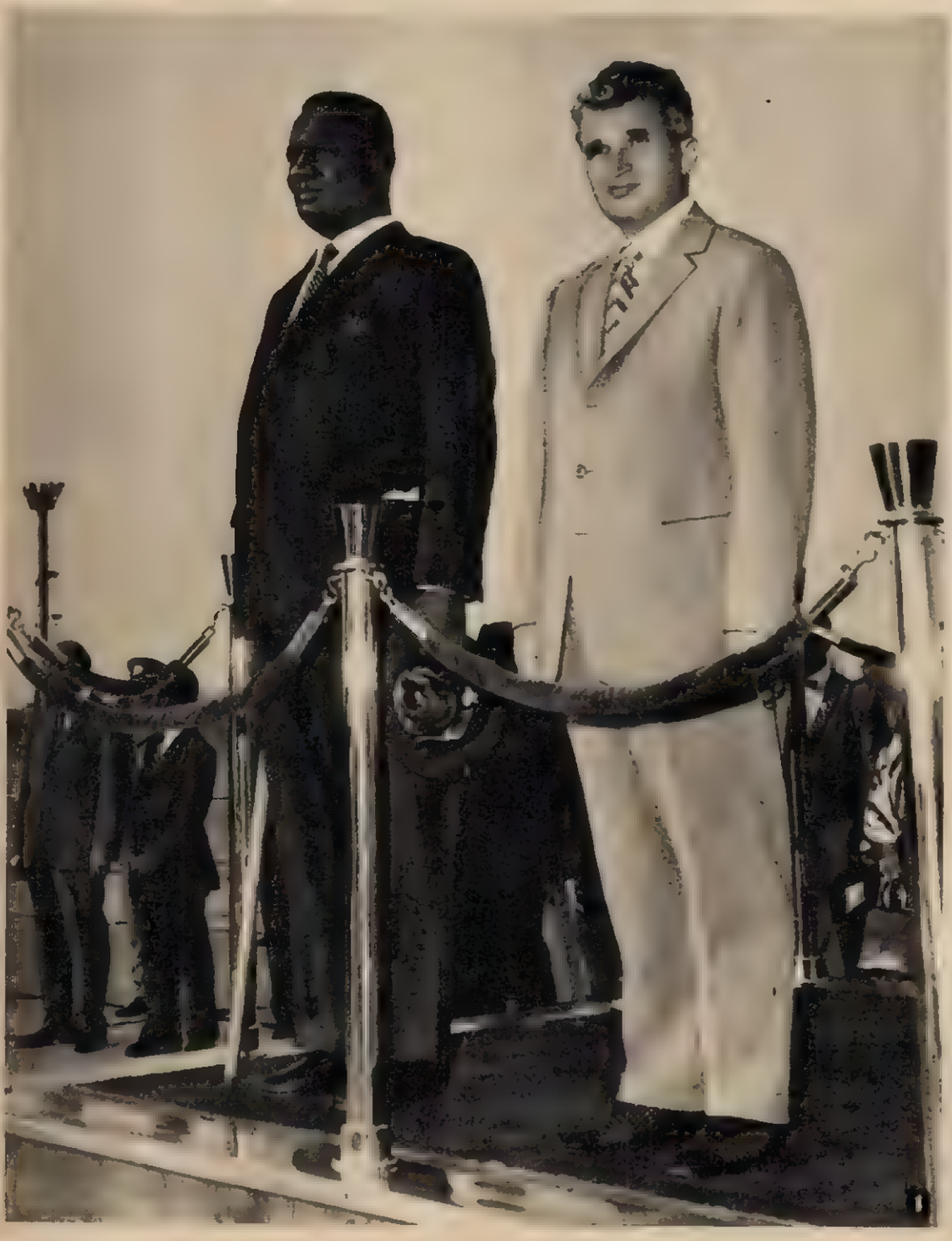

La invitația președintelui Nicolae Ceaușescu, între 19 și 24 iulie a fost oaspetele țării noastre, în cadrul unei vizite oficiale, președintele Republicii Sierra Leone, dr. Siaka Stevens. Remarcabilul eveniment demonstrează încă o dată consecvența politicii României de dezvoltare a principiilor colaborării și solidarității internaționale, de sprijinire fermă a dreptului popoarelor pentru apărarea și consolidarea independenței naționale.

Seria fructuoaselor contacte la nivel înalt susținute de secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au cunoscut în aceste zile un moment de seamă, o nouă și grăitoare expresie a dorinței de a întări relațiile de prietenie și strînsă colaborare dintre poporul român și popoarele continentului african.

Convorbirile oficiale dintre cei doi președinți, convorbiri desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie, de înțelegere reciprocă, Declarația solemnă comună, semnată la 23 iulie, au consfințit voința de a aprofunda relațiile de prietenie și cooperare în multiple domenii de interes reciproc, politic, economic, tehnologic, științific, social și cultural. Ele au subliniat, totodată, hotărîrea României și a Republicii Sierra Leone de a-și aduce și în viitor o contribuție activă pentru consolidarea acelor drepturi care să confere tuturor națiunilor pace, securitate, dezvoltare liberă și independentă, în interesul cauzei generale a păcii în lume.

Vizitele președintelui Siaka Stevens în Capitală, unde a luat cunoștință cu cîteva importante obiective economice și culturale, precum Uzinele «Semănătoarea», Fabrica «Tricodava», Institutul politehnic, popasurile pe litoralul românesc al Mării Negre au însemnat tot atîtea contacte nemijlocite cu realitățile României socialiste, cu oamenii ei, făuritorii progresului pe care îl cunoaște astăzi țara noastră în toate domeniile vieții economice, sociale și culturale și care și-au exprimat, și cu acest prilej, deplina lor aderiune la politica dialogurilor internaționale, menite să sporească destinderea și colaborarea pașnică a tuturor națiunilor.

MAGDA MIHĂILESCU ■

1 Pe aeroportul Otopeni, în ziua sosirii.

2 Moment din timpul convorbirilor oficiale.

3 Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Siaka Stevens în timpul dineului oficial.

4 La Institutul politehnic.

5 Uzinele *Semănătoarea*, unul din obiectivele vizitate de înalții oaspeți.

BENEFICIARI=

«Preocuparea fundamentală a partidului, țelul suprem al politicii sale, rațiunea însăși a construcției orînduirii socialiste și sensul a tot ce înfăptuim este creșterea bunăstării materiale și spirituale a maselor, satisfacerea cît mai deplină a nevoilor întregului nostru popor, asigurarea condițiilor pentru manifestarea plenară a personalității umane».

NICOLAE CEAUȘESCU

Dacă raportăm binele de azi din România la «binele» cu care am pornit la drum acum 30 de ani, nu putem să nu constatăm faptul că nivelul de trai al acestui popor-constructor a crescut într-atît, încît cei doi termeni aproape că nu mai pot suporta comparația. Și eforturile care se depun în continuare în toate domeniile de activitate ne întăresc convingerea că în viitor în România se va trăi din ce în ce mai bine. Pentru că atît gîndurile partidului, cît și gîndurile țării sînt îndreptate tot înspre mai bine. Dovadă? Iată încă una cum nu se poate mai grăitoare și mai plină de umanism. Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 13 iunie 1974 și Decretele Consiliului de Stat din 23 iulie 1974 privind: majorarea retribuției personalului din unele ramuri și sectoare de activitate; majorarea veniturilor garantat ce se asigură membrilor cooperativelor agricole de producție; majorarea burselor studenților din învățămîntul superior; majorarea soldelor și retribuțiilor personalului Ministerului Apărării Naționale și Ministerului de Interne.

Măsura este o urmare a eforturilor noastre depuse pentru realizarea devansată a sarcinilor de producție, a rezultatelor obținute în dezvoltarea generală a economiei socialiste a patriei, a creșterii eficienței activităților economice, dar și a sporirii venitului național — temelie, o temelie trainică a îmbunătățirii continue a nivelului de trai al poporului.

Da, ne putem convinge încă o dată, acum, că eforturile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu ne îndeamnă să le depunem în devansarea cincinalului și pe care noi le-am garantat nu au un scop în sine, ci un scop pentru sine, adică pentru noi, unul îndelung și bine elaborat, de a atinge un nivel de viață mai bun, într-un timp mai scurt.

Scopul acesta a început deja să devină o certitudine, de vreme ce retribuția minimă preconizată de Conferința Națională a Partidului Comunist Român pentru finele cincinalului se realizează mai devreme și este chiar întrecută.

Așadar, de la 1 august, și în anul 1975, majorarea retribuției tarifare a oamenilor muncii se va aplica pe ramuri și activități, urmărindu-se asigurarea unei proporții judicioase între venitul minim și maxim, prin creșterea mai accentuată a celor mici, urmărindu-se realizarea concordanței între realitate și principiile echității, promovate consecvent prin întreaga politică de partid.

Vor obține venituri suplimentare de 3 miliarde 600 milioane lei pînă la sfîrșitul anului și de circa 23 miliarde lei la nivelul unui an oamenii muncii din industrie, construcții, militarii și noi ne bucurăm, pentru ei, că dacă ar fi, cu acest venit, să-și cumpere numai pîinea pentru o lună și nu ar fi deloc puțin. Dar fiind vorba de miliarde, de zeci de miliarde, venitul suplimentar înseamnă mai mult, desigur înseamnă și pîine, dar mai înseamnă și multe altele care nu pot fi înșirate toate aici, într-un cuvînt — înseamnă civilizație, adică dezvoltare și afirmarea personalității umane.

Retribuția cadrelor didactice va spori cu peste 300 lei și noi adăugăm recunoștința noastră recunoștinței lor, pentru că ei sînt primii, după familie, care debutează în trudnica dar și nobila muncă de formare cetățenească a copiilor noștri, de modelare a conștiinței. Datoria lor este să imprime din ce în ce mai bine, mai temeinic, pe ceara încă moale a memoriei viitorilor cetățeni ai societății socialiste, principiile adevărate și durabile despre viață și muncă ale partidului nostru.

Fiecare student bursier va primi un spor lunar sensibil, pe un an fiind vorba de 50 milioane, și noi ne emoționăm de grija pe care partidul o manifestă repetat față de cei ce învață. Și această sumă înseamnă mult, pentru că, oricît am ascunde, leul dintr-o bursă este mai mare decît leul dintr-un venit obișnuit, pentru că el are o valoare, dacă nu reală, măcar subiectiv mai mare. Și acest spor se traduce în mese mai bune la cantine, înseamnă măcar o carte în plus în bibliotecă, un film ori un spectacol de teatru în plus, înseamnă culturalizare.

Banii primiți în plus acum trebuie plătiți la rîndul nostru prin muncă, printr-o muncă din ce în ce mai conștientă, mai temeinică. Ne revine, așadar, obligația certă să desfășurăm o activitate susținută, să participăm cu întregul nostru spirit de inițiativă, cu pasiunea și priceperea pe care poporul nostru nu o dată le-a dovedit, pentru identificarea de noi și valoroase resurse: resursele care există în noi, dar și resursele materiale, încă nevalorificate. Și toate acestea pentru creșterea continuă a producției de bunuri, a sporirii productivității muncii, reducerii peste plan a cheltuielilor, și acestea de orice natură ar fi ele, toate premergînd spre asigurarea unei înalte eficiențe economice — sursa sigură a creșterii veniturilor naționale.

Conducerea partidului ne cheamă — iar noi trebuie să răspundem cu promptitudine și înaltă înțelegere — să întărim ordinea și disciplina în producție, în orice activitate a noastră, să intensificăm eforturile pentru alte importante realizări în toate domeniile construcției socialiste, spre a întîmpina cu cinste, prin noi victorii în dezvoltarea economiei naționale, fierbinteа aniversare a 30 de ani de la Eliberarea patriei și Congresul al XI-lea al partidului. Toate aceste eforturi le depunem pentru prosperitatea României, pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

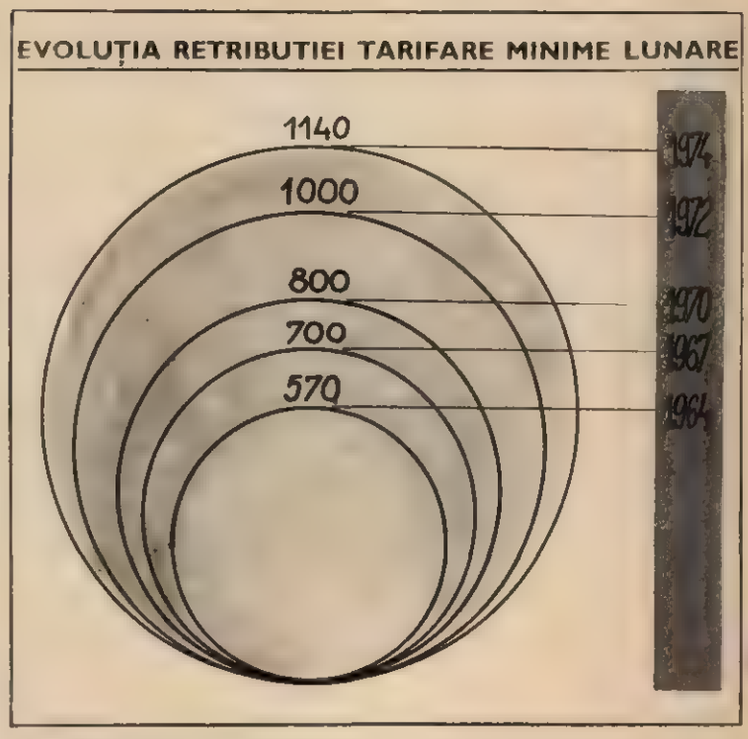

DIN ZIUA DE 23 IULIE, SOȚII POPA INTENȚIONEAZĂ SĂ-ȘI CUMPERE CASĂ

Absolvent al Institutului pedagogic de doi ani din Cîmpulung Muscel, Gheorghe Popa a ajuns învățător — mărturisește — din respect pentru meserie și din dragoste pentru copii. A profesat timp de șapte ani în Argeș, județul său de baștină, în satul Bunești din comuna Mălureni, dar noi l-am găsit, în dimineața zilei de 23 iulie, în cancelaria Școlii generale nr. 47 din București.

Gheorghe Popa, care e un timid, a recunoscut că ziua de 23 iulie l-a adus o mare bucurie, căci — îl citățm — nu e puțin lucru să-ți crească retribuția cu aproape patru sute de lei pe lună, peste cei 1 325 de pînă acum. Și cum o bucurie nu vine niciodată singură, soția învățătorului Gheorghe Popa urmează să primească și dînsa o bursă sporită.

«Noi sîntem tineri, a continuat, abia ne-am căsătorit, ne aflăm la începutul unui drum lung și într-un moment cînd ne trebuie atîtea și cînd în fiecare zi constatăm că mai avem nevoie de ceva pentru casă. Nu zic că pînă acum banii nu ne-ar fi ajuns, dar această mărire de retribuție schimbă simțitor situația noastră materială și ne ajută să punem altfel piciorul în prag».

După o clipă de înfrîngere a emoției: «Hotărît lucru, acest Decret ne îmbunătățește viața. Pentru aceasta, vreau să mulțumesc din inimă partidului și tovarășului Ceaușescu personal, dar vreau și să spun că eu simt această mărire nu numai ca o răsplată, ci și ca un imbold de a munci mai mult și mai sîrguincios».

În prezent, familia Popa locuiește în Berceni, nu departe de Piața Sudului, într-un apartament primit de la stat. Înainte de a ne despărți, învățătorul Gheorghe Popa ne-a mărturisit că n-are de gînd să se mute de-acolo. S-a obișnuit, și cu locul și cu oamenii, doar că nu mai vrea să stea în locuința dată de instituție. Datorită măririi veniturilor, soții Popa speră să cumpere apartamentul în care locuiesc, pentru dînșii și pentru copiii ce au să vină.

● Sporirea venitului garantat al membrilor cooperativelor agricole: venituri suplimentare de circa 250 milioane lei în acest an și de circa 1 miliard lei la nivelul unui an.

OAMENII ȘI ȚARA

MAJORAREA BURSELOR STUDENȚEȘTI LEI LUNĂ

Majorarea retribuției cadrelor didactice din învățămîntul primar (clasele I-IV) începînd cu 1 august 1974

«SIMȚIM ȘI NOI CĂ TREBUIE SĂ FACEM TOTUL MAI REPEDE, MAI BINE»

În ziua de 23 iulie, pe șantierul Centrului de formare și pregătire a cadrelor din turism aparținînd Trustului de construcții Carpați, muncitori, tehnicieni, ingineri — oameni care nu cu multă vreme în urmă au terminat construcția frumosului hotel «Parc» de lîngă Casa Scînteii și care pînă la sfîrșitul anului vor mai da în folosință un cămin, o piscină, un amfiteatru, o secție de geriatrie, o sală polivalentă — comentau cu însuflețire, în timpul pauzei de prînz de la ora 13, decretele Consiliului de Stat privind majorarea retribuției personalului din unele ramuri de activitate.

— Eu sînt din Vîlcea, spune Ion Cîrtoc, șeful unei echipe de mozaicari. Am citit și am recitit cu multă emoție și satisfacție ziarele de azi. O sumă de aproape 300 de lei pe care o voi primi lunar în plus de-acum înainte nu înseamnă puțin lucru și am o mare mulțumire în suflet cînd văd grija cu care sîntem înconjurați pentru ca traiul nostru să fie mai bun, pentru ca în familiile noastre să fie bunăstare și fericire. Aceasta este încă o dovadă grăitoare a politicii înțelepte a partidului care a avut și are în permanență îndreptată atenția asupra omului, asupra problemelor sale. Am început să-mi construiesc o casă. Patru camere plus dependințe. Ne va fi mai ușor cu majorarea aceasta a retribuției. Mai ales că soția nu lucrează. La anul, fetița noastră se va duce la școală. Vrem să-i facem un viitor cît mai bun și ne bucurăm că statul ne ajută. De aceea, n-aș vrea să spun decît vorbe obișnuite. Munca noastră fiind așa răsplătită, simțim și noi că trebuie să facem totul mai repede și mai bine.

INDUSTRIA TEXTILĂ categoria I-bază

«MESERIA MEA NU E DELOC LIPSITĂ DE PRESTIGIU»

În biroul comitetului de partid al secției a treia de la Fabrica de confecții și tricotaje București, de vorbă cu ilie Gabriela, ajutor maistru. Ține în mînă ziarul de marți și ne arată sublinierile pe care le-a făcut. Care-vasăzică: vor beneficia de o majorare mai însemnată a retribuției tarifare, prin trecerea în rețele tarifare superioare, toți muncitorii din ramura textilă. Retribuția tarifară pentru categoria 1, nivel de bază, a muncitorilor calificați se majorează... și ilie Gabriela trece ușor creionul de-a lungul listei pînă în dreptul numărului curent 27, arătîndu-ne sublinierea: da, de la 1051 la 1387 lei.

— La începutul pauzei din seara aceasta s-a prelucrat Decretul Consiliului de Stat pentru majorarea retribuției personalului din unele ramuri și sectoare de activitate. În ce mă privește, pot să vă spun că această veste m-a bucurat mult și, dacă vreți să mă credeți, m-a bucurat nu numai pentru că voi lua o anumită sumă de bani în plus, dar și pentru că ni s-a oferit o mare satisfacție: astăzi mi-am dat seama mai clar decît oricînd că meseria mea nu e deloc lipsită de prestigiu, și că se cunoaște — și se recunoaște — că nici un fel de muncă, dacă este făcută așa cum trebuie, nu poate fi considerată secundară. La întrebarea pe care nu mi-ați pus-o dar pe care probabil vreți să mi-o puneți — ce voi face cu banii care vor constitui majorarea? — răspund: voi completa mai repede suma care-mi trebuie pentru a cumpăra o mobilă de sufragerie. Asta, deocamdată.

La noi, la confecții, lucrează multe femei. Multe dintre ele sînt căsătorite, iar bărbații unora beneficiază și ei, acolo unde muncesc, de această majorare a retribuției. Vreau să spun că, dacă avem în vedere aceste cazuri, atunci măsurile adoptate sînt un pas de toată însemnătatea pentru realizarea unui echilibru între veniturile unor familii.

LA O ASEMENEA GRIJĂ, O SĂ RĂSPUNDEM CU MUNCĂ ȘI CU RECOLTE MAI BUNE

Comunistul Emil Duda este șef de fermă la Poiana Mare, la C.A.P. «Viață nouă», la ferma a doua, la cultura mare. Unitate de cîmp. Născut-crescut în satul acesta oltenesc al cărui renume a făcut de mult înconjurul țării, grație neodihnei și vredniciei localnicilor.

«Cînd m-am întors de la cîmp și am deschis ziarele, am descoperit că în vechimea și la pregătirea mea, retribuția lunară va fi de minimum 2 100 lei, cu cinci sute de lei mai mult decît înainte. Am alergat acasă să-i zic soției, dar ea aflase, că așa e la noi, la Poiana Mare: veștile bune circulă repede»

Emil Duda ne-a spus apoi că e foarte bine ce s-a făcut, dar că dînsul nu se mira, că mărirea aceasta nu-i decît o urmare firească a faptului că sîntem pe drumul cel bun și că tovarășul Ceaușescu se îngrijește de viața oamenilor și, desigur, de cea a țărănimii, ca țăranul să trăiască îmbelșugat și cu înlesniri, la fel ca la oraș. «La o asemenea grijă e de la sine înțeles că o să răspundem cu muncă. Adică o să ne străduim pentru recolte mai bune, pentru recorduri la toate culturile».

Apoi n-a mai zis nimic. A luat un creion și o bucată de hîrtie ca să socotească cît trebuie să pună de o parte ca să-și cumpere întîi și-ntîi frigider. «De-ăla care se oprește automat, cînd îngheață apa prea tare».

AȘADAR, CĂRȚILE...

Sergiu Dumitran, student la politehnică, anul III; douăzeci și doi de ani, un chip alungit, privire deschisă, pătrunzătoare: «îmi voi lua cărți, în mod sigur îmi voi lua cărți mai multe — iubesc, știți, cărțile astea! — și apoi spectacole, știu și eu?!... Esențialul însă este acela că primim noi, studenții, cu o deosebită satisfacție o astfel de măsură ce ne încurajează! Așadar, *cărțile*... ce pot să vă spun mai mult?»

BUCURII DESTINATE ȘI FETELOR MELE

Plutonier Petre Chiriță, 27 ani, din cadrul I.M.B. «Sincer să fiu, sînt fericit că mi se mărește remunerația, sînt bucuros că partidul ne face viața din ce în ce mai bună — poate că vi se par fraze stereotipe acestea, *dar așa simt eu acum!* Am doi copii, fete amîndouă, Iuliana și Cristina se numesc, prima de un an și o lună, a doua mai mititică, două luni doar. Este firesc să mă gîndesc mai ales la ele, astăzi, nu?!»...

Turnuri de răcire lîngă albia nouă a Jiului (Rogojelu).

Deși par copleșiți de utilajele uriașe, oamenii sînt cei care dau adevărata dimensiune a muncii în carierele Rovinarilor.

Pentru prestigiul urbanistic al municipiului Tîrgu Jiu, cartierul 9 Mai este un argument care convinge încă de pe acum.

Intrat în funcțiune cu cinci fabrici încă din 1960, Combinatul de prelucrare a lemnului din Tîrgu Jiu a înscris de-a lungul anilor succese de seamă în economia județului Gorj, produsele sale fiind cunoscute și apreciate atît pe piața internă cît și peste hotare.

GORJ

TIMPUL SE DESCHIDE ÎN OAMENI 30

CA ÎNTR-O POARTĂ A SĂRUTULUI

VIITORUL SE NAȘTE DIN AMINTIRILE NOASTRE DESPRE PREZENT

În dorința unei cît mai bune cunoașteri a realităților Gorjului, ne-am adresat tovarășului GHEORGHE PALOȘ, prim-secretar al Comitetului județean Gorj al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean:

— Județul este beneficiarul unor mari investiții. Cum răspund oamenii locului acestei griji manifestate de către conducerea de partid și de stat?

— Ceea ce am construit poate fi ușor relevat menționînd o cifră: în perioada 1950-1974 statul a investit în economia județului circa 25 miliarde lei. Nu greșesc însă afirmînd că la tot ce am realizat pînă acum gorjenii au investit nu numai forța brațelor lor, dar și inteligență și iscusință. Trăim cu toții bucuria fiecărei împliniri, dar avem totodată conștiința că sporind efortul și randamentul muncii și gîndirii noastre vom realiza mai mult și mai bine.

În multe colective de muncă întîlnim oameni deveniți simbol al hărniciei, al căutărilor novatoare. Minerii de la Motru au lansat în țară competiția recordurilor de tehnică minieră. La Centrala termoelectrică Rogojelu fiecare turn de răcire a fost predat cu 30-45 zile în avans față de grafice. Pe șantierul Trustului de construcții-montaj minier Rovinari s-au lansat valoroase inițiative avînd drept scop reducerea consumurilor de metal. Valoarea inovațiilor și raționalizărilor aplicate în industria Gorjului în 1973 depășește cifra de 10 milioane lei. Tot aici ar trebui adăugat că un număr de patru unități au raportat deja îndeplinirea planului pe întregul cincinal, alte șase avînd de pe acum condiții a-l realiza pînă la sfîrșitul anului. Sarcinile semestriale la nivelul industriei județului au fost realizate, de asemenea, înainte de termen.

— Prin ce va rămîne anul 1974 în istoria Gorjului?

— Acest an jubiliar va rămîne prin ritmurile superioare în care se desfășoară activitatea de producție în majoritatea întreprinderilor noastre. Acum se fac pași însemnați în ridicarea termocentralei de la Turceni, viitor luceafăr al energeticii românești, care în faza finală va avea o putere instalată de 2 640 MW, precum și a altor obiective economice dintre care voi aminti Întreprinderea de prelucrare a cauciucului și Fabrica de sticlărie-menaj. De remarcat că în acest an Combinatul de lianți și azbociment Tîrgu Jiu, acest colos al industriei materialelor de construcție, și-a găsit cadența realizînd și depășind lună de lună sarcinile de producție.

Anul 1974 înscrie, de asemenea, realizarea a numeroase alte obiective: darea în folosință a unor noi spații comerciale, finalizarea lucrărilor de construcție a casei de cultură a sindicatelor din municipiul Tîrgu Jiu, construirea unor noi apartamente, unități școlare etc.

— Prin ce se remarcă viața satului gorjean?

— Satele tind spre împletirea tot mai strînsă a elementelor de tradiție locală cu ceea ce este necesar, caracteristic progresului zilelor noastre. Fapt evident atît în viața lor economică precum și în profilul lor edilitar și social-cultural.

În primii trei ani ai cincinalului Gorjul și-a sporit contribuția la fondul centralizat al statului cu 50% mai multe cereale, cu 18% mai multe legume și cartofi, cu 22% mai multă carne față de perioada celor trei ani anteriori. Zootehnia constituie o ramură principală, producția animalieră reprezentînd 43% din producția agricolă a județului. Deși nu ne bucurăm de condiții pedoclimatice dintre cele mai bune, am obținut totuși producții de peste 2 200 kg grîu la hectar și 5 800 kg porumb. Prin extinderea irigațiilor și a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, sîntem siguri, aceste cote vor fi depășite.

— Ce ne puteți spune despre tinerii de aici?

— În toate întreprinderile din județ tinerii muncesc conștiincios alături de cei mai în vîrstă, în unele dintre ele reprezentînd chiar majoritatea: Întreprinderea de utilaj minier-Rovina Întreprinderea mecanică-Sadu, I.J.I.L.-Tîrgu Jiu, termocentrala Rogojelu etc. Important este că astăzi Gorjul își pregătește oamenii de care va avea nevoie într-un viitor apropiat. În județ există 765 unități școlare, din care 16 licee de specialitate și 6 școli profesionale cu profiluri corespunzătoare structurii economiei locale. În școli și uzine, pe șantiere și ogoare se desfășoară un amplu proces educativ axat pe ideea muncii și a responsabilității sociale. Cele 12 șantiere de muncă patriotică ale tineretului exemplifică această îngemănare dintre producție și instrucție, pe filonul căreia cresc și se formează tinerii noștri.

— Dacă județele țării închipuie un uriaș front pentru o Românie viitoare, în ce vor consta biruințele Gorjului în sectorul care îi aparține?

— Circumscris definitiv pe coordonatele unei economii moderne, Gorjul realizează în prezent o producție globală industrială de peste 30 de ori mai mare decît în 1950. Ramurile industriale afirmate aici — cea minieră, de extragere a țițeiului și a gazelor naturale, a materialelor de construcție, exploatarea și prelucrarea lemnului, producerea de energie electrică etc. — conferă județului nostru un profil și o personalitate bine conturate în ansamblul economiei naționale. Dacă în 1975 vom ajunge la o producție industrială de circa 7 miliarde lei, potrivit prevederilor din proiectele de dezvoltare în cincinalul următor, în 1980 această producție va depăși 16 miliarde. Avem, așadar, mult de lucru. Fie — după cum am mai spus — la Turceni, fie în vastele bazine carbonifere ale Olteniei sau pe șantierul Complexului hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana. Ținînd cont că ne numărăm printre primele județe în ce privește volumul de investiții și că în prezent realizarea acestora se desfășoară într-un mod optim, înseamnă că ne aflăm pe un drum bun. Un drum pe care rezultatele ce vor veni nu pot fi decît expresia efortului permanent al tuturor oamenilor muncii, a susținutei activități organizatorice desfășurate de către organele și organizațiile de partid, a dezvoltării și afirmării plenare a conștiinței socialiste, pentru ca Gorjul să poată fi, cu demnitate, unul dintre județele României socialiste multilateral dezvoltate.

Termocentrala Rogojelu. Unul dintre coșurile de fum de 220 de metri, adevărată repetiție generală înaintea treceri pe șantierul termocentralei de la Turceni, ale cărei coșuri de fum vor avea 280 de metri și vor fi cele mai înalte construcții din țară.

Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ și TITU ZIDARIU

GORJ

Dacă, printr-un simplu efort de imaginație, am prelungi Calea Eroilor care la Tîrgu Jiu leagă elementele ansamblului sculptural al lui Brâncuși, cu alte cuvinte dacă am accepta că acesta desparte de fapt nu numai orașul în două, ci județul însuși, atunci pe linia piecînd dintre vîrfurile Vîlcanului și Paringului către locul unde Jiul primește pe stînga apele Gilortului, am realiza brusc imaginea unui spațiu suind în trepte domoale, de la satele din sud ținutele din loc în loc de nesfîrșirea cîmpiei, spre zona subcarpatică a marilor păduri de fag și gorun și, nu mai puțin, la Topești și la Piatra Cloșanilor, de nuc și de liliac, pe unde străbat cheile unui vechi timp — castrul roman de la Bumbești, reședința cohortei IV Cypria, atestările Țării Litua, voievodatul lui Litovoi — iar oamenii, armata de anonimi pierduți printre faliile întortocheate ale unei istorii des schimbătoare, aici, la bordura calcaroasă a muntelui, s-a dăinuit una din cele mai neclintite și intinse vetre românești, nu supunîndu-se pur și simplu evenimentelor ci, prin repetate inițiative, determinîndu-le să la cursul prefacerilor în mai bine. Locurile care s-au îmbrăcat cu numele lui Tudor Vladimirescu, al generalului Magheru, al Ecaterinei Teodoroiu ori Brâncuși însuși — cei care, plecînd din Hobița Gorjului, a dus cu el formele simple ale activității rustice: poartă, scaun, masă, stîlp de casă, făcîndu-le să devină geniale simboluri — locurile acestea cu nume curate, sonore: Peștișani, Lelești, Polovraci, nasc astăzi oameni care păstrează nu premeditat, ci în sînge tradițiile vechilor meșteșuguri ale artei populare, ale tendinței ca activitățile lor utilitare să nu excludă preocupările pentru frumos. Ceva s-a schimbat însă. Prioceperea în ornarea și decorarea stîlpilor și grinzilor de casă, porților și pridvoarelor, lăzilor de zestre, nu mai este singura glorie a oamenilor de aici. În comuna lui Brâncuși copiii țăranilor umplu modernele săli de clasă și laboratoarele unui liceu industrial. Novaci nu mai reprezintă doar sărbătorile oierilor, ale frumoaselor nedei, ci și locul unor activități cu însemnată pondere în industria locală și, în viitor, chiar în industria republicană. Cesuru nu este numai o localitate cu bijuterii ale vechii arhitecturi gorjene, multe dintre ele semnate de vestitul meșter Antonie Mogoș, ci și o localitate cu bune reușite în privința sistematizării, proprie atîtor altor așezări gorjene, printre care și comuna Stejari căreia, de exemplu, la un moment dat i s-a acordat înalta cinste de a i se conferi Ordinul Muncii clasa I, pentru locul I în întrecerea pe țară între comune privind realizarea sarcinilor economice, edilitare și social-culturale. Tismana nu înseamnă numai mînăstirea cu același nume, covoare oltenești și costume populare ci, în același timp, o comună cu 11 sate și aproape 10 000 de locuitori, asfaltată, dispunînd de o casă de cultură unde rulează zilnic filme, de un complex comercial cu magazin alimentar, restaurant, patiserie și mai multe unități de prestare-servicii: frizerie, cizmărie, croitorie, reparații radio. Apoi, mai jos, spre cîmpie, Țicleni nu mai înseamnă o comună prăfoasă și săracă, ci un adevărat oraș al petroliștilor în care dacă la schela de extracție se poate spune că se muncește întins și spornic, aceasta se datorește unor oameni inimoși, aceiași oameni care, dacă pînă acum 15—20 de ani nu știau să mînuiască decît plugul și sapa, astăzi au un vocabular din care nu lipsesc termenii tehnici și nici cifrele de plan ce exprimă importanța și greutatea rezultatelor activității lor zilnice în sporirea producției de țiței a țării. Motrul, complet nou, este desigur un oraș al minerilor, pe locul lanurilor pitice de grîu de odinioară înălțîndu-se acum peste 3 000 de apartamente, o policlinică, un spital unificat cu 400 de paturi dotat excepțional după cum lesne se observă, o fabrică de pîine, o centrală termică, mai multe complexe comerciale, cinci școli generale cu 1 700 de elevi, un liceu teoretic cu 240 de elevi și un grup școlar minier care însumează — desigur, tot elevi — peste o mie. Și, ca să ne reîntoarcem la viața comunelor, ar trebui spus că pămîntul frămîntat odată de renumiții olari ai Gorjului își regăsește astăzi direct

Apele care vor asigura răcirea marilor termocentrale ale Gorjului vor trece și pe aici, prin galeria de derivație Cerna-Motru.

și din ce în ce mai rodnic rosturile lui de a fi un izvor al plinii. Și dacă județul reprezintă 2,4 la sută din suprafața țării, tot oamenii sînt aceia care se străduiesc ca respectiva cifră să însemne cît mai mult. Pentru că în Gorj, ca și în atîtea alte locuri, pămîntul mai trebuie uneori domesticit. Aurica Blidea, femeie de 48 de ani, președinta C.A.P.-ului din comuna Scoarța, spunea: «La noi curge un pîrîu năbădăios, Zlaștiul. L-am canalizat, am tăiat canale secundare, am scăpat de inundații și pe deasupra am cîștigat prin desecare 100 de hectare. Este o cifră care și ea se înmulțește cu producția fiecărui hectar în parte». Și este doar un exemplu.

A fi, astăzi, aici, nu înseamnă — după cum s-a văzut — a fi în Gorjul arhaic și pitoresc, cale a turiștilor, ci într-un județ care — după cum se va vedea — se concentrează în a deveni fundamental pentru țară, în sensul de a ajunge temeinic stîlp al energeticii românești. Ideea interdependenței între dezvoltarea economică și consumul de energie electrică, adevărată axiomă a evoluției societății contemporane, își găsește o adecvată expresie în certitudinile și perspectivele acestui colț de țară, care-și aduce în mod substanțial contribuția la înfăptuirea acelui concret pas înainte al energeticii în același ritm cu celelalte sectoare ale economiei naționale.

Grija neobosită acordată de către conducerea de partid și de stat valorificării superioare a bogățiilor naturale de care dispune țara noastră așază, așadar, Gorjul printre județele cărora în acest cincinal, precum și în cele ce vor urma, le revin sarcini deosebite pentru creșterea potențialului energetic al României socialiste. Amintind că din totalul forței de muncă ocupate peste 30 la sută își desfășoară activitatea în ramurile industriei extractive și energiei electrice, trebuie de asemeni subliniat ca un fapt plin de semnificație că în condițiile în care acest județ orientează spre dezvoltarea industriei în actualul cincinal 86 la sută din totalul fondurilor de investiții, 31 la sută sînt destinate ramurii de producere a energiei electrice, iar 40 la sută se prevăd pentru ramura minieră.

Producția de energie electrică în județul Gorj evoluează pe două direcții principale care, pe de o parte reprezintă valorificarea în continuare a resurselor energetice clasice în centralele termoelectrice, prin folosirea cărbunilor inferiori, iar pe de altă parte presupune utilizarea resurselor hidroenergetice de care dispune județul. În prezent se află în plină execuție sistemul hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana, în cadrul căruia — pe lîngă amenajarea potențialului existent și satisfacerea unor folosințe auxiliare: irigații, bazine piscicole, atenuarea viiturilor etc. — pînă în 1978 vor fi puse în funcțiune trei hidrocentrale cu o putere totală instalată de 157 MW. Se lucrează intens la galeria de derivație Cerna-Motru, prin care vor fi dirijate cu 2 mc pe secundă apele lacului ce se va forma în spatele unui impresionant baraj de anrocamente, de aproximativ 3 milioane mc depuneri de material local. Se înaintează în inima muntelui cu o medie lunară de 100 de metri, ceea ce nu înseamnă deloc puțin dacă ne dăm seama că se lucrează în granit. De aici, din scrîșnetul pietrei în care se înrădăcinează cuțitele burghielor răsar scînteia, lumina, puterea la care, în felul lor, lucrează de asemeni minerii Motrului, cei care au coborît la 100 de metri în adînc pentru a smulge pămîntului muntele de lignit pe care acesta-l acoperă.

Mare parte a lucrărilor sînt mecanizate, iar investițiile care s-au alocat vor duce la o și mai temeinică dotare cu utilaje de tăiere, transport și susținere. Combinele OMKT mușcă zi și noapte din pereții de lignit, iar complexele mecanizate de abataj ajută, în urmă, la susținerea tavanului cu scuturi metalice și stîlpi hidraulici, în așa fel încît riscul, atît cît există, doar din partea omului mai poate veni. Toate acestea le aflam de la inginerul Popescu Clement, șef sector 2 Lupoaia, căruia i se mai spune și Popescu-record și pe care l-am rugat să-mi explice de ce, de cînd este Motrul, aproape că n-a existat an fără ca de aici să nu se anunțe cîteva recorduri de tehnică minieră. Jos, în galeria 55035, mi-a spus: «Pentru că oamenii vor și pentru că un record nu înseamnă, așa cum s-ar crede, muncă în plus, ci doar o mai bună organizare a muncii. Noi, în aprilie, merseserăm 820 de metri. Ne-am propus o cifră rotundă: 1 000. Am încercat și avem motive să credem că am reușit. Chiar astăzi la ora 13 am ajuns 960 de metri. Sperăm ca pînă la sfîrșitul lunii să ne apropiem de 1 100. Explicația? Mă uit la ceas și știu că peste cinci minute trebuie să iasă dieselul cu 20 de vagoane. Și iese!» Între timp, din Motru a parvenit știrea că schimburile conduse de Dumitru Pop, Ștefan Bandi și Ștefan Vintilă au atins, într-adevăr, 1 100 metri doborînd astfel propriul lor record planificat și lăsînd să se înțeleagă că rămîne încă loc pentru un viitor act de voință și probă al unei străluclte măiestrii profesionale.

Femeile Motrului au început să-și urmeze bărbații la mină. Lucrează la lămpării sau la alegerea de pe benzile transportoare a bulgărilor de steril. În plus, evitarea surpărilor de abataje și alegerea, chiar de la frontul de lucru, a sterilului, precum și inițiativa ca la fiecare exploatare minieră să se monteze electromagneți care să tragă corpurile metalice din cărbune, au eliminat în mare măsură posibilitățile de înfundare a instalațiilor de descărcare și măcinare ale termocentralelor, permițînd acestora — prin creșterea puterii calorifice a cărbunelui — să aibă un randament de ardere superior. Ceea ce înseamnă că la Motru există gîndul nu numai de a da cărbune mai mult, dar și de a da cărbune mai bun. Așa cum, dealtfel, acest gînd este familiar și celor care extrag lignitul la suprafață, în carierele marelui bazin carbonifer al Rovinarilor. După cum se știe, centrala termoelectrică Rogojelu, la care în prezent funcționează două grupuri cu o capacitate de 400 MW, se va extinde cu încă patru grupuri a 330 MW fiecare, ajungînd în 1976 la o putere instalată de 1 720 MW și devenind astfel cea mai mare centrală din sistem la momentul respectiv. Consumul de lignit va fi de 2 400 t/h ceea ce va reprezenta o cantitate rar întîlnită în tehnica mondială actuală. Se înțelege însă că obținerea unor asemenea impresionante cantități de combustibil necesită eforturi unei stricte organizări a muncii și a producției, pe baza celor mai moderne tehnologii: cariere dotate cu utilaje de mare randament, în care lignitul să fie adus pînă în focarele termocentralei pe magistrale de benzi transportoare, în condiții de maximă eficiență.

Ceea ce merită neapărat a fi amintit este că și aici, în Gorj, ca dealtfel în orice alt colț al țării, nimic nu se întîmplă în afara voinței și intereselor oamenilor, aceștia întîmpinînd procesul masivei industrializări a județului în egală măsură cu credința unei șanse a progresului și a civilizației dar și cu hotărîrea de a elimina unele neajunsuri ce se ivesc pe parcurs. Astfel, este o adevărată minune că pe locul numit Balta Unchiașului, pe un platou imens, acolo unde pămîntul fusese întors și răvășit în căutarea cărbunelui, marginea rotundă a orizontului apare acum zimțată de capătul șirurilor lungi, parcă nesfîrșite, de viță-de-vie și de puieți de nuc, ca niște plutoane, companii și batalioane ale clorofilei mărșăluind într-o ordine desăvîrșită și invadînd, una după alta, haldele Girla, Cicani, Tismana-Bălăcești. Exploatarea lignitului în suprafață va scoate din circuit peste 30 000 de hectare. O mare parte din acestea vor fi redate însă integral agriculturii, cu o fertilitate superioară celei anterioare.

Procesul intens de dezvoltare economică și de echipare tehnică pentru județul Gorj odată cu acest an jubiliar va continua să aibă drept consecință creșterea substanțială a veniturilor populației, crearea unor noi locuri de muncă, sporirea numărului de servicii către populație, creșterea volumului desfacerilor de mărfuri alimentare și nealimentare, construcții de noi locuințe, efectuarea unor lucrări de interes edilitar-gospodăresc, precum și dezvoltarea în tot mai bune condiții a învățămîntului și culturii. Pentru perspectivă, avînd în vedere distribuția spațială mai echilibrată a forțelor de producție, evoluția structurii rețelei de localități urbane, diversificarea și ridicarea nivelului de dotări social-culturale ale acestora, se disting trei categorii de centre principale de servire teritorială a populației: municipiul Tîrgu Jiu avînd rol de coordonare și servire pentru circa 140 000 locuitori din teritoriul înconjurător; orașe principale (Tîrgu Cărbunești, Motru, Novaci) avînd funcțiuni de servire a populației în cadrul unor arii relativ largi (35 000—50 000 locuitori); centre economice și sociale cu dotări de tip urban, cu arii de servire pentru 15 000-35 000 locuitori.

Iată, așadar, cum prezentul fierbinte, dinamic, generos al Gorjului, al oamenilor lui de acum, în acest an închinat aniversării a 30 de ani de la eliberarea patriei și apropiatului congres al partidului, conține în el, răsfrînte, nu numai — tulburătoare — propria sa imagine, dar, precum un fruct, un simbure de preț, acel viitor întotdeauna sperat și atins și iarăși împins mai departe, cu aceeași credință că trebuie să facem totul pentru a ni-l apropia mereu mai frumos și mai adevărat.

DUMITRU ELIADE

Pe șoseaua Țuțora, în zona industrială a orașului Iași, se ridică o clădire nouă, la care constructorii încă mai lucrează. E mult praf în curte, din cînd în cînd cîte o basculantă trece încărcată cu diverse materiale,afară e zăpușeală, oamenii și-au scos cămășile. În clădire e răcoare, se aud zgomote, ciocănituri, un scrîșnet ca atunci cînd muți mobila și tovarășul Emil Păvăleanu, directorul întreprinderii «Tehnoton», prima întreprindere constructoare de aparate de radio din Moldova și a doua din țară, după «Electronica» din București, ne asigură că, într-adevăr, pe undeva se mută niște birouri și că, în general, întreprinderea pe care o conduce este în febra mutărilor, a schimbărilor de tot felul și chiar masa sa de lucru este doar provizoriu instalată în încăperea asta, în care ne aflăm.

În aparență, Tehnotonul este o clădire la care încă se mai lucrează...

— Acum e încă bine. Dar pînă acum cîteva zile stăteam risipiți pe la cinci întreprinderi.

— Cînd a început construcția clădirii?

— La 20 octombrie 1972 am aflat că sînt numit directorul întreprinderii «Tehnoton». De specialitate sînt inginer electromecanic, iar în momentul acela eram activist de partid. M-a pasionat ideea să încheg un colectiv, așa că am pornit la treabă imediat. Constructorul încă nu-și luase în primire șantierul. Eu însă nu mai aveam răbdare. Am împrumutat de undeva un buldozer și am deschis eu șantierul. Țin minte că ploua în zilele acelea, era mocirlă și umblam în cizme de cauciuc. Nu aveam motorină — *cine să ne dea?* — «Tehnotonul» nu exista decît în mintea mea și a altor cîtorva. Anunțasem la ziar deschiderea șantierului și în oraș toți își băteau capul și se întrebau unde o fi și «Tehnotonul» ăsta pe care nici un constructor nu-l avea în primire. Împreună cu Țeșu, actualul director comercial, împrumutam motorină de la unul, de la altul, ca buldozerul să poată lucra. Omul de la buldozer stătea într-o comună din apropierea Iașului. Ca să-l am cu mine toată ziua, îl duceam cu mașina acasă, la opt seara și la cinci dimineața mă duceam după el. Și așa, încet, ani începuți să ne mișcăm.

Pe biroul directorului stau orînduite frumos teancuri de reviste de specialitate. Directorul îmi surprinde privirea și mă întreabă să le răsfoiesc.

— Și noi o să ajungem să facem astfel de aparate. Chiar și mai bune.

— Dar acum, la «Tehnoton», se lucrează vreun aparat?

— Vedeți, dacă unii așteaptă să fie gata clădirile și apoi pornesc producția, noi am lucrat și la construcții, dar învățînd și electronică, am pregătit și un colectiv, am făcut și aparate de radio. Toate acestea. Au ieșit din mîinile noastre mii de aparate, pentru «Electrumcar», fiindcă noi nu avem deschisă încă producția în care să fabricăm aparatele «serie zero» pe care le prezentăm la București pentru omologare, înainte de a trece la producerea lor în serie.

Directorul se ridică, face cîțiva pași prin cameră.

— Pasiunea noastră pentru electronică ne-a ajutat mult. Deși nici un inginer de aici nu este absolvent al facultății de electronică, toți au făcut un mic meșteșug de construcții radio. Ne-am obișnuit cu multe din tainurile electronicii, cu banalități. Dumneavoastră nu știți — poate le știți și dumneavoastră — dar noi ne-am făcut radio proprii de vreo revistă. Este extraordinar să o faci din lucruri care se găsesc la îndemîna oricui, în comerț. Nu-ți pui problema dacă e utilă sau nu. De cele mai multe ori renunți la ea după ce e gata, o strici și elementele ei le folosești la o altă lucrare.

Inginerul Nisel Moni, șef secție montaj, a venit cu trei luni mai tîrziu decît ceilalți colegi ai săi, pe care îi cunoaște dealtfel de multă vreme. Are 39 de ani și vorbește cu entuziasm despre electronică. Străbatem împreună halele uzinei. Trecem prin atelierul de produse noi și prototipuri, prin atelierul «serie zero», prin atelierul de montaj, în care se va amenaja de fapt o magazie. La bancurile de lucru foarte mulți tineri. Ajungem la sculărie, la atelierul de autoutilare.

— Am început să ne facem singuri ceea ce nu ne puteau face alții. Singuri ne-am făcut mai întîi niște rafturi metalice, apoi niște cărucioare, niște băi de galvanizare. Treptat, am ajuns să ne confecționăm prin autoutilare tot ce ne trebuie.

Husaru Gheorghe are numai 19 ani, a venit din Bacău, a absolvit Școala profesională nr. 2 din Iași și este acum montator-aparatură electronică.

- La început, adica anul trecut, mă cam speriasem. Asta e electronică?, îmi spuneam. Lucram într-un fel de magazie. Totuși în ziua în care noi am făcut cu mîinile noastre primul aparat de radio, nici n-am mai plecat acasă. Am notat data într-un carnet, dar n-o mai țin minte. Cred că era 5 septembrie 1973.

Alecu Lucica, din Iași, tot de 19 ani, tot montatoare, spune:

— Se transmitea atunci niște muzică. Asta am prins noi la radio cînd i-am dat drumul.

— Sa parcă vorbea cineva, intervine și Maria Parfene, de aceeași vîrstă cu cei doi, venită în Iași din comuna Gîrbești.

Discutînd cu cei trei tineri în atelierul «serie zero», aflu de pildă că Lucica Alecu se va numi nu peste multă vreme Lucica Husaru și că electronica se poate împăca foarte bine cu poezia. Toți trei citesc destul de multă poezie, împrumutîndu-și unul altuia cărți. Și toți sînt împotriva rimei. Cel puțin deocamdată. Cînd încerc să mă opun, protestează, zic că mă dezic învinși în orice caz, sîntem de acord că pestul de a lipi pe geamurile tramvaielor din Iași, cu ocazia «sărbătorii telului», lot pe care e tipărită «Țara pe dedii este frumos și minunată».

Pe inginerul Viorel Vasiliu, secretarul Comitetului de partid al uzinei, îl supără lumina, deoarece citește prea mult noaptea, și de aceea poartă ochelari de soare.

— Electronica este un cuvînt care sună frumos și în Moldova. Dealtfel, Iașul nu înseamnă numai artă, cultură, cu puternice tradiții. Avem tradiții și în industrie. Prima facultate de electrotehnică din țară a fost deschisă în Iași în 1912. Era deci firesc să apară aici o întreprindere cu profil electronic.

— Aveți foarte mulți tineri.

— Într-adevăr. Media de vîrstă este de 20 de ani. Laolaltă cu ei, învățăm și noi, cei mai în vîrstă. Tinerii pe care îi avem sînt foarte buni. Elevi de liceu care se bucură că dau la pilă, iar fetele sînt drăguțe nu numai pe stradă, dar și aici, îmbrăcate în salopetă.

— De ce fel este [illegible] o întreprindere cu profil electronic?

— Electronica se va rezuma la televizoare. Noi vom face radioreceptoare. În 1974 vom avea 14 tipuri. De la cele mai mici, «Cora», «Pescărușul», pînă la «Mondial» și «Pacific». În '75, '76 se vor face și magnetofoane și casetofoane. Vom avea o dotare excepțională. Tehnica de vîrf europeană se va afla aici. Deocamdată, preluăm tehnologia de la «Electronica» și o transpunem la posibilitățile noastre. Apoi, dorim să îmbunătățim calitatea aparatelor de radio. Din punct de vedere tehnic sînt foarte bune, însă din punct de vedere estetic mai lasă de dorit.

— V-ar plăcea să mai porniți o uzină?

— Știu și eu? A fost o experiență utilă aceasta de a înălța o uzină, de a pregăti un colectiv. Dar acum vreau să văd pornit «Tehnotonul». Nu știu cine i-a pus numele ăsta și ce înseamnă. Însă abia aștept luna septembrie cînd uzina va intra în funcțiune.

GEORGE ARION ■

...dar în atelierul «serie zero» se montează primele aparate de radio.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

o dovadă de umanizare a omenirii

În preajma Conferinței Mondiale a Populației, convorbire cu prof. dr. ION FILIPESCU, decan al Facultății de drept din București, membru al Comisiei Naționale de Demografie

— Conferința Mondială a Populației înseamnă, de fapt, discuții în jurul cîtorva noțiuni, a cîtorva realități esențiale: populația și dezvoltarea ei, familia și viitorul ei, resursele de existență și limitele lor, mediul înconjurător, drepturile mulțimilor de oameni care alcătuiesc populația globului și populațiile statelor. În cursul istoriei omenirii echilibrul dintre aceste categorii a fost restabilit, adeseori,pe căi brutale pentru ființele omenești. Mă refer la războaie. De aceea mă impresionează ideea că omenirea încearcă să-și respecte condiția de populație alcătuită din ființe raționale, străduindu-se să prevadă eventualele dezechilibrări dintre, să le spunem așa, principalele elemente existențiale, și să le prevîntîmpine printr-o politică lucidă, rațională, științifică, în favoarea întregului front omenesc. De aici, două întrebări. Prima: socotiți că întîlniri și dezbateri de felul Conferinței Mondiale a Populației vor putea înlocui — să-l numim — mecanismul de reglare a echilibrului dintre elementele existențiale de care aminteam? A doua întrebare: fără a cădea în utopism, rămînînd deci cu picioarele pe pămînt, la ce urmări palpabile ne putem aștepta de pe urma Conferinței Mondiale a Populației? Ce eficiență scontați să aibă această conferință? Și, în general, întîlnirile de acest fel? Întrebarea poate e brutală, dar de foarte larg interes: trăim o epocă a contactelor și oamenii obișnuiți își pun nădejdi în ele.

— România consideră că în toate domeniile de activitate contactele, discuțiile dintre factorii politici sau ceilalți factori interesați sînt de natură să ajute la o mai bună clarificare a problemelor de interes comun și să ajute la găsirea căilor pentru soluționarea lor. Dialogul e de preferat pasivității, și cu atît mai mult măsurilor de violență. Sînt cunoscute inițiativele luate de țara noastră pentru promovarea contactelor și discuțiilor la diferite niveluri, inclusiv la cel mai înalt, pentru rezolvarea problemelor care pot să intereseze un grup mai mare sau mai mic de țări. În acest context se vor încadra și discuțiile din cadrul Conferinței Mondiale a Populației. Și, tot așa, e de preferat ca problemele demografice să fie rezolvate prin colaborarea statelor, în mod conștient și nu prin violență sau războaie, cum s-a întîmplat în trecut. Dar, înainte de a se ajunge la rezolvări, important este că omenirea devine conștientă de problemele demografice, și că, în consecință, caută rezolvări conștiente. Aceasta arată gradul de dezvoltare a omenirii. E o dovadă de umanizare a ei. Conferința face parte dintr-un lanț de căutări, de manifestări internaționale, ea fiind cea mai importantă pînă acum pentru descoperirea celor mai potrivite măsuri de rezolvare a problemelor demografice. Vor urma, desigur, și alte întîlniri, dar acum, la București, se va face un pas mare. Important este că problema s-a pus. Pentru că omenirea ori de cîte ori și-a pus probleme în chip conștient — și cu conștiință! — le-a și rezolvat. E normal, conferința nu va putea rezolva toate problemele care se vor ridica în cadrul ei și nu le va putea rezolva nici în întregimea lor. Va fi nevoie în continuare de eforturi în această direcție. Dar că la conferință vor fi discutate probleme care interesează viitorul omenirii și că se vor căuta soluții pentru ele cît mai satisfăcătoare, adică prin colaborarea și cooperarea statelor, de aceasta putem fi siguri. Poate că pentru unele probleme nu se vor găsi deloc soluții acum, dar important este că statele se așază la masa discuțiilor, important e că se vor contura probleme, că se vor dezbate aceste probleme, că se vor cunoaște mai bine, se vor aprofunda, și astfel, oricum, va fi făcut un pas mare spre rezolvarea problemelor demografice. România va depune și după conferință eforturi pentru a-și aduce contribuția și experiența proprie la rezolvarea problemelor demografice pe cale pașnică, rațională. Istoria a

dovedit că războaiele nu reprezintă un mijloc de rezolvare a nici unui fel de problemă, inclusiv a celor demografice. Asta explică și cunoscuta poziție a României față de mijloacele belice de rezolvare a oricăror probleme, nu numai a celor demografice.

— La masa discuțiilor conferinței România va veni cu o experiență bogată și recentă, proaspătă, cu privire la interacțiunea dintre dezvoltarea economică și socială și evoluția demografică, cu privire la prevederea și chiar planificarea acestor dezvoltări și evoluții. Am observat, de pildă, că subiectele celor cîtorva colocvii care vor avea loc în cadrul general al conferinței înseamnă, din punctul de vedere românesc, tot atîtea direcții în care noi,pur și simplu, avem reglementări de drept. Ca jurist, ca om care credeți în eficiența normei juridice științific stabilite, ca român cunoscător al realităților noastre, socotiți că, dacă nu chiar pe toată linia, avem domenii legislative în care sîntem premergători?

— România este angajată într-o vastă operă de dezvoltare social-economică și de perfecționare a relațiilor sociale. În acest sens noi avem o mare experiență în toate domeniile de activitate, experiență care e bine apreciată pe plan internațional, o dovadă fiind faptul că multe țări se interesează de experiența noastră, tocmai pentru a o folosi în propria lor dezvoltare. Și e adevărat că în toate cele patru-cinci direcții în care se vor dezbate, la conferință, problemele populației, România nu numai că are o mare experiență, dar a și reușit să adopte o serie de măsuri legislative care au dat rezultate bune. De pildă, cu privire la relația mediu ambiant-demografie sîntem printre puținele țări care au o lege care cuprinde un întreg ansamblu de măsuri de natură a proteja mediul înconjurător. Un exemplu: ducem o politică de dezvoltare a industriei, dar, în cadrul acestei politici, sînt prevăzute și măsurile menite să asigure protecția mediului înconjurător. Este prevăzut expres în lege ca în documentația fiecărui obiectiv industrial să fie cuprinsă și studiată și problema ocrotirii mediului înconjurător. De asemeni, dezvoltarea construcției de locuințe și dezvoltarea orașelor sînt integrate într-un plan de protejare a mediului înconjurător. Cheia rezolvării problemelor demografice o constituie dezvoltarea social-economică și asigurarea unui raport corespunzător față de problemele populației. Și aceasta este și ideea de la care pornim noi. Deci nici problemele populației nu trebuie privite separat de dezvoltarea social-economică, nici dezvoltarea social-economică nu trebuie să facă abstracție de problemele populației. Sînt convins că în cadrul conferinței participanții străini vor avea posibilitatea să cunoască mai bine realizările noastre și soluțiile propuse de noi pentru rezolvarea problemelor demografice, și deci vor putea să folosească această experiență în condițiile specifice țărilor lor. Dar aici e locul să subliniez că nu va fi suficientă împrumutarea unor principii și nici chiar adoptarea lor ca norme legale. Și iată de ce: noi, juriștii, considerăm că normele juridice nu-s suficiente prin ele însele pentru a rezolva obiectivele propuse. E nevoie de crearea unor condiții social-economice corespunzătoare pentru a spori eficiența acestor norme. La noi în țară, în acest sens, este îndreptată întreaga politică a partidului și statului. Bineînțeles, nici nu trebuie să cădem în extrema cealaltă și să subapreciem importanța normelor juridice, să credem că numai crearea condițiilor social-economice va rezolva, prin ea însăși, problemele demografice. Trebuie înțeles raportul dialectic dintre norma juridică și condițiile social-economice. Norma juridică este importantă pentru că exprimă voința statului și face posibilă coordonarea eforturilor pentru realizarea unui obiectiv. Ea angajează întreaga colectivitate dintr-un stat la realizarea acelui obiectiv. Înseamnă că,pornind de la acest echilibru între dezvoltarea social-economică și cea demografică, trebuie să asigurăm și o planificare demografică, în sensul adoptării unui plan de măsuri care să ducă la rezolvarea problemelor demografice în chipul dorit. Țin să fac precizarea că aceste măsuri nu aduc nici o știrbire drepturilor familiei, în sensul de a se impune un anumit comportament demografic. Se urmărește doar — cu ajutorul unor măsuri economice, sociale și de convingere — determinarea cetățenilor să aibă o comportare în sensul obiectiv necesar. Statul urmărește nu doar dezvoltarea numerică a populației, ci și calitatea acesteia; calitate care-i asigurată și prin ansamblul măsurilor pentru comportamentul demografic, adică nivelul de viață, gradul de cultură, calitatea asistenței medicale ș.a.m.d. O mare realizare a noastră în această privință o constituie trecerea la învățămîntul de zece ani obligatoriu, România situîndu-se printre puținele țări din lume care au o asemenea durată de studii obligatorii. Iar acum trecem la generalizarea primelor două clase de liceu. Or, aceste măsuri, alături de altele, vor asigura o populație cultă, ceea ce creează un cadru corespunzător participării mai eficiente la rezolvarea problemelor populației de către toți cetățenii statului nostru.

— În cadrul conferinței unul din comitetele de lucru va dezbate probleme ale populației și drepturilor omului. Ideea este fascinantă, ba chiar pe mine includerea ei în programul conferinței m-a emoționat, tocmai pentru că am convingerea că măreția omenirii nu va fi adusă numai de cifra membrilor ei, ci mai ales de demnitatea cu care și în care va reuși să trăiască populația pămîntului. Pentru mine drepturile omului sînt la fel de importante ca și resursele materiale de existență, ca și mediul înconjurător, ba chiar mai importante. Sînteți profesor de drept, care-s părerile dumneavoastră cu privire la viitorul relației om-drepturi?

— Se știe că, pe plan internațional, există acte internaționale în care-s menționate drepturile omului, politice, economice, sociale și culturale. Se mai știe că sînt întinse regiuni din lume în care aceste drepturi nu numai că nu sînt înfăptuite, dar nici nu-s recunoscute în mod formal. Dealtfel, în preambulul Declarației universale a drepturilor omului se și prevede că drepturile pe care le cuprinde reprezintă un ideal de realizat pentru toate statele. Ca țară socialistă, România a obținut importante realizări pe tărîmul politico-economic și social, ceea ce a permis nu doar recunoașterea prin legi a drepturilor omului, dar și garantarea în fapt a lor. Constituția Republicii Socialiste România nu numai că menționează principalele drepturi ale omului, dar prevede că întreaga activitate de stat se desfășoară pentru asigurarea intereselor omului, pentru dezvoltarea multilaterală a personalității lui. România recunoaște și garantează înfăptuirea drepturilor politice, sociale, economice și culturale care au devenit o realitate. Populația participă la conducere, dialogul popor-conducere este o realitate,ca dealtfel toate formele organizatorice care asigură participarea poporului la conducerea țării. Atenția principală în momentul de față e îndreptată spre perfecționarea relațiilor sociale în toate domeniile de activitate: dezvoltarea economică, dezvoltarea socială, perfecționarea statului și a normelor juridice etc., deci creșterea eficienței garanțiilor drepturilor cetățenilor români. Un exemplu: dreptul la muncă este recunoscut de mult, dar condițiile în care se realizează sînt mereu îmbunătățite. Mai mult, în țara noastră sînt realizate unele drepturi ale omului care nici măcar nu sînt prevăzute în actele internaționale. De pildă, dreptul la muncă este asigurat pentru toți cetățenii; asistența medicală este înfăptuită în beneficiul întregii populații; învățămîntul este gratuit la toate nivelurile și statul acordă burse, cămine ș.a.m.d. Și, fiindcă mi-ați cerut părerea ca specialist în domeniul juridic, trebuie să mai precizez că și problemele drepturilor omului trebuie privite în contextul general al dezvoltării politice, economice și sociale a statului. Nu-i suficientă recunoașterea lor legală, ci trebuie ca, în fapt, membrii societății să se bucure de aceste drepturi. Aceasta presupune o dezvoltare economico-social-politică a statului. În lume întîlnim situații în care drepturile social-economice sînt recunoscute, dar care în fapt nu există. Într-o țară cu mulți șomeri dreptul la muncă poate fi recunoscut, dar el nu-i și realizat. Și dreptul la învățătură poate fi recunoscut, dar sistemul taxelor, practic, îl eludează. Înfăptuirea acestor drepturi necesită nu doar garanții juridice, ci și materiale, adică o dezvoltare economico-socială corespunzătoare. Și, pentru încheiere, o concluzie: dezvoltarea social-economică a țării noastre este, fără îndoială, pusă în slujba omului.

— Numeric, populația globului crește. Numărul oamenilor fiind mereu mai mare înseamnă că omul,ca individ,se banalizează, își pierde din importanță?

— Cert, poziția individului în societate nu este determinată de numărul membrilor care alcătuiesc populația. A susține că individul are o poziție mai bună dacă populația e alcătuită din mai puțini indivizi nu înseamnă decît să te depărtezi de realitate. Pentru că, iată, întîlnim zone pe glob cu o subpopulație și unde individul nu are o poziție bună. Adevărul e că în această privință poziția individului e determinată de măsura în care ei se bucură în fapt de un nivel de viață cît mai ridicat. Mai interesează de asemeni și organizarea politică a societății, pentru a vedea în ce măsură individul participă la viața politică a statului al cărui cetățean este. Aici este locul să fie din nou subliniat că în țara noastră totul este pus în slujba dezvoltării personalității omului. România și-a propus ca pînă la sfîrșitul deceniului următor să-și mărească populația la 24-25 milioane de locuitori. De aici rezultă necesitatea perfecționării relațiilor sociale, necesitatea dezvoltării economice, sociale și culturale în ritm susținut, tocmai pentru a crea condiții pentru un nivel cît mai înalt de viață și civilizație. Țel pentru care noi lucrăm.

— Dumneavoastră trăiți în mijlocul unei populații speciale: studenții, tineretul universitar. Aș vrea să-mi spuneți care-i părerea dumneavoastră despre ei? Nu vă pretind o definiție, cît niște observații, dar care să fie strict ale dumneavoastră.

— Într-adevăr, tineretul universitar are particularitățile lui, determinate de vîrstă și preocupări. Personal, îmi place să lucrez cu acești tineri. Și ei sînt angajați, alături de restul populației, la opera de edificare din țara noastră, dar participarea lor este specifică. Esențial este că tineretul universitar este disciplinat și dă dovadă de entuziasm. Cînd lucrezi cu ei, cu studenții, ai impresia că faci parte dintre ei; nu numai pentru că te simți mai tînăr, dar și pentru că ești legat de preocupările lor. Cred că și lor, tinerilor, le place să lucreze cu mine. Observ că ei au o atitudine justă față de familie, pe care o privesc cu multă seriozitate și responsabilitate. Iată de ce sînt convins că tineretul studențesc, tineretul nostru în general, preluînd ștafeta, va acorda importanță nu numai problemelor social-economice, ci și celor demografice, asigurînd o dezvoltare echilibrată a României socialiste de mîine.

NELU IONESCU ■

De aici a început Șantierul Național al Tineretului Giurgiu-Răzmirești.

«azi, clasa întîi politică este șantierul»

Exact în urmă cu un an l-am cunoscut pe Ion Mihail, Eroul Muncii Socialiste de la Sadu-Gorj. De-abia se întorsese dintr-un concediu petrecut pentru prima oară în străinătate. Pe lîngă mărturisirea că peștii săi preferați rămîn gingirica și fița-fița, Ion Mihail mi-o făcea și pe aceea că, deși fusese făcut Erou al Muncii Socialiste aici, la Sadu, dacă își amintește, nu numai cu mîndrie dar și cu plăcere, de o perioadă a vieții sale aceea este cea petrecută pe șantierul național de la Bumbești-Livezeni. Mi-a povestit cîteva lucruri pentru a mă face să înțeleg mai bine ce însemnase în viața sa acel șantier. Printre altele, mi-a spus: «Atunci, clasa întîi politică era șantierul». N-aș fi făcut această parantează retrospectivă dacă, aflat în biroul comandantului Șantierului național al tineretului Giurgiu-Răzmirești, inginerul Vlad Galin, nu l-aș fi auzit pe acesta din urmă spunînd: «Azi, clasa întîi *politică este șantierul*». *Între* Bumbești-Livezeni și Giurgiu-Răzmirești, cel mai mare șantier pentru irigații, se întinde astăzi nu numai un arc simbolic, cel al entuziasmului și abnegației cu care tinerii acestei țări știu să muncească, ci și unul practic, de zi cu zi, cel în care acești tineri — de ieri, de azi, de mîine — dovedesc prin muncă, prin faptă că vor să fie cît mai implicați în destinul țării.

Azi, Giurgiu-Răzmirești, un șantier de peste o sută de mii de hectare, din care Șantierul național al tineretului va iriga peste o treime. Startul acestui șantier, ce se va întinde de-a lungul Dunării, s-a dat la 29 de kilometri de Giurgiu, în comuna Găujani, unde se află și comandamentul șantierului. Cum arată azi un comandament de șantier național? Cîteva corpuri de clădiri aflate, le-am zice, pe roșu dacă betonul ar fi de această culoare, niște birouri dintre care numai jumătate au geamuri la această oră, un catarg pe care a fost înălțat steagul ce va fi coborît odată cu închiderea șantierului. Foarte mulți oameni care vin să întrebe ce mai au de făcut. Azi, la Găujani, în poligonul condus de inginerul Mihai Grozea se realizează cam o dală pe cap de brigadier. Bineînțeles o dală de beton pentru căptușirea canalelor exterioare. Va fi nevoie de sute de mii de metri pătrați de dale care puse cap la cap ar putea forma o imensă cîmpie aspră. Numai că rostul acestor *felii de beton* este altul, chiar dacă le stă bine și în metafore.

Azi, Șantierul național al tineretului Giurgiu-Răzmirești înseamnă de fapt trei poligoane: Găujani, Pietrișu și Pietroșani, altfel spus, mai tehnic, ZONA «B». Adică aproape o mie de tineri din care 650 de elevi și studenți deveniți pentru perioada 1 iulie-1 septembrie brigadieri. Pentru toți această vară va însemna un examen bărbătesc, căci (lucrurile sînt așa de clare încît se văd și cu ochiul liber) deocamdată, deși mîncarea e gustoasă iar de dormit se doarme în dormitoare bine amenajate, greutățile nu lipsesc. E foarte cald, de spălat e mai dificil și mai necesar ca oricînd. Mai e și Dunărea care se aude curgînd și în care nu e voie să intri, nici în stil craul, nici în bras. Cei mai greu vor suporta asta brăilenii conduși de Gheorghe Anghel.

Azi, Giurgiu-Răzmirești. Sînt așteptate încă două betoniere și foarte multe utilaje și instalații de care este absolută nevoie. Dar pînă atunci *nimeni nu stă cu mîinile în sîn*, mai ales că pe bluza salopetei este prins ecusonul de brigadier. Unii dintre ei se numesc Marin Popescu, Gheorghe Diaconu Dan Ionescu, sînt studenți la Construcții și împreună cu alți colegi de la Îmbunătățiri funciare au hotărît să preia de la cota zero instalația unei stații de punere sub presiune. S-au gîndit că sînt aproape ingineri și că pot realiza singuri această stație. De fapt aceste stații, căci vor fi două, fiindcă, după ce s-au apucat de treabă și-au zis că ar fi bine ca fiecare, Construcțiile și Îmbunătățirile funciare, să lase aici, la Găujani, stația lor. Și-au făcut singuri bancurile pentru fasonat armătura, cheii pentru armătură și toate celelalte. În urmă cu 10 zile fiecare dintre ei se afla în practică, fie la Pipera, fie la Granitul, fie prin laboratoarele facultății.

Azi, la Giurgiu-Răzmirești se lucrează în două schimburi. Și în vreme ce și dintre elevi au început să se arate cei mai îndemînatici, la Găujani inginerul Mihai Grozea, care la 25 de ani se află la al doilea șantier, căci a lucrat și la Mostiștea-Curcani, și inginerul Anastasiu, venit de la o catedră a Institutului de construcții din București, socotesc că, dacă astăzi cele trei poligoane ale șantierului se mulțumesc cu un vagon de ciment pe zi, peste puțină vreme cele 60 de tone vor fi insuficiente. Mai ales că în unele puncte se va trece de la folosirea schimbului la cea a *zilei-lumină*.

Azi, la Găujani, Sanepidul pretinde ca pentru fiecare brigadier să existe o căniță de băut apă și tot astăzi, și tot la Găujani, s-au adus 40 de kilograme de plasă metalică pentru protecția ferestrelor. Și tot azi va fi trimis acasă un student pentru a fi operat de o boală mai veche. «Ne-am propus — ne spune comandantul șantierului — ca la Giurgiu-Răzmirești să nu înregistrăm nici un accident. Se poate munci strașnic și fără a se înregistra accidente sau sacrificii inutile». Și tot azi sînt rugat să notez cîteva nume de brigadieri care s-au evidențiat, asta pentru că, mi se explică, elevii, mai ales, sînt foarte sensibili la astfel de metode de stimulare. Așadar, unii dintre acești tineri aflați pe marele șantier de la Giurgiu-Răzmirești muncesc ceva mai bine decît alți tineri aflați pe același șantier. Cei dintîi se numesc Valeriu Neagu, Gheorghe Golescu, Ștefan Arsene, Gheorghe Stan, Vasile Coman, Viorel Anton, Ionel Căpățînă, Gelu Matei, Florea Bengu. Poate am transcris în carnetul meu de reporter și un nume al unui viitor Erou al Muncii Socialiste.

«cîteodată, să știi să ții bine lopata în mînă înseamnă răspundere politică»

Bărbatul de lîngă mine nu este ghid, deși ar putea fi. Are simțul amănuntului dar și pe cel al esențialului. M-a condus prin toate punctele Șantierului național al tineretului Giurgiu-Răzmirești. A făcut-o în așa fel încît n-am aflat decît foarte tîrziu, cînd ne-am despărțit, că o mai făcuse în ultimele zile cu foarte mulți oaspeți. «Da, oaspeți. *Chiar și un șantier în care este atîta treabă* de făcut trebuie să știe să-și primească oaspeții, sau dacă nu vă place cuvîntul, hai să-l înlocuim. Da'eu zic să nu ne pierdem vremea cu asta».

Se numește Florian Cornea, este loctițitorul comandantului șantierului. Se ocupă și cu partea administrativă și cu cea politică, și-i mai are în grijă și pe brigadierii din Ilfov. «Ce vreți? Eu sînt activist U.T.C. în Ilfov și eram cel mai potrivit, probabil, să răspund de ilfoveni. De fapt, răspund cam de toți, ca toți cei din comandamentul șantierului. Nu stăm să *ne împărțim munca* pe felii, ci pe răspunderi. Dacă poți să faci mai mult, faci, că loc e destul». Pe el îl întreabă și inginerii: «Cînd vin, tovarășe loctițitor, betonierele alea?» Tot pe el brigadierii care se odihnesc în dormitoarele amenajate în sediul școlii din Găujani: «Vine diseară teatrul Vasilescu?» Și tot pe el secretarii organizațiilor U.T.C.: «Cu ce lector ținem mîine dezbaterea *«Muncă patriotică — școală de educație a tinerei generații»?*

Ne-am întîlnit la Giurgiu și-am venit împreună la șantier. Înainte de a merge la *comandament m-a rugat să-l aștept pentru* a-și pune salopeta. «N-am fost niciodată în șantier cu cravată și costum. Nici nu vreau să apar vreodată așa. Mi-ar fi rușine să-i văd pe ei în salopete sau fără bluze, muncind pe arșița asta și eu să trec în cămașă de *nailon*». După ce s-a schimbat, Florian Cornea a apărut cu un carnet cu scoarțe sănătoase. Are memorie bună, dar sînt lucruri pe care trebuie să și le noteze. Deocamdată problema cea mai importantă este cea a utilajelor. Ar fi nevoie de săpătoare de șanțuri, autoagitatoare, dragline, autoscrepere. Își notează, fiindcă nu e specialist «chiar în toate». «Trebuie să le fac față». «Cui?» «*Tuturor. Problemelor, oamenilor*, răspunderilor». Îl întreb ce înseamnă pentru el răspundere administrativă și ce înseamnă răspundere politică. Deși bănuiesc, aproape sînt sigur că o vi să pară banal, scriu.

«Eu lucrez în județul ăsta de multă vreme — îmi răspunde. Cunosc bine oamenii, dar pentru asta i-am cunoscut; îi apreciez, dar pentru asta a trebuit să aflu ce poate fiecare dintre ei. Cîteodată a trebuit să le spun, deși nu eram de meseria respectivă: «Măi tovarăși, așa zic eu, fiindcă sînt activist, nu-i așa? Măi tovarăși, poate că e mai bine să facem altfel». Tot timpul mă gîndeam «dacă zice unu acum: adică în ce fel? Cum ar fi mai bine? Ia arată-ne matale!» Vedeți, dacă n-aș fi știut, pe unde scoteam cămașa? Cîteodată, să știi să ții bine lopata în mînă înseamnă răspundere politică. Asta ca să-i arăți omului că nu ține unealta bine. Și să te creadă, să-ți dea dreptate, să se convingă și să ia lopata în mînă așa cum trebuie».

Florian Cornea ar putea fi multe, dar deocamdată este activist U.T.C. Zice deocamdată, pentru că se gîndește că nu mai e așa de tînăr. Bănuiesc că se gîndește dacă nu cumva acest șantier va fi pentru el ultima participare în calitate de activist U.T.C. la o acțiune de mare amploare. Pînă una alta, îl întreb cum împacă răspunderile administrative cu cele politice. Zîmbește la fel ca alți interlocutori, ca mine și ca dumneavoastră. Apoi, după același tipic, care nu este al reporterului, îmi răspunde. «Aici, mai ales aici pe șantier, este un loc în care se face educație prin și pentru muncă. Educația prin muncă ține de răspunderea administrativă. Adică, eu ca om ce port, alături de alții, răspunderea pentru calitatea muncii pe care o fac tinerii trebuie, din punctul de vedere al răspunderii funcției mele administrative, să le pun la dispoziție tot ceea ce au nevoie pentru a nu mi se putea *reproșa*: «Noi am fi putut întoarce pămîntul pe dos; am fi putut face minuni, dar din cauza dumneavoastră n-am avut cu ce». De aceea, mai ales în condițiile de șantier, răspunderea administrativă este copleșitoare. Sper să ne descurcăm și eu și ceilalți cu astfel de răspunderi. Educația pentru muncă ar fi răspunderea politică ce-mi revine, activitatea care ține de funcția mea de propagandist. A-i face pe tineri să-și formeze reperele activității lor prin prisma *coordonatei* muncă, nu este tocmai ușor. Asta nu pentru că tinerii noștri n-ar fi cei minunați pe care-i visăm, ci pentru că există și alte lucruri în afară de muncă. Există tentațiile. Iată și în acest caz: unii muncesc aici, alții se odihnesc, alții dansează. Nu e tocmai ușor să renunți, la această vîrstă, la vîrsta celor aflați aici nu în excursie, ci la muncă virtoasă, la destindere, distracție. Răspunderea mea politică este ca, odată veniți aici, acestor tineri să reușesc să le sugerez pe cît se poate de exact că ceea ce fac ei este mult *mai important* decît își închipuie cei care se află în acest timp la șranduri, sau mai știu eu unde. Mult mai important decît bănuiesc chiar ei».

Îl întreb pe Florian Cornea ce înseamnă răspundere politică atunci cînd în urma unei activități se așterne semnul eșecului și nu cel al realizării. Îmi răspunde fără nici un fel de ezitare. «În cazul nostru, aici, pe șantier, orice beton prost preparat, orice canal prost săpat, orice masă slabă, orice accident ține de sfera răspunderii politice. Sîntem în inima unei acțiuni atît de importante încît fiecare gest al nostru ține de sfera răspunderii politice».

Bărbatul de lîngă mine nu este ghid deși ar putea fi, cum ar putea fi și multe altele. Dar astăzi, el este activist U.T.C., loctițitorul comandantului celui mai mare șantier pentru irigații al țării. Carnetul cu coperte sănătoase *cuprinde* în el *însemnări*, după care, cîndva, s-ar putea scrie un captivant jurnal. Scris în cifre, cuvinte, grîji, răspunderi, vîrste.

DORIN TUDORAN ■

1. Miercurea Ciuc, un oraș la a cărui personalitate a contribuit și armonioasa arhitectură a noilor construcții.
2. Decorul insolit, în care fotoreporterul nostru l-a surprins pe Vasile Puşcaş, conducător de utilaj, are o directă legătură cu industria lemnului; mai precis — aparține secției de finisaj de la Combinatul de prelucrare și exploatare a lemnului de la Toplița.
3. Mobilă pentru oamenii Harghitei și pentru toată țara.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

La Fabrica de P.A.L. aceste siluete metalice se numesc S.V.R. (silozuri verticale rotative).

30 HARG

NE INTEGRĂM TOT MAI MULT ÎN NOILE RITMURI CONSTRUCTIVE ALE TĂRII

Răspunzînd primei noastre întrebări, «De unde a plecat și unde a ajuns, astăzi, județul Harghita?», tovarășul **LUDOVIC FAZEKAS**, prim-secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., a sintetizat drumul parcurs de oamenii Harghitei de la 23 August 1944 pînă în prezent:

Este cunoscută starea de înapoiere în care se afla această zonă în urmă cu 30 de ani, dacă luăm în considerare, pe de o parte, structura populației, pe de altă parte, situația sa geografică. Bogății existau și pe atunci, din belșug, atît ale solului cît și ale subsolului, dar fiind ignorate de autoritățile vremii oamenii locului trăiau o existență umilă și urgisită: fetele se angajau slujnice la familii bogate, bărbații practicau o agricultură rudimentară (la 1 000 de hectare teren arabil revenea abia un tractor) sau munceau în unitățile industriale de tip mai degrabă meșteșugăresc, care exploatau primitiv și nerațional lemnul, sarea, minereul de fier și de cupru.

Întreaga producție industrială a anului 1944 nu depășea, dealtfel, 100 milioane lei. Resursele turistice, deosebit de bogate și ele, erau la discreția unei minorități de aristocrați, cu orgoliul de a avea o vilă la Borsec, Tușnad sau Lacul Roșu.

Saltul făcut în anii socialismului este imens. Ca efect al industrializării, dar mai ales al repartizării raționale a investițiilor industriale pe întreg cuprinsul țării, producția a crescut de 55 de ori (azi revin 18 000 lei pe locuitor). Au apărut ramuri ale economiei moderne: industria ușoară, metalurgia feroasă și neferoasă, construcția de mașini și prelucrarea metalelor. În locul înjghebărilor industriale de la Vlăhița, Bălan, Gheorgheni, Toplița, Odorheiul Secuiesc au fost înălțate, practic, întreprinderi noi.

Cum se reflectă acest salt în viața oamenilor?

Mutațiile economice au atras după sine o radicală transformare a modului de a trăi și a gîndi al celor peste 300 000 de locuitori ai județului. Devenind ramură economică conducătoare (cu un procent de 74% din totalul producției globale a județului), industria a absorbit o bună parte din locuitorii ocupați în agricultură, schimbîndu-le nu numai situația materială, ci și concepția însăși despre viață și societate. Zadarnic ar încerca acum cineva să găsească o fată în casă pe aceste meleaguri; fetele preferă, bineînțeles, să lucreze într-una din noile întreprinderi ale industriei ușoare din Miercurea Ciuc, Odorheiul Secuiesc, Gheorgheni.

Despre creșterea nivelului de trai cred că elocvent pot vorbi cifrele comparative. Iată cîteva: în 1944, unui medic îi reveneau 5 000 de locuitori, astăzi doar 710; în același an, abia 7% din populație era cuprinsă în școli, astăzi, fiecare al cincilea locuitor al județului aparține unei forme de școlarizare; din 1956 pînă acum retribuția medie lunară a crescut de 2,5 ori, iar volumul vînzărilor cu amănuntul de peste 17 ori. Numai în primii trei ani ai actualului cincinal au fost date în folosință populației 3 883 apartamente construite din fondurile statului, la care se adaugă peste 2 400 de case noi înălțate de populație din fonduri proprii. Au fost construite, în ultimii ani, spitalul județean cu peste 700 de paturi, 7 noi creșe cu o capacitate de 560 locuri, 10 grădinițe în mediul urban cu 789 locuri, 10 cămine pentru tineri nefamiliști cu 3 279 locuri.

Care sînt problemele oamenilor dintr-un județ care încă își așază structurile, problemele a căror rezolvare vă preocupă în primul rînd?

Se înțelege că explozia industrială creează și o sumedenie de probleme care, deocamdată, nu și-au găsit rezolvarea deplină, mai ales cele referitoare la satisfacerea exigențelor ridicate de noul contingent de muncitori din industrie. Nu este ușor să asiguri condiții optime la timpul oportun pentru un atît de mare număr de oameni care migrează spre oraș. Mai trebuie să facem un efort în domeniul construcției de locuințe, unde sîntem puțin rămași în urmă cu planul, să construim noi creșe, cămine pentru nefamiliști, să amenajăm noi cantine muncitorești pe platformele industriale din Miercurea Ciuc, Odorheiul Secuiesc, Gheorgheni și Toplița (poate că ne vor da o mînă de ajutor și unele centrale industriale și ministere, mai ales din industria ușoară, care pînă acum nu au prea răspuns solicitărilor noastre). Destul de mult mai avem încă de făcut și în domeniul comerțului — crearea de noi spații comerciale în zonele industriale și mai ales asigurarea unei aprovizionări ritmice și îndestulătoare a populației. Vă asigurăm însă că toate aceste probleme sînt în permanență în atenția Comitetului județean de partid și că își vor găsi în timp scurt rezolvarea.

V-am ruga să numiți cîteva din direcțiile principale ale viitoarei dezvoltări a Harghitei.

Pe cît de intens a fost ritmul dezvoltării de pînă acum (amintesc că ritmul creșterii industriale a fost superior cu 4-5 la sută mediei pe țară), pe atît de multe sarcini ne așteaptă în viitorul apropiat.

Avem încă resurse locale insuficient valorificate și deci procesul de industrializare se va intensifica. De o atenție deosebită se va bucura, în continuare, dezvoltarea turismului, domeniu în care județul nostru dispune de mari resurse: peisaje odihnitoare, ape minerale abundente, locuri unice de agrement. Stațiunile de interes republican, deopotrivă cu cele deocamdată locale, își vor mări substanțial capacitatea și își vor îmbunătăți condițiile de odihnă și tratament.

Concluzia este clară: județul Harghita — județ în care trăiesc de veacuri oameni ai muncii români, maghiari și ai altor naționalități — se integrează tot mai deplin în noua structură socială a țării, în noile sale ritmuri constructive.

HARGHITA: UN JUDEȚ DIN CARE PLEACĂ APELE, DAR RĂMÎN OAMENII ȘI MUNȚII

HARGHITA

Un nou statut social şi moral pentru femeile Harghitei.

Sărăcia se uită. Umilinţa — mai anevoie. Harghitenii ştiu asta nu din cărţi, şi nici din lumea mare. Din contra, ei ar putea să povestească şi altora — dar de ce să povestească, să explice, acesta e cuvîntul — cum a trecut, peste fiinţa şi umerii lor, o istorie pe care dacă am numi-o doar nedreaptă ar însemna că sîntem blînzi, şi nu e cazul. O istorie cinică şi umilitoare, venită de departe, şi curmată cu trei decenii în urmă. Să te naşti pe un pămînt dăruit, dar să fii nevoit să-ţi cauţi bucata de pîine prin alte părţi, pentru că bogăţiile locului zăceau ferecate ori lăsate la voia întîmplării, nu se cheamă a fi ignorat de istorie, ci obligat de ea să mergi cu capul încovoiat. Să te naşti pe un pămînt menit, printre altele, să-i convingă pe oameni că izvoarele de viaţă lungă nu sînt o născocire a basmelor, dar să te stingi prea devreme, chiar pe acest pămînt, nu se numeşte a avea de-a face cu o istorie nepăsătoare, ci cu una care te condamnă cu bună-ştiinţă. Românii, maghiarii, secuii, trăitori în bună frăţie de gînd şi faptă pe aceste meleaguri din care pleacă apele — Oltul şi Mureşul —, dar rămîn, ocrotitori, munţii, ştiu bine toate acestea. Fostele judeţe Ciuc, Odorhei şi Trei Scaune din anii interbelici nu au cunoscut, de fapt, decît condiţia unui imens sat, răsfirat printre depresiuni, căruia i s-a făcut onoarea de a i se îngădui să prelucreze lemnul numai pînă la nivel de cherestea şi de a scoate din măruntaiele pămîntului cîţiva saci de minereu de fier, de cupru şi sare.

În 1944, 90 la sută dintre locuitori trăiau la sat. Ceea ce s-ar putea numi producţie industrială nu trecea de 100 milioane lei, pe care, dacă ne apucăm să le împărţim pe cap de om, ajungem la nimicnicia sumei de 433 lei. La toate astea se mai adaugă trista faimă a ţinutului de a deţine recorduri ale neştiinţei de carte (fiecare al unsprezecelea locuitor trecut de 8 ani era analfabet), ale lipsei de ocrotire sanitară (5 000 de locuitori la un medic), plus... gloria de a fi unul din principalele furnizoare de servitoare, fete în casele mari ale Bucureştiului şi Clujului. Plecau bărbaţii să dulgherească şi să zidărească prin curţi străine şi femeile — să îngrijească copiii şi sufrageriile altora.

Nici un început de istorie nu este simplu, dar *aici totul a fost mai crîncen şi mai răscolitor*. Judeţului îi trebuia acel chip frumos pe care îl dă numai demnitatea muncii eliberată de exploatare. Aici, îngă munţii şi izvoarele credincioase, oamenii s-au prins să răzbune trecutul nu cu patimă, aş spune, pentru că patima presupune uneori prezenţa dezordinii, ci cu o chibzuială pătimaşă au simţit că dialectica este dialectică, salturile — *riguros spectaculoase*. Racordată mai tîrziu circuitului industrializării socialiste, Harghita a venit din urmă cu paşi siguri, pe un teren sigur. Ceea ce nu le-a fost dat unor generaţii întregi să înalţe şi să vadă, a fost construit, practic, în răstimpul unei singure generaţii, pentru toţi cei care vor veni, tinerii şi maturii de mîine, români, maghiari, de alte naţionalităţi.

Într-o cuvîntare-sinteză, ţinută la întîlnirea cu oamenii muncii din oraşul Miercurea Ciuc, la 26 august 1968, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** sublinia: «Industrializarea regiunilor locuite de secui este o expresie a justeţei politicii de industrializare socialistă dar, totodată, o dovadă a justeţei politicii naţionale a Partidului Comunist Român. Noi considerăm că nu poate exista cu adevărat egalitate în *drepturi, nu se poate* considera rezolvată problema naţională dacă nu sînt asigurate condiţii materiale, industrializare, dezvoltarea agriculturii, înflorirea ştiinţei şi culturii. Numai creînd o industrie puternică, modernizînd agricultura pe toate meleagurile patriei, asigurăm ca într-adevăr cetăţenii României, fie că sînt români, fie că sînt maghiari, fie că sînt germani *sau de alte naţionalităţi*, să se bucure din plin de tot ceea ce poate da civilizaţia socialistă».

Mîndria de astăzi a harghitenilor este aceea de a fi, în primul rînd, făuritorii, la ei acasă, ai unei puternice baze materiale, temelie a progresului multilateral, a bucuriilor spirituale, a liniştii.

Industria a dobîndit locul rîvnit şi meritat, de ramură *conducătoare a economiei*; în ultimii treizeci de ani, volumul producţiei globale a sporit de aproape 55 de ori. Întreaga producţie a anului 1944 este realizată astăzi în zilele unei singure săptămîni.

Legile severe şi deplin umane ale politicii de industrializare, cărora li s-au asociat, firesc, efortul şi grija responsabilă a celor chemaţi să le înfăptuiască, îşi spun cuvîntul şi în realitatea următorului fapt: la ora actuală, în toate oraşele judeţului — cu excepţia Băilor Tuşnad — locuitorii se pot lăuda, şi *nu* în van, că au fiecare industria lor, cu pretenţiile ei, cu răsplata ei. «Ruralul» îşi potriveşte şi el pasul şi iată că, anul trecut, cam un sfert din producţia industrială a judeţului s-a datorat unor localităţi neurbane, acelor frumoase comune ale căror nume încep, armonios, cu particula Sîn: Sînsimion, Sîncrăieni, Sîndominic, ori altora, precum Gălăuţaş, Voşlobeni, Praid, Ciumani, Corund, Cîrţa. Meseriile cu tradiţie şi-au îmbogăţit şi modernizat structurile, lîngă ele au apărut altele, asimilate metodic dar şi cu o anumită sănătoasă nerăbdare de a se recupera timpul furat cîndva. Chiar dacă nu lemnul este acela care dă astăzi tonul (ponderea cea mai mare o are industria uşoară), să ne înclinăm o clipă în faţa lui, pentru că vine din acel codru frate cu tot omul, *pentru că* a fost prima materie pe care s-a exersat industria şi pentru că acum îşi trăieşte întregul său destin industrial acolo unde se şi naşte, altfel spus, pentru că acum nu mai este doar doborît şi fasonat, ci şi metamorfozat. Din totalul de masă verde exploatată, prelucrarea simplă se ridica, în 1950, la un procent de 66 la sută, în timp ce în 1973 prelucrarea complexă a atins un procent de peste 90 la sută. Fabricile de mobilă de la Gheorgheni, Odorheiu Secuiesc şi Topliţa, nou-nouţele fabrici de mobilă şi de scaune din Ditrău ne obligă să vorbim despre lemnul Munţilor Harghitei în termenii economiei moderne. Iar dacă în spaţiile dintre aceşti termeni se găseşte un loc şi pentru cuvîntul *izbitor*, acesta îl rezervăm industriei uşoare, cea care asigură, cum spuneam, 42 la sută din producţia judeţului şi care contribuie, esenţial, la antrenarea forţei de muncă feminine. Fabricile de confecţii din Miercurea Ciuc şi Odorheiu Secuiesc, Întreprinderea de filatură de in şi cînepă din Gheorgheni, Întreprinderea de tricotaje şi Întreprinderea de filatură de lînă pieptănată, ambele din reşedinţa judeţului, Întreprinderea de aţă şi *filatură* din Odorheiu Secuiesc şi altele asigură un statut social şi moral care este mai întîi şi mai întîi, al siguranţei şi al demnităţii fetelor şi femeilor din Harghita. Multe dintre ele, soţii de mineri din Bălan ori ale metalurgiştilor din Vlăhiţa, mame cu 2-3 copii, şi-au descoperit nu numai vocaţia cutărei meserii, ci şi pe aceea de a se lua la întrecere cu bărbaţii, cei puţin în *materie de drămuire a timpului*. Mi-au plăcut, drept care am şi reţinut, vorbele primăriţei din Subcetate, Lucreţia Stan: «Regimul de viaţă al unei femei care are şi o muncă social-politică ar clătina şi un munte de bărbat». La Bălan, centrul unei industrii extractive cu tradiţie, la Bălan, spuneam, nu am comentat cu bărbaţii — mai mult sau mai puţin ca munţii, dar trăind sigur la poalele lor — opinia primăriţei, hotărînd ca în acest spaţiu să consemnăm propriile lor adevăruri de oameni care deprind şi, totodată, transmit şi celor mai tineri, legile civilizaţiei industriale: asta înseamnă, cum spunea secretarul de partid al întreprinderii miniere, tovarăşul Traian Popa, «înţelegerea calităţii de muncitor». Aici trebuie să includem nu numai lucrul într-o mină în care transportul subteran a trecut în seama locomotivelor electrice, ci şi gospodărirea apartamentului primit a doua zi după ce ai venit la Bălan, planificarea retribuţiei, răbdare şi iar răbdare cu cei mai tineri care vin azi în mină şi peste trei zile vor să ştie şi mai precis ce au de făcut. Ritmul vieţii minerului imprimă ritmul oraşului sau cum zicea primarul Iuliu Andor: «Ce mai, întreprinderea ţine oraşul în spate. Nu ne certăm însă care sîntem mai tari. Toţi sîntem, pentru că toţi vrem să muncim şi să trăim cinstit». La care aş mai adăuga cuvintele minerului Gheorghe Chira: «Mai vrem să punem oraşul oleacă la punct pe cultură. Tinerii care pleacă şi colindă prin alte părţi ar avea mai multă tragere de inimă să se întoarcă».

*

Tot auzind, în dreapta şi în stînga, vorbindu-se de răbdare, poţi să crezi că oamenilor de pe aici le mai place să lase multe pe seama timpului, pur şi simplu. Nimic mai greşit. Un harghitean răbdător este, cu certitudine, unul care cunoaşte esenţa lucrurilor, care ştie să aştepte ceasul despărţirii, fără sentimentalism, de aparenţe şi întîmplări. Ditrăul, localitate care priveşte cu un ochi către comună, iar cu altul către oraş, avea să-mi întărească această impresie. Nu peste multă vreme locuitorii săi, aproape 8 000, vor avea buletin de oraş şi probabil că atunci gazetarii nu vor scăpa ocazia de a-şi aminti că Ditrăul nu este atît de departe de Detroit (fonetic vorbind); ditrăienii ştiu că «dacă ne-am lua după chipul comunei puteam să fim demult oraş». Populaţia trăieşte, mai în toate, ca în mediul urban: unităţi de deservire (24 la număr), un liceu teoretic, unul industrial, două şcoli generale de 10 ani, 8 grădiniţe de copii, 80 de cadre didactice (dintre care un singur navetist), o circumscripţie sanitară cu 3 secţii, casă de naşteri, magazin cu autoservire, 43 kilometri de drum asfaltat şi în curînd vor fi date în folosinţă un nou cinematograf şi un club al tineretului (o frumoasă construcţie subterană cu patru săli). Toate casele nou construite, 200 pe an, au băi şi numai existenţa grajdului te duce cu gîndul la gospodăria ţărănească. «Am construit totul astfel nu pentru că ne-am gîndit la oraş — îmi explică primarul Iosif Kurka — ci la viitor. Asta pregătim noi aici, viitorul. Pentru a fi oraş, comuna nu trebuie doar să arate, ci chiar să fie. Transformarea nu este posibilă fără o bază economică. Cu industria am făcut de acum cunoştinţă. La fabrica de mobilă muncesc 1 400 de oameni. Vreo 1 000 lucrează în afara comunei. 50 au fost trimişi la specializare la Oradea. Vom fi *oraş*, cînd ne va sosi timpul. Avem răbdare».

Pînă la urmă am ajuns la concluzia că şi a cînta în cor (corul mixt din Ditrău a împlinit 100 de ani de existenţă în 1967) este şi o chestiune de răbdare, nu numai de talent şi de dragoste pentru frumos. «Gîndiţi-vă şi dumneavoastră, să tot cînţi, de la grădiniţă pînă la bătrîneţe, argumentează secretarul Consiliului popular, Ambraş Dionisie, să participi la zeci de concursuri republicane (soldate cu numeroase premii), să repeţi ore întregi».

Aşa au învăţat să trăiască oamenii Harghitei. Să se grăbească atît cît ştiu că este bine, să construiască temeinic şi cu suflet, un suflet în care şi-au făcut loc sentimentul statorniciei lor în acest ţinut binecuvîntat de natură, al participării depline la mariile transformări înnoitoare ale patriei. Harghitenii s-au aşezat destoinic şi cu încredere în casele lor, de acolo, dintre munţi, şi abia acum, cînd nu mai bat ţara, simt că sînt, mai mult decît oricînd, ai acestei ţări. Cînd amintim de casele lor, nu ne gîndim doar la miile de apartamente noi (doar din 1960 încoace — 10 000, plus 13 100 case construite din fondurile populaţiei, ceea ce ar veni că un sfert din populaţia judeţului s-a mutat). Conştiinţa aşezării nu o dă nici pe departe numai casa; la instalarea ei au operat profund şi cu *migală* toate acele complexe implicaţii pe care inserarea într-o nouă eră economică o are asupra vieţii de fiecare zi, asupra desăvîrşirii fiinţei sociale şi morale. Şcolarizarea, ocrotirea sănătăţii, mersul culturii, al activităţilor sportive şi turistice, oricît le-am aduce noi la numitorul comun al cifrelor şi graficelor, pentru o mai limpede judecată, sînt realităţi pregnante, de sine stătătoare, dincolo de care se conturează destinul unei colectivităţi umane care a aflat şi cum arată un trai frumos, nu numai un peisaj frumos. Astăzi, fiecare al cincilea locuitor al judeţului este cuprins într-o formă de şcolarizare, ponderea celor cu studii medii de cultură generală şi de specialitate a crescut de la 4,7 la sută la 9,6 la sută între 1966 şi 1973; aminteam, mai la început, că în 1944 un medic avea în grijă 5 000 de bolnavi, astăzi îi revin 710 de pacienţi reali sau virtuali, pentru a căror sănătate s-au pus la dispoziţie 6 spitale, 10 policlinici, 93 dispensare, 22 case de naştere. Un judeţ care se ocupă serios de sănătatea ţării (doar aici sînt tămăduitoarele staţiuni Borsec, Tuşnad, Lacu Roşu, băile Jigodin, Harghita, Homorod, Praid, doar de aici izvorăsc 2 000 de izvoare cu ape minerale) şi-a cucerit, printre atîtea alte drepturi, şi pe acela de a avea oameni sănătoşi.

MAGDA MIHĂILESCU ■

CUPA DE AUR

Sînt legat sufletește de satul Drăguș. Îl simt mai aproape decît orașul natal pe care l-am părăsit de mic copil. În Drăgușul de la poalele Munților Făgăraș mi-am făcut adevărata ucenicie folclorică. Aci am simțit din plin bucuriile unui început care avea să-mi călăuzească pașii, de-a lungul vieții. Odată cu frumusețea cîntecelor, pe care le cunoșteam pe de rost și care, în anul 1929, erau păstrate cu grijă de întreg satul, Drăgușul mi-a prilejuit cunoașterea oameniei, a vredniciei unor țărani nevoiți să trudească pe un pămînt sărac, cerînd multă sudoare pentru a-și da roadele.

Drăgușul m-a impresionat, cu un deceniu în urmă, și pentru faptul că era satul marelui călător Ion Codru-Drăguşanu, al foștilor mei profesori Vasile și Petru Hanes și al altor intelectuali. Schimbîndu-și straiele, ei nu și-au schimbat dragostea față de locul nașterii, față de prietenii cu care au stat împreună pe băncile școlii primare.

O tradiție sănătoasă, moștenită din vechime, portul păstrat cu sfințenie, mîndria pentru bunurile artistice prelucrate de la străbunii, au creat faima acestui loc, cunoscut mai bine în urma cercetărilor monografice inițiate de către marele profesor Dimitrie Gusti. Mulți dintre savanții noștri și-au făcut — ca să zic așa — o parte din stagiul științific la Drăguș. Mă gîndesc, de pildă, la regretatul profesor Francisc Rainer, la Tudor Vianu, Petru Comarnescu, Const. Brăiloiu, la folcloristul Ilarion Cocișiu, compozitorul Achim Stoia ș.a. Păstrez vie amintirea mîndriei pe care am simțit-o în 1935, cînd drăgușenii m-au cinstit acordîndu-mi diploma de cetățean de onoare.

Puternică emoție m-a cuprins acum 6 ani cînd — după o absență de 20 de ani — m-am reîntors să-mi revăd Drăguș. Intrat în sat mă frecam la ochi și nu-mi venea a crede. Zadarnic căutam casele de odinioară. În locul lor se ridicaseră locuințe încăpătoare cu ferestre mari, cu odăi luminoase, în care soarele își scălda razele, cu «șopuri» frumoase, bine gospodărite.

Nu mai recunoșteam nimic din ceea ce îmi încîntase tinerețea. Ei — mi-am zis — dacă nimic nu mai e cum a fost, dacă becul electric înlocuiește lămpile cu gaz sau lumînările la a căror palidă lumină am lucrat nenumăratele nopți ce mi-au dăruit satisfacții neuitate, dacă oamenii și-au schimbat atît de mult traiul, desigur că jocurile și cîntecele de odinioară «s-au dus pe apa Sîmbetei» (care e învecinată). Cea mai mare parte a drăgușenilor nu mai sînt agricultori. Ei muncesc în uzinele din Făgăraș sau din orașul Victoria. Am avut surpriza de a constata că schimbările fundamentale petrecute în acest sat cooperativizat nu au avut influențe negative asupra folclorului. Mi-am revăzut prietenii de odinioară. Cei care, copii fiind, îmi cîntau — păzindu-și «driganele» (bivolițele) — numărătorile lor copilărești, au devenit bunici, cei de o vîrstă cu mine, străbunici. Uitaseră cu totul cele cîteva melodii străine, aduse de moda de la oraș care — la acea vreme — ne îngrijoraseră. Le socotisem infiltrări nocive pentru soarta folclorului. Nu au uitat însă frumoasele cîntări specifice locului, cîntări pe care azi le mai cîntă încă și cei tineri...

Îmi sînt foarte dragi drăgușenii. Ori de cîte ori primesc vreo veste de la ei am impresia că primesc scrisoare din partea alor mei. Ieri, învățătorul pensionar Vasile Damian îmi scria printre altele:

«Vă anunț o veste care cred că vă va produce numai bucurie. Cu cîteva zile în urmă, echipa de jocuri populare a tineretului sătesc a căminului cultural (să știți că noi avem 4 echipe) s-a reîntors din Austria, unde a luat parte la un festival internațional la care s-au prezentat 55 de țări. Rezultatul acestei acțiuni a fost acordarea locului I echipei drăgușene, obținînd Cupa de aur, pe care directoarea căminului nostru cultural a adus-o în Drăguș. Pentru această faptă măreață a activat în mod concret și gazda d-stră de astă iarnă, Lucica Stoia, împreună cu fiul ei, Nelu. De asemenea, printre cei 40 de jucători se numără și 2 frați ai Luciței și anume Gheorghe, pe care l-ați cunoscut astă iarnă, și Nicolae, student la Brașov, viitor inginer. Astfel că Gheorghe Stoia, cojocarul, poate fi mîndru de familia lui. Fiică-sa este actualmente la Iași la examenul de admitere la facultate, de unde sperăm că se va întoarce și ea victorioasă.

Încheind acest răvaș, împreună cu toți prietenii dvs., din Drăguș, printre care se numără în primul rînd Gheorghe Stoia zis Gheorghea lui Grigole, vă dorim din tot sufletul sănătate. Și, de încheiere, vă rugăm să scriți un articol dedicat echipei de jocuri populare drăgușenești a căminului cultural din Drăguș».

Felicit încă o dată din toată inima, pentru a nu știu cîta oară, pe tinerii drăgușeni, tinerii zilelor noastre, care prin marea lor reușită și-au cinstit cum se cuvine satul și țara.

Încă o cupă de aur care se alătură nenumăratelor cu care revin în țară formațiile artistice de amatori.

HARI BRAUNER ■

Fotografie de RADU CONSTANTINESCU ■

Nicolae Covaci - liderul dintotdeauna al formației Phoenix alături de percuționistul Valeriu Sepi.

Un punct de vedere despre discografia „Phoenix"

NEGRU-VODĂ CU-A LUI CEATĂ, TOT VOINICI CU FRUNTEA LATĂ

MOTO: „Pe cîmpul cu florile"... (melodie populară)

Studiind cu atenție discografia «Phoenix», observăm că pe fiecare disc al formației (fie extended-play, fie long-play) se află cîte un cîntec cu remarcabil succes de public. Aceasta este una dintre condițiile esențiale necesare realizării unui contact viu între ascultători și producător (Electrecord), contact cu implicații reciproce, pe de o parte — culturale, pe de alta — comerciale, deosebit de importante. Neglijînd uneori condiția «hit»-ului — Electrecordul ne «oferă» din cînd în cînd cîte un pseudo-latin «Cocktail à la Tijuana» cu «renumita» orchestră «The Jack First Mariachi Brass», de care n-a auzit nimeni sau un «Los Paraguayos» în tiraj de masă, discuri care îmbătrînesc în vitrine, cu piese neatrăgătoare, formații neinteresante sau necunoscute (soliști idem) și cu prețuri scăzînd din ce în ce de-a lungul vremii, după principiul exprimat în laitmotivul celui de pe urmă disc «Phoenix»: «Lasă, lasă». Revenind la pasărea noastră renăscîndă din propria-i cenușă, ca formația timișoreană, și la vitalitatea extraordinară a celor patru hit-uri ale acesteia din urmă, să încercăm o scurtă analiză a trăiniciei acestui succes pe care și l-ar dori oricare compozitor de muzică mult ușoară.

«Canarul» ciudat de care ne ocupăm aici a înregistrat primul său succes pe «Vremuri», în 1968. Scoțînd atunci un «Hei, tramvai!» cu seria EDC-10.006, șlagăr ușor autoironic, atrăgător și realist, formația mergea spre celebritate pe drumul altor «hei»-uri din vremea aceea, ca: Hey Joe-Hendrix, Hey Gyp-Donovan, Hey Jude-Beatles, Hey Mister Tambouriman-Dylan și multe altele, bineînțeles păstrînd proporțiile. În afară de prospețimea textului, melodica simplă și robustă a contribuit și ea la succesul firmei. Văzînd că fiecare pasăre pe limba ei cîntă (mai ales că «Friday on my mind» — după Easybeat — reprezintă un eșec), membrii formației «Phoenix» și-au construit un stil propriu, românesc, original cu mici excepții. Construcția a durat ani mulți, ca-n «uvertura Meșterul Manole»; ea a cuprins schimbarea întregului echipament de scenă, precum și confecționarea unei capre — simbol al unei vechi datini românești. În acest stil apare, după cîțiva ani, un șlagăr cu semnificativul titlu «Mamă, mamă»! (STM-EDC 10.313). Pe lîngă toate calitățile enumerate la primul lor succes, acest al doilea dispune în plus de aportul lui Mircea Baniciu, o înviorătoare prezență vocală și instrumentală, fără-ndoială cel mai valoros component al formației de-acum. Pentru balansul excelent și forța interpretării «Mamei» ar trebui felicitați însă toți membrii trupei, inclusiv percuția (care percuție «ciopîrțește» efectiv piesa imediat următoare, tocînd mărunt toți timpii, inclusiv atît de necesarul timp doi), plus Victor Circu, pentru textul rămas atrăgător.

Primul LP, numit «inspirat» de unii (graficieni) «Formația Phoenix», de alții «Cei ce ne-au dat nume», la Electrecord cunoscut ca «STM-EDE 0754», a fost, ca orice disc nou, un disc plat, cu sclipiri atunci cînd era luminat din anumite unghiuri (de exemplu aranjamentele vocale sau structura măsurilor folosite), mirosind pe-alocuri a brad proaspăt, rareori a ebonită risipită — lunga pseudopiesă din final «Pseudo-Morgaha». Hit-ul, renumitul «Negru-Vodă», este o baladă aducînd pe departe cu o veche sîrbă oltenească (motoul) suprapusă peste structura piesei «Race with the Devil» a formației Gun, cunoscută mai ales sub denumirea «The Devill's Gone»; ritmul deosebit de «agățător» impus de trioletele tip Jimmy Page (în unele momente chiar peste capul bateriei), împreună cu inteligenta alternanță a timbrurilor vocal-instrumentale situează piesa pe un loc extrem de ridicat în inima publicului și în invidia unor compozitori consacrați muzicii ușoare stil «Hei, mare,/ cît ești de mare,/ dar mai mare-i dragostea mea». Citind pe spatele discului că «intervențiile viorii divizează spațiul sonor-istoric (?!) într-o serie de succesiuni ciclice în basorelief (!?!)», nepricepînd prea bine acest lucru, am vrut, ca de obicei, să ne convingem de visu et de sensu și-am pus cu grijă mîna pe Neagra-Față a discului unde presupuneam că se găsește sculptura realizată astfel: ținîndu-l strict vertical, am simțit într-adevăr basorelieful, dar ne-a fost imposibil să ne dăm seama cînd anume «zice vioara și se tînguie Mioara», vorba noului cuplu de textieri intrați în mare forță pe cel de pe urmă LP — «Mugur de fluier».

Mugurelui acesta numerotat STM-EDE 0968 ar fi putut da un fruct poate mai frumos decît primul, dacă ar fi fost culeș la timpul lui. Așa însă, dintre vocile, ideile și textele sale rămînem cu diamantul: «Andrii Popa». Semnat tot de Mircea Baniciu, cîntecul acesta ridică discul, triplîndu-i valoarea atît prin concepție cît și prin realizare, fapt întîlnit mai rar. În bunul și dulcele stil folk, acompaniat de orchestră pop spre care se îndreaptă trupa din Timișoara, cu double-six-ul acordat în consecință (!), cu o fluiditate care depășește «Mamă, mamă», «Andrii Popa» reprezintă un hit de mare clasă, memorabil între altele și prin subdominanta cu sextă cu care-ncepe celula a III-a a refrenului, acord bine realizat vocal și total negratuit. Restul pieselor — și în general — prezintă interes pentru numeroșii admiratori ai acestor băieți minunați cu mașinile lor cîntătoare, pline de entuziasm, prospețime, originalitate chiar. Puternic ancorați în realitatea românească contemporană, în timpul și spațiul acestei țări, «Phoenix» reprezintă o garanție temeinică de valoare, stil și spirit continuu creator, precum și un argument în sprijinul afirmației că avem formații foarte bune dar insuficient ajutate. «Firma» lor e o FIRMĂ! Așteptăm continuarea, pentru că, în fond, pofta vine cîntînd.

CORNEL IONESCU ■

P.S. Percuția realizată de Costin Petrescu la țambal în «Mica țiganiadă» are exclusiv valoare simbolică, cunoscutul baterist cîntînd mulți ani mai înainte cu excelenta formație «Olympic '64». **C.I.** ●

TOP

1. *Războinicii* (muzică Dan Chebac - text Adrian Păunescu) — Dan Chebac 2. *Fiii soarelui* (Dan Aldea) — Sfinx. 3. *Inimă de piatră* (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM 4. *Pînă departe* (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 5. *Un om pe niște scări* (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 6. *Mica țiganiadă* (Nicolae Covaci — Șerban Foarță, Andrei Ujică) — Phoenix. 7. *Sinteze* (Dan Aldea) — Sfinx. 8. *Ah, Dora* (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 9. *Drumul* (Petre Magdin — Eugen Rotaru) — Dida Drăgan. 10. *Cîntec între apele țării* (Doru Stănculescu — Constantin Săbăreanu) — Doru Stănculescu.

TOP FLACĂRA poate fi ascultat în fiecare simbătă la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București.

TOP FLACĂRA, TALON NR. 28

Profesor arhitect CEZAR LĂZĂRESCU:

«a crea înseamnă a îndrăzni»

Primele construcții moderne ale litoralului — sînt 18 ani de atunci — au provocat, ne amintim cu toții, o veritabilă explozie de entuziasm. Întrupate dintr-o gîndire proaspătă, decanonizată, în consens cu spiritul epocii, cu aspirațiile și revendicările omului contemporan, cu cerințele unei civilizații galopante, remodelările urbanistice de la Mamaia și Eforie Nord deschideau larg porțile îndrăznelii și bunului-gust, punînd bazele unei noi școli în arhitectura românească.

Autorul lor: un tînăr arhitect bucureștean, asistent la Institutul de arhitectură «Ion Mincu», foarte puțin cunoscut și recunoscut la vremea respectivă: Cezar Lăzărescu. După foarte mulți ani cu o arhitectură dominată de eclectism și grandomanie, după masivitatea și barocul anilor postbelici, noile viziuni și clarificări teoretice propuneau simplitate și suplețe, precum și adoptarea celor mai moderne, rapide și economice metode de construcție.

Profesorul Cezar Lăzărescu s-a născut în București, la 3 octombrie 1923. Urmează școala elementară și liceul în Capitală, iar în 1948 se numără printre absolvenții Facultății de arhitectură din București. Lucrează ca asistent la Catedra de sistematizare și, concomitent, între 1949 și 1956, semnează proiectele unor ansambluri de locuințe din București și provincie, ale unor edificii militare, biblioteci, școli, baze sportive. În 1960 i se decernează titlul de Laureat al Premiului de Stat pentru lucrările de pe litoralul Mării Negre. În 1971 este ales președinte al Uniunii Arhitecților din România și, în același an, este numit rector al Institutului de arhitectură «Ion Mincu». În 1972 primește titlul de Profesor Universitar Emerit și în vara aceluiași an este ales membru în Comitetul de conducere al Uniunii Internaționale a Arhitecților de la Paris. Este decorat cu Ordinul «Steaua Republicii Socialiste România» clasa a II-a și Ordinul Muncii clasa a II-a și a III-a.

Din lista celor 60 de lucrări proiectate și executate reamintim: Pavilionul administrativ al uzinelor Hunedoara (1949), Pavilionul central de la baza sportivă a clubului Dinamo din București (1954), ansamblul băilor reci de nămol de la Slut-Ghiol (1957), ansamblul de odihnă cu 1 000 locuri, cu restaurant și magazine la Eforie Nord (1958), Sanatoriul cu policlinică, cu instalații de hidroterapie și bazin închis de la Mangalia (1959), ansamblul cu 10 000 locuri la Mamaia, cu 21 hoteluri, 8 restaurante, cluburi, baruri, magazine (1960), Casa de cultură din Pitești (1970), clădirea aerogării aeroportului internațional Otopeni (1970), Sala polivalentă (pentru diverse sporturi și spectacole, cu patinoar artificial, cu o capacitate de 8 000 locuri) (1973), Ambasada Republicii Socialiste România de la Pekin (1973), clădirea Parlamentului din Sudan (Khartoum, 1974) etc.

Conceptul de creație arhitecturală, preconizat de profesorul Cezar Lăzărescu, metodele practice privind soluționarea problemelor curente de arhitectură, sistematizare și urbanism au fost prezentate pe larg în lucrările publicate, precum și în numeroasele articole și interviuri încredințate revistelor de specialitate și publicațiilor de mare tiraj. Studierea lor parțială și recenta convorbire pe care am avut-o cu rectorul Institutului de arhitectură ne permit să desprindem din cadrul unei fructuoase și complexe activități, desfășurate de-a lungul a două decenii, două direcții de principiu:

Arhitectura are azi un profil special și este spre folosul unei societăți largi. Are o funcțiune socială și ca atare nu mai este judecată ca o creație artistică, ci ca un mijloc de organizare a vieții individului. Într-o asemenea situație, arhitectura tinde — indiferent că ne place sau nu — spre industrializare.

Și apoi:

Arhitectura modernă a devenit o știință interdisciplinară. Arhitectul cu vocație trebuie să fie în egală măsură un excelent matematician și economist, iar în perfectarea proiectelor sale e obligat să apeleze la sociologie, psihologie, statistică etc.

— Astăzi, în materie de arhitectură — ne mărturisește Cezar Lăzărescu — toată lumea își dă cu părerea, toată lumea «se pricepe», e dispusă să ofere soluții sau să amendeze lucrările executate. Fenomenul e perfect explicabil, din moment ce arhitectura înseamnă altceva decît în trecut. Ea a devenit o știință care organizează spațiul de viață al omului. Dacă arhitectura antichității s-a ilustrat prin temple, cea gotică prin catedrale, cea a Renașterii prin palate, *arhitectura noastră va rămîne în istorie prin ansamblurile de locuințe.* Noțiunea de arhitectură, cu toate atributele sale, începe să fie înglobată în urbanism.

Productivitatea mare cerută la asemenea lucrări duce implicit la repetare și industrializare, la obținerea unor soluții eficiente și la generalizarea lor. Toate acestea au modificat și meseria de arhitect, acesta trebuind să fie, în primul rînd, un foarte bun tehnician.

— Matematizarea Institutului de arhitectură, introducerea testelor în cadrul examenului de admitere au stîrnit, mi se pare, unele proteste.

— Deocamdată eu consider că am dreptate. Matematica reprezintă osatura virtuală a tuturor înfăptuirilor prezente. Un arhitect care nu știe cum i se va executa proiectul, cît costă, ce soluții constructive sînt necesare, înseamnă că n-are habar de meserie. Arhitectul poet, romantic, insul care consideră că este suficient să ai viziune plastică și «mînă bună» este astăzi un ins depășit.

— Repetarea în serie a blocurilor de locuințe este condiționată de marea nevoie de locuințe. Este un cîștig al civilizației noastre, dar, în același timp, ea constituie germenele uniformizării și depersonalizării.

— Primordial rămîne oricum aspectul utilitar, economic, ca o necesitate imediată. Latura tehnică a profesiunii noastre s-a impus cu precădere. Dar, în același timp, dezvoltarea imperioasă a potențialului tehnico-material poate da suplețe gîndirii constructorului și creatorului. Nu pot fi pentru unitatea de locuit repetată în serie, înghițită de blocuri cu fațade stereotipe și înălțimi egale. Tipizarea extremă pînă la gîndire tipizată reprezintă și o dovadă a lipsei de spirit evolutiv. Marele talent al arhitectului actual este tocmai găsirea unor soluții artistice, capabile de a fi realizate și prin solicitudinea mijloacelor moderne de construcție. A crea înseamnă a îndrăzni, iar norocul e de partea celor curajoși. Din punct de vedere social consider însă că nu repetarea blocurilor tip reprezintă cea mai sensibilă carență.

— Vă referiți la distanța care separă noile cartiere de inima orașului?

— Distanța poate fi *scurtată* prin înzestrarea acestor ansambluri cu toate cele trebuincioase: așezăminte social-culturale, unități comerciale, terenuri de sport, de joacă.

Orașul contemporan se caracterizează prin utilizarea judicioasă a spațiului destinat edificărilor, prin interferența armonioasă dintre spațiul liber și cel clădit și, așa cum a precizat secretarul general al partidului nostru, prin îndesirea cartierelor, prin legarea mai unitară a clădirilor. Sîntem datori să *cultivăm* în noile cartiere omenescul, ineditul, punctele de atracție și surpriză. Pentru găsirea soluțiilor adecvate este necesară, cum am mai spus, o împletire a muncii arhitectului cu cea a sociologului, economistului, tehnicianului.

— Și fiindcă sîntem la capitolul «umanizarea cartierelor de locuit», cum vedeți viitoarele construcții?

— Blocul cu 10 etaje reprezintă la ora actuală o soluție comodă și rezonabilă, în conformitate cu posibilitățile noastre tehnico-constructive. Dar aici cîteva obiecții: spațiile libere dintre ele, prevăzute pentru a deveni cu timpul adevărate parcuri, au rămas în fapt ale nimănui (nici o municipalitate din lume nu poate cheltui bani pentru întreținerea lor constantă), transformîndu-se, uneori, în veritabile maidane. În al doilea rînd, blocurile cu mai multe niveluri sînt sensibil mai scumpe decît cele cu trei și patru etaje, iar confortul și calitatea execuției sînt mai scăzute. Constructorul trebuie să țină seama apoi că în țara noastră apar zone seismice, deci trăinicia marilor edificii implică imobilizarea unor fonduri suplimentare ale căror proporții cresc odată cu înălțimea clădirilor. Toate acestea m-au îndemnat să propun în ultima vreme revenirea la clădirile tradiționale cu 3—4 etaje. Oricine ar fi bucuros, de pildă, să trăiască în București pe una din aceste străzi: Roma, Paris, Londra. Studiile de specialitate, privind gradul de aglomerare al acestor zone edificate, ne-au demonstrat că, luîndu-se ca unitate de apreciere hectarul, numărul celor care locuiesc aici este mai mare decît cel al cetățenilor din Baltă Albă sau Drumul Taberei. O dovadă clară că se pot obține zone dense chiar în cartiere dotate cu asemenea clădiri familiale. Evident, nu este cazul să fetișizăm această nouă propunere. Să construim clădiri tip vilă, acolo unde e cazul, și să dotăm în continuare marile artere cu edificii înalte. Procesul organizării spațiului este astăzi un act colectiv de largă colaborare cu diverși specialiști în domenii variate și multiple. Aflată la confluența dintre artă și tehnică, dintre creație și activitate economică, profesiunea de arhitect se recomandă prin marea ei responsabilitate socială. Arta noastră de a construi este, în primul rînd, umanistă prin scopurile ei finale. Trebuie să construim bine, repede și frumos, spre folosul și dezvoltarea impetuoasă a întregii Românii socialiste.

LIVIU TIMBUȘ ■

DISROM

O ABREVIERE ÎN ȘASE LITERE ȘI O SINTEZĂ ȘTIINȚIFICĂ DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ

Metodologia SEFA DISROM nu presupune doar mai multe standuri, unele omologate și altele aflate încă pe planșete, ci și un «colectiv» de cercetători, adică doi ingineri, pasionați pînă la desființarea termenului de timp liber. Un adevărat cercetător, a scris chiar «Flacăra», trebuie să fie pus în priză douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, ne-a spus conferențiarul Brăgaru. Așa se întîmplă și cu noi, doar că timpul se scurge prea repede. Nici nu-l simțim. Uneori ne luăm cu treaba și ajungem să constatăm că becurile ard de pomană. De-acum s-a făcut dimineață.

Fotografie de VASILE MOLDOVAN ■

Doctorul inginer Aurel Brăgaru, conferențiar la catedra Tehnologia construcției de mașini, numără pe îndelete anii de cînd se află la Politehnică și ar avea nevoie de douăzeci de degete, incluzînd aici anii de studenție și anii de catedră, merituoși cu toții, de vreme ce omul din fața mea a ajuns foarte departe în meserie la o vîrstă încă tînără.

La metodologia de proiectare SEFA DISROM, adică la ceea ce se cheamă — detaliat vorbind — metodologie de proiectare în stadii, etape, faze și activități a dispozitivelor românești, noutate pentru tehnica mondială, Aurel Brăgaru lucrează practic din 1962, dar mai susținut — cum subliniază — din 1965, ani de căutări și ezitări, de experimente și bucurii, perioadă fără masă și fără casă, de iscodire a noului, încheiată — după opinii unanime — cu succes, în sensul că unul din standurile metodologiei a fost deja brevetat.

Dealtfel, ca să pricepem exact despre ce este vorba, trebuie să începem de la abecedar. În construcția de mașini, problema crucială este realizarea piesei, dar elementele de care trebuie ținut seama în optimizarea unui proces tehnologic sînt — alături de piesă — mașina-unealtă, dispozitivul, scula și omul. În acest ansamblu, dispozitivul este un punct nodal. Diversificarea celorlalte elemente, a pieselor de toate formele și de toate dimensiunile, a mașinilor-unelte care pot fi strunguri, freze, raboteze și așa mai departe, a sculelor de tot felul, conduce la o diversificare și mai mare, dacă se poate spune astfel, a dispozitivelor, în așa fel încît — explică inginerul Brăgaru — dacă admitem diversitate de ordinul unu pentru fiecare din elementele de mai sus, atunci trebuie să admitem o diversitate de ordinul *doi pentru dispozitive*.

Pînă la metodologia despre care scriu, în proiectarea acestor dispozitive funcționa — și continuă să funcționeze în multe locuri — metoda «a vedea» soluția, metodă legată de o experiență îndelungată a proiectantului, unui absolvent obișnuit al Politehnicii fiindu-i necesari zece ani pentru a deprinde corect normele de lucru. După această metodă proiectarea se face prin analogie, riscul este foarte mare și abia ultima fază a procesului, omologarea, poate să constate exactitatea soluției, lucru care nu se întîmplă întotdeauna la noi și peste tot în lume deopotrivă.

Metodologia propusă tehnicii mondiale de doctorul inginer Aurel Brăgaru concepe proiectarea ca pe un transfer și ca pe o transformare de informații, ridicînd vertiginos nivelul de a găsi soluții corecte și de a crea ordonat, eliminînd bîjbîielile, încărcările inutile și rateurile. Inovația DISROM vine să utilizeze capacitatea proiectantului în mod dirijat, saltul calitativ manifestîndu-se nu numai prin faptul că se pune mai mult accent pe exactitatea științifică, rece, a cifrelor decît pe ingeniozitatea și prioceperea meseriașilor, cît și prin aceea că realizează importante economii de materie primă și de energie umană.

După metoda clasică, proiectarea și realizarea unui dispozitiv durează de regulă două sute cincizeci de ore. După noua metodologie, după concepția de «a alege» soluția, un număr mai mic de oameni realizează aceleași operațiuni într-un interval de timp mult redus, erorile fiind aproape excluse, rebuturile diminuate, iar soluția fiind nu numai justificată, dar și în măsură să explice opțiunea pentru ea.

Ar mai fi ceva. Deocamdată, după terminarea operației de fabricare a pieselor respective, dispozitivele utilizate își pierd valoarea de întrebuințare, ajung în magazii, se constituie în grămezi și așteaptă — cei mai adesea inutil — ca aceleași piese să reapară în circuit. Aurel Brăgaru, care din pasiune și din necesitățile doctoratului a analizat pînă acum mii de diferite dispozitive, susține că această stocare este — după metoda clasică — inevitabilă și că numai la întreprinderea «23 August» sau la Întreprinderea de pompe, ca să dea primele exemple, există asemenea stocuri uriașe, numărînd zeci de mii de dispozitive adunate într-un fel de muzeu al metalului și irosirii.

Metodologia SEFA DISROM preconizează, într-un alt moment al aplicării ei, utilizarea pînă la capăt a unui set de dispozitive ce nu se mai aruncă, ci se combină, asemenea unui joc de cuburi, oferind toate soluțiile cu putință în relația piesă-sculă-executant, notînd economii materiale de ordinul milioanelor, chiar dacă metodologia respectivă își dovedește maximum de rentabilitate îndeobște în cazul proiectării unui număr mai mic de piese, de forme diferite, și în cadrul unor comenzi mai degrabă neordonate.

Autorul metodologiei, pentru care legătura dintre catedra la care predă și uzinele cu care colaborează a devenit de mult o cale bătută, vorbește cu măsura și rigurozitatea omului de știință, recunoscînd că orientarea de a desface proiectare nu este nouă și nu-i aparține, meritul său legîndu-se doar de tratarea sistematică a problemei, de împingerea ei dincolo de limitele acceptate unanim în lumea științei, adică pînă la transformarea proiectării dispozitivelor într-un obiect de studiu separat, ca fizica sau chimia, de exemplu.

Competența lui Aurel Brăgaru a găsit aliați ideali în entuziasmul și puterea de muncă ale asistentului Stăncescu, cei doi oameni formînd un colectiv unit și sîrguincios. Asistent la catedră din 1972, Constantin Stăncescu a adus în această simbioză nu numai pasiunea pentru știință, ci și experiența nemijlocită din producție, el avînd în spate patru ani de muncă în cadrul Uzinelor «23 August», dintre care unul ca muncitor calificat și trei încheiați deasupra planșetei, ca proiectant de dispozitive. Faptul că Aurel Brăgaru și-a făcut din fostul student un colaborator nu trebuie să surprindă peste măsură, de vreme ce conferențiarul a creat un obicei din a promova studenții și a-i îndrepta spre teme de proiect temerare, pentru păstrarea unei structuri de cercetare cît mai elevate.

În nopțile lor nedormite, cei doi ingineri au visat ca noutatea lor să se apropie cît de cît de holografie, disciplina aceea în care fiecare punct deține informațiile tuturor celorlalte, ca ei să procedeze asemenea unui paleontolog capabil să refacă un mamut după un singur os.

Colectivul are contracte ferme cu mai multe întreprinderi din industria bucureșteană, contracte finalizate, reprezentînd o cifră globală de peste un milion de lei, satisfăcînd nu numai dorințele întreprinderilor, de cele mai multe ori urgente și de maximă exigență profesională, ci propunînd și optimizări, marea majoritate pe baza dispozitivelor din elemente modulare DISROM.

Am petrecut mai multe ore în laboratorul DISROM-ului pe care inginerul Brăgaru îl numește — din motivele explicate mai sus — spațiu multifuncțional. Am cercetat planșele, am văzut studenții la lucru, am luat cunoștință de ceea ce vrea să însemne noua metodologie, am urmărit funcționarea standurilor.

Inteligența, pasiunea și seriozitatea celor doi cercetători au deschis un drum și ei l-au parcurs pînă aproape de capăt. Mărturie în sprijinul acestei afirmații stau nu numai articolele publicate și comunicările susținute la diferite sesiuni, nu numai aprecierile celor patruzeci și trei de delegații străine care au vizitat laboratorul sau ale unor personalități științifice de notorietate, ca profesorii Kallasi din Budapesta, Jacobs și Kretzmar din Dresda, cît, mai ales, aplicațiile practice ale noii metodologii, conducînd la economii considerabile de energie umană și materii prime.

Pentru cei doi cercetători, DISROM-ul înseamnă — după spusele lor — nu numai o abreviere în șase litere și trei culori, culorile fiind roșu, galben și albastru, ci și o sinteză științifică de importanță deosebită.

Iată-ne, așadar, în fața unei noi dovezi a inteligenței tehnice românești, dovadă pe care o salutăm cu stima cuvenită, în această pagină.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

ÎNVĂȚĂMINTELE UNEI VICTORII CARE NE-A PUS PE GÎNDURI

Am văzut-o și pe asta. Ilie mîncînd bătaie acasă, în curtea noastră, în fața unui jucător clasat între primii 30 de tenismeni ai lumii! De vreme ce minunea — așa o fi fost considerată, de bună seamă, pe malurile Senei — s-a petrecut sub ochii noștri, sîntem datori să recunoaștem (măcar) ceea ce se vedea. Adică:

1. Năstase este mai obosit ca în alți ani, înfrîngerile sale din ultimele turnee explicîndu-se și prin această stare destul de evidentă în meciul cu Franța.

2. Tocmai la București — unde, firește, vrea să joace mai bine decît oriunde! — Năstase nu se ridică la nivelul evoluțiilor pe care le reușește în străinătate, dragostea propriului public avînd, probabil, asupra lui efecte inhibitoare.

3. Pînă la meciul cu Franța mulți îl socoteau pe Năstase întîi *stea* și apoi *om*. La acest meci și-au dat seama că Ilie este totuși întîi om și apoi stea.

4. Cuplul Țiriac-Năstase de simbătă reprezintă un mare și promițător pas spre cuplul Țiriac-Năstase de acum 2—3 ani.

5. Toma Ovici a crescut mult — în siguranță, în maturitate — într-un singur an. Dar trebuie să mai crească. Mult.

În final, o idee: premisa majoră a calificării noastre în dauna Squadrei Azzura o reprezintă cele 2 posibile victorii ale lui Ilie Năstase la simplu. Fără ele...

EDDY MERCKX POATE FI ÎNVINS ÎNTR-UN SINGUR FEL

Cîștigînd pentru a 5-a oară «Turul Franței», cea mai dificilă cursă ciclistă a lumii, cîștigînd dealtfel cam toate cursele la care participă, belgianul Eddy Merckx a dovedit tuturor că poate fi învins numai atunci cînd... nu se prezintă la startul unei competiții.

Cînd la startul într-o cursă, s-a văzut de nenumărate ori, lupta se dă exclusiv pentru locul 2, primul revenind «din oficiu» celui mai celebru ciclist al tuturor timpurilor, rutierul care a depășit cu mult numărul victoriilor așilor Coppi, Bartali, Anquetil, Gaul, Bobet, Koblet, Kubler, Van Looy ș.a.

UN NUME DE URMĂRIT: DORINA CĂTINEANU

În luptă cu ploaia, campionatele naționale de atletism au produs o singură mare surpriză: victoria tinerei săritoare Dorina Cătineanu (învinsă — Valeria Ștefănescu), sportivă care se alătură buchetului de mari performere (Mariana Suman, Argentina Menis, Virginia Ioan, Valeria Ștefănescu) de la care atletismul nostru așteaptă — în continuare — rezultate de clasă europeană și mondială.

PIONIERII ROMÂNI AU CÎȘTIGAT O OLIMPIADĂ A VÎRSTEI LOR

Întrecînd — în ordine — echipele Ungariei, Poloniei, U.R.S.S., Bulgariei, Cehoslovaciei, R.D. Germane, R.P. Mongole, Cubei, R.D. Vietnam, Finlandei și Franței, pionierii români participanți la «Tetrationul prieteniei», desfășurat în R.D. Germană, au cîștigat o olimpiadă a vîrstei lor, binemeritînd felicitările tuturor.

COASTA DE AZUR LE PRIEȘTE FOTBALIȘTILOR NOȘTRI

După ce acum cîțiva ani echipa României de juniori cîștiga pe Coasta de Azur un turneu internațional, iată că și reprezentativa studențească a țării noastre a terminat victorioasă campionatul estudiantin, dovedindu-ne că fotbaliștilor noștri le prieste dulcele soare mediteranean. O notă specială pentru cei doi realizatori ai formației — Ion Constantin și Mulțescu. Cuvenitele felicitări antrenorilor Cernăianu și Ion Ionescu. Primul are «mînă de cîștigător», tact, simț pedagogic și știe să-și fructifice ideile, iar celui de-al doilea nu i se spune întîmplător «tatăl lui Poli».

SORȚII NU NE-AU SURÎS, ÎNTRĂM DIN PRIMUL TUR ÎN FOCURI

Mai nerocoase de obicei la tragerile la sorți pentru primul tur al cupelor europene, ambasadoarele soccerului nostru au tras anul acesta bilețele încărcate cu (destulă) dinamită. În ordinea periculozității adversarilor, cele mai grele sarcini le revin: 1. Jiului — Dundee United este o echipă de mare șoc, pe orice teren; 2. Universității Craiova — Atvidaberg are o capacitate ofensivă care se poate impune — în zi bună — în fața oricărei formații europene; 3. Steagului roșu — Beșiktas a fost și rămîne o mare specialistă a jocurilor tip-cupă; 4. Cei mai avantajați de hazard, dinamoviștii întîlnesc o echipă fără mare firmă, dar cu o recunoscută mare ambiție.

MARIUS POPESCU ■

...Sînt și eu un om — pare să spună Ilie Năstase

Toma Ovici = un punct mare!

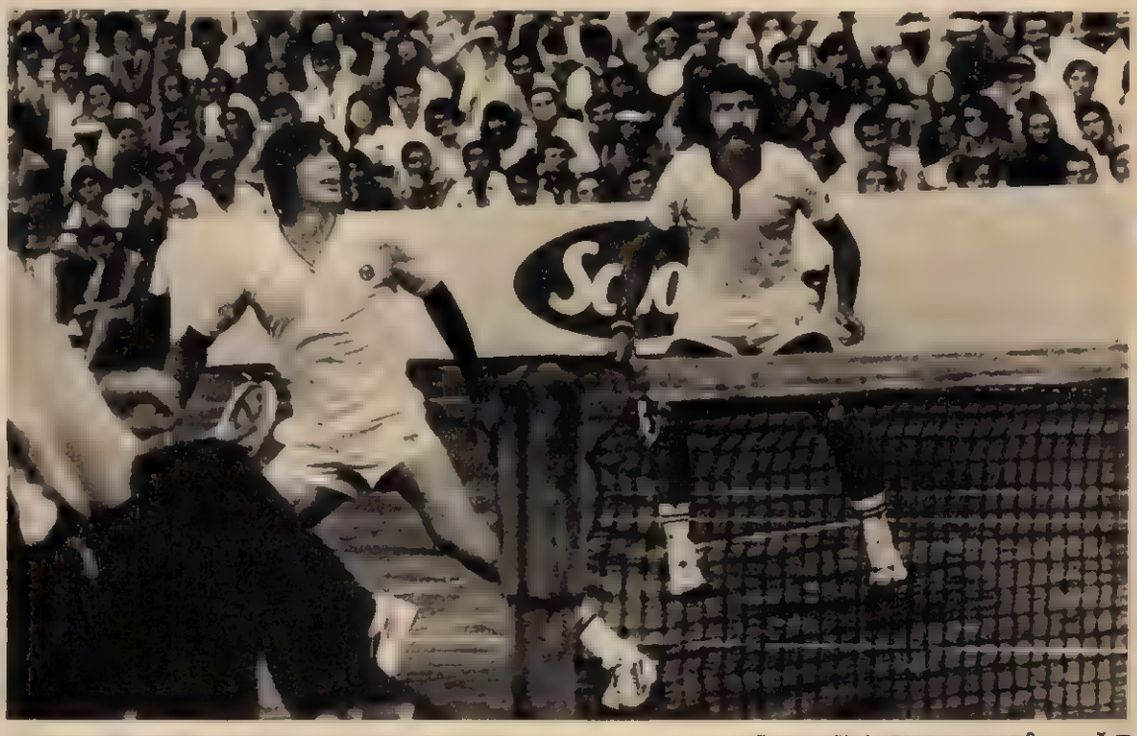

Năstase — Țiriac, un dublu care privește în urmă...

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

POȘTA SPORTURILOR

„foaie verde solovăstru, ne-ai mîncat un unșpe metru!“

● *Primim din cînd în cînd* pe adresa acestei rubrici plicuri în care găsim ba frunza metalică a unui distih eroic, ba ghimpele unei epigrame, ba pulberea de mătrăgună a cîte unui blestem rimat. Faptul nu e de mirare. Se știe: de cînd lumea și sportul, oaspeții stadioanelor sînt vizitați, la rîndu-le, de muze. Omul venise la teren pedestru, în troleibuz sau la volanul mașinii personale — și se-ntoarce la domiciliu legănat în șaua Pegasului... Cum s-a-ntîmplat această metamorfoză a mijlocului de locomoție? Cum s-a transformat un șut într-o metaforă? Dar un croșeu de stînga într-o rimă?... Degeaba am întreba. Căci, cum se întîmplă la orice întîlnire cu inefabilul, și imponderabilul, și sublimul, insul beneficiar al unui asemenea randevu zeiesc nu știe ce să răspundă. Desigur, un profesionist al poeziei are totdeauna la-ndemînă o explicație. Dar aici este vorba de ceilalți, de cei care își explică ipostaza de stihuitori, mai totdeauna, prin atît de emoționanta formulă: **Mi-a venit...** Astfel:

● «Nu știu cum mi-a venit, ne scrie **Gh. Cotoșman** din Costești, dar priveam la televizor, împreună cu familia, un minunat meci de box și m-am pomenit strigînd: «Greul nostru Dafinoi/ Este viță de eroi». Uimit eu însumi de ce mi-a venit, am rupt o hîrtie și mi-am notat chiar atunci pe loc și pe întuneric această poezie, cu gîndul să o continui după terminarea emisiunii. Dar oricît m-am căznit, n-am mai izbutit decît următoarele două versuri: «Pumnul lui ca un ciclon Face adversarii abandon». Totuși, v-o trimit, ca s-o corectați, că poate nu rimează cum trebuie, și s-o publicați, fiind și scurtă». După cum vedeți v-am îndeplinit dorința. Cît despre corectura pe care ne-o cereți — nu e nevoie. Lucrarea e și limpede și la obiect, iar de rimat rimează cum trebuie. Poate ar fi de făcut observația că boxerul pe care-l numiți în versuri «greul nostru» activează la categoria **semigrea.** Dar nu ne vom împiedica de un amănunt cînd e vorba de poezie. Mai ales că — nu-i așa? — orice semigreu devine pînă la urmă un greu, iar dumneavoastră ați anticipat perfect această realitate, inefabilă. În concluzie: să nu cumva «să faceți abandon» de poezie! Ori de cîte ori vă vine, rupeți o hîrtie și... ● **Iulian M. Sitaru** din Galați ne surprinde plăcut prin titlul pe care-l pune în fruntea poemului său: «**Dan, căpitan de plan**», poem de largă respirație (804 versuri) dedicat vitejiilor fotbalistice ale fundașului Dan Coe, «strateg, căpitan și oștean, după voe al «...intrării noastre cu aplomb și precizie/ Printre echipele care formează prima divizie». Nu ne scapă nici invocarea de factură antică de la începutul poemului: «Dăruiește-ne tu muză pana mîndră-a lui Horațiu/ Să-i cîntăm pe-aceia care promovară-n A Galațiul!» Și totuși, riscînd să fim acuzați de căutare de noduri în papură, ne facem datoria de a atrage atenția tovarășului Sitaru că, după cîte știm, pe vremea lui Horațiu nu se inventase încă pana de scris, folosindu-se **stilus**-ul, acel obiect de bronz sau de os cu care se zgîria placa dată cu ceară. Ar fi de ajuns, deci, ca autorul să solicite muzei altă mîndră ustensilă din inventarul profesional al poetului latin pentru ca totul să devină așa cum a fost dorit: perfect. ● *Frecvent ne sosesc piese poetice* vădind predilecția folclorică a autorilor. De pildă. **Eliodor Istudorescu**, din Bacău, scrie: «Foaie verde solovăstru/ Căpcăune de arbitru/ Ne-ai mîncat un unspe metru». Desigur, este de remarcat aici imaginea fabuloasă, terifiantă a arbitrului devenit personaj de epos popular și îngurgitînd o suprafață de pedeapsă și studiul analogiei cu binecunoscuta expresie «a mînca pămîntul», demne, credem, de atenția specialiștilor. Dar pe noi, ca nespecialiști, ne-a impresionat cu precădere un alt aspect, poate formal, dar cît de prețios prin ineditul lui! Este vorba — ați ghicit — de rima perfectă a celor trei versuri, de acel *tru* pe care, oricît am căutat, nu l-am găsit în nici un dicționar de rime. Sînteți un inovator, stimate E.I. Drept care, ca să fim în ton, vă mulțumim pentru trudă. ● La fel cum le mulțumim tuturor celorlalți microbiști ale căror producții poetice numai din lipsă de spațiu nu le-am... etc., etc. Dar răbdare: vom reveni, pe această temă, nu mai departe decît în viitorul sezon estival.

PETRE DRAGU ■

Sub genericul «Acțiunea lezer», ne scrie **Ion Dobrescu,** *din Cîmpulung-Argeș, se desfășoară o grandioasă acțiune voluntar-patriotică la care iau parte cu mic cu mare cîmpulungenii, locuitorii comunelor vecine, membri ai gărzilor patriotice, tineret, elevi etc. În frumoasa căldare a lezerului, lîngă lacul glaciar cu același nume,*

la peste 2 200 metri altitudine, a funcționat pînă în urmă cu cîțiva ani un refugiu care servea de adăpost sutelor de iubitori ai drumeției montane ce se abăteau anual pe acest traseu. Turiști mai puțin animați de intenții sportive au ars structura de lemn a acestuia, restul l-a făcut natura, încît din acest edificiu ospitalier unde dormeau și 50 de turiști pe noapte nu au mai rămas decît zidurile ruinate.

Iată că de curînd Comitetul orășenesc de partid Cîmpulung-Argeș, recepționînd semnalele celor ce îndrăgesc natura, a inițiat cu rezultate remarcabile acțiunea «lezer», cu intenția fermă de a reedita refugiul într-o variantă modernă, capacitate mărită, și structură de beton, pentru a nu mai prilejui arderea structurii de lemn.

Acțiunea a debutat în ziua de 6 iulie a.c., cînd primul grup de membri Salvamont Cîmpulung în frunte cu primul-secretar al Comitetului orășenesc Cîmpulung al P.C.R., tovarășul Ion Ploscaru, au urcat la lezer pornind cu ei unelte de lucru, corturi și o mare doză de optimism molipsitor, încă anul acesta, refugiul va trona din nou ospitalier la marginea lacului lezer, va primi din nou drumeții dispuși să petrecă o noapte de neuitat în căldarea lezerului și, pentru a îndreptăți faima de ospitalitate muscelească, la refugiu va face de serviciu săptămînal cîte un membru al echipei Salvamont, pentru a-i primi pe turiști, asigurînd cele necesare și de strictă trebuință.

Acțiunea «lezer» participanții o dedică mărețului jubileu, a 30-a aniversare a Eliberării patriei.

*

Acțiunea «Sport și sănătate» și-a găsit cuvîntul ecou în rîndul pionierilor și școlarilor din sectorul 5, care, cu sprijinul real al părinților săi mai mulți, întreprinderi și instituții și sub îndrumarea comitetului de partid al sectorului și-au amenajat o frumoasă bază sportivă, numită sugestiv «Temerarii» — ne scrie **Dumitrel Constantin,** *tehnician la uzina «Danubiana», București.*

Dar dacă despre entuziasta participare a pionierilor și școlarilor la amenajarea amintitei baze sportive avem numai cuvinte de laudă, nu același lucru putem spune despre modul în care este administrată și folosită aceasta.

Terenurile de tenis — fără plase — sînt folosite mai tot timpul de «pionieri» între 16 și 35 ani cele de baschet și handbal găzduiesc de dimineață pînă seara «mițuțe» de fotbal între «pionierii» de vîrsta sus-menționată. În această situație adevărații pionieri și școlari au aparat locul de joacă din fața bazei sportive, frustrîndu-i în acest fel pe cei mici de amenajările destinate lor.

Considerăm că perpetuarea acestei stări de lucruri este în totală contradicție cu scopul în care s-a amenajat baza sportivă și, mai mult, duce la degradarea acesteia.

Ne aflăm în plină vacanță mare și așteptăm de la Consiliul Pionierilor, Comitetul U.T.C. al sectorului 5 inițierea unor activități permanente și organizate, întreceri ale pionierilor și școlarilor la diferite discipline sportive, deoarece lor le-a fost de fapt destinată această bază sportivă.

■

Barbu Elena *din comuna Păușești-Otăsău, județul Vîlcea, ne scrie: Avem un drum numit valea-urzicar. Acesta datează de peste 100 de ani, și din cauza ploilor și inundațiilor s-a distrus. Unul din locuitorii satului nostru, Ochean Dumitru, a cedat din terenul său pentru a avea pe unde circula, totuși noi vrem să fim ajutați să reparăm atît drumul, cît și un pod care se află peste vale, ce ne este foarte necesar.*

Răspunsul Consiliului popular al județului Vîlcea: *La scrisoarea semnată de Barbu Elena din comuna Păușești-Otăsău, ce se referă la necesitatea trasării unui nou drum de acces, întrucît cel pe care l-a folosit s-a degradat datorită alunecării terenului, vă comunicăm următoarele: Pentru soluționarea cauzei s-a stabilit cu organele locale și cu cetățenii care au terenuri în zonă ca imediat după recoltarea fînețelor, să procedeze la trasarea și amenajarea unui alt drum ocolitor, satisfăcînd atît pe locuitorii cu terenuri în zonă cît și petiționara a cărei locuință este amplasată la capătul traseului abandonat.*

Mă numesc **Gurban Gheorghe,** *din comuna Dieci, satul Revetiș, județul Arad și scriu în numele unui grup de locuitori ai satului Revetiș. De vreo zece ani se discută despre ipoteza construirii unui lac de acumulare pe Crișul Alb în zona Joia Mare-Revetiș, timp în care s-a tot tărăgănat electrificarea satului nostru. Nu mai vorbesc de celelalte lucrări de interes obștesc (întreținerea străzilor, trotuare, aleea spre gară) Oamenii din sat ar pune mîna să mai facă cîte ceva, dar nu primesc nici un ajutor din partea Consiliului popular al comunei Dieci.*

De doi ani locuitorii satului au achitat suma ce le-a revenit pentru a contribui la electrificarea satului. În prezent numai jumătate din ei se bucură de binefacerile curentului electric.

Tocmai cînd ne pregăteam ca prin Consiliul popular comunal să aducem la cunoștință I.R.E.-Timișoara unele propuneri de modificare a devizului (prin renunțarea la unele lucrări și simplificarea altora), în ideea obținerii unor importante economii la prețul de cost, Consiliul popular comunal primește o adresă prin care I.R.E.T. ne informează că se sistează toate lucrările de construcție a rețelelor de joasă tensiune pe anul 1974 Intenția de a termina racordurile de înaltă tensiune este bună, dar credem că dacă I.R.E.T. a început un lucru, atunci trebuie să-l și termine.

*

Hîrtia de ambalaj a unităților de comerț «Menaj» este identică hîrtiei folosite la rechizitele școlare. De ani de zile paharele sau sitele pe care le cumpărăm sînt învelite în astfel de hîrtie. Tot de atîția ani, oamenii își arată nemulțumirea față de această risipă crasă. Unitățile respective ar trebui să aibă pungi de hîrtie de 0,50 lei sau de plastic. Pentru sticlărie se poate folosi foița care, cred eu, este și mai ieftină și mai aspectuoasă. Dar nu. Ele folosesc o hîrtie care s-ar putea vinde foarte bine în librării ca maculatură în cel mai rău caz, la un preț redus, deși nu ar fi cazul, deoarece astfel de coli (pe jumătate) se vînd în librării cu 5,35 lei suta de coli. Sîntem recunoscuți ca oameni gospodari, economi — vă propun să socotiți cîte caiete s-ar putea face dintr-o singură zi de vînzare a unui singur magazin «Menaj» și apoi înmulțiți cu zilele unui an și cu cîte magazine avem în țară și veți vedea cîtă economie s-ar face. Efortul nostru, al tuturor, de a economisi nu numai hîrtie, este în van, dacă cei în drept s-o facă se ascund după vorbe. Pentru că nu este prima dată cînd întreb «Nu vă este milă de această hîrtie?» și mi se răspunde: «Asta ni se dă!» Și dacă ani de zile nu ne-a păsat, acum, cînd problema se pune pe plan mondial, ar trebui să vedem cine și de ce se face vinovat de această risipă. De curînd am primit o scrisoare de la un prieten — plicul pe interior era folosit pentru corespondență! Aceasta nu înseamnă să fii zgîrcit. N-avem idei? N-aș crede! — ne scrie **Pozdercă Bart Ana** *din București, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 57*

*

Locuim la mai puțin de 25 metri de linia ferată — ne scrie **Damache Elena,** *în numele unui grup de locuitori din Gura Humorului, județul Suceava. Suportăm zgomotul trenului, dar fluieratul este un calvar, copiii sar din somn; cînd e necesar înțelegem dar se găsește cîte un mecanic care ne chinuie minute în șir cînd n-are intrare în stație. Ce facem cu această paluare fonică? O putem evita, desigur, prin niște măsuri și mai ales înțelegere și respect față de semeni. Cred că Regionalele C.F.R.-Iași și Suceava ar putea cere mecanicilor să reducă, dacă nu să le interzică, acele semnale sonore inutile care ne tulbură liniștea.*

■

În pitoreasca localitate montană Fundata, situată în centrul culoarului Bran-Rucăr, are loc o frumoasă manifestare cultural-artistică, cunoscută sub denumirea de «Nedeia munților» Această frumoasă sărbătoare a munților a constituit secole întregi o trainică punte de legătură între românii de pe ambii versanți ai Carpaților. Reluată într-un spirit nou în anul 1969, cunoaște an de an o amploare continuă. Alături de frumoasele programe artistice, date de formații din diferite județe ale țării, și de parada portului popular, de un binemeritat succes se bucură și tîrgul organizat cu această ocazie, unde se servesc mult apreciatele produse culinare din zona Branului, udate cu cele mai renumite vinuri. «Nedeia munților» se desfășoară în aceste zile, iar fundățenii așteaptă bucuroși oaspeți pentru o petrece clipe de neuitat în mijlocul unui peisaj mirific, ne scrie **Enache Nicolae,** *din comuna Fundata.*

■

Sîntem un grup de elevi și muncitori din satul Cuza Vodă, care călătorim zilnic pe ruta Cuza Vodă-Medgidia. Noi avem oră fixă de începere a programului, dar cei de la Autobaza 6 Medgidia nu înțeleg că au o oră fixă la care trebuie să sosească la Autogara din Medgidia. În loc să ajungă la ora 6,10, ajung la 6,57, 7,05, chiar și la 7,15, cursurile începînd la ora 7,00. În unele zile șoferii conduc de parcă ar fi pentru prima dată la volan, în așa fel încît toți pasagerii vin unii peste alții. Cînd sînt întrebați de ce nu sosesc la timp la autogară, de ce mină în acest fel — șoferii și taxatoarele vorbesc foarte urît De multe ori autobuzele se defectează pe parcurs și pe o distanță de numai 8,5-9 kilometri în loc de 15 minute fac 65 de minute. Rugăm forurile în drept să rezolve această problemă deoarece sîntem 15 elevi și peste 80 de muncitori care călătorim cu această cursă.

Răspunsul Consiliului Popular al județului Constanța, *Direcția pentru administrația locală de stat: Vă comunicăm că prin măsurile ce au fost luate de Întreprinderea de transporturi auto Constanța — înființarea cursei Medgidia 3 bis/4 bis, cu plecarea din autogară la Cuza Vodă la orele 6,00 și sosirea la Medgidia la orele 6,35, au fost satisfăcute cerințele elevilor și celorlalți cetățeni cu domiciliul în satul Cuza Vodă.*

*

În numărul 18 din 27 aprilie al revistei, la pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», s-a publicat scrisoarea semnată **Al. Străoneanu-Balaș,** *din Cluj, argumentată pledoarie pentru renovarea monumentului lui Mihai Eminescu de la Constanța. Cititorul nostru revine acum cu o altă scrisoare în care afirmă: Este inexplicabil faptul că în legătură cu monumentul Mihai Eminescu de la mare, pentru care am cheltuit, de unul singur, ani de-a rîndul, multă hîrtie și cerneală, nici una din numeroasele instituții și persoane oficiale n-au dat nici un răspuns.*

■

Mă numesc **Grațian Ionel** *și locuiesc în orașul Moinești, pe strada Tudor Vladimirescu, bloc C1, sc. 1, et. 1, ap. 3. În toamna anului 1973 am depus o cerere la Oficiul P.T.T.R.-Moinești, jud. Bacău, cu rugămintea de a mi se instala un post telefonic. Mi s-a răspuns în scris că cererea va fi satisfăcută după darea în folosință a noului local de poștă și telecomunicații. Prin ianuarie 1974 poșta s-a mutat în noul local, iar eu am revenit cu cererea. În urma unor cercetări efectuate de o comisie la fața locului s-a constatat că firele telefonice la acest bloc au fost trase și racordate de către constructor, dar numai pînă la o nișă de pe casa scării de la parter, deci constructorul nu a terminat lucrarea și în consecință nu se poate instala nici un post telefonic pe această scară. Prin urmare, mai multe familii nu vor putea beneficia de posturi telefonice. După cum am mai aflat, în această situație mai sînt și alte blocuri din orașul Moinești.*

*

Mircescu Bebe *din Rîmnicu Vîlcea, zona Nord, bl. D10, sc. A, ap. 13, scrie: Pentru călătorii de pe Valea Oltului nu numai că nu există un vagon direct spre litoral (la alte trenuri există vagoane și garnituri directe cu litoralul), dar nici măcar legăturile nu sînt corespunzătoare. Concret să dau următorul exemplu: accceleratul 232, care pleacă din Sibiu la ora 11,02 ajunge la București la ora 17,10, exact la ora cînd pleacă accceleratul 825 din București spre Mangalia. Alt tren sau legătură nu mai există decît noaptea, după ora 0. Deci trebuie să aștepți 7-8 ore. Gîndiți-vă la cei cu copii mici de la hidrocentrala Lotru-Vidra-Voineasa, care merg și ei pe litoral. Rugăm Departamentul căilor ferate să intervină cu toată promptitudinea pentru corectarea acestei grave erori de corelare a legăturilor, fie atașînd un vagon direct la accceleratul 232, cu o decalare a timpului de mers ca să poată fi atașat la accceleratul 825, fie să opereze o simplă decalare pentru ca accceleratul 232 să aibă legătură cu accceleratul 825 la o diferență de 15-20 minute.*

*

Mă numesc **Rezuș Cristofor,** *domiciliat în București, str. Reconstrucției nr. 4, bl. 27, sc. 2, ap. 84. Am fost în anul acesta la tratament în admirabila stațiune balneoclimaterică Vatra Dornei. În stațiune se află o «Rezervație-Parc» de toată frumusețea. Pădurea de brazi și poienile înflorite îți încîntă ochii, iar aerul plin de ozon te înviorează și-ți dă sănătate și liniște. În parc se asfaltează unele alei, se repară și se construiesc noi chioșcuri, se menține o relativă curățenie, însă se întîmplă și unele lucruri care ne nemulțumesc. Restaurantul «Veveriță», deși era de proporții mici, polua parcul cu fumul de grătar și gălăgia cheflilor. Acum, acest restaurant a fost demontat și mutat mai sus, a fost mărit și s-a construit în jurul lui o platformă din beton pentru așezarea meselor afară. Pentru aceasta au fost doborîți cîțiva brazi groși, cărora le-au trebuit zeci de ani pînă au ajuns la asemenea mărime. În locul fostului restaurant «Veveriță» localnicii ne-au spus că este proiectat să se construiască un mare restaurant. În plus, în apropierea chioșcului de muzică există o «Cofetărie-Club», iar pe platforma din fața ei a fost instalat un grătar, unde se prepară mititei. Deci în acest parc vor fi trei locuri care vor constitui surse de poluare a atmosferei.*

De ce peste tot se deschid numai localuri, în loc să se fi amenajat puncte de distracție (bibliioteci în aer liber, terenuri pentru sport)? Ceea ce se întîmplă aici este contrar cu cele scrise pe un mare panou, instalat la intrarea în parc: «REZERVAȚIE-PARC, ZONĂ ESTETICĂ OCROTITĂ. Se interzice: distrugerea florei, a faunei și poluarea mediului. Decizia nr. 433/1971 a P.C.J. Suceava».

*

Ioan Alexa și-a dedicat întreaga viață drumului de fier — scrie **Filioreanu Florin** *din Bacău, bd. 23 August nr. 18. Mi-a vorbit despre ambiția lui de a deveni la început impiegat de mișcare,*

mi-a povestit cum apoi a reușit să ajungă șef de stație. Și, mult mai tîrziu, instructor regional. O activitate de aproape patru decenii în care timp, în anii 1946 și 1956, a împiedicat producerea a două evenimente de cale ferată. Mi-a relatat și despre anii petrecuți ca dascăl la Centrul de calificare și perfecționare a cadrelor din domeniul feroviar-Iași, despre sutele de elevi pe care i-a avut și care au dovedit în însușirea meseriei alese o aviditate și o seriozitate demne de toată lauda. Și azi, tinerilor pe care-i pregătește pentru ca mîine să devină cadre de nădejde ale căii ferate le recomandă să-și iubească meseria, să o profeseze cu pasiune și responsabilitate. Acesta este comunistul Ioan Alexa, căruia, mulți dintre cei ce i-am fost elevi îi păstrăm în amintire chipul părintesc.

*

Doctorul **Micuț I.** *din Curtea de Argeș, bd. Republicii Socialiste România nr. 25 ne scrie: Prin piețele orașelor se pot observa deseori negustori ambulanți de plante medicinale. Etalindu-și marfa (rădăcini, rizomi, tulpini etc.) pe cîte o cergă sau hîrtie așternută jos, alegînd din grămadă cutare sau cutare buruiană, chipurile bună pentru cutare sau cutare boală, ei nu știu de nimeni întrebați de vreo patalama. Cum multe dintre plantele medicinale sînt toxice, iar altele — folosite anapoda — pot duce la efecte neplăcute, se înțelege că o reglementare a unui asemenea soi de negoț se impune ca o măsură de protejare a sănătății publice. Cooperația sau Centroformul au datoria de a lărgi rețeaua unităților de vînzare a plantelor medicinale, pentru ca acest resort important economic și sanitar să fie în mod eficient pus în slujba populației și să se afle permanent sub control oficial.*

■

În cinstea celei de-a 30-a aniversări a Eliberării patriei și a Congresului al XI-lea al P.C.R. — ne comunică **Bacovia G. Gabriel,** *conducătorul și conservatorul muzeului «G. Bacovia», pe lîngă muzeul «G. Bacovia» — a luat de curînd ființă un cenaclu literar, «Orizonturi noi», pentru poeții și prozatorii tineri amatori din școli, licee, facultăți, fabrici și uzine etc. De asemenea, pe perioada vacanței de vară, muzeul organizează excursii, avînd drept scop vizitarea unor localități în care funcționează case memoriale și muzee memoriale, închinate unor mari personalități ale culturii românești. De exemplu: Cîmpina (muzeele B.P. Hasdeu» și «N. Grigorescu»); Bușteni (muzeul «Cezar Petrescu»); Bacău (casa-muzeu «George Bacovia»); Vălenii de Munte (muzeul «N. Iorga») etc. Excursiile sînt de o zi, două și chiar trei și sînt organizate în colaborare cu B.T.T. și Oficiul de turism-București.*

■

Sîntem ingineri stagiari ai C.P.L.-Caransebeș și locuim în cămin nr. 25. Combinatul dispune de o cantină unde ar trebui să servească masa lucrătorii din întreprindere. Așa s-a și întîmplat un timp; dar neregulile din cantină (masă slabă și scumpă, aproximativ 17 lei pe zi) au făcut ca un număr mare dintre abonați să nu mai folosească serviciile acestei cantine. Conducerea combinatului a luat hotărîrea de a obliga pe cămîniști de a se abona la cantina sus-menționată, conform adreselor pe care le-am primit și pe care vi le trimitem alăturat: Model: «Vă facem cunoscut că pentru nerespectarea celor de mai sus și conform hotărîrii luate de conducerea combinatului, începînd cu data de 15.07.1974 sînteți evacuat din cămin. Această măsură a fost luată împotriva tuturor acelora care nu sînt abonați la cantină. În caz de neconformarea celor de mai sus, veți fi evacuat forțat».

POȘTA REDACȚIEI

Kolea Kureliuk Emca — Suceava. Sînteți aspru. **Anghel Stan — București.** Ce-am putea răspunde? Poate. **Secuianu Vasile — Galați.** Nu cunoaștem și alte adrese pentru naiul dumneavoastră. Mai scrieți-ne. **Ioan Cheța — Turda.** Înțelegeți dificultatea în care ne puneți. Deocamdată, un timp, nu mai intrați în restaurantul «Someșul». **Anonim — Pitești.** Nu vă credem. Sînteți de fapt anonimă. Pariem! **Nemeș Traian — București.** Aveți dreptate. Scrisoarea e prea lungă totuși.

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 21

REPLICI

de PETRE BOKOR

Pacientul: — Doctore, am venit la consultație, fiindcă nu știu ce să mă fac... Familia mea vrea să mă bage într-un ospiciu... M-au declarat nebun, numai fiindcă îmi plac găluștele cu prune!
Doctorul: — Ei, na! Și ce, ăsta-i simptom de nebunie? Uite, și mie îmi plac găluștele cu prune!
Pacientul: — Zău? Atunci vă rog să-mi faceți neapărat o vizită! Am acasă treizeci de geamantane pline cu găluște!...

●

Magazin «auto»
— V-o împachetez sau o distrugeți aici?!...

●

În librărie
— Dați-mi, vă rog, Istoria universală.
— Poftiți, domnișoară.
— Nu-i așa că se termină cu bine?

●

— Spune-mi, colega, în locul ăsta sînt pești?
— Încă nu știu.
— Dar de cînd pescuiești aici?
— De doi ani.

●

— Alo! Veniți vă rog iute! Cineva mi-a furat din mașină volanul, maneta de viteză și bordul!
Sună din nou telefonul.
— Tot eu sînt. Nu mai veniți. Mă așezasem, din greșeală, pe bancheta din spate!...

●

La neurologie
— Salut, doctore! Eu sînt Napoleon Bonaparte!
— Să trăiți. Luați loc. Ce vă supără?
— Am necazuri cu nevastă-mea.
— Cu... împărăteasa Iozefina?
— Da! Nu știu ce are, dar i-a intrat în cap că ea e Vasilica Pandelescu!...

●

Tînărul emoționat: Doctore, a reușit operația?
Chirurgul: Operația??? Păi asta n-a fost disecție?!...

●

— Nu trage! Nu omori mistrețul! Înăuntru-i profesorul!

OCTAVIAN COVACI

PAVEL CONSTANTIN

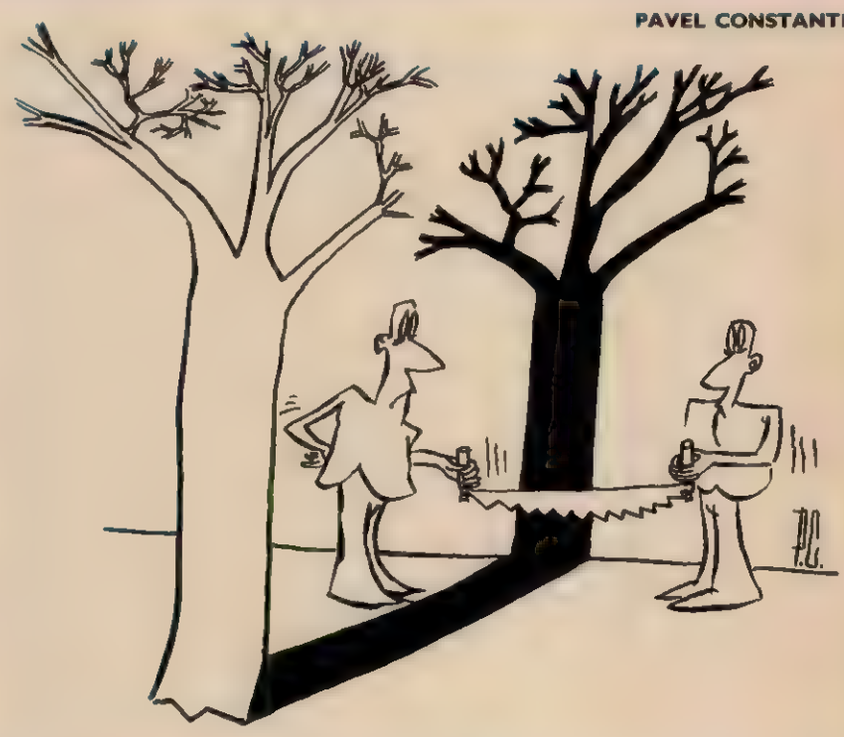

TRAIAN FURNEA

LEGENDE FĂRĂ DESEN

— Alo, soțul dumneavoastră este acasă, vă rog?
— Nu!
— Atunci, dă-mi-l pe al meu la telefon!

●

— Tăticule, ce înseamnă Cristofor Columb 1426-1492?
— Numele lui și numărul de telefon.

DE CE AȚI RÎS ASTĂZI?

PAUL IORGA
Student politehnică

— Îl vezi pe ăla care se plimbă cu Trabantul pe Calea Victoriei? Eu l-am făcut cu mașină.
— Cum?
— Avea bani de Mercedes.

●

— E adevărat că Ionescu și-a dat două palme în gară la Burdujeni?
— Ce, parcă aia-i gară?

Nu uitați că deviza „RACULUI" este:
«RETRAGE-TE ÎNAINTE»

floarea - soarelui

ÎN CEA DE-A VI-A CONFERINȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Anul acesta, la a șasea ediție, după S.U.A., Canada și Franța, conferința se ține pentru prima oară într-o țară socialistă, și aceasta este țara noastră. Între 22 și 24 iulie peste 300 de specialiști în cultura de floarea-soarelui din 37 de țări au prezentat în cele 7 secții, în limbile oficiale ale conferinței (română, engleză, franceză și rusă) peste 100 de lucrări.

După cum vedem, amploarea acestei Conferințe internaționale este deosebită, dar, pentru mulți dintre noi, totuși mari consumatori de ulei de floarea-soarelui, întrebarea «de ce?» persistă. Răspunsul l-am căutat într-o vastă lucrare a doctorului docent Viorel Vrînceanu, vicepreședinte al Comitetului internațional al florii-soarelui, creatorul hibrizilor «Romsun», hibrizi care reprezintă o premieră în istoria ameliorării florii-soarelui, cultura lor pe suprafețe mari situînd România printre marile producătoare de ulei din lume. Lectura, deși depășește nivelul de înțelegere al nespecialistului, este impresionantă prin afirmarea marilor avantaje economice ale acestei tinere plante de cultură, avantaje ce o plasează sus în ierarhia plantelor agricole și deci argumentează cît se poate de convingător necesitatea întîlnirilor bienale ale specialiștilor în cadrul Conferințelor internaționale ale florii-soarelui.

— Dar de ce anul acesta conferința se desfășoară în România?

— Dacă primele patru s-au ținut în S.U.A. și Canada, iar a V-a în Franța, îmi spune doctor docent Ioan Trifu, secretarul comitetului de organizare, a VI-a Conferință internațională a florii-soarelui are loc în țara noastră datorită marilor progrese obținute de noi în cercetare și producție. Cercetarea a creat primii hibrizi de floarea-soarelui care dau producții, atît de semințe, dar mai ales de ulei, foarte mari. La ora actuală România se situează pe locul al doilea în ce privește producția totală de ulei, datorită producțiilor din ce în ce mai mari de semințe și de ulei obținute la unitatea de suprafață. Din 100 kg de semințe se scot peste 50 kg ulei și, datorită acestor rezultate, hibrizii «Romsun» s-au situat în fruntea celor mai buni hibrizi din lume.

— Cum s-a ajuns aici?

În loc de răspuns, Ioan Trifu îmi arată comunicarea profesorului N. Giosan, președintele Academiei de științe agricole și silvice-București, **Cultura florii-soarelui în România**, din care aleg cîteva citate semnificative: «...Floarea-soarelui a fost semnalată la noi ca plantă cultivată încă din 1865... în anul 1910 existau în cultură 672 ha. Producția medie pe țară a crescut progresiv, atingînd în anul 1972 cel mai înalt nivel, 15,4 q la ha... În programul de perspectivă al dezvoltării economiei naționale, culturii florii-soarelui i se dă o importanță deosebită. Se prevede cultivarea florii-soarelui pe o suprafață de circa 530 000 ha, cu un randament de peste 20 q la ha. În felul acesta se vor satisface pe deplin nevoile de consum de ulei mereu crescînde ale populației. Vor crește disponibilitățile pentru export, vor crește în același timp, prin șroturile de floarea-soarelui, resursele furajere pentru șeptel».

— Și totuși, tovarășe Trifu, cum se explică și altfel un asemenea interes.

— Populația lumii crește în medie cu 3 la sută, deci și creșterea producției de proteină trebuie să fie la același nivel. Și atunci floarea-soarelui, datorită valorii energetice pe care o are uleiul ca atare, cît și produselor secundare, capătă o importanță deosebită. Uleiul vegetal este cerut din ce în ce mai mult și, firește, aceasta a stîrnit interesul tuturor țărilor dezvoltate și mai ales al celor în curs de dezvoltare care au o climă caldă.

Am cerut un exemplu tipic în ceea ce privește extinderea culturii de floarea-soarelui într-o țară și mi s-a dat exemplul Spaniei, care, după o iarnă care i-a distrus multe din plantațiile de măslini, se arată astăzi deosebit de interesată de floarea-soarelui.

Da, întrebarea pe care mi-o pusesem mai înainte, de ce floarea-soarelui și nu altă plantă îmi pare deodată de-a dreptul inutilă. Înțeleg ce a făcut ca «plantar» aceasta oleaginoasă să cunoască în prezent momentele sale de expansiune și progres, momente pe care fiecare specie vegetală le-a trăit și pe care istoria civilizației le-a consemnat ca tot atîtea victorii ale omenirii în străduințele sale de a-și îmbunătăți permanent condițiile de viață». Prin locul său de desfășurare, această a VI-a ediție a Conferinței internaționale a florii-soarelui este o recunoaștere a unei mari realizări românești în agricultura lumii, încă un prilej de a fi mulțumiți de noi înșine, de munca noastră astfel răsplătită.

IULIAN NEACȘU ■

CRONICA OREI ZERO

doispe meșteri mari...

Am rătăcit în una din nopțile răcoroase ale acestui început de săptămînă pe locurile fostelor mlaștini ale Cociocului unde acum, o dantelărie de alei, fîntîni arteziene, pîlcuri de arbori ornamentali, lacuri și zone verzi înflorite dau acelor spații largi aspectul unui Versailles al Bucureștiului. Pe o înălțime, scăldată de apele lacului Cocioc, se află în stare de finisare frumoasa, imensa și tinereasca «Sală polivalentă». Pieptind de pe cărările de piatră luminate cu neon, liniștite și ozonate, cronicarul orei zero a fost atras de brațul unei macarale care pendula undeva dincolo de etajul 8, al unui bloc în construcție, transportînd cupe de beton. La înălțime deci, mi-am zis și-am urcat. 12 meșteri, mari calfe și zidari ai șefului de echipă Nicolae Nicoară. «Noi sîntem ca o familie, îmi spune meșterul, o familie unită și la bine și la rău, învățați cu ploile și cu vînturile din cele patru colțuri ale țării. Cu acești oameni, care știu să facă de toate pe un șantier, dulgherie, să toarne betoane, să dea cu lopata, să ridice schele, ce e nevoie,am umblat cioatcă la Chițcani, la Suceava, la Combinatul de la Burdujeni, la Mamaia, la Galați... Am făcut și irigații. În 1971 am venit la București unde am lucrat la Berceni, Floreasca; apoi în R.F.G., am construit și în R.F.G. vreun an jumătate. Acum sîntem aici unde ne vedeți, în Parcul Tineretului. Cu unii dintre oamenii aceștia lucrez din 1954. În timp de 20 de ani, vă dați seama, ne-am încruscrit, ne-am născit că acum toți ne spunem cumetre. Să vi-l prezint pe nume: doi Tudose, Ion și Ștefan; trei Nanu, Virgil, Nicolae și Pavel, urmează Severin, Trifan, Capriș, Călin, Băraru, Coman și eu. Iar acesta e frontul nostru de lucru, pînă mîine dimineață la ora 6,30 o să turnăm vreo 60 mc de beton. De o săptămînă lucrăm de noapte. Dacă este nevoie să lucrăm de noapte, lucrăm de noapte... De la ora șase seara, douăsprezece ore Constructorii lucrează în două schimburi. Apoi ziua ne gospodărim împreună, mîncăm împreună, petrecem împreună, ne odihnim.

Subinginerul Cornel Lazăr, șeful schimbului de noapte, are 24 de ani și lucrează în construcții de la 18, imediat după terminarea liceului. A fost electrician, zugrav, laborant pe șantier, tehnician ataşamentist. În acest timp și-a făcut și facultatea de construcții, cursul de subingineri, 4 ani, la seral; s-a însurat și are un copil. Cînd? — îl întreb. Eu sînt expeditiv, îmi zice, mai am de gînd să fac și economia industrială, la «Academie», dar mai întîi trebuie să-mi satisfac stagiul militar. Ca subinginer îmi este ușor pentru că am fost muncitor și cunosc meseriile. Numai dintr-un punct de vedere îmi este mai ușor, am bază practică, am experiență dar ca subinginer îți trebuie putere de organizare, e o muncă de răspundere; am în vedere controlul permanent al ansamblului, echitatea cu oamenii, inginerie în regulă. Lucrez de noapte de anul trecut din iunie. E mai liniște, noaptea, mai multă concentrare, avem spor; iar în lunile astea călduroase e răcoare și nu e «bătaie pe macara». Se cere însă mai multă atenție. Vizibilitatea e redusă, omul obosește mai repede... ținem seama de toate dar, în așa fel, ca mîine dimineață cînd trec pe hîrtie frontul de lucru, să scriu așa cum o facem noi, constructorii, laconic: norma stabilită de 60 mc, îndeplinită; canalul termic s-a terminat, turnat: Nicoară.

COMAN ȘOVA ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

bucuria mulinologilor

Știam, știam, știam — în calitate de mulinolog — că va veni această zi, va veni o zi cînd mă vei iubi, cum zice și cîntecul,

știam că va veni ziua cînd lumea va iubi din nou morile de vînt, ziua cînd moara de vînt nu va mai fi simbolul conformist și plat al rîsnirii în neant, al închipuirilor bolnave, al fandacsiilor hilare, al bătăliilor stupide,

știam, știam, știam că va veni o zi cînd vorba «a te bate cu morile de vînt» nu va mai fi o vorbă chiar de ocară, ba mai mult, că ea va fi înlocuită cu vorbe mult mai frumoase — ca acestea: «în contextul căutărilor febrile de noi surse de energie, desueta moară de vînt cîștigă tot mai mult teren...», propozițione în care doar cuvîntul «desuet» nu e chiar la locul lui, căci cum poate fi desuet un obiect pe care a căzut cîndva privirea dacă nu lancea Cavalerului nemuritor? (Așa cum nu vor fi niciodată desuete ființele întîlnite de el, în peregrinările sale delirante: oile, hangii, hangițele, comedianții, saltimbancii...).

Dar nu asta ne va reține în bucuria noastră, nu, noi, mulinologii — precum sîntem numiți foarte științific ca specialiști ai acestui domeniu fundamental pentru civilizația omului — noi, desueții mulinologi vom rîde, vom cînta, ne vom da desuet huța-huța, ne vom prinde în desuete sarabande, vom dansa mîndri și veseli, pentru că «folosite în ultimul an cu deplin succes în alimentarea cu electricitate a așezărilor montane izolate din Elveția...», morile de vînt, reabilitate, reînălțate, modernizate (generator de 150 wați, cîntărind cam 50 kilograme, cu acumulator care asigură o autonomie de două săptămîni în perioadele de acalmie), putînd ele privi astfel lumea drept în ochi, de la egal la egal, scăpate de complexe, fără conștiința tristă că sînt ironizate, bagatelizate și căzute în definitivă uitare, e imposibil ca în aceste condiții

morile de vînt, păstrîndu-și măreția lor caraghioasă, pașnicul, retoricul și straniul lor patetism, să nu procure omenirii, într-adevăr, noi surse de energie, dar nu numai de energie electrică, ci și de energie lirică, dramatică, epică, acea supremă energie — fără de care nici electricitatea n-ar mai avea importanță ei — din care omul a plămădit o Dulcinee, o Rosinantă, un Sancho Panza, o Simfonie Pastorală și chiar una Neterminată. Fiindcă noi, mulinologii, n-am mai fi mulinologi dacă nu am crede sus și tare că însuși vîntul este o creație a morilor noastre fără de moarte.

RADU COSAȘU ■

sîmbăta, ziua cea mai neagră a circulației?

În ultimii patru ani cele mai multe accidente de circulație se înregistrează sîmbăta. Pe locul următor se situează vinerea (14%). Urmează apoi în ordine luni, joi, miercuri, duminică și marți.

Printre factorii principali care favorizează numărul mare de accidente în zilele de sîmbătă putem enumera: a) creșterea deosebit de intensă a deplasării autovehiculelor proprietate personală care se «grefează» pe fondul unui trafic mult sporit al autovehiculelor grele ce efectuează transporturi de persoane de la șantierele din orașe în localitățile rurale sau care se reîntorc la locurile de garare; b) faptul că această creștere «explozivă» a intensității traficului este în plus și foarte condensată, «desfășurîndu-se» de fapt pe parcursul doar a 6-7 ore (între orele 13 și 20); c) lipsa de antrenament a șoferilor amatori care, deseori, după ce nu conduc toată săptămîna, pătrund deodată într-un trafic nu rareori supraaglomerat ce le solicită din plin reflexele și atenția.

Tot în acest semestru se confirmă că cele mai multe accidente au loc în primele două-trei ore de conducere (41% din total). Acest fenomen arată importanța deosebită a conducerii foarte prudente în primele ore de conducere, cînd organismul se adaptează la o nouă situație. De fapt, majoritatea șoferilor își dau foarte bine seama de acest lucru cînd se gîndesc la propria lor experiență de conducători auto.

Consider că studierea aprofundată a acestui fenomen de către medici, psihologi, ar putea dezlega multe probleme, soluțiile date contribuind la prevenirea multor accidente de circulație.

Cauzele accidentelor de circulație reprezintă următorul tablou:

I — excesul de viteză	(12,99%)
II — neatenție în conducere	(8,47%)
III — consumul de alcool	(6,86%)
IV — încălcarea regulilor de depășire	(5,93%)
V — încălcarea regulilor de prioritate	(3,94%)

Deși numărul accidentelor din cauza folosirii unor viteze peste limitele legale sau în neconcordanță cu condițiile concrete de circulație scade, totuși acest gen de evenimente rutiere se situează pe locul întîi printre cauzele accidentelor.

Scăderi față de perioada corespunzătoare a anului trecut se observă și la celelalte cauze ale accidentelor, cu excepția evenimentelor rutiere datorate consumului de alcool care se mențin la același nivel, fapt ce impune măsuri mai hotărîte, mai diversificate pe toate liniile și din partea tuturor factorilor responsabili pentru prevenirea acestor grave încălcări a normelor rutiere. Subliniez că accidentele din pricina alcoolului dau cel mai mare număr de morți (la 141 accidente — 83 de morți, în comparație cu evenimentele rutiere datorate refuzului de prioritate, unde la 81 de accidente s-au înregistrat 14 morți).

Ponderea accidentelor din vina pietonilor reprezintă în acest semestru 40% față de 37% cît reprezentau în perioada corespunzătoare a anului 1973. Dintre pietonii accidentați mortal sau răniți în accidente rutiere o parte însemnată o reprezintă preșcolarii și persoanele în vîrstă. Consider că în primul rînd părinții, dar și instituțiile care se ocupă de preșcolari, trebuie să manifeste mai multă grijă pentru a-i proteja.

Principalele date statistice privind accidentele de circulație pe semestrul I oferă prilej pentru destule reflecții.

Colonel VICTOR BEDA ■

COPERTA NOASTRĂ
Fotografie de VASILE MOLDOVAN ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: DAN BÎRLĂDEANU

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 300 exemplare

Redactor şef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII – NR. 33 (1 001) – 10 AUGUST 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

Imagine a cordialității întîlnirii tovarășului Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Georges Marchais.

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a tovarășului Ali Yata, trimisul special al regelui Marocului, a prilejuit și un larg schimb de vederi în problemele de interes comun ale popoarelor român și marocan.

DIN AGENDA DE LUCRU A PREȘEDINTELUI

La întîlnirea cu reprezentanții scriitorilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că în țara noastră există puternice forțe creatoare în domeniul literaturii, capabile să asigure realizarea de noi și valoroase opere literare cu caracter revoluționar, militant, care să marcheze un pas înainte în dezvoltarea culturii noastre noi, socialiste, să contribuie din plin la educația socialistă a maselor.

Sigur, se poate consemna foarte simplu:

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit, duminică 4 august, în stațiunea Neptun, pe Ali Yata, trimisul special al regelui Marocului, Hassan al II-lea. În convorbirea care a urmat s-a făcut un schimb de vederi în problemele de interes comun și totodată a fost exprimată convingerea că bunele relații de prietenie și conlucrare dintre Republica Socialistă România și Regatul Marocului vor continua să se dezvolte, atît în interesul celor două popoare, cît și în acela al securității și colaborării internaționale.

Sigur, se poate consemna foarte simplu:

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit, luni 5 august, în stațiunea Neptun, cu tovarășul Georges Marchais, secretar general al Partidului Comunist Francez, prilej cu care s-a procedat la o informare reciprocă privind activitatea și principalele preocupări ale celor două partide, avînd totodată loc și un schimb de vederi cu privire la unele probleme ale vieții internaționale.

Sigur, se poate consemna foarte simplu:

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat participanților la cea de-a XX-a Conferință internațională împotriva bombelor atomice și cu hidrogen — Gensuikyo un mesaj, în care este cuprinsă și această afirmație:

«Vă asigur, stimați prieteni, că poporul român este hotărît ca și în viitor să facă totul pentru excluderea definitivă a forței și războiului din viața societății, pentru instaurarea unor raporturi principiale și demne între națiuni, pentru triumful securității, prieteniei, colaborării și înțelegerii între popoare».

Sigur, se poate consemna foarte simplu:

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit, miercuri 7 august, în stațiunea Neptun, pe Driss Guiga, ministrul educației publice al Republicii Tunisia. În cursul convorbirii a fost subliniată, cu reciprocă satisfacție, evoluția pozitivă a relațiilor de prietenie și colaborare româno-tunisiene, în spiritul celor convenite cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor dintre șefii celor două state și, totodată, a fost subliniată dorința comună de a se intensifica conlucrarea în problemele de educație și învățămînt în cadrul extinderii colaborării generale româno-tunisiene, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării internaționale.

Sigur, se poate consemna foarte simplu:

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit, miercuri 7 august, în stațiunea Neptun, în cadrul unei ședințe de lucru, cu membri ai conducerii Uniunii scriitorilor, secretari ai asociațiilor scriitorilor, directori și redactori-șefi ai revistelor, publicațiilor și editurilor literare. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat tuturor scriitorilor îndemnul de a contribui prin întreaga lor activitate de creație la înfăptuirea programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și trecere spre comunism, la întărirea solidarității partidului și poporului nostru cu forțele revoluționare, progresiste de pretutindeni, la victoria luptei mondiale pentru pace și progres social, pentru instaurarea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Sigur, toate faptele de mai sus se pot consemna simplu, concis dar, dincolo de importanța fiecăruia dintre ele considerat în parte, trebuie să vedem și să înțelegem ceea ce le unește:

Adevărul că secretarul general al partidului nostru a mai dat poporului român, ne-a mai dat nouă, încă o săptămînă de muncă intensă, inteligentă și profund revoluționară.

Adevărul că președintele Republicii Socialiste România a întreprins noi acțiuni concrete pentru dezvoltarea relațiilor dintre țara noastră și celelalte state ale lumii, pentru dezvoltarea în general a bunelor relații internaționale, pentru realizarea celor mai nobile idealuri ale omenirii.

Iată de ce am scris aceste rînduri nu cu sentimentul că fac o cronică a unei săptămîni, ci cu sentimentul că scriu cel mai esențial reportaj despre muncă.

NELU IONESCU ■

ȘTIM CE AVEM DE FĂCUT PÎNĂ

«Pornind de la necesitatea dezvoltării industriei, agriculturii, științei, culturii, a tuturor laturilor vieții economico-sociale, Programul subliniază că realizarea tuturor acestor obiective este posibilă numai în condițiile creșterii în continuare — și în etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării spre comunism — a rolului conducător al partidului în toate domeniile de activitate. El relevă necesitatea participării active a cadrelor de partid, a tuturor comuniștilor la întreaga viață economico-socială, a integrării lor active în procesul de construcție economică și socială, participînd dinăuntru, și nu din afară, la realizarea programului de dezvoltare a țării».

NICOLAE CEAUȘESCU

Ziarele au publicat mai întîi cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a Comitetului Central al partidului dedicată organizării Congresului al XI-lea. Cuvîntarea secretarului general a constituit o adevărată prefață la Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976-1980 și la liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981-1990 — proiect publicat în ziare. Oamenii muncii din întreaga țară au întîmpinat cu profund interes, cu satisfacție, acest program de gîndire, de acțiune, de muncă, de luptă, de speranță și de încredere în viitor. El au recepționat directivele programului cu emoția pe care o dă întotdeauna descifrarea viitorului, dar și cu o mîndrie legitimă: ei aveau în fața ochilor un program constructiv, de o anvergură fără precedent în întreaga noastră istorie, cu obiective grandioase, care pînă nu demult păreau de domeniul visului, cu sarcini calitative specifice exigențelor unei societăți care construiește civilizația socialistă și comunistă. Amplul program desfășurat în fața Plenarei Comitetului Central al partidului și supus dezbaterii oamenilor muncii din întreaga țară este de fapt expresia precisă a stadiului de dezvoltare pe care l-a atins România și a politicii cutezătoare, realiste, științifice a partidului. El exprimă totodată trăsăturile specifice ale modului de gîndire și de acțiune al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, așa cum s-a subliniat, a avut un rol determinant, esențial în elaborarea acestui document de excepțională însemnătate teoretică și practică pentru viitorul nostru.

În acest context, cele două mari evenimente care jalonează anul pe care-l trăim, cea de-a 30-a aniversare a eliberării patriei și cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, se sărbătoresc cu un bilanț bogat în victorii și cu o perspectivă clară, însuflețitoare de progres și prosperitate, deschisă de marele program al devenirii noastre care este Proiectul de directive. Și, într-adevăr, în aceste zile întregul popor se angajează să ducă la îndeplinire pînă în cele mai mici detalii prevederile documentului de excepțională importanță semnat de Partidul Comunist Român. În acest fel, practic, fiecare dintre noi știe exact ce are de făcut pînă-n ultima zi a anului 1990. Și astfel, viitorul nostru, al tuturor, se înscrie în cea mai strîngentă actualitate.

DESPRE NOI VA VORBI CU ADMIRAȚIE ÎNTREAGA LUME

Aurelian Dinescu, maistru la secția cazangerie din cadrul Uzinei de utilaj chimic «Grivița roșie», are 39 de ani din care 20 de ani și i-a petrecut aici, în întreprindere. Discutînd cu ei în biroul Comitetului de partid aflu că în 1963 a terminat liceul la seral, în 1967, școala de maiștri, iar acum are în subordine 92 de oameni. Este căsătorit cu o muncitoare, are o fetiță în vîrstă de opt ani și jumătate și în urmă cu doi ani și-a cumpărat o «Dacie 1100» cu care a colindat întreaga țară.

— Dacă am citit Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea? Sigur că da. Și cu toată atenția. Și nu numai eu. Pe mulți dintre cei din secția mea i-am văzut simbătă citind și subliniind ziarele în care a apărut proiectul. L-am comentat între noi, vom face și ședințe speciale în care îl vom dezbate. Întregul popor, deci, este chemat în aceste zile să se exprime asupra modului în care se va realiza mai departe drumul spre civilizație și progres al țării.

Am citit despre creșterea veniturilor populației, despre reducerea săptămînii de lucru ca urmare a creșterii productivității muncii. M-a impresionat extraordinar cînd am văzut că, datorită procesului de industrializare, al modernizării și dezvoltării intensive a agriculturii, populația ocupată în industrie o va depăși pe cea ocupată în producția agricolă. M-am gîndit imediat la aceia care în urmă cu ani de zile susțineau sus și tare că România este o țară eminamente agrară, sortită să fie la cheremul puterilor industriale. În industria construcțoare de mașini, ramura în care lucrez eu, în următorul cincinal se va pune accentul pe producerea unor utilaje moderne, complexe, de o înaltă calitate care le va face competitive pe piața internațională. De ce să nu recunoaștem, la noi, la cazangerie, se mai lucrează încă cu procedee vechi, care ne împiedică să realizăm o productivitate înaltă. Dar în anii care vin, fiind înzestrați cu utilaje de o înaltă productivitate, realizările vor fi cu siguranță altele.

Studiind Proiectul de directive, cercetînd cifrele care sînt prezentate, cineva se poate întreba: oare vom putea face toate acestea? Cred că îngrijorarea nu este deloc justificată. Pe ce mă bazez? V-aș da un exemplu, poate simplu dar, cred eu, edificator. Cine se plimbă azi pe Calea Griviței nici prin gînd nu-i poate trece cum arăta ea odinioară. Ca să afli că pe aici, unde sînt blocurile astea frumoase, erau niște magherniște și o mizerie cumplită, trebuie să citești «Groapa» lui Eugen Barbu. Toate aceste blocuri au fost și ele mai întîi niște cifre dintr-un plan și iată că le-am realizat. Așa și cu Proiectul de directive. Nici n-o să simțim cum trece vremea și o să vorbim despre cifrele astea ca despre ceva firesc, deja înfăptuit. Iar faptul că alături de obiectivele și sarcinile de bază ale dezvoltării economico-sociale în cincinalul 1976–1980 sînt aduse la cunoștința națiunii și liniile directoare ale dezvoltării economice și sociale a României pînă în anul 1990 îți creează un sentiment de siguranță. E ca și cum ți-ai fi notat într-un carnet ce vei face mîine. Noi toți știm ce vom face mîine. În 1990 fetița mea va avea 24 de ani. Mă bucur din toată inima pentru ea, că în anii ei cei mai frumoși va trăi într-o Românie prosperă, despre care va vorbi cu admirație întreaga lume.

A LUCRA LA PUTEREA ȚĂRII

Inginerul Medințu Aurel, adjunct șef-secție exploatare termomecanică 2 la Rogojelu, a terminat facultatea în anul 1971 și a venit direct aici, în această mare unitate a termoenergeticii românești:

— Am venit tocmai pentru că termocentrala era în construcție. De fapt, aici se construiește încă. După cum se cunoaște, alături de cele două grupuri de 200 MW care funcționează deja, se lucrează la montarea primului grup de 330 MW. În felul acesta am putut să mă acomodez relativ ușor la cele mai moderne soluții existente în exploatare. Cei în vîrstă au avut ocazia să plece de jos, de la grupuri cu o putere mică, așa încît ei s-au familiarizat treptat iar acum, în condițiile utilizării unor grupuri cu o putere instalată foarte mare, nu le rămîne decît să sesizeze diferențele. Noi, tinerii, a trebuit însă să venim în contact direct cu aceste turbine de mare complexitate, rod al unor adevărate performanțe tehnice.

Meseria noastră se poate defini prin sentimentul continuu al unei mari responsabilități. Oricum, nu e ușor să știi că pe umerii tăi stă miliardul. De aceea, toate calitățile necesare unui om de la exploatare trebuie să fie binecunoscute și fructificate din plin!

După cum am văzut din Proiectul de directive, sarcinile care se pun energeticii în viitorul cincinal sînt foarte mari. De felul în care ele vor fi înțelese și duse la îndeplinire depinde, în ultimă instanță, însăși realizarea acestui vast proiect de creștere a venitului național și a nivelului de trai al oamenilor, de creștere a bunăstării acestora din urmă.

Noi, aici, la Rogojelu, ne vom face datoria de a lucra la puterea țării!

ÎNCĂ O DOVADĂ CĂ NOI, TINERII, AVEM UN VIITOR SIGUR

Mă numesc Adriana Harea, am 24 de ani și sînt absolventă a Școlii postliceale de proiectanți de pe lîngă Uzina «Steagul roșu» din Brașov. Actualmente lucrez la Secția de proiectări și prototipuri din cadrul Centralei de mecanizare a agriculturii, secție care își are sediul tot la Brașov. Întrucît am terminat școala în cursul anului trecut, se cheamă că sînt stagiară. În această calitate, aș vrea să vă spun că mă bucur de o majorare a retribuției de 300 de lei,

La noi în secție lucrează mulți tineri. De fapt, aproape toți sîntem tineri. Se înțelege, așadar, că majorarea retribuției a fost, la locul meu de muncă, un adevărat fenomen

ÎN ULTIMA ZI A ANULUI 1990

de masă. Mai mult decît atît: bucuria noastră, pot zice, a fost dublă, întrucît la puține zile după publicarea decretelor respective a apărut — după cum se cunoaște — Proiectul de directive cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării în cincinalul următor și în perspectivă. Și *nu aș putea să spun* despre acest important document din viața politică a țării noastre decît că el reprezintă garanția de autenticitate și certitudinea că, într-adevăr, noi, tinerii, dispunem de un viitor sigur. Avem astfel clară imaginea contextului în care se încadrează eforturile noastre de mai bine, de a munci mai mult și cu rezultate tot mai bune!

Proiectul de directive nu coboară, desigur, pînă la amănunte cum ar fi, să zicem, tot ceea ce trebuie întreprins pentru ridicarea calității de proiectare a componentelor unor mașini agricole. Aceasta însă o știu eu și o știu alții ca mine, și fiecare dintre noi este hotărît să facă, aici, la secția noastră de proiectări și prototipuri, dovada că tinerețea se poate exprima foarte bine și în fapte de muncă!

RIDICAREA NIVELULUI TEHNIC DEPINDE DE FIECARE DINTRE NOI

Punerea în dezbaterea publică a *Proiectului directivelor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976–1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981–1990* arată încă o dată profundul democratism propriu societății noastre socialiste. Faptul că asemenea documente de o importanță excepțională pentru destinele țării sînt astăzi dezbătute și aprofundate de către toți comuniștii, de toate categoriile de oameni ai muncii, este impresionant. Personal, în mod deosebit vreau să subliniez capitolul consacrat dezvoltării cercetării științifice și promovării progresului tehnic care cuprinde principii fără de care nu poate fi concepută astăzi evoluția mereu ascendentă a economiei noastre naționale. Ca inginer este firesc să fiu extrem de interesat de principalele orientări în cercetarea științifică și în dezvoltarea tehnologică, aș dori însă să arăt că, din alt punct de vedere, ridicarea nivelului tehnic depinde de fiecare dintre noi, de pregătirea noastră temeinică și de dorința de continuă autodepășire, de autoperfecționare, de obținere în activitatea noastră de zi cu zi a celor mai bune rezultate.

VĂRGATU VIRGILIU
inginer

NOI AICI AM ÎNCEPUT ÎNCĂ DE MULT SĂ TRĂIM ÎN VIITOR

Am citit cu cea mai mare atenție *Proiectul de directive*, adînc convins că acesta constituie un îndreptar prețios în munca noastră în anii viitorului. Comuna noastră, greu de recunoscut față de ce a fost acum 30 de ani, are astăzi lumină, apă și asfalt, lucruri la care altădată noi nici nu visam. Aceasta se datorește în mare parte și muncii însuflețite a oamenilor de aici în cadrul Cooperativei agricole de producție, rezultatele bune, creșterea veniturilor globale și individuale de la an la an fiind grăitoare. Desigur că am citit mai atent capitolul referitor la agricultură și am reținut cu satisfacție că această ramură de bază a economiei naționale se va dezvolta în viitorul cincinal într-un ritm mediu anual de 4,6–6 la sută față de perioada 1971–1975. În ceea ce privește acțiunea pentru combaterea eroziunii solului, noi aici am început-o încă de anul trecut cînd am făcut o mare lucrare pe unul din malurile Rîmnicului. Fiind, după cum arată și denumirea comunei — Podgoria — și viticultori, este de la sine înțeles că ne-am preocupat și ne vom preocupa în continuare de extinderea culturii viței-de-vie, îndeosebi a soiurilor de mare productivitate pentru strugurii de masă și vinurile superioare.

Doresc să afirm că ne vom pune întreaga noastră capacitate de muncă în slujba înfăptuirii politicii marxist-leniniste a partidului.

STELIAN BOTOCAN
Președinte C.A.P.-Podgoria, județul Buzău

PENTRU NOI, PENTRU COPIII NOȘTRI

Sînt medic veterinar și, desigur, avînd în vedere acest lucru, sînt dator să vă spun că am citit Proiectul de directive cu o anumită — recunosc — «deformare profesională»: de a vedea sarcinile de viitor în sectorul în care-mi desfășor activitatea. Dincolo însă de acestea, adică dincolo de satisfacțiile strict profesionale, mi-a atras atenția ideea aplicării consecvente a criteriului socialist de remunerare a muncii, promovarea principiilor eticii și echității socialiste în repartiția veniturilor. Am reținut expresia acelui mare adevăr conform căruia dinamismul și eficiența activității economice prevăzute vor asigura condiții pentru sporirea venitului național într-un ritm superior, aceasta permițînd aplicarea unei politici de ridicare continuă a veniturilor nominale și reale ale tuturor oamenilor muncii, creînd posibilități materiale pentru rezolvarea în condiții tot mai bune a unor probleme sociale: construcții de locuințe, îmbunătățirea dotării edilitar-gospodărești a orașelor și satelor, dezvoltarea învățămîntului, ocrotirea sănătății etc.

Am trei copii. Doi băieți și o fată. Aceasta din urmă, Diana, are abia două luni. Vă închipuiți că nu puteam să primesc decît cu gîndul unei depline recunoștințe faptul că se va acorda în continuare atenție majorării alocației pentru copii. Aceasta înseamnă însă că noi, părinții, trebuie să muncim mai mult, cu rezultate tot mai bune!

Locuiesc, desigur, la sat și nu la oraș. Tocmai de aceea, aflînd că volumul serviciilor prestate va spori în 1980 cu 61–68 la sută față de 1975, m-a bucurat în mod deosebit precizarea că volumul prestărilor din mediul rural va crește într-un ritm superior mediei pe țară. Este numai unul dintre argumentele care demonstrează creșterea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii de la sate.

IRIMIE IOAN
medic veterinar, Poieni-Teleorman

VIITORUL DEVENIT PREZENT

Teodora Cristea lucrează de 11 ani la *Întreprinderea Industrială «Dacia»*. Are 28 de ani, este fiăreasă la secția țesătorie unde ocupă și funcția de secretară a organizației de bază P.C.R. *numărul 6*.

— Întreprinderea noastră și-a luat angajamentul să îndeplinească planul cincinal în patru ani și patru luni. Adică pînă la 30 aprilie 1975. În ceea ce privește planul pe anul 1974, de curînd, la 1 august, am putut raporta cu mîndrie că el a fost îndeplinit. Noi, muncitoarele de la țesătorie, am citit cu profund interes Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea. Desigur, ne-am oprit mai mult la paragrafele care privesc direct *munca noastră*. Din Proiect reiese că producția de țesături va crește cu 134–144 la sută, iar productivitatea muncii cu 138–142 la sută. În ceea ce privește cheltuielile la 1000 de lei producție marfă, ele trebuie să scadă pînă la 6,5–7 la sută.

Acum, la țesătorie, în proporție de 70 la sută prelucrăm un sortiment superior destinat țesăturilor la modă: Tercot, Andrei, pentru rochii și costume, Vucoveana, Boema, Camelia, Luminița pentru rochii de vară, Damasc-Luceafăr pentru fețe de mese. Produsele întreprinderii noastre sînt solicitate și în țări străine: Franța, Canada, S.U.A.

Încă n-am dezbătut *într-un cadru organizat* cifrele din Proiectul de directive, dar pot să afirm de pe acum că, fără nici o îndoială, colectivul nostru se va achita de sarcinile care îi revin. Vom căuta să asimilăm toate procedeele noi, pentru a îndeplini cu cinste și noul cincinal. Nu facem producție de dragul producției, nu îndeplinim planurile numai pentru a obține niște rezultate pe care să le putem raporta. Sîntem conștienți că tot ce facem, facem pentru noi, pentru viitorul *copiilor noștri*.

30 IAȘI: PĂMÎNT AL MEDITAȚIEI ȘI AL FAPTEI

CU DRAGOSTE ȘI ABNEGAȚIE

Interviu cu tovarășul VASILE POTOP, prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R., președinte al Consiliului județean Iași al Frontului Unității Socialiste

— Am străbătut județul Iași în lung și în lat. Am revăzut și am redescoperit ce au făcut ieșenii din bucata lor de Românie, iar sufletul meu s-a bucurat din plin. Dar, dincolo de mine, care pot fi bănuit de subiectivism sentimental atunci cînd e vorba de Iași, orice om care păşeşte pe pămîntul acestui județ trebuie să recunoască net că o muncă de-a lungul a numai 30 de ani a făcut de nerecunoscut — transformîndu-le enorm în bine — niște locuri pe care de mii de ani încoace oamenii au vatră de trai și de muncă, a făcut de nerecunoscut niște cetăți în care de multe sute de ani oamenii de acolo meditează și creează. Vreau să spun că tot ce s-a făcut în acest județ, ca dealtfel în întreaga noastră țară, sub conducerea partidului comuniștilor, poate fi văzut de oricine. Dar ce se va face în viitor aici, la Iași, n-are de unde ști chiar toată lumea. Sînteți cetățeanul de frunte al județului și, firesc, omul cel mai bine informat; pe de altă parte, de la diferiți ieșeni am aflat că pur și simplu iubiți aceste locuri.

— Este adevărat, iubesc Iașul, la fel ca oricare loc în care am muncit.

— Tocmai de aceea am ținut atît de mult să vă adresez această singură întrebare: ce înseamnă pentru județul Iași — în chipul cel mai concret — viitorul?

— Pentru a putea vorbi despre viitor, trebuie să plecăm de la bilanțul realizărilor de pînă acum. Pentru că numai ele, realizările, arată nivelul atins, deci treapta de la care urmează viitorul; arată posibilitățile noastre reale, forțele cu care pătrundem în viitor; ne ajută să ne fixăm cît mai realist obiectivele pe care dorim și este necesar să le realizăm; și, în fine, pentru că numai ele asigură o certitudine realizării planurilor noastre, o certitudine însuși viitorului nostru. Este cunoscut că, în urma grijii cu totul deosebite a partidului și a statului, județului Iași i s-a acordat un mare volum de mijloace materiale și financiare pentru dezvoltarea economică și social-culturală, i s-a creat posibilitatea — pe care oamenii de aici au transformat-o, prin munca lor, în realitate — de a raporta partidului și națiunii — acum, în acest an al aniversării a 30 de ani de la Eliberarea patriei și al Congresului al XI-lea al partidului — rezultate deosebit de importante în toate domeniile. Dacă ar fi să ne referim la dezvoltarea industriei județului, ar trebui spus că au fost date în funcțiune mari capacități de producție în domeniul chimiei, al construcției de mașini, al industriei ușoare și altele, ceea ce, desigur, a contribuit la realizarea cu succes a prevederilor planului cincinal. Și dacă am ajuns la capitolul producție, trebuie să amintesc că, față de 1950, valoarea producției industriale a județului a crescut de 43 de ori. Numai în acest cincinal pe care-l parcurgem, industria ieșeană s-a dezvoltat, față de ce era ea în 1970, de 2,2 ori. În acest an, ritmul de dezvoltare a industriei a fost accelerat într-o asemenea măsură încît, în primul semestru al lui 1974, a cunoscut o creștere de 33 la sută, față de aceeași perioadă a anului trecut; iar în anii următori rezultatele vor fi și mai bune. Rezultate bune obțin și colectivele de oameni ai muncii din agricultură. În unitățile din acest sector s-a extins procesul de mecanizare a lucrărilor, munca este mai bine organizată, s-au făcut însemnate progrese în realizarea programului de concentrare și specializare a producției agricole. Toate acestea au făcut ca unitățile din agricultură să obțină — atît în sectorul vegetal, cît și în cel zootehnic — producții mai mari decît în trecut. În sfîrșit, bilanțul realizărilor județului este realmente bogat și în domeniul învățămîntului, științei, culturii, domeniu în care, țin să subliniez, marea masă a intelectualilor muncește cu mult devotament și eficiență. E locul să amintesc că în județul Iași sînt peste 10 000 de cadre didactice și peste 170 000 de elevi și studenți. De la un asemenea bilanț al realizărilor de pînă acum, precum și de la perspectivele viitorului țării — așa cum au fost ele trasate de Plenara comună a Comitetului Central al P.C.R. și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, prin proiectul programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism — trebuie pornit atunci cînd vrem să stabilim imaginea de viitor a județului Iași. Și acum, informațiile concrete pe care mi le-ați cerut cu privire la acest viitor. În cincinalul care urmează, se va continua intens programul de dezvoltare economică și social-culturală a județului Iași. Se vor construi noi obiective industriale și deci vor fi create noi locuri de muncă pentru oameni, în ramurile construcției de mașini, electronicii, metalurgiei și industriei ușoare. Deosebit de îmbucurător e faptul că în următorul cincinal, *continuîndu-se cu consecvență politica de repartizare judicioasă a forțelor de producție pe teritoriu*, se vor construi în ritm susținut alte unități industriale, dintre care unele foarte mari. Mulțumită acestor investiții, precum și unei mai bune folosiri a capacităților existente și creșterii productivității muncii, în 1980 valoarea producției industriale a județului Iași va depăși 30 miliarde lei. În programul de viitor al județului sînt, bineînțeles, prevăzute sarcini și obiective importante și cu privire la agricultură. Aici, eforturile, atît cele materiale cît și cele umane, vor fi îndreptate spre creșterea producțiilor de cereale, de plante tehnice, de legume, precum și spre îmbunătățirea de substanță a activității de creștere a animalelor. Urmează, de asemeni, o importantă etapă și pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, pentru definitivarea asigurării condițiilor materiale necesare unei cît mai bune funcționări a primei trepte liceale care, după cum se știe, se generalizează în acest an și necesită eforturi pentru construirea și amenajarea de laboratoare, ateliere, terenuri experimentale, asigurarea cadrelor necesare etc. O etapă importantă de dezvoltare va urma și pentru învățămîntul superior, care va fi dotat cu noi spații, pentru Facultatea de chimie inginerească, Facultatea de construcții, Facultatea de farmacie și Universitate. Firește, în paralel se va continua acțiunea de integrare a învățămîntului cu producția, acțiunea de întărire a legăturilor între facultăți și uzine-fabrici. Se poate afirma că, în general, pentru toate categoriile de oameni ai muncii din județul Iași perspectivele sînt cu adevărat luminoase. Într-adevăr, realizarea unor obiective de o asemenea anvergură și importanță a cerut, cere și va cere, atît de la cei aproape 70 000 de comuniști cîți numără în prezent organizația județeană de partid, cît și de la toți oamenii muncii, o activitate perseverentă și creatoare. Dar nici o clipă nu trebuie să uităm că eforturile ne vor fi răsplătite, că fiecare dintre aceste etape pe care le parcurgem ne apropie de societatea socialistă multilateral dezvoltată, că zi de zi nivelul traiului nostru crește, că zi de zi viața noastră — prin munca noastră — devine mai civilizată.

3

4

1. Marea platformă industrială sau Iașul producției materiale moderne.

2. Piața Unirii azi sau chipul contemporan al unui vechi loc civic.

3. Palatul Culturii sau sinteza unui adevăr: acela că întregul municipiu Iași este unul dintre marile palate ale culturii românești.

4. Cotnari, Bucium sau posibile capitale ale vinului românesc de mare marcă.

5. Ieșencele sau un frumos izvor al dragostei de Iași.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN

5

IAȘI

Așa cum pentru fiecare din noi locul în care ne-am născut este — potrivit unei judecăți subiective și totuși înălțătoare prin tandrețea și loialitatea ei — cel mai minunat din țară și lume, la fel, pentru mine, Iașul și județul care-i poartă numele e tărîmul sfînt al sufletului și conștiinței mele.

Dincolo însă de relația mea afectivă cu Iașul, o relație, la urma-urmei, neinteresantă și nesemnificativă pentru dumneavoastră, aș vrea să-i judecați, în sens de dreaptă cumpănire, pe oamenii acestui județ prin munca lor, prin ceea ce — de 30 de ani încoace — au făptuit ei acolo, pe pămîntul județului lor, dar și prin ce au făcut ei pentru țară.

Mă voi limita să vă pun la dispoziție o sumă de informații, de date, apoi mă voi retrage, lăsîndu-vă să deliberați singuri asupra lor și, tot singuri, să vă pronunțați asupra lor. Vă chem la o judecată obiectivă, convins fiind că ea va confirma judecata mea subiectivă. Este aceasta un fel de a-mi arăta încrederea în tot ce înseamnă județul Iași.

RETORTA, TURNUL, ROATA DINȚATĂ ȘI, DE FAPT, ÎNCĂ MULTE ALTELE

Mici ateliere meșteșugărești, mori, o fabrică de bere și spirt, întreprinderi textile, — e adevărat, destul de numeroase dar modeste — ,atelierele C.F.R. Nicolina, atelierele C.F.R. Pașcani și, în mare, cam astea erau zestrea și puterea industrială ale județului Iași în '44. O zestre nu grozavă și încă și aceea răvășită și hîrbuită de război. O putere alcătuită mai mult din dorință de viață și înverșunare decît din utilaje tehnice. Acesta a fost nivelul de la care au plecat ieșenii acum 30 de ani. L-am precizat fără nici o plăcere, ba, dimpotrivă, cu amărăciune, pentru că memoria mea nu poate uita imaginile sărăciei din primii ani de după război. Și totuși l-am precizat pentru că industria de azi a județului Iași nu poate fi înțeleasă fără termenul ăsta de comparație, recunosc, brutal.

Aș putea trece acum la cel de-al doilea termen de comparație — industria de azi a județului Iași — dar ieșenii au simțul istoriei în vine și în conștiințe, încît, din respect și dragoste pentru ei și felul lor de-a fi, am să

— Doamna inimii mele este cea mai frumoasă și-am să scriu aceasta pe un scut, să afle toată lumea!

încerc să le refac drumul, să-i spunem industrial, din aceste trei decenii spre care noi toți, cei care alcătuim poporul românesc, am simțit nevoia să ne întoarcem și să le privim cu judecată lucidă și cu sentimentalism pur și simplu omenesc. Deci, istorie industrială la Iași!

1948:
Imediat după naționalizare, producția fabricii «Țesătura» crește cu 11,2 la sută.

1949:
Se pune piatra de temelie la viitoarea filatură de bumbac aparținînd «Țesăturii».

1953:
Moment crucial în istoria fabricii «Textila»: este încadrat cel dintîi inginer.

1955:
Start în industria chimică: începe producția în primul pavilion al Întreprinderii de antibiotice.

1959:
Produsele «Țesăturii» sînt cerute de beneficiari străini. An de naștere al Întreprinderii de confecții.

1960:
Întreprinderea de uleiuri vegetale «Unirea» începe să producă.

1964:
Sediu nou pentru «Moldova — tricotaje». Întreprinderea de confecții «ieși» pe piața internațională. E adevărat, parțial, totuși începe să producă Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice.

1966:
Piatră de temelie la o nouă filatură a «Țesăturii». La Uzina electrică din Iași intră în funcțiune două grupuri de 25 MW; e doar un început al unei vaste dezvoltări.

1968:
La «Victoria» demarează producția de țesături tip mătase. La Întreprinderea de antibiotice începe producția de biostimulatori și antibiotice de semisinteză. Întreprinderea «Unirea» produce de două ori mai mult ulei comestibil decît s-a produs în '38 în întreaga țară.

1969:
Începe să producă Complexul industrial de morărit și panificație (fabrica CIMP). Cu șase luni mai devreme față de termenul planificat, Combinatul de fibre sintetice începe să producă.

1970:
Este dată în funcțiune o unitate de industrializare a laptelui, remarcabilă prin utilajele și capacitatea sa. Noile sectoare de industrializare a legumelor și fructelor — de la Iași și Hîrlău — înseamnă de fapt startul în producția masivă și variată de conserve a județului, pentru țară și străinătate. La Combinatul de fibre sintetice, o nouă secție: cea de fire poliesterice.

1971:
Combinatul de fibre sintetice a realizat — singur, singurel — producția globală industrială din '38 a județului Iași.

1972:
22 la sută din volumul de tricotaje de bumbac produse în țară este asigurat de unitățile județului Iași. La Combinatul de fibre sintetice, noi capacități: una de fire textile, alta de fire tehnice.

1973:
Întreprinderea de antibiotice se dezvoltă și se modernizează masiv și intens. Premieră industrială la Pașcani: Întreprinderea de tricotaje și perdele. La Iași, «Textila» își realizează în trei săptămîni producția ei din '49. Combinatul de fibre sintetice cucerește Steagul Roșu, Diploma de unitate fruntașă pe țară — locul I — și «Ordinul Muncii» clasa I.

1974:
Producția globală a Întreprinderii de uleiuri vegetale «Unirea» depășește cu 200 milioane lei capacitatea proiectată. Casă mare și nouă pentru o întreprindere fondată în 1786: Fabrica de bere și spirt: concomitent, firește, producție mult mărită și mult diversificată. Întreprinderea «Unirea» acoperă 16,5 la sută din producția de ulei comestibil a țării. În municipiul Iași au început lucrările la încă o fabrică de pîine. La Combinatul de fibre sintetice, o capacitate în plus de fire poliesterice. Întreprinderea de antibiotice, proiectată pentru fabricarea a patru produse, a ajuns la o producție de 135 sortimente. Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice, tot printr-un fel de binecuvîntată autodepășire, oferă beneficiarilor 56 produse în mai bine de 1 000 de sortimente și tipodimensiuni. Pe la jumătatea lui iulie, Uzina electrică din Iași dă sistemului energetic național 6,2 milioane kWh peste cifrele prevăzute în plan. Va începe să producă fabrica electronică de radioreceptoare, picupuri și magnetofoane «Tehnoton». Se lucrează la extinderea Întreprinderii metalurgice. Continuă procesul de extindere al Întreprinderii mecanice Nicolina, producătoare de utilaje grele. Printr-o Hotărîre a Consiliului de Miniștri, Întreprinderea de reparații auto se va reprofila, trecînd la producția de piese de schimb pentru mijloacele de transport auto. La Fabrica mixtă din Pașcani, la sfîrșitul semestrului, s-a realizat o producție suplimentară în valoare de aproape 4 milioane lei. La 3 iulie, I.M.M.R. Pașcani și-a îndeplinit planul pe patru ani din cincinal. Rezultate, la jumătatea anului, la Întreprinderea metalurgică din Iași: producție globală suplimentară de 5,7 milioane lei; tot peste plan — producție marfă de 12,7 milioane lei, 100 tone țevi, 1 800 tone profiluri; productivitatea muncii este depășită cu 2 131 lei. Tot în iulie — cînd am fost acolo să-mi fac documentarea — la turnătoria Întreprinderii mecanice Nicolina producția de oțel brut depășise cifrele planului cu 21 la sută.

Fără îndoială, tentativa mea sinoptică nu-i completă. Sînt ani despre care n-am adunat date și sînt întreprinderi — de pildă cea metalurgică și cea mecanică de la Iași, ori cea de material rulant de la Pașcani — despre care am făcut prea puține referințe, față de însemnătatea lor. Ba chiar nici despre întreprinderile mai des citate n-am spus tot. Nici nu era posibil, pentru că monografia aceasta e în limitele unui articol de revistă și nu — așa cum ar merita — între acelea ale unui volum. Dar esențial este altceva: sensul și amplitudinea plinii dezvoltări industriale ieșene, în deceniile noastre de construcție socialistă. Un esențial care, trag nădejde, rezultă și din ce am reușit eu să adun în aceste pagini.

LA ÎNCEPUT A FOST DOAR CALUL

La început a fost doar calul, cu toate că mai erau și **spicole** și **viță-de-vie**, cu alte cuvinte **pămîntul**.

Ce-i drept, un pămînt care nu se bucura — ca azi — de sisteme de irigații care să-i asigure apă la timp pe mai bine de 15 500 hectare din întreaga lui suprafață; un pămînt care nu era apărat — ca azi — de eroziuni, mulțumită unor sisteme de îndiguire-desecare, ca acelea de la Hălăucești, Ciurea, Răchiteni, Bîrnova, Trifești-Sculeni, bazinul Vasluiețului, bazinul Stovnicului; un pămînt care nu era — ca azi — apărat de rîdurile urîte și păgubitoare pe care le pot provoca ravenele, apărat prin plantarea de puieți din specii silvice pe zeci de hectare, prin realizarea altor zeci de kilometri de benzi înierbate, prin nivelarea unor suprafețe frămîntate, prin construirea de baraje. În fine, un pămînt care producea și holde de spice, dar nu cu productivitatea de azi; și care producea și struguri, dar nu într-o asemenea măsură încît să fie posibil să se exporte zeci de vagoane de vin în U.R.S.S., în Japonia, în S.U.A., în Canada, în Venezuela și în Noua Zeelandă. Ca azi.

•

La început a fost doar calul, cu toate că mai erau — și încă în ce splendidă măsură erau! — și **cultura, știința, artele, învățămîntul**. Exclamația mea din fraza de mai sus nu-i banal retorică, ci corespunzătoare unui mare adevăr. Un adevăr care n-a putut fi depășit decît de adevărul anilor construcției socialiste. Al anilor în care s-au edificat zeci de școli, în care s-au construit noi corpuri de clădiri pentru Universitate și pentru Institutul agronomic, în care s-au construit și continuă să se construiască un nou institut politehnic și noi clădiri pentru cel de medicină, precum și ansambluri întregi de cămine studențești. Adevăr al anilor în care numărul studenților și al elevilor a ajuns la ordinul zecilor de mii. Adevăr al anilor în care învățămîntul s-a diversificat în zeci de facultăți și în zeci de licee și școli profesionale, potrivit cerințelor vieții în această epocă a revoluției științifico-tehnice. Adevăr al anilor în care revistele ieșene și cărțile Editurii «Junimea» sînt recunoscute ca prestigioase în întreaga țară. Adevăr al anilor în care cultura ieșeană a cunoscut o dezvoltare realmente multilaterală și intensă. Adevăr al anilor în care învățămîntul și cercetarea au făcut corp comun cu unitățile productive ale industriei. Și, dacă acceptați, adevăr al acestui an '74 în care, printre atîtea alte evenimente ale vieții ieșene, a fost și acela în care — desființînd încă o prejudecată și făcînd încă un gest de dăruire către România — studentele-ostaș ale anului întîi al Centrului universitar Iași au depus, pe stadionul «23 August» și-n condiții de solemnă sărbătoare, jurămîntul militar. Poate n-aș fi ținut să amintesc de momentul acesta, dar el se înscrie și face dovadă a stării de spirit revoluționar care înnoiește în zeci de chipuri cetatea culturală a Iașilor.

•

Cum am mai spus, la început a fost doar calul. Și totuși, eu am să închei articolul cu el. După cum probabil ați observat, informațiile din această micromonografie ieșeană le-am structurat în jurul celor patru categorii de simboluri care alcătuiesc stema județului Iași.

Pretextul acesta de meșteșugar al gazetăriei a avut însă și un cusur: nu v-am oferit date despre multe alte domenii în care ieșenii au cu ce se mîndri.

Iată, de exemplu, capitolul construcțiilor civile: cartierele de blocuri de locuit din Iași — Țuțora, Nicolina, Socola, Copou, Păcurari, Tudor Vladimirescu, Dimitrie Cantemir, Tătărași și, mai recentul, Alexandru cel Bun, cu cele 9 500 de apartamente ale sale; apoi magazine, sedii pentru întreprinderi, poduri, șosele și — ocupînd un loc aparte — lucrările de restaurare a foarte numeroase clădiri și monumente istorice. Orașul a crescut — fără glumă — în lungime, în lățime, în înălțime și-n adîncime; în civilizație materială, în comoditate a traiului și în frumusețe edilitară. Ba chiar și-n privința populației: față de cei 102 872 locuitori ai săi din 29 decembrie 1930, el are azi — mai precis a avut la 1 ianuarie 1974 — 205 639 locuitori, la care trebuie adăugată și populația de zi a navetiștilor, numărînd și ea vreo 50 000 de «suflete» concret, modern și eficient «krătăcitoare».

Ce-am spus despre municipiul Iași este — firește, păstrînd proporțiile — valabil și pentru restul județului. Pentru că întreprinderi moderne și blocuri noi de locuințe s-au făcut și la Pașcani, și la Hîrlău, și la Tîrgu Frumos. Pentru că locuințe noi — fără etaj, dar c-un confort orășenesc — s-au construit și-n satele județului. Pentru că șoselele asfaltate au împînzit județul. Pentru că monumente istorice — Palatul de la Ruginoasa, de pildă — s-au restaurat și «la țară».

Dar să revenim la calul ieșean care a fost o lungă perioadă unicul simbol de pe vechea stemă a acestui județ și care, dealtfel, a fost lăsat — e adevărat, doar într-un colț — și pe actuala stemă a județului.

Care-i soarta calului azi, în județul Iași? Întrebarea poate părea nătîngă, dar o să vedeți că ea poate căpăta și un răspuns serios. Așa cum mi l-a dat mie tovarășul inginer **Dumitru Rotaru**, șef al serviciului creșterii animalelor din cadrul Direcției generale pentru agricultură a județului, deci un specialist avizat:

— Firește, rolul calului a scăzut, mecanizarea trecîndu-l pe locul doi. Însă el e totuși necesar în zonele de deal, cum sînt cele ale noastre. E folosit mai mult în perioadele de vîrf de lucru, iar în general pentru transporturi mici. Cooperativele agricole de producție din județ au doar vreo 10 000 de cai. Cei mai buni cai și cei mai buni crescători sînt pe valea Moldovei — la Moțca și Miroslovești; pe valea Siretului — la Hălăucești, Mogoșești, Mircești, Al. I. Cuza și Oțeleni; pe Prut, la Bivolari. De vreo trei ani încoace, de prin aprilie și pînă-n august, aducem 14 armăsari din județul Neamț ca să îmbunătățim rasa calului local. Îmbunătățirile se și simt: o mărire a taliei și-o creștere a forței de tracțiune. Dar întotdeauna calul moldovenesc s-a caracterizat prin talie mică, prin rezistență, prin hărnicie și prin vigoare. Un bun cal pentru deal. Calul cu care oștenii lui Ștefan au păstrat libere ținuturile acestea.

Într-o «Flacără», de data asta «a Iașului», cumpărată chiar pe peron, cînd plecam, am citit un articolaș cu următorul titlu: «La Iași — primul concurs internațional de călărie». Pe scurt, scria acolo că echipa ieșeană a bătut-o pe cea cehoslovacă din Slavia Presov, iar Gioconda Pînzaru, pe calul «Argint», a făcut furori feminino-cabalino-sportive. Mulțumită veștilor astea — evident, referitoare la cai — cu toate că plecam din Iașul meu, zîmbeam, așa, de unul singur.

NELU IONESCU ■

Fotografie de PETRE POPOVICI ■

Mă numesc **Constantin Nenciu** *și am acum 52 de ani. Lucrez ca șef de atelier la secția motor din cadrul întreprinderii «Tractorul» din Brașov. M-am născut în comuna Bezdead, în apropiere de Târgoviște. Pe tata nu l-am știut decît din poză. A murit în timpul războiului. Familia noastră nu prea a fost cruțată de soartă. Dar trebuia să trăim și numai bieta mama știe cît s-a chinuit ea noi, singură, fără sprijin de bărbat.*

De copil am început să lucrez, ca să cîștig o pîine. Am ajuns ucenic la întreprinderea «Concordia» Moreni, apoi, în 1940, am venit la I.A.R. Brașov. Erau vremuri tulburi pe atunci, era multă spaimă și neliniște. În martie 1943 am fost încorporat. După război, am revenit în uzină. Uzina fusese bombardată, erau numai ruine și gropi peste tot locul. Anii aceia au fost tare grei, dar am muncit din răsputeri, pentru că era interesul nostru. Și încet-încet, clădirile s-au ridicat la loc, gropile au fost astupate și numai în amintirea noastră au mai rămas grozăviile de atunci. Azi treci pe cîmpul din fața uzinei și habar n-ai că pe acolo erau numai gropi de bombe.

În 1956 am făcut școala tehnică de maiștri. La seral. Din 1961 sînt membru de partid. Am doi băieți și o fată. Am și nepoți. Acum, în anul în care se împlinesc 30 de ani de la Eliberare, în anul în care are loc Congresul partidului, m-am gîndit să scriu undeva ca să spun că am încredere că niciodată copiii aceștia nu vor mai cunoaște suferințele pe care le-am îndurat noi.

La Spitalul din Tîrgu Frumos a avut loc solemnitatea înmînării certificatelor de absolvire a cursurilor de Cruce Roșie unui numar de 34 de tinere relatează **Păpuș-oiu Dumitru,** *activist cultural din Tg. Frumos, județul Iași. Corpul profesoral a fost constituit numai din medici din localitate. Cu această ocazie elevele au adus calde mulțumiri directorului cursului, dr Pănescu Traian, și profesorilor medici Mihai Constantin, Nadalu Gh., Ionescu Elena, Ojoc Ioachim și alții. Aceste tinere cadre calificate la locul de muncă vor deservi zona Tîrgu Frumos.*

Sînt **Vasile Deac** *și am 45 de ani. De 7 ani sînt primar al comunei Bogdan-Vodă din județul Maramureș. Înainte, comunei i se spunea Cuhea. Noi am cerut să i se pună numele de Bogdan-Vodă în amintirea voievodului. Rumele unei biserici din timpul său s-au păstrat. Au mai rămas și ruinele cetății lui Bogdan-Vodă pe un deal. De aici a pornit voievodul în Moldova.*

În comună, acum, sîntem cam 5 000 de oameni. Și noi ne încălzim la soarele socialismului, chiar dacă sîntem în nord, mai departe. Față de anii grei de dinainte s-au făcut multe. Și încă se mai pot face prin străduința întregii noastre obști. Bogdan-Vodă a devenit nu demult sat turistic. Pe lîngă vorbă, port și obicei, pe care le-am păstrat atîta vreme cu mîndrie, trebuia să facem și noi ceva la rîndul nostru. De aceea m-am bucurat cînd s-a aprobat să se deschidă aici o secție de țesut covoare maramureșene și de tip oriental. 500 de femei învață acest meșteșug. O să mai fie și o secție de împletituri din nuiele. Comuna se înalță așa cum o visăm, și cei ce vin în urma noastră se vor mîndri cu noi, așa cum și noi ne mîndrim cu moșii și strămoșii noștri.

*

Sînt **Lupășteanu Alexandru** *din Sibiu, Calea Turnișorului 34. Rîndurile de mai jos le aștern pentru a salva un bun neprețuit pentru viața omului: brodul, mîndria pădurilor noastre. Acest arbore, folosit cu prilejul sărbătorilor de iarnă, este dorit de fiecare dintre noi. Atunci se produce un adevărat masacru în pădure și prin parcuri, atît de către ocoalele silvice, cît și de către braconieri. Dorim oare ca urmașii noștri să jindurască după brad așa cum jindurm noi acum după cedru?*

Încă din vechime, japonezii au reușit să dirijeze viața plantelor, creînd arbori pitici.

Și oamenii de știință ai țării noastre au produs lucrări cu renume mondial și sînt absolut sigur că dacă se lansează problema de a se crea «bradul pitic» o vor rezolva în mod strălucit. Problema pare în aparență minoră, dar privită mai profund și de oameni competenți se va înțelege importanța și gravitatea ei. O singură privire de ochi în piață și pe la colțuri de stradă, aruncată în preajma sărbătorilor de iarnă, apoi după trecerea sărbătorilor, pe la porțile caselor mici și mari, prezintă un document tulburător. Avînd dimensiunile mici, de circa 1.50 m – 2.00 m, acest brăduț va putea fi crescut, ca și lămîiul, în casă, seră, verandă, astfel încît va putea servi ca pom de iarnă, pentru mai multe generații cu ocazia sărbătorilor din anotimpul iernii. Iar peste an, va purifica aerul din încăperi cu parfumul lui. Cu timpul va deveni o plantă indispensabilă oricărei familii. Avantajele nu se cunosc încă pe deplin, dar se presupune că sînt mari. În primul rînd ocoalele silvice vor fi beneficiarele. Se pune însă întrebarea ce spun oamenii noștri de specialitate? Se găsește careva să încerce să rezolve în timp această idee sau problemă?

*

L-am cunoscut pe Neculai Panait, acar, feroviar de 34 de ani la oceași unitate. 34 de ani la ace și macaze înseamnă de două ori mai mult. înseamnă nopți de veghe pentru ca trenurile să circule în siguranță. Am cunoscut, într-o zi din luna lui «cuptor», un bărbat, un acar. Avea ochii luminoși. Și am citit în ochii lui biografia unei gări și mi-am spus că, și astăzi, calea ferată făurește eroi cu chip obișnuit, caractere minunate, demne de tradiția glorioasă a înaintașilor, ne scrie **Filioreanu Florin,** *din Bacău, bd. 23 August nr. 18.*

*

Sînt **Roca Martin,** *din Bacău. În anul 1968 am primit de la întreprinderea de bere și sifon din Bacău, unde lucrez, o garsonieră în str. Gării nr. 54, bloc C/3, etaj I, ap. 10, în care locuiesc și la această dată. În prezent am o familie alcătuită din cinci persoane: eu, soția, doi copii sub 4 ani și mama de 64 de ani, care are grijă de cei doi copii în perioada cît sîntem la serviciu. În luna decembrie 1973 am convenit cu vecinul meu, Popescu Ioan, cu domiciliul tot în str. Gării nr. 54, bloc C/3 etaj I, ap. 11, să facem un schimb de locuință, după care, la data de 28 decembrie 1973, am depus dosarul cu toate actele necesare la Consiliul Popular al municipiului Bacău spre aprobare. Acest dosar a fost trimis la oficiul spațiul locativ pînă pe 24 iunie 1974, cînd a fost pentru prima dată supus spre rezolvare Comitetului executiv. La data de 19.07.1974 am fost anunțat telefonic că dosarul nu a fost aprobat. Menționez că timp de 6 luni cît a fost ținut dosarul la spațiul locativ, am pierdut mai mult de o lună de zile umblînd pe la ușa spațiului locativ, dar am fost amînat de pe o zi pe alta. Consider că schimbul de locuință în cazul nostru este admis prin lege. Cinci persoane ar urma să treacă într-un apartament cu două camere, iar respectivul Popescu Ioan, care este singur, să treacă în locul meu, într-o singură cameră.*

*

Mă numesc **Constantinescu Doina,** *am 18 ani și locuiesc în București, Calea Văcărești 61, sector 4. Doresc din tot sufletul să mă ajutați pentru a-mi găsi surioara pe care am pierdut-o de la vîrsta de patru ani. Atît eu cît și sora mea, fiind părăsite de mama, am fost date la cămin în București. Sora mea a fost dată în căminul 1 Lucaci, iar eu la căminul 5 din str. Traian 144, sector 3. După cîtva timp, tov. directoare a căminului nr. 1 a lăsat să fie înfiată de o anumită familie pe care nu o cunosc nici acum. Pe sora mea o chema Constantinescu Gabriela și acum are vîrsta de 13 ani, născută în anul 1961, la 6 ianuarie la Cernavodă.*

*

Mă numesc **C.N. Debia** *și locuiesc în Ploiești, str. Gh. Doja nr. 30. Vreau să vă informez că în orașul nostru se află un pian vechi asemănător cu cel descris de Pîrvu Constantin, din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, în revista «Flacăra» din 20 iulie a.c., dar mai mare și mai vechi. Este un pian masă (Tafelhammerklavier) paralelipipedic, «cu claviatura asimetrică așezată spre stînga» și cu coardele orizontale perpendiculare pe clăpănele; portaua exterioară este construită din lemn de mahon lustruit. A fost construit prin anii 1815–1820 de factorul F. Kaeferle din Stuttgart.*

A aparținut familiei Bărcănescu și a fost cumpărat de «Dumneaei Catinca, soția lui Ienache Bărcănescu-Mogoșescu, vel vornic de Poliție» La acest pian au cîntat copiii Bărcănești și, mai ales, Dimitrie «Colonelul» (1838–1885), bunul prieten al lui N. Filimon, romancierul și muzicologul.

Pianul a fost așezat în București în casa din ulița Doamnei (fosta Cameră de comerț, azi Biblioteca Centrală); de prin anii 1840, cînd Scarlat Bărcănescu, devenit ispravnic de Prahova, a locuit la conacul din Bărcănești (la marginea sudică a municipiului Ploiești), pianul s-a aflat în acest conac.

Urmașii acestei familii Bărcănescu, fiii Anichii, căsătoriți cu Eliat, au vîndut acest pian unei profesoare de muzică (prin anii 1910–1912). Mai tîrziu, pianul se afla în posesia unor lăutari din emahalaua Panelimon», de la care a fost achiziționat de regretatul profesor Nicolaie Simache, pentru secția de exponate muzicale a Muzeului de istorie al județului Prahova.

Azi, acest pian, care poate fi reparat, se află în depozitul acestui muzeu și va fi fără îndoială expus în noua și arătoasa clădire a muzeului în curs de amenajare. Datin aceste informații de la decedatul profesor de muzică Ion Cr. Danielescu, care a avut relații cu familia Eliat, în copilăria sa.

*

Mă numesc **Olariu Gheorghe,** *domiciliat în comuna Tîrnova, satul Drauț, nr. 216, județul Arad. Sînt vechi apicultor, dau statului cantități însemnate de miere, iar statul mă stimulează prin credite și bunuri materiale necesare dezvoltării apiculturii. Dealtfel, și în satul nostru, situat la poalele Munților Zărandului, se continuă tradiția stupăritului încă din cele mai îndepărtate vremuri.*

În vara anului 1972, Centrul de protecția plantelor Arad, filiala Ineu, fără o anunța organele locale sau apicultorii, au trecut la stropirea porumbiștilor în livezile satului Drauț și Arăneag, fapt ce a cauzat moartea a zeci de mii de albine, producînd pagube atît apicultorilor cît și C.A.P.-ului, prin faptul că polenizarea în care albina joacă rolul binecunoscut nu a avut loc.

Am prezentat instanței Ineu și Arad această situație însoțită de actele eliberate de organele locale ale puterii de stat care atestă textual cele arătate mai sus.

Cetățenii nu au cerut despăgubiri, ci măsuri preventive pentru asemenea situații.

Din păcate, sentințele care s-au dat absolvă de orice răspundere pe cei care încalcă legile clare ale statului nostru și au brodus daune atît apicultorilor în mod direct, cît și statului indirect.

*

Mă numesc **Croitoru Maria.** *În anul 1973 am absolvit Facultatea de industrie ușoară, fiind pe lista meditor undeva la mijloc; de aceea la repartizare nu am putut obține un post în Moldova, a la Întreprinderea textilă Slatina în ziua de 12 septembrie 1973 m-am căsătorit, soțul meu numindu-se Croitoru Nicolae din Bacău, cu repartiția la Întreprinderea mecanică de material rulant Pașcani. După două săptămîni, eu am plecat spre București, pentru a-mi efectua stagiul de un an la Filatura română de bumbac, întreprinderea din Slatina nefiind construită încă, iar soțul meu pentru satisfacerea stagiului militar de 6 luni După efectuarea stagiului, am început demersurile pentru a fi împreună. Vă mai scriu că voi avea un copil și că acest copil trebuie să aibă un tată, că vreau să crească un copil cinstit și corect ca tatăl și mama lui, că avem 30 de ani și că vrem să avem căminul nostru, că ne-am căsătorit din dragoste și nu din interese meschine, că nu vreau să se strice această căsătorie pentru tot aurul din lume.*

Răspunsul Centralei Industriei Bumbacului: *Asigurarea cu cadre de specialitate cu studii superioare a obiectivului de la Slatina a fost realizată prin repartiții din învățămîntul de stat în proporție de 1/5 din necesarul prevăzut de proiect, restul de cadre urmînd să fie asigurat prin transfer din unități cu același profil din țară. La această dată doar 3/5 din necesarul de cadre cu studii superioare este asigurat.*

Pînă la intrarea în funcțiune a unor secții, absolvenții promoției 1973 au efectuat stagiul în unități similare. În prezent, aceștia au fost chemați la Slatina. Printre acestea se află și tov. ing. Croitoru Maria căreia, pentru rezolvarea situației familiale, i s-a asigurat post corespunzător soțului și apartament din cota repartizată unității în localitate.

*

Anul trecut a apărut o carte tehnică de mare interes, dar editată într-un tiraj restrins, ne scrie **Hodiș Nistor,** *bl. H1, sc. 1, et. II, ap. 7, Motru, județul Gorj. E vorba de «Îndrumător pentru ateliere mecanice». Cartea e necesară oricărui lăcătuș, unui maistru din același domeniu însă îi e indispensabilă. Am încercat să intru în posesia unui exemplar din această lucrare, am colindat toate librăriile din București, Cluj și Oradea, peste tot am fost întîmpinat parcă aș fi căutat un O.Z.N. Rugămintea mea e ca Editura tehnică s-o includă în planul de reeditări. E în folosul multor oameni.*

*

Aș vrea să fac cunoscută o inițiativă care merită să fie urmată, ne scrie **Balaci Maria,** *asistent farmacist principal de la punctul farmaceutic nr. 9 Ișalnița–Dolj. În colaborare, cooperativa agricolă de producție Ișalnița, circumscripția sanitară și unitatea farmaceutică din Ișalnița au confecționat în anul 1972 legitimații speciale pentru bătrînii pensionari ai C.A.P.-ului care au dreptul la consultații, spitalizare și medicamente gratuite.*

Fiind în posesia unei astfel de legitimații, bolnavul nu mai este obligat să meargă de la unitatea sanitară la sediul C.A.P.-ului pentru a solicita adeverință ori de cîte ori are nevoie, creînd greutăți și întîrzieri în consultații. Personalul C.A.P.-ului nu mai este deranjat zilnic cu eliberarea acestor adeverințe. Nu se mai consumă multă hîrtie, iar în cadrul circumscripției sanitare nu se mai întocmesc dosare speciale cu asemenea adeverințe. Posesorii acestor legitimații beneficiază de asistență medicală și în cadrul policlinicilor.

Propun ca astfel de legitimații să fie tipărite de Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție București și să fie aplicate în toată țara, făcînd parte din nomenclatorul imprimatelor dirijate.

*

În 1969 au început în satul nostru lucrările de electrificare în urma unei contribuții bănești achitate de cetățenii comunei – ne scrie **Pîrvu D. Dumitru,** *în numele unui grup de locuitori ai satului Mărginenii de Sus, comuna Dărmănești, județul Dîmbovița. I.R.E.P.-Moreni care a executat lucrarea nu și-a dus însă la bun sfîrșit sarcinile ce-i revin în sensul că a executat rețeaua numai pe ulițele principale. Pe celelalte uliți lucrarea a fost lăsată baltă, totuși pe o parte din ele cetățenii au extins rețeaua prin noi cheltuieli proprii Actualmente ar mai fi de extins rețeaua pe circa 350 m, dar .. după aproape cinci ani nimeni nu a venit să se intereseze cel puțin de acest lucru.*

Ne întrebăm și noi unde sînt banii pe care i-am dat la început și de ce nu se extinde rețeaua electrică pe toate ulițele satului?

*

Mă numesc **S. Andrei,** *de meserie controlor tehnic de calitate, am 59 de ani, locuiesc în Zărnești, str. 7 Noiembrie nr. 5, județul Brașov. Solicit prin intermediul dumneavoastră Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, care are sub tutela sa fabricile de celuloză și hîrtie, să studieze fabricarea celulozei din tulpini de porumb. Nu am mijloace și condiții să pot face singur probele. În afirmația de mai sus mă bazez pe construcția acestor tulpini de porumb care se aseamănă foarte mult cu tulpinile de trestie din deltă, din care se fabrică celuloză. A descrie în continuare cîtă economie de material lemnos s-ar face, cîte avantaje ar aduce statului nostru, ar fi de prisos.*

*

În anul 1972, Întreprinderea de transporturi auto–Pitești a deschis un traseu pe ruta Pitești–Băbana–Richițele de jos, fiind deservit de un autobuz care efectua cinci curse pe zi – scrie **Minoiu Ion,** *din Pitești, cartier Trivale, bl. 2, sc. C, ap. 22. De la început, o parte din locuitorii comunei Băbana s-au declarat nemulțumiți de faptul că, în special dimineața, cînd autobuzele pleacă de la cap de linie (sat Richițele de jos), se ocupă toate locurile și uneori întreg autobuzul, ei fiind obligați să călătorească în picioare Pentru aceasta au căutat metode pentru a împiedica desfășurarea corespunzătoare a transportului de călători așa cum este prevăzut, pînă în satul Richițele. Astfel, nu s-au luat măsuri de întreținere în bune condițiuni a drumului pe o secțiune de 2–3 km pe teritoriul comunei Băbana, pentru ca astfel autobuzele să nu mai poată circula pînă la Richițele, drumul fiind impracticabil.*

În urma mai multor reclamații din partea locuitorilor satelor amintite și chiar a intervenției Consiliului popular al comunei Cocu, în primăvara anului 1974, Consiliul popular Băbana a luat măsuri de pietruire a drumului menționat, dar în prezent autobuzele tot nu mai ajung la Richițele Cauza? În luna iunie a.c., în urma unei ploi torențiale, apele au deteriorat un podeț pe la mijlocul satului Băbana și nimeni de atunci nu a luat măsuri de redresare a situației.

Este cazul să subliniez importanța ce o au cursele zilnice de autobuz, în aceeași măsură și pentru locuitorii comunei Băbana, cît și pentru cei din Richițele.

De aici rugămintea pe care o avem față de cei în drept, eu și locuitorii satelor amintite, de a se menține în permanență în stare practicabilă drumul pe tot traseul Pitești–Băbana–Richițele.

POȘTA REDACȚIEI

Soveja Romeo — București. Așa e: nu e just. Acționați în spiritul și cu ajutarul legii. **Domokos Iulian — Luduș.** Aveți idei, chiar și talent. Nu mai reveniți. **Corlățeanu Mircea — Galați.** Nu ne-ați deranjat. Terence Stamp. **Tipănuț Elena — Oradea.** Aveți dreptul la mai mult decît *cum dram de fericire*. Procedați fără ocolișuri. Curaj! **Sandru Petru — Lunca de Sus.** Am transmis scrisoarea cercetătorului respectiv. Dacă vă răspunde, înseamnă că e de acord să corespondați. **Prunescu I. — București.** Așa e. niște paraziți! **B. Nini — Bacău.** Deci dumneavoastră vă place! Nouă nu. Nu vă facem nici o vină însă. Dumneavoastră de ce ne faceți nouă? **Bardu Ion — Petrila.** Întrebați: *Eu în cine trebuie să cred: în prezentarea dumneavoastră elogioasă (la fel ca și aceea a lui I. Băieșu), a redactorilor de la televiziune care mi-au lăudat desenele în două emisiuni, a revistelor cu care am colaborat sau în membrii comisiei de admitere care cine știe cît timp vor zice nu?* Răspund în loc. În felul lui, fiecare are dreptate. Dacă ați înțelege asta, nu v-ați da bătut... **Voicu Frăsina — Tătăranu, Vrancea.** Nu vă grăbiți. Dacă într-adevăr iubiți geografia. **Rusu Emil — Lunca Ilvei, Bistrița-Năsăud** Revista noastră apare în fiecare săptămînă. Chiar dacă ninge.

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

1. Să fixezi drumul unui cablu, este nevoie și de o asemenea incursiune.

2. Aceasta este doar o încercare, sarcina adevărată este mai mare.

3. Prins între atâtea mâini meștere, sistemul de rulare al funicularului trebuie să asculte.

Fotografii de ELENA GHERA

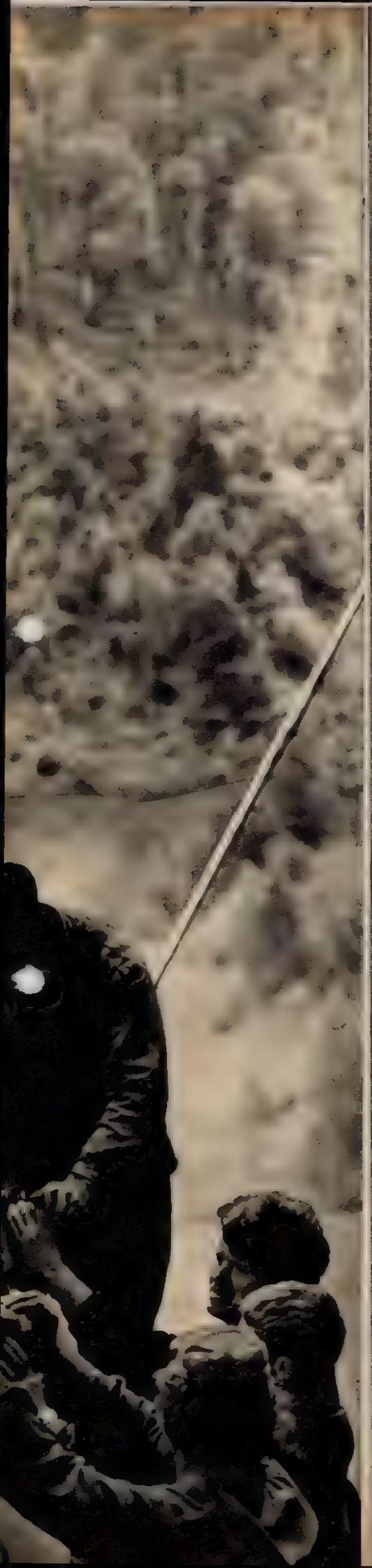

ÎN BUCEGI, CABLURILE FUNICULARELOR CÎNTĂ CA STRUNELE UNOR VIORI

— Oprește, Neacșule, că iar s-a tocit cabestanul (rolă pe care se înfășoară cablul trăgător al funicularului). Se roade ca o cîrpă în fiecare săptămînă. Ce fel de oțel o mai fi și ăsta? Nu-i vorbă că nici funicularul nu stă o clipă: coboară, urcă, coboară și iar urcă, de fiecare dată cu cîte patru «cubice». Sus, acolo, în parchetul de exploatare, brigada lui Teodor Pelin doboară ca nebunii arbore după arbore...

După aproape o oră, un TV galben, pe care scria «Asistență tehnică», cu un tînăr la volan și altul alături, rulează în viteză spre parchetul de exploatare Valea Lungă din sectorul forestier Rîșnov. Funiculariștii Ion Gr. Bucșe și Gheorghe Chelemen demontează în grabă o parte din instalația funicularului, iau piesele defecte în mașină și se întorc cu aceeași viteză spre atelierul central de întreținere și reparații al sectorului de exploatare din Dîrste. Aici, la «central», se consultă cu maistrul Ștefan Feher, cu lăcătușul Alecu Georgescu, cu strungarul Carol Benedec: «Fraților, așa nu se mai poate, trebuie să găsim un oțel mai tare din care să confecționăm cabestanele. Altfel nu mai facem față reparațiilor».

Propunerea lui Chelemen nu e rea și ca urmare se alege un oțel superior care, după prelucrarea la strung, se călește. În felul acesta își va mări duritatea și va rezista mai mult. «Și ai grijă, Benedec, că trebuie confecționat cît mai repede — subliniază Chelemen; oamenii lui Pelin nu ne așteaptă. De anul trecut, de cînd acesta a cîștigat concursul european al fasonatorilor mecanici, întreaga echipă a devenit de nerecunoscut. Fiecare vrea să-și întrecă șeful. Așa că, dacă funicularul staționează mai mult de o zi, o să ne trezim cu un munte de bușteni și o să-i zicem cu toții muntele lui Pelin. Știți doar că în parchetul din Valea Lungă scos-apropiatul buștenilor se face cu funicularele».

Cum de am poposit aici? Aflasem de la inginerul Gheorghe Barbu, directorul adjunct al Întreprinderii forestiere de exploatare și transport-Brașov, că la funiculare lucrează mai mulți tineri. Unii dintre ei, prin eforturile pe care le depun pentru funcționarea din plin a utilajelor, prin maturitatea cu care acționează în rezolvarea unor situații-limită, și-au atras prețuirea unanimă a colectivului, a întregului sector forestier. Gheorghe Chelemen este unul dintre aceștia. Un exemplu de dăruire, de disciplină și seriozitate în muncă. Îl văzusem în ziua aceea la volanul mașinii, la demontat cabestanul, îl văzusem sudînd, și n-am putut să nu-l întreb: — Cîte meserii ai? Și el începu să mi le enumere pe degete: «Știu șoferie, electricitate, lăcătușărie, fierărie, știu să sudez. La noi e bine să știi să faci de toate, pentru că se cere să faci de toate». Și răspunsul acestui tînăr, care abia a depășit vîrsta de 30 de ani, nu sună a laudă. IFET-ul-Brașov are șapte sectoare. Condițiile grele în care se exploatează pădurile aici, lipsa drumurilor accesibile au determinat conducerea întreprinderii să transporte bușteni cu funicularele. Sînt peste 50 de funiculare și din 50 nu e zi să nu se defecteze unul. Și Chelemen aleargă de la funicular la funicular cu piesele în spate. Mîine este chemat de cei de la Cernatu; tehnicianul G. Parcaș îl roagă cu mîna pe inimă să nu-l amîne. Poimîine va fi la Codlea, la inginerul Olteanu. Pleacă de acasă la ora cinci dimineața și se întoarce seara tîrziu. Ziua trecută ne-am trezit cu el aici, la Săcele, încă de la ora patru. Școală, Carol, îmi zice, că pînă la ora șapte trebuie să terminăm căruciorul experimental. M-am sculat, am venit la atelier și pînă la șapte a fost gata. Pe urmă el s-a urcat la volan și a plecat cu căruciorul la Gurghiu. Dar de multe ori se întîmplă să dormă în sector. Noi glumim uneori și zicem: măi, Chelemen, tu ai argint viu în palme. Știți ce a făcut? Ca să nu stea pe loc nici acasă, cînd se întîmplă să vină mai devreme, și-a cumpărat o casă veche și tot timpul îi face cîte ceva. Iar noi glumim: măi, Ghiuri, ai să faci din ea un palat și-o să te dea la ilicit. Și el rîde și își vede tot de-ale lui». (Carol Benedec)

Nu este tînăr care să fi lucrat alături de Gheorghe Chelemen și să nu fi învățat meserie. «Numai să vină cu ea îl trage inima». O dată s-a dus în comună la el, la Comandău, și a vorbit cu mai mulți tineri să vină cu ei la atelier. Părinții nu prea erau de acord: cacolo, la Brașov, băieții se pot lua și de rele». A insistat și cei care l-au însoțit au devenit buni mecanici de funiculare.

*

Aici, în sectorul Valea Lungă, lîngă Cheile Postăvarului, unde am văzut alpiniști cucerind centimetru cu centimetru peretele abrupt și temător, de patru zile nu s-a arătat soarele. O ploaie mărunță, o «ploaie ciobănească», îți pătrunde în oase. Ion Gr. Bucșe, șeful funiculariștilor, ajutat de tinerii Gheorghe Popa, Nae Voinescu și Ionel Neacșu, montează cabestanul. E ora șapte seara și plouă și Bucșe îmi spune că cineva «a uitat robinetul deschis aici la munte și a plecat la Eforie Nord». Asta numai așa, să-i întărîte sciatica asta care de 20 de ani, de cînd montează și demontează funiculare prin toți munții și văile României, s-a îngroșat ca o curea și-i încinge mijlocul. Și tot îți mai lubești meseria, Bucșe? «O iubesc, dorhnule, cu toate distanțele, casa mea e tocmai pe Valea Doftanei, mai sus de Telega, cu toată izolarea muntelui, cu toată asprimea acestei munci. O iubesc de la 28 mai 1955, cînd împreună cu echipa mea am montat, la Valea Seacă, primul funicular din tot sectorul. În 1956 am mai montat șase. Apoi, la 1 august 1957, am montat funicularele de la Sebeș-Monează; la 12 septembrie 1957, pe cele de la Petroșani, în 1958, vreo zece la Deva. În total, cam vreo 30 de funiculare».

Cu fiecare funicular, cu fiecare cablu întins, Ion Gr. Bucșe și-a cucerit faima de cel mai bun. Se vorbește despre el în întreprindere, în minister, în tot sectorul. Cine nu-l cunoaște? Pe toată Valea Lungă plouă și Bucșe mă cheamă mai lîngă el să-mi arate o probă de cablu. Înainte o făcea cu aparatul, dar după 20 de ani își permite să o facă așa fel: privește curbura firului, apoi la o cheie mecanică și-i lovește. Cablul întins scoate un sunet unduit, amplificat în spațiul pur al muntelui, un sunet care seamănă cu o împușcături repetată. Bucșe ascultă atent, ca un virtuos, cu urechea aplecată peste cablu și spune: «bravo, băieți». Apoi rîde fericit și eu îmi dau seama că are harul meseriei și e bolnav de patima ei.

— Am și eu un necaz, că tot omul are unul: am acasă, la Brebu, o vacă și o vițică și trebuie să le cosesc fîn pentru iarnă. Dar cu ce să cosesc, că de trei luni caut o coasă și nu o găsesc.

Bucșe are de matisat un cablu. Este singurul specialist în arta asta, pentru că este, într-adevăr o, artă — ne spune inginerul Ion Ilie. Înnădirea cablurilor de 9-13-20-27 mm în diametru este foarte pretențioasă. Lițele trebuie să aibă aceeași ordine, să fie împletite perfect. Bucșe reușește să matisească cu o singură pană metalică, un fel de ighiță. E ca un pescar care știe să-și împletească singur, cu precizie, năvodul.

*

Ionel Neacșu nu-mi răspunde. Deși l-am întrebat de cîteva ori de cînd lucrează în Bucegi. Schimbă uleiul la motorul tractorului care acționează funicularul și-l ceartă pe Chelemen. «Bine, mă, omule, mi-ai spus că vii la prînz și eu te aștept de aproape o zi. Ba, am mai mers și doi kilometri pe jos, pînă la «cheie», crezînd că ai ajuns pînă acolo și nu poți trece cu mașina».

— Nu mă certa, Neacșule, că nu m-am gîndit decît la funicular; am ales oțelul, l-am strunjit și călit; uite, pune și tu mîna pe cabestanul ăsta și zi dacă-ți place.

— Este, mă, este, dar nu v-ați încadrat în timp și pentru asta nu mai aveți crezămînt la mine.

Ionel Neacșu este cel mai tînăr dintre funiculariștii de la Valea Lungă. Are 24 de ani și e venit aici din Vrancea. Are și acolo pădure, are și funiculare, dar nu se îndură să plece de aici. «M-am învățat cu oamenii, sînt buni tovarăși, ne ajutăm unul pe altul și simt eu că dacă aș pleca le-ar părea și lor rău». Cînd se luminează de ziuă, Neacșu vine la funicular. Nimeni nu-l obligă să lucreze mai mult de opt ore, dar și pe Neacșu îl apucă seara și-ici, la poalele muntelui. Dintre toți funiculariștii este singurul care doarme la cabană, stă singur cuc, aici, sub Postăvarul și nu se plînge. Și tot nu te însori, Neacșule? «Mă voi însura și eu odată, dar trebuie să găsesc o fată care să mă înțeleagă, că așa cum mă uită relele prin munții ăștia, mă poate uita și ea».

Și peste toți Bucegii plouă și fulgeră, dar funicularele aleargă pe cabluri ca niște trenuri suspendate și cablurile cîntă ca strunele unor viori, imense, zi și noapte, noapte și zi, pentru că o mînă de tineri își fac, în modul cel mai firesc pentru ei, datoria, pentru că știu să învingă munții cu toate vicleniile lui, pentru că își găsesc forțele în conștiința și tăria lor morală.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

«Acum să ascultați cablul acesta; cîntă ca struna unui vioi».

În locul fostului atelier de reparat bărci pescărești și unelte de pescuit, la Oltenița s-a ridicat un modern șantier naval. În fotografie: cargoul de 2150 tone prinde primele contururi.

NU SIMPLĂ DEZVOLTARE, CI UN ADEVĂRAT SALT

Interviu cu primul secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R., CONSTANTIN DRĂGAN

— Cum ați caracteriza, tovarășe prim-secretar, dezvoltarea social-economică a județului Ilfov în anii care au trecut de la eliberarea patriei de sub dominația fascistă?

— Cred că nu e vorba numai de o simplă dezvoltare, ci de un adevărat salt înfăptuit în toate domeniile de activitate. Iată doar cîteva cifre pentru a ilustra această afirmație: producția globală industrială realizată în anul 1938 pe ansamblul județului se obține în prezent în numai 11 zile, producția globală industrială a anului 1950 întreprinderile ilfovene o dau, în 1974, în 18 zile, iar cea a anului 1960 în două luni și jumătate.

Ponderea producției industriale în economia Ilfovului a continuat să crească de la un an la altul, ajungînd în 1974 la aproape 45 la sută, ceea ce demonstrează ritmul sporit imprimat industrializării în județul nostru. În ultimii ani au fost modernizate obiectivele existente și s-au construit altele de importanță națională, între care amintim Filatura-Oltenița, Textila «Dunăreana»-Giurgiu, Fabrica de ferite-Urziceni; s-au dezvoltat Filatura și finisajul Balotești, fabricile de conserve etc. și au apărut ramuri noi, ținînd de industriile petrolieră și ușoară. Construcția de nave s-a diversificat și, drept urmare, în prezent, Șantierele navale-Giurgiu și Oltenița dau țării vase fluviale și maritime de mare complexitate, apreciate și peste hotare; industria alimentară, de asemenea, și-a diversificat mult producția, dezvoltînd îndeosebi sortimentele de conserve din legume.

Și agricultura, ramură principală a economiei județului, a înregistrat progrese considerabile, datorită condițiilor create de cooperativizare, de înaltul grad de mecanizare a lucrărilor, de folosirea rațională a fondului funciar. Anul trecut, județul nostru a ocupat locul II pe țară la porumb — dînd 10,6 la sută din producția pe țară la această cultură — locul I la efectivele de porcine și locul II la bovine.

Ca urmare a dezvoltării industriei și agriculturii a crescut continuu nivelul de trai, material și spiritual, al oamenilor muncii. Veniturile bănești din ce în ce mai mari obținute de populația ocupată în industrie și în agricultură, pensiile și alocațiile pentru copii, asistența medicală gratuită — de care beneficiază și țărănimea cooperatistă — volumul sporit de mărfuri puse la dispoziția populației constituie indicatori elocvenți care evidențiază ridicarea sistematică a bunăstării locuitorilor județului. La aceasta se adaugă continua îmbunătățire a deservirii social-culturale, prin extinderea rețelei de unități școlare și perfecționarea învățămîntului, dezvoltarea activității instituțiilor culturale etc.

— Caracteristic pentru Ilfov — ca dealtfel și pentru tot restul țării — este, așadar, progresul accelerat. Care va fi fața județului, în acest context, în 1980?

— Răspunsul la această întrebare îl găsim în hotărîrile recentei Plenare comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, care a dezbătut și adoptat documente cu adevărat istorice, ce jalonează cu rigurozitate științifică viitorul luminos al patriei și înarmează partidul și poporul cu un program clar de acțiune.

Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976-1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981-1990 fac parte integrantă din proiectul de program al partidului, concretizînd prevederile acestuia pentru anii următori. Indicatorii de plan în profil teritorial ne înfățișează, în limbajul sobru al cifrelor, și imaginea Ilfovului de mîine.

Peisajul industrial se va îmbogăți cu noi obiective industriale, agrozootehnice și social-culturale. În perioada 1976–1980 urmează să fie construite 16 mari obiective industriale, din care o nouă capacitate pentru producerea policristalelor de siliciu, o turnătorie de piese din fontă și oțel, instalații de coloranți și intermediari, combinatul de celuloză și hîrtie din foioase și altele. Unele din acestea vor fi amplasate în localitățile rurale prevăzute să devină orașe, iar aceasta va contribui la ridicarea localităților respective din punct de vedere economic și edilitar. Bunăoară, se va construi o instalație de extracte vegetale și diverse produse de biosinteză, iar actuala unitate a întreprinderii «Borangicul» va fi dezvoltată și reutilată. În cincinalul următor, în Ilfov vor apărea ramuri industriale noi, ca de exemplu ramura chimică, a celulozei și hîrtiei. Obiectivele existente, precum și cele care vor intra în producție în 1976–1980, vor permite ca în 1980 producția industrială să depășească pe cea din 1975 cu aproape 40 la sută.

Agricultura va fi dotată cu un număr mare de tractoare și mașini agricole. În anul 1980, la 100 hectare vor reveni 91 cai putere tractoare, față de 74 cai putere în 1975. De asemenea, avem certitudinea că vom spori potențialul productiv al pămîntului prin intensificarea chimizării și extinderea lucrărilor hidroameliorative. De exemplu, suprafața amenajată pentru irigații va atinge 312 200 hectare în 1980, față de 98 000 la sfîrșitul actualului cincinal, îndeosebi ca urmare a lucrărilor din sistemele Mostiștea și Giurgiu-Răzmirești.

Datorită, în mare măsură, dezvoltării bazei tehnico-materiale, producția agricolă vege-

Aci va debuta — ca să spunem așa — sistemul hidrotehnic Mostiștea: anul viitor va intra în funcțiune stația de pompare de la Sultana, prima verigă a unui sistem complex, grație căruia vor fi irigate peste 200 000 hectare în Bărăgan, iar Bucureștiul va deveni — în final — port la Dunăre.

30

ILFOV: JUDEȚUL ÎN CARE VOR CURGE PATRU OLTURI

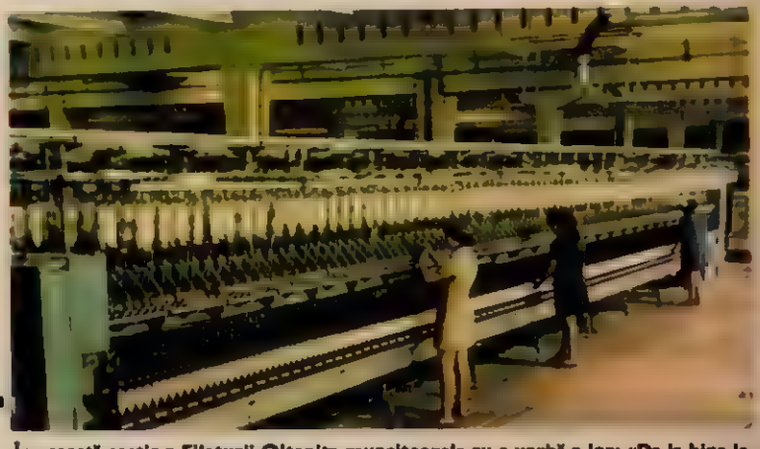

În această secție a Filaturii Oltenița muncitoarele au o vorbă a lor: «De la bine la foarte bine». La ele, de la vorbă la faptă nu e cale lungă.

Porumbul stă bine, la propriu și la figurat, la I.A.S.-Chirnogi (stînga). Sfîrșit de seceriș în Bărăgan (dreapta). Înainte de război în Ilfovul «eminamente agrar» nu se aflau decît vreo 350 tractoare, azi — 7 400, la care se adaugă peste 2 800 combine. Este și aceasta una dintre ipostazele saltului realizat de județ, pe toate planurile, în anii socialismului.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

tală va crește în 1980 cu 18,6 la sută față de 1975, într-un ritm superior mediei pe țară. Și producția animalieră va înregistra sporuri însemnate, mai ales pe seama celor 24 complexe de tip industrial pentru creșterea și îngrășarea animalelor. Ritmul viu se va menține și chiar se va accentua, dacă luăm în considerare că însăși baza de pornire a anului 1975 este mult mai puternică, mai largă.

La fel ca toate organizațiile județene de partid din țară, ne preocupăm în prezent, în lumina indicațiilor conducerii de partid, de perfecționarea metodelor de muncă, astfel încît activitatea noastră să capete un caracter tot mai dinamic și concret.

Ampla cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a încununat lucrările Plenarei comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, constituie și pentru noi un prețios îndrumar în vederea unei profunde și temeinice pregătiri ideologice, politice și organizatorice în contextul apropiatului Congres al partidului.

Însuflețiți de perspectivele ce se deschid județului nostru, vom onora angajamentul de a realiza cincinalul înainte de termen, întîmpinînd cu noi succese marile evenimente ale acestui an jubiliar — a XXX-a aniversare a eliberării patriei și al XI-lea Congres al partidului.

ILFOV

Giurgiu-o nouă demnitate.

Pentru bucureșteni județul în care se află Capitala țării este «Ilfovul nostru». Dar cît de bine cunosc ei — și nu numai ei — viața, înfăptuirile, visurile celor care trăiesc dincolo de bariera închipuită a marelui oraș, acolo unde începe și se termină Ilfovul?

Trecutul acestor meleaguri, firește, îl purtăm în noi, după ce l-am desprins din filele primelor cărți de școală. Giurgiu, Călugăreni, Oltenița evocă luptele eroice ale strămoșilor, setea nestinsă de libertate și independență. Dar alături de Giurgiul istoriei și al baladelor dăinuia, pînă aproape de zilele noastre, și acel tîrg mizer despre care un negustor francez, Robert Lacroix, scria în 1929: «Între Giurgiu și mahalalele orașelor noastre din colonii nu există nici o deosebire. Un tîrg semioriental. Aproape nicăieri n-am întîlnit mai mulți oameni cu picioarele goale ca aici». În aceste cuvinte retrăiește nu numai tragedia orașului care avea pe atunci 126 cîrciumi și 5 școli, ci toată durerea satelor și orașelor unui ținut mănos, împovărat de mizerie și incultură. Înainte de război, în acest județ vestit pentru holdele sale bogate, din 100 copii nou-născuți 20 mureau înainte de a împlini un an! Județul de care și-au legat numele cărturari de seamă, spirite luminate, de la Udriște Năsturel și Antim Ivireanu la Anton Pann, Bolintineanu și Bolliac, de la Odobescu și Delavrancea la Alexandru Sahia, Tudor Vianu și George Georgescu, bătea, cu doar trei decenii în urmă, un trist record al analfabetismului: 60% din populație nu știa carte. În cîmpiile necuprinse ale Vlăsiei, Burnasului și Mostiștei claca, dîjma la tarla secătuiau pe truditorii pămîntului. Bătrînii își amintesc încă vechea zicală folosită de moșierii și arendașii din partea locului: «Opt au fost, opt au rămas, mai na doi lei de la mine ca împrumut».

«Ilfovul nostru» era un județ al mizeriei, dar nu și al resemnării: aici, ca și în alte colțuri ale României, s-au răsculat țăranii în 1888, în 1894, iar în sîngerosul an 1907 au fost răsculați cu tunul satele Hodivoaia, Stănești, Vieru. Și muncitorii din Giurgiu, Oltenița și din jurul Bucureștiului, încă din secolul trecut, s-au ridicat pentru apărarea drepturilor lor. Bineînțeles, toate aceste acțiuni nu pot fi dezlipite de lupta forțelor democratice din Capitală — care, dincolo de împărțelile administrative, rămîne inima Ilfovului! — tot așa cum nu poate fi privită izolat nici participarea masivă a locuitorilor din județ la actul istoric de la 23 August. Operațiunile întreprinse de ostași și de formațiile de luptă patriotice din Giurgiu, puternic sprijinite de muncitorii de la atelierele navale și de marinarii din port, atacul împotriva trupelor germane din zona Oltenița, acțiunile maselor populare din zona Bolintin Vale, iată doar cîteva fapte care atestă combativitatea revoluționară și spiritul de sacrificiu al ilfovenilor într-un moment de răscruce pentru destinul patriei.

APA, VISUL DE AUR AL BĂRĂGANULUI

Așadar, trecutul mai apropiat și mai îndepărtat al Ilfovului îl cunoșteam, îl purtăm în noi. Dar prezentul?

Ceea ce frapează, în primul rînd, este dezvoltarea armonioasă a satelor și orașelor ilfovene, oglindă a dinamismului întregii economii naționale a României socialiste. Înainte de război județul era considerat «eminamente agrar», dar chiar și această caracterizare nu era decît parțial adevărată, dacă ne amintim că în 1938 în acest grînar al țării nu se aflau decît 350 tractoare. Azi, după cum se cuvine unui județ care deține locul întîi pe țară la suprafața arabilă, sînt concentrate aici 7 600 tractoare și 2 851 combine. Amplul proces de modernizare a agriculturii își găsește expresia în creșterea continuă a eficienței prin mecanizare, prin crearea unor mari complexe agroalimentare, prin pregătirea a numeroase cadre de specialitate, medii și superioare. Prezența pe teritoriul județului a opt institute și stațiuni de cercetări științifice cu profil agricol — cultura cerealelor, creșterea bovinelor și porcinelor, legumicultură, viticultură etc. — reprezintă un factor important pentru legarea științei de practică, pentru dezvoltarea ramurii de bază a economiei județului.

Agricultura va primi un nou impuls prin construirea sistemului hidrotehnic Mostiștea.

— Vă dați seama ce va însemna această lucrare de mari proporții cînd va fi terminată? — ne întreabă prim-vicepreședintele Consiliului popular județean, Ion Medrea. Pur și simplu că în Bărăgan, de la Dunăre spre nord, vor curge patru Olturi, că Bucureștiul va deveni, într-o perspectivă nu prea îndepărtată, port la Dunăre, că peste 200 000 hectare vor fi irigate!

Într-adevăr, stația care va pompa apă în lezer din canalul care îl va lega de Dunăre va trimite prin conducte 163 metri cubi pe secundă, așadar echivalentul a patru Olturi! În final, 139 000 ha, la care se vor adăuga alte 65 000 în Ialomița, vor fi irigate, fiind smulse pentru totdeauna de sub amenințarea secetei.

Lucrarea cuprinde mai multe etape, dar primele roade vor fi culese începînd din mai anul viitor, cînd sistemul nr. 1 va intra în funcțiune, irigînd primele 20 000 ha. Stația de pompare de la Sultana va ridica apele din acumularea lezerului pe o terasă, de la 2 metri la cota 18 metri de unde vor fi dirijate spre alte stații mai mici. Conductele vor fi îngropate: tractoarele vor trage brazde adînci deasupra șuvoaielor subterane și doar stegulețe roșii vor atrage atenția tractoristului, din loc în loc: Atenție, hidrant! Atenție, apă! Atenție, se împlinește visul de aur al Bărăganului!

CERNICA — PORT LA DUNĂRE

Stația de la Sultana va reprezenta doar începutul: altele îi vor urma, ramificațiile subterane se vor îndesi și cele patru Olturi vor urca spre miazănoapte.

— ...Bucureștiul, sau mai precis, Cernica, va deveni port la Dunăre — reia ideea tovarășul Medrea. Sistemul Mostiștea va fi legat cu lacul Cernica, iar grațe ecluzelor, numeroase vase vor putea naviga spre Capitală. Planurile sînt întocmite și deși nu sîntem în măsură să indicăm de pe acum data exactă a inaugurării viitorului port de la Cernica, nu încape îndoială că, nu peste mulți ani, el va deveni realitate.

Cu termen mai apropiat de realizare — mai 1976 — sistemul Giurgiu-Răzmirești — declarat șantier național al tineretului — va afecta 135 000 hectare, desăvîrșind, la celălalt capăt al județului, o vastă rețea de irigații care promite noi dimensiuni nu numai agriculturii, ci întregii vieți a Ilfovului.

În anii socialismului industria a cunoscut un adevărat salt pe meleagurile Ilfovului. Faptul, de pildă, că în fostul tîrgușor al Urzicenilor, în care se înnodau și se deznodau afacerile cu grîne și animale, s-a construit o fabrică de ferite, unitate de bază a industriei electronice din țara noastră, îmbracă, dincolo de aspectul pur economic, un caracter de simbol. Nu este exagerată afirmația că a fost nevoie de o revoluție pentru ca ferite să ajungă la Urziceni.

În pragul secolului nostru, Alexandru Vlahuță nota în «România pitorească»: «în unghiul acesta de ape, pe ruinele Constanțiolei, veche cetate zidită de Constantin cel Mare, e tîrgușorul Oltenița — schela de grîne a județului Ilfov». Nimic altceva nu se putea spune despre această așezare obscură, cu ulițe înfundate și case dărăpănate, unde dictau samsarii de cereale și de vite. Dar aceasta pare o poveste de demult pentru cel care vizitează azi Oltenița, șantierul ei naval care a construit primele spărgătoare de gheață românești, asimilează cargoul de 2 150 tdw — cea dintîi navă maritimă purtînd marca șantierului — și produce motonave fluviale de 5 000 tone. Și tot în acest oraș s-a ridicat una din cele mai mari și mai moderne filaturi din sud-estul Europei.

S-ar mai putea enumera și alte unități ale industriei ilfovene — unele aflate încă în probe tehnologice, de pildă moderna fabrică de uleiuri din soia de la Urziceni — dar în locul unei liste complete preferăm să revenim la Vlahuță. Scriitorul nu întîlnise, în vremea lui, decît o singură și unică schelă: de grîne. Azi la Cartojani își ridică brațele metalice spre cer o schelă adevărată, care-și află locul pe harta petrolieră a țării.

VIAȚA LA ȚARĂ

Avîntul economic al județului produce mutații profunde în structura populației, în configurația satelor și orașelor.

La sate se simte o anumită tendință spre concentrare. Ilfovul cuprinde cel mai mare număr de comune din județele României: 125 comune cu 418 sate, înșirate, în cea mai mare parte, de-a lungul riurilor și șoselelor. Unele sînt așezări izolate, fără prea mare putere economică. Iată de ce oamenii încep să se îndrepte spre sate mai puternice sau spre centre de comună, unde condițiile sînt mai bune, nivelul de civilizație este mai înalt. La Izvoarele, bunăoară, s-a construit un complex de porcine, cu posibilități de extindere pînă la 30 000 porci. La o distanță nu prea mare se află satul Ardeleni, al cărui nume îi dezvăluie istoria: cîndva, se pare, au pribegit pînă aci oameni de peste munți, ardeleni cu oile, care au fondat, în cîmpie, un sat de păstori. Dar pe această unică îndeletnicire nu-și putea baza existența economică un sat întreg. Și iată că «ardelenii» încep să graviteze acum spre Izvoarele. Nu-i forțează, nu-i grăbește nimeni: viața însăși îi împinge din spate, spre binele lor.

Mai trebuie relevat un fapt semnificativ: apariția de unități industriale în comunele mai dezvoltate.

În acest context, unele localități sub 500-600 locuitori se «subțiază», făcîndu-se tot mai mult simțită tendința spre concentrare de care vorbeam mai înainte. Această tendință nu are nimic comun cu exodul spre oraș ci, dimpotrivă, presupune dezvoltarea și înflorirea comunelor, a căror activitate economică se diversifică și se extinde. Asistăm, astfel, la o mișcare de populație pe tăcute, fără caracter de explozie, dar care nu se va prelungi decenii, ci ani. Și odată cu ea, sub ochii noștri, se schimbă însăși fața satelor. Chirpiciul dispare cu repeziciune și însuși planul casei țărănești din Bărăgan se schimbă. Faptul nu interesează numai pe arhitect, ci și pe sociolog: casa-vagon din trecut cedează locul unei locuințe moderne. De ce? Fiindcă, practic, nu se mai construiesc case fără baie. Baia deci impune o altă împărțire a locuinței, mai rațională, proiectînd-o în contemporaneitate. În prezent, există aci comune canalizate: Brănești; Bolintin Vale, sate cu centrale termice: la Jilavele, Chirnogi, Brănești; se solicită numeroase aprobări pentru construirea de case cu etaj. Investițiile se îndreaptă cu prioritate spre așa-numitele centre de polarizare — Budești, Brănești, Bolintin Vale, Călugăreni, Comana, Fierbinți, Fundulea, Ghimpați, Izvoarele, Mănăstirea, Periș, Snagov, Vedea. Așa se schimbă fața satului ilfovean.

SALT ÎN ANUL 2000

La Consiliul popular județean am aflat un mic secret: inginerii, tehnicienii și muncitorii de la Trustul de construcții-Ilfov sînt «speriați» de ce-i așteaptă: pînă nu demult ei construiau, în orașe, 200-300, maximum 400 apartamente pe an, dar perspectiva imediată este: de cinci ori mai mult! Doar în Urziceni se vor da în folosință, într-un an, 800 apartamente în proprietate personală. Concomitent continuă cu asiduitate lucrările de modernizare a orașelor. Giurgiu s-a îmbogățit cu două cartiere, Oinac i și II, la Oltenița cartierul gării a căpătat o nouă înfățișare. Noi școli, spitale, policlinici, spații comerciale transformă tîrguri prăfuite în orașe moderne care vor cunoaște, la bine și la rău, viața trepidantă a marilor aglomerații.

Ritmul urbanizării se va accentua în Ilfov în anii ce vin. Și fiindcă este vorba de un proces care, prin definiție, se întinde de-a lungul mai multor decenii, nu întîmplător arhitectul Ion Popescu, directorul Direcției arhitectură și sistematizare a județului, a ales drept punct de referință anul 2000:

«S-au efectuat studii amănunțite și putem avea de pe acum, pe acest plan, o imagine a viitorului dacă nu absolut exactă, cel puțin apropiată de realitate. În prezent, Ilfovul are 87 la sută populație cu domiciliu în mediul rural, dar peste un sfert de veac proporția se va schimba radical: din circa 1 100 000 locuitori — față de 809 000 în 1974 — ne așteptăm ca 66 la sută să trăiască în mediul urban. Din actualele comune centre de polarizare, încă prin 1981 trei sau patru vor deveni orașe. Restul comunelor — și în ele vor locui, în anul 2000, 34 la sută din totalul populației — vor cunoaște și ele schimbări esențiale. Se vor transforma probabil așezările mici, izolate din Bărăgan, sate de stepă ca, de pildă, cele dincolo de Lehliu, dincolo de calea ferată, unde azi nu poți ajunge decît în căruța Mergi 30 km fără să întîlnești un pom! Peste 25 de ani viața la țară va avea destul de puțin în comun cu cea de azi. Gîndiți-vă — și este numai un exemplu — la Valea Mostiștei. Această zonă aridă, brăzdată pe alocuri doar de bălți, va fi profund transformată de sistemul hidrotehnic care, în anul 2000, va fi fost de mult terminat. Întreg sud-estul județului va fi irigat, salba de mici hidrocentrale va furniza energie ieftină, vor apărea plantații, se va crea un nou microclimat. Turiștii vor fi atrași spre aceste locuri ca de un magnet de apă și pădure. Apă și pădure în inima Bărăganului! S-ar mai putea vorbi despre cei 120 000 locuitori ai Giurgiului anului 2000 — față de 50 000 în 1974 — despre viitoarele orașe-satelit din jurul Bucureștiului, despre Călugăreni, Snagov, Buftea, Ghimpați, Comana, despre Cernica-port, despre...»

Și totuși anul 2000 este încă departe. Citeodată viața înaintează atît de repede încît și cele mai roze previziuni pălesc în fața realității.

Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român prevede că în cadrul viitorului cincinal se va accentua procesul de dezvoltare economico-socială echilibrată a tuturor județelor și de sistematizare a teritoriului, asigurîndu-se condiții favorabile pentru ridicarea generală a nivelului de civilizație în toate zonele, creșterea bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. Acesta va fi cadrul în care se va dezvolta și va înflori și județul Ilfov, în anii ce vin. Acest viitor se plămădește însă azi prin devotamentul, tenacitatea, entuziasmul celor care trudesc azi pe ogoare, la șantierele navale, în puternice unități industriale, aici, în mijlocul Cîmpiei Române, în unul din cele mai mari județe ale patriei noastre, județul de dincolo de barieră.

LIONEL NIȚESCU

PE MARGINEA UNEI CĂRȚI

Tata îndrăgise pădurea. Să tot fi avut vreo 15 ani cînd, străbătînd împreună cărarile Munților Lotrului, mi-a vorbit întîia oară, cu o dragoste pe care nu i-o bănuiam, despre poezia pădurii, despre frumusețea copacilor, minunăția lemnului de rezonanță, deschizîndu-mi ochii spre o fermecătoare viață necunoscută mie. Era foc supărat cînd proprietarii lacomi omorau în neștire copacii, podoaba munților, lăsînd prăpăd și sărăcie în urma lor. *Mai tîrziu mi-am dat seama* de tîlcul acestor plimbări încîntătoare, pe poteci înguste, purtați de cai de munte care cunoșteau tainele drumurilor ascunse. Ferindu-ne de crengile ce biciuiau obrazul, poposeam în poiana înfloritâ, cu iarbă grasă, spre a lua îmbucătură din desagii încărcați. Tata mă îndemna să-mi rotesc privirile spre frumusețea codrilor străbătuți și a celor ce urma să-i mai străbatem. Mă privea adînc căutînd a-mi ghici simțămintele. Își dorea să mă vadă și pe mine om al pădurii, apărător al ei și sînt sigur că i-am împlinit într-un fel dorința lăsîndu-mă cucerit de frumusețea cîntecului popular. Oprit în fața unui falnic copac, îmi vorbea despre vîrsta lui, despre viața lui, așa cum nimeni nu mi-a mai vorbit.

Mi-au revenit în minte aceste amintiri acum cîteva zile, aflînd despre marele congres al «Aurului verde», ce are loc în vederea protejării pădurilor. Aștern pe hîrtie gînduri scoase din sertarele memoriei îndemnat de îmbietoarea carte *«Ca un clopot sună lutul»* iscălită de *DONA ROȘU* (Editura Eminescu, 1974). Autoarea prezintă scurte și grăitoare «convorbiri cu maeștrii artei populare românești», înfățișîndu-ne gînduri le unor cojocari, pietrari, țesătoare, pictori naivi, cioplitori și sculptori în lemn, olari, dintre care unii destul de cunoscuți. Am citit cartea în trenul în care, însoțit de magnetofon, îmi propusesem să înregistrez pe cei care își trec timpul cîntîndu-și în timpul călătoriei cîntecele de acasă. Cu alte cuvinte, vroiam să întreprind o anchetă folclorică printre țăranii aflați în trenul de Hunedoara. Cartea Donei Roșu *mi-a* dovedit însă că socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din... tren. Aruncîndu-mi ochii nu m-am mai putut despărți de ea decît ajungînd la ultima pagină (167), după care am căutat să-mi deslușesc impresiile acestei lecturi. Scris de un iubitor al frumosului, volumul rămîne cuceritoare pledoarie pentru omenie și modestie. Omenia și modestia unor oameni înzestrați cu harul creației care trudesc înfrumusețînd prin operele lor viața semenilor. Odată cu rîndurile citite, gîndul îmi zboară la vorbele minunatului păstrător al cîntecelor bucovinene, faimosul viorist și constructor de instrumente, ajuns azi la vîrstă patriarhală: Sidor Andronicescu, îmi vorbea despre cîntarea copacilor din lemn de rezonanță mîngîiați de vînt. Clătinîndu-se, răsună clopoței de cristal. Dacă știi să-i asculți!... «*ca un clopot sună lutul*», iar graiul florilor îl pricepi dacă știi să-ți apleci cu dragoste urechea asupra lor, dacă știi a te trudi cu folos în viață. «Ci muncește/ te trudește/ Și-ai s-auzi iarba cum crește/» spunea Eminescu. Dona Roșu prezintă gîndurile și simțirea cîtorva dintre cei care aud cum crește iarba. Iarba acestui pămînt românesc, cu bucuriile și necazurile lui. Mă minunam în copilărie cînd, arătîndu-mi ca pe cea mai prețioasă comoară un falnic copac, tata mă îndemna să-l privesc, mîngîindu-l și dorindu-i iscusința unui meșter Stradivarius. Trecînd din mînă în mînă de artist, vioara născută prin darul meșterului minune va bucura oamenii transmițîndu-le fiorii artei. Fiorii artei pe care îi cunoșteam ori de cîte ori rătăceam din casă în casă pe Ulița Olarilor din Curtea de Argeș. Se contopeau cu lutul, îl mîngîiau, îi «simțeau respirația», cum aflăm din cartea Donei Roșu. Îmi fugărește condeiul gîndurile. Ar fi prea multe de spus. «Noi cunoaștem (piatra) care-i bună cum sună la ciocan» o ascultăm cum ascultă doctorul omul care-i bolnav». Viața pietrei!

Ieri mă aflam în satul hunedorean Plop. O bătrînă îmi spunea că marți e ZIUA SOARELUI. Că-n ziua asta soarele joacă de trei ori pe zi, la răsărit, la amiază și la apus, dar nu îl poate vedea oricine. Vorbind cu Dona Roșu, sculptorul în lemn Borodi se oprește asupra unei *rozete de pe o poartă*. «Apăi poate că asta a reprezentat ceva. Ar fi așa, ca semnul solar». Alătur vorbele Anișcăi din Plop, ale lui Borodi și îmi imaginez surpriza și interesul cu care ar primi aceste *informații* cercetătorul *cultului* soarelui în Mexic...

Cu foarte mulți ani în urmă am culeș în Munții Vrancei cîntecul haiducului Bahnea. După patru decenii mă reîntîlnesc cu eroul. Cioplitorul în lemn Radu Lăbunț povestește cum copil fiind, pe cînd păzea oile, i-a apărut Bahnea care l-a învățat să facă fluiere cerîndu-i în schimb să-l păzească de jandarmi. Prețioasă informație și pentru folcloristul muzical.

«Ca un clopot sună lutul» e bine să fie citită. Fără a căuta în ea materialul documentar al omului de specialitate ce despică firul de păr în patru, ci pentru a ne întîlni cu omenia. Omenia și modestia acestor înzestrați artiști populari, ce îmbină cu atîta măiestrie frumosul cu utilul.

HARI BRAUNER ■

Alt om pe niște scări — Mircea Vintilă, unul dintre cei mai talentați folkiști români.

TOP PANORAMA

● «Sfinxul» se extinde, a devenit cvartet prin atragerea lui Dan Bădulescu, excelent chitarist și basist, stăpîn pe o largă gamă de stiluri. Dan Aldea a declarat că, în felul acesta, ne va putea cînta la blockflöte, vioară, muzicuță, moog și celelalte, fără grija fondului armonic. ● Refuzînd să facă «mici compromisuri», Anda Călugăreanu a lipsit anul acesta de la Mamaia; în schimb, lucrează la primul ei disc mare, un LP de concepție, al cărui titlu va fi, probabil, «Copiii frunții tale» ori «Da, mai avem lumini». Play-back-urile vor fi asigurate de formația «Sfinx»! ● În același timp, ei pregătesc LP-ul lor (titlul – deocamdată secret), tot album de concepție, posibil cu trei fețe. Oare pe care din cele două discuri se va afla reușita piesă «Lumină lină» (Dan Aldea, text — Ioan Alexandru)? ● Celebra solistă italiană Mina a scos de curînd, pentru casa PDU, un single care se bucură de o bună primire, calitatea sa datorîndu-se, probabil, și aranjamentelor excelente semnate de Toots Thielemans, jazzman, virtuos al muzicuței, cunoscut și printre instrumentiștii noștri de elită din acest stil. ● Printre melodiile bune ale recentului festival național se remarcă îndeosebi primele două premiate și piesa lui Andrei Prosteanu — «Clipele» — excelentă în interpretarea lui Aurelian Andreescu. Era normal. ● Formația «Amon Dûûl 2» a scos recent un nou LP la casa United Artists, numit «Vive la France»; o anume critică spune că-i bun, dar la discul lăudat să nu te duci cu acul, zic eu, care am văzut multe filme împovărate de premii. ● Felicitări Electrecordului pentru apariția promptă a discului cu «Middle of the Road».

CORNEL IONESCU ■

TOP

1. *Războinicii* (muzica Dan Chebac — text Adrian Păunescu) — Dan Chebac. 2. *Plînă departe* (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 3. *Fiii Soarelui* (Dan Aldea) — Sfinx. *4. Inimă de piatră* (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM. 5. *Sinteze* (Dan Aldea) — Sfinx. 6. *Ah, Dora* (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 7. *Un om pe niște scări* (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 8. *Mugur de fluier* (Nicolae Covaci — Victor Cârcu) — Phoenix. 9. *Poveste* (Sabin Păutza) — Aurora + Animosi. 10. *Mica țiganiadă* (Nicolae Covaci — Șerban Foarță, Andrei Ujică) — Phoenix.

Top «Flacăra» poate fi ascultat astăzi la orele 21.00 pe programul III al postului de radio București.

TOP „FLACĂRA" – TALON NR. 30

UN PUNCT DE VEDERE DESPRE: DISCOTECI ȘI DISC-JOCKEY

A fi prezentator de muzică ușoară devine o meserie ce ispitește tot mai mulți tineri. Puțini însă dintre aceia care vor să exerseze această meserie sau care încadrează tineri pentru o astfel de activitate (în discotecile de pe litoral, munte, case de cultură etc.) țin seama de dificilele sarcini și obligații ale unui astfel de prezentator. Vom încerca să vorbim, pe scurt, despre portretul celui care se agită în fața microfonului cu scopul vădit de a ne face să ne simțim bine. Cred că este normal să luăm ca punct de plecare PASIUNEA pentru muzică și dans. Cei care n-o au și fac totuși această muncă, cu gîndul la unele avantaje sau pentru că au un magnetofon și vor să-l valorifice, se înșală dacă își închipuie că impostura lor nu va fi descoperită. Nici apariția fizică nu este o condiție de neglijat; nu e neapărată nevoie să arăți ca G. Glitter sau David Bowie ca să le prezinți melodiile, dar o prezență plăcută, plină de vervă se impune. Condițiile obligatorii mi se par a fi o bună stăpînire a culturii muzicale a genului: informarea cu privire la evenimentele muzicale interne și internaționale, cunoașterea tendințelor, mult discernămînt în aprecierea lor și dobîndirea unei personalități. Includ aici nu numai farmecul personal, ci și o cunoaștere temeinică a limbii române, posibilitatea de a vehicula o limbă străină de largă circulație; voce plăcută și exprimare clară; receptivitate față de publicul dansator (din păcate, această trăsătură este neglijată de mulți disc-jockey). În sfîrșit, ultimele, dar nu cele din urmă, ar fi sociabilitatea, modestia, prezența de spirit. Prezentatorul trebuie să fie prietenul tuturor, fără a face concesii gusturilor îndoielnice. Și, să nu uităm nici amănuntul că într-o discoteci se cere rezistență fizică, pregătire tehnică pentru manevrarea aparatelor: magnetofoane, mixer, orgă de lumini, căști etc. Prezentatorul stă în fața a cîtorva sute de tineri, pe o scenă înaltă, orice mișcare e văzută, criticată sau aplaudată, preluată sau nu. Atenție nu numai la ceea ce spunem, ci și cum spunem, la estetica gesturilor.

Munca unui disc-jockey este, în ultimă instanță, nu numai una distractivă ci, deopotrivă, instructiv-educativă, de aceea mi se pare utilă ideea unui început de comunicare a experienței acumulate de cei care se îndeletnicesc cu această frumoasă meserie.

ANDREI PARTOS ■
disc-jockey

GEOGRAFUL- OM AL CETĂȚII

Geografia — și aceasta este adevărat pentru orice altă știință — poate fi o știință a oamenilor, pentru oameni, sau o colecție de date seci, fără viață.

— Ce înseamnă geografia modernă, tovarășe academician Vintilă Mihăilescu?

— Știu și eu? — îmi întoarce întrebarea, zîmbind, interlocutorul meu, profesor universitar doctor docent, decanul de vîrstă al geografilor români, autorul unor lucrări de bază ca «Vlăsia și Mostiștea», «România. geografie fizică», «Considerațiuni asupra geografiei ca știință», «Carpații sud-estici de pe teritoriul României», «Dealurile și cîmpiile României», «Geografia teoretică», «Geografia fizică a României», «Drumul meu în geografie», președinte de onoare al Societății de geografie și membru al mai multor societăți savante din străinătate.

— Geografia modernă are ca obiect Pămîntul în ansamblul lui, analizat ca sistem. Globul nostru e constituit din elemente strîns legate între ele prin raporturi reciproce și reversibile. Cine nu știe, de pildă, că dacă prin nu știu ce împrejurare, Curentul Golfului și-ar modifica subit cursul, climatul și întreaga viață a Norvegiei și-ar schimba complet fața? Dacă un singur element se modifică, se schimbă vegetația, populația ș.a.m.d. Ceea ce spun pare un truism, dar nu este așa. Eu am apucat timpul cînd prin geografie se înțelegea un fel de Baedecker, un soi de ghid turistic mai pretențios. Ca elev, eram întrebat care sînt stațiile C.F.R. de la Ploiești la Buzău și dacă, sosind cu trenul în cutare oraș, întîi treci rîul și după aceea intri în gară sau invers. Mai tîrziu, cînd eram profesor de liceu, aveam un coleg, foarte erudit dealtfel, care cerea de la elevi un singur lucru: să-i prezinte hărți artistic desenate și ilustruite cu spermanțet. Spermanțetul era mai important decît ideea...

Veți spune: «tempi passati», ce-a fost a fost. Dați-mi voie să vă contrazic. Prietenul meu de-o viață, profesorul Robert Ficheux, a întocmit recent un studiu pentru U.N.E.S.C.O. privind învățămîntul geografic pe glob. Concluziile au fost uimitoare: și astăzi, în mod predominant, accentul se pune, în cele mai multe țări, pe memorie! Și tocmai în baza acestor constatări întristătoare, savantul francez cere o reformă a învățămîntului geografic. Fiindcă nimic nu e mai greșit decît a considera că știința noastră implică doar capacitatea de a memora, de a înșira denumiri, de a număra și enumera părțile și a neglija întregul. Firește, nici o știință din lume nu se poate dispensa de informația pură, de acumularea de date, temelie a oricărei construcții ulterioare, dar acesta nu este decît un punct de plecare. Iată de ce afirm că nici geografia nu are un caracter pur informativ, ci dialectic. Obiectul studiului — Pămîntul ca atare sau o anumită regiune — este nedisociabil. Apele, bunăoară, trebuie considerate în raport cu natura terenului, cu relieful, cu vegetația, cu acțiunea omului — fie ea spre bine, fie spre rău. Pare foarte simplu, elementar, dar, după cum am arătat, nu este așa și, cu atît mai mult, n-a fost așa acum șase decenii și mai bine cînd am pătruns în sala de jos a vechii Universități bucureștene, unde urma să audiez prima lecție de geografie. Mă așteptam să văd o tablă neagră și la ea o persoană desenînd o hartă, cu ape, munți și orașe. În locul acesteia s-a urcat la catedră un domn relativ tînăr, cu o figură distinsă, cu cioc negru și ochelari cu ramă de aur și șnur, îmbrăcat în redingotă și avînd cămașa de un alb imaculat cu papion negru la guler. Mi s-a părut puțin căutat ca ținută: în tot cazul ieșea din comun și impunea respect. Ceea ce a urmat a fost uimitor și mi-a schimbat dintr-o dată toate ideile mele despre geografie. În cuvinte alese, fraze îngrijite, fără pedanterie, ne-a lămurit ce trebuie să înțelegem prin această știință: un studiu critic al Pămîntului considerat ca un întreg organic ale cărui părți funcționează ca un mecanism supus atît legilor fizice cît și celor sociale. Nici vorbă de munți, ape, orașe, stații de cale ferată transpuse pe harta desenată cu creta, așa cum știam din liceu, ci o știință întemeiată pe judecata, pe spirit de observație, rînduieli spațiale deduse din fapte văzute și trăite de noi sau de alții. Firește nu pot garanta că acesta a fost cuprinsul exact al primei prelegeri, dar impresia că un magician a tras o perdea, în spatele căreia se desfășura vie imaginea Pămîntului, care putea fi cercetat și înțeles de oricine, această impresie sînt sigur că am avut-o încă de la întîiul contact cu lecțiile profesorului Simion Mehedinți. El mi-a format gîndirea, de la el am învățat că geografia este o știință a oamenilor.

— Mergînd tocmai pe acest fir, v-aș ruga să ne vorbiți despre geografia orașelor, linie de cercetare pe care dumneavoastră ați introdus-o cel dintîi pe plan mondial.

— Este adevărat. Cînd am intrat în facultate, în 1910, geografii nu studiau orașele, le inventariau. Or, eu mi-am dat seama că orașul constituie un sistem viu, în veșnică mișcare, de organizare a teritoriului în vederea concentrării, transformării și redistribuirii produselor materiale și spirituale. El presupune un centru, vatra orașului, și o zonă înconjurătoare, regiunea periurbană, între care funcționează relații reciproce și reversibile. Nu e vorba numai de o noțiune pur teoretică, ci de una cu un important aspect practic. Am susținut, cu alte cuvinte, că orașul trebuie privit ca un organism complex și că deci, pentru a-i asigura dezvoltarea, investițiile trebuie repartizate rațional și în zona periurbană. Adică este în interesul orașului — și, bineînțeles, al locuitorilor direct vizați din regiunea preorășenească — să se construiască și acolo școli, drumuri, să se ridice nivelul lor general. Numai că în vechea Românie era ușor de lansat o asemenea teză, dar greu de pus în aplicare. Azi s-au schimbat lucrurile: ridicarea armonioasă a întregului teritoriu a devenit o politică de stat. Este lesne de înțeles, în acest context, cu cîtă emoție am citit în Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român: «Se va urmări realizarea de legături economice și social-culturale între orașele existente, cele ce vor fi create și localitățile rurale învecinate pentru a favoriza dezvoltarea elementelor de urbanizare la sate, ridicarea generală a nivelului de civilizație».

— Este binecunoscut că dumneavoastră, tovarășe profesor, autor al unui important tratat de geografie teoretică, nu v-ați izolat niciodată de viața adevărată, de realitățile economice și sociale înconjurătoare, de practică..

— Este un subiect despre care îmi place să vorbesc. Se impune însă o precizare: la începutul carierei mele universitare eu și ceilalți colegi de generație nu ne gîndeam că vom face geografie aplicată. Viața ne-a împins din urmă, nu noi pe ea. Prin 1947-1948 am fost solicitat de un grup de arhitecți urbaniști să dau o mînă de ajutor la alcătuirea primelor documentări în vederea sistematizării teritoriului. Adevărul este că nici eu și nici eu nu știam prea bine ce era de făcut și cum să ne apucăm de treabă. Și totuși, am pornit la drum. Am început cu județul Hunedoara. Am studiat problema sistematizării în conjuncție cu relieful, clima, regimul apelor, vegetația, natura solului și conținutul lui și, mergînd pe linia preocupărilor mele mai vechi privind geografia orașelor, am cercetat repartiția lor teritorială, am considerat Deva, Hunedoara, Ghelarul, Cugirul drept centre de organizare a teritoriului. Rezultatul? O lucrare uriașă însumînd, poate, mii de pagini. Cînd m-am înfățișat din nou arhitecților cu rodul strădaniilor mele, s-au speriat: «Ce să facem, domnule, cu un munte de hîrtie? Ne-ar trebui un an doar ca să-l parcurgem». Atunci am scurtat, am tăiat, pînă am ajuns la forma potrivită. Îmi pare bine să remarc că noi, geografii români, am fost printre primii care am înțeles necesitatea, frumusețea geografiei aplicate. Nu este o afirmație gratuită. Chiar în 1960, un distins om de știință francez, Philippe Phliponeau, se plîngea în cartea sa «Géographie et action», că doar cu multă greutate colegii săi se hazardează din Olimpul științei în hățișurile geografiei aplicate. În prezent însă această atitudine pasivă este părăsită. Viața se dovedește mai puternică decît prejudecățile!

— Tovarășe profesor, aveți în urma dumneavoastră o experiență îndelungată — șase decenii! — sînteți și acum activ, la 84 de ani, aveți sub tipar volumul «Descrieri geografice», participați la congrese și consfătuiri științifice. Cum ați putea caracteriza, în cîteva cuvinte — și știu că e greu — rolul geografului în societatea noastră de azi?

— Întîi de toate, geograful este un om de știință și ca atare trebuie să se ferească de orice afirmație fără fundamentare solidă. Toată viața am avut oroare de vorbărie. Aș vrea să evoc aici două momente din tinerețe. Eu, în afară de specialitate, am absolvit și Facultatea de drept și am făcut studii de istorie, la Facultatea de litere și filozofie din București. La Drept mi-aduc aminte de un capitol fundamental: «probele». Cu acestea nu era de glumit. Dacă mi-ar fi rămas din toată doctrina juridică numai atît, că în viață și în știință nu trebuie să afirmi nimic fără probe sigure, și tot ar însemna că nu am urmat degeaba dreptul.

La istorie am avut ca profesor pe faimosul Dimitrie Onciul. El aprecia expunerea liberă și logică, ura însă vorbăria și afirmațiile fără probe (și aici dădeam de obligația probelor, ca la drept!). Avea obiceiul să spună celor care dădeau cu gura: «Documentul, domnule!» Vorbele acestea îmi sună și acum în ureche. Desigur ele cuprind și oarecare exagerare: mai există și alte probe decît documentele. Onciul înțelegea însă prin aceasta: «Adu dovezi, domnule», și în acest caz, desigur, avea dreptate.

Geograful este însă și un om al cetății. Considerînd teritoriul, județul, patria sa ca rezultante ale unor factori complecși, el trebuie să ajute cu sfatul, cu vorba și condeiul la ocrotirea și valorificarea optimă a resurselor țării sale. Iată ce înțeleg eu prin geografie ca știință vie, știință a oamenilor.

LIONEL NIȚESCU ■
Fotografie de ELENA GHERA ■

A ZIS NUMAI ÎNAINTE ȘI N-A FĂCUT NICIODATĂ UN PAS ÎNDĂRĂT

Chiar dacă stă pe Giulești, la numărul cincizeci și opt și la etajul trei, Ion Diaconu n-a vărsat nici o lacrimă cînd a retrogradat Rapidul, ba chiar s-a bucurat, căci inima i-a bătut de partea lașilor, trăgîndu-se dînsul, în general, din Moldova și, în special, din Bîrlad. Acolo s-a născut și tot acolo a împlinit ucenicia omul acesta din fața mea, reținut și rareori zîmbitor, căruia colegii de muncă de la întreprinderea de utilaje și piese de schimb din București îi zic doctorul, după cîtă meserie poartă în cap și în mîini. Ucenicie chinuită, la un patron care se chema Tîrlă și pe care oamenii îl botezaseră mai scurt și mai ichnit, Tîrlă, prin mîncarea unei litere și a unei silabe. Trei ani grei din biografia sa, pentru că viața după război era grea pentru toți și îndeobște pentru copiii sărmani, dar a deprins strungăria cu mult respect, cu mai mult parcă — îl citez — decît o fac unii tineri de astăzi, care au atîtea căi de ales spre mulțumire. A îndurat ceva umilințe și ceva palme, ca să nu le numească bătăi în lege, dar a învățat strungul ca pe o poezie. Mai bine-zis, i-a furat știința, cu coada ochiului și cu încăpățînare, chiar a furat-o căci — fiind .at de tată robotind într-o fabrică de sifoane — trebuia s-o apuce în lume pe un drum sigur, la capătul căruia să găsească măcar bucata de pîine cea de toate zilele.

Pînă la urmă a găsit mai mult. Mai mult, recunoaște, sau altceva. Astăzi, cînd cîștigă peste patru mii de lei într-o lună, cam cît directorul uzinei, cum glumește, n-ar mai vrea să-și aducă aminte de ce-a fost, dar simte că e necesar s-o facă și întorcîndu-se înapoi cu viața sa, nu se sfiește să-mi comunice că își dă seama că numai munca l-a făcut om.

Cu doar patru clase în spate și cu hîrtia de lucrător a plecat, după moartea tatălui, în 1948, la Hunedoara, angajîndu-se la furnale, pentru că acolo se cereau lucrători și pentru că acolo simțea dînsul că este greu. Întîlnirea cu focul nestins al Hunedoarei a fost, își reamintește, un adevărat șoc pentru flăcăul care era, dar n-a dat înapoi nici un pas. Așa a fost atunci, spune, și așa a rămas: am zis numai înainte și n-am făcut niciodată un pas îndărăt, chiar dacă a trebuit să mă opintesc și să mă lupt cu necazurile. Unde era greul cel mare, săream și eu, convins că fără Diaconu nu se putea.

După trei ani de călire muncitorească, s-a întors la Bîrlad, cu un camion de ocazie și cu ambiția să nu se oprească din meserie și din viață. Pe atunci, Bîrladul se schimbase prea puțin și n-a găsit altceva de muncit decît pe șantierul Fabricii de rulmenți. S-a pus pe treabă, s-a legat sufletește de șantier și de oameni, și-a făcut meseria și a dus la capăt tot ceea ce i s-a cerut, dar de văzut, primii rulmenți n-a mai apucat să-i vadă. Cînd fabrica a început să producă, trăgînd după ea transformarea unui întreg oraș, Ion Diaconu se afla la București, la militărie. A auzit despre rulmenții Bîrladului din ziare și din scrisorile mamei, buchisite și udate cu lacrimi de dor și singurătate, toți copiii — cinci la număr — afîndu-i-se risipiți prin țară, care pe unde nimerise.

Din 1955, mai exact din ziua de 19 noiembrie, care era — rememorează — o zi cu soare neobișnuit pentru o iarnă grea, doctorul în strungărie Ion Diaconu muncește în aceeași întreprindere, pe locul fostei Pirotehnii a statului, la o aruncătură de băț de moderna cupolă a Politehnicii, lucrează neîntrerupt și cu o pricepere a meseriei despre care oamenii uzinei au numai cuvinte de laudă și despre care secretarul de partid, Constantin Georgescu, nu spune că este strungărie, ci artă.

Astăzi, cînd numără 42 de ani de viață și 16 ani de cînd e în partidul comuniștilor, Ion Diaconu susține că e mulțumit de ceea ce a făcut, de munca sa, de familia sa, susține asta și pretinde că i-a intrat în sînge să nu dea rebuturi și să-și facă datoria. Are în grijă cea mai mare mașină din întreprindere, un strung carusel de două mii cinci sute milimetri, un uriaș pe care-l stăpînește ca pe o pendulă și cu care depășește planul în mod constant. Eu n-am nevoie decît de tehnologie, mărturisește, restul mă interesează, mă dau peste cap și fac toată treaba bine și la timp.

La timp e un fel de-a spune, pentru că Ion Diaconu lucrează uneori, atunci cînd este cazul și cînd producția o cere, neîntrerupt, iar alteori — se întîmplă și așa ceva — trec pe lîngă dînsul marile sărbători ale anului fără să le simtă și fără să bea în cinstea lor măcar un singur pahar cu vin. Acum doi ani, reia o idee mai veche, am lucrat în noaptea de Anul nou pînă în zori și nici n-am știut cînd a trecut Revelionul. Așa a fost să fie, să se simtă nevoia mea în uzină și nevoia aceea a fost pentru mine ca un ordin. Povestea cu Revelionul nu este singulară, fapte asemănătoare s-au întîmplat și de 1 Mai, și de 23 August, dar Ion Diaconu nu vede nimic extraordinar în toată treaba asta, ba mai mult, ține să mă convingă că acest devotament față de uzină este pînă la urmă un devotament general, față de patrie și partid, față de copii. O datorie.

Dacă tot veni vorba despre copii, să amintesc că doctorul în strungărie are acasă o fată și un băiat. Amîndoi sînt elevi și nu-i fac necazuri, în sensul că se descurcă cu școala și par silitori. Despre viitorul lor nu-i place să vorbească în mod deosebit sau aș putea spune că nu-i place să vorbească deloc. Zice doar atît: copiii mei au alte condiții decît am avut eu și ei sînt pentru mine totul, vreau să-i ajut și să-i văd la casa lor. Fata e la liceu, băiatul e abia în clasa a cincea, dacă or să vrea să învețe carte am să-i țin cît o să pot, dacă n-or sa vrea, sa intre la meserie, căci mie îmi vine să cred că meseria a rămas brățară de aur pe mîna omului.

A făcut în viața sa mai multe inovații și mai multe raționalizări, atît de multe încît nu le știe numărul, dar de înregistrat, nu le-a înregistrat, căci nu pentru glorie sau pentru bani și le-a închipuit, ci pentru cerințele uzinei, pentru ca munca să se desfășoare mai bine. Așa a fost cu discurile de la DKP-uri, cu rotoarele și cu altele, treburi de amănunt în care nu ține să mă amestece, îmbunătățiri care au ușurat munca sa și a altora. În anii din urmă, i-a învățat pe foarte mulți copii meserie, cu răbdare i-a învățat și nu cu palma, chiar dacă dînsul este convins că uneori o palmă, două n-ar fi stricat. Ucenicii săi au plecat apoi în lume, unii și-au însușit meseria mai bine, alții mai superficial, care cum i-a fost felul. Îi urmărește cît poate pe unde sînt și se bucură foarte tare atunci cînd fostul său ucenic Eugen Purțuc, astăzi lucrător la Suceava, cheltuiește patruzeci de bani pe o carte poștală să-i trimită meșterului cîteva salutări din Moldova natală.

La I.U.P.S., cum îi zice uzinei sale, prescurtat, colegii au despre Ion Diaconu numai vorbe de laudă, despre conștiinciozitatea și pasiunea sa, l-au ales în Comitetul oamenilor muncii convinși fiind că vor avea acolo o conștiință și un glas al lor. În comitetul acela, Ion Diaconu vorbește rar, dar vorbește apăsat, problemele pe care le ridică fiind cu adevărat problemele uzinei, satisfacție pentru modul cum decurge munca într-o unitate care în aceste zile raportează realizarea întregului plan anual, dar și observații critice, sugestii. Să-l ascultăm: «Am observat că se produc destule perioade de stranguări la oțelărie și că strungurile noastre nu lucrează din plin, capacitatea de prelucrare fiind mai mare. Am propus atunci ca oțelăria să fie dotată cu un nou cuptor electric. Oamenii m-au ascultat, unii au aprobat, alții au clătinat din cap cu scepticism, zicîndu-și probabil că de unde atîtea idei în mintea unui om cu numai patru clase primare. Pînă la urmă, propunerea a fost găsită excelentă și instalarea unui nou cuptor electric s-a prins chiar în planul pe [illegible]

Acesta este, în puține cuvinte, portretul «anonimului» Ion Diaconu, doctor în strungărie și membru în Consiliul municipal al Frontului Unității Socialiste, om reținut și rareori zîmbitor, care și-a făcut din muncă un crez și din viață o continuă împlinire pe treptele căreia continuă să urce, convins fiind că tot ceea ce întreprinde nu înseamnă decît datoria și nimic mai mult.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Fotografie de **ELENA GHERA**

la Lotru, geografia se predă istoriei

Înainte de a fi a turiștilor, Voineasa este încă a constructorilor.

...Grăbite reclame turistice au anunțat Voineasa drept o nouă stațiune montană. Oamenii s-au suit în mașini și au dat buzna într-acolo, în speranța unui agreabil concediu petrecut pe locurile pe care, nu-i așa? — orice copil o știe — au trecut vestiții constructori ai hidrocentralei de la Lotru. Au constatat însă că reclamele respective, deși păreau că exprimă un adevăr, nu-l *exprimau de fapt decît pe jumătate, fiind*, cu alte cuvinte, premature, cei puțin tot atît timp cît cochetele vile și blocuri s-au dovedit a fi și a rămîne în continuare ocupate de constructori. Noroc numai că aceștia din urmă, oameni deschiși, primitori și bucuroși de oaspeți le-au îngăduit prezența pasageră în propriile lor locuințe, cu regretul că nu pot face pentru stimații turiști oficiul unei cazări de mai întinsă durată și de mai largă ampioare pentru că ei înșiși, constructorii, mai au la Lotru încă multe de făcut și deci vor fi nevoiți să-și prelungească șederea acolo.

LOTRU. IULIE 1974

Cea mai mare lucrare de acest gen din țară, după cum o definește directorul adjunct al grupului de șantiere, inginerul Podhorodeschi Emil, are în prezent încheiat așa-numitul «fir principal». În primul rînd barajul de la Vidra, unde au mai rămas de executat doar treptele de acces în galeria de control. Acest munte întemeiat în calea apelor, metaforă la dispoziția tuturor nespecialiștilor și în același timp lucrare despre care numai specialiștii își dau seama cît a fost de dificil de realizat, asigură o cădere de 914 metri, adică o distanță de la care *conținutul unui pahar cu apă ar produce*, ajuns jos, un kw (calculul acesta fiind, desigur, valabil numai teoretic, deoarece practic neînsemnata cantitate s-ar pulveriza). Aproximativ un sfert din cele 340 de milioane metri cubi de apă, adică atît cît va avea lacul de acumulare, va proveni din apa Lotrului, urmînd, ca restul să-i dea captările a peste 80 de alte cursuri de apă: Pravăț, Sărăcinul, Screaja, Dobrunul, Mănăileasa, Latorița, Malaia, Balindrul.

Terminate în prezent sînt și priza, aducțiunea principală cu traversările sale, castelul de echilibru și conducta forțată care — cu o diferență de nivel de 800 de metri și cu o înclinare de peste 30 de grade — necesită, într-o viziune preliminară, folosirea unor utilaje specifice, foarte costisitoare, și care ar fi devenit ulterior un capital inutilizabil. Dar oamenii au introdus în galerie niște simple și banale screpere de șosea, cu ajutorul cărora au reușit să scoată afară întregul material excavat. A fost, numai una dintre ideile practice și de mare economicitate pe care muncitorii șantierului le-au avut de-a lungul anilor. În aceste zile se desfășoară, de asemenea, operația de finisare a centralei subterane de la Clunget, construcție de o imaginație și o proprietate tehnică dintre cele mai alese, în care două turbine deja se află în funcțiune, iar lucrările la cea de-a treia se vor definitiva în cursul acestui an, puterea instalată totală fiind de 510 MW.

Din aducțiunile secundare, care se întind pe 130 de kilometri, 110 s-au săpat deja, atenția fiind orientată acum spre betonarea acestora și realizarea traversărilor între ferestre, adică legarea prin conducte a unor guri de galerie. Se muncește intens la ridicarea barajelor secundare și a stațiilor de pompare de la Locru-pompaj, în aval de barajul mare, Jidoaia și Petrimanu, concomitent fiind atacate lucrările proiectate a se efectua mai jos, spre Olt: două noi centrale, una de suprafață la Malaia, de 18 MW, deci de importanță județeană, iar alta în subteran, la Brădișor, cu o putere de 112 MW. Termenele de punere în funcțiune fiind trimestrul II 1977 și, respectiv trimestrul III 1978. Cu acestea se va considera că acțiunea de amenajare a potențialului hidroenergetic al Lotrului este, practic, încheiată.

AȘEZĂRI CE ȚIN DE SPECIFICUL UNEI MODERNE TRANSHUMANȚE

În urmă cu opt ani, mai precis în iarna anului 1966, primul convoi de constructori înainta cu infinite precauții pe valea îngustă și înzăpezită a Lotrului. Oamenii mergeau încet de-a lungul rîului repede, alb, spumos ca șampania, și însemnau cu cretă stîncile prea joase pentru ca alții, din urmă, să le perforeze și să le puște, să deschidă drum mașinilor grele. Treptat aveau să se ramifice însă mai adînc în inima muntelui, pentru ca astăzi să se poată spune că șantierul se întinde pe 3 la sută din suprafața țării, ceea ce înseamnă o foarte mare răspîndire a punctelor de lucru și a coloniilor. Acestea din urmă, în număr de 34, chiar dacă nu au fiecare în parte calitățile unei autentice stațiuni cum este Voineasa, dispun totuși de bune condiții de cazare, au apă curentă și încălzire centrală, magazine, școli generale, într-un singur cuvînt oamenii se bucură de ceva mai mult decît de niște conditii elementare de viață. Și trăiesc, în prezent, pe locurile acestea, peste 15 000 de oameni!

Într-o oarecare măsură s-ar putea spune că s-au adus aici unii pe alții. A fost o anonimă muncă de convingere despre care, oficial, nu s-a știut nimic. Cele mai frumoase cuvinte despre Lotru probabil că atunci s-au spus, în scrisorile semnate de maistrul constructor Gheorghe Niculescu, care lucrează într-unul din ioturile Șantierului-Nord, sau de Ion Safta, șef de echipă la betonare, la Mănăileasa. Acesta din urmă a reușit performanța de a convinge nici mai mult, nici mai puțin decît o sută de oameni, și toți din aceeași comună din care vine și el: Mărgineni, județul Neamț. De fapt nu există județ care să nu aibă aici, la Lotru, un grup mai mult sau mai puțin compact de reprezentanți.

În aceste așezări cu un caracter deosebit, dacă avem în vedere unitatea de scop a locuitorilor lor, s-au legat prietenii, s-au *întemeiat familii, s-au sărbătorit nunți*, s-au născut copii. Mai rămîne de adăugat că numele pe care unii dintre acești copii le-au primit par a spune totul despre părinți: Vidruța, Lotrioara...

TINERII SÎNT ACEI OAMENI CĂRORA LUCRURILE LE MERG ÎN PLIN

Lucrau la cote de peste 1 000 de metri Deasupra golului abrupt al prăpastiei au văzut cum fulgerul se șterge de stîncă și se fărîmițează în zeci de pîraie de foc lăsînd doar pete de funingine peste piatra încinsă Au lucrat la temperaturi de minus 30 de grade. Începeau seara, la lumina becurilor așezate pe crengile brazilor. O muncă de voință și de ambiție, într-un peisaj ireal, frînt și răsucit în pulberea acelei lumini sărăcăcioase, suspendate în noapte

— Aici, la Jidoaia, se construiește un baraj de 50 de metri și adiacent acestuia se face și o stație de pompare. De la 1 146 metri apa se ridică prin sistemul unor pompe la cota 1 353,75 metri, de unde urmează să cadă gravitațional spre apele marelui lac de acumulare de la Vidra. Or, — continuă să explice inginerul Niță Dan Ionescu, șeful punctului de lucru — tocmai pentru a deveni posibilă această manevră a apei lucrau — la conducta forțată — tinerii care alcătuiau schimbul de onoare condus de Nicolae Tănase.

Ce își amintește acesta din urmă:

— Lucram numai noaptea, pentru că ziua se muncea la baraj și, cu toate măsurile de protecție care s-au luat, se puteau ivi accidente. Ședeam agățați de frînghii și trăgeam serios, că aveam un fel de plan al nostru de-acasă și trebuia să-l îndeplinim de fiecare dată, altfel hotărîsem între noi să nu mai coborîm. Terenul avea o înclinație de 70 de grade. Își rupi gîtul numai dacă te uiți de jos în sus, închipuiți-vă însă cum și l-ar rupe dacă ar veni cineva fără voia lui de sus în jos. Curgeau bolovanii și se spărgeau de răsuna valea asta îngustă ca la bombardament.

Inginerul, el însuși tînăr — a terminat facultatea în 1970 și a venit direct aici, la Lotru — cunoaște bine nu numai înălțimea la care au ajuns ploturile centrale ale barajului sau tot ceea ce înseamnă flux continuu în turnarea unei lamele, dar și numele întreg al subalternilor săi ori data cînd, împreună, vor da «serbarea de sfîrșit».

La 28 martie 1970, la Lotru s-a deschis Șantierul național al tineretului. În prezent, pe șantierele Sud, Lotru-aval sau Nord, aproape în toate ioturile și punctele de lucru, se află răspîndiți peste 2 000 de brigadieri. Și indiferent unde ar lucra, la stația de sortare de la gura Latoriței, la Puru, la Jieț, la Oiteagu sau la Voinești-Nord, se aseamănă între ei prin faptul că — după cum exprima o opinie Ion Nistor, secretarul comitetului U.T.C. pe grupul de șantiere — «tinerii sînt acei oameni cărora lucrurile le merg în plin».

FIȘE DE REPORTER

● După tricou pare marinar. După pantaloni, tractorist. După bocanci, soldat. De fapt este mecanic de utilaje. Zice: «Am montat fabrica de ciment de la Tidoaia, acum merg la Balindru, tot la fabrica de ciment». Are 23 de ani de cînd lucrează la Trustul de construcții hidroenergetice, are 48 de ani cu totul, se numește Traian Fundeanu și are un necaz: soția cam bolnavă. Bănuiește că e vorba despre reumatism, așa că intenționează să facă un drum cu ea pînă la doctorul Boici.

● Un băiețel blond: Dinuț Petroianu. Are trei ani. Tot trei ani are de cînd este și el, în felul lui, la T.C.H., întrucît s-a născut aici și locuiește cu părinții săi în colonie. Are o pasiune: pîinea goală. Pe unde-l vezi, ține întotdeauna în mînă o bucată de pîine pe care n-apucă să o termine înainte de a o pierde. Nu-i plac dulciurile, pesemne intuiește că nu prea se potrivesc unui bărbat. Și mai are o pasiune: Tom, clinele coloniei.

● Printre cratițe enorme, într-un abur etern de mîncare, trebăluiește și asudă la cantina Capra foii, Ana Gavrilă. O femeie de vreo 50 de ani, voinică, despre care s-a dus faima că este cea mai bună bucătăreasă dintre toate bucătăresele posibile. De cele mai multe ori, după ce vin flămînzi, se așază la masă și mănîncă de se satură, oamenii uită să-i mulțumească. Dar ea nu se supără. Și n-a stat nimeni, nici chiar ea, să facă socoteala cîte porții de ciorbă a făcut de la Bicaz încoace!

● Nea Voinic, șofer de 24 de ani la T.C.H., spune că are domiciliul stabil undeva pe lîngă podul Eleferie, în București. De fapt numai el știe că adevăratul lui domiciliu stabil a fost altul, întotdeauna acolo unde a fost nevoie de un șofer despre care din cînd în cînd se spune că merge enervant de încet dar, totodată, se recunoaște, foarte sigur, pe îngustele drumuri de munte ale atîtor șantiere. Accidente nu a avut niciodată și nici nu crede să aibă.

● O prezență impunătoare, un om înalt și spătos despre care gurile rele spun că ar avea vreo 80 de ani dacă nu chiar ceva peste. Ei și? Poate să aibă și 100, dacă bătrînul Feri nu vrea să fie pensionar, ci topometrist, ce e rău în asta? Și fumează, Dumnezeule, fumează atît de mult că i s-au afumat de tot mustățile și barba uriașă prelinsă pe piept, care o fi fost ea odată albă, dar acum este, cu siguranță, galbenă. Nu-i nimic, sănătos să fie!

CÎT COSTĂ UN LITRU DE APĂ

Fiecare litru de apă ajuns în lacul de acumulare de la Petrimanu — punct de tranzit al apelor din sud către lacul de la Vidra — valorează patru lei. Această simplă informație cu caracter de curiozitate, gen «știați că», atît de neînsemnată cum pare la o primă vedere, cuprinde însă în ea un munte de adevăr. Dintr-o dată se creează posibilitatea ca aspectul pur fizic al lucrurilor să se traducă în termenii unui limbaj social, natura sălbatică a Lotrului tinde să se umanizeze, iar geografia acestui loc semnifică brusc ceva mai mult decît ea însăși, cea care ar fi putut rămîne neatinsă de mîna oamenilor.

Asemenea date cu intenții la urma urmei de sinteză asupra consecințelor unei opere tehnice de anvergură se pot găsi din belșug pe valea Lotrului. Mai bine-zis, în Țara Lotrului. Iar autorul de necontestat al multiplelor restructurări și redimensionări care au avut loc aici, în vasta perspectivă a gîndului de a civiliza, se numește, simplu, Trustul de construcții hidroenergetice. Mai mult decît prezentul, acesta a marcat și viitorul unor oameni. Dintre cei care vor rămîne în cadrul secțiilor și serviciilor de exploatare și întreținere este firesc ca marea majoritate să fie recrutați dintre localnici. Deși un adevăr este și acela că mulți dintre ei se pregătesc încă de pe acum să părăsească «șantierul de acasă», pentru a pleca, mai departe, cu constructorii. De exemplu, Ioan Comșa. A venit la T.C.H. în toamna anului 1970. Abia terminase liceul. Pierduse examenul de admitere la medicină cînd, întorcîndu-se în sat, și-a făcut prieteni printre șantieriști, băieți tineri care l-au îndemnat să vină să muncească alături de ei. A rămas însă definitiv. Acum e dispecer-transporturi la Șantierul-Nord. Termină serviciul la ora 15, la 17 ajunge la Rîmnicu Vîlcea — urmează o școală tehnică de normare în construcții — iar la 21 la mașina înapoi spre Voineasa. Face acest drum zilnic, și numai anul acesta a parcurs vreo 30 000 kilometri. Anul viitor va absolvi, fiind așadar pregătit pentru marea călătorie care se va întreprinde pe Olt, în sus, pînă la Făgăraș.

Vor rămîne însă în urmă, vii precum apele Lotrului, fagurele subteran al uzinei hidroelectrice de la Ciunget sau deplina conștiință a faptului că, de exemplu, fiecare litru de apă ajuns în lacul de acumulare de la Petrimanu costă patru lei!

DUMITRU ELIADE ■

În arborele subteran al sistemului hidroenergetic de la Lotru, rîul Jidoaia va freamăta ca o panglică de lumină.

Fotografii de PAVEL și EMANUEL TÂNJALĂ

Tinerețea inginerului Liviu Tăbăcaru, șeful lotului Voinești-Nord, îl caracterizează de fapt pe toți oamenii lui.

LA PAVILION ŞI LA MARELE PAVOAZ, DREPŢI!

Trei zile şi trei nopţi de-a rîndul la bordul unei nave militare, ancorată în avanportul Mangaliei. Trei zile şi trei nopţi de cer senin, copleşitor de albastru şi de înalt. Se apropia prima duminică a lunii august, ziua cea mai lungă şi cea mai frumoasă a marinarilor, ziua statornicită a fi marea sărbătoare a tuturor oamenilor mării, Ziua Marinei, ziua celor ce stau de pază la hotarele albastre ale ţării, adevărate santinele de stîncă fierbinte.

*

«L-am întrebat pe maistrul militar Coşulea Coman, pe care de bună seamă că îl cunoşti, ce fel de *om* eşti (*mă adresam caporalului Tofan Virgil*) şi mi-a răspuns că eşti un băiat de treabă, curajos, prietenos, adică un adevărat marinar. (Caporalul Tofan Virgil părea mai mult decît surprins). Te-aş mai întreba două *lucruri*, adică, *unu:* ce a *însemnat pentru tine* timpul petrecut în marina militară şi, doi: care este cea mai intensă dorinţă a ta, acum, în legătură, bineînţeles, cu marina».

«Da, zice Tofan Virgil, vă răspund. Unu: armata pe care o fac eu şi alţi tovarăşi, la marină, înseamnă o adevărată şcoală a bărbăţiei, a curajului, a prieteniei, dar şi un prilej de aprofundare a cunoştinţelor noastre politice şi ideologice. Doi: nu este vorba numai de o dorinţă a mea, ci de hotărîrea tuturor, a tovarăşilor comandanţi şi a celorlalţi militari — întîmpinarea celor două mari evenimente ale acestui an jubiliar, a XXX-a aniversare a eliberării patriei şi cel de-al XI-lea Congres al partidului, cu deosebite rezultate în pregătirea militară şi politică, de specialitate, şi, alături de calificativul de foarte bine, obţinerea titlului de navă de frunte».

Căpitanul de rangul doi Hanganu Ilie consideră că marinarul de astăzi s-a specializat într-o mulţime de alte arme, dar el rămîne un militar îmbrăcat în aura romantică a vechilor marinari. Marea este frumoasă oricînd, iar dacă românul s-a născut poet, marinarul, în plus, chiar şi devine poet. Este destul să-l faci să-ţi povestească lupta lui cu marea, dar şi mîngîierea clipelor sale cu întinderea nesfîrşită a apelor. Spun asta ca să nu risipim una din imaginile clasice pe care civilii încă le mai au despre noi, marinarii. Dar, în altă ordine de idei, aş dori să spun că marea satisfacţie a unui comandant se numeşte obţinerea calificativului foarte bine la toate categoriile de luptă şi pregătire militară, iar alături de această satisfacţie, care este dovada însăşi a datoriei împlinite, apare, în majoritatea cazurilor, adică întotdeauna, ca o condiţie esenţială, şi celălalt aspect, mulţumirea de sine că familia pe care o conduce, echipajul navei, se constituie ca *un colectiv strîns unit*, bărbătesc, o şcoală a educaţiei marinăreşti.

*

Duminică dimineaţă, ora 9 şi 45 de minute. Comanda răsună maiestuoasă — LA PAVILION ŞI LA MARELE PAVOAZ, DREPŢI!

Ziua Marinei a început. Oaspete de onoare, zeul Neptun, înconjurat de sirene şi slujitori. Tridentul său se profilează argintiu pe albastrul mării. Ajuns sus, pe tronul special amenajat, zeul Neptun îi felicită pe toţi marinarii, urîndu-le noi şi noi succese. Apoi, parada navelor intrate în istoria şi tradiţia marinei militare. Trec ambarcaţiile dacice, romane, trec liburnele, trec pînzarele lui Ştefan al Moldovei, apoi primele nave româneşti: «România», «Mariţa», «Rîndunica», precum şi machetele cargourilor de 55 000 tone ce vor fi lansate anul viitor la Galaţi, înscriind România în rîndul marilor constructoare de nave. Au loc întreceri sportive marinăreşti, demonstraţii de gimnastică artistică, înot artistic, lansarea scafandrilor din elicoptere şi două numere aşteptate cu deosebit interes: capturarea purceluşului la şcondru (o bîrnă unsuroasă) şi hora răţuştelor. Seara, un program artistic susţinut de echipa corală «Albatrosul» şi alte formaţii ostăşeşti, apoi carnavalul bărcilor, jocul de artificii şi coloana bărcilor de foc.

Peste cea mai lungă zi a marinarilor cade întunericul nopţii, farul transmite intermitent veşnicul semnal, iar marele pavoaz electric se stinge. Marinarii s-au cinstit pe ei înşişi în faţa miilor de spectatori care au apreciat cu ropote de aplauze măiestria, talentul şi curajul acestor minunaţi bărbaţi, stăpîni peste întinderile de azur ale mării.

VICTOR NIŢĂ ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

Începe campionatul

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ ■

CRONICA DE FOTBAL

un nou campionat

Nu știu la al cîtelea sezon fotbalistic mă aflu în calitate de cronicar, dar nu mai sînt multe cifre pentru a face două decenii de cînd observ și comentez ceea ce văd pe marea scenă de iarbă a stadioanelor, încercînd să înțeleg cîte ceva din ceea ce se petrece, acolo, jos, între porți. Anul care a trecut a fost poate cel mai interesant prin experiența încercată. 18 echipe în prima Divizie, deci *formula mare*, formula exagerată, aș zice, care a trecut cu bine, deși cu multe falsuri, examenul întrecerii. Nu aș spune că avem la ora asta jucători epuizați sau buni de spital, ceea ce nu știu încă este dacă acești jucători sînt mai buni pentru că au jucat mai mult sau dacă fotbalul nostru a progresat. Vom vedea deci rezultatele în vara lui '75, presupunînd că anul competițional care a trecut a fost un an de rodaj.

Așadar, clasamentul a rămas cel trucat de rezultatele *aranjate* de către echipele *C.F.R.-Cluj*, *Argeșul* și *U.T.A.*, ca să nu mai vorbim că străine de aceste *mici înțelegeri* nu erau nici *Rapidul* (vezi meciul cu *Sportul studențesc*), *Dinamo*, care a reușit un 7-0 destul de suspect și așa mai departe. Instructiv mi s-a părut la timpul său *Clasamentul real* publicat de «*Viața studențească*», sub semnătura lui G. Mitroi, care a înșirat și lunga listă de meciuri stabilite dinainte. Uluitoare în toată treaba asta este lipsa de curaj a federației de specialitate — care în loc să ia măsuri drastice, mergînd pînă la înjumătățirea echipelor participante la fosta competiție și suspendarea jucătorilor și conducătorilor de club ce s-au pretat la malversațiuni — s-a mulțumit la cîțiva acari Păuni, mulți dintre cei implicați direct în mistificarea rezultatelor stînd bine mersi în banca lor și continuînd probabil în anul ce urmează să se dedea la trista lor meserie, dar asta e treaba federației, nu a ziariștilor care nu fac altceva decît să deplîngă partea de mizerie morală a unui campionat destul de întortocheat.

Aici s-ar mai putea adăuga că modificările aduse regulamentului de transferări nu sînt deloc favorabile stabilirii unor loturi omogene, cum ar fi firesc, și că nu am înregistrat nici un progres în ce privește libertatea jucătorului de a se deplasa la echipele unde ar putea da randamentul cel mai mare. Ca să amintesc că și în fotbal există *afinități electe* ar fi un lucru banal, iată de ce nici nu-mi propun așa ceva. Că Dobrin a trecut la *U Craiova*, iată o tentativă ce merita a fi făcută, dar să vedem dacă și asamblarea o să iasă. (Giscanul trebuie să obțină dezlegarea, pentru că altfel nu vom putea vorbi decît despre un *Dobrin pensionar* pe doi ani, ceea ce pentru el ar fi un termen fatal!). În materie de transferuri nu putem spune alte noutăți la care să ne așteptăm. Se vorbea de o trecere a lui Răducanu la *U-Craiova* sau la *Dinamo-București*. Era o chestiune logică, cred eu: portarul *național*, bun, rău cum este Rică, să joace la Mija sau pe terenul *Autobuzul*, iată ceva ce nu poate fi imaginat! Chiar un Dembrovschi silit să-și arate talentul în B mi se pare iar un abuz al întîmplării. Dramatică rămîne situația lui Broșovschi și Kun, suspendați pe nedrept pentru că, din informațiile pe care le deținem, ei sînt vinovați numai că nu au acceptat tîrgul de a pierde un meci aranjat (dacă nu e așa, ziarul de specialitate ar fi dator să facă lumină în chestiunea asta!). Și așa mai departe. Ce vreau să spun? Că jumătățile de măsură sînt mai rele chiar decît lipsa de măsuri! Și dacă e să ne gîndim la competițiile europene, putem spune că nici una din echipele românești angajate nu poate prezenta la ora de față un *team* în stare să facă față grelelor partide care le așteaptă. Iată, craiovenii nu au un portar de clasă, de pildă. Despre *Steagul roșu* s-au scris atîtea lucruri, că eu nu am să le mai reiau; la *Dinamo* situația e mai bună, în mare, dar la o analiză mai atentă vedem că punctul fragil al acestei formații pe anul viitor va fi tocmai înaintarea, unde echipa din Ștefan cel Mare excela pe vremuri... În rest, numai tăcere...

Așadar: start în Campionatul 1974-'75! Ce va fi, vom vedea, dar nu mă pot împiedica să spun că există la ora de față o îngrijorătoare lipsă de efective. Mă întreb ce vor face anul acesta *C.F.R.-Cluj* și *Poli-Iași*, ce va face *Jiul* și chiar această *Chimia Rîmnicu Vîlcea*, nou promovată, dar cu nume subțiri, cum subțire este efectivul lui *F.C. Galați*, cu toată invazia de feroviari pe care o suportă. Mai este știut că nu atît achizițiile contează într-o echipă, cît înțelepciunea cu care s-a lucrat în acest domeniu. Dar mai bine să vedem și pe urmă să vorbim...

EUGEN BARBU ■

POȘTA SPORTURILOR

«dă-mi o palmă pe gazon!»

Moto: «Numai ăla nu-i fundaș
Care n-are cartonaș».
(folclor fotbalistic de dată recentă)

● **Inginer FLEȘERIU D., str. Muncii nr. 14, Sinaia.** «Nu am scris niciodată pînă acum vreo scrisoare redacțiilor sau rubricilor sportive...» Iată că, în sfîrșit, v-ați hotărît să faceți și acest pas. După conținutul scrisorii, după felul cum puneți problema, noi zicem că ar fi trebuit să-l faceți mai de mult. Dar mai bine mai tîrziu... Ca dovadă, transcriem — într-o formă ajustată la măsura spațiului nostru — cîteva dintre propunerile puse de dumneavoastră la îndemîna Federației de fotbal, contribuții de bun-simț la crearea unui climat sănătos, unei activități competiționale eficiente. Astfel: «1. În privința incorectitudinilor în stabilirea rezultatelor unor partide, F.R.F. ar trebui să-și păstreze vigilența trează **de-a lungul întregului campionat**, nu doar în partea finală a returului. 2. Poate că, alături de cartonașe galbene și roșii arătate fotbaliștilor, de suspendări temporare ale arbitrilor, de avertismente date cluburilor, cei în culpă — jucători, cavaleri ai fluierului, conducători de cluburi — ar trebui sancționați și prin substanțiale amenzi bănești. 3. Ar fi echitabil, cred, ca jucătorul care provoacă **intenționat** daune fizice partenerului de joc să fie suspendat pe toată perioada cît este indisponibilă victima și să-i plătească și spitalizarea. 4. Dacă un cetățean pălmuiește un alt cetățean, să zicem în stradă, el este pasibil de a suporta niște bine definite rigori ale legii. Dacă însă un cetățean face același lucru pe un teren de sport, el privește cîteva secunde un cartonaș galben — eventual unul roșu — și se duce liniștit acasă. Ce-l scutește, în acest caz, pe respectivul bătăuș de confruntarea cu legea?! Doar faptul că este îmbrăcat în tricou și chiloți de sport?... ell scutește, desigur, dificultatea, de la caz la caz, de a deosebi **intenționalul de accidental**. Dar nu este mai puțin adevărat că îl scutește și deprinderea noastră de a privi cu indulgență brutalitățile din arenă. Să zicem că *n-am avea* cum să trimitem în fața instanței judecătorești un fotbalist care-și lovește adversarul cu pumnul sau care sare cu crampoanele în spinarea portarului căzut. Cine ne oprește însă să sancționăm un asemenea gest prin îndepărtarea **definitivă** a respectivului huligan — oricare ar fi poziția lui pe treptele competiției — din viața sportivă? Ne oprește, cum spuneam, o anumită mentalitate concesivă de care ne facem vinovați cu toții. Astfel, susținătorii sînt gata oricînd să închidă ochii la greșelile comise de «ai noștri» (de pildă, la Petroșani, atunci cînd Naghi a provocat o dublă fractură lui Aelenei și sunetul ca de creangă frîntă al osului lovit s-a auzit pînă la Petrila, cînd Naghi însuși plînge speriat de fapta sa, o mare parte din public strigă cu sadism către atacantul căzut, care se tăvălea de durere: «Scoală-te, bă, nu mai face pe nebunul!»). Aceeași atitudine o au și mulți dintre antrenori, acești minunați educatori și... valizele lor totdeauna pregătite de drum de îndată ce se ivesc rezultate care nu convin conducerilor de cluburi. În acest sens, mărturia pe care o face, peste ani, Angelo Niculescu, în cartea sa «Corabia cu 11 pasageri», în privința faultului grosolan, nesancționat de arbitru și trecut sub tăcere în comentariile și declarațiile de după meci — fault comis în careu de către Răducanu asupra unui jucător portughez, într-un meci-cheie al preliminariilor pentru Campionatul Mondial — mi se pare concludentă. Desigur, cîștigarea acelui meci era foarte importantă. Desigur, participarea la «El Mundial» era deosebit de prețioasă. Dar **exemplul negativ** pe care-l oferea trecerea cu vederea a acelei abateri, ideea pe care o inspira atît spectatori și jucători că se poate să lovești fără a fi pedepsit nu era, oare, cel puțin la fel de importantă pentru climatul ulterior de pe stadioanele noastre?... Un prieten care a asistat, relativ recent, la o ședință de analiză în cadrul lotului uneia dintre echipele noastre fruntașe îmi relata următoarea «critică constructivă» adusă de către un fundaș mai vîrstnic unui tînăr coleg al său de compartiment, boboc introdus în prima formație abia în ultima jumătate a sezonului: «Ce apărător ești tu, măi Cutare, dacă de-a lungul a 12 etape n-ai izbutit să cîștigi nici măcar un cartonaș galben?!» Și, fără nici o glumă, amicul îmi relata că junele apărător și-a făcut pur și simplu autocritica pentru această dovadă de nebărbăție, luîndu-și pur și simplu angajamentul să o lichideze, dacă îi va fi posibil, în chiar prima etapă a viitoarei competiții... Înainte de a rîde de această întîmplare care poate părea o anecdotă — dar, care, din păcate, nu e! — vă propun să meditați, măcar o clipă, la inadvertența între sublimele rosturi ale sportului și penibilul unei mentalități ca aceea evocată mai sus... Și, pe urmă, dacă o să vă mai ardă de rîs — *n-aveți decît*. Într-o asemenea împrejurare, cine rîde — pe pielea lui rîde!...

PETRE DRAGU ■

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

DE CE N-O CRUȚAȚI PE MARIANA SUMAN?

Subliniind frumoasa victorie a atletismului românesc la Balcaniadă, atingem în aceste cîteva rînduri o problemă care poate părea secundară, dar care în realitate este de fond, ea vizînd nu un caz singular, ci o atitudine tipică.

Una dintre primele trei atlete ale României la ora actuală — dacă nu chiar prima — este alergătoarea din Roman Mariana Suman. În țară, ca și peste hotare, majoritatea curselor la care a luat startul în ultimele luni s-au terminat cu victoria ei. De aici și optica greșită a federației de specialitate de a extinde evantaiul alergărilor la care este înscrisă în concursuri Mariana Suman, obligată să concureze la cîte trei probe, uneori cîte două curse în aceeași zi (cum a fost cazul la Balcaniada de la Sofia) pentru a aduce — cu orice preț! — puncte echipei. Rezultatul? Forțată irațional, atleta nu cîștigă, fatal, toate probele, aduce puncte pentru locurile doi sau trei pe care se clasează, în schimb se obosește excesiv, se uzează și nu este deloc exclus ca marea performanță mondială pe care o așteptam, cîndva, de la această excelentă atletă, să moară acum, în eforturile inutile pe care cîțiva funcționari i le pretind de dragul biftirii unor nesemnificative obiective de birou.

AVEM UN MARE NĂSTASE! E FOARTE MULT, DAR PENTRU O ECHIPĂ E PUȚIN

Am pierdut partida cu Italia — spun unii — din cauza unui neș mincinos. Poate da, poate nu. Demonstrație n-o poate face nimeni — nici cei cu «da», nici cei cu «nu» — pînă la capăt.

Sufletiști cum sîntem, noi, românii, trebuie să recunoaștem că victoria lui Năstase asupra asului italian Panatta — victorie care a semănat cu o corecție de dascăl aplicată în curtea școlii unui elev obraznic — ne-a unsi la suflet și ne-a mai îndulcit ofi-ul. A fost, toată lumea a văzut, un mare spectacol al virtuosului nr. 1 al tenisului mondial, care, n-am nici o îndoială, ar fi învins duminica trecută pe oricine (de la Smith la Newcombe) s-ar fi aflat în fața lui. Ansamblul întîlnirii Italia-România ne-a demonstrat însă — cu un realism brutal, dacă nu chiar crud — că echipa de Cupă Davis a României are un singur jucător, cu alte cuvinte *echipa nu e echipă*. Țiriac ne-a dat o lecție de luptă și devotament, dar Țiriac nu mai este ce-a fost, mintea lui de mare om de tenis este trădată (ne referim la meciul de dublu, specialitatea lui, unde a făcut destule lucruri bune, dar în care a făcut și multe greșeli) de răspunsul mușchilor care-l ascultă, azi, insuficient. Cred că Ovici ar fi pierdut, ca și Țiriac, cele două jocuri de simplu, singura idee discutabilă rămînînd aceea a prezumtivei prospețimi suplimentare a veteranului echipei noastre în ipoteza păstrării lui exclusive pentru partida de dublu.

Concluzia pe care ne-o impune viața este pînă la urmă una singură: Țiriac *a fost, a rămas* doar Năstase. Cei care au prea puține merite în afirmarea mondială a acestor doi mari sportivi români ar trebui să întreprindă ceva pentru lansarea unei noi autentice valori. Tenisul românesc are nevoie de *producători* de tenismeni, nu numai de participanți la protocoluri și la trageri la sorți.

RĂDUCANU A LUAT ȘTELEI CUPA MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Dominată de Steaua, Cupa Municipiului București (neonorată de prezența celei mai puternice echipe a Capitalei, Dinamo, ce putea să plece în turneu în străinătate și înainte și după această competiție, care ar merita un minim respect) a revenit Rapidului, grație în mare măsură lui Răducanu, care și-a condus apărarea ca un adevărat șef de orchestră, hotărînd în duelul penalty-urilor și adresa urmată în final de acest trofeu.

Cu titlu de curiozitate, un amănunt nelipsit de oarecare interes. Foarte talentatul jucător stelist Ion Ion, de toți lăudat în campionatul trecut pentru calitățile sale, a refuzat să execute unul din cele cinci penalty-uri de departajare! Frecvent client al barurilor, acest «tînăr furios» crede — cum a crezut și Cristache — că fotbalul românesc se *învîrtește în jurul lui*. Firește, se înșală amarnic. Fotbalul nostru se poate dispensa de orice măr putred, oricît ar fi el de roșu.

MARIUS POPESCU ■

raCul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 25

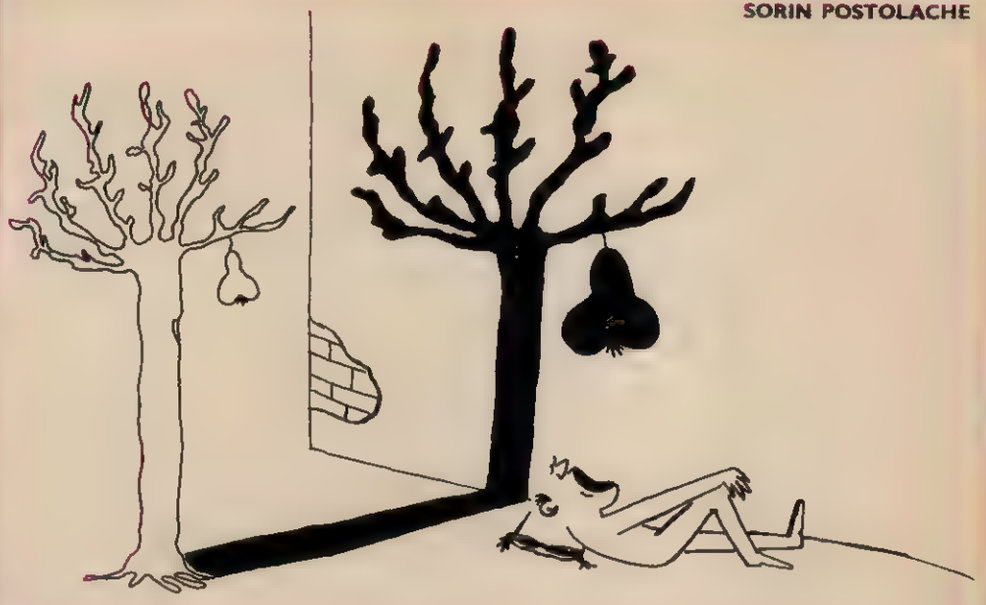

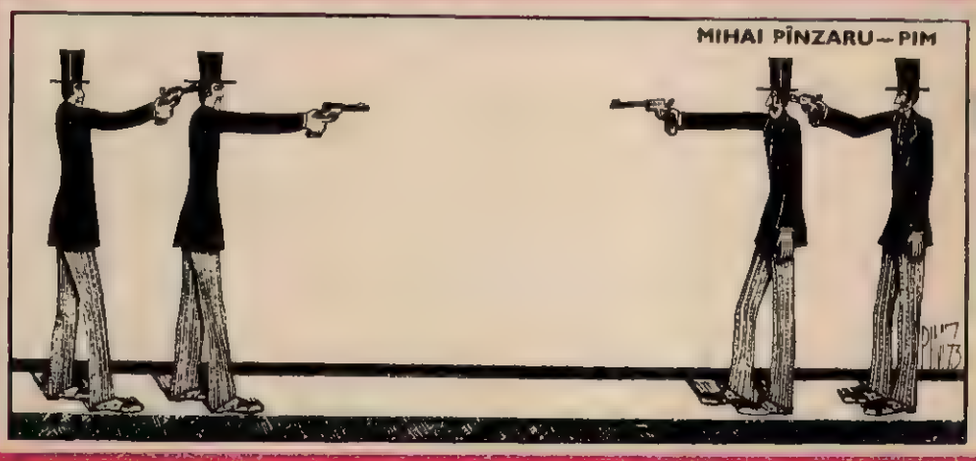

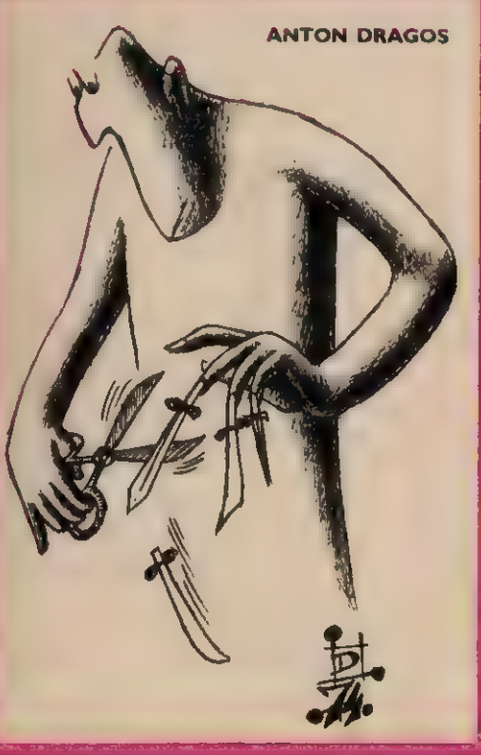

CE SE ÎNTÎMPLĂ CU UMORUL?

De multe ori în pagina de avangardă s-au demascat desele cazuri de plagiat, «Racul» satirizînd atitudinea unor caricaturiști care-și făcuseră pur și simplu o «artă» din a copia. De multe ori critica s-a făcut cu strîngere de inimă deoarece mulți dintre cei demascați sînt reprezentanți din prima elită a caricaturii românești, artiști care au adus ceva nou în caricatură, atît ca stil al desenului, cît și ca umor dar, cum se spune, au căzut în păcat ciugulind, cu sau fără intenție, din creația altora.

Cînd un coleg de la secția de scrisori mi-a adus plicul cu cele două desene identice (primul aparținînd caricaturistului V. Crișan și care a apărut în «Urzica», iar al doilea caricaturistului Octavian Covaci, desen găzduit acum cîteva numere în pagina «Racul») mi-a spus: «Păcat, totdeauna mi-a plăcut Covaci. Mi-au plăcut desenele pe care le-a publicat, dar acesta este un FURT ORDINAR, mai ales cel care ne sesizează în scrisoare, studentul Relu Ioniță Nicolae, ne precizează că Octavian Covaci în respectiva revistă avea publicate și el niște caricaturi așa că era imposibil să nu fi știut de această caricatură.E rușinos că acel care a participat la atîtea concursuri de caricaturi atît în țară, cît și peste hotare, avînd înscris în palmares multe succese prin expoziții personale, avînd colțuri permanente în diferite publicații se pretează copiind din creația unui confrate.

Păcat că în cazul de față a fost păcălit chiar «Racul» de către unul dintre apreciații colaboratori ai paginii, OCTAVIAN COVACI.

RACUL ■

REVOLUȚIA PE CARE O ÎNFĂPTUIM ARE ȘI VA AVEA NEVOIE DE CONSTRUCTORI DE MARE EFICACITATE

Am ținut ca într-una din convorbirile cu specialiști în ale demografiei — convorbiri pe care revista noastră le-a socotit binevenite, oportune, și chiar necesare, acum, în preajma Conferinței Mondiale a Populației — să ne fie interlocutor tovarășul MIHAI ȚARCĂ, doctor în economie, specialist în statistică demografică, lector la Facultatea de studii economice a Universității «Al.I Cuza» din Iași, și aceasta pentru că dumneaiei întîmpină evenimentul apropiatei conferințe de la București cu două realizări de seamă, ambele vizînd realizarea optimă și optimistă a problemelor populației: prima realizare se intitulează «INTRODUCERE ÎN PROGNOZA DEMOGRAFICĂ» și reprezintă un volum de 270 pagini care va apărea, în Editura «Junimea», în chiar zilele din ajunul Conferinței Mondiale, volum care — merită remarcat — prin problematica sa va fi deosebit de util membrilor comisiilor naționale și județene de prognoză, precum și, în general, statisticienilor, economiștilor, sociologilor, demografilor, medicilor, biologilor și antropologilor; a doua realizare se numește Viorel, a împlinit două luni, are ochi albaștri, zîmbește cu o încredere de-a dreptul reconfortantă în viitorul populației de pe Terra și, comparat cu prima realizare, dovedește imediat și tocmai acum, în plină epocă de avînt științifico-tehnic, că tot realizările umanului sînt mai puternice și mai fermecătoare decît cele ale realului. Acestea fiind spuse, putem trece la convorbirea propriu-zisă cu tovarășul Mihai Țarcă.

«Grup familial» de HENRY MOORE

— În bătălia noastră pentru construirea unei societăți socialiste multilateral dezvoltate, prognoza lucidă, rațională, științifică ne-a fost și ne este un instrument de lucru. Dar nu despre prognoză în general e acum momentul să discutăm, ci anume despre cea demografică. Explicați, vă rog, de ce în concepția noastră, a românilor, prognoza demografică este apreciată, alături de celelalte prognoze social-economice, ca imperios necesară. Țin să precizez că întrebarea aceasta izvorăște din problemele pe care și le pun îndeobște oamenii profani în ale demografiei.

— În societatea modernă, în toate domeniile vieții sociale și economice, prognoza a devenit o necesitate. Conducerea științifică a societății moderne nu se poate face fără cunoașterea unor informații amănunțite despre resursele naturale și economice ale societății, care condiționează și stimulează evoluția ei viitoare. Prognozele demografice ocupă un loc important în cadrul prognozelor social-economice. Pe de o parte, ele premerg toate celelalte prognoze, iar pe de altă parte ele sînt mai sigure datorită unei cunoașteri mai bune a evoluției trecute și a regularității acestei evoluții. Numărul populației determină, într-o anumită măsură, mărimea forțelor de producție, care pot pune în mișcare resursele naturale și economice ale societății și în același timp determină volumul necesităților de consum pe care societatea trebuie să le satisfacă într-o anumită perioadă determinată de timp. Pentru încununarea cu succes a acestui efort nu este suficientă numai cunoașterea situației actuale a populației, ci este necesară formarea unei imagini mai precise despre perspectivele sale de viitor. De aceea, experiența istorică de pînă acum ne arată că un număr tot mai mare de țări, după exemplul țărilor socialiste, fac eforturi pentru reglementarea dezvoltării lor sociale și politice, trecînd într-o măsură tot mai mare la planificarea acestei dezvoltări. Estimarea evoluției viitoare a numărului și structurii după vîrstă și sexe a populației, a numărului familiilor îl interesează pe un economist îndeosebi ca o bază pentru elaborarea unui bilanț de perspectivă a volumului forței de muncă disponibilă sau a timpului de muncă disponibil, ca și pentru planificarea producției materiale și a consumului material sau de servicii al populației, care depind, în mare măsură, de structura populației pe vîrste. Prognoza populației și a familiilor este importantă pentru planificarea pe termen lung a dezvoltării activităților neindustriale, precum și pentru planificarea repartiției populației pe zone, a construcțiilor de locuințe, a politicii alimentare etc. Domeniul de aplicare a prognozelor demografice este vast: în politică, în economie, în urbanizare, în asistența socială și în cercetările demografice. Prognoza populației este de asemenea utilă în planificarea de perspectivă și pentru repartizarea rațională a forței de muncă pe diferite teritorii ale unei țări. În condițiile dezvoltării rapide, de după război, a unor țări, s-au constituit orașe noi, mari ansambluri urbane. Se pune problema ce structură inițială după vîrste și sexe trebuie să aibă populația acestor orașe pentru a li se putea asigura în viitor o dezvoltare armonioasă a populației? Dacă populația inițială, cum se întîmplă de obicei, este dezechilibrată structural, ce măsuri se impun în perspectivă pentru a asigura o normalizare a situației? La nivel macroeconomic, organele de decizie din întreprinderi, pe baza cunoașterii structurii personalului pe vîrsta, vechime și funcții în prezent și a dezvoltării întreprinderii în viitor, trebuie să întocmească un plan eșalonat al noilor încadrări, promovări de personal și al pensionărilor. Toate acestea nu sînt posibile decît pe baza unor calcule de perspectivă ale numărului de încadrați, riguroase din punct de vedere științific. Prognoza populației are și o importanță pur demografică, ea trebuie să arate, în mod clar, consecințele viitoare ale politicii demografice din trecut și din prezent.

— Fără a cădea în obsesii pragmatice, ne interesează totuși cîți dintre noi și în ce măsură aparținem populației active a țării? Și ne interesează aceasta pentru că — simplificînd, dar și punînd punctul pe i-ul responsabilității — sîntem conștienți că revoluția pe care o înfăptuim a avut, are și va avea nevoie de constructori concreți, direcți și de mare eficacitate, de mare randament. Cu alte cuvinte — față de întrebarea anterioară și trecînd de la general la special — de ce-i necesară și de ce-i importantă preocuparea noastră pentru prognoza populației active?

— Prognozele referitoare la necesarul de personal, — mai ales de personal științific și specializat —, ca urmare a revoluției tehnico-științifice, au stîrnit de peste două decenii, în întreaga lume, un interes crescînd, care se manifestă cu intensități diferite în țările dezvoltate și în cele în curs de dezvoltare. Importanța din ce în ce mai mare acordată în zilele noastre progresului științific în domeniul cuceririi spațiului cosmic și în domeniul militar a determinat o cursă extraordinară între diferitele părți ale lumii pentru prioritate tehnologică. La nivel național, orice program de dezvoltare socială și economică a unui stat trebuie să se bazeze pe cunoașterea științifică a evoluției resurselor umane, preocupîndu-se de utilizarea acestora cît mai rațional. Este de neconceput o planificare pe termen lung a dezvoltării economice a unui stat fără o estimare prealabilă a resurselor de forță de muncă disponibile în această perioadă. Prognoza populației active în perspectivă este necesară pentru determinarea numărului de locuri de muncă, ce vor trebui să fie create în fiecare an al perioadei de perspectivă. Determinarea numărului populației active în perspectivă — nu numai pe total, ci și structura acesteia după vîrste și sexe, după medii sau după alte criterii — servește pentru a caracteriza natura resurselor umane de care vom dispune în viitor. Compararea resurselor cu necesarul viitor de forță de muncă servește la a determina în ce măsură trebuie să-și dezvolte o țară serviciile și învățămîntul pentru satisfacerea necesităților viitoare de lucrători calificați. În multe țări ale lumii interesul sporit pentru prognozele populației active este motivat și de elaborarea unor programe naționale de pregătire a cadrelor. Prognoza resurselor și necesarului de forță de muncă este utilă pentru a determina în ce măsură forța de muncă disponibilă va permite realizarea programelor de dezvoltare economică și socială viitoare. Ritmul progresului multilateral al lumii contemporane s-a accelerat în așa măsură încît astăzi se obțin în doi, trei sau zece ani rezultate pentru care altădată era necesară o evoluție care se întindea pe mai multe generații sau chiar secole. Dar aceste progrese, atît de rapide, necesită intervenția autorităților statale pentru planificarea dezvoltării armonioase a sectoarelor social-economice interdependente, astfel ca personalul specializat să fie repartizat în mod judicios în toate sectoarele care au nevoie de el. Iată de ce și dezvoltarea învățămîntului trebuie să se facă în strînsă legătură cu necesitățile previzibile de forță de muncă specializată. O justă politică de orientare profesională trebuie să îmbine în mod armonios interesele, aptitudinile, gusturile și posibilitățile individuale cu necesitățile sociale de specialiști din diferite domenii de activitate.

Importanța orientării profesionale a elevilor apare și mai pregnant dacă arătăm că o treime din populația activă în următorii zece ani este astăzi pe băncile școlilor.

HELU IONESCU ■

CRONICA OREI ZERO

contracronometru la lumina stelelor

De cîte ori văd oameni lucrînd la înălțimea stîlpilor metalici, printre firele purtătoare de curent de înaltă tensiune, îmi aduc aminte de liniorii portretizați într-un excelent film documentar românesc. Plutirea între risc și datorie, între cer și pămînt a unor bărbați care reușesc să întindă cabluri peste prăpăstii, ape și munți, înfruntînd acolo arșița, vînturile, ploile și singurătatea, lucrînd uneori contracronometru la lumina stelelor, fiind în același timp meseriași și acrobați, pentru a instala temeinic drumul înalt al luminii. Cu imaginea liniorilor în suflet, m-am apropiat, am privit și am intrat în vorbă cu electricienii de pe autoturnul [illegible].

Mihai Cîmpeanu, șeful acestei echipe de revizie contacte, anunță din cabina șoferului dispeceratul să deconecteze rețeaua. Ceilalți trei, Victor, Șerban și Mircea, pentru mai multă siguranță, au pus rețeaua în pămînt, după care s-au echipat conform regulamentului protecției muncii (căști, mănuși de cauciuc, cizme, mantale de ploaie, după vreme), ca să urce apoi pe masa turnului. Orice vreme ar fi, ei trebuie să urce, asta-i meseria. Să urce și să înlocuiască părțile uzate din rețeaua de contact, cabluri întregi, izolații sparte, console, ce e nevoie, pentru ca pe la patru dimineața rețeaua să fie ca nouă. Se care multă atenție. Se lucrează pe o palmă de loc cam a opta parte dintr-un ring de box. Spațiul acesta te obligă la mișcări precise, la o perfectă armonizare a fiecărei acțiuni. Cei trei care sînt sus, pe masă, par înmănunchează într-un singur trup cu șase brațe, ajutîndu-se între ele, continuîndu-și mișcările, pentru a înlocui, ca acum de exemplu, fără zgomot, fără opinteli și fără timpi morți, un cablu metalic gros de un deget și lung cît distanța de la un stîlp la altul. Este prins în clești și «clemes», tăiat, ancorat, îndreptat și întins ca o strună de violoncel. Se trece apoi mai departe, metru cu metru, fluierînd ușor către șoferul Coșa care-i poartă cu turn cu tot de-a lungul firului. «Și nici nu știu cînd trece noaptea»... Da, pentru că totul trebuie făcut în intervalul scurt al miezului nopții, înainte de a se pune linia din nou sub tensiune. Între timp șoferul mi se plînge că nu știe de ce nu l-au luat anul trecut la armată, că se va duce anul acesta să-i întrebe ce fac cu el? Nu vrea să fie veteran printre recruți. Șerban — care-mi repetă că-i place grozav meseria — mi se plînge că pierde în fiecare zi cîte patru ore cu naveta. Zice că pleacă la ora opt din București, ajunge la 11,30 acasă, la Dor Mărunt, la douăsprezece mănîncă, iar la cinci alergă din nou la gară. E greu. Mai departe oftează că nu a fost primit încă la căminul de la blocuri unde s-ar putea odihni mai bine, ar citi o carte, un ziar, ar mai vedea un film, o fată, și ar munci noaptea și mai și. Așa zice. Șeful de echipă dă comenzi scurte, familiare. Băieții le execută fără zăbavă și fără poticneli. «Lucrez la I.T.B. de cînd eram copil. Au trecut douăzeci de ani. Noapte, ziuă, la avarii pe mașini de intervenție, pe autoturnuri și anii au trecut. Nu mi-a plăcut să mă mut dintr-o întreprindere în alta». I-am însoțit pe parcursul unei bune bucăți de noapte, plăcîndu-mi, ca un spectacol, îndeminarea, precizia și temeinicia lucrului pe care-l lăsau în urma lor, raportînd dispeceratului ce și cum au rezolvat, mutîndu-se apoi în alt loc și iuînd-o de la capăt. Iată, aici, din cauza străzii denivelate, cablul de troleibuz se mănîncă, se roade, se uzează și noaptea venim noi cu «clemele» noastre. Dacă cădeză ziua, e de jale.

Legătura dintre eroii acestei cronici și liniorii despre care am vorbit la început este că dintre fratele mare și fratele mic. Sînt sigur că băieții de pe ringul autoturnului văzuți prin teleobiectivul unui operator de talent au multe din calitățile acelor zburători de neuitat. Riscul trecerii neantului prin mîinile lor fiind mai posibil, curajul acestor patru prieteni ai mei rămîne la înălțimea liniorilor. Ne-am despărțit tîrziu, lăsîndu-i în curmul lor mobil, cu ora două noaptea în creștetul capului și cu toate stelele cerului...

COMAN ȘOVA ■

+28 de grade la umbră. Fotografie de EMANUEL TÎNJALĂ ■

COPERTA NOASTRĂ
Brigadieri pe șantier. Fotografie de ELENA GHERA ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. oi. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: DAN BÎRLĂDEANU

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Nuntă în Moldova.

Vasile Lupu și Tudosca Doamna.

În pădure.

Fotografii color: V. MÎNECAN ■

EA COBOARĂ CHIPURILE LOR PRESUPUSE ÎN LUMEA DE AZI

Cînd Aurelia Ghiață își începea lungul și fertilul drum prin domeniile miraculoase ale tapiseriei, arta aceasta mai trăia sub semnul fastuoaselor capodopere ale străvechilor manufacturi europene, care de pe pereții imenși ai muzeelor fascinau privirile și cucereau imaginația prin narațiuni mitologice sau istorice, prin îndrăzneala lor de a concura, prin alte modalități și alte materiale, sublima artă a picturii. Încă nu avusese loc acea revoltă la al cărei triumf asistăm astăzi, încă nu fusese declarat pe față acel pronunciamento care să salveze arta tapiseriei de sub tutela modelelor clasice, care să-i permită toate inovările și expansiunea ei în spațiu, acea libertate care intrigă și încîntă în același timp; dar era o epocă prevestitoare de schimbări, cînd în taina atelierelor se pregătea fața de azi a tapiseriei, adică trecerea de la simpla rațiune, constructivă, a unei imagini care înglobează un eveniment epic, la acea deschidere de ordin estetic care lasă emoției și mesajului poetic un cîmp liber. Poate nu negarea unei tutele în acest ceremonial al țesutului e importantă, ci mai degrabă umanizarea ritualului, care, eliberat de actul rece al mecanizării virtuoase, permite creatorilor întoarcerea la sursele spontaneității, la alte solemnități ale ordinii compoziționale.

Aurelia Ghiață crede însă în autoritatea imaginii, în puterea optică încantatorie a acesteia și nu întreprinde nici un demers pentru pulverizarea ei în semne aniconice. Pentru ea o tapiserie mai este încă un ecran cu imagini, unde dacă narațiunea nu-i cu totul absentă, este ascunsă pentru a fi descifrată prin contemplare, ca în «Haiducii» (1937), care nu-i decît o frumoasă baladă despre o cavalcadă pe-o-nă, descrisă în episoade și organizată ritmic în registre. Alteori, evenimentele unei narațiuni sînt înlocuite cu descrierea simbolică și inscripția figurativă. Toate aceste modalități amintesc o apropiere creatoare și fertilă de morfologia covorului românesc. Există astfel la Aurelia Ghiață, încă de la primele sale începuturi, semnele unei întoarceri spre sursele imaginii și lirismului popular, prin cultivarea acelei atmosfere decorative pe care o dă organizarea motivelor floristice, stilizarea lor și acea revărsare de game cromatice vii («Nunta în Moldova», 1935). Gustul acesta pentru fastul ornamental, pentru amplasarea imaginii într-un cadru solemn, nu va dispărea de-a lungul timpului, îl vom reîntîlni în lucrări mai tîrzii, cum este «Culesul strugurilor» (1965), unde motivele zoomorfe se îmbină cu cele florale.

Mereu sensibilă la apelurile tezaurului spiritual național, artista se va apleca și asupra strălucitoarelor personaje istorice, uitate în țesăturile vechilor brocarturi, sau în pagini istovite de codice, ori în răcoarea frescelor de pe ziduri mănăstirești, coborînd chipurile lor presupuse în lumea de azi, ca un omagiu adus eternității lor. Sînt evocări calme, de o mare sensibilitate descriptivă, în care aura tabloului votiv este completată de un lirism decorativ care smulge personajul din istorie, ca să-l proiecteze în legendă («Vasile Lupu și Tudosca Doamna», 1973, «Voievozi moldoveni», 1974).

Ultimele lucrări ne descoperă o altă față a creației artistei: narațiunea e uitată și spațiul e cucerit de exuberanța descrierii vegetale. Fluturi și flori coexistă în aceste grădini suspendate unde totul e miracol și vis, unde e o tăcere atît de adîncă încît se aude mișcarea delicată a elitrelor. Fluturi, corole, petale și frunze sînt angajate într-un joc cromatic prețios și exuberant, proiectîndu-ne într-o lume feerică. E poate o confesiune tîrzie prin care artista își dezvăluie sufletul și credința ei în frumos.

CORNEL BOZBICI ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII — NR. 34 (1092) — 17 AUGUST 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

TACTICA ȘI STRATEGIA LUPTEI NOASTRE CU TIMPUL

Anul acesta este un an de sinteze și de bilanțuri. Ca întotdeauna, în preajma unor mari evenimente oamenii simt nevoia unor retrospective profunde, a unor radiografii esențiale a ceea ce au realizat de-a lungul timpului, de-a lungul biografiei lor politice, economice și sociale. Nu se poate trăi fără ca asemenea bilanțuri să nu stîrnească ecouri ridicate la nivelul conștiinței, în fața atîtor remarcabile înfăptuiri pe care gîndul și acțiunea revoluționară a oamenilor acestei țări le-au transformat din idee în faptă. Numai un partid politic a cărui ideologie se fundamentează pe concepția marxist-leninistă și care controlează de fapt destinul istoriei se poate bucura de o asemenea unanimă adeziune din partea întregului popor în înfăptuirea principiilor fundamentale ale construcției socialismului, practic, a edificării unei civilizații superioare din toate punctele de vedere oricărei etape istorice. Ne bucurăm azi de roadele muncii noastre. Ele sînt vizibile la o simplă călătorie în universul fascinant al existenței noastre. Pretutindeni ne întîmpină noi cartiere de locuințe sau noi orașe, platourile industriale ne duc cu gîndul adeseori la povestirile științifico-fantastice ale copilăriei, drumurile țării ne oferă surprize de proporții colosale, pentru că fiecare așezare omenească a acestei țări a cunoscut un salt spectaculos de la sărăcie și mizerie la prosperitate și civilizație. Tocmai într-un asemenea moment de fericite sinteze, cînd cifrele stîrnesc emoțiile metaforei, oamenii parcurg de obicei ușor drumul pînă la poezie și se apleacă mai cu atenție, cu însuflețire asupra lor, scrutîndu-și viitorul. Fiecare om este, practic, tentat să-și imagineze viitorul în culori de vis, dar atunci cînd are în față un plan de perspectivă riguros, trasat cu știință și precizie, omul trece dincolo de limitele visului și se încadrează în parametrii concreți ai unei realități pe care o simte din ce în ce mai aproape, chiar dacă ea se află deocamdată într-un spațiu abstract și într-un timp următor. Ceea ce dă greutate viziunii realiste asupra viitorului nostru în concertul națiunilor civilizate ale lumii este industrializarea de proporții nemaiîntîlnite, într-un timp atît de scurt și într-un ritm atît de accelerat, necunoscut de-a lungul întregii istorii a umanității. În documente se spune că România tinde spre nivelul țărilor socialiste mai avansate, al statelor dezvoltate din punct de vedere economic, dar, practic, proiectul de perspectivă al țării noastre înscrie de pe acum țara noastră în circuitul economic mondial, cu elemente caracteristice și de perspectivă. Merită să fie subliniat în această direcție efortul pe care îl depune întregul popor în acțiunea amplă, atotcuprinzătoare, de modernizare a structurii industriei, de introducere rapidă a tot ceea ce este nou în planul creației tehnico-științifice mondiale, în așa fel încît să privim evoluția noastră dintr-un avanpost, nu din ariergardă. Toate acestea într-o țară în care în 1946 se lucra încă pămîntul în proporții covîrșitoare cu plugurile de lemn și care abia în 1947 a construit primul tractor! De fapt, Partidul Comunist Român, prin planul său de perspectivă, contribuție importantă la tezaurul gîndirii marxist-leniniste a secolului XX, prevede dezvoltarea tuturor domeniilor de activitate omenească la cele mai înalte niveluri de exigență. Dacă secole de-a rîndul am rămas în urma civilizației, noi trebuie să gîndim astăzi viitorul nostru din punctele de vedere ale celor mai înaintate cuceriri ale creației universale, din punctele de referință ale evoluției istorice. Și așa cum se prevede a înflori întreaga economie românească, se prevede o cotitură calitativă în viața tuturor zonelor și județelor țării. Acțiune urmată de un întreg corteguiu de binefaceri ale civilizației, de ridicarea nivelului de trai și a participării oamenilor la elaborarea propriilor lor destine în timpul și spațiul existenței noastre. Întregul plan de perspectivă la care au lucrat desigur zeci și sute de mii de oameni, sintetizînd pe domenii, pe specialități direcțiile de dezvoltare ulterioară a țării, degajă încrederea pe care Partidul Comunist Român, încrederea pe care noi toți, oamenii acestei istorii, a anului 1974, o avem în forța economică a patriei, în resursele umane și materiale sporite, utilizate cu spirit gospodăresc, într-un mod strict științific, în activitatea noastră viitoare. Amplul program de investiții prevăzut — de 920-960 miliarde lei — dă de asemenea un certificat de garanție pentru continua dezvoltare, în ritm rapid, și cu înalt spirit de responsabilitate a tezaurului bogăției naționale. Oamenii s-au convins că menținerea unei cote înalte a fondului alocat dezvoltării devine, în competiția mondială, o problemă vitală pentru accelerarea progresului economic, creșterea avuției naționale, pentru sporirea concomitentă a fondului de consum, pentru edificarea unui standard de viață ridicat poporului român.

Proiectul de program devine astfel planul de perspectivă al fiecăruia dintre noi, el se îmbogățește cu viziunea fiecărui cetățean conștient de valoarea trecerii sale prin istorie, el reprezintă de pe acum tactica și strategia luptei noastre cu timpul.

SISTEMUL URBAN PÎNGĂRAȚI–VIIȘOARA–SĂVINEȘTI–ROZNOV

Sistematizarea municipiului Piatra Neamț este determinată de concepția generală de organizare a sistemului urban în curs de închegare în culoarul văii Bistriței. Alcătuit dintr-o serie de localități și unități economice aflate între Pîngărați-Viișoara și Săvinești-Roznov, acesta are ca nucleu principal orașul Piatra Neamț. Se înțelege că datorită unei puternice dezvoltări economice și sociale, precum și datorită mobilității crescînde a populației, zona de influență a sistemului urban despre care vorbim va cuprinde un teritoriu din ce în ce mai larg. În cadrul acestuia au fost deja localizate spații cu posibilități de cazare, platformele industriale, teritoriile agricole, trasecle majore rutiere și feroviare, direcțiile prioritare pentru transportul în comun. Unitățile industriei chimice, unitățile forestiere și de prelucrare a lemnului constituie principala bază economică pentru dezvoltarea acestui sistem urban. Ele se cer considerate însă într-o viziune de ansamblu și de largă perspectivă, pentru a li se asigura condiții optime de dezvoltare sub toate aspectele, inclusiv posibilitățile de extindere și de reprofilare. Este vorba, în ultimă instanță, de o disciplinare funcțională pe acest culoar al Bistriței, astfel încît activitatea economică să se desfășoare în condiții cît mai bune, asigurîndu-se paralel satisfacerea unor sporite pretenții de viață civilizată.

Toate aceste lucruri, pe care le aflam de la arhitectul **Ladislau Lancamer,** constituie, concret, una dintre perspectivele deschise de Proiectul de directive ale Congresului al XI-lea al partidului pentru oamenii muncii din județul Neamț, pentru hărnicia, talentul și ambiția lor de a se depăși pe ei înșiși.

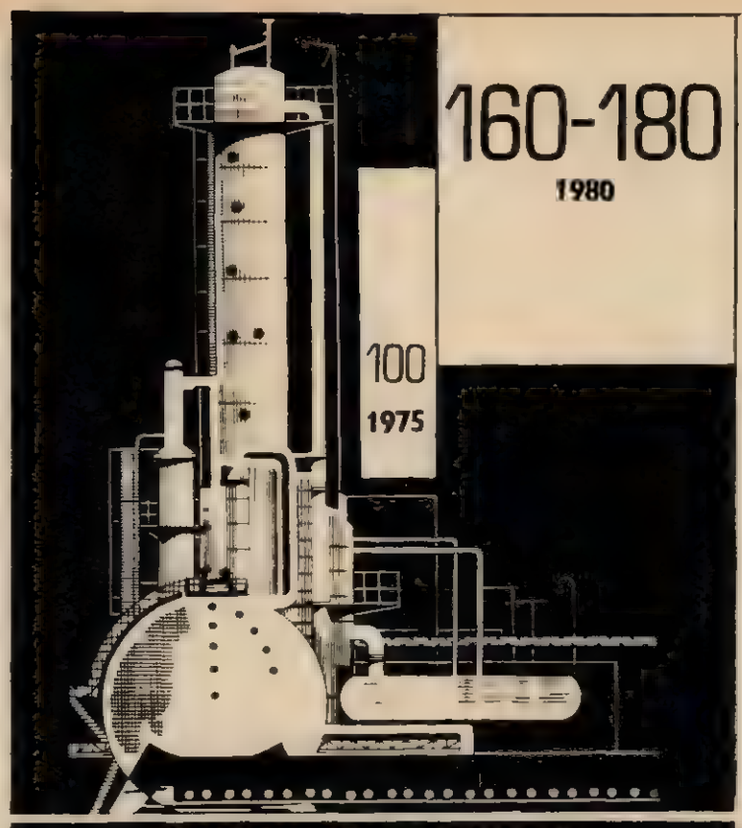

INDUSTRIA CHIMICĂ

ÎN ACESTE ZILE DE FAPTE CU ADEVĂRAT EROICE

Dintotdeauna cronicar al cotidianului, al evenimentului proiectat în prezentul imediat, reporterul de azi se vede din ce în ce mai mult în dificultate scriind «într-un timp real», adică odată, concomitent, sau cît mai aproape de faptul la care este martor. Am resimțit cu acuitate — și cu imens regret — această distanță orară interpusă între faptele întîlnite și însemnările de reporter, aflîndu-mă în Mehedinți acum, în aceste zile febrile de muncă, în aceste zile de fapte cu adevărat eroice, de inițiative colective și individuale ale oamenilor muncii pentru a-și realiza angajamentele, pentru a le depăși pe cele luate, pentru a le suplimenta pe cele depășite într-o unică finalitate — îndeplinirea cincinalului înainte de termen, treaptă necesară pentru a porni la înfăptuirea programului de dezvoltare viitoare a României, conturat pregnant de către Directivele Congresului al XI-lea al partidului.

Ce a înregistrat la ora de azi, care a și devenit ieri, notesul meu de reporter?

● În cei trei ani și șapte luni care s-au scurs din actualul cincinal, în industria mehedinteană s-a obținut o producție suplimentară în valoare de aproape o jumătate miliard de lei. O știre mare, dar care deja nu mai este actuală. De atunci jumătatea de miliard a fost cu mult depășită ● Pe 8 august, oamenii muncii din această parte a țării au raportat realizarea planului valoric la export pe 4 ani ai cincinalului, cu un devans de 4 luni. Asta înseamnă că dinspre Mehedinți vor porni în plus pe meridianele lumii, pînă la 31 decembrie 1974, alte 800 vagoane-marfă echivalente pe 4 osii, mobilă cu marca de prestigiu «Drobeta», în valoare de 4,8 milioane lei valută, confecții textile valorînd 2,6 milioane lei valută, 1,6 milioane metri pătrați țesături din bumbac, cantități importante de plăci fibrolemnoase și de cherestea, precum și 4 600 tone conserve din carne ● Trei unități economice au realizat integral sarcinile planului cincinal — Țesătoria «Cazanele» din Orșova, Exploatarea carboniferă Baia Nouă și Întreprinderea de nutreturi combinate Tr. Severin — iar alte trei au raportat pînă în august 1974 realizarea producției estimate pe 4 ani ai cincinalului: Stația C.F.R. Drobeta-Tr. Severin, Fabrica de bere și spirt și Întreprinderea viei și vinului ● Și am mai înregistrat cea mai frumoasă veste a țiinii, în acest an cu o climă zgîrcită cu grîul. De pe ogoarele mehedințene s-a recoltat cea mai mare producție de grîu din istoria județului, și printre cele mai mari producții actuale din țară, rivalizînd doar cu Timișul pentru locul întîi, însă cel mai important este faptul că țăranii de aici au putut să dea suplimentar la fondul central 10 000 tone cereale ● Și mai departe notez oamenii prin mîinile cărora se fac vagonul și țiinea, mobila și navele de mare tonaj, blocurile de locuințe și școlile, și care duminicile, în duminicile libere și albe plantează trandafiri în strada orașului, în balconul casei, în viața de fiecare zi. Notez inițiative muncitorești de prestigiu care spun nu numai că avem voință, și inteligență tehnică dar că avem dragoste pentru ceea ce facem, avem în fiecare clipă conștiința că tot ceea ce facem este pentru binele colectiv al poporului, și al fiecăruia dintre noi, pentru a merge într-un tempo mai accelerat spre condiția de țară avansată Cu astfel de realizări, cu astfel de oameni avem garanția că programul de dezvoltare economică a țării se va îndeplini pînă în cele mai complexe detalii.

CICI IORDACHE ■

CÎND PĂDURILE INTRĂ ÎN PLANURILE NOASTRE DE VIITOR

Pe tovarășul inginer **Mircea Diaconu,** inspector șef al Inspectoratului silvic Vrancea, l-am oprit din drum. Se deplasa în județ să vadă cum mai merg treburile pe la ocoalele silvice, pe șantierele de ameliorare ale unor terenuri degradate.

— Mă bucur nespus de mult, ne mărturisea, pentru faptul că silvicultura este reprezentată printr-un capitol aparte în prezentul Proiect de directive. Desprind de aici importanța deosebită pe care va trebui să o acordăm noi, silvicultorii, conservării și dezvoltării fondului forestier, creșterii productivității pădurilor, prin extinderea speciilor repede crescătoare, a rășinoaselor în special. Mă gîndesc că județul Vrancea va beneficia de un volum substanțial de investiții pentru refacerea unor întinse suprafețe de terenuri degradate. De fapt, această acțiune de revitalizare a suprafețelor degradate a început în Vrancea încă din acest cincinal: pe o suprafață de circa 7 000 hectare ființează peste 20 de perimetre de ameliorare Am amenajat terase nesprijinite și sprijinite pe gărdulețe sau banchete de piatră, pe care am plantat și vom planta specii forestiere repede crescătoare, așa cum indică și Proiectul de directive. Executăm (și vom continua și în viitor) lucrări de corectare a torenților de ape, în scopul fixării terenurilor erodate. O mare parte din volumul acestor lucrări îl vom realiza prin acțiuni de muncă patriotică, pentru că pădurea a fost dintotdeauna aproape de inima omului Sînt sigur că în urma acestor eforturi, secularii codri ai Vrancei vor întineri.

PENTRU BINELE VIEȚII NOASTRE

L-am văzut, la Uzina «Laminorul» din Brăila, pe maistrul Neagu Oțelea înconjurat de brigada sa și citind cu glas tare despre faptul că «producția de laminate finite va spori de 1,6-1,8 ori, fiind orientată cu precădere spre sortimente valoroase cu grad ridicat de prelucrare, adică, exemplifica Oțelea, așa cum am început noi să producem oțelurile decojite pentru rulmenți» Tot la Brăila, și tot în aceste zile, am văzut la o altă mare uzină, la «Progresul», un grup întreg de oameni, cred că erau de la noua fabrică de excavatoare hidraulice, întîrziind în curtea fabricii și discutînd cu ziarele în mîini pe marginea Directivelor, acolo unde mai înainte de 1944 părinții sau frații lor se mobilizaseră în fața birourilor celor patru directori acționari să-i someze și să le impună revendicări economice.

La unitatea de celuloză și hîrtie i-am auzit pe operatorii schimbului doi de la fabrica de hîrtie discutînd despre faptul că vor trebui să reducă și mai mult cantitatea de brac, să utilizeze pe scară largă deșeurile de hîrtie și să se gîndească încă de pe acum la fabricarea hîrtiei sintetice pe baza materiilor prime furnizate de industria chimică.

Și tot la Brăila am stat de vorbă cu tehnicianul George Buricea de la Combinatul de fibre artificiale; el mi-a mărturisit că are în lucru acum o inovație care va aduce economii unității în valoare de aproape un milion de lei, aceasta pentru că, spunea el, ponderea fibrelor și firelor chimice va trebui să ajungă în viitorul cincinal la 50-54 la sută.

Așadar, acum la Brăila, ca peste tot în țară, oamenii iau cunoștință, citesc cu însuflețire Directivele, pentru că vor să știe cum or să arate în 1980 uzinele lor, orașul lor, casa lor Cu siguranță că dezbaterile vor continua, se vor face și propuneri, pentru că acest document cu valoare istorică — Directivele — poartă o esență și un scop unic: binele vieții noastre.

N.GRIGORE MĂRĂȘANU ■

PRODUCȚIA INDUSTRIEI UȘOARE

cistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 a încununat lupta dusă de Partidul Comunist Român pentru unirea tuturor forțelor democratice antifasciste din țară, deschizînd calea unor mari transformări democratice, revoluționare în România».

NICOLAE CEAUȘESCU

IMAGINI DINTR-O EPOPEE A GÎNDIRII ȘI ACȚIUNII REVOLUȚIONARE

Două imagini dintr-o retrospectivă emoționantă deschisă la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România: Expoziția «30 DE ANI DE LA ELIBERAREA ROMÂNIEI DE SUB DOMINAȚIA FASCISTĂ».

Aici, în holul central al Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România se află concentrate fragmente dintr-un timp apropiat, o epopee care cuprinde cîteva decade de existență. Fapte trăite și împlinite de oameni care se află chiar printre noi, care gîndesc și acționează în numele nostru, al tuturor, sau de oameni retrași din primele linii ale istoriei, precum se retrag marii generali, marii strategi ai evenimentelor, și care constituie memoria noastră vie. Comentariul fotografic,— document tulburător al oricărui timp trăit sau netrăit implicit de privitor —„comentariul grafic reprezentînd cifre statistice și panouri sinoptice, parabole ale unor sinteze și bilanțuri politice, economice și sociale, întregesc biografia noastră cea de toate zilele și-o proiectează în epicentrul istoriei. Preludiul îl constituie acele sfîșietoare imagini ale mulțimilor care au tras primul semnal de alarmă al luptei antifasciste în Europa anilor 1933, la București, pe Valea Prahovei, pe Valea Jiului. Sînt reproduse aici chipurile hotărîte ale membrilor Comitetului național antifascist: Nicolae Ceaușescu, Scarlat Callimachi, Tudor Bugnariu, Radu Cernătescu, Petre Constantinescu-Iași, Iorgu Iordan, Barbu Lăzăreanu, Matei Socor. E destul să ne petrecem privirile pe deasupra documentelor fotografice, pe deasupra manifestelor și chemărilor la luptă ca să trăim aproape conectați la înalta tensiune a evenimentelor emoția întîlnirilor conspirative, oboseala nopților din pivnițele tipografiilor clandestine, arestările și schingiuirile activiștilor Partidului Comunist aflat în ilegalitate, spaima în fața morții, convingerea că pînă la urmă vor trebui să triumfe speranța și libertatea. Apoi, mobilizările, concentrările de trupe, manevrele militare care anunțau războiul, împingerea țării în războiul împotriva Uniunii Sovietice, înfrîngerile, sacrificiile, jertfele inutile în atmosfera unei permanente ostilități față de invazia fascistă, față de dictatura mareșalului Ion Antonescu. (Să nu uităm că mareșalul Ion Antonescu, în dimineața zilei de 23 August, pregătea un ordin general de blamare a armatei române, a poporului român, care nu lupta pe fronturi așa cum ar fi dorit-o ordinele militare ale generalilor naziști.) Și, în sfîrșit, ora 16,55, cînd la Palatul regal o formațiune de luptă patriotică, una dintre cele 50 pe care Partidul Comunist Român le organizase în București, prezentă în imaginile expoziției prin fotografiile membrilor ei — fotografii de identitate simple, aproape anonime — a arestat dictatorii României și i-a sechestrat într-o încăpere destinată, de obicei, colecțiilor. Urmează, în cadrul panourilor expoziției, imagini ale desprinderii din dispozitivul de luptă hitlerist, ale dezintegrării fronturilor, ale trecerii armatelor române, fără nici o opoziție internă, de partea coaliției antihitleriste, ale apărării pămîntului strămoșesc, ale furiei dezlănțuite împotriva naziștilor care ne-au aruncat într-un război monstruos; pînă în ziua aceea de neuitat, 25 octombrie 1944, cînd ne-am eliberat definitiv hotarele țării. Apoi, lungul drum al reconstrucției, al convalescenței după imensele răni ale războiului. Fotografiile timpului reproduc oameni muncind pe ruine, oameni aclamîndu-și reprezentanții în forurile supreme ale țării; chipurile lor sînt pline de bucurie, de încredere. Momentul alegerii primului guvern democratic al doctorului Petru Groza, momentul abdicării regelui și proclamării Republicii Populare Române, momentul revoluționar al naționalizării și al trecerii economiei românești sub semnul planificării riguroase, științifice, momentul lansării planului de electrificare a țării, epopeea cooperativizării... Și dintr-o dată, îți dai seama, istoria devine spațiu și timp trăit nemijlocit, este comunicatul sau fotografia din ziarul de fiecare dimineață, e buletinul de știri de la radio, emisiunea «24 de ore» de la televiziune. E cronica diurnă a activității președintelui, cronica diurnă a poporului care clădește orașe, lucrează la strung, la forjă, la oțelăria electrică, la războiul de țesut, la planșa de proiectare, la pupitrul de comandă al sistemului energetic național etc. Prilej de bilanț fantastic al industriilor hotărîtoare. România — țară a vitalității, a stării de revoluție și de civilizație: Congresul al IX-lea, Congresul al X-lea, previziuni împlinite, planuri cincinale îndeplinite în termen și înainte de termen; imagini ale dezlănțuirii spiritului creator, ale încrederii în înțelepciunea noastră, în vocația noastră, în forța noastră. Cifre, cifre, cifre, după care se pune semnul egal cu omul de pe stradă, egal cu acel «cap de locuitor» la care, pînă în cele din urmă se raportează tot ceea ce înfăptuim. Cifre, cifre, cifre care reprezintă, cu metaforele precise ale matematicii, tezaurul nostru, istoria unui miracol. Aceasta este în rezumat expoziția jubiliară «30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă». Un fragment din albumul de familie al fiecăruia dintre noi!

FABIAN DUMA ■

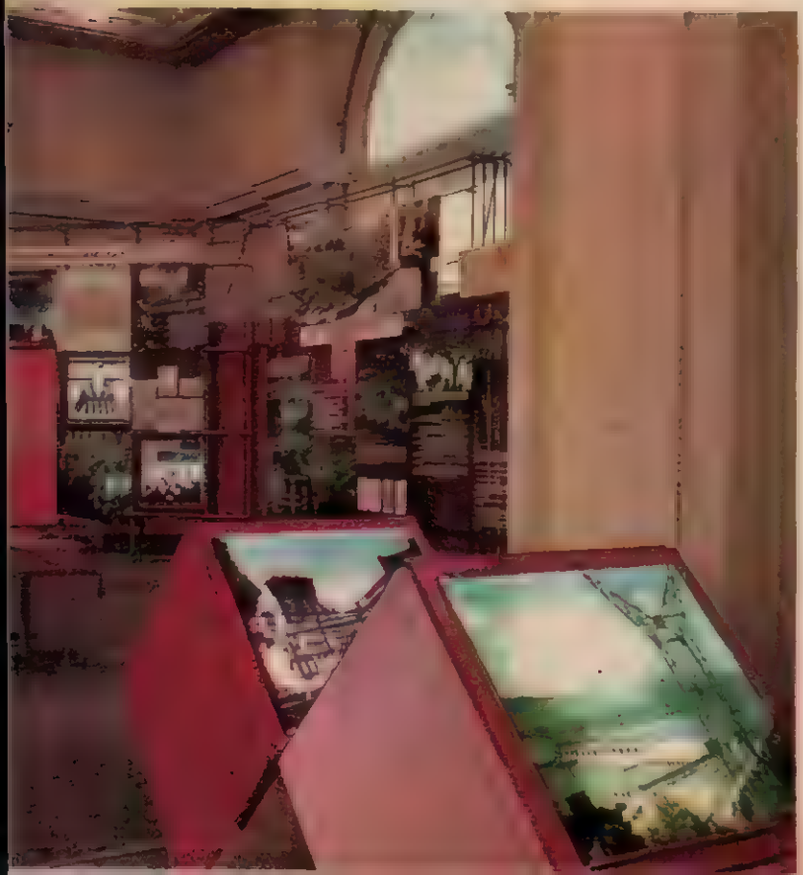

BĂRBAȚII DORM ADESEA CU VÎSLELE SUB CAP

1 Cobor pe pontonul Milei 23 la ceas de zori, cînd pescarii își vor fi înfipt de mult undițele în apa Dunării și cînd satul se arată pustiu.

Conform înțelegerii, învățătorul Grigore Isai mă așteaptă și este gata să mă trateze cu borș și mămăligă fierbinte, explicînd că așa se înfățișează ospitalitatea locului, schimbînd cu pește pîinea și sarea. Renunțăm la ceremonial și dăm ocol satului în care trăiesc astăzi vreo două sute de familii de pescari, cu exact cincizeci și șapte mai puține decît înaintea inundațiilor din 1970, cînd viitura s-a înălțat cît omul și a izbit sub tîmpla caselor, pe furișate, silind cincizeci și șapte de familii să părăsească satul, cu toată chiverniseala unei vieți strînse într-o lotcă.

Grigore Isai este el însuși un venetic între locuitorii Milei. S-a stabilit aici în 1955, după terminarea școlii pedagogice iar oamenii l-au primit cu rezervă și cu ochi mirați, căci învățătorul cărase după el un ditamai aparatul de mărit, vechitură, recunoaște, cu care îmi fac totuși treaba și mă fotografiez pentru posteritate.

În ciuda unor așezări noi, în ultimii ani, populația Milei n-a crescut. Au plecat familiile despre care vorbeam, copiii de după opt clase au luat calea liceelor din Tulcea sau de mai departe, dar nici unul dintre lucrurile acestea nu par să-l sperie pe învățător. Dimpotrivă, simte, cu un nu știu ce al cîtelea simț, că Mila va crește și va înflori, odată cu timpul care se adună și cu terminarea platformelor în lucru, suprafețe înalte de pe care casele vor privi Dunărea de sus în jos, diguri la care lucrează deocamdată — într-o primă fază — un greifer «Novas» și trei oameni.

La Milă, spune, generațiile trăiesc la marginea fluviului de cînd lumea, cu rădăcinile puternic înfipte în pămîntul românesc, rădăcini despre care crede că sînt mult mai adînci decît cei douăzeci de metri ai Dunării, fluviul acesta gălbui de care se leagă toată viața lor și care e uneori tată pentru copiii orfani.

De la Milă nu se va mai pleca. La Milă se va veni, încheie.

2 S-a făcut ziuă de-a binelea. Se deschide complexul comercial «Lebăda», apar primii turiști, faleza satului — ca s-o botez cu un termen pretențios — se animă.

Al doilea om cu care stau de vorbă pe grindul Milei este Iacob Bordeescu, mecanic de întreținere la heleșteu, meserie cu care a venit în sat în 1957, cu sarcină pe linie de U.T.M. A sosit acolo cu o singură bocceluță și cu vaporașul. I-a fost foarte greu la început, căci pustietatea era mai mare decît credeți, zice, numai stuf. Dar a biruit necazurile și a contribuit, după puterile și după meseria sa, la introducerea radioficării și a electrificării, operații pe care localnicii le-au primit cu entuziasm și muncă patriotică, dornici să intre și ei în rîndul lumii și să-l vadă pe Dan Spătaru cîntînd la televizor.

Despre tot ce a descoperit acolo, în prima zi, nu-i place să vorbească decît în trecere, nu era decît stuf, iar ca să bei și alt fel de apă decît din Dunăre trebuia să te milogești de rarii vaporeni și să scoți un pol pentru o sticlă de borviz, dar îi place să vorbească despre ceea ce a urmat: m-am însurat cu o fată de-aici, mi-am durat gospodărie zdravănă, cu mobilă și televizor, chiar cu rîșniță de cafea, și m-am deprins să mă consider localnic, statornic, de-al Milei din cap pînă-n picioare. Cu inimă cu tot, completează.

Nu mai pleacă nici în concediu. Rămîne la Milă. Doar schimbă televizorul din casă cu filmul de la căminul cultural. Stă mai mult de vorbă cu oamenii, zăbovește cu lanseta pe canal și merge uneori la cîrciumă, să bea un vin și să mănînce o friptură în sînge.

Altfel spus, Iacob Bordeescu, care poartă mereu cu sine, în portmoneu, certificatele de naștere ale celor doi copii născuți la Milă, trăiește intens, convins pînă la capăt că locul său este acolo și că viața i se împlinește așa cum ar trebui.

3 Pentru că este de douăzeci de ani gestionar în sat, dar cu adevărat abia de vreo cinci, de cînd s-a dat în folosință magazinul mixt «Lebăda», Samoilă Buhaev se arată cel mai în măsură să spună ce se vinde și ce se cumpără la Milă. Face acest lucru cu mîndrie, anunțînd că nu rămîne nici o zi în raft o marfă care e modernă, în pas cu ce se poartă la Tulcea sau chiar la București: numai lucruri de calitate, televizoare și mașini de cusut. «Ileana», mai ales, că bate corect din ace, mai bine decît «Cugirul» care costă și mai scump, mobilă de bucătărie și aragazuri, lucruri de care pescarii au nevoie ca să vietuiască civilizat, în ritm cu vremea.

Anul trecut, Samoilă Buhaev a vîndut cu cele două magazine din complex — plasate pe locul fostei cîrciumi a lui Graciov — mărfuri de aproape cinci milioane de lei dovada cea mai concludentă că pescarii de la Mila 23 trăiesc după cum muncesc și muncesc după cum trăiesc. Adică mai bine ca oricînd.

4 Înainte de eliberare, malaria făcea ravagii la Milă, mai ales printre copii. Samoilă Buhaev a zăcut trei ani de boala aceasta, între viață și moarte, pentru că malaria era atunci în Deltă, cum spune, o nenorocire la modă, a zăcut și a rămas cu beteșug.

La ceea ce se cheamă — după firmă — punct sanitar, asistentul Ion Canareica recunoaște că n-a văzut în viața sa un bolnav de malarie și completează: la noi, mortalitatea infantilă nu mai poate coborî, căci a ajuns la zero. Dacă n-a văzut niciodată un bolnav de malarie, în schimb cunoaște foarte bine, ca într-o recitare, toate felurile de conserve de lapte praf pe care le distribuie copiilor sub un an sau — dacă vreți — mamelor acestora, cutii solicitate în număr tot mai mare, deoarece în sat curba natalității se află în vertiginoasă creștere, constatînd o medie de douăzeci și cinci de nașteri pe an.

Ion Canareica nu glumește afirmînd că orarul afișat pe ușă e numai de florile mărului. În realitate, lucrează după nevoi. Uneori e moașă. Alteori e chirurg. În orice caz, ca să nu zăbovească atunci cînd e solicitat, nu o dată doarme noaptea cu vîslele sub cap. Că așa-i aici, zîmbește, ca la Veneția. Mergem de la o casă la cealaltă cu gondola și *pînă și copiii de cinci ani știu să vîslească.* Înoată în covată, iar la zece ani trec Dunărea, singuri și fluierînd.

Chiar așa, mă mir, cu vîslele sub cap?!

Chiar așa, zice. La Milă, oamenii dorm adesea cu vîslele lîngă pernă, iar o lotcă și două lopeți înseamnă, prin partea locului, o zestre frumoasă pentru o fată de măritat.

5 Nu se poate vorbi despre Mila 23 fără a ocoli pescuitul, îndeletnicirea de căpătîi a localnicilor.

La sosirea mea, convoaiele piscicole se găseau departe, trezite din somn de primul cîntat al cocoșilor. Către prînz, am așteptat bărcile la cherhana și am admirat întoarcerea lor domoală, aliniată după cuter, ca o plecare de toamnă a cocorilor, încetinită de zecile de tone de pește datorate unor meseriași care pînă la începutul lunii august prinseseră deja 161 603 kilograme de pește în contul anului viitor.

În amurg, am stat de vorbă cu pescarii. Cuvintează rar și aspru, fără știința vorbei, dar cu știința faptei și a muncii. Nu va fi un an deosebit ca performanță, *dar pește se prinde*, după acea glăsuire din bătrîni pe care o voi adapta după nevoie, amintind că are Dunărea pește... Dacă 1974 nu va aduce, probabil, o recoltă piscicolă neobișnuită, atunci trebuie să consemnez aici mulțumirea pescarilor de la Mila 23 de a fi primit, recent, o lege a pescuitului pe care ei o socotesc înțeleaptă și în urma căreia fondul piscicol se va reface cu rapiditate.

Mulțumirea este cu atît mai firească, cu cît la Mila 23 ziua începe și se termină cu același cuvînt: pește.

6 Seara, pe ultimul vapor care părăsește Mila, Eugen Cărbunescu se recomandă elev în clasa a patra. Nu A, nu B, ci a patra pur și simplu, pentru că în sat clasa a patra e una singură, într-o școală nouă care numără cu totul și cu totul o sută cincizeci și opt de elevi.

Ion Canareica: «la noi mortalitatea infantilă nu mai poate coborî, căci a ajuns la zero».

N-are chef de vorbă și asta nu pentru că este tuns la piele. Îi e puțin frig și îl dor mîinile de greutatea celor două geamantane, dar îi place aritmetica și se pricepe la tehnică, drept pentru care gîndește să se facă mecanic la «Dacii». Chiar în sat, zice, deoarece pînă o să cresc eu mare, o să tragă oamenii șosea la Milă și o să avem mașini.

Îl întreb ce duce în valize și răspunde cu un singur cuvînt, cozonaci, apoi mă lămurește pe deplin: plec la excursie. În tabără, la Sinaia.

Eugen Cărbunescu, care mărturisește că are acasă multe cărți, «chiar și Mersul trenurilor, cu toate că prin satul nostru n-a trecut pînă acum nici un tren, dar trec atîtea pe la Tulcea», este primul din neamul său de pescari care vede Sinaia.

La Mila 23, bărbații dorm uneori cu vîslele sub cap, dar copiii — iată — dorm sub pernă cu bilete de tabără și visează la clipa cînd pe ulițele satului dintre ape vor circula mașini.

Judecînd după dîrzenia oamenilor de acolo și după schimbările vieții lor, clipa aceea pare să nu fie doar visare de copil.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Se lucrează intens la platformele de mîine ale satului, suprafețe înalte de pe care Mila va privi Dunărea de sus în jos, ferită de pericolul inundațiilor.

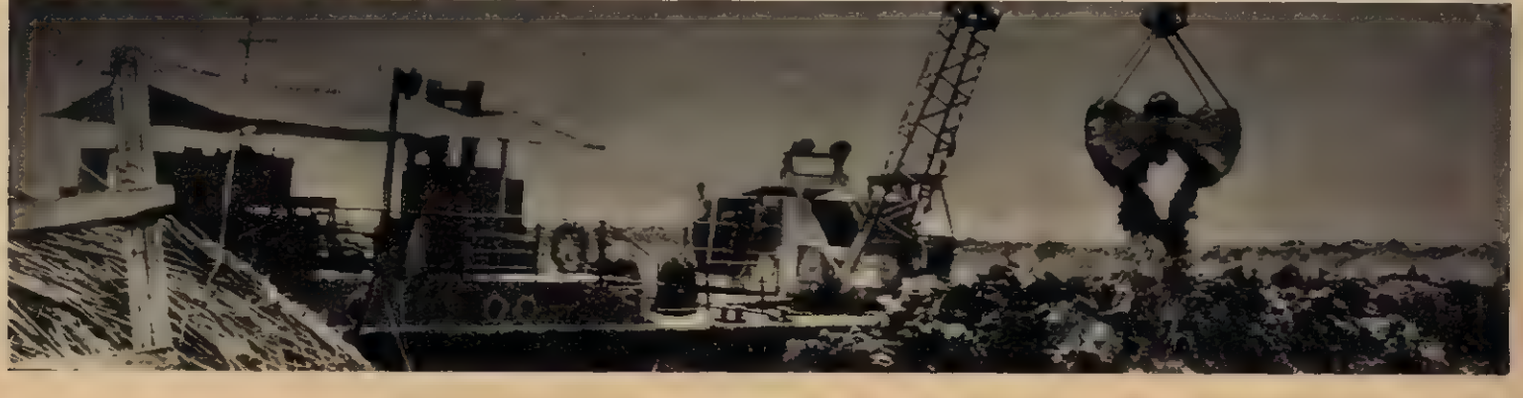

30

GARANȚIA TEMEINICĂ A MUNCII ÎNSUFLEȚITE

I-am solicitat tovarășului GHEORGHE BLAJ, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Maramureș al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Maramureș, cîteva răspunsuri la întrebări care încearcă să sintetizeze într-un bilanț expresiv activitatea depusă de oamenii muncii din județul Maramureș în cei 30 de ani de libertate.

— Județul Maramureș, ca și celelalte județe ale țării, a trecut în anii construcției socialiste prin ample și profunde prefaceri în toate domeniile, ținîndu-se cont de liniile de forță tradiționale care exprimă durabilitatea și permanența istorică a acestor oameni și a acestor locuri. Care sînt elementele reprezentative ale noii civilizații socialiste în județul dumneavoastră?

— În perioada 1950-1973, județului nostru i-au fost alocate aproape 14 miliarde lei investiții. Ca urmare, potențialul economic al județului s-a îmbogățit an de an cu noi obiective industriale și social-culturale, iar cele existente au fost substanțial dezvoltate și modernizate. Peisajul maramureșean s-a îmbogățit în acești ani cu obiective de mare însemnătate cum sînt. Uzinele de preparare a minereurilor Baia Mare, Baia Borșa, Băiuț. Complexul hidrotehnic Firiza. Uzina de cupru, secțiile de oxizi de plumb, electroliza cuprului, instalația pentru turnarea barelor de cupru din cadrul Întreprinderii metalurgice de metale neferoase din Baia Mare, Combinatul de industrializare a lemnului Sighetu Marmației, noua fabrică de tricotaje din Sighetu Marmației, Întreprinderea mecanică de mașini și utilaj minier, Uzina mecanică de reparații de utilaj minier, Topitoria de in Ulmeni, complexul C.F.R. Baia Mare, Filatura de bumbac din Baia Mare și altele.

Cele 50 de întreprinderi industriale și cooperatiste, dintre care 34 de subordonare republicană, vor produce în anul 1974 valori materiale însumînd 6,9 miliarde lei, din care circa 15 la sută vor lua drumul exportului, ceea ce vorbește de la sine de saltul calitativ și cantitativ pe care l-a înregistrat în ultima vreme economia județului.

Fără îndoială, cea mai rapidă dezvoltare a cunoscut-o, în județul nostru, extracția și prepararea minereurilor neferoase. Fonduri mari de investiții au fost alocate în scopul evidențierii și punerii în valoare a unor noi rezerve geologice, al mecanizării transportului și a celorlalte operații în subteran, al îmbunătățirii condițiilor de muncă ale minerilor, aceasta fiind și ramura de bază a industriei județului nostru. Dimensiunile avîntului acestei ramuri le ilustrează cu pregnanță faptul că producția de minereu realizată pe județ în anul 1973 a fost de 24 de ori mai mare decît în 1938, iar la unele sortimente s-au înregistrat sporuri și mai mari.

Aceeași preocupare susținută s-a manifestat din partea colectivelor de oameni ai muncii din județul nostru și pentru valorificarea superioară a masei lemnoase, o altă mare bogăție a Maramureșului. Din rîndurile unităților acestor ramuri reprezentative face parte Combinatul de industrializare a lemnului din Sighetu Marmației în cadrul căruia lucrează în prezent peste 3000 de muncitori, ingineri și tehnicieni, care execută produse de înaltă tehnicitate ce se exportă în proporție de aproape 60 la sută.

Dezvoltarea și diversificarea economiei județului au impus și crearea altor ramuri de activitate cum sînt industria ușoară, reprezentată prin Fabrica de tricotaje «Unitatea» Sighetu Marmației, Filatura de bumbac Baia Mare, Topitoria de in Ulmeni. De asemenea, o dezvoltare susținută au cunoscut construcțiile de mașini care în această perioadă au înregistrat o creștere spectaculoasă.

O importantă dezvoltare au cunoscut ramurile tradiționale ale agriculturii județului — creșterea animalelor și pomicultura. Dispunem în prezent de o încărcătură de 55 bovine la 100 hectare teren agricol. Se acordă o atenție susținută sporirii în continuare a efectivelor de animale, a productivității acestora, ameliorării taurinelor din rasa brună, prin dezvoltarea activității de selecție și îmbunătățirea bazei furajere. Maramureșul dispune de un bogat patrimoniu pomicol format din peste 16 300 hectare livezi din care aproape jumătate reprezintă plantații tinere.

Bilanțul însuflețitor pe care îl facem acum, în preajma aniversării a 30 de ani de la eliberarea patriei, demonstrează cu vigoare că industrializarea socialistă a dinamizat întreaga viață social-culturală.

— Cum trăiește și muncește astăzi maramureșeanul, raportîndu-ne la existența sa în trecut și la exigențele vieții moderne, în România socialistă a acestor ani?

— O continuă îmbunătățire au cunoscut condițiile de locuit ale populației. Numai în perioada 1950-1973 au fost construite din fondurile și cu sprijinul statului un număr de 22 840 apartamente, prin care s-au asigurat locuințe noi pentru un număr mare de oameni ai muncii din județul nostru.

O continuă înflorire cunosc satele maramureșene, în perioada 1960-1973, numărul caselor nou construite în mediul rural a crescut cu peste 24 207, multe localități cunoscînd un proces intens de urbanizare.

La Complexul de industrializare a lemnului din Sighetu Marmației, cei aproape 3 000 de muncitori nu ating lemnul decît pentru a-i da suflet și rezonanță. În rest, munca este automatizată. Mobilele executate aici se exportă în Franța, Belgia, Olanda, Suedia, Anglia, R.F.G., Austria, U.R.S.S., S.U.A., Canada, Israel, Egipt, Liban etc.

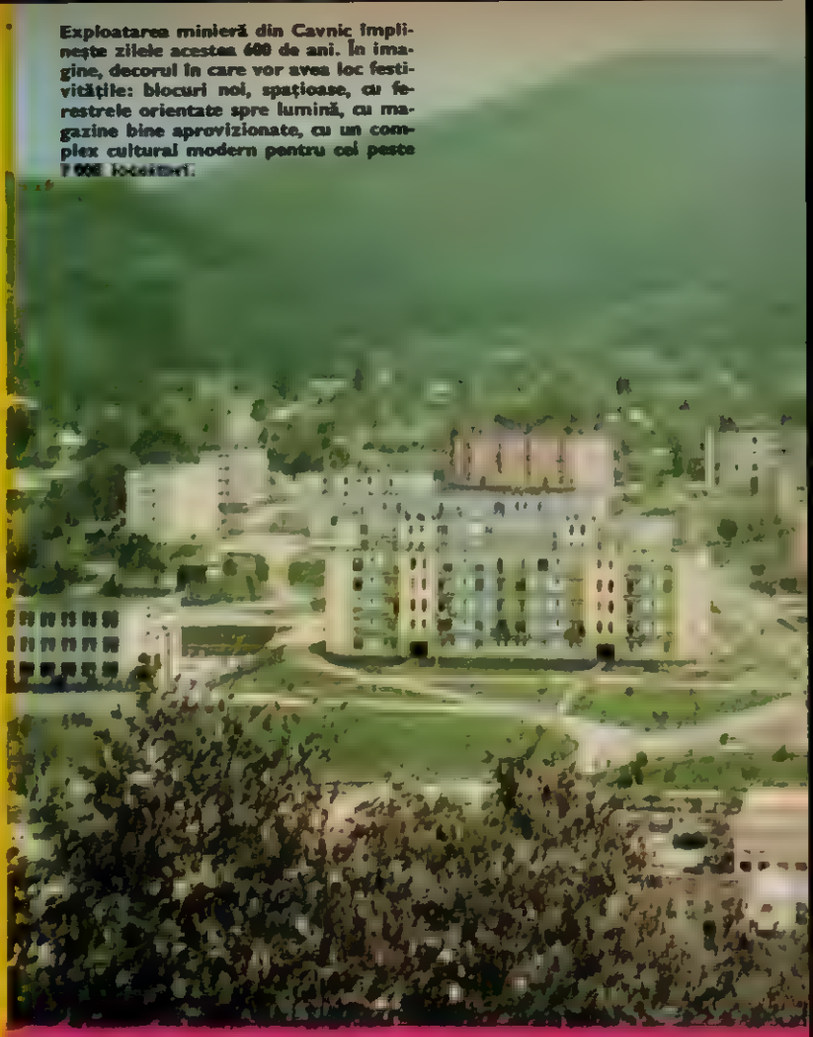

Exploatarea minieră din Cavnic împlinește zilele acestea 600 de ani. În imagine, decorul în care vor avea loc festivitățile: blocuri noi, spațioase, cu ferestrele orientate spre lumină, cu magazine bine aprovizionate, cu un complex cultural modern pentru cei peste 7 000 locuitori.

MARAMU

Pășunile și fînețele naturale ale Maramureșului sînt renumite pretutindeni în țară. Dar în afară de faptul că au dus la dezvoltarea fără precedent a sectorului zootehnic, ele oferă ochiului un peisaj bogat în culori, o mireasmă aparte, mai ales în era coasitului.

DUPĂ 19 VEACURI DE SINGURĂTATE

RES ACEST ŢINUT DIN NORDUL FIINŢEI NOASTRE

«Mămăliga cu brînză şi cu la», ceea ce voia să însemne mămăliguţă cu brînză şi cu lapte, era prînzul de gală al maramureşeanului de odinioară întors din munţi, de la exploatări forestiere, din adîncurile pline de silicoză ale galeriilor subterane, de pe plaiurile ţării pe unde hăläduia cu oile şi de pe meleagurile îndepărtate cu cernoziom gras, unde se angaja ca muncitor agricol sezonier. Aici numai merele ionatane, mere care izbucnesc vara, spre toamnă, ca nişte protuberanţe prin livezi, dădeau altădată senzaţia de bogăţie. Mere care luau încă de mult drumul pieţelor de la noi şi de aiurea, strecurînd bani puţini şi amari în palmele ţăranilor cu chipurile sparte în ţăndări de vînt şi de soare. Elementele fundamentale pe care aceşti oameni, de obicei tăcuţi dar mîndri, şi-au clădit existenţa sînt patru, aşa cum sînt cele patru puncte cardinale, cele patru roţi de la car, cele patru strune de vioară, cei patru pereţi de casă, patru elemente care se pot numi pămînt, apă, munte, pădure sau aur, argint, cupru, plumb sau stejar, fag, brad şi carpen... Merită să iubim Maramureşul, acest ţinut din nordul fiinţei noastre, pentru toate legendele lui, pentru baladele lui, pentru toţi oamenii aceştia care şi-au păstrat nestinse vetrele familiilor în adîncuri de văi şi în culmi de deal, trecuţi prin incendii şi cotropiri barbare, pentru toţi strămoşii noştri din locurile de restrişte cărora nimeni nu le-a putut smulge din gură limba română. Merită să iubim Maramureşul pentru toate bogăţiile sale şi pentru acest inestimabil capital biologic uman, respirînd sănătate şi putere de muncă, semeţie şi tăcere, inteligenţă şi noblеţe. Un capital biologic de care trecutele vremi de afaceri şi obiceiuri orientale şi-au cam bătut joc. În acest sens, citäm un fragment dintr-o carte apărută înaintea celui de-al doilea război mondial şi care încerca să tragă, destul de timid, semnale de alarmă asupra stărilor de lucruri din Maramureş: «De douăzeci de ani aproape (autorul se referă la cei douăzeci de ani trecuţi de la unirea Transilvaniei cu ţara), gospodăria acestui judeţ, avariată grav în partea ei productivă, se menţine din cîrpeli. Sumele distribuite anual de stat pentru nevoile judeţului Maramureş, totalizate pe o perioadă de 10 ani, se cifrează la milioane multe care s-au irosit fără rezultate. Ele, constituind expediente al căror cuantum era direct proporţional cu trecerea pe care exponentul politic local o avea la centru, au fost consumate, iar situaţia s-a menţinut cu tendinţe de agravare. Pentru că: ajutorarea Maramureşului nu s-a făcut după un plan bine studiat şi pus la punct, ea producînd efecte de moment, iar literatura asupra judeţului — în cea mai mare parte — a fost de ordin impresionist şi nu sesiza toate feţele problemei».

Am străbătut Maramureşul, am umblat pe drumurile sale de asfalt şi de piatră, printre dealurile sale pline de păşuni şi fîneţe naturale, la vremea cositului şi strînsului fînului în căpiţe, printre livezi de meri, de peri, de pruni şi de nuci pregătindu-şi rodul, printre păduri de mesteceni,

Uzina centrală de preparare a minereurilor neferoase din Baia Mare este cea mai mare întreprindere cu acest profil din ţară. Şi astfel, în Maramureş, minereurile care se extrag din măruntaiele pămîntului iau drumul instalaţiilor de preparare pînă devin aur, argint, cupru, plumb, zinc sau cupru electrolitic, acid sulfuric şi xantaţi.

Fiecare al zecelea cetăţean al acestei ţări îmbracă unul din sortimentele Fabricii de tricotaje «Unitatea» din Sighetu Marmaţiei.

Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ ■

garanția temeinică a muncii însuflețite

Prin lărgirea bazei materiale a învățămîntului, sănătății, culturii, a rețelei comerciale și prestărilor de servicii către populație, prin sistematizarea treptată a satelor, atributele urbanizării și civilizației vor fi tot mai evidente și în mediul rural.

Ținutul acesta nordic, care în trecut avea un mare număr de analfabeți, dispune în prezent de un institut de învățămînt superior, 23 licee, 324 școli de cultură generală, numeroase licee de specializare, 7 școli profesionale, 3 școli de maiștri etc., numărul elevilor care frecventează aceste școli ridicîndu-se la aproape 90 000, iar al studenților la 1 086. În același sens, numărul cadrelor didactice a crescut de aproape 6 ori față de anul 1938, ajungînd în prezent la 4 547.

Din punct de vedere al ocrotirii sănătății, situația moștenită de la vechiul regim a fost foarte grea. Pe întreg teritoriul județului existau doar cîteva unități sanitare, deservirea cu paturi a populației era de 0,4 la 1000 locuitori, indicele de deservire era de 1 medic la peste 4000 locuitori, iar mortalitatea înregistra valori între 18 și 20 la 1 000 locuitori, iar cea infantilă depășea un indice de 180-200 la mie.

În prezent, dispunem de 191 unități de ocrotire a sănătății, din care 8 spitale moderne și bine utilate, avem aproape 5000 paturi de asistență medicală, revenind 10,4 paturi la 1000 locuitori, iar în ce privește indicele de deservire avem 1 medic la 737 locuitori (649 medici față de 80 în 1944). Mortalitatea generală și îndeosebi cea infantilă a scăzut foarte mult, astfel că media de vîrstă a crescut de la 40 ani la 66 în prezent.

Toate realizările obținute sînt rodul activității pline de abnegație a oamenilor muncii de pe aceste meleaguri care nu au precupețit nici un efort pentru traducerea exemplară în practică a sarcinilor ce le-au revenit, aducîndu-și în acest fel contribuția lor la înflorirea României socialiste, la creșterea bunăstării generale. Ele reprezintă garanția temeinică a faptului că maramureșenii vor munci cu aceeași abnegație și dăruire pentru realizarea obiectivelor stabilite, a indicatorilor determinați cu rigurozitate științifică, a tuturor prevederilor Proiectului de directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976-1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981-1990, program de activitate însuflețitor și mobilizator pentru toți comuniștii. Practic, documentele ultimei plenare a C.C al P.C.R. constituie pentru județul Maramureș un valoros tezaur de gîndire, acțiune și luptă comunistă pentru ridicarea tuturor zonelor țării pe cele mai înalte culmi ale civilizației.

Memoria peliculei fotografice reține de la Cavnic cîțiva campioni ai recordurilor de înaintare în subteran: Ion Negrescu, Vasile Roman, Dumitru Lină, Samson Mercor, Ioan Rad și Ioan Lantoș.

după 19 veacuri de singurătate

de ulmi, de fagi, de stejari, de pini, de brazi, împrăștiind toate nuanțele clorofilei pe munți, printre așezări omenești cu porți sculptate de meșteri aproape uitați, aproape necunoscuți, printre case noi, din cărămidă, din piatră și din lemn, zugrăvite în culori calme, și m-am întors bogat și limpede, plin de speranță și de încredere în prezentul și viitorul acestui ținut de legendă și de baladă. Dar mai cu seamă am coborît în minele adînci ale pămîntului, în galeriile subterane prin care alunecă lumina electrică, se prăbușesc în vagonete minereurile de aur, de argint, de cupru, de plumb, de zinc și se simte aer curat, oxigenat, adus prin conducte subțiri și elastice pînă în pragul respirațiilor acelora ce răscolesc înăuntrul planetei. În toate cele nouă vetre subpămîntene de la Săsar, Baia Sprie, Herja, Nistru, Cavnic, Băiuț, Baia Borșa, Iliba și Șuior se lucrează intens și se extrage în cîteva zile întreaga producție de minereuri neferoase a anului 1938! De parcă munții și-ar fi dezvăluit comorile abia în anii existenței noastre socialiste. Desigur, mineritul cere efort, cere sacrificiu, pasiune, voluptate chiar (a adîncurilor), obsesia urmăririlor pe filoanele pline de metale rare, cere pricepere, cere informație și instrucție severă, utilare la cel mai înalt nivel! Și la toate acestea se adaugă numai șase ore de lucru, apoi duș urile fierbinți în băi moderne, la ieșirea din schimb, mîncare caldă la cantină, popice, șah și un televizor cu ecran mare la club, camere spațioase și orientate cu ferestrele spre răsărit în blocurile construite pentru familiști și necăsătoriți, magazine bine aprovizionate, cu piini mari, albe, aburind. «Priviți cerul acesta — îmi spunea, la ieșirea din mina Cavnic, un inginer. Nu veți vedea nicăieri un asemenea cer. E mai albastru, mai pur, mai profund, mai plin de nuanțe dimineața și seara decît oricare cer din țara asta. Noaptea ai impresia că poți atinge stelele de pe cer cu genele și cu sprîncenele». De ce? «Pentru că în cerul ăsta se reflectă toate bogățiile din pămînt». Nu-mi vine să cred. «Nu glumesc, așa e! Cerul Maramureșului e cel mai frumos cer din lume pentru că simte că are sub pămînt oglinda fidelă a comorilor lui».

Dezgropînd atîtea «stele din pămînt», bulgări fosforescenți, flori de mină cu cristale imense,demne de cele mai mari muzee ale lumii, maramureșenii s-au deprins să decanteze singuri minereurile în uzine și în flotații celebre în toată țara: la Baia Mare (unde se află Uzina centrală de preparare a minereurilor neferoase — cea mai mare din România), la Săsar vest, la Băiuț și la Baia Borșa. Fără alchimii fabuloase, dar sub supravegherea oamenilor de știință de la Centrul de cercetări miniere, după depeșele celor mai recente tehnologii mondiale de prelucrare a zgurilor metalurgice, de preparare cu ultrasunete, cu agenți biologici etc., sînt extrase pînă și cele mai fine pulberi metalifere din rocile dure «pușcate» în subteran. Pînă și munții de steril din preajma marilor flotații sînt supuși unor noi fluxuri tehnologice. Dincolo de aceste instalații se află Combinatul chimic și Uzina «1 Mai» din Baia Mare, unde complicata metamorfoză a minereurilor continuă pînă devin, de pildă, cupru electrolitic (foarte căutat pe piața mondială), acid sulfuric sau xantați.

De ținut minte că pînă în anii republicii, tot ceea ce se smulgea munților, din mine cu vechime de sute de ani, se prepara peste hotare ca să se întoarcă în schimbul multor bani care ar fi putut îmbrăca pe fiecare maramureșean în aur! Iată de ce trăiesc ei acum febra devansării termenelor, a ruperii ritmurilor de lucru, de ce sapă galerii de 130 metri într-o lună, doborînd recorduri și provocînd recorduri, cu ceasurile la mînă pînă și în măruntaiele pămîntului. Aici, unde odinioară exista un ceas cam la o sută de familii!

Realitatea e că în graba aceasta de a se apropia de ritmurile de muncă cele mai înalte, maramureșenii s-au trezit și constructori de mașini. La Uzina mecanică de mașini și utilaj minier (un fost atelier pauper de reparații) se produc astăzi, pe flux continuu, mașini de încărcat minereu, troliuri, ventilatoare de mină etc. care poartă marca U.M.M.U.M. în toate minele țării, pe fostul șantier de la Porțile de Fier, pe șantierul de la Lotru și mai departe, dincolo de hotare. (Și asta într-o regiune în care prima mașină, primul automobil au intrat pe drumuri zbuciumate și impracticabile, abia după primul război mondial!)

Dar, în privința celebrității, fără doar și poate, pădurile din Maramureș și mobilele cioplite la Complexul de industrializare a lemnului din Sighetu Marmației stau cel mai bine. Iată, de pildă, un scaun, un simplu scaun, izbucnit din lemn de stejar sau de fag, prin hale enorme, cu aparatură automatizată, după un proces de creație surprinzător de migălos, poate ajunge în mai multe țări: în Uniunea Sovietică, în Statele Unite, Anglia, Suedia, Olanda, Franța, Austria, Grecia, Spania, R.F.G., R.D.G., Israel, Liban, Siria, Egipt, America Latină, Japonia etc. Un scaun de lemn cu spătar rotund, cu profil elegant, comod: un obiect atît de necesar pentru masa rotundă a tuturor conferințelor de pace, dacă vreți! Dar tot atît de renumite sînt și mobilele de salon și dormitoarele, și mobilele combinate, cele de mahon, cele de stejar, cu furnire estetice, din plăci aglomerate. Astfel, stejarul, ulmul, fagul, carpenul care ating cerul Maramureșului pot ajunge în cîteva zile mobile de lux într-un magazin de pe Ginza din Tokyo. Este, trebuie să recunoașteți, un salt pe mapamond, un salt colosal pentru un ținut renumit pentru incapacitatea sa de a se smulge din inerție.

Categoric, cel care străbate astăzi Maramureșul e profund impresionat de gospodăriile sătenilor, de casele lor noi, spațioase, cu ferestre mari de bloc modern, cu acareturi boierești, cu grădini și peluze de flori. Din fiecare asemenea casă cîte un om lucrează pe unul din platourile industriale ale județului. Chiar și femeile care — de pildă — hotărăsc eleganța tricotajelor de la Fabrica «Unitatea» din Sighetu Marmației. Ei bine, fiecare al zecelea locuitor al țării îmbracă cel puțin un produs fabricat aici, la poalele Solovanului!

Agricultura n-a adus niciodată mari satisfacții maramureșenilor. Ei însă au hrănit pămîntul cum au putut, cu îngrășăminte, cu fosfați, au urcat tractoarele p dealuri, ca și combinele și secerătorile, au ajuns chiar la recolte mari de grîu și porumb față de alți ani. Dar ei se laudă mai ales cu livezile de pomi fructiferi, cu cele peste 16 000 hectare de livezi care constituie un izvor important de venituri. Anual,4000-5000 vagoane încărcate cu fructe proaspete iau drumul piețelor din țară și din străinătate. Cine nu cunoaște merele ionatane? Cine n-a mușcat vreodată dintr-un măr de Maramureș cu senzația că atinge miezul luminii cu cerul gurii? Țineți minte: în Maramureș sînt aproape 3 milioane de pomi fructiferi. Între care nucii dețin, de asemenea, titluri de noblețe.

Pe atîtea fînețe, pe atîtea pășuni s-a perpetuat aici o bogată tradiție în zootehnie. Maramureșenii au fost și sînt crescători de vite renumiți. Numărul bovinelor depășește 156 000 capete,dintre care cele aparținînd rasei «Brună de Maramureș» ajung să dea pînă la 20 litri de lapte pe zi. Un sfert de milion de ovine, dintre care majoritatea țurcane, se învecinează cu fabrica de tricotaje de la Sighetu Marmației și cu cele textile de la Baia Mare. Combinatul avicol din Seini cu cele 45 000 ouă în medie pe zi răstoarnă pînă și anecdota cu oul lui Columb.

Pretutindeni se muncește, într-adevăr, în Maramureș se muncește și se învață. Județul care deține deci numărul record de analfabeți are astăzi două institute de învățămînt superior: de subingineri mineri și pedagogic de trei ani. Mi se pare semnificativ un eveniment recent: una din elevele Liceului «Gheorghe Șincai» din Baia Mare a luat premiul întîi la Olimpiada internațională de chimie! Cred că acest exemplu vorbește de la sine și despre calitatea acestui învățămînt.

•

Nu știu dacă cititorii acestui reportaj au fost vreodată în Maramureș. Dacă nu,. aș vrea să le sugerez măcar o vizită la Baia Mare. Nu e chiar atît de departe. La o oră și trei sferturi cu avionul. Merită. Vor vedea noile cartiere ale orașului care nu seamănă cu blocurile stereotipe din alte părți. Vor urmări apoi linia arhitectonică a primăriei, a casei de cultură, a cinematografului «Dacia», a hotelului «Carpați» etc. și vor ajunge desigur la aceeași concluzie cu semnatarul acestor rînduri: Maramureșul se poate mîndri cu o arhitectură care poate reprezenta o civilizație, civilizația socialistă, prin timp, prin istorie.

ADRIAN DOHOTARU ■

Mă numesc **Tănase Gh. Bunea** *și sînt președintele C.A.P.-Nou Român, județul Sibiu. În comuna noastră pămîntul n-a fost și nu este darnic, iar oamenii ca să poată trăi plecau să-și caute slujbe în alte locuri. Puținului grîu pe care locuitorii din Nou Român îl obțin i se mai adaugă legumele, sfecla, inul și cam atît. Trebuia să facem ceva și, iată, vă scriu ce am făcut. Am făcut mai întîi o ciupercărie care dă o parte importantă din producția C.A.P.-ului. Venitul cel mai mare însă, mai mare chiar și decît producția agricolă, ni-l aduc anexele. Aceasta este de fapt «găselnița», aceasta e soluția cu oamenii din Nou Român să nu-și mai caute de lucru prin alte părți. Meșteșugul ne poate aduce venituri, ne poate ține aici în sat, fără probleme. Meșteșug și pentru bărbați cît și pentru femei. Fiecare se pricepe la ceva și acest ceva trebuie folosit. Iată acum, cînd avem destui ani de la înființarea tîmplăriei, fiecare am cîștigă cu 10 lei mai mult decît înainte la ziua muncă. Vă pot da și cifre: pe trimestrul I am realizat 540 mii de lei din care 391 mii, deci mai mult de jumătate, vin din sectorul industrial, adică de la tîmplărie și de la secția de repausat stafe. În secția aceasta de la urmă lucrează numai femei, după cum spuneam, fiecare cu meșteșugul lui. Și să știți că, în general, pînă la sfîrșitul anului, ajungem ca din toată producția sectorul industrial să dea 70 la sută. Și nu e numai cantitate ce vă spun eu aici, e și calitate: Uzinele «Tractorul»-Brașov, beneficiarul nostru, ne laudă întruna pentru grătarele, ciocanele de tîmplărie și lăzile bune pe care i le livrăm. Anexele au devenit ,dintr-un accesoriu indispensabil unui lucru principal, cu mult mai importante decît lucrul principal. Avînd ce și unde să lucreze, oamenii din Nou Român au rămas în sat determinînd în cele din urmă viața C.A.P.-ului, integrînd-o în viața și munca lor.*

*

Mă numesc **Paul Sarpe.** *Locuiesc în comuna Goicea, Dolj. Am fost trimis în interesul serviciului într-o localitate izolată. Instituția care m-a trimis mi-a înmînat pentru înapoiere o foaie de drum auto valabilă pentru 180 kilometri. La schimbarea autobuzului în autogara Nord a Craiovei, după ce parcursesem abia jumătate din distanță, am fost rugat să îmi plătesc bilet pentru continuarea călătoriei. Motivul invocat a fost acela că ar fi trebuit să posed* **două** *foi de drum a 90 kilometri fiecare, deoarece între cele două localități nu există autobuz direct. Dacă argumentul aritmeticii elementare nu este suficient, cel puțin acela al economiei de hîrtie ar trebui să dea de gîndit tovarășilor de la D.G.T.A.*

*

Într-un mic sătuc din comuna Tg. Frumos, ne scrie **Păpușoiu Dumitru,** *activist cultural oraș Tg. Frumos, județul Iași, un grup de tineri entuziaști au prezentat un minunat spectacol dedicat celor două mari evenimente din istoria țării: cea de-a 30-a aniversare a Eliberării și cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român al patriei noastre. Spectacolul a cuprins montajul muzical-literar «30 de trepte, 30 de steaguri», minunate dansuri moldovenești: Corăgheasca, Rața, Ciobănașu și un minunat potpuriu de cîntece populare. Sătucul se numește Buznea, iar sufletul acestei acțiuni se numesc: învățător Păvăluță Gheorghe și Buxai Costache, membru C.A.P.*

*

Mă numesc **Ivanovici Ion,** *din comuna Moldova Veche, numărul 102, județul Caraș-Severin. Am solicitat în scris librăriei «Cartea prin poștă», strada Sergent Nuțu, nr. 8-12, sectorul VI, București, două manuale care nu se găsesc în librăriile din oraș și județ. Prima solicitare am făcut-o în 12 martie 1974, iar cu cea de a doua am revenit în 26 mai 1974, în care am trimis și o carte poștală cu adresă, pentru a mă putea anunța dacă posedă sau nu manualele solicitate. Pînă în prezent nu am primit nici un răspuns din partea librăriei.*

*

Mă numesc **Ivan Marin,** *născut la 8. 10. 1952 în orașul Băilești, domiciliat în prezent în comuna Dioști, localitatea Radomiru, județul Dolj. Aș dori să mă ajutați în a-mi cunoaște propria mea mamă, mama mea adevărată, care mi-a dat viață. De asemenea, tot prin intermediul dumneavoastră vreau să-mi cunosc și frații în număr de patru, după cîte am auzit. La vîrsta de șase luni am fost înfiat de familia Ivan D. Marin din localitatea amintită mai sus. Menționez că numele meu adevărat a fost de Borcoș Marin. Pe tata l-am văzut o singură dată: la nunta mea. Atunci i-am cerut relații despre mama, dar n-am obținut nici cel mai mic amănunt. Numele tatălui bun este de Borcoș Ion, domiciliat în comuna Cetate, județul Dolj. Menționez că tata este despărțit de mama. De asemenea am cerut relații și la părinții adoptivi, dar și dînșii, la fel ca și tata, nu mi-au dat nici o relație.*

*

Mă numesc **Gheorghe Mutu** *din comuna Greci, județul Mehedinți. Vă scriu în numele tinerilor din această comună, despre modul cum se desfășoară activitatea cultural-artistică:*

— de mai bine de 4 luni, biblioteca din comună stă închisă, deoarece n-are bibliotecar;

— directorul căminului cultural, Ioan C. Bora, nu-și mai exercită funcția, deoarece, zice domnia-sa, «nu mai sînt director». M-am interesat la conducerea Consiliului popular Greci și am aflat că domnia-sa vrea să dea în primire, dar nu găsește înlocuitor;

— căminul cultural n-are nici un program. De exemplu: de foarte multe ori, la ora 18,00, este închis.

— televizorul cu care este înzestrat căminul cultural se află, de asemenea, închis, deși funcționează perfect.

Acestea sînt doar o parte din exemple, fără a mai adăuga că spectacolele cinematografice se dau fără sonor, iar cele muzicale sau teatrale sînt o adevărată raritate.

*

Vă scriu despre comuna mea, mărturisește **Viorel Hribu** *din Feldioara, fiindcă acum, în preajma celei de-a 30-a aniversări de la Eliberare, comuna noastră, care va deveni oraș, este una din realizările sugestive ale acestor ani. Feldioara este una din cele mai bogate așezări agricole, cu oameni gospodari și buni crescători de vite prin tradiție, ordonați, pretențioși cu munca pe care o depun, exigenți cu rezultatele pe care le obțin. După locul întîi pe țară, obținut în 1971 la producția de sfeclă (50 800 kilograme la hectar) și pe județ la grîu (3 600 kilograme la hectar), cooperatorii din Feldioara își propun anul acesta la recoltarea cartofului să ocupe locul doi pe țară. Cifre care sună sec, citate de pe o foaie de hîrtie, rod a mii de ore de muncă. Văzute prin prisma creatorilor, lucrători cu umeri musculoși, cu brațe nervoase, cu chipuri arse, care lucesc în arșița amiezii, oameni aplecați asupra pămîntului, într-o procesiune sfîntă, născută din comuniunea pămîntului cu aerul și soarele, din sudoarea trupului și îndeminarea minții și a minii, din zori, de la răsărit și pînă la apus, cifrele capătă o greutate, o concretețe care copleșește și impresionează. Este spectacolul vieții însăși, viață care se scurge agitat și repede în Feldioara. În C.A.P., la complexul zootehnic, în fabrica de cărămidă se muncește foarte mult. O permanentă frămîntare, discuție, o punere în concordanță a faptelor, a înfăptuirilor care au avut loc cu cele care urmează să fie făcute. Martori ai unui proces istoric — urbanizarea comunei — feldiarenii știu că în curînd, într-o primă etapă, Feldioara, așezarea cu peste 5 000 de locuitori, cu policlinică, blocuri pentru muncitori, localuri pentru deservirea populației, casă de cultură nouă etc. va deveni oraș. Trăind în Feldioara te urmărește o filozofie simplă și un sentiment: mîndria acestor oameni în număr de 5 000, mîndrie pentru un unic loc și timp — Feldioara anului 1974. Mîndrie îndreptățită, care se cheamă oameni pasionați, ca profesorul de istorie Mailat Viorel și Konka Nicolae, oameni harnici ca Borcoman Simion sau Popișteanu Ion, dar ea se mai cheamă cooperativa agricolă de producție, complexul zootehnic, construit de curînd după ultimele cerințe ale tehnicii moderne, starea de sănătate bună a oamenilor, recoltele frumoase, noile construcții, pasiunea lor pentru citit și teatru, dar mai ales se cheamă noul oraș care se ridică sub ochii și prin munca lor de zi cu zi.*

*

Sîntem **Grecu Aurelia, Hodorog Rodica și Andronescu Elena,** *încadrate la Dispensarul din comuna Cocorăștii Mîslii, județul Prahova. De cînd tovarășul doctor a fost mutat la noi, în comuna Cocorăștii Mîslii, am avut numai neplăceri. Ne adresează cuvinte urîte de față cu pacienții, ne jignește, ne impută diferite materiale, seringi, foarfeci, medicamente, pe care dînsul le ia și le vinde. În luna februarie 1974 am fost penalizate în proporție de 5-15 la sută din venit din motive grele de arătat de tovarășul doctor. Noi ne chinuim în fiecare zi (nu putem să spunem că ne ducem cu drag să profesăm ceea ce am învățat atîția ani de zile, în școli), deoarece nu știm în ce toane îl găsim a doua zi. Trăim în fiecare zi sub tensiune, iar cînd ne ducem acasă (avem familii, copii mici) ne ducem cu dureri de cap. Nici noi nu știm cît mai putem rezista în asemenea condiții. Avem în dispensar și un punct farmaceutic (al cărui gestionar este Andronescu Elena) care trebuie folosit de oamenii comunei, dar tovarășul doctor trimite oamenii în alte părți, Plopeni, Ploiești, pe motiv că nu ar avea medicamentele necesare, iar programul punctului farmaceutic este schimbat în fiecare săptămînă, după cum vrea dînsul. Oamenii nici nu știu cînd să mai vină să cumpere medicamente.*

Credem că o parte din vină o au și organele de conducere ale Consiliului popular comunal, care nu acționează sub nici o formă, trecînd cu vederea abaterile tovarășului doctor. Noi am sesizat Consiliul popular de toate acestea, am făcut contestații pentru banii care ne sînt opriți, însă sîntem respinse fără să se ia în considerație ceea ce reclamăm.

Răspunsul Direcției sanitare a județului Prahova: *La data de 9.VI.1974, prin tovarășul doctor Atineu Adrian, medic inspector, au fost luate măsuri tehnico-organizatorice la nivelul circumscripției sanitare pentru buna desfășurare a activității medico-sanitare. Menționăm că pe viitor s-a interzis tovarășului medic să mai aplice penalizări asupra veniturilor cadrelor în subordine fără o cercetare din partea Direcției sanitare și pe bază de decizie.*

Considerăm necesar să vă reamintim că sarcinile de plan sanitar reieșite din planul M.T.O. 1974 trebuie urmărite de toate cadrele medico-sanitare și îndeplinite întocmai pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației și asigurarea asistenței sanitare în mod corespunzător. Pe viitor, orice abatere din partea tovarășului medic ne va fi comunicată imediat la telefon (14144).

*

Din fond central s-a hotărît ca pe teritoriul comunei Dănciulești, județul Gorj, să se construiască un local de magazin al cărui deviz se ridică la o sumă foarte mare. Această inițiativă se înscrie în acțiunea luată de partidul nostru de a satisface nevoile crescînde ale populației — ne scrie **Tîrziu Marin,** *în numele locuitorilor din comuna Dănciulești.*

Sîncer vă mărturisim că bucuria ne-a fost de scurtă durată, întrucît în amplasarea acestui mare obiectiv s-a ținut seama numai și numai de părerile subiective ale cîtorva tovarăși, care la ora actuală dețin niște funcții în conducerea comunei. În adunările care au avut loc, în sesiunile consiliului popular comunal, prin deputații noștri, am propus ca amplasarea acestui local de magazin să se facă în viitorul centru civic al comunei Dănciulești, motivînd că numai astfel noul magazin va fi un bun al tuturor.

Neținînd seama de propunerile noastre, s-a hotărît să se contruiască noul local în satul Dănciulești, la o distanță de 18 kilometri de limita nordică și numai 1 kilometru de limita sudică.

Ni se motivează că: «Obiecțiunile privind fundamentarea viitorului centru civic prin amplasarea magazinului sătesc nu sînt juste, deoarece asemenea unități se preconizează în perspectivă în toate satele pentru care am propus perimetre construibile»... sau... «că în ședința din 7 februarie 1974 s-a apreciat că nu este cazul să fie mutat amplasamentul magazinului sătesc din Dănciulești în Hălăngești, deoarece în Hălăngești s-a construit în 1973 «prăvălie sătească». Precizăm că: 1)Prăvălia din satul Hălăngești funcționează într-o cameră improvizată — proprietate a locuitorului Dincă Mihalache — și că localul acela «care s-a construit în 1973», dacă se construiește în ritmul în care a început nu se va termina mai peste 10 ani. 2) Locuitorii fostei comune Rădinești solicită amplasarea noului local de magazin în spiritul motivelor Institutului de proiectări Ilfov cu privire la amplasarea viitoarelor clădiri în noul centru civic. 3) Noi vedem în acest local un bun al tuturor locuitorilor, care să deservească în mod echitabil pe toți locuitorii comunei, vedem un mijloc de îmbunătățire a condițiilor noastre de viață.

Față de aceste considerații cerem amplasarea noului local de magazin în spiritul Proiectului de lege privind sistematizarea țării, în viitorul centru civic al comunei noastre, pentru a satisface în mod echitabil pe toți locuitorii satelor comunei Dănciulești, deoarece vadul comercial este acolo unde se aduce marfă, acolo unde se creează condiții.

*

Mă numesc **Atudorei Dumitru** *și sînt încadrat la Grupul școlar I.M.M.R.-Pașcani. Am domiciliul în localitatea Gisteși, suburbie a orașului Pașcani. De mai bine de un an am achitat contribuția bănească pentru electrificarea satului unde locuiesc, pînă la ultimul leu. M-am bucurat cînd am văzut că stîlpii pe care vor fi instalate firele aducătoare de lumină electrică trec prin apropierea casei — circa 200 metri — dar bucuria mea a rămas deșartă. După ce am făcut instalația electrică în casă, achitînd suma ce era prevăzută, am crezut că imediat se va face legătura cu rețeaua electrică. A trecut un an de zile și lucrul acesta nu s-a întîmplat. Am sesizat organele locale. Mi s-a promis că în primăvara anului acesta se va face legătura, dar primăvara a trecut și sînt în aceeași situație. Am cinci copii care ar trebui să se bucure și ei de binefacerile electricității. Mai sînt și alți cetățeni de pe strada Cucului din Gisteși-Pașcani care au o situație asemănătoare cu a mea.*

*

Pionierii și oamenii adulți din toată țara adună zilnic tone întregi de maculatură, dar numai pe această cale nu este îndeajuns. Ce-i drept, cîteva circulare au redus doar formatul, nu și numărul diverselor formulare. Mai mult, se cere în continuare ținerea la zi a formularisticii de-acum zece ani și de care, în final, nimeni nu are nevoie. Să exemplific: numai la Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei se menține integral regulamentul de topografie minieră și instrucțiunile «C» pentru scoaterea terenurilor din circuitul agricol sau fondul forestier. Mai mult, se consumă tone de hîrtie cu întocmirea planurilor pentru același obiect care se cere evidențiat pe carton, pe hîrtie de calc și pe hîrtie de azalid — ne scrie **Pantelescu Ioan** *din Vatra Dornei, str. 7 Noiembrie nr. 47. Cu puțină bunăvoință — scrie în continuare — cred că s-ar putea reduce, de exemplu, registrele de evidență excavațiilor, rambleului etc., deoarece aceste lucrări sînt deja evidențiate în conturile lunare. Planurile se pot redacta numai pe cartoane, material durabil, iar în mod excepțional să se facă și copii în număr limitat. Pentru preliminarele de producție este suficientă evidențierea zonelor ce se vor exploata cu o linie punctată, pe aceleași planuri de felie pe care ține linia de front, și nu ca în prezent, cînd pentru preliminare se redactează sute de planuri ce nu pot fi folosite decît pentru justificare. De ce preliminarul n-ar cuprinde doar piese scrise, cu referire la documentația grafică a zonei propuse spre exploatare, redactat într-un singur exemplar, care după ce a trecut pe la toate forurile ce-și dau avizul să se întoarcă la sediul exploatării spre încunoștințare.*

Recent, am participat la elaborarea unui raport geologic care a fost cerut nu în mai puțin de 6 exemplare. Cui folosesc toate acestea cînd era suficient tot un exemplar, care să treacă pe la forurile de avizare, după care să se întoarcă la beneficiar spre a putea lua cunoștință.

O mare risipă se face și cu hîrtia de scris. Aceasta se taie după forme netipizate (A4, adică 210mm × 297 mm). La două librării am găsit două feluri de hîrtie, tăiate după niște dimensiuni ce depășeau formatul cerut!

*

Întîmplarea a făcut ca în luna iunie să fiu în comuna Sălișteː, județul Sibiu, și să particip la o acțiune inedită care m-a impresionat profund — ne scrie inginer **Iordache Petre** *din Brașov, str. N. Bălcescu nr. 41. După aproape o jumătate de secol, la 29 iunie 1974, din toate colțurile țării, 20 de bărbați cu ninsoare în păr s-au întîlnit în această comună să sărbătorească 43 de ani de la absolvirea Școlii superioare de comerț din Sălișteː, școală care dealtfel a fost una din primele școli de acest fel din Transilvania.*

Cu inimile copleșite de emoție cei 17 foști elevi și 3 profesori au pășit în fosta clasă pe care o părăsiseră cu 43 de ani în urmă, la 29 iunie 1931. Glasuri tremurînde au răspuns la apelul făcut după catalogul clasei și au relatat fiecare pe scurt activitatea pe care au depus-o de la absolvirea școlii pînă în prezent. Emoționantă a fost apoi întîlnirea dintre vechii absolvenți și o delegație de pionieri din Sălișteː, care au încărcat cu flori brațele elevilor de acum 43 de ani. În continuare, primarul comunei Sălișteː le-a vorbit participanților despre realizările care s-au înfăptuit în Sălișteː de cînd această au părăsit comuna și despre perspectivele ei de dezvoltare. După încheierea ședinței festive, primarul i-a invitat pe participanții la întîlnire să viziteze comuna, punctul muzeistic al școlii și Muzeul de etnografie și artă populară a zonei Sălișteː.

În încheiere, fericit pe fiii comunei care n-au uitat locurile unde au crescut și au învățat, întorcîndu-se după atîta timp, exemplu demn de urmat și pentru alte generații.

*

Privim adesea la TV frumoasa aerogară internațională București «Otopeni», dar n-am văzut niciodată dacă este împodobită cu vreo operă sculpturală — scrie **Grațian C. Mărcuș** *și* **Bărdaș Zaharie** *din Zalău. Ne gîndim ce înălțător ar fi — și în același timp ar consacra mari adevăruri istorice — dacă în incinta acestei măreațe clădiri utilitare s-ar înălța o compoziție statuară reprezentînd pe cei trei precursori români ai aviației mondiale: Traian Vuia, Aurel Vlaicu și Henri Coandă. Pe soclu s-ar putea eterniza trei date istorice memorabile: 1906... 1909... 1910.*

Dacă nu s-a ridicat pînă acum, dorința noastră ar fi ca la poarta aeriană a țării să fie prezentă această realizare simbolică.

*

Aș vrea să sesizez că întreprinderile ce produc conserve, compoturi și dulcețuri să nu uite de noi, cei care suferim de diabet — ne scrie Bidea Maria din Petroșani, str. Viitorului 15/2. În anul acesta am fost foarte vitregiți (cel puțin la noi în municipiu) de lipsa compoturilor dietetice. Acum, fiind în plin sezon de fructe, cred că nu e prea greu să se conserve și pentru noi o anumită cantitate.

POȘTA REDACȚIEI

Stanciu Valentin, Constanța. Nu e clar: ședeți la «picioarele statuii lui Publius Ovidius Naso și vă concentrați toată ființa în ochii lui de piatră»? **Bogdan Aurel, Sinnicolau Mare, Timiș.** Nu știu dacă ați observat, dar atunci cînd semnați aveți un y la sfîrșit. Vă mulțumim pentru aprecieri. Mai scrieți-ne. **Andreiaș Andreiana, București.** Fiți mai explicită. Nu înțeleg. Citez: «un articol — referitor la „cîini" — pentru care se menționează și numele Munteanu — semnat A. Andreiaș». Cîini între ghilimele înseamnă că de fapt n-ar fi vorba de cîini. Despre ce atunci? Treceți pe la redacție. **B. Nicolae, Petroșani.** Vă rog să precizați: doriți să se comită o ilegalitate și în favoarea dumneavoastră sau să fie ridicate și telefoanele vecinilor dumneavoastră?

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

COȘURILE CA NIȘTE FÎNTÎNI ALE CERULUI

Ne apropiem de Rogojelu. Îl căutam pe maistrul Stadler Matei, constructor de coșuri industriale. Trecusem peste albia veche și secată a Jiului, marcată încă, inutil, de-un șir de plute stinghere. Privite de departe, adică de la patru sau cinci sute de metri, coșurile vestitei termocentrale păreau cai puțin zvelte și fragile, precum catargele vreunei ciudate corăbii hăladuind pe întinderea de dealuri legănate.

Cu o voce moale, parcă puțin obosită (nu, zice inginerul Vereșezan Iosif, nu sînt obosit, asta e vocea mea, de cînd mă știu), inginerul șef îmi spune că îl știe și îl cunoaște pe Stadler Matei, a lucrat cu el la Mintia, lîngă Deva, la coșul de 220 metri. Acum, zice inginerul Vereșezan, mi se pare că se află pe la Galați, la un coș de o sută de metri. A lucrat și aici, la Rogojelu, la primul coș de două sute de metri. Apoi a plecat, iar noi am ridicat primul coș de 220 metri direct din sala cazanelor, o construcție grea și inedită. Lucrarea a fost executată fără participarea lui Stadler. Despre Stadler mai știu că a glisat niște coșuri la Govora, la București, la Brazi, anul trecut la Brăila, apoi din nou la termocentrala București-vest, iar astăzi, cum spuneam, se află la Galați. Eu personal n-am decît cuvinte bune pentru acest om. Dealtfel, nu știu dacă există cineva între noi, constructorii de coșuri, care să poată spune ceva rău despre vreun coleg. De ce?! Pentru că dacă n-ai fi corect, cinstit și sincer, n-ai putea rezista într-un colectiv care nu cunoaște decît aceste legi. Dar, după cîte îmi dau eu seama, dumneavoastră ați venit special pentru Stadler, căutați un erou, da? Nu chiar așa, zic eu, nu-l caut în mod special pe Stadler. Caut un colectiv de constructori ai coșurilor industriale, vreau să urc pe platforma unui coș, să-i văd *cum sînt ei, constructorii*.

Corabia Rogojelului și cele două catarge ale sale de cîte 220 metri fiecare.

Normatorul Do-u Ion, un om în vîrstă, vorbăreț și cunoscător într-ale șantierului, era îngrijorat: n-aveți nimic cu inima, nu? Nu știu dacă m-ar putea convinge cineva că aș avea ceva, zic eu. În schimb, maistrul Guță Petre, scund și firav ca un adolescent, încălțat și îmbrăcat cu sandale și pantaloni scurți, doar atît, lăudîndu-se că n-are mai mult decît 60 de kilograme, spune că nu e cine știe ce pericol *să ispravă să urci în vîrful coșului, mai ales că nu s-a ajuns decît la 123 metri, adică mai sînt de făcut încă 97.* Urcăm într-un fel de lift care duce mortarul și alte materiale și numai patru persoane. Urcăm cu doi metri pe secundă și îmi aduc aminte că în *colivia minerilor* de la Aninoasa îmi vîjîiau urechile din cauza celor șase metri pe secundă. De undeva, de sus, ne întîmpină o adevărată ploaie de nisip și pietriș. Aici, zice maistrul Guță, e destul să scape cineva *o mînă de mortar* și se face un zgomot de parcă s-ar răsturna o basculantă întreagă. Ajungem sus, pe platformă. 15–20 bărbați. Inginerul Tămaș Marcel, clujean de felul lui, îmi spune că se lucrează greu, trebuie să uzi tot timpul, altfel crapă *cimentul*. «Arde soarele prea tare, chiar dacă bate vîntul, iar coșul ăsta, ca și celălalt de 220 metri, are o mie și una de dichisuri. Cînd trebuie să-l faci mai gros, cînd mai subțire, cînd trebuie să introduci nu știu ce elemente în structură, conform proiectului. De multe ori, rezolvăm anumite probleme care în proiect nu își au rezolvarea. Cum s-ar spune, proiectarea și executarea merg mînă în mînă sau puțin invers. De exemplu, consola aceea, pînă s-o fixăm în structură, ne-a luat o zi întreagă».

Îmi arată celălalt coș, îmi descrie părțile componente și constat și eu că, într-adevăr, construcția prezintă un plus apreciabil de dificultate în ceea ce privește executarea. «Bineînțeles că tot noi l-am făcut, dar a fost și mai greu decît acesta, pentru că era primul coș de acest fel, un coș special care pleacă de la nivelul sălii cazanelor. Înaintăm cu 1,20 metri pe zi. La un coș normal, cum este cel de 200, primul coș al Rogojelului, făcut tot de noi, și care pleacă de la pămînt, de la fundația lui, înaintarea a fost, ca să zic așa, vertiginoasă, chiar doi metri și ceva zilnic».

Între timp, liftul aduce tomberoanele cu mortar, oamenii le răstoarnă în cofraje, iar Toni, pe care dealtfel îl cheamă Murariu Teodor, agită un furtun cu apă, stropind în stînga *și-n dreapta*, cu și fără intenție, *stîrnind* o droaie de vociferări. Toni arată cam cît un dulap, are 1,85 înălțime și 110 kilograme. Amănuntele acestea îmi sînt date fără nici un pic de invidie de către firavul maistru Guță, care îl întreabă: *«cam cît cîntărești tu, Toni, fără... urechi?»*. Rîsete și iar rîsete. Rîsete, apă, soare, vînt. Ca la *ștrand*. Dar și mortarul care vine și tot vine. Fiecare la locul lui, la timpul potrivit, executînd lucrarea necesară. Aparatele de sudură scapără fulgere scurte și albastre. Drugi de fier, groși cam cît mîna, armătura ca o dantelă, ca un *stufăriș*. Dulgheri, lăcătuși mecanici, electricieni, fierari betoniști. O colaborare a meseriilor de la pregătirea întregului material și pînă sus, pe platformă, la clipa spectaculoasă a efortului și a înălțimii.

Dacă plouă, fulgeră și tună, se lucrează. Dacă e arșiță sau ger, se lucrează. Dacă e zi sau noapte, se lucrează. «Noi sîntem ca și ciobanii. Chiar așa, ca ei — zice Toni, uriașul venit de prin Moldova, dar nu direct aici, la Rogojelu, ci mai întîi la Mintia, unde a participat la construirea primului coș. Dealtfel, adevăratul nucleu al constructorilor de coșuri de la Rogojelu s-a format acolo, la Mintia, în 1968. Acolo au deprins și această meserie pe care aș defini-o experiență și curaj, dar inginerul Tămaș Marcel nu consideră că trebuie neapărat să ai curaj. «Să urci pe platformă și să lucrezi e ca și cum ai lucra oriunde. Poate că afară, în exterior, la finisat, pe schelă, acolo îți trebuie curaj, adică să n-ai rău de înălțime, dar noi, care sîntem cu o vechime la spate, nu ne mai speriem de așa ceva». Adică ce înțelegeți dumneavoastră cînd spuneți *noi*, îl întreb. Cam ceea ce se înțelege cînd vorbești despre niște oameni cu care îți petreci aproape 70 la sută din tot timpul. Ar fi vorba despre Păunoiu Gheorghe, Biro Alexandru, Petruțescu Nicolae, Fülöp Ludovic, Popescu Mihai, Barabaș Emeric... să mai spun? Ce să mai spuneți? Păi, nume de oameni... Cum credeți, cum vreți, dumneavoastră vorbiți iar eu scriu! «Ar trebui, zice inginerul Tămaș, să-i înșir pe toți. Aici, fără să facem din asta o formulă, s-au închegat adevărate prietenii, s-au împlinit *niște* destine, iar meseria noastră cere în primul rînd omenie și sinceritate».

Jos, în biroul inginerului șef Vereșezan Iosif, dacă se poate numi birou o încăpere mobilată mai puțin decît modest, ne întoarcem la cuvintele spuse pe platformă: omenie și sinceritate.

«Nu întîmplător inginerul Tămaș, ca și mine dealtfel, zice inginerul Vereșezan, se folosește de aceste noțiuni. În meseria noastră trebuie să ai întîi și întîi curajul de a recunoaște imediat dacă ai greșit ceva. Nu se poate continua construcția unui coș pe o greșeală ascunsă. Vă dați

Primul coș al Rogojelului, 200 metri înălțime, o construcție devenită clasică.

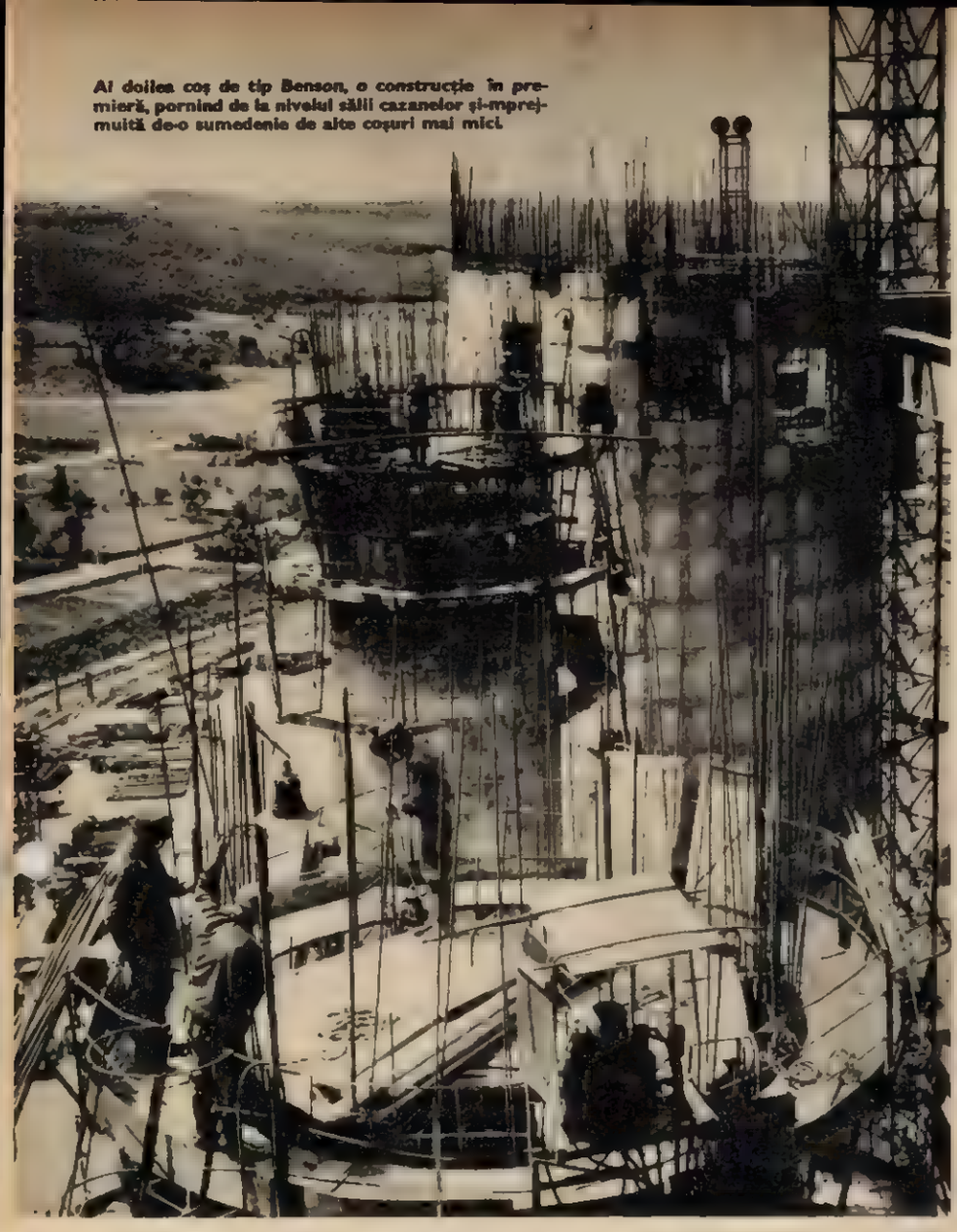

Al doilea coș de tip Benson, o construcție în premieră, pornind de la nivelul sălii cazanelor și-împrejmuită de-o sumedenie de alte coșuri mai mici

coșurile ca niște fîntîni ale cerului

cred seama ce înseamnă un asemenea lucru! Numai termocentralele posedă astăzi asemenea coșuri uriașe. Dacă un asemenea ar trebui reparat, remediat, după ce a fost dat în funcțiune, asta ar însemna niște pierderi uriașe. Aș putea să vă fac un mic calcul să înțelegeți ce înseamnă pierderea energiei electrice numai într-o singură oră. Iată de ce sinceritatea este o lege. Curajul de a recunoaște o eventuală greșeală trebuie să fie o trăsătură de caracter a constructorului de coșuri. Iar în ceea ce privește omenia, cred că este o calitate a *oricărui colectiv* care muncește pe șantier. Pe șantier se lucrează continuu. De dimineața pînă seara. Apoi seara vin alții care lucrează pînă a doua zi, dimineața. Dacă socotim și timpul de acasă și pînă la serviciu, și de la serviciu pînă acasă, se poate vedea că oamenii noștri sînt mai tot timpul împreună. Este normal ca într-o asemenea situație comunicarea și prietenia să se desfășoare zilnic.

Aproape că n-aș mai fi avut ce să-l întreb pe inginerul șef Vereșezan Iosif. Departe, dincolo de bazinul Rovinarilor, se vedea un șir stingher de plute amintind drumul de altădată al Jiului.

Riul simbolic al Olteniei și-a schimbat cursul, curge pe o albie nouă, iovind în prora termocentralei de la Rogojelu, ciudată corabie cu zvelte și fragile catarge, coșurile care parcă vor să fie niște fîntîni ale cerului.

VICTOR NIȚĂ ■

De bună seamă că turnul a împrumutat de la oameni dorința de-a fi drept ca bradul.

Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ ■

Pe platforma unui coș, o ședință de producție la înalt nivel.

În județul Mureș chimia e o ramură industrială prioritară. Numai în această vară alte trei unități au intrat în producție.

30

REALIZĂRILE DIN ACTUALUL CINCINAL — RAMPĂ DE LANSARE SPRE CINCINALUL 1976 – 1980

Am adresat tovarășului IOSIF BANC, prim-secretar al Comitetului județean Mureș al Partidului Comunist Român, la începutul convorbirii acordate cu amabilitate, următoarea întrebare:

— Ce au însemnat pentru economia județului cei 30 de ani de construcție socialistă?

— Cea mai convingătoare ilustrare a dezvoltării meleagurilor muresene în cele trei decenii o reprezintă intensul proces de industrializare — vie și grăitoare expresie a politicii economice, promovată cu consecvență de partid, politică de ridicare a tuturor zonelor țării.

Astăzi, economia județului, întreaga sa viață materială și spirituală se caracterizează printr-o structură complexă, cu o dezvoltată bază tehnico-materială, definită de activitatea celor peste 50 de întreprinderi și unități economice industriale. Pentru continua industrializare a județului, în perioada 1951–1973 s-au alocat din fondurile statului investiții de 23,8 miliarde lei. În perioada 1966–1973, industria a primit 64,3 la sută din investițiile alocate județului. Permanenta dezvoltare a zestrei industriale, conjugată cu mai buna folosire a potențialului productiv, a capacității creatoare a oamenilor muncii, a făcut ca în perioada 1948–1973 ritmul mediu anual de creștere a producției să fie de 13,2 la sută. Pe această cale, față de anul naționalizării mijloacelor de producție, în 1973 volumul producției industriale a crescut de 102 ori în industria construcțiilor de mașini și prelucrare a metalelor, de 59 de ori în industria energetică, de 30 de ori în industria chimică.

Agricultura județului, a doua ramură importantă a economiei, dispunînd de condiții de sol și climă, de o bogată tradiție, a cunoscut același amplu proces de dezvoltare, modernizare și specializare pe baza investițiilor alocate pentru dezvoltarea bazei sale tehnico-materiale. În prezent, pe ogoarele județului lucrează peste 3 100 tractoare, — revenind un tractor la 76 hectare —, peste 1 400 combine, circa 1 100 semănători mecanice, sute de alte mașini și utilaje agricole. Chimizarea agriculturii a devenit un element determinant al producțiilor sporite, numai în 1973 fiind administrate în sol aproape 71 500 tone îngrășăminte chimice. Pe această cale, ca și prin aplicarea agrotehnicii înaintate, numai în perioada 1970–1973 am obținut cu 27 366 tone cereale boabe mai mult decît între anii 1966–1969. Perspective noi a deschis agriculturii noastre procesul de concentrare, profilare și specializare în unitățile cooperatiste, în prezent funcționînd 14 asociații intercooperatiste bazate pe o tehnică modernă, cu o înaltă eficiență economică.

Avem o bogată tradiție în creșterea animalelor — aceasta reprezentînd una dintre trăsăturile distincte ale agriculturii județului Mureș. Alături de complexele zootehnice moderne din unitățile agricole de stat — precum cele din Gornești, Ungheni, Iernut — s-au construit obiective moderne și în sectorul cooperatist: complexul de îngrășare a porcilor din Gheja — Luduș cu o capacitate de 30 000 capete, complexul de în-

...UREȘ: SUB ARCADELE SOCIALISMULUI

...l, județul din centrul Podișului ...niei, minunat teritoriu aflat de o ...de alta a Mureșului și Tîrnavelor, ...uprafață de 6 696 kilometri patrați. ...oate formele de relief, de la culmile ... ale Călimanului și Gurghiului, în ... la podișul Tîrnavelor în sud-vest ... Podiș Transilvan în nord-vest, ...ste străbătut și de o densă rețea ...ică, predominată de rîul Mureș cu ...ăi Gurghiul, Nirajul, Comlodul, ... Cîmpie — de Tîrnava Mare ...n plus, la Sovata se află renumitele ...rate helioterme, iar la Zau de ... bogate și întinse lacuri piscicole. ...i însemnată bogăție a județului o ...ă gazele naturale, zăcămintele care ...este 73 la sută din producția de gaz ... patriei.

... de pe Mureș și Tîrnave, vatră a civilizației românești în care au fost atestate așezări dacice, a cunoscut evenimente remarcabile, lupte pentru dreptate și libertate duse de oamenii muncii români, maghiari și germani.

Astăzi, județul are o densitate medie a populației de 90,3 locuitori pe kilometru patrat, cifră ce depășește media pe țară.

Dar ceea ce ilustrează convingător dezvoltarea acestor meleaguri este intensa lor industrializare. Un exemplu concludent în acest sens e reprezentat de Tîrnăveni. Peste patru ani orașul va împlini 700 de ani de atestare documentară. Dar ce au însemnat ultimii 30 de ani pentru orașul de la izvoarele Tîrnavei Mici?

În 1944 era un tîrg tipic de provincie, cu o fabrică de geamuri, o cărămidărie și fabrica «Nitrogen», de fapt un atelier mai răsărit, nici cît o secție din marile «Uzine chimice Tîrnăveni» de astăzi, combinat chimic printre cele mai mari din țară. Față de 1944, producția a crescut de 28,6 ori.

Nu este singura schimbare. Pe harta orașului au apărut în acești 30 de ani și alte obiective economice ale căror produse sînt cunoscute și solicitate în peste 40 de țări ale lumii.

Tot pentru a demonstra ce au însemnat cele trei decenii pentru marile prefaceri ale socialismului să amintim și de Reghin, cu celebrul său Complex de prelucrare a lemnului. Ramură industrială tradițională de pe valea Mureșului, ea nu a cunoscut o autentică dezvoltare decît în ultimul timp. Expresie a valorificării superioare a masei lemnoase și-a făcut loc mecanizarea și automatizarea. S-a construit la Reghin o modernă fabrică pentru producerea de plăci aglomerate și o alta destinată instrumentelor

În panorama orașului Tîrgu Mureș un monument istoric: Palatul Culturii.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN

Termocentrala de la Luduș-Iernut, un «veteran» al electrificării țării.

... teatru: proiectanți ingenioși, ...ructori pricepuți, marmură albă ...șchița și marmură roșie de Sebeș.

realizările din actualul cincinal

grăsare a tineretului taurin din Cuci cu o capacitate de 5 000 capete, complexele de vaci din Gălești și Ghindari, cel de îngrășarea mieilor din Mociar — Reghin, fabrica de nutrețuri combinate etc. Ca urmare, producția animală a crescut în perioada 1970–1973 cu 16 000 tone carne vie, 241 000 hl lapte de vacă, 252 tone lînă și 76 milioane bucăți ouă — sporind substanțial contribuția județului nostru la fondul centralizat al statului.

Mutațiile structurale produse în economia județului — expresie a politicii științifice a partidului nostru — au fost însoțite de transformări profunde în domeniul social-cultural, în viața oamenilor. Un element esențial al ridicării nivelului de trai l-a constituit îmbunătățirea condițiilor de locuit. Numai în perioada 1960–1973 s-au dat în folosință în municipiile Tg. Mureș și Sighișoara, în orașele Tîrnăveni, Reghin, Luduș, Sovata, ca și în alte localități ale județului, peste 27 000 apartamente; din fondurile proprii ale populației în orașe și sate s-au construit circa 30 000 locuințe noi.

— Care sînt preocupările de bază ale comuniștilor privind dezvoltarea județului în lumina Proiectului de directive ale celui de-al XI-lea Congres?

— Desigur, realizările noastre din actualul cincinal constituie o temelie trainică pentru succesele ce le vom dobîndi în îndeplinirea sarcinilor reieșite din Proiectul de directive ale celui de-al XI-lea Congres al partidului. În acest context, preocupările organizației noastre județene de partid, ale tuturor oamenilor muncii, sînt îndreptate în două direcții principale: să realizăm înainte de termen actualul cincinal, așa cum ne-am angajat, să obținem la finele anului viitor un spor substanțial de producție care să ne asigure o «rampă de lansare» spre cincinalul 1976–1980, care deschide județului Mureș noi perspective de dezvoltare și afirmare pe toate planurile. Volumul investițiilor centralizate din fondurile statului va însuma peste 13 miliarde lei, cu peste 40 la sută mai mult decît în cincinalul actual. Alocarea acestor importante fonduri va permite punerea în funcțiune a 10 unități industriale noi, modernizarea și reutilarea altor multor întreprinderi industriale.

Dezvoltarea potențialului economiei județului, pe baza capacităților ce se vor da în funcțiune în actualul și viitorul cincinal, folosind mai deplin și mai rațional actualele capacități și prin creșterea productivității muncii, în 1980 cu aproape 7,5 miliarde lei față de 1975, cu un ritm mediu anual de 8 la sută. Astfel, județul Mureș va realiza în 1980 o producție globală industrială de peste 23 miliarde lei.

În mod corespunzător, sarcini importante sînt prevăzute și în domeniul producției agricole, al cărui ritm mediu anual de creștere va fi de 3,8 la sută. Este prevăzută alocarea unui volum de investiții de peste un miliard lei din fondurile statului și credite C.A.P., care va asigura consolidarea bazei tehnico-materiale a agriculturii. Avînd în vedere specificul județului, planul cincinal accentuează în mod deosebit dezvoltarea zootehniei, în care scop se vor construi 9 complexe zootehnice moderne cu o capacitate de peste 4 000 capete vaci pentru lapte, aproape 5 500 capete taurine la îngrășat, 7 milioane pui pentru carne, ceea ce va determina o participare mai substanțială a județului Mureș la fondul centralizat al statului. Sarcini deosebite ne revin și în domeniul creșterii producției vegetale, îndeosebi în sectorul plantelor tehnice.

Preocupările noastre în această direcție vizează îmbunătățirea organizării și conducerii acestui important sector, adîncirea procesului de concentrare, profilare și specializare a producției agricole pe baza programelor elaborate în această direcție de către Comitetul județean de partid.

mureș – sub arcadele socialismului

muzicale. În urmă cu 24 de ani, în 1950, patru oameni au pornit și dus în lume faima moldului de rezonanță și talentul constructorilor de viori, lutierilor, cum li se spune. În primul an, doar 47 de instrumente muzicale. Astăzi, acest număr este depășit chiar de cifra tipurilor de instrumente muzicale — 50 — fabricate aici, ca să nu mai vorbim de numărul lor. Al 400 000-lea instrument muzical a fost produs nu demult

Produsele Reghinului, de la cherestea, la mobilă, instrumente muzicale și material sportiv, schiuri, rachete de tenis și săniuțe, au fost apreciate la tîrguri și expoziții internaționale din 23 de țări.

Nomenclatorul produselor industriale mureșene este mereu întregit cu noi sortimente. Dintre ele fac parte azi: îngrășăminte cu azot, amoniac de sinteză, argon, produse la Combinatul de îngrășăminte chimice din Tîrgu Mureș, săruri de bariu și bicromat de potasiu, realizate la Tîrnăveni, mașini de calculat, noi tipuri de conductoare electrice, piese și subansambluri pentru autoturismele Dacia 1300 și Aro 240 și pentru locomotivele diesel-electrice, fabricate la «Electromureș»; războaie automate de țesut și mașini de bobinat realizate la IMATEX, mașini de cusut și de tricotat. De asemenea, tractorul forestier articulat executat la I.U.P.S.-Reghin, noile sortimente de țesături de mătase, lînă și bumbac realizate la cele trei întreprinderi textile din Sighișoara

În aceste zile au început să producă fabrica de amoniac numărul 3, fabrica de uree și fabrica de acid azotic, unități prin care capacitățile de producție ale întreprinderilor chimice ale județului Mureș au depășit prevederile cincinalului.

La începutul lui august, două întreprinderi aniversînd 25 de ani de la înființare: Întreprinderea de confecții «Tîrnava» Sighișoara și I.P.L. «23 August»-Tîrgu Mureș, au primit Ordinul Muncii clasa întîi.

Istoria lor nu cred că mai are nevoie de comentarii. În 1949 cîțiva mici meseriași s-au unit într-o cooperativă meșteșugărească de producție. Unitatea a crescut continuu și în 1962 a devenit întreprindere de stat. Anul acesta, un colectiv de 3,5 ori mai numeros decît cel din 1962 realizează o producție industrială de 19 ori mai mare. Întreprinderea de confecții «Tîrnava» din Sighișoara exportă 85 la sută din producția sa în 30 de țări, sarcinile planului cincinal la export fiind îndeplinite în luna octombrie 1973. Anul acesta, în aprilie, colectivul a realizat întregul volum al producției industriale stabilit pentru cincinalul în curs. Aceasta înseamnă că se va realiza peste prevederile planului o producție suplimentară de peste un miliard lei. În limbajul celor de la I.C. «Tîrnava», aceasta înseamnă 14 milioane confecții cămăși.

I.P.L. «23 August»-Tîrgu Mureș a avut același drum, de la o cooperativă meșteșugărească la o mare întreprindere. În ultimii 12 ani a obținut de 5 ori titlul și drapelul de «Întreprindere fruntașă pe ramură» iar de șase ori titlul de «Evidențiați pe ramură». Ak amănunt: din cele 400 de produse pe care le realizează, 67 la sută reprezintă produse noi, fabricate în acest an. Tot în 1974, la 11 iulie, raportau îndeplinirea sarcinilor de plan pe patru ani din cincinal, după ce la 19 iunie și, respectiv, 27 iunie, îndeplinseră prevederile pe aceeași perioadă la producția de mobilă și la producția destinată exportului.

IMATEX, întreprindere ce poate fi pe drept socotită mecanic-șef al industriei pe ramură, se mîndrește că a dotat cu utilaje specifice noile unități textile ale țării: țesătoriile «Argeșana»-Pitești, «Dunărea»-Giurgiu, «Întreprinderea integrată de lînă» Constanța.

IMATEX-Tîrgu Mureș este un colectiv tînăr. În ultimii ani peste 1 500 tineri s-au încadrat în acest colectiv, care a reușit să asimileze 10 tipodimensiuni de războaie de țesut (două pentru lînă, opt pentru bumbac). Azi la IMATEX totul este îndreptat pentru mărirea «valorii producției globale la 1 000 lei fonduri fixe», acțiune în care întreprinderea este fruntașă pe județ.

10 milioane lei reprezintă depășirea planului anual de către colectivul Țesătoriei de mătase-Sighișoara. Au realizat angajamentul încă din luna iulie, lună record în istoria întreprinderii. S-a ajuns la producția cu cel mai înalt procent de calitate și cu cel mai scăzut nivel de cheltuieli. Deci: peste plan și peste angajamente, numai în această lună, 1,2 milioane lei, randamentul războaielor de țesut a fost ridicat cu 75 la sută.

La 8 august planul pe primii patru ani ai cincinalului era îndeplinit.

Dar pentru a urmări mai exact dinamica transformărilor din anii socialismului, vă propun să trecem în revistă, desigur sumar, biografia unor întreprinderi.

«Fabrica de zahăr-Tîrgu Mureș» își sărbătorește în acest an opt decenii de activitate. Dar din aceste opt decenii principalul este reprezentat tot de anii de după 23 August 1944.

Să consemnăm și noi ce a consemnat istoria. Un ziar local relata în octombrie 1894: «Fabrica de zahăr din Tîrgu Mureș este construită, lucrările de montaj vor fi terminate în cîteva zile și astfel în jurul datei de 20 octombrie va putea intra în funcțiune».

Din 1894 pînă în 1903 s-a produs alci numai zahăr brut, abia după urmă s-a trecut la rafinarea lui. Pînă în toamna anului 1945, cînd trupele hitleriste aflate în retragere au distrus-o; fabrica și-a încetat activitatea timp de mai mulți ani. Procesul de fabricare era axat pe un mare volum de muncă fizică, zahărul se răcea prin lopătare și încărcarea se făcea tot manual.

De-abia naționalizarea de la 11 iunie 1948 a însemnat ceva pentru fabrică. S-a construit un atelier central și s-a montat un turbogenerator, s-au înlocuit curelele de transmisie cu motoare electrice pentru fiecare agregat, s-a modernizat stația de evaporare.

În 1960 s-a atins o capacitate de prelucrare de 1 500 tone sfeclă pe zi. În 1962 s-a semnat pentru a doua oară actul de naștere al fabricii. A început reconstrucția ei din temelii, s-au construit noi obiective: bazinele de sfeclă, cuptoarele de var, secția de spălare a sfeclei, laboratorul și centrala termică, stația de difuzie și o stație electrică de 6 kV. Lista noilor obiective a fost completată cu 12 silozuri de sfeclă, magazia și uscătoria de borhot, silozul de zahăr cu o capacitate de 20 000 tone, complexul de epurare a apelor reziduale, stația Elfo. În campania din 1973 fabrica a prelucrat o cantitate de sfeclă egală cu cea realizată între anii 1920 și 1930

Concludent pentru industria județului este faptul că azi s-a dat peste prevederile planului o producție globală industrială de 304,5 milioane lei.

Pentru că există nu numai o realizare a cifrelor, dar și o poezie a lor, să notăm dintre realizările suplimentare: 242 milioane kWh energie electrică, 45 războaie de țesut, 670 000 blocuri ceramice și cărămizi, 56 000 metri pătrați țesături textile, 7 000 tone de carbid, 40 750 km conductoare electrice izolate, mobilă în valoare de 3,5 milioane lei, 3 000 metri cubi cherestea.

Cu ocazia vizitei de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Mureș, în octombrie 1973, adresîndu-se participanților la adunarea populară din Tîrgu Mureș, secretarul general al partidului a spus: «Nu știu cu cîte luni mai devreme veți realiza cincinalul — aceasta urmează să o hotărîți dumneavoastră».

Comuniștii, toți oamenii muncii din județ, au trecut la fapte. Unii au realizat cincinalul încă de acum, alții se află în plinul și nobilul efort al îndeplinirii lui cît mai grabnice. Mureșul are ce raporta cu legitimă mîndrie conducătorului iubit.

TUDOR STĂNESCU ■

La Reghin, bărcile vîslesc valuri

ȘI MUZICA TÎNĂRĂ ESTE UN ACT DE CULTURĂ

Sînt întrebat, adesea, direct sau prin intermediul scrisorilor, ce trebuie să facă un grup de tineri pentru a cînta muzică folk sau pentru a înjgheba o formație vocal-instrumentală. Mai precis, care este drumul, dacă există un drum, pe care tinerii noștri trebuie să-l urmeze pentru a activa, și eventual a se afirma, în domeniul muzicii tinere. Răspunsul, într-o primă instanță, ar fi simplu, trebuie îndeplinite cîteva condiții pentru atingerea acestui deziderat: procurarea unor instrumente, găsirea unui loc pentru repetiții și apoi găsirea unui loc în care respectiva formație să-și poată expune produsele artistice rezultate din munca sa. Bineînțeles, îndeplinirea acestor condiții trebuie făcută pe un incontestabil fond de talent și de cunoaștere a instrumentului pe care tînărul îl folosește.

Procurarea fondului de instrumente este dificilă și costisitoare. Tocmai de aceea, majoritatea grupurilor trebuie să înceapă așa cum au făcut-o și marile formații românești, prin afilierea pe lîngă o casă de cultură, un club, care au de obicei în dotare, sau pot procura lesne, instrumentele necesare. De obicei, cînd o asemenea instituție culturală acceptă colaborarea cu un grup, celelalte probleme — sala de repetiție și locul de reprezentație — sînt rezolvate. Pentru început, grupul se sudează cîntînd la serile de dans ori la diversele spectacole care alcătuiesc programul artistic al respectivului club sau al casei de cultură. Pentru cei care doresc exemple, iată-le: «Sfinx»-ul (varianta Dan Aldea) au cîntat, la începuturile lor, multă vreme la Modern Clubul din București, «Mondial» la Casa studenților, F.F.N. la Clubul «A».

Mai apare însă o problemă — ce să cînte, pentru început, tînărul nostru grup? Ce repertoriu să-și aleagă, pentru că acesta este în cele din urmă esențial în construirea personalității unui grup.

Se va începe, evident, prin învățarea unor piese «clasice» ale genului. Dar din care muzică, cea românească sau cea internațională? Aici lucrurile se complică puțin. Pionierii muzicii pop românești, «beatniciii» anilor '65, cei care au creat astăzi această muzică tînără românească, au început prin a imita formațiile cu personalitate din străinătate. Aveam așadar o formație «Phoenix» care cînta ca Beatles, un «Sfinx» care cînta ca grupul Kinks, un «Coral» care cînta ca Beach Boys, un «Cascadele» care cînta ca Bee Gees. Avantajul de astăzi al tinerilor începători în ale pop-ului este că ei pot «imita» și muzica românească, avînd la dispoziție discuri (nu prea multe, dar suficiente pentru formarea unui repertoriu) cu Olimpic '64, Phoenix, Sfinx, Mondial etc. Bineînțeles că lucrurile bune din pop-ul internațional nu trebuie neglijate, melodii cu Jimi Hendrix, John McLaughlin, Emerson, Lake and Palmer, Yes, Soft Machine ș.a. devin o condiție importantă în formarea «culturii pop» a tînărului muzician. Și apoi, includerea în repertoriu a unor piese lansate de sus-numitele grupuri (și de multe altele ca ele nepomenite de noi pentru a nu ne lungi prea mult) este preferabilă unor piese mai puțin «de concepție» și mai mult de dans, ca acelea «la modă» transmise uneori și la radio. Mă refer deci la binecunoscutele grupuri Sweet, Middle of the Road, T. Rex sau la acei idoli de ceară numiți Gary Glitter, David Bowie, Alice Cooper, a căror muzică este bine depozitată în discoteci, dar care trebuie să rămînă acolo. Așadar, în condițiile existenței atîtor discoteci la noi în țară este bine ca grupurile tinere, începătoare, chiar și acelea care cîntă pentru dans, să nu-și alcătuiască un repertoriu de discoteci, inutil în cele din urmă prin pasabilitatea lui.

Am folosit mai sus o expresie de natură să intrige poate: «cultura pop», și asta în primul rînd pentru că și muzica tînără este un act de cultură. O asemenea cultură este obligatorie pentru tînărul începător și ea presupune de fapt cunoașterea în întregime a tot ce a ajutat la crearea muzicii pop în general și a muzicii tinere românești, în special. Și dacă astăzi putem vorbi de existența unui pop românesc, acesta nu poate fi conceput fără o aprofundată cunoaștere a folclorului nostru și a acelei părți bune, autentice și mai ales originale din muzica ușoară. Iată deci, foarte pe scurt, cîteva dintre condițiile în care trebuie să evolueze tînărul practician al pop-ului românesc, condiții necesare pentru a se trece dincolo de superficiala lozincă «lasă-ți plete și fă zgomot cît mai mult».

GEORGE STANCA ■

CURIER

Marian Davila — Gheorghe-Gheorghiu Dej. *Aveți dreptate, dar...* **Francisca Dragomir — București.** *Microcronica dumneavoastră este subiectivă dar interesantă.* **Tudor Cristian — București.** *Nu planificăm publicarea pozelor cu cîteva luni înainte.* **Iulian Frunză — Iași.** *Vom publica probabil un interviu și cu solista dumneavoastră favorită.* **Mihaela Manta — București.** *Faceți o afirmație în text, iar în top vă contraziceți. De obicei, top-ul individual este subiectiv, tocmai de aceea mă mir această contradicție. Fiți consecventă așadar.* **Marian Utrab — București.** *Emoționantă simplitatea poemului în proză «Dan Andrei Aldea îți mulțumesc», la fel și spusele dumneavoastră: «Dau pentru «Superstiție» (Sfinx) — (acum îi spune «Sintezа» n.n.) — toate cîntecele formației Osmonds».*

M.T. ■

TOP

1. **Pînă departe** (muzica Nichi Dorobanțu — text Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 2. **Războinicii** (Dan Chebac — Adrian Păunescu) Dan Chebac. 3. **Sinteze** (Dan Aldea) — Sfinx. 4 **Inimă de piatră** (Zoltan Kovács) — Progresiv TM. 5. **Ah, Dora** (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 6. **Fiii soarelui** (Dan Aldea) — Sfinx. 7. **Mugur de fluier** (Nicolae Covaci — Victor Cîrcu) — Phoenix. 8. **Un om pe niște scări** (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 9. **Poveste** (Sabin Păutza) — Aurora + Animoși. 10. **Chemare** (Gabriel Litvin) — F.F.N.

Top «Flacăra» poate fi ascultat astăzi la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București.

TOP PANORAMA

● Începînd de la ora 10, de simbătă 3 august, ne-a prezentat un extraordinar show al cîntăreței Aura Urziceanu. Dansatoare, interpretă a unei game variate de cîntece aparținînd aproape tuturor genurilor muzicale (de la muzică lăutărească pînă la clasică), Aura ne-a dovedit încă o dată că este o artistă completă, o adevărată show-woman. Servită și de o excelentă echipă (regizor artistic Tudor Mărăscu, regizor muzical Dumitru Moroșanu), emisiunea realizată de Tudor Vornicu și Ioana Bogdan a fost o adevărată destăinare. Așteptăm cu nerăbdare să semnalăm încă asemenea spectacole, mai ales acum, cînd ștacheta a fost ridicată sus, la nivel de bravissimo. ● «Eminu» este numele unuia dintre cele mai noi grupuri folk din România. Numele grupului sugerează atît faptul că reședința sa este la Botoșani, nu departe de Ipotești lui Eminescu, cît și faptul că grupul este eminamente feminin: Sofia Moga (20 ani, elevă) — chitară, voce, Electra Zducos (21 ani, farmacistă) — chitară, voce, Zenaida Siminiceanu (16 ani, elevă) — oboi. Iată deci o corespondență feminină a celebrului grup moldovean «Flacăra Folk '73». Din repertoriul «Eminei» nu lipsesc poeziile lui Eminescu: «Crăiasa din poveste», «Dorința». ● Formația de acompaniament condusă de Horia Moculescu cîntă «solo» și anul acesta în restaurantul «Modern» din Mamaia. Grupul a suferit o schimbare, postul de chitarist solo, ocupat de Silviu Hera, fiind reluat, după o lungă absență, de Radu Goldiș. ● Ca de obicei, Phoenix nu a rezistat nici anul acesta rigorilor cîntatului pe litoral. După Costinești și Eforie, popularul grup a renunțat, retrăgîndu-se la Timișoara. Și bine a făcut, fiindcă Phoenix este și rămîne o formație de concert.

G.S. ■

TOP „FLACĂRA"-TALON NR. 31

DECI, SE POATE ȘI ASA!

Motto: «DAR CÎND NE VOM CUNOAȘTE BINE...» (Romanță)

Nu știu ce anume a determinat ARIA să-și ia în serios numele și să facă impresariat cu adevărat artistic, de la un timp. Cert este însă că revirimentul s-a produs, atît pe plan extern, cît și pe plan intern. În timp ce privește capitala de afiș invitate în țară, frecvența mult crescută a adevăratelor personalități contrastate surprinde chiar pe cei ce cunosc bine schimbările survenite în agenție, în optica și criteriile formulate în privința selectării aspectelor de funcționare. Se conturează un nou gen de spectacol, în care prima parte este de obicei slabă, iar a doua — deosebit de bună. În orice caz, prin concertele susținute de «Middle of the Road» și José Feliciano, Agenția română de impresariat artistic și-a spălat o mare parte din păcatele trecute.

O schimbare în fel de surprinzătoare și de importantă a avut loc și pe plan intern. Au avut loc turnee și concerte bune, recitaluri, concerte de muzică pop, folk, progresivă, diverse inițiative artistice mergînd de la pionieratul încă mai curajos pînă la mecenatul de cea mai largă dezinteresare materială, în anele cazuri încasările ridicîndu-se doar cu puțin peste cheltuielile de organizare. E vorba însă de o cheltuială care are un larg rezultat informațional-educativ, căci numai cu o floare ofilită, fie ea chiar însoțită de un zîmbet, nu se face primăvară-culturală, mai ales lor le rîndurile tineretului se simte acut nevoia de informare, o informare competentă, care să limpezească termeni, situații, ierarhii valorice și care să întovărășească actualele legende ca bietele cu furie în lumea muzicii tinerilor. Legendele acestea sînt cu atît mai periculoase cu cît întreține o atmosferă de mister (și în sensul antic al cuvîntului), o atmosferă de subordonare admirativă față de tot ce țipă și are părul lung, indiferent cum cîntă în fond, strălucicior să fie. Pătrunzînd în astfel de atmosferă, îndeplinirea unui proces necesar de anvergură, în care ARIA își poate aduce cu prisosință contribuția (și chiar încearcă s-o facă), prin manifestări artistice realmente educative; proces în care trebuie să participe toți factorii educativi pe măsura posibilităților și pe profilul fiecăruia. Problema educării tineretului sub toate aspectele este de departe cea mai importantă dintre cele care se pun în fața mijloacelor de informare, iar de aproape lucrurile se confirmă.

În acest sens, un turneu instructiv și de mare succes care trebuie menționat este cel al lui Andrei Călugăreanu împreună cu grupul Sfinx, foarte bine realizat sub aspect profesional. Spectacolul — reluat cu succes și pe scenele Capitalei — ar putea purta numele poeziei lui Ioan Alexandru «Lumină lină», datorită conținutului său și atmosferei degajate.

Ultimele spectacole de muzică progresivă și folk organizate în Sala Palatului, precum și cele de la Teatrul de vară «23 August» și Arenele Romane, pe profil rock, constituie un act de curaj și în orice caz, o reușită a agenției.

Despre [illegible] și [illegible] cu [illegible] vorbim [illegible]. Nu putem fi de acord cu afirmații categorice ca: eliminăm originalitatea și personalitatea, textul românesc», care urmărește, ca un scop în sine, virtuozitatea instrumentalilor și alte anemice deformări publicate în presă și relatate chiar la o emisiune radio. Cum mai de seamă calitate a acestor spectacole a fost reușita expoziție de originalități clar românești, fiindcă exponții au fost acolo, la acele zile minunate. Pentru acele zile, participanții, fie artiști, fie spectatori, trebuie să mulțumească (și chiar o fac, după sondajele noastre de opinie) personalului ARIA, personal care seamănă din ce în ce mai mult cu un accelerat și căruia îi dorim numai gări luminoase, cu firme mari ca «John Mayall», «Neil Diamond», «Ray Charles», «Emerson, Lake and Palmer». Ne aliem și noi celor ce mulțumesc Agenției pentru josé Feliciano, «Middle of the Road», concertele și turneele reușite din 1974, pe de altă parte ne temem puțin că lucrii cîștigați în prima jumătate a anului încep a fi transformați într-un șotron pentru cea de-a doua, pe care personalul agenției să viseze în cum și-a îndeplinit planul. Ar fi trist să ne-nșelăm. Am început să credem în ARIA, fiindcă se află pe drumul cel bun. Nemai [illegible] [illegible]

CORNELIU CONDESCU ■

MARCELA SAFTIUC, glasul celest al muzicii folk românești.

150 DE ANI DE OSPITALITATE

Într-o carte apărută cu peste 150 de ani în urmă, mai exact în 1820, un călător englez, consulul Wilkinson, nota: *«De curînd s-a deschis în București un hotel public care, fiind bine mobilat și înzestrat cu toate cele necesare, a devenit foarte folositor pentru călători»*. Se numea «Hôtel d'Europe», nume sugestiv pentru ambițiile bucureștenilor vremii.

Istoria orașului consemnează, cu două decenii mai tîrziu, existența unui număr de 20 hoteluri, alături de tradiționalele hanuri. În anunțul reclamă pentru un hotel înființat în 1858 se spune că pe lîngă restaurant, cafenea *(«Cu cele mai bune ziare franceze, române, germane, grece și italiene»)*, stabilimentul asigura legătura cu *«birourile diligențelor de Brașov și Giurgiu»*.

Să notăm că astăzi ceea ce se cheamă standard hotelier are la proporțiile noilor mijloace de confort, comerț și comunicație, corespondență istorică. Avem deci tradiții

*

— Da, avem tradiții. Respectîndu-le, dar în primul rînd, pornind de la necesitățile unui oraș modern, Bucureștiul — centrul administrativ al țării, gazdă a diverselor reuniuni naționale și internaționale — trebuie să răspundă — cum veți vedea că o și face — cu dotările și posibilitățile lui de organizare, tuturor solicitărilor, ne-o declara Constantin Donescu, director adjunct al Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante-București.

Știind și noi, ca dealtfel toată lumea, că fără acoperire declarațiile rămîn cuvinte puțin folositoare, am încercat să vedem garanția în fapt a lor. Deci, în acest an: două noi mari hoteluri «Modern» și «Dorobanți», complexul «Parc-Turist» (de lîngă complexul expozițional Piața Scînteii) și alte 20 (douăzeci!) foste hoteluri sînt reamenajate pentru intrarea în circuitul lor firesc. Concret: peste 3 500 locuri cazare se adaugă patrimoniului hotelier bucureștean, pregătit să găzduiască un sfert de milion de călători.

*

Cînd am fost la șantierul hotelului «Modern», schelele plecaseră demult; etajele găzduiau o forfotă pe care hotelul cu cele 341 locuri o va cunoaște altfel. Normal, avînd în vedere că ultima fază de execuție înseamnă întrepătrunderea unor activități multiple. În timp ce parchetarii așezau mocheta, alți lucrători spălau geamurile, dulgherii montau structurile de lemn ale încăperilor, instalatorii verificau etanșeitatea conductelor, iar electricienii controlau circuitele pentru lumini, telefon, radio, ventilație.

Mai departe, spre Piața Rosetti, schele și la hotelul «Banat», clădire veche, a cărei fațadă este restaurată în stilul începutului de secol. O restaurare mai generoasă se face la hotel «Bulevard» (deasupra librăriei «Academiei») cît și la hotelul «Unirea» (la începutul Căii Rahovei), unde dulcele stil clasic va fi prezent și în ceea ce privește mobilierul. Într-o zonă din apropierea gării au intrat în concurență cu Nord-Hotel noile reamenajări «Astoria», și «Marna». Au *încă* sau *deja* schele (e vorba de termene diferite de execuție și predare) hotelurile «Universal» din Gabroveni, «Continental» și «Majestic» din Calea Victoriei. Nu continuăm lista celor douăzeci de hoteluri, dar vă putem preciza că 17 dintre ele își vor aștepta încă din această vară oaspeții.

*

Camere luminoase, mochete, mobilă furniruită, aer condiționat, ventilație, telefon, radio, televizor, tapet în diverse culori, ceramică: inventar bogat. Dar fără gazde cu simțul ospitalității toate acestea pot să nu însemne aproape nimic.

«Simțul acesta al ospitalității se și moștenește dar, mai ales, se învață».

Dr. Neacșu Ilie, directorul Centrului de formare și perfecționare a cadrelor din turism, continuă:

«Înființat în 1970, ca o necesitate a dezvoltării turismului, atît pe plan intern, cît și internațional, centrul nostru, care colaborează cu P.N.U.D. (Programul pentru dezvoltare al Națiunilor Unite) și-a propus pregătirea personalului hotelier la nivelul standardelor mondiale. Practic, această pregătire a presupus o selecție atentă a tinerilor absolvenți de liceu — condiție obligatorie pentru fiecare cursant, precum și o programă analitică ce cuprinde, printre altele, psihologie și limbi străine. Primele serii de absolvenți, băieți și fete, pregătiți pentru funcțiile de recepționer hotel, agent turism, bucătar și ospătar le veți întîlni — pentru că vorbim numai de București — atît la Hotelul «Parc», cît și la «Dorobanți» și «Modern», unde, dealtfel, vor fi și primele lor locuri de muncă. Iar dacă nu vorbim numai de Capitală, în acest centru au fost școlarizați aproape 7 000 tineri».

Deci ospitalitatea se moștenește, dar, mai ales, se învață. Așteptăm ca acest fapt să fie confirmat de sfertul de milion de turiști pe care îi așteaptă în acest an Capitala.

VICTOR CONSTANTINESCU și TUDOR STĂNESCU ■
(Fotografiile autorilor)

1: Hotelul «Dorobanți». 2-3 Două din cele mai noi hoteluri — «Unirea» și «Banat» — la care va fi păstrat cu grijă dulcele stil clasic. 4. Mihai Iinca și Mihai Romanescu — ospătari absolvenți ai Centrului de formare și perfecționare a cadrelor din turism — vă invită la restaurantul recent inaugurat al Hotel «Parc». 5. «Modern» — un hotel căruia i se potrivește numele ca o mănușă. 6. Un ultim retuș

BUCUREȘTI • AUGUST 1974

CONFERINȚA MONDIALĂ A POPULAȚIEI

imaginea lucidă despre sine a femeii contemporane

A privi problemele populației prin prisma psihologiei este fascinant. Doctorul în psihologie **Georgeta Dan-Spinoiu** — membră a Consiliului național de demografie — o face de mult și cu mare profunzime, iar ca o urmare firească, acum, chiar în aceste zile, are sub tipar încă o carte — deosebit de interesantă, o spun în cunoștință de cauză pentru că am citit-o — intitulată «Factori obiectivi și subiectivi în integrarea profesională a femeii», carte care reprezintă și o modalitate — marcat științifică și evident angajată — de a întîmpina, de a participa la Conferința mondială a populației.

— Vă propun să pornim convorbirea noastră de la un fapt: acela că azi, la noi, femeile — grup social care reprezintă mai mult de jumătate din populația țării — *nu numai* că au posibilitatea reală de a se încadra în cîmpul muncii profesionale, dar chiar și manifestă un interes deosebit, aș zice un apetit, pentru statutul implicat de o viață profesională. Ei bine, care sînt motivele pentru care femeile doresc să îndeplinească o muncă profesională? Ce pedale psihice le determină? Pentru ci reprezintă aceasta o eliberare de anumite prejudecăți, o revoluție pur și simplu în mentalitatea lor.

— În primul rînd, clasa cu statut statistic de corelație ridicat este cea a motivului material, motiv care era prezent în toate cazurile cercetate de mine și a cărui influență este incontestabilă. În al doilea rînd, motivația «pentru îmbogățirea personalității». Satisfăcută de evoluția ei, prin exercitarea rolurilor sale profesionale, femeia este în continuare motivată în sensul progresului personalității sale. În al treilea rînd, dorința de a crea o valoare apreciată social, în afara gospodăriei. În al patrulea rînd, o pondere mare o are și dorința de a veni în contact cu lumea. Acest factor este, de asemeni, grăitor pentru extinderea căilor de contact ale femeii cu lumea din afara căminului ei. Nevoia de contact social este un element definitoriu pentru ființele sociale în genere, iar conștientizarea acesteia înseamnă, în fapt, o apreciere de valoare. În fine, urmează la rînd, cu ponderi inegal distribuite, ceilalți factori: dorința de a avea independența materială față de bărbat, dorința de a avea prestigiu față de copii, dorința de a fi considerată la fel cu bărbatul, de a avea prestigiu față de ceilalți în societate. În concluzie, dacă încercăm o suprapunere a măsurilor în care factorii de mai sus corelează între ei, am obține o sferă de motivații în care se reflectă personalitatea complexă, bogată a femeii de azi.

— Știu că pentru studiul pe care l-ați întreprins ați chestionat exact 1 507 femei și ați luat aproape 500 de interviuri. Ca profesionist înțeleg ce înseamnă asta, vă stimez anvergura strădaniei și-s curios să vă aflu concluziile. Ați putea să faceți un portret al personalității femeii muncitoare de azi?

— Acest portret se definește, pînă la punctul cercetat de mine, printr-o puternică motivație materială pentru muncă, dar corelată, tot atît de puternic semnificativ, cu motive spirituale și moral-sociale. Capacitatea de înțelegere a semnificațiilor muncii este prezentă la nivel mediu, dar în plină dezvoltare și orientată pe o cale realizată, din moment ce raportarea la valori, norme, datorii este prezentă și multilateral dirijată, depășind cadrul strict personal. Raportările la valori sociale orientative pentru calitatea de cetățean, muncitor, soție, mamă se împletesc, încît putem spune că există un ax central în orientarea conștientă a femeii spre rolurile ei sociale. Întrucît din cercetările pe care le-am făcut nu rezultă că există diferențe semnificative în ce privește esența motivației pentru muncă a femeilor și bărbaților — există doar diferențe de grad în unele situații — putem vorbi de un portret psiho-social comun pentru cele două sexe, din această perspectivă. Este firesc să existe diferențe de grad, avînd în vedere faptul că femeii i s-au atribuit mult mai tîrziu roluri profesionale decît bărbatului, de-a lungul istoriei profesionale. Odată însă ce a părăsit «pereții spanioli» ai locuinței, femeia își înscrie contribuția sa, prin valorile create de ea, în arsenalul civilizației contemporane. Toate aceste valori cîștigate și create de către femeie nu s-au constituit ca indici superiori-absoluți. Ele se află încă într-o perioadă de tranziție psihologică. Deprinderile, opiniile, atitudinile vechi nu se schimbă brusc, ci foarte lent. Procesul de receptivitate socială a femeii este în plină dezvoltare, conjugîndu-se cu grija factorilor obiectivi de a sprijini dezvoltarea acestei receptivități. Un rol important revine cadrului socio-profesional în care femeia își derulează viața ei — întreprinderea — dar acest lucru nu înseamnă că motivațiile femeilor sînt dinainte circumscrise acestui cadru care, la rîndul său, «este viu, ridică necontenit noi probleme care devin cerințe obiective și cer un răspuns colectivităților umane». Răspunsul nu este dat automat, ci filtrat prin sita rațiunii, voinței și motivației omului. Toate acestea au mare forță catalizatoare. Balanța cerințe obiective, motivații și conduite este reglată, în mare măsură, de imaginea pe care femeia și-o face despre aceste cerințe și imaginea pe care o are despre sine în acest context.

— Și care-i imaginea pe care și-o face, pe care o are, femeia contemporană despre sine?

— Am să vă răspund cu un exemplu. La întrebarea «cine sînteți dumneavoastră», printre sute de alte răspunsuri l-am primit și pe acesta: «Aș putea spune multe despre mine, dar să încerc să concentrez. Sînt un om ca toți oamenii, cu o viață a mea, cu sentimentele mele, mai mult sau mai puțin înțelese de către alții, cu dorințele mele, care uneori poate că sînt prea mari și de aceea unele rămîn neîndeplinite. Nu sînt rea, ci poate cam impulsivă, din care cauză am avut dificultăți ca să mă încadrez în colectiv. La început am fost numai casnică. Era fetița mică. Pentru mine, lumea era mai restrînsă și nici eu ca om nu eram așa de bogat sufletește, nu credeam c-aș fi în stare să realizez și altceva, care să fie folositor tuturor, sau că pot fi la fel cu alții. Treburile monotone îmi dădeau impresia că sînt un automat și nimic mai mult. Aveam complexe de inferioritate cînd mă aflam în societate cu femei ce profesau o meserie. Acum toate acestea s-au risipit și mă privesc eu însămi altfel. Simt că eu, ca om, m-am îmbogățit». Ceea ce apare clar din acest răspuns, ca și din toate celelalte pe care le-am primit, este faptul că imaginea despre sine a femeii muncitoare este puternic influențată de trăsăturile rolului profesional pe care-l îndeplinește, precum și de noua sa poziție socială. Pe această cale dezvoltîndu-se și conștiința sa individuală și socială.

NELU IONESCU ■

viitorul viitorologiei

De ce ne ocupăm de viitor? Motivările sînt multe și diverse. De la formulări ce par mai curînd butade — ca: «ne ocupăm de viitor fiindcă asupra trecutului și prezentului nu mai avem nici o putere» — și pînă la cele mai grave explicații în care argumentul de bază este reducerea cantității de risc în dezvoltarea accelerată (nu doar pe plan tehnologic!) a civilizației în epoca noastră. Cu alte cuvinte, *șocul viitorului* (noțiune descoperită de savanți și răspîndită cu voluptate de gazetari) trebuie atenuat pe cît posibil, altfel riscurile sînt mari. Poate că lucrurile ar deveni mai clare, comparînd fenomenul dezvoltării cu mijloacele de călătorie: atunci cînd mergi pe jos, sau chiar călare ori în căruță, e suficient să vezi ce ai în fața nasului, cum s-ar zice; în schimb, atunci cînd călătorești cu un avion supersonic trebuie să vezi din timp la distanțe de zeci și chiar sute de kilometri, altfel riști să te clocnești sau, în cel mai bun caz, să greșești drumul. Pentru asta, aviatorii folosesc radarul. Cînd omenirea mergea pe jos se putea gîndi numai la ziua de mîine, cel mult la anul următor. Astăzi însă are din ce în ce mai mare nevoie de radarul numit viitorologie. Pentru a atenua *șocul viitorului*; pentru a afla la timp, cît de cît, ce poate fi dincolo de cotiturile ce-i apar necontenit în față pe drumul dezvoltării.

Importanța pe care o are astăzi viitorologia e dovedită, între altele, de înființarea, în primăvara acestui an, a Federației mondiale pentru studierea viitorului, afiliată la UNESCO, avînd ca președinte pe cunoscutul savant norvegian Johan Galtung, profesor la Universitatea din Oslo. Și în acest domeniu, țara noastră joacă un rol de frunte. Consiliul științific al federației, alcătuit din 40 personalități ale viitorologiei mondiale, are în componența sa 2 reprezentanți ai României: profesor Mircea Malița și conferențiar doctor Mihai C. Botez; de asemenea, unul dintre vicepreședinți este Pavel Apostol, profesor la Universitatea din București. Mai mult decît atît, primul centru metodologic înființat de federație (deocamdată și singurul) își are sediul, începînd chiar din luna iulie, la București, pe strada Mihail Moxa.

Centrul internațional de metodologie a studiilor asupra viitorului și dezvoltării are ca principală menire crearea gramaticii, dacă e să comparăm viitorologia cu un limbaj. Iar pentru aceasta — îmi spune directorul centrului, matematicianul Mihai Botez — se începe cu elaborarea unui comentariu critic a tot ce există în domeniul nostru, al metodologiei cercetării viitorului. Vom trece apoi la sistematizarea și îmbogățirea treptată a acestor mijloace de investigație, apoi vom crea modele de dezvoltare (un fel de machete la scară redusă ale unor aspecte din viața oamenilor în deceniile 9 și 10, de pildă) din cele mai diverse domenii, de la economie și urbanistică, pînă la muzică și spectacole. Studiile vor fi efectuate în colectiv (10–12 reprezentanți din diferite discipline). Colaborarea studenților, români și străini, va fi binevenită, în tradiția *Laboratorului de cercetări prospective al Universității*, ale cărui structuri și activitate constituie zestrea inițială a centrului. Printre studenții care au contribuit pînă acum la această activitate sînt citați Ion Peleanu, Rodica Opriș, Sorin Groseanu-Piscuri, Smaranda Bică și Radu Borș, din anii V și VI arhitectură, și Mihaela Gref din anul IV cibernetică economică.

Conferențiar doctor Mihai C. Botez

Echipa de cercetători din Mihail Moxa va cuprinde specialiști în matematici, sociologie, politologie, statistică, inginerie, arhitectură etc. Ea nu va fi bugetivoră, ține să precizeze directorul centrului, deoarece va executa comenzi plătite în valută, precum cercetarea unor teme de specialitate sau editarea în limbi de largă circulație a unor monografii ale federației și a unui buletin informativ. Și fiindcă veni vorba, este momentul să spun că, după cele mai recente date internaționale, un dolar investit în domeniul prognozelor economice — ramură insemnată a viitorologiei — aduce un beneficiu de 50 dolari!

În încheierea convorbirii cu directorul Mihai Botez și doi din colaboratorii săi, arhitecta Mariana Celac și sociologul Paul Dimitriu, întreb care este viitorul viitorologiei? Dacă se vrea profetică, atunci viitorologia nu are viitor. Din fericire, asemenea tendințe sînt astăzi depășite; cu năzuințe mai raționale și desigur mai modeste, viitorologia poate avea un viitor strălucit. Și noi pe lîngă ea, cu planeta noastră cu tot. Apoi întreb ce este, la urma urmei, un viitorolog? Este un provocator de atitudini prospective, un neliniștitor; rolul lui este, în primul rînd, să ridice întrebări, nu să dea răspunsuri, adică să ofere factorilor de decizie date edificatoare, deși ipotetice, asupra dezvoltării viitoare și, cel mult, variante de soluții; el este un antrenor, în măsura în care viitorologia este un antrenament la scară pentru zborul tot mai vertiginos al civilizației umane spre secolul XXI.

MIRCEA FODOREANU ■

magazin istoric

OGLINZI ALE NOASTRE

Populația țării noastre a crescut între 1950 și 1970 într-un ritm de 1,1 la sută. Dar, în aceeași perioadă, ritmul mediu de creștere a investițiilor a fost de 13,3 la sută pe an, iar al venitului național de 9,6 la sută. Trebuie însă remarcat că în cincinalul 1966-1970 cuantumul fondurilor alocate pentru dezvoltare a crescut pînă la 29-30 la sută din venitul național, după '70 el creșcînd pînă la 33 la sută. Cu alte cuvinte, o politică înțeleaptă cu privire la raportul populație-dezvoltare.

Una dintre opțiunile fundamentale ale Proiectului de directive ale celui de-al XI-lea Congres al partidului, de care depinde înfăptuirea întregului program de dezvoltare a economiei noastre naționale și de ridicare continuă a nivelului de trai al populației, este aceea privind repartizarea venitului național pentru fondul național de dezvoltare economico-socială și fondul de consum. Proiectul prevede ca partea cea mai mare din venitul național, respectiv 66-67 la sută, să fie destinată fondului de consum, iar o cotă limită de 33-34 la sută fondului național de dezvoltare.

Fotografii de ELENA GHERA

Din 1956 și pînă acum populația Capitalei a crescut cu aproape jumătate milion de locuitori, iar durata medie de viață a bucureștenilor este de 70 de ani. Fără îndoială, aceste date reflectă creșterea calității vieții materiale și spirituale a oamenilor, a familiilor de la noi.

Obiective ale cincinalului următor care — concretizate — înseamnă și garanții materiale ale unei vieți fericite pentru copiii noștri: crearea a 1-1,2 milioane noi locuri de muncă, transformarea a încă 80 de comune în orașe, ridicarea tuturor județelor țării la o producție industrială minimă de 10 miliarde lei, realizarea unor programe de irigații pe suprafețe care însumează un milion de hectare, construirea a încă 815 000 de apartamente.

Ne mai desparte o duminică de ziua în care — la București — va începe evenimentul precotat ca unul de frunte dintr-acelea care vor avea să fie ale deceniului opt; ne mai desparte o duminică de ziua — de 19 august — în care va începe Conferința mondială a populației.

De pe toate continentele globului au venit și continuă să vină în Capitala țării noastre mii de delegați ai popoarelor și statelor lumii. Mii de delegați — specialiști în statistică demografică și viitorologie, în economie și politică, în medicină și biologie, în prognoză și planificare, în drept și sociologie, în matematici și psihologie, în antropologie și geriatrie, în urbanizare și sistematizare, în problemele muncii și ale familiei, în problemele industriei, agriculturii, științei, tehnicii, învățământului, educației, culturii și ale mediului ambiant, în problemele tineretului și ale femeilor, precum și — specialiști — în alte domenii de care depinde, într-o măsură sau alta, viitorul omenirii.

Toți acești reprezentanți ai întrebărilor, grijilor dar și speranțelor miliardelor de oameni care alcătuiesc populația pămîntului au venit la conferință cu un masiv bagaj de cifre, date, coeficienți și mai ales idei menite să conducă la soluții pe cît posibil concrete pentru problemele privind tendințele demografice recente și perspectivele viitorului, privind populația și dezvoltarea, populația și familia, populația și resursele, populația și mediul înconjurător, populația și drepturile omului, privind, bineînțeles, și multe alte probleme implicate și subordonate de și celor de mai sus.

Dar, mai presus de toate, acești delegați — reprezentanți ai omenirii — vin cu cea mai de neprețuit cucerire a ei: înțelepciunea și bunăvoința de a gîndi, discuta și conlucra pentru binele populațiilor tuturor țărilor globului.

În ceea ce ne privește pe noi, românii, venim la Conferință tot cu date și idei, dar și cu ceva al nostru anume:

Cu experiența concretă a unei politici internaționale consecvente de promovare a spiritului colaborării oneste și active dintre state pentru soluționarea problemelor esențiale ale întregii comunități umane.

Cu experiența concretă a unei politici interne a unei țări care demonstrează că știe să se îndepărteze, cu vigoare și rapiditate, de starea de nedezvoltare în care, nu mai de mult de acum trei decenii, se găsea.

Cu experiența concretă a politicii — prin excelență umaniste — a unui partid care conduce destinele unui popor spre un viitor al certitudinilor, al dezvoltării multilaterale, spre un viitor în care oamenii, fiecare în parte și toți la un loc, vor trăi în belșug și cu demnitate o viață care merită trăită.

Cu experiența concretă a unui popor care, departe de orice spaime față de viitor, își gîndește și își construiește viața de mîine cu optimism, cu rațiune științifică, cu muncă harnică, cu eficiență dovedită.

Tocmai aceste chipuri ale experienței românești în rezolvarea problemelor omului încercăm să le ilustrăm, atît cît e posibil, aici, în spațiul infim al acestor pagini.

NELU IONESCU ■

Grija pentru noua generație sau viitorul familiei și al națiunii ocrotit de morală, de lege, ba chiar și de planurile economice.

CRONICA DE FOTBAL

și uite așa!

Și uite așa, în timp ce Rapiduleții juca la Drobeta-Turnu Severin cu Drobeta, scoțind cu chiu cu vai punctul sărăcului dintr-un 0-0 cine știe cum păstrat la liman, noi ne chinuiam să înțelegem de ce vechi infractori ai campionatului trecut alergau dezinvolt pe arenele unde nu meritau să joace în nici un chip. Nu o să mă las convins în vecii vecilor că ceea ce a hotărît federația de specialitate, din nu știu ce rațiuni în cazul în speță, a fost altceva decît o pomană oferită unor victime sigure ale campionatului început șimbătă și continuat duminică, așa că mai bine să încerc să fac o sinteză a primei etape.

La televiziune a putut fi văzută cea mai penibilă partidă din ultimii ani: disputa — dacă poate fi numită așa — dintre echipele F.C. Galați și C.F.R.-Cluj, două formații antediluviene practicînd cel mai greoi fotbal din lume, ceva fără cap și coadă, cu un superb atlet în teren — l-am numi pe Dan Coe — care a greșit o singură minge în 90 minute și care nu putea oricum să joace pentru toți. Dacă acestei apariții i-am adăuga travaliul inteligent al lui Adam și aplombul lui Moga, care a înscris de două ori, am spune tot.

În ce privește celelalte partide, din relatările radiofonice și din cronicile de luni ale ziarelor am dedus că nu toate formațiile au folosit vacanța cum trebuie și că mai multe formații s-au prezentat la start ostenite, fără vlagă, practicînd un fotbal de sfîrșit de sezon. La această remarcă ar face excepție Steaua, A.S.A. Tg. Mureș, F.C. Constanța, Olimpia Satu Mare (care a făcut pulbere pe Poli Iași). Comentatorii subliniază lipsa de strălucire a celor două echipe angajate pentru titlu anul trecut: U Craiova, timorată, dispusă numai să nu piardă, și Dinamo București, abia sosită dintr-un turneu absurd la Istanbul, desfășurat în ritm de foxtrot tocmai cînd forțele echipei trebuiau cu grijă distribuite.

Dacă vorbim de rezultate, ele ni se par normale oarecum. Faptul că Poli Iași pierde la scor nu trebuie să mire pe nimeni. Efectiv, această formație a fost văduvită de cei mai buni jucători și, în special, în apărare anonimatul cel mai crunt domnește în ce privește numele înșirate în ziare. O altă echipă care va avea mult de tras anul acesta pentru supraviețuire este F.C. Argeș, de la care au plecat, nici mai mult, nici mai puțin, șapte jucători, ceea ce este imens.

Pare limpede că în capitala prunilor se întîmplă ceva neplăcut și avem de-a face mai curînd cu o criză de conducere decît cu una a jucătorilor, asta neînsemnînd că-l regretăm pe fostul președinte Rapaport, decanul aranjamentelor de culise. Cea mai grea suferință pentru noi ca spectatori este faptul că nu s-au realizat transferurile anunțate, care promiteau un reviriment al echipelor. Prezența multor necunoscuți pe prima scenă a fotbalului nu garantează în același timp și bune spectacole. Se zice, de pildă, că Zamfir îi va da multă bătaie de cap lui Dumitrache la Dinamo și că Enescu îl va ambiționa pe Năstase, cum îl va ambiționa Vigu pe Dumitru la Steaua. Această dispută în cadrul aceleiași echipe pentru un loc în unșpele de bază ni se pare salutară mai ales în momentul de față, cînd fotbalul nostru cunoaște o regresiune evidentă. În unanimitate a fost subliniată arta ostenită a echipei din Ștefan cel Mare, unde vechiul sistem de purtare a mingii pe suprafețe și distanțe mici atestă urmele nefericitei **temporizări**, de care nu mai scăpăm odată, de parcă am fi blestemați.

Ciudată ar fi și evoluția știută a Sportului studențesc, echipă înstărită bine de achiziții numeroase, dar nereușind să arate ca un team de care trebuie să-ți fie frică. Poate că este prea devreme să ne hazardăm în combinații de acest gen, dar ziua bună se cunoaște de dimineață.

Ajunși aici am menționa nervozitățile premature care au dus la scoaterea unui prim jucător de pe teren: Bojin, deși în atmosfera vîlceană care este la fel de arzătoare ca aceea de la Craiova poate să fi existat și unele circumstanțe atenuante.

Arbitrajele nu au fost strălucite, dacă ne luăm după ziarul de specialitate, dar nici scandaloase, ceea ce deocamdată este foarte bine. Da, mai așteptăm însă, drumul este greu și pavat cu intenții bune.

EUGEN BARBU ■

DE LA UNA LA ALTA

nu-i păcat?

● Nu, nu-i un zvon, ci e chiar adevărat: campionatul național de fotbal a început. După opinii unanime, acest campionat, legitimat cu numărul 57, a călcat cu stîngul. Meciuri plictisitoare, jucători viăguiți, cartonașe galbene, o eliminare și așa mai departe. Chiar dacă se zice că ziua bună se cunoaște de dimineață, nu e cazul să ne întristăm. Baiul abia începe ● Un singur nume de reținut cu adevărat după prima etapă: constănțeanul Negoescu. În dreptul său sînt trecute trei goluri, ceea ce — raportînd la zgîrcenia de azi a atacanților — e mare lucru ● Chiar dacă a reprezentat ediția cu numărul 13, turneul internațional de lupte libere și greco-romane, organizat la București, a confirmat seriozitatea și calitățile sportivilor români. La cele două stiluri, luptătorii noștri au urcat de patru-sprezece ori pe cea mai înaltă treaptă a podiumului ● Aflată în curs de desfășurare la Timișoara, finala Campionatului național feminin de șah nu numără printre participante două jucătoare de renume: Elisabeta Polihroniade și Gertrude Baumstarck. Nuntă fără mireasă!? ● Între izbînzile repurtate de atletismul nostru junior la Balcaniada de la Atena, reținem cei 16,26 m înregistrați la triplu salt de Bedros Bedrosian. Atletul român se află la numai trei centimetri de recordul european. Drum bun «cangurului» din București pe calea afirmării internaționale ● Campionatele mondiale de la Szolnok au demonstrat fără putință de tăgadă că parașutismul românesc este... în aer. Te uiți în ziar și nu-ți vine să-ți crezi ochilor. Într-un sport în care altădată ne aflam printre primii, Ionel Iordănescu ocupă nici mai mult, nici mai puțin decît locul 111!? Zău așa, unde ne sînt parașutiștii de altădată? ● Nervii încep să-l lase pe Ilie Năstase. Deși învingător în fața fileului, campionul român pierde dreptul de a intra în semifinalele de la Indianapolis datorită unei ieșiri nervoase. Se adeverește încă o dată faptul că marii campioni nu sînt zei. Marii campioni sînt și ei oameni. Din carne și oase ● Nu e prima oară cînd fotoreporterii revistei «Flacăra» au dificultăți la intrarea — în interes de serviciu, cu acte-n regulă — în incinta stadionului «Dinamo». Atragem atenția pe această cale organizatorilor de la stadionul «Dinamo» că vizitele fotoreporterilor noștri se desfășoară în conformitate cu drepturile pe care aceștia le au prin Legea presei. Și unde-i lege, nu-i tocmeală. Cu atît mai inexplicabilă apare atitudinea internaționalului Cornel Dinu, capul răutăților, autorul unor injurii și ironii la adresa revistei prin persoana lui Emanuel Tănjală. Pentru regulile bunei-cuviințe nu-ți ajunge o singură viață, scria cineva, fără să facă aluzie — desigur — la jucătorul dinamovist cu numărul șase ● Superbă revărsare de tinerețe și entuziasm duminică dimineața, în Piața Scînteii. Peste două mii de tineri și tinere din toate sectoarele Capitalei și-au disputat finala «Crosului eliberării», omagiu adus de sportivii Bucureștiului celei de-a XXX-a aniversări a eliberării patriei ● Are nevoie de sprijin un mare fotbalist pe nume Emerich Dembrovschi. A început campionatul și Dembrovschi, mult timp o pildă de virtuozitate și cumințenie în fotbalul nostru, privește meciurile din tribună, datorită unui regulament de transferări care este așa cum este. Nu ne referim la alte cazuri, nu e prilejul nimerit, dar sîntem convinși că Dembrovschi merita un alt tratament. La vîrsta lui, o carantină de doi ani l-ar scoate definitiv din fotbal. Nu-i păcat? ● Inteligentul reporter al Televiziunii care este Cristian Țopescu întreprinde un interviu fulger în tribunele stadionului «Dinamo», punînd mai multor ziariști o întrebare din cale afară de năstrușnică: cine va lua campionatul? Cu două excepții, cei intervievați — între care și un oarecare Peană — «merg» pe mîna lui Dinamo. Ca și anul trecut, dealtfel. Ca și acum doi ani. Ca și acum...● La Lupeni, finalele campionatelor individuale de haltere au consemnat patru noi recorduri republicane. Le salutăm aici, cu convingerea că într-un sport atît de aspru un kilogram în plus înseamnă multe bucăți de sudoare ● C.F.R. Cluj izbutește singura victorie în deplasare în etapa inaugurală a maratonului fotbalistic. Bani albi pentru zile negre ● Doi dintre cei mai renumiți arbitri români, Nicolae Petriceanu și Gelu Popovici, opriți de la fluier datorită neîndeplinirii normelor fizice de control pentru diferența de fracțiuni de secundă!? Ne arătăm noi mai catolici decît papa sau chiar vrem să-l regretăm pe Bentu? Aceasta-i întrebarea.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

POȘTA SPORTURILOR

Cum stăm cu biliardul

● **Gh. C., București.** Ne scrieți în legătură cu observațiile pe care ni le îngăduiam, acum două săptămîni, pe marginea unei cam deplasate declarații publice a unuia dintre fotbaliștii noștri fruntași. Să vedem unde sîntem și unde nu sîntem de acord cu dumneavoastră. Sîntem de acord, în primul rînd, cu tonul civilizat, de bărbătească francheță, pe care-l folosiți spre a ne spune cîteva, în destule privințe, părerea noastră nu v-a fost pe plac. (E drept, într-un loc părăsiți, în mod surprinzător, frumoasa poziție, dar despre asta vom vorbi ceva mai încolo.) Sîntem, de asemenea, de acord cu dumneavoastră cînd spuneți că «...dacă echipa noastră națională ar fi formată din unsprezece jucători cu tenacitate și mult aplomb, deștepți și talentați măcar cît Dinu, am avea rezultate mult mai valoroase decît cele obținute în prezent». Și, fiind de acord, este firesc să respingem presupunerea dumneavoastră potrivit căreia subsemnatul, apreciind în scris calitățile principale ale respectivului jucător, și-ar fi ascuns, sub nu știu ce «mască», intenții contrarii... Sîntem, de asemenea, de acord că nu li este ușor unui sportiv să înfrunte admonestările crude ale tribunelor (în paranteză fie spus, dacă tot ne întrebați, vă vom confirma că ne-am aflat și noi, cîndva, în confruntare, pe un teren de fotbal, ba chiar și între culoarele unor întreceri de natație, ca și pe ringul de box, ca și sub cupola sălii unor întreceri oficiale de tenis de masă, și n-am suportat ușor nedreptățile galeriei). Dar de aici pînă la a găsi în asta scuze sportivilor, cum faceți dumneavoastră, pentru gesturi de nesportivitate — mai ales cînd este vorba de competitori fruntași, întrați în conștiința publicului, putînd oricînd să servească drept model mai tinerilor confrați sau suporteri — este, să ne dați voie să v-o spunem, o cale foarte lungă. Dumneavoastră vă referiți, în speță, la întîmplările de la Bacău, din trecutul campionat. Întîmplări care, chipurile, ar fi justificat excesul de cinism al jucătorului de care vorbim. Ce să vă spunem? N-am fost de față și putem la fel de bine să vă credem pe dumneavoastră (care, desigur, ați fost la meciul cu pricina) cînd susțineți că echipa îndrăgită i s-au făcut mari nedreptăți, cum putem să credem și pe cei care, tot de față fiind, susțin contrariul. DAR NU ACEASTA ESTE PROBLEMA! Problema este aceea izvorîtă din nerespectarea unui principiu aflat de cînd lumea la baza a ceea ce numim întrecere, confruntare pașnică, luptă dreaptă, sport, bărbătească măsurare a forțelor, cum vreți să-i ziceți. Anume, principiul că, odată intrat în spațiul competiției, cu gînd să se întreacă cinstit, hotărîc să respecte «regula jocului» și arbitrul, publicul și adversarul — **respectîndu-se astfel pe sine** — un sportiv autentic (autentic nu doar prin talent, abilitate sau deprinderi tehnice de virtuos, ci și prin investirea cu **spiritul sportului**) nu trebuie să aibă altă preocupare decît **jocul propriu-zis**. Tot ce poate surveni în afara **spiritului întrecerii** — gesturi nesportive din partea adversarului, scăpări ale arbitrului, voite sau nu, atitudini ireverențioase ale publicului — n-ar trebui să cîntărească deloc adevăratul sportiv din poziția sa de competitor interesat numai și numai ca **el însuși și coechipierii săi să respecte** regula jocului. Taria sportivului adevărat în asta constă, în seninătatea cu care se preocupă numai și numai de întrecere. Este oare mai importantă pentru frumusețea condiției umane — în ipostaza ei sportivă — cîștigarea unei partide sau chiar a unui campionat decît păstrarea propriei demnități, mai ales în împrejurări în care alții nu și-o păstrează? Sigur, la scara măsurilor mici, mai importantă este cîștigarea campionatului, eveniment totuși efemer. Dar la dimensiunile supreme, ale frumuseții eterne a sportului?... De ce vă spunem toate acestea, cîtă vreme ele sînt cunoscute și răscunoscute? TOCMAI DE ACEEA! Căci, preocupați aproape exclusiv de rezultatele tehnice, de **cum stau ai noștri în clasament**, uităm cel mai adesea esențialul, uităm temelia principială a sportului. La fel procedați și dumneavoastră. Respingînd critica — formulată în termenii cei mai bine intenționați — pe care o aducem unui jucător al cărui suporter sînteți, nu vă interesează **fapta criticată**, ci găsirea a cît mai multe scuze și, eventual, a cît mai multe «probe» că omul este nedreptățit, că avem ce-avem cu el, că admonestîndu-l pe el i-am favoriza pe alții... De fapt, dumneavoastră faceți parte din acea categorie de suporteri care, în ciuda unor gînduri bune, nu aduc cele mai bune servicii însănătoșirii atmosferei sportive și care intervin mereu, cu obiecții pedestre, ori de cîte ori încercăm să privim un sportiv drept în față și să-i spunem, cu prietenească răspundere, unde anume greșește. Orice încercări de a duce discuția în planul eticii sportive sînt mutate, de această categorie de suporteri, în perimetrul celor mai fanteziste căutări de «subtexte», de «pricini», de «dovezi de persecuție»... Cui poate folosi așa ceva? Jucătorului în cauză? Dacă va fi unul mai sărăcuț cu duhul, el va lua de bune scuzele subiective. Dacă va fi unul inteligent — cum sînt, azi, mai toți fotbaliștii — se va amuza (cinic!) de sfada iscată între «cei de pe margine».

..Și încă ceva: cui folosește, oare, amenințarea pe care ne-o adresați, în finalul scrisorii, cînd abdicați de la tonul civilizat și ne atrageți atenția că ni s-ar putea întîmpla nu știu ce «caramboluri»? Dacă ați urmărit, prin acesta, să ne mîhniți, ați izbutit. Dacă însă v-ați propus să ne speriați, trebuie să vă spunem, cum se spune în gazeta de specialitate, că... ați ratat copilărește. Auzi, **caramboluri**... Numai de biliard nu se vorbise la rubrica asta!...

PETRE DRAGU ■

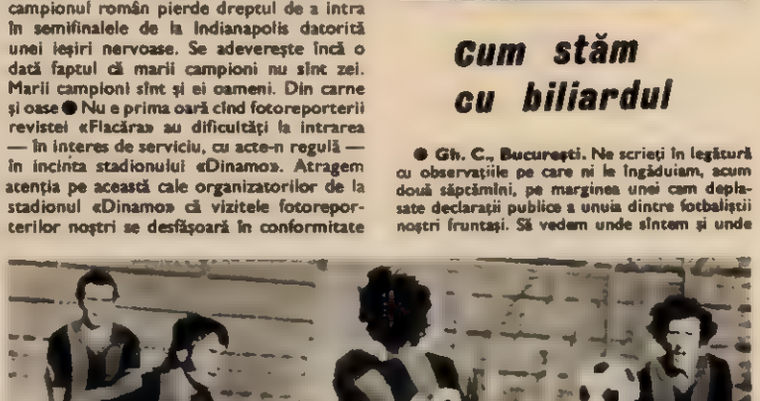

În prima etapă a campionatului, fotbaliștii au fost atît de înfometați de minge, încît, după cum se vede în imagine, s-au repezit cît mai mulți pe un metru patrat de gazon, după socoteala foarte simplă că pe un teren de fotbal aleargă de regulă 22 de jucători și numai o singură minge. În aceste condiții, Sportul studențesc a întrecut Steagul roșu la mustață, cu 2-1.

Fotografie de S. BACKSY ■

TAINA LOR

Versuri de Mihai DUMBRAVĂ

El şi-ascundea dragostea tot mereu:
Erau colegi de liceu.
Ea cocheta, poate se prefăcea
Că dorul lui nu-l ştia.

REFREN I
Taina, taina unei sincere iubiri,
Taina, taina lor,
Taina amîndoi în suflet o păstrau:
Două inimi, acelaşi dor.
Două inimi, acelaşi dor.

Ea aştepta de la el primul pas,
El tot tăcut a rămas.
Timpul trecea; şcoala cînd s-a sfîrşit
Tinerii s-au despărţit.

REFREN I

Cînd, după un timp, se-ntîlniră din nou,
A vibrat ca un ecou
Dragostea ce azi şi-au mărturisit,
Care-n sfîrşit i-a unit.

REFREN II
Taina, taina unei sincere iubiri,
Nu mai e a lor,
Fiindcă lumii-ntregi o cîntă de atunci,
Două inimi, acelaşi dor.
Două inimi, acelaşi dor.

De unde se vede că nu tot românul e născut poet... RACUL ■

UMOR LA TRIBUNAL

— Nu ştiu că n-am conveţuit împreună. Dar să vă spun mai precis, mai actualmente. Reclamantul se cunoştea după pîinsele lui că nu era călcat şi spălat, iar pîrîta are un vocabular care nu e colegial.

●

— Am văzut pe inculpat dînd maşina înapoi în timp ce, mortul trecea cu butelia încărcată pe mijlocu străzii.

●

— Da domnule preşedinte, să spună dacă comportarea reclamantelor este aşa cum este, cîte pisici au pîrîtul Slăbescu şi ce face cînele. Voiam ca să binevoiţi să întrebaţi despre activitatea cînelui şi pisicilor în seara zilei de paişpe mai, pe scara destul de îngustă a etajului.

●

— Da. După ce a murit moarta, camera a ocupat-o neamurile ei cu un regiment de pisici.

●

— Domnule preşedinte, deşi inculpatul a mai comis şi alte escrocherii, dovedind prin asta că e destul de debil, să nu creadă că poate să ducă organele. Sînt probe că el a cumpărat purcei în scop de vînzare şi nu sînt din prăsilă proprie

●

— Da este o femeie bună, dar cam are necazuri, are de întreţinut un porc şi pe el, adică pe fostul bărbat.

●

— Ce vorbeşti dumneata că te-ai oprit dumneata numai la un păhărel. Ca să bei o cantitate atît de mică, trebuia doar să săruţi paharul.

●

— El zice că stă pe Veronica Micle, dar eu cred că umblă cu ea, că a fost văzut prin restaurante.

Spicuiri din volumul în curs de pregătire «De-ale tribunalului» de TUDOR CRĂCIUN ■

ANTON DRAGOS

racul

POATE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 28

UMOR INVOLUNTAR

Fabrica de gheaţă Curtici

OFERĂ spre vînzare orice cantităţi de gheaţă şi pentru persoane fizice.

(Stop)

MIHAI PÎNZARU—PIM

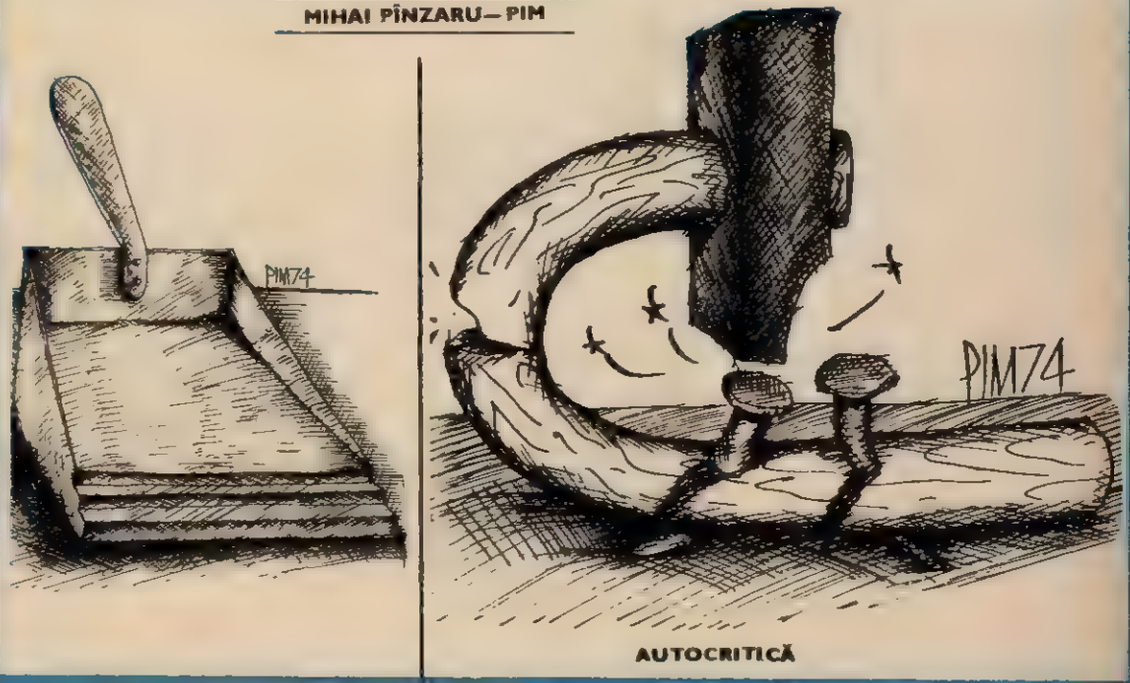

AUTOCRITICĂ

SORIN POSTOLACHE

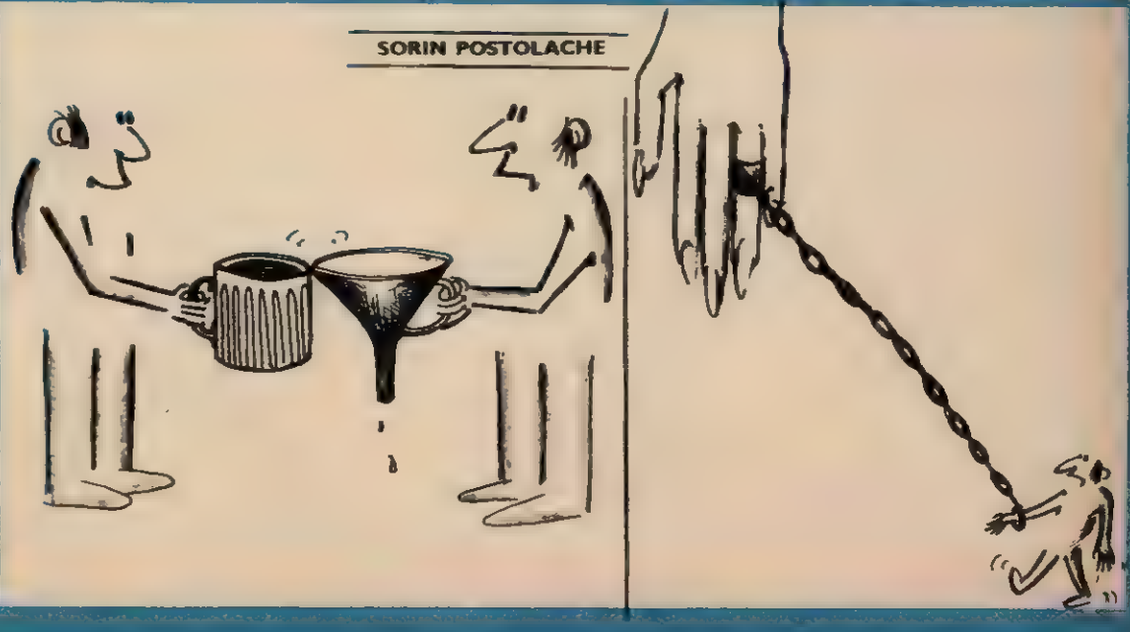

RADU BELIGAN

«AM AVUT NOROCUL SĂ FIU UN OM GENEROS»

Nume prestigios și de statornică autoritate intelectuală, reprezentant al unei strălucite tradiții a teatrului românesc de a-și prelungi viața dincolo de scenă, de a se implica profund acolo unde se hotărăște destinul unei culturi, al unei mișcări artistice, al celor care vin în întîmpinarea artei, Radu Beligan nu *face* teatru, ci îl trăiește, și ca să spun cum nu-mi ajunge un cuvînt; îl trăiește pîndind și tresărind pentru fiecare mișcare a lui, apărindu-i cauzele mult mai intens decît cred că își poate apăra o cauză personală. «În realitate, Beligan nici nu e actor — spunea despre el Camil Petrescu. E un poet plin de subtilitate, un cărturar cît trei academicieni, la curent cu tot ce joacă...» Alții, «un iubitor de teatru, aleargă pătimaș după piesele altora...»

S-a născut la 14 decembrie 1918, în satul Galbeni din județul Bacău. A studiat dreptul și filozofia la București și, paralel, Conservatorul de artă dramatică. Victor Ion Popa l-a împins pe scenă înainte de terminarea studiilor. În 35 de ani de carieră artistică a interpretat peste 70 de roluri în teatru și 13 în film, tot atîtea prilejuri oferite unor generații de spectatori de a se întîlni cu farmecul unei spiritualități aparte, al unei personalități complexe. Luciditatea sa tăioasă este un omagiu adus inteligenței altora, umorul — o formă a tandreței față de semeni, poezia — un act de încredere. Cîteva dintre interpretările sale, cunoscute în străinătate, au fost apreciate drept adevărate puncte de referință: *Revizorul* s-a bucurat de un succes impresionant la Moscova; după ce l-a văzut în *Rinocerii*, Eugen Ionescu îl decretează unul dintre cei mai mari actori ai epocii contemporane; după spectacolul cu piesa lui Albee, *Cui îi e frică de Virginia Wolf?*, la Belgrad, oameni de teatru care au văzut 17 interpreți ai rolului George (inclusiv pe Richard Burton în film) îl consideră pe Beligan a fi atins treapta cea mai de sus; la Helsinki, Beranger din *Ucigaș fără simbrie* este aplaudat cu o neobișnuită căldură.

Intervențiile sale pertinente cu prilejul diferitelor dezbateri din țară și străinătate, vocația și experiența sa de animator cultural îl impun în viața teatrală internațională drept o personalitate de primă mărime. Din anul 1970 este Președintele I.T.I.-ului (Institutul Internațional de Teatru). Face parte, împreună cu Jean-Louis Barrault, din comisia internațională care selectează cele mai bune spectacole pentru Teatrul Națiunilor.

Între 1960 și 1969 a condus Teatrul de Comedie. În 1969 i s-a încredințat conducerea Teatrului Național. Radu Beligan este Artist al poporului din R.S.R., de două ori laureat al Premiului de Stat.

*

Există actori care dau definiția spirituală a unui moment din viața neîntreruptă a artei, așa cum munții și apele dau definiția geografică a unui ținut. Din sfială sau respect pentru timpul lor nu am căutat să ies în drumul unor astfel de interpreți. Este de ajuns să știu că există Unul dintre ei este Radu Beligan. De multe ori, cînd l-am văzut intrînd în scenă, mi s-a părut că a lăsat în culise o pagină neterminată, un gînd gîfuit în jumătate, o ușă nu bine închisă și m-am gîndit, iarăși și iarăși, la Camus, acolo unde ne învață că trebuie să-l iubim pe actori fie și numai pentru faptul că sînt obligați să fie veseli sau triști, proști sau deștepți, la ore fixe. Beligan, actorul, nu poate fi despărțit de omul căruia nimic din ceea ce se întîmplă în lumea teatrului nu-i este străin, care gîndește sever dar și fermecat, fără exaltări facile dar și fără panică dezangajantă, condiția teatrului. A zîmbit îngăduitor în fața argumentului meu, luat din Claude Roy, potrivit căruia «marii actori tind aproape întotdeauna să fie oameni de teatru compleți. Ceea ce au fost, la vremea lor, sculptorii de altare policrome din secolele 14 și 15 și ai epocii baroce sînt astăzi, pentru noi, animatorii de teatru»; «este bine să optăm pentru darul despre care ești convins că îți permite să spui ceva — mărturisește Beligan. Cîndva am făcut și poezie, și regie, dar le-am abandonat. Cred că sînt un bun actor și mai cred că sînt un bun animator de teatru pentru că am avut norocul să fiu un om generos. Mi se pare calitatea esențială celui care conduce un grup teatral. Știu să mă bucur în mod sincer de succesul altcuiva. Sînt convins că e profund condamnabil să lași o vocație în paragină, să nu-i dai ocazia să se împlinească sau măcar să se verifice, să nu înflorească, rămînînd numai un nume pe statul de plată al teatrului și frustrînd astfel publicul și interpretul de două drepturi care nu sînt la urma urmei decît unul. Sînt convins că în fața instanțelor artistice și a celor ale conștiinței ești condamnabil dacă deturnezi un talent din drumul lui, ori îi ceri mai puțin decît poate dărui. În anii debutului meu, cînd un tînăr se ridica, auzeai adesea pe cei «stăpîni pe situație», vorbind astfel: «Ai observat că puștiul începe să se afirme? Atenție! Nu pricep ce mai aștepți! Taie-i craca azi, că pe urmă...». Ieri eram un adolescent cu multe candori. Azi cunosc culisele, manevrele, combinațiile, micile comploturi și marile interese, metodele de persuasiune ale curteanului și tehnica loviturii de stat în lumea artei. De ieri, ca și astăzi, mă întreb: de ce noi, care trăim din dorința de a ne exprima, de a comunica, de a ne dărui, sîntem uneori incapabili să înțelegem pe aproapele nostru, artistul? De ce noi, care socotim cu o sinceritate fără fisură că-i loc pe acest larg pămînt pentru toți oamenii, refuzăm, uneori, puțină zare tocmai talentului! E oare cerul mai mic?»

În ceea ce privește arta noastră, o circumscrie datoriei de a ținti către «inima altei epoci»: «o literatură trebuie să fie sincronică filozofiei și științei ei», notează în *Teze și antiteze* Camil Petrescu. Propoziția aceasta, scrisă în urmă cu patru decenii, ar trebui reamintită celor care se încăpățînează să propună teatrelor piese care nu au nimic comun cu imaginea noastră despre lume, care reiau clișee îmbătrînite despre texte și psihologii, cu un cuvînt, texte adormite pe adevărurile de ieri și necutezînd să meargă mai departe, spre inima altei epoci.

Omul de teatru Beligan nu obosește să repete, ori de cîte ori participă la o dezbatere, lipsa de substanță a profeților sumbre cu privire la soarta teatrului, «*întreaga sa ființă se răzvrătește împotrivă*», cei care cîntă prohodul i se par oameni cu privirea scurtă: «nu, nu cred într-o criză a teatrului. Pentru a-l cita pe Valéry aș spune că planeta noastră este un imens șantier cu două echipe de lucru. În clipa de față se predă schimbul. Momentul poate părea confuz pentru că o parte din vechile structuri ale scenei sînt violent puse în discuție, iar cele noi își pipăie contururile, purtînd cu sine promisiuni deconcertante. Cu zece ani în urmă asistam la agonia a ceea ce s-a numit dramaturgia absurdului, o școală literară hărăzită, ca toate celelalte, perisabilității — dar de pe urma căreia au rămas operele lui Beckett, și Ionescu — un curent care a dat o lovitură mortală canoanelor teatrului de iluzie, punînd toate resursele literaturii teatrale în serviciul a ceea ce o nega. Pe urmă, ca o reacție previzibilă și așteptată, și-a făcut drum o artă care pornea de la realul cel mai real, de la evenimentul la zi, cu intenția de a surprinde pe viu mișcarea și semnificația imediatului. Se redescoperea teatrul politic (spectacolul manifest ce antrena publicul în modul cel mai viu în discutarea și înțelegerea istoriei la zi), se reinventa (firește, pe altă spirală) naturalismul, în reprezentații care erau inventarul unei realități amorfe și violente. Alegoria era învinovățită de minorat intelectual, de facilitate. Aceste producții naturaliste (care făceau din imposibilitatea de a sintetiza lumea o virtute) ca și acele spectacole politice prin care se exprima un protest confuz, anarhic, o contestație satisfăcută de ea însăși nu pentru că ar fi deschis un orizont, ci deoarece era violentă, aveau, la rîndul lor, să piară. I-a urmat happeningul, precară încercare de alianță între public și actor prin sacrificarea operei chibzuite și abandonarea tendinței de a extrage înțelesul unui fapt în favoarea aceluia de «a-l trăi», cele două forme ale gîndirii — meditația și acțiunea teșind la fel de păgubite din această aventură. Apoi, a reținut atenția teatrul erotic care se recomanda ca o eliberare de prejudecăți, se înfățișa printr-un fel de sărbătoare păgînă în ritmuri sălbatice și se devaloriza vertiginos prin reprezentații a căror supremă calitate era nuditatea trupurilor, suplinind-o pe cea a inimii. În practică, și în cazul cel mai bun, erotismul nu era altceva decît răspunsul încurcat al unor copii bătrîni, dificultății de a fi. Dar toate aceste tendințe, de care chiar o parte a teatrului de avangardă se desparte într-un hohot de rîs, reliefînd poncifele și locurile lor comune, și-au adus o anume contribuție la constituirea unei noi estetici, readucînd în sfera interesului posibilități vitale ale teatrului cum ar fi simbolul, fantasticul, valoarea expresiei corporale, pantomima, caracterul de ceremonial al serii de teatru și, mai ales, acela de dezbatere publică. Dar poate că meritul cel mai mare al tentativelor de rînnoire l-a constituit prilejul de a reflecta din nou asupra raporturilor dintre real și ficțiune, dintre general și particular, dintre selecție și descriptivism și, mai ales, asupra rolului cuvîntului în teatru. Căci nu încape nici o îndoială pentru nimeni că întrebările teatrului își pot primi un răspuns durabil numai prin cuvînt, prin text, numai printr-o dramaturgie apță să realizeze pe scenă o nouă sinteză a lumii. «Arta se alienează și se anulează dacă abdică de la funcția ei de cunoaștere a lumii prin intermediul inteligenței și al sensibilității».

— Dumneavoastră spuneți «că nu încape îndoială pentru nimeni» datorită credinței dumneavoastră în triumful ineluctabil al autenticului din teatru, dar, în același timp, sînteți printre aceia care au semnalat, cu stăruință, pericolul pe care îl reprezintă orice interpretare lipsită de nuanțe a intențiilor de a reconsidera raporturile text-spectacol. Cînd Antonin Artaud își intitula un capitol de carte «Destul cu capodoperele» nu însemna că își dorea un Shakespeare jucat pe mutește și totuși, strigătul său a fost răstălmăcit. În volumul dumneavoastră «Pretexte și subtexte» ați simțit nevoia unei precizări, amintind că Artaud era mult mai nuanțat decît inamicii de astăzi ai textului, că, de fapt, el cerea încetarea rivalității dintre regizor și autor. Ca un om care vă aflați într-o permanentă stare de veghe, nu ați încercat, niciodată, nici o umbră de îndoială cu privire la viitorul piesei? «Nu, nu cred în dispariția piesei, nu cred în textele scrise în colecțiv, după cum nu pot accepta (laolaltă cu publicul) ceea ce a devenit vetust în convențiile artei noastre. Poate de aceea privesc fără adversitate și fără prejudecăți orice experiment, chiar dacă el îmi dă senzația de produs artificial, de viață fabricată sintetic. Partizanii fanatici ai teatrului ca spectacol, ceremonie, învinovățesc piesa de a fi expresia prisosului și o acoperă de ocări: e un azil al locurilor comune, e o școală a palavrelor. De aici — tendința de a reduce rolul textului la cel al unui scenariu, al unei scheme și al unor subtituri numai bune pentru comicsuri; de aici — apariția acelui curent cunoscut sub numele de «creație colectivă», preconizînd o dramaturgie fără dramaturgi. Dacă înțelegem, iar uneori putem motiva aceste tendințe și curente, nu înseamnă neapărat că sîntem de acord cu ele. Noi continuăm a crede că teatrul înseamnă gîndire, cuvînt, literatură, scriitor și, prin ușa întredeschisă a acestei certitudini obstinate, privim scena. Nu uităm nici o clipă că dacă actorul se înalță cîțiva centimetri deasupra parterului, e grație piesei, că în arsenalul său de mijloace, cuvîntul și tăcerea care îl valorifică sînt prioritare și specifice. Iată de ce am preluat vechea tradiție a Naționalului de a publica o bibliotecă de teatru. Am făcut-o tocmai pentru a reaminti regula primă a jocului scenic, tocmai pentru a menține vie această lege fundamentală a artei noastre, tocmai pentru a reaminti generațiilor tinere adevărul vital că teatrul înseamnă, desigur, altceva decît literatura, dar nu-i posibil fără literatură».

— Leg acest gînd al dumneavoastră și de atitudinea prestigiosului teatru pe care îl conduceți față de promovarea dramaturgiei contemporane.

— Criteriile care ar trebui să ducă la includerea în repertoriul Naționalului a literaturii dramatice la zi sînt controversate. În esență, două puncte de vedere se înfruntă: Unul apără renumele instituției cerînd un plus de severitate față de programul altor ansambluri, mai mult, reprezentarea numai acelor piese prin care teatrul se afirmă, răspicat, ca una din vocile reprezentative și de prim rang ale culturii noastre. Celălalt socoate că o astfel de poziție reprezintă un risc fatal de separație față de ceea ce este viu, dinamic, în mișcarea artistică, că-i infinit mai puțin grav să greșești în selecție decît să te îndepărtezi de la menirea fundamentală a Naționalului, de a fi căminul talentelor și mesagerul lor; cu alte cuvinte, că dacă e firesc ca în ceea ce privește literatura contemporană universală Naționalul să-și facă un punct de onoare în a se menține statornic și egal cu sine pe linia valorilor verificate, altfel stau lucrurile în domeniul dramaturgiei românești, aici precumpănind obligația statutară a unei largi ospitalități. În fine, dacă unii susțin că prima scenă e mai mult decît altele răspunzătoare față de piesa originală din perspectiva educației sentimentelor și a minții, alții consideră că o astfel de împărțire a responsabilităților corespunde cu sistemul teatral al țărilor unde interesele culturii sînt apărate exclusiv de un singur ansamblu și că o aplicare mecanică a acestui principiu, în condițiile noastre este absurdă, că Naționalul nu-i izolat și singur printre celelalte trupe, ci integrat organic unei arte și inseparabil legat de misiunea acesteia.

Încredințați că a arbora o ținută rigidă față de dramaturgia originală înseamnă, în ultimă instanță, a ridica un obstacol între scriitorii noștri și public, a reteza căile de comunicare între scenă și sală și — practic — a diminua forța de pătrundere a teatrului, noi ne situăm pe poziția marelui public, a acelui public care respinge, din cel mai sănătos instinct, atitudinile țepene. În artă, ascendența o asigură deopotrivă valoarea și receptivitatea, iar prestigiul unei instituții nu trebuie să devină un sclavaj și o inhibiție. Pe scurt, dacă Naționalul vrea să-și respecte trecutul, trebuie să-și invente un viitor.

MAGDA MIHĂILESCU ■

PETROLUL NU-I CHIAR ATÎT DE NEGRU PRECUM PARE

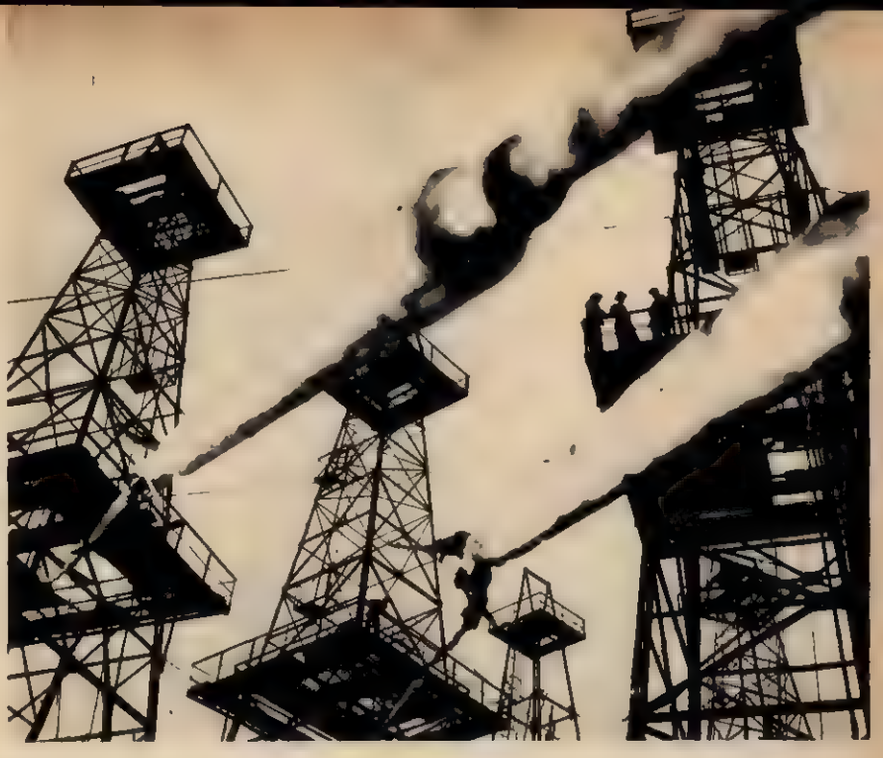

O boltă de viță clădită din brațele a 12 butuci stă prinsă de casa gospodarului Pițigoi Constantin din comuna Telega, județul Prahova. Casă proprietate personală, frumoasă, curată, construită cu truda și cu mîna lui. Dar Constantin Pițigoi nu e un gospodar oarecare, el este și un bun gospodar la locul lui de muncă, și totodată un mare îndrăgostit de meseria lui: operator extracție (sau vorba lui: treceți în paranteză parcagiu, c-așa știe lumea).

El are în grijă, împreună cu alți doi, *parcul* nr. 2 Slobozia din cadrul Atelierului de producție nr. 3 Cîmpina, aparținînd Schelei Băicoi. Se pare nu-i o treabă chiar așa ușoară, și că e de mare răspundere nu încape îndoială. «Orice defecțiune întrerupe fluxul, și dacă-l întrerupe, nu mai e continuu». Reparațiile trebuie făcute la luțeală și numai cînd e un caz mai complicat apelează la ajutoare prin telefon. *După cum, nu precupețește niciodată timpul ca să sară în* ajutorul altora și să-i îndrume. Pentru felul cum l-a dirijat pe tînărul Nicolae Peneș, a obținut chiar o primă specială.

Constantin Pițigoi iubește tinerii. De altfel o și spune: «Unii tineri se codesc cînd e vorba de ramura asta a petrolului. Dar și noi trebuie să-i ajutăm, c-așa-i la început, și să le arătăm că petrolul nu-i chiar atît de negru precum pare». Din ridicarea cadrelor, a tinerilor elevi de la școala profesională care vin la practică, a făcut o pasiune.

Despre Nicolae Peneș, care lucrează acum la rafinăria nr. 4 Cîmpina, are cuvinte apreciative: «Un băiat foarte destoinic și ager. Eu pe toți îi învăț așa cum scrie la carte, adică de la început și pînă la sfîrșit. Ba chiar ăsta, Peneș, îmi spunea: «Nea Costică, mi-a plăcut că matale n-ai mers numai pe spuse, ci mi-ai demonstrat acolo, practic».

«Dealtfel — continuă conlocutorul meu — eu sînt iute de fel, nu pot sta locului, eu trebuie să pun mîna pe ceva. Mă întrebați ceva mai înainte ce făcui ieri după lucru. Păi, ce să fac, am făcut un gard. *Alteori iau parte la diverse acțiuni obștești*, cum ar fi de pildă înfrumusețarea străzii. Aici la Atelier sînt organizator de grupă sindicală, iar la mine în comună — care nu-i departe de Cîmpina, fac doar 20 de minute cu autobuzul — sînt în Comitetul de cetățeni pe circumscripție și fac parte și din formația de pompieri voluntari. Dar să știți, mie nu-mi place să mă laud. Pentru *mine, vorbesc faptele mele*».

Într-adevăr, Constantin Pițigoi e un om măsurat la vorbă. Nu-i place să spună multe și mărunte.

— Și cum ai ajuns, tovarășe Pițigoi, să muncești în industria petrolieră?

— Am ajuns c-așa a vrut tata și pentru că și el, și bunicul meu, tot în petrol au lucrat. Fratele meu tot în petrol lucrează, iar *neamurile* soției, *tot petroliști*. Regret că nu am decît patru clase elementare, dar, de-acum e prea tîrziu. Fiecare lucru la timpul lui. Eu am făcut școala de calificare ca și alții veniți de prin comune, la locul de producție, iar mai tîrziu am făcut-o și pe cea de reîmprospătare a cunoștințelor. Să fiu în pas cu timpul, cu tot ce-i nou, că *se schimbă și la noi multe. Eu mă străduiesc* să iasă totul bine, că fără străduință nu iese nimic. Mă bucur că sînt apreciat aici de șefii mei, de tovarășul inginer șef Urs și de alții. Eu am venit aici în 1967 de la Mislea. Și acolo am fost apreciat. Am pus suflet și ca propagandist, așa sînt eu, pun suflet în toate, c-așa mi-i firea.

Soția lui Constantin Pițigoi are cu 5 ani *mai puțin și o cheamă Aurelia. E însurat cu* ea de 19 ani și a avut răbdare pînă s-au luat ca să-l aștepte trei ani de armată. De curînd lucrează la I.R.U.E. (Întreprinderea de reparat utilaje electrice), secția vopsitorie.

Constantin Pițigoi are două fete. Cea mai mare, Elena, a absolvit școala profesională și lucrează la întreprinderea «23 August» la *furnire. S-a măritat nu demult* cu un coleg, tot tetegean, și-acum e la casa ei. Florina, ceaiță fată, are 14 ani și e elevă în clasa a 8-a. Cu ea se mîndrește tare nea Costică Pițigoi. Are și de ce. Din clasa întîi și pînă în prezent numai premiul I, cu 10 pe toată linia. Anul acesta, la sfîrșitul lui august, merge pentru a patra oară gratuit în tabără la mare. «Este excepțională — *îmi spune* — are ambiție, vrea să *urmeze* o facultate și noi trebuie s-o ajutăm, că merită».

Constantin Pițigoi este fericit că are o gospodărie așa frumoasă.

«Nici n-aș fi visat să am așa ceva. Citeodată nici nu-mi vine să cred. Parcă n-au existat niciodată vremurile cînd îl așteptam pe frate-meu să se-ntoarcă acasă și să-mi *dea bocancii lui* ca să *pot merge* și eu la școală. Iar acum, dorm pe studio. Am luat mobilă de 8000 încă din 1963, iar televizor avem din '65. Frigider am cumpărat anul acesta. Și-am plecat de la zero, că am fost patru copii la părinți, iar la soție șase. Dar am muncit și soția-i gospodină bună. Asta este, mi-a plăcut să am tot ce n-aș fi crezut vreodată c-o să am».

Comunistul Constantin Pițigoi, care nu a împlinit încă 44 de ani, muncește cu conștiinciozitate și modestie de la 18 ani. A început ca ajutor mecanic la suprafață, iar de douăzeci de ani e parcagiu. Douăzeci de ani de muncă în petrol. El iubește mult petrolul, simbol al meseriei pe care o practică, izvor al muncii strămoșești. Iubește însă și muzica, muzica populară. Îi place *emisiunea TV «Steaua fără nume»*, și-*mi* dă și-o explicație: «Să văd tineretul care se ridică». Și-i «microbist cu fotbalul». Anul acesta a suferit o mare decepție: echipa lui preferată, Petrolul Ploiești, a retrogradat în divizia B. «De fapt — îmi spune — Petrolul merge prost cam de vreo doi ani, iar acu' îi s-a înfundat».

M-am despărțit de Constantin Pițigoi, *lăsîndu-l* încă nedumerit de faptul că a venit să stea de vorbă și să scrie despre el cineva tocmai de la București, despre el care nu a făcut ceva ieșit cu totul și cu totul din comun, despre el care n-a făcut și nu-și face decît datoria. **ADRIAN MITU** ■

CRONICA OREI ZERO

«MODERN»-ul LA CHEIE

În această noapte mi-ar fi plăcut să fiu turist. Să vin din marginile țării, de pe Mureș sau de la Carei, de la Vicovul de Sus sau de la Botoșani și să trag la hotelul «Modern» de pe Bulevardul Republicii, colț cu Armeneasca. Este ora 23 și din cele 341 de locuri ale hotelului sînt ocupate numai vreo 40. Nu-mi vine să cred urechilor. Recepționerii binevoitori îți oferă camere la alegere. Vrei apartament... apartament! Vrei camere cu două paturi, îți stau la dispoziție o sută din cele 146; vrei camere cu un singur pat, cu fotolii și birou, cu perdele albastru-mov, mochete și mobilă curbată, comandă specială executată de C.I.L.-Rădăuți? Poftiți! Preferi alte culori, alte nuanțe ale tapetului semilavabil, baie cu alt model de mozaic? Se poate. Vă rog să vă alegeți potrivit gustului și preferințelor dumneavoastră. Vreți în partea de nord sau în partea de sud a clădirii, mai sus, mai jos unde doriți, se poate. Se poate. Se găsește. Avem. Deși pare o poveste, vă jur că este adevărată, trăită de cronicarul acestor rînduri nu cu o valiză în mînă, ci cu un carnet de reporter. Am consemnat faptele așa cum se întîmplau ele în prima zi a deschiderii acestui nou locaș al ospitalității Capitalei. Mîine dimineață se va putea servi micul dejun la braseria hotelului. Mesele și scaunele sînt la locul lor, lustrele se montează acum de către o echipă de electricieni condusă de Gheorghe Marinenu; altcineva a început să deseneze din ițeuri netezite cu gealăul forme ornamentale pentru cărămida lustruită a pereților; iar ajutoarea de ospătar Maria Salan pregătește «de cu seară» tacîmurile și cele necesare primului mic dejun al «Modernului». În holul elegant cu fotolii ușoare și covoare de Cisnădie, administratorul Ion Rogojan îmi arată primul locatar trecut în registrele recepției: o fată blondă, exagerat de blondă, înaltă cît o baschetbalistă, occidentală, și subțire ca brațele statuilor lui Giacometti. Urcăm la etajul I unde se poate admira o terasă de 40 de locuri la nivelul coronamentelor aleilor de pe Republicii. Este terasa restaurantului. Administratorul Rogojan îmi descrie ultimele două luni în care s-a muncit pe brînci zi și noapte, fiind prezenți aici, de la directorul Apostol pînă la mecanici, instalatori, liftieri, curieri și cameriste. «N-am avut masă, n-am avut casă, am avut de respectat un termen. Și iată, la termenul fixat l-am dat la cheie» Intrăm în camera 206. Lună. Draperii și perdele, lumină și cearșafuri albe, perne de puf. Pe holul din fața restaurantului se află un bar de zi cu paisprezece locuri pe fotolii cu speteze lungi ca la unele «Dacii». Alături, un shop. Aici, un alt lucrător din comerț, Alexandra Marinescu, a uitat de program și, deși simbătă, este pregătită să stea pînă dimineața, să-și pună în ordine vitrinele, rafturile, prețurile, gestiunea. Alături de țuica de turț prezentată într-un ambalaj îmbietor, alături de carpete și il, este așezat la loc vizibil «Gerovital H_3» pentru creșterea părului (cînd acesta uită să crească). Cele trei lifturi în funcțiune sînt încă sub supravegherea montatorului Gheorghe Crivăț și a ajutorului său, Petre Mintar. Au o viteză de 1,2 m/sec și comandă colectiv-selectivă. Urcăm la etajul 13 și apoi pe terasa de la 14. Vedem Bucureștiul ca în palmă. Tovarășul Rogojan îmi arată undeva la picioarele blocului nostru Foișorul de Foc.

În răgazul nopții aprindem o țigară și vorbim despre avantajele unei industrii hoteliere, apoi despre calitățile necesare personalului de servire, despre ospitalitate, despre confort. La ferestrele blocurilor de pe fundal luminile se sting una cîte una. Pe terasă bate un vînt răcoros și o clipă uit pentru ce mă aflu aici și caut cheia să mă duc în camera 206

Da, aș fi vrut ca în această seară să fiu turist. **COMAN ȘOVA** ■

COPERTA NOASTRĂ
Borne pe drumul luminii
Fotografie de VASILE MOLDOVAN ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: LIVIU BOBOCEA

41505

CONSTRUCTORI

O LUME CARE ÎȘI SCRUTEAZĂ FRĂMÎNTĂRILE PROPRII

Fotografii de **VASILE MÎNECAN** ■

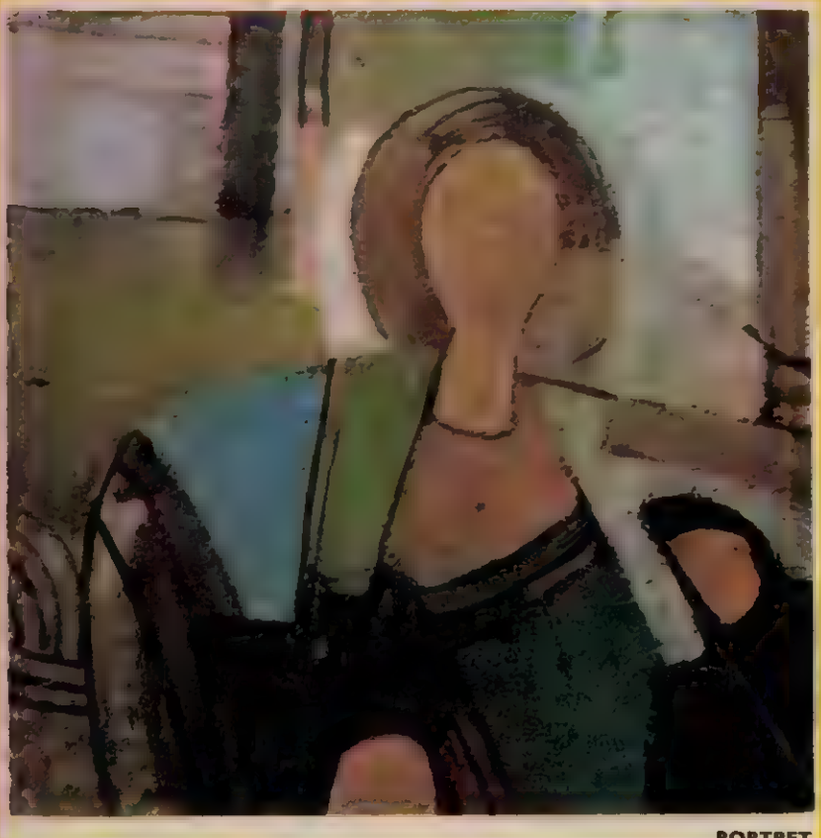

PORTRET

DISCUȚIE

«Pentru mine, pictura a fost într-adevăr o problemă de opțiune. Puteam să urmez la fel de bine și matematica. Dar vreau să-i fac pe oameni fericiți și cred că mai curînd am să izbutesc acest lucru dacă mă ocup de artă decît dacă rezolv ecuații». În aparență, cuvintele lui Paul Rădulescu, absolvent anul acesta al Institutului de arte plastice din București, clasa profesorului Gheorghe Șaru, sînt contrazise de tablourile pe care le-a pictat pînă acum. Lumea din pînzele tînărului pictor este departe de a trăi în extaz, într-o beatitudine care se transmite imediat celui care le contemplă. Tablourile lui Paul Rădulescu sînt dramatice, sînt expresia unor întrebări care nu-și găsesc răspuns pe loc și de la care pornesc alte întrebări. Cel care le privește este smuls din rutină, este provocat la rîndul său să scotocească în tainițele sufletului său și să se uimească de ce scoate la iveală.

Paul Rădulescu își tratează temele cu o oarecare răceală, ca un astronom care cunoaște legile cosmosului și nu mai poate fi contrariat cînd vede mișcarea stelelor pe cer. El folosește tonuri metalice, aspre, ce dau compozițiilor sale un aer glacial, de tărîm pustiit de vînturi înghețate. Oamenilor săi, de cele mai multe ori, nu li se văd chipurile sau ochii nu le sînt desenați, sugerîndu-se astfel cufundarea în sine a personajelor. E o lume care se exteriorizează cu greutate, nu din pudoare, ci pentru că este atentă să-și scruteze frămîntările proprii. Paul Rădulescu nu descrie un univers mort, ci un univers în care viața pîlpîie și face eforturi să izbucnească frenetică. Alci puțin verde, dincolo puțin roșu, totul cu economie, într-o austeritate a expresiei ce sugerează tocmai această bătălie a vieții pentru a cotropi oricare ungher.

Remarcabil este tabloul *Discuție*. Doi oameni stau cufundați în fotolii, dar fotoliile sînt adînci, precum niște văgăuni din care cei doi încearcă să scape și să se întîlnească. *Doamnă cu cățel* înfățișează un interior plin de tristețe, care nu oferă protecție femeii mîhnite aflate în încăpere în tovărășia unui cîine și tînjește poate după zarva orașului. Poate tocmai această dorință a personajelor de a nu rămîne stinghere, de a fi izolate, de a discuta, îl determină pe pictor să-și populeze uneori pînzele cu un număr mare de oameni. Tablourile acestea au mai mult calm, ajung chiar la o anumită veselie, cum este de pildă *Sub lună*, în care nouă personaje se plimbă într-un decor nocturn, ocrotite de lumina prietenoasă a astrului nopții.

«Îmi place să îmi pun probleme cu fiecare lucrare», mărturisește Paul Rădulescu și, într-adevăr, fiecare tablou al său încearcă să rezolve ceva nou pentru pictor, fapt care ne face să credem în gravitatea cu care își face meseria, indiferent cît de departe va ajunge arta lui.

GEORGE ARION ■

TEATRU

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 70 200 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII — NR. 36 (1004) — 31 AUGUST 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

EXPORTĂM UN PRODUS NUMIT INTELIGENȚĂ • ȘI OAMENII AU ALERGAT CU SUFLETELE PLINE DE EMOȚII • ACADEMICIANUL REMUS RĂDULEȚ SAU FORȚA ȘI FARMECUL SPIRITULUI ENCICLOPEDIC • MAREA DRAGOSTE A PREȘEDINTELUI GHEORGHE BOGZA

OLT

UN ULCIOR DE OBOGA
ȘI MĂRIA-SA.
METALUL DE AUR,
ALUMINIUL

PRAHOVA

UN JUDEȚ
CARE SE CONFUNDA
CU PETROLUL,
DAR CARE ASTĂZI ÎNSEAMNĂ
INFINIT MAI MULT

Convorbire între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Alexei Nikolaevici Kosighin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., conducătorul delegației de partid și guvernamentale a Uniunii Sovietice.

Convorbiri între tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și membrii delegației de partid și guvernamentale a R.P. Chineze, condusă de tovarășul Li Sien-nien, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist Chinez, vicepremier al Consiliului de Stat.

PATRIA ȘI PREȘEDINTELE

Simțim în suflete, fierbinte, primul freamăt al celui de-al 31-lea an de libertate, iar undeva, la orizontul gîndirii noastre apar zorii de purpură ai comunismului. Prezentul poate fi mai frumos decît l-am visat, citeam undeva, viitorul poate trece dincolo de prevederile noastre. Dar aceasta înseamnă deja o anticipare, iar cutezanța de a anticipa ți-o manifești numai atunci cînd, la cîrma patriei tale, poporul a ales un clarvăzător, încercat, drept și neobosit conducător. Aceste calități necontestate ale neamului românilor sînt armonios întruchipate, ca boabele într-un spic, în firea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, întîiul președinte al Republicii Socialiste România.

L-am urmărit cu privirile, l-am aprobat în fapte cu gîndul și cu inima și l-am urmat cu faptele noastre de muncă, de cînd am început să ne rostim prin el, adică de cînd națiunea l-a învestit cu cea mai înaltă, dar și cea mai grea, mai plină de răspundere funcție în conducerea partidului și a statului.

I-am urmărit cu toții, cu viu interes, activitatea sa neobosită și în aceste zile fierbinți de august, care au inclus caracteristicii lor unul din cele mai vibrante evenimente ale acestui timp — a XXX-a aniversare a eliberării României de sub dominația fascistă.

L-am ascultat și l-am aplaudat odată cu țara la grandioasa adunare solemnă din Capitală, unde în prezența întregii conduceri de partid și de stat, a unor șefi de state și de guverne, a numeroase delegații de partid și guvernamentale din țările socialiste și din alte țări, a unor conducători ai partidelor comuniste și muncitorești, ai mișcărilor de eliberare națională, a mii de oameni ai muncii și-a rostit cu demnitate cuvîntarea. Era o demnitate a neamului, la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale.

Cu numai două zile mai înainte îi ascultasem din nou o cuvîntare, o caldă și adevărată lecție de istorie străbătută de un înălțător patriotism, rostită, de data aceasta, și în calitate de comandant suprem al forțelor noastre armate, la marea adunare populară organizată cu prilejul înaintării la gradul de general, absolvirii Academiei militare de către o nouă promoție de ofițeri, acordării gradului de locotenent absolvenților școlilor militare de ofițeri activi din Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne — promoția 23 August 1974.

Și tot marți, 20 august, ce timp bogat a consemnat presa noastră în această zi! tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat, în cadrul unei solemnități, înalte titluri și ordine ale Republicii Socialiste România, conferite prin decrete prezidențiale cu prilejul aceleiași aniversări, simbol al recunoștinței patriei, prețuire a luptei și muncii neobosite depuse în acești 30 de ani liberi și demni de reprezentanți de seamă ai poporului nostru.

Au urmat apoi primirile unor distinși și numeroși oaspeți de peste hotare care au venit să participe și să se bucure împreună cu noi de mărețele înfăptuiri ale acestui liber timp.

În toate manifestările acestor zile, în fruntea cărora s-a situat președintele Nicolae Ceaușescu, am simțit freamătul tainic al gliei străbune cu tot ceea ce ființează pe ea, am simțit Patria. Patria și președintele sînt astăzi un nou și strălucit consens istoric, armonie a gîndului și sentimentelor noastre cele mai curate, simbol al unității poporului în jurul partidului, al celui care prin lupta și munca sa constituie pentru noi toți un desăvîrșit exemplu.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Împreună cu tovarășul Willi Stoph, președintele Consiliului de Stat al R.D. Germane, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Socialist Unit din Germania.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, ne-a vizitat țara prințul Norodom Sianuk, șeful statului cambodgian, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei, împreună cu soția, prințesa Monique Sianuk.

Petar Stambolici, vicepreşedintele Prezidiului R.S.F. Iugoslavia, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I.

Comandantul Pedro Mirez Prieto, membru al Secretariatului Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba.

Delegaţia Adunării Poporului a Republicii Arabe Egipt, condusă de preşedintele Hafez Badawi, a fost întîmpinată cordial de către preşedintele Nicolae Ceauşescu

Delegaţia de partid şi guvernamentală a Republicii Zair, condusă de Ileo Sango Anba, comisar politic, membru al Biroului Politic al Partidului Mişcarea Populară a Revoluţiei.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, preşedintele Republicii Socialiste România, şi tovarăşa Elena Ceauşescu au primit pe Pierre Christian Taittinger, vicepreşedinte al Senatului francez, preşedintele Grupului parlamentar de prietenie Franţa — România, împreună cu soţia, Marie-Louise Taittinger.

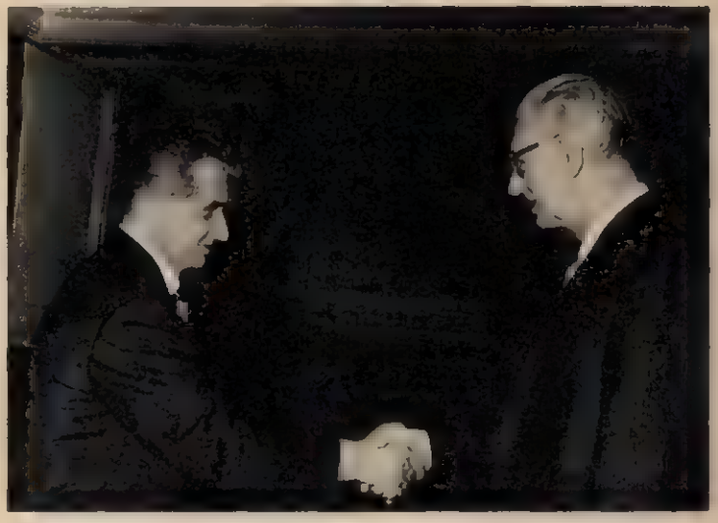

Tovarăşul Dominique Urbany, preşedintele Partidului Comunist din Luxemburg.

Primul ministru al Republicii Zambia, Mainza Chona, în vizită în cabinetul de lucru al preşedintelui ţării noastre.

Convorbire între tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi delegaţia de partid şi guvernamentală a R.P.D. Coreene, condusă de Kim Iăng Ju.

DIALECTICA FĂURIRII UNEI ECONOMII MODERNE CARE SĂ SITUEZE ROMÂNIA ÎN RÎNDUL ȚĂRILOR AVANSATE

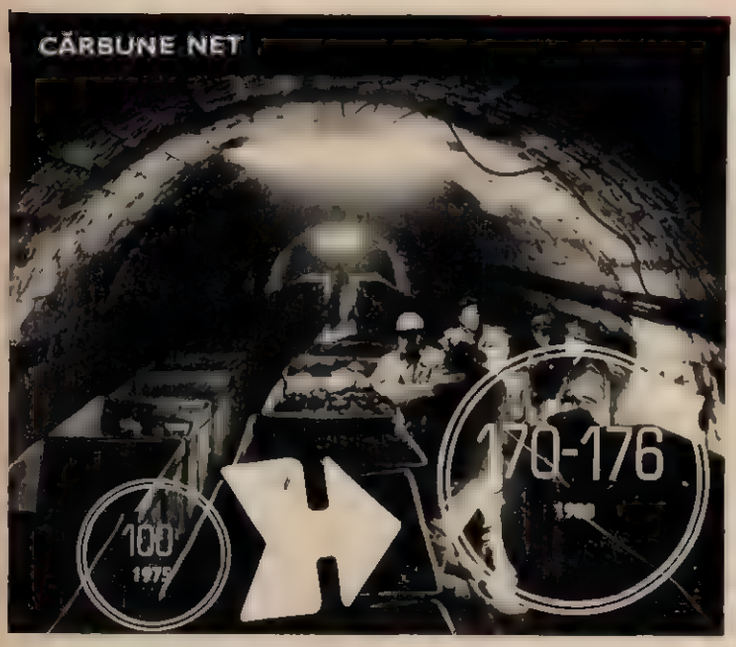

VALORIFICARE SUPERIOARĂ A BAZEI PROPRII DE MATERII PRIME MINERALE

- **Geologia și geologii sînt chemați să ne îmbogățească potențialul de resurse minerale.**
- **Petrol de la Marea Neagră. În viitorul cincinal vor începe lucrările de foraj de mare adîncime pentru țiței și gaze pe platforma continentală a mării.**
- **În perioada 1976-1980, Oltenia va deveni cel mai mare bazin de cărbune inferior al țării.**

Coordonată esențială a oricărei economii moderne, industrializarea țării în viitorul cincinal își direcționează liniile de forță către perfecționarea structurii industriei, către înaintarea cu poziții prioritare a anumitor ramuri în contextul dezvoltării generale. Dar, a fixa o structură echilibrată, realistă, cu un înalt nivel de rentabilitate a tuturor ramurilor și sectoarelor industriale, înseamnă desigur a cunoaște și valorifica în modul cel mai avantajos cu putință, resursele de materii prime, bogățiile naturale de care dispune țara. Or, în capitolul întîi al Proiectului de Directive ale Congresului al XI-lea al partidului nostru este precizat tocmai acest fapt. Politica de lărgire a bazei proprii de materii prime minerale și resurse energetice, de folosire rațională a materiilor prime, a combustibilului și energiei în perioada 1976-1980, orientează cercetarea către descoperirea de noi minerale, în special cele deficitare pe plan mondial, pentru reducerea importurilor la anumite categorii de materii prime naturale pe care le putem descoperi sau produce în țară. Astfel, investiții importante vor fi alocate intensificării lucrărilor de prospecțiuni și explorări geologice în toate zonele țării, îndreptate cu precădere spre creșterea rezervelor de resurse energetice — această condiție a progresului, această foame a lumii de azi. Un obiectiv de mare importanță în această direcție îl constituie începerea lucrărilor de foraj pentru țiței și gaze pe platforma continentală a Mării Negre, continuarea cercetărilor pentru descoperirea de noi rezerve de cărbune și studierea mai amănunțită a condițiilor de exploatare a zăcămintelor de huilă și lignit din Valea Jiului și din Oltenia. În producția de cărbune ponderea o va avea lignitul într-o majoritară proporție, de 82 la sută față de 76 la sută cît va fi în 1975. Această producție se va realiza în principal prin punerea în funcțiune a noi cariere în Oltenia. Va crește de asemenea producția de huilă, în special pentru cocs. Iar Anina, vechea patrie a mineritului, va cunoaște o ramură nouă, aici se va pune în exploatare zăcămîntul de șisturi bituminoase pe baza unor tehnologii de valorificare complexă și eficientă.

În industria minereurilor nemetalifere se va dezvolta, în continuare, în cincinalul 1976-1980, producția de caolin, grafit, cretă, bentonită și a altor nisipuri necesare industriei și construcțiilor. Geologia Călimanilor va fi și ea nevoită să ne deschidă straturile. Pe baza lor se va organiza producția de sulf tehnic.

Vaste cercetări geologice vor purcede și spre identificarea de noi rezerve de minereuri cuprifere și complexe, de exploatare a aluviunilor, avînd conținuturi de titan și zirconiu. Concomitent cu acest bogat cîmp de cercetare și descoperire trebuie să reținem că accentul se pune pe aspectul exploatării raționale, eficiente, prin tehnologii moderne de înaltă productivitate care să extragă din steril zăcămîntul pînă la ultimul bob, și apoi pe prelucrarea lor superioară și utilizarea produsului finit cu economie și, în lanț, cu aceeași inteligență a eficienței.

ZOOTEHNIA — RAMURĂ PRIORITARĂ A AGRICULTURII

- **În 1980 zootehnia va deține 40 la sută din totalul producției agricole.**
- **Creșterea animalelor în sisteme industriale, în unități rațional dimensionate.**
- **În structura șeptelului se va acorda prioritate creșterii bovinelor și ovinelor.**
- **O atenție centrală — îmbunătățirea selecției animalelor, crearea de rase noi cu o productivitate ridicată.**

Viitorul cincinal 1976-1980 va însemna pentru agricultura României un mare salt, un firesc, așteptat și dialectic salt al evoluției de pînă acum: **intrarea în condiția de variantă a muncii industriale.** Pentru a ține pas cu cerințele generale ale societății, pentru echilibrarea armonioasă a întregii economii. Pornind de-aici și întorcîndu-ne aici, trebuie să înțelegem și să vedem programul partidului cu privire la dezvoltarea celuilalt versant al economiei românești — agricultura. Sub această perspectivă trebuie să înțelegem obiectivele centrale și direcțiile prioritare și în dezvoltarea zootehniei ca ramură agricolă implicată direct în creșterea nivelului nostru de trai.

Astfel, Proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea al P.C.R. prevede ca în fiecare județ și comună să se stabilească un program concret de dezvoltare a zootehniei, o zootehnie de tip industrial, de mare productivitate și rentabilitate. Dacă producția globală agricolă urmează să crească în perioada 1976-1980 cu 25-34 la sută față de media anilor 1971-1975 în cadrul ei o creștere mai accentuată o va înregistra producția animalieră, așa fel încît la sfîrșitul acestei perioade, ponderea zootehniei să ajungă la 40 la sută din totalul producției agricole. Așadar, putem socoti că în cincinalul următor zootehnia va fi ramură prioritară a agriculturii. Cum va atinge acest nivel?

— În structura șeptelului se va acorda prioritate creșterii bovinelor și ovinelor. La sfîrșitul anului 1980 efectivele de animale vor ajunge la 7,5-8 milioane bovine, 11-12 milioane porcine, 18,5-20 milioane ovine și caprine, iar al păsărilor ouătoare la 45-48 milioane.

— Sectorul socialist al agriculturii urmează să dețină principala pondere în totalul efectivelor de animale.

— O mare parte din cele 78 miliarde lei investiții ce se vor aloca agriculturii din fondurile statului, ca și din cele peste 14 miliarde lei din fondurile proprii ale cooperativelor agricole vor fi destinate zootehniei. Pentru dezvoltarea și modernizarea bazei ei materiale, pentru construirea unor unități rațional dimensionate, pentru îmbunătățirea raselor de animale existente și crearea de rase noi, cu o productivitate ridicată, pentru îmbunătățirea cantitativă și mai ales calitativă a bazei furajere, pentru realizarea unor furaje raționale și economice, cu accent pe obținerea de furaje proteice și nutrețuri combinate de mare valoare.

— Un obiectiv de importanță hotărîtoare subliniat în Proiectul de Directive pentru atingerea indicatorilor stabiliți în dezvoltarea zootehniei, care urmărește ridicarea ei la nivelul statelor avansate, este creșterea gradului de calificare al tuturor lucrătorilor din acest sector. Numai cu muncitori bine pregătiți în domeniul creșterii animalelor, capabili să utilizeze cu eficiență maximă mijloacele tehnice moderne cu care este și va fi înzestrată zootehnia, se pot obține producțiile estimate.

COTE ȘI VOLUME ÎN TRANSPORTURI ȘI TELECOMUNICAȚII

- **Atingerea a doi parametri de bază: optimizare și modernizare.**
- **Căile ferate vor deveni pionul principal al sistemului de transport al țării.**
- **În 1980 România va avea trei aeroporturi internaționale: Otopeni-București, Mihail Kogălniceanu-Constanța și Timișoara.**
- **Centrele județene și principalele municipii racordate la telefonia automată interurbană.**

Nu ne trebuie ochi de economiști sau de experți ca să descoperim legătura directă, intrinsecă, interdependența ce există între toate elementele progresului țării noastre pînă în 1980, așa cum ne sînt ele înfățișate în Proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea al partidului. Dacă înțelegem cu extremă claritate, încă de la prima lectură, că la baza dezvoltării multilaterale a societății românești rămîne mai departe politica industrializării într-un ritm rapid, industrializare racordată la nivelul atins azi în lume de revoluția tehnico-științifică, înțelegem de asemenea că ea condiționează, și este la rîndu-i condiționată, de evoluția altor ramuri și subramuri ale economiei, a altor domenii ale producției noastre materiale și spirituale. O atare ramură implicată considerabil în progresul economic și social al țării, în nivelul nostru de civilizație și de trai o constituie transporturile și telecomunicațiile. În ultimii ani am fost cu toții martorii și beneficiarii dezvoltării și modernizării fără precedent a tuturor tipurilor și căilor de transport din țară. Dacă am lua numai căile ferate, ne-am aminti rapid cît de multe linii s-au dublat, cît de multe s-au electrificat, că aproape în totalitate, atît trenurile de marfă cît și cele de călători de pe traseele naționale și internaționale au fost dotate cu locomotive diesel și electrice de mare putere, cu vagoane noi, care au ridicat viteza de circulație și, ca efect direct, capacitatea de transport în aceeași unitate de timp.

Ce se prevede pentru cincinalul 1976-1980? Ca trăsătură dominantă — **optimizarea și modernizarea** tuturor tipurilor de transport de mărfuri și de călători — feroviare, rutiere, navale și aeriene — care să permită ca volumul total al traficului intern de mărfuri să crească în 1980 cu 30-32 la sută față de cota ce va fi atinsă la finele anului 1975 și să se asigure rezolvarea, în cele mai bune condiții, a problemei transporturilor de călători. Dar ce înseamnă a **optimiza și a moderniza?**

Transportului pe calea ferată, prin capacitatea lui de a fi, și mai ales, de a deveni tot mai ieftin, contribuind la reducerea prețului de cost al circulației mărfurilor, fiind un canal al creșterii eficienței economice, i se acordă în viitorul cincinal rolul de pion în cadrul sistemului de transport al țării. Traficul de mărfuri pe calea ferată va crește în 1980 cu 30-32 la sută față de 1975, iar cel de călători cu 19-22 la sută. El va fi optimizat prin extinderea tracțiunii electrice, deci și mai multe locomotive electrice de diferite puteri, prin eliminarea locurilor înguste, prin continuarea programului de dublare și electrificare a liniilor, de centralizare electrodinamică, prin echiparea căilor ferate cu bloc de linie automat, prin perfecționarea proceselor de exploatare. Într-un cuvînt: prin modernizare. Modernizare prin aplicarea tehnicii de ultimă oră.

Transportul rutier de mărfuri va fi orientat spre distanțe mici. Fiindcă el costă mult, fiindcă el consumă o materie primă valoroasă. Pentru a-i spori eficiența, la nivelul anului 1980 tot parcul auto va fi dotat cu autocamioane, autobasculante și autotractoare de mare tonaj. Transportul auto de călători va fi înzestrat cu autobaze de mare capacitate și confort sporit.

Transportul maritim și fluvial va căpăta, alături de cel feroviar, un rol deosebit de important, mai ales flota comercială de import-export. Nave de mare capacitate — care, știm, se construiesc în țară la Constanța, la Galați sau la Drobeta-Turnu Severin — amenajarea porturilor pentru a prelua și preda transconteinerele, mecanizarea și automatizarea lucrărilor de încărcat — descărcat, noul port maritim Constanța sud-Agigea, vor face optim și eficient acest mijloc de transport. **Transportul aerian și internațional** va spori cu 50 la sută față de 1971-1975. Vom avea un parc de avioane necunoscut și nevisat în România de altădată, cu aeronave moderne și de mare viteză, care vor face să crească extraordinar de mult legăturile aeriene dintre România și cele mai îndepărtate colțuri ale Terrei, liniile pornind de pe trei ultramoderne aeroporturi internaționale, din trei orașe ale țării: București, Constanța și mai nou Timișoara. Pe lîngă extinderea și dotarea modernă a flotei aeriene de călători și de mărfuri, aviația utilitară va deveni un mijloc rentabil în efectuarea chimizării agriculturii, în construcții speciale, în apărarea sănătății și în alte domenii de activitate economică și socială.

Pentru sporirea gradului nostru de confort, pentru a ne economisi timp și a ne facilita comunicarea, rezolvarea treburilor noastre cotidiene profesionale și personale, telefonia va cunoaște și ea un ritm rapid de dezvoltare, inseparabilă de cuceririle ei tehnice. Astfel, capacitatea centralelor automate locale va crește în perioada 1976-1980 cu 30-40 la sută față de actualul cincinal în care prea bine știm, sîntem beneficiarii ei, a cunoscut un salt spectaculos. Dacă acum avem rețea telefonică automată cu 25 orașe ale țării, în viitorul cincinal toate centrele județene și principalele municipii vor fi racordate la telefonia automată interurbană.

BUNURILE DE LARG CONSUM: ABUNDENȚĂ, DIVERSIFICARE, NIVEL CALITATIV COMPETITIV

Mutațiile structurale vor avea loc și în domeniul industriilor, ramurilor și sectoarelor bunurilor de consum, care vor cunoaște, în perioada 1976-1980, ritmuri de creștere neatinse încă de România. Îndreptîndu-ne atenția asupra acestui domeniu constatăm că Proiectul de Directive se concentrează pe trei realizări fundamentale: **abundență de produse, într-o gamă cît mai variată care să satisfacă cerințele mereu mai diversificate ale populației și de un nivel calitativ «la nivelul celor mai bune realizări obținute pe plan internațional».**

Și, ca întotdeauna, se fixează nu numai sarcinile ce le avem de îndeplinit, dar și soluțiile de rezolvare a lor, strategia de atingere a țelurilor propuse. Astfel, pentru a se atinge nivelul calitativ și cantitativ propus, în sectorul industriei ușoare se precizează obiectivele prioritare: **perfecționarea tehnologiilor de fabricație** în pas cu cerințele progresului tehnic, **dezvoltarea și modernizarea sectoarelor de finisaj** din toate subramurile, **intensificarea creației românești originale de modele**, și, cu un accent deosebit, **valorificarea superioară a materiilor prime în context cu tendința mondială, utilizîndu-se în special resursele indigene** — în, cînepă, lînă, fire și fibre chimice. Iată nivelul ce trebuie admis la cîteva sortimente:

— producția de țesături de mătase naturală din materie primă indigenă va spori pînă în 1980 de cinci ori;

— ponderea fibrelor și firelor chimice va ajunge la 50-54 la sută, deci mai mult de jumătate din producția de fibre pentru țesături, față de 37 la sută cît era în 1970;

— producția țesăturilor subțiri din in, cînepă și în amestec va crește pînă în 1980 de 3,3 ori față de 1974;

— vor fi dezvoltate în ritm mai rapid sectoarele de confecții și tricotaje în concordanță cu tendința de azi în lume;

— în toate celelalte sectoare ale industriei ușoare, încălțăminte, marochinărie, obiecte de utilitate casnică, accentul va fi pus pe fabricarea unei game largi de sortimente de calitate superioară, prin utilizarea înaltă a produselor indigene.

Ca și în industria ușoară, industria alimentară va fi orientată în cincinalul 1976-1980 spre valorificarea superioară a resurselor interne de materii prime agricole și sporirea considerabilă a produselor alimentare cu mare valoare nutritivă. **Este, am putea spune, un program de alimentație rațională, științifică a populației.** Creșterea producției acestei ramuri într-un ritm mediu anual de 6,9-7,3 la sută va putea ca pînă în 1980 să se satisfacă integral necesarul fiziologic de consum al locuitorilor României la toate alimentele de bază.

- **Producția industriei ușoare va crește de 1,4-1,5 ori, ridicînd calitatea la nivelul celor mai bune realizări obținute pe plan internațional.**
- **În 1980 se va putea satisface necesarul fiziologic de consum al populației la toate alimentele de bază. Ritmul mediu de creștere al producției industriei alimentare va fi de 6,9-7,3 la sută.**
- **În cincinalul 1976-1980 se vor dezvolta cu precădere industria cărnii, a laptelui, a zahărului, uleiului și peștelui.**

Direcțiile prioritare ale acestei ramuri pe perioada 1976-1980 sînt:

— diversificarea tuturor produselor și în mod special lărgirea gamei produselor din lapte, carne, zaharoase, dietetice și pentru copii, a conservelor din legume și fructe;

— îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație, pe de o parte pentru asigurarea cantității și a diversității, iar pe de alta, în scopul creșterii valorii nutritive a alimentelor și al măririi duratei de conservare;

— extinderea producției de preparate și semipreparate culinare conservate prin sterilizare sau frig, în scopul ușurării muncii casnice.

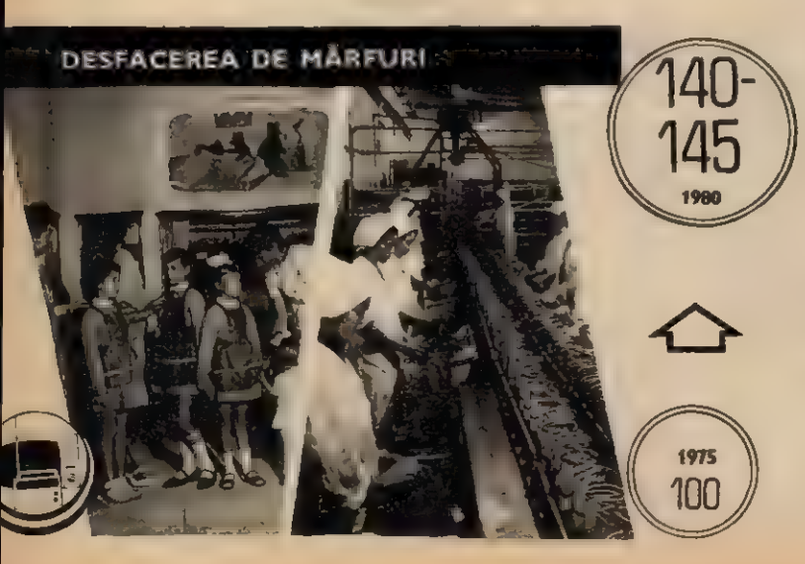

Sudorii și fulgerele lor albastre. Aici, la cea mai tînără unitate a Caracalului, întreprinderea de vagoane, sudura — meseria cea mai de bază — consumă 6-7 tone de electrozi pentru cele 10 vagoane pe zi.

30

OLT UN

ȘI MĂRIA-SA, METALUL

În drum spre Corabia, profesorul de istorie Victor Delurențiu, activist al Comitetului județean de partid, mă ameteste cu un maldăr de date: pe aici a trecut Lisimah generalul marelui Alexandru Macedon. A fost învins și făcut prizonier de către Dromihete. Sau, dacă vreți, putem vorbi despre epoca stăpînirii romane, cu cele trei cetăți — Sucidava, Acidava și Romula, ultima devenind capitala Daciei inferioare, apoi a Daciei Malvensis. Sau mai tîrziu, Constantin cel Mare construiește podul de peste Dunăre, între Sucidava și Oescus. Din «Diploma ioaniților» aflăm că pe aceste meleaguri, la 1247, se aflau cnezatul lui Ioan și parte din voievodatul lui Seneslau. Și, în fine, anul 1322, cînd Basarab I unește micile formațiuni statale, întemeind, prin victoria de la Posada, Țara Românească. De aici încolo, cum spunea un prieten de-al meu, istoria e la îndemîna oricui, adică o știe toată lumea. În fond, înainte vreme, meleagurile acestui județ nu erau nimic altceva decît o rudimentară agricultură care producea, în primul rînd, sărăcie și foame pentru mai toți oamenii, truditori pe această împărăție a vînturilor numite traistă-goală, adică austrul, sau bălțărețul, sau crivățul. Erau locurile astea ale noastre un fel de ulcior de Oboga cu numai trei stropi de apă stătută cînd o mulțime de oameni aveau buzele arse de sete. Asta era.

Și în timp ce interlocutorul nostru denumea astfel, metaforic, starea de dinainte a județului, tocmai treceam peste cele două mari sisteme de irigație, Terasa Sadova-Corabia și Sistemul Vișina-Corabia-Stoienești, inima celor 65 000 hectare irigate. Iar în dreapta noastră, cum intram în Corabia, foșneau ogoarele de pe fosta baltă Potelu, desecată în 1966 și însumînd 16 000 hectare intrate în marele circuit al agriculturii.

Și pentru că sîntem la capitolul agricultură, se cuvine să menționăm că județul Olt dispune de 327 000 hectare suprafață agricolă, din care 286 000 hectare teren arabil. În sectorul zootehnic sînt cuprinse 79 250 bovine, 53 000 porcine (la sfîrșitul acestui an se va ajunge la 94 000 porcine) și aproape 1 milion ovine. Această imensă avere aparține celor 954 de cooperative. Președintele U.J.C.A.P., Șoșoacă Nicolae, întrebat fiind care sînt cele mai de frunte cooperative, mărturisește că l-am pus într-o reală dificultate. De ce?! Pentru că, pur și simplu, sînt foarte multe asemenea cooperative. Plata în acord global a stimulat și declanșat toată hărnicia și priceperea celor peste 180 000 de țărani cooperatori. Președinți de cooperativă ca: Bărbulescu Vasile, Tudose Dumitru, Șerban Ioan, Dincă Alexandru, Ioniță Dumitru, Zarcu Gheorghe și alții, unii dintre ei conducînd cooperativele încă de la înființarea lor, adică din 1949, au devenit mai mult decît cunoscuți și respectați pentru munca lor de adevărați gospodari. Ca să înțelegi viața de astăzi a țăranului și a satului trebuie să faci neapărat o comparație cu trecutul. De o parte, sărăcia și foamea, de cealaltă parte, îmbelșugarea și îndestularea. De o parte, chipul umilit și întunecat de spaima zilei de mîine, de partea asta, a noastră, demnitatea și încrederea. Nu știu dacă ați văzut cum vin pe ulițele satului copiii cu pîinea coaptă la brutăria sătească. Copii cu cîte două pîini mari și rumene sub braț. Ce poate fi mai frumos decît copiii și pîinea?!

Iată, îi zic eu, un alt interlocutor ne spunea că meleagurile acestui județ se puteau compara, acum 30 de ani, cu un ulcior de Oboga în care nu erau decît 3 stropi de apă stătută pentru buzele arse de sete a mii și mii de țărani.

Vreți dumneavoastră să comparați viața de astăzi a tuturor țăranilor cooperatori?

Președintele U.J.C.A.P. pare mai mult decît mirat. «Oboga?! Da, sigur, meserie străveche, faimă mare, îl cunosc pe meșterul Ciungulescu Dumitru. Toată vara vin străinii pe acolo, prin Oboga, pe la el. Ce era Oboga?! Un amărît de sat. Acum e comună de frunte și nu datorită olăritului, ci datorită celor 3 500 kg grîu la hectar și 4 200 kg porumb. Păi, aș zice eu, viața noastră e tot ca un ulcior de Oboga, numai că ulciorul e nou, e plin cu roua dimineții.

Fără îndoială că uriașul salt al agriculturii dezvoltîndu-se pe o temelie nouă, mecanizare — chimizare — irigare, se datorează și exploziei industriale pe care a cunoscut-o în ultimii 7-8 ani nu numai județul Olt, ci toate celelalte județe ale țării unde s-a aplicat, consecvent și științific, politica partidului de amplasare armonioasă și rațională a forțelor de producție.

S-a avut în vedere o strînsă colaborare între industria ușoară și alimentară și furnizoarea de materie primă, agricultura. O ilustrare a acestei colaborări e marele combinat de prelucrare a zahărului de la Corabia. Pe aceeași linie a colaborării poate fi menționată și drojdia furajeră obținută în cadrul aceleiași întreprin-

Slatina, oraș pomenit încă din anul 1368. În Slatina de astăzi, sus, pe dealul Crișanilor, un al doilea oraș — copilul aluminiului.

ULCIOR DE OBOGA DE AUR, ALUMINIUL

Depășirea cu peste 60 la sută a tuturor angajamentelor asumate. Pentru a se ajunge deocamdată la aceste rezultate, cooperatorii din Scornicești au adăugat la mecanizarea și chimizarea agriculturii acel ceva pe care l-am numi hărnicia țăranului convins că el este adevăratul stăpîn al pămîntului.

Pînă la sfîrșitul acestui an, prin depășirea angajamentelor, vagonul cu numărul 3000 va porni pe lungul drum al șinelor de tren.

UN NOU DESTIN NUMIT INDUSTRIE

Pe timpul documentării noastre în județul Olt am înregistrat importante transformări în structura socială a satelor și orașelor. Aici, în această zonă a țării, s-au creat uzine și întreprinderi noi, înfloritoare, în care lucrează mai ales muncitori tineri aflați pentru prima oară în fața sarcinilor complexe ale fluxurilor tehnologice industriale. Ne-am adresat tovarășului GHEORGHE CONSTANTIN, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului județean Olt al P.C.R., rugîndu-l să schițeze, în cîteva cuvinte, semnificațiile acestor profunde mutații economice și sociale.

«Proces cu multiple rezonanțe pe tărîmul vieții sociale și culturale, industrializarea acestor meleaguri — încadrată în politica partidului nostru de dezvoltare armonioasă și echilibrată a tuturor județelor țării — a vizat printre altele și punerea în valoare a potențialului de forță de muncă rezultat în urma mecanizării și chimizării agriculturii. Disponibilul înregistrat a fost recrutat și școlarizat pentru obiective cum sînt platformele industriale din Slatina, Balș, Caracal, Corabia, și Drăgănești-Olt. Astfel, tineri și virstnici din localitățile limitrofe acestor cetăți ale industriei au fost chemați la o nouă viață; părăsind vechile îndeletniciri ei s-au înrolat în rîndurile clasei muncitoare, s-au calificat în cursuri de scurtă durată ori școli profesionale, devenind minuitori pricepuți și stăpîni ai complexelor instalații tehnice din dotare. Întrucît construirea de locuințe, în ciuda progreselor înregistrate, nu a ținut pasul cu ritmul înalt de dezvoltare care în județul

400 000 kilometri — distanța garantată pentru fiecare roată monobloc. Cîte sute de mii de kilometri ascunde fiecare osie cu roți monobloc!?!

un ulcior de oboga și măria-sa, metalul de aur, aluminiul

deri. Beneficiază, bineînțeles, sectorul zootehnic. Tot sectorul zootehnic este ajutat și de către Combinatul de nutrețuri concentrate din Caracal, după cum Întreprinderea de conserve de legume și fructe din același oraș valorifică cea mai mare parte a recoltelor din grădinile și livezile județului.

În altă ordine de idei, ilustrînd saltul către industrie, se cere menționată și tăbăcăria minerală din Corabia, a treia ca mărime din Europa.

Cît despre orașul vecin, Caracal, acesta etalează, pe lîngă obiectivele enumerate, alte două mari unități. Întreprinderea de tricotaje, cu substanțiale perspective de dezvoltare, dar mai cu seamă menționăm cea mai tînără unitate a județului, Întreprinderea de vagoane, un viitor colos care beneficiază, în primul rînd, de vecinătatea cu Baișul, adică Întreprinderea de osii și boghiuri.

Revenim astfel la ideea colaborării întreprinderilor. Într-o discuție cu tovarășul director al I.O.B.-Baș, inginerul Ionescu Nicolae, dînsul remarca o relație mai subtilă dintre agricultură și industrie. Județul nostru prezintă, spunea dînsul, cîteva interesante și inerente paradoxuri: nu avem o tradiție muncitorească, dar avem o puternică industrie. Muncitorii noștri, tineri sau vîrstnici, n-au rutină și nici experiență, dar au un permanent entuziasm (superior rutinei), o mare sete de cunoaștere și o iscusință plus isteține ieșite din comun (asta înlocuind într-o mare măsură experiența). Eu spun că treaba asta este o problemă de senzație, aici, în inima cîmpiei Olteniei, fără tradiție industrială, se toarnă piese de oțel, se manipulează utilaje cu comenzi electronice, se asimilează 3 tipuri de boghiuri pentru vagoane de marfă și 14 tipuri de osii pentru export. Sîntem solicitați în U.R.S.S., China, India, Iugoslavia, Polonia, R.D.G., Brazilia, R.F.G., Austria, Norvegia, Israel. Ce altceva vrea să însemne asta decît că avem un renume, avem o personalitate?! S-ar mai putea spune că la 15 iunie 1974, toate secțiile noastre erau într-un avans de 3-9 luni față de sarcinile cincinalului. Iar dacă mai amintim și faptul că, începînd din acest an, de acum și pînă în 1978 vom turna peste 60 000 tone piese de oțel anual, devenind astfel una dintre cele mai mari turnătorii din Europa, eu cred că am arătat suficient de clar ce înseamnă industria metalurgică din inima Olteniei.

Și totuși, metalul de aur al județului, ilustrînd perfect colaborarea și în același timp o viguroasă politică de perspectivă economică, marele metal se numește măria-sa aluminiul, cel care a transformat Slatina într-o adevărată universitate a metalurgiei neferoase.

La 30 iunie 1965 se elabora prima șarjă de metal alb. Producția acelei jumătăți de an s-a ridicat la 8 109 tone. În 1970 s-a ajuns la 101 213 tone, iar în 1974 se va depăși cifra de 200 000 tone. La ora actuală întreaga cerere de aluminiu a industriei noastre este acoperită. Aproape că nici nu ne vine să credem că în 1966 toată cererea de aliaje se aducea numai din import! Să ajungi să te compari cu țări de o veche tradiție în acest domeniu — Anglia, Franța, Italia, Austria, R.F.G. și S.U.A. — iată un salt remarcabil, în plină concordanță cu tinerețea aluminiului românesc. În cartea de onoare a întreprinderii cîteva însemnări sînt elocvente: «A fost o onoare pentru firma Pechiney de a ajuta Republica Socialistă România să construiască această foarte frumoasă uzină unde geniul român a știut să adapteze specificului său tehnica franceză. România poate fi mîndră pe plan internațional», (André Castex, director comerical cu relații externe, firma Pechiney — Franța). Cînd s-a scris despre geniul român, s-a avut în vedere, desigur, realizarea celor 30 de aliaje — cupru, siliciu, mangan, magneziu, titan și altele — după licențe proprii. Nu s-a folosit nici o licență străină! Este meritul, talentul, dovada capacității și abnegației inginerilor noștri, maiștrilor noștri, muncitorilor noștri.

Întreprinderea de prelucrare a aluminiului, celălalt colos al Slatinei, s-a născut la 25 octombrie 1968, în scopul valorificării superioare a lingourilor de aluminiu, realizînd o bogată gamă de produse: țevi pentru sistemele de irigații, profiluri pentru construcția de mașini, table, bare și benzi pentru tîmplărie metalică și, ca o înnobilare a aluminiului, folii pînă la 5 microni grosime. Organic legată de această întreprindere este și secția de cabluri electrice înființată în 1972. Evaluîndu-se plusul de inteligență și talent în prelucrarea lingoului de aluminiu, se constată o substanțială creștere a valorii acestuia cu peste 40 la sută.

Și, în fine, al treilea vîrf industrial al Slatinei se numește Întreprinderea de produse cărbunoase. Produce, printre altele, electrozi siderurgici grafitați pentru industria oțelurilor electrice. Pînă în 1975 se va asigura întregul necesar de electrozi pentru Hunedoara, Galați și Reșița. Aceleași orașe primesc tot de aici blocuri de furnal, mase și paste carbonice. La ora actuală s-a renunțat definitiv la importarea acestor produse. Dar, bineînțeles, unitatea este strîns legată și de existența aluminiului, producînd cocsul de petrol calcinat necesar obținerii anozilor. Cum s-ar spune, aluminiul și toate celelalte ramuri industriale ale județului au schimbat fața locurilor și destinul oamenilor.

Și ce-am mai putea spune acum, în încheiere? Că în spațiul restrîns al revistei n-am putut vorbi despre toate întreprinderile, după cum nu i-am putut aminti pe toți oamenii care, cu o mîndrie lesne de înțeles, ne-au pus la dispoziție toate datele și cifrele reprezentînd munca lor, și viața lor, și dragostea lor pentru acest județ fierbinte aflat pe treapta cea mai de sud a țării, paralela 44°, tăiat în două, ca de o cumpănă dreaptă, de apele acelui rîu de suflet și legendă românească, Oltul.

VICTOR NIȚĂ ■

un nou destin numit industrie

nostru a depășit de peste două ori media pe țară (în 1973 ritmul a fost de 41,2 la sută, iar în primele șapte luni ale acestui an s-a ajuns la un ritm de 54,5 la sută), în aceste condiții, marea majoritate a noului detașament de muncitori și-a păstrat vechiul domiciliu în localitățile de unde proveneau, iar în orașele noastre s-au stabilit îndeosebi cadre de specialiști și muncitori cu înaltă calificare veniți de la alte întreprinderi din țară. S-a născut astfel fenomenul numit navetism, puternic pronunțat în județul nostru, dar specific, cred eu, și altor județe cu care ne asemănăm din multe puncte de vedere. Acest fenomen prezintă avantaje și dezavantaje, iar eu consider că, în interesul muncitorului și al societății, avantajele precumpănesc. Acești muncitori navetiști locuiesc într-o zonă nepoluată, se aprovizionează cu alimente din gospodăria personală, elimină cheltuielii legate de chirie, reduc volumul cheltuielilor pentru construcția de locuințe proprietate de stat. Să menționăm și posibilitatea membrilor familiei de a presta importante lucrări în C.A.P., folosind cîștigul obținut în industrie pentru dezvoltarea gospodăriei, ajutînd, implicit, la ridicarea și înflorirea comunelor respective. Nu pierdem din vedere dezavantajele legate de transportul la distanțe relativ mari, de greutățile ivite în educarea și instruirea profesională a muncitorilor. Noi militam pentru diminuarea acestora prin optimizarea transportului, modernizarea drumurilor, creșterea parcului auto, precum și prin adaptarea muncii educative la aceste condiții. Printre formele și mijloacele folosite în propaganda de partid (învățămîntul de partid, brigăzi științifice deplasate în comunele de unde sînt recrutați muncitorii) noi vizăm integrarea navetiștilor în acțiuni temeinic organizate, menite să ducă la încetățenirea unei tradiții muncitorești și la întronarea ordinii și disciplinei, exigenței și răspunderii, elemente definitorii ale conștiinței muncitorești.

Pentru județele care au pornit pe coordonatele relativ recente ale industrializării, cum este cazul județului Olt, paralelismul dintre existența tinerei generații și tinerețea industriei este o realitate inerentă. Și iată de ce: cu excepția Întreprinderii de aluminiu care va împlini un deceniu de existență, toate celelalte colective de muncă din alte unități au o vechime de numai 1-5 ani și se află deci în plin proces de maturizare și omogenizare. Astfel, dacă media de vîrstă nu trece peste 20 de ani la cele mai multe din întreprinderi, în colectivele unităților constructoare de mașini sau ale unităților metalurgice, media oscilează între 25 și 26 de ani. Cu toate acestea, fără a pierde din vedere lipsa de experiență, considerăm că avem un tineret viguros, receptiv la nou, inventiv, dornic de afirmare, capabil să facă față cerințelor impuse de cele mai pretențioase tehnologii. Aportul tineretului este evident în realizarea sarcinilor de plan și a angajamentelor noastre, motiv pentru care încercăm să-i direcționăm aspirațiile încă de la o vîrstă fragedă, să-l încadrăm în procesul de formare a disciplinei muncitorești prin exemplul nemijlocit al celor care au o bogată experiență profesională. Tindem să-i educăm în cultul muncii și dragostei față de uzina lor, să realizăm acest deziderat prin utilizarea unor variate procedee și metode de educație care duc la creșterea nivelului de cunoaștere, la lărgirea orizontului ideologic, la formarea unui muncitor exigent și responsabil față de propria sa activitate și față de colectivul din care face parte.

Încercarea de a reda succint pulsul și cota economică a județului aflat la ora prezentă a cincinalului poate avea sorți de izbîndă numai dacă subliniem de unde am pornit, unde am ajuns și spre ce tindem. În acest context precizez că în urma unei evoluții ascendente de la cîteva mori și rudimentare ateliere meșteșugărești de dinainte de eliberare, la întreprinderile de industrie locală sau marile întreprinderi republicane, județul nostru dispune astăzi de o industrie înfloritoare, în plin avînt, o industrie în care ponderea o dețin metalurgia și construcția de mașini. Vorbim în acest cincinal despre aliajele de aluminiu și prelucrarea lui, despre vagoane, osii și boghiuri montate cu roți monobloc, produse cărbunoase (multe fiind adevărate unicate ale economiei naționale) și toate celelalte produse care au devenit oglinda hărniciei și iscusinței oamenilor. Specificăm că în 1965 producția pe cap de locuitor era de 3 000 lei, iar în 1970 se ajunsese la 7 000 lei. În acest cincinal investițiile din fondurile centralizate vor face ca producția pe cap de locuitor să crească pînă în anul 1975 la suma de 23 000 lei.

Schimbările survenite pe aceste vechi meleaguri au transformat nu numai înfățișarea măruntelor orașe de provincie în adevărate cetăți ale industriei, dar au schimbat viața celor mai mulți locuitori puși în fața unui nou destin numit industrie, numit bunăstare, numit viață adevărată, pe măsura muncii și hărniciei lor.

Măria-sa, metalul de aur al viitorului, aluminiul sau diploma de onoare a județului Olt.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

Lateș Elena — *muncitoare în atelierul de tricotat al Întreprinderii de confecții și tricotaje «8 Martie», Piatra Neamț, ne scrie: Deși întreprinderea noastră a fost înființată în 1908, abia după naționalizare — prin masivul proces de modernizare a producției — a reușit să devină o unitate reprezentativă pe ramură în județul Neamț. Faptul că sîntem aproape de sursa materiilor prime — Săvinești — precum și înalta calificare a unui valoros colectiv de cadre, a făcut ca la întreprinderea noastră să se obțină importante succese în muncă. Prin folosirea mai rațională a spațiilor de lucru, producem în plus peste 150 000 bucăți tricotaje pe an. Fie că lucrează la mașinile de încheiat, la mașinile de cusut simple sau la mașinile Triplok, în cadrul secției de confecționare sau al atelierului de proiectare, oamenii noștri — a căror medie de vîrstă este în jur de 25 de ani — au realizat numai în 1974 peste 750 modele noi, calitatea, varietatea produselor noastre constituind una din problemele cheie ale muncii pe care o prestăm. Dacă în 1966 — anul schimbării la față a întreprinderii noastre, în urma unor importante fonduri alocate — nici nu puteam vorbi de export, acum produsele noastre ajung pe piața mai multor țări ale lumii și, după cît se pare, cererile sînt în continuă creștere. În urma recentelor măsuri luate, la nivelul unui an, în întreprinderea noastră se va ajunge la o majorare a retribuției totalizînd circa 17 milioane. Aceasta, alături de faptul că foarte curînd se va deschide o cantină-restaurant a întreprinderii și alături de construirea unui cămin pentru nefamiliști — cu 340 de locuri — și a unei creșe pentru copiii noștri, au determinat pe colegii mei de muncă să-și intensifice eforturile, să pună la contribuție întreaga lor capacitate creatoare, pentru ca — în cinstea Congresului al XI-lea al partidului — să putem raporta îndeplinirea sarcinilor de producție ale actualului cincinal. Dacă avem în vedere entuziasmul cu care această hotărîre a fost luată de către întreg colectivul întreprinderii, precum și faptul că planul pe primii patru ani ai cincinalului l-am îndeplinit încă de pe 17 mai anul curent, cred că hotărîrea și angajamentul nostru vor primi acoperirea faptelor, a realității.*

*

Strada Cuza Vodă din orașul Tîrgu Frumos părea un vast șantier. Oameni cu haine ude de sudoare se străduiau să planteze în scoarța pămîntului canalizarea. Erau muncitorii din cadrul Trustului S de construcții-Iași, care în ziua de 8 august a.c. încheiau ultimele lucrări pe strada Cuza Vodă. A doua zi după terminarea lucrărilor de canalizare, strada a devenit ca la început, adică circulația a fost restabilită. Hornicii gospodari ai orașului prin muncă patriotică au terminat înainte de termen amenajarea și curățirea străzii. Peste 1 kilometru de canalizare, în valoare de 1 milion de lei, a fost efectuat înainte de termen, în cinstea celor două mari evenimente din viața țării. Menționez — ne scrie în încheierea scrisorii **Păpușoiu Dumitru,** *activist cultural din Tîrgu Frumos — că în această acțiune un sprijin substanțial s-a primit și din partea organelor locale.*

*

Ignătescu Artemiza — *activist cultural, Cîmpulung Moldovenesc — ne scrie: Deschisă cu aproape 2 luni în urmă, la Casa de cultură a sindicatelor din Cîmpulung Moldovenesc, expoziția de linguri și ștergare sucevene a profesorului Tugui a fost vizitată pînă în prezent de peste 6 000 iubitori de artă și frumos, printre care grupuri de americani, sovietici, francezi, turiști din Australia, R.F.G., R.D.G., Belgia etc. Cu toții și-au exprimat admirația profundă față de frumusețea artei noastre populare, și în același timp față de dăruirea și pasiunea colecționarului care, după o muncă de aproape 30 ani, a reușit să pună în valoare aceste comori.*

*

Mă numesc **Prahase Mircea** *și locuiesc în municipiul Suceava, str. Mărășești 12, bl. A2, sc. B, ap. 3. Vă scriu despre un fapt care pe mine m-a indispus profund. Avînd, prin specificul muncii mele, de călătorit prin județe, am avut proasta inspirație de a călători cu trenul personal 5021 (Cluj-Iași). Am luat bilet la clasa întîi, sperînd că mă voi putea odihni puțin. Dar m-am înșelat amarnic, tot vagonul era plin de gîndaci! Am crezut la început că am vedenii, dar cînd am prins cîteva exemplare, presupunerea mea a devenit certitudine. Țin să remarc faptul că «am pățit-o» de mai multe ori, fiind nevoit să renunț la fotoliul moale al clasei I.*

Cred că acei care se ocupă de salubrizarea respectivului vagon ar trebui trași la răspundere sau, măcar în compensare, să fie obligați să facă ei înșiși o călătorie nocturnă cu personalul 5021 pe ruta Cluj-Iași, într-o asemenea «plăcută» companie!

*

Sînt **Constantin Gheorghiță,** *operator chimist la C.P.-Borzești. În luna martie a.c., în urma unor analize de laborator mi s-a depistat o boală gravă, am fost internat în clinica specială din Iași, tratat și am ieșit cu recomandarea medicului de a schimba locul de muncă.*

În urma acestei recomandări m-am dus în audiență la directorul general, inginer Bunea Petre, unde am găsit înțelegere și omenie, lucru ce m-a bucurat foarte mult și cu toate că nu s-a rezolvat pe moment, felul în care s-a purtat cu alții în audiență mi-a umplut inima de încredere și bucurie. Vă scriu în dorința de a-i mulțumi acestui om de omenie.

*

În cursul anului 1974, Fabrica de pîine din Focșani, aparținînd de I.J.I.L.-Vrancea, a fost dotată cu două mașini de modelat pîine rotundă.

Aceste mașini au fost concepute și realizate la întreprinderea de utilaj alimentar-Slatina.

Fiind puse în funcțiune de către beneficiar (în scopul creșterii productivității muncii) s-a constatat că mașinile acestea nu corespund scopului pentru care au fost achiziționate.

Modelarea aluatului nu se face corespunzător, fiind necesară modelarea (remodelarea) manuală.

Deși a venit la fața locului o echipă de specialiști din partea fabricii furnizoare, situația a rămas aceeași.

Vinovați de nereușita tehnică a acestui tip de mașini sînt cei care au proiectat, executat și omologat. Cine răspunde în acest caz de inutilitatea cheltuielilor făcute din banii statului (costul mașinilor și amortizările)?

Prin intermediul «Flăcării» la dispoziția dumneavoastră cred că aceste necazuri se vor face auzite la Slatina, își încheie scrisoarea **Boșcan Ion,** *din Focșani, str. Pandurilor nr. 19.*

*

Biada I. *din Timișoara, str. Deliblata nr. 5-7, bl. C3, ap. 2, ne scrie: În Timișoara există trei feluri de transport public: autobuz, troleibuz și tramvai.*

Călătorind cu primele două categorii, plătești ca în oricare oraș din țară. Nu același lucru se poate spune atunci cînd mergi cu tramvaiul. Aici găsești bilete de 0,25 lei și apoi de 0,50 lei. Spre exemplu, linia lui 6 are 4 zone. Zona dintre Piața Traian și Fabrica Banatul are numai două stații. Dacă mergi pînă la a 2-a stație în cadrul zonei amintite plătești 0,25 lei, iar dacă mergi din P. Traian pînă la a 3-a stație (spre fabrica Banatul) plătești 0,50 lei. De ce așa de mult în comparație cu București, unde, după cum știm, cel mai scump bilet este de 0,40 lei, în cazul tramvaiului? Nu există oare tarife unice?

*

Mă numesc **Țucă Ilaru,** *locuiesc în Tomis Nord-Constanța, str. Cișmelei 17, bl. 1A, sc. B, ap. 58 și sînt căpitan de rangul 2. În dorința de a face cunoscut cititorilor dezvoltarea impetuoasă a industriei construcțiilor navale românești și dotarea marinei comerciale cu nave de mare capacitate în anii socialismului, vă scriu rîndurile de față. Prima etapă a dezvoltării transporturilor maritime în țara noastră este cea din anii 1949–1951, cînd flota noastră a fost dotată cu opt nave dintre care patru construite în șantierele navale din Drobeta-Tr. Severin. În anii socialismului au fost extinse șantierele navale, fiind înzestrate cu mijloace tehnice dintre cele mai moderne. În felul acesta s-a ajuns la o producție care satisface toate nevoile de construcții și reparații interne, precum și la producerea navelor pentru export. Cel mai mare șantier naval românesc, Galați, trecînd prin școala construirii șlepurilor fluviale de 100 tone, remorcherelor fluviale de 60–1 000 CP, a remorcherelor maritime de 1 200 CP și a motonavelor de 2 000 tone, a trecut cu suficientă competență la construirea cargourilor maritime de 3 250/4 500 tdw, permițînd trecerea la producția de serie a navelor maritime. Cargourile de 3 250/4 500 tdw reprezintă o realizare de prestigiu pentru industria navală românească. S-a trecut apoi la construirea unor noi tipuri de nave de mare capacitate, mineraliere și cargouri. Asemenea Galațiului, șantierele navale Brăila, Drobeta-Tr. Severin, Constanța cunosc o continuă dezvoltare. Cele 75 de nave maritime ale României socialiste la a XXX-a aniversare a Eliberării au ridicat marele pavoaz pe toate mările și oceanele globului, poposind în multe din porturile Mării Negre, Mării Mediterane, ale vestului Europei, în porturile americane, în Oceanul Indian și Asia Orientală.*

Realizările și perspectivele dezvoltării rapide a construcțiilor de nave românești demonstrează cu prisosință capacitatea creatoare și talentul minunatului nostru popor sub conducerea înțeleaptă a partidului.

*

Lespizeanu Valeria *din Vaslui, str. Călugăreni nr. 57, ne scrie că are 17 ani și tot de atîția ani nu-și cunoaște tatăl. De aceea roagă «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» să-i publice rîndurile care urmează: La 6 luni după nașterea mea, tata a părăsit pe mama fără să se mai întoarcă. Mama, cum era și firesc, l-a dat în judecată să-i plătească pensie alimentară pentru mine. Pînă în clasa a II-a elementară mi-a trimis bani, dar după aceea nu a mai dat nici un semn de viață. Țin să-l anunț pe tatăl meu că eu, după ce am terminat cursurile elementare, am dat examen la grupul școlar «23 August»-București, unde am intrat cu medie mare, iar în cursul trimestrului I am obținut medii bune, dar în timpul vacanței o mare nenorocire s-a abătut asupra mea. Mama fiind grav bolnavă a decedat. Sfătuită de frații mamei, mi-am făcut transferul la Vaslui. Cu toată durerea, am reușit să termin cu bine anul I, iar acum sînt în anul II la Școala profesională I.V.I.-Vaslui. Cu stăruință, sper să-mi termin școala cu bine, pentru a deveni o bună strungăriță.*

Rămînînd singură, am început să-mi caut tatăl, scriindu-i pe unde am aflat că s-ar putea găsi. I-am scris mai întîi la Hîrlău, dar nu am primit nici un răspuns. I-am scris după aceea la Vlădeni-Deal, județul Botoșani, unde am auzit că s-a recăsătorit. Tatăl meu se numește Lespizeanu Dumitru. Aș vrea să-și aducă aminte că mă are și pe mine, că vreau să-l cunosc și să nu-i fie teamă că i-aș fi o povară, fiindcă și eu, ca orice tînăr din țara noastră, am toate condițiile create de a mă forma ca om, să devin util societății noastre.

*

Bildea Ion, *str. Trandafirilor, bl. 33, ap. 7, micro. 7, Hunedoara, ne scrie în numele mai multor locuitori ai celui mai nou microraion din orașul Hunedoara.*

Este vorba de microraionul 7 unde ne-am mutat un număr foarte mare de locatari cu posturi telefonice. Cînd am venit în noul microraion am descoperit că locuințele noastre nu sînt racordate la rețeaua telefonică, noul cartier nefiind cablat. Ne-am interesat la forurile locale și am aflat că microraionul nostru va fi cablat abia în trimestrul III din 1975. În afară de aspectul personal, că stau atîtea luni de zile blocate mai multe numere de telefon, că noi nu ne putem folosi de telefon (unii chiar avem mare nevoie, avînd servicii la care e nevoie să fim chemați și noaptea), aici mai intervine și o problemă de logică și asincronizare a unor lucrări cu grave aspecte economice.

Microraionul nostru se află într-o stare avansată de asfaltare, de construire a unor alei și străzi, urmînd ca lucrările acestea să se termine la sfîrșitul primului trimestru din 1975. Deci exact cînd se vor termina în mare lucrările de asfaltare și betonare va începe distrugerea lor pentru diferite canale de către «Teleconstrucții».

Această asincronizare, care derivă din neconsultarea întreprinderilor în drept, încă de la proiectarea unor lucrări, ne face pe noi să avem necazuri și totodată cu această ocazie se aduc mari prejudicii economiei naționale, lucruri absolut inadmisibile care nu ne dau voie să stăm pasivi. Așteptăm ca muncitorii constructori să se întîlnească cu cei de la teleconstrucții, în cartierul nostru pentru a nu ni se strica bucuria de a locui în cel mai nou cartier al Hunedoarei.

*

Mă numesc **Dumitrescu Ștefan** *și locuiesc în orașul Breaza, str. Plevnei nr. 27. Rîndurile mele sînt motivate de dorința sinceră ca prin intermediul rubricii «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» să mulțumesc Comitetului comunal P.C.R. Cornești, județul Dîmbovița, în numele meu și al tuturor invitaților, pentru frumoasa și memorabila acțiune «Întîlnire cu fiii satului», organizată duminică, 4 august 1974, în această comună. Toți cei prezenți la această manifestare de largă amploare, veniți din cele patru zări ale țării, pe unde viața le-a purtat pașii, au trăit clipe de profundă emoție revăzîndu-și comuna natală, descoperind imaginea nouă, a prefacerilor, a creației.*

A fost evocat trecutul comunei, dar mai ales a fost reliefat prezentul cu toate realizările lui după 30 de ani, amintindu-ne de unde am plecat, rememorînd drumul vieții noastre.

S-a vorbit apoi despre dezvoltarea social-economică de perspectivă a comunei în perioada 1975-1980, participanții constituindu-se ca un veritabil sfat, angajîndu-se să sprijine și să susțină inițiativa locală. În partea a doua s-a prezentat un frumos program artistic care a prilejuit o caldă întîlnire a celor sosiți de pe meleagurile țării cu părinții și frații lor de-acasă, cu cîntecele și dansurile lor fără asemănare. Convinși că asemenea reveniri în locul de unde au plecat, pe lîngă aspectele lor sărbătorești, emoționante, sînt și de real folos, participanții, la inițiativa Comitetului comunal al P.C.R., au stabilit o viitoare revedere în 1979.

*

Bițan Maria, *soră medicală la Sanatoriul balnear din Mangalia, ne scrie: subsemnata nu-mi pot desfășura munca pentru care m-am calificat în condiții normale și sînt amenințată să rămîn fără loc de muncă pentru că nu am acceptat propunerile imorale ale directorului Bunescu Radion. Din acest motiv intenționează să mă scoată nepregătită profesional sau să mă interneze într-un spital de neuropsihici, deși nu sufăr de nici o boală.*

La Sanatoriul balnear Mangalia, în rezolvarea problemelor oamenilor muncii nu se respectă legalitatea socialistă, practicîndu-se metode neprincipiale, predominînd interesele personale, călcînd etica societății noastre.

Răspunsul Comitetului municipal Constanța al P.C.R. *Urmare scrisorii semnate de Bițan Maria în care reclamă unele abateri săvîrșite de dr. Bunescu Radion — directorul Sanatoriului balnear din Mangalia—informăm.*

În ziua de 12.07.1974 biroul Comitetului municipal de partid a hotărît:

— sancționat cu vot de blam cu avertisment de biroul Comitetului municipal de partid în ziua de 12.07.1974;

— eliberarea din funcția de președinte al Comitetului orășenesc pentru cultură și educație socialistă;

— eliberarea din funcția de vicepreședinte al Consiliului popular Mangalia;

— destituirea din funcția de director.

*

Mă numesc **Vădășan Gheorghe** *din Timișoara, Calea Șagului bl. 35, sc. B, et. II, ap. 12, și vă scriu despre tinerețea bătrînilor care fac parte din ansamblul folcloric «Sorocul».*

Aflat în cel de-al treilea an de activitate, acest ansamblu al Casei de ajutor reciproc al pensionarilor din Timișoara își continuă șirul neîntrerupt al spectacolelor prin comunele județului Timiș și ale altor județe.

Recent, au fost prezentate spectacole cu premiera intitulată sugestiv «De-ar fi dorul ca o floare» în comunele Chesinț, Lățunaș, Fibiș și Stanciova, în fața unui numeros public. Spectacolul cuprinde un bogat repertoriu de muzică populară din zonele folclorice Banat, Moldova, Oltenia, Bistrița-Năsăud, Oaș și Bihor. Ca proiecte de viitor ansamblul nostru va prezenta și un spectacol pentru membrii C.A.R.P. din orașul Arad. De asemeni, deși ne aflăm în perioada concediilor, ansamblul «Sorocul» va continua șirul neîntrerupt al spectacolelor, ducînd și pe mai departe neobosita comoară de nepreț a folclorului nostru minunat.

*

Plantele medicinale reprezintă un izvor natural de sănătate, care încă nu este pus în valoarea lui optimă! Țara noastră posedă o floră spontană foarte variată care cuprinde un mare număr de plante medicinale, de asemenea întrunește condiții optime pentru cultivarea multora din aceste plante. Posibilitățile imense în valorificarea acestui important patrimoniu național sînt încă reduse, ceea ce privează țara noastră de însemnate venituri, iar sănătatea publică de un temeinic sprijin. În acest sens, ne scrie dr. **Micuț I.** *din Curtea de Argeș, bd. R.S.R. 25, propun: 1) Înființarea unui institut care să se ocupe de toate aspectele privind plantele medicinale, cultura lor, valorificarea, cercetări terapeutice. 2) Înființarea cîtorva licee avînd ca bază specialitatea «Plante medicinale» sau înființarea la un număr de licee agricole de secții «Plante medicinale» în scopul pregătirii de cadre de specialitate în această ramură. 3) Conlucrarea cu apicultorii, aceștia, prin specificul muncii lor, putîndu-se ocupa și cu problemele plantelor medicinale, multe din acestea fiind și plante melifere. 4) O mai largă și susținută propagandă în favoarea acestora. 5) Înființarea de magazine de desfacere a plantelor medicinale în toate orașele (nu numai în orașele mari) sau aprovizionarea farmaciilor cu sortimente variate și în cantități suficiente.*

POȘTA REDACȚIEI

Paulette Bonta — București. Vă înțelegem. Dacă sînteți convinsă că dreptatea este de partea dumneavoastră și în prealabil ați epuizat toate mijloacele de a-l determina să conviețuiți în bună înțelegere, acționați-l în judecată. **Dumitru Cojocaru — sat Stroiești (Argeș).** Scrieți-i personal doctorului care v-a tratat. Satisfacția va fi mai mare. **Carauleanu Ștefan — Băilești.** Rezolvați pe plan local. Alte posibilități nu sînt. **Irimescu Vasile — Bacău.** Ne scrieți că aveți 93 de ani și sînteți în depline puteri. Vă dorim multă sănătate, să atingeți vîrsta de 100 de ani în aceleași depline puteri. **Căciulița Zoica — Alexandria.** Adresați-vă secției de învățămînt. **Monica Lidia Leca — Brăila.** Insistați. Citeodată oficiile noastre poștale mai au și lipsuri, chiar și grave. **Nicolae Cimpoi — Brașov.** Vă considerați un bun umorist. Poate, dacă perseverați. Nu omiteți însă învățarea elementarelor reguli gramaticale și ortografice. Revedeți copia corespondenței trimise. **Iosif Minea — Miercurea Ciuc.** Regretăm, nu avem. **Ecaterina Rizea — Puchenii Mari (Prahova).** Așteptați răspunsul forurilor cărora v-ați adresat, iar după aceea reveniți. **Crașovan Vasile — Timișoara.** Ați procedat bine. **Cristodulo Popescu — Pitești.** Nu mai avem ce adăuga la răspunsul primit de la Procuratura Generală. **Gheorghe Ghiulamila — București.** Ne scrieți «Scrisorile publicate la «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» să fie mai exigent triate... pentru ca să nu se mai strecoare **idei pur personale**». La această idee nu vă răspundem noi, redacția, ci așteptăm opiniile cititorilor care scriu rubrica respectivă.

MARGA N. ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime.

Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

ȘI OAMENII AU ALERGAT CU SUFLETELE PLINE DE EMOȚIE

Un păstor a poposit cu turma într-o poiană nu departe de apa Gilortului. Noaptea a coborît din înaltul cerului sau poate a ieșit din pămînt și el a adormit în poiana aceea. Și a auzit cîntînd o pasăre. Cînta cînd ca un cor de copii, cînd ca o femeie rănită de dragoste. Păstorul a rămas și în a doua noapte să o asculte. În a treia a făcut la fel. Și îndrăgostindu-se de cîntecul prigoriei, și-a întemeiat așezare acolo și a numit locul acela PRIGORIA.

Flori? Da, pentru că florile — spune președinta Maria Tudor — sînt un simbol al dragostei de oameni.

Aici se va înălța în curînd o școală cu etaj, cu laboratoare și ateliere. Și aceasta, în bună parte, prin muncă patriotică.

Dar nu, aceasta nu este legenda întemeierii comunei Prigoria din județul Gorj, ci o fantezie a noastră. De ce comuna se numește Prigoria, nu am putut afla. Am aflat însă cu destulă uşurință că primarul comunei este, de prin 1972, o femeie, pe nume Maria Tudor. Are 44 de ani, poartă părul tuns scurt, bărbătește, e iute la vorbă ca și la faptă și, după cum ne mărturisește, viața nu i s-a părut prea grea pînă acum. Aceasta, cu toate că s-a născut într-o familie de țărani săraci, localnici, că pe timpul cînd se afla la liceu purta haine țesute la război, iar în vacanțe cosea și secera pe la diferite familii, «că la mine nu aveam ce să cosesc. Și uite, vedeți degetul acesta? E tăiat de seceră».

Din 1952 însă a devenit activist obștesc, timp de 20 de ani a activat fără nici o retribuție, pentru că nu aceasta urmărea, ci să apropie de inima oamenilor o învățătură dreaptă. «Am lucrat la Schela, la Sadu, la Novaci, apoi la Combinatul de prelucrare a lemnului din Tîrgu Jiu și în 1950 m-am căsătorit cu maistrul Constantin Tudor. Acum avem și un băiat, este student în anul V la Facultatea de electronică, și nu știm unde îl va repartiza. Mamă sînt, dar cînd a venit acum în vacanță i-am spus să meargă acolo unde va fi repartizat».

La sediul primăriei acum se face curățenie. Curtea e plină cu petunii și crăițe, iar oamenii vin cu tot felul de treburi și cînd o văd pe primăriță lor își scot cu respect pălăria și spun: «Să trăiți, tovarășă președintă și bine ați venit!» Bine ați venit, spun ei, pentru că tovarășa Maria Tudor abia s-a întors de la școala de partid de un an. Se află în concediu, dar aceasta teoretic, pentru că de fapt nu a putut să reziste. Ce liniște ar mai fi fost aceea dacă nu s-ar fi întors direct la primărie? În timpul anului a mai dat pe aici, dar cu toate acestea s-au adunat foarte multe treburi și oamenii abia au așteptat să-i audă părerea despre modul în care vor fi rezolvate.

— Ieri am fost la Negoiești — spune; să văd ce e nou acolo, cum se menține drumul, ce mai spun oamenii.

Și oamenii au înconjurat-o și i-au spus că ei vor să-și pietruiască ulițele satului și mai vor să planteze salcîmi pe tot izlazul, că din cauza ploilor terenurile fug și se degradează. «Iar eu am vorbit imediat cu brigadierul silvic Petre Mursoi să ne dea puieți de salcîm. Bineînțeles că a fost de acord. Am fost și la Zorlești. Zorlestenii mi-au spus că ei vor să construiască prin contribuție proprie un magazin sătesc. Am stabilit terenul pe care se va construi, am organizat un comitet de inițiativă și cel tîrziu în anul viitor vor cumpăra mărfuri din noul magazin. Îl vom ridica prin muncă patriotică. Avem oameni vrednici în comună și tot secretul stă în modul în care le judeci propunerile, le stimulezi inițiativa și știi să ți-i apropii».

Într-o discuție cu mamele poți afla multe: bucurii, nevoi, poți da un sfat sau poți lua pe loc o decizie.

Știți cine îmi scrie? Ilie de la Ciuperceni — coleg la școala de partid de la Timișoara.

Grija mare a primăriței este să-și apropie oamenii. Să fie lîngă sufletele lor. Să le asculte nevoile, și împreună să le dea la o parte. În cele mai multe acțiuni se situează în frunte. Știe dînsa, în 20 de ani de activitate obștească a tot învățat, că forța exemplului personal este cheia tuturor succeselor în munca aceasta cu oamenii. Despre ce altceva ne va vorbi întîmplarea care urmează decît despre această pilduitoare forță a exemplului personal? Zorlestenii aveau un drum — Ciuța — de vreo 600 de metri, pe care, după ce ploua, nu se mai putea circula. Te afundai pur și simplu în pămîntul înmuiat de apă. «Într-o zi, ce-i veni tovarășei președinte, a luat o mașină, a plecat la Alimpești — o comună la 12 km — și împreună cu șoferul și cantonierul au încărcat-o cu pietre de rîu. Pe urmă au dus-o și descărcat-o pe drumul desfundat de la Ciuta. Sătenii au aflat despre aceasta și, domnule, să fi văzut cum au mai început să alerge cu mic cu mare la drum. Și uite așa s-a deschis la Ciuta un adevărat șantier. Pînă și copiii cărau bolovanii de rîu cu ligheanele și au așezat piatră lîngă piatră pe tot drumul» (Aurel Mitică).

La fel s-a întîmplat și la construcția podului din satul Bucșana. Oamenii rămăseseră izolați de rîul cu același nume și nu puteau să se aprovizioneze nici măcar cu chibrituri. Ce facem, tovarășă președintă?, au întrebat-o. Iar președinta Maria Tudor n-a stat mult pe gînduri și le-a răspuns tot prin forța exemplului personal. «Deși abia venise de la băi — ne relata tovarășul Constantin Bugiuloacă — s-a descălțat, a intrat în apa rece a rîului și a lucrat cot la cot cu ceilalți săteni la construcția podului». Și oamenii au alergat și aici cu sufletele pline de emoție să ridice podul. Și parcă nu tot așa a procedat și cînd a amenajat depozitul de lemne, de la care acum se aprovizionează aproape toate comunele din jur? Și drumul de la Cîng, și cele 6 grădinițe, cele 6 școli și electrificarea celor două sate?

●

Trecem pe șoseaua asfaltată care desparte comuna Prigoria în două. E seară, dar pe șosea circulă puțini oameni. Mulți lucrează la fabricile din împrejurimi: la Tîrgu Jiu, la Schela, la Rogojelu, la Sadu. Această situație a adus în comună o oarecare bunăstare. Se vede după casele noi rînduite de o parte și de alta. «Înainte erau urîte și sărace casele, taică — ne spune bătrînul Ion Zdurlan, care de curînd a împlinit 70 de ani. Eu am trăit și-ntr-un timp, și-n altul și știu și pot să spun: nu ne gîndeam să se facă atîtea în comuna noastră».

— Aveți un plic și o vedere, tovarășă președintă; vi le dau acum?

— Dă-mi-le, poștașule, dă-mi-le, spune. Primărița a și luat vederea și o citește zîmbind: «Știți cine îmi scrie? Ilie de la Ciuperceni, un coleg care a fost cu mine la școala de partid de la Timișoara și acum se află la odihnă la Călimănești. Lasă să se trateze că era suferind».

Trecem pe lîngă parcul cu flori din fața magazinului și tovarășa Maria Tudor se manifestă cu nemulțumire: «Părculețul acesta l-am amenajat cu elevii. Dar acum trebuie să vă mărturisesc că nu-mi place Uite, florile au nevoie de apă, trebuie curățite. Va trebui să-mi întrerup concediul» — spune ca și cînd acum s-ar afla parcă la odihnă.

Fac o socoteală în gînd și rezultatul îmi spune că Maria Tudor, femeia aceasta vrednică, la care fapta urmează vorba fără amînare, ar putea să mai activeze în funcția de primar încă 15 ani. Și o întreb: cum ați dori să arate comuna Prigoria la pensionarea dumneavoastră? «Că voi pleca la pensie din munca de primar nu știu, dar cum aș dori să arate comuna în care m-am născut pot să spun: măcar așa cum arată astăzi orășelul Cărbunești. Uitați-vă, aici am început să construim o școală cu etaj, cu laboratoare și ateliere. Copiii s-au înmulțit, iar de anul acesta vom avea în comună și clasa a X-a. Dincoace se află pîrîul Prigoroara care are niște izvoare puternice. Vom construi aici o baie comunală. De la școală și de la baie trebuie să ne mai rămînă ceva materiale și vom construi cabine în stațiile de autobuz. Vine omul iarna, așteaptă autobuzul în ploaie sau ninsoare, și nu pot eu să mă impac cu gîndul ăsta. De astăzi am început însă să nu mă mai impac cu un al doilea gînd: l-am văzut pe contabilul nostru cu o falcă umflată uite așa... (și urmează un gest — n.n.) A mers la cineva în sat și i-a scos măseaua cu un clește obișnuit. El, așa nu se mai poate și din aceste motive va trebui să construim și un dispensar stomatologic. Acum să nu credeți că sînt femeie și mă impresionează toate cîte văd și aud. Dar vreau să fac ceva pentru oamenii aceștia care mă înconjoară. Cînd am plecat din Tîrgu Jiu și m-am întors în comună să primesc funcția de secretar al comitetului comunal de partid și apoi pe aceea de primar, am plecat plîngînd. Plîngeam de emoție. Doream atunci, doresc și acum, ca oamenii să nu creadă că m-am întors să primesc numai niște bani. Ci să înfăptuim împreună cele necesare vieții noastre.

●

Dusă mai departe, legenda inventată de semnatarul acestor rînduri ar putea să spună așa: și după 40 de ani s-a întors în comuna din care plecase, o femeie. S-a întors așa cum se întorc prigoriile la cuiburile lor săpate adînc în vatra malului să le reînnoiască în fiecare an. Iar oamenii, cunoscîndu-i sufletul și prețuindu-i fapta, au ales-o pe femeia aceea, pe nume Maria Tudor, să fie mai marele comunei. Și a înflorit de atunci comuna Prigoria ca o grădină adevărată.

Aceasta este însă o legendă posibilă.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Cum aș dori eu să arate comuna? Măcar ca orășelul Cărbunești.

Fotografii de ELENA GHERA ■

30

PERMANENȚA SPIRITULUI

Sondele — brațele de oțel care storc din adîncuri aurul negru al pămîntului prahovean.

Tovarășul ION CATRINESCU, prim-secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R., a binevoit să ne răspundă la cîteva întrebări cu ajutorul cărora am dorit să realizăm o succintă portretizare a județului.

— Tovarășe prim-secretar, spuneți-ne, vă rugăm, prin ce se deosebește județul Prahova de celelalte județe ale țării?

— Oricine caută să surprindă particularitățile județului Prahova nu poate să nu constate, în primul rînd, marea sa varietate. Sînt puține județe care posedă o atît de mare diversitate și aceasta nu numai din punctul de vedere al mediului geografic, al climei, reliefului, bogățiilor solului și subsolului, ci și al modului de valorificare, de adaptare și transformare a acestora printr-un proces extrem de complex al cărui factor hotărîtor aici, ca și pe întregul cuprins al patriei, este omul muncii, făuritor al propriului său destin.

O astfel de particularitate poartă însă în modul cel mai viu cu putință însemnele celor trei decenii ce au trecut de la actul de răscruce în destinele patriei — 23 August 1944.

Tocmai această perioadă a dat Prahovei imaginea strălucitoare a adevăratelor sale potențe de care dispune, farmecul și valorile în folosul și binele adevăraților ei stăpîni, al întregului popor. Mai mult ca oricînd, în anii ce au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-au înfăptuit în județul nostru cele mai înnoitoare transformări din întreaga sa istorie. Este meritul nepieritor al conducerii partidului, personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a fi elaborat un astfel de program de dezvoltare a întregii țări, încît fiecare județ să-și valorifice superior și să-și dezvolte armonios bogățiile, resursele naturale și umane.

— Prin ce se distinge astăzi județul?

— Județul nostru nu înseamnă numai țiței, sare, cărbune, agricultură și mereu aceeași frumoasă vale a Prahovei. Astăzi, Prahova se distinge prin crearea și impetuoasa dezvoltare a unor puternice unități de petrochimie, de utilaj petrolier și chimic, mecanică fină, energetice, de materiale de construcții, sticlă și faianță, de textile, precum și printr-o dezvoltare fără precedent a agriculturii socialiste în toate sectoarele producției vegetale și animale. Cît privește baza turistică, stațiunile de odihnă și tratament frumusețile sale naturale, toate au devenit de largă accesibilitate și sînt în continuă îmbogățire, privind condițiile de transport și cazare care le conferă atributele unor adevărate gazde, mult apreciate nu numai de oameni ai muncii din aproape toate județele țării, ci și de mii de turiști străini. Și, pe deasupra tuturor acestor elemente care vin să prezinte specificitatea județului nostru în concertul județelor țării, trebuie să subliniez cu dragoste și adîncă prețuire marele și minunatul potențial uman al Prahovei, respectiv cei aproape 800 000 de locuitori ai săi.

— Care sînt rezultatele deosebite cu care se prezintă județul Prahova la cel de-al XI-lea Congres al P.C.R.?

— Dacă în 1948 în economia județului nostru s-au investit aproape 500 milioane lei, în 1973 volumul de investiții a crescut de 9 ori, iar producția globală industrială de aproape 15 ori. În aceeași perioadă unele ramuri care au devenit în prezent preponderente în industria județului Prahova s-au dezvoltat într-un ritm și mai înalt: chimia a crescut de 71 ori, materialele de construcții de 45 de ori, industria textilă de 24 de ori. Aceste ramuri și-au sporit ponderea în producția industrială de la 22 la sută în 1948, la 58 la sută în 1973. Peisajul industrial al județului nostru s-a îmbogățit continuu

PRA

UN JUDEȚ CARE SE

DAR CARE ASTĂZI

EVOLUȚIONAR

importante obiective care au
forța economică a unor localități
împina, Sinaia și s-au integrat
sînt: Mizil, Breaza, Vălenii de
ldești-Scăieni, Filipeștii de Pă-
ști etc. Au apărut și s-au dezvol-
ne industriale cu largi rezonanțe
a țării, cum sînt cele de la Brazi,
găreasca, Florești. În anii edificării
au transformat în puternice uni-
ctoare de mașini întreprinderea
oiești și cea de utilaj chimic de la
ecum și Întreprinderea mecanică
» de la Cîmpina. La Sinaia se
dintre cele mai moderne unități
că fină din țară. La Cîmpina se
modernă unitate de piese turnate
ii fontă, iar la Boldești-Scăieni
i capătă amploare deosebita
de hîrtie și cartoane, bazată pe
noderne procedee de fabricație.
rafinăriile din județ, și mai ales la
ealizează nu numai un înalt grad
are a materiilor prime, ci și o
roduse noi, competitive pe piața
polietilena, fenolul, acetona, gli-
lrida ftalică și maleică, dimetilte-
etc.

Se pun bazele unui nou combinat petrochimic, care va beneficia de cele mai mari cuceriri ale științei și tehnicii contemporane.

Județul Prahova realizează, în anul 1974, 14 la sută din exportul întregii țări, produsele fabricate în județul nostru fiind exportate în aproape 70 de țări din toate continentele. Inteligența românească reprezentată și prin puternicele nuclee de cercetare din Ploiești și Cîmpina își aduce o prețioasă contribuție la dezvoltarea și diversificarea producției, la îmbogățirea tezaurului valorilor mondiale.

Și în agricultură creșterile obținute în anii socialismului sînt semnificative. La grîu, de exemplu, în 1973 am obținut o producție cu 95 la sută mai mare decît în 1944, la porumb cu 131 la sută, la floarea-soarelui cu 327 la sută, la sfecla-de-zahăr cu 464 la sută, iar la cartofi cu 150 la sută.

Creșteri importante s-au obținut și în sectorul zootehnic și al producției animaliere. Cu peste 44 la sută a crescut în anii socialismului numărul de taurine, cu 286 la sută porcinele și cu 26 la sută ovinele, în timp ce producția medie de lapte de vacă s-a dublat.

De la 2 100 hectare amenajate pentru irigații în 1950, am ajuns la 14 500 hectare în 1973. De la 32 tractoare cîte existau în 1938 și 4 613 hectare pe tractor, în 1973 dispunem de 1 886 tractoare, revenind 78 hectare pe tractor. În ultimii ani s-au realizat o serie de obiective agrozootehnice, viniviticole și legumicole importante la Tohani, Valea Călugărească, Tătărani, Bărcănești, Gherghița, Stănceștl și Băicoi, care au ridicat substanțial eficiența economică a activității în unitățile respective.

— Ce realizări și-a propus județul Prahova pentru anul viitor?

— În 1975, producția industrială a județului va fi mai mare cu 52 la sută față de cea realizată în 1970. Pînă în prezent, s-a obținut o producție suplimentară de peste 2 miliarde lei. Va fi continuată dezvoltarea platformelor industriale de la Brazi, Valea Călugărească și Teleajen, se vor da în funcțiune noi capacități în toate unitățile constructoare de mașini de la Ploiești, Cîmpina și Breaza, va fi terminată noua uzină de anvelope, va intra în producție țesătoria de mătase și va începe construirea a noi obiective industriale. Și acestea sînt numai o parte din ceea ce ne-am propus să realizăm.

O pasăre roșie deasupra frunților boltite ale Bucegilor.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

Combinatul petrochimic Brazi, valențe noi în metamorfozarea petrolului țării.

HOVA

CONFUNDA CU PETROLUL,

NSEAMNĂ INFINIT MAI MULT

un județ care se confundă cu petrolul, dar care astăzi înseamnă infinit mai mult

Nu cred să mai fie mulți care să nu fi văzut cu ochii lor Prahova, măcar să nu fi auzit de ea.

Prahova în amintirile noastre înseamnă în primul rînd petrol, înseamnă zeci și sute de sonde, mii de petroliști, un cer de țiței rezemat în schele și spinări de dealuri; privirile se-nțeapă în brațele de fier cu care este scos de sub piapuma lui milenară aurul negru al pămîntului.

Prahova înseamnă și va însemna *petrol* întotdeauna.

Pentru că umbra prahoveanului este sonda sub care s-a născut, sonda din spatele casei din Boldești sau din Băicoi. Acolo unde vom vedea o sondă, indiferent unde, aiurea prin țară și de la o vreme prin lume, putem ști fără să mai întrebăm că alături de ea stă și un prahovean a cărui umbră este.

De aici, de la «fîntînile cu păcură» începe marele drum al Prahovei spre industrializare, drum întrerupt de capcanele întinse de străinii doritori de avere. Înainte de război regiunea petroliferă Valea Prahovei producea aproape 99% din țițeiul extras al țării la *Băicoi, Țintea, Boldești, Cîmpina, Urlați* ș.a. Mulți ani județul Prahova a deținut primatul în producția de țiței a țării, însă pe măsura descoperirii de bogate zăcăminte în celelalte județe ale țării (Dîmbovița, Argeș, Olt, Vîlcea, Teleorman, Brăila, Gorj etc.) și-a redus ponderea, păstrîndu-și însă întîietatea la benzine (aproape 59%), la petroluri (peste 70%), la motorină (peste 58%) și la uleiurile minerale (aproape 95%). Paralel cu extracția petrolului s-au născut aici și s-au dezvoltat atingînd, în ultimii ani, cote fără precedent, industria de prelucrare a petrolului (Combinatele petrochimice Brazi și Teleajen), industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor (Uzina «1 Mai», cea mai mare producătoare de instalații de foraj din România și a doua în lume cu acest profil, uzinele din Cîmpina, Plopeni, Sinaia ș.a.) și industria chimică (Ploiești, Brazi, Valea Călugărească, Florești și Cîmpina).

Combinatul petrochimic Brazi și nu numai rafinăria Brazi, cum s-a obișnuit lumea să-i spună, unul dintre cele mai mari din țară, are astăzi o productivitate a muncii ridicată. Este un colos, întins pe 300 ha, în care «operează» mii de prahoveni harnici, atenți, conștiincioși, pe care secretarul comitetului de partid, Mircea Izbășoiu, îi vede înmănunchează într-un colectiv de muncă «mobilizat pentru realizarea sarcinilor de plan, colectiv care a știut să se adapteze destul de repede la o tehnică de nivel mondial, un colectiv care caută permanent să-și ridice nivelul profesional și politic, care nu se mulțumește cu rezultatele obținute și îmbunătățește continuu tehnologiile în prelucrarea țițeiului și în procesele de chimizare pentru o cît mai bună valorificare a tonei de materie primă».

Miliardarilor din Brazi și celor din Teleajen le răspund cu noi succese muncitorii din Sinaia, de la Întreprinderea de mecanică fină, întreprindere care, de la cuiele și șuruburile produse pînă în 1948, a ajuns astăzi să execute aparatură de injecție pentru toate motoarele diesel din țară și ultimele tipuri de pompe care au un înalt grad de tehnicitate, fiind competitive pe piața mondială. «Sporurilor de cîștig acordate muncitorilor din întreprindere, îmi spune secretarul comitetului de partid din întreprindere, Constantin N., care se ridică la peste 870 000 lei lunar, și la peste 10 milioane anual, le răspundem prin eforturile noastre de a depăși angajamentele asumate de la 8 milioane la 12 milioane lei anual în cinstea celor două mari evenimente din acest an. Iată răspunsul nostru prin fapte de muncă la grija partidului și statului nostru față de noi».

Fabrica de hîrtie din Bușteni este una dintre cele mai vechi din țară, însă prin investițiile și munca depuse aici, aspectul ei astăzi este mult schimbat. Rezultatele și angajamentele colectivului de aici, în mare parte realizate, sînt deosebit de semnificative și mă impresionează ca om căruia în meserie nu-i poate lipsi hîrtia nicidecum: «În anii puterii populare pe hîrtia fabricată în Bușteni s-au tipărit peste 30 miliarde de ziare, iar în sacii produși aici în ultimii 25 de ani se poate transporta o cantitate de ciment ce reprezintă de 50 de ori producția țării din 1950. Vom realiza planul cincinal cu 155 de zile mai devreme, ceea ce înseamnă o producție suplimentară de 123,2 milioane lei!».

Sînt numai trei din întreprinderile cu care se mîndrește un județ cu pondere industrială. Sînt numai trei perle din salba industrială care încinge Prahova, salbă în care în viitorul cincinal vor mai sclipi alături Combinatul petrochimic, uzinele noi și marile extinderi aflate acum în diferite faze de lucru. Odată cu dezvoltarea în continuare a industriei prahovene va crește și numărul de persoane ocupate în producție cu peste 20 000 ajungînd în 1980 la aproape 300 000, mult peste media pe țară. Este și firesc să fie așa într-un județ în care s-a trăit statornic încă din cele mai vechi timpuri, în care densitatea populației este cea mai mare din țară și există deci cea mai de preț valoare de pe pămînt — omul.

Să nu se creadă însă că prahoveanul, făcînd industrie, a întors spatele agriculturii. Dacă în 1938 existau în Prahova numai 32 de tractoare, în 1973 acestea sînt în număr de 1886, revenind unul la numai 78 ha. Mecanizarea și rezultatele procesului de modernizare a agriculturii prahovene se reflectă cu temeinicie în noua viață a țăranilor dintre Prahova și Teleajen, dar și în cifrele ce exprimă atît de limpede creșterea nivelului de trai în acest județ. Printre acestea cele mai importante sînt cele ce reflectă viața zilnică a prahoveanului, ce a cumpărat și cumpără ei în 1973 față de 1948: de 2,8 ori mai multă pîine, de 3 ori mai multă carne, de 2,5 ori mai mult ulei, de 10,4 ori mai mult lapte, de 9 ori mai multe tricotaje, de 4 ori mai multe confecții, de 1,3 ori mai multe aparate de radio etc. Odată cu noua bunăstare a prahoveanului au crescut și nevoile sale spirituale, asigurate prin crearea unor baze tehnico-materiale bogate, prin înălțarea de școli, cămine culturale, muzee, cinematografe, teatre și case de cultură.

Desigur nu putem privi județul Prahova în afara neînchipuitei frumuseți a Văii Prahovei — dantelărie de artizan între Bucegi, care atrage an de an mii și mii de turiști pe căile sale. Sînt multe locuri în «dulcea noastră Românie» în fața cărora astăzi cuvintele pălesc sau par neputincioase în a le reda noul lor adevăr. Sînt cîmpiile verzi, sînt dealurile așternute cu brazi, sînt munții aureolați de veșnicia zăpezii. Dar mai sînt și cele făcute de oameni, orașele ridicate din praful șesului ori agățate ferm de subsuorile munților. Mai sînt înălțimile noi ale privirii silite să urce, tot mai sus, acolo unde blocurile sau coșurile termocentralei se sfîrșesc deocamdată. Și mai sînt oamenii, constructorii noilor temelii ale țării, acești minunați făurari ai noii lumi socialiste în faptele cărora se oglindește cu strălucire viitorul neîntinat al țării. Între acești oameni ai țării și celor care trăiesc și muncesc aici, prahovenilor, li se cuvine tot respectul și dragostea noastră.

IULIAN NEACȘU ■

La Întreprinderea de mecanică fină din Sinaia este cîntărit și praful: greutatea lui în interiorul unei pompe de injecție nu trebuie să fie mai mare de 7 miligrame!

Cea mai mare podgorie prahoveană este cea de la Valea Călugărească, nume săpat în aurul și argintul medaliilor primite pentru vinurile sale excepționale.

permanența spiritului revoluționar

— Vă rog să schițați portretul moral al prahoveanului.

— Ca prahovean, ca activist de partid, cunosc foarte bine portretul moral al prahoveanului, a cărui dinamică și strălucită îmbogățire în acești ani se îngemănează organic cu profilul moral nou al tuturor constructorilor socialismului din patria noastră.

El irumpe din glorioasele tradiții de luptă ale înaintașilor noștri, ale comuniștilor, din flacăra veșnic vie a Doftanei — aflată aici, în inima județului și a fiecărui prahovean. Anii revoluției și construcției socialiste — minunata școală a muncii productive — aflată la loc de cea mai mare cinste și prețuire, intensa activitate ideologică, politico-educativă desfășurată de partid, de stat, de toți factorii educaționali au adăugat profilului moral al prahoveanului noi și superioare trăsături.

Se zice că prahovenii au țiței în sînge, adică acel dinamism de neliniște creatoare, de neastîmpăr, de scormonire și neîncetate căutări ale noului, ale valorilor autentice, adică ceea ce înseamnă permanența spiritului revoluționar. Hărnicia, cutezanța, inventivitatea, spiritul de dreptate și adevăr, dragostea de oameni, de patrie și, într-o sinteză cuprinzătoare, devotamentul, dragostea și recunoștința fără margini față de partid, de politica sa înțeleaptă, de conducătorul cel mai iubit al întregului popor — tovarășul Nicolae Ceaușescu — a cărui viață și activitate reprezintă pentru noi toți modelul cel mai strălucit de autentic luptător pentru înflorirea patriei, pentru fericirea poporului — iată ce caracterizează portretul moral al prahoveanului la cotele înalte ce le cunoaște patria acum, în preajma Congresului al XI-lea.

Coreea, frămîntările din peninsula Indochineză de sub ocupația franceză, războiul din Vietnam, primul zbor în Cosmos, războiul din Orientul Apropiat, primul transplant de inimă, primii pași pe Lună, luptele de eliberare ale popoarelor din Asia și Africa, *războiul civil din Cipru* ... Vieți de oameni. Biografii separate. Dar aceleași exerienţe tragice, aceleași bucurii și victorii în numele umanității. Aici, la București, s-a aflat concentrată pentru cîteva zile întreaga experiență de viață a planetei.

EXISTĂ OARE LIMITE ALE CREȘTERII?

Ce au discutat aceste nobile inteligențe ale planetei? Tot ceea ce, de fapt, ne privește direct și personal. Tot ceea ce se numește existență. De la răspunderile care revin umanității în contextul creșterii populației cu 75 000 000-80 000 000 locuitori pe an, pînă la a exprima îngrijorarea față de degradarea solului și diminuarea fertilității sale; de la fertilitatea — umană de această dată — pînă la probleme de protecție a mediului înconjurător, de echilibru ecologic; de la statutul familiei moderne pînă la nevoia de afirmare a libertăților individuale, în contextul creșterii uneori aberante, paroxistice a aglomerărilor urbane; de la teama în fața unei catastrofe nucleare la probleme privind difuzarea informației. ...Altădată aceste probleme se tranșau direct pe cîmpul de luptă. Victimele atîtor războaie acuză tragica noastră umanitate, ca din imense mausolee. După unele opinii, Malthus, cu teoria sa monstruoasă privind creșterea populației și diminuarea resurselor de existență, reintră în actualitate. Unii plasează într-un viitor destul de apropiat o lume a foametei, a mizeriei, a sfîșierilor, a războaielor pentru supraviețuire. După acești sumbri, vizionari, ora 25 — oră cunoscută în limbajul poetic ca oră a supraviețuitorilor — va surprinde Pămîntul fumegînd. S-au invocat din nou statistici: după unele calcule, în jurul anului 1980 cererea de produse alimentare, de pildă, va spori cu 48% față de 1970, în timp ce producția mondială agricolă va înregistra o creștere de numai 39%, fapt care ar arunca dintr-o dată în ghearele foamei 40 de țări numărînd aproximativ 1,4 miliarde locuitori — exact a treia parte din populația globului prevăzută pentru anul 1980. S-au tras semnale de alarmă asupra volatilizării bogățiilor subterane, premeditîndu-se termene exacte de epuizare a unor materii prime: de exemplu — 17 ani pentru plumb, 20 de ani pentru zinc etc. (cifre deja cunoscute din ampiul studiu privind «Limitele creșterii» al soților Meedows). Se estimează că producția și consumul de combustibil vor crește de patru ori în raport cu cele de astăzi; deci în anul 2000 omenirea va avea nevoie de 25-26 miliarde tone de combustibil convențional care urmează să fie convertit în energie. De unde? Desigur, previziunile sumbre nu se opresc doar la aceste constatări.

Să vedem însă în ce măsură situația este într-adevăr alarmantă. Replicile au venit prompt. «Nu vom muri de foame, oameni buni!» Agricultura se va dezvolta în anii viitori atît extensiv, prin cucerirea de noi zone fertile, cît și intensiv, prin sporirea producției la hectar. Savanții proclamă mărirea recoltelor actuale de cinci-șase ori la hectar. Daca actualmente terenurile arabile reprezintă deci 9-10 la sută din totalul scoarței terestre, adică 33 milioane de kilometri pătrați din totalul de 149 milioane kilometri pătrați cît are globul pămîntesc, se prevede sporirea lor într-un timp util cu încă 8,5 milioane kilometri pătrați. Numai această soluție ar permite creșterea surselor de produse alimentare cu aproximativ 45 la sută! Deci, alarma poate fi falsă. Pe de altă parte, s-a arătat că în ce privește resursele de materii prime, de energie, situația nu este gravă. Ea trebuie să devină doar responsabilă. Rezervele recuperabile de cărbuni reprezintă S 600 de miliarde de tone, ceea ce înseamnă că omenirea are asigurat consumul de huilă și de lignit pe o perioadă de încă 1 800 de ani. Și acesta este numai unul din exemplele care sfidează înclinația spre viziuni morbide. De fapt, o demonstrație convingătoare a relativității previziunilor în general o reprezintă chiar cifrele estimative ale anului 1947 privind limitele creșterii exploatărilor de minereuri: se prevedea atunci că zăcămintele de plumb vor mai ajunge doar pentru 23 de ani, iar cele de zinc pentru încă 36 de ani etc. Vedeți dar că toate aceste pronosticuri trebuie interpretate cu luciditate și chiar cu un anume simț al umorului. Rămîne un singur semn mare de întrebare, sau mai bine-zis de

Dramatică expresie a disperării pe chipurile acestor mame din Anzii Cordilieri (Bolivia) — unde subalimentația a devenit un flagel.

exclamare: trăim cu 15 000 tone de trinitrotoluen pe cap de locuitor! Fără comentarii.

De fapt, de fiecare dată cînd ajung la aceste idei, îmi place să recitesc un pasaj din Faulkner: «Refuz să accept sfîrșitul omului... Cred că omul nu va îndura numai, el va învinge. El este nemuritor nu fiindcă doar el dintre toate făpturile are un glas care nu se poate stinge, ci fiindcă are suflet, un spirit capabil de compasiune, și de sacrificiu, și de rezistență».

DE VEGHE ÎN CAMERELE DE GARDĂ ALE CONȘTIINȚEI

Deci, cîte probleme nu are un om? Privind alimentația, privind îmbrăcămintea, copiii, familia, educația, informația, petrecerea timpului liber, dragostea, pacea, războiul, moartea? Pentru că omul moare altfel decît o panteră sau o libelulă!

După statistici recente, într-adevăr, în lume se nasc 190 000 de oameni pe zi. Cîți mor? Evident mai puțini. În unele zone ale lumii sînt totuși milioane de oameni care mor de foame. Se știe deja că două treimi din populația pămîntului este subalimentată. Ce-i de făcut? Comunitatea internațională se află în stare de veghe. Iar stare de veghe înseamnă — după toate regulile logicii — **stare de judecată și decizie competentă.** Cum pot fi înlăturate pericolele care amenință omul? Doar prin cuvinte? În nici un caz. Dincolo de cuvinte trebuie premeditată acțiunea concertată a tuturor oamenilor lucizi de pe această planetă. Fără utopii. Utopiile duc uneori la dezastre. Simplu, concret, cotidian, prin eforturi înlănțuite! În timpul desfășurării conferinței ziarele au anunțat nenumărate calamități abătute asupra unor zone geografice îndepărtate, e adevărat, de București, dar foarte aproape de sensibilitatea celor prezenți la conferință. Inundații în India, în Pakistan, în Bangladesh, în Birmania, în Filipine, în regiunea sahelianâ a Africii (care trăise șase ani de secetă consecutivă) etc. Zone spre care s-au îndreptat imediat ajutoare ale comunității mondiale. Dar comunitatea mondială nu e numai spitalul de urgență al umanității. Ea acționează profilactic. Acesta e și sensul Conferinței mondiale a populației de la București. Ce anume e necesar să se întreprindă pentru salvgardarea civilizației din fața tuturor pericolelor care o amenință? Bineînțeles: o cooperare echilibrată, avantajoasă de ambele părți, armonioasă nu numai în planul ideilor, ci și în cel material, o colaborare strînsă între țări și popoare, în diverse domenii ale activității umane, în știință și în tehnologie, în economie și în cultură, instaurarea unei noi ordini economice, reducerea decalajului dintre țările dezvoltate și subdezvoltate, stoparea cursei înarmărilor, trecerea la dezarmare și la o pace efectivă, la o pace pe termen lung, nu ca o pauză între un război și altul. Toate acestea într-o lume în care, sîntem conștienți, mai există pete albe, zone necunoscute și neexplorate, în care mai trăiesc grupuri umane izolate unde nu a pătruns civilizația; toate acestea într-o lume a explorărilor cosmice! Trăim încă suspendați între comuna primitivă și călătoriile pe Lună! Mai sînt atîtea de făcut... Rămîne veșnic ceva de făcut!... Imaginați-vă ce s-ar putea face, de pildă, cu acel procent de 50% care demonstrează cu cît sînt mai mari cheltuielile lumii în vederea înarmării față de cele alocate sănătății! Probabil o lume nouă. O lume fără războaie.

Există o foame a creierului. O nevoie fantastică de informare înregistrată mai ales în țările în curs de dezvoltare și în țările subdezvoltate. E și firesc. După ani de întuneric aproape geologic oamenii simt nevoia «galaxiei Gutenberg». Într-o lume — iertați-mă că repet această formulă — în care apare la fiecare minut o carte nouă din teascurile tipografiilor, în care există 2 miliarde și aproape 900 000 000 de oameni care cunosc bine sau cunosc vag alfabetul, dar și un miliard de analfabeți absoluți! Se mai spune, de asemenea, că astăzi tinerii între 18 și 25 de ani sînt cei mai bine informați din întreaga istorie a umanității. Și, fără îndoială, acest lucru este adevărat. Cu toate acestea, numai pe continentul african, din 6 milioane de copii de vîrstă școlară, abia 4 milioane au posibilitatea de a răsfoi o carte. Ce facem? Comunitatea mondială acționează de ani de zile cu perseverență și adeseori în condiții foarte grele pentru a proiecta fascicule de lumină în universul acestor «nevăzători» cu ochii larg deschiși și cu irișii intacți.

Nu întîmplător savanții susțin că «omul este totuși o ființă necunoscută». Din moment ce ei folosește doar zece la sută din posibilitățile miliardelor de celule electrochimice din compoziția materiei cenușii. Vă dați seama ce resurse incalculabile zac în acest creier uman? Nu ne rămîne decît să le folosim așa cum trebuie. Am fost amoebe, protozoare, pești, păsări, maimuțe antropoide, sîntem, în sfîrșit, oameni, ce vom fi — întreabă copiii la ora de biologie. Va trebui să le răspundem într-un singur fel: OMENIRE.

Imagine expresivă a grijii față de noii veniți pe lume în Franța.

FOAMEA ȘI AURUL

În acest context, România — țară în care omul este măsura tuturor lucrurilor — a inițiat proiectul de rezoluție «Pentru o lume mai dreaptă», sinteză a imperativelor arzătoare ale contemporaneității. Nu «explozia demografică» pe care sînt tentați unii să o absolutizeze, ci «explozia inegalităților» este realitatea fundamentală de care trebuie să se țină seamă cînd se discută problemele populației și mai ales cînd se iau decizii. Foametea, sărăcia și mizeria ca și bogăția, luxul exorbitant și risipa au existat, e adevărat, dintotdeauna, dar abia în secolul nostru popoarele condamnate la o condiție de inferioritate biologică și-au dat seama de acest lucru și au început să-și formuleze revendicările. Josué de Castro spunea în acest sens: «Trăim un moment hotărîtor. Plinea și aurul, pacea și războiul stau în cumpănă. Eu nu ezit deloc să iau poziție și să strig oamenilor: ori salvăm lumea, dînd pîine celor înfometați, ori greutatea aurului nostru ne va strivi — acel aur pe care l-am îngrămădit cu prețul foamei și mizeriei a două treimi din semenii noștri».

«SLAVĂ ȚIE, STEA CURATĂ»

Cosmonauții, la ultimul lor congres, denumit «Congresul îngerilor», au declarat, în consens unanim, că pămîntul se vede albastru din spațiul cosmic. Ca ochii albaștri ai oamenilor. Pînă aici totul bine și frumos. Dar nu trebuie uitat — s-a afirmat la Conferința mondială a populației de la București — că noi, oamenii, se pare, *nu vom ajunge prea curînd* să trăim pe alte planete. Potențialul nostru biologic ne împiedică, cel puțin deocamdată, să riscăm o aventură în direcția lor. Prin urmare, trebuie să ne aplecăm mai atenți asupra propriei noastre planete. Să creăm o asemenea lume în care să respirăm *liniștiți*, să *trăim demni*, să creăm opere durabile, să dăm naștere copiilor pe care îi așteaptă lumea viitoare și care vor urma să se bucure de roadele muncii noastre, de roadele muncii lor, în condiții de deplină responsabilitate și luciditate, nu de alienare și de angoasă. Să le lăsăm deci o lume mai bună!

În acest sens cuvîntarea președintelui României, ținută la deschiderea lucrărilor conferinței, a constituit un model de gîndire, de analiză profundă a realităților societății contemporane: «Ne exprimăm convingerea că această conferință va exercita o profundă influență asupra vieții internaționale, va constitui un îmbold puternic pentru unirea eforturilor națiunilor în vederea înfăptuirii unei politici noi de pace și colaborare internațională, a unei lumi mai drepte și mai bune, în care popoarele să conlucreze rodnic pentru bunăstarea și fericirea fiecăruia, pentru progresul și civilizația omenirii în ansamblu».

*

Acestea au fost doar cîteva din gîndurile prilejuite de desfășurarea Conferinței mondiale a populației. Ele au fost infinit mai multe; ele au ridicat de fapt **omul la infinit.** Am plecat cu toții de la conferință cu agenda de lucru încărcată. Să sperăm că toate chemările de cooperare, de egalitate, de pace, pentru instaurarea unei noi etici internaționale nu vor rămîne numai în arhivele istoriei.

Ar fi păcat să ne facem că nu le auzim.

ADRIAN DOHOTARU ■

EXPORTĂM UN PRODUS NUMIT

IN • TE • LI • GEN • ȚĂ

Moto: **Există în lume, în anul 1968, un fond de 14 milioane de invenții. Pentru anul 1975 se estimează 18,5 milioane.**

La «Uzinexportimport», directorul general, tovarășul inginer **Alexandru Greceanu,** ne oferă primele date în legătură cu tema noastră: valorificarea în străinătate a invențiilor românești.

— Da, ne ocupăm printre altele cu valorificarea de invenții, mai ales încorporate în produse, tehnologii, instalații. Dar noi nu sîntem unica întreprindere cu acest specific și nici aceea care deține ponderea maximă.

— Vorbiți-ne de semnificația acestei încorporări. Este vorba, desigur, de avantaje materiale...

— Nu este vorba numai de avantaje materiale, deși acestea contează, nimic de zis. Explicația poate începe de acolo că un inventator, prin activitatea sa, nu rezolvă o problemă ivită la întîmplare, ci una a colectivului, la locul său de muncă. Odată reușită, invenția, care se integrează în ceva anume, sprijină un nou ritm de dezvoltare, se creează un surplus și abia atunci ne putem gîndi și la alții.

«Uzinexportimport» este o întreprindere destul de nouă; la început a existat una singură de acest gen în toată țara, dar ca urmare a extinderii relațiilor comerciale externe, a sporirii eficacității și numărului de produse numite generic «inteligență», unitatea aceea s-a divizat pe domenii de activitate. La aproape trei ani de existență, «Uzinexportimport» deține un fond de 138 invenții cu posibilități reale de valorificare în străinătate. Iată cîteva deja contractate: cu o firmă din Canada — «Instalație pentru regenerarea uleiurilor» (prin aceasta se readuc în circuit uleiurile minerale folosite — autor, inginer A. Stoica) și un biostimulator chimic, cu o firmă italiană (invenție folosită la îngrășarea animalelor).

■

— În materie de vînzări în străinătate — și nu mă refer doar la invenții — noi, românii, sîntem bine cotați în lume — ne declară tovarășul **V. Daraban,** inginer principal la biroul de licențe al întreprinderii «Petrom». România are stabilitate economică.

sîntem parteneri serioși pentru firmele străine.

— Dacă vă referiți doar la invenții, cum stăm cu această marcă de parteneri serioși?

— Nu exportăm inteligență inventivă de mulți ani, dar am reușit să ne impunem: creația românească tehnică este bine apreciată. Am reușit să concurăm firme cu tradiție. Pentru Săvinești, de pildă, noi am cumpărat cîndva din străinătate o instalație de produs fibre PNA. Ei bine, după cîțiva ani de folosință a instalației, inginera Maria Ionescu i-a îmbunătățit acesteia caracteristicile de funcționare, inventînd un nou proces tehnologic. Noua instalație, datorită caracteristicilor sale tehnice superioare, a fost valorificată în străinătate în cadrul unor contracte de export-instalații. Vedeți, cu astfel de prezențe ne impunem. Și nu este singurul exemplu. Noi am reușit să cîștigăm piețe de desfacere în țările din Orientul Apropiat, acolo unde lucrează de ani de zile firme cu renume. Am montat instalații sau chiar fabrici întregi și toate au inclus licențe ale unor invenții românești. Este acesta unul dintre cele mai avantajoase moduri de a valorifica inteligența tehnică.

●

Revista «Phosphorus et Potassium» nr. 66, iulie-august 1973, scrie că în timp ce pe piața mondială «Proiectarea unităților cu capacitate deplină de îngrășăminte complexe și pe bază de acid fosforic a fost încredințată unor întreprinderi vest-europene renumite», IPRAN-ul (n.a.—este vorba de actualul IPROCHIM) a cîștigat o reputație mondială construind deja instalații care produc acid sulfuric din pirite, superfosfați și sodă calcinată și a reușit să vîndă în străinătate «know-how»-uri românești.

Unul dintre directorii IPROCHIM-ului, inginerul **Nicolae Popovici**, mi-a arătat o fotografie.

— Este vorba de o fabrică de produse sodice pe care țara noastră a construit-o în Iran. Proiectată de institutul nostru, ea cuprinde și cîteva licențe ale unor invenții românești. Una din ele se referă la un «arzător pentru arderea calcarului în cuptoare cilindrice verticale», realizat chiar la institutul nostru de către un colectiv de ingineri; noi includem în mod obișnuit la proiectare și licențele unor invenții. Și gîndiți-vă că alături de creația acestor inventatori cu o identitate precisă, pleacă în lume și este reprodus efortul inventatorilor anonimi, al sutelor și miilor de muncitori și tehnicieni care, dintr-o pornire firească, au adus în ani și ani de zile îmbunătățiri importante instalațiilor conduse de ei, instalații ce ne servesc nouă ca prototip în proiectare.

■

— Există o expresie tot mai binecunoscută: exportul de inteligență. În ce măsură acesta își află un corespondent real în sectorul invențiilor românești? (Cu această întrebare a debutat interviul pe care ni l-a acordat tovarășul inginer **Lucian Marinete**, director al Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci)

— Economia noastră, în fața inerentelor cerințe ale dezvoltării, a stimulat sectorul inteligenței de care vorbim și astfel a contribuit la crearea unei tehnici originale românești. Această tehnică, ajungînd la un anumit nivel de dezvoltare și competitivitate, s-a impus și peste granițe: exportul de produse, instalații și tehnologii a inclus, firesc, un efort de inteligență creatoare și astfel a fost posibil ca prin contractele încheiate cu țări străine să se valorifice și numeroase invenții.

Trebuie să spun deci că, într-adevăr, exportul de inteligență are un corespondent real în sectorul invențiilor și nu numai în ceea ce privește materializarea acestora în produse exportate, ci și prin faptul că numeroase invenții românești au fost valorificate ca atare în străinătate.

Aș dori să completez cele spuse pînă acum aducînd și cîteva exemple de invenții valorificate în străinătate sub diverse forme: invenția — «Procedeu și arzător pentru arderea calcarului în cuptoare cu diametre mari, alimentate cu gaze naturale», invenția «Plafon fonoabsorbant» și invenția «Procedeu continuu pentru îmbunătățirea polimerilor acrilici filabili cu proprietăți îmbunătățite» sînt doar cîteva, binecunoscute astăzi peste hotare.

— Fiindcă spuneți «binecunoscute», aș dori să ne precizați în continuare la ce se referă și prin ce se remarcă aprecierile străinilor — firme, persoane ș.a. — despre invențiile românești.

— Valoarea creației tehnice românești materializate în invenții s-a apreciat mai întîi la numeroase reuniuni internaționale. Între anii 1968 și 1974 au fost prezentate la 23 de saloane și tîrguri internaționale 145 de invenții românești. 97 dintre acestea au beneficiat de o apreciere maximă, primind medalii de aur; alte 40 de invenții au fost medaliate cu vermeil, argint, bronz. Și tot ca o confirmare trebuie, de asemenea, reținut și faptul că pînă în prezent nici una dintre cele 1 100 invenții românești, brevetate în străinătate, nu a fost contestată!

— O.S.I.M.-ul este solicitat direct de firme din străinătate în problema valorificării invențiilor?

— Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci este instituția care are în primul rînd ca sarcină examinarea, din punct de vedere al noutății și progresului tehnic pe plan mondial, a cererilor de brevetare, și, firește, brevetarea pentru asigurarea protecției invențiilor. În același timp, în scopul sprijinirii acțiunii de valorificare în străinătate a invențiilor românești, O.S.I.M.-ul, prin specialiștii noștri, oferă o directă asistență întreprinderilor de stat pentru comerțul exterior privind selecționarea invențiilor și elaborarea de documentații necesare. Nu demult noi am încheiat un contract cu Agenția Națională de Valorificare a Cercetării — Franța (ANVAR), urmînd ca prin aceasta, împreună cu întreprinderile de stat pentru comerț exterior, să se procedeze la o mai bună valorificare a invențiilor românești în Franța.

●

Deci avem numeroși inventatori. Dar un inventator, unul singur, cum arată oare?

Doctorul inginer **Dinu Ștefan Moraru**, șef de laborator la INCERC, autorul unei descoperiri care se referă la electrodrenarea clădirilor (este vorba de clădiri de maximă valoare: muzee, clădiri istorice, instituții celebre etc.), are nu mai puțin de 21 de invenții brevetate; multe din ele au primit medalii și diplome la diferite saloane internaționale. Să notăm de asemenea că datorită afirmării pe plan internațional inginerul Moraru a fost ales membru în Comisia UNESCO pentru salvarea Veneției. Deci, un inventator deja celebru. Panoplia de diplome și medalii îi stă poate mai puțin la suflet decît cuvintele de caldă apreciere pe care i le-a adresat savantul Henri Coandă, cu prilejul unei expoziții, cînd i-a denumit descoperirea privind electrodrenarea — «Efectul Moraru».

Invenția de care am amintit la început a fost achiziționată de o firmă engleză, specializată în combaterea umidității clădirilor.

— Ce se întîmplă astăzi cu invenția dumneavoastră, tovarășe Moraru?

— Se aplică. Unde, n-aș putea spune cu certitudine. Sigur știu că începînd de la 1 ianuarie 1972, cînd contractul a intrat în vigoare, invenția aduce avantaje economice statului. Inventatorul este un producător industrial.

— Și de ce ați fost interesat tocmai de problemele drenării?

— Inventatorii, cercetătorii, oamenii de știință în general s-au ocupat și se ocupă mult, în întreaga lume, de mecanica fenomenelor rapide. Mecanica fenomenelor lente a fost mai neglijată. M-a ispitit un drum nou. Totodată, aceste preocupări științifice ale mele sînt firești și datorită profesiei pe care o am. Invenția de care vorbim nu se referă doar la electrodrenarea construcțiilor vechi; are aplicabilitate în multe alte domenii. Noi construim mult și vrem ca munca noastră să reziste în timp. Astfel am început să studiez problema și de la celălalt capăt al ei, adică mă ocup și de găsirea unor materiale de construcție care să elimine posibilitatea infiltrărilor. V-am mărturisit un mic secret, se pare. Nu am încă rezultate satisfăcătoare în acest sens, dar sper. Nu știu dacă voi descoperi un alt «Efect Moraru» dar am încredere în forțele mele. Omul este, prin natura existenței sale, un permanent cercetător. De ce nu și un inventator?

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Asemenea instalații sînt montate de români și în străinătate; ele includ adesea licențe ale unor invenții românești

Iată și o invenție oarecare... medaliată.

Dar nu este singura: în ultimii cinci ani în străinătate au fost medaliate 137.

adio dumitrache,adio dumitru...

CRONICA DE FOTBAL

Meciurile de la București de duminică ne-au lămurit în multe privințe: întîi, această biată echipă *Universitatea Craiova* este de fapt obosită, surmenată pînă peste poate și chiar neantrenată. Că nu are un lot pentru marile competiții europene știam de mult, așa că apariția pe gazonul de la 23 August nu a fost decît o tristă confirmare. Am putut vedea într-un meci încîlcit pînă la satietate niște băieți amatori ce se căzneau să ajungă la mingile înalte, de parcă ar fi fost niște zugravi fără scară; cît despre stopurile lui Niță se pot scrie poeme la fel de lungi, iar parodia de portar ce se numește Oprea merită și ei o liturghie. Micuțul Balaci, ce atît se dedă plăcerilor vinului, a dispărut cu totul din vederile noastre pentru că e cu adevărat un biet anonim. La ce folos atunci dăruirea lui Deselnicu, și el gîfîind odată de ni s-a făcut părul măciucă, și talentul cam teatral al lui Boc care joacă în stil de magistrat? Despre Obiemenco s-a scris cît despre lupta de la Posada: cum că ar merita un loc în *națională* etc., etc. Poate, vreodată, ei ar fi putut să joace în *națională*, dar duminică (pentru a cîta oară?) la București ei nu a arătat absolut nimic. Nu s-au văzut nici măcar faimoasele extreme ale Craiovei: Țarălungă și, mai ales, Marcu, trimis urgent afară din teren de antrenor... Cît despre *Sportul studențesc*, ea, această echipă, joacă absolut ceva trăsnitor: *toți la minge!* Faptul că s-au înscris două goluri în această partidă este cu totul întîmplător și, vorba unora, nu are nici o legătură cu realitatea.

Derbyul care a urmat, așteptat cu înfrigurare de noi toți, a decepționat. Nu că nu ar fi fost o partidă mai bună decît *deschiderea*, ci pentru că ambele echipe jucau după o partidă de încercare în R.F.G., al cărei scop nu l-am priceput (în afara unei călătorii de agrement poate, dar despre asta vom vorbi curînd-curînd), și dăduseră cîțiva jucători *tricolorilor*. Astfel s-a făcut că *Steaua* a apărut fără Iordache, prilejuind lui Moraru, portarul *naționalei* de juniori, un debut promițător, și fără Iordănescu, iar cu o întindere sau așa ceva, ceea ce dovedește, dacă mai era nevoie, că jucătorii noștri buni sînt ori foarte fragili, ori neantrenați, pentru că orice medic știe că întinderile se produc din cauza lipsei de pregătire a mușchilor la eforturile mari, dar asta este altă poveste...

A învins pe merit *Dinamo*, care se dovedește singura noastră formație în stare să dea o replică cît de cît unui adversar de peste hotare. De ce? Pentru că are un Dinu (duminică foarte obosit și șters), are un Zamfir (da, am zis un Zamfir jucător care știe ce vrea și nu se ascunde după jucători, ca să nu primească mingea, ca Dumitrache) și mai ales un Lucescu de zile mari, care și în acest meci a făcut aproape totul, cu largul concurs al lui Sătmăreanu, de mult ieșit la pensie, dar trăind din renume ca șoarecele în cașcaval. În sfîrșit, mai există o apărare care devine din ce în ce mai sigură și, mai ales, a apărut Custov despre care vom mai auzi multe lucruri. Dacă ținem seama că pe tușă se aflau la aceeași oră Sandu Gabriel și cu Moldovan, doi jucători și ei excelenți, avem imaginea unui *unsprezece* redutabil!

Dincolo, la militari, am putut să vedem o concepție de joc ce se conturează tot mai bine, ceea ce trădează gîndirea unui antrenor modern. Din păcate, și trebuie s-o spun cu toată brutalitatea, *unsprezecele* roș-albastru are un jucător în plus: Dumitru! Fără el această echipă ar fi cîștigat, poate, duminică. Vedeta tenismană din Ghencea se află la ora pensionării. E un adevăr dureros, dar i-aș sfătui pe cei ce au grijă de soarta clubului militar să-i dea urgent dezlegarea pentru *Dinamo Slatina* sau, de ce nu, pentru *Chimia Rîmnicu Vîlcea* și să nu aștepte, ca *Dinamo*, doi ani pe Dumitrache, care la fel a început și iată unde a ajuns! Un Custov sau un Zamfir o să găsească Teașcă pe undeva. Mă uitam la travaliul lui Dimitriu IV, lipsit de clasa lui Dumitru, dar binevoitor, muncind pentru echipă și îmi spuneam că flegma cu care căpitanul echipei steliste privea la cei din jur este sfidare. Așadar adio Dumitrache, adio Dumitru!

EUGEN BARBU ■

DE LA UNA LA ALTA

fiole

● Parada sportivă de 23 August a însemnat o superbă revărsare de măiestrie și culoare, de entuziasm și prospețime. Cei care, în pas ritmat, au trecut prin fața tribunei oficiale și cei care, anonimi, au pregătit filmul defilării merită toate felicitările noastre. Ne facem datoria. ● Boc către noi, în urmă cu cîteva săptămîni: «Vrînd-nevrînd ne vom simți antrenați în lupta pentru titlu». Noi către Boc: «Nevrînd o să fie mai greu». ● Sînt indicii că Federația de fotbal va fi obligată să împrumute cîteva fiole de la controlul circulației. Este sigur că arbitrul meciului de divizia C, TMB – Unirea Tricolor, Bizinichi, ar fi avut mare nevoie să sufle într-o asemenea fiolă. Mirosea a rachiu cale de o poștă. Sau a tescovină. ● În campionatul de rugbi: Steaua, Dinamo și Grivița roșie înfrînte în etapa secundă! ● O umbră se plimbă duminică de duminică pe terenurile noastre de fotbal, îmbrăcată într-un tricou al echipei Steaua. Numele acestei umbre este Dumitru. Ce-i cu tine, umbră tristă?! ● S-au încheiat, la Pitești, într-o atmosferă sărbătorească, întrecerile celei de-a treia ediții a campionatelor internaționale de judo. Printre învingători aflăm cu plăcere numele a doi români: Ștefan Pop și Toma Mihalache. ● Asemenea unui fiu risipitor, Adamache s-a reintors în poartă și face minuni de vitejie. Ne bucurăm în numele lui și în numele speranței că într-o bună zi vom înțelege cu toții că, în fotbal, cariera unui sportiv nu se poate desfășura sub tirania datei nașterii din buletin. La noi, pensionarea unor fotbaliști continuă să se facă prematur și ilogic, ca să nu zicem că o asemenea operație este ajutată cu un umăr zdravăn și de regulamentele federației. Junior obligatoriu, maximum șase jucători peste 26 de ani și așa mai departe... ● Cu chiu cu vai, ne-am menținut locul șase la europenele de polo. Cu alte vorbe, am bătut pasul pe loc, căci arbitrii, conform obiceiului, ne-au năpăstuit ca pe hoții de cai. Au ei ce au cu noi, blestemații! ● Se anunță că Mariana Suman a devenit deținătoarea unui record mondial neoficial pe 500 m, îmbunătățind cu cinci zecimi de secundă performanța franțuzoaicei Besson. Trecînd peste faptul că nu prea înțelegem exact cum devine cazul cu un record mondial neoficial, care ori este, ori nu este, să-i urăm Marianei Suman și coechipierilor din reprezentativa de atletism a României mult succes la reuniunea europeană programată, cu începere de mîine, pe «Stadio del Centomila» din Roma. Să le urăm succes și să le ținem pumnii strînși! ● Într-o duminică tristă pentru clubul lor, hocheiștii de la Steaua au mai îndulcit atmosfera, cîștigînd «Cupa Eliberării». Oricum, tot un banchet cu covrigi rămîne. ● Marcu sabotează în continuare jocul echipei campioane. Motivul invocat: indisponibilitate, dureri etc. Motivul real: lipsă de seriozitate în pregătire și exces de tristețe după eșecul soției la examenul de admitere în facultate. ● La ora la care mondialele de la Havana sînt în plină desfășurare, o bucurie mai mică ne sosește de la Eger, unde patru români, Faredin, Tone, Ploieșteanu și Lehăduș, au izbutit victorii finale într-un turneu de prestigiu. Și cum ziua bună... ● Un gînd pios pentru Petrolul Ploiești, echipă care a fost ce-a fost și este ce este. Pierzînd un președinte competent, Petrolul a cîștigat — băgăm mîna în foc — un antrenor competent, dar nu și-a găsit echilibrul. Fotbalul se joacă pe goluri, nu pe sedințe.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

POȘTA SPORTURILOR

atvidaberg trasă-n piept!

● **Zaharia Dumitru, str. Progresului nr. 9, bl. M2, sc. B, ap. 25, Constanța.** «Sărind peste faptul (unic parcă la noi) că două echipe care au retrogradat în B au fost repartizate în aceeași serie (ce se întîmplă dacă retrograda și Politehnica-Iași?), vreau să ajung la seria a II-a a diviziei B, unde a ajuns (vai) Rapidul. În această serie a fost adusă o echipă din seria I, Metalul-Mija, și, respectiv, o altă echipă a fost trimisă în seria a III-a. El bine, aici vreau să ajung! În seria a III-a au plecat Șoimii-Sibiu, în timp ce Gaz Metan-Mediaș a rămas în seria a II-a. După cîte știu, repartizarea pe serii se face după criteriul geografic. Dar luați dumneavoastră harta României și veți vedea clar unde este Sibiul și unde e Mediașul, și care echipă ar fi mai îndreptățită să participe în seria a III-a. Pentru mine nu există decît o explicație și anume: Șoimii-Sibiu, echipă bună, cu pretenții la promovare, a fost îndepărtată pentru ca nu care cumva să pună bețe în roate Rapidului în drumul spre divizia A. Dacă dumneavoastră găsiți o altă explicație, sau eventual F.R.F. are vreo altă justificare, aș fi foarte bucuros să le aflu». Personal nici n-am căutat vreo explicație... metafizicii situației le care vă referiți. Pentru că nu cred în obligația ca echipele retrogradate anul trecut din A — sau cele din B care s-au situat în fruntea luptei pentru promovarea în prima divizie — să se afle și în noul campionat în primele locuri ale clasamentului. Pentru mine — și sper, nu numai pentru mine — într-un nou campionat se pornește cu șanse egale pentru toți competitorii. Că o serie este mai «grea», că alta este mai «ușoară», este adevărat, dar în cadrul fiecărei serii condițiile sînt absolut egale pentru toți componenții seriei respective. Cît privește «neșansa» de a face parte dintr-o serie «grea», ea poate să sperie numai echipele slabe. Or, dacă sînt atît de slabe încît nu pot face față celei mai grele serii din B, cum ne-am putea imagina că ele vor corespunde luptei în divizia supremă? ● **Ion Necșulescu, str. Gării nr. 285, Mineciu Prahova.** Colecția revistei de specialitate la care vă referiți o veți găsi desigur la biblioteca din localitate. ● **Mihai Botez, str. Vasile Lupu nr. 321, Iași.** «N-am fost niciodată un susținător al Universității Craiova. Acum însă, dat fiind faptul că ne reprezintă în Cupa Campionilor, echipa olteană a început să mă intereseze, fapt care, cred, s-a întîmplat cu toți adevărații iubitori ai fotbalului din țara noastră. Tocmai de aceea vă întreb: cum vă explicați comportarea lamentabilă a studenților craioveni în campionatul intern, tocmai în preajma primei întîlniri din cadrul Cupei Campionilor?» Nu i-am văzut pe fotbaliștii de care vorbiți în noul campionat, așa că nu pot ști dacă au avut ei o comportare lamentabilă sau adversarii una excelentă. Citind însă clasamentul, îmi dau seama că îngrijorarea dumneavoastră este cît se poate de întemeiată, că situația campionilor este cu adevărat jalnică. Căutînd o explicație acestei stări de fapt, după matură chibzuință, am ajuns la următoarea: **e vorba de tactică și strategie.** Universitatea Craiova urmărește pur și simplu să inducă în eroare pe Atvidaberg, adică să-i facă pe suedezi să creadă că vor avea de-a face cu un adversar de trei lulele — și cînd colo... Altceva nu-mi trece prin minte. Dar dacă totuși nu vă place explicația mea, opriți-vă la aceea a pregătirii superficiale, a mahmurelii de după beția succesului, a lipsei de răspundere față de poziția fruntașă cucerită, a lipsei de respect față de propriul public în special și de mișcarea noastră fotbalistică în general — și nu veți fi departe de adevăr. Ba, zic eu, vă veți afla chiar la punctul fix al adevărului, ca parașutiștii în zi bună. ● Apropo de alte sporturi. Artistul plastic GABRIEL BRATU din Craiova ne face plăcerea de a ne trimite cîteva caricaturi cu temă sportivă (șarje adresate unor situații din box, baschet, tenis), scriindu-ne: «De vreme ce ați proclamat «Poșta sporturilor» ca rubrică ilustrată, poate că nu l-ar strica din cînd în cînd și cîte un desen umoristic». Bineînțeles. Drept care publicăm un prim desen, mulțumindu-vă pentru inițiativa unei atît de simpatice colaborări și invitîndu-i și pe alții să vă urmeze exemplul.

— Dacă-ți spun eu, domn' arbitru, că el a fost mai bun!

PETRE DRAGU ■

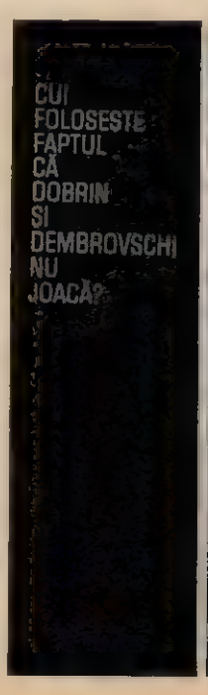

racul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR 28

● TRANSMITEREA ÎNȚELEPCIUNII ●

STOP

ANTON DRAGOȘ

— Născut?
— 1947, în București.
— Debut?
— 1967 în revista «Urzica».
— Deci, ți-au trebuit 20 de ani...
— Să mă decid, să mă fac caricaturist.
— Practicați un umor, adică o caricatură ... care m-a amuzat de multe ori.
— Nu cred că amuzat e termenul cel mai potrivit.
— Trebuia să spun, am rîs?
— Nu aștept să se rîdă în hohote la desenele mele. Mi-ajunge un zîmbet, sau prefer în locul zîmbetului să nu se uite desenul.
— Aceasta ar fi după dumneavoastră definiția caricaturii?
— Cine ar mai putea de astăzi, la o privire de ansamblu a fenomenului în plină dezvoltare numit caricatură, o definiție fără cusur?
— În timpul liber ce faceți?
— Caricatură.
— Dar în restul timpului?
— CARICATURĂ.
— Lăsînd gluma la o parte, de ce faceți caricatură?
— În fiecare an sînt 3-4 expoziții internaționale cu sau fără temă. Îmi place lupta pentru calitate, îmi place confruntarea cu cei mai buni caricaturiști ai lumii.
— Și fiindcă veni vorba de participări internaționale...
— Am participat la circa 10 manifestări internaționale în Iugoslavia (Ljubljana, Skopje, Sarajevo), Bulgaria (Gabrovo), Italia (Vasto, Marostica, Bologna). La Bologna am luat premiul I, ALLA RIBALTA împreună cu N. Claudiu, cel care de fapt a fost profesorul meu. De asemenea am participat la salonul republican de gravură și desen (1973) și la saloanele umorului care s-au ținut mai în fiecare an.
— În continuare?
— Îmi doresc desene cît mai incisive, să las complet la o parte desenele «blînde» care nu mai își au efect. Îmi doresc o caricatură stăpînind mijloacele grafice moderne chiar cu riscul de a fi uneori mai aproape de o parabolă decît ceea ce se înțelege printr-o caricatură. Caut tot timpul, am nevoie de timp și răbdare ca să-mi așez pe hîrtie ideile, temele.
— În încheiere?
— Știi doar că fac desene fără cuvinte, am vorbit prea mult.

SORIN POSTOLACHE ■

ACADEMICIANUL REMUS RĂDULEȚ

SAU FORȚA ȘI FARMECUL SPIRITULUI ENCICLOPEDIC

Să ne întoarcem în timp cu exact 10 ani în urmă. Geneva, la 7 mai 1964. Oficiul central al *Comisiei electrotehnice internaționale* emite o scrisoare circulară menită să sintetizeze activitatea celui care de trei ani era vicepreședinte al acestei organizații, celui care urma, prin alegere, să fie desemnat președinte al organizației. Scrisoarea avea următorul cuprins:

«Profesorul Remus Răduleț s-a născut la Brădeni, în Transilvania, în anul 1904. A obținut diploma în ingineria electrotehnică și mecanică în anul 1927, la Școala politehnică din Timișoara, iar doctoratul în științele tehnice la Școala politehnică federală din Zürich, în anul 1930, cu o teză despre «Teoria și proiectarea cuptoarelor electrice de inducție fără fier». A fost la început asistent și conferențiar, iar apoi, profesor de Generarea și transportul energiei electrice și de Tehnica curenților slabi și, în parte, și de fizică tehnică și de Mașini electrice la Școala politehnică și apoi la Institutul politehnic din Timișoara și, totodată, începînd cu anul 1949, profesor de Teoria cîmpului electromagnetic și Introducere în teoria relativității restrînse la Universitatea din București, iar începînd cu anul 1955 profesează cursul de Principiile electrotehniciî la Institutul politehnic din București. În perioada 1939—1947 a fost ocupat și în industria de inginerie electrotehnică, în proiectarea de mașini, instalații și uzine electrice. Binecunoscut în țara sa prin spiritul său enciclopedic, el a inițiat, a dirijat și coordonat lucrările privitoare la două enciclopedii tehnice române pentru care a elaborat principalele articole de caracter general, precum și articole privind electrotehnica și fizica. Prima dintre aceste enciclopedii, publicată în șapte volume, cuprinde vreo 49 000 de articole și a apărut din 1949 pînă în 1956. A doua cuprinde în 18 volume circa 80 000 de articole ale căror texte au fost practic încheiate și apare începînd cu anul 1956, cel de-al 14-lea volum fiind tipărit în mai 1964. Domnul profesor Răduleț a publicat vreo 40 de volume, lucrări din care cele mai multe se adresează inginerilor și studenților din învățămîntul tehnic superior și privesc probleme de fizică, de electrotehnică, de curenți tari și curenți slabi. Cele vreo 45 de lucrări de cercetare ale sale privesc teoria generală a cîmpului electromagnetic, bazele electrotehnicii, electrotermia, sudarea electrică, rețelele și liniile electrice lungi, curenții slabi, mașinile și aparatele electrice. Începînd cu anul 1956 este director al Institutului de energetică al Academiei Republicii Populare Române. Este membru titular și începînd cu anul 1963 și președinte al Secției de științe tehnice a Academiei Republicii Populare Române»; iar noi subliniem că în 1966 a fost ales și vicepreședinte al Academiei.

Am ținut să reproduc integral textul scrisorii de mai sus pentru că e încă o dovadă directă nu numai a faptului că noi, românii, avem valori umane de anvergură universală, nu numai a faptului că aceste valori sînt recunoscute și de lumea din afara granițelor țării noastre, ci și al aceluia că reprezentanții ai poporului român au fost chemați să rezolve probleme internaționale, de data aceasta ale științei, au fost chemați să conducă foruri internaționale. Așa cum a fost chemat și tovarășul academician Remus Răduleț.

Dar pentru a cunoaște personalitatea acestui — mi-ar plăcea să-mi îmbrățișați formularea — bărbat al științei, nu-i suficient textul scrisorii de mai sus. De aceea am deschis Dicționarul enciclopedic român și am extras următoarele de sub articolul intitulat Rădulet Remus

«Membru al Academiei Republicii Socialiste România, membru corespondent străin (adăugăm însă astăzi membru plin) al Academiei Saxone de științe din Leipzig, vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice (1965). Lucrările sale științifice privesc: teoria generală a cîmpului electromagnetic, în care a dovedit independența dintre teoria mărimilor de stare de primul ordin și teoria legilor interne ale electromagnetismului; electrotermia, în care a elaborat prima teorie a impedanței echivalente a sarcinii, totdeauna scurte, a cuptoarelor de inducție fără fier; sudarea electrică în capete și prin puncte, unde a predeterminat puterea necesară și dependența ei de curentul electric de aducție; firînele de inducție și mașinile electrice avînd motoare cu conductoare masive, pentru care a elaborat teorii mai precise ale predeterminării cuplului; liniile electrice lungi, pentru care a elaborat o teorie mai generală a regimului tranzitoriu. A întemeiat școala românească de cercetare electrotehnică bazată pe teoria cîmpului. Este autor a numeroase manuale de fizică și de electrotehnică pentru învățămîntul superior și coordonator al Lexiconului tehnic român, apărut, într-o nouă elaborare, în anii 1956—1966. A fost redactor al revistei «Sudura». Președinte al Comisiei electrotehnice internaționale (1964—1967) și propreședinte al ei (1967—1970). Laureat al Premiului de stat».

Deci, pînă acum două caracterizări care însă — din pricina datelor la care au fost făcute — mai au nevoie de completări.

Mai trebuie spus că tovarășul academician Remus Răduleț a inițiat traducerea sau elaborarea — în perioada 1947—1950 — a unei necesare și numeroase serii de manuale inginerești generale și pentru mecanicieni. Că domnia-sa este redactor la publicația «Revue Roumaine des Sciences Techniques, Série Electrotechnique et Energetique» și membru în Comitetul de redacție al revistei internaționale «The Problems of the Science of Science» care apare la Varșovia, precum și membru al Academiei Lumii Latine, cu sediul la Paris. Că memoriul de lucrări al domniei-sale numără, deocamdată, 198 de titluri. Că vorbește 6 limbi. Că a desfășurat o vastă activitate obștească în asociația profesională a inginerilor și în sistemul culturii de masă. Că, din 1963, conduce, ca rector în muncă obștească, Universitatea populară București, pe care a dezvoltat-o prin înființarea de cursuri de informare social-politică, de sinteză și de factură tehnico-economică, cursuri practice și postliceale, universitate căreia i-a orientat activitatea spre o educație a adulților conform cu actualele cerințe sociale și căreia i-a creat funcțiunea de unitate pilot, metodologică și de continuț, pentru celelalte universități populare în cadrul cărora, de asemenea, desfășoară o activitate de răspîndire a cunoștințelor, mai ales în domeniile științelor pozitive și tehnice, ale filozofiei și în special ale teoriei cunoașterii, precum și în ale organizării cercetării științifice. Că este președinte al Comisiei centrale pentru răspîndirea cunoștințelor științifice — organ al F.U.S. Că multiplele domnii-sale preocupări și domenii de lucru nu-l împiedică să desfășoare și o muncă nu numai implicit politică, ci chiar direct politică, fiind deputat de Buziaș în Marea Adunare Națională. În fine, că a fost distins cu Ordinul Muncii clasa a III-a, a II-a și I, cu Premiul de stat clasa I, cu Ordinul Meritul Științific clasa I, cu Ordinul Tudor Vladimirescu clasa a II-a, cu titlul de Om de știință emerit, cu medaliile Încheierea colectivizării agriculturii, 25 de ani de la proclamarea Republicii, 50 de ani de la înființarea P.C.R., Centenarul nașterii lui Lenin, Centenarul sistemului metric în România, Centenarul nașterii lui Traian Vuia, 75 de ani de la moartea lui Eminescu și Creangă, Inaugurării Sistemului de la Porțile de Fier, Centenarul Academiei.

Dacă m-ar mulțumi un portret alcătuit doar din date, un portret doar informativ al tovarășului academician Remus Răduleț, ar mai trebui să menționez că — din pricina spațiului tipografic limitat — ceea ce era de spus a fost spus foarte în mare, și apoi aș putea să-mi socotesc articolul încheiat.

Numai că s-a întîmplat ceva; ceva care ar fi putut fi un fapt banal, dar care *nu s-a putut* să fie doar un fapt banal, l-am cunoscut personal. Cu alte cuvinte, l-am ascultat depănînd — fără sentimentalism, dar cu sensibilitate — amintiri; l-am ascultat făcînd și motivînd aprecieri; l-am ascultat criticînd și lăudînd, vorbind cu stimă sau cu ironie; l-am ascultat — pe dumnealui, doctor în științe tehnice — făcînd, pasionat și totuși cu măsură, incursiuni în istorie, în politică, în filozofie, în știința despre știință, în filologie, în literatură, în pictură, în sculptură, în muzică, în problemele culturii de masă în general și ale educației adulților în România în special și, firesc, în problemele cu se poate de concrete ale construirii — să o numim așa — a bazei energetice a socialismului, în fine, l-am văzut — pe dumnealui, septuagenarul — entuziasmîndu-se și pledînd pentru idei personale și originale prin izvor, idei generoase prin finalitate; l-am simțit — pe dumnealui, academicianul — purtîndu-se simplu și firesc, ca un om oarecare.

Iată de ce socotesc că m-aș putea nedrept dacă m-aș limita la un portret numai informativ. Și iată de ce țin să adaug — atît cît vor reuși să încapă în această pagină de revistă — gînduri, judecăți, fragmente de amintiri sau doar replici ale unuia și aceluiași autor: academician Remus Răduleț.

Gazetarul din mine recunoaște că, pe această cale, asigură articolului un final neprevăzut și exploziv.

— Sînt de acord să scrieți despre mine, dar cu o condiție: *sobru!*

— După ce urmasem primele patru clase ale secției de limbi clasice a liceului german din Sighișoara și apoi trei clase ale secției de limbi moderne a liceului din Făgăraș, am trecut în clasa a opta la aceeași secție a liceului Șaguna din Brașov. Acolo, munca prieptuă a unor profesori, care țineau sus nivelul lecțiilor lor de limbi și literaturi moderne, se întîlnea cu străduințele tot atît de izbutite ale altor profesori de a strecura în predarea științelor pozitive *un frumos sobru și abstract*, care mă sensibiliza tot atît de mult ca și frumosul, mai impodobit, al literaturii.

— Timișoara... acolo am elaborat bazele fizice ale sudurii în capete a șinelor!

— Prin iarna lui '44, împreună cu profesorul Menkes, am înființat cea dintîi Universitate muncitorească din Timișoara și, dacă nu mă înșel, din țară. Am deschis lecțiile ei de informare tehnică cu tema de mare actualitate azi: «Nevoile de energie ale omenirii și resursele de energie ale pămîntului»

— Aveam convingerea, pe care o împărtășesc dealtfel și astăzi, că nervul constructiv al inginerului proiectant izvorăște din aceleași structuri sufletești ca și creativitatea omului de literatură și artă, care-mi deveniseră dragi prin formația pe care o primisem în liceu și astfel am ales profesiunea de inginer, cu gîndul de a deveni proiectant.

— La Timișoara am observat — după ce reușisem la concurs — că politehnica folosea drept cămin o închisoare militară.

— Cînd eram în primul an de studiu, numărul de cursuri litografiate era extrem de mic, iar manuale românești tipărite, practic nu existau. Făcea excepție manualul de geometrie analitică al lui Traian Lalescu, de care ne serveam spre a pregăti examenul la profesorul Gheorghe Buiciiu. Cu zel de neofit mi-am luat sarcina de a redacta, după notele de curs și două manuale străine, Cursul de analiză matematică al profesorului Valeriu Alaci

— Profesorul nostru de electrotehnică, regretatul Dimitrie Leonida, urmărea probleme de electrificare a țării — și cunoșteam cu toții preocupările sale pentru amenajarea rîului Bistrița

— Dacă mi-am cîștigat o anumită formație de școală în domeniul fizicii, dealtfel ca și în anumite domenii ale matematicii, în domeniul filozofiei sînt pe deplin autodidact.

— Cînd s-a apărut Lexiconul tehnic român, am protestat împotriva scrierii cu â din i.

— Colaboratorii mei mi-au atras atenția că în multe cursuri sînt incluse fragmente și figuri din capitolele Lexiconului. Le-am răspuns: în definitiv, lucrurile astea-s făcute ca să fie folosite; dacă n-ar fi folosite, ar însemna că nu-s bune și abia atunci ar trebui să ne supărăm.

— S-a făcut zgomot în jurul calculatoarelor electronice ca și atunci cînd a apărut rigla E o greșeală pentru că amîndouă nu-s decît niște instrumente. Gîndirea rămîne tot în sarcina omului

– Profesorul Vâlcovici își pregătea cursurile nu cum fac unii profesori de azi.

— Profesorul Pompiliu Nicolau cumpăra cărți rare, le studia, apoi le dădea bibliotecii; așa am ajuns și eu la ele.

— Unii scriitori abordează teme științifice și tehnice, ceea ce e foarte bine, dar spun și copilării. Ba își închipuie că transportul de energie se face la fel ca transportul merelor cu coșul la piață. Ba spun că electronii aleargă cu mare viteză de-a lungul liniilor de înaltă tensiune, pe cînd, de fapt, ei fac mici oscilații.

— Cu timpul a crescut interesul meu pentru sculptură. Odată cu aceasta mi-am dat seama că opreliștea bisericii ortodoxe cu privire la statui în lăcașurile de cult nu a sprijinit într-o epocă mai veche dezvoltarea sculpturii noastre. Artă pe care o consider, chiar și în formele ei abstractizante, mai apropiată de creația inginerească decît cum este pictura

— Nu voi uita niciodată noaptea de internat în care, comparînd texte din Einstein, Schlick și Freundlich, am înțeles relativitatea simultaneității a două elemente. Zile întregi am căutat cu înfrigurare să înțeleg din discuțiile în contradictoriu purtate de autori ce legătură are aceasta cu relativitatea dimensiunilor corpurilor și a duratei fenomenelor, iar cînd am reușit, m-am bucurat ca de o mare cucerire intelectuală.

— A trecut și sesiunea de bacalaureat din vara anului 1923, dar zarurile încă nu erau aruncate. Profesorul de limba română mă trimitea la litere, directorul liceului la filozofie, profesorul de matematică la matematici, iar cel de fizică la științele fizico-chimice. Numai la inginerie nu mă trimitea nimeni, că nu avusesem nici un profesor inginer.

— Am rezistență și n-am fost bolnav. Muncesc în două reprize: înainte de masă, apoi, după, dorm două ore și iar lucrez pînă pe la două-trei noaptea. Pînă la unu și jumătate e o excepție. La șase și treizeci mă scol. În total, șapte ore de somn; în rest, muncă. De ani n-am mai fost la cinema; tot de ani n-am văzut ceva complet la televizor, excepție buletinul de știri. Regret doar că de patru-cinci ani am renunțat la abonamentul de la filarmonică, însă în ultimul an de abonament am reușit să mă duc doar la o treime din concerte.

— Citesc cu o viteză fantastică, folosesc ochelarii doar pe stradă. Citesc mai ales lucrări de sinteză. Soția mea citește articole de cultură generală, de artă, și apoi mi le rezumă și eventual îmi indică pasajele care merită într-adevăr citite. E, dacă vreți, documentaristul meu, m-a dublat chiar și la penultima citire a textului Lexiconului tehnic și a descoperit multe erori mai repede decît mine, care eram în specialitate.

— Firește, ne vom mai întîlni, dar, vă rog, peste 2—3 zile. Înțelegeți-mă, lucrez la un tratat în patru părți.

NELU IONESCU ■

ANONIMII NOȘTRI CEI DE TOATE ZILELE

Marea dragoste a președintelui Gheorghe Bogza

Am avut impresia că îl cunosc destul de bine, că nimic, adică, nu mi-a scăpat din vorba spusă cu tîlc, adeseori pe sub mustață. Chiar mi s-a părut, pentru moment, că posed multe din tainele sale, despre cea mai secretă «armă» a sa — cunoașterea și îmblînzirea pămîntului. Am mai scris de cîteva ori despre președintele Gheorghe Bogza și riscul de a nu repeta absolut nimic din discuțiile anterioare mi l-am asumat, cum s-ar spune, pe cont propriu. L-am văzut de cîteva ori și la televizor. Auzisem că reporteri chinezi, veniți să-i vadă cooperativa, au rămas impresionați și au scris elogios într-o revistă din Pekin. Tot ce mă aștepta, așadar, odată cu noua întîlnire cu «dificilul» președinte Bogza.

Există un adevăr în spusele acelea, potrivit cărora cu cît îți face impresia că îl cunoști pe un om mai mult, cu atît îți scapă adîncimile sale esențiale. Și, realmente, așa este. Am pășit alături de președintele Bogza prin cîmpul larg deschis, străjuit de cîțiva plopi și boschețl stingheri, l-am însoțit și altă dată în lanul de porumb. Cu cîtă admirație caldă îl privea. Terenul era parcă un covor — și nu exagerez cu nimic în spusele mele — taipa intra în pămînt, deși era secetă și pămîntul ar fi trebuit să fie tare ca piatra și să aibă crăpături — aici nici pomeneală de așa ceva. Am stat de vorbă și în biroul său de la cooperativă. Președintele este același, de fiecare dată egal cu sine însuși. Are 48 de ani, din care 26 trăiți nemijlocit în bătălia cu îndărătnicia naturii și pămîntului. A fost director la Gostat și tehnician la o stațiune experimentală; a fost șef de secție agricolă și este, azi, președinte la Cooperativa agricolă «Someșul»-Satu Mare; de 13 ani neîntrerupți.

În 1961, cînd s-a înființat cooperativa e cărei destine le conduce, fondul de bază a depășea 500 000 lei, iar în 1963 a reușit să-l salte la 2 900 000 lei; și, în sfîrșit, în anul trecut a totalizat nu mai puțin de 12 milioane. Iată măsura unui salt în timp. Iată și o creștere considerabilă a producției globale, așadar: de la 2 300 000 lei în 1962, la 23—24 milioane lei în anul trecut. După așa muncă, după așa efort, după aceste salturi valorice și productive capabile să ne uimească, decorarea președintelui Gheorghe Bogza cu Ordinul Muncii clasa I, iar în această primăvară învestirea cu titlul de Erou al Muncii Socialiste, credem că reprezintă o răsplată binemeritată.

Un ordin al Muncii clasa I a primit și cooperativa agricolă pe care o conduce, pentru cea mai mare producție de porumb din țară realizată în ultimii doi ani. Să urmărim împreună această verticală a porumbului: de menționat în prealabil că niciodată n-a obținut o producție sub 5 000 kilograme porumb în cultură neirigată. Așadar, în 1969: 7 300 kilograme porumb la hectar; în 1970: 8 200 kilograme la hectar și **fruntași pe țară**; iar în anul trecut: 8 715 kilograme la aceeași unitate de suprafață.

— Acum vă va veni greu să vă autodepășiți — l-am provocat la un moment dat.

— Greu, greu, dar nu imposibil. Știți bine că anul 1973 n-a fost un an prea bun, vîrfurile de la știuleți n-au legat în întregime și, totuși, ne-am depășit pe ansamblu cu 10—15 la sută știuleți.

— Mă întreb adesea cum se explică o producție atît de mare la hectar, dat fiind faptul că la C.A.P. «Someșul» nu se irigă porumbul!?

— Nu facem economii de lucrări și nici de îngrășăminte. Ca atare, administrăm 1 200 kilograme îngrășăminte la hectar, din care: 400 kilograme superfosfat, 200 kilograme sare potasică, 600 kilograme îngrășăminte azotoase, ca îngrășăminte de bază și fazinale. Și cînd am spus că nici economie de lucrări nu facem, notați, tovarășe dragă, că noi dăm 12 praștile mecanice la porumb și una manuală, dar și erbicidăm întreaga suprafață cu porumb. Asta-i tehnica noastră: îngrășăminte chimice și lupta pentru menținerea apei în sol; în ultimă instanță, acesta este secretul nostru.

— Am remarcat și o densitate apreciabilă de plante la m.p., și respectiv, la hectar.

— Țăranul spunea, pe vremuri de bună seamă, că între doi tulei de porumb trebuie să te poți întoarce cu carul și să nu-i atingi... Ei, dar s-au schimbat vremurile și tehnica. Noi folosim o densitate mare, de 5,5 plante la m.p. Nu vrem știuleți uriași cît brațul, ci vrem cantitate mare de porumb, știuleți cît mai mulți, mă înțelegeți?

— În ce relații sînteți dumneavoastră cu pămîntul?...

— Zău, că-i bună gluma. Dar stați, poate să nu fie glumă. Pămîntul este pentru mine un semen drag și foarte apropiat... Pămîntul trebuie muncit, asta-i părerea mea. Dacă l-ai înșelat numai o dată în primăvară sau în vară, el te înșală de mai multe ori — în toamnă — cînd trebuie să ții sacul...

— Ce vi se pare esențial pentru cooperativa pe care o conduceți?

— În primul rînd un fapt împlinit: ne-am refăcut într-un timp foarte scurt, deci după inundațiile din maiul lui '70, care ne-au pustiit. Apoi, să știți că nu numai la porumb stăm bine, ci la toate culturile și în celelalte sectoare de activitate. Apoi, faptul că în relațiile cu oamenii se discută ca de la egal la egal.

— Se spune despre dumneavoastră, nu știu dacă fără sau cu temei, că sînteți un om sucit...

Ha, ha, ha, și rîde zgomotos și sănătos.

— Aș fi fiind eu... Sau poate că și sînt. Cred că le pare unora așa, prin pretenția mea față de lucrul de calitate și nicidecum de mintuială. Dacă n-aș fi fost așa de pretențios, vă asigur că n-am fi ajuns la asemenea rezultate.

— Nu vă deranjează că sînteți prea des solicitat?

— Sînt multe zile în care sînt într-adevăr prea solicitat. Unul mă lasă de obosit, cînd altul mă ia de odihnit... Știu uneori că mă așteaptă treburi urgente în cîmp, și cîte unul mă ține legat de scaun, în birou. Atunci îmi mai ies din fire, într-adevăr. Locul meu nu este biroul, ci parcela de porumb sau de grîu.

— Să ne întoarcem la marea dumneavoastră dragoste — pămîntul, dacă pot să spun așa. Aproape toată viața v-ați dedicat-o muncii pămîntului. Nu v-a obosit meseria aceasta?...

— Am refuzat posturi administrative și bănoase, fiindcă-mi plăcea meseria aceasta, și-mi place și astăzi la fel de mult. Prin meseria ce o prestez am simțit că pot să-i fiu mai de folos țării, și așa ar trebui să facă fiecare. În orice caz, pentru noi, agricultorii, anul hotărîtor este anul acesta — cu mai mare curaj trebuie să pornim la exploatarea pămîntului și în smulgerea roadelor sale, tot mai bogate.

DORIN SĂLĂJAN ■

CRONICA OREI ZERO

livezi, livezi

Este trecut de miezul verii, cum, iată, este trecut de miezul nopții de se făcu ora două și-mi stăruie în minte, ca un vis, întinsele livezi pe care le-am văzut la Institutul de cercetări pentru pomicultură de lîngă Pitești și la baza experimentală din Bîlcești. Meri tineri cu roade bogate în felurite culori și de diferite mărimi, cu denumiri frumoase ca diminețile înfloriri (cînd polenizarea se face cu albine), golden deliceous, ionatan, storkinson ș.a. Meri răsfirați pe spaliere, în formă de palmă, pentru ca soarele să-i pătrundă și să le îndulcească fructul cu mister și arome. Peri în zeci de soiuri, din care se remarcă părul de iarnă «creat la Republica», apoi tîrziul piersic «Flacăra», prunul pentru deshidratat (cu 60 de fructe la 1/2 kg), competitiv și de perspectivă. Trebuie să ieșim peste hotare cu prune, caise, cireșe, vișine, fructe foarte solicitate ca «accesoriile» din flora spontană, spune directorul științific al institutului, tovarășul Botez Mircea. Peisajul se întregește cu sferele crude ale pulpelor de nuci din pepinieră, pom care a devenit temă de cercetare, pentru răspîndirea și plantarea sa intensivă; și cu vișinii acum pustii față de care pomicultorii se recunosc vinovați. Se studiază soiuri de vișin autofertili din care se vor da la nivel de țară clone selecționate.

Întotdeauna m-au atras livezile, dar pe cine nu atrage livezile în luna august? Să te plimbi printre fructe, să guști dacă ai chef, să culegi o prună fulgerată cu miezul sîngeriu, să-ți alegi o agrișă cît buricele degetului și s-o sfarmi cu limba în cerul gurii, să mușți dintr-o pară zemoasă de-acolo de unde simți că a plămădit soarele, sau să iei o boabă dintr-un ciorchine rumenit pentru a-ți bucura gura de bucate, ochii de forme și culori și nările de arome, înseamnă să cîștigi o zi de bucurie.

De cîte ori mă duc acasă, în Moldova, la orice oră aș ajunge, pasul mă duce în grădină. Știu locul fiecărui copac, le știu crengile, știu gustul dulce al fructelor de-acasă... Și cînd sînt în floare, și toamna tîrziu, și iarna îi vizitez. Ne cunoaștem de mult, iar cînd mă gîndesc la părinți și la frați îi văd și pe ei. Știu un bărbat din Oltenia care pentru a nu tăia un păr bătrîn cu roade puține și-a modificat planul casei renunțînd la un detaliu arhitectural de efect. Acel păr însemna pentru acel bărbat cărunt gestul tatălui, însemna prezența de dor și respect a celui care a întemeiat gospodăria. Astăzi dragostea pentru pomi, ocrotirea și înmulțirea lor a devenit o lege. Trebuia să devină lege. O lege care înseamnă grijă și iubire de tradiție, o grijă pentru pămîntul cu roade și umbră, cu păsări, liniște și aer între odihna truditorilor.

Într-un august de acum treizeci de ani a fost bombardată o livadă de lîngă un obiectiv militar. O livadă rănită și un copil plîngînd de durerea crengilor căzute cu roade cu tot. Știu vraiștea de atunci și gustul fructelor îmouscate în noaptea de beznă a exploziilor. Și acum nucii și merii bătrîni au pe trunchiuri bubele acoperite cu scoarță zgrunțuroasă ascunzînd rănile de atunci. M-am luat cu vorba și încă nu am plecat de la institutul de cercetări pentru pomicultură unde avem în față (sînt împreună cu doi cercetători de la Ștefănești în schimb de experiență) o fructieră plină și tovarășul director ne vorbește de clone, elite și superelite de stoloni; de faptul că satul Bunești s-a înstărit datorită cultivării căpșunilor. Acolo există, de puțin timp, o zi a căpșunilor în care se cinstește fructul cu cîntece, jocuri și hram...

La Bîlcești gust din fructele care intră în meniul cosmonauților... Despre asta însă în altă cronică.

COMAN ȘOVA ■

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de VASILE MOLDOVAN ■

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: LIVIU BOBOCEA

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

AUTOBIOGRAFII LIRICE

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

HOREA, CLOȘCA și CRIȘAN

«Universul lăuntric al lui Vlasiu e evocat în cîmpuri diferite ale artei: elanurile sale, îndoielile, tulburatele întrebări se exprimă cu aceeași vibrație în sculptură, în pictură, în paginile cărții literare, împlinind astfel una dintre cele mai cuprinzătoare autobiografii lirice din arta contemporană românească», scria, în 1970, Dan Grigorescu.

Dificilă de cuprins în cuvinte, complexa biografie artistică a maestrului Ion Vlasiu stă într-adevăr mărturie unei continue și extrem de acute nevoi de autoexprimare. Patina caldă a lemnului sau duritățile pietrei, inflexiunile tonurilor de ulei sau ale cuvîntului scris au fost folosite, rînd pe rînd, pentru a evoca universul spiritual al ținutului natal de care îl leagă fibrele cele mai profunde ale ființei sale.

Mai mult decît un simplu subiect de creație — realitatea satului transilvan transpare din totalitatea acestei opere care ar putea fi, în mod simbolic, reunită sub titlul primului volum autobiografic: «Am plecat din sat».

O anumită frusteță a limbajului, care departe de a cădea în monotonie sau sărăcie de mijloace, dobîndește forță de convingere și emoționare, i-a impus însă pe Ion Vlasiu, în primul rînd, ca sculptor. Imaginile dense, concentrate ale «Sculptorului» sau ale «Tripticului eroilor», imaginile pline de fantezie amintind fabulosul creațiilor folclorice ale «Stihiilor războiului» sau ale «Păsării-suflet» se constituie în tot atîtea entități plastice de sine stătătoare. Pornind de la ceea ce este exemplar în realitate, sculptorul transfigurează, în procesul creației, materialul de viață, separînd esențialul de accidental, necesarul de întîmplător, pentru a le întruchipa în imagini semnificative și grăitoare.

Dimensiunea monumentului unor eroi de neuitat ai neamului românesc, cum au fost Horea, Cloșca și Crișan (recent inaugurat la Cluj), este dublată de dimensiunea morală a conținutului. Sinteza impunătoare și robustă a celor trei figuri eroice a urmărit constant creația sculptorului. «Busturile lui Horea, Cloșca și Crișan par a fi tot atîtea colțuri de stîncă prăvălite de pe înălțimile Munților Apuseni și în aspra tensiune a trăsăturilor lor (...) energii mult încercate își strigă voința lor de viață...», scria Tudor Vianu, caracterizînd începuturile acestei preocupări care-și va afla apoi alte și alte întruchipări.

Aceeași viziune sobră, sintetică, monumentală a însoțit larga gamă a unor portrete realizate de Ion Vlasiu. Fără a fi duioase sau sentimentale, aceste portrete sînt viguros construite, exprimînd o autentică personalitate umană cu claritatea unei definiții logice, riguroase.

Inconștient, desigur, maestrul rămîne un spirit cartezian. Lirismul și duioșia unor teme etern umane, avîntul revoluționar al compozițiilor istorice sînt decantate prin filtrul cugetării. Analist implacabil și subtil, sculptorul știe să scoată din analiză sinteza pentru a realiza, oricît de complexă i-ar fi viziunea, oricît de neobișnuite și complicate i-ar fi mijloacele, acea simplitate, acea forță și unitate care sînt apanajele esențiale ale unui ideal clasic.

MARINA PREUTU ■

Fotografii de V. MÎNECAN ■

HOREA

MIREASĂ

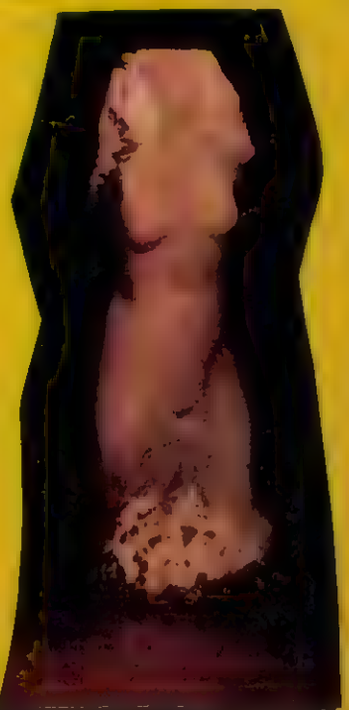

BUST DE FATĂ

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII - NR. 37 (1005) - 7 SEPTEMBRIE 1974

flacăra

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

ASTĂZI NE REDACTĂM VIITORUL • un bucureștean în trecere prin București • frații rusu nu vor să fie socotiți o curiozitate a naturii •

SĂPTĂMÎNI CARE RĂMÎN ÎN ISTORIE

La Palatul Republicii s-au desfăşurat convorbirile oficiale între preşedintele Nicolae Ceauşescu şi preşedintele Hafez El-Assad.

În timpul dineului oferit de preşedintele Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu în onoarea preşedintelui Hafez El-Assad şi a doamnei Anisse El-Assad.

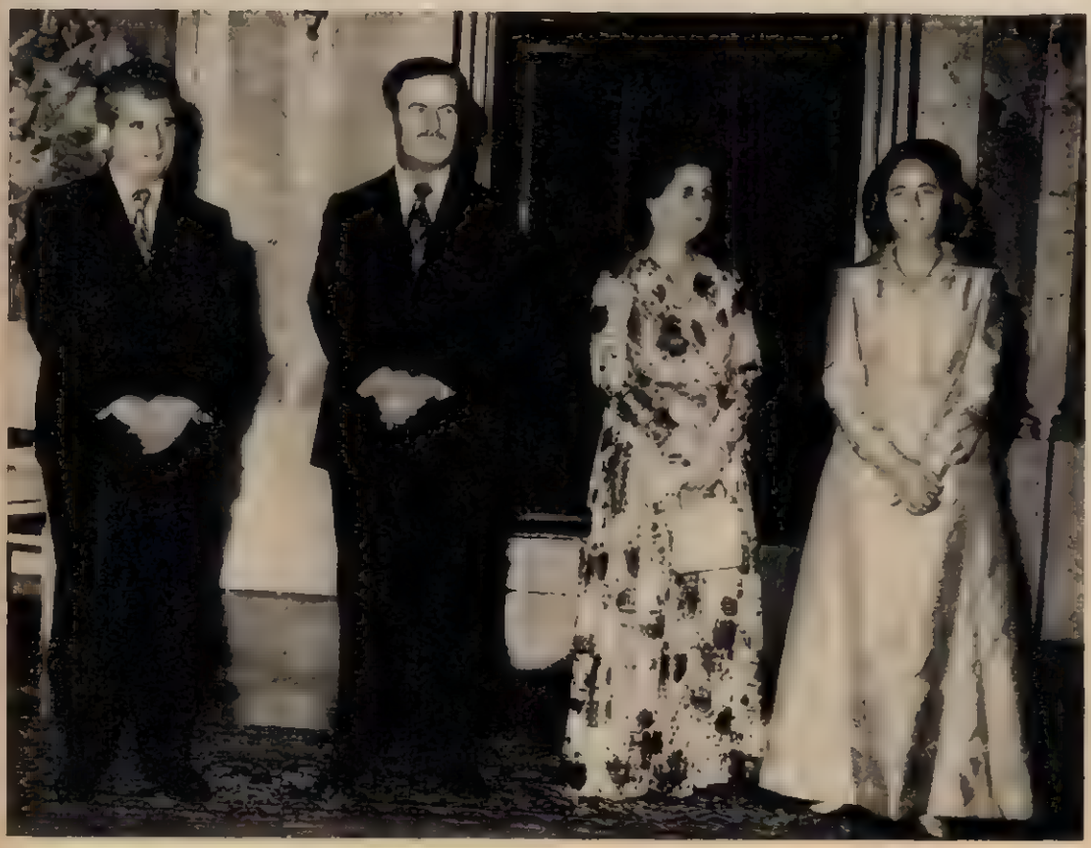

Săptămîna care s-a încheiat, săptămîna în care ne mai aflăm încă sînt destinate să rămînă în istorie. Nu numai în istoria politică a fructuosului an 31 liber, în care am păşit, ci în istoria patriei şi a poporului.

Duminică, 1 septembrie 1974, s-a dat publicităţii, a fost adus la cunoştinţa întregii naţiuni, în proiect, PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN. Primul program al partidului cu o lungă rază de acţiune în timp, pentru o perioadă de 20-25 de ani.

Luni, 2 septembrie 1974, a început responsabila dezbatere publică a proiectului, aşa cum se hotărîse la Plenara C.C. al P.C.R. din iulie a.c. Un amplu dialog al partidului cu ţara şi cu poporul însuşi, o nouă confirmare a transpunerii în starea de act real, concret şi palpabil a democraţiei noastre socialiste. Fiecare zi a săptămînii ne-a adus ecoul acestor dezbateri lucide şi din ce în ce mai cuprinzătoare.

Odată cu acest eveniment covîrşitor, săptămîna politică ni s-a impus, ca întotdeauna, prin activitatea preşedintelui republicii, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, o activitate rodnică în planul relaţiilor internaţionale ale partidului şi statului nostru, latură inseparabilă a politicii generale de edificare a societăţii socialiste româneşti multilateral dezvoltate. În ultima parte a săptămînii trecute, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a primit delegaţia Frontului Naţional Progresist din Republica Irak, condusă de Naeem Haddad, secretarul general al frontului şi membru al conducerii Regionale a Partidului Socialist Arab Baas şi pe şeful delegaţiei economice guvernamentale libaneze, Nazih Al Bizri, ministrul economiei şi comerţului al Libanului, pe tovarăşul Knud Jespersen, preşedintele Partidului Comunist din Danemarca, şi pe tovarăşul Giancarlo Pajetta, membru al Direcţiunii Partidului Comunist Italian. De asemenea, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a primit pe ziaristul italian Salvo Mazzolini, trimisul special al Radioteleviziunii italiene R.A.I.-T.V., căruia i-a acordat un interviu filmat.

La începutul acestei săptămîni, tovarăşul Nicolae Ceauşescu s-a întîlnit cu tovarăşul Ruben Dario Souza, secretar general al Partidului Poporului din Panama.

Fără îndoială însă, evenimentul dominant al agendei politice a preşedintelui din actuala săptămînă rămîne vizita în ţara noastră, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu, a preşedintelui Republicii Arabe Siriene, Hafez El-Assad, împreună cu soţia, Anisse El-Assad, în fruntea unei delegaţii de partid şi de stat. Sosirea înaltului oaspete la Bucureşti marchează un alt moment de importanţă istorică în relaţiile ascendente dintre cele două ţări, primul constituindu-i vizita pe care a făcut-o, în primăvara acestui an, preşedintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, în Siria. Contactele şi convorbirile avute atunci cu preşedintele El-Assad au creat noi şi remarcabile perspective colaborării româno-siriene în toate domeniile de activitate, aşa cum s-au reconfirmat acum, în aceste zile, în timpul discuţiilor purtate în capitala noastră. În cadrul convorbirilor oficiale avute la Bucureşti, cei doi preşedinţi, pe lîngă probleme de interes bilateral, au abordat şi o serie de probleme internaţionale actuale, care frămîntă lumea de azi, printre care situaţia din Orientul Mijlociu şi din Cipru, care constituie încă un pericol pentru pacea lumii, lichidarea definitivă a dominaţiei coloniale, lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje între ţările dezvoltate şi cele slab dezvoltate, dreptul sacru al popoarelor de a fi deplin stăpîne pe bogăţiile lor naţionale, necesitatea progresului economic şi social mai rapid al ţărilor în curs de dezvoltare, creşterea rolului O.N.U. şi al altor organisme internaţionale, democratizarea relaţiilor internaţionale.

Vizita preşedintelui Hafez El-Assad în România s-a desfăşurat şi s-a încheiat sub semnul prieteniei dintre cele două ţări şi popoare, sub semnul dezvoltării ascendente a conlucrării lor în domeniul economic, tehnico-ştiinţific şi cultural, ca şi în viaţa internaţională, pentru triumful unei politici noi de egalitate şi respect între toate naţiunile de pe pămînt.

C. IORDACHE ■

Tovarășa Elena Ceaușescu și doamna Anisse El-Assad la sosirea înalților oaspeți pe aeroportul Otopeni.

Pretutindeni, cei doi președinți sînt salutați cu stimă și căldură de către bucureșteni.

După prima rundă a convorbirilor oficiale, cei doi președinți au vizitat marele ansamblu urbanistic Titan-Balta Albă din Capitală, oprindu-se apoi în fața machetei acestuia.

Întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul Knud Jespersen, președintele Partidului Comunist din Danemarca a relevat evoluția ascendentă a legăturilor frățești și de colaborare dintre cele două partide, a evidențiat dorința comună de a extinde și diversifica aceste raporturi.

În cadrul întrevederii tovarășului Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Giancarlo Pajetta, membru al Direcțiunii, al Biroului Politic și al Secretariatului Partidului Comunist Italian au fost subliniate raporturile tovărășești de prietenie și conlucrare dintre P.C.R. și P.C.I., precum și bunele relații dintre România și Italia, dintre cele două popoare. A avut loc, de asemenea, un schimb de vederi privind situația internațională actuală, precum și unele probleme ale mișcării comuniste și muncitorești.

La 3 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a întîlnit cu tovarășul Ruben Dario Souza, secretar general al Partidului Poporului din Panama, care a făcut o vizită de prietenie în țara noastră.

ASTĂZI NE REDACTĂM VIITORUL

Duminică, 1 septembrie, dimineața, mă aflam într-unul din cartierele noi ale Bucureștiului. În aglomerația celor care alergau după ultimele cumpărături, ale celor care voiau să-și petreacă orele de agrement într-un parc deschis de curînd, o imagine mi s-a părut că se repetă, cinematografic, de-a lungul traseului: oameni răsfoind ziarele, citindu-le concentrați, comentîndu-le expresiv. Cartierul cu blocurile sale moderne, cu spațiile verzi bine echilibrate în arhitectura peisajului, oferea de asemenea o secvență proiectată în viitorul imediat... Probabil că așa trebuie să arate un oraș al viitorului într-o zi de odihnă cînd oamenii se dedică de obicei ființei lor, cînd familiile redescoperă bucuria de a fi împreună, cînd copiii sînt mai atent supravegheați și povățuiți decît oricînd, cînd jocurile cuprind nu numai vîrstele mici, ci și pe cele apropiate de senectute. Elementul grav în acest peisaj îl constituia, evident, omul care citește ziarul. Remarcabilă era concentrarea sa deasupra filelor mirosind încă a cerneală proaspătă de tipografie. Gestul era încărcat de semnificații speciale. În rumoarea străzilor în care prezentul își desfășura ritmul său obișnuit, oamenii încercau să descifreze viitorul din paginile ziarului «Scînteia» unde s-a publicat Proiectul programului Partidului Comunist Român. Lectura nu e deloc ușoară, nu seamănă cu parcurgerea cotidiană a știrilor de ultimă oră. E o lectură de o viață, de o istorie! Oamenii luau însă un prim contact cu programul lor de viață, de muncă, de luptă transcris în carta comuniștilor români. Evident că pentru fiecare om responsabil, conștient că trăiește într-o anume societate, într-un anume timp, într-un anume loc, tot ceea ce se referă la viitorul său imediat și de perspectivă, devine esențial, devine fundamental la trasarea propriului destin în lumea de mîine.

Proiectul de Program al comuniștilor români rememorează principalele evenimente ale trecutului nostru pe acest pămînt, evenimente care se răsfrîng încă din vremurile cele mai adînci, asupra destinului nostru de astăzi. Timpul pe care-l atingem noi, vîrsta istorică pe care o împlinim, este corolarul unei istorii zbuciumate, unei existențe dramatice, aici, la răscruce de vînturi și de semințiii, este experiența de viață a unui popor hotărît să-și cucerească libertatea, să-și proiecteze singur, prin propria sa voință, viitorul. Noi înșine, cei care astăzi ne așezăm pe o bancă în parc, avînd în spate clădirile moderne ale cartierului, pe fondul sonor al fericirii copiilor care rîd, se strigă pe nume, se joacă, nu sîntem aici întîmplători. Sîntem urmașii oamenilor care dintotdeauna au populat acest pămînt, care au crezut în existența unui timp cînd românii își vor hotărî singuri soarta și vor intra demni în concertul popoarelor civilizate ale lumii. Era firesc ca Programul comuniștilor să se deschidă cu o perspectivă amplă asupra istoriei noastre. Comuniștii sînt cei care sintetizează la modul sublim trăsăturile cele mai nobile ale atîtor luptători pentru libertate și progres social, ai atîtor speranțe. Comuniștii vin într-adevăr din istorie, ei vin de mult, de departe, îi simțim traversînd trecutul nostru pînă astăzi cînd constituie un detașament aflat în avangarda societății, nu o forță abstractă, nu un organism așezat undeva deasupra oamenilor de rînd, ci izbucnind din mijlocul oamenilor, concret, dinamic, mobilizator.

Ceea ce ne învață Programul Partidului Comunist Român este să trăim în spiritul revoluției și al tradițiilor marilor noștri înaintași. El exprimă cea mai înaltă treaptă a conștiinței noastre. Tot ceea ce au realizat oamenii acestei țări în ultimii treizeci de ani exprimă de fapt ridicarea nivelului de conștiință filozofică și politică a omului de rînd pînă la acea nobilă înțelepciune care îl poate determina să înțeleagă mecanismele istoriei, mișcările orogenetice ale luptelor sociale, să premediteze viitorul într-un plan real, nu utopic. Programul este manualul de căpătîi al fiecărui comunist român, este știința de a explora, de a descifra, de a gîndi și de a acționa în concordanță cu realitățile lumii, proiectînd un viitor posibil și mobilizînd oamenii la traducerea sa în viața de toate zilele.

Oamenii au fost dintotdeauna curioși să afle ce se va întîmpla cu ei în viitor? Cîți ani vor mai avea de trăit? Cum îi vor trăi? Ce evenimente li se vor întîmpla? Dorința aceasta a omului de a-și crea certitudini într-un timp care urmează să vină este firească. Proiectul de Program supus dezbaterii nu e revelația unor oameni aflați în transă, pradă imaginației poetice, ci este rezultatul unei acțiuni vaste, științifice, este bilanțul unor prevederi exprimate de oameni de diverse profesiuni și din variate domenii de activitate — eșantion reprezentativ pentru gîndirea românească a acestor ani. Se trece astfel dincolo de teoretizarea generală și se înscrie în concret, în strictă actualitate, ceea ce nu ne aparține deocamdată la modul biologic, fizic, ceea ce urmează să cucerim pas cu pas, clipă de clipă — viitorul.

În sine, responsabilitatea de a emite o asemenea carte a națiunii este un act de profundă maturitate revoluționară, de încredere în popor, în cei care urmează să înfăptuiască prevederile sale. Partidul Comunist Român a luat asupra sa sarcinile istoriei!

Sigur, omul pe care-l întîlnim astăzi pe stradă, omul preocupat, grăbit dintr-o zi de lucru, omul care își reglează activitatea după cronometrul aflat la încheietura mîinii stîngi, are acum posibilitatea să dea acele ceasului cu ani și zeci de ani înainte, cu marea convingere că într-o perspectivă mai mult sau mai puțin exactă nu poate fi străin într-un anume timp, într-un anume loc al viitorului. Este atît de uman să știi pe ce lume trăiești. Dar este cu atît mai profund uman să știi în ce lume vei trăi. O lume în care revoluția tehnico-științifică va fi atins poate apogeul. Liniile de forță ale dezvoltării României în acea lume a viitorului le vor constitui industria constructoare de mașini, de înalt rafinament tehnic și estetic, industria electrotehnică și electronică ale căror produse urmează să scurteze timpul de acțiune nemijlocită a omului, să ușureze și să diminueze efortul fizic și intelectual pentru a-l da o destinație profund culturală, sau pentru a-l face un perpetuu inovator, explorator al tuturor resurselor inteligenței umane. Imaginați-vă o țară în care uzinele și fabricile lucrează după comenzi program, în fluxuri tehnologice complet automatizate, cîmpii cu semănături care beneficiază de toate acumulările științei agriculturii, și al căror randament, în sensul producțiilor de grîu, de porumb, de plante tehnice dublează și chiar triplează în plan statistic cifrele recoltelor de astăzi. Imaginați-vă acele orașe ale viitorului în care, după planuri atent elaborate, arhitecții vor da frîu liber fanteziei lor creatoare, unde spațiile verzi se vor îmbina armonios cu spațiile de beton, sticlă și mase plastice pentru a-l crea omului un mediu ambiant propice creației. Imaginați-vă drumurile care vor lega așezările omenești în așa fel încît să nu rămînă izolată nici o ființă umană, să ne putem bucura cu toții de binefacerile civilizației. Cum vor arăta oare interioarele noastre de familie? Desigur galaxia de elemente care ne vor înconjura, de aparate care ne vor ușura munca de fiecare zi și ne vor ajuta să concertăm echilibrat munca manuală cu cea intelectuală, cu odihna, cu spectacolul spiritual, ne vor face viața mai plină, mai bogată într-o epocă de înalt umanism. Mai presus de toate, evident, tot ceea ce va crea omul în industrie, în agricultură, explorînd apoi toate resursele subsolului și pe cele ale creierului uman pentru a găsi soluții prompte la eventualele crize pe care le premeditează lumea modernă, se află chiar viața sa personală și viața colectivității în care trăiește. Omul, desigur, se va schimba la rîndul său, mentalitatea sa nu poate rămîne aceeași, vor urma probabil noi descoperiri științifice, noi revelații ale spiritului în contextul acestei lupte generale pentru a cîștiga timp și pentru a ne face viața mai frumoasă. Dar omul, orice s-ar întîmpla, va fi epicentrul întregii existențe

a societății. El va rămîne măsura tuturor lucrurilor. Necesitățile lui vor fi calculate în mod științific. Ca să poată crea, ca să poată elabora elementele civilizației viitoare el va fi degrevat în mare măsură de sarcinile aprovizionării imediate, de problemele întortocheate și costisitoare ale procurării celor necesare existenței, demersuri preluate de serviciile de deservirea populației care se prevede a funcționa eficient și prompt. Toate acestea contra prevederilor sumbre ale unor savanți și ale unor oameni politici că în viitorii douăzeci de ani lumea va fi cuprinsă de o foamete generală. Răspunsul nostru este că bunăstarea fiecărui popor în parte depinde de felul în care oamenii gîndesc și acționează din perspectiva timpului, din vreme, științific în vederea asigurării tuturor celor necesare existenței pentru fiecare om în parte, printr-o distribuție a bunurilor egală și liber consimțită.

Astfel,omul de astăzi care citește Proiectul de Program al comuniștilor are conștiința faptului că existența sa este asigurată. Că nu-i rămîne altceva de făcut decît să gîndească și să muncească în spiritul vremii, în spiritul prevederilor Partidului Comunist Român. El are convingerea că, de asemenea, copiii săi vor trăi într-o societate care le va asigura tot ceea ce le va fi necesar, fără discriminări, fără frustrări, fără alienare.

Cîți dintre cei care fac cunoștință cu Programul comuniștilor, program de perspectivă și de conștiință revoluționară, își pun problema vîrstei pe care o împlinesc și pe care o vor împlini atunci cînd societatea noastră va intra în comunism? Oamenii, evident, nu sînt nemuritori. Dar atunci cînd dezbat problemele existenței propriului popor, a propriei națiuni, oamenii gîndesc ca și cum ar fi nemuritori.

Desigur, întreg acest Program vast de perspectivă cere omului un efort amplificat de concentrare și de prevedere, la rîndul său. El trebuie să-și traseze, de asemenea, destinul său personal în societatea de mîine. Ce va alege semnificativ pentru propria sa persoană din ansamblul de principii și de sarcini ale viitorului? Cum va acționa la nivelul exigențelor care se pun? Se va lăsa prizonier al acelui șoc al viitorului» de care se plînge lumea modernă? Dar — între altele — Programul comuniștilor, tocmai acest șoc al viitorului îl preîntîmpină prin cristalizarea unei viziuni clare, unei viziuni de perspectivă asupra viitorului fiecărui individ în parte. Există un șoc al viitorului care ține evident de adaptabilitate și de reglare a organismului la ritmul intens al evoluției societății contemporane. Nu este însă un șoc al dezumanizării, al depersonalizării. Oamenii învață să învingă timpul. Din perspectiva vastului Program al Partidului Comunist Român omului îi revin sarcini multiple, trebuie să facă față unor exigențe pe care le va impune, viitorul, la rîndul său. Deci el trebuie să se afle într-o permanentă acțiune de coordonare a gesturilor în raport cu evoluția realității, într-o permanentă acțiune de educare, de autoeducare, învățînd, mobilizîndu-și inteligența, capacitățile creatoare, ca să trăiască în timp nu în afara timpului. El nu are voie să abdice de la conștiința faptului că i se oferă posibilitatea să controleze destinul istoriei. El nu are voie să acționeze în afara istoriei. Omul căruia i se adresează Programul viitorului nostru trebuie să învețe să treacă dincolo de granițele intereselor sale personale, să se dedice tuturor oamenilor, colectivității umane. Interesele societății, deci interesele fiecărui cetățean în parte, trebuie să fie mai presus de viața sa personală. Asta nu înseamnă că nu va avea posibilitatea să trăiască adevărat și multilateral. Dimpotrivă, dedicîndu-se oamenilor existența sa va deveni mai bogată, mai densă în evenimente; atent în permanență la tot ceea ce se întîmplă în lume, în jurul său, își va desfășura viața ca un spectacol la care poate participa în mod activ ca element de rezonanță al întregii umanități. El are acum foarte clară perspectiva propriului său destin. Nu-i rămîne altceva decît să acționeze în întîmpinarea prevederilor transcrise în Programul Partidului. Abia această dezlănțuire a forțelor creatoare, această solidaritate prin prisma liniilor directoare ale viitorului, această sinceră confesiune prin muncă și viață a fiecărui om în timpul și la locul său, punîndu-și viața în slujba unui ideal social plin de noblețe, îl fac pe om fericit.

Sîntem un popor de douăzeci și unu de milioane. Vom fi de douăzeci și cinci de milioane, și, din perspectivă, de treizeci de milioane. Se vor pune deci probleme deosebite privind accesul tuturor la elementele civilizației. Marele nostru cîștig de-a lungul experienței celor treizeci de ani de construcție socialistă este că putem vorbi mereu de majoritate atunci cînd facem bilanțul accesului oamenilor muncii la elementele civilizației. Ei bine, această majoritate trebuie să devină în anii care urmează unanimitate. Este și firesc. Dar dacă ne gîndim că străbatem în cîteva decenii o istorie pe care alte popoare și alte state au parcurs-o în secole de existență, avem revelația extraordinarelor prefaceri care au loc în România.

Și iarăși ne întoarcem la comuniștii acestei țări cărora le datorăm acest avînt, această istorie, această viață demnă. Sîntem cu toții constructori. Mîndria noastră este munca. Munca nu ca un scop în sine, ci mupca în sensul viitorului. Desigur, se poate spune, trecînd prin timp, că sînt comuniști nu numai aceia care au calitatea de membrii de partid, ci și aceia care cred în partid, care gîndesc în spiritul partidului și care consideră că viitorul nostru aparține comunismului. În acest amplu proces de transfigurare umană pe parcursul bătăliilor în marș, în această rezonanță și amplitudine înregistrată în planul faptelor concrete, în evoluția conștiinței oamenilor, rezidă una din marile victorii ale societății noastre. I-am ajutat pe oameni să înțeleagă pînă unde poate merge visul lor, pînă unde poate merge forța lor și cum se convertesc toate acestea în istorie. Programul Partidului prevede chiar că la un moment dat rolul istoric al Partidului Comunist se va încheia. Întregul popor va fi o singură suflare, va fi un organism unic care va acționa în virtutea legilor democrației și își va trasa viitorul într-un consens unanim. Probabil, atunci, calitatea de membru al Partidului Comunist Român se va confunda cu aceea de cetățean al României.

Avem încă multe de făcut. Nu putem fi perfecți. Dar știm că sîntem mereu perfectibili, știm că sîntem mereu capabili de a evolua. Aceasta este una din trăsăturile caracteristice tinereții noastre, națiunii noastre. Dar, dacă ne gîndim că în anul 1990 învățămîntul liceal va fi obligatoriu pentru toți cetățenii țării avem perspectiva clară a nivelului de existență și de cultură al poporului de atunci. Vom fi un popor de bacalaureați. Dar cea mai înaltă academie rămîne în conștiința poporului și va rămîne pentru totdeauna Partidului Comunist Român.

Simțim cu toții că România a devenit o gazdă atentă a lumii. De curînd,Bucureștiul a fost timp de cîteva zile o capitală a popoarelor. Am intrat în forumul internațional al țărilor civilizate cu o politică externă plină de originalitate, în tradiția marilor noștri înaintași, cu bunul simț, cu și neceritatea, curajul și adevărul pe care ni-l impun existența noastră istorică și cu vocația echilibrului, armoniei, respectului, păcii ca mesageri ai unei lumi fără ipocrizie, fără mizerie, fără deznădejde, ai unei lumi încrezătoare în viitor. Nici nu poate fi altfel. Comuniștii au aparținut dintotdeauna viitorului.

Iată, au trecut cîteva zile de la publicarea Proiectului Programului Partidului Comunist Român — un manifest adresat generațiilor de astăzi și generațiilor care vin după noi. Sîntem cu toții conștienți că ne aflăm în fața unui eveniment istoric. România are astăzi o cartă temeinică a destinului ei. Dezbaterile asupra Proiectului cunosc o amploare nemaiîntîlnită. Ele vor continua pînă la Congres și chiar în sala Congresului. Dar aceasta nu înseamnă că procesul de redactare a viitorului nostru s-a încheiat. Rămîn multe file albe pe care ne angajăm să le scriem cu faptele noastre.

ADRIAN DOHOTARU ■

SĂLAJ:

cinci ani din cinci sute

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

Pretutindeni remodelările urbanistice au schimbat structural, de nerecunoscut, fața orașului.

În comparație cu 1950, numărul muncitorilor a crescut pe raza județului de la circa 5 500 la peste 30 500. S-au creat zeci de mii de noi locuri de muncă, au apărut meserii noi, s-au închegat și sudat numeroase colective de muncă.

SĂLAJUL ÎN ANUL XXX

Interviu cu tovarășul Laurean Tulai, prim-secretar al Comitetului județean Sălaj al P.C.R., președintele Consiliului popular județean.

— S-au împlinit de curînd trei decenii de la intrarea ireversibilă a României în evul său socialist. Treizeci de ani de prefaceri revoluționare care au schimbat structural și înfățișarea județului Sălaj. În numai 5 ani, din 1970 și pînă în prezent — ați arătat dumneavoastră — istoria orașului Zalău a consemnat o dezvoltare economică și socială care depășește tot ce mintea și mîna omului a înfăptuit în cele cinci secole de cînd a fost atestat documentar orașul. V-am ruga să împărtășiți cititorilor noștri cîteva date desprinse din această grandioasă și tulburătoare retrospectivă.

— Cu rezonanțe mai adînci de două mii de ani în trecutul istoric, Sălajul, această parte de pămînt dacic, de țară românească, era vestit odinioară doar prin pitorescul plaiurilor sale, prin splendoarea portului și graiului, prin adînca omenie a datinilor și obiceiurilor perpetuate din tată în fiu. Dar în conștiința generațiilor mai vîrstnice, de fapt în conștiința tuturor generațiilor de dinainte de anul unu al libertății noastre, Sălajul mai însemna înapoiere economică, exploatare și asuprire, foame și mizerie, neștiință de carte și lipsă de asistență socială.

În contextul amplelor prefaceri revoluționare prin care a trecut țara după eliberare, Sălajul n-a pierdut nimic din farmecul de altădată al plaiurilor sale, din măreția și semnificația vestigiilor sale istorice, din splendoarea portului ori din omenia obiceiurilor și datinilor sale, ci dimpotrivă, istoria și geografia acestor locuri și-au adăugat noi străluciri prin bogățiile și frumusețile create de mîinile oamenilor eliberați de exploatare și asuprire.

Înfăptuirile de anvergură realizate aici, la noi, în Sălaj, au determinat, în actualul cincinal, atingerea unuia din cele mai înalte ritmuri medii anuale din țară de creștere a producției globale industriale. Vertiginoasa creștere medie anuală a producției industriale a dus la o uriașă răsturnare pozitivă de proporții: pentru prima oară în istoria acestor locuri, ponderea producției globale industriale trece, în 1972, de 50 la sută în totalul producției globale a județului Sălaj! Producem azi în 17,5 zile, deci în mai puțin de două decade, cît am produs în 1950 într-un an întreg. Numai întreprinderea de conductoare electrice emailate va produce anual, la atingerea capacității finale, cît toată industria județului în 1970. Sălajul exportă apoi, în anul XXX al eliberării, 200 de produse în 27 de țări ale lumii.

Tabloul realizărilor obținute în industrie este întregit de succesele înregistrate în agricultura de stat și cooperatistă. A crescut an de an numărul tractoarelor și mașinilor agricole care lucrează ogoarele întreprinderilor agricole de stat și ale celor 84 de cooperative agricole. Astfel, față de 1965 numărul tractoarelor crește de la 886 la peste 1 400, al combinelor și autocombinelor pentru păioase de la 185 la 418, al cultivatoarelor mecanice de la 115 la 352. Ca urmare a dezvoltării bazei materiale scade, în aceeași perioadă, suprafața de teren arabil ce revine în medie pe un tractor de la 154,5 ha la 94,7 hectare. De asemenea, cantitatea de îngrășăminte chimice care revine în medie la hectarul de teren agricol crește de la 35 kg la 113 kg.

Bilanțul însuflețitor pe care-l facem acum, în anul XXX al eliberării, demonstrează cu vigoare că dezvoltarea industriei sălăjene, a agriculturii de stat și cooperatiste a dinamizat întreaga viață socială. Este cît se poate de grăitor în această direcție că, spre exemplu, numărul muncitorilor a crescut, în raport cu anul 1950, de la circa 5 500 la peste 30 500. S-au creat, așadar, zeci de mii de noi locuri de muncă, au apărut zeci de meserii noi, s-au închegat și sudat noi colectivități.

O continuă înflorire cunosc satele sălăjene. Cu sprijinul efectiv al statului, curentul electric a fost introdus în 265 de localități,

Industria județului Sălaj produce astăzi în 17,5 zile, deci în mai puțin de două decade, cît a produs în întreg anul 1950.

încheindu-se astfel, încă în 1971, procesul de electrificare a județului. Pe lîngă alte binefaceri, curentul electric a facilitat pătrunderea, în localitățile rurale, a radioului și televizorului. Notăm că în medie pe județ, la mai puțin de 3 familii revine azi un aparat de radio și la mai puțin de 7 familii un televizor. Prin miile de case noi construite, prin lărgirea considerabilă a bazei materiale a învățămîntului, ocrotirii sănătății, culturii, a rețelei comerciale și de prestări de servicii, prin sistematizarea treptată a satelor, atributele urbanizării și ale civilizației moderne, socialiste, vor fi tot mai evidente și în mediul rural

Ținutul acesta din nord-vestul țării, care înainte de 1944 avea un mare număr de analfabeți, dispune azi de o rețea școlară fără precedent în istoria acestor locuri. O simplă și obișnuită comparație cu anul școlar 1938—1939 reflectă creșteri de-a dreptul impresionante. Astfel numărul grădinițelor sporește, în anul școlar 1973–1974, de la 23 la 238, al copiilor de la 1 135 la 11 195, al educatoarelor de la 27 la 411, al elevilor de la 28 500 la 52 473, al cadrelor didactice de la 730 la 2 601 Remarcăm în mod cu totul deosebit că, alături de elevii de la cursurile de zi, aproape 10 000 de locuitori ai județului, muncitori și țărani cooperatori, își completează studiile la cursurile serale și fără frecvență.

Realizări remarcabile s-au obținut în domeniul ocrotirii sănătății. Numai în ultimul deceniu numărul circumscripțiilor medico-sanitare crește de la 46 la 61, al dispensarelor de întreprinderi de la 1 la 13, al policlinicilor de la 3 la 5, al caselor de nașteri de la 30 la 38, al paturilor în unitățile de asistență sanitară de la 996 la 1 530, iar al personalului medico-sanitar de la 500 la peste 1 200.

Realizările dobîndite în toate domeniile de activitate, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, obiectivele economice și social-culturale în curs de construcție sau care se vor construi în 1975 — *Întreprinderea de materiale izolatoare din Simleu Silvaniei*, o fabrică de produse lactate la Zalău, una de brînzeturi la Jibou, Fabrica de mobilă din Cehu Silvaniei, Topitoria de fibră de la Someș Odorhei, lacul de acumulare pe rîul Crasna, o sală de sport polivalentă cu 1 000 de locuri, un spital general cu 700 de paturi și cu policlinică, un cinematograf cu 500 de locuri și altele — constituie doar o prefață plină de vigoare la viitorul cincinal, croită cu compasul și rigla, durată cu mistria și ciocanul, o prefață în care strălucesc caratele cutezanței și maturității comuniste, ale iscusinței și hărniciei sălăjene. Astăzi, *cînd prefigurăm*, pe pămîntul sălăjean, nestemate economice și social-culturale și mai mărețe pe care le va adăuga viitorul cincinal procesului devenirii noastre, ne stăruie vii în memorie cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu rostite aici, la noi, în Sălaj, cu prilejul vizitei de lucru efectuate în județ la împlinirea a 500 de ani de la atestarea documentară ca oraș a Zalăului: «.. Fără îndoială, sublinia secretarul general al partidului, președintele Republicii, că atît în Zalău, cît și în județul Sălaj, în următorii ani și în viitorul cincinal, 1976–1980, vor fi construite și alte noi unități industriale. În acest fel, orașul Zalău și județul Sălaj se vor ridica tot mai mult la o viață nouă socialistă; la trecutul lor istoric se va adăuga astfel prezentul socialist, în care oamenii muncii stăpîni pe destinele lor își făuresc viața liberă și fericită așa cum o doresc. Se vor adăuga la acest trecut perspectivele minunate ale viitorului, ale realizărilor în dezvoltarea Zalăului și Sălajului, care împreună cu întreaga noastră patrie socialistă vor păși pe înalte culmi de progres și civilizație, pe culmile societății comuniste».

SĂLAJ

DESPRE ISTORIA GRĂBITĂ A UNUI JUDEȚ DIN NORDUL TĂRII

Cea mai nouă și modernă clădire a orașului Zalău: hotelul «Porolissum».

Zalăul — și-au dat cu părerea în repetate rînduri numeroși specialiști și nespecialiști în probleme de prognoză economică — este condamnat prin forța împrejurărilor să rămînă același tîrgușor anodin, prăfuit, cu o industrie, o populație și o urbanistică semiurbană. O localitate ostilă dezvoltării economice, *liniștită, patriarhală*, ca să amintim și varianta romantioasă. S-a prezentat în acest sens, drept argument capital, faptul că orașul nu beneficiază de o fericită așezare geografică. Într-adevăr, Zalăul se găsește la o distanță apreciabilă atît de șoseaua națională E 12, cît și de nodul feroviar al Jiboului, iar natura nu l-a hărăzit cu nici o apă curgătoare mai importantă.

Interesant de remarcat că asemenea păreri au fost vehiculate nu numai în perioada antebelică, ce pe alocuri chiar și în ultimele decenii cînd s-a acreditat, de pildă, ideea înființării capitalei de județ la Jibou.

Despre netemeinicia unor asemenea păreri vorbesc fără drept de tăgadă zilele prezentului. Intrat mai tîrziu decît alte județe în circuitul industrializării socialiste a țării, dar într-o altă etapă de dezvoltare a României, beneficiind deci de uriașa experiență dobîndită de poporul nostru în cele mai diverse domenii de activitate, Sălajul a izbutit să-și făurească într-un timp record o industrie puternică, competitivă, și să transforme îmbătrînitul Zalău într-unul din cele mai moderne și pitorești capitale de județ din nordul Transilvaniei.

Pe harta județului au apărut ramuri industriale necunoscute înainte pe aceste meleaguri, ca industria constructoare de mașini, industria electrotehnică, ramura materialelor de construcții, industria alimentară și ușoară. Dintre marile obiective ridicate la scara realității în actualul cincinal amintim întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel. Întreprinderea de conductoare electrice emailate, Întreprinderea de produse ceramice pentru construcții, Filatura de bumbac.

Marea majoritate a acestora au fost amplasate în incinta Zalăului care a devenit de la o zi la alta un oraș uzină ce se revarsă tumultuos peste vechile lui hotare, o localitate în continuă prefacere ce-și croiește drum printr-o luptă continuă dintre nou și vechi, prin înfruntarea și osmoza permanentă dintre tradiție și contemporaneitate. Orașul a devenit de asemenea o localitate a tinereții explozive, grație miilor de tineri sosiți să-și caute un loc sub soare în acest colț de țară, atrași de mirajul noutății și de largile perspective deschise capitalei și județului. Vom aminti că în mai puțin de patru ani populația Zalăului a sporit cu aproape 15 000 de suflete.

Nu e mai puțin adevărat că, deocamdată, vizitatorul pornit să colinde județul în lung și în lat mai poate observa sensibilul decalaj dintre Zalău și restul localităților urbane. Prea mult nu s-au schimbat în ultimii ani nici Șimleul și nici Jiboul. Lipsesc în bună măsură șoselele asfaltate, iar traficul interjudețean este la cheremul unor vehicule care amintesc tinerețea bunicilor noștri. O situație de «moment». Am pus cuvîntul între ghilimele deoarece pe răbojul unei istorii desfășurate de-a lungul a cinci secole, următorii cinci ani vor constitui un simplu «moment». Vom vorbi la sfîrșitul acestor rînduri despre marile prefaceri pe care le rezervă viitorul întregului județ Sălaj, mărginindu-ne să amintim deocamdată că pe harta lui economică se vor înscrie în perioada 1976–1980 două noi ramuri industriale: chimică și metalurgică.

O dezvoltare rapidă și cu rezultate notabile au cunoscut în schimb pe întreaga suprafață a județului ramurile tradiționale ale agriculturii locale: creșterea animalelor, pomicultura și viticultura. Județul dispune astăzi, la fiecare hectar de teren agricol, de 54,2 bovine, din care 23,1 vaci și bivolițe; de 107,8 ovine, de 70,4 porcine. La aceeași unitate de suprafață se produc 10,4 tone carne (greutate vie), 345,8 hl lapte și 284,8 kg lînă. Notăm aici faptul că din totalul producției globale agricole, 48,9 la sută revenea în 1973 producției vegetale și 51,1 la sută zootehniei. Sălajul dispune de asemenea de un patrimoniu pomicol și viticol format din peste 15 000 ha livezi și peste 4 000 hectare vie.

Ei bine, dacă într-un răstimp de numai cinci ani, creșterea potențialului industrial și agricol al Sălajului i-a asigurat un loc de onoare pe harta economică a patriei, viitorul cincinal va transforma acest perimetru teritorial într-una din cele mai puternice zone industriale ale țării. La ora actuală sîntem în măsură să comunicăm cititorilor noștri cîteva date anticipative desprinse din această mare frescă, o veritabilă școală a curajului și măiestriei, o nouă redescoperire a unui colț de țară prin marea capacitate a comuniștilor de a transforma în fapte vocația și puterea poporului nostru.

După cum se știe, o caracteristică de bază a Proiectului de directive o constituie accentuarea procesului de repartizare rațională a forțelor de producție pe teritoriul țării în așa fel încît în 1980 nici un județ să nu aibă o producție industrială mai mică de 10 miliarde lei. De această prevedere va beneficia în mod deosebit județul Sălaj, în cadrul căruia se vor construi în cincinalul 1976–1980 11 obiective de interes republican și se vor dezvolta în continuare obiectivele și capacitățile de producție existente. Dintre cele mai importante obiective care se vor realiza în viitorul cincinal menționăm: Întreprinderea de țevi fără sudură, care va fi cea mai modernă unitate de acest gen din țară, *și pentru construcția căreia se vor aloca investiții mai mari decît întregul volum de investiții de care a beneficiat județul în actualul cincinal;* Întreprinderea de anvelope; Întreprinderea de prelucrare a maselor plastice; Întreprinderea de șuruburi; Întreprinderea integrată de țesături subțiri tip in; Fabrica de tricotaje tip lînă; Fabrica de încălțăminte și talpă de cauciuc, încă o filatură cardată tip bumbac

Pentru construcția acestor obiective se vor aloca investiții importante, ceea ce va conduce la obținerea unei producții industriale în 1980 de peste cinci ori mai mare decît la sfîrșitul actualului cincinal. Deosebit de semnificativ este faptul că producția industrială pe un locuitor al județului va crește de la 7 379 lei în 1975 la peste 33 600 lei în 1980. Amploarea unei asemenea dezvoltări va imprima un ritm anual de creștere a producției industriale, în viitorul cincinal, de circa 38 la sută și va rezolva una din cele mai importante probleme sociale ale județului, ocuparea unei însemnate părți din forța de muncă disponibilă prin atragerea în industrie și activități neagricole a unui număr de peste 30 000 de oameni ai muncii, cu efecte pozitive asupra nivelului de trai, material și spiritual, al locuitorilor acestor străvechi meleaguri românești. Dezvoltarea impetuoasă a economiei județului va atrage după sine profunde transformări pe plan social-cultural. Se vor construi circa 9 000 apartamente, aproape 200 săli de clasă, peste 3 200 locuri în internate, aproape 3 500 locuri în grădinițe cu cămine, 2 300 locuri în creșe, 760 paturi în spitale, o sală de sport cu 1 000 de locuri și altele.

«Cazul» Sălajului, al unui județ cu o istorie grăbită, devenit de la o zi la alta un perimetru teritorial nou, de nerecunoscut, reprezintă o nouă și elocventă dovadă a politicii înțelepte a partidului nostru de creare a unei industrii stabile și prospere, singura garanție a progresului neîntrerupt, a ridicării nivelului de trai, de dezvoltare multilaterală și spirituală a tuturor zonelor țării. «Viața — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu încă în 1968, la Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale din februarie — arată că progresul general al societății este indisolubil legat de organizarea judicioasă a teritoriului și administrarea locală care favorizează amplasarea rațională a forțelor de producție pe cuprinsul țării, dezvoltarea armonioasă a diferitelor zone și localități».

LIVIU TIMBUS ■

un colocviu călător

Am avut bucuria în ultimul timp să străbat de trei ori drumuri maramureșene. Ultima călătorie mi s-a lipit cel mai mult de suflet. Nu pentru că este cea mai apropiată, ci datorită faptului că s-a desfășurat în împrejurări deosebite. Societatea germană «Mihail Eminescu» din Freiburg și-a fixat cel de-al XIII-lea colocviu (10–17 august) în țara noastră, cu tema *«Maramureșul model de cultură sud-est europeană»*. La acest colocviu au participat Universitatea «Al.I.Cuza» din Iași, Universitatea «Albert Ludwig» din Freiburg — înfrățită cu universitatea ieșeană — Institutul de învățămînt superior din Baia Mare și Institutul pedagogic din Suceava. Pentru a se da putință participanților veniți de peste hotare să ia contact nemijlocit cu realitățile românești, să vadă și să asculte, «la fața locului», opere de artă populară și folclor, temele colocviului au fost tratate mereu în alte localități (orașe și comune). În felul acesta participanții au avut prilejul să urmeze calea descălecării, străbătînd Maramureșul, Bucovina (cu mînăstirile) și avînd drept punct final cetatea de tradiție culturală a lașilor.

Ședința de deschidere a avut loc la Baia Mare, într-un cadru festiv. Marea sală de ședințe a casei de cultură a orașului devenise neîncăpătoare. Cu acest prilej i-a fost înmînat savantului romanist, profesor doctor Klaus Heitman, premiul anual al Societății «Mihail Eminescu» pentru merite deosebite în activitatea susținută desfășurată pe tărîmul cunoașterii culturii românești și a lucrărilor personale privitoare la limba noastră.

În program figurează 45 de comunicări. Subiectele tratate de către savanții romaniști de peste hotare și specialiștii din țara noastră dovedesc, prin varietatea și actualitatea lor, importanța acestui colocviu, împărțit în trei secții: limbă și literatură; istorie; etnografie și folclor. Vreau să vorbesc despre un anumit aspect care mi-a reținut atenția. Colocviul, pe care l-aș numi călător, se deplasa zilnic în alte locuri. Își poate închipui oricine interesul cu care a putut fi urmărită, de pildă, comunicarea profesorului P. Caraman despre geneza porților monumentale din Maramureș, după ce, în prealabil, participanților li s-a dat posibilitatea de a vedea cele mai reprezentative din aceste porți. În aceeași ordine de idei, pentru o cît mai bună înțelegere a comunicărilor secției de folclor, forurile culturale, directorii căminelor culturale au organizat prin comunele în care participanții poposeau impresionante manifestări ale artiștilor amatori. Am avut prilejul să iau la spectacole care m-au cucerit pe deplin, rezolvînd probleme atît de discutate și asupra cărora mulți dintre specialiști păstrează anumite rezerve. Este vorba de scoaterea la iveală din colbul vremurilor a străvechilor obiceiuri ce prind din nou viață datorită celor ce cu pricepere desfășoară o lăudabilă activitate artistică. Am privit și ascultat reconstituiri ale unor obiceiuri practicate de pildă la nașterea copiilor în cîteva sate maramureșene. Iată petrecerea la care nu participă decît femeile. Singurii bărbați toleranți la aceste petreceri *nu sînt decît muzicanții* populari. Foarte pretențioși și în principiu împotriva reconstituirilor participanții străini la colocviu *remarcau* că spectacolele la care au asistat erau realizate cu atîta sinceritate, erau trăite atît de autentic de către artiștii amatori încît nu dădeau în nici un caz impresia unor naive reconstituiri trase de păr, penibile și artificiale. La fel, de pildă, și cu reconstituirea unui spectacol cu măști ce aparține sărbătorilor de iarnă. Nenumărate întrebări pe care participanții și le puneau asistînd la aceste manifestări le erau de pildă lămurite prin comunicările prezentate de către specialiștii români.

În acest fel, măștile caracteristice expuse în minunatul muzeu de la Sighetu Marmației prindeau viață pe scenă, iar comunicarea directorului muzeului, P. Nistor, în legătură cu acest subiect, venea ca o fericită completare a celor văzute. Dealtfel, prezența permanentă a specialiștilor români ușurează înțelegerea fenomenelor de către participanții veniți de peste hotare. Îmi pare rău că nu-mi pot permite să scot în evidență enumite formații. Nu o fac din teamă de a nu nedreptăți altele. Pe unde am trecut, cororile de fete și băieți, cîntînd, după adevărata practică populară, pe o singură voce, prezentau comori de cîntece pe care mulți dintre cei ce veniseră din depărtare le cunoșteau din studiile publicate cu ani în urmă și pe care erau încîntați să le asculte astăzi încă în plină înflorire. Cum oare vor putea uita participanții întîmplări ca aceea petrecută în casa unui gospodar de frunte din comuna Dragomirești. Numerosul grup, de 60 de persoane, intră într-o gospodărie din birne specifică arhitecturii regiunii. Din ureșul miinilor harnicelor fete ale gazdei țîșnesc la cele trei războaie vesele culori după izvoadele strămoșești. Curățenia și bunul-gust din gospodărie pun pecetea vredniciei gazdelor, casa este realmente invadată de oaspeți care caută să cuprindă dintr-o privire viața unei gospodării maramureșene. Sîntem grăbiți. În clipa în care urmează să plecăm gazda ni se adresează rugîndu-ne să *mai zăbovim, dorind să-și ospăteze musafirii.* Pașamite i-am aduce nemeritată jignire dacă, după ce i-am făcut cinstea să-i călcăm pragul, am refuza să luăm o gustare. Ca prin minune, într-o clipă, apare pe masă dulceața urdă, însoțită de proaspăta cească smîntînă din grădină. Din cui, îmbietoarea slănină se lasă tăiată precum untul, iar din cuptor, pita cît roata carului, frumos rumenită, răspîndește aburi de soare. Scoasă din fîntîna adîncă, apa, pe o zi toridă, aburește ispititor paharele pentru cei ce o preferă horincii, limpede ca picătura de rouă.

Peste comunicările care au dat prilejul unor interesante dezbateri, peste nenumăratele surprize arhitectonice, folclorice, de artizanat popular, participanții primei etape a acestui colocviu călător au rămas copleșiți de tradiționala ospitalitate maramureșeană.

HARI BRAUNER ■

top

1. **Sinteze** (muzica. Dan Aldea) — Sfinx. 2. **Pînă departe** (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 3. **Mugur de fluier** (Nicolae Covaci — Victor Cârcu) — Phoenix. 4. **Războinicii** (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac. 5. **Ah, Dora** (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 6. **Chemare** (Gabriel Litvin) — F.F.N. 7. **Poveste** (Sabin Păutza) — Aurora + Animosi. 8. **Un om pe niște scări** (Mircea Vintilă — Adrian Păunescu) — Mircea Vintilă. 9. **Doar pacea** (Marius Țeicu — Mihai Dumbravă) — Adrian Romcescu. 10. **Inimă de piatră** (Zoltan Kovacs) — Progresiv TM.

Top «Flacăra» poate fi ascultat astă-seară la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București. Regia muzicală a emisiunii este asigurată de Georgeta Dogaru.

TOP «FLACĂRA» TALON NR. 34

în curînd

DIN NOU CENACLUL FLACĂRA!

Cititorii noștri sînt invitați să trimită sugestii privind structura viitoarelor întîlniri.

Prin univers ▲

Mîine nimeni nu știe ▼

(Ilustrații de ALAN ALDRIDGE)

pentru ochi și urechi

Nu știu dacă iubitorii muzicii tinere vor admira aceste ilustrații. Știu însă că producătorul celor două volume «The Beatles Illustrated Lyrics», Alan Aldridge, și-a propus ca ilustrarea textelor cîntecelor grupului să constituie pentru ochi ceea ce este un disc Beatles pentru urechi. Intenția declarată a producătorului (și el autor a numeroase ilustrații) a fost ca acest album să nu fie o colecție de desene, ci o imagine a anilor '60.

...«Am devenit, pentru prima dată, conștient de profunzimea versurilor Beatles în 1967, pe vremea albumului «Sergeant Pepper ...Pentru mine muzica Beatles este o trambulină în imaginație. Nu contează cît de bune sau rele sînt poeziile lor, ele sînt universale prin apelul pe care-l conțin și prin asta devin un lucru viabil pentru ilustrat».

Cele două albume, apărute unul în 1969, celălalt în 1971, reunesc ilustrațiile unei întregi școli conduse spiritual de Alan Aldridge. Pentru că nu întotdeauna autorii ilustrațiilor au putut prinde sensul textelor (uneori suprarealiste) albumele cuprind atît ilustrări directe — uneori simple caricaturi sau desene naive — cît și imaginative — Across the Univers (1), Tomorrow never knows (2).

Privind atent cele cîteva reproduceri, selecționate dintr-un număr foarte mare de ilustrații, așezate pe aproape 200 de pagini, vom putea înțelege de ce Beatles, prin muzica lor, au reușit să capteze ritmul lumii contemporane și să creeze noi sensuri prin arta lor. Vom înțelege astfel că ilustrațiile din aceste albume sînt o importantă contribuție la definirea stilului generației

GEORGE STANCA ■

Mă simt bine ▼

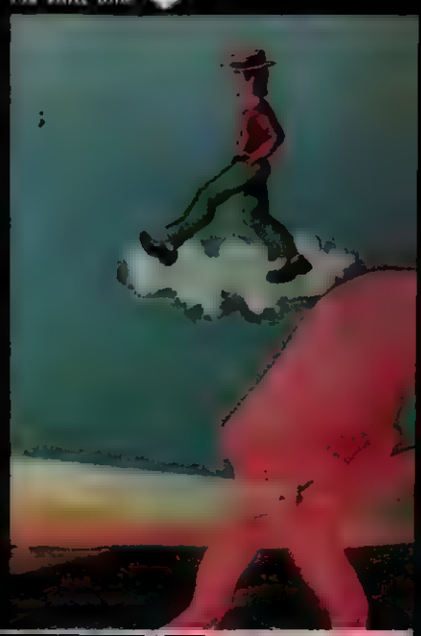

MĂRFURI DE TOATE SORTIMENTELE, CALITĂȚILE ȘI MĂRCILE SOLICITATE

În cincinalul 1976–1980, cea mai mare parte a venitului național — 66–67 la sută — va fi alocată fondului de consum; se vor crea premise pentru satisfacerea tot mai deplină a cerințelor membrilor societății, în condițiile aplicării consecvente a criteriului socialist de remunerare a muncii, ale promovării principiilor eticii și echității socialiste în repartiția veniturilor.

Veniturile totale reale ale populației urmează să crească, în anul 1980, cu 35–37 la sută față de 1975.

Veniturile reale provenite din munca în cooperativele agricole de producție, precum și din gospodăriile personale pe o persoană activă vor crește cu 20–25 la sută față de anul 1975.

În corelație cu evoluția veniturilor bănești și a puterii de cumpărare a populației, volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul va crește cu 40–45 la sută față de 1975.

Se va dezvolta rețeaua comercială, acordîndu-se prioritate dotării noilor cartiere de locuințe cu unități comerciale.

În vederea creării unor condiții mai bune pentru alimentația populației și a ușurării muncii casnice, se va continua diversificarea rețelei de alimentație publică și se vor înființa noi unități de producție și desfacere. Vor fi luate măsuri de îmbunătățire a organizării și profilării unităților comerciale, dezvoltîndu-se formele moderne și rapide de servire a populației.

(Din Proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990)

Sporul vînzărilor de mărfuri în viitorul cincinal, conform Directivelor Congresului al XI-lea, numai el, va fi egal cu volumul desfacerilor de produse înregistrat în 1968, ceea ce, în termenii rapoartelor Institutului de cercetări comerciale înseamnă atît o creștere considerabilă (fără precedent) a volumului cît, mai ales, o schimbare radicală a structurii cotelor și categoriilor de mărfuri ce vor intra în beneficiul populației.

O vizită la Institutul de cercetări comerciale este pe cît de instructivă și agreabilă pe atît de reconfortantă, măcar pentru motivul că demonstrația matematică te obligă să accepți ideea convenabilă și într-o oarecare măsură știută că în anul 1980 vom fi cu totul altfel decît în prezent, mai bătrîni desigur și mai mulți, dar și mai bogați, cu alt nivel de instruire, de urbanizare, de cultură generală și toate astea reflectate într-o bună măsură și aici la etajul al V-lea al clădirii cu numărul 12 de pe strada Doamnei unde, în limbajul limpede și concis al cifrelor, ni se demonstrează cum ne vom îmbrăca, ce vom îmbrăca, de unde și cum vom cumpăra, în ce fel vor fi mobilate apartamentele noastre, cît timp vom cheltui pentru procurarea celor necesare refacerii forței de muncă. Aflăm aici, într-un cuvînt, ce și cum ne va modifica (se va reflecta în viața noastră) acest procent lapidar dar cert din Directivele Congresului: volumul desfacerilor de mărfuri va crește cu 40–45 la sută față de 1975. Un indicator sintetic, poate nu cel mai important, dar cu siguranță foarte familiar nouă, consemnează că în viitorul cincinal vom consuma mai puțină pîine. Ceea ce nu înseamnă că ne vom bucura mai puțin de acest aliment ca să zic așa tradițional ci, pur și simplu, după cum reiese din studiile și cercetările pieței, populația tinde încă de pe acum să-și orienteze beneficiile suplimentare pentru achiziționarea în primul rînd a produselor cu valoare nutritivă ridicată și, totodată, cum spune tovarășul doctor Aurel Vainer, șef de sector, pentru cumpărarea bunurilor de folosință îndelungată. Pînă-n prezent, dealtfel justificat, după cum vom vedea mai departe, partea cea mai însemnată a cîștigurilor noastre o foloseam pentru procurarea resurselor alimentare, fapt justificat pe de o parte de accelerarea procesului de urbanizare, iar pe de altă parte, ca o implicație a primului factor, de denaturalizarea consumului, ceea ce înseamnă că o parte tot mai puțină a populației se hrănea direct cu rezultatele activității ei productive. Devansarea vînzărilor de produse alimentare de către produsele nealimentare în viitorul cincinal consfințește înainte de toate o realitate economico-socială — (construcțiile numeroase de locuințe, mărirea gradului de confort, folosirea timpului liber în creștere) — și reprezintă, în același timp, o etapă importantă în stabilizarea unei structuri moderne a consumului. Vorbind despre vînzările de produse alimentare e cazul să notăm că ponderea acestora se va deplasa în beneficiul desfacerilor prin rețelele alimentației publice, cu alte cuvinte timpul prevăzut spre folosința noastră personală îl vom cheltui mai judicios decît pînă acum; o mai mare parte a populației va călători, va face sport, excursii, va studia și putem chiar afirma că acest indicator vorbește, implicit desigur, de o schimbare de mentalitate. Doctor Aurel Vainer dispune în acest sens de prognoze semnificative pe care le explică și justifică nu atît statistic, dacă se poate spune astfel, cît afectiv, deci nu numai ca specialist, ci și ca, în limbaj de specialitate, subiect al studiilor pe care le răsfoiește. Se vor vinde 150 000 de autoturisme, numărul televizoarelor, radiourilor, frigiderelor vîndute se va dubla,

iar numărul bicicletelor va atinge 450 000.

Diversificarea cererii populației, sau mai corect spus accentuarea diversificării cererii populației, constituie un alt element notabil care rezultă din studiul pieței viitorului cincinal ce are ca trăsătură distinctă transformarea cumpărătorului mediu într-unul cu nevoi superioare și cerere corespunzătoare, necesitînd nu doar un volum crescut de mărfuri, ci produse cu folosință diversă, de calitate și în sortimente din cele mai variate. În limbajul de specialitate acest adevăr *simplu și firesc, dacă ținem seama de Proiectul de Directive în ansamblul lui, se cheamă* segmentarea pieței. Cu alte cuvinte piața va face față într-o mai mare măsură decît pînă acum nu numai unor nevoi globale, curente, de primă necesitate, ci tuturor gusturilor, preferințelor și exigențelor ce se află într-o continuă modificare. În acest scop, explică Virgil Adăscăliței, șeful secției de specialitate, studiile noastre indică, în spiritul documentelor de partid, o concepție modificată a amplasării spațiilor comerciale în favoarea noilor cartiere de locuințe. Aici, unitatea-pivot o va constitui supermagazinul, pe cît posibil structurat în totalitate pe modalitatea cea mai modernă de servire — *expunerea liberă a mărfurilor, alegerea* directă a produselor de către cumpărător — avîndu-se în vedere că aceste magazine vor fi dotate exclusiv cu mărfuri de trebuință curentă. Dealtfel supermagazinul, magazinul universal, va înlocui treptat magazinele mărunte, înghesuite, din rațiuni justificate teoretic de cercetările și prognozele efectuate de institutul nostru sau de alte institute de peste hotare; și din considerente practice, întrucît s-a constatat că acolo unde iau ființă asemenea unități tip BIG (băcănie, industriale, gospodărie) celelalte magazine din jur devin inutile sau nerentabile ceea ce este într-o oarecare măsură același lucru. O prognoză a noastră pînă în anul 2000, *privind dezvoltarea spațiilor comerciale* în București, relevă necesitatea existenței pe lîngă aceste unități-pivot a unor magazine prestatoare de servicii, a unor centre comerciale grupate acolo unde densitatea populației este mare (cazul noilor cartiere). Capitala nu este risipită într-atît încît să reclame existența unor centre de comerț autonome ca în alte țări, legătura cu centrul orașului, *mai ales în perspectiva* rațională a mijloacelor de transport, se va realiza într-un timp corespunzător, cu toate astea se prevede înghebarea a trei mari centre de comerț — Titan, Berceni, Drumul Taberei care, însoțite de obiective social-culturale, se vor transforma în adevărate centre civice cu perspectiva de a deveni *într-un* viitor mai îndepărtat chiar centre administrative. Pentru cincinalul următor obiectivul comercial cel mai important îl va constitui modelul supermagazinului din Piața Unirii, cel mai mare din țară pînă acum, și care va funcționa în cea mai mare parte pe sistemul autoservirii. Dispariția magazinelor mărunte nu o înțeleg prin desființarea acestora, ci prin reprofilarea lor pe alte feluri de servicii sau funcționînd ca magazine specializate, care vor cuprinde nu numai toate sortimentele, calitățile și mărcile existente în toate celelalte magazine, ci tipuri de înaltă specializare, răspunzînd necesităților tuturor gusturilor și trebuințelor. În conformitate cu programul *Ministerului Comerțului Interior*, privind dezvoltarea bazei comerciale în toate orașele mari ale țării, vor fi construite astfel de supermagazine, se va continua deci ceea ce s-a și început deja la Iași, Constanța, Timișoara, Rm. Vîlcea, Pitești, Drobeta-Turnu Severin etc. și va fi începută reprofilarea magazinelor mici din jurul acestora. Magazinele acestea mari corespund nu numai conceptului modern de desfacere a *mărfurilor* pe spații largi, dar concentrează totodată nevoia populației din regiunile apropiate, care pentru «mărfurile problematice», pentru acele mărfuri ce necesită cu alte cuvinte un răgaz de gîndire și o orientare calificată, apelează invariabil la magazinele din marile orașe, cu toate că în magazinele lor se găsesc produsele respective într-un sortiment și de calitate *corespunzătoare*. Studiile noastre indică și pentru acest cincinal accentuarea specializării magazinelor sătești cu produse de necesitate curentă, indispensabile și rațional justificate cu toate că sistemul magazinelor universale la sate va continua să se dezvolte în concordanță cu politica generală a *partidului* de dezvoltare *multilaterală* a comunelor și satelor în vederea urbanizării lor treptate.

NICOLAE CRISTACHE ■

NIVELUL SERVICIILOR, EXPRESIE A NIVELULUI DE CIVILIZAȚIE

Ancorarea, pînă la sfîrșitul anului 1980, a României *în rîndul țărilor avansate ale lumii* — act nu numai de voință, dar mai ales de profundă cunoaștere a posibilităților țării și ale poporului, de acțiune lucidă — cuprinsă în Proiectul Directivelor Congresului al XI-lea al Partidului vizează, precum știm, toate sectoarele vieții noastre materiale și spirituale. Da, vom avea o industrie puternică, o agricultură modernă, rentabilă, *practicată de un număr mai mic* de țărani — am reținut și am comentat la vreme cît de mult va scădea populația activă ocupată în agricultură și semnificația acestui fenomen — așa cum este tendința mondială, dar vom avea dezvoltat, la nivelul aceleiași tendințe din lumea de azi, terțiarul, cum îl numesc economiștii, adică al treilea sector de activitate, comerțul și serviciile pentru populație. Un indicator la fel de elocvent al nivelului de civilizație, ca și nivelul industriei și al agriculturii. Pe mapamond este socotit drept al treilea stadiu al dezvoltării economice, după agricultură și industrie. În civilizația născută din revoluția industrială nu va fi nimic mai puțin industrial, *ne spun economiștii și sociologii*. Să ne aplecăm deci atent asupra prevederilor din Proiectul de Directive cu privire la dezvoltarea serviciilor pentru populație. (Să nu uităm că după Conferința Națională a partidului din 1972, conform sarcinilor trasate în această direcție, s-a înființat un organism *național menit* să se ocupe de organizarea și bunul mers al prestărilor de servicii către populație.) Reținem mai întîi volumul acestora în viitorul cincinal, o creștere de 61-68 la sută față de anul de referință, 1975. Apoi, structura acestui volum. Cu precădere se vor dezvolta prestațiile pentru *construcții și reparații* (vor crește cu 80-85 la sută) — și e bine să descifrăm acest procent în corelație cu creșterea într-un ritm accelerat a numărului de locuințe proprietate personală la sate și la orașe, cu cerințele sporite de confort ale populației, cu nevoile edilitare ale cetățenilor, cu grija față de aspectul estetic al localităților — cele de gospodărie comunală, serviciile casnice și serviciile turistice. S-ar cuveni, de asemenea, să reținem ordinea acestor precăderi. O creștere de aproape două ori și jumătate a serviciilor casnice incumbă pe de o parte rezolvarea unei sarcini importante din programul partidului nostru și anume atragerea într-un număr și *mai mare a femeilor* în activitatea economică și socială a țării, iar pe de altă parte eliberarea lor de o serie de servituți ale muncii gospodărești în favoarea măririi bugetului lor de timp liber pe care să-l dedice pregătirii profesionale, lărgirii orizontului de cultură generală, educației copiilor și, în general, familiei. Creșterea în aceeași proporție a serviciilor turistice exprimă pe de o parte conceperea turismului ca sector economic, iar pe de alta turismul ca mod de petrecere a timpului liber, ca parte componentă a medicinei profilactice, de apărare a sănătății populației.

Dar, ceea ce mi se pare foarte *nou* și impresionant, marcînd acea ridicare urbanistică a satului românesc, apropierea lui de condițiile de viață și de locuit ale orașului, preocupare de durată a partidului și statului nostru, este extraordinara creștere a volumului prestațiilor din mediul rural, adică într-un ritm superior mediei pe țară. Proiectul de Directive precizează: «Se vor *lua măsuri ca unitățile cooperației de consum* și cooperativele agricole de producție să dezvolte la sate prestările de servicii — îndeosebi pentru construcții, întreținerea și repararea locuințelor, a bunurilor gospodărești de folosință îndelungată, spălătorii, servicii de igienă». Să reținem!, spălătorii la sate, repararea bunurilor gospodărești de folosință îndelungată. Fiindcă au devenit de uz curent și la sate *mașina* de spălat, aspiratorul de praf, frigiderul, fără să mai vorbim de radiouri, televizoare și alte aparate electrocasnice. Ca în orice țară avansată din punct de vedere tehnologic.

CICI IORDACHE ■

SIBIU:

un județ care-și înnobilează tradiția

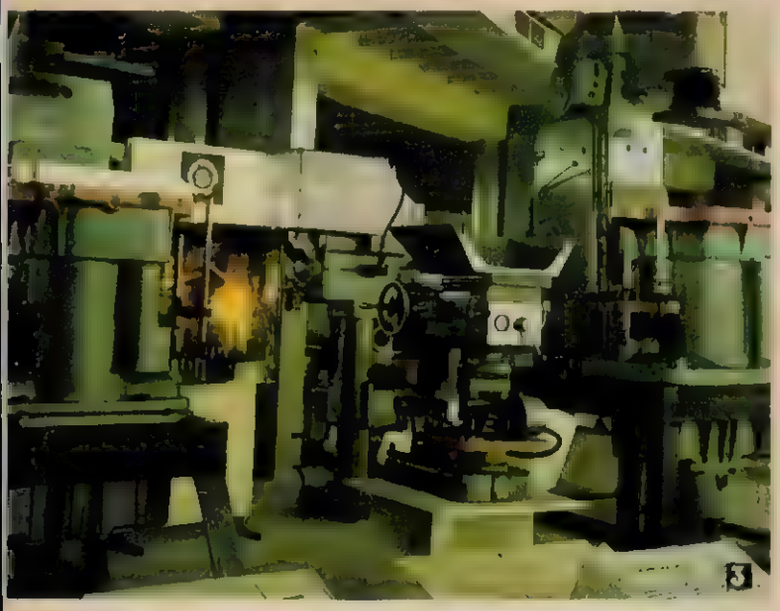

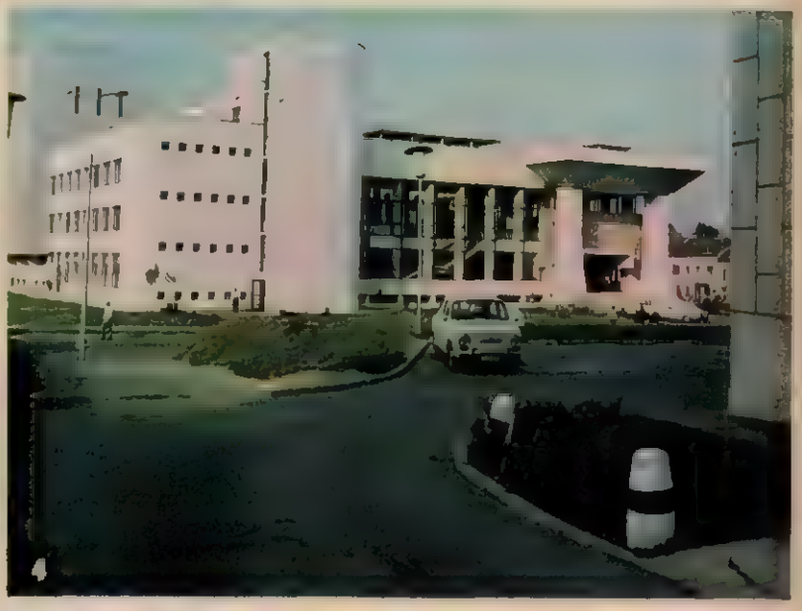

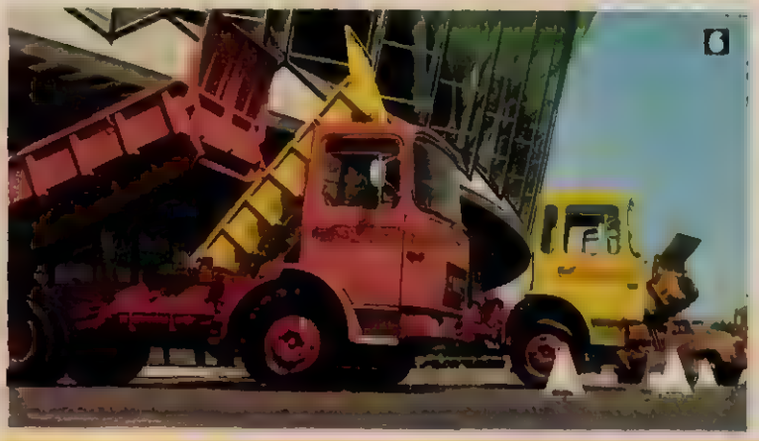

1. Sibiul crește, ca oricare oraș modern, și pe verticală.

2. Aici perpetuează în ritmuri ascendente o forță industrială.

3. În multe întreprinderi republicane găsești asemenea utilaje produse la «Independența»-Sibiu.

4. Mîndrie a sibienilor — casa de cultură.

5. Verificare la fața locului înainte de montaj (o secțiune dintr-un utilaj complex).

6. La Mîrșa, autocamionul românesc este «îmbrăcat» cu platforme basculante.

Fotografii de
VICTOR CONSTANTINESCU
și VASILE MOLDOVAN

ÎMI IMAGINEZ CU DRAGOSTE, CU OPTIMISM «RELIEFUL» EXACT AL VIITOARELOR ÎNFĂPTUIRI

INTERVIU CU TOVARĂȘUL RICHARD WINTER, PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI JUDEȚEAN SIBIU AL P.C.R., PREȘEDINTE AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

— O oarecare industrie și o oarecare agricultură au existat și înainte pe aceste meleaguri. Vă rugăm deci să ne spuneți ce schimbări s-au produs în județul Sibiu în cei 30 de ani?

— Iată o întrebare care ar presupune un răspuns-monografic, un discurs-maraton... Cînd spunem că Sibiul este unul din cele mai industrializate județe ale țării obișnuim să notăm faptul că, din punct de vedere al producției globale realizate azi, ne plasăm undeva între primele cinci. Propoziția ar putea fi completată apoi cu numeroase alte elemente definitorii: ramuri industriale în care deținem o pondere deosebită, numeroase unități singulare ca profil. V-ar fi greu să găsiți un «teritoriu» al chimiei românești în care să nu fie prezente utilaje de înaltă tehnicitate produse la «Independența» — unitate care a fabricat și conducta forțată de pe Lotru — v-ar fi greu să găsiți vreun miner care să nu mînuiască unelte fabricate în Sibiu; nu veți găsi o familie, o singură familie în România care să nu aibă în casă ceva produs în acest județ. Cît despre proporțiile dezvoltării industriale, realizăm azi producția anului 1948 în 12 zile, — de fapt producția industrială s-a triplat în ultimii 10 ani — exportăm produse industriale în peste 40 de țări ale lumii.

Mutațiile socio-demografice care au însoțit procesul creșterii în proporție și în profunzime, calitativ și cantitativ, sînt și ele multiplu reprezentative pentru ceea ce a adus patriei politica consecventă, științifică a partidului nostru, de industrializare socialistă. Iată, bunăoară, peste 76% din forța de muncă este ocupată în ramurile neagricole; retribuția medie realizată de către oamenii muncii este superioară mediei pe țară; rețeaua școlară — de la grădinițe la universitate — s-a dezvoltat impetuos, încît fiecare al patrulea cetățean al județului nostru învață. Am construit numai din fondurile statului sau cu ajutorul statului peste 30 000 de apartamente în cele două municipii, cinci orașe și numeroase comune. Adăugați că procentul de ocupare a resurselor de forță de muncă feminină este unul din cele mai ridicate din țară, că numai în acest an peste 66 la sută din populația ocupată în industrie și agricultură beneficiază de pe urma recentelor măsuri de sporire a retribuției și veți putea creiona o imagine sintetică a ceea ce am realizat în domeniul standardului de viață al populației

— Ce linie de dezvoltare urmează economia județului?

— Linia de dezvoltare, evident, este conținută, ca pentru toate județele țării, în minunata perspectivă pe care o deschide conținutul Proiectului de Directive ce va fi supus aprobării Congresului al XI-lea. În esență, aceasta reprezintă continuarea logică a procesului amplu deja schițat, adică dezvoltarea în continuare a industriei, o atenție prioritară acordată sporirii producțiilor agricole (mecanizare, specializare, hidroameliorații, creșterea continuă a producțiilor animaliere). Ritmul inclus în Directive are pentru noi implicații deosebite, specifice, dacă avem în vedere nivelul de acum. Pe ansamblu este absolut evident că va trebui să fie preponderentă *calitatea dezvoltării* adică o utilizare optimă a tuturor resurselor, eficiență a muncii la nivelul unei economii cu toate atributiile modernității, un spor considerabil al creativității tehnice.

O problemă cu multiple implicații sociale și semnificații o reprezintă ceea ce am numi cantitatea și calitatea forței de muncă, ținînd seama de dezvoltarea în viitorii cinci-zece ani. Așadar, viitorul județului se include în viitorul de aur al țării: o industrie capabilă să producă la nivelul de competitivitate cerut, capabilă să satisfacă în grad mereu mai ridicat nevoile sociale multiple, o agricultură modernă cu accent pe zootehnie, viticultură și pomicultură.

Practic, în viitorii cinci-zece ani vom putea dispune de localități urbane în număr dublu, de multe altele cu tentă urbană pronunțată, de condiții de viață și muncă, turism, sport și agrement la nivelul unor înalte pretenții. Într-un cuvînt, civilizația socialistă își va avea aici, ca și pe alte meleaguri ale țării, corespondent real în condiții și facilități sociale superioare.

— Iubiți aceste locuri?

— Cine nu-și iubește locul ori locurile unde muncește? Oricare dintre noi purtăm în viață bucuria lucrului împlinit pentru semeni, speranța că în tot ceea ce-i înfăptuire, realizare, standard de viață, în ceea ce sociologii numesc «calitate a vieții», în premisele pentru perspectiva deschisă spre zările viitorului comunist, rămîne o fărîmă din munca noastră, un mic semn al dragostei noastre de țară, de locuri, de oameni. Iar oamenii acestor locuri — români, germani, maghiari — sînt minunați. Niciînd ca în această primăvară a comunismului românesc n-am simțit mai intens solidaritatea oamenilor muncii cu înaltele imperative formulate în cuvintele de îndemn și chemare ale iubitului nostru secretar general, rostite de la tribuna plenarei recente a C.C. al P.C.R. Avem un țel limpede și înalt, o cale clar trasată, condiții de realizare, oameni devotați, capabili să-și înscrie priceperea și dăruirea în acest cor al țării în an jubiliar. Pentru această robustețe spirituală, care este a oamenilor acestor locuri — indiferent în ce limbă au spus întîi «mamă» — țin la ei, îi respect și îmi imaginez cu dragoste, cu optimism «reliefuI» exact al viitoarelor înfăptuiri.

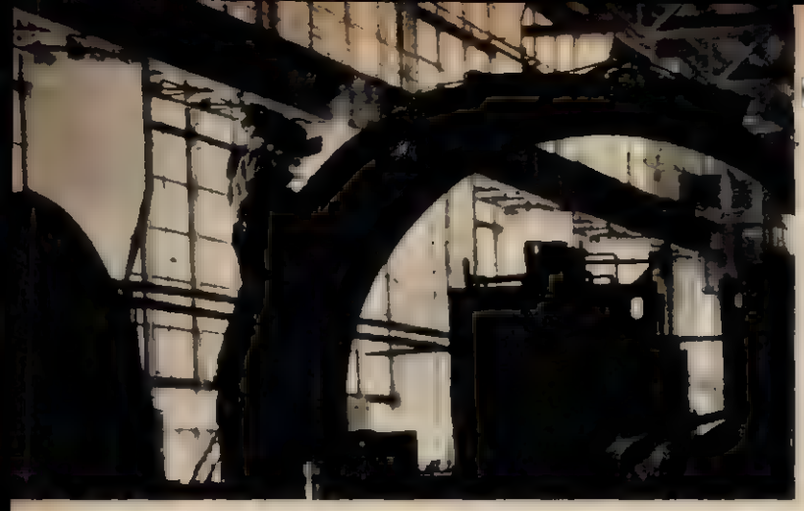

În halele noii platforme industriale a capitalei județului deja se produce.

SIBIU

Ieșind din nori, evoluînd pe un cer de august, pasărea de metal lasă în stînga Carpații Meridionali și la «cap compas» Sibiul. Coboară. Verdele puternic al zonelor împădurite vine spre geamul rotund sugerînd geometria unui imens fald de catifea ușor încrețită. În lumina crudă a soarelui de dimineață strălucesc șerpuirile riurilor: Oltul, Cibinul, Hîrtibaciul și mai spre nord Tîrnava. Așezările, mărgele de-a lungul magistralelor rutiere, par pictate. Județul își trimite aici, spre înălțime, prima sa carte de vizită.

PLATFORMA

Industria — în cîteva dintre ramuri — are, poate, una dintre cele mai vechi tradiții. Aici au apărut cîndva, printre primele pe teritoriul țării, bresle specializate pe meserii cum sînt cele ale croitorilor, cizmarilor, tăbăcarilor, blănarilor etc. Mai tîrziu, unele fabrici sau mai bine-zis făbricuțe. În Cisnădie, în Sibiu, în Mediaș sau Agnita, mici întreprinderi de industrie ușoară cu caracter manufacturier care reprezentau totuși 80% din producția industrială a județului. Industria de bază era însă slab dezvoltată.

Oameni harnici și puternici, gîndind împreună — mai ales împreună, fiindcă aici, la confluența unor izvoare etnice diferite, dacă limba, unele trăsături psihice și de manifestare spirituală i-au diferențiat, viața de zi cu zi, munca umăr la umăr l-a înfrățit pe români, germani, maghiari — oamenii de pe meleagurile dintre Olt și Tîrnave au început să creeze și să dezvolte ceea ce îi lipsea Sibiului — o adevărată bază industrială. N-au fost singuri, au avut alături umărul întregii țări; o parte importantă din bugetul națiunii s-a revărsat asupra sibienilor. Doar un singur exemplu. În perioada 1968-1970 investițiile au fost de 3 198 de milioane iar între 1971-1974 mai mult de dublu — 6 835 milioane lei. Bani care să sporească forța industrială a județului. Nu s-au construit prea multe întreprinderi noi, în schimb cele dezvoltate au devenit de nerecunoscut. O secție nouă este uneori mai mare decît 3-4 întreprinderi vechi.

Am văzut în Sibiu expoziția anuală a dezvoltării economice. Îmbrățișînd cu privirea obiectele m-am întrebat cum ar fi arătat o asemenea expoziție în anul 1948. Probabil că s-ar fi putut organiza chiar în spațiul unui singur stand actual. Industria județului realizează astăzi în numai 12 zile întreaga producție a anului naționalizării. Proporțiile între ramuri s-au schimbat — construcția de mașini se află, firesc, în frunte: 39,8% din producția globală industrială în anul 1973. Există în județ astăzi 53 de întreprinderi republicane, iar în producția globală pe cap de locuitor județul deține locul patru pe țară. Deci un județ industrial, vestit în țară și peste hotare. Și aceasta fiindcă toate planurile, toate proiectele au devenit fapte. La începutul actualului cincinal se prevăzuse pentru a fi produsă la «Balanța» aparatura hidropneumatică; am văzut-o deja în expoziție. Alături de această aparatură, balanțe de mare precizie. Costea Ileana, tehnician proiectant, lucrează la o secție nouă. «Ce înseamnă nou la întreprinderea dumneavoastră?» «Secții, utilaje ultraperfecționate și produse noi. Chiar și cele mai vechi, produsele tradiționale, au fost reproiectate». Înțeleg mai bine aceste fraze urmărind un grafic. În 1960, pentru un milion de lei producție globală se foloseau 193 tone metal; în 1974 doar 27 de tone. Este saltul în tehnicitate al producției.

Se poate spune că în oricare fabrică poți găsi produsul lîngă care să așezi eticheta «nou», produsul care, evaluat din punct de vedere tehnic, să fie, cum se spune, competitiv. Este o realitate și o cerință. Directorul tehnic al Întreprinderii «Independența», tovarășul Dorin Fulea, spunea: «O realitate fiindcă într-adevăr, noi, de pildă, *ne aflăm astăzi în situația de a produce* unicate pentru foarte multe ramuri industriale. Din totalul producției întreprinderii, circa 80 la sută. Numai anul acesta am realizat 560 de tipuri de utilaje noi. O cerință, fiindcă întreprinderile care se dezvoltă, marile șantiere, ne cer instalații și utilaje din ce în ce mai complexe. Recent am terminat conducta forțată pentru centrala de la Mărișelu. Cu trei luni mai devreme; ne-au felicitat. Despre viitorul întreprinderii? În primul rînd continuă dezvoltarea. Secțiile calde le-am mutat pe noua platformă industrială. Tot acolo se dezvoltă și «Balanța» și I.P.A.S.-ul — Întreprinderea de piese auto Și asta deocamdată».

Am văzut această platformă. Un complex industrial în afara orașului. Dintr-o direcție vin către ea magistrale de energie electrică, din alta cele rutiere, halele sînt lungi, spațioase, luminoase și bine aerisite. Unele secții deja produc, dau sporul necesar îndeplinirii unui angajament de cinste (în județ zece întreprinderi și-au realizat planul pe patru ani la data de 31 iulie).

LIVEZILE

Am sosit la sediul Comitetului județean al P.C.R. în momentul cînd un activist transmitea felicitări piloților de la aviația utilitară. Aceștia tocmai încheiaseră o acțiune de protejare a ogoarelor. Luat ca o simplă informație, acest fapt — protejarea ogoarelor — trebuie pus alături de altul îndepărtat: în 1947-1948 în județ s-a lucrat terenul arabil cu 35 de tractoare — cam tot atîtea folosește astăzi un C.A.P. Între cele două exemple, ani de muncă dîrză, înflăcărată și unită.

Într-un județ cu agricultură de tradiție — aici se cultivau cartori de soi, aici a luat ființă un triunghi de aur al vinului: Tîrnăveni, Richiș, Crăciunel, aici se creșteau oi de rasă, aici dădeau rod celebrii meri de Bazna — numai hărnicia oamenilor n-ar fi putut aduce toate înnoirile. Peste 2 000 de tractoare lucrează pămîntul în acest an pe ogoarele județului; alături de ele sute și sute de utilaje complexe. Suprafețele arabile sînt extinse de la 62 966 ha în 1948, la dublu în 1970. Sînt asigurate semințe de soiuri valoroase productive, crește numărul specialiștilor cu studii superioare, ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari, economiști. Sînt alocate credite mari: într-un singur cincinal (1966-1970), unitățile agricole socialiste au primit credite de stat în valoare de 504 milioane lei. Cu alte mijloace, respectînd tradiția, oamenii învață să muncească mai bine. Sînt irigate culturile — apele care străbat dimtotdeauna teritoriul trec azi prin rețele fine făcute de mîna omului (Laslea-Dumbrăveni, Șura Mică-Șelimbăr etc) și devin instrumente pentru sporirea potențialului productiv al pămîntului. La ferma pomicolă Bazna, tehnicianul Adolf Nistor, Erou al Muncii Socialiste, realizează producții record. De pe o suprafață de 100 ha se obțin anual beneficii de un milion lei.

Poate cea mai importantă expresie a mutațiilor economico-sociale pe care le reclamă dezvoltarea armonioasă a zonei agricole o constituie însă faptul că aceasta se întrețese tot mai mult cu zona industrială iar localitățile rurale se urbanizează de la sine.

Acest «de la sine» nu-mi aparține, ci a fost rostit de primarul comunei Tălmaciu, Stelian Ionescu. «M-ați întrebat cum mi-am petrecut ziua de lucru. În mod obișnuit. La ora 7 am fost la C.A.P. A plouat aici vreo trei zile și nu au mers combinele în lan. Am discutat cu președintele și inginerul ce măsuri să luăm. Apoi am venit aici la sediu și am vorbit cu directorul comercial de la ARAGAZ-ul din Sibiu. Mîine dimineață înființăm aici un mic centru de schimbarea buteliilor; pînă acum mașina trecea pe la fiecare, acasă — pe unii îi găsea, pe alții nu. După care m-am întîlnit cu directorul de la liceu. Școli generale și elementare avem mai multe — și pentru români și pentru germani. În total 106 cadre didactice. Avem și creșă nouă. În fine, am trecut pe la complexul de deservire. Era vorba de o reclamație — nu s-a adeverit decît în parte. Oamenii au devenit, și pe drept, tot mai pretențioși. Avem în complex diverse servicii, reparații radio-televizoare, croitorie, salon de cosmetică, mă rog... dar unii zic că nu-i de ajuns. Am cerut să ni se monteze la poștă un telefon automat. O să avem curînd. Bagi fisa și vorbești cu toată țara. M-ați întrebat dacă s-a construit ceva din nou. Desigur, multe. Vechea fabrică textilă s-a triplat. «Firul roșu» are azi și un club muncitoresc, un adevărat palat. Peste drum sînt blocurile noi de locuințe și avem astăzi 100 de cereri pentru construirea de locuințe personale. În comună mai există un sector de industrializare a lemnului, două sectoare de exploatare forestieră, un altul pentru transport și întreținerea drumurilor. După cum vedeți ne urbanizăm de la sine».

CARTEA

Unii sibieni înainte de a vorbi despre bogățiile județului, despre forța economică a acestuia sau despre generoasele mutații sociale petrecute în ultima vreme, îți schițează istoria și prezentul cultural al Sibiului. Au și de ce să o facă. Poate pentru că aici se înființează prima tipografie a Transilvaniei și în 1544 se tipărește prima carte în limba română. La Sibiu trăiește și creează H. Conrad, unul dintre inventatorii rachetei; în acest județ s-au născut August Treboniu Laurian, Ștefan Ludwig Roth și Axente Sever. Poate pentru că de comuna Avrig este legat numele lui Gheorghe Lazăr, iar de Rășinari cel al lui Octavian Goga. Sînt motive puternice de mîndrie. Și dacă așezi alături două lăcașuri de cultură, de pildă vechea și vestita bibliotecă «ASTRA» și moderna Casă de cultură a sindicatelor din Sibiu, constați că tradiția este înnobilată cu prezențe de maximă eficiență și prestigiu. Afișele Teatrului de stat din Sibiu — cu cele două secții ale sale, română și germană — le-am întîlnit nu numai în București cu ocazia vreunui festival, ci și prin multe alte orașe ale țării. Sibienii se mîndresc cu celebrul Brukenthal și alături de el cu alte muzee orășenești și sătești care păstrează nestemate ale spiritualității de apartenențe etnice diferite. Sibiul are și filarmonică și teatru de păpuși și cenacluri ale unor uniuni de creație. Cinematografe sînt în județ 135 iar cămine culturale 173. Cît despre biblioteci, acestea sînt prezente chiar și în cătune: peste 1 200.

Există toate acestea și încă multe altele fiindcă preocuparea generoasă a oamenilor locului este dublată de efortul material pe care îl întreprinde statul. Între anii 1971 și 1975 s-au alocat pentru amenajări și dotări la unitățile culturale circa 3,2 milioane lei

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Porți deschise prin vreme (Sibiul vechi).

Dau un singur exemplu: Discul solar cu zece raze de la Sarmizegetusa din incinta sacră a capitalei Dacici Dacia i se va acorda și de aici înainte același tratament, peste numai cîțiva ani s-ar putea ca documentul acesta de piatră să nu-l mai avem decît pe fotografii. De asemenea, tot mai anemic devine și Templul circular-calendar, cu toate coordonatele și datele cosmice, pe care înalta înțelepciune a strămoșilor le-a înscris în acest monument, cu nimic mai prejos decît piramida lui Kheops.

Deocamdată semnalez cele de mai sus. Cred că se poate iniția o acțiune hotărîtă pentru conservarea cît mai eficientă a acestor extraordinare comori.

Mă numesc **Ionașiu Ioan** — *Timișoara, str. Țibleșului nr. 27*

■

Răspunsul Comitatului de Cultură și Educație Socialistă al județului Hunedoara.

Complexul cetăților dacice din Munții Orăștiei, care necesită importante lucrări de conservare și restaurare, se află în atenția organelor locale.

În acest sens, în anul 1973, la solicitarea Consiliului popular județean Hunedoara, a fost întocmit de către I.S.A.R.T. București un amplu studiu de sistematizare a zonei complexului de cetăți dacice, eșalonat pe diferite etape. În baza acestui studiu de sistematizare, Comitetul executiv al Consiliului popular județean Hunedoara a întocmit un plan cuprinzînd măsurile de urgență ce trebuie luate pentru protejarea și conservarea acestor obiective în anul 1974.

*

S-a scurs un timp destul de lung în care noi, **Capotescu Mihai, Unoka Carol, Bulejan Alexandru, Messman Iuliu, Anghel Nicolae, Ursu Simion, Stoianov Jiva,** *zețari la Întreprinderea poligrafică «Banat», am așteptat un răspuns la scrisoarea publicată în Flacăra nr. 20 din 11 mai 1974, din partea forurilor competente, în clarificarea denumirii de «tipograf» (zețar, mașinist), de aceea ne adresăm din nou «Flăcării la dispoziția dumneavoastră».*

■

Răspunsul Centralei industriei poligrafice. *Urmare scrisorii unor salariați de la I.P. Banat — Timișoara, prin care solicită atestarea perioadelor lucrate în funcțiile de zețari (culegători manuali), vă comunicăm: Din verificările făcute de noi, cum și din actele prezentate (copii de pe carnetele de asigurare și cererile ocestora cu aprobarea Comitetului oamenilor muncii), rezultă că tovarășii au lucrat în meseria de zețar și vor beneficia de calculul vechimii la grupa a 2-a de muncă.*

În acest sens, s-a transmis adresă pentru fiecare la I.P. Banat, cu indicația ca perioada respectivă să fie trecută în grupa a 2-a de muncă, conform pct. 67 din tabelul nr. 2, anexa 2 la Decretul nr. 292 din 30.07.1959.

*

Munteanu Cristian, *Iași, aleea Nicolina nr. 10, bl. G4, et. 8, ap. 53. APA este un capitol atît de neglijat în orașul acesta mare — IAȘI — de către majoritatea forurilor competente. După ani de promisiuni, de investiții uriașe din partea statului și a autorităților care au depus aici multă energie, contribuind activ la aducțiunea de apă Timișești-Iași, nu avem asigurat nici măcar minimum de apă necesară zilnic pentru treburile casnice.*

Nu există un program fix, nu există debit suficient și, ce-i mai grav, nu există preocupare, din moment ce toate termenele de predare au expirat de ani de zile. Există însă promisiuni din partea tuturor.

■

Păpușoiu Dumitru, *activist cultural, Tirgu Frumos, județul Iași, ne scrie: Printre bogatele și variatele acțiuni de sub egida Casei orășenești de cultură și a Comitetului Orășenesc U.T.C. se înscrie și tradiționala joie a tineretului. Fără mobilizare vizuală sau auditivă zeci de tineri sînt prezenți în fiecare joi la Clubul Tineretului din orașul Tîrgu Frumos, pentru a participa activ la dezbateri și activități cultural-distractive. În cadrul acestei joi a tineretului pe data de 29 august a.c. au fost dezbătute și analizate de către tineret următoarele puncte din Proiectul de Directive ale Congresului XI-lea al partidului: Realități de mîine ale patriei noastre privind dezvoltarea agriculturii, Creșterea veniturilor populației, Creșterea forței de muncă, pregătirea și perfecționarea cadrelor. În special ultimul punct a stîrnit vii interese în rîndul zecilor de studenți, elevi, muncitori, funcționari aflați în sală. Ar fi de dorit ca în fiecare oraș, sat să nu se piardă această tradițională zi a tineretului.*

*

Locuitorii comunei Băneasa, județul Galați, împreună cu mine, **Serban Gheorghe,** *din București, str. Alexandru Moghioroș nr. 14, fiu al acestei comune, aflată pe linia de cale ferată Galați-Bîrlad, propunem conducerii Căilor Ferate să schimbe denumirea stației de Roșcani, care nu are legătură cu comuna noastră. Se confundă comuna Băneasa cu comuna Roșcani și toți cei ce trec prin stația noastră și nu cunosc localitățile, sînt derutați. Propun ca stația de cale ferată din comuna noastră să poarte numele marelui domnitor al Moldovei, Ion Vodă Viteazul, denumirea care este potrivită și binevenită atît pentru Băneasa cît și pentru Roșcani, localități în care a luptat domnitorul.*

Imortalizat nu trebuie să fie numele localității de tristă amintire unde a fost ucis mișelește domnitorul acum 400 de ani, ci imortalizat trebuie să fie numele său.

*

Fodor Marcela, *locatară a blocului 27 din cartierul Ciucului, orașul Sf. Gheorghe, ne scrie: Aș fi fost bucuroasă să vă pot anunța că în urma zecilor de relatări în ziarele locale, drumul pe care sîntem obligați a-l parcurge zilnic de mai multe ori ar fi fost pus la punct. Din păcate, totul a rămas așa cum a fost, adică (după cum s-a exprimat un ziar local) «lodul de pe pămînt». Așa arată cartierul Ciucului. Blocurile pentru nefamiliști, 144 și bl. 27, arată jalnic (tot în cartierul Ciucului).*

Într-un cuvînt, sîntem înconjurați de noroi (gropile s-au mai astupat), gunoi și bineînțeles multe muște

Nu se face să vă invit spre convingere, mai ales cînd afară plouă; se poate veni fără invitație pentru a nu purta nimănui pică pentru așa o chemare

*

La începutul acestei veri am aniversat 50 de ani de la absolvirea liceului, ne scrie **Teodoru Haralambie** *din Medgidia. Am fost prezenți unsprezece din cei douăzeci și trei de absolvenți ai liceului din Caracal de acum jumătate de veac. Cei mai mulți dintre noi nu ne văzusem de la sfîrșitul cursurilor, în anul 1924. Liceul nr. 1 din Caracal, care a fost gazdă a acestei revederi emoționante, ne-a primit într-o atmosferă sărbă-*

torească. Eu și foștii mei colegi Vasile Maciu, Nicolae Arcadian, Ștefan Odoroagă, Ilie Prundeanu, Lică Filip, Petre Ionașcu, Gh. Voiculescu, Ștefan Mitrovici, Gavrilă Amărăscu, Dumitru Dumitrescu am vorbit despre cum se pot nărui visurile tinereții și cum se pot ele împlini, despre ororile războiului, despre lupta comuniștilor, despre cum se dărîmă o orînduire și cum se construiește una dreaptă. Unele din întîmplările pe care le-am trăit noi sînt trecute în cartea de istorie, dar altfel înveți istoria cînd o citești și altfel cînd îți vorbesc niște martori ai ei. De aceea, mulți dintre adolescenții prezenți în sală au avut ochii umeziți de lacrimi, mulți dintre ei au înțeles că viața nu este numai o joacă după orele de curs, sau niște pozne, sau niște lecții învățate, ci ceva mult mai complicat și mai grav

*

Mă numesc **Țițu Ștefan,** *sînt inginer, domiciliat în Deva, aleea Salcimilor 31 și sînt absolvent al Facultății de industria lemnului, promoția 1968.*

În toamna acestui an am dorit să mă înscriu la cursurile serale de subingineri, Facultatea de mecanică, dintr-un centru universitar, așa cum i se permite oricărui absolvent al unei facultăți de a urma o a doua sau chiar a treia facultate în țara noastră.

Am rămas foarte surprins că pe baza Ordinului 340 din 6 iunie 1969, emis de către un director general... din Ministerul Educației și Învățămîntului, în care se dau indicații pentru urmarea cursurilor la fără frecvență de către absolvenții unei facultăți, rectoratele nu pot admite asemenea cazuri și la cursurile serale de subingineri deși cursurile serale au fost înființate în decembrie 1970...

De ce un inginer chimist, în industria lemnului, textilist, energetician să nu fie și un bun mecanic în oricîți timp, avînd în vedere gradul de mecanizare și automatizare actual și de viitor din industria românească.

Cursurile serale nu produc greutăți producției, pentru că sînt în afara programului de lucru, ca și cursurile fără frecvență. Probabil că se creează impresia: cum să fie un inginer și subinginer! Nu diminuează cu nimic primul titlu, pentru că este inginer într-o specialitate și subinginer în altă specialitate. Sînt deci două specialități diferite.

Ar fi de dorit ca Ministerul Educației și Învățămîntului să înțeleagă acest lucru, deoarece sînt sute de absolvenți care doresc să urmeze cursurile serale.

Răspunsul Ministerului Educației și Învățămîntului. *Art. 172 din Legea nr. 11/1968, privind învățămîntul în Republica Socialistă România prevede «absolvenții cu diplomă a unei facultăți pot urma o altă facultate, fără concurs de admitere, cu scutire de frecvență sau prin învățămîntul fără frecvență și cu echivalarea examenelor la disciplinele cu conținut identic sau similar, în condițiile stabilite de Ministerul Învățămîntului».*

În aplicarea acestor dispoziții, Ministerul Educației și Învățămîntului a emis Ordinul ministrului nr. 340/1969, cu privire la posibilitatea de urmare a celei de-a doua facultăți de către absolvenții cu diplomă ai învățămîntului superior.

În acest sens, menționăm că absolvenții învățămîntului superior cu durata de școlarizare de 4—6 ani nu pot urma a doua facultate la o secție de subingineri, care este învățămînt superior de scurtă durată.

În ceea ce privește posibilitatea înscrierii la învățămîntul seral, menționăm că în învățămîntul superior tehnic nu este organizată o asemenea formă.

În prezent, Ministerul Educației și Învățămîntului are în studiu îmbunătățirea ordinului privind cea de-a doua facultate, în scopul stabilirii unor criterii mai largi, în ceea ce privește accesul, formele de învățămînt, continuarea studiilor de către absolvenții învățămîntului superior de scurtă durată etc.

*

Mă numesc **Grecu Elena** *și locuiesc în Cartierul Drumul Taberei, București, și vă scriu nu numai despre bucuria mea sau a copiilor mei, ci și despre încintarea multor altora care locuiesc în acest cartier. Motivul? Nu exagerez deloc cînd spun că, deși lucrările au fost executate sub ochii noștri, totuși a apărut ca peste noapte un parc de toată frumusețea, o adevărată bijuterie din toate punctele de vedere. Lac, bărci, pami (e drept deocamdată sînt subțiri) flori, un pod arcuit ca în Herăstrău, ba chiar și un fel de deal acoperit cu pui de brazi.*

Și pentru că i-am auzit pe mulți oameni mirîndu-se și bucurîndu-se de frumusețea acestui parc, eu aș mai spune că dacă s-ar mai pune cîteva bănci, cîteva frumoase statui (cum dealtfel există una, destul de frumoasă) și dacă noi, locuitorii cartierului, vom avea grijă să păstrăm minunea de peste noapte o acestui parculeț, atunci, în asemenea condiții, parcul poate să rămînă bucuria cartierului nostru.

Colectivul de muncitori din secția asamblare II (Barbu Ion, Nicolae Constantin, Apostol Eugen, Vișan Ion și Cracoveanu Ion de la I.A. Slatina) ne scrie:

La I.A. Slatina, în secția asamblare II, nu s-a rezolvat pînă acum problema grupului sanitar. S-au adus dulapurile, care s-au depozitat în incinta secției, care este bine poluată cu praf de cărbune. Astfel, pe hainele noastre de stradă se depune praful pe care îl ducem acasă copiilor. După 8 ore de muncă, ne încălzim apă într-un cazan murdar, în care ne spălăm toți. Cei mai nefericiți sînt cei care se spală ultimii, pentru că au parte de apă murdară în care s-au spălat ceilalți.

Masa o servim tot în praf și cu praf.

Nimeni nu se găsește să creeze un minimum de condiții igienice, acum, cînd trăim și muncim într-o perioadă de mari realizări.

*

Multe au făcut și mai au de realizat creatorii noștri de modele vestimentare și podoabe pentru femei. Practice, ușor de întreținut, estetice. Mă refer însă nu la vestimentația feminină, ci la alte aspecte. De exemplu: Pentru că nu mai avem prea mult pînă la venirea sezonului rece, pentru elevi ar fi potrivite mai multe garnituri compuse din bască sau glugă cu fular și mănuși. Foarte căutate sînt și ansamblurile de ghiozdan și manta de ploaie realizate din material plastic viu colorate, e vorba de modelele propuse de Constantin Marinescu și popularizate în revista «Flacăra» nr. 41 din 6 octombrie 1973.

Decît să se folosească atîta material plastic pentru flori artificiale sau alte obiecte de decor, unele în modele și culori total neinspirate, care sigur că nu promovează bunul-gust, mai bine s-ar realiza mai multe mantale de ploaie, atît de necesare pentru cei ce lucrează la cîmp, pădure, unde fîșul și umbrelele nu-și găsesc utilitatea.

Există absolut toate posibilitățile materiale ca să promovăm cu mai multă perseverență o estetică vestimentară cotidiană practică, modernă, care să ne încinte ochii, tot așa cum admirăm frumusețile folclorului românesc și ale realizărilor socialiste din orice colț de nouă Românie, ne scrie profesoara **Apostol Alexandra,** *Grupul școlar comercial Botoșani.*

*

Mă numesc **Dumitrescu Ștefan,** *sînt din Timișoara, str. Brîncoveanu nr. 13. De două zile cutreier orașul Timișoara pentru a găsi un fermoar de rochie de 20-30 cm.*

Nu știam că fermoarele pentru rochii lipsesc. Am încercat să cer explicații la unele magazine ca Bega și Modern și am aflat că nu se găsesc fermoare, pentru că este o singură fabrică în București care face partea metalică, iar restul face cooperativa 13 Decembrie din Timișoara și nu se prea înțeleg, atunci mi-am zis: păi dacă ele nu se înțeleg trebuie să umble femeile fără fermoare la rochii?

Mai semnalez și un alt aspect. În unele unități de alimentație publică de multe ori ești tratat cu nimic de vînzători, ospătari sau responsabili și mă întreb: Ei nu au văzut emisiunea de la televizor intitulată «Oameni de milioane»?

Oare Trustul de alimentație publică din Timișoara și O.N.T.-ul nu au «Oameni de milioane»?

*

Macovescu Madelena, *domiciliată în Caracal, str. Jan Dobrescu nr. 1, ne scrie: Fac parte din Asociația nevăzătorilor din acest oraș și ca orice nevăzător am nevoie de consultația și îngrijirile unui medic oftalmolog. De doi ani orașul Caracal este lipsit de un asemenea medic specialist.*

În acest timp au mai venit medici oftalmologi care însă după scurt timp au plecat. Oare să fie spitalul local cauza că nu mai rămîn mai mult timp? Acest spital fiind vechi nu mai corespunde cerințelor actuale. Avem un oraș care se dezvoltă și de aceea trebuie dată mai multă atenție și asistențeі sanitare, să nu mai mergem pînă la Slatina pentru orice consultație.

Răspunsul Consiliului popular al județului Olt — Direcția sanitară. *Urmare scrisorii semnate de Macovescu Madelena vă comunicăm: Într-adevăr, din lipsă de cadre de specialitate, la Spitalul orășenesc Caracal nu este încadrat medic specialist oftalmolog. Asistență medicală și tratament corespunzător se acordă la Policlinica Slatina — Cabinetul de oftalmologie.*

În ceea ce privește clădirea spitalului s-a propus a se construi un nou local în cincinalul 1976-1980.

*

Mă numesc **Dosoftei Dumitru,** *sînt din satul Grivița — comuna Cordăreni, județul Botoșani, și vă scriu că în satul Grivița s-a instalat lumină electrică în anul 1970. Pe strada principală au rămas 13 familii fără stîlpi de joasă tensiune pe o distanță de 500 m. Din 1970 îi așteptăm pe tovarășii de la I.R.E.-Suceava (avem instalațiile făcute în case) să ne pună stîlpi, dar nu vin.*

POȘTA REDACȚIEI

Virginia Zlătaru — Tecuci. În statul nostru, mama și copilul se bucură de tot sprijinul și de toate drepturile. Adresați-vă forurilor locale. Scrieți-ne cum s-a rezolvat.

D.M. — Ploiești. Doriți un răspuns precis, dar pentru a-l avea scrieți-ne numele și prenumele.

Maria Lupașcu — Fălticeni. Interesant articolul dar, din păcate, l-ați trimis prea tîrziu. Așteptăm să ne mai trimiteți, dar în timp util.

Rodica Stoian — București. Precizați cînd ați scris.

Ana Leter — Beiuș. Adresați-vă organelor de justiție.

Filimon Alexandru — Mediaș. Vă credem. Dar un redactor nu se poate deplasa la dumneavoastră fără să cunoaștem motivul solicitării. Scrieți-ne despre ce este vorba.

Rodica Tomița — Craiova. Prima scrisoare pe care ne-ați trimis-o, după cum bine știți, am publicat-o. Reveniți cu amănunte. Dacă eventual nu cunoașteți, scrieți-ne mai multe detalii despre tatăl dumneavoastră. Cu datele pe care le avem, nu vă putem fi de nici un ajutor în regăsirea mamei.

Nicolae I. Mihuț — Deva. Nu publicăm.

Elena Mihăilă — Iași. Datele pe care le menționați nu corespund. Comunicați-ne numărul de revistă în care a apărut articolul. Așteptăm.

Vasile Apetrei. — Bacău. Insistați. Trebuie să vă elibereze adeverința. Este un drept al dumneavoastră.

MARGA NEDELEA ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

UN BUCUREȘTEAN

Iată-l pe directorul Leonid Cazacu în mijlocul tovarășilor săi de muncă, într-o zi oarecare, de lucru.

ÎN TRECERE PRIN BUCUREȘTI

Tot în București, într-o margine veche, acolo unde străduțele umbrite de flori încă mai păstrează în împleticeala lor ideea de uliță, iar oamenii se întîlnesc și se salută fără surprindere, de peste douăzeci de ani, din cînd în cînd, duminica, venind din Roman, din Galați sau din Buzău, locuiește Leonid Cazacu.

Leonida, scrie așa cum mă știe lumea pe mine,sau nu, mai bine scrie cum e în buletin, Leonid.

Vi se spune și «bătrînul».

Mi s-o fi spunînd, cînd sînt copiii ăștia ai mei între ei.

Să fie bătrîn sau, cum s-a exprimat fericit un ziarist, să fie numai «un tînăr cu părul cărunt»? În buletin scrie că s-a născut moldovean, în 1915.

Am copilărit la Iași, în meserie. Meseria am învățat-o ... sau mai bine-zis... am furat-o de la un patron.

Ce meserie?

Electrician. Așa am ajuns să lucrez în '34 la un spital din Iași, «Sfîntu Spiridon». Aici m-am căsătorit cu Reghina, și ea fată de muncitori. Scrie și de ea, că dacă nu era cum era n-ajungeam să fac eu atîtea; a umblat cu bocceaua pe unde am fost eu trimis, casa noastră era acolo unde eram noi împreună. Și mi-a făcut-o și pe Ioana — i-am dat nume frumos, dar cînd o alint îi spun Pușa — care e acum studentă la Galați.

Stați puțin că încă n-am plecat din '34 și din Iași.

Nu, nu, scrie și asta să nu uit.

Am scris.

Bun... Așa... am făcut armata la aviație, cînd m-am eliberat n-aveam haine cu ce să mă îmbrac. M-am încadrat în metalurgie la Malaxa, 6 mai 1940.

Ce erați la Malaxa?

La început calfă, pe urmă am ajuns maistru atestat de Camera de muncă. Vezi, eu n-am învățat mult că n-am putut, de la școala normală m-au dat afară că n-aveam haine, n-aveam nici vioară. Dar am fost un autodidact, am învățat singur și m-am ridicat greu. Examenele de maistru erau foarte severe, trebuia să știi fizică, chimie, geometrie, ecuații, trigonometrie, ehe...

Muncitorii vă iubeau?

Eram ridicat dintre ei. Singurii care nu mă iubeau erau leneșii și puturoșii, cum spun moldovenii, dar cu ăștia eu n-am fost prieten niciodată. E un principiu pe care îl am și astăzi. Cu cei care trădează interesele clasei muncitoare eu nu fac casă bună. La naționalizare le-am arătat oamenilor mei de la întreținere că de acum înainte noi sîntem stăpînii fabricii, că pentru clasa muncitoare trebuie să muncim cu hărnicie, că leneșii și puturoșii n-au ce căuta printre noi. Așa le-am spus oamenilor peste tot pe unde am lucrat. Țin minte că odată, abia fusesem numit director, după ce am vorbit așa a venit unul la mine imediat și mi-a spus că «tovarășe director, bine ați vorbit, eu mă voi strădui să...» M-am uitat la el și mi-am zis că pe el trebuie să-l dau afară primul!

De ce?

Nu-mi plac mie lingușitorii, ăia care muncesc cărînd servieta șefului și jonglează cu cuvintele prin ședințe.

Unde erați în ziua de 23 August 1944, pe front?

Nu, noi, metalurgiștii, eram mobilizați pe loc. Eu în ziua aceea lucram în schimbul II, de la două după masa la zece seara și mai mult, din cauza camuflajului. Din acea zi am participat la toate acțiunile partidului, la toate manifestările, la luptele de stradă contra lui Rădescu și contra monarhiei.

De cînd sînteți membru de partid?

Din '46. Cu inima sînt însă de cînd mi s-au limpezit ochii.

Apoi a venit naționalizarea. Am cerut cheile patronului, de la administrație, și pe urmă, împreună cu alți tovarăși, am botezat cum trebuie uzina. Am botezat-o «23 August». Apoi s-a desprins de ea: «Republica».

Și după?

După, ne-am înhămat zdravăn să remontăm și să ridicăm fabrica. Ziua și noaptea eram în ea. Pentru asta am plecat din centru, de pe Fucik, unde stăteam, lîngă fabrică, lîngă «Republica», unde stau și acum.

Stați?

Eee, nu prea, dar acolo am casa, acolo am pus patru brazi în '60. De stat însă stau mai puțin eu, stă nevasta și fiică-mea. Dar ce-ți spuneam?

Că v-ați mutat lîngă fabrică să...

A, da, bine. Auzeam de-acasă ventilatoarele cum merg la cuptoare și-i spuneam nevestei că totul e bine. Munceam mult. În 1949, aici, la «Republica», am luat primul Ordin al Muncii clasa a III-a și tot de aici am fost trimis la Iași, în 1950, la Politehnică.

Și sînteți inginer?

Neterminat, pentru că în '52 am fost trimis urgent ca șef al șantierului de montare a laminorului de țevi Roman. În cadrul ICSIM-ului. Ehei, ce-a trebuit eu să înfrunt în șantierul ăsta! Roman era un orășel, cum să zic eu, care habar n-avea de industrie, dacă nu era chiar contra industrializării. Cu mentalitatea lor veche, oamenii ziceau că am venit eu, Cazacu, și le-am stricat liniștea! Am început cu fabrica de oxigen, după care am mers pe cîmp cu țăruși. Bătea viscolul, tovarășe Iulian Neacșu, zăpada troienea fundațiile și noi o dădeam la o parte ca să montăm primele «diesel-uri», să facem energia electrică pentru șantier. Pe urmă cu oamenii, tare greu era.

Dar am reușit și după ce le-am pus în funcție, am primit al doilea Ordin al Muncii clasa a III-a.

Laminorul din Roman este unul dintre cele mai mari din țară, nu?

Este, și gîndește-te că tot în timpul ăsta am făcut o fabrică la Fieni, una la... dar pe astea să le lăsăm, ce să mă laud?!

În 1958 ați venit din Roman în București?

Nu, numai am trecut, ca să spun așa, pe-acasă. Am fost trimis ca șef de grup de șantier la Galați, cu sarcina de a monta acolo laminoarele de tablă subțire și întreprinderea de sîrmă, cuie și lanțuri, iar pe urmă, în '60, ianuarie, am fost numit directorul laminorului. Găsisem o fabrică... mergea foarte greu, nu-și realiza planul, avea multe defecțiuni, era plină de tablă de aia lipită, peste tot numai bălți, cîntau broaștele în stuf. Cu ajutorul organizației de partid, a comuniștilor, am făcut din ea o grădină, și azi e la fel, du-te s-o vezi... În primul an am reușit să realizez planul, reușind s-o fac fruntașă pe regiune, cum era atunci.

Și în București cînd v-ați întors?

Ha, ha, glumești, tinere. Dar stai, că n-am terminat cu Galațiul. Aici am trăit apogeul meu; la a 20-a aniversare a lui 23 August am fost decorat pentru a treia oară cu Ordinul Muncii clasa a II-a și la demonstrație am fost oprit în fața tribunei de tovarășul prim-secretar și toate florile din tribună mi-au fost oferite mie. N-am să uit asta niciodată. Crede-mă, ce spun eu e adevărul adevărat, nimic nu-i înflorit.

Cum să nu vă cred?!

Bine. În octombrie 1964 am fost chemat la minister — știi, eu am lucrat pînă acum numai în cadrul unui singur minister — așa... și mi s-a spus să mă prezint la Ploiești. Aici mi s-a spus să merg la Buzău, unde sînt așteptat. Pe data de 12 octombrie eram numit director al întreprinderii de sîrmă și cu ocazia asta se semnează și actul de naștere al platformei industriale din Buzău. Cînd am sosit în Buzău aveam la mine numai o servietă în care era o uzină — vezi planșa aia de pe perete, e prima planșă a uzinei, făcută de arhitecta Maria Filipescu. I-am rugat pe băieți s-o lase aici, în biroul directorului și cînd n-oi mai fi eu director. Pe 20 octombrie '64 am înregistrat întreprinderea, iar la 5 noiembrie am băgat prima lamă de buldozer.

Le-ați stricat liniștea buzoienilor.

Le-am stricat-o și lor. Vezi, aici unde-i fabrica de electrozi, se omorau ciinii. Cînd am început aranjarea șantierului n-aveam birouri, așa că le-am luat pe ale hingherilor. Noroiul trecea de genunchi, toate apele din oraș se scurgeau aici.

Vă obișnuiești însă cu țăruși.

A da, eu parcă am fost făcut pentru asta. Aici am început totul, am tras electrica, am adus apă, gaz metan, am făcut drumuri... Uzina trebuia făcută în 24 de luni și noi am făcut-o în 22 de luni. Pe 20 septembrie 1966 am reușit să învîrtim primele mașini.

Încă un mare succes al dumneavoastră, pentru care vreau să vă...

Nu, nu trebuie să fiu felicitat eu — am spus «noi» — sau numai eu, ci tot colectivul, organizațiile care m-au ajutat. Eu așa le-am spus oamenilor la o adunare; conducerea de partid și de stat, tovarășul Ceaușescu personal, au aprobat laminorul de sîrmă pentru hărnicia buzoienilor și nu-i meritul lui Cazacu, ci al colectivului că a reușit să aplice în practică sarcinile date. Le-am mai spus să luăm exemplu de la acest om minunat, de la acest stejar al țării,care muncește neobosit în fruntea țării, tovarășul Ceaușescu. Hai să muncim și noi la fel!

Și care sînt rezultatele acestui îndemn astăzi?

Uzina a fost proiectată la parametrii astăzi cu mult depășiți. Planul cincinal la export e îndeplinit, iar angajamentul nostru de a face cincinalul în patru ani și șase luni va fi respectat.

Sînteți de 10 ani în Buzău cu munca și în București cu casa. Mai aveți cîțiva ani pînă la pensie...

Să n-aud de pensie, eu nu mă voi pensiona decît cu numele, pentru că nu voi putea sta acasă, va trebui să muncesc în continuare și voi munci pînă cînd voi considera că nu încurc oamenii. Pe urmă mai e ceva: am intrat în metalurgie, la laminorul Malaxa, și vreau să închei ieșind la pensie tot dintr-un laminor.

Credeam că după ce ați făcut două laminoare a, da, nu dumneavoastră singur, dumneavoastră ați fost numai unul din cei...

Așa, și tot cu colectivul am ridicat și cîteva fabrici, dar lasă-le. Cu ăsta, cu al treilea, ajutat de tovarășii de la județ,și mai ales de tovarășul prim-secretar Sîrbu, care de cîte ori vine în întreprindere nu se mai îndură să plece, vreau să-mi închei activitatea.

Păi ziceți că nu v-o încheiați.

În metalurgie, altfel nu stau eu acasă. Eu am crezut în muncă, a fost pentru mine cea mai mare plăcere.

Dar despre neplăcerile ei puteți vorbi, despre nașterea în chinuri a unei fabrici în locuri unde liniștea și somnolența provincială durau de zeci și sute de ani?

Nu despre «chinuri» să vorbim, ci despre greutățile începutului. Am avut multe necazuri, multe probleme, însă totdeauna am căutat cele mai bune soluții pentru rezolvarea lor, indiferent că erau de natură tehnică, cu oamenii, prin mîna mea au trecut vreo 50 de mii de oameni... cu incendii, cu meseriile noi, necunoscute pînă de curînd la noi. Am luptat să fiu în frunte prin faptele mele, nu prin funcția mea, îți spun încă o dată, nu mi-a plăcut să mă îmbrac, să mănînc, să merg la distracții, cum mi-a plăcut să muncesc. Eu și acasă muncesc, pentru că eu cred că munca înnobilează.

Ce faceți, să zicem, acasă?

De toate, toate meseriile, de la tîmplar la electrician, îmi pun salopeta, în buzunarul de sus cuțitașul și șurubelnița, la spate patentul, dau cu dalta și rareori mă lovesc. Nu mi-am pierdut, vreau să spun, obiceiurile meseriei.

Înțeleg. Văd că mai treceți pe acasă, prin București.

Trec cînd pot, într-o duminică, mă schimb, îmi văd fata. Dar, ca să fiu sincer, nu pot sta departe de fabrică, că mi-a spus fata: tată, eu și mama sîntem ce ai tu mai scump pe lume, dar uzina e viața dumitale!

Și este?

Este.

Nu, bătrîn nu va putea fi niciodată, decît dacă nu vom avea altceva de făcut decît să-i numărăm anii, cum numără contabilii banii. Stă în fața mea cu ochii strălucind parcă și mai tare printre cearcănele și ridurile multor ore nedormite, fumează, primește și dă telefon, hotărăște rapid să se facă asta și aia, «operează» dificilele probleme cu care este confruntat cu iuțeala și decizia chirurgului emerit, pedepsește și laudă cu măsură, rîde și se încruntă firesc, ca orice om adevărat care a făcut din el însuși un exemplu de dăruire muncii aspre de constructor a unei noi industrii românești.

Tinerii șoptesc între ei «bătrînu» pentru că-l iubesc și îl respectă înțelepciunea, pentru că înainte de a fi director le este tată și prieten.

IULIAN NEACȘU ■

N.R. Cu ocazia celei de-a XXX-a aniversări a lui 23 August 1944 tovarășul Cazacu Leonid a fost decorat cu Ordinul Muncii clasa a II-a. Ne grăbim să-l felicităm din toată inima!

OMUL TREBUIE SĂ SE NASCĂ ȘI SĂ MOARĂ ASEMENEA UNEI PLANTE BINE ÎNGRIJITE

E ora șapte și cîteva minute. Însoțit de profesorul Berceanu, academicianul Bruckner sosește la clinică și este fotografiat cu teleobiectivul de către Elena Ghera, ascunsă după un copac. În marea sa modestie, Profesorul a refuzat să fie fotografiat, îndepărtînd un fotoreporter și confiscînd filmul celui de-al doilea. Pentru a vă înfățișa această imagine, asupra calității căreia ar fi nepotrivit să manifestați o exigență estetică deosebită, a fost nevoie de un teleobiectiv și de un copac...

De trei ori am încercat să-l abordez pe academicianul profesor doctor Ion Bruckner și tot de atîtea ori m-a amînat. Delicat, fără bruscheță, explicînd cu sobrietatea celui mai autentic om de știință că povestea aceasta cu apariția în revistă i se pare o treabă nelalocul ei pentru un medic. O reclamă ieftină funcționînd împotriva principiilor sale.

Prima oară, acela pe care opinii dintre cele mai autorizate îl socotesc cel mai mare medic internist din Europa, mi-a mărturisit că interviul pe care îl solicit ar fi primul la care s-ar angaja, mi-a spus asta și a considerat discuția încheiată. Abia a patra zi, cînd începuse să se familiarizeze cu prezența mea ca și cu aceea a colaboratorilor apropiați, Profesorul a acceptat să mă primească și să facă mărturisirile ce vor urma.

S-a născut în 2 aprilie 1912, la București, dintr-o familie de moldoveni a căror spiță pare să se fi amestecat cîndva, în urma cu multe generații, cu ceva sînge nemțesc. Chiar dacă a trăit toată viața la București, oraș în care a împlinit liceul și facultatea, mai păstrează în voce o urmă din dulceața graiului moldovenesc, lungind niște cuvintele și cîntîndu-le pe alocuri. Nu-i place nici o referire autobiografică. Refuză cu eleganță orice confidență, afirmînd că profesia îl obligă la multe rezerve, dîndu-mi să înțeleg că ar fi foarte normal și foarte cinstit ca toate punțile dintre medicină și publicitate să se fi prăbușit pentru totdeauna.

Este sigur că a avut vocație pentru meserie. Student fiind, încă în 1934, a publicat în revista «Le sang» o interesantă comunicare despre «Evoluția fragilității globulare a icterului, anemiei și colinesterinemiei în cursul icterului hemolitic tratat prin thorotrast și splenectomie», lucrare în care numele său apare pentru prima oară tipărit alături de cele ale renumiților profesori Pavel și Runcan. Cam din aceeași perioadă datează apropierea studentului, a externului și apoi a internului Ion Bruckner de două dintre somitățile lumii medicale românești, profesorii Nanu Muscel și Danielopolu apropiere care se va transforma cu timpul în colaborare și prețuire. De la profesorul Muscel, reprezentant — cum zice — al clinicii de model mai vechi, a deprins nemărginitul respect față de bolnav și înțelegere pentru suferința umană. De la Danielopolu, cu care va susține teza de doctorat în 1937, «Contribuții la studiul ultravirusurilor. Metoda culturilor pe membrana corioalantoidă a embrionului de pasăre», a preluat nu numai patima pentru medicină, ci și neosteneala. Despre anii aceia, în care făcea, paralel, clinică și laborator, schimbînd tramvaie între Institutul de fiziologie normală și patologică al lui Danielopolu și Institutul «Cantacuzino», unde lucra sub conducerea profesorilor Mihai Ciucă și Ionescu Mihăești, academicianul de astăzi își reamintește cu exactitate: «Nu munceam cu ceasul, ci cu ziua. N-aveam sărbătoare, treceam de la laborator la clinică și invers, îndrăgostit de meserie și de oameni. În perioada aceea m-am format ca medic și ca om».

Avînd în spate o asemenea pregătire, și ducînd în fața ochilor exemplul unor maeștri fără egal, s-a dezvoltat ca diagnostician, terapeut și om de laborator în același timp, știind să prețuiască la adevărata valoare toate uneltele aflate la îndemînă. Diagnosticul, spune, este elementul cel mai important într-o maladie, pentru că fără el nu se poate concepe tratamentul. Diagnosticul însă nu trebuie să se refere numai la boala bănuită, el trebuie să caute să prindă omul în ansamblu, întregul organism, ca tot, convingere care pleacă din faptul că pacientul nu suferă niciodată numai de o singură boală ci de mai multe. Chiar dacă o afecțiune primează. A considera un singur organ sau un complex de organe înseamnă după Profesor a te limita, a face treabă de mîntuială, reprezintă o greșeală la fel de mare cu aceea de a ignora aspectul psihic al oricărei maladii, căci «mulți oameni care vin la doctor au o suferință care se reflectă în psihic».

Ajungînd aici, trebuie să scriu că l-am urmărit pe Profesor la vizită. La clinica de boli interne a spitalului Colentina își vede bolnavii în fiecare zi, după un program riguros, de la care nu se abate decît în cazuri de forță majoră, care nu înseamnă nici conferințe, nici ședințe. Din cît m-am lămurit și din cît mi-au spus alții, academicianul Bruckner zăbovește aproape trei ore la fiecare vizită. Vede fiecare bolnav în parte. Ascultă. Caută soluții. Cel mai adesea triumfă. Uneori se recunoaște înfrînt. Înfringere care înseamnă, din păcate, moartea, la care Profesorul nu concepe să ajungă decît atunci cînd, medical și omenește, nu se mai poate face nimic. Vorbește cu bolnavii ca și cînd cu toții i-ar fi prieteni, vechi de cînd lumea. Are pentru fiecare o vorbă de încurajare, un cuvînt care reprezintă nu o dată un adevărat colac de salvare. De la iluștrii săi predecesori a deprins respectul față de suferința umană și prin tot ceea ce face, zi de zi, urmărește să-l transmită mai departe, convins că există un teritoriu, nu știe cu exactitate unde, în incinta căruia încetează legile medicinei și intră în vigoare cele ale omeniei.

În fiecare diagnostic, recunoaște, rămîne o parte necunoscută care depinde de boală și de bolnav. Intervine atunci experiența. Trecutul. Intervine atunci, cum spune, ceea ce rămîne în fundul minții, acumularea anilor scurși prin clinici și laboratoare, învățătura care nu mai este din cărți, ci din contactul direct și prelungit cu bolnavul. Dacă boala ar însemna numai moarte, continuă, asta ar fi uneori o ușurare. Dar ea înseamnă și suferință. Misiunea medicului este s-o aline, să vegheze ca omul să se nască și să moară ca o plantă bine îngrijită, de vreme ce procesul de îmbătrînire este biologic și nu există viață care să se termine altfel decît prin moarte. Lumea modernă se hrănește cu ideea greșită că omul trebuie să fie nemuritor, înlocuind vechea credință, mistică, a nemuririi sufletului cu nemurirea trupului. Ca tot ce e viu, trupul omenesc va ajunge să moară într-o zi, iar datoria medicinei se leagă tocmai de eforturile de a întîrzia această moarte, de a o elimina pe cea prematură.

Dacă vorbește foarte puțin despre sine, vorbește mult și cu evlavie despre înaintași. «Danielopolu a făcut o treabă extraordinară pentru medicina românească. A introdus studiul de laborator în clinică. A inițiat un laborator de fiziologie la Filantropia, unde a folosit între primii electrocardiografia. A creat metoda viscerografică în studiul organelor cavitare și a imaginat o serie de probe fără de care progresul de astăzi ar fi de neconceput».

Ca medic cu o vastă experiență de laborator, prețuiește analizele la justa lor valoare, socotind examenele de laborator necesare doar pînă la o limită. Se opune fetișizării acestora și solicitării lor exagerate, interpretării unilaterale. Faptul că numărul analizelor cerute de medicină se dublează la fiecare zece ani e un lucru bun, conducînd la limitarea posibilității de eroare, dar știința sa și experiența de o viață îl feresc de concluzii pripite, determinîndu-l să acorde credit examenelor de laborator doar în cadrul ansamblului.

Sobru, de o modestie fără margini, Profesorul n-a fost niciodată un amator de ranguri și de medalii. A cutreierat toată lumea, a conferențiat la Atena și Washington, la Praga, Milano, New York sau Stockholm, a fost ales în diverse foruri și organisme internaționale dar s-a păstrat același om apropiat, gata oricînd să dea un sfat sau să îmbărbătezе, șeful unei clinici renumite ale cărei porți rămîn mereu deschise tuturor bolnavilor. tuturor durerilor. A semnat aproape trei sute de lucrări științifice, a tipărit în toate marile edituri medicale ale lumii, a vorbit la zeci de congrese internaționale, a scris cărți și manuale, a susținut o carieră științifică cît pentru două vieți, dar sobrietatea îl împiedică să vorbească despre toate astea. Îi pomenesc despre «Studies on urinary proteins in endemic nephropaty» publicată în 1967, la Londra, în prestigioasa editură J.A. Churchill Ltd., îi amintesc despre comunicarea susținută la cel de-al XII-lea Congres internațional de Hematologie de la New York, comunicare ce a avut un larg răsunet mondial, îi spun despre ele și despre multe altele, dar Profesorul mă oprește cu un gest blînd: «te rog, să nu vorbim despre mine». Ne întoarcem atunci la problemele generale ale medicinei și explică, domol, că astăzi e tot mai greu să înveți în cinci-șase ani de facultate tot ceea ce îți trebuie ca să devii medic pe picioarele tale. Facultatea ar trebui să servească doar ca un cadru general de informații, în vreme ce practica medicală s-ar cere să aibă la bază specializarea. Crede că în lume există acum două tendințe. Pe de o parte, tratarea facultății ca un cadru care să scoată medici generaliști, obișnuiți cu bolile mai frecvente și cu urgențele. Pe de alta, accentuarea specializării precoce, prin diviziunea învățămîntului specializat în timpul studiilor de bază, ceea ce ar scurta foarte mult timpul de formare al unui medic. Specialistul, continuă, e o necesitate pentru medicina de astăzi, dar el nu trebuie să lucreze izolat. El trebuie coordonat, dar acest raport, implicînd în mod automat o oarecare subordonare, rămîne numai un ideal, o speranță în care Profesorul crede, fără să fie sigur că va mai avea timp să o vadă împlinită.

Om de microscop, diagnostician și terapeut de renume mondial, academicianul Ion Bruckner a făcut toată viața o muncă extrem de utilă pentru societate, dar utilitatea acesteia n-a avut, prin firea lucrurilor, nimic spectaculos. În jurul medicinei interne nu s-a făcut niciodată mult zgomot, interniștii n-au fost nicicînd prea lăudați, către ei onorariile s-au îndreptat întotdeauna tîrziu, munca lor fiind pe cît de generoasă, pe atît de anonimă. Din acest punct de vedere, chirurgia și-a tălat întotdeauna partea leului. Profesorul știe toate astea mai bine decît oricine, dar nu se arată deranjat. Nu l-au interesat, repet, nici onorariile și nici funcțiile, iar cînd acestea au venit i s-au părut mai degrabă o povară. Nu le-a primit cu bucurie, dar nici nu le-a respins, pentru că a înțeles că ele sînt o parte din datoria sa de om, de român și de medic, iar datoria a fost — și este — pentru dînsul lucrul de căpătîi în viață.

Despre activitatea de dincolo de clinică aflu prea puține amănunte. Înconjoară viața particulară într-un văl de discreție, atitudine neostentativă, plecată dintr-o sobrietate a caracterului și dintr-o delicatețe sufletească apreciate cu superlative de toți oamenii din preajma sa. Are un fiu, care-i poartă și prenumele și meseria, despre care se spun multe lucruri bune, dar despre care tatăl refuză să discute, susținînd din nou că pentru fiecare om e mult mai bine să vorbească faptele decît cuvintele.

În privința viitorului medicinei și, implicit, al omenirii, se arată optimist. E foarte convins că boala cancerului va fi în scurt timp răpusă, căci savanții nu încetează să iscodească și să descopere. Nu este departe momentul cînd progresele, legate de cunoașterea exactă a cauzelor cancerului, vor deveni palpabile și nu va trece foarte multă vreme pînă se vor găsi mijloace pentru prevenirea lui. Atunci boala aceasta cumplită va înceta să mai fie blestemul care este azi pentru umanitate, iar oamenii vor suferi mai puțin.

Gîndind la ziua aceea, care va fi cea mai fericită pentru noi toți, devine o obligație sublinierea contribuției aduse de Profesor în această luptă crîncenă împotriva bolii și a suferinței, purtată cu prețul neobosielii și al sacrificiului de către un român, un comunist și un medic, care nu și-a propus altceva decît să muncească și care a muncit atît de bine, încît a căpătat siguranța că viața sa se poate prezenta singură.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

FRAȚII RUSU
nu vor să fie socotiți o curiozitate a naturii

Eu îi spun să stea o clipă locului, că sîntem ziariști și că vrem să discutăm puțin, el îmi aruncă numai o privire, dă din cap surîzînd și face cîțiva pași spre tractorul lui nou-nouț, și îmi zice că n-are timp, și să vin mai bine pe cîmp unde îl așteaptă vreo zece oameni, sau, și mai bine, la iarnă, cînd o să albă vreme berechet. Eu îl rog să rămînă totuși puțin în curtea S.M.A.-ului Agnita, că doar n-o fi foc. Nicolae Rusu însă e deja sus, în cabina tractorului, și a și pornit-o lăsînd în urmă un nor înecăcios de praf. Eu rămîn perplex, colega mea Elena Ghera, după ce abia apucă să apese o dată pe declanșatorul aparatului de fotografiat, se uită mustrător la mine, ce-ai făcut, te-ai certat cu el; eu nu mai zic nimic, doar o împing spre microbuzul pe a cărui aripă din dreapta stă scris cu litere albastre «Revista *Flacăra*», ne urcăm și îi strig șoferului, nea Dane, dă-i bătaie, ține-te după tractorul ăla, și omul se conformează. Și așa începe o urmărire ca-n filme pe străzile orașului Agnita, urmărire continuată pe pantele dealurilor din împrejurimile orașului, acolo unde s-a copt, mai tîrziu ca în alte părți ale țării, grîul, și, în mod normal, a

1) Cîțiva din cei din familia Rusu care nu conduc tractoare.
2) Gheorghe ar vrea să se bronzeze și pe o plajă la mare nu numai pe cîmpuri.
3) Nea Didi, pe care nevasta îl recunoaște după zgomotul tractorului.
4) Datorită lui Ion, zis și Ilă, zis șeful de secție», familia Rusu a devenit una din familiile din țară în care se vorbește cel mai mult despre tractoare.
5) Trebuie să recunoașteți, cînd nu e supărat Mihai zîmbește foarte frumos.
6) Uneori, Nicolae poate să stea și locului.

1 4
2 3 5 6

Fotografii de
ELENA GHERA ■

început și mai tîrziu ca prin alte locuri, seceratul în sfîrșit, tractorul din fața noastră se oprește. Nicolae Rusu sare sprinten din cabină și se duce la un grup de oameni care trebăluiesc pe lîngă o combină și le dă o piesă, apoi își ridică mîinile în sus, în semn că se predă și e al nostru de acuma. Soarele dogorește puternic, din lanuri se aude zgomotul tractoarelor și combinelor. Ne ducem sub niște pomi, ne așezăm pe iarba uscată, eu mă trîntesc cu nepăsare, pregătit cu carnetul și cu pixul din care pasta, muiată de căldură, se prelinge. Nicolae se așază cu grijă, să nu-și strice dunga de la pantaloni. Dealtfel, văd că e îmbrăcat foarte îngrijit și tînărul, care numără 31 de ani, zice că e normal să umble așa din moment ce și tractorul e nou. Dar, continuă el, nu înțeleg de ce ați venit la noi iarăși. De vreo cîțiva ani, aproape fiecare reporter care trece prin Agnita se abate și pe la noi, de parcă și-ar zice, ia hai să văd ce mai fac alde Rusu, cum mai trăiesc, cum mai îmbătrînesc ei. Am ajuns de ne știe o țară întreagă. Ca și cum am fi o curiozitate a naturii și nu niște oameni obișnuiți, care și din dragoste pentru tractoare, dar și împinși de nevoie ne-am ales aceeași meserie, cea de tractorist. Cine nu a auzit de familia noastră? Că am fost 12 copii, opt frați și patru fete, dintre care una a murit acum vreun an. Din cei opt frați, afară de cel mai mare, Pantelie, toți am devenit tractoriști. Am furat meseria unul de la altul pentru că numai unul, Ilă, sau «șeful de secție», cum îi spun chiar și membrii familiei Rusu, fiindcă este într-adevăr șef de secție la S.M.A.-Agnita, a urmat timp de trei ani școala profesională. E drept, și cel mai mare dintre frați a încercat să se urce pe tractor, dar n-a mai prins meșteșugul, era prea tîrziu pentru el atunci cînd s-a apucat.

Nicolae smulge un smoc de iarbă, îl scutură de pămînt apoi începe să se joace cu el. Fluturii multicolori trec alene prin aerul cald, ca niște fantasme. Dinspre combina pe care o repară oamenii aceia plini de sudoare și de pleavă se aude din cînd în cînd cîte o sudalmă, semn că treaba nu merge așa cum trebuie.

Nicolae Rusu îmi povestește cum se urcau el și cu frații lui pe tractor pe la 11-12 ani, cu cît drag îl spălau și îl ungeau și visau la clipa cînd îl vor conduce. și îl visau chiar și noaptea, chiar dacă tractoarele de acum vreo douăzeci de ani nu arătau prea grozav și dacă ar fi să viseze acum vreun tractor, ceea ce dealtfel nici nu e de mirare că i se mai întîmplă cîteodată, cu siguranță că ar vrea să-l viseze pe ăsta cu care a venit azi, tractor aflat încă în rodaj, bun, arătos, dichisit de parcă ar fi scos din cutie, încît i-a pus și flori, ba și niște vederi, trimise de soția lui atunci cînd a fost în străinătate.

Privește către pădurea din zare și ride amintindu-și ce șotii mai făcea în copilărie, copilărie scurtă dealtfel, fiindcă pe la 15-16 ani era mai mult pe tractor decît printre prietenii de joacă. Mergea pe dealurile astea făcea o groapă în pămînt, punea apă și carbid, punea deasupra o oală mare și găurită și apoi dădea foc de la distanță cu o prăjină. Că bubuia strașnic, asta e una, dar frumusețea era că povestea se petrecea pe la miezul nopții, încît săreau bieții oameni din așternut din pricina detunăturii și fiecare dintre cei înfricoșați, după ce se dumirea ce s-a întîmplat, își făgăduia solemn să nu uite să treacă negreșit dimineața pe la bătrînul Rusu și să-l informeze prin viu grai și cu asprimea cuvenită în voce ce isprăvi fac iubitele sale odrasle. Acum nici nu-i vine să creadă că pe dealurile astea care se văd muncesc pentru pîinea care o vor mînca ei și alte mii de oameni tocmai împieliții care tulburau altădată liniștea orașului. Îl întreb despre soția lui. Îmi spune că o cheamă Cornelia, că multă vremea ea i-a spus nene și că înainte de a se căsători a vorbit cu o altă fată. Cînd a auzit că asta umblă cînd cu unul, cînd cu altul, a lăsat-o și nici măcar nu-i spune bună ziua, deși se întîlnesc uneori într-o zi și de trei ori pe stradă.

Dacă în ziua aceea de 17 august cînd am fost la Agnita am reușit, cu chiu cu vai, să dau de Nicolae Rusu, pe ceilalți frați mi-a fost și mai greu să-i găsesc. Am folosit ca mijloace de transport microbuzul, tractorul, căruța și, în cele din urmă, am mai discutat cu patru dintre ei, sau mai bine-zis, i-am urmărit cum lucrează, pentru că erau atît de ocupați încît nu și-au putut permite să se rupă prea multă vreme de la treburile lor. Ilă, «șeful de secție», trecea de pe un deal la altul, controlîndu-și frații și pe ceilalți oameni pe care îi are în subordine. Cînd l-am cunoscut, Iosif, zis și Didi, era sub o combină împotmolită și căuta să afle ce defecțiune are, întrebat ce face mi-a răspuns cu obidă că stă la umbră. Pe Gheorghe l-am întîlnit la presa de balotat. Cel mai supărat dintre frați era mezinul Mihai, în vîrstă de 29 de ani. Privea cu chipul încruntat cum în urma combinei, prin locurile mlăștinoase, rămîn prea multe spice de grîu nesecerate. Îmi spune cu năduf că președintele ceapeului, de la începutul recoltatului, n-a dat niciodată pe aici, altfel ar fi pus niște oameni să dea cu coasa și să nu se piardă bunătate de grîu. Cățărat în cabina tractorului, îl ascult cum îmi povestește și alte necazuri pe care le are. Nu-i place, de pildă, să fie trimis pe la alte ceapeuri, pentru că uneori i s-a întîmplat să nu găsească condiții de dormit și de hrană mulțumitoare.

*

Paraschiva Rusu e soția lui Didi și își cunoaște bărbatul după zgomotul tractorului, atunci cînd trece pe drum. A venit cu mîncare pe cîmp și cînd colega mea vrea s-o fotografieze, se ascunde în lan.

— Dacă știam că sînteți aici, mă găteam.
— De cînd sînteți căsătoriți?
— Ieri am împlinit 15 ani.
— Și cum ați sărbătorit evenimentul?

Paraschiva Rusu se stăpînește cu greu să nu rîdă.

— O, a fost grozav. Didi a venit de pe cîmp pe la zece seara. Frînt de oboseală. De-abia a apucat să se spele și să înbuce ceva că a și picat de somn.

— Vă înțelegeți bine cu cumnatele?

— Cum să nu! Am fost doar prietene, am copilărit împreună. Patru dintre noi am stat pe aceeași stradă.

*

După zăduful de pe dealurile unde spicele de grîu își trăiesc ultimele zile, un popas în grădina bătrînilor Rusu, la umbra unor meri și printre flori frumos mirositoare, e binevenit. Pantelimon Rusu are 84 de ani, Rozalia, soția lui, 73 de ani. Casa lor seamănă cu un vagon. Pe măsură ce copiii s-au făcut mari și s-au căsătorit, la casa bătrînească s-au adăugat alte camere, pentru a face mai mult loc familiilor proaspăt închegate. Cred că în secret bătrînului Rusu îi pare rău că nu toți feciorii stau la el, să-i aibă sub ochi și să-i țină din scurt, așa cum i-a ținut atîta vreme, încît acum nu-i fac neamul de rușine, chiar dacă odinioară oamenii rideau de el atunci cînd în ziua de plată el se ducea după banii feciorilor, de venea acasă cu o servietă plină.

Acum, în ceasul ăsta dinspre seară, în curte e multă forfotă. Nepoții și nepoatele se zbenguie și se hîrjonesc. Femeile împletesc, spală, calcă sau pregătesc de-ale gurii. Numai cei doi bătrîni stau nemișcați pe scaunele lor și privesc la toată această vinzoleală odihnitoare. Tabloul mi-ar părea idilic dacă nu m-aș gîndi că undeva, pe dealurile din apropiere, șapte frați pe numele lor Ilă, Gheorghe, Mihai, Nicolae, Iosif, Virgil, Cornel, uniți nu numai prin legătura de sînge, dar și prin meserie, trudesc și nădușesc pentru a smulge pămîntului roadele cuvenite oamenilor.

GEORGE ARION ■

CRONICA DE FOTBAL

știu despre dumitru mai multe decît bănuiește el

Săptămîna trecută am scris tot aici despre cazul strigător la cer a doi fotbaliști redutabili care pun la grea încercare nervii iubitorilor de fotbal: era vorba despre Dumitrache și Dumitru. Iată că în aceeași zi, sîmbăta care a trecut, a apărut în «Luceafărul» un alt semnal de alarmă, dat de colegul nostru Adrian Păunescu. De ce credeți că nu mai e în formă faimosul Marcu? Din cauză de soțioară! Ca fiecare om, extrema stîngă a *națională* și a echipei *U-Craiova* are o soțioară. Și dacă are?,o să întrebe careva ca prostul. — Ei, asta-i, că vremea cînd ne luam numai noi diplomă de medic stomatolog la Cluj pe bază de bocanc și ajungeam ditamai inginerul cine știe pe unde a trecut. Pînă acum se obișnuia o «atenție» la semnătură, citește o sumuliță strînsă de la fanatici cu șapca prin bâiuri sau de la tombolă, dar lumea nu stă pe loc: s-a ajuns la trocul pe licențe: bag gol, să-mi dai 10! Nu-mai dai 10, mă duc să mă plimb...

Aș putea să continuu mult pe tema aceasta, dar cred că, aici, mai ales Ministerul Educației și Învățămîntului ar avea un cuvînt greu de spus. O reexaminare a «studenților» fotbaliști ar duce la surprize dintre cele mai comice. Nu aș zice că *titrații* de pe nu știu unde ar trebui retrimiși la ciasele primare, dar parcă nici *capacitatea* nu ar lua-o în condiții normale. Asta nu înseamnă că spun că TOȚI fotbaliștii sînt niște guguștiuci ce și-au înghesuit profesorii și au luat diplomele pe daiboj. Vreau să spun, de pildă, că un Lucescu poate fi un excelent exemplu de intelectualitate onestă și că o discuție cu el nu lasă nici o îndoială că nu la corner și-a cîștigat licența. Tot *Dinamo* a achiziționat de curînd un strălucit jucător și student eminent în același timp în persoana lui Ștefan care a fost în stare la un moment dat să sacrifice cariera sa de internațional pentru a nu părăsi învățămîntul unde briază și-acum. Și exemplele se pot înmulți. *ASA Tg.-Mureș* are un excelent viitor doctor în Bölöni, dacă știu bine; fostul jucător al *Universității Cluj*, dr. Luca a fost și rămîne un intelectual de bună ținută. Dar chiar la *Steaua*, doi juniori promovați la prima echipă au intrat la Politehnică: unul la mecanică (Marinescu) și altul la aerospațiale (Corneliu). Deci nu despre toți *studenții* fotbaliști este vorba aici, ci despre cîțiva *carieriști* care trebuie frînați pentru că altfel ajungem de baftă. Deci: pe cînd o reexaminare cinstită pe la Iași, pe la Timișoara, pe la Craiova și chiar pe la București, ca să vedem cum am luat diplomele?

Și-acum cazul Dumitru.

Cine a citit ziarele de săptămîna trecută a putut să constate că presa, în unanimitate, a scris la rubrica de *sport* că la căpitanul *steliștilor* se poate desluși o delăsare evidentă, fapt regretabil pentru că este vorba de fapt de cel mai bun produs al fotbalului nostru de la Dobrin încoace. Ce a înțeles Liță? Liță a înțeles că antrenorul său Teașcă a dat o bere celor de la masa presei ca să-l descalifice. Lucrul e greu de presupus și mărturisesc că nu bănuiam că vor fi atîtea voci care să spună ceea ce trebuia spus încă de mult despre acest jucător excepțional. Aflu cu stupoare că omul nostru a refuzat să facă antrenamente săptămîna trecută, că nu a intrat în cantonament ca toți ceilalți și că declară sus și tare că nu mai vrea să joace la *Steaua*. După refuzul de a apăra culorile patriei în mai multe meciuri, sub pretext de rău de avion, iată că s-a ajuns și la disprețuirea clubului propriu. În cazul lui Dumitru, s-a greșit. S-a greșit pentru că de doi ani de zile conducerea *militarilor* a înghițit toate capriciile acestui jucător care crede că în fotbal talentul este suficient. Vreau să amintesc cititorului că am fost, ca și în cazul Dumitrache, unul dintre cei mai înfocați apărători ai lui Dumitru în vremuri cînd el era contestat și nu prea mulți desluseau în profilul său o viitoare vedetă a *socceruiui* nostru, dar onestitatea mă silește să devin acuzatorul acestui om pus pe căpătuială, capricios și lipsit de cuvînt. Știu despre Dumitru mai multe decît bănuiește el și dacă e nevoie voi scrie aici totul, dar aș reaminti cititorului care mă bănuie că vreau să-l descalific din motive necunoscute că și în ultima sa perioadă de la *Rapid* același Dumitru (potrivit declarațiilor colegilor săi) dovedea dezinteres față de munca celorlalți, obișnuit fiind *a fi servit*. Că un jucător ca el trebuie pus în valoare *sîntem de acord, este un lucru care* se petrece peste tot, dar de aici pînă la a crede că toți ceilalți *îți datorează* acest lucru este un drum foarte lung. La *Steaua*, Dumitru a căpătat ce a dorit (și ar fi bine ca eu să nu fiu silit să scriu ce a dobîndit și pe ce merite), înainte de orice s-a bucurat de multă considerație, a fost înconjurat de stima pe care o și merită un jucător de valoarea lui și aș spune că a fost un timp cînd a și răspuns la atenția ce-i fusese acordată, dar iată că înfumurarea și lipsa de onestitate au ieșit la iveală. Nu a scăpat nimănui că în vara aceasta, Dumitru, momit de cei de pe malul Mării Negre, a vrut să ancoreze în portul Constanța. Nu s-a putut și rău a făcut clubul că nu l-a sancționat cu o suspendare. Că el cochetează de mult cu *Dinamo* este o altă poveste, *cum credem noi același jucător trage cu* ochiul și spre alte țărmuri. (După ce luăm clasa a X-a, de ce să nu ne gîndim și la o facultate, că, de, merge!) Ce spun toate aceste fapte? Că avem de-a face cu un carierist ce se joacă cu soarta proprie. Recent, federația de specialitate a anunțat cele mai drastice măsuri ce vor fi luate împotriva celor ce arată dezinteres în pregătire. Credem că primul exemplu ce ar trebui dat ar fi chiar cazul stelistului. (Miercuri, Năstase, care dă și el examene ca și Dumitru, a mers în *națională*, Liță, *nu!*)

Și pentru ca lumea să afle de-a binelea cauzele care duc vădit spre un divorț între Dumitru și *Steaua*, vreau să spun că jucătorului militar i-au fost oferite pe rînd cîteva locuințe pe care le-a refuzat pe rînd din capriciu — tocmai pentru a-și justifica indispoziția. Mai aflăm că băiatul a dat *patru* examene într-o zi și probabil le-a și luat. Cozonacul crește deci! Să nu ne mirăm că vom afla peste nu știu cît timp că marele nostru jucător va deveni și doctor în litere sau în medicină, de ce nu, cînd atîția azi ai gazonului «tratează» oameni zdraveni pe bază de cunoștințe cu totul misterioase...

La mai mare, Dumitre! Să te ție Dumnezeu, dar lasă-ne, ne-ajunge, prea e mare farsa...

EUGEN BARBU ■

P.S. Bizara noastră federație a mai făcut o farsă: a anunțat noile îmbunătățiri ale Regulamentului de transferări, *valabile peste un an de zile!* Chestiunea devine trăsnitoare! De ce 365 de zile încă? Ca să mai stea Dobrin pe tușă? (singurul caz ilustru nerezolvat pînă acum).

POȘTA SPORTURILOR

mărturisiri complete

● **Ilie Ilie, Tomis Nord, Constanța:** «Stimate tovarășe Petre Dragu, vreau să vă spun de la început, fără intenția de a vă flata, că îmi sînteți foarte simpatic». Nu știu alții cum sînt, dar eu cînd primesc o scrisoare care începe astfel uit că sînt om în toată firea, șters pînă și din controalele formației de old-boys a grupei sindicale căreia îi aparțin, și mă bucur, drăgăliță Doamne, întocmai ca un pitic promovat de «Loto-Pronosport» în echipa învestită cu cinstea de a returna, la partide oficiale, mingea trimisă de pe gazon pe zgură... *Uite, în cazul* de față m-am bucurat atît de tare încît sînt gata să discut cu dumneavoastră, chiar dacă în cuprinsul scrisorii, atît de plăcut începută, îmi faceți numai reproșuri. Chiar dacă mă trageți la răspundere, e drept, în mod prietenesc, pentru articole scrise de alte persoane. Chiar dacă-mi imputați — e drept, cu simpatie — nedreptăți organizatorice făcute, în campionat, unor echipe, nedreptăți pe care, recunoașteți și dumneavoastră eu n-aveam cum să le comit pentru simplul fapt că n-am, cum se spune, **calitatea...** Și chiar dacă atunci cînd, în sfîrșit, vă referiți și la o faptă comisă (scrisă) de subsemnatul, sînteți nevoit să recunoașteți că... n-ați citit «acel articol», dar că vă închipuiți dumneavoastră cam despre ce ar fi vorba... Ei bine, dacă e pe închipuitelea — și dacă tot vă sînt simpatic — să-mi dați voie să-mi închipui și eu că, în fond, vă interesează, nu mărunțele probleme pe care le evocați în scrisoare (*problemuțe de genul «fundașul* **meu e mai bun ca al dumitale,** chiar dacă e la fel de octogenar», sau: «e drept că **și-ai mei și-ai dumitale** au dat pumni arbitrului, dar ai dumitale au dat mai mulți»), ci că vă interesează discutarea unor probleme de principiu, deci de interes nu doar pentru dumneavoastră și pentru mine, nu doar pentru un jucător sau o echipă asupra cărora sîntem sau nu sîntem de acord, ci pentru cît mai mulți iubitori ai fotbalului — de pildă, pentru toți cei care vor citi aceste rînduri... Și pentru că opinia dumneavoastră (sau mi s-a părut?) este că toate relele fotbalului s-ar trage de acolo că unul «ține» cu o echipă și altul cu alta — culpă (chiar este o culpă?) pe care mi-o atribuiți și mie — să-mi dați voie să încep prin a spune că răul nu stă în faptul că ții cu o echipă, ci în felul **cum** îți cu acea echipă. Cunoaștem galerii care-și iubesc într-atîta echipa, încît și-o trimit să-și joace meciurile programate acasă — la 100 de kilometri depărtare. Am putea aduna, de-a lungul anilor, loturi întregi de fotbaliști trimiși la dezalcoolizare și cură de slăbire în urma prea «generoasei» iubiri a suporterilor. Știu, de asemenea, că dopajul psihic pe care-l aplică unii suporteri jucătorilor-vedetă (folosind obsesivul refren «Tu ești Gheorghe Dracu!») a dus în pragul falimentului — și chiar dincolo de acest prag — destule talente și destine tinere. Știm că, adesea, orgoliul vulgar de a te ști în preajma unui june adulat de mii și mii de oameni se cere «plătit» (de cei?) cu chiolhane, și foițe ș.a.m.d. și știm, în sfîrșit, că toate acestea și urmările lor nefaste sînt cunoscute și recunoscute atît de către suporterii «generoși», cît și de către potențialele lor victime. Dar numai **teoretic!** Practic, lucrurile se petrec, mereu, după același tipic, în preajma mai fiecărei echipe, de cînd e fotbalul fotbal-asociație (Belphegor dixi) și se joacă pe puncte. Nu există generație de fotbaliști care să nu-și fi dat tributul de «stele căzătoare» — și asta sub ochii lăcrămoși ai suporterilor, sub privirile neputincioase ale conducătorilor de cluburi, în scrîșnetul patetic al penițelor sportive (sau «umaniste») care deplîng «cazul strigător la cer». **Iar aceasta se întîmplă numai și numai pentru că nu se iau măsuri drastice încă de la prima abatere.** Și acest adevăr este cunoscut. Dar de vreme ce se persistă în greșeală, n-avem altă datorie decît să-l repetăm fără teama că batem în porți deschise. Ceea ce am și făcut, aici, mulțumindu-vă pentru prilejul pe care ni l-ați dat de a aborda încă o dată tema. Prilej datorită căruia — hai să facem mărturisiri complete — ne-ați devenit și dumneavoastră simpatic nouă

PETRE DRAGU ■

DE LA UNA LA ALTA

simplă propunere

● Succes pe toată linia la prima ediție a campionatelor mondiale de canotaj academic. Bilanț strălucit: o medalie de aur, o medalie de argint, două medalii de bronz. Bravo, fetelor! ● Ceva-ceva se întîmplă în campionatul de rugby. După ce Steaua a pierdut două partide la rînd, este rîndul Universității-Timișoara să cedeze în fața Sibiului pe teren propriu! Ceva-ceva se întîmplă... ● Duminică seară, plin ochi la «Feroviarul», fum și amintiri din ziua în care Rapidul juca în cupa campionilor. Pe fiecare masă, cîte două sticle. Una pentru golul lui Neagu, alta pentru golul lui Bartales. Rapidul s-a sculat devreme și tare ne-am bucura să ajungă acolo unde îi este locul. ● Pentru prima oară în istoria sportului românesc avem *un campion mondial la lupte libere.* Numele acestui campion este Ladislau Șimon. ● Vasile Selejan a cîștigat coroana de lauri în campionatul național de ciclism fond. N-am înțeles însă ce a cîștigat Ilie Valentin, alergătorul care intrase în Arad cu peste un minut avans și pe care organizatorii l-au dirijat pe un alt traseu. Se pare că dinamovistul a cîștigat praful de pe tobă. Ce-ar fi ca organizatorii să intre în... reorganizare?! ● Boxul românesc s-a întors de la Havana cu trei medalii, performanță despre care toată lumea spune, cu o vorbă alunecătoare, că e meritorie. Așa să fie. Noi credem că pugilismul românesc are resurse pentru mai mult și că trebuie umblat pe la conducerea federației, pentru ca boxul nostru să apară — după cuvîntul hazos al ziarului de specialitate — revigorat. ● Am ajuns ciuca bătăilor în campionatele mondiale de baschet feminin. Se zice că reprezentantele noastre au luptat cu ambiție, dar au ratat, așa că pînă la urmă au evoluat necorespunzător. Chiar dacă o fi ceva umor în treaba asta, întrebarea e «ce ne facem»? ● Recenta conferință de presă din șoseaua Ștefan cel Mare, reuniune discutînd amănuntele organizatorice ale Dinamoviadei de handbal, ne-a confirmat încă o dată seriozitatea clubului Dinamo, capacitatea lui de a-și păstra și consolida prestigiul. ● Duminică, la stadionul Steaua, o prezență inedită: campionul mondial de lupte Gheorghe Berceanu, restabilit după o hepatită rebelă. Aflat în pregătire la Poiana Brașov, Berceanu venise la București pentru examenul de înot de la IEFS. L-a trecut. ● Există păreri că nota acordată jucătorului Helvei de la *Olimpia* Satu Mare în meciul de pe Ghencea, șase, ar însemna o greșeală de corectură. Nu-i exclus ca la origine să fi fost un nouă care să se fi răsturnat. ● Cornel Popa, fostul mare internațional de altădată, astăzi antrenor la Automatica Alexandria: «e mult mai greu să fii antrenor decît jucător». Așa o fi. ● Un record mondial și trei europene în competiția de haltere desfășurată la Constanța și dotată cu Cupa Prietenia. ● Numărînd foarte atent, constatăm că din jucătorii de fotbal care n-au primit drept de joc se poate alcătui cu ușurință o echipă redutabilă, presărată cu cîțiva internaționali. Avem o propunere. Tot ne plîngem noi de faptul că meciurile echipei naționale dereglează mecanismul campionatului intern. N-ar fi mai bine, propunem, să facem o selecționată din fotbaliștii carantiniști și s-o punem să joace *în locul echipei naționale?* Credeți că ar juca mai prost? Nu vă supărați, e o simplă propunere. Întrebăm, nu dăm cu pietre ● Un om de profesie campion de tir: Nicolae Rotaru. ● În urmă cu vreo trei ani un spiriduș îmbrăcat în tricoul echipei de fotbal Steaua înflăcăra tribunele și le ducea cu mintea spre poezie. A urmat o lovitură pe la spate și frumosul vis care se chema Aelenei s-a rupt. La ora actuală pasionatul Teașcă încearcă să repovestească publicului basmul de acum trei ani, dar publicul n-are răbdare și fluieră. Oricît de scurtă ar fi memoria *spectatorului de fotbal, îl rugăm să fie drept* cu Vasile Aelenei, trestia din atacul Stelei. Măcar drept, dacă nu generos, măcar din seriozitate, dacă nu din omenie.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Mircea Lucescu, jucătorul și omul exemplar, adevăratul căpitan al echipei Dinamo.
Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ ■

Doar puțin să ne admirăm și noi opera — pare să spună echipa condusă de Sandu Gheorghe — că Dunărea aceasta ne fură fiecare navă și fuge cu ea de îndată ce o simte în spate.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

„HAI TAICĂ, VIRA – POȘTA!"

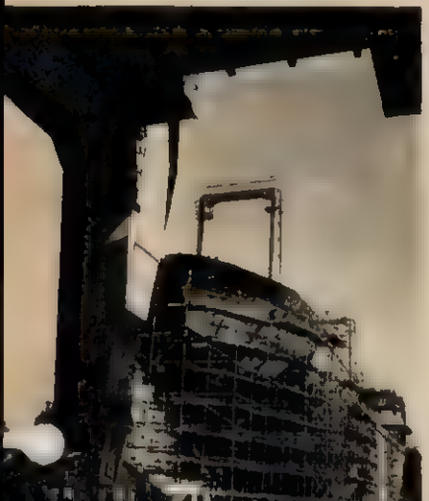

În curînd cargoul ocrotit de schele va pluti zvelt peste nesfîrșirea albă a mărilor și oceanelor lumii.

— Măi băieți, uite ce nu-mi place mie la voi: faceți cîte 4-5 drumuri pe schimb după sifon. Eu nu zic să nu beți, că oameni sîntem, și coverta asta încinsă te taie în două cu dogoarea ei și te începe și de la tălpi. Dar, luați și voi un bidon mai mare, că avem, și faceți un singur drum, sau, hai, două. Pentru că, uitați-vă, n-ați făcut o treabă tocmai bună aici pe «Săcele»: ați lăsat colți de sudură chiar la tribord, o să-și spargă talpile în ei marinarii și o să ne injure ăștia și în Atlantic. Și nu e bine: unu, pentru că nu e în firea noastră să dăm lucrul de mîntuială; doi, pentru că nu vreau să trageți chiulul.

Cei doi tineri, Vasile Nicolae și Adrian Constantin, care lucrează pe cargoul «Săcele», *nu spun nici un cuvînt*. Broboane de sudoare li se scurg pe obraji și cad pe coverta încinsă, foarte încinsă, a navei care nu a primit încă botezul apei. Stau amîndoi cu capul plecat și privesc polizoarele. Să-i spună că polizoarele sînt de vină? Nu i-ar crede pentru că sînt aproape noi. Cum să motiveze atunci? N-au cum. Și șeful de echipă, Gheorghe Stoica, rea: luați aminte că *șantierul pretinde multe de la noi, dar* înainte de toate și de toate, disciplină. Ați înțeles?

Deasupra noastră, o horă a macaralelor; aceste păsări galbene, uriașe, prind în gheare piese de mulțe tone, bucăți de corp de navă și se avîntă cu ele într-un zbor rotit, într-un fel de zbor care s-ar putea numi al genezei cargourilor de 4500 și în curînd de 7500 tone. Tot ce te înconjoară aici, pe cala de armare a Șantierului naval-Brăila, are dimensiuni uriașe, te obligă să constați că pentru stăpînirea acestui flux de mare tonaj, pentru ordonarea subansamblurilor și punerea lor cap la cap pînă cînd nava prinde contur, trebuie să existe o forță mai puternică. Unde să o cauți? În oamenii șantierului. Pentru ei a învinge acești coloși, a-i stăpîni și dirija, oamenii trebuie să fie posesorii unor indispensabile calități profesionale, dar și morale.

— În orice întreprindere se impune o disciplină a muncii, e de părere tovarășul Sandu Dumitrache, secretarul comitetului de partid al șantierului naval; dar la noi se impune parcă mai mult. Și să vă explic de ce. Pe același perimetru restrîns — restrîns, pentru că și hectarele acestea pe care ne apucăm să construim e bine să fie cît mai puține, dar cît mai bine folosite — trebuie să realizăm concomitent două scopuri: întîi, sarcinile de producție — mai mari cu 33,5 la sută decît cele de anul trecut; apoi, o mare investiție. Știți că șantierul nostru și-a mărit și își mărește capacitatea, trecînd de la construcția navelor fluviale la construcția navelor maritime de 4500, 7500 tdw, iar în viitor de 15 000 tdw și chiar de 20 000 tdw. În aceste condiții apar greutăți legate de organizarea muncii, de schimbarea structurii producției, de calificarea oamenilor, într-un cuvînt de *disciplină a muncii*. Mărindu-se capacitatea șantierului, trebuie să mărim și numărul lucrătorilor, pe aceștia îi recrutăm din școlile profesionale de la Brăila, Drobeta Turnu Severin și Medgidia; prin încadrări curente de la alte întreprinderi, dar îi pregătim și noi, prin cursuri de scurtă durată de 8-10 luni.

Ei bine, peste toate aceste greutăți, *colectivul de conducere al șantierului nu* trece chiar fluierînd. Oamenii sînt oameni. Unii se deprind mai ușor, alții mai anevoie cu normele de viață și de muncă pe care le impune șantierul. Unii știu de ce se cere atîta disciplină și sînt disciplinați: adică sosesc la timp la program, depun inovații la biroul tehnic, execută lucrări de calitate și la termen, nu sînt niște plimbăreți pe potecile uzinei. *Dar sînt și alții care trebuie încă* să înțeleagă necesitatea acestei comportări, să învețe să fie disciplinați. Toate acestea fac din șantierul naval din Brăila un spațiu fierbinte în care se construiesc nave de mare tonaj, hale și capacități noi, se înfruntă deprinderi, cresc și se formează oameni. De aceea am și ales șantierul, de aceea am venit aici: să vedem și să simțim pe viu *temperatura acestei lupte*. Să vedem care din forțele înfruntării — înfruntare pentru binele învingilor — este mai puternică. Pentru că mai puternică trebuie să fie una singură, aceea care modelează conștiințe, care va întrona în final o disciplină durabilă.

*

La atelierul de strungărie e cald ca și pe coverta cargoului «Săcele», ca și în cabinele macaralelor turn, ca și în biroul secretarului de partid. Oamenii stau aplecați, cu atenție, peste strunguri, iar maistrul Gheorghe Bercaru (are 38 de ani) trece de la unul la altul, și dă indicații. Zice că a venit în șantier de cînd a văzut pentru prima dată fier, adică de vreo 25 de ani, este un soldat disciplinat al șantierului și cere ca în atelierul strungarilor să domnească o disciplină de fier. Și mai zice: «Noi lucrăm în program prelungit la primul cargou «Codlea», al doilea, «Azuga», era aproape gata, al treilea, «Lovița», ne ajungea din urmă și Dumitru Mihalcea lipsea în fiecare zi de luni de la serviciu. Prima dată l-am criticat în ședință, dar tot lipsea. Pe urmă am lăsat referatele, m-am dus la bancul lui și i-am vorbit de la suflet la suflet: măi Mihalcea, de ce ne faci tu greutăți? Dacă ai nevoie, o dată sau de două ori, de o zi, spune-mi mie, găsim o soluție și nu se tulbură treburile în atelier. Și m-am mai dus o dată și încă o dată. Acum Mihalcea a devenit om corect și de nădejde. Știam eu că are fond».

Președintele comitetului sindicatului — Ion Nistor — vine de la o discuție pe care a ținut-o, spune dînsul, la cercul «Prieteni ai noului angajat». 11 tineri absolvenți ai școlilor profesionale de la Brăila, Drobeta-Turnu Severin și Medgidia vor să lucreze în meseriile de electricieni, tubulatori și lăcătuși construcții navale. Mai întîi s-au cunoscut între ei, au cunoscut conducerea unității, a atelierului în care vor lucra, apoi au ascultat o scurtă monografie a șantierului. Acelora care nu au făcut practică în șantier li se vorbește despre condițiile și specificul acestei munci, despre condițiile de viață, despre regulamentul de ordine interioară și despre nevoia imperioasă de a respecta disciplina. Cei mulți se acomodează repede cu viața bărbătească a constructorilor de nave. N-o fi ea prea ușoară dar e frumoasă și plină de satisfacții: în oricare atelier ai lucra, fie la strungărie, fie la tubulatură sau lăcătușărie, știi că lucrezi pentru cargoul «Azuga» sau «Săcele» sau pentru altele ale căror nume așteaptă să intre în vorbirea curentă a navaliștilor. Tai tabla groasă, ca pe un postav o tai, cu mașina aceea de înaltă tehnicitate, cu flacără oxiacetilenică, treci pe sub macaralele turn cu un fior de teamă și după ce toate aceste repere, ansambluri și subansambluri își ocupă locul în spațiul indicat de proiect, privești cum se înalță cargoul ca o mică planetă plutitoare. Pe urmă, pentru că sîntem oameni, visezi puțin: vezi cargoul plutind pe Dunărea care îl rîvnește încă de la început, îl vezi ieșind în mare, apoi și-l imaginezi în Oceanul acela, Atlantic (parcă așa spunea șeful de echipă Gheorghe Stoica), îl vezi despicînd valurile cît munții, îl vezi rezistînd în furtună și deodată te trezești din visare, te trezești chemat la clubul șantierului, tu, un anonim constructor de cargouri, să ți se citească o telegramă care vine tot de pe un ocean: «Echipajul cargoului... felicită călduros colectivul de constructori ai Șantierului naval-Brăila, pentru modul exemplar în care a fost construită această navă și pentru modul în care s-a comportat în încercările grele cu oceanul».

— Maraitis, măi tovarășe Maraitis, nu l-ai văzut pe Sandu? Pe Sandu Gheorghe, măi, pe «Vira-Poșta».

— E la pupa, tovarășe președinte, e la pupa cargoului.

Și președintele comitetului sindicatului, Ion Nistor, care a avut amabilitatea să ne însoțească pe tot șantierul, îmi face semn că a dat de «Vira-Poșta». Omul pe care îl căutăm este șef de echipă la atelierul montaj corp, un foarte bun meseriaș și într-atîta pus pe ordine și disciplină încît și-a schimbat porecla în renume. Firește, nu este el întîiul, dar el ne spune: La numele de Sandu răspundem patru aici în șantier: noi, trei frați, și fiul meu. Înainte, echipele de navaliști se numeau poște și unii dintre înaintașii familiei noastre au fost șefi de poște. Și își îndemnau echipa la treabă cu expresia asta: «hai, taică, vira-poșta».

Expresia a început să circule, să se identifice cu oamenii și a devenit cu timpul renumele acestei dinastii de constructori de nave, un fel de blazon al vredniciei și disciplinei lor muncitorești. Astăzi, Gheorghe Sandu, ca și ceilalți navaliști care răspund la acest nume, posedă aceleași calități. Și vrea ei să le altoiască și altora, și mai ales tinerilor care lucrează, care au norocul să lucreze în echipa pe care o conduce. «Am întîlnit tineri despre care credeam că nu mai ajung oameni. Mă gîndesc la sudorul Costică Cordun, la cazangiul Viorel Bălțatu, dar mai ales la Panțiru Dumitrache. Cu toții au venit pe șantier acum vreo doi ani și jumătate. Aveau 16—17 ani. Cum primeau banii, cum îi cheltuiau pe țigări și pe alte nimicuri. Lipseau de la program, alteori veneau, și după două ore dispăreau. Atunci i-am luat eu în primire, l-am cazat la căminul tineretului, i-am sfătuit să se înscrie la cantină și cum soseau în șantier, eram cu ochii pe ei. Cu Panțiru a fost mai greu. Avea o gazdă care îi cam cheltuia banii, cu voia lui bineînțeles. Venea la muncă și minca biscuiți, alteori lipsea. Am găsit și pentru el o soluție. I-am scos eu cartelă cu banii împrumutați de mine. A doua lună i-am obligat pe el să facă treaba asta. Am mers apoi împreună în oraș și i-am pus să-și cumpere cămăși, ciorapi și alte lucruri de trebuință. L-am condus chiar și la frizer. Două săptămîni m-am ținut după el în oraș și mă dureau tălpile, că nu mai sînt nici eu prea tînăr. Și chiar dacă după fiul meu n-am umblat atîta, nu regret. Omul, tovarășe, nu se șlefuiește într-o zi, ci într-o viață. De aceea îi supraveghez și astăzi. Dar tot astăzi, tinerii de care v-am vorbit — și care nu depășesc 20 de ani — sînt oameni de bază în echipă și le-am repartizat alți tineri pe care să-i califice, să-i educe la rîndul lor».

Se poate ca la 17 ani să fii «tînăr-problemă», iar la 20, echipa din care faci parte să-ți încredințeze tocmai ție spre educare tineri. Dar aceasta presupune, pe lîngă voința de a deveni un om adevărat, să ai șansa de a lucra într-o echipă de muncitori cărora destinul tău nu le este indiferent, să ai un șef de echipă care să se numească Gheorghe Sandu, Gheorghe Stoica, Gheorghe Bercaru, Neculai Victor sau Ion Sloată, sau altfel.

Șantierul naval-Brăila este locul fierbinte unde se susține această luptă fierbinte, conștientă, pentru disciplină, pentru mai multă omenie.

Dacă această luptă se va declanșa în fiecare echipă, va angrena cît mai mulți conducători ai locurilor de muncă, avem curajul să spunem că scopul ei va fi atins. Trebuie tot timpul însă un îndemn. Chiar dacă ar suna și așa: «Hai, taică, vira-poșta»!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

raCul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR 29

MIHAI PÎNZARU-PIM

de la HA la Z

— Aș vrea să dumnezeu un semn pentru instituția noastră.
— Cum să fie, ceas de perete sau deșteptător?

— John, adu-mi te rog pianul.
— Doriți să cîntați?
— Nu, în el se găsesc țigările.

— Cîte grade sînt afară?
— —2°C.
— Dar înăuntru?
— +25°C.
— Deschide geamurile să intre și cele de afară săracele...

Culese de PAUL IORGA ■

H. BETCKE

MIHAI PÎNZARU--PIM

«LUMEA DE IERI»

MATRIMONIALE

DOMNIȘOARA 24 ani cuminte simpatică doresc căsătorie domn frizer admir această branșă. (30 Noembrie, 1930)

●

ARTISTUL sculptor etate 26 ani prezentabil sincer fără moravuri dorește căsătorie cu Doamnă sau Domnișoară bogată și care să dispue de o sursă capitală cu ajutorul căreia să desfășor cîteva din operile mele pentru expoziția mondială. (21 Decembrie, 1930)

●

CĂPITAN tînăr frumos dorește o prietena frumoasă. La ziar sub «Bombonel». (11 Ianuarie, 1931)

●

DOMNILOR! Sunt o fată de 18 ani frumoasă fără defecte bine crescută instruită de primele pensioane cu mai multe cunoștințe de limbi și pian Dar fără bani dar fără dotă. Există între D-voastră intelectuali titrați vre un domn bogat care m'ar lua în căsătorie numai pentru persoana mea? Dragostea pînă acum nu o cunosc și aș dori a ști Domnilor care din D-voastră m-ar învăța a iubi. (1 Februarie, 1931)

●

CARE FEMEIE indiferent religia cu oarecare situație bună de suflet și nobilă care înțelege temeinicia acestui anunciu dorește un bărbat în adevăratul înțeles al cuvîntului ideal nevicios capabil prezentabil rămas distrus ruinat din cauza unei căsătorii tragice? (29 Iunie, 1930)

●

PROPRIETAR 35 ani, mare bețiv, divorțat de o femeie rea, dorește căsătorie cu o persoană drăguță numai suflet bun și tolerantă, o voi face fericită. (31 Martie, 1930)

Culese din colecția «Gazeta mea» de CORNELIU VADIM TUDOR ■

ACE CU GĂMĂLIE

Critica adusă șefului său l-a pus într-o situație foarte critică

●

Fiind recidivist evita și polca pe furate

●

Vîrsta puterii este puterea vîrstei.

●

Unii tineri constată că au crescut abia cînd le-au rămas hainele mici.

●

Vorbiți! Sînt la discreția dumneavoastră.

●

Directorul avea o particularitate: răspundea la salut

●

Somniferele astea nu-s bune nici pentru paznici de noapte.

A.C. PÎRVULESCU ■

CÎND MUZA TRĂDEAZĂ...

«Cel mic, de vreo trei ani, se tăvălea pe jos la picioarele celorlalți doi care aveau cîte patru...» (Jules Claretie).

●

«Desirée, după ce a mîncat supa fără să deschidă gura, s-a dus să se spele». (Emile Zola).

●

«Nu mai puțin de zece minute, vulpea strangulă 17 găini și doi cocoși. Nouăsprezece omucideri!» (Alexandre Dumas).

●

«Ea ridică brațul său strălucitor ca marmura de Carrara și modelat atît de fin ca cele ale lui Venus din Millo». (Jules de Gastine).

●

«Victorine continuă lectura închizînd ochii». (Edmond About).

●

«Pe cuvînt de onoare, am simțit o lacrimă care îmi urca pe gîtlej». (Gustave Droz).

●

«Farfuriile conturau pe albul de cretă al feței de masă cercuri de un alb mai galben». (J.K. Huysmans).

(După Jean Charles: «Le foire aux cancres»).

Traducere de GRIGORE IONAȘ ■

AUTENTICE

Cineva l-a întrebat pe Maurice Chevalier care a fost cea mai mare deziluzie din viața lui. Păream cu emoție, a răspuns acesta, pentru prima oară pe pămîntul american. Nu știam cum voi fi primit. Abia coboriserm din vapor cînd, deodată, pe un panou orizontal, văd apărînd una cîte una literele: C... H... E... V... Formidabil! îmi spun într-o fracțiune de secundă — iată că sînt primit ca un rege! Dar imediat după aceea apăruseră literele: R... O... L... E... T...

CHEVALIER

SCURTISSIME

Adevărul ar trece neobservat dacă n-ar exista minciuna!

●

Capul patrat, sabia nu-l taie; că nu se rostogolește!

●

Cînd au loc cutremure care mută munții, înseamnă că s-a dus muntele la... Mahomed!

D.C. MAZILU ■

Nu uitați că deviza «RACULUI» este: «RETRAGE-TE ÎNAINTE»

un sat pe deal și un deal de grădini

Dacă n-ar fi fost Fabrica de ciment din coasta Bilcești ului mi-as fi încărcat familia într-un camion și m-aș fi dus să mă fac grădinar la Stațiunea experimentală pomicolă de acolo. Frumoase și... picioase locuri. Se urcă lin pe un drum în construcție pînă la stațiune și seara te întîmpină cu trap de cai murgi și suri înhămați perechi la căruțele cu fîn. Un sat pe deal și un deal de grădini la 850 m altitudine. Mărul care se numește calter de Boemia, măr de toamnă tîrzie, rezistent peste iarnă și aromat ca o floare de cîmp, s-a instalat aici la Bilcești ca într-o cetate a sa. Oameni răzleți și harnici, îmbrăcați în haine de țară, muncesc tăcut și spornic. Cerul este cărunt și în aer plutește o ceață subțire de praf și asfințit. Fructele de la Bilcești, de sub îngrijirea inginerului Gheorghe Bădescu, cununat cu livezile de pe cele peste o sută de hectare, sînt căutate pe piața internă și externă. S-a muncit zile și nopți, nopți întregi, ani de-a rîndul de cercetare și veghe pentru a da soiuri noi, pentru a face fiecare petic de grădină roditor. De mai mulți ani se experimentează și aclimatizarea afinului selecționat. În bună măsură s-a reușit. Pentru acest afin am plecat la drum alături de inginerul Aurel Marcoiu, cercetător silvic, care vrea să introducă afinul selecționat în zonele forestiere. Este vorba de un afin cu fructe mari cît cireașa amară din Bîtca Cîrlomanului, afine cărnoase și bogate în săruri și vitamina A. Afinele, susțin specialiștii, dau precizie vederii, ajută ochiului să-și îndeplinească funcțiile cu mai multă acuitate. Afinele au fost introduse, iată, în hrana cosmonauților. Se pare că mîncarea preferată și de bază a lui... Argus erau afinele. De mic copil, zeul se dădea în vînt după afine, refuzînd, în favoarea lor, chiar laptele matern. Acest fapt, după cum se știe, l-a făcut celebru. Atît de penetrantă era privirea lui încît, spune legenda, înainte de a muri, privind un păun și-a imprimat în penele lui o bună parte din cei o sută de ochi, toți vigilenți. Că privirea devine mai ageră știu, acum, din propria-mi experiență: imediat ce am gustat cîțiva pumni de afine negre-albăstrui, brumate și acrișoare, am văzut mai clar că discreta ceață care plutește în aerul Bilcești ului este praf de ciment. Cele douăsprezece soiuri de afin selecționat, etichetate și încolonate, sînt permanent sub lupa cercetătorului pentru a cumpăni care dintre ele se aclimatizează mai bine, care fructifică mai abundent în condițiile create, cum și în ce fel se comportă față de climă, de altitudine, de sol etc.

Pentru obținerea materialului săditor însă trebuie o răbdare și o stăruință pe care numai cei pasionați o pot avea. Cîțiva peri albi de la tîmplele inginerului Bădescu pot fi puse pe seama puieților de afin. O frunză, o simplă frunză de afin împlinită într-un sol de turbă și nisip, dar creîndu-se un climat tropical cu temperatură și umiditate constante de circa 25-30°C poate da o plantă. Se utilizează diferite metode de obținere a acestor condiții în camere cu pereți de plastic și umiditate dirijată, în pătule solare, în camere cu geamuri încălzite electric sau cu acumulare de energie solară. Se încearcă în toate chipurile și se reușește, mai ales cînd spațiul dintre ora zero și zorii zilei este vegheat. Și este.

COMAN ȘOVA ■

pentru cei de la volan, și nu numai pentru ei

După cum se știe, în ultimii ani, în București și în multe județe a sporit considerabil preocuparea edililor și a formațiunilor de circulație pentru organizarea și sistematizarea traficului rutier în intersecții și piețe.

Este, de fapt, vorba de o etapă nouă, calitativ superioară în traficul rutier, cînd s-a trecut de la amenajări simple la lucrări complexe care vizează îmbunătățirea circulației în locuri unde se concentrează, îndeosebi în localități, majoritatea accidentelor rutiere.

În București existau numeroase intersecții, piețe unde circulația se desfășura haotic, la întîmplare, cum se zice, la «mica înțelegere» între șoferi. Hectare întregi erau la dispoziția fiecărui șofer pentru a se deplasa pe traiectoria pe care o dorea. Sistemul de priorități era și el confuz, deseori indicatoarele care stabileau întîietățile de trecere fiind obturate de pomi sau instalate în locuri unde puteau trece ușor neobservate.

Cînd recent o serie de intersecții și piețe ca: Dorobanți, Gheorghiu Dej, Podul Șerban Vodă, Gării de Nord, Mînăstirea Cașin, Cosmonauților, Eminescu și altele au fost sistematizate, unii participanți la circulație s-au arătat surprinși iar alții sceptici. De ce e nevoie de atîtea linii, indicatoare, care te încurcă? De ce să nu folosești întreg spațiul pieței pentru circulație și să «croiești» culoare acolo unde nu e nevoie? Au fost doar cîteva din obiecțiile unor participanți la circulație.

Nu au trecut decît cîteva zile de la instituirea noilor reglementări și dacă nu toți, covîrșitoarea majoritate a șoferilor s-a convins că în locurile respective se circulă mai fluent, mai sigur, că au fost eliminate bîlbîielile în acordarea priorității și fiecare își cunoaște precis traseul ce trebuie să-l urmeze.

Faptul că în primele zile în circulația prin zonele respective au fost confuzii se datorește și insuficientei popularizări prin presă, radio, TV a modului de organizare a traficului și de ce să nu o spunem datorită faptului că există încă destui șoferi care nu cunosc destul de bine semnificația unor marcaje.

În sistematizarea circulației piețelor și inelelor încrucișări se pornește de la comandamentul major al sporirii siguranței și fluenței traficului. O circulație cu «bîlbîieli» și «bîjbîieli», unde fiecare nu știe precis dacă merge sau nu bine, unde nimeni nu știe exact cine trebuie să treacă primul și cine al doilea, nu poate fi nici sigură și nici cursivă. O circulație unde pogoane întregi sînt la discreția fiecăruia pentru a urma orice traiectorie dorește, chiar de-a dreptul periculoasă.

În piețele sus-amintite spațiul de circulație s-a redus ce-i drept însă, paradoxal, traficul a devenit mai fluent din cauza canalizării lui pe culoare bine delimitate. În zona podului Șerban Vodă din București era aproape imposibil, mai ales pentru un străin, să știe ce traseu trebuie să urmeze. Acum, datorită unui sistem de insule create prin marcaje și indicatoare așezate pe borne reflectorizante, calea de urmat e clară și vizibilă de la distanță pentru orice conducător auto.

Perfecțiunea, bineînțeles, nu a fost atinsă, sînt încă insule a căror formă trebuie corijată, culoare și direcții de urmat ce trebuie «anunțate» de la distanță mai mare prin marcaje, săgeți etc.

Actualul sistem de circulație în locurile respective este cum se spune în «rodaj». El va suferi pe parcurs ameliorări, îmbunătățiri și apoi pe baza observațiilor făcute de edili, de specialiști în circulația rutieră, de participanți la circulație, va fi delimitat prin insule cu borduri, indicatoare luminoase etc.

Cert este că amenajarea și sistematizarea intersecțiilor și piețelor se înscrie în contextul măsurilor pentru modernizarea traficului rutier, pentru ameliorarea condițiilor de circulație, măsuri în a căror reușita sînt interesați toți, absolut toți participanții la circulație.

Ei pot și trebuie să le sprijine respectînd întocmai reglementările stabilite.

Colonel VICTOR BEDA ■

La fîntînă

Fotografii de **EMANUEL TÂNJALĂ** ■

COPERTA NOASTRĂ: «Tinerețe», pictură de Brent Lie.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: DAN BÎRLĂDEANU

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

o joacă gravă plină de adevăruri

C. Baciu n-a fost un copil precoce. S-a întîlnit cu desenul mult mai tîrziu decît s-ar crede. Dar, odată descoperit, desenul a devenit singura lui preocupare, singura ratiune de a fi.

De fapt, el nu pictează, el se joacă. Toată arta lui Baciu este o joacă de copil care a avut norocul de a fi trecut prin maturitate. O joacă gravă plină de adevăruri.

Crezul său, crezul unui mare artist, îl întîlnim în toate operele sale, fie de grafică, fie de pictură. Sculptura îl preocupă doar ca idee, niciodată n-a cioplit nimic.

De aceea arta lui pendulează între grafică și pictură, abordează genurile potrivit chemărilor sale interioare.

Desenele lui Baciu au un umor de sorginte, poate, humulesteană. Linia este simplă, directă, cu o puternică forță de evocare. Atunci cînd ilustrează o carte caută să-i pătrundă sensurile, fără a desena un anume moment. El sporește și amplifică litera tipărită, oferind cititorului scene închipuite de el, toate însă în spiritul cărții.

Nu a ilustrat multe volume. Dar fiecare rămîne un punct de referință. Caragiale. Creangă. Hogaș. Sadoveanu. Ultima lucrare, «O Sadoveniană» se află sub tipar. Fiecare desen al ei — și sînt circa 150 — poate fi socotit o lucrare de sine stătătoare. Ca un laitmotiv, Baciu a închipuit un colț de pădure. Desenul te încîntă datorită inefabilului obținut nu din linii — care de fapt nici nu există — ci dintr-un filigran realizat printr-o tehnică știută numai de el, care nu numai că te emoționează, dar te transpune în universul lui Sadoveanu, singurul poate care a știut să ne descrie atît de simplu și de emoționant misterele pădurii.

În pictura lui Baciu întîlnim ca personaj principal lumina. El o captează parcă în pensulă pentru a o distribui pe pînză cu finețe și subtilitate, oferindu-ne de fiecare dată un dialog între lumini și umbre. Harul înnăscut atît de pregnant la Constantin Baciu l-a ajutat deopotrivă la stăpînirea meșteșugului și a culorii. El nu folosește cu predilecție o culoare, iubește verdele în aceeași măsură ca și roșul, violetul la fel ca albastrul, griul la fel ca și albul. Dar nu-i mai puțin adevărat că atunci cînd e obsedat de o culoare o folosește pînă la epuizare. Pentru că Baciu are perseverența marilor creatori, care nu obosesc atîta vreme cît sînt obsedați de arta lor. Acum e în obsesia galbenului. Pictează și distruge, mereu nemulțumit de ceea ce obține, dorind de această dată un anumit galben, galbenul lui.

«Meseria mea nu-i grea — spune pictorul. Greu este să uiți mîine ce ai făcut ieri». De aceea, poate, cînd îl vizitezi, te așază pe un fotoliu alături de el și începe să-ți prezinte lucrările. Cu toate că sînt ale lui, Baciu le privește detașat, bucurîndu-se sau întristîndu-se pentru fiecare lucrare. Această detașare vine de departe, din dragostea lui pentru artă. Și ceea ce face mai *plăcută această vizionare ad-hoc* este momentul cînd pictorul se oprește, ridică de jos o carte și începe să citească poezie. Stai înmărmurit și-l asculți în tăcerea totală a atelierului pe pictorul Baciu care citește poezia cu aceeași transfigurare cu care pictează, cu aceeași dăruire cu care ascultă muzică.

DAN BÎRLĂDEANU ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

flacăra

ANUL XXIII — NR. 38 (1006) — 14 SEPTEMBRIE 1974

revistă săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

SATU MARE

VOCAȚIA DE A RENAȘTE MEREU MAI PUTERNIC MEREU MAI FRUMOS

SUCEAVA

DIALOG PESTE VEACURI

DINCOLO DE OCEAN, ÎN INIMA ANZILOR

ÎN PERU, LA ANTAMINA

„NU SÎNT O FLĂSNETĂ, SÎNT O CONȘTIINȚĂ"

„RĂMÎI, GORJULE IUBIT"

EMBLEME ALE SĂPTĂMÎNII

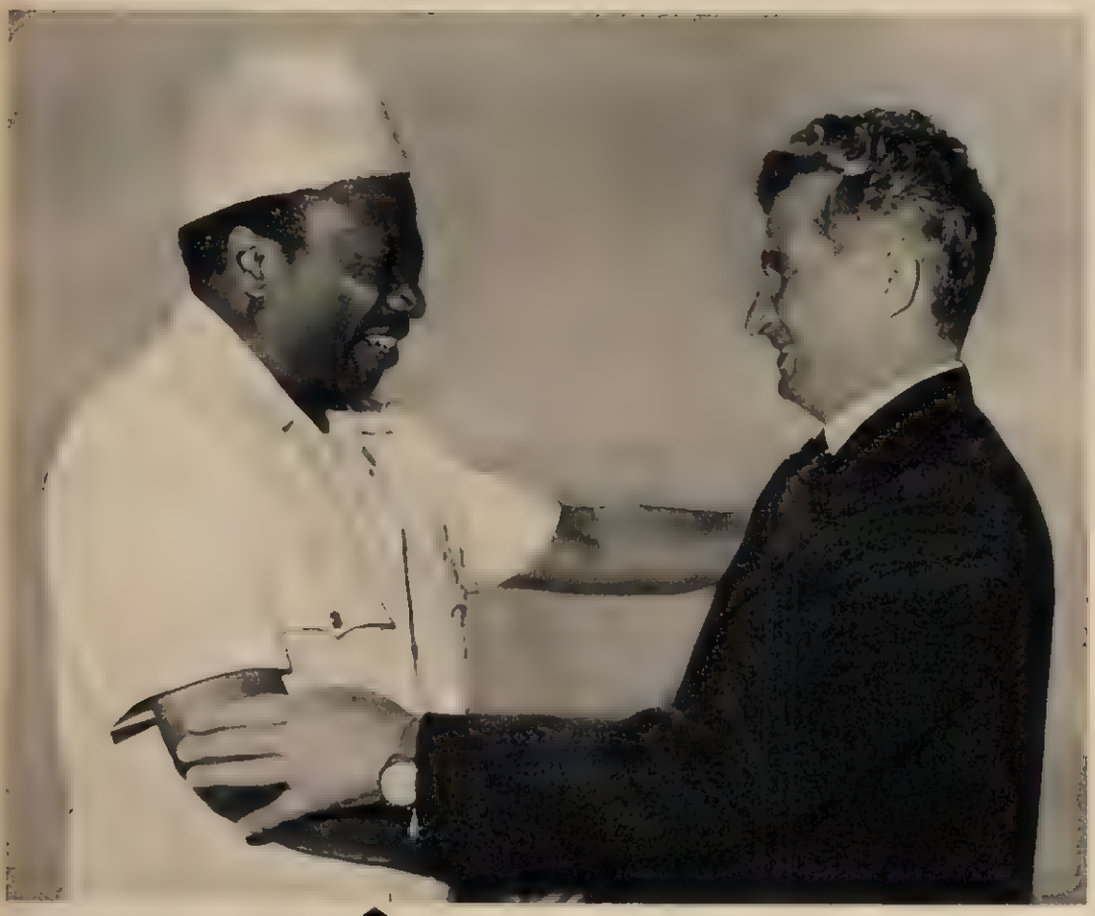

Președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Liberia, William R. Tolbert jr., își string cu căldură mîinile.

La sosire, pe Aeroportul Otopeni.

Recenta săptămînă politică a României s-a desfășurat sub semnul amplelor dezbateri și comentarii pe marginea Proiectului de program al Partidului Comunist Român și a Proiectului de Directive în întîmpinarea Congresului al XI-lea. Din partea comitetelor județene de partid au continuat să sosească telegrame care sintetizează atmosfera de profundă însuflețire, de deplină responsabilitate comunistă a plenarelor activelor de partid întrunite în scopul dezbaterilor documentelor de excepțională importanță ce marchează anul 1974 în calendarul istoric al țării. Prilej de a exprima aprobarea și adeziunea fierbinte a comuniștilor la întreaga politică internă și externă a Partidului Comunist Român, devotamentul și recunoștința față de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru contribuția hotărîtoare la elaborarea proiectelor noastre de viitor.

Ziarele consemnează sub un titlu de rubrică extrem de sugestiv «Proiectul pe masa ta de lucru», simțul de răspundere care caracterizează activitatea și gîndurile de viitor ale fiecărui cetățean, felul în care ne raportăm astăzi destinele la ceea ce urmează să înfăptuim în anii ce vin. Cîteva știri de presă comunică în stilul lor lapidar că în această perioadă Uzinele «Electroputere», de pildă, au sărbătorit cea de-a 1 500-a locomotivă diesel electrică, iar grupul de șantiere «Moldova» al I.C.H.-Bacău a început construcția tunelului de aducțiune din zona complexului hidrotehnic de la Tașca-Bicaz. Știrile reținute mai sus exprimă la modul simbolic nenumărate alte evenimente de remarcabilă importanță în desfășurarea activității însuflețite privind realizarea planului cincinal înainte de termen.

Din contextul politic cotidian reține atenția mesajul adresat de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, participanților la cel de-al III-lea Congres internațional de studii sud-est europene. Se reafirmă aici punctul de vedere profund realist al politicii noastre asupra destinelor regiunii geografice în care ne aflăm, asupra lumii întregi: «Țara noastră a militat și milităzează consecvent pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și bunei vecinătăți, pentru relații prietenești cu toate statele din Europa de sud-est și din întregul continent, indiferent de orînduirea lor socială. România se pronunță în mod ferm pentru statornicirea unor relații internaționale noi, bazate pe deplină egalitate în drepturi, pe respectul independenței și suveranității naționale, pe neamestec în treburile interne și avantaj reciproc, pe garantarea drepturilor fiecărui popor de a fi deplin stăpîn pe destinele sale, de a se dezvolta liber, corespunzător năzuințelor și aspirațiilor sale». Cuvinte care constituie emblema întregii noastre diplomații internaționale.

Desigur, săptămîna care a trecut a înregistrat, ca important eveniment al relațiilor noastre cu lumea, vizita președintelui Siriei, Hafez El-Assad, convorbirile purtate cu președintele României, Nicolae Ceaușescu și, în sfîrșit, declarația solemnă comună care reafirmă hotărîrea celor două state de a colabora în condiții de respect și întrajutorare în planul consolidării cuceririlor lor politice, economice și sociale, al cooperării în planul vieții materiale și spirituale, al solidarității în activitatea diplomatică și internațională.

În cuvîntul său la ceremonia semnării documentelor oficiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: «Doresc să exprim încă o dată hotărîrea fermă a poporului român, a partidului și a guvernului de a acționa neabătut pentru dezvoltarea relațiilor multilaterale dintre popoarele și partidele noastre». La care președintele Hafez El-Assad a răspuns: «Țin să exprim aprecierea pentru întrevederile de deosebită cordialitate pe care le-am avut cu președintele Ceaușescu, întrevederi care au fost permanent mar-

POLITICE

cate de sentimentul frăției, și în cadrul cărora s-a realizat înțelegerea asupra tuturor problemelor ce au făcut subiectul discuțiilor, impresiile sînt numeroase; tot ce ne-a înconjurat în cursul vizitei ne-a impresionat profund»

România s-a dovedit astfel încă o dată o gazdă ideală pentru convorbiri bilaterale, o gazdă a celei mai sincere umanități. Pentru că la bogata agendă de lucru a președintelui Nicolae Ceaușescu se adaugă nenumărate alte primiri și convorbiri între care subliniem întîlnirea cu ministrul afacerilor externe și cooperării al Republicii Ruandeze, Aloys Nsekalije, cu delegația Uniunii Elveției pentru Comerț și Industrie — VOROT — cu secretarul permanent al Uniunii Progresiste Senegaleze, Lamine Ba s.a. Vineri, 6 septembrie, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit la Sinaia pe ministrul afacerilor externe al Republicii Filipine, generalul Carlos P. Romulo, care a înmînat invitația adresată în scris de președintele Republicii Filipine prin care președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu sînt rugați să viziteze această țară. Mulțumind, președintele nostru a spus că acceptă cu plăcere această invitație.

Marți, 10 septembrie, Bucureștiul a arborat din nou drapele sărbătorești. Traseul de la Aeroportul Otopeni pînă în inima orașului a fost din nou populat de cetățeni ai Capitalei veniți în întîmpinarea unui înalt oaspete: Președintele Republicii Liberia, Dr. William R. Tolbert jr. Vizită de răspuns la vizita efectuată în acest an în Republica Liberia de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, vizită înscrisă pe linia acțiunilor desfășurate consecvent de partidul și statul nostru în direcția promovării unei colaborări multilaterale cu țările Africii. În strîngerea de mînă și în îmbrățișarea de salut a celor doi președinți s-au reflectat sentimentele de prețuire, de stimă pe care și le poartă cele două popoare aflate la distanțe mari în spațiu, dar aproape prin spiritul de colaborare și prin vocația păcii. Tradiționala noastră urare «Bun venit pe pămîntul României» devine astfel încă o dată o invitație adresată tuturor reprezentanților legitimi ai acelor popoare care doresc și prețuiesc prietenia noastră.

ADRIAN DOHOTARU ■

▲▲ **În timpul convorbirilor oficiale dintre președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Arabe Siriene, Hafez-El Assad.**

▲ **Imagine de la primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ministrului afacerilor externe al Republicii Filipine, generalul Carlos P. Romulo.**

◀ **Tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit la Sinaia pe Lamine Ba, secretar permanent al Uniunii Progresiste Senegaleze.**

MEMORIA VIITORULUI

Arhitecții proiectează de mult orașele viitorului. Sociologii se gîndesc deja la așezările ideale care nu trebuie să depășească 10–15 000 de locuitori pentru a ne păstra în limitele unui confort urban natural, fără migrenele datorate poluării, întreținînd ozonul relațiilor dintre oameni, cruțînd spiritul de cooperare de roentgenii care depășesc toleranța organismului. Dacă, în cele din urmă, vom trăi în încăperi paralelipipedice sau chiar circulare, dacă vom locui în blocuri care reproduc prin suprapunere megalopolisurile monstruoase de astăzi, sau dacă vom construi numai pe orizontală, prin expansiune în mediul natural, rămîne de văzut. Soluțiile le vom adopta treptat, dînd frîu liber imaginației dar și nevoii noastre de exprimare la timpul potrivit, ținînd cont de avertismentele oamenilor de știință și mai ales de antecedente!

Cert este însă că oamenii migrează spre oraș. Fenomen firesc înscris pe traiectoria evoluției civilizației umane. Nu pentru că simțim nevoia să trădăm mediul nostru natural. Ci pentru că nevoile materiale și spirituale ale oamenilor se diversifică și se amplifică. Să ne gîndim că în anul 1990 vom fi un popor de 25 de milioane de locuitori dintre care mai mult de jumătate vor lucra în industrie. Această mutație de ordin social este urmarea unor prefaceri profunde în sfera economicului. Dar, paralel cu extraordinara expansiune a orașelor se pun din ce în ce mai acut probleme specifice de adaptare a oamenilor la noile condiții de viață și de muncă. În timpul unei singure generații se realizează un salt istoric. Migrația de la sat spre oraș e o epopee. Socialismul creează condiții favorabile ca această trecere să se înfăptuiască fără șocuri, fără traumatisme. Orașul însă impune omului anumite exigențe legate de desfășurarea vieții în mari colectivități, în aglomerări de beton, oțel și sticlă, într-un spațiu natural mai sărac. Trebuie să ne gîndim de pe acum la spațiile locative pe care le vor ocupa noii veniți în mediul urban. Se pun probleme extraordinar de complexe privind aprovizionarea lor cu elementele indispensabile existenței. Se proiectează spații de cultură și de educație. În viitor, toți cetățenii acestei țări vor absolvi 12 clase de liceu. Se prevede ca ei să devină specialiști totali, universali, gata să treacă pe recepție și emisie în diverse domenii ale științei și tehnologiei. Unde vor lucra? La ce distanțe se vor afla spațiile lor de locuit în raport cu uzinele, fabricile, institutele care vor absorbi forța lor de muncă? Va trebui să creăm noi mijloace de circulație în interiorul orașelor, mai rapide, mai ieftine, mai comode. Care vor fi acestea? Metro se va construi numai în București. Dar în celelalte orașe? Vom circula pe benzi supraetajate, cu ajutorul unor monoraiuri, cu ajutorul aparatelor personale de zbor, într-un fel de aerobuzuri? E cert că rețeaua liniilor ferate se va extinde și că viteza de deplasare a trenurilor se va dubla, se va tripla etc. Dar, oricum, nu ne vom putea mișca cu viteza gîndului. Nu putem depăși zidul sonic. Vom cîștiga mult timp, e adevărat. Ce vom face cu el? Cum ni-l vom programa?

Și problemele puse de viitor sînt departe de a se epuiza. Nu e destul că le prevedem în planurile noastre de acțiune, ci trebuie să trecem la realizarea lor, în așa fel încît să mergem în întîmpinarea urgențelor viitorului!

E fascinant acest viitor tumultuos pe care îl simțim undeva conturîndu-se, deocamdată, în spațiul inițiativei noastre istorice. Pentru că asta facem acum, inițiem viitorul. Dar, la rîndul său, viitorul exercită asupra noastră o presiune accentuată. Toți cei care au lucrat la elaborarea lui, și printre aceștia ne-am aflat, într-un fel, fiecare în parte, ne simțim răspunzători față de acest viitor. Nu numai dintr-o perspectivă istorică. Ci și dintr-una intimă, personală. Noi înșine vom trăi în orașele acestui viitor. Și majoritatea dintre noi nu vom fi chiar bătrîni. De fapt, dreptul la bătrînețe este unul din cîștigurile societății noastre stipulat atît în directive cît și în proiectul de program. Esențial este de asemenea faptul că privim viitorul cu încredere, cu optimism, nu cu scepticism, cu fatalism. Din toate documentele partidului nostru răzbate, între atîtea alte idei, aceea că sărăcia, mizeria, foamea, înarmarea, războaiele nu sînt o fatalitate. Ele pot fi excluse din istorie prin forța acțiunii noastre concertate, prin solidaritate și cooperare.

În această cursă contracronometru pentru apropierea viitorului, știința și tehnologia, aflate în plină revoluție, trebuie să creeze și să anticipeze în flux continuu. Nu numai cercetarea științifică aplicativă, cea operațională în planul imediat al proceselor tehnologice, ci și aceea fundamentală, aceea de lungă perspectivă, de travaliu laborios și adeseori de sacrificiu anonim care proiectează știința unui popor în univers. Românii au tradiții scumpe în acest sens. La urma urmei cine ne-ar da dreptul să ignorăm, de pildă, eventualitatea descoperirii originii cancerului într-un laborator din România? Dar această cercetare se face cu investiții uneori fabuloase. Pentru că, din orice unghi de vedere ne-am lansa în speculații, astăzi nu se mai poate face cercetare științifică și tehnică la modul empiric, arhimedian sau edisonian; astăzi omul de știință, omul din domeniul tehnicii nu mai poate fi un diletant. Se lucrează în echipe și cu o aparatură de investigație extrem de complexă. Deci, investiții, investiții, investiții pe care trebuie să le înțelegem tot în sensul viitorului nostru. Altfel pierdem cursa și imaginea viitorului pe care-l sperăm, rămîne doar o simplă carte poștală ilustrată cu adresantul necunoscut.

Apoi, trebuie să ne gîndim la contradicțiile inerente care apar într-o societate umană în privința atîtor decizii și hotărîri, în privința modurilor de a acționa în sensul progresului. Vor exista desigur contradicții între generații. Ele nu vor fi neapărat antagoniste. Dar trebuie cunoscute din timp și, dacă vreți, anticipate. Toate acestea pentru o viață liberă și democratică, într-o societate profund sănătoasă. Fără mijloace de represiune. Într-o societate în care omul va fi pus întotdeauna la locul potrivit nu la locul potrivit... pentru altul! În care funcțiile de raspundere în diverse domenii ale vieții publice, economice, științifice, culturale vor fi ocupate numai prin concurs, prin competiție deschisă, cucerindu-și fiecare locul în societate în mod echitabil și deci, inevitabil. Fără intervenții și fără frustrări! Într-o societate în care omul are posibilitatea să se realizeze plenar și în care totul depinde de el ca să se întîlnească undeva, pe traiectoria existenței, cu sine, ca să facă o unitate perfectă între gînd și faptă. Într-o societate în care însă nimeni nu ridică din umeri și pleacă mai departe, în care nimeni nu închide ochii în fața actelor de încălcare a eticii și moralei. Într-o societate în care spiritul critic și autocritic funcționează liber și mai ales liber consimțit. Pentru că fără toate acestea ne-am scufunda în irealismul idilei.

Ni se cere să dăm dovadă de o etică înaltă, întemeiată pe abnegație, disciplină, spirit de răspundere, de sacrificiu și dăruire de sine, dar și de valori ca inițiativa și creația, iată dar că exigențele se aglomerează. Ele se vor reformula și acumula pe parcursul înaintării noastre în vreme. Vom fi oameni ai viitorului mai ales în măsura în care vom reuși să renunțăm la indiferență, pasivitate, comoditate, goană după satisfacții minore, după înavuțire, la egocentrism, la ideea superiorității noastre în raport cu ceilalți, la ură și la agresiune. Adică la cîteva milenii de istorie! E un adevăr că întotdeauna conștiința a rămas în urma istoriei. Dar cunoscînd acest lucru încercăm să pregătim conștiința, să ne-o educăm în sensul istoriei.

Oamenii sînt totuși așa cum îi vedem la locurile de muncă, în familie, pe stradă, sublimi și imperfecți totodată. Ei nu pot fi întotdeauna așa cum i-am dori în virtutea sintezelor noastre umaniste. Nu ne aflăm în domeniul povestirilor științifico-fantastice și al utopiilor de doi bani. Noi gîndim viața adevărată. Vom duce desigur o luptă formidabilă cu noi înșine pentru a crea acel om minunat al societății de mîine. Dar el va rămîne totuși mereu perfectibil, infinit perfectibil.

Deviza noastră este mai bine și mai repede. Trebuie să dovedim că se poate trăi de pe acum în viitor. Sînt foarte multe fabrici, uzine, instituții care comunică de pretutindeni, astăzi, că se află într-o zi anume din viitor. Colectivități umane care anunță că și-au îndeplinit înainte de vreme sarcinile. Modelul viitorului deci există! Esențial e să înțelegem acest model. Și să mai înțelegem că știința și tehnologia nu pot rezolva toate problemele pe care le pun oamenii, că va trebui să acordăm atenția cuvenită momentului umanist al culturii. Adevărata noastră bogăție personală, dincolo de marile cuceriri științifice și tehnice, de performanțele extraordinare ale industriei și agriculturii, de abundența elementelor de civilizație care vor satisface toate cerințele, rămîne cultura, rămîne ceea ce știm despre noi, despre viață, despre ceilalți oameni, despre lume în general, despre universul nostru galactic, despre viitor. Se spune: cultura ne înnobilează spiritul, ne face mai umani, mai profunzi, mai înțelepți.

Or, perspectiva pe care ne-o oferă proiectul de program al comuniștilor români reprezintă o sinteză de gîndire filozofică și practică asupra acțiunii noastre de fiecare zi. Una din cele mai ample sinteze ale timpurilor pe care le trăim. Un tezaur de cultură inestimabil.

ADRIAN DOHOTARU ■

RITMUL TRANSPORTURILOR

Automobil, tren, vapor, avion: mijloace obișnuite de transport. Nu cred să mai existe cineva care nu beneficiază măcar o dată pe an de unul din ele. Căile și mijloacele de comunicație rutiere, feroviare, navale și aeriene au însemnat și înseamnă alături de mijloacele de telecomunicație — poștă, radio, telegraf, telefon și televiziune — certitudinea progresului tehnico-științific. «Căi de comunicație» — aceste cuvinte ce sună frumos ca un vers reprezintă în fapt posibilitatea noastră de a cunoaște și de a ne cunoaște. Să nu uităm că nu-i deloc întîmplătoare denumirea pe care-o dăm de multă vreme drumurilor, artere de circulație, recunoscîndu-le pe drept cuvînt un sens vital în activitatea de fiecare zi.

Rutiere, feroviare, navale, aeriene transporturile sînt implicate direct în dezvoltarea economiei naționale. Satisfacerea deplină a nevoilor industriei și ale populației, de la asigurarea cu materie primă și pînă la circulația mărfurilor, nu este de conceput în afara dezvoltării în ritm adecvat a tuturor tipurilor de transport. Pînă să ajungem la cifre, la indici de creștere și eficiență a transporturilor pe care îi înscrie Proiectul Directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R., cu privire la planul cincinal 1976-1980 și liniile directoare ale dezvoltării economice sociale a României pentru perioada 1981-1990, în dialectica relației dintre prezent și perspectivă și în concordanță cu obiectivul fundamental de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a țării spre comunism, amintim că sarcinile principale le reprezintă extinderea construcției de drumuri și de mijloace de transport, continua reutilare tehnică a tuturor tipurilor de vehicule și mărirea vitezelor de circulație, o dezvoltare planificată a tuturor ramurilor transportului, un sistem unitar al acestora.

Legătura directă și imediată dintre ritmul accelerat de dezvoltare a transporturilor și întregul ansamblu de măsuri preconizate în Proiectul Directivelor Congresului al XI-lea este științific teoretizată și tot științific coordonată în interdependența disciplinelor gîndirii economice ce stă la baza dezvoltării României.

Avem deja o rețea feroviară de 11 023 kilometri care, la suprafața teritoriului și la numărul de populație al țării, este printre cele mai dense. Aici accentul principal se va pune pe modernizarea căilor ferate în așa fel încît să facă ea față unui trafic sporit de unor mari viteze de circulație. În domeniul transportului aerian dispunem ca număr de aeroporturi și curse-kilometri de o rețea ce ne situează printre primele locuri de pe continent.

Graficul dezvoltării transporturilor în România înscrie saltul spectaculos al mijloacelor de circulație și al optimizării economice a tuturor rețelelor. De fapt, cincinalul 1976-1980 reprezintă doar o treaptă în aplicarea politicii științifice a partidului nostru în domeniul dezvoltării și perfecționării transportului. Realizarea prevederilor

acestui plan cincinal va permite, după cum este trasat în Proiectul de program al Partidului Comunist Român, crearea bazelor necesare realizării unui «sistem unitar al transporturilor — de mărfuri și persoane, feroviar, naval, aerian și auto — de înaltă calitate și eficiență economică. Se vor folosi la maximum Dunărea și apele interioare ale țării, va fi dat în folosință canalul Dunăre-Marea Neagră, iar pînă în 1990 flota maritimă și fluvială vor asigura «transportul cu mijloace proprii a întregului volum de materii prime și produse necesare a fi transportate pe apă». Vom deveni astfel o țară cu una din flotele comerciale puternice și din cele mai moderne.

Încă în acest an 22 de nave au intrat în dotarea flotei, printre care și trei tancuri petroliere de 85 250 tdw.

Dezvoltarea și modernizarea transporturilor fără de care îndeplinirea la parametrii mai înalți ai prevederilor dezvoltării social-economice a României este greu de conceput — creșterea medie a transporturilor de la cincinal la cincinal fiind de peste 65 la sută — impune un proces continuu de adaptare corespunzătoare a capacităților căilor și mijloacelor de comunicație, precum și o arie vastă de probleme pentru a căror rezolvare a fost de primă importanță aportul gîndirii creatoare și al potențialului românesc de cercetare.

Tovarășul inginer Carpovici Mihai, șeful colectivului de studii tehnico-economice din Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi, ne-a relatat cîteva dintre realizările cercetătorilor și tehnicienilor noștri în ceea ce privește îmbunătățirea vitezei și securității transporturilor.

Astfel, un colectiv condus de inginerul Rădulescu Ștefan experimentează pe linia Filiași-Tîrgu Jiu o instalație automatizată: mașina de sudat șine de cale ferată. Această nouă tehnologie de exploatare și întreținere mărește viteza de circulație feroviară pînă la 200 kilometri pe oră. Încă din 1975 această instalație — solicitată de piața externă încă de acum, din faza de experiment — va intra în dotarea căilor noastre ferate. Tot pentru mărirea vitezei de transport, și pentru siguranța circulației față de blocurile CED — centralizarea electrodinamică. — blocuri pînă acum importate, colectivul condus de inginer Veronica Vătășescu a realizat un circuit de cale — cu materiale exclusiv românești — capabil să ofere șapte informații, șapte coduri pentru sectoarele controlate automat de stație, față de numai patru coduri-informație cîte dau cele mai bune instalații străine. Circuitul românesc de cale constituie deci o performanță tehnică mondială, care mărește siguranța circulației, reduce la zero importul, dînd posibilitatea exportării de licență sau produse. Cele patru circuite intrate în funcțiune în regionala C.F.R.-Craiova au dat rezultatele scontate, ceea ce va permite introducerea blocului CED pe toate liniile de trafic feroviar.

În activitatea de exploatare, întreținere și reparare a mijloacelor auto, după un brevet original al tehnicianului Costorel Constantin, este experimentat cu succes la standul de probă un dispozitiv antipoluant, un fel de catalizator la țeava de eșapament ce va reduce atît poluarea aerului, cît și consumul de benzină. La concurență cu cercetătorii din toată lumea, gîndirea tehnică românească este astfel pe primul loc în ceea ce privește soluționarea uneia dintre problemele care preocupă lumea contemporană: combaterea poluării atmosferei de către vehiculele auto, paralel cu economisirea carburanților clasici.

De asemenea, funcționează experimental la autobazele Oltenița și I.T.A.–Giulești, urmînd a intra în dotarea întregului parc de mașini, o instalație de verificare a sistemului de carburație a motorului la autocamioane.

Realizată de un colectiv condus de inginerul Ion Nicolae, instalația permite verificarea în autobaze, în timpul procesului de întreținere, a consumului și o reglare a acestuia ceea ce va însemna o reducere de 20 la sută a consumului de benzină față de limitele admise în prezent.

Tot pentru economisirea carburanților, același colectiv a creat și o instalație de regenerare a uleiului folosit în rodajul motoarelor noi și al celor ieșite din reparații generale. Folosirea pentru a doua oară a acestor uleiuri reprezintă un coeficient maxim de raționalizare a consumului specific pe linia îmbunătățirii tehnologice a procesului de modernizare și al creștere a eficienței economice a întreținerii materialului rulant.

În realizarea creșterii volumului total al traficului intern, creștere estimată la 30-32 la sută în ce privește raportul tone-kilometri, aportul cercetătorilor și proiectanților noștri își face încă de pe acum prezența.

Între 1976-1980, prototipurile actuale vor intra în producția de serie, precedînd cu 1-2 ani cerințele procesului de transport. Gîndirea tehnică românească oferă astfel cu promptitudine soluțiile de care are nevoie ritmul dezvoltării circulației în strînsă lui corelație cu întreaga dezvoltare economico-socială a țării.

TUDOR STĂNESCU ■

DEZVOLTAREA SILVICULTURII ÎN PERSPECTIVA VIITORULUI

Firi romantice și visătoare și-ar putea închipui Inspectoratul general de stat al silviculturii ca pe o cabană așezată în gura unei păduri, în care cornul de vînătoare înlocuiește telefonul. Cîtuși de puțin, chiar dacă ocrotește pădurile țării, inspectoratul se află într-unul din impresionantele blocuri din Piața Universității și numai peisajele silvestre, înrămate pe pereții anticamerelor, cît și scările interioare înguste și abrupte îi amintesc preocupările. Altfel spus și împotriva naivilor care mai cred că pădurea există numai pentru ochi, de privelițte, mă aflam zilele acestea într-un adevărat centru de îndrumare și control al unei importante și mari bogății din patrimoniul național, dorind să aflu mai amănunțit ce se va face, conform Proiectului de Directive, pentru conservarea și dezvoltarea ei.

— Pădurile, mi se spune la Inspectoratul general de stat al silviculturii, au avut întotdeauna un rol important în istoria societății omenești, atît prin influența lor favorabilă ca factor al mediului geografic, cît și ca sursă de multiple materii prime, vegetale și animale. În Proiectul de Directive privind Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român se subliniază acțiunile hotărîtoare ce stau în fața silviculturii românești, prin care se urmărește creșterea resurselor de masă lemnoasă, ca o necesitate de prim ordin în economia forestieră. Aceste acțiuni polarizează în gradul cel mai înalt interesul și atenția silvicultorilor care își propun să depună toate eforturile pentru traducerea în viață a documentelor de partid.

Iată cîteva date, cîteva cifre de dezvoltare pe care conducerea Inspectoratului le-a pus cu amabilitate la dispoziția cititorilor noștri. În vederea conservării și dezvoltării fondului forestier, începînd cu anul 1974 cuantumul exploatărilor s-a limitat la cota normală de răiere. Prevederile de plan pentru anul 1975 și etapa 1976-1980 s-au făcut cu respectarea acestei condiții, măsură care este în concordanță și cu prevederile Legii de gospodărire a apelor și ale Legii privind protecția mediului înconjurător. În scopul îmbunătățirii lucrărilor de exploatare a pădurilor sînt în curs de elaborare noi reglementări care să conducă la folosirea integrală a masei lemnoase, diminuarea pierderilor la exploatare, creșterea responsabilității unităților silvice și de exploatare în apărarea și conservarea pădurii.

Lucrările de reîmpăduriri și împăduriri reprezintă calea principală de creștere cantitativă și calitativă a resurselor de masă lemnoasă pentru viitor. Pentru etapa 1976–1980 se prevede a se executa un volum de împădurire și reîmpădurire pe o suprafață similară actualului cincinal.

Din cauza modului defectuos de gospodărire în trecut, o suprafață apreciabilă de păduri din zonele ușor accesibile — cîmpie și coline joase — sînt slab productive cantitativ și calitativ («păduri degradate»). Suprafața acestora aflate în fondul forestier administrat de Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții — adică aproximativ 15 la sută din întinderea pădurilor respective— va scădea, prin intensificarea ritmului de înlocuire a lor cu arborete de înalt randament. Astfel, continuîndu-se în acest ritm, este de așteptat ca la nivelul anului 1995 să se termine acțiunea de refacere a pădurilor slab productive.

În ultimii ani, în afara reîmpăduririi suprafețelor exploatate în mod curent, s-a trecut la instalarea unor culturi cu cicluri scurte în vederea obținerii lemnului pentru celuloză, plăci aglomerate și fibrolemnoase și alte produse din lemn cu aplicarea de îngrășăminte și irigări în scopul intensificării creșterilor.

În vederea majorării suprafeței pădurilor de rășinoase (inclusiv plantațiile speciale cu cicluri scurte), procentul acestora în cadrul volumului total de lucrări de împădurire va fi de 65-70 la sută.

Pentru cincinalul 1976-1980 se prevede ca împădurirea a mii de hectare, terenuri agricole care nu pot fi folosite pentru cultura plantelor, pomicultură sau viticultură. Ca urmare a dezvoltării amenajărilor hidroenergetice și a rețelei naționale de instalații de transport sînt prevederi pentru majorarea substanțială a lucrărilor de ameliorare a terenurilor degradate și corectare a torenților.

În vederea asigurării materialelor de reproducere forestieră cu o valoare silvoproductivă ridicată, s-a trecut la aplicarea în practică a unui program de ameliorare pe cale genetică. Se preliminează astfel ca la nivelul anului 1990 aproape întreaga cantitate de sămînță și butași necesari să se obțină din surse ameliorate arborete, rezervații de semințe, culturi de plantă mamă și plantații semincere (plantaje).

Pentru sporirea aportului ramurii silviculturii la dezvoltarea economiei naționale, crește tot mai mult preocuparea pentru aducerea în circuitul economic și a altor produse de care dispune pădurea. Comparativ cu perioada 1971–1975, prevederile de plan pe 1976–1980 sînt superioare atît în ceea ce privește volumul recoltării fructelor de pădure, cît și la ciupercile din flora spontană. Cresc de asemenea preocupările în acțiunile privind extinderea producției de răchită pentru confecționarea de împletituri, recoltarea de rășină, dezvoltarea bazei melifere, valorificarea diversificată a produselor realizate din culturile agrosilvice.

În activitatea de gospodărire a fondurilor de vînătoare se urmărește cu prioritate sporirea efectivelor de vînat, la principalele specii, pînă la atingerea nivelelor optime și creșterea corespunzătoare a recoltelor de vînat. Sînt create condiții ca în cincinalul 1976-1980 să fie atinse efectivele optime de vînat prin asigurarea furajării complete, stîrpirea dăunătorilor vînatului, și alte măsuri. Se prevede, de asemenea, sporirea producției de carne de vînat, urmare firească a creșterii efectivelor de vînat neràpitor. Se va intensifica recoltarea vînatului cu turiști vînători străini.

Alături de activitatea cinegetică se dezvoltă în ritm susținut și preocuparea pentru ridicarea producției piscicole în apele de munte și atragerea unui număr tot mai sporit de pescari sportivi. În vederea, realizării unor producții suplimentare de pește și asigurării unor debite de apă care să poată fi folosită în caz de nevoie pentru udatul culturilor silvice, s-a preconizat amenajarea mai multor iazuri în fondul forestier.

Ascultînd aceste angajamente ale silvicultorilor, angajamente sobre, precise, nu pot să nu mă gîndesc că ele ne aparțin deopotrivă și nouă, că pădurile, înainte de orice, sînt înțelese de noi ca unul dintre însemnele tinereții pe care și-o poartă pe scumă România socialistă.

IULIAN NEACȘU ■

La Unio, un ultim retuș al tonetei complexelor cupe M.I.S.-IP prevăzute pentru încărcatul minereului în siloz.

Satu Mare

VOCAȚIA DE A RENAȘTE MEREU MAI PUTERNIC

Și iată-mă iar călător în acest cu adevărat colț de țară numit județul Satu Mare, la prag de tulburătoarea Țara Oașului, ținutul aflat la nordul cel mai de nord al patriei, salba de plaiuri și pajiști legănate în umbra bătrînilor săi munți.

Dacă ar fi fost după placul inimii mele, în care se învîrteau țipurăturile, culorile și ritmul străvechi al horelor oșenești (Io atît oi țipuri/ Sub grumazii ceterii/ Pîn'oi rupe arcu-n trî/ Nici atunci nu m-oi opri/ Pînă-n capătu' vremii.), reportajul meu trebuia să înceapă cu imnul cuvent acestor oameni și locuri mai frumoase decît chiar o legendă.

Și dacă, după cum se vede, chiar așa am și început, trebuie totuși să spun că pașii m-au purtat și prin celelalte meleaguri ale județului, care nu sînt cu nimic mai prejos decît mult vestita Țară a Oașului.

Să încep deci cu Satu Mare, reședința de județ. În anul 1972, municipiul Satu Mare își sărbătorea, cu justificată mîndrie, respectabila vîrstă de 1000 de ani de atestare documentară.

Apoi, de-a lungul veacurilor, în nesfîrșita scurgere a vremii, Castrum Zotmar a fost trecut prin focul și sabia atîtor și atîtor popoare năvălitoare, hoarde venind de nu se știe unde și căutîndu-și, aiurea, soarta, locul și norocul. În secolul X, pecenegii au distrus-o total. În 1241, tătarii au ras-o de pe fața pămîntului. Dar, dincolo de toate furtunile istoriei și ale naturii, aceste bogate pămînturi, aflate la întretăierea apelor și a drumurilor comerciale, n-au fost niciînd părăsite, viața renăscînd mereu, chiar din vremelnica ruină și cenușă a pustiirii. A renaște mereu mai puternic, mereu mai frumos, iată vocația acestei cetăți și a acestui județ.

Acest impunător monument consacră orașul Carei în rîndul importantelor localități istorice. Aici, acum treizeci de ani s-a dat ultima luptă pentru izgonirea din țară a armatelor hitleriste.

Nu mai departe, anul 1970, luna mai, cînd apele Someșului, și ale Crasnei, și ale Turului și-au ieșit din minți, adică din matca lor, declanșînd visul de groază, himera diluviului, catastrofalele inundații.

Și pentru că a fost ultima cumplită încercare prin care au trecut locuitorii acestui județ, Satu Mare fiind declarat orașul cel mai puternic lovit de inundațiile acelui an, trebuie să menționăm, neapărat, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu care, după vizita de îmbărbătare, analiză și decizie din 16 mai, revenea la Satu Mare în luna noiembrie a aceluiași an: «Mi-a făcut o deosebită plăcere să constat că rănile provocate de furia apelor au fost în cea mai mare parte lichidate, să pot vedea noile locuințe în care s-au mutat mii și mii de oameni, să pot vedea întreprinderile care și-au reluat de mult activitatea, îndeplinindu-și în condiții bune sarcinile de plan... Vă felicit din toată inima! Putem spune că forța societății noastre socialiste s-a dovedit încă o dată de granit... Aș dori ca de aici, de la Satu Mare, orașul cel mai greu lovit de catastrofa din mai, să adresez încă o dată mulțumiri întregului nostru popor pentru spiritul de solidaritate dovedit în acele momente dramatice, pentru eroismul cu care a muncit ca să învingă vitregia naturii și greutățile care s-au ivit».

Aceste cuvinte, pline de adevăr au potențat avîntul curat al inimii, al brațelor și al cugetului tuturor românilor, maghiarilor, germanilor aflați în marele detașament al muncitorilor și comuniștilor din acest județ.

Cartiere ca Solidaritatea, Carpați sau Someș nu sînt altceva decît traducerea în fapte a cuvintelor secretarului general: «Vom ajuta cetățenii care au avut de suferit și ale căror locuințe au fost distruse să-și refacă locuințele. În strînsă unitate, muncind

(Continuare în pag. 8)

SUB STINDARDUL ÎNFLĂCĂRATELOR TIMPURI

I-am adresat tovarășului **Ioan Focșa**, prim-secretar al Comitetului județean Satu Mare al P.C.R., cîteva întrebări menite să surprindă notele distinctive ale *județului Satu Mare*, precum și dinamica acestui colț de țară aflat pe drumul înfăptuirii cincinalului înainte de termen. Mulțumindu-i pentru deosebita amabilitate cu care a ținut să ne răspundă, redăm acest interviu.

— Cum trăiește județul Satu Mare ca unul din județele cele mai îndepărtate de Capitală?

Deși situat la aproape 800 km de Capitală, județul Satu Mare trăiește puternica pulsație novatoare a întregii țări, simte zi de zi grija și atenția permanente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care numai în ultimii patru ani a fost de trei ori prezent pe plaiurile sătmărene, dînd indicații prețioase de dezvoltare economică și socială.

Ne sînt încă vii în memoria noastră aprecierile calde pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a adresat comuniștilor și tuturor oamenilor muncii sătmăreni. «Felul cum ați muncit pînă acum — spunea secretarul general al partidului la mitingul din Satu Mare — constituie o chezășie că și în viitor veți ști să vă aduceți contribuția la înfăptuirea tuturor sarcinilor ce vă vor reveni. Participînd cu toate forțele la înfăptuirea programului de dezvoltare socialistă a României, dumneavoastră, cetățeni din orașul Satu Mare, veți putea spune: în tot ceea ce s-a înfăptuit, nu numai în județul și orașul nostru, dar în întreaga țară, este încorporată și o parte a muncii, conștiinței și devotamentului nostru dedicate socialismului, patriei socialiste, României».

— Ce a însemnat zona Satu Mare față de aceeași zonă în urmă cu 30 de ani? Care sînt cele mai importante mutații în viața oamenilor, în economia județului?

Județul Satu Mare, ca dealtfel toate județele țării, a cunoscut în cei treizeci de ani de la eliberarea României de sub dominația fascistă un uriaș proces de înflorire economică, socială și culturală.

Meleagurile sătmărene au cunoscut în toți anii construcției socialiste, și îndeosebi după anii Congreselor al IX-lea și al X-lea, ai Conferințelor Naționale din 1967 — 1972, o puternică dezvoltare economico-socială.

Profund recunoscători pentru înțeleapta politică promovată de partid și pentru ajutorul neprecupețit dat dezvoltării armonioase a județului Satu Mare, locuitorii sătmăreni, fără deosebire de naționalitate, muncind cu elan și abnegație, își aduc contribuția la înfăptuirea mărețului program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în scumpa noastră patrie.

Este județul nostru beneficiarul unei economii viguroase și dinamice, în care o pondere precumpănitoare revine industriei, ce realizează 64 la sută din producția globală a județului. Producția industrială a crescut în ultimii 23 de ani de 25 de ori, cu un ritm mediu anual de 14,4 la sută. Astăzi în mai puțin de 11 zile realizăm valoarea producției industriale a anului 1938.

De remarcat că numai în ultimii patru ani producția industrială s-a reînnoit în proporție de 45 la sută, iar aproape un sfert din producție este destinată exportului, făcînd ca produsele harnicilor sătmăreni să fie cunoscute în 45 de țări ale lumii.

Tabloul acestor realizări obținute în industrie se cere întregit și de succesele dobîndite în agricultură, a cărei pondere în producția globală a județului este de 28 la

MEREU MAI FRUMOS

SATU MARE: vocația de a renaște mereu mai puternic, mereu mai frumos

cu elan, vom înfrînge toate greutățile».

Iar dacă întreprinderile sătmărene, a căror producție reprezintă peste 80 la sută din producția industrială a județului, au raportat în cinstea celei de-a XXX-a aniversări a zilei de 23 August rezultate deosebite obținute în întrecerea socialistă, în îndeplinirea cincinalului înainte de termen, asta înseamnă că, pătrunși de spiritul înaltului patriotism socialist, de abnegație, dăruire și adeziune totală la politica partidului, muncitorii noului Zotmar s-au dovedit a fi la înălțimea ajutorului și încrederii acordate de întregul popor, de către însuși secretarul general al partidului. Concret, cele spuse mai sus s-ar traduce printr-un avans de 109 zile în îndeplinirea sarcinilor prevăzute în actualul cincinal. Și mai concret, am putea spune că la întreprinderea «23 August» au fost îndeplinite angajamentele asumate pe întregul an în curs, iar peste angajamente a fost înregistrată, la ora actuală, o producție globală de 9,3 milioane lei și 6,7 milioane lei la producția marfă. Cifrele, prin graiul lor concis, vorbesc de la sine, dar să adăugăm, totuși, mașina de aragaz cu numărul 3 000 000 sau noile tipuri de mașini de gătit — Ideal, Modern, Minigaz — dacă ne întoarcem la sublimul efort, întrecerea cu noi înșine — îndeplinirea cincinalului înainte de termen — aici, la «23 August», s-a realizat un avans de 99 de zile.

Dar să vorbim despre colosul industriei sătmărene, Unio, care înregistrează un avans de 85 zile în actualul cincinal, iar pînă la sfîrșitul acestui an se apreciază la indicatorul beneficii un venit suplimentar de 423 milioane lei.

În noua sa istorie, de-a lungul celor 30 de ani de viață liberă, Unio a livrat 2 100 locomotive de mină și peste 850 km de diferite transportoare, ceea ce ar depăși distanța Satu Mare-București. Și dacă am compara producția din primul an al naționalizării cu aceea din anul acesta s-ar putea înțelege uriașul salt făcut de vechea întreprindere de reparat vagoane și diferite unelte sau mașini agricole. Adică, producția anului 1948 se realizează în numai două zile!

Dar care ar putea fi considerate cele mai de seamă realizări de la Unio? Producerea construcției metalice integrale și a utilajelor tehnologice la fabricile de zahăr din Luduș și Bucecea, primele cuptoare Siemens-Martin cu o capacitate de 400 tone pentru marile combinate siderurgice, cel mai lung transportor cu bandă din țara noastră avînd o lungime de 1 800 metri liniari, o adevărată magistrală de transport continuu. Și cifrele ar putea continua, ele reflectînd hărnicia și dăruirea în muncă a acestor minunați oameni, adevărați artizani ai socialismului.

Cît despre muncitoarele de la Întreprinderea de confecții «Mondiala», acestea au raportat la 10 iulie 1974 îndeplinirea integrală a sarcinilor pe primii patru ani ai cincinalului. Numai în primele șapte luni ale anului s-a obținut o producție suplimentară de 3,23 milioane lei, iar dacă în 1971 exportul a cunoscut o pondere de 52 la sută, în acest al patrulea an al cincinalului exportul reprezintă 72,8 la sută din totalul producției, adică cele 873 de modele confecționate în acest an la «Mondiala» au devenit cu adevărat mondiale, ele, însoțite de unanimă apreciere, cutreieră țări ca R.F.G., Austria, U.R.S.S., Anglia, Canada, Elveția, Italia.

Aceste înalte ritmuri de dezvoltare a unei industrii care în numai 11 zile realizează toată producția industrială a județului din anul 1938 s-au făcut simțite de-a lungul și de-a latul acestor meleaguri, chiar și în Țara Oașului, ținutul care, înainte vreme, avea cel mai ridicat procent de mortalitate pe continent. Din patru copii de oșan doar unul apuca să rostească sublimul cuvînt mamă. Țară a foamei, a pelagrei, a bolilor netratate, țara bărbaților veșnic plecați aiurea, în căutare de muncă, țara analfabeților și a oamenilor literalmente zdrobiți de un ritual al băutului în neștire, sub impulsul patimilor elementare, această «țară», asemeni întregului județ, cunoaște metamorfoze și renașteri greu de imaginat și, din această cauză, tulburător de reale.

Peste 600 de profesori lucrează la tulpina pomului de lumină — învățătura — zeci de medici și farmaciști poartă o activitate profilactică impresionantă care a înlăturat aproape complet mortalitatea infantilă — (coconii și pruncele oșenilor rid la fel de frumos ca soarele însuși) — și au gonit bolile oamenilor. Ingineri agronomi așază agricultura acestor meleaguri pe temelia științei, înzecind rodul ogoarelor sterpe altădată și sporind marea bogăție oșenească — pomicultura.

Cultura prunelor, vestită lacrimă a turțului iscat la vremea înghețului de iarnă, este concurată de un fruct devenit la fel de celebru — căpșunul de Oaș. Iar dacă oieritul a adus pînă la noi străvechiul obicei numit Sîmbra oilor, primul muls de primăvară, și adună și astăzi toată oșenimea pe culmea Huta-Certeze, precum strămoșii daci de altădată sărbătorind ieșirea din iarna lungă și începutul năvalnic al primăverii, cealaltă «meserie» a oșeanului, tăiatul pădurii, a fagului sau stejarului, cunoaște noi valențe prin prelucrarea superioară a lemnului care devine mobilă.

Mîndrele oșence, stăpînind utilaje de înaltă tehnicitate, au devenit textiliste la țesătoria de in și cînepă din Negrești, inima Oașului.

Iar ei, oșenii, bărbați respirînd o caldă omenie și un caracter integru, vecini cu freamătul pădurii, vîntului, izvoarelor, cu sunetul ceterii și culorile rotitoarelor anotimpuri, nicăieri mai pline de parfum ca în acest colț de țară, oameni mari cu suflet de copil, ei, bărbații, au început să învețe meseria grea a mineritului, scoțînd din adîncul pămîntului minereuri neferoase complexe. De-abia anul trecut, în august, a fost deschisă mina de la Turț și zeci de oșeni, calificați în meseria de miner prin alte locuri, la Baia Mare sau în Valea Jiului, au venit aici, în Oașul lor.

Popa Ioan, inginerul-șef al minei din Turț, oltean de prin părțile Vîlcei, din comuna Sinești, spunea că mina i-a adus pe oșeni acasă, ei avînd acum timp să se ocupe și de copiii, dar și de casa lor, ceea ce înseamnă mult, ca și cum o corabie ar avea, în sfîrșit, un catarg, bărbatul în bătătura casei. Mai spunea inginerul Popa Ioan că oșenii sînt mineri harnici și doritori să învețe cît mai mult, mai ales că s-au strîns la ei acasă. «Am plecat eu de la Baia Sprie și au venit aici, după mine, șefii de echipă Stan Dumitru și Hoba Vasile, iar împreună cu ei au venit și alți oșeni. E adevărat că unii sînt neinvățați cu disciplina muncitorească, dar, cu timpul, după exemplul celor calificați prin alte mine, vor înțelege că pentru binele lor disciplina trebuie respectată, că totul, absolut totul, chiar și ordinele stricte și severe nu sînt decît niște reguli muncitorești. Nu vreau să spun că am avea cine știe ce greutăți, dar uneori îți vine să rîzi cînd îi vezi cît de copilărești sînt cei ce vin pentru prima oară la mină. Nu știu dacă am reușit să vi-i descriu, dar, într-un cuvînt, eu îi îndrăgesc tare mult și am o mare încredere în ei, în puterea lor de muncă, în setea lor de adevăr și frumos, în frumusețea însăși a ființei lor. Dacă vreți, vă dăm și cifre care vorbesc despre felul lor de a munci: în primele șapte luni ale acestui an au realizat planul cu 136,5 la sută, iar valoarea producției marfă a ajuns la 120,8 la sută. Dar, să mă întorc la oșeni și țara lor: așa sînt de frumoși, de adevărați, că eu cred că nu există cineva care să nu-i îndrăgească de la prima vedere».

Am consemnat cuvînt cu cuvînt cele spuse de Popa Ioan, iar afară, pe colinele, pajiștile și poienile din Țara Oașului se vedea cum vine toamna bogată în fructe și culori alcătuind un fel de simfonie a acestor pămînturi care au renăscut în ton cu vocația acestui județ: a renaște mereu mai puternic, mereu mai frumos.

VICTOR NIȚĂ ■

Pentru «pruncele și coconii Oașului», un viitor luminos deopotrivă cu lumina curată a ochilor lor.

sub stindardul înflăcăratelor timpuri

sută. Ritmul ridicat de creștere a producției agricole a făcut ca încă din anul 1972 să realizăm producțiile medii prevăzute pentru anul 1975 la grîu, plante tehnice, și cartofi timpurii.

Această dezvoltare economică și social-culturală a fost susținută de un puternic program de investiții. Numai în ultimii 13 ani au fost alocate fonduri în valoare de peste 6,7 milioane lei, ceea ce a făcut ca an de an plaiurile sătmărene să se îmbogățească cu noi obiective economico-sociale, ridicînd substantial nivelul de viață material și spiritual a oamenilor muncii din județ. În ultimii 13 ani, numai din fondurile statului s-au construit peste 9 300 apartamente la care adăugăm și cele 28 000 de case noi, construite din fondurile populației.

— Ce reprezintă județul Satu Mare în ansamblul economiei naționale?

Prezentînd bilanțul realizărilor economico-sociale din ultimii 30 de ani, apare evidentă reducerea substanțială a decalajului care mai desparte județul Satu Mare de alte județe mai dezvoltate din țară. În prezent, județul Satu Mare participă cu 1,2 la sută la producția industrială a țării, ocupînd locul 27 între județele patriei, iar la o serie de produse industriale importante, mașini și utilaje miniere, mașini de uz casnic, confecții, județul Satu Mare se situează în rîndul primelor județe ale țării.

Repartizarea forțelor de producție pe teritoriul județului Satu Mare s-a făcut în așa fel încît să asigure o dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor rămase în urmă. Astfel s-a racordat străvechea Țară a Oașului la circuitul industrial încă în cincinalul trecut, iar în prezent s-a trecut la exploatarea zăcămintelor de minereuri neferoase, inaugurîndu-se prin aceasta o nouă ramură economică în județ, cu implicații social-culturale dintre cele mai pozitive în viața oșenilor.

Repartizarea producției industriale s-a bazat pe construirea de noi întreprinderi, precum și pe extinderea și modernizarea celor existente. Dacă în anul 1950 în județ erau numai 20 de unități industriale, în anul 1973 numărul lor a crescut la 42 de unități (inclusiv industria locală și cooperativele meșteșugărești).

Industrializarea socialistă își găsește expresie și în mutațiile structurale din industria județului și în special prin creșterea prioritară a ramurii construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor. Dezvoltarea acestei ramuri într-un ritm mediu anual superior celui înregistrat pe ansamblul producției industriale a dus la mărirea ponderii ei în producția industrială a județului de la 17,9 la sută în 1950, la 36,4 la sută în 1974. Acest dinamism este caracteristic tuturor ramurilor industriale

— Care sînt perspectivele ce se deschid înaintea județului Satu Mare?

Prețuind cum se cuvine tot ceea ce s-a înfăptuit și scrutînd cu mîndrie viitorul luminos al patriei, trecînd în al patrulea deceniu de viață liberă, noi vedem și viitorul luminos al județului nostru. Potrivit prevederilor proiectului de dezvoltare economico-socială a județului Satu Mare pe perioada anilor 1976–1980, producția industrială va crește în anul 1980 de 1,8 ori față de anul 1975, iar producția agricolă va spori în acest interval cu 25 la sută. Numărul celor cuprinși în sfera producției va crește cu peste 17 000 față de anul 1973. Din fondurile de investiții ce vor fi alocate județului nostru vor fi puse în funcțiune noi obiective economice și sociale, iar numărul de locuințe din fondurile de stat și ale populației vor fi în anul 1980 de peste 24 000. Asta înseamnă că, sub stindardul înflăcăratelor timpuri viitoare, oamenii vor ști să-și aducă aportul lor, semnul abnegației și hărniciei lor în scopul bunăstării.

„RĂMÎI, GORJULE IUBIT“

Vor mai fi venit gorjenii acasă și-n alte rînduri, o dată pe an, în concediu, ori poate chiar și mai des, dar niciodată n-au venit ca acum. Sîmbăta trecută, Tîrgu Jiul a fost un oraș al gorjenilor de pretutindeni, invitații județului la sărbătoarea numită «Fiii Gorjului». Gorjeni mulți, veniți din toate colțurile țării, au răspuns chemării celor de acasă și-au venit la întîlnire; în orașul de unde au luat cîndva un tren în căutarea unui loc sub soare.

Sîmbăta trecută, la Tîrgu Jiu, într-o sală devenită neîncăpătoare, s-au spus cuvinte calde, s-au retrăit ani de demult și am văzut acolo bărbați cu tîmple cărunte, strivind stingheri în gene o lacrimă grea și mare, o lacrimă bărbătească.„ În numele Biroului Comitetului județean de partid, al Comitetului executiv al Consiliului popular județean, al tuturor celor care v-au așteptat cu drag și vă primesc astăzi, aici, din toată inima, un fierbinte salut, tradiționalul «Bine ați venit pe meleagurile natale!»“ Cuvinte cu care primul secretar al județului a deschis festivitățile «Fiii Gorjului».

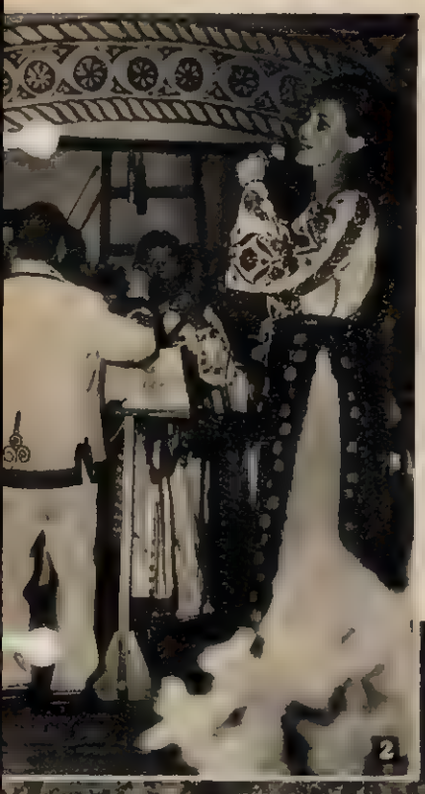

Nu sînt gorjean și nici oltean nu-s, dar am trăit acolo, împreună cu sutele de gorjeni, tulburați de amintiri, emoția lor, pentru că, în fond, istoria Gorjului de treizeci de ani e — în multe privințe — istoria României. Iubesc Gorjul pentru că l-am cunoscut cu 15-20 de ani în urmă și i-am bătut drumurile rele din vremea aceea. Iubesc Gorjul pentru că am fost la Hobița și am cunoscut locurile și oamenii din mijlocul cărora s-a ridicat minunea Brâncuși. Iubesc Gorjul pentru că a fost — lucru sigur — unul din cele mai sărace județe ale României de altădată. Am fost în Gorj atunci cînd Țicleni nu însemnau încă nimic, dar începeau să însemne, și am văzut acolo primele sonde răsărite în pămîntul sărac al Gorjului. Gorjul se descoperea pe sine, într-o țară care ea însăși se descoperea pe sine. Am văzut primele schele ridicate la Preajba, atunci cînd în Tîrgu Jiu nu exista aproape deloc industrie. Am fost la Rovinari atunci cînd Gorjul descoperise o altă mare bogăție a sa, cărbunii.

S-a vorbit în sala aceea, în care n-au putut intra toți gorjenii veniți, despre ce a însemnat Gorjul cu mulți ani în urmă. Sărăcia din Gorj devenise proverbială și gorjenii își luau lumea în cap, căutîndu-și de lucru în toate orașele țării. Gorjul își striga sărăcia pe străzile Bucureștiului și gorjenii se întorceau să moară acasă.

Mai tîrziu, după al doilea război mondial, cînd în țară aveau loc mari prefaceri, Gorjul a rămas un timp în așteptare și gorjenii plecau și acum, dar pe marile șantiere, în Valea Jiului, în Maramureș, la Hunedoara și Reșița, pentru a deveni mineri și oțelari, constructori și oameni cu carte. Am întîlnit gorjeni isteți și de ispravă lîngă cuptoarele Hunedoarei, ingineri la furnalele Reșiței și constructori de hidrocentrale la Bicaz și pe Argeș. Mai tîrziu, cînd Gorjul și-a descoperit marile lui bogății subterane, mulți dintre cei plecați să muncească prin alte părți s-au întors mai aproape de casă, în Gorjul natal. Am văzut la Țicleni, la primele sonde răsărite acolo, prahoveni veniți să dea o mînă de ajutor, dar și gorjeni care învățaseră meseria la vechile schele ale Munteniei. Și la fel s-au întîmplat lucrurile și în alte locuri gorjene într-o vreme cînd județul avea nevoie de oameni cu meserie formată.

S-au întors rînd pe rînd gorjenii acasă ori mai aproape de casă, dar — e în firea lucrurilor să fie așa! — au rămas destui risipiți prin toate așezările României și Gorjul a ținut să-i adune într-o zi pe cît mai mulți deodată acasă.

La sfîrșitul spectacolului, oaspeții au fost invitați în autocarele care i-au purtat la una din exploatările Rovinarilor, una din marile deveniri ale Gorjului. S-a vizitat apoi o expoziție a realizărilor din ultimii treizeci de ani ai județului Gorj. După-amiază, s-a petrecut frumos, în cadrul măreț al Cheilor Sohodolului.

A doua zi, organizatorii au prevăzut program de voie, dar fiecare a înțeles ceea ce trebuia înțeles. Era o zi a părinților. A doua zi, duminică fiind, fiecare a dat o fugă pînă acasă, la părinți, la ai bătrîni, să-i vadă, să le ducă și ei cîte ceva, să-i bucure și să se bucure împreună, să le mîngîie bătrînețea.

Duminică, după-amiază ori pe înserat, cei veniți plecau din Gorj, din locul de unde plecaseră mai demult să-și caute un loc sub soare.

TRAIAN PROSAN ■

1) Puterea Gorjului de azi vine și de aici de la Rovinarii pe care i-au vizitat «Fiii Gorjului».

2) Să fii mîndru Gorjule/ Că te cîntă fetele/ De răsună văile. Filofteia Lăcătușu a încîntat inimile gorjenilor.

3) Iarba verde, verde de acasă. În Cheile Sohodolului s-a petrecut frumos și de neuitat.

Însemnări de turist

În această ambianță rustică se află restaurantul «Satul de vacanță».

Dacă faci imprudența să vorbești românește fiind așezat la o masă din sectorul ospătarului Cornel Nedelcu de la barul «Calipso» din stațiunea Venus, riști ca în cel mai scurt timp să ți se pună pe masă cartonașul cu inscripția «Rezervat» sau să ți se spună, fără nici o explicație, că ar fi bine să schimbi sectorul. Și asta nu pentru că sus-numitul ospătar ar vrea să învețe mai multe limbi străine în timpul serviciului, ci din motive pe care deși nu le-am aflat sînt lesne de bănuit. Nu știu dacă poliglotul ospătar îl cunoaște pe barmanul tavernei «Orion» din aceeași stațiune (i-ar fi totuși destul de greu, mai ales că acestuia îi lipsește ecusonul), dar sînt convins că amîndoi au urmat asiduu aceleași cursuri ale nepoliteții. Ba, luîndu-mă după reacțiile barmanului-fără-ecuson cred că și ceva lecții de box s-au inscris în școlarizarea acestuia, de vreme ce uneori pumnul dumnealui se oprește cu putere în masa de la care un client îndrăznește să ceară altceva decît ce vrea dînsul să-i servească. «Și dacă nu vă convine, vă dau și afară», ne spune, încă... amabil, barmanul în timp ce consoanele vorbelor sale miros a alcool.

Le-ar trebui acestor mai sus-citați tovarăși cîteva zile la crama «Neptun» pentru a învăța ce-i politețea chiar de la responsabilul Grigore Răducanu. Cu această ocazie ar afla multe lucruri folositoare pentru ei, și mai ales pentru meseria pe care, definitiv sau nu, și-au ales-o. Cînd stai de vorbă cu Grigore Răducanu încerci acel sentiment al siguranței că în localul pe care-l conduce vei fi bine primit și bine servit. Și dacă ar fi numai atît, dar atmosfera specific românească, vinurile, mîncărurile (ruladă à la cramă, tochituri), muzica, (Ansamblul «Brîulețul» din Constanța, Nicușor Predescu), totul te face să simți că tu ești acela care plătește și nu degeaba. «Am învățat în România, am trăit în România, am plecat din România, am venit în vizită în România, și la ...crama «Neptun» am găsit România. Dacă pot, vin în fiecare an aici» (Robert Konig) — așa stă scris pe una din filele cărții de impresii a restaurantului și credem că aceste cuvinte sînt mai mult decît edificatoare.

•

Aceeași atmosferă specific românească o întîlnim și în restaurantul «Satul de vacanță». De la intrare grupurile de consumatori sînt primite în acordurile tarafului, după străvechiul obicei românesc, cu pîine și sare. Amabilitatea personalului este aceeași față de clienții străini și cei români. Responsabilul Corneliu Adam îmi spunea că de trei sezoane, de cînd lucrează aici, restaurantul a reușit să-și facă o clientelă a sa, și îmi dă exemplu un grup de turiști italieni care în fiecare vacanță iau masa, zi de zi, aici. Sînt apreciate mîncărurile românești?, întreb. Desigur, mi se răspunde, frigăruile și pulî la ceaun au cea mai mare căutare. Un singur lucru nu le place străinilor — ciorba de burtă. Și asta mă face să cred cu mîndrie că ciorba de burtă e a noastră și numai a noastră.

•

Nu departe de «sat», pe lacul Neptun, se află un frumos restaurant lacustru, «Insula Neptun». Este fosta cofetărie cu același nume, extinsă acum la 360 de locuri, așezate pe un ponton, aproape de mal, și beneficiind la anumite ore ale zilei de umbra deasă a unor sălcii. Și dacă, după o veche vorbă românească, «are balta pește», de ce să nu folosim dictonul și în scopuri comerciale, ne spune responsabilul Ion Vizitiu. Iată deci un restaurant profilat pe preparate din pește. Aici icrele de crap se logodesc în meniu cu ciorba pescărească și cu morunul adus tocmai de la Tulcea. Și toate acestea grație bucătarului Aurel Sofronie, pe care responsabilul ni-l laudă între două cifre de plan, între un «propus» și un «realizat». Și, bineînțeles, cifra realizărilor este mult peste cea propusă, pentru că peștele este apreciat la justa sa valoare nutritivă de către toată lumea. Și pentru că lucrurile merg așa de bine, tovarășul Ion Vizitiu plănuiește pentru anul viitor extinderea spațiilor de deservire, pentru ca și somnul ó la grec să poată fi mîncat în condiții optime.

•

N-am fost prea des plecat din țară, dar știu din auzite că e mare lucru ca undeva, în străinătate, să găsești un restaurant cu preparate din țara ta. Turiștii germani și italieni, principalii vizitatori străini ai litoralului românesc, se pot simți ca acasă în complexul «Internațional» din Olimp. În grădinița venețiană paharele strălucesc ca o oglindă, în «Trattoria» (sala italiană), după ce consumi o porție de pizza, poți pronunța mai corect «mamma mia», iar în restaurantul german, în berărie, sau în salonul vînătoresc, după o masă gustoasă începută cu feffersteck și terminată cu bere, poți fredona singur corul vînătorilor din opera «Freischütz», iar cuvîntul «selbstbedienungsladen» devine floare la ureche. Nu întîmplător am adus vorba și de muzică, pentru că în barul complexului cîntă formația «Combo-Club», pentru care responsabilul adjunct Nicolae Bucur are numai cuvinte de laudă, ca și pentru bucătarii Alexandru Pascu și Teodor Pop (ambii specializați în restaurante din străinătate). Dar dacă este vorba de laude, cred că și responsabilul trebuie inclus în acest capitol, pentru meritul de a face productivă această unitate care în anul trecut a lucrat în pierdere.

•

Și în timp ce toate restaurantele prin care curiozitatea profesională ne-a purtat pînă acum erau aproape pline chiar și la ora prînzului, duminică seara restaurantul «Palos» din Constanța era mai mult gol. Duminică seara! Să fie de vină decorul atît de fastuos încît cînd intri înăuntru îți vine să graseiezi, sau calitatea clasicelor cotlete cu garnitură de cartofi și mazăre? Să fie de vină vioara și țambalul care se plimbau, fie stinghere fie împreună, printre mesele goale? Să fie de vină portarul care nu te poate primi fără așazisa ținută obligatorie? Oricum, ceva nu este în regulă, de vreme ce decorul acela, atît de costisitor, nu-și dovedește funcționalitatea și eficiența. De vină sînt oamenii răspunzători de acest local.

Norocoși că a doua zi, luni, nemaiputînd trăi fără societatea consumatorilor, am intrat, la ora prînzului, într-o tradițională «autoservire». Tradițională în sensul că nici aici nu lipseau sosurile grase și ciorbele lungi, și că dintre toți consumatorii (numeroși dealtfel) muștele se simțeau cel mai bine, ca și la restaurantul cu autoservire «Pescăruș», și la omologul său numit «Pescarul».

În asemenea precare condiții de igienă vînzările merg totuși bine, pentru că adesea omul venit pe litoral nu să-și arunce banii ci să-i cheltuie, nu are ce face. Credem că o mai atentă cercetare din partea Sanepidului ar putea face ca toți cei care, dintr-un motiv sau altul, mănîncă zilnic la restaurantele cu autoservire din Constanța să plece nu numai sătui și mulțumiți, dar și sănătoși.

Exemple bune sînt destule. Să facem în așa fel încît să le urmeze toți lucrătorii din alimentația publică.

GEORGE STANCA ■

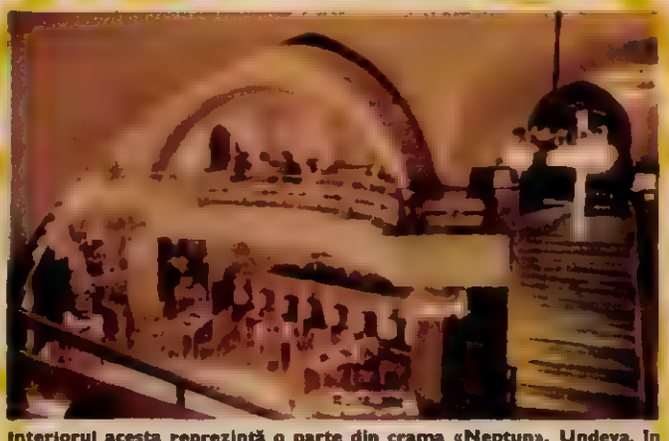

Interiorul acesta reprezintă o parte din crama «Neptun». Undeva, în dosul ușilor întredeschise din capul scării, se află bucătarul șef Carol Bărbat, surprins în timp ce prepară delicioasa ruladă à la cramă.

Lăutarii din spatele aparatului de fotografiat și vinul cramei «Neptun» stîrnesc voia bună a consumatorilor

Mă numesc **Onișor Cornelia** *și sînt inginer șef la C.A.P.-Roșcani din comuna Liteni, județul Suceava, din anul 1968. În toată această perioadă am văzut cum în fiecare an suprafețe de 4-5 hectare teren agricol sînt scoase din circuitul agricol prin erodarea malurilor celor două rîuri, Siret și Suceava. Cu forțe proprii nu putem face nimic pentru că ar însemna să dirijăm cursul apei și e periculos, dar dacă am fi sprijiniți de Oficiul pentru gospodărirea apelor-Suceava și de Oficiul pentru îmbunătățiri funciare-Suceava, am putea face niște lucrări de îndiguire sau de regularizare a rîurilor. Am tot făcut cunoscută situația noastră la organele în drept, dar numai au constatat și atît. Numai anul acesta, în urma a două ploi și viituri, s-a scos din circuit o suprafață de 5 hectare, cultivată cu porumb, grîu, sfeclă-de-zahăr.*

Atît unitatea cît și satul sînt expuse mereu inundațiilor și stricăciunilor. Satul nostru este foarte frumos, au case arătoase, oameni gospodari, iar cooperativa agricolă de producție se află în rîndul celor fruntașe pe județ în ceea ce privește producțiile obținute.

*

Trecînd în acest an prin satul Curechin, județul Hunedoara, am văzut în curtea cetățeanului Jurca Ion o masă construită din piatră de moară cu picior de lemn și înconjurată de șapte butuci din stejar, acoperiți cu vopsea albă.

Găsind că acest sistem de masă și scaune reflectă un specific al Munților Apuseni (Țara de piatră și de lemn) am făcut această fotografie, ne scrie **Moș Petru,** *aleea Răsinari nr. 1 ap. 19, Cluj 9.*

*

Sînt **Bene Maria,** *pensionară, cu domiciliul în orașul Victoria, str. Victoriei nr. 5, ap. 16, județul Brașov, cu lacrimi în ochi și oproape oarbă vă scriu următoarele: de 7 ani am rămas văduvă. Am vîrsta de 87 de ani, sînt bolnavă și foarte slăbită. Am două fiice, una la Pitești și alta la București. Străinii îmi mai deschid ușa, iar unii dintre ei îmi mai aduc și unele alimente, pe cît vreme fiicele mele nici nu vor să știe de mine, că mai trăiesc. Dacă vin o dată pe an în treacăt să mă vadă este prea mult. M-au distrus singurătatea și lipsa de îngrijire. Acesta-i respectul față de o mamă neputincioasă, bolnavă și aproape oarbă.*

*

Un grup de 26 de locuitori ai satului Runcșor, comuna Baia, județul Mehedinți, în numele cărora semnează **Boșomete Constantin,** *ne scriu: În anii 1971, 1972 și în 1973 Întreprinderea forestieră Orșova, care exploatează pădurile de la Lapujnic, Valea Rea și Cosuștea, cu mașinile și tractoarele respective, a distrus recoltele, fînețele și semănăturile sătenilor din Runcșor, trăgînd lemne cu tractoarele peste recolte, a distrus drumurile, singura fîntînă cu apă potabilă de la Lăpujnic și podul de peste pîrîul Valea Runcșorului.*

Reclamînd stricăciunile făcute, pe la începutul lunii iunie a.c., au venit la fața locului reprezentanți ai Direcției drumurilor și Întreprinderii forestiere-Orșova și au promis că vor repara toate stricăciunile, iar în ce privește podul au dat dispoziții sătenilor să curețe locul vechiului pod, să sape șanțuri, spunînd că, dacă se realizează aceste lucrări, în trei zile dînșii vor construi podul. Săptămîni întregi sătenii au curățat prin muncă patriotică locul vechiului pod, au făcut săpăturile necesare în vederea începerii construcției acestuia. Au fost încunoștințați tovarășii de la Direcția drumuri că lucrarea este gata și se poate începe construcția podului. Dar s-au urîat promisiunile făcute, iar între timp au început ploile, care au adus viituri și au astupat șanțurile.

În luna iulie a.c. ni s-au făcut aceleași promisiuni. Din nou s-a intervenit la Direcția drumurilor pentru începerea construcției podului, dar în zadar. Toate produsele agricole ale sătenilor nu se pot transporta în sat din cauza acestui pod. Sătenii pe bună dreptate se întreabă de ce Întreprinderea forestieră-Orșova și Direcția drumurilor nu-și respectă angajamentele ce și le-au luat?

În comuna Cuca, județul Galați, ne scrie **Dumitru Ion,** *s-au dat de curînd în folosință două edificii: cămin cultural, o construcție modernă cu o capacitate de 300 de locuri, în incinta căruia funcționează universitatea populară, biblioteca, cinematograful și o grădiniță de copii cu 120 locuri. Locuitorii comunei se mîndresc pe bună dreptate, deoarece acestea s-au ridicat și cu sprijinul lor, ei efectuînd multe ore de muncă patriotică și aducînd, astfel, o economie de 600 000 lei.*

*

, Cristea Blaj din satul Răducăneni, județul Iași, ne scrie că satul lor este traversat de un pîrîu. Peste acesta era un pod, care s-a stricat. Oamenii au improvizat o punte peste care trec femei, bătrîni, copii, expunîndu-se accidentelor. Conducătorii comunei se gîndesc cam de mult să remedieze acest neajuns, fără să treacă la o soluție practică. Noi, locuitorii — scrie în încheiere **Cristea Blaj** *— sîntem gata să dăm o mînă de ajutor la realizarea acestui pod.*

*

Mă numesc **Gîngu Constantin,** *sînt mecanic de revizie la mina Ciudanovița. La noi piinea se distribuie pe fereastra magazinului, indiferent de anotimp, toamnă sau iarnă, ploaie, viscol, frig, zăpadă.*

Sugerăm cooperativei orașului Oravița, proprietara magazinului, să renunțe la această metodă, întrucît eu am văzut peste tot în țara noastră magazine cu rafturi în interior, unde se poate intra și cumpăra pîinea. Pe lîngă îndeplinirea unor condiții de igienă, de comerț civilizat, s-ar evita și servirea preferențială și dosirea unor produse.

*

Ungureanu Maria, Cîrdea Maria, Bosinceanu Lucica, Dumitriu Elena, Florea Neculai, Crețu Petru, Olariu Veta, *muncitori la laboratorul de cofetărie al cooperativei zonale de consum oraș Negrești, județul Vaslui, ne scriu: Sîntem într-o situație dificilă, pe care atît conducerea cooperativei noastre, cît și delegații de la U.J.C.C., care ne-au vizitat laboratorul, nu au putut-o rezolva. Noi lucrăm în acord, dar nu știm cum se face, nu cunoaștem motivul, că procentul ce ni se cuvine descrește mereu, de am ajuns astfel de la 11,2% la 9,2%, iar în ultimul timp la 6,4%. Noi lucrăm în fum, în aburi și vapori de amoniac, iar tovarășii care ar trebui să controleze munca și să ne asigure condițiile necesare de muncă sînt nepăsători.*

Răspunsul Comitetului județean Vaslui al P.C.R. *Muncitorii de la laboratorul de cofetărie nu-și realizau retribuția din cauza nerealizării planului de producție, iar acesta nu se realiza din cauza slabei organizări a muncii atît la laborator, cît și pe rețeaua de distribuire a produselor. Din discuțiile purtate cu muncitorii laboratorului a rezultat că sînt zile cînd nu se distribuie marfa, motivînd că nu se cere pe piață, și din această cauză se lucrau 3-4 zile pe săptămînă, mașina pentru transportul produselor în satele învecinate se defecta foarte des și nu mai ajungea cu marfa la timp.*

În urma acestor discuții au fost luate următoarele măsuri: a fost trimis un mijloc de transport corespunzător pentru distribuirea produselor; a fost înființat un post de primitor-distribuitor; a fost organizată o consfătuire cu tovarășii care lucrează în rețeaua de alimentație publică; a fost îmbunătățită gama sortimentală de produse.

În urma acestor măsuri situația s-a îmbunătățit și muncitorii sînt mulțumiți.

*

Pe Muntele Meseș, deasupra orașului Zalău, la cabana «Popasul romanilor», a avut loc parada portului și a dansului femeiesc ale tinerelor fete din județele Argeș, Constanța, Maramureș, Cluj și Sălaj. Reprezentantele Argeșului au fost de la Căminul cultural din Stoienești, satul unde Mihai Viteazul a avut tabără de refacere în 1595, după bătălia de la Călugăreni. Ele au venit la Zalău, unde voievodul Mihai a avut tabără în anul 1601, după strălucita victorie de la Gurăslău. Oare n-ar fi potrivit ca în toate localitățile unde Mihai a avut tabere, școlile de toate gradele să consemneze sub portretul lui Mihai data exactă și durata taberei? În același timp cred că ar fi potrivit dacă s-ar face legături — în scris — între elevii din diferite localități în care Mihai a avut tabere, — ne scriu **Grațian C. Mărcuș,** *str. Republicii nr. 74, Zalău și* **Zaharie Bărdașu** *str. Pieței nr. 18, Zalău.*

*

Mă numesc **Lăzărescu Georgeta** *și sînt soră medicală la Complexul balnear din orașul Călimănești. Vă scriu în numele unui grup de tineri de la acest complex. În luna aprilie 1974 s-a luat hotărîrea de către Comitetul oamenilor muncii ca toți tinerii necăsătoriți să locuiască în Pavilionul central al complexului. În ziua de 6 august 1974, datorită neglijenței unui medic, clădirea a fost supusă unui mic incendiu. În urma acestuia, fiecăruia dintre noi i-a fost înmînată o adresă prin care i se punea în vedere părăsirea camerelor. Ni s-a dat un termen de rezolvare pînă la data de 10 septembrie a.c. Dacă ar trebui să locuim în oraș, la localnici, ar însemna să dăm pentru dormit, între 20-50 lei camera pe zi*

*

Uniunea județeană a cooperativelor meșteșugărești-Sibiu cuprinde 14 cooperative ce-și desfășoară activitatea pe întreg teritoriul județului. Oamenii noștri depun eforturi pentru a presta o muncă de bună calitate, cu rezultate tot mai bune. Eu — ne scrie **Boboș Lidia** *— lucrez în cadrul serviciului de creație și ceea ce aș vrea să fac cunoscut nu este neapărat munca pe care o desfășurăm, cît grija celor care muncesc direct în producție de a executa nu numai piese durabile, trainice, dar care să atragă cumpărătorul și prin faptul că sînt frumoase, prin caracterul artizanal care li se dă. În acest sens, subliniez ideea comună a noastră, a tuturor lucrătorilor din acest domeniu, de a alege acele mijloace și soluții prin care elementul folcloric local să rămînă neatins în toată prospețimea, culoarea și semnificația lui. Este de fapt o mare obligație de a face din el o formă concretă de luptă împotriva poluării folclorului. Nu uităm — și nu-i facem nici pe alții să uite — ce înseamnă portul de Sălișe sau de Avrig, pieptarele de Poiana, covoarele din Mărginimea Sibiului, ceramica de Agnita — expresii ale marilor virtuți ce însuflețesc minunata noastră artă populară.*

*

În urma publicării scrisorii mele la «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», privind instalarea de posturi telefonice în unele blocuri de locuințe din orașul Moinești, s-au făcut lucrările necesare și astfel a fost dată în funcțiune întreaga linie telefonică la blocul C1, sc. 1, din str. Tudor Vladimirescu — ne scrie **Ionaț Grațian** *din Moinești.*

*

Mă numesc **Tănase Ion,** *locuiesc în Huși, str. locotenent Octav Hagiu nr. 1, și mă alătur sugestiei tovarășului D. Marinescu din Alexandria, apărută la rubrica noastră, a cititorilor, reînnoind și eu rugămintea ca forurile în drept să reflecteze și să recomande fabricilor și cooperativelor meșteșugărești care confecționează cămăși bărbătești să anexeze un supliment de guler, incluzînd valoarea lui la costul cămășii. Cumpărătorii nu au posibilitatea de înlocuire a gulerelor ce se uzează, iar cămășile rămîn intacte în rest, dar nemaiputînd fi folosite. Nu știu de ce s-a abandonat vechiul procedeu de pînă acum 5-6 ani, cînd cămășile bărbătești apăreau în magazine cu gulere de rezervă.*

*

Locuitorii orașului Tîrgu Frumos au realizat pînă în prezent prin muncă patriotică suma de 412 331 lei. Aceasta a fost realizată prin acțiuni ca: amenajări de terenuri sportive, așternut balast pe străzi, s-au refăcut și construit fîntîni, s-au amenajat peluze de flori, s-au curățat zone, s-au înființat spații verzi, s-au făcut plantări de arbori și pomi ornamentali etc. Un aport deosebit în aceste acțiuni și-au adus organizațiile de tineret și obștești. Acțiunile de muncă patriotică continuă și locuitorii orașului Tg. Frumos vor raporta cu mîndrie Congresului al XI-lea al P.C.R. frumoasele lor realizări în domeniul muncii patriotice. **(Luca Ioan** *— statistician la consiliul popular).*

*

Mă numesc **Deleanu Gh. Ruxandra** *și locuiesc în satul Gănești, județul Iași. De un an de zile nu mai știu nimic de băiatul meu. Se numește Deleanu Gh. Vasile și are 30 de ani. Este născut în anul 1944. În anul 1969 a plecat de acasă la muncă. A lucrat în ultimul timp în următoarele locuri: la I.C.H.-Lotru, jud. Vîlcea, apoi la Iotul Manoileasa, comuna Voineasa, același județ. Din ultima scrisoare de pe adresă am aflat că se găsește la Ciungea, jud. Vîlcea. Dintr-o scrisoare pe care am primit-o în anul 1973, am aflat că pleacă la mare, la Constanța, la băi. De atunci nu mai știu nimic de el; trăiește sau a murit; este sănătos sau bolnav. Plîng toată ziua și nu știu ce este cu mine. Dacă trăiește să-mi răspundă, sau cine știe ceva de el să mă ajute, să-mi scrie.*

Mă numesc **Marinescu Corneliu** *și locuiesc în Tîrgoviște. Sînt profesor de desen, absolvent al Institutului pedagogic București-Facultatea de arte plastice — promoția 1964. Am fost repartizat după absolvire în orașul Moreni, Dîmbovița. Din anul 1970 am devenit membru stagiar al Uniunii Artiștilor Plastici din R.S.R., secția sculptură, iar în anul 1972 am fost numit membru definitiv al U.A.P.-artist sculptor și în același an am primit mandatul de secretar al U.A.P. la Cenaclul U.A.P.-Tîrgoviște. Solicitat de organele județene a trebuit să-mi mut domiciliul în Tîrgoviște. Aici am funcționat ca profesor la catedra de sculptură a Școlii populare de artă din Tîrgoviște, ca suplinitor. În primăvara anului 1973 am depus dosar pentru fixarea pe post la Inspectoratul județean de învățămînt. Mi s-a răspuns că nu am studii și nu pot profesa pe postul de profesor la Școala populară de artă Tîrgoviște, catedra de sculptură*

Răspunsul Ministerului Educației și Învățămîntului. *În legătură cu scrisoarea profesorului Marinescu Corneliu, vă facem cunoscute următoarele: Absolvirea — cu examen de diplomă — a institutului pedagogic, indiferent de specialitate, dă dreptul celor în cauză să desfășoare activitate didactică, în calitate de profesori titulari, numai în învățămîntul general obligatoriu (clasele V-VIII).*

POȘTA REDACȚIEI

Elena Miron — comuna Corbeni. Nu este clar. Doriți adresa clinicii de otorinolaringologie în vederea unui tratament sau doriți să aflați cît mai multe amănunte în legătură cu activitatea acestei clinici? Reveniți cu precizări.

Simion Mierluță — comuna Asău. Ați luat șigle fără «coame» (de ce le-ați luat?). Oricum, nu vi le putem procura noi, ci tot dumneavoastră, adresîndu-vă O.C.L.-Comănești.

Ion Butariu — Craiova. O anchetă nu rezolvă situația încordată dintre dumneavoastră și soție. Sînteți singurul în măsură să o determinați să revină în mijlocul familiei. Este imposibil să renunțe la cei trei copii. Este totuși mamă.

Vasile Secuianu — Galați. Naiurile sînt realizate de Cooperativa arta lemnului-București și livrate în exclusivitate magazinului «Muzica», tot din București. Fiind un instrument pretențios, se produce în cantități mici.

Ion Predina — T.C.H.-Malaia. Pentru recalcularea pensiei interesați-vă la Oficiul asigurări sociale și pensii din cadrul Consiliului popular.

Ioan Sabău — Zalău. Cu recomandarea din partea medicului care vă tratează, adresați-vă Ministerului Sănătății.

Anicuța Bernard — București. Nu avem posibilitate de a vă sprijini decît dîndu-vă un sfat: să aveți răbdare pînă la darea în funcțiune a centralei telefonice.

Vasile Panait — T.C.H.-Sebeș. Aveți teren și doriți să vă construiți o casă. Cine vă reține? V-ați adresat Consiliului popular pentru a obține aprobarea?

Nicolae Iacov — Tg. Mureș. De bună seamă, cînd va merge un reporter la Tg. Mureș, vă va vizita.

Emilia Pescăreanu — comuna Castranova. Nu deținem fotografii de fotbaliști.

Mihai Gavrilă — Galați; **Minodora Roman** — Timișoara și **alții.** Adrese pentru corespondențe nu publicăm.

Elena Șerbu — București. În Capitală se lucrează intens la schimbarea tensiunii electrice. În curînd, aceasta se va efectua și în cartierul în care locuiți.

Mariana Tudora — Curtea de Argeș. O recomandare puteți obține numai de la medicul O.R.L. în tratamentul căruia ați fost.

Cornel Drăgan — Timișoara. Așteptați răspunsul oficiului județean de turism. Dacă nu vi se returnează diferența ce vi se cuvine, reveniți.

Georgeta Dan — Iași. Nu trebuie să vă deplasați. Scrieți-ne.

Dumitru Cercelaru — București. Schimbarea locului de muncă nu este o soluție. Dacă nu ați sesizat conducerea autobazei de atitudinea reprobabilă a celor de la atelier, făceți-o!

Teodor Vrapcea — comuna Crunți (Ialomița). Nu publicăm eseuri.

Marian Mocanu — București. Pentru a obține copii, adresați-vă consiliului popular — autoritatea tutelară.

Elena Trifu și **Ana Rotaru** — Hîrșova; **Elena Cojocaru, Marin Gheorghe, Florica Costache, Elena Chivu** și **Elena Neagu** — comuna Costești (Buzău); **Adrian Tănăsescu** — Ploiești. Nu avem actori (sic!) și nici adresele lor.

Constantin Cicoveanu — Piatra Neamț. Ne scrieți că ați fost frustrat în partajarea succesorială. Ați probat cu acte?

MARGA NEDELEA ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime.

Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

SUCEAVA

DIALOG PESTE VEACURI

Avea să scrie cronicarul: «După răsipa țării dentîi,... mai apoi, după multă vreme, cînd păstorii den munți pogorînd după vînat au nemerit la apa Moldovei locuri desfătate, cu cîmpi deschiși, cu ape curgătoare, cu păduri dese, și îndrăgind locul, au tras pre ai săi de la Maramureș și pe alții au îndemnat, de au descălicat, întîiu supt munte, mai apoi adăugîndu-se și crescînd înainte, nu numai apa Moldovei, ce nici Siretiul nu i-au hotărît». Din timpuri legendare acestea au fost *locurile Țării de Sus: desfătate, cu ape curgătoare* și cîmpi deschiși, cu păduri dese și oameni harnici. Situată la răscruce de drumuri, în calea chervanelor grele de mărfuri ce treceau din Liov spre Țarigrad, de la Kiev spre ținuturile de dincolo de Carpați, vestită pentru turmele sale, pentru bogăția holdelor și pădurilor, pentru merele despre care Dimitrie Cantemir scria că aci «n-au coajă», *pentru mierea*, sarea și cîte alte avuții, Țării de Sus îi era sortit să cunoască acel adevăr amar că prea marea frumusețe și bogăție pot fi și un blestem. Cotropitorii s-au perindat, au venit, au luat, au plecat, s-au întors, s-au risipit sau au fost risipiți, dar oamenii locurilor au rămas.

De multe ori, datorită împotrivirii moldovenilor, împăratul cel hain «s-a tras înapoi» — după *cum consemnează* laconic și nu fără ironie cronicarul lui Ștefan cel Mare — dar apoi, pe firul vremii și al nedreptăților, în virtutea dreptului celui mai tare, «și prea frumoasa cetate a Sucevei se supuse turcilor și o batjocoriră ca pe roaba cea de pe urmă» — cum scria cu durere cronicarul lui Petru Rareș. Dar dincolo de avatarurile istoriei nimeni nu poate nega și nu poate uita că Suceava a exprimat și materializat, la un moment dat, puterea culturală, politică și militară a unei țări întregi. Și azi vechea Cetate de Scaun privește orașul nou, care la rîndu-i se confruntă cu propria sa istorie; *nu este o figură de stil, ci un element definitoriu* pentru viața prezentă a orașului, a județului. Directorul Direcției de arhitectură și sistematizare, Eusebie Latiș, ne-o subliniază cu tărie:

— Observați cum piața centrală a Sucevei, blocurile, Casa de cultură, toate ridicate în ultimii ani, sînt îndreptate cu fața spre vechea Cetate de Scaun, în chip de plecăciune sau, dacă vreți, de antiteză. Cinstire pentru înaintași, pentru cei care s-au identificat cu gloria militară și cu idealul de independență al poporului, și în același timp antiteză, fiindcă noi construim cu gîndul la viitor un viitor care nu ignoră trecutul, ci îl încorporează organic. Peste doi-trei ani un parc va uni orașul cu cetatea; nu este vorba aci de o simplă soluție urbanistică, ci de un simbol.

VÎNTUL NU LUCREAZĂ ȘTIINȚIFIC; DOAR OAMENII

Firele care leagă de trecut apar și în economia județului, dar și aci ele *nu duc*, pur și simplu, înapoi, ci pun mai bine în valoare saltul realizat în anii socialismului. Industrializarea se reazimă, cel puțin în parte, pe temelii tradiționale. Ne referim îndeosebi la exploatarea și valorificarea aurului verde al pădurii, însă la cotele și pretențiile economiei socialiste.

Mai mult de jumătate din suprafața județului este acoperită cu păduri de mare valoare, în special rășinoase, molid de excelentă calitate. Există aci rezervații întinse

«Suceava — constata candid Enciclopedia României în 1938 — a rămas într-o situație materială destul de mediocră și nici din punct de vedere urbanistic n-a avut o situație mai bună». În anii socialismului, tîrgul neglijat de vechea stăpînire s-a transformat într-un oraș modern, cu o industrie în plină dezvoltare. În fotografie: Combinatul de prelucrare a lemnului, unul din cele mai mari din țară.

Munții Sucevei: aurul verde. În fotografie, uzina de preparare a baritinei de la Tarnița-Lesu Ursului.

NOILE CETĂȚI ALE ȚĂRII DE SUS

— Ce reprezintă județul Suceava, cum se reliefează personalitatea sa pe fundalul marilor prefaceri pe care le cunoaște țara noastră?

Am adresat această întrebare tovarășului MIU DOBRESCU, prim-secretar al Comitetului județean Suceava al P.C.R.

— Suceava, nume cu rezonanță de cronică, ori Țara de Sus, expresie profund evocatoare cu fior de legendă, desemnează în spațiul geografic și spiritual al țării un teritoriu a cărui imagine contemporană încorporează, într-o minunată sinteză, vestigii revelatoare ale trecutului glorios al acestor meleaguri și «monumente» ale prezentului socialist. Integrate trainic în tezaurul culturii și civilizației românești, ele vădesc frumusețea morală, demnitatea și talentul poporului nostru.

Pretutindeni, oriunde te-ar purta pașii în ținutul de poezie și vis ce se desfășoară din Munții Dornelor, din Călimani și de la undele vijelioase ale Bistriței pînă în șesurile rodnice străbătute de apele domoale ale Siretului, privirile sînt atrase de farmecul acestui pămînt, gîndurile și imaginația sînt chemate să refacă firul emoționant al istoriei, deslușind în zidiri din epoci revolute dragostea de libertate și vrednicia strămoșilor, talentul acelor care au exprimat în edificiile durate de ei sensibilitatea unui suflet curat, îndrăzneala gîndului și măiestria mîinii, îndîtinarea către migală și frumos, neostenite căutări creatoare. Necropola de la Putna, fascinantele fresce de la Voroneț, Moldovița, Sucevița sau Arbore, Cetatea de Scaun a Sucevei — iată numai cîteva din trecutele înfățișări ale acestor locuri.

«...Astăzi nu mai ridicăm asemenea cetăți. Ridicăm însă noi cetăți care nu vor mai putea fi distruse de nimeni. Cetățile noastre sînt industria, agricultura, știința și cultura. Un popor care are o industrie puternică, o agricultură puternică, o știință și cultură înaintate va dăinui peste veacuri și nu va putea fi niciodată înfrînt». Aceste cuvinte memorabile rostite de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei în județul nostru, pătrunzătoare metaforă a realităților de azi și a metamorfozelor peisajului material și spiritual, sînt vii în inimile locuitorilor meleagurilor sucevene. Într-adevăr, ca într-un înălțător dialog, vestigiile trecutului primesc replica prezentului socialist, întruchipat în ctitoriile industriei moderne, în faptele de eroism în muncă ale oamenilor.

— Care sînt cetățile industriei care au pus amprenta anilor noștri asupra Țării de Sus?

— S-au ivit aici, în plai bucovinean, viguroase «cetăți» industriale ce permit punerea în valoare a inteligenței omului și a bogățiilor naturale. Alături de ramurile cu o anumită tradiție au apărut altele noi, cum ar fi construcția de mașini și utilaje, făurirea oțelurilor, a sticlei, tricotajelor etc. Pe harta economică a județului strălucesc cu forța unor centre vitale ale industriei numele multor localități, între care de prim rang pot fi socotite Suceava, Broșteni, Ostra — Leșu Ursului, Fundu Moldovei.

Deosebit de grăitor este faptul că, în anii socialismului, în județ s-au construit și dezvoltat 124 obiective industriale, care realizează astăzi 72 la sută din produsul social total al meleagurilor sucevene. Amintim cu mîndrie că la unele produse, cum sînt hîrtia, celuloza, cheresteaua, județul ocupă locul I pe țară, iar la altele — minereuri complexe, tricotaje tip bumbac și conserve de carne — locul II. Numeroase bunuri făurite de industria sucveeană sînt astăzi cunoscute și solicitate în aproape 50 de țări ale lumii. Pe temeiul rezultatelor deosebite obținute de oamenii muncii din județul Suceava în industrie, construcții, transporturi și circulația mărfurilor în primii trei ani ai cincinalului, au fost conferite organizației județene de partid înalte distincții, printre care Ordinul Muncii.

— Agricultura are bune tradiții în această parte a țării. Și în acest sector s-au înregistrat mutații în ultimii ani?

— Înscrisă sub semnul unor transformări adînci, agricultura, ramură de bază în economia județului, cunoaște, de asemenea, o ascensiune revelatoare. Condiția ei socialistă a permis amplificarea continuă a procesului de modernizare, de creștere a potențialului productiv al pămîntului. Ca urmare a acestor înnoiri, a hărniciei celor care lucrează pe ogoare, în ultimii ani 18 unități agricole din județ au fost decorate cu Ordinul Muncii clasa I.

În strînsă corelație cu avîntul economiei înfloresc cultura și învățămîntul, se îmbogățește, atingînd dimensiuni fără precedent, viața spirituală pe aceste plaiuri.

Așa începe drumul lung al bușteanilor, un drum care duce în final la valorificarea superioară, de mare importanță economică. «Pînă la ultima creangă» este deviza sucevenilor, conștienți de importanța exploatării în cele mai bune condiții a lemnului.

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

Vechea Cetate de Scaun a lui Ștefan străjuiește, cu odinioară, munca pașnică a oamenilor din Țara de Sus.

SUCEAVA: dialog peste veacuri

de lemn de rezonanță cu faimă internațională, exportăm sămînță de molid sucevean în țările cu îndelungată tradiție forestieră din nordul Europei. În 1974, silvicultorii suceveni au motiv de justificată mîndrie: pe tot întinsul județului nu mai există nici o palmă de suprafață silvică neplantată.

Minerii aurului verde nu duc o viață ușoară.

— De 10–15 ani natura ne silește să lucrăm în condiții anormale, în ceea ce noi numim doborîturi de vînt — ne spune inginerul Nicolae Ionescu, director al I.F.E.T.-Suceava. Vîntul doboară pădurile și cînd culcă arborii la pămînt nu ține seama de reguli științifice și organizatorice: «lucrează» alandala. La Broșteni și Moldovița, bunăoară, un întreg versant de munte a fost culcat. Și în această situație, firește, trebuie să ne ducem munca înainte, să exploatăm lemnul în mod rațional și intensiv. Avem și noi eroi ai muncii oficiali, ca să spun așa, dar, credeți-mă, toți muncitorii forestieri sînt eroi. În zona Vatra Dornei i-am văzut lucrînd suspendați cu frînghia de stînci sau de alți arbori, luptîndu-se, ore în șir, să descolcească ceea ce a încîlcit vîntul, să degaje crengile prinse una în alta. Bineînțeles, ne vin în ajutor și mașinile, multe din ele de fabricație românească.

Principala preocupare a lucrătorilor din sectorul forestier nu se axează pe extinderea tăierilor, ci pe creșterea volumului de lemn utilizabil în scopuri industriale,prin reducerea procentului de rumeguș și deșeuri pentru foc. Și așa trebuie să fie:

— Numai noi, oamenii pădurilor — oftează inginerul Nicolae Ionescu — știm cît de încet, cît de exasperant de încet se dezvoltă ea. Gîndiți-vă că în fiecare an o pădure de molid crește doar cu 7—8 metri cubi de fiecare hectar!

NOUA VOCAȚIE A UNUI «TÎRG DE INTERES MAI MULT LOCAL»

Grija suceveniior pentru valorificarea superioară a masei lemnoase se vădește cu pregnanță și în faza prelucrării industriale. C.P.L.-ul nostru — spun ei cu mîndrie — livrează toată gama de produse ale economiei forestiere, iar combinatul de celuloză și hîrtie realizează peste o pătrime din întreaga producție de hîrtie a țării.

Aceste două unități gigant vorbesc cu tărie despre noua vocație industrială a vechii așezări din Țara de Sus. Aceeași pe care în 1938 Enciclopedia României o caracteriza drept «un fel de tîrg de interes mai mult local». Suceveni — și nu doar cei bătrîni — își amintesc foarte bine lunca în care păș-

Olimpia Raia, tînără primăriță de la Ostra, a văzut schimbîndu-se și înnoindu-se din temelii, sub ochii ei, această așezare montană, odată cu venirea minerilor.

teau oile printre mărăcini, unde s-a ridicat, în timp record, noua platformă industrială a orașului; își amintesc de ulițele noroioase, de dughenele mizere, de birjele jerpelite și cai costelivi care confereau tîrgului un pitoresc de neinvidiat. Azi o treime a populației orașului locuiește în blocuri, două treimi din vechea Suceavă s-a reînnoit, s-a restructurat fundamental. Localitatea prăfuită care, după ultimul război mondial, se putea lăuda doar cu cei 40 de metri de pavaj din fața prefecturii a devenit azi unul din cele mai înfloritoare orașe ale țării.

CÎND TĂIETORII DE LEMNE COBOARĂ ÎN MINĂ

Și fața satului se schimbă. Nu ne referim atît la zonele agricole propriu-zise, ci, din nou, la înaintarea victorioasă a industriei. Cum apăreau, bunăoară, Brostenii sau Ostra acum cîțiva ani? Sate anonime, fără trecut și fără viitor, pe care doar avîntul industriei miniere le-a transformat în centre muncitorești înfloritoare deschizîndu-le perspectiva apropiată a urbanizării. În ultimii ani mineritul s-a împlîntat adînc în conștiința oamenilor, le-a transformat conștiința, i-a proiectat în contemporaneitate.

Nu ne vom referi aici la aspectele pur tehnice și economice, la cuprul, plumbul și zincul scoase la lumină doar în ultimii ani la Leșu Ursului, la barita Ostrei, indispensabilă pentru foraj, la tonele de neferoase pe care le produce azi județul Suceava — primul loc pe țară la mangan, primul loc la barită, al doilea la plumb și zinc, al patrulea la cupru etc. — ci vom stărui asupra unor mutații care țin de firea, de psihologia oamenilor.

— Mineritul sucevean îl cunosc bine: lucrez aici practic de la crearea lui, în ipostaza sa modernă — ne spune inginerul Costică Soare, director în probleme de dezvoltare al Combinatului minier-Suceava, cu sediul la Gura Humorului. Firește, ceva minerit exista pe aici și înainte. Bunăoară, de două secole se extrăgea mangan la Iacobeni, Mestecăniș, cupru la Fundu Moldovei, dar cu mijloace rudimentare. Muncitorii loculau în colibe, își cumpărau singuri explozibilul, dar, una peste alta, ei erau un fel de țărani care în loc să lucreze cu plugul minuiau ștanga și barosul, ca pe vremea agatîrșilor. Minereul se scotea cu covețile și chiar cu pumnul! Industria minieră a Sucevei s-a născut odată cu naționalizarea. Am făcut apel și la mineri de profesie din alte părți ale țării, dar și la localnici. Și ce erau aceștia din urmă? Ciobani, țăpinari... Nu voi uita niciodată cum în noile mine operația de copturire, adică desprinderea rocilor după pușcare, oamenii o executau cu... țapina. Erau obișnuiți cu această unealtă, transmisă din generație în generație, și cu ea au intrat în mină foștii tăietori de lemne de pe Valea Bistriței. Cît de depărtate, de ireale mi se par aceste timpuri! Și azi... Vorbiți cu Petru Moraru, șef de brigadă la Leșu Ursului. Ce nu poți discuta cu el? Este o adevărată enciclopedie tehnică și un miner experimentat. Și cîte mai avem de făcut! Experimentăm o tehnică nouă: utilizarea bacteriilor în minerit. Mă refer la bacterii consumatoare de cupru. Le lăsăm să «lucreze» pentru noi, să concentreze cuprul în corpul lor și apoi le scoatem din pămînt sub formă de pastă. Dar asta v-o spun mai mult de curiozitate, ca perspectivă. Pe deplin reală se anunță însă apropiata deschidere a zăcămîntului de sulf la suprafață din Munții Călimani. Acest sulf scuipat cîndva de vulcani îl vom folosi noi. Va fi unica exploatare de asemenea natură din țară, destinată, prin 1980, să satisfacă întregul necesar de sulf al economiei naționale. Toate aceste realizări și promisiuni ale mineritului sucevean nu pot fi despărțite de schimbarea calității vieții. Fără minerit nu s-ar fi construit nici mia de apartamente pentru mineri la Broșteni, nici cele 600 la Ostra, nici cele 400 la Gura Humorului, nici blocurile, căminele de nefamiliști de la Crucea, Barnar și Iacobeni, drumurile moderne și căile de acces spre Ostra și alte puncte pierdute în munte, nici grupul școlar de la Gura Humorului; n-ar fi existat nici rețelele telefonice și dotările comerciale. Odată cu minerii, în cele mai îndepărtate unghere ale Țării de Sus pătrund civilizația și o nouă conștiință.

ÎN POȘTALION LA DRAGOMIRNA

Racordarea Țării de Sus la circuitul vieții moderne îmbracă mai multe aspecte, între care furtunoasa dezvoltare a turismului ocupă un loc important.

Turismul este considerat de factorii responsabili din județ drept o datorie, o răspundere atît față de trecut cît și față de prezent.

— Ați remarcat arhitectura ultramodernului și ultraconfortabilului hotel turistic «Arcașul»? — ne întreabă arhitectul Eusebie Lațiș. Situat lîngă ctitoria lui Petru Rareș, Sf. Dumitru, bijuterie arhitectonică a Sucevei, el a fost conceput doar pe trei niveluri, ca să nu «striveaască» vechea biserică. Am fi putut foarte ușor proiecta un paralelipiped de beton care să domine împrejurimile, dar am optat pentru formula hotel-grădină, care îmbină avantajele confortului cu discreția și respectul pentru poezia locurilor. S-ar mai putea da multe exemple în acest sens din noua arhitectură a Sucevei și a altor orașe.

— Primăvara viitoare — ne informează directorul Oficiului județean de turism, Matei Hulubei — va fi dată circulației șoseaua asfaltată Bicaz-Vatra Dornei. Așadar, turiștii venind, de pildă, de la Piatra Neamț vor putea ajunge la Pietrele Doamnei urcînd de-a lungul Bistriței. Am menționat Pietrele Doamnei nu întîmplător, fiindcă acolo, la 1500 m altitudine, se va construi un hotel alpin înzestrat cu tot confortul. Acest nou traseu deschis marelui turism: Piatra Neamț-Vatra Dornei noi nu-l concepem însă chiar într-un viitor mai îndepărtat, împînzit cu hoteluri tip, identice cu acelea pe care le întîlnești în toată Europa. Ne gîndim la mici cabane adăpostite în colțuri ferite, cu dotări interioare caracteristice zonei. De ce fotolii de pluș și nu laițe? De ce neon, în munte, și nu opaiț? De ce veioză pe noptieră și nu luminare în perete, care să licărească odihnitor? Nu este vorba de atracții cu iz comercial, ci de respectarea unui specific. Anul trecut am organizat o excursie de 20 de zile călare, la mînăstiri, pe drum de munte, direct, fără ocolișuri. Am folosit vestiții noștri cai huțuli. A fost, dacă vreți, o modestă contribuție la diversificarea turismului și, îndeosebi, la lupta împotriva invaziei automobilului. Ne gîndim de asemenea, la ieșiri cu poștalioane la Dragomirna, iar iarna la plimbări cu sania. Nu avem în vedere servicii costisitoare, de un pitoresc de ocazie, adresîndu-se îndeosebi turiștilor străini, ci la un program de diversificare valabil pentru toți vizitatorii județului. Vă vorbesc și ca tată de familie: de ce tinerii să șadă în cafenele, cu țigara în gură, în fața unui pahar cu coniac și să nu meargă călare la Sucevița? Să admire un răsărit de soare pe Rarău, să afle, chiar la poalele Pietrelor Doamnei, despre legenda din străbuni, să colinde codrii Țării de Sus, să întîlnească, poate cu puțin noroc, cocoși de munte! Și asta tot turism se cheamă.

IO ȘTEFAN VOIEVOD

Același respect față de istorie, de tradiție, de cadrul natural — dar pe alte coordonate decît cele turistice — se desprinde din discuția cu Octav Mononar, decanul Facultății de istorie-geografie al Institutului pedagogic din Suceava. Domnia-sa ne vorbește despre ce e nou în trecut, despre studii recente ale istoricilor, despre săpăturile arheologice de la Udești care atestă continuitatea, sedentarismul populației din vremuri străvechi, despre mersul lucrărilor de amenajare la Cetatea de Scaun a Sucevei. Intrarea principală va fi restaurată integral.

Anul acesta au început lucrările pentru degajarea completă a Curții Domnești. Vizităm șantierul: planurile camerelor apar cu destulă claritate, se disting contraforturile, pe aceste trepte au urcat Petru Mușat, Ștefan, Vasile Lupu...

Istoricii nu exclud posibilitatea ca să descopere în arhive, poate în cele otomane, încă insuficient cunoscute și cercetate de ei, descrierea completă a Cetății de Scaun. Atunci se va putea trece la o restaurare integrală, iar cetatea lui Ștefan, în toată măreția ei, va străjui Suceava, munca pașnică a oamenilor Țării de Sus, care, durînd noile cetăți ale industriei și agriculturii, ale științei și culturii, cinstesc pe înaintași, fiindcă știu prea bine că un popor fără trecut nu are nici viitor.

LIONEL NIȚESCU ■

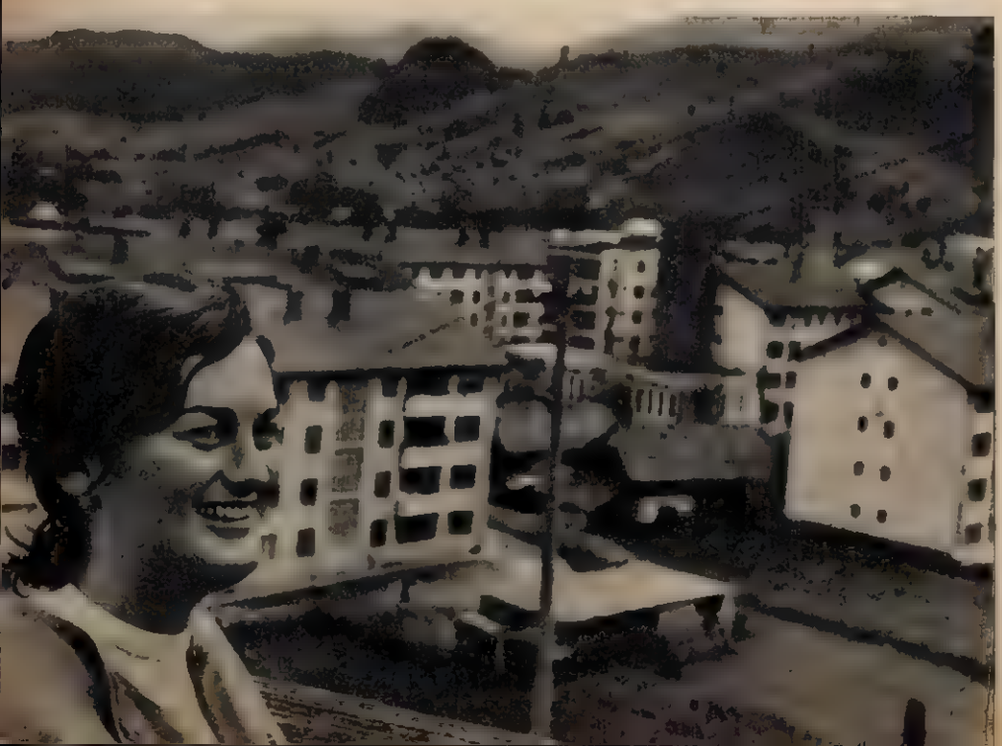

noile cetăți ale țării de sus

— Cum întîmpină suceveni marele forum al comuniștilor, cel de-al XI-lea Congres al partidului?

— În toate împlinirile cu care se mîndrește Țara de Sus sînt încorporate faptele oamenilor de aici, însușirile lor tradiționale de aleasă sorginte. Ele și-au găsit un vast cîmp de aplicare sub semnul nobilelor idei pentru care militează partidul. Realizarea planului producției industriale pe patru ani ai cincinalului la 17 august a.c. și respectarea, în acest fel, a angajamentului de onoare asumat față de tovarășul Nicolae Ceaușescu constituie dovada hotărîrii suceveniior de a contribui la progresul accelerat al țării, la crearea premiselor pentru înfăptuirile viitoare, trasate în proiectele de documente ale Congresului al XI-lea al partidului. Aceste documente oferă perspective luminoase pentru întreaga patrie, într-o etapă hotărîtoare în făurirea societății socialiste multilaterai dezvoltate și înaintarea României spre comunism. Se poate afirma, pe temeiul succeselor de pînă acum, că oamenii muncii de pe meleagurile noastre se vor situa în continuare, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, pe aceleași coordonate ale muncii entuziaste, reușind să întîmpine marele forum al comuniștilor cu un rodnic bilanț.

„ESTE MIEZUL NOPȚII. CETĂȚENI, CĂLĂTORIȚI ÎN PACE, ACARII VEGHEAZĂ!"

Stau de vorbă cu un bărbat de 50 de ani. Se numește *Stroe Stoean* și este acar principal în stația C.F.R.-Gara de Nord.

De ce un acar? Pentru că altădată, într-un trecut care se îndepărtează de noi, dar pe care nu-l putem uita, despre oamenii cu această meserie nu s-a vorbit, nu au fost scoși din anonimat, decît o singură dată și atunci pentru că era nevoie de — folosesc una din formulările ziarelor de acum patru decenii și ceva în urmă — «țapul ispășitor al *isprăvilor celor mari și tari*, subiect de revistă bulevardieră, de distracții în parlament».

De ce un acar? Pentru că tatăl tatălui meu era muncitor ceferist, pentru că foarte de mic știu ce înseamnă un accident de cale ferată, pentru că am o profundă stimă pentru ceferiștii care lucrează «la mișcare»; iar, pe de altă parte, pentru că față în față cu un modest acar, om care poartă într-o tură de 12 ore povara unei imense responsabilități, îmi vin în minte cei care — puțini dar odioși — pentru un fleac de decizie de importanță a 7-a își dublează și triplează semnătura cu semnăturile altora pe un act de hîrtie și doar pentru a fugi de răspundere.

De ce un acar? Pentru că tovarășul inginer Iuliu Nastase, șeful coordonator al stației *București-Nord*, *auzind că vreau să scriu* despre Stroe Stoean, mi-a spus cam așa:

— Că toți cei care realizează funcțiile legate de siguranța circulației, acarul trebuie să aibă capul egal de limpede, de proaspăt, *de-a lungul tuturor celor 12 ore de serviciu*. Dumneavoastră vă dați seama? Un singur sabot să nu-l iei de la un vagon și accidentul se produce. O semnalizare proastă și accidentul se produce. O neatenție cînd cuplezi două vagoane, te împiedici și — tu, acar — cazi sub roți, iar pentru a fi 12 ore la fel de vigilent, dincolo de verificările noastre dinaintea intrării în schimb, realitatea e că un acar trebuie să ducă o viață deosebit de austeră. Asta înseamnă renunțări la lucruri plăcute, înseamnă multe renunțări. Dacă vreți să scrieți despre acarul Stroe Stoean, înseamnă că veți scrie despre cei care nu au voie să greșească.

De ce Stroe Stoean? Pentru că tovarășul Dumitru Popescu — șeful biroului personal din cadrul Gării de Nord — după ce mi-a spus că «la C.F.R., în afara cărții de muncă fiecare mai are un cumplit de exigent, de sever, tablou de serviciu», a ținut să-mi dea să citesc registrul-tablou al acarului Stroe Stoean, cu alte cuvinte, oglinda unei munci *neîntrerupte de peste 21 de ani*. Scria acolo: a intrat în serviciu la 11.07.1953... de atunci n-a întîrziat și n-a absentat niciodată, decît medical... calificativul cel mai des întîlnit la rubrica «rezultatele examinării profesionale periodice» e «bine»... singura sancțiune de-a lungul a 21 de ani e o «observație»... disciplinat, respectuos, manifestă interes în respectarea ordinelor și dispozițiilor... păstrează secretul, e vigilent... corect... comportare tovărășească... în relațiile din afara serviciului, fără sesizări sau reclamații... modest, cinstit. Iar tovarășul Dumitru Popescu a ținut să mai adauge:

— Alți acari lucrează doar la un anume post, Stroe Stoean lucrează la oricare din toate cele ale Gării de Nord.

Deci stau de vorbă cu un bărbat de 50 de ani. Se numește Stroe Stoean și este unul din milioanele de anonimi sublimi care alcătuiesc ființa, puterea, geniul și stabilitatea națiunii române.

Vreau să-l cunosc, vreau să-l aflu, să-i spunem, diferența specifică a personalității sale față de aceea a marii mulțimi a anonimilor *contemporani și nu am decît o singură* posibilitate: convorbirea. O convorbire care va ține loc de orice alt portret al lui Stroe Stoean, dar care — vă avertizez — nu are nimic senzațional în ea. Atîta doar că — la *feluritele mele întrebări — am primit răspunsuri de o simplitate*, un firesc și un bunsimț față de care orice adjective, orice comentarii, orice zorzoane stilistice ar însemna un păcat. De aceea am lăsat convorbirea exact așa cum a fost; dealtfel așa cum este și Stroe Stoean: un om limpede, un om permanent egal cu el însuși, un om care îți dă sentimentul că reprezintă un constant punct de sprijin.

— Cum s-a făcut de ați ajuns în C.F.R., în meseria asta?

— După ce am făcut cinci clase, am muncit acasă, în agricultură. Apoi mi-am făcut stagiul militar și vreo trei-patru ani iar am *muncit la cîmp. Avînd un frate ceferist*, el m-a îndemnat să vin și eu la C.F.R. Că acolo răspunderea e mare, dar viața mai frumoasă și munca mai plătită. L-am ascultat, am urmat o școală de calificare și am fost repartizat acar *revizor de ace la București-Triaj*. Cu timpul am lucrat în mai multe stații. Și așa au trecut aproape 22 de ani.

— Și acum, după atîta vreme, la ce concluzie ați ajuns? Ce gîndiți despre munca de acar?

— E plătită mai mult responsabilitatea.

— Responsabilitatea aceasta deosebită nu vă obosește? De dumneavoastră depind valori omenești și materiale imense, nu vă e teamă?

— Dacă-ți cunoști meseria și dacă-ți respecți programul de viață ai și puteri și nici n-are de ce să-ți fie teamă. La *urma urmei*, fiecare om în viața lui trebuie să răspundă de ceva.

— Ce înseamnă *programul de viață* despre care ați vorbit? Și cît de mari sînt renunțările la *care trebuie să vă obligați?*

— Cînd sînt în tură de zi, seara nici la televizor, cît o fi programul de bun, nu stau mai mult de ora 21–21,30, mă culc. Cînd sînt în tură de noapte, la 12 am mîncat și apoi — *obligatoriu — dorm* cel puțin patru ore înainte de a fi la ora 19 la serviciu. Ai mei știu că meseria mi-e pretențioasă și nimeni n-are voie să mă trezească. Decît dacă-i vorba de un necaz. Doamne ferește! Toți din familie au chei la ușă, tocmai ca să nu mă deranjeze.

— Și puteți adormi, așa, la comandă?

— Obișnuința e a doua natură. La ora 12, cum am pus capul pe pernă am și adormit; pentru că la 17 trebuie să fiu în picioare.

— Și cu distracțiile? Un chef cu prietenii, o petrecere cu neamurile?

— Renunțăm. *Doar cînd e ceva deosebit* — cum a fost căsătoria băiatului meu — atunci sîntem ajutați, ni se dau ture libere.

— Dar la spectacole vă duceți?

— Rar. Nu-i cînd și-n plus tocmai la cele care-mi plac mie — concertele de muzică populară — se găsesc greu bilete.

— Odihna are mare însemnătate în viața dumneavoastră. Aveți condiții materiale pentru așa ceva?

— Stăteam patru oameni într-o cameră de 8 metri pătrați. Dar în '64 ni s-a dat un apartament de trei camere, într-un bloc din Pajura. Pot spune că o cameră e numai pentru odihna mea.

— Ați avut momente grele în anii de meserie?

— Au fost momente grele în triaj, *cînd* circulația era deasă și trebuia să fim cu ochii în patru, să evităm tamponările. Dar cel mai greu a fost în '54, cînd zăpada a ajuns de un metru și jumătate. A fost greu pentru toți ceferiștii dar *trenul trebuie* făcut să meargă.

— Vi s-a făcut vreodată vreo nedreptate?

— Nu.

— V-ați criticat șefii?

— Nu, pentru că de cîte ori au fost probleme am raportat și am fost înțeles și ajutat.

— Ați făcut vreodată propuneri de îmbunătățiri ce s-ar putea aduce la locul dumneavoastră de muncă?

— Da. Împreună cu alți tovarăși de-ai mei am propus să se desființeze funcția de șef de manevră, iar munca acestora să o facă tot acarii. Așa s-au făcut economii, iar noi am avut satisfacția că manipulăm într-unul din cele *mai moderne sisteme de manevră* din țară.

— Dar în viața personală ați avut momente grele?

— Unul singur. Ileana, prima mea soție, a *căzut* de pe un car cu coastele pe o furcă și am pierdut-o. Mi-au rămas de la ea doi gemeni. M-am recăsătorit, cu Dobrița, care a fost și ea mulți ani acăriță, și, din fericire, copiii s-au înțeles cu ea și avem o viață de familie liniștită, chiar frumoasă.

— După 50 de ani de viață, cu ce vă mîndriți?

— Cu copiii. Mulți și-ar dori să aibă și gemeni și o fată și un băiat. Eu îi am. Ioana și Minache. S-au căsătorit, băiatul și nora stau cu noi, toți își văd de muncă, sînt respectuoși cu oamenii și cu legile, și-s oameni.

— Vă faceți griji pentru viitorul lor?

— De ce? Au meserii, mă ascultă, mă întreabă. Sînt foarte liniștit. Mă mîndresc cu ei.

— Sînteți un om care muncește mult. Ce gîndiți despre cei care, *cum se spune*, știu să facă învîrteli, cîștigă mai bine decît dumneavoastră, ba chiar îi și șfichiuiesc pe cei care au muncit conștiincios o întreagă viață?

— Prin muncă cinstită poți să-ți realizezi tot ce-ți dorești sufletește. Ăia cad! Le merge un an, doi, apoi numaidecît cad. La noi, în meseria noastră, nu poți să cazi. Faci meseria cu respect și ești respectat și răsplătit.

— Dincolo de leafă, cum?

— Mi s-a dat insigna «Meritul ceferist», prioritate la apartament, șefii vorbesc frumos cu mine. De aceea și sînt liniștit, nu numai mulțumită orelor de somn.

— V-ați făcut concediul?

— Nu. Am de gînd să mi-l iau și să mă duc la băi. Am ceva reumatism. Știți, boala ceferiștilor: dacă stăm atîta în ploaie și-n zăpadă.

— A mai scris vreun gazetar despre dumneavoastră?

— Nu.

— Îi invidiați pe oamenii celebri?

— Nici măcar pe colegii care-s mai buni. Caut să învăț de la ei și să mă depășesc pe mine, atît.

NELU IONESCU ■

cetatea noastră trainică

Am cunoscut un vînător. Am cunoscut un vînător adevărat care mi-a vorbit despre munții, și apele, și pădurile, cu păsările și animalele, și peștii, și fructele, și iarba care toate, spunea vînătorul cel adevărat, fac parte din ființa noastră; sînt cetatea noastră trainică și ocrotitoare, hotarul peste care nu se poate trece. Pentru mine, zicea vînătorul cel adevărat, natura patriei este un templu în care ne-am sculptat chipurile, iar vorbele pe care le rostim o păstrează prezentă printr-o dragoste respectuoasă și ocrotitoare. Vînătorul a spus *ocrotitoare*. Ca să rămînă, întreagă, nealterată, avem legi și datini. Legi și datini care o ocrotesc. Plămînii și ochii celor ce vor înfăptui visuri de mult visate pe pămîntul acesta au *nevoie de nopțile*, și *diminețile*, și zilele cu aerul dens și tare al naturii noastre.

Am cunoscut un vînător adevărat care, aflîndu-se în fața unui vînat rar (cocoșul de munte), *după o noapte de* nemișcare și pîndă cu arma încărcată, a preferat să-l înregistreze cîntecul, să-l filmeze, decît să tragă... «E al meu, aici, pe peliculă, se mișcă pentru mine, pot să mă mîndresc cu el oricînd. Mai am acasă un cocoș de munte în care am tras, e împăiat, și cîteodată mi se pare că aceasta nu-i o victorie vînătorească, ci o vină».

Iată-mă deci împreună cu acest vînător adevărat, inginerul Paul Decei, și inginerii Dragomir, Stănescu și Albu, mergînd pentru a rămînea o noapte la cabana de vînătoare Grindul Lupilor. Trecem pe lîngă cîmpuri întinse cu pămînt încărunțit de pesticide. În mașină se schimbă replici: «depurii sînt din ce în ce mai rari, iar cei care *mai sînt*, sînt vînați cu farurile, noaptea; stau ca pitulicile orbiți de lumină»; „sînt unii care culeg ouăle păsărilor cu pălăria, le încearcă în apă să vadă dacă nu sînt clocite ca să facă scrob, iar *cu restul* se distrează regizînd bătăi «ca-n filme»" «Braconieri distrug peștele cu trotil sau prin electrocutare»...

Mă uit pe cîmpul verde, de un verde intens, iar în partea dreaptă a drumului care merge spre Babadag și apoi la Sinoie, către cabană, munți goi, lăsați în seama vînturilor, a ploilor, a eroziunilor și alunecărilor. Cîndva au fost scoși din circuitul forestier pentru a fi dați pășunatului. Acum însă nu sînt altceva decît un decor întunecat și sterp. Inginerii silvici spun că se vor face terase și împăduriri masive. Să le vedem. Intrăm în Sinoie și ne îndreptăm spre Grindul Lupilor. Ridicăturile de pe această limbă de pămînt, cîndva cu lizieră deasă de cătină roșie, sălcioară, plop, stejar erau bucuria păsărilor și animalelor. Acum singurii copaci supraviețuitori pe acest minuscul deșert sînt sălciile crețe din incinta îngrădită a cantonului, oază de verdeață care atrage păsările. Cerdacul și streșinile sînt albe de urmele zburătoarelor care vin să respire pe prispele acestui misterios castel de lemn și stuf.

*Seară adîncă, apele lacului Sinoie sînt în*spumate, pe alocuri, de pîlcuri de lebede pripășite aici pentru liniștea locului. Pe deasupra — lucru rar, din ce în ce mai rar, spun localnicii — am văzut zburînd șiruri tremurătoare și ondulate ca valurile unei hule, pelicanii, acești prinți ai liniștii care nu se suportă decît pe ei înșiși, emblema afișelor noastre turistice. Știința îi denumește «sanitarii» bălților. Lipsa din deltă a unei dintre cele mai periculoase boli din lumea peștelui — hidropizia — se datorează pelicanilor. Numărul lor în ultimii 15-20 de ani a scăzut îngrijorător. Deși sînt declarați monumente ale naturii, se întîmplă să cadă victime «vigilenței» paznicilor piscicoli.

În jurul cabanei, apele lacului Sinoie. Felurite păsări sînt pe lac, înotînd în asfințit. Am făcut o plimbare și inginerul Decei «a vînat» fotografiind cu teleobiectivul o pereche de călifari roșii.

Am cunoscut un vînător adevărat, mare ocrotitor al naturii...

COMAN ȘOVA ■

1

2

DINCOLO DE OCEAN, ÎN INIMA ANZILOR, ÎN PERU, LA ANTAMINA

Ne-am obișnuit, modești, cu elogiile mapamondului la adresa inteligenței românești. Și poate de aceea nu a mai surprins pe nimeni laconica știre, apărută cu cîteva zile în urmă în «Rominia liberă», care consemna că «la M' Rata, localitate situată în sud-vestul Tunisiei, specialiștii români în cooperare cu tehnicienii tunisieni au dat în exploatare un modern complex de extracție și prelucrare a fosfaților». Complexul, format dintr-o rețea de benzi rulante, unică în felul ei datorită lungimii de 8 kilometri, are o capacitate de 4 200 tone pe zi. În totalitatea sa, lucrarea este proiectată de institutele miniere și de automatizări din țara noastră și este dotată în întregime cu mașini și agregate românești.

«Este firesc să nu mai uimească pe nimeni realizările specialiștilor din cadrul GEOMIN-ului, completează directorul adjunct, **inginer Eremia Chiorpec.** Am încetat de mult să mai fim o «premieră» pe plan mondial». Modest, directorul adjunct al acestei întreprinderi de comerț exterior, a cărei ciculatură exactă este **Întreprinderea de cooperare economică cu străinătatea în domeniul industriei miniere și geologiei,** uită, din delicatețe, un amănunt esențial: fiecare din lucrările executate sub firma GEOMIN sînt o premieră. O premieră absolută. Să continuăm însă cu prezentarea vastului domeniu de competență al acestei întreprinderi de comerț exterior. Principalul obiectiv al GEOMIN-ului este participarea la cercetarea și valorificarea zăcămintelor de minereuri metalifere și nemetalifere în condiții de avantaj reciproc pentru partenerii de afaceri. GEOMIN întocmește studii, proiecte, asigură asistența tehnică, decide asupra tehnologiilor, furnizează setul complet de echipamente industriale și, mai presus de orice, intră în competiția mondială cu inteligența, priceperea și omenia specifice românului. «Rambursarea acestor valori se face, în general, în substanțele minerale produse». Deci GEOMIN aduce în țară pîine. Pîine pentru industrie. Formele de cooperare mai des întîlnite sînt societățile mixte, contractele cu organizațiile de stat și firmele particulare și asistența tehnică. Pînă în prezent s-au constituit opt societăți mixte în: Maroc, Kenya, Tanzania, Zambia, Republica Centrafricană, Iran, Peru, și Chile. Principalul lor scop este cercetarea și exploatarea zăcămintelor de cupru, plumb zinc, aur, titan, diamante industriale s.a.

Piatra de încercare a specialiștilor români a constituit-o Sahara, imensa pustietate de flăcări și lumină.«Privită din avion, ne spune **Mircea Dima, inginer de mine,** șeful grupului de specialiști din Algeria de nord, peisajul este tot atît de dezolant ca și cel de pe lună». Ziua, din cerul adînc de culoarea indigoului, soarele arde nemilos, înfierbîntînd nisipul pînă la 70°C. Noaptea cade brusc într-o tălăzuire frenetică de stele,iar peste întinderea de nisip se așterne linșoliul alb al înghețului. În plin deșert, în zonă complet necunoscută, la peste 2 500 kilometri de Alger, grupul de muncitori și specialiști români ascultă glasul adîncului. Locuiesc în baracamente,în condiții deloc de invidiat. Tuaregii, singurii ghizi în stare a se orienta fără busolă în oceanul galben, au

căutat să-i înspăimînte: «Feriți-vă să ascultați cîntecul nisipurilor». O legendă nomadă spune că atunci cînd se aud sirenele nisipului se apropie sfîrșitul... După patru ani de muncă istovitoare specialiștii noștri au evidențiat importante zăcăminte de aur și metale radioactive. Și acolo, în acel loc ce nu-și are numele trecut pe nici o hartă, românii au oprit, fie și pentru o clipă, pustiul înălțînd o oază de încredere și certitudine. Aceasta a fost premiera. I-a urmat alta: 1970, Zambia, zona Copperbelt, faimoasa centură de cupru. Guvernul zambian ne concesionează patru perimetre miniere: Mokambo, Sebembere, Kasempa și Ntambu. Aici, în țara aurului roșu, mașina își taie cu greu drumul prin bush (savana zambiană). Primul lucru pe care au trebuit să-l învețe au fost semnele de circulație. Obișnuitelor indicatoare rutiere le-au luat locul altele: «Atenție, elefanți!», «Treceri de hipopotami!», sau «Drum periculos-feline!» Nu o dată, noaptea, camioanele ce transportau pe șoselele Zambiei utilajele necesare continuării lucrărilor s-au împotmolit sub burta unui elefant ce-și «lua baia sub clar de lună». Sau căldura înăbușitoare ce acoperă ținutul atunci cînd se dă foc bush-ului, sau... sau... Anul trecut pămîntul se crăpa de secetă și izvoarele mureau sub sărutul soarelui. Ochii copiilor implorau picătura dătătoare de viață. S-au întrerupt lucrările și a început goana după apă. „Se fora la peste 100 de metri. Și cît de fericiți eram cînd îi auzeam pe băștinași spunînd: «Apa de la Rumunia»"— ne declara cu o emoție încă nealterată **economistul Teodor Bălțatu.**

Sondajele și analizele efectuate au conturat importantele zăcăminte de minereu cuprifer existente și pe care poporul zambian are posibilitatea să le valorifice.

Dincolo de ocean, în inima Anzilor, în Peru, la Antamina, un grup de 30 de români lucrează la peste 4000 de metri în vederea punerii în exploatare a unor importante zăcăminte de cupru. Aclimatizarea se face greu. Aerul rarefiat și imensitatea genunilor te ametește. Ca să poți rezista trebuie să fii de cremene. Furtunile și avalanșele mătură totul în cale. Instalațiile de foraj dispar ca prin farmec. Totul trebuie reluat de la început. O dată, și încă o dată... Românii rezistă. Peruanii îi privesc cu uimire și respect.

La Zapallar, în deșertul Atakama din Chile, se lucrează la dezvoltarea unui sector minier de exploatări polimetalice de talie industrială. Cutremurele, fenomen obișnuit aici, trei-patru pe zi, impun executarea unor lucrări de o calitate și o rezistență speciale. La 15-20 de ani o dată, în deșert se dezlănțuie furtuna. Zarea se întunecă și din înalt, peste Atakama se prăvălește un ocean de apă. În mai puțin de o oră văile sînt acoperite de fluvii de apă, mîl și bolovani. Românii au trăit-o și pe asta!

În nordul Algeriei, la Tizi Ouzou, Sidi Marouf, Tissimiran, El Aouana (Cavallo), zone în care mineritul era o profesie încă necunoscută, mesagerii inteligenței românești au format adevărate cadre de mineri. Seara, în corturi, la lumina felinarelor, cei plecați de mult de acasă citeau «Flacăra». Ziua de 16 iunie 1973, ziua națională a Algeriei nu va fi uitată ușor de prosaperii ortaci. Atunci, la ora 14 și 58 de minute, au asistat pentru prima dată la străpungerea simultană a două galerii. Și tot atunci au învățat frumosul obicei al minerilor noștri: ciocnirea unui pahar cu vin, acolo, la gura minei. În lipsă de vin, ai noștri s-au mulțumit și cu sucul de portocale...

În septembrie '72, la Khneifiss, în deșertul sirian, a intrat în funcțiune prima instalație de prepararea fosfaților. Începînd de la probarea tehnologică a zăcămîntului și pînă la montarea instalațiilor, totul poartă marca MADE IN ROMANIA. Azi instalația produce 500 000 tone față de 300 000 cît era proiectată. La sfîrșitul acestui trimestru, în portul Tartous, vor fi date în folosință noile instalații de însilozare și încărcare în nave a fosfaților. Ca semn de adîncă stimă pentru munca depusă și pentru înaltele calități de omenie de care au dat dovadă specialiștii noștri, **inginerul Constantin Udrea,** șeful grupului de specialiști, a primit cea mai înaltă decorație siriană.

Pe harta economică a lumii au apărut în ultimii ani noi societăți miniere: Scaromines, Besaminco, Somina, Antamina, Kmil, Mokambo, Coemin. Și sub fiecare din acestea stă scris I.C.E.S. GEOMIN-ROMÂNIA.

AUREL GHIMPU

3

4

1

Zîmbiți și dumneavoastră dacă vă dă mîna la 45°C.

2

În sfîrșit, ploaie la Mokambo!

3

O defecțiune? Nu. Ne-am oprit doar pentru un zîmbet.

4

«...Nimeni nu credea că vom fi în stare să suportăm în aceste barăci căldurile fantastice de la Kigugwa»

5

Primul lucru pe care au trebuit să-l învețe șoferii români în Zambia au fost semnele de circulație: «Atenție! Elefanți».

5

racul

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ Nr. 10

UMOR INVOLUNTAR

ACCIDENTE ÎN CASĂ

Oricine poate greși O DATĂ, nu mai mult decît O DATĂ, dar atît va fi deja prea mult!!! (pag. 18)

Înainte de a utiliza greșit un aparat electric, nu vă încurajați în sinea dumneavoastră cu gîndul «doar nu s-o întîmpla tocmai acum». Așa și-au spus și... decedații!!! (pag. 24)

Iată un fapt:
Un calorifer care picură. Trebuie reparată garnitura. Nu-i mare lucru. Se desface un șurub, se pune garnitura, se strînge șurubul la loc și gata! Caloriferul este abia călduț. Omul se apucă de treabă. Între timp însă este chemat pînă afară de un vecin. Întîrzie. Apa din calorifer se încălzește, ajunge fierbinte și șurubul desfăcut începe să curgă cu destulă putere în cameră, pe parchet. Cînd se întoarce, omul vede necazul și intră în panică. Începe să «mestereasă» în grabă, căutînd să astupe deschizătura. Apa fierbinte îi arde mîinile. Aleargă la vecin și îl roagă să anunțe centrala. Dar timpul trece și sub șuvoiul de apă fierbinte pe care omul tot încearcă să-l oprească mîinile opărite se mișcă în disperare.
Concluzia:
Atenție deci, nu lucrați la instalațiile de apă caldă nici chiar atunci cînd centrala este în pauză de lucru. (pag. 42)

Așadar, în cazul cînd folosim butelii de aragaz, controlul pierderilor de gaz se va face mirosind aerul de deasupra pardoselii camerei. (pag. 50)

Cînd copilul ia pe gură o substanță toxică, începe să țipe, deoarece aceasta în general este neplăcută. Astfel atrage asupra sa atenția celor din jur. (pag. 70)

Ca atare, nu lăsați sugarii neînfășați, fără supraveghere permanentă. Înfășați-i astfel încît să nu-și poată desface fețele (pag. 104)

O ușă de lift deschisă — un dușman nevăzut care ne pîndește. (pag. 115).

E foarte bine ca pînă la o anumită vîrstă copiii să nu aibă acces la bucătărie. (pag. 123).

Autori: Dr. Fotescu Laurențiu
Dr. Gheorghe M. George

REDACTOR: IOAN GABRIELA

EDITURA «CERES» colecția «CALEIDOSCOP»
Apărut 1973.
Tiraj 47 000+180 exemplare

P.S. Feriți-vă de... accidentul de a cumpăra această carte! Pericol de electrocutare!

SĂ CITIM CU VOCE TARE

«Racul» vă recomandă spre lectură publică și apreciere intimă:

«Dintre toate, însă, cea mai fidelă sentimentului pe care-l inspiră această tapiserie muderată ni se pare a fi cea a reveriei instalate, ce-o suscită flacăra cordială a arderii lemnelor în cămin și flacăra demonică domesticită în limbajul penelului, asimilabile amîndouă cu intimă julsație a căldurii sangvine».

Ce ne spune la o adică Theodor Enescu în lunarul U.A.P.-ului, revista ARTA nr. 3/1974, pagina 20, despre o tapiserie în care Ariana Nicodim imită — cu destul succes — tradiționalele carpete din satele românești? Ei bine, mai citim și că «Focul» dintre elementele primordiale este «cel mai apt de a fi dialectizat» (sic!), plus că «strălucirea lor roșiatică de flăcări vii, ce se răspîndesc într-o profunzime de despletiri ardente și abundenți ciucuri asemeni unor orubescente explozii filaginoase, înmulnindu-și mereu căldura și vivacitatea». Și toate astea pentru niște ciucuri supradimensionați...

TUDOR STĂNESCU ■

ANTON DRAGOS

SUB REFLECTOR

STAND DE CĂRȚI ÎN STAȚIUNE
— Aveți «Zodia Cancerului»?
— Nu ținem medicale!
— Dar «Madame Bovary» este?
— Nu lucrează la noi! Încercați la Rîmnicu Vîlcea.
— Dar ăia ce carte e?
— «Corigent la limba română» de Ion Minulescu.
— O iau. Dar are și «Rezolvarea problemelor»?

Tînăr pensionar, fostă vedetă între cele două războaie mondiale, porcă, vilă, confort sporit, baie separată, pregătesc tinere pentru admitere Institutul teatru. Asigur figurație film. Gică Hodorogu, str. Iluziilor nr. 12.

Spune-mi cu cine bei, ca să-ți spun în ce film joci.

MIRCEA STROE — actor, Teatrul «C. Nottara»

CE SE ÎNTÎMPLĂ CU UMORUL?
SAU CERCUL VICIOS AL UMORULUI...

TOT FURT

Spre surpriza și regretul nostru, primul colaborator al *Racului*, Sorin Postolache, aprig adversar al hoților de caricaturi, a fost el însuși prins cu mîța în sac, semnînd o creație a unui coleg de breaslă. Fapta are același nume, FURT

Prima măsură a redacției față de acești autori ai... muncii altora este nepublicarea lor, pe timp nedefinit, în paginile revistei noastre.

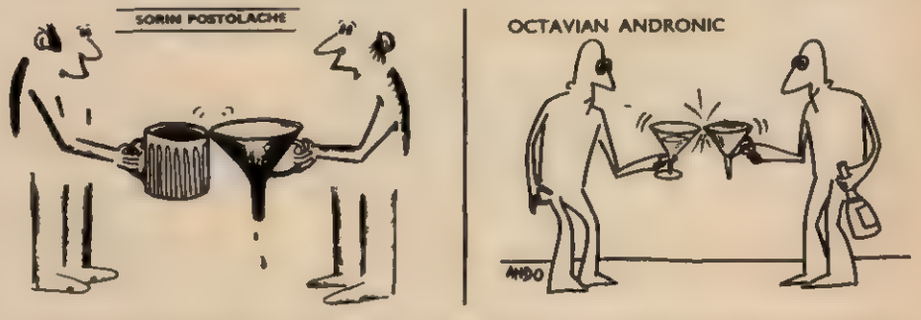

Sorin Postolache copiază desenul lui Ando, publicat în revista URZICA (numărul 8/30.IV.1972).

Ando copiase pe Nell Cobar; desene apărute în revista URZICA la un anumit interval de timp.

Nell Cobar și M. Oproiu publică desene asemănătoare, primul în ALMANAHUL URZICA 1974, celălalt în revista PENTRU PATRIE, numărul 12/1973.

„BOLNAVII DE OCHI SÎNT CEI MAI DOCILI ȘI INIMOȘI PACIENȚI"

UN INTERVIU PRIN MASCĂ DE TIFON CU UNUL DINTRE CEI MAI OCUPAȚI BĂRBAȚI DIN CAPITALĂ

Conferențiar universitar colonel doctor Mircea Olteanu

În lume, la ora actuală, există — afirmă specialiștii — 20 milioane de nevăzători, iar numărul celor condamnați la orbire din pricina glaucomului, cataractei și afecțiunilor de cornee este de ordinul zecilor de milioane. Suprasolicitarea celui mai important organ de simț al omului provoacă apariția precoce a presbitismului, iar în ceea ce privește miopia — își dau cu părerea cei mai pesimiști dintre oftalmologi — aceasta a devenit atît de răspîndită în rîndurile tineretului încît într-un viitor deloc îndepărtat întreaga populație a globului va fi obligată să poarte ochelari încă din primăvara vieții.

Cauzele sînt cele pe care le simțim și le vedem, «cu ochiul liber»: intensitatea activității intelectuale, noxele atmosferei și mediului ambiant, capcanele culturii vizuale, sau altminteri spus: lectura, microscopul, televizorul, cinematograful, becul incandescent, lumina fluorescentă, rimelul, atropina, arcul electric, radioactivitatea, reflectoarele, bolile neurovegetative, alcoolul, tutunul, nopțile albe, zilele negre, stupefiantele și altele, multe care toate la un loc gîtuie existența semenului nostru sau fac deliciul civilizației noastre galopante.

Japonezii se nasc gata miopi (aici bîntuie un soi de miopie congenitală), iar în Europa occidentală un locuitor din cinci poartă lentile pentru corectarea vederii.

— O maladie în continuă expansiune, deci o situație alarmantă și cu perspective deosebit de sumbre?

Adresăm această întrebare unui savant de renume internațional, medicului militar colonel Mircea Olteanu, șeful secției de oftalmologie a Spitalului militar central din București.

— Pe plan mondial — ne răspunde domnia-sa — oftalmologia a făcut progrese atît de remarcabile în ultimul deceniu încît practica medicală actuală se distanțează apreciabil chiar și de cele mai notabile metode chirurgicale și de tratament utilizate în urmă cu numai 10-15 ani. Iar aici e locul să amintesc, iar dumneavoastră să publicați în «Flacăra», că școala medicală românească poate fi considerată în multe privințe deschizătoare de drumuri în acest domeniu. Dar, din păcate, tocmai din aceste motive și tocmai fiindcă asistăm la o neobișnuită răspîndire a bolilor de ochi — numărul medicilor de specialitate a devenit extrem de mic, raportat la numărul solicitanților. Oftalmologul este un ins extrem de ocupat. Sîntem nevoiți să muncim, adeseori, peste limitele puterii, o facem din pasiune, din abnegație, din dorința expresă de a fi de folos miilor de suferinzi, dar aceștia sînt cu mile, cu zecile de mii, iar noi n-avem decît două mîini și timpul limitat al zilei-lumină.

Autorul acestor rînduri — și care din fericire nu suferă de miopie sau presbitism — a putut constata ușor acest lucru, trudindu-se zile la rînd să deschidă o fereastră în activitatea neîntreruptă a medicului Mircea Olteanu. Oftalmologii sînt oameni ocupați, dar interlocutorul rîndurilor de față este cel mai ocupat om pe care mi-a fost dat să-l întîlnesc în cariera mea de publicist. Conferențiarul dr. Olteanu poate fi găsit la Spitalul militar, dimineața și după-amiaza, ziua și noaptea, duminica și în sărbătorile legale. Excepție, orele de curs de la Institutul medico farmaceutic și zilele petrecute în calitate de invitat la congresele și simpozioanele internaționale consacrate problemelor de oftalmologie.

Iată de ce, în dorința mea de a-l cunoaște și a-i vorbi, răbdarea, bunăvoința și aparatul telefonic s-au dovedit de prisos. Atunci m-am hotărît să-l atac frontal, iar evenimentul s-a produs în dimineața zilei de 7 septembrie a.c., cînd, învăluit în privirile încărcate de compasiune ale ofițerului de serviciu, am pătruns în incinta Spitalului militar. Am fost luat de îndată în primire de 4 (patru) asistente medicale care, aprecîndu-mi cu suflet de mamă candoarea, m-au sfătuit să mă întorc acasă. Le-am zîmbit dulce, promițîndu-le că nu voi pleca nici dacă vor chema patrula, apoi le-am asigurat că voi vorbi puțin și în șoaptă, așa cum mă avertizează inscripțiile de pe pereți. Atunci, oftînd, mi-au arătat ce am de făcut. Am fost echipat cu halat și bonetă, mi-am îmbrăcat încălțările în cămăși de pînză și mi-am învelit obrazul într-o mască de tifon. Am parcurs cu pași vătuiți culoarele și holurile spitalului și, după alte peripeții (trec peste amănunte), am ajuns să adresez prima întrebare tovarășului colonel Mircea Olteanu. Răspunsul este cel pe care l-am reprodus în rîndurile de mai sus.

— Deci o specialitate în criză de timp. Ce e de făcut, tovarășe doctor?

— Un război continuu cu orele, adică o strădanie colectivă pentru formarea unor cadre de chirurgi specializați în patologiile globului ocular. Dar asta, evident, în limita posibilului. Talentele se nasc, nu se taie în serie la matriță. Misiunea noastră este de a depista la vreme predispozițiile latente, de a încuraja talentul virtual, de a lupta pentru formarea rapidă a deprinderilor necesare. O problemă de etică profesională, de echitate civică, de omenie, de înalt patriotism. Invidia, orgoliul, egoismul sînt și aici cei mai temuți dușmani. Secretul meseriei, păstrarea lui cu orice preț, iată o trăsătură abjectă a caracterului uman, o rămășiță din vremuri apuse, împotriva căreia trebuie să luptăm de la caz la caz fie în mod drastic, fie cu duhul blîndeții. Și cred că, spre deosebire de alte țări, deținem un avans apreciabil. Keratoplastia, cu alte cuvinte transplantul de cornee, reprezintă în ultimii zece ani poate cea mai importantă realizare a chirurgiei globului ocular, iar România se numără printre primele și puținele țări care o utilizează. La început am efectuat asemenea operații doar cîțiva, dar astăzi avem medici chirurgi specializați în keratoplastie nu numai aici, la Spitalul militar, ci în multe spitale și centre medicale din București.

— Cîte asemenea intervenții chirurgicale vă aparțin numai dumneavoastră?

— Peste două mii. Dar vă rog să nu scrieți numai de mine. Ar fi nedrept. În țară există la ora actuală foarte mulți oftalmologi renumiți. Iată doar cîteva nume: prof. dr. Mihai David, conf. dr. Mihail Sandu, dr. Petre Stănescu, dr. Alexandru Radian (Bacău), dr. Jujescu (Hunedoara), dr. N. Segal (Oradea), dr N. Themo (Constanța), dr. M. Popovici (Brăila), prof. Vasile Săbădeanu (Tg. Mureș). Experiența pozitivă dobîndită aici, la Spitalul militar, s-a răspîndit în foarte multe colțuri ale țării. Cu ce mai pot să vă fiu de folos?

— Au trecut abia 10 minute de cînd discutăm.

— Sînt nevoit să intru în operație.

Rămîn singur, și nu pentru puțină vreme, în biroul colonelului Mircea Olteanu și încep să răsfoiesc revistele și broșurile medicale aflate pe masă. Pretutindeni întîlnesc numele ilustrului nostru savant înscris sub titlurile unor comunicări prezentate la congrese internaționale de oftalmologie sau pe copertele unor lucrări originale consacrate terapeuticii globului ocular. Notez cîteva din contribuțiile sale originale. «Chirurgia strabismului concomitent sau paralitic»; «Lăcrimarea «incurabilă» prin lipsă de sac lacrimal sau a lipsei de umiditate»; «Utilizarea crioextracției printr-o criodă originală pentru perioada anului respectiv (1964/1965)»; «Utilizarea radiostrontiului în terapie, în anumite doze, urmărite ani de zile pe numeroase cazuri»; «Chirurgia fără recidivă a pterigionului multirecidivat»; «Tehnici noi în transplantele de cornee»; «Chirurgia plastică oculară»; «Utilizarea anesteziei prin intubație la copiii foarte mici fa doua comunicare pe plan mondial); «Metodă originală pentru diagnosticul cancerului ocular», «Cauzele sindromului Uretz-Zavadia» (descoperit în timp ce se afla în schimb de experiență în clinica profesorului Paufique din Lyon); «Utilizarea LASER-ului în oftalmologie».

În sfîrșit, un nou răgaz de zece minute:

— Cîteva cuvinte, vă rog, despre cea mai nouă descoperire datorată secției de oftalmologie a Spitalului militar central.

— O comunicare pe plan mondial, aparținînd în exclusivitate medicinei românești, se referă la corioretinita «radar». S-a stabilit prin studii experimentale că radiațiile electromagnetice cu lungimea de undă între 20 și 30 cm sînt absorbite în proporții crescînde, iar efectul lor se face resimțit în structuri profunde. Primul caz a fost descoperit întîmplător acum zece ani, apoi am izbutit să depistăm aceeași afecțiune la alți trei tehnicieni care lucrau cu aparate radar. Distrugerea corioretinei se produce în salturi are un caracter degenerativ și nu este influențată de factorii terapeutici. Respectarea normelor de protecție a muncii constituie cel mai sigur mijloc de profilaxie. În acest sens indicăm controlul oftalmologic periodic.

— Care este din punct de vedere sentimental relația dintre medicul chirurg și bolnavul de ochi? Vreau să spun, prin ce calități sufletești deosebite trebuie să se recomande un specialist în patologia globului ocular?

— Ne facem meseria ca toți oamenii, cu rîvnă, pasiune, cu rigoare și calm sau dimpotrivă. În ceea ce mă privește, consider că un medic chirurg, intrînd în sala de operație, trebuie să-și lase la ușă tot bagajul sentimental. Cuvinte puține, sau chiar deloc. El trebuie să aibă în față «un caz» și nu un bolnav timorat, un om cu o viață frumoasă sau tristă, cu gînduri și povești personale. Golit de gînduri, de orice emotivitate, chirurgul trebuie să-și controleze cu severitate mișcările, să opereze «pe un buton», nu pe un om. După operație, lucrurile se schimbă. Conversațiile îndelungi cu pacientul, afecțiunea și căldura medicului sînt indispensabile. Bolnavii de ochi sînt cei mai blînzi și inimoși pacienți. Simțul vederii asigură omului 80 la sută din relația lui cu mediul înconjurător. Pierderea văzului, totală sau parțială, îi obligă pe semenii noștri să se refugieze în ei înșiși, să devină tăcuți, meditativi, dar, cum spuneam, deosebit de docili, de inimoși, de sentimentali.

Și conversația se încheie brusc, deci după mai puțin de zece minute. Încep orele de consultație, după care, aflu eu, conferențiarul Olteanu intră în examene. Cîștig bunăvoința unei asistente medicale care mă sfătuiește să încerc mai degrabă seara, între orele 21 și 23, cînd profesorul se retrage în biroul său pentru redactarea lucrărilor curente. Apariția intempestivă a unui reporter nu va avea darul să-l deranjeze în asemenea clipe. Dar nu mă las convins. Îmi trag mai bine pînza de tifon pe nas și plec în căutarea medicului Olteanu.

Pretutindeni, oameni mascați. Se calcă pe vîrfuri, se vorbește în șoaptă. Întreg spitalul seamănă cu o imensă sală de operație. Nici un zgomot, nici cel mai inofensiv suspin. De fapt, impresiile mele nu sînt departe de realitate. Secția de oftalmologie în care mă aflu este profilată în întregime pe activitate chirurgicală. Se abordează orice domeniu al patologiei oculare cu tehnici foarte moderne sau originale (criochirurgia, izotopii radioactivi în scop diagnostic sau terapeutic, fotocalculatorul tip Laser, lentilele corneene de contact elastic). Aici a fost realizată pentru prima dată în țară, în 1965, o secție specializată în problema chirurgiei corneei, iar din 1973 a fost înființată o bază republicană pentru lentilele de contact.

Ajuns în sala de așteptare a cabinetului de consultații, înarmat cu bunăvoință și puțină îndrăzneală, izbutesc să mai răpesc zece minute din timpul medicului Olteanu.

— O ultimă întrebare. Cum se explică faptul că, în țara noastră, rezultatele cele mai remarcabile obținute în oftalmologie sînt datorate în special medicilor militari?

— Sîntem în această privință beneficiarii unei fericite tradiții: armata și-a organizat cele dintîi servicii spitalicești de oftalmologie și cele dintîi spitale speciale de boli de ochi. La 1851, Bucureștiul găzduia deja un spital militar unde funcționa un medic oftalmolog. În cadrul aceluiași spital, ia ființă Divizia a IV-a oftalmologică, iar în 1861, medicului de regiment dr. E. Vignoli i se încredințează și catedra de oftalmologie a Școlii de medicină. Și în breasla noastră, ca pretutindeni dealtfel, tradiția, continuitatea joacă un rol capital. Nu întîmplător deci Spitalul militar central a devenit o bază a învățămîntului suprauniversitar și clinico-universitar. Relațiile noastre cu «civilii» sînt însă astăzi dintre cele mai bune. De fapt, medicina actuală își sprijină activitatea cu totul pe alte principii. Oftalmologia înseamnă nu numai chirurgie și tratament. Ea este chemată astăzi să-și spună cuvîntul în foarte multe domenii ale terapeuticii moderne: diagnosticarea cancerului la creier, controlarea hipertensiunii, în diabet, în bolile de nutriție și în aproape toate maladiile sistemului nervos. Pe urmă, medicii noștri sînt obligați să se consacre unei stricte și riguroase specializări și să aibă în plus și o altă preocupare: anatomia patologică, genetica, biochimia, microbiologia etc. Alte întrebări?

— Am pus punct. Mai rămîne să vă fac o poză.

— N-o consider necesară, dar dacă totuși doriți, nu mă deranjează. Pot să-mi văd între timp de treburile mele.

— Și totuși, cînd mai avem ocazia să stăm de vorbă?

— ...La telefon. Sînt prins cu [illegible], pe urmă plec în Statele Unite la un mare centru medical din Boston.

— Drum bun.

LIVIU TIMBUS ■

MAHMUDIA

IESE DIN DELTĂ ȘI INTRĂ ÎN SECOLUL XX

Pentru tehnicianul Macarie Saraev, fost pe vremuri pescar de-adevăratelea, adică nu doar amator, deschiderea exploatării de calcar a Mahmudiei a însemnat debutul într-o viață nouă. «Trebuia să veniți înainte pe aici, îmi zice. Acu', dacă te uiți, abia de mai poți cunoaște locurile. Mai toți și-au făcut case cu gard de piatră, avem un magazin universal cu de toate, restaurant, șosea și se vor mai face și altele. Eu lucram înainte tocmai la Babadag, dar acum am venit pe lîngă casă și sînt tare mulțumit»

Pentru maistrul Gheorghe Nath — în vîrstă de 34 de ani, fost miner la Gura Barza, lîngă Brad, calificat într-o școală de maiștri și repartizat tocmai aici, în județul Tulcea, la Mahmudia — diferența dintre o mină adevărată, adică de extracție din întunericul pămîntului, și una de extracție la suprafață este ca de la cer la pămînt. «Acum, aici, sînt și maistru», zice. În buzunarul de la piept îi zăresc un pachet de «Rarău», iar inginerul Gheorghe Rusu, directorul exploatării miniere din inima Deltei, îl întreabă deodată pe maistrul Nath, pentru că îl știe un om cu mintea isteață și cu simțul umorului, cum se spune corect în limbajul muncii, «nu am ce face, sau n-am ce face?» «Am ce face!», zice pe loc maistrul Nath — și sînt convins de asta, pentru că Mahmudia a ajuns să reprezinte ceva în economia românească.

Exploatarea minieră Mahmudia, situată la 5 kilometri de comuna cu același nume și la 30 kilometri de Tulcea, este în mod sigur cea mai modernă exploatare de calcar din țară, avînd aproape sută la sută lucrări mecanizate, în procesul tehnologic munca manuală fiind complet părăsită. Față de celelalte exploatări de calcar din țară, Mahmudia se poate mîndri și cu cea mai lungă bandă transportoare, de 4,5 kilometri, ca și cu productivitatea pe cap de muncitor cu indicele cel mai ridicat. Aici, lucru calculat, se scoate calcarul cel mai ieftin din țară, iar cînd instalațiile vor lucra la capacitatea planificată, moment prevăzut pentru 1974, sînt indicii că lucrurile vor sta încă și mai bine.

Pentru inginerul Gheorghe Rusu, dar în mod sigur nu numai pentru el, Mahmudia — fără cerințele combinatului de la Galați — n-ar fi fost astăzi pe harta țării decît un oarecare sat de pescari. «Întreaga noastră producție este orientată după necesarul de fondant al Combinatului siderurgic gălățean, îmi spune. În jurul anului 1980, Galațiul va produce zece milioane de tone de oțel pe an pentru care vor fi necesare 4-5 milioane tone de calcar»

La Mahmudia se extrag deocamdată două milioane tone de calcar pe an, cifră deloc de nebăgat în seamă (cu un număr redus de muncitori — doar cîteva sute), dar în perspectivă — se lucrează dealtfel la un studiu de amplificare a producției — se va ajunge la dublarea capacității: patru milioane tone în fiecare an al viitorului cincinal. Prima tonă de calcar de Mahmudia a fost livrată în luna februarie a anului 1970. Pentru deschiderea exploatării au primat necesitățile de care am amintit: apropierea «mineiu» de Dunăre, facilitățile de transport implicate de aceasta, ca și, firește, bogăția în materie primă a locului — pentru că numai după prospecțiunile actuale se apreciază rezervele de calcar ca suficiente pentru cel puțin o sută de ani.

1

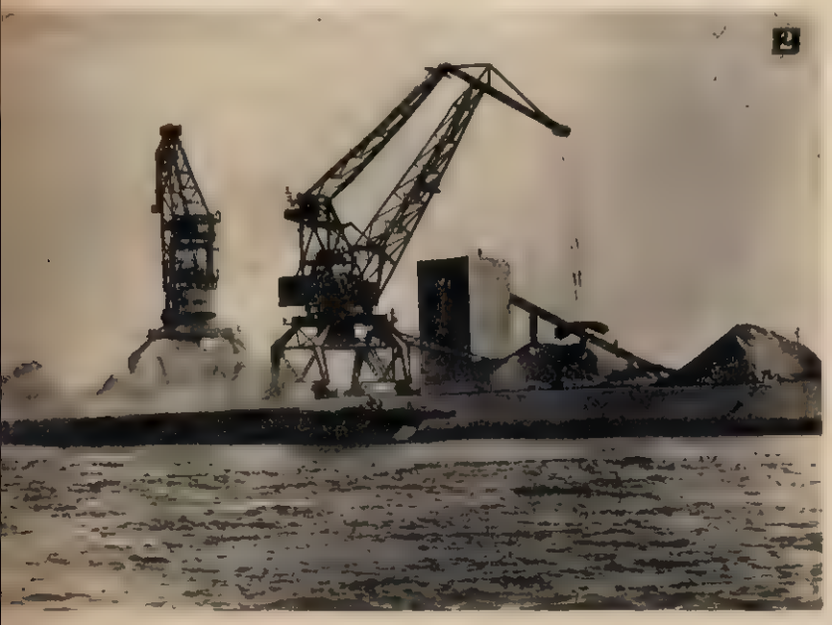
2

Lui Gheorghe Nath, Mahmudia îi place totuși foarte mult — pentru că, zice: «Cînd am venit prima oară n-aș fi crezut că o mină poate merge așa, pe roate, de la început. Acum am văzut că se poate și nu mă mai minunez». La Mahmudia, producția curge 20 ore din 24, dar este de reținut că din cele patru concasoare ale celor două trepte de sfărîmare de obicei merg doar două, celelalte fiind ținute pentru rezervă.

Nu m-a surprins deci afirmația unui specialist constănțean, inginerul Decebal Popescu, conform căreia amplificarea capacității de producție se va face nu atît prin mărirea întreprinderii, cît mai ales prin mai buna folosire a capacităților existente.

Despre producția exploatării miniere de la Mahmudia — ferindu-mă să intru în amănuntele foarte interesantului proces tehnologic ce se petrece zilnic la fața locului — nu ar mai fi multe de spus, poate doar că o cantitate nu prea mare de calcar brut este transportată pînă la fabrica de marmură din Tulcea, unde, prin șlefuire, se pun în valoare virtuțile pietrei de calcar, obținîndu-se plăci ornamentale și mozaic granulat. Foarte multe s-ar putea spune însă despre prefacerile comunei, locul de unde vine principala forță de muncă. Oamenii Mahmudiei, odinioară plecați prin alte locuri, ca dealtfel și Macarie Saraev, sînt astăzi acasă, exploatarea asigurînd și alte cîștiguri comunei de lîngă Dunăre. La Mahmudia s-au construit două blocuri moderne pentru specialiștii și muncitorii nou veniți. Există acum în comună apă la cișmele, oamenii udă și grădinile cu ea, deci și florile crescute pe pămîntul altădată sărac în miresme. Cele două blocuri beneficiază de termoficare — chiar dacă, deocamdată, apa caldă curge numai miercurea și sîmbăta între 16 și 22. Comuna are acum și un dispensar și o școală generală de 10 ani și este de reținut că toate aceste lucruri s-au făcut din dispoziția și cu banii Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei. Ministerul are planificată totdeauna o cotă din investiții pentru edificii sociale, iar oamenii Mahmudiei mi-au comunicat cu mîndrie că în ziua de 25 iunie au putut să primească demni vizita președintelui Columbiei, Alfonso López Michelsen.

De Mahmudia vom mai auzi multe în viitor, acolo lucrurile merg și la propriu și la figurat ca pe roate (sau, dacă vreți, pe benzi transportoare!), iar amatorii de turism e bine să știe că de la Tulcea se poate ajunge pe o șosea perfect asfaltată — și ea un beneficiar al exploatării miniere — trecînd prin Mahmudia, cale de încă șapte kilometri, pînă la complexul turistic Murighiol, al cărui camping situat în gura bălții se bucură deja de o anumită celebritate și printre străini.

Astfel, Mahmudia se îndepărtează pe zi ce trece de imaginea unei comune liniștite, aflată într-o Deltă idilică și ferită de ochii lumii. Oamenii ei simt deja frumusețea aspră a industriei născute din ape.

DUMITRU GRAUR ■

1 Forezele sapă în inima dealului de calcar noile găuri pentru «pușcare», excavatoarele încarcă, iar autobasculantele cară — început de proces tehnologic simplu și eficace.

2 Din silozul de sortare și spălare (în planul al doilea), prin portul Mahmudiei — în numai 9-10 ore de drum pe Dunăre — spre furnalele de oțel ale Galațiului.

3 O porțiune a «magistralei» de 4,5 km, care leagă sectorul de prelucrare de cel de sortare-spălare.

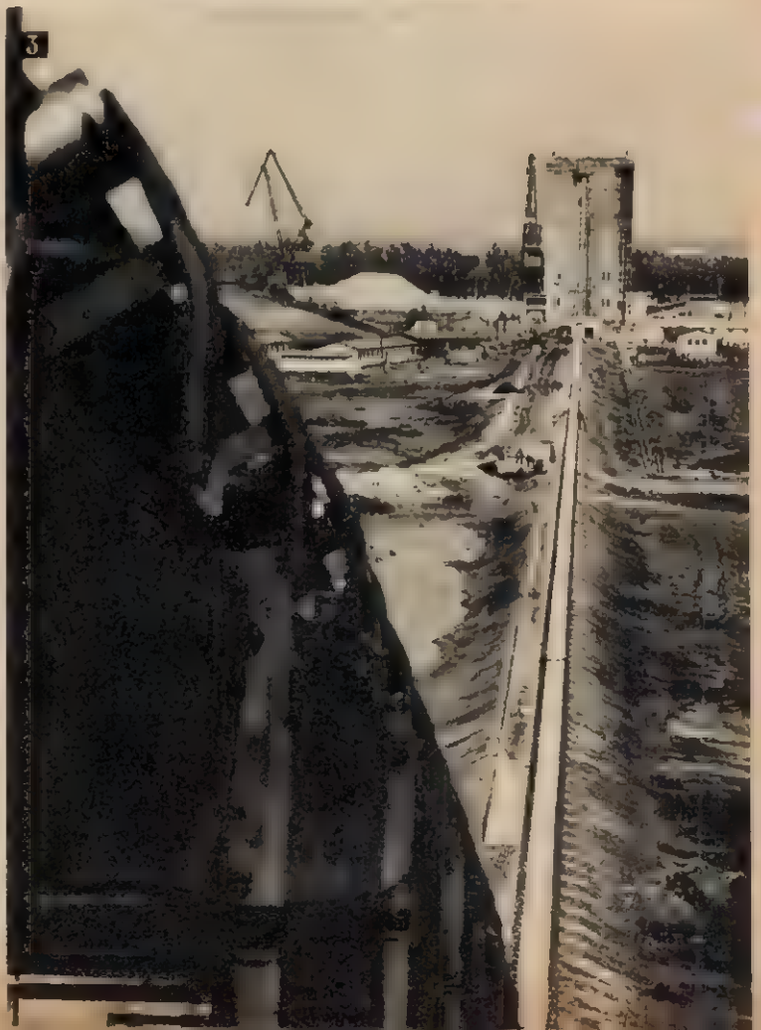
3

omul cu bidineaua

CRONICA DE FOTBAL

Excelentul jucător al echipei «Dinamo», Dinu, pe care l-am mai urecheat de cîteva ori aici, ține cu orice preț să angajeze o polemică cu noi. Cum i-am făcut pe mulți oameni, băgîndu-i în seamă, nu o să-i refuz nici simpaticului meu interlocutor această șansă. Pe ocolite, cu ajutorul citatelor, într-un ziar de diminețață, el pune sub semnul îndoielii prețuirea noastră, adjudecîndu-și titlul de *om din teren*. Este adevărat că din careul de 16 metri mingea se vede mai bine decît din tribună, dar, să mă creadă Cornel al nostru, greșelile *se disting și mai bine* de departe, mai ales cînd în socotelile făcute nu intră factorul afectiv, cum e în cazul dinamovistului.

Cred că apărarea lui Dumitru și a lui Sătmăreanu îi face cinste lui Dinu și pentru asta îl felicit. Țin să-i spun de aici că, personal, nu am nici un fel de antipatie, mai ales față de Sătmăreanu, jucător ce ne-a făcut mari servicii și pe care l-am elogiat la vremea sa. Cred că o retragere la timp i-ar fi folosit foarte mult *stelistului* după o carieră plină de prestigiu, dar, Dumnezeu să ne ierte, Sătmăreanu aparține altui ev fotbalistic, să nu se supere! El a fost un fotbalist extrem de disciplinat, ceea ce, pe bună dreptate, antrenorii au apreciat totdeauna. Faptul că și irascibilul Teașcă îl preferă unui Ciugarin (care a jucat excelent simbătă împotriva fostei echipe, cum era de așteptat *dealtfel*) explică totul. Dar, orbi să fi fost și tot nu-i putem ierta meciul de la Brașov bravului fundaș *stelist* pentru că el este, fără doar și poate, autorul a două goluri ale «Sceagului roșu»: primul și al treilea! A văzut o țară întreagă. Dinu, în postură de cronicar de fotbal nu se poate să nu fi stat și el la televizor și să nu fi observat penibila prezență a unui jucător depășit de vîrstă și de niște cunoștințe tehnice precare: pasa sa la portarul Moraru a fost o gafă de jucător de district, ca să nu mai vorbesc că la ultimul gol al brașovenilor a fost pur și simplu spectator, acolo unde se mai cerea măcar puțină bunăvoință. Cu asta cred că afacerea Sătmăreanu s-a încheiat! Încă de la Mexico scriu că pe partea lui s-au marcat cele mai multe goluri *naționalei* și că la club inimosul jucător prezintă un pericol de neînfăptuit tocmai prin jocul său hazardat, dedicat atacului și nu apărării (cum nu e normal să fie, pentru că un fundaș este înainte de toate un apărător al propriei porți și pe urmă un ajutător al înaintării, dar astea sînt lucruri elementare pe care ar trebui să le știe oricine).

Și-acum să *ne întoarcem la cazul doi*: Dumitru. Cu aceeași generozitate, Dinu a recomandat clemență și pentru Liță în avancronica etapei din *Scînteia tineretului*, sperînd că măcar numele lui Dumitru va juca la Brașov. Din nefericire, antrenorul echipei militare sau altcineva a introdus în teren pe fostul căpitan *stelist* care a făcut, în continuare, o figurație de și-era mai mare dragul! Există oameni care tot mai cred că se poate juca fotbal numai din reputație. Ei bine, nu! A demonstrat-o și Dumitrache duminică (ascuns ca totdeauna după alți jucători la meciul rezervelor), a demonstrat-o mai ales Dumitru, simbătă, la Brașov, unde niște jucători nu atît de reputați au trecut pe lîngă el ca pe Calea Victoriei. Aș remarca faptul că și crainicul televiziunii a subliniat că, în decurs de o secundă, faimosul Liță *a fost driblat de două ori*, ca un ageamiu *și cu asta am spus tot*. Repet, *nu am nimic* împotriva lui Dumitru, dar cred că lipsa lui de seriozitate la antrenamente se răzbună cumplit și că, la ora de față, nu este decît un jucător oarecare, dar mai ales *un jucător plictisit*, de care nici o echipă nu are nevoie! Dacă Dinu crede că după partida de la Brașov noi *mai putem să fim sentimentali* și să iscălim polițe în alb pentru Sătmăreanu și Dumitru, nu are decît. Noi ne-am spus cuvîntul și nu o să mai insistăm ca să nu se creadă că am deschis o campanie de desființare a celor doi *steliști*.

▪

Ce contrast, duminică, pe «Dinamo»! Pe teren a apărut un *unsprezece* în violet cu nume atît de proaspete încît nu știam dacă nu va fi înregistrat un rezultat record al liderilor. Meciul a început destul de moale, dar pentru cine avea ochiul deschis era limpede că *Argeșul* își va vinde scump pielea. Aproape că era să exclam: bine că nu mai joacă Dobrin la această echipă, *pentru că ea nu mai are aerul dansant de altădată*, încetinirile și lentoarea de anul trecut! Iată, de pildă, a apărut, nu știu de unde, un jucător blond, Moisescu, care i-a făcut zile negre marelui Lucescu (și duminică într-o formă extraordinară, cum a arătat încă de astă-toamnă, după reluarea antrenamentelor). La mijlocul terenului și în fața buturilor, bravul Olteanu juca precum un zeu al aerului. Niculescu, și el de mult socotit portar de categoria a doua, scotea balon după balon din înghesuiala formidabilă din fața propriului careu. Era un meci minunat, cum n-am văzut de multă vreme, nici pe micul ecran, nici pe un teren de iarbă. Trei, cu mai mult aplomb, putea să spulbere faimoasa apărare din Ștefan cel Mare (care și așa a luat două goluri, ce-i drept, unul din ofsaid). Un Radu oarecare (chiar dacă e numit Radu, unu) arăta o *dezinvoltură apreciabilă*, iar Tronaru (abia *ivit* în spațiul nostru fotbalistic) am crezut că o să-i îndoaie mîinile lui Constantinescu la un moment dat. Ceea ce trăda însă echipa argeșeană era voința de a nu pierde, fiecare minge fiind disputată în orice colț al terenului, fapt care i-a împiedicat pe *dinamoviști* să-și arate marile lor calități, mic secret pe care-l poate prelua orice altă echipă dacă vrea să clatine această formație pusă pe fapte mari! Un sincer: *Bravo argeșenilor!* care ne-au arătat fața adevărată a fotbalului, dovedind *că și la noi se poate dacă e bunăvoință!*

Despre «Dinamo», cuvinte de laudă. Ea a început senzațional sezonul deși mie mi se păruse la primul meci o formație cam amorțită. Nu știu ce le pune în mîncare Nicușor la acești armăsari (dintre care unii venerabili, vezi Defeanu și Nunweiller), dar ei arată ca și cînd ar fi fost scoși de la un tratament de reîntinerire. Marele triunghi: Dinu, Lucescu, Nunweiller, iată schema secretă a acestui unsprezece. Pasa lungă și decisivă a lui Cornel spre «brazilianul» Lucescu sau spre *tăticu*, ultimul Nunweiller, și baloanele curg *în careul advers* ca o ploaie de vară. De rezistat *se* rezistă cît e posibil, după aceea orice împotrivire dispare! Nimeni din acest lung șir de echipe din prima noastră divizie nu poate să opună o rezistență serioasă la ora asta lui «Dinamo», numai că osteneala și-a scos colții și tare mi-e teamă că tocmai în «Cupele europene» nu vom vedea ceea ce noi țineam atît de mult să vedem...

Ce ar mai fi de spus?

Ah, «U-Craiova», cum stă ea cot la cot cu «Steaua» prin coadă! Și doar nu e un secret pentru nimeni: aici s-a cuibărit plictisul. Ce se poate face? Poate o întinerire masivă la ambele formații ar aduce revirimentul mult așteptat...

EUGEN BARBU ■

P.S. Nu aș vrea să trec peste atacul huliganic al lui Dinu asupra lui Moisescu pe care arbitrul, ca mulți arbitri cînd e vorba de «Dinamo», l-a trecut cu vederea. Gestul nu-i face cinste marelui jucător și cred că o scuză printre rîndurile viitoare ale colegului de scrit l-ar reabilita, cu atît mai mult cu cît fundașul argeșean mi s-a părut o mare speranță a fotbalului nostru.

«ARIPI PITEȘTI», NUMELE UNEI SPERANȚE

A patra ediție a «Cupei speranțelor», competiție de mini-fotbal disputată la Constanța, a fost cîștigată de echipa elevilor școlii generale nr. 11 din Pitești — vîrsta jucătorilor, sub 12 ani — aplaudată la scenă deschisă, pentru fotbalul său spectaculos, de numeroșii spectatori prezenți la marea întrecere (20 de echipe) a celor mici.

LOVITURĂ LIBERĂ

note false, cîntece după ureche

Dacă nota 4 (patru) acordată duminică lui Constantinescu (*unul dintre cei mai buni* apărători craioveni) nu ne-a mai mirat, cel mai bun jucător al partidei Steaua-Olimpia, Helvei, fiind apreciat cu o săptămînă înainte cu calificativul 6 (șase), am rămas de-a dreptul stupefiați de o apreciere a cronicarului Scînteii tineretului, care scrie negru pe alb: «*Pentru că a vrut să-l DESFIGUREZE* (sublinierea noastră) *pe Mulțescu, Deselnicu (...) a fost eliminat de arbitrul Raineа*».

Faptul este fără precedent. Aflat pe stadionul Dinamo din București, cronicarul fantezist a văzut cum tocmai la Petroșani Deselnicu a vrut să desfigureze un adversar!!! Neluindu-i niciodată apărarea pînă acum lui Deselnicu — jucător adeseori dur și recalcitrant, pedepsit de repetate ori pentru gesturi condamnabile — trebuie să spunem că fiind martori la meciul din Valea Jiului am văzut cu ochii noștri greșeala reală a lui Deselnicu. Ridicînd piciorul la o minge înaltă, Deselnicu l-a lovit — involuntar — pe Mulțescu, care a intervenit cu capul la balonul respectiv, craioveanul fiind prompt — și pe drept — sancționat de arbitru cu un cartonaș galben, pentru joc periculos. Lucrurile s-ar fi oprit aici, dar Tonca a vrut să-și răzbune coechipierul, Deselnicu a ripostat, arbitrul a observat doar replica lui, eliminîndu-l din teren, măsură de care ar fi trebuit să «beneficieze» și fotbalistul din Petroșani, care, lovind mai discret, a avut șansa să scape privirilor conducătorului de joc. Acestea sînt faptele. Lipsite, evident, de acuzatorul, descalificantul, penalul chiar «*a vrut să-l desfigureze*». Dacă-ar fi vrut să-l desfigureze pe Mulțescu, Deselnicu ar fi fost bun de *judecat* de o *instanță judiciară*. Dar n-a fost, nici pe departe, cazul.

Atenție la condei. Cînd condamnăm, în scris, oamenii, nu cîntăm după ureche și nici nu ne jucăm șotron, cu creta, pe trotuar.

MARIUS POPESCU ■

SĂ DĂM FOSTULUI PREȘEDINTE F.R.F. CE A FOST AL LUI

La ședința de marți seara, biroul F.R.F. a aprobat, la cerere, eliberarea tovarășului Mircea Angelescu din funcția de președinte al federației. Fără a ignora unele lipsuri ale activității fotbalistice în perioada în care a răspuns de destinele acestui sport, ni se pare un act de obligatorie corectitudine recunoașterea numeroaselor merite ale fostului conducător al soccerului nostru a cărui muncă s-a bucurat de realizări și succese binecunoscute.

Unu la unu

Fotografie de EM. TÂNJALĂ ■

Primul autor al succeselor echipei Olimpia Satu Mare, pasionatul antrenor Gheorghe Staicu

COPERTA NOASTRĂ
Recoltă de roșii la C.A.P. «Tudor Vladimirescu»-Brăila

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: LIVIU BOBOCEA

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Tapiseria ȘERBANEI DRĂGOESCU

Se poate afirma că de la Aurelia Ghiață la Ion Nicodim și de la Ana Lupaș la Anna Tamas, tapiseria contemporană românească s-a conturat ca un domeniu al creației și producției artistice care poate aspira să devină «școală» prin câteva personalități marcante, prin cantitatea lucrărilor realizate în ultimul deceniu și calitatea unora dintre ele, prin originalitatea și vitalitatea unor direcții de dezvoltare ce se profilează în ansamblul producției care-și revendică și-și ocupă locul bine determinat în viața socială. În peisajul bogat și variat al tapiseriei, care constituie un permanent punct de atracție pentru tinerele generații de artiști, conturarea și realizarea unui program propriu pot constitui o garanție pentru afirmarea personalității. Pe parcursul a cinci ani de activitate un asemenea program urmat cu perseverență este, credem, convingător: faptul e demonstrat de recenta expoziție personală (București, Galeriile Galateea) a Șerbanei Drăgoescu (a șasea manifestare personală în ordine cronologică, la care se adaugă numeroase participări ale artistei la expoziții și saloane oficiale, la diferite expoziții de artă decorativă românească deschise în străinătate, ca și participarea la realizarea unor tapiserii monumentale, precum cele executate pentru Muzeul literaturii române din București sau Muzeul Porțile de Fier din Drobeta-Turnu Severin).

Șerbana Drăgoescu a descoperit și a înțeles marile resurse pe care le oferă utilizarea elementelor celor mai simple obținute prin meșteșugul țesutului și specifice acestui meșteșug. Elementul de bază, conceput și practicat de artistă, este segmentul geometric dreptunghiular, de culoare închisă, obținut în țesătura dreaptă, totdeauna de aceeași lățime, dispus în repetiție ordonată pe fondul de culoare deschisă (adeseori cele două tonalități sînt negrul și albul natural al firii). Geometrismul (propriu dealtfel diferitelor tipuri de covoare populare românești din Maramureș, din Banat etc.) dă compoziției de ansamblu o aparentă notă de viziune extrem-orientalizantă, dar realizează de fapt o imagine de tip «constructivist», adecvată peretelui în cadrul unor viziuni arhitecturale moderne. Una dintre tapiseriile artistei, intitulată «Interferență» (și prezentată prima oară în 1973 la Galeriile Apollo), exprimă concentrat, se poate afirma, expunerea posibilităților multiple de dezvoltare a compoziției în această factură, imprimînd tapiseriilor o notă de «stil» personal: o serie de forme geometrice regulate și drepte, din segmente de dimensiuni diferite, negru pe alb, ca un cîmp imens, nelimitat, al țesăturii, în care, la un moment dat, este intercalată o suprafață de o compoziție contrastantă, obținută din aceleași segmente geometrice, dar neregulat dispuse, pe diagonală, roșu pe alb, sugerînd continua devenire. De la acest «start» pornesc, în general, celelalte tapiserii ale Șerbanei Drăgoescu, artista realizînd nu variante compoziționale ale temei compoziționale date, ci compoziții noi, inedite, fructificînd, pe baza legilor fundamentale ale decorativului (ritm, simetrie, alternanță), mulțimea posibilităților de constituire a imaginii. Cea mai nouă lucrare (prezentată la Galeriile Galateea și aparținînd patrimoniului U.T.C.), intitulată «Cosmogonie» (practic, titlul unui întreg ciclu de tapiserii), e compusă din două suprafețe plane de tapiserie, un fundal și o suprafață suprapusă acestuia, alcătuită dintr-o serie de segmente de țesătură mobile, care aranjate după dispoziția receptorului constituie, cu fiecare modificare, tot atîtea compoziții noi, de un efect captivant. Pe fundal, fructificînd «grafismul» propriu stilului personal de configurare, artista, pe suprafața unui cerc amplasat în centrul dreptunghiului mare al țesăturii, apelează la «scrierea» în țesătură a unor litere și cifre, cu care rememorează date importante din istoria poporului nostru — această compoziție încercînd-se ideal în spiritul tapiseriei practicate de Șerbana Drăgoescu. Ansamblul capătă o semnificație nouă, un conținut de idei, exprimat artistic, pe baza acelorași legi — ritm, simetrie, alternanță. Dacă adăugăm la această lucrare cele cîteva tapiserii expuse pe orizontală (adică paralel cu tavanul unei încăperi), înregistrăm tentația creatorului de a descinde din plan în spațiu. Neepuizate, încă, posibilitățile de a evolua în cadrele tapiseriei plane, Șerbana Drăgoescu anunță posibilitățile de a se organiza cu aceleași elemente evoluția tapiseriei spre «obiectul» textil. Reușita întregului demers artistic ca și devenirea lui viitoare par a fi asigurate de o anumită ordine strictă și severă a unei multiplicări infinite a echilibrului stabil dintre «urzeală» și «bătaia» străvechiului meșteșug al țesutului.

HORIA HORȘIA ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXIII — NR 39 (1087) - 21 SEPTEMBRIE 1974

flacăra

revista săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

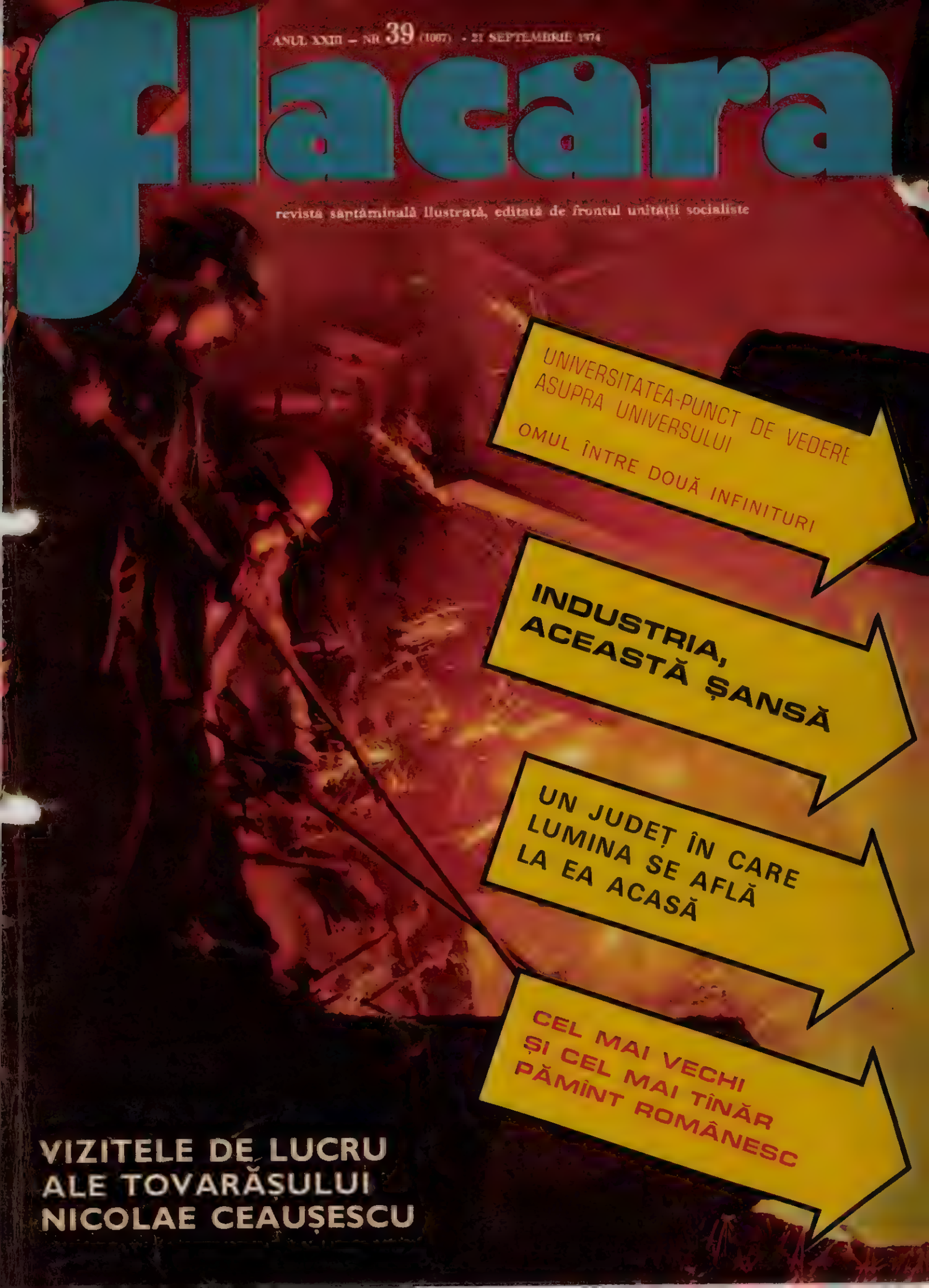

UNIVERSITATEA-PUNCT DE VEDERE ASUPRA UNIVERSULUI

OMUL ÎNTRE DOUĂ INFINITURI

INDUSTRIA, ACEASTĂ ȘANSĂ

UN JUDEȚ ÎN CARE LUMINA SE AFLĂ LA EA ACASĂ

CEL MAI VECHI ȘI CEL MAI TÎNĂR PĂMÎNT ROMÂNESC

VIZITELE DE LUCRU ALE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

EVENIMENTE CE VOR RĂMÎNE
ÎN TIMP ȘI ÎN

De vineri pînă vineri în viața țării s-au succedat evenimente ale căror consecințe și ecouri le vom resimți multă vreme în timp și în istorie, evenimente-punct de referință.

Incontestabil, viața politică internă, mai efervescentă ca oricînd — care cere participarea directă și concretă, cu fapta, dar și cu opinia, cu gîndul bine chibzuit, a întregii națiuni — este dominată de apropiatul Congres al XI-lea. Întrunit în ședința din 14 septembrie, Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., sub președinția secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a luat în discuție Proiectul de Teze ale Comitetului Central pentru Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, care au fost adoptate în unanimitate și date publicității. Aduse la cunoștința întregului popor, supuse dezbaterii acestuia în spiritul practicii democratice pe care partidul nostru o promovează consecvent.

Tradiționala deschidere a anului de învățămînt, a noului an școlar, a avut în acest septembrie 1974 o solemnitate aparte. În ajunul acestei noi și metaforice deschideri a școlii, a cărții, a culturii către toți copiii de vîrstă școlară ai României, al acestui an școlar-debut, cînd se generalizează prima treaptă liceală, a avut loc, din inițiativa și cu participarea președintelui Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, Conferința cadrelor și activului de partid din învățămîntul superior. O profundă analiză a drumului parcurs spre perfecționarea învățămîntului românesc, un punct de referință pentru școala noastră ca mentor de formare și educare a tinerei generații.

Continuîndu-și dialogul direct, concret, la fața locului, cu țara, cu oamenii muncii, vizita de lucru a președintelui Nicolae Ceaușescu, din această săptămînă, în alte trei județe ale țării este un eveniment nu numai al județelor Covasna, Hunedoara și Sibiu, ci al Cetății, al nostru al tuturora. Ne rămîn vii în minte indicațiile prețioase pe care le dă cu prilejul fiecărui popas într-un județ sau într-o unitate economică ori de cultură, aceste momente devenind marcante pentru dezvoltările ulterioare. De asemenea, să nu uităm să facem conexiunile directe ale actualei vizite de lucru cu una dintre sarcinile de bază din Proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea, aceea a înfloririi echilibrate a tuturor județelor, în așa fel încît în viitorul cincinal fiecare să vină cu un aport de producție la economia națională în valoare de cel puțin 10 miliarde de lei.

*

Această săptămînă, atît de plină în planul vieții politice interne, a înregistrat cîteva acțiuni cu valoare de eveniment și în politica externă a României. La închiderea ediției precedente informam despre sosirea în țara noastră, la invitația președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu și ca răspuns al istoricei vizite a personalităților române, din martie anul acesta, la Monrovia, a președintelui Liberiei, doctorul William R. Tolbert jr. Președintelui celei dintîi republici independente din Africa i s-a oferit prilejul să cunoască nivelul de dezvoltare industrială și socială atins de țara noastră în cei 30 de ani de la eliberare, i s-a oferit prilejul să vadă în București cîteva unități economice mari și de înalt progres tehnic, precum și cartierul Drumul Taberei, ca expresie a concepției urbanismului modern al Capitalei României. În timpul popasurilor făcute s-au explorat noi posibilități și domenii de lărgire și intensificare a cooperării bilaterale, reciproc avantajoase. În cadrul convorbirilor oficiale la înalt nivel, cei doi șefi de state au abordat probleme de mare însemnătate privind relațiile directe de colaborare și prietenie dintre România și Liberia, precum și participarea activă la soluționarea problemelor internaționale complexe cu care este confruntată omenirea azi.

Primind, în aceeași săptămînă, întîi pe ambasadorul statului Sri Lanka, Conrad Edward Somadasa Weeratunge, care și-a depus scrisorile de acreditare, apoi pe primul ministru al acestei țări, doamna Sirimavo Ratwate Dias Bandaranaike, care a făcut o vizită în țara noastră la invitația primului ministru al guvernului, tovarășul Manea Mănescu, primind delegația economică din Republica Ghana, conducătorul statului nostru, mereu neobosit, este preocupat consecvent de afirmarea principiilor politicii externe a partidului și a statului nostru, de colaborare amplă cu toate statele în condiții reciproc avantajoase, de participare activă, directă și nemijlocită a tuturor națiunilor, indiferent de mărimea lor, la instaurarea în lume a unei politici noi, care să asigure pacea, progresul și libertatea popoarelor.

C. IORDACHE ■

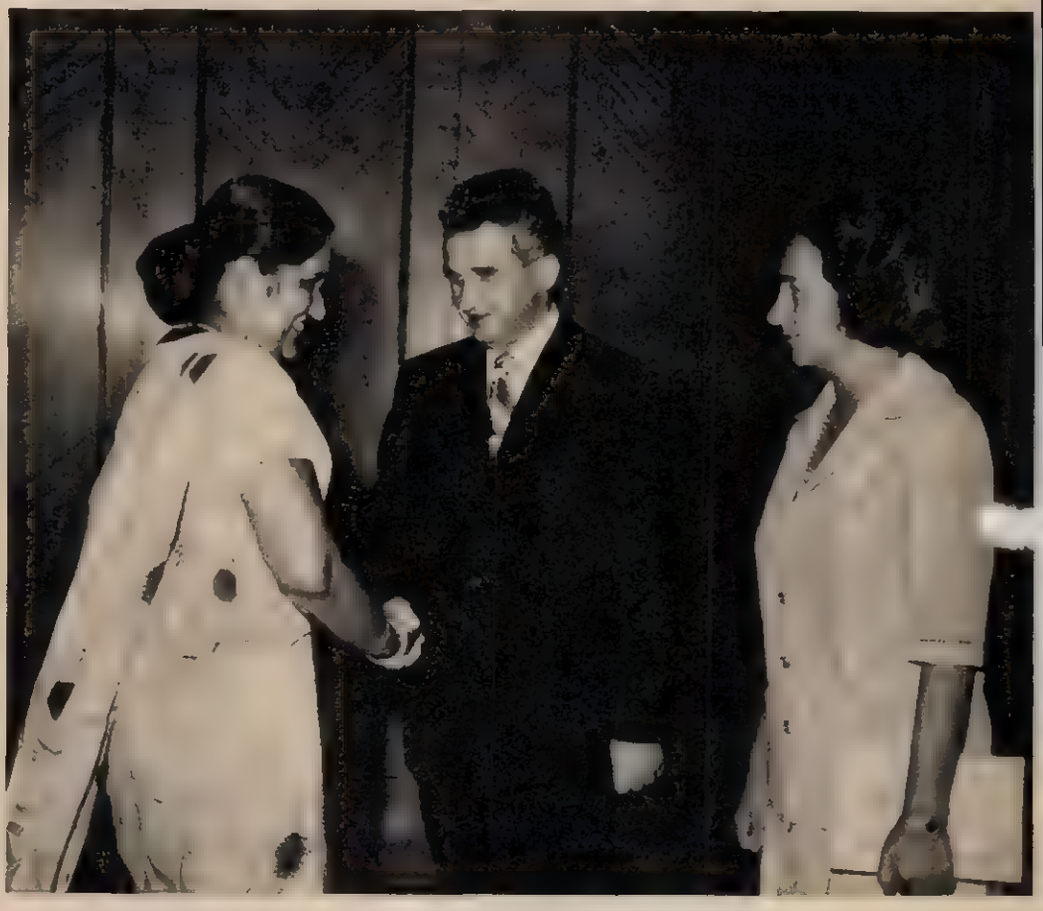

Primul ministru al Republicii Sri Lanka, doamna Sirimavo Ratwate Dias Bandaranaike, în cursul vizitei sale în România, a fost primit de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu.

În fața cadrelor universitare de bază, îndemnul memorabil al conducătorului statului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, «Să se privească cu îndrăzneală spre viitor», dă siguranță și certitudini școlii românești, creează mari răspunderi slujitorilor ei.

STORIE

Convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Dr. William R. Tolbert jr., expresie a voinței comune de extindere a colaborării româno-liberiene.

UNIVERSITATEA — PUNCT DE VEDERE ASUPRA UNIVERSULUI

Deci s-au deschis iarăși școlile. Abia de la 15 septembrie are dreptul toamna să-și ia în primire prerogativele. Un anotimp la... ps care miroase a bibliotecă, a file de ... vechi, cînd pe culoarele școlilor și universităților se trece în vîrful picioarelor și cu degetul la buze. Liniște, se învață! Țara are astăzi cîteva milioane de școlari. Și dacă ne gîndim că în societatea noastră toți oamenii au dreptul și datoria de a învăța continuu, de a se pregăti mereu pentru propriul lor viitor, înseamnă că întreaga țară s-a sărbătorit la 15 septembrie, din nou, pe sine. Se cunosc și se subliniază adeseori eforturile pe care le întreprinde statul în vederea creării unor condiții optime de studiu pentru toți cetățenii țării. Anul acesta am înregistrat inaugurarea unor noi spații de învățămînt, a unor noi dotări materiale menite să racordeze într-un plan superior *învățămîntul nostru* la exigențele secolului.

Ce înseamnă, de fapt, astăzi școala? În accepțiunea noastră cotidiană, școala trebuie să fie a muncii, a datoriei, a cinstei, a curajului, a previziunii; deci școala trebuie să fie, așa cum îndeobște se spune, *școală a vieții*. Nu numai în sensul experienței de ... pe care o conferă în sine trecerea prin ..., ci mai ales în sensul pregătirii pentru ..., a unei pregătiri sistematice, coordonate în funcție de exigențele realității în care trăim și mai ales de necesitățile de perspectivă ale societății. Preocupare aflată mereu pe ordinea de zi a tuturor dezbaterilor privind revoluția continuă a învățămîntului romanesc. Pentru că învățămîntul este poate sectorul cel mai sensibil la tot ceea ce se schimbă în viața politică, economică și socială a lumii, la tot ceea ce este nou.

La ultima Consfătuire a cadrelor și a activului de partid din învățămîntul superior, organizată din inițiativa secretarului general al partidului, aceste preocupări au fost abordate din nou în profunzime, în strînsă legătură cu proiectele de program și de directive ale Congresului al XI-lea supuse opiniei publice și care constituie sintezele fundamentale teoretice și practice ale înaintării noastre spre comunism. «Partidul nostru — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna consfătuirii — pornește de la realitatea că învățămîntul reprezintă principalul factor de educație și formare a omului nou. Tocmai de aceea partidul se preocupă permanent de perfecționarea continuă a învățămîntului, de integrarea sa cu cercetarea și producția, în strînsă concordanță cu necesitățile dezvoltării rapide a forțelor de producție». Astfel, se subliniază încă o dată că în ampla acțiune de perfecționare a activității statului, a planificării și conducerii unitare a întregii vieți economico-sociale și a realizării sarcinilor construcției socialiste, învățămîntului îi revin obligații speciale.

Școala deci nu rămîne doar la nivelul absorbției de informații și transmiterii acestor informații spre generațiile care se succed prin săli de clasă și prin amfiteatre, ci devine mai mult ca oricînd un element de recepție și de emisie pe toate lungimile de undă a tot ceea ce a creat mai nobil umanitatea, cu sarcini exacte de a impune propriile sale descoperiri și creații. Se spune despre universitate că este un punct de vedere asupra universului. Expresie care rămîne general valabilă pentru toate universitățile lumii. La noi, unde preocuparea pentru dezvoltarea învățămîntului, pentru diversificarea lui, pentru orientarea sa spre direcțiile evoluției științei, tehnicii și culturii, acest punct de vedere, materialist-dialectic, incumbă racordarea la ultimele descoperiri în planul vieții spirituale universale, dar și acțiune concertată cu tot ceea ce înseamnă cercetare științifică, cu producția, pentru a merge în întîmpinarea exigențelor de zi cu zi ale vieții și a crea elementele civilizației de mîine. Fapt care implică nu numai o dotare tehnico-materială intensivă, dar și schimbarea radicală a unor concepții privind sarcinile învățămîntului. Nu mai putem rămîne prizonierii cursurilor și seminariilor care plutesc în abstract și îi pregătesc pe individ doar ca un om de cultură rupt de practica vieții economice și sociale! Mentalitatea care trebuie să guverneze activitatea tuturor dascălilor acestei țări este aceea de a-i învăța pe tineri să descifreze sensul istoriei pe care o trăiesc, de a-i pregăti pentru sarcinile imediate și de perspectivă ale producției, de a face din ei specialiști capabili să răspundă prompt și eficient la imperativele, la urgențele pe care le reclamă viața societății. Nu mai putem admite astăzi dascăli care consideră că știința lor este imuabilă, care nu țin pasul cu ultimele depeșe ale științei și tehnicii mondiale, care consideră că de la catedră pînă în băncile școlii sau ale amfiteatrului e bine să se creeze o prăpastie pentru a-și impune pedagogia, care nu intervin direct în educația elevilor și studenților, care nu sînt factori activi ai vieții politice și sociale. După cum nu se poate concepe astăzi un tineret studios care trăiește departe de exigențele fundamentale ale societății, indiferent la ceea ce se întîmplă în jurul său, neinformat, inert în planul relațiilor sociale, lipsit de opinie, de atitudine în viața politică. Unul din deziderateele majore ale politicii partidului este acela de a crea un specialist perfect informat, cu aptitudini practice, deprins cu munca pe fluxurile tehnologice, dar și un activist politic remarcabil, mobilizator, un om care să aparțină viitorului nu numai prin vîrstă, ci și prin mentalitate, prin modul de a acționa în existent.

În acest sens, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, rostite în încheierea Consfătuirii cadrelor și a activului de partid din învățămîntul superior, care a avut loc recent, se constituie ca o emblemă: «Dorim ca tînăra generație să fie pătrunsă de spirit revoluționar, să acționeze întotdeauna cu hotărîre împotriva a tot ceea ce este vechi și nu mai corespunde noilor forțe și relații de producție, să militeze cu îndrăzneală și pasiune pentru promovarea noului în toate domeniile de activitate, asigurînd astfel ridicarea patriei noastre socialiste pe culmi tot mai înalte de civilizație materială și spirituală».

Iată sinteza ideală a principiilor învățămîntului nostru, a sarcinilor care stau în fața tinerei generații, intrată la 15 septembrie 1974 în școli și în universități.

ADRIAN DOHOTARU ■

EVENIMENTE CE VOR RĂMÎNE ÎN TIMP ȘI ÎN ISTORIE

Tovarășul Nicolae Ceaușescu din nou în județele țării. Din nou într-o vizită de lucru, de data aceasta în județele Covasna, Hunedoara și Sibiu — pe care nu numai spațiul geografic le particularizează, ci și problemele lor diferite, greutatea lor specifică în economia țării, problemele oamenilor cu accentele lor aparte. Exact ceea ce a constituit obiectul interesului și atenției președintelui țării, întotdeauna preocupat ca toate județele să înflorească egal, ca într-un timp cît mai scurt posibil să-și echilibreze nivelele de dezvoltare economică și socială, să atingă concomitent punctele de civilizație trasate pentru societatea românească în viitorii ani de către Proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea al P.C.R. Covasna, teritoriu căruia anii din urmă i-au adus o dreaptă și accelerată renaștere economică, socială, culturală, va avea de parcurs în perspectiva cincinalului următor drumul de la o producție industrială de 3 miliarde 300 mii lei, cît va atinge în 1975, la una de peste 10 miliarde în 1980. În cinci ani un salt întreit. Un lucru deloc ușor — cum a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — dar neapărat necesar și el cere o meditație serioasă și o strategie anume, un program propriu, acte de voință și eforturi neprecupețite din partea organizației de partid județene și a tuturor locuitorilor.

În centenara cetate a minerității și siderurgiei, în județul Hunedoara, secretarul general al partidului și-a îndreptat în mod special atenția, în prima zi a vizitei, spre sistematizarea teritoriului și dezvoltarea unităților miniere. Vatră industrială de tradiție, este firesc ca ea să trăiască în continuare un proces — poate mai intens decît în altă parte — de urbanizare și de aceea, pe lîngă cele 3 municipii și 9 orașe, în următorii 10–15 ani alte 7 localități rurale vor deveni centre cu caracter urban. După discuțiile cu specialiștii în urbanism și sistematizare, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit cu specialiștii în prospecțiuni și explorări geologice, făcîndu-le recomandări prețioase privitoare la intensificarea activității lor de cercetare, prospectare și explorare a regiunii, pentru a lărgi baza de materii prime a economiei naționale.

Ca întotdeauna neobosit, mereu și mereu cabinetul de lucru al președintelui Nicolae Ceaușescu rămîne țara, perimetrul concret al patriei, interlocutorii săi direcți, producătorii înșiși ai bunurilor acestui pămînt românesc, poporul.

C. IORDACHE ■

La întreprinderea de amidon și glucoză, cea mai mare unitate de acest gen din țară, aproape integral automatizată, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat posibilitățile pentru creșterea rentabilității.

În memoriam. Monumentul ostașului român, omagiu adus luptei pentru eliberarea patriei de sub dominația Germaniei hitleriste, a fost dezvelit miercuri 18 septembrie 1974 în orașul Sf. Gheorghe în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu.

La noua fabrică de plăci de așchii de lemn din Covasna.

«Cînd v-am spus că doresc să vă situați printre județele fruntașe" nu am exclus posibilitatea de a vă afla chiar pe primul loc. Aceasta depinde de dumneavoastră, de toți oamenii muncii, de Comitetul județean de partid». Cuvintele de îndemn ale secretarului general al partidului i-au însuflețit pe locuitorii Covasnei aflați la marea adunare populară din Sf. Gheorghe.

TEZELE PARTIDULUI:

ÎNGRIJINDU-NE DE PREZENT, CÎT ȘI DE ZIUA DE MÎINE

Trăim de la un timp prefaceri fundamentale: *în structura societății, în conștiințele* oamenilor, în avuția pe care acest popor și-o agonisește cu vrednicie. Și tot de la un timp sîntem martorii activi ai unor documente fundamentale. Documentele care vin să anunțe, ca un preludiu armonios, prefacerile viitoare.

Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea al partidului sînt un astfel de document. Ele fac acea analiză succintă, dar atît de necesară, a realizărilor pe care le-am dobîndit, a modului cum am muncit pentru îndeplinirea prevederilor Congresului al X-lea și Conferinței Naționale din anul 1972. Dar tezele ne indică, totodată, în lumina Programului și a Directivelor ce urmează a fi adoptate de Congres, *ce trebuie să facem și cum trebuie să facem* în etapa următoare pentru a înfăptui importantele obiective economice, politice și sociale, pe care ni le propunem. Și aceasta, pentru că partidul și statul nostru se preocupă în egală măsură de prezent, cît și de ziua de mîine.

Vom avea astfel prilejul, începînd de la data apariției lor în presă, să ne spunem cuvîntul asupra activității desfășurate pe perioada Congresului al X-lea, să relevăm realizările, experiența pozitivă dobîndită, dar și lipsurile și deficiențele care s-au manifestat sau se mai fac simțite oriunde în activitatea pe care o prestăm pe vatra fierbinte a acestei patrii.

Roadele politicii partidului de dezvoltare și modernizare a bazei tehnico-materiale a societății, de ridicare a nivelului de trai al poporului le-am cunoscut zi de zi. Acum le putem vedea și analiza cu mai multă luciditate în prima parte a acestui valoros document: ne-am dezvoltat industria și aceasta numai în primii patru ani ai cincinalului cu un procent de 13,5 la sută, față de 11–12 la sută, cît ne propusesem. Progrese simțitoare am înregistrat în agricultură, producția globală agricolă obținută în medie în perioada 1971–1974 *fiind mai mare cu* aproape 30 la sută față de perioada 1966–1970.

O dezvoltare continuă au cunoscut și celelalte ramuri. Astfel, ne dăm seama că în fiecare cifră, în fiecare procent raportat astăzi, în Tezele partidului, există o prețioasă contribuție a fiecăruia dintre noi. Am citit și ne-am dat seama că am obținut realizări de seamă. Dar, așa cum se desprinde din teze, puteam să obținem rezultate și mai bune, dacă am fi muncit mai bine, și chiar mai mult. Există în preajma noastră resurse materiale, resurse ale locului, dar există mai presus de orice resursele acelea morale, puternice și inepuizabile, ale spiritului nostru. Pe acestea trebuie să le folosim mai mult spre binele țării. Există și se cere trăită desigur, în eforturile pe care trebuie să le depunem în contul viitorului, o sublimă stare de generozitate; o luptă pentru înlăturarea oricărei manifestări de egoism. Omul nu trebuie să se gîndească numai la sine, ci și la urmași. «Carpent tua poma nepotes», spune poetul, vrînd să însemne că «nepoții îți vor culege roadele». De aceea trebuie să ne gîndim și să ne îndreptăm eforturile spre ceea ce ne propunem.

Cu o claritate de cristal și cu precizie, Tezele C.C. al P.C.R. anunță aceste roade: pe baza aplicării ferme a politicii de industrializare socialistă, *în anii 1976–1980 producția industrială va crește într-un ritm mediu anual de 9–10 la sută*, în 1990 realizîndu-se o producție industrială de 6,5–7,5 ori mai mare decît în 1970. În centrul politicii agrare a partidului se va situa realizarea unei agriculturi intensive de înaltă productivitate. Se vor aloca însemnate fonduri pentru irigații, îndiguiri, desecări și ceea ce ni se pare hotărîtor pentru soarta agriculturii noastre este faptul că în viitorul cincinal 1976–1980 se va încheia procesul de mecanizare a lucrărilor agricole atît la culturile vegetale, cît și în zootehnie; se vor extinde chimizarea agriculturii și utilizarea semințelor și materialului săditor de mare productivitate.

Am aflat că amploarea noilor obiective economice și social-culturale va asigura progresul economico-social al tuturor județelor, prin aceea că pînă în 1980 fiecare județ va avea o producție industrială de cel puțin 10 miliarde lei, iar pînă în 1990 de 18–20 miliarde lei. Desprindem de aici expresia cea mai convingătoare a transpunerii în practică, de către conducerea partidului, a acelui sfînt și drept principiu, de echitate socialistă, de dreptate în toate, ce se potrivește atît de mult cu firea dintotdeauna a românilor.

Și pentru prima dată în istoria țării, tot în acest apropiat viitor de aur, populația ocupată în industrie o va depăși pe cea ocupată în agricultură.

Politica de repartiție a venitului național va asigura atît mijloacele necesare creșterii continue a bunăstării noastre materiale și spirituale, cît și continuarea dezvoltării puternice a economiei naționale, a întregii societăți. În acest sens, Proiectul de program al partidului și Proiectul de Directive prevăd ca pentru fondul de consum să se repartizeze 68–70 la sută, iar pentru fondul de dezvoltare 30–32 la sută din venitul național. Pînă în anul 1980, retribuția reală va crește cu 18–20 la sută, iar veniturile țărănimii pe o persoană activă cu 20–25 la sută față de 1975.

Concomitent cu eforturile ce se vor depune pentru continuarea fermă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, ridicării pe o treaptă superioară a economiei socialiste, partidul și statul nostru se vor preocupa permanent de perfecționarea relațiilor de producție, de dezvoltarea democrației socialiste. Un exemplu? Dintre multe altele iată încă unul: va crește rolul deputaților în activitatea politică generală, se va asigura depunerea mai multor candidaturi pentru un loc de deputat.

Rolul conducător al partidului în societate va crește tot mai mult, se va perfecționa activitatea politico-ideologică a partidului, a muncii educative de formare a omului nou, de promovare a principiilor eticii și echității socialiste. Se va dezvolta și mai mult activitatea internațională a partidului și statului.

Cum se va ajunge la realizarea acestor propuneri de dezvoltare?

Cheia tuturor victoriilor o deținem. Se află în acest bogat document care exprimă existența noastră de azi și de mîine pe acest pămînt.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

La Alexandria, ultimii ani au însemnat o vertiginoasă creștere a gradului de urbanizare al localității.

TELEORMAN

Primii rulmenți au fost produși la Alexandria în martie anul acesta. Acum, în septembrie, se poate spune deja că livrările la export au atins cîteva milioane lei valută.

INDUSTRIA, ACEASTĂ ȘANSĂ

Interviu cu tovarășul CORNEL ONESCU, prim-secretar al Comitetului județean Teleorman al P.C.R.

— Tovarășe prim-secretar, cei treizeci de ani de la eliberare au deschis aici, în Teleorman, calea unei dreptăți care trebuia să se facă și care, într-adevăr, s-a făcut. Alături de modernizarea agriculturii, industria a devenit șansa extrem de operativă prin care nu numai timpul imediat, prezent, dar înseși perspectivele județului au dobîndit un caracter de temeinicie, de durată și de viabilitate. Ce ne puteți spune, așadar, despre industrializarea județului?

— Una din trăsăturile definitorii ale industriei o constituie, cred, tinerețea. Practic, bazele industriei teleormănene își au începuturile cu zece ani în urmă, cînd aici, la Dunăre, s-a înălțat noua și moderna cetate a chimiei — Combinatul de îngrășăminte chimice de la Turnu Măgurele — și au căpătat contururi puternice odată cu intrarea în funcțiune a celei mai recente unități — Întreprinderea de rulmenți din Alexandria. De fapt, în ultimele două cincinale se concentrează un volum însemnat de investiții — 17,6 miliarde lei. Iată de ce putem spune că, exceptînd unitățile de industrie locală, toate obiectivele existente în această ramură a economiei județului pot fi consemnate ca premiere.

Este lesne de observat că elementele moderne ale economiei în Teleorman își au izvorul în Directivele Congreselor al IX-lea și al X-lea, care au abordat într-o nouă concepție repartizarea teritorială a forțelor de producție, dezvoltarea cu precădere a județelor rămase în urmă. N-am avea, desigur, o imagine clară despre ceea ce a însemnat dezvoltarea industrială în ultimii ani pe aceste meleaguri dacă n-am menționa că în zona de nord este amplasată Schela petrolieră Videle, una dintre cele mai mari și mai moderne unități ale extracției de țiței din țară, ai cărei harnici petroliști se pot mîndri cu faptul că dețin recordul național în ceea ce privește creșterea factorului de recuperare a țițeiului din zăcămînt într-un coeficient de peste 40 la sută.

Recurgînd la puterea de expresie a cifrelor, trebuie să menționăm că ascendența industrială se măsoară în 130 de trepte, de la o producție globală de sub 100 de milioane în 1938, la peste 7 miliarde în 1975. În prezent, o singură unitate, Întreprinderea de panouri și tablouri electrice din Alexandria, cu o vîrstă de numai doi ani, realizează de 7 ori mai mult decît întreaga industrie a județului în 1938.

Se înțelege că numai ca urmare a unor ritmuri medii anuale de 18—21 la sută s-au putut obține asemenea performanțe.

Rațiunea de ordin economic a politicii de amplasare teritorială judicioasă a forțelor de producție o constituie, printre altele, preocuparea de a pune mai deplin în valoare resursele materiale și umane. Astfel se explică dezvoltarea industriei textile prin extinderea întreprinderii de acest fel de la Roșiori de Vede la o producție globală de peste 28 milioane metri pătrați țesături bumbac, sau construirea unei filaturi la Alexandria, ce va intra curînd în funcțiune.

Procesul de industrializare, atît de dinamic, nu s-a desfășurat însă simplu. Ne-am confruntat și ne mai confruntăm cu unele greutăți, datorate mai ales lipsei de tradiție, de experiență. Din datele prezentate rezultă că am pornit aproape de la zero. N-a fost simplu ca din oameni cu o pregătire de cultură generală minimă, obișnuiți numai cu munca la cîmp, să pregătim operatori chimiști, petroliști, automatiști, constructori, filatoare.

— *Despre agricultura și satele teleormănene ce ne puteți spune?*

— Desigur, în această ramură există o bogată tradiție, dar care a trebuit să fie așezată pe principii noi, dat fiind faptul că s-au schimbat radical mijloacele de lucrare a pămîntului, forma de proprietate, cerințele și, odată cu acestea, oamenii care scot rodul pămîntului.

Pentru cultivarea celor peste 500 000 hectare suprafața agricolă există peste 6 000 de tractoare, față de numai 642 în 1950, mai mult de 2 000 combine, semănători, circa 210 kilograme îngrășăminte chimice la hectar, semințe de înaltă productivitate, un sistem modern de irigații pe terasa Olt-Călmățui, ce va intra în funcțiune anul acesta. Dacă la toate acestea adăugăm un valoros fond de cadre cu studii medii și superioare, vom avea explicația faptului că producțiile cerealiere s-au dublat față de 1950, iar legumicultura județului furnizează mai mult de 10 la sută din producția

de legume a țării. Avem unele unități agricole, dintre care aș nominaliza C.A.P.-urile din Zimnicea, Conțești, Bujoru, Purani, Drăgănești-Vlasca, Furculești, care au obținut în ultimii ani între 5 000 și 7 600 kilograme porumb boabe la hectar în cultură neirigată, fiind astăzi distinse cu Ordinul Muncii clasa I.

Ce s-a schimbat în satele teleormănene? Trecutul ne este cunoscut din paginile memorabile ale scriitorilor teleormăneni Zaharia Stancu și Marin Preda. Aș mai adăuga mențiunea marelui istoric Nicolae Iorga, pe care a făcut-o într-o prefață la o monografie a județului Teleorman din 1937, și unde spunea că «țăranii de aici au aproape totul, dar le mai trebuie trei lucruri: pămînt, libertate și lumină».

Tocmai aceste lucruri le-au dobîndit astăzi, ca urmare a politicii agrare a Partidului Comunist Român. Cele 158 de C.A.P.-uri și 11 I.A.S.-uri realizează în 1974 o producție agricolă globală de aproape 4 miliarde lei. La fiecare a doua gospodărie s-a renovat ori s-a construit o casă nouă. Valoarea mărfurilor procurate de săteni în acest cincinal se estimează la aproape 7 miliarde lei. Mai bine de 70 000 fii de țărani cooperatori sînt cuprinși într-o formă de învățămînt. Pentru mai multă lumină a ochilor și a minții, toate localitățile sînt electrificate, există 84 de cămine culturale și tot atîtea cinematografe.

— Cum își vor găsi materializarea, în lumina Proiectului de Directive ale celui de-al XI-lea Congres, investițiile care vor fi alocate județului?

— Programul și Directivele, aflate în dezbaterea largă a opiniei publice și asupra cărora va delibera Congresul al XI-lea, sucsită în cel mai înalt grad și interesul comuniștilor, al tuturor teleormănenilor. Și este firesc, pentru că în înscrisurile acestor două documente programatice ne regăsim pe noi înșine, cu trecutul și prezentul nostru, dar mai ales cu viitorul comunist, clar și luminos conturat în acest Program al partidului.

Odată cu țara, județul Teleorman va cunoaște o dezvoltare tot mai ascendentă. Pentru sporirea potențialului industrial și agricol la 17,5—19 miliarde lei — din care peste 12 miliarde se vor realiza numai în industrie — vor fi alocate fonduri în valoare de circa 10 miliarde lei. Dintr-o asemenea sursă, alte două orașe ale județului, Videle și Zimnicea, vor cunoaște marea industrie constructoare de mașini. Se vor construi încă 20 de obiective și extinderi. Un exemplu: Întreprinderea de rulmenți—Alexandria va produce la sfîrșitul anului 1980 peste 50 milioane rulmenți. Cincinalul următor înseamnă prezența pe meleagurile teleormănene a tuturor ramurilor de bază ale industriei. Se creează astfel încă 30 000 noi locuri de muncă, apar profesii noi, o rețea școlară mai mult așezată pe nevoile economice ale județului, încă 15 000 de apartamente, alte edificii social-culturale.

În agricultură se vor construi încă două sisteme de irigații, ceea ce înseamnă că — față de 156 000, cît se estimează pentru 1975 — circa 230 000 de hectare din suprafața agricolă a județului va primi, pînă în 1980, apă din Dunăre și Olt. În dotarea agriculturii se vor afla 6 500 tractoare de mare capacitate, 1 500 combine «Gloria», o gamă diversă de mașini pentru legumicultură. Se vor construi 18 complexe de tip industrial pentru creșterea și îngrășarea animalelor. O cifră semnificativă: în 1980 în Teleorman se vor produce 49 000 tone carne.

Implicațiile în viața satului se subînțeleg. Reține atenția faptul că 10 localități, dintre care 3 în prima etapă, sînt prevăzute să devină centre urbane, iar în celelalte comune se vor construi obiectivele economice și sociale înscrise în hotărîrile Conferinței Naționale a partidului.

Acestea sînt tot atîtea motive pentru organizațiile de masă și obștești cuprinse în Frontul Unității Socialiste sub conducerea organizațiilor de partid, pentru a încheia actualul cincinal cu rezultate bune și a se mobiliza pentru împlinirile viitoare.

Aici, la Turnu Măgurele, se produce peste 30 la sută din cantitatea de îngrășăminte chimice a țării.

Fotografii de ELENA GHERA ■

FRUCTE CU ATIT MAI DULCI CU CÎT RĂDĂCINILE AU FOST MAI AMARE

Văzută la intrarea dinspre București, Alexandria, orașul de pe malurile riului Vedea, apare ca un arc întins de pe coarda căruia stă să țîșnească, simultan, un mănunchi de săgeți. Sînt vîrfurile macaralelor grele, cu profiluri perfect distincte deasupra liniei blocurilor care, de departe, par să-și unească muchiile într-un fel de zid multicolor, ca un brîu de mozaic al orizontului. S-a construit enorm aici în ultimii ani. A dispărut ca prin farmec caracterul de tîrg, de urbe minoră, specific orașelor Teleormanului, în care pe aceeași nelipsită Stradă Mare se aglomerau prăvăliile și dughenile unde țăranii, «veniți la oraș», își procurau elementele de primă necesitate ale traiului lor zilnic, și zic elemente de primă necesitate pentru că la altele banii puțini nici nu le dădeau voie să gîndească.

În ultimii ani, ritmul grăbit de dezvoltare a industriei a impus o evoluție corespunzătoare a domeniului social-cultural. În această perioadă au fost ridicate peste 3 000 de apartamente, un spital cu 750 de paturi, o policlinică, o casă de cultură, trei licee industriale, internate și cantine școlare, un complex hotelier cu șapte niveluri, magazinul «Crinul» — «30 de magazine într-unul singur» — și alte obiective destinate satisfacerii unor cerințe care sînt tot atîtea expresii ale unui standard de viață civilizată. Două mori «sistematice» și patru țărănești, două ateliere de tîmplărie și trei mecanice, o fabrică de gheață, vreo cîteva darace de lînă, iată în ce se materializaseră aici pînă în anul eliberării inițiativele capitalului, iată așadar punctul de pornire. Vorba alexăndrenilor: la noi nu numai că nu se întîmpla nimic — asta n-ar fi fost nici bine, nici rău, deși ar fi fost mai mult rău — dar, nu știm cum, lucrurile mergeau prost, parcă tot a pagubă și a sărăcie! Pentru viața de astăzi a orașului, trecutul, cu termenii lui de comparație, devine din ce în ce mai mult o oglindă prea strîmtă și neîncăpătoare.

Actul eliberării nu a însemnat însă pentru județ o bruscă ridicare a barierelor și înscrierea lui subită pe drumul renașterii. Să nu uităm că în acei ani de început trebuiau create și dezvoltate mai întîi centre care aveau să devină pilonii esențiali ai economiei socialiste. Aceasta nu a însemnat însă niciodată că, în timp ce alte părți de țară se dezvoltau, Teleormanul bătea pasul pe

În capitala județului — 30 de magazine într-unul singur, care poartă un nume ales cu grijă: «Crinul».

Pe terasa Olt — Călmățui, unde se află unul dintre cele mai moderne sisteme de irigații din țară, apa lucrează la dărnicia pămîntului.

TELEORMAN

loc. Trebuie deci să realizăm foarte exact ideea că, în acei ani chiar, teleormănenii, care nu puteau să construiască la ei acasă o industrie modernă, o făceau în schimb în alte părți. În fond, oameni de prin aceste locuri au muncit și la Bumbești-Livezeni, și la Bicaz sau Porțile de Fier ori în marile combinate ale Reșiței și Hunedoarei. Și abia astăzi, cînd Teleormanul este șantierul deschis unor mari investiții, se vede foarte clar că timpul despre care vorbim nu a fost nicidecum un timp pierdut. Astfel, la ora aceasta, cînd încă nu se poate spune că județul dispune de o tradiție muncitorească, se poate spune în schimb că el dispune de un lot destul de valoros de specialiști și de muncitori cu înaltă calificare, în majoritatea lor oameni plecați de aici și care și-au desăvîrșit meseriile pe alte meleaguri. Ei au constituit de fapt nucleul în jurul căruia s-au închegat detașamentele muncitorești ale județului. «Chemarea fiilor Teleormanului» se revendică astfel nu ca un act cumva gratuit și formal, ci a fost și este unul dintre acele gesturi vitale care trebuiau întreprinse. «Eu — zice inginerul Nițu Petre, directorul tehnic al Întreprinderii de rulmenți — lucram la Uzina de autoturisme-Pitești. Uzină nouă, uzină modernă, unde aveam asigurate condiții de muncă și viață excepționale, și totuși, cînd am văzut fabrica aceasta, încă din faza de proiecte și machete, am hotărît împreună cu soția să venim aici. O explicație poate să fie și faptul că sîntem alexăndreni. Am umblat prin mai multe țări, pe acolo pe unde drumurile profesiei mele m-au dus, dar un asemenea grad de automatizare și de integrare a proceselor tehnologice încă nu am văzut. Știu, eu, ca specialist, aș putea fi mai reținut. Vă spun însă sincer: sînt mîndru că lucrez într-o asemenea întreprindere!»

Pe 23 martie anul acesta s-au produs la Alexandria primii rulmenți din cei 13 milioane cît reprezintă prima etapă. Și oamenii și-au luat angajamentul ca în trimestrul III al acestui an să dea în funcțiune o nouă capacitate la fabrica de rulmenți, iar în trimestrul II 1975 să se definitiveze etapa a treia și ultima din acest cincinal. Deși are abia o jumătate de an de cînd produce, fabrica a exportat deja cantități masive în Spania, Franța, Finlanda, Pakistan, Polonia, Statele Unite, totalizîndu-se un venit de cîteva milioane lei valută.

Cuvîntul acesta — «etapă» — l-am întîlnit și la Turnu Măgurele. Răducu Ioan, secretarul comitetului de partid al Combinatului de îngrășăminte chimice: «Primul an de producție a fost 1964. Combinatul s-a construit însă treptat, în patru etape, iar acum urmează a cincea: o fabrică de amoniac, una de acid azotic și azotat de amoniu, una de îngrășăminte complexe și, ultima, de valorificare a cenușilor de pirită». Dimensiunile acestui gigant al industriei noastre chimice se pot traduce și așa: secția azot 1 este echivalentă cu combinatul de la Valea Călugărească, iar secția azot 2 cu combinatul de la Slobozia. Trebuie să recunoaștem însă că aceste referințe nu spun nimic dacă-i vom uita pe cei care au făcut ca planul de producție pe primele opt luni să fie depășit cu peste 18 milioane, ca o garanție a îndeplinirii întregului angajament anual — de 30 de milioane lei — pe care colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni de aici au hotărît să-l dedice apropiatului Congres al partidului.

În acest an, în numai șase zile se realizează întreaga producție industrială a anului 1950. Combinatul din Turnu Măgurele, «Rulmentul», Întreprinderea de panouri și tablouri electrice și Întreprinderea de aparataje și accesorii pentru construcții din Alexandria, Întreprinderea mecanică de material rulant din Roșiori, Schela petroliera din Videle sînt nu numai emblemele de prestigiu prin care Teleormanul a încetat să mai fie «eminamente agricol». Ele au fost adevărate spărgătoare de gheață, care au încălzit atmosfera economică a județului și au permis oamenilor să depindă într-o mai mare măsură de ei înșiși, lăsîndu-le libertatea de a se concentra asupra propriului lor destin ca niște matematicieni pe formulele exacte ale unei demonstrații.

Se spune că acum cîteva zeci de ani un vizitator, coborînd pe peronul gării unui oraș din Teleorman — povestirea nu reține și numele acestui oraș, dar asta n-are nici o importanță — ar fi făcut ostentativ gestul de a se lega cu batista la un ochi. Întrebat, a replicat că nu are ce să vadă cu un ochi, dar cu doi! Oameni cu simțul umorului, care-și dădeau și ei prea bine seama de adevăr, localnicii nu s-au supărat, pentru că străinul avea dreptate! Și anecdota — care a pornit, nu încape îndoială, de la un fapt real — oamenii și-o amintesc astăzi fără stringerea de inimă că ar mai fi adevărată. În dreapta drumului Turnu Măgurele-Alexandria, paralel cu banda cenușie a asfaltului, oamenii au construit un alt drum, al apei. Au ridicat apa din Dunăre și au adus-o pînă aici, la pieptul cîmpiei. Este o exemplificare a faptului că, dintre investițiile alocate județului din 1966 încoace, peste 41 la sută s-au îndreptat către agricultură. Marele dușman — seceta! În aprilie 1971 au fost declanșate lucrările pentru crearea unuia dintre cele mai moderne sisteme de irigații din țară, pe terasa înaltă cuprinsă între Olt și Călmățui. Caracteristica esențială, care conferă sistemului un înalt grad de tehnicitate, este aceea că apa circulă sub presiune într-o rețea de conducte îngropate pe aproape 1 000 de kilometri, iar debitele și funcționarea instalațiilor sînt controlate, centralizat, de un creier electronic, aceasta însemnînd scoaterea din circuitul producției agricole a unei suprafețe minime de teren, de numai unu la sută, cît cuprind canalele deschise de aducțiune și de distribuție.

O lumină grea, ca mierea. A plouat, și paturi subțiri de nori văluresc pe sus în bătaia vîntului. Aerul este jilav — septembrie — și prin el curge foșnetul continuu al lanurilor nesfîrșite de porumb, cu știuleți plini și cu frunze late, metalice. Pînă acum, cu toată munca noastră, nu obțineam producții mai mari de 2 000 de kilograme porumb la hectar, spun sătenii din Cringu. Dar în toamna aceasta, cu irigațiile, sperăm să scoatem vreo 6 000 de kilograme. Poate și peste! Asta n-o spunem numai noi, ci și alții, din alte comune, unde s-a dat pămîntului apă: la Traian, Lița, Băicescu, Saiele, Lunca, Segarcea Vale și Deal, Moșteni, Piatra, Vînători. Și ar fi prea multe ca să le spunem pe nume.

Cringenii au înființat în cadrul C.A.P.-ului lor o secție de conserve, unde aproape 100 de oameni fac din legume și fructe gemuri și compoturi, ajutați de bătrînii și copiii care sortează și pregătesc materia primă. Capacitatea anuală, de 500 de tone — «conserve variate», cum insistă localnicii să se rețină — va spori în 1975 prin amplasarea a încă unei linii de prelucrare, ca va dubla practic producția. Iată, așadar, că țăranii devin inventivi și, pe nebăgate de seamă, se apropie de industrie. Investițiile le aparțin, ca și beneficiile. Tocmai de aceea, gospodărindu-și banii pentru a se putea finanța în continuare singuri, nimic nu-i poate face să creadă că pînă la urmă secția din cadrul C.A.P.-ului lor nu va ajunge o importantă unitate de industrie alimentară a județului. Cu gîndul la viitoarele produse pe care le vor valorifica, oamenii au început să lucreze în perspectivă și, întreprinzători cum sînt, s-au apucat să schimbe cu adevărat fața locurilor. De exemplu, din cele 160 de hectare de viță-de-vie cît au în prezent — pînă acum vreo cîțiva ani, pe jumătate din ele nu creșteau decît tufe de scaieți și mărăcini — astăzi culeg Cardinal, Perlă sau Hamburg.o parte oprind pentru mesele lor, și alta pentru a ajunge în R.F.G. sau Italia. Și să ne amintim că, tot într-un sat teleormănean, la culesul viei, oamenilor li se puneau botnițe pentru a nu se înfrupta din recolta socotită a fi a boierului!!

Le-a dat în gînd să facă un bazin — cu un volum de aproximativ cinci vagoane — pentru alimentarea cu apă potabilă a satului. Apa, colectată din izvoare naturale — foarte multe prin această parte a locului — ajunge în casele oamenilor — mi se spune: de pe toate ulițele! — fără nici un consum de energie. Prin simplă cădere naturală. Și cele peste 90 la sută de case noi, cîte are localitatea, se împodobesc astfel cu încă un detaliu al urbanizării.

Mai multe comune ale județului, printre care Drăgănești-Vlașca, Olteni și Piatra vor deveni, nu peste foarte mult timp, orașe. Dar cele mai multe vor continua să rămînă mai departe așa, adică niște comune cu satele lor, oprindu-și oamenii de care au nevoie dar lăsînd cale liberă celor ce-și caută un rost în locurile de muncă pe care le creează industria. Comunele și satele rămîn presărate în cîmpie ca niște fîntîni cu apă bună și limpede, din care, cu cît iei, cu atît apa aceea pare a fi mai limpede și mai bună.

O mare parte dintre lucrătorii întreprinderilor teleormănene sînt navetiști, și faptul nu trebuie judecat deloc în grabă dacă ținem seama că masivul proces de industrializare pe care-l cunoaște județul este totuși de dată recentă și că, din multiple motive, este preferabil ca această schimbare să se producă treptat, nu brusc, prin ruperi și intempestive mutări la oraș. Pentru supravegherea și dirijarea acestui proces, cu profunde implicații în viața oamenilor, s-a inițiat — chiar la nivelul județului — acțiunea intitulată «Fiii comunei — fiii uzinei», care a însemnat mai mult decît așteptau de la ea inițiatorii înșiși. Conducerile întreprinderilor vin în satele de unde sînt muncitorii, se organizează discuții și se caută soluționarea unor probleme comune, ceea ce devine, pe de o parte, un criteriu de creștere a eficienței muncii acestor oameni — sînt aduse în fața consătenilor și fapte bune, dar și rele — iar pe de altă parte le creează navetiștilor senzația unei vieți întregi, dacă vreți: rotundă, nu despărțită în jumătăți indiferente una față de alta: a munci la oraș, a trăi într-o comună. În fond, acțiunea are în vedere nu numai datele actuale ale problemei dar și cele de perspectivă, întrucît Teleormanul, ca județ industrial ce începe să fie, va avea nevoie în continuare de forța de muncă eliberată din agricultură, iar o infuzie de conștiință muncitorească în comunele sale reprezintă, în acest sens, un act cît se poate de necesar și de binevenit.

*

Într-adevăr, văzută la intrarea dinspre București, Alexandria, capitala județului Teleorman, apare ca un arc întins de pe coarda căruia stă să țîșnească, simultan, un mănunchi de săgeți. Gîndul luminează parcă din capătul de început al celor două milenii de viață și datină românească statornicite aici imaginea arcașilor care străpungeau cerul, în credința de a-i alunga norii și a aduce vreme bună. O vreme care, în sfîrșit, s-a înstăpînit și în acest ținut unde odinioară coloanele groase de pulbere stîrnite de convoaiele atîtor jafuri și prăzi au atîrnat mai mult în cumpănă decît pitorești aventuri cu cai ageri și femei frumoase răpite de greci bogați .și unde grîul muncit mult și bine se vindea repede și prost pentru a căptuși silozurile pîntecoase ale gărilor pitice din cîmpie și a lua apoi drumul apei, pe Dunăre în sus și pe Dunăre în jos, strecurînd bani puțini în palmele îngroșate de seceră, de sapă și de coarnele plugului. Un ținut în care arde istoria ca o flacără vie pe cetățile geto-dacice de la Zimnicea sau Albești, pe urma bisericii Maglașu de la Islaz, unde vocile bărbaților guvernului revoluționar de la 1848 rosteau jurămîntul de a-și jertfi viața pentru «interesele nației» și pentru «a apăra cele 21 de punturi decretate de popor» sau pe locurile unde 1907 a plantat pădurile de flăcări ale curajului oamenilor de a-și face singuri dreptate.

Pentru ca acum să se poată spune că fructele sînt cu atît mai dulci cu cît rădăcinile au fost mai amare...

DUMITRU ELIADE ■

Mă numesc **Ciornenschi Clara** *și sînt învățătoare la Școala generală nr. 151 din București. În afară de munca didactică, îndeplinesc și sarcina de secretară a organizației de bază P.C.R. din școală. Acum, în aceste zile de început de an școlar, cînd elevii și cadrele didactice se reîntîlnesc cu emoție după o binemeritată vacanță, nu se poate să nu ne gîndim la grija care ni se poartă nouă, învățătorilor, grijă concretizată în creșterea retribuției cu începere de la 1 august 1974. De la această dată un învățător stagiar este retribuit cu 1 505 lei în loc de 1 175 lei, iar un învățător definitiv cu 1 615 lei în loc de 1 275 lei. E o creștere substanțială care reprezintă pentru noi un imbold de a nu precupeți nici un efort în îndeplinirea nobilei noastre misiuni, de instruire și de educare a copiilor.*

*

Am cumpărat «Primul meu dicționar». Textul este de Viniciu Gafița și Ioana Ricus, iar ilustrațiile de Albin Stănescu. Deși am numai 12 ani (sînt elev în clasa a VI-a), acest «dicționar» m-a dezamăgit foarte mult. Ilustrațiile sînt foarte frumoase, numai că explicațiile scrise dedesubt m-au lăsat nedumerit. Aș vrea să mi se răspundă ce se poate înțelege din următoarele fraze (exemplele pot continua încă mult) ce se vor lămuritoare: **Avion** *— avionul zboară mai repede decît orice pasăre, pentru că are motoare puternice;* **Automobil** *— cînd se strică motorul, automobilul se oprește;* **Balenă** *— balena trăiește în mări și oceane, dar nu e pește;* **Capră** *— capra se mulțumește cu puțin și dă lapte bun;* **Elefant** *— elefanții erau vînați*

pentru dinții lor, numiți fildeși; **Miel** *— odată cu florile primăverii, apar pe cîmpii și mieii;* **Mure** *— mergem în pădure să culegem mure;* **Cămilă** *— cămila nu se teme de arșița pustiului, pentru că știe să rabde de sete;* **Porc** *— carnea de porc se prepară în multe feluri;* **Struț** *— struțul e pasăre, dar a uitat să zboare;* **Telefon** *— Alo! Aici Maria. Doresc să vorbesc la telefon cu tăticul meu;* **Trandafir** *— luna mai este numită luna trandafirilor;* **Ziar** *— ziarul apare în fiecare zi etc., etc. Eu mă numesc* **Vrabie Alexandru,** *locuiesc în București, strada Avalanșei nr. 14-16. Acest dicționar atît de explicit m-a costat 22,50 lei — ceea ce cred că e într-adevăr prea mult!*

*

Mă numesc **Ginghină Alexandra** *și sînt studentă în ultimul an al Facultății de limbi slave. În luna iulie am citit în ziar despre noile mărimi ale retribuției unor categorii de oameni ai muncii și, spre marea mea bucurie (și, bineînțeles, spre bucuria tuturor studenților), am aflat și despre mărirea burselor studențești. Aceasta înseamnă hrană mai multă și mai bună la cantină, condiții îmbunătățite de trai la cămin, mai mulți bani la sfîrșitul lunii și deci mai multe dorințe studențești îndeplinite.*

Deci, un nou an universitar (din păcate — ultimul pentru mine) cu bursă majorată, pentru care aduc, în numele meu și al celorlalți colegi de studenție, mulțumiri celor care se îngrijesc ca noi, studenții, să avem condiții cît mai bune de viață și studiu.

*

Moneasa a fost gazda ediției din acest an a «Festivalului, cîntecului, jocului și portului popular din Țara Zărandului». În prezența a peste 10 000 de spectatori și-au dat concursul formații artistice de prestigiu din județul Arad. Ar fi fost interesant pe lîngă cîntec, joc și port, să vedem și obiceiuri tradiționale, să ascultăm legende și povestiri din Zărand. Poate la edițiile viitoare vom întîlni și povestitori, cronicari orali — ne scrie **Ion Coțoi** *din Bonțești, județul Arad.*

*

Pațanghel Maria, *din Tulcea, str. I.L. Caragiale, bl. L 1, et. I, ap. 23, ne scrie că are un fiu, Marius Stamate, în vîrstă de 5 ani. Tatăl copilului Radu Stamate i-a părăsit, chiar de la nașterea copilului. Prin hotărîre judecătorească a fost obligat să-i plătească copilului pensie alimentară, dar refuză să o facă, plecînd din oraș în oraș. Este solist vocal și instrumentist, chitară solo. Maria Pațanghel își încheie scrisoarea cu o rugăminte: «Poate cei care sînt și ei tați la rîndul lor și îl cunosc sau poate știu la ce local și în ce oraș din țară cîntă, îmi vor scrie pe adresa de mai sus.»*

*

Sîntem mai mulți locatari din blocul PM 22 din strada Liviu Rebreanu nr. 39, sector 4, București, ne scrie **Căprăroiu Dumitru.** *Ne-am bucurat cu toții atunci cînd am luat în primire apartamentele noi, luminoase, pe care ni le-am construit. Sîntem însă nedumeriți de o măsură a administrației blocului care ne-a impus să plătim întreținerea de la data de dare în folosință a blocului și nu a ținut cont de data la care am primit repartizarea și am intrat în apartamente. Blocul a fost dat în folosință în luna mai a.c. Eu m-am mutat în ziua de 27 iunie. Cam în aceeași perioadă sau chiar mai tîrziu au primit repartizarea și alți locatari. E drept, suma de bani care ni se pretinde nu este chiar atît de mare încît să ne întunece bucuria de a locui într-o casă nouă, însă ne întrebăm: e oare într-adevăr just să ni se pretindă să plătim această sumă?*

*

Sînt **Ionescu Ion** *din comuna Variaș nr. 1 273, județul Timiș. Lucrez la U.M.A.I.A.—Timișoara din 2 februarie 1968, la magazia de feroase. În 9 noiembrie 1972, din cauza neexecutării unui ordin ilegal, șeful magaziei mi-a tăiat o zi din retribuție. Ca urmare nu am luat nici beneficiul, iar din 1 august 1973 am fost mutat fără motiv la secția lăcătușerie-montaj, unde lucrez și acum, ca lăcătuș, dar de la 1 ianuarie mi s-a scăzut retribuția de la 7,15 lei pe oră la 6,10 lei pe oră.*

Din răspunsul Comitetului Municipal Timișoara al P.C.R. *S-a constatat că întreaga procedură de schimbare a locului de muncă și de retribuire a fost greșită, deoarece nu s-au respectat prevederile legilor în vigoare.*

La intervenția Consiliului municipal al sindicatelor, comisia de judecată a soluționat dosarul dînd cîștig de cauză lui Ionescu Ion, obligînd conducerea întreprinderii să-i plătească drepturile băneși cuvenite, conform hotărîrii nr. 19 din 2.VII. 1974, drepturi care i-au fost deja achitate.

*

Mă numesc **Giurgiuveanu Ion,** *domiciliat în Brașov, bulevardul Lenin, nr. 25. Sînt de profesie lăcătuș și lucrez la atelierele de zonă C.F.R.-Brașov. În vederea sălvării zecilor de mii de puieți de brad, sacrificați cu ocazia pomului de iarnă, am conceput un suport metalic telescopic în care înfig crengi de brad rezultate din tăierea și curățirea brazilor, care, de obicei, se aruncă, confecționînd în felul acesta un reușit pom de iarnă. În acest scop, m-am adresat Inspectoratului silvic-Brașov, demonstrînd practic avantajele. Mi s-a răspuns că se apreciază propunerea mea, dar nu sînt posibilități de executare a părții metalice. M-am adresat Direcției județene pentru ocrotirea monumentelor naturii-Brașov, la care am primit răspunsul că este deosebit de interesant ceea ce am inventat, dar nu intră în atribuția direcției, recomandîndu-mi să mă adresez Inspectoratului silvic, deci de unde plecasem. M-am adresat consiliului popular, care m-a îndrumat să mă adresez G.I.L.-Metalochim-Brașov. M-am adresat și acolo, promițîndu-mi-se că voi primi răspuns în 10 zile. Au trecut de atunci 30 de zile. Revenind, mi s-a spus să am răbdare. Răbdare am, dar dacă se aprobă pentru anul viitor la ce-ar mai folosi?*

*

Ghidul străzilor din București, publicat de editura Stadion, ne scrie **Cărbunescu Dumitru** *din Drumul Taberei, microraion 5, aleea Timișul de Jos nr. 1, bl. D 16, sc. C ap. 28, este deosebit de util pentru străini, pentru cei din provincie veniți în Capitală cu diverse treburi, ba chiar și pentru bucureșteni. L-am răsfoit cu mult interes, dar mi-a trezit un sentiment de nemulțumire citirea numelor unor străzi. Mi se pare ciudat să existe străzi cu numele de Cîlțunași, Chibzuinței, Condensatorului, Conductei, Betonierei, Binoclului etc. E drept, există străzi cu nume frumoase, străzi care amintesc de evenimente importante din viața poporului nostru sau din istoria omenirii, străzi care poartă numele unor oameni de seamă, ca și străzi cu nume cu rezonanțe poetice. De ce atunci există și altele al căror nume îți provoacă rîsul?*

*

Sînt muncitor la Fabrica de produse refractare Alba-Iulia și mă numesc **Meteșan Cornel.** *Am depus la Cabinetul tehnic al fabricii o inovație. Aceasta constă în înlocuirea unor piese (coturi de bazalt), ce se folosesc în transportul pneumatic. Piesele confecționate au un preț mai redus și o durată mult mai mare, față de coturile de bazalt care se importă. Inovația au pus-o în aplicare de probă înainte de a înainta dosarul. Verbal, toată lumea a fost de acord cu această propunere a mea și a colegilor cu care am colaborat, Sandu Gheorghe și Negru Remus. Nu cunosc cît timp trebuie să treacă pînă a se da un răspuns, dar cred că timpul acesta a fost depășit.*

*

Sînt **Sîrbu Adrian,** *medic specialist chirurg la policlinica de adulți din municipiul Lugoj, cu domiciliul în Lugoj, microraion I, bloc 7, sc. A, ap. 1. În urma unei intervenții chirurgicale pentru o tumoră am rămas cu sechele care afectează aparatul locomotor. Mă deplasez cu ajutorul cîrjelor, încet, de la un loc la altul, pe distanță mică. Cînd plouă, ninge sau e frig, mă deplasez la serviciu cu un mototriciclu ce-l am în dotare, dar îmi apar dureri intense în membrele inferioare și dureri pleurale. Duc o luptă nemaipomenită pentru a mă reintegra în societate, oarecum refăcut. Avînd sumo- respectivă și îndeplinînd toate condițiile în vederea obținerii unui autoturism cu comandă manuală, m-am adresat forurilor în drept, dar nu am primit răspuns.*

La întrebarea cititorului Dan Mircea din Cluj «CE ESTE RATA DE ACUMULARE ȘI DE CE ESTE NECESARĂ O RATĂ ÎNALTĂ A ACUMULĂRII PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ A TĂRII NOASTRE», răspunde conferențiar universitar doctor Dumitru Ciucur

Pentru cincinalul 1976-1980 se prevede în Proiectul Directivelor Congresului al XI-lea al partidului o rată înaltă a acumulării. Aceasta reprezintă partea din venitul național, în expresie procentuală, destinată dezvoltării economico-sociale a țării. Astfel, 33-34% din venitul național va fi alocat fondului național de dezvoltare economico-socială și 66-67% fondului de consum. O asemenea utilizare a venitului național reprezintă o opțiune esențială de politică economică și socială, care continuă orientările Congreselor al IX-lea și al X-lea ale P.C.R., fiind izvorîtă din grija deosebită a partidului și statului nostru pentru prezentul și viitorul țării. Ea corespunde cerințelor obiective ale dezvoltării economico-sociale accelerate a națiunii noastre în noua etapă a înfloririi societății socialiste multilateral dezvoltate, asigurînd reproducția socialistă lărgită, creșterea forțelor de producție, a producției materiale, a venitului național.

Alocarea unei părți însemnate din venitul național pentru fondul național de dezvoltare constituie o necesitate obiectivă pentru România, fiind determinată de mai mulți factori: în primul rînd, de cerințele dezvoltării accelerate în scopul ajungerii din urmă a țărilor socialiste mai dezvoltate economic, a statelor avansate industrial ale lumii; în al doilea rînd, această rată înaltă a acumulării este în concordanță deplină cu necesitatea creșterii impetuoase a forțelor de producție pe care le implică făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism; în al treilea rînd, o asemenea rată a acumulării asigură garanția materială a creșterii permanente a nivelului de trai al întregului popor.

Alocarea unei părți importante din venitul național pentru fondul național de dezvoltare economico-socială asigură creșterea continuă și în ritm înalt a fondului de consum; în anii cînd s-a redus rata acumulării (pînă prin 1960) a sporit prea puțin însuși fondul de consum și abia s-a putut înfăptui reproducția simplă. În viitorul cincinal, pe baza raportului dintre fondul de dezvoltare și fondul de consum se va realiza un program de investiții de 920-960 miliarde lei, vor fi date în funcțiune circa 2 700 capacități industriale și agrozootehnice mai importante, vor fi create 1-1,2 milioane de noi locuri de muncă, din care 60% în industrie, se vor construi 815 000 apartamente fizice, se vor crea condiții pentru dezvoltarea și modernizarea întregii baze tehnico-materiale a societății.

Ca urmare, va crește venitul național cu 54-61% într-un ritm superior ritmului de creștere a produsului social, ceea ce va permite aplicarea unei politici cunoscute de ridicare continuă a veniturilor nominale și reale ale tuturor oamenilor muncii.

Răspunsul Ministerului Muncii. *Urmare scrisorii doctorului Sîrbu Adrian privind procurarea, contracost, a unui autoturism Trabant «Hycomat», la Întreprinderea pentru distribuirea materialelor sportive București figurează la poziția 97 din tabel. Întreprinderea furnizoare a livrat pînă la 2 septembrie a.c. o parte (aproximativ 85) din numărul autoturismelor contractate. Pînă la sfîrșitul anului comanda va fi onorată în totalitate. I.D.M.S.-ul anunță persoanele interesate să se prezinte pentru întocmirea formalităților de plată.*

*

Mă numesc **Pascovici Eugen** *și pînă acum două luni am făcut parte din echipa de rugby Precizia-Săcele, fiind unul din vechii jucători ai echipei. Pînă acum echipa noastră a fost de două ori în divizia A. Dar din cauza plecării unor jucători la facultăți sau fiind încorporați, nu am putut rezista mai mult de doi ani în prima divizie. Anul acesta am reușit împreună cu tinerii crescuți sub ochii noștri să cîștigăm seria a IV-a a diviziei B, astfel putînd participa la barajul pentru divizia A. În baraj am reușit să cîștigăm două din cele trei meciuri. Dar după terminarea barajului unele persoane care nu au nimic comun cu echipa au căzut de acord să o desființeze. Oare au ei acest drept? E posibil ca o echipă înființată acum 15 ani să fie desființată peste noapte? Am reușit muncind toți băieții umăr la umăr să închegăm o echipă și eram pe punctul să o realizăm cînd toate speranțele noastre au fost năruite. Noi în continuare ne pregătim după orele de program pe un maidan, sperînd într-o minune. Echipament avem deocamdată, așa că în cazul că vom fi ajutați, putem lua startul în noul campionat ce urmează să înceapă.*

*

La noi la Oradea — ne scrie **Livia Traian,** *domiciliată pe strada Moscovei, numărul 10 — există o rețea de servicii către populație care, în aparență, este bine organizată și foarte diversificată. Acum cîtăva vreme, cînd exista o singură unitate de acest gen în municipiu, lucrurile nu mergeau prea strălucit, e adevărat (telefoane mereu ocupate cînd doream să facem o comandă, întîrzieri în îndeplinirea doleanțelor, cozi la predarea rufăriei etc.) — dar măcar știam unde să ne adresăm... Acum, spre surprinderea generală, odată cu extinderea acestor servicii și diversificarea lor... am rămas cam în aer. Impresia noastră, și nu știu dacă greșim, este că nici o unitate nu mai știe cu ce se ocupă. Dacă soliciți cooperativa «Prestarea», ești trimis la «Igiena» și invers. Apoi, de la un număr de telefon la altul — pînă te saturi și în cele din urmă te lipsești! Cred că forurile competente ar trebui să pună o dată pentru totdeauna ordine în această problemă, stabilind profilul și specificul strict al fiecărei unități în parte — iar această hotărîre să fie făcută cît mai curînd publică.*

*

De mai multe luni de zile, pe străzile Capitalei circulă un nou tip de autobuze, ne scrie **Ion Popescu** *din București. Ele pot fi văzute de pildă pe liniile 31, 32, 38. Încăpătoare, cu geamuri mari, aceste mașini îți fac călătoria deosebit de plăcută. Toate bune și frumoase. De ce însă, atunci cînd opresc, frînele produc un zgomot strident, nesuferit, care ar putea scoate din acalmie pe cel mai placid cetățean? N-aș crede că e vorba de un defect de fabricație, din moment ce nu toate aceste mașini se manifestă atît de zgomotos? Atunci, care e motivul?*

POȘTA REDACȚIEI

Tudor Dumitru și **Gheorghe Boldeanu** — Tulcea. La sesizarea dumneavoastră că la restaurantul Tic-Tac din Cernavodă ați fost servit de către barman după o «lege a comerțului» personală fără... condică de reclamații, Cooperativa de consum zonală Cernavodă ne-a răspuns că ajutorul de barman Munteanu Dumitru a fost penalizat cu 10% din venitul pe luna august 1974, pentru că a condiționat vînzarea unor mărfuri de cumpărarea altora.

Gheorghe Teodoru — comuna Ghimpați. În localitatea dumneavoastră totdeauna presa și corespondența se aduc cu o întîrziere de 24 de ore. Am sesizat Direcția județeană de poștă și telecomunicații.

Ion Mușat — Poiana Cîmpina. Grupul Întreprinderilor de gospodărie comunală și locativă a județului Prahova ne-a anunțat terminarea lucrărilor de racordare a rețelei de distribuție a apei. Efectuîndu-se această lucrare se va îmbunătăți alimentarea cu apă și în blocurile de locuințe C.F.R.

Voichița Bindea — Petroșani. Ne scrieți: «Tatăl meu are o inimă de piatră». Nu vă contrazicem, dar nici nu ne-ați convins.

Ioan Zahan — T.C.H—Sebeș. La întrebările: de ce la aparatul de radio «Mondial» nu concordă caracteristicile de pe plăcuța atașată aparatului cu fișa tehnică și cîți tranzistori are în realitate acest aparat? Așteptăm răspunsul Întreprinderii Electronica.

MARGA NEDELEA ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

LOCUL ASUPRA CĂRUIA DĂINUIE UN SINGUR ANOTIMP

MIRACOLUL FOCULUI

Elemente primordiale: nisip, calcar, sodă, dolomit. Iau în pumni cîteva fire din fiecare și le privesc și simt minunea impulsului primar. Apoi, gîndul, îmi zboară undeva, spre începutul lumii, și în mintea mea e haos.

— Le topim aici în cuptoare. La 1440°C devin lichide. La 1080°C, după ce se mai «răcesc» puțin, se prelucrează la țeavă.

Și inginera Edelka Toth tace, iar eu privesc cu lăcomie în jur. Mi se pare că sînt cinci cratere în erupție. Un gînd, ca un duh, cutează și pătrunde într-unul din acești vulcani, și-mi transmite, printr-un fel de morse numai de noi știut, imaginea care se ascunde vederii: în pîntecele cuptoarelor magma e de un roșu pal și colcăie înfundat. Sticlarii de la Întreprinderea «Vitrometan», din Mediaș, au reușit deci să readucă elementele de mai sus la starea lor primară și, printr-un salt inimaginabil peste timp, să le transforme în cristal românesc.

Ce minune demiurgică!

■

— Dacă vreți, îmi spune cu amabilitate maistrul de schimb Ioan Paicu, veniți să vedeți cum se naște un pahar cu care se bea șampanie.

Cum să nu fiu de acord?

Ne oprim în dreptul unei guri de foc unde lucrează echipa condusă de Victor Stan. Șeful de echipă are 35 de ani, are categoria a 7-a, treapta a 3-a, are și o mare pasiune pentru modelarea sticlei. «Așa, eu o să vă spun acum numele omului din echipă și obligația lui, pe fiecare fază: băiatul acela din gura cuptorului are 22 de ani și lucrează numai de două luni la noi. Îl cheamă Victor Bogdan. E culegător de priză sau bășicar cum îi mai zicem noi într-un fel de argou al meseriei. Uite, culege din cuptor, cu țeava aceea de oțel pe care o are în mînă, o cantitate de sticlă topită pentru un glob primar. O netezește cu o sculă de lemn umed, suflă în ea puțin și o așază pe un suport să se răcească».

Este prima manifestare a unei noi forme a acestei materii. Ioan Sabău și Ion Răhăianu iau pe rînd globurile primare, le introduc din nou în cuptor și, cu ajutorul lor, culeg de data aceasta o cantitate de sticlă pentru un corp de pahar. «Acum fiți atent la mișcări, subliniază maistrul Paicu; sînt patru». La prima mișcare cei doi oameni suflă puțin în țeavă și simburele acela de magmă incandescentă începe să se balonеze gata parcă să încolțească. Desigur, e vorba de o alt fel de încolțire. La a doua mișcare se suflă mai mult și țeava de oțel la capătul căreia atîrnă para de foc se leagănă puțin prin aer. La a treia și a patra mișcare paharul se apropie tot mai mult de forma lui, dar și-o va însuși pe deplin numai după ce va fi introdus într-un fel de matriță în care este învîrtit și dilatat prin suflături intermitente prin țeavă. Se predă apoi șefului de echipă Victor Stan care execută cea mai pretențioasă operație — a piciorului. Stan Pușcă aduce o cantitate de sticle din care șeful de echipă taie, cu un foarfece, atîta cît îi trebuie și începe să modeleze piciorul. Ultimele operații pentru talpa paharului sînt executate de Nicolae Potîndeu și Iosif Coleș.

Mă îndepărtez puțin de gura de foc a cuptorului la o distanță de unde să pot privi întreg acest spectacol. În hala în care ne aflăm sînt cinci cuptoare, în jurul lor lucrează acum 24 de echipe a cîte 5 și 6 oameni. Adică aproape 150 de sticlari la țeavă. Lor li se adaugă însă ceilalți muncitori — în special femei — care transportă paharele, cu un fel de tridenț, la cuptorul de recoacere. Rozalia Gherghișan transportă pahare de 20 de ani. Și s-or fi adunat atîtea încît să revină fiecărui cetățean al țării cîte unul? De acolo fluxul le dirijează la decalotare, la șlefuire și apoi la atelierele de sculptură sau pictură.

În hală temperatura ajunge pînă la 50° și peste 50°de C. Sticlarii lucrează în pantaloni scurți și maiouri, alții în costume foarte subțiri. Este echipamentul lor de protecție. Cu toate acestea dogoarea i-a bronzat pe toți de parcă s-ar fi expus soarelui pe o plajă fierbinte asupra căreia dăinuie un singur anotimp — acela al temperaturilor înalte.

— Din aceste motive ne bucurăm de unele drepturi suplimentare față de muncitorii care lucrează în condiții obișnuite de muncă — afirmă șeful de schimb Ambrozie Bălut, un tînăr care abia a împlinit 30 de ani, dar care este tatăl a patru copii și de opt ani la rînd fruntaș în producție. Retribuția noastră, de exemplu, este cu 15 la sută mai mare, primim 6 zile în plus la concediu și putem să solicităm pensionarea la 50 de ani.

Sticlarii lucrează cu țevi de suflat din oțel termorezistent, cu manșon de lemn la capătul de la care sînt mînuite. Sticla se lucrează bine numai la temperatură ridicată și această condiție îl obligă pe fiecare să mențină un ritm viu de muncă. De aceea sînt și atîția culegători. Mai mult decît atît, ne aflăm aici într-o zi de simbătă, este ora 14 și 30 de minute, sticlarii sînt abia la începutul schimbului și după cum observăm, afirmă și maistrul Ion Baciu, au un chef de treabă nebun. Ne uităm la ceas și cronometrăm geneza unei cupe de cristal: 55 de secunde, fără timpul de recoacere, decalotare și șlefuire. O singură echipă poate să fabrice, într-un schimb, 500 și chiar 600 de pahare din acest tip. Aceasta și pentru că, merită să o spunem, sticlarii de la Mediaș sînt animați de o entuziastă întrecere socialistă, pregătită pînă în cele mai mici detalii de către organizațiile de partid și sindicat din întreprindere. Tot așa se explică și faptul că ei s-au angajat să realizeze sarcinile cincinalului în numai patru ani și jumătate și că la 1 august 1974 aveau deja un avans cîștigat de patru luni.

Toate aceste informații mi le-am notat printr-o mișcare aproape mașinală, pentru că și privirile și gîndurile îmi sînt furate de acest ansamblu feeric al halei cuptoarelor. Foc. Magmă care colcăie. 150 de oameni aproape goi, descriind în aer mișcări specifice pe o vatră fierbinte. Dezordine aparentă a unui început de lume. Sticlari la țeavă plămădesc ființe ciudate și suflă peste ele un duh tainic. Tabloul este în măsură să-mi sugereze însă și alte comparații și imaginile mi se succed în memorie. Privesc mișcările aproape rituale și cei 150 de sticlari suflători, cu țevile la gură, sînt tot atîția cîntăreți din bucium. O orchestră stranie apărută miraculos parcă din centrul Pămîntului, a cărei muzică nu o poți auzi dacă nu te apleci cu respect și dragoste asupra lumii obiectelor pe care o creează. Și nu numai atît. Lăsați-mă să mai spun că dacă au existat cîndva atelierele lui Hefaistos, acel zeu meșteșugar, atunci ele probabil arătau astfel, cu singura deosebire că oamenii din fața mea nu sînt niște zei, ci muncitorii întreprinderii «Vitrometan» din Mediaș, pe nume Ioan Lupu, Vasile Ciobotaru, Petru Compi, Ioan Iuhas, Șoni Eduard, Petru Levețeanu și alții. Prin măiestria lor profesională, prin dragostea față de acest meșteșug, care aici se moștenește odată cu numele de familie, ei reușesc să dea muncii lor valoare de spectacol, iar obiectelor pe care le creează să le transmită har și strălucire.

STELUȚA DE ARGINT

— Un om învață greu sculptura în sticlă. Să nu credeți că degeaba avem noi școală profesională aici la Mediaș. Dar, chiar cu școală, dacă nu ai înclinație, talent cum se spune, și nu depui nici interes, nu realizezi mare lucru. Trebuie să ai mînă, ca mai!

— Și cum trebuie să fie mîna unui sculptor în sticlă, tovarășe Milu?

— Ca a unui chirurg, răspunde prompt: ușoară, sigură, precisă. Să nu tremure.

Stau în stînga sculptorului Ioan Milu. Are 27 de ani, pe soția lui o cheamă Elisabeta și lucrează tot aici, în aceeași profesie. Numai că Elisabeta Milu lucrează în schimbul de dimineață. S-a aranjat așa ca în permanență unul dintre părinți să-i poată supraveghea pe cei trei copii, să-i educe, așa încît să crească sănătoși, frumoși și cu sufletele limpezi precum cristalul. Acum sculptează o vază. O apasă peste piatra umedă a unui polizor și cu tresar la sunetul ce se degajă din acest clopot. El își vede liniștit de treabă; o întoarce pe o parte și alta, polizorul mușcă din ea mai mult sau mai puțin și florile răsar din vaza de cristal ca dintr-o vale a narciselor. Vreau să-i surprind privirile, dar privirile sculptorului Ioan Milu trec dincolo de obiectul pe care îl înnobilează, trec de mînă

cu gîndurile lui despre... mîna aceea de chirurg a specialistului.

— Și a fost o vreme cînd am avut mare nevoie de specialiști, ne spune tovarășul inginer Nicolae Coldea, directorul tehnic al întreprinderii. Am rezolvat însă și această problemă ca atîtea altele. Cum? În orașul Mediaș sînt mulți tineri. Pe unii i-am calificat la școala profesională. Pe alții, care terminaseră liceul de cultură generală și nu au avut șansa să treacă examenele și să intre la o facultate, i-am angajat și i-am calificat direct la locul de muncă.

S-a rezolvat deci și o problemă socială importantă a orașului, pentru că tineri care la un moment dat nu aveau nici o ocupație au ajuns astăzi să execute «steluța de argint», adică cea mai complicată dar și cea mai frumoasă compoziție florală pe care o poate executa aici un sculptor în cristal. «Steluța de argint» a devenit un etalon al măiestriei profesionale, un fel de ideal spre care tinde fiecare sculptor tînăr și pe care cei hotărîți să lupte îl ating întotdeauna. De această părere sînt tinerele Ana Popescu, Fronius Gherlinde, tînărul șlefuitor Aurel Costea și mulți alții.

Desigur că pe acest drum, deloc ușor, un ajutor susținut l-au primit de la cei mai vechi, dar și cei mai buni sculptori, ca de exemplu, Ioan Milu, Ioan Stoica, Francisc Neuman, Dumitru Baltă, Nicolae Neamțu, Ion Șimon, Alexandru Hidi, Ioan Dengel și alții. El le-au transmis nu numai cunoștințe, deprinderi, ci mai ales pasiune pentru ceea ce vor face de acum înainte în viață. Despre ce altceva ne vorbea cu atîta căldură în glas meșterul Alexandru Crișan decît despre pasiune? «Eu sculptez în sticlă din 1938. Și după 36 de ani de muncă numai aici, în această fabrică, aș sculpta și în somn. Pentru că totdeauna descopăr în ceea ce fac ceva nou, tentant. Îmi place că fabrica aceasta s-a schimbat mult, s-au construit hale noi, secții noi. Ceea ce îmi place și mai mult este climatul care domnește în întreprinderea noastră, deși aproape 80 la sută din lucrătorii ei sînt tineri. Chiar și tovarășii care conduc uzina nu au împlinit încă 40 de ani».

Mulți din acești tineri se cunosc aici, încheagă prietenii, se căsătoresc și au căsnicii durabile. Iar cei care cunosc toată istoria acestei fabrici, nu totdeauna dreaptă, găsesc că e bine că uzina să devină și un loc unde se încheagă prietenii durabile între oameni.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

INTERES NEOBIȘNUIT ÎN JURUL UNEI NUMITE SPERANȚE BOICIL

Experimentat timp de cîțiva ani, îndeobște la Timișoara, locul de muncă al descoperitorului, medicamentul Boicil — a cărui afirmare a suscitat, vă reamintiți, aprinse controverse — a demonstrat în practică rezultate foarte bune în tratarea diferitelor boli reumatismale, și-a căpătat cu repeziciune notorietatea, devenind speranța de însănătoșire sau măcar de ameliorare a multor suferinzi.

Despre ceea ce a însemnat descoperirea Boicilului s-a scris în această revistă, așa că nu mai revenim. Amintim doar că pentru experimentarea lui s-a întemeiat, în urmă cu mai bine de un an, un centru specializat, la Timișoara, în cadrul căruia inventatorul, doctor Vasile Boici, și-a format un colectiv de colaboratori, căutînd să-i familiarizeze nu numai cu partea teoretică a descoperirii, cît și cu cea practică, să-i inițieze în metoda de administrare, specifică, a Boicilului.

În pofida rezultatelor excelente, apariția pe piață a Boicilului a întîrziat, din motive asupra cărora vom reveni, dar apariția lui în public — prima — a avut loc nu demult, odată cu inaugurarea Expoziției realizărilor economiei naționale, Boicilul aflîndu-se găzduit în pavilionul de chimie, la standul Centralei de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, unde a stîrnit un interes neobișnuit.

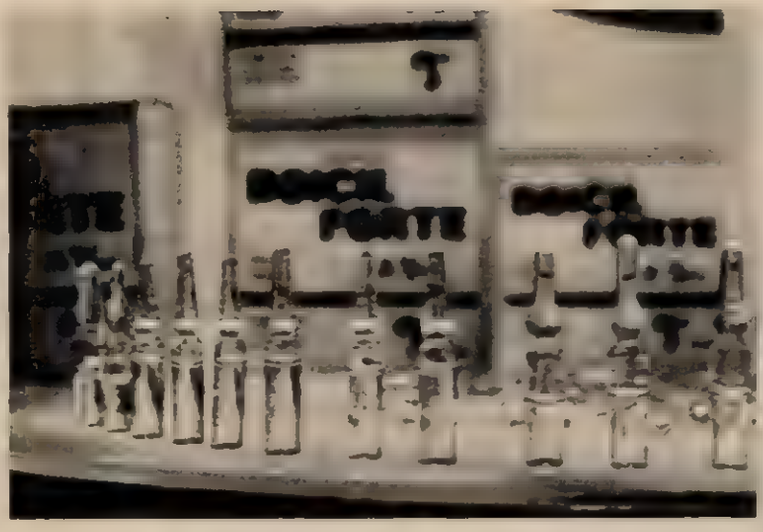

Inginera Ana Ciobanu, responsabila standului respectiv, ni s-a plîns de bătaia de cap pe care i-a dat-o expunerea Boicilului, o bătaie de cap în bunul înțeles al cuvintelor alcătuitoare, în sensul că apariția medicamentului în expoziție a obligat-o la o prezență aproape permanentă în fața vitrinei lui, afluența de public fiind deosebită, oameni de toate vîrstele, români și străini, cerînd amănunte despre efectele terapeutice ale Boicilului și interesîndu-se de data cînd el va apărea în comerț. Făcînd o paranteză, vom scrie aici că includerea Boicilului în expoziție s-a făcut în ultimul moment, în timpul dinaintea vernisajului medicamentul aflîndu-se încă în faza de cercetare, această includere improvizată obligînd — prin firea lucrurilor — la o prezentare mai puțin atrăgătoare. În ciuda acestui impediment, vizitatorii s-au îmbulzit înaintea standului, atrași nu de fiole și cutii, ci de numele de Boicil, pe care foarte mulți dintre reumatici îl alîză de-acum cu noțiunea de sănătate.

Constatînd neobișnuitul interes de care vorbeam, ne-am făcut o datorie din a-i comunica inventatorului primirea de care s-a bucurat Boicilul la prima sa apariție publică. Doctorul Vasile Boici ne-a mulțumit în două cuvinte, informîndu-ne totodată despre modul cum se desfășoară munca în Centrul experimental de la Timișoara, pe care continuă să-l dirijeze, în ciuda ieșirii la pensie. Dirijează activitatea Centrului cu neobosleală și cu un oarecare regret, plecat din tristețea de a nu putea asigura tratamentul adecvat decît unei a zecea părți din numărul bolnavilor care sosesc la Timișoara în nădejdea de a-și găsi alinare pentru dureri. La staționarul în care se folosește Boicilul, numărul bolnavilor tratați zilnic ajunge la șaizeci, dar cererea este copleșitor mai mare, despre dimensiunile ei vorbind foarte bine faptul că toate înscrierile pentru tratament sînt încheiate pînă la sfîrșitul anului 1978, propaganda de la om la om creînd — prin puterea exemplului — un interes extraordinar în jurul medicamentului. Acestea fiind zise, staționarul neîncăpător și numai cinci medici de diferite specialități nu sînt capabili a veni în întîmpinarea unei cereri mereu sporite, dar neajunsurile se vor remedia — după opinia conducerii Ministerului Sănătății — odată cu pătrunderea preparatului pe piață și, implicit, cu utilizarea lui în orice unitate sanitară, după nevoie.

De un deosebit interes se va bucura Boicilul la Herculane, unde Întreprinderea balneară intenționează să-l folosească pe o scară largă.

Doctorul Andrei Braier, medic balneofizioterapist din Herculane, s-a deplasat în acest scop la Timișoara, intrînd în contact cu inventatorul și solicitînd — într-o primă etapă — un număr de douăzeci de mii de fiole, în ideea înființării unei secții după modelul aceleia de la Băile Felix, dar avînd o amploare mult mai mare, lucrînd mai extins. Doctorul Andrei Braier ne-a declarat că s-a convins de efectele tămăduitoare ale Boicilului nu pe calea vorbelor, ci pe aceea a experimentului direct, certitudini determinîndu-l să susțină că stocul de douăzeci de mii de fiole solicitate nu reprezintă altceva decît un punct de plecare într-o activitate care se va dezvolta impetuos.

Am încercat atunci să aflăm dacă Fabrica «Terapia» din Cluj, producătoarea medicamentului, posedă capacitatea de a mări producția pînă la numărul de fiole imediat necesar, și în acest scop am luat legătura cu Ștefan Mureșan, directorul unității, unul dintre pasionații susținători ai impunerii Boicilului pe piață. Am aflat astfel că fabrica produce în prezent pînă la douăzeci de mii de fiole lunar, dar că posibilitățile ei sînt mult mai mari și că încă în cursul lunii octombrie «Terapia» ar putea furniza o producție de Boicil de cinci ori mai mare decît astăzi. De asemenea, am fost informați că — deși medicamentul nu e deocamdată liber la export — documentația externă este gata și că directorul Mureșan e mulțumit de calitatea ei, doar că își face autocritica în privința promptitudinii cu care s-ar fi cerut să răspundă solicitărilor particulare venite din străinătate, de la oameni la urechea cărora au ajuns efectele miraculoase ale Boicilului, între care un corespondent din Insulele Hawaii pare să nu aibă altceva de făcut în timpul liber — după cum glumea Ștefan Mureșan — decît să scrie scrisori Fabricii «Terapia»!!

În ceea ce privește apariția Boicilului în farmacii, directorul Mureșan se arată optimist, sperînd că foarte curînd medicamentul va putea fi cumpărat după voie și, mai ales, după nevoie din farmacii. Din păcate, problema nu este atît de simplă cît s-ar părea: procesul de aprobare a Boicilului se arată în continuare complicat, factorii răspunzători — Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, Centrala de medicamente etc. — fiind prea mulți, iar rezultatele concrete prea puține.

Ne-am interesat și, spre surprinderea noastră, n-am putut intra în posesia unei date exacte. Am fost amînați. Ni s-a cerut răgazul unei noi vizite la Timișoara. Ni s-a spus că «se află în lucru», că «urmează cursul normal», că «se așteaptă prețul» și așa mai departe.

Evident, apariția pe piață a unui medicament nou nu este o chestiune de «bunăziua» dar de aici și pînă la a întîrzia intrarea în farmacii a unui produs atît de solicitat este o cale lungă, între această întîrziere și interesul general pentru Boicil existînd o flagrantă contradicție care trebuie să se stingă în cel mai scurt timp posibil.

În consecință, așteptăm de la cei care tergiversează punerea în vînzare a Boicilului un ritm de lucru normal.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

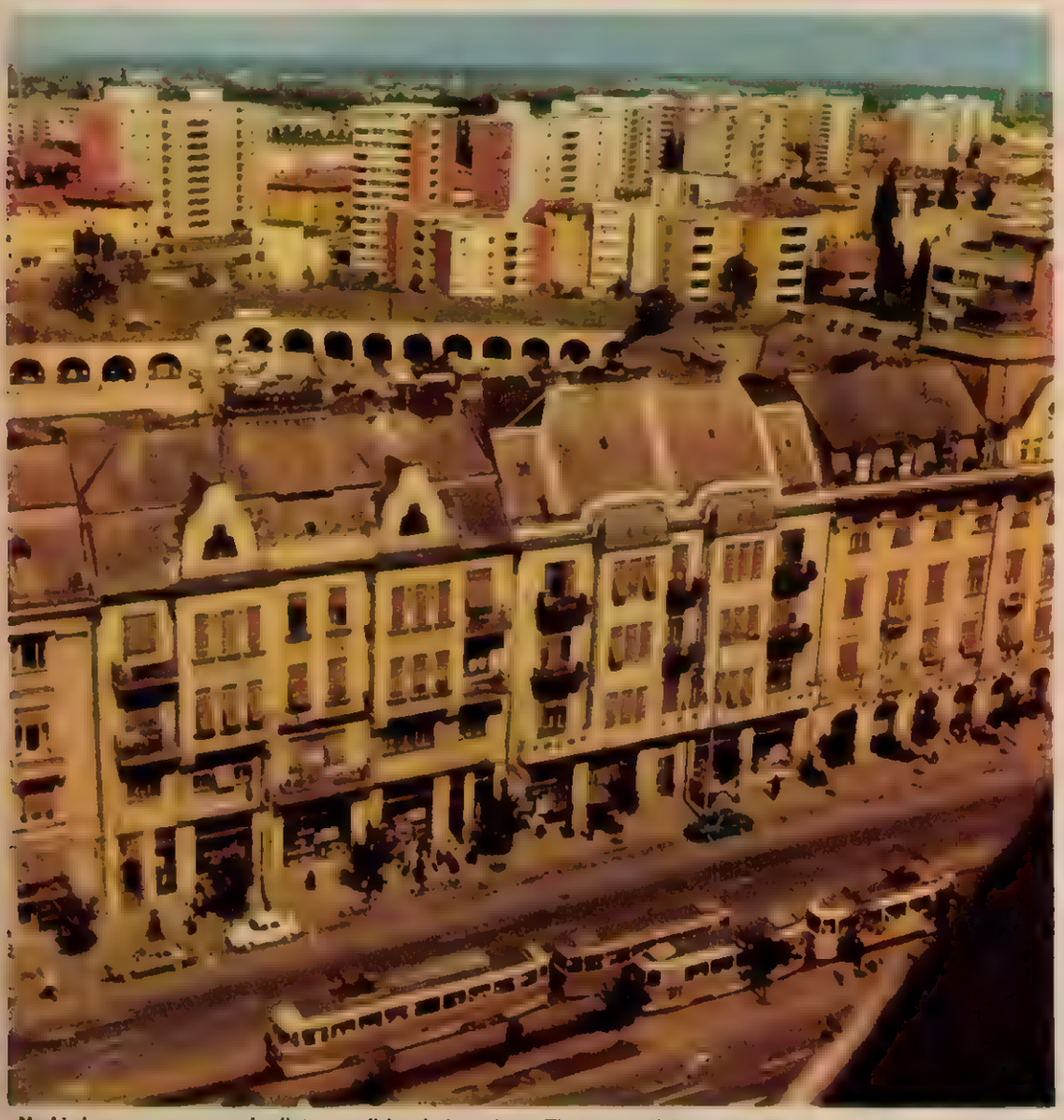

Vechi și nou — sau armonia dintre tradițional și modern: Timișoara zilelor noastre.

TIMIȘ

PREMISELE UNEI CONTINUE PROSPERITĂȚI

Tovarășul MIHAI TELESCU, prim-secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., a avut amabilitatea să acorde un interviu redactorului nostru:

— Stimate tovarășe prim-secretar, aș începe cu rugămintea de a ne spune succint și sentimental chiar, dacă se poate, ce reprezintă pentru dumneavoastră județul pe care-l conduceți?

— Sarcina fiecărui comunist, și cu atît mai mult a fiecărui cadru cu muncă de răspundere, indiferent de locul unde își desfășoară activitatea, este de a-și face pe deplin datoria, de a răsplăti prin fapte încrederea cu care a fost învestit de conducerea partidului, de organizația de partid, de oamenii muncii. Aș putea spune că această răspundere sporește și mai mult pentru unul care s-a născut și a crescut pe aceste meleaguri, care este strîns legat de tradițiile și obiceiurile oamenilor și locurilor unde și-a petrecut cea mai mare parte din viață. Județul Timiș, Banatul, nu înseamnă pentru mine doar meleagurile natale, ci, mai ales, ani de muncă, de frămîntări, de greutăți, dar infinit mai multe satisfacții pentru drumul parcurs, pentru rezultatele obținute în toate domeniile de activitate, pentru progresele înregistrate în creșterea economică, socială, care au schimbat atît de mult înfățișarea țării, a meleagurilor bănățene, viața oamenilor. Pot zice că am fost nu doar martor ocular la creșterea în timp a oamenilor, a zestrei economice și spirituale timișene, ci și participant direct prin sarcinile încredințate de partid, sarcini pe care am încercat din toate puterile mele — împreună cu puternicul activ al organizației noastre județene de partid — să le transpun în practică.

— Oamenii județului Timiș și-au cucerit pe bună dreptate faima de oameni gospodari, muncitori pricepuți, pasionați ai meseriei, paralel cu faptul că în acest județ al patriei întîlnim mai multe naționalități conlocuitoare. Vă rugăm să vă referiți puțin la aceste două aspecte, în sensul de a ne explica cum un colectiv uman format din mai multe naționalități poate reuși să devină și un colectiv exemplar, din punct de vedere al rezultatelor în muncă?

— Într-adevăr, Timișul are o compoziție națională complexă, cimentată de-a lungul istoriei acestui ținut. Liantul unității românilor, germanilor, maghiarilor, sîrbilor a fost găsit însă doar de către Partidul Comunist Român. Drepturile oferite deopotrivă tuturor locuitorilor țării, egalitatea deplină realizată în practică, activitatea comună pentru propășirea locurilor natale constituie, dacă vreți, secretul succeselor obținute de acest mare colectiv exemplar, cum vă place să-l denumiți. Sîntem mîndri de faima aceasta de buni gospodari, dar, după opinia mea, ea nu înseamnă nimic dacă n-o confirmăm, de fiecare dată, an de an, și lună de lună, în activitatea economică, socială, spirituală, în înfăptuirea sarcinilor de partid și de stat. Se știe că nici un popor nu poate trăi numai din tradiție; prezentul trebuie să o confirme și mai cu seamă să o depășească prin ctitorii cu care posteritatea să se mîndrească. Or, societatea noastră socialistă are tocmai acest scop fundamental de a crea toate premisele acestei continue prosperități, ale înălțării dinamice a României pe noi trepte ale progresului și civilizației.

— Am remarcat că bănățenii, și nu numai ei, au o profundă responsabilitate cetățenească, un deosebit respect pentru ceea ce ne place a numi «civilizația orașului» (curățenie, bun-gust, modă de calitate, deservire civilizată etc.). Există o preocupare a conducerii de partid de aici în acest sens, în sensul educației morale și etice, iar dacă da, în ce constă ea?

— Aș putea afirma că aceste probleme pe care le-ați grupat sub genericul «civilizația orașului» reprezintă preocupări majore ale Comitetului județean de partid, ale Consiliului popular județean, ale tuturor organelor locale de partid și de stat. Obișnuim ca aceste preocupări să le sintetizăm în planurile anuale de măsuri ale Consiliului popular județean, privind realizarea angajamentelor în întrecerea patriotică — adevărate programe județene, cu obiective, termene și responsabilități precise în domeniul bunei gospodăriri și înfrumusețări a tuturor localităților.

Pe baza unor asemenea programe anuale, în perioada 1968-1974 s-au realizat lucrări edilitaro-gospodărești (construcții de străzi și trotuare, noi spații și zone verzi, baze sportive, terenuri de joacă pentru copii și altele) în valoare de 1,2 miliarde lei. Munca depusă pentru înfăptuirea acestor obiective — muncă la care cetățenii județului au participat și participă cu mic și mare — reprezintă, în sine, un puternic element de educație civică.

Multiplele aspecte, bune și rele, ale gospodăririi și înfrumusețării localităților, cartierelor, întreprinderilor, institutiilor, școlilor, magazinelor, ale altor unități economice și sociale fac frecvent obiectivul analizei consiliilor populare, al întîlnirilor dintre deputați și alegători, al adunărilor organizațiilor U.T.C., sindicale și de femei, ale consiliilor locale ale Frontului Unității Socialiste. Ele fac obiectul muncii membrilor organizațiilor de partid din cartiere, a comitetelor de cetățeni, a deputaților, care, pot să afirm cu toată certitudinea, mergînd din casă în casă, poartă discuții la «concret» cu fiecare cetățean, despre estetica gospodăriei proprii, a spațiului din fața casei, a curții și grădinii, a întregului aspect al zonei respective, al localității.

Sîntem însă conștienți de faptul că în domeniul gospodăririi și înfrumusețării orașelor și satelor noastre mai avem încă multe de făcut. De aceea, considerăm că formarea și dezvoltarea conștiinței răspunderii fiecărui cetățean pentru păstrarea, îmbogățirea și înfrumusețarea avuției comune, a bunurilor obștești, trebuie să reprezinte un domeniu de seamă al muncii educative.

Numeroase acțiuni ale propagandei și muncii politice — conferințe, afise, raiduri-anchetă și note critice în presa locală — vizează în permanență crearea unei opinii de masă împotriva celor ce încalcă regulile de comportare civilizată pe străzi, în parcuri, în localurile publice, la locurile de agrement. În jurnalele de actualități pe care le realizează lunar cineciuburile noastre au fost incluse de fiecare dată și unele momente de satiră la adresa unor asemenea oameni. Iar dacă o să vizitați expoziția județeană a gazetelor de perete, inaugurată în preajma celei de-a XXX-a aniversări a eliberării, veți găsi o sumedenie de caricaturi, epigrame și alte materiale, ce «încondeiază» pe cei certați cu disciplina cetățenească.

Rezultatele pe care le-am obținut prin folosirea acestor mijloace ne întăresc încrederea în continuarea și dezvoltarea pe un plan superior, pe meleagurile noastre, a tradițiilor responsabilității cetățenești.

— Cum întîmpină oamenii județului Timiș al doilea mare eveniment al anului după cea de-a XXX-a aniversare a eliberării: cel de-al XI-lea Congres al partidului?

— În acest an jubiliar, oamenii muncii din întreprinderile noastre au reușit să majoreze la 50 de zile avansul luat în marea întrecere pentru îndeplinirea cincinalului îna-

Cît vezi cu ochii, pe mai bine de 1 300 de hectare, mustește vinul Majarca — soi de șes, de cîmpie, care se poate combina cu orice vin fără a-i strica buchetul (sectorul viticol al C.A.P.-Teremia Mare).

înte de termen, depășind cu 2,1 miliarde lei prevederile perioadei ianuarie 1971 — iulie 1974. Colectivele unui număr de 16 întreprinderi lucrează deja în contul anului 1975, iar unele din ele — aș aminti uzina «Azur» — au condiții să îndeplinească cincinalul în numai 4 ani.

În agricultura județului — care a realizat în 1973 o producție de 3,6 ori mai mare decît în 1950 — a fost consemnat în acest an — în cinstea celor două mari evenimente — un succes deosebit: una dintre cele mai mari recolte de cereale păioase cunoscută vreodată pe meleagurile noastre. Avem cîteva unități agricole — cum sînt C.A.P.-Nerău și Comloșul Mic, I.A.S.-Variaș și Jimbolia — care vor ocupa locuri fruntașe pe țară la cultura grîului.

Acestor realizări li se adaugă cele obținute în toate sferele producției materiale, în viața socială, precum și în vasta activitate spirituală din județul nostru.

Aici se nasc uriașe poduri rulante și macarale turn — cîteva dintre produsele pentru care Întreprinderea mecanică-Timișoara a obținut anul trecut «Ordinul Muncii» clasa I.

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Estetica agricolă în plină actualitate (Complexul de creștere și îngrășarea porcilor de la Beregsău Mare).

TIMIȘ: UN JUDEȚ ÎN CARE LUMINA SE AFLĂ LA EA ACASĂ

...și asta nu numai pentru faptul că în centrul său industrial și civic, Timișoara, s-a introdus — pentru prima oară în Europa! — iluminatul public electric, sau circulația publică cu tramvaie și troleibuze! Nu, asociația cu LUMINA, pe care am simțit nevoia să o introduc încă din titlu, vine nu din trecutul zonei — trecut dealtfel plin de glorie! — ci din prezentul copleșitor, din efervescența creatoare a acestor oameni ai Timișului.

Evident, «lumina» este o formulă, un simbol. Lumină a însemnat și ceea ce ne-au lăsat înaintașii (un Dimitrie Țichindeal, de pildă, un Ion Vidu sau Traian Vuia, sau frații Brediceanu, sau Filaret Barbu), lumină înseamnă și flacăra vie a jertfei comunistului Ștefan Plăvăț, căzut la datorie, lumină înseamnă și sclipirea caldă, și pofta de viață a copiilor de azi. Și, mai ales, lumină înseamnă prezentul viu al Banatului, mîndria firească și frumusețea majoră a constructorilor de aici: muncitori, țărani, intelectuali!

Exprimat în cifre, județul Timiș cuprinde 3,6% din teritoriul României și 3,1% din populația ei. Totodată, el mai înseamnă 3,8% din producția globală industrială (locul 7 pe țară) și 5,3% din producția globală agricolă (corespunzînd locului 3).

Înainte de 23 August 1944 — deși considerat «industrial» — Timișul dispunea doar de cîteva unități «mai mari», niște ateliere mai bine-zis, cu cîte 5 pînă la 30 de lucrători... A face o comparație cu județul de altădată, raportat la realitățile de astăzi ale teritoriului — ar fi, practic, ceva imposibil!

Rețeaua actuală a unităților industriale risipite pe întreaga suprafață a județului

Dacă Întreprinderea de cînepă Sînnicolau Mare exportă astăzi P.A.P. (indicativul comercial al plăcilor aglomerate din puzderie de cînepă) în țări ca Italia, R.F.G., Austria etc. — secția de fuiori și de cilți a aceleiași întreprinderi (în fotografie) a redus simțitor importul pe care eram nevoiți să-l facem la saci și țesături de profil.

TIMIȘ

Timiș este vastă, o prezentare ca aceasta de față nu poate și nu are nici scopul de a o cuprinde numeric; cîteva mari unități însă pot da o imagine de ansamblu a ceea ce oamenii acestor locuri au făcut și fac în continuare — a ceea ce oamenii aceștia, îndrumați de partid, adaugă mărețului edificiu al construcției republicane.

«I.M.T.» (Întreprinderea mecanică Timișoara), «mamutul» industrial al Timișoarei, are — dacă am încerca o comparație vizual-plastică — rolul unei locomotive diesel trăgînd un tren, garnitura reprezentînd industria județului. Înființată în 1960 (vom vedea că una dintre caracteristicile întreprinderilor de aici o constituie surprinzătoarea lor «tinerețe»), și fiind inițial o unitate de produs remorci pentru basculante și utilaje pompieristice, această întreprindere — fruntașă pe țară în ramura construcției de mașini, posesoare a Ordinului Muncii clasa I — reprezintă astăzi un puternic centru muncitoresc (9 000 de lucrători) în care se construiesc mari utilaje de ridicat și transportat, poduri rulante (recent a livrat Combinatului siderurgic-Galați un astfel de pod avînd 100 tone forță capacitate, iar în 1976 va ajunge la poduri cu o putere de 400 tone forță!), autostivuitoare, macarale turn pentru toate marile obiective din țară etc. Căminele muncitorești recent construite, cantina-restaurant, căminul de copii, sala și terenul de sport, ca și alte obiective social-culturale, fac din I.M.T. un veritabil «orășel» muncitoresc, un orășel ai cărui oameni lucrau încă din luna august a.c. în contul lui februarie '75, cu un avans de 200 de zile față de planul cincinal; un «orășel» industrial care numai în primul semestru al anului în curs a dat 3,3 milioane beneficii în plus, care și-a propus ca pînă la sfîrșitul cincinalului în curs să dea sute de milioane beneficiu — care, în sfîrșit, în următorul plan cincinal își va *tripla* producția industrială!

...Dar să revenim la simbolul «luminii»: două mari întreprinderi, «Electromotor» și «Electrobanat», își dispută pașnic, muncitorește, întîietatea de a fi prezente în cît mai multe puncte ale țării. Prima produce 60% din motoarele electrice realizate la noi (din care 50%, jumătate adică, «merge» la export!), și îl numără printre încadrați pe inginerul Dan Teodorescu, șeful secției prototipuri, un om de circa 40 de ani, suficienți însă pentru a-l fi făcut să devină omul cu cel mai mare număr de invenții din România, personalitate recunoscută pe plan mondial și republican, mai ales: a refuzat categoric să-și schimbe locul de muncă, deși ofertele Capitalei au fost mai mult decît ispititoare...!

A doua, «Electrobanat» (unicat în țară în ceea ce privește producția), realizează corpuri de iluminat pentru străzi și încăperi, baterii și pile galvanice (emblema «ELBA» ne este de acum binecunoscută tuturor!), faruri și reflectoare pentru autovehicule și autoturisme, pentru nave și locomotive (și e plăcut să-ți imaginezi, de pildă, că unele dintre reflectoarele acestea sînt așezate în vîrful macaralelor turn realizate la I.M.T., sînt instalate în fruntea locomotivelor diesel construite la Craiova și care brăzdează drumurile ferate ale țării!...). Sau că sutele de mii de tranzistoare risipite prin țară funcționează sub impulsul bateriilor produse aici.

Prezentul industrial al județului Timiș este, repet, extrem de complex. Fabrica de sticlă din comuna Tomești, Fabrica de produse ceramice «Ceramica-Jimbolia» (în mare măsură automatizată), Întreprinderea Textilă-Lugoj, cît și Filatura de mătase naturală din același oraș (oraș în care numai în acest an vor mai intra în funcțiune trei importante unități: o întreprindere de utilaje și piese de schimb pentru industria ușoară, o alta de materiale ceramice și, în sfîrșit, o secție de macarale și poduri rulante a I.M.T.), Întreprinderea de cînepă Sînnicolau Mare (înființată în 1968 și care a ajuns astăzi la o producție zilnică de 4 500 metri pătrați de P.A.P. — plăci aglomerate din puzderie de cînepă, produs net superior plăcilor aglomerate din lemn), Întreprinderea de produse chimice «Solventul»-Timișoara (unde se produc cunoscuții detergenți intens solicitați pe piață de gospodinele noastre) — întreprinderi în cadrul cărora s-au elaborat pînă acum 5 tehnologii noi — invenții brevetate, oferite pe baza licențelor spre vînzare pe plan mondial — și care la salonul internațional de la Viena, 1972, a fost distinsă cu mai multe medalii de aur, sau Întreprinderea «Azur», tot din Timișoara, producătoare de vopsele, de lacuri și, secundar, de săpunuri pentru toaletă («Vis» și «Perla bănățeană» anunțîndu-se a fi competitive cu cele mai valoroase produse ale unor țări cu tradiție în acest domeniu!) — iată numai cîteva obiective, înșirate succint, a ceea ce înseamnă industria acestui județ!

Datorită unor caracteristici ale solului de aici, în județul Timiș accentul în agricultură nu se pune pe irigații, ci pe desecări ale solurilor sărăturate, pe de o parte; pe de altă parte, prin ameliorarea terenurilor agricole cu «irigații» din pînza freatică — aflată aici la mică distanță sub limita de suprafață a terenului. S-au creat astfel mari canale colectoare (reversibile în timp de secetă!). Gospodarii din Tomnatic au reușit chiar să impună un produs al lor, așa-zisele «pompe tip Tomnatic», care asigură un întreg sistem de aducțiune a apei din pînza freatică. Stațiunea experimentală de aici a reușit să lanseze pe piața internă și externă semințele de grîu «Lovrin» și porumb «400» și «415» — mîndria bănățenilor și a experimentatului președinte Petru Feneși!

...Am străbătut, uimit, uriașul lan de porumb al C.A.P.-Nerău (comuna Teremia Mare), de pe care agricultorii de aici au obținut producții record. O suprafață de 300 de hectare, o mare verde, cît vezi cu ochii, prin care mașina în care mă aflu se strecoară ca printr-un vegetal și straniu tunel... minute și minute în șir, kilometri și kilometri în șir, pînă la pierderea noțiunii de timp și spațiu, însoțit numai de foșnetul verde al porumbului, mîngîind mașina în trecere... Apoi grîul: 5 538 kilograme la hectar, sau soia: 3 000 kilograme la hectar (față de numai 1 800 planificate!).

Este firesc, îmi explică puțin mai tîrziu Vili Heinz, primar și secretar P.C.R. al comunei Teremia Mare, ca beneficiind de o astfel de producție, să avem și un sector zootehnic puternic: 15 600 de porci și 1 200 bovine numai în sectorul socialist!

Teremia Mare — *o comună?* O comună, da, a județului Timiș, dar și altceva mai mult; cu mult mai mult: o mostră a ceea ce înseamnă gradul de pătrundere a civilizației în satele Banatului, pentru că dincolo de faptul că aici există 18 unități comerciale (magazine cu autoservire, cofetărie, bufete, secție «gospodina» etc.), un strand construit cu tot dichisul, o grădină de vară, 3 școli, 5 grădinițe, o modernă sală de gimnastică, un «cinemascop» cu 400 de locuri și cu două spectacole zilnic. Dincolo de toate acestea, așadar, rețin o replică a lui Vili, primarul (așa îi spun oamenii aici, simplu, «Vili»!): «înainte, pînă mai acum doi ani mai bine-zis, oamenii noștri se concurau pentru mobilă și televizoare — astăzi, ei se întrec în băi și în faianțe colorate!»... Splendidă replică, splendide vorbe ale unei realități sătești: fiecare a treia gospodărie de aici beneficiază astăzi de apă potabilă, trasă la robinet!

Patruzeci de sate ale județului Banat beneficiază astăzi de apă potabilă trasă pe conducte în sistem centralizat! Iată un alt gen de «lumină», pătrunzînd vizibil în casele oamenilor de aici!

Oraș al luminii — mai recent considerat și un oraș «al florilor» — Timișoara este totodată un oraș *al tinereții*. Universitatea de aici cuprinde 1 410 cadre didactice și 13 500 studenți (10% din studențimea României socialiste!). Contribuția cercetătorilor și a cadrelor didactice de aici se manifestă, practic, în domenii dintre cele mai diverse: construcții de mașini, hidrotehnică, chimie, materiale de construcții, tehnica sudurii (noutăți: sudura prin frecare și sudura cu plasmă), genetică, pedologie, chirurgie, embriologie — și lista nu se termină nicidecum aici. Institutul politehnic «Traian Vuia» posedă la ora actuală cel mai mare atelier-școală din țară. Strînsa colaborare a învățămîntului cu producția se evidențiază și prin faptul că 208 laboratoare-școală au contracte directe cu industria republicană.

Cei 2 500 cercetători ai Timișoarei și-au spus astfel — și continuă să-și spună — cuvîntul!

Timiș — un județ pînă nu demult doar al unor tradiții de cultură; astăzi, un județ prezent și mai ales activ în construcția socialistă a țării.

Un județ printre județele țării a cărui dezvoltare armonioasă și spectaculoasă totodată reprezintă, pe bună dreptate, satisfacția și mîndria locuitorilor săi.

HORIA PĂTRAȘCU ■

cultul melodiei și instrumentelor populare

Între specialiștii veniți de pe alte meleaguri cu care am avut prilejul să stau de vorbă, foarte mulți sînt nelămuriți că muzica populară este încă atît de viguroasă în țara noastră. Vizitîndu-ne țara, luînd contact cu realitățile, văzînd impetuoasa industrializare care a creat noi orașe ei sînt ispitiți să pună, din capul locului, eventuala dispariție a folclorului pe seama acestui proces revoluționar. Tocmai din această pricină surprinzătoare este mai mare cînd se conving în ce măsură poporul român continuă să rămînă legat de patrimoniul artistic preluat de la înaintași.

Desigur că la baza acestui fenomen stă o înțeleaptă politică culturală care veghează ca bunurile artistice specifice poporului să nu dispară.

A explica amănunțit felul în care, de-a lungul ultimilor 50 de ani, s-a acționat în vederea stimulării creației populare necesită un spațiu de care nu dispune rubrica noastră.

Doresc totuși să ating unele aspecte ce socot că e bine a ți cunoscute. Dealtfel, însăși anumite critici aduse aci în scopul evitării anumitor greșeli făptuite în acest domeniu dovedesc cu prisosință preocuparea majoră ce s-a acordat în țara noastră fenomenului folcloric.

Consider că prima și cea mai însemnată măsură a fost — ca să zic așa — oficializarea îndeletnicirii de folclorist. Înainte vreme cei preocupați de culegerea și studierea cîntecului și dansului popular îndeplineau această muncă dintr-o pasiune personală, în afara meseriei de bază și paralel cu aceasta. Activitatea lor era în cea mai mare măsură, cea a unor amatori.

După 23 August, deși situația economică era nespus de grea, folcloriștii mai cunoscuți au fost adunați laolaltă, dîndu-li-se putința să-și reia munca, la care mulți renunțaseră. La început la arhivele de folclor existente (care își încetaseră în mare măsură activitatea). Apoi la Institutul de folclor, nou înființat, prin contopirea arhivelor despărțite și prin achiziționarea colecțiilor particulare.

În acea perioadă, Institutului de folclor, paralel cu activitatea de cercetare a muzicii și jocului popular, îi revenea și însemnata sarcină de a sprijini activitatea artistică a echipelor de amatori de pe lîngă Confederația Generală a Muncii și a Căminelor Culturale.

Pentru a putea cuprinde această întreagă muncă de directivare a folclorului s-a simțit nevoia creării unor cadre de specialiști.

Institutului de folclor i-a revenit în cea mai mare măsură sarcina de organizare și coordonare a acestei munci. La propunerea noastră studiul cîntecului popular a fost introdus drept disciplină obligatorie în învățămîntul superior de specialitate. Studenții de la toate secțiile conservatoarelor luau în acest fel legătură cu realitățile muzicale ale poporului. Învățămîntul folclorului s-a introdus apoi la liceele muzicale, extinzîndu-se și la școlile populare de muzică. Această măsură a avut multiple urmări binefăcătoare.

Fiii de țărani și muncitori, avînd drumul deschis către învățămîntul superior de specialitate, erau mult mai legați de graiul muzical al poporului. În acest fel a fost posibilă armonizarea între viziunea muzicală a celor proveniți din mediul muncitoresc sau rural și noile cunoștințe, acumulate în timpul studiului.

Mai mult încă, studenților orășeni li s-a dat posibilitatea să cunoască o lume muzicală lor prea puțin cunoscută. În felul acesta li s-a deschis un orizont mai larg față de cel al studenților din școlile muzicale apusene.

Consecințele introducerii folclorului în învățămîntul de specialitate au fost optime, ele făcîndu-se simțite pe diferite planuri în viața artistică a țării noastre.

1) Profesorii de muzică au fost învățați nu numai să prețuiască muzica populară dar au acumulat cunoștințele care să le permită a deveni elementele de bază în vederea cultivării și menținerii gustului pentru creația poporului.

2) Viitorii oameni de strictă specialitate, folcloriștii, primind noțiunile necesare în timpul anilor de studiu au pregătirea ca pe lîngă activitatea de cercetare să poată fi utili ca elemente active în direcționarea justă a uriașei activități desfășurate de înjghebările artistice profesioniste și de amatori de pe întreg cuprinsul țării.

3) Școala românească de compoziție s-a dovedit a fi una dintre cele care cunosc azi, dincolo de hotare, laurii unor răsunătoare succese. Tinerii noștri compozitori utilizează toate posibilitățile pe care tehnica modernă le pune la îndemînă, în vederea găsirii unor noi mijloace de expresie. Acest lucru, e drept, îl fac și compozitorii de pe alte meleaguri. Ceea ce nu se știe îndeajuns este faptul că creatorii noștri pornesc aproape întotdeauna de la melodia și instrumentele populare, pe care au învățat a le prețui pe băncile conservatorului.

De nenumărate ori am avut prilejul să-mi dau seama de atașamentul compozitorilor față de tezaurul popular. Chiar atunci cînd urechile celor neavizați nu percep izvoarele, fiind vorba de o muzică prea înaintată, la baza creațiilor stă cîntecul popular, analizat prin mijloacele tehnice moderne de către compozitori cu multă dăruire și migală, în vederea transformării lui la alte dimensiuni.

Personalitatea școlii moderne de compoziție românească s-a putut contura, fără îndoială, datorită acestui fenomen. Legătura intimă dintre creația populară și inspirația compozitorului, factor esențial ce caracterizează compoziția noastră cultă, a fost posibilă mulțumită grijii ce s-a acordat artei populare de-a lungul celor 30 de ani de la eliberarea României. **HARI BRAUNER** ■

top - panorama

● Deși se știe că Marina Voica s-a specializat în a nu lua nici un premiu la festivalurile internaționale la care a participat (a se vedea notele slabe obținute la Knokke în cadrul Echipei României), casa de discuri «Electrecord» a delegat-o totuși anul acesta să o reprezinte la Festivalul de la Sopot. Rezultatul îl știm. Și în acest timp Aura Urziceanu (avînd în afara altor merite și o bogată discografie la «Electrecord») a cîntat într-un bar oarecare de pe litoral ● Revista «Luminița» publică, la rubrica «Top Pionieresc», partitura și textul unui cîntec pentru copii. Întrucît «top» înseamnă un clasament al melodiilor de succes găsim neinspirată titulatura acestei rubrici ● *Phoenix din nou în turneu prin țară, în perioada 20 septembrie — 10 octombrie și apoi între 20 noiembrie — 10 decembrie. Formației timișorene i s-a alăturat din nou Spitzy Rheininger (orgă, Moog). La acest turneu va mai lua parte și Mircea Florian, împreună cu grupul său.* ● Lista popmen-ilor dispăruți se mărește. Astfel, alături de Brian Jones (Rolling Stones, mort în 1969), Janis Joplin (1969), Jim Morrison (Doors, 1970), Jimi Hendrix (1970), Al Wilson (Canned Heat, 1970), Duane Allman (1971), Jim Croce (1973), se adaugă și numele solistei «Mama» Cass Elliot (33 de ani), fosta componentă a grupului The Mamas and Papas, grup care în 1969 s-a făcut cunoscut cu marile succese «Monday, Monday» și «California Dreaming» și a lui Billie Chase, liderul formației «Chase». ● Admiratorii mai vechi ai muzicii beat își amintesc poate de formația înființată în 1963 sub numele de Yardbirds și alcătuită din Keith Relf (voce, muzicuță), Chris Dreja (chitară ritmică), Jim McCarty (baterie), Paul Samwell-Smith (chitară bas) și Top Topham (chitară solo, înlocuit apoi de Eric Clapton). Prin acest grup au mai trecut de asemeni cunoscuții Jeff Beck (actualmente chitarist solo în Beck, Bogert and Appice) și Jimmy Page (Led Zeppelin), oameni care au mărit faima Yardbirds-ului. Iată că în prezent se anunță înființarea grupului sub numele posibil de «The New Yardbirds», nume legat de Keith Relf, căruia i se adaugă chitaristul solo Martin Pugh (ex-Steamhammer), bateristul Bobby Caldwell (ex-Johnny Winter, ex-Captain Beyond) și un basist nedesemnat încă. ● *În urma turneului în R.F.G. al Ansamblului folcloric U.T.C., avîndu-l ca solist pe Benone Sinulescu, cîteva grupuri folclorice din această țară au inclus în repertoriul lor melodia românească «Plecai luni cu coasa-n vale». De asemeni, H. Bernhart, membru al cercului crescătorilor de orhidee din Londra (Filiala Halle — Westfalia), încîntat de spectacolul ansamblului nostru, a apelat la Benone Sinulescu și la C. Butoi, directorul ansamblului, să boteze o nouă specie de orhidee. Ea va purta de acum numele de «Formec românesc».* **G.S.** ■

Fotografie de Radu CONSTANTINESCU

o biografie în 11 puncte

CORNELIU-BIBI IONESCU

1. *Numele și prenumele:* Ionescu Florian Corneliu
2. *Locul și data nașterii:* Com. Budești (Ilfov), 2 martie 1945
3. *Reședința actuală:* București
4. *Instrument:* a. *principal:* chitară bas
   b. *secundar:* voce
5. *Studii:* inginer mașini și utilaje de construcții
6. *Debut:* — 1965, București, Casa de cultură «1 Mai»
7. *Carieră muzicală:* ● Din 1965 cîntă cu una și aceeași formație «Sfinx» al cărui membru fondator este, alături de Octav Zemlicka (chitară solo), Cristian Valica (baterie), Mihai Popa (chitară armonie). Cariera sa se confundă cu evoluția formației «Sfinx», alcătuită succesiv din Idu Barbu (orgă, ex-Romanticii), Puiu Ivanițchi (chitară solo, actualul cîntăreț folk din Sighișoara), Sergiu Zagardan (baterie, actualmente la «Horia Moculescu-grup»), Petre Iordache (saxofon corn, revenit la «Sfinx» în anul trecut și plecat apoi la «Paul Ghenței-grup») ● Din 1969 îi are colegi pe Dan Andrei Aldea (chitară solo și voce) și pe Marian Toroimac (baterie) alături de care participă la a doua ediție a festivalului de muzică pop «Club A» ● În prezent cîntă alături de același Dan Aldea, Mihai Cernea (baterie, ex-Mondial) și Dan Bădulescu (chitară armonie, fost o perioadă basist al grupului «Cromatic»). ● În anii 1973, 1974 participă împreună cu formația sa la cîteva dintre ședințele cenaclului «Flacăra». ● Este unul dintre pionerii muzicii «beat» din România. ● Este cel care a proiectat și realizat, dintr-un claviton românesc, un sintetizator de sunet care poartă numele de Bib-synthesiser ● Este electronistul de bază al grupului ● Lucrează în prezent la construirea unui mellotron.
8. *Influențe:* Gioni Răducanu, Hugh Hooper
9. *Muzicieni favoriți:* a. *români. Dan Aldea, Richard Oschanitzky*
   b. *străini:* Edgar Winter
10. *Formații favorite:* a. românești: Olimpic '64.
    b. *străine:* Kinks, Who, Soft Machine
11. *Posturi extramuzicale:* electronica, electroacustica.

Fișă alcătuită de GEORGE STANCA ■

top

1. *Mugur de fluier* (muzică, Nicolae Covaci — text, Victor Cârcu) — Phoenix. 2. *Sinteze* (Dan Aldea) — Sfinx. 3. *Chemare* (Gabriel Litvin) — F.F.N 4. *Poveste* (Sabin Păutza) — Aurora + Animosi. 5. *Ah, Dora* (Viorel Șerban — Alexandru Szabo) — Miraj. 6. *Doar pacea* (Marius Țeicu — Mihai Dumbravă) — Adrian Romcescu. 7. *Războinicii* (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac 8. *Pînă departe* (Nichi Dorobanțu — Flavia Buref) — Nichi Dorobanțu. 9. *Orașul* (Eduard Țogoreanu) — Eduard Țogoreanu. 10. *Legenda Sarmisegetuzei* (Eugen Tunaru — Valentin Farcaș) — Experimental Quartet.

TOP FLACĂRA poate fi ascultat astăzi la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București. Regia muzicală a emisiunii este asigurată de Georgeta Dogaru.

TOP «FLACĂRA» TALON NR. 36

STRUNGAR ÎN FIER ȘI ÎN APĂ

Așadar, transcriindu-i aici viața, am să încep ca în orice biografie care se respectă. Ion Neiner s-a născut la Titu, într-o familie numeroasă, în casa căreia numărul copiilor a crescut direct proporțional cu numărul greutăților. În familia Neiner s-au născut pînă la Ion șase copii, iar după el încă doi și toți și-au căutat devreme de drum, luînd-o care încotro, scăpați de sub îngrijirea părinților, dar apăsați de poverile sărăciei.

La nici paisprezece ani, cu o brumă de carte și cu o grămadă de sfaturi, să nu bea, să nu fumeze, să nu se bage în politică, să nu stea în curent și așa mai departe, Ion Neiner a luat calea uceniciei, trecînd porțile I.A.R.-ului din Brașov, unde a luat cunoștință nu numai cu meseria, ci și cu viața, ieșind — după numai trei ani — călit și în una și în alta. Căpătînd hîrtie la mînă pe care stătea scris strungar în fier, tinarul a simțit nevoia să încalce una dintre poruncile părintești și s-a băgat devreme în politică, intrînd în partidul comuniștilor, în 1945, convins fiind că într-acolo îl cheamă destinul și împlinirea.

Despre perioada aceea vorbește cu o oarecare duioșie și cu mare exactitate, recunoscînd că a pășit către partid cu oarecare ezitări, atras la convingere de alții, mai bătrîni în viață și în mizerie. «Pe măsură ce a trecut timpul, continuă, m-am lămurit că făcusem cea mai bună alegere și că intrarea în partid avea să-mi schimbe tot cursul vieții și să mă aducă la mulțumirile de astăzi».

Naționalizarea nu l-a mai găsit la Brașov, ci la București, la Grivița roșie, ocupîndu-se cu înverșunare de strungărie și de școală, decis să-i ajungă din urmă pe cei care nu lăsaseră cartea de căruță, să-i ajungă și chiar să-i întreacă. Să pot merge seara la liceu, își amintește, munceam la uzină ca un nebun, făceam chiar și două norme. Pînă la urmă, a descurcat-o bine cu liceul, chiar dacă s-a avut cu matematica precum șoarecele cu pisica, a obținut diploma de maturitate, așa era pe atunci, și odată cu ea recomandare din partea uzinei pentru facultate. Cum era și normal, uzina ar fi vrut să-l vadă urmînd Căile ferate, dar Ion Neiner a intuit că nu are ce să caute acolo, unde simțea că este prea greu pentru puterile sale și unde se cerea foarte multă matematică. S-a gîndit atunci, fără nici un motiv special, la geologie, facultate scăpată de sub tirania cifrelor, s-a înscris la Universitate și a început să se pregătească, era sigur că va intra. Se zice că de ce ți-e frică nu scapi și ca atare n-a scăpat: în ultimul moment s-a introdus, la sectia sa, un examen de matematică! Ion Neiner s-a aprovizionat cu cafea și s-a apucat de lucru, a biruit cursurile și apoi a biruit și examenul, între primii.

Ajuns la geologie, mai degrabă din întîmplare, recunoaște că încă din primul an a simțit pentru viitoarea meserie o deosebită pasiune, în inimă și în cap, i-a plăcut, nu mai mult decît strungăria, cum pretinde, ci într-alt fel. La început nu i-a fost prea la îndemînă, mediul i se părea străin și — recunoaște — oamenii mai nefirești și mai ascunși decît în uzină. Cu timpul însă s-a deprins și a trecut din an în an cu multă tragere de inimă și cu note bune, căci la drept vorbind geologia însemna o floare la ureche pentru tînărul obișnuit să împlinească două norme la strung și să meargă apoi la seral.

La terminarea facultății s-a apucat de hidrogeologie, ramura aceea a căutării apei sub pămînt. A început să bată țara, de pe Criș în Masivul Sebeș, de la Tîrgoviște la Focșani, locuind prin barăci și forînd cu săptămînile pentru a scoate la iveală izvorul de apă. A fost, socotește, partea cea mai romantică a vieții sale, a muncit pe vîrf de munte, la un pas de cer, și în plină cîmpie, sub bătaia ploilor, n-a dat înapoi nici o clipă, chiar dacă apa a întîrziat de multe ori să țîșnească la suprafață. În urmă cu vreo zece ani, l-a dus meseria tocmai pe malul Crișului Alb, la Codiș, un sat în care nu era apă — ca să-l citez — nici de prăsilă. Oamenii locului adunau stropii de ploaie de pe streșini și-i treceau în butoaie, adăugînd cîte doi-trei pești la fiecare butoi, convinși că astfel limpezesc apa și o fac mai curată. Copiii aveau buzele arse, vitele erau costelive, locainicii pierduseră speranța de a mai găsi apă sub tălpile lor și se înhămau la sacale, cărînd-o din vecinătăți. Ion Neiner a simțit că acolo, undeva sub pămînt, trebuie să fie apă, n-a găsit-o cu prima sondă și a încercat cu a doua... Apoi cu a treia. Găurea pămîntul să găsească izvoare și ieșea noroi... A hotărît atunci să caute și noaptea, a făcut de planton la sondă timp de mai multe săptămîni și pînă la urmă i-a dat de cap, cum zice, și apa a șosit la suprafață. Cînd sonda a scos la iveală primul jet, am crezut că l-am apucat pe Dumnezeu de picior, m-am luat cu cîțiva țărani de gît și am început să jucăm hora, exact ca niște apucați.

E convins că pentru meseria lui nu-ți trebuie numai pasiune, ci și un simț în plus: e nevoie să intuiești apa sub picioare, să nu se vadă nici un semn și tu să fii sigur că ea este acolo, în adîncul pămîntului. Apoi să-ți înfigi sonda și să nu te dai bătut pînă n-o aduci la suprafață, pînă n-o dai oamenilor care o așteaptă de atîta timp. Neosteneala aceasta, veghea aceasta neîntreruptă înseamnă foarte mult în bătălia pentru apa de băut, în activitatea unor oameni a căror reușită se bazează, după cuvintele lui Ion Neiner, nu numai pe meserie, ci și pe patima.

La ora actuală, fostul strungar în fier este doctorand în hidrogeologie sau, mai bine-zis, doctorand în Dobrogea, toată teza fundamentîndu-se pe cercetările efectuate în acea regiune a țării, unde Ion Neiner lucrează de opt ani, cu siguranța că pasiunea sa pentru meserie a găsit acolo, pe un pămînt socotit sterp, cel mai nimerit loc de manifestare. În urmă cu doar douăzeci de ani, Dobrogea era considerată o bucată de pămînt uscată ca o iască, astăzi, debitul pentru litoral înseamnă un Argeș, adică șase mii de litri pe secundă, cam cît are rîul la Corbeni, la deversare, la baraj. De cîte ori s-a găsit apă, Ion Neiner a fost acolo. La Medgidia, la Palas, la Murfatlar, iscodind cu neosteneală, cerînd răgaz, mai cercetînd o dată, descoperind pînă la urmă izvorul, cu bucuria căutătorilor de aur de altădată.

Nu crede că a făcut ceva neobișnuit în viață, și-a împlinit datoria și n-a știut să întreprindă altceva decît să muncească. Munca l-a consacrat om, l-a ridicat în ochii celorlalți și în ochii săi, l-a impus printre oameni. Uneori, recunoaște, are nostalgia strungăriei, simte nevoia să robotească, să dea cu ciocanul, să îndrepte cîte ceva prin casă. Nu-i este rușine că a fost cîndva strungar în fier, cum scria pe patalamaua primită de la I.A.R., îl deranjează chiar apelativul de inginer, așa cum îi se spune astăzi, la noi, mai tuturor geologilor. Dacă cineva ar reuși să-l convingă că strungăria l-ar face mai util societății decît geologia s-ar întoarce la strung fără ezitare, dar nimeni nu se încumetă la o asemenea treabă și, una peste alta, Ion Neiner se recomandă cu ceea ce crede că înseamnă pentru oameni: strungar în fier și în apă.

Fără să fie prea pretențios, susține că nu mai vrea nimic de la lume. Dacă vorba nu i s-ar părea prea mare, ar zice că e fericit numai și la gîndul că are în spate o viață de comunist muncitor și demn. Nu mai dorește altceva decît atîta sănătate cît să mai scoată, vreo cinci ani, apă din Dobrogea, apoi intenționează să cutreiere munții și să dea cu undița.

Are un băiat de nouă ani care-l bate la șah patru partide din cinci. I se pare inteligent și cuminte, dar convingerea sa de o viață îl determină să creadă că asta nu înseamnă totul, că trebuie să învețe să muncească și să prețuiască munca altora, căci nimic nu se poate face pe pămînt fără multă sudoare și multă pasiune.

Atît mai dorește strungarul în fier și în apă Ion Neiner: să treacă acest crez în mintea și în sîngele băiatului său.

TRAIAN DUNĂREANU ■

calm la 06

După o sîmbătă cu nunți și petreceri pînă la ziuă urmează de obicei o duminică lenevoasă, calmă, cehoviană, cu indispoziții și plictis. Ca, de pildă, duminica trecută. La ora 23 însă a început o ploaie repezită, rece, sănătoasă, care a spălat cerul și aerul de praful unei săptămîni întregi. N-am așteptat să se potolească, ci, ascultîndu-i picăturile mari care răpăiau pe borurile umbrelei, am luat-o pe jos către strada Eminescu nr. 226 unde se află sediul Salvării. Acolo unde, acum, duminică 15 septembrie, ora zero, cinci operatoare primesc apeluri din toate unghereie Capitalei, ai posibilitatea să asculți pulsul celor două milioane de locuitori. Medicul de serviciu Gheorghe Moldoveanu îmi spune că este o zi calmă, fără probleme. Numai 135 de solicitări pînă acum, majoritatea cazuri ușoare. Un accident cu trei răniți, doi bărbați și o femeie de 39 de ani cu traumatisme multiple care au fost internați la Fundeni (spital apropiat de locul accidentului), apoi transportați la Spitalul de urgențe, iar de la Spitalul de urgențe femeia a fost transportată la Spitalul 9, avînd și traumatisme craniene. (Accidentul s-a întîmplat pe șoseaua Brănești prin ciocnirea unei autobasculante cu un autocar.) Un bărbat de 38 de ani care a fost sîmbătă la o nuntă reclamă «tremurături» în tot corpul și palpitații; cineva cheamă urgent salvarea pentru un bărbat de 63 de ani cu hemoragie pe nas, o gravidă, un copil cu febră; în altă parte o bătaie în care s-a produs o înjunghiere și telefoanele sună, sună, sună...

— La noi se pune în fiecare moment problema nepreväzutului. Trebuie să fim pregătiți pentru orice. Este foarte greu să facem o triere de aici de la pupitru. Cei care ne cheamă de multe ori nu sînt din familie, ci vecini sau din anturaj. De aceea, interogatoriul este dificil, datele despre bolnav sînt aproximativ subiective, uneori fals alarmante. Unii pentru o indispoziție stomacală la care nu putem alerga imediat devin necuviincioși cu operatoarele noastre, iar alții care au într-adevăr nevoie de salvare nu cer decît un sfat competent. O persoană de pe strada Cezar Mihail a solicitat de patru ori salvarea fără să aibă absolut nimic grav. Este adevărat că orice durere se suportă mai bine ziua; noaptea bolnavul este într-o stare de tensiune nervoasă mai mare și din pricină că în mod normal organismul uman, conform ritmurilor sale biologice stabilite de milenii, noaptea trebuie să se odihnească, să doarmă. Se știe că sportivilor care participă la competiții pe alte meridiane, cu fus orar diferit, le trebuie o perioadă de adaptare pentru ca organismul să răspundă eforturilor necesare performanței. Noaptea e mai rece, liniște, aerul primenit, totul contribuie la un somn odihnitor. Iar cînd ai o durere la care se adaugă și starea de veghe, uneori și cea de singurătate, bolnavul este agitat, intră în panică... Un medic, un cadru specializat, poate calma situația. Salvarea este și un suport psihic, cu efecte evidente mai ales în stări nevrotice. Pentru această perioadă de început de toamnă schimbarea frontului atmosferic — ca să mă exprim în limbajul meteorologilor — influențează afecțiunile cardiovasculare. Pentru astfel de urgențe noi am fost pregătiți în mod special la Spitalul «I.C. Frimu» în vederea constituirii unităților coronariene...

Ploaia a stat, noaptea de după ora zero devine mai apăsătoare; somnul se așază definitiv pe ferestrele ca niște pleoape grele și fără vise; telefoanele s-au mai rărit; dar numai pentru o oră-două, că de pe la patru iar începe să sune la toate cele cinci pupitre deodată. Liniște!.. «Salvarea 52. (Cornelia Enescu). Nu avem nimic, pentru moment, venit în stație!...»

COMAN ȘOVA ■

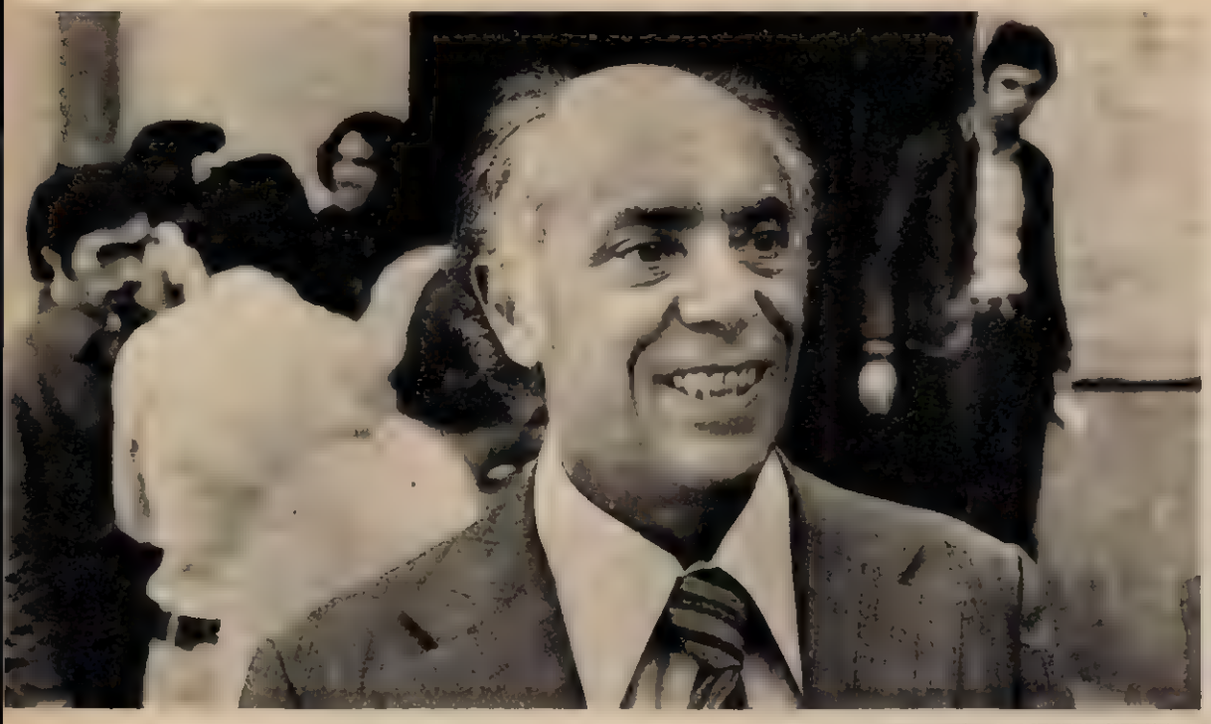

Fotografie de ELENA GHERA ■

OMUL ÎNTRE DOUĂ INFINITURI

— Știați oare că metafora omul-mașină a intrat în literatură prin Shakespeare? Mai exact prin scrisoarea pe care Hamlet o trimite Ofeliei, scrisoare semnată în modul acesta: «...atît timp cît această **mașină** va fi a lui Hamlet». «Mașină» în sensul de corp, de spirit. Rețineți prioritatea lui Shakespeare: Hamlet e cu mult anterior lui Descartes, cel care a popularizat ideea animalelor-automate!

Faptul că o discuție cu profesorul universitar doctor docent Edmond Nicolau despre mașinile cibernetice și implicațiile ciberneticii asupra vieții moderne debutează cu o referință la Shakespeare nu poate surprinde pe nimeni care cunoaște aria largă de interese ale omului de știință român. Firește, preocupările de specialitate predomină la acest inginer electromecanic care, prin 1945, îmbrățișează electronica — marea promisiune a anilor '50, apoi se consacră calculatoarelor electronice și ciberneticii și, în fine, studiului implicațiilor sociale ale științei. Această traiectorie științifică reflectă, de fapt, una din orientările fundamentale ale gîndirii contemporane. Și totuși interesele tehnice majore nu exclud, ci dimpotrivă presupun pasiunea pentru literatură și pentru artă în general.

— Oricine abordează metodologia științei trebuie, la un moment dat, să reflecteze la metoda analogiei. Dar de analogie se lovesc și poeții și, în general, scriitorii atunci cînd creează cuvinte noi, mai sugestive, după modelul unor cuvinte existente, sau cînd alcătuiesc construcții analogice. Adesea, marii literați sînt și mari creatori de cuvinte — vezi James Joyce. Dar și în știință această metodă, deși nu oferă certitudini, și-a dovedit fertilitatea. De exemplu, pe această cale marele Goethe a afirmat existența osului intermaxilar — ulterior descoperit. În epoca noastră, analogia este presupusă, într-un anume sens, de cibernetică. Mai exact, identitatea de procedee matematice utilizate în tehnică, biologie și economia concretă permite elaborarea unui studiu mai larg, mai cuprinzător, în care se analizează interacțiunea elementelor, fără a se specifica natura lor. Acesta este obiectul unei noi discipline, știința sistemelor, și, implicit, al ciberneticii.

— Despre cibernetică și teoria sistemelor se vorbește mult în ultima vreme, au devenit termeni la modă. Deunăzi, un președinte de consiliu popular comunal, profesor de biologie, îmi spunea că și-a structurat planul de muncă, al său personal și al consiliului, pe baze cibernetice... Dar ce înseamnă, de fapt, cibernetica?

— Știința conducerii sistemelor tehnice, biologice și de economie concretă. Vedeți: revenim la analogii! Or, tocmai faptul că această nouă știință stabilește neașteptate analogii și deci, prin însăși esența ei, implică cercetări inter- și pluridisciplinare, îi asigură rolul de prim ordin în acest sfîrșit de secol.

— Este știut că, în țara noastră, dumneavoastră ați desfășurat o activitate de pionierat în acest domeniu, contribuțiile dumneavoastră la neurocibernetică, de pildă, găsindu-și recunoaștere pe plan internațional.

— Vă referiți, probabil, la lucrarea scrisă în colaborare cu doctorul Constantin Băläceanu, «Les fondements cybernétiques de l'activité nerveuse», editată de «Collège de Médecine des Hôpitaux de Paris» și încoronată în 1972 cu Marele Premiu al Institutului de înalte sinteze din Nisa.

— Cît de semnificativă pentru noile orientări ale științei apare însăși această colaborare între dumneavoastră și doctorul Băläceanu, adică între un electronist, specialist în telecomunicații, și un neurolog. Doar acum cîțiva ani o asemenea conlucrare ar fi fost de neconceput. Dealtfel, însuși termenul de neurocibernetică frapează prin noutatea implicațiilor sale.

— Neurocibernetica este o știință foarte, foarte tînără, care-și propune să aplice cibernetica la explicarea funcțiilor sistemului nervos. Dar dacă, la început, ea s-a mulțumit să studieze cu predilecție, pe modele cibernetice, modul în care organismul reușește să mențină constante mărimile sale caracteristice: temperatura, tensiunea etc., doctorul Băläceanu și cu mine am propus o întreagă teorie a sistemului nervos și a funcțiilor sale, pornind de la elementele cele mai simple: neuronii. Am creat modele de neuroni, de rețele de neuroni și, de la simplu la complex, am reușit să explicăm anumite funcții psihice superioare. Ne-am sprijinit în acest scop și pe teoria automatelor, pe care eu personal am abordat-o din momentul cînd am început să lucrez în domeniul calculatoarelor.

— Iată-ne înapoi la punctul de plecare: «mașina» lui Hamlet.

— Firește, enorma complexitate a sistemului nervos — fără a mai vorbi de condiționările sociale — face ca orice asemenea analogii să fie doar parțial justificate. Nu e mai puțin adevărat că teoria sistemelor și cibernetica oferă noi și fertile căi de înțelegere a psihicului uman, de pildă, a mecanismului memoriei.

— Oricît de pasionantă ar fi neurocibernetica, să nu ne limităm la acest domeniu, avînd în vedere că de-a lungul anilor ați avut și multe alte preocupări științifice.

— Un capitol fundamental al ciberneticii îl reprezintă studierea modului de transmitere a semnalelor. La om această transmitere se realizează prin limbaj. Am descoperit anumite legi statistice care intervin în acest proces; mai precis, am constatat că în toate limbile studiate de mine intervin aceleași legi statistice exprimate prin aceeași curbă matematică. A fost o surpriză. Gîndiți-vă: au fost cercetate nu mai puțin de **28 de limbi**, deci o enormă varietate. Identitatea legilor statistice nu se putea explica, așadar, prin simple asemănări de ordin pur lingvistic — prin originea comună a unor limbi, bunăoară — ci prin intervenția în limbaj a unui mecanism foarte profund și foarte general, care abia de acum încolo trebuie elucidat. Aș mai vrea să menționez, în altă ordine de idei, că sub conducerea mea un colectiv de la Institutul politehnic București a realizat primul aparat de identificare și emitere a vocalelor.

— Un prim pas spre construirea binecunoscutului robot din romanele științifico-fantastice, care înțelege și execută comenzile vorbite?

— Poate. Dar pînă acolo mai rămîn destule de făcut, deși în principiu robotul e perfect realizabil. Mai aproape de realitățile și nevoile noastre consider a fi însă proiectarea, construirea și experimentarea — în colaborare cu specialiști din Cîmpina — a modelului electronic al pompajului petrolier de adîncime.

— O asemenea rezolvare legată direct de practică, de cerințele economiei naționale, apare naturală la dumneavoastră, care ați fost primul director științific al Centrului de calcul economic și cibernetică economică, în 1967, și primul decan al facultății bucureștene cu același nume.

— De fapt, preocupările de acest gen nu denotă doar o înclinație personală, ci vizează o trăsătură esențială a ciberneticii, a mașinilor cibernetice. Dați-mi voie, în acest context, să ating o problemă care mă pasionează — și pe care am dezbătut-o și în volumul de eseuri «Omul între două infinituri» — și anume, relația om-mașină. Ați citit romanul «Erewhon» de Samuel Butler, scriitorul englez de la sfîrșitul secolului trecut? Într-un anumit sens, acest roman este o utopie. Chiar numele «Erewhon» sugerează aceasta, el fiind de fapt transcrierea inversă a cuvîntului englez **nowhere** — nicăieri. Desigur, utopiile descriu situații inexistente, dar pe care autorul nu le consideră imposibile. Și, așa după cum remarca Aldous Huxley într-un eseu, utopiile au valoarea de a ne informa asupra mentalității anumitor medii într-o anumită epocă. Ei bine, acest roman reflectă concepțiile unei societăți culte într-o epocă în care — ca și azi — tehnica și știința cunoșteau o epocă de mare înflorire. Problemele puse în discuție de Samuel Butler sînt multiple, referindu-se și la obiceiurile oamenilor, nu numai la interacțiunea dintre om și mașină — temă abordată în cele trei capitole intitulate «Cartea mașinilor». Or, ceea ce nu demult părea utopie, azi a devenit realitate. Butler afirmă că va sosi un timp cînd copiii vor învăța de mici calculul diferențial. Să remarcăm că astăzi, în clasele experimentale, copiii încep cu teoria mulțimilor, care în mod «clasic» se predă după calculul diferențial. Iar tendința de perfecționare a mașinilor, notată de Butler, este astăzi într-o continuă și spectaculoasă ascensiune. Fără îndoială că actualmente omul poate întreține un permanent **dialog** cu mașina. Or, după cum se știe, noi sîntem ceea ce sîntem tocmai datorită procesului muncii, în care mașinile au jucat un rol esențial. Ca să fim lapidari, omul a creat mașina și prin aceasta s-a autocreat. Este vorba, în primul rînd, de mașina care schimbă **forma substanței** — prima mașină creată de om. S-a trecut apoi de la mașinile care schimbă forma substanței la mașinile **energetice** și apoi la cele **informaționale**, cibernetice, toate aceste treceri marcînd schimbări importante în dialogul om-mașină. Dacă mașinile energetice ne-au luat de pe umeri povara unor eforturi fizice grele, mașinile informaționale ne eliberează de povara muncilor intelectuale de rutină. Utilizînd rațional mașinile informaționale, omul trăiește mai bine, avînd timp să-și dezvolte la maximum propriile posibilități. Cu actualele calculatoare electronice mari se pot înnoda adevărate dialoguri, astfel încît expresia «dialog om-mașină» poate fi luată astăzi și în sens propriu. Probabil că actualele mașini informaționale deschid o nouă eră a progresului uman, dînd o accepție nouă însăși noțiunii de creație. Astfel, omul poate concepe metodele de rezolvare a unor probleme de creație — metode pe care le transferă apoi calculatorului. Dar prin aceasta actul respectiv de creație devine un act obișnuit! Aflat undeva la mijloc între infinitul mare al cosmosului și infinitul mic al particulelor elementare, omul capătă astfel noi posibilități să înțeleagă, să reflecteze la condiția lui umană. **LIONEL NIȚESCU** ■

TULCEA:

Tulcea, ea însăși de nerecunoscut față de așezarea obscură și prăfuită de acum 7–8 ani, va face un nou salt în viitorul cincinal: 30 000 locuitori în plus, noi cartiere și obiective industriale, printre care un șantier naval.

POARTA DELTEI DUNĂRII LA ORA ÎNNOIRILOR

— Ce a însemnat crearea județului Tulcea pentru dezvoltarea economică și socială a acestui colț de țară, atît de neglijat în trecut? **— am întrebat pe tovarășul ALEXANDRU GAVRILUC, secretar al Comitetului județean Tulcea al P.C.R.**.

— În trecut județul nostru, poate mai mult ca oricare altul din țară, era caracterizat printr-un pronunțat grad de înapoiere economică și socială. Cea de-a XXX-a aniversare a eliberării patriei a găsit Tulcea, veche vatră a pămîntului românesc, poartă la Delta Dunării, la fel ca întreaga Românie socialistă, cu o economie și o viață spirituală în plină dezvoltare.

Crearea județului în anul 1968 a însemnat un moment important pentru dezvoltarea sa armonioasă, economică și socială. Astfel, în perioada scursă de atunci i-au fost alocate peste 7 miliarde lei, mai mult decît în toate cincinalele anterioare la un loc.

Alături de sectoarele tradiționale, care s-au dezvoltat continuu — mă refer la pescuit și industria alimentară — sînt valorificate superior resursele minerale de la Mahmudia, Altîn-Tepe, Somova, Babadag, Turcoaia și altele. Flota de pescuit care brăzdează mările și oceanele lumii a crescut la 24 traulere și 4 vase colectoare, cu o producție anuală de peste 90 000 de tone pește oceanic. În același timp apar noi ramuri cum sînt: industria metalurgică, prin intrarea în funcțiune a întreprinderii de alumină Tulcea, Fabrica de feroaliaje — în construcție — prima din țara noastră, industria materialelor de construcții, prin intrarea în funcțiune a Fabricii de marmură și prelucrarea pietrei de construcții.

S-au extins capacitățile de transport, îndeosebi cele legate de exploatare portuară: dispunem în prezent de porturi comerciale bine dotate la Tulcea, Mahmudia și Măcin, au ajuns în ultima fază lucrările la portul industrial Tulcea.

Agricultura, care dispune de condiții pedoclimatice favorabile culturii cerealelor, zootehniei și viticulturii, a continuat să

progreseze rapid, înregistrînd an de an, producții tot mai ridicate. În cincinalul actual vor fi irigate peste 72 000 ha teren arabil, deci peste jumătate din suprafața arabilă a județului; zootehnia devine tot mai mult o activitate industrială.

Modernizarea economiei județului a determinat, în mod obiectiv, schimbări importante și în structura forței de muncă pe ramuri economice, concomitent cu sporirea ponderii populației ocupate.

Ca urmare a construirii de obiective industriale și social-culturale, numărul încadraților se ridică la peste 65 000, din care în industrie aproape 20 000, cu un nomenclator larg de profesii, în marea lor majoritate inexistente aci în trecut: operatori chimiști, traulișți, mineri, oțelari, preparatori de conserve — în unitățile industriale — mecanizatori, motopompiști, electromecanici — în agricultură — meserii pentru a căror profesare sînt necesare ample cunoștințe profesionale.

Prefacerile care au avut loc în anii socialismului și îndeosebi în cincinalul actual în județul nostru vor fi amplificate în 1976–1980. Astfel, producția globală industrială va crește de 3,22 ori în 1980 față de 1975, într-un ritm mediu anual de 26,4 la sută — printre cele mai înalte din țară.

Programul de dezvoltare economică și socială a județului Tulcea face parte integrantă din amplul program prefigurat de directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976—1980 și de liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a țării pentru perioada 1981—1990. El reprezintă o reflectare a progresului multilateral, a ritmurilor înalte care caracterizează România socialistă.

Alumina nu a modificat numai structura economiei județului Tulcea, ci a spart tipare patriarhale, a modelat conștiințe.

TULCEA: CEL MAI VECHI ȘI CEL MAI TÎNĂR PĂMÎNT ROMÂNESC

Dealurile dobrogene încărcate cu vițe-de-vie întîmpină cum se cuvine toamna aurie. Puteți judeca și după această imagine de la Niculițel.

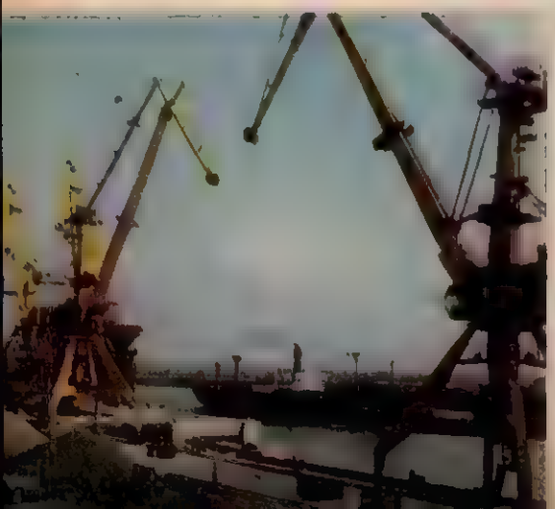

Un nou mare port pe harta țării: Tulcea, 1974.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

Nu este o figură de stil: se știe că în acest județ cuimile roase de vremi ale Munților Hercinici, cea mai veche formație geologică a României,străjuiesc Delta Dunării, în continuă formare și transformare. Dar dincolo de contrastele cadrului natural, mai emoționante apar acelea dintre nou și vechi în viața oamenilor de pe pămînturile dintre ape. Devenise o obișnuință a evoca, poetic, stufărișul deltei legănat de rafalele vînturilor, sălciile uriașe ce-și scaldă pletele în limpezimea undelor, plopii negri și nuferii înfiorați la trecerea ceamurilor, pădurile dintre dune, stejarii cu uriașe coroane, lianele amintind jungla tropicală, rațele și gîștele sălbatice, călifarii și cormoranii, pelicanii, codalbul și acvila, hermina și vidrele, crapul, somnul și bibanul, linul și roșioara, fufa și obletul, morunașul și moaca de brădiș, diminețile de cleștar și amurgurile purpurii, feeria primăverii pe plaur. Dar în vechea Românie, în așa-numita lume bună, se ocoleau cu grijă referințele la analfabetismul și alcoolismul locuitorilor deltei, la sărăcia lor defel pitorească, la amărăciunea și delăsarea unor tîrguri ca Babadag — căci starea de înapoiere nu caracteriza doar tărîmul dintre ape, ci și restul județului.

Fără a avea prezent în minte acest deprimant fundal, permanentizat pînă aproape de zilele noastre, nu poate fi pătruns miezul transformărilor din ultimii ani care au zguduit din temelii și acest colț de țară; ele l-au adus în pas cu vremea, care părea să-l fi uitat. Iată de ce în acest articol nu intenționăm să ne lansăm în descrieri poetice, ci să-i lăsăm să vorbească despre traiul lor de ieri și de azi pe cei care n-aveau răgazul să se felicite pentru pitorescul vieții lor, fiind prea ocupați să trăiască, să supraviețuiască într-o lume ostilă.

N-O SĂ UIT NICIODATĂ CARAORMANUL DIN 1957

Un dușman greu de biruit, incredibila izolare a oamenilor de pe grinduri.

— Nu vă puteți imagina ce însemna aceasta pînă acum cîțiva ani — ne spune Agaton Petrov, actualmente tehnician la Centrala Delta Dunării. În 1959, în septembrie, coloana noastră de tractoare pentru recoltat stuful și-a făcut intrarea în Pardina. Oamenii priveau și se minunau: nu văzuseră în viața lor tractor. Doar cîțiva bărbați care făcuseră războiul s-au uitat lung la șenile, au scuipat încurcați și au zis: «Ei, drăcie, tancuri fără turelă!» Dealtfel, ce să te miri? Am discutat la Pardina cu bătrîni care toată viața nu au pus piciorul nici măcar la Tulcea, care și ea, har Domnului, nu prea avea cu ce se lauda pe atunci. Toată viața oamenii aceia nu se depărtaseră de casă cu mai mult de 15-20 kilometri! Umblau în ciulci — ciorapi cauciucați — și opinci, iarna și vara, duminica și în celelalte zile ale săptămînii; cravată și pantofi nu purtaseră niciodată, iar cine avea cizme era cineva. Duminică se duceau la bufet — de fapt o fostă casă de locuit — cu pereții aplecați, gata-gata să cadă. Acolo zăceau ore întregi. Luni erau amețiți, iar marți plecau la pescuit. Duminică, din nou la bufet. În zi de sărbătoare tinerii se distrau plimbîndu-se prin sat, adică pe unica uliță din Pardina, preț de 6 kilometri. O măsurau cu pașii lor de la un capăt la altul și așa mai trecea o zi.

— Cariera mea de inginer piscicol mi-am început-o la Crișan — ne spune inginerul Pavel Ștefan, tot de la Centrala deltei. Cum arăta pe atunci, acum doar cîțiva ani, acest sat din deltă? Nu exista acolo nici cămin cultural, nici dispensar, nici magazin ca lumea, nimic. Adesea, valurile băteau în ușa casei. Copiii mergeau la școală cu barca. La școală — un fel de a vorbi — mulți nu frecventau decît 2-3 clase elementare, apoi, după obiceiul pămîntului, băiatul mergea la pescuit, cu tatăl, iar fata rămînea acasă, la cratiță. Dar chiar și pentru școlari nu era ușor, în special iarna, pe viscol. Electricitate în sat, loc, nici măcar un dinam, doar lampa de gaz. Singurul eveniment al zilei: trecerea vasului, a pasagerilor. Tot satul se înșira pe chei și-i sorbea din ochi pe călători.

— N-o să uit niciodată Caraormanul din 1957 — își deapănă amintirile Antrop Maximov. Atunci s-a introdus radioficarea și au început să cînte primele două difuzoare, pe stradă, producînd o agitație nemaipomenită printre săteni. O fată a alergat într-un suflet acasă:

— Mamăăă! Vino repede la primărie. S-au agățat de un stîlp două găleți, dos în dos, și cîntă... și cîntă...

DRUMURILE DELTEI

Radioul e foarte bun și frumos, sparge

TULCEA

Și Sulina a ajuns la ora industrializării. Ea se cheamă: noua fabrică de conserve.

depărtările, dar omul nu se poate deplasa pe unde din eter, ci pe drum. Drumurile deltei...

— În iarna 1972-1973 mă aflam la Sulina și trebuia să ajung în aceeași zi la Sfîntu Gheorghe — ne spune activistul de partid Vasile Arghiros. Am plecat dimineața și am sosit seara, după ce am parcurs 40 kilometri pe jos. Iarna în deltă acesta e lucru obișnuit. Am avut ca tovarăș pe inginerul Ștefan Pascal. și, discutînd de unele și de altele, a trecut timpul. Nu ne-a fost nici sete: noaptea bătuse furtuna, comandanții unor vase ce navigau în larg s-au speriat, au aruncat din încărcătură și la mal au ajuns lăzi de portocale. Pescărușii le ciocăneau, dar noi le-o luam înainte. Am mîncat portocale după pofta inimii.

— Cînd am început să lucrez ca mecanic la Pardina, acolo nu se deschisese încă un cinematograf — revine Agafon Petrov. Auzisem că la Tulcea rulează un film bun. Dunărea înghețase bocnă, așa că puteam merge în linie dreaptă pînă la oraș, scurtînd enorm drumul.

— Și cît era drumul enorm scurtat?

— 35 kilometri dus, deci 70 kilometri dus și întors, dar asta nu mă speria. Pe înserat, cu doi tovarăși am pornit-o pe jos; am ajuns la timp la spectacolul de opt jumătate și ne-am întors dimineața la Pardina, tocmai bine să intrăm în tură.

— Și pentru ce film ați parcurs 70 kilometri pe jos?

— Nu-mi amintesc bine, au trecut vreo zece ani de atunci. Mi se pare că era «Vagabondul». De multe ori m-am dus așa la cinema.

LA «LEBĂDA» TRAGE UN LIPOVEAN

A venit timpul să nu mai privim înapoi cu mînie la trecutul deltei, ci să ne oprim la prezent, la viitor.

— Marile transformări din ultimii ani nu se exprimă aci prin clădiri măreție — subliniază arhitectul Ștefan Marinescu, directorul Direcției județene de arhitectură și sistematizare — ci în cinci cuvinte: școală, magazin, dispensar, cămin cultural. Nu există azi comună în care aceste atribute esențiale ale civilizației să lipsească. A doua mare transformare: pentru prima dată se desfășoară pe un front larg, în mod organizat bătălia împotriva inundațiilor, flagelul multisecular al acestor pămînturi dintre ape. Sulina a fost protejată, Maliuc este și el apărat prin extinderea platformei de pămînt și un dig de beton spre canalul Sulina; lucrări de apărare vor începe la Mila 23 și la Ceatalchioi, acțiuni similare sînt în curs la Letea, C.A. Rosetti, Caraorman, Sfîntu Gheorghe. Problema va fi complet rezolvată în viitorii 2-3 ani — am în vedere, desigur, acele localități cu perspective de dezvoltare, nu fiecare cătun cu 10-12 case. Cînd acțiunea se va încheia, oamenii deltei vor fi repurtat o victorie hotărîtoare asupra stihiilor.

Dar județul Tulcea nu înseamnă numai deltă, apele nestăpînind decît cam a treia parte din suprafața totală. Partea continentală cunoaște de pe acum o impetuoasă dezvoltare, care se va accentua în viitorii ani. Mahmudia, cu exploatările sale miniere, care furnizează calcar Combinatului siderurgic-Galați, se va dubla, ca să spunem așa, în viitorul cincinal. De pe acum în acest colț pierdut al Dobrogei și-au făcut apariția blocuri, magazine moderne, asfaltul, în curînd se va construi și un spital, care va deservi o zonă întinsă, Mahmudia însăși devenind, poate, a doua poartă a deltei.

Niculițel se va extinde de asemenea, amplificîndu-și și modernizîndu-și caracterul viticol.

Satul de pescari Jurilovca se va înscrie pe o traiectorie ascendentă, se va încuraja aci *industria* pescuitului și nu numai pescuitul în sine, se va construi un hotel confortabil.

— Fiindcă veni vorba de hotel trebuie să relatez un fapt mărunt dar bogat în semnificații — continuă arhitectul Marinescu. La Crișan s-a construit hotelul «Lebăda». Nu cu mulți ani în urmă pescarii care, pentru o treabă sau alta, se abăteau pe aci dormeau în barcă sau sub un polog, în curtea vreunui gospodar. Acum așa ceva nu mai este de conceput. Pescarul trage la «Lebăda». Acolo am văzut, lîngă un turist bărbos din Suedia, un lipovean de-al nostru, tot bărbos. Multe au trebuit să se schimbe ca să văd asemenea spectacol. Dar să revin la «continent». Explozia cea mare în cincinalul următor o va cunoaște orașul Tulcea: el va exploda, dacă pot să mă exprim astfel, căci se vor dubla producția industrială, numărul persoanelor încadrate și al apartamentelor, la populația va crește de la 50 000 la 80 000.

Interlocutorul nostru ne prezintă o machetă uriașă — care ocupă o cameră întreagă — a Tulcei de mîine. Planuri îndrăznețe, pe deplin reale, deoarece metamorfoza recentă a orașului stă chezășie. Poate peste cinci ani același arhitect mă va lua de mînă, mă va duce în altă cameră și-mi va spune:

— Vino să-ți arăt o machetă: Tulcea anului 2000.

A TRECUT ACCELERATUL

— Ce înseamnă întreprinderea de alumină pentru Tulcea de azi, tovarășe inginer Grigore Damianov? Nu mă refer la cifre de producție, ci la aspectele pur umane

— Vă înțeleg. Eu sînt din partea locului așa că pot vorbi în cunoștință de cauză. Înainte de 1968, blocurile orașului le puteai număra pe degetele unei mîini: două vizavi de poștă, unul pe Mahmudia colț cu Păcii, blocurile pe Isaccea, G1 și G2. Or, pentru întreprinderea noastră s-au construit zeci de blocuri. Înainte de alumina tulceană doar trenuri personale legau orașul de restul țării; după alumină s-a introdus accelerat. O să spuneți că exagerez și că accelerat de București oricum și-ar fi făcut apariția, fiindcă noua Tulce nu înseamnă numai alumină. Eu cred totuși că tocmai alumina, circulația de personal tehnic pe care o presupune, a fost prima cauză. În fine, principalul e că avem o bună legătură feroviară. Altă «coincidență»: imediat după alumină s-a trecut în oraș la telefoane cu cinci numere. Înainte, se circula doar pe jos și cea mai sigură cale de a pierde trenul era să aștepți autobuzul spre vechea gară. Acum la autobuze există un flux continuu — ca să folosesc un termen de uzină — care leagă orașul de platforma industrială, unde ne aflăm acum. În plus — și nu ultimul element ca importanță — a apărut aci liceul industrial metalurgic, profilat pe neferoase — într-un fel, liceul întreprinderii. Dar poate faptul cel mai semnificativ este schimbarea de mentalitate pe care alumina, marea industrie, o imprimă fostului pescar din deltă, fostului țăran care azi lucrează la noi. La început unii se mai topeau de la lucru, se duceau pentru o zi-două acasă ca să-și vadă de gospodărie. În prezent se formează o nouă conștiință, o nouă disciplină.

AVENTURĂ ÎN MAREA BARENTS

Prezentul și viitorul județului sînt legate și de o altă industrie, nouă pe aceste meleaguri: Tulcea a devenit capitala pescuitului nostru oceanic care, în curînd, va constitui un pivot al economiei județului.

O notă la rubrica faptelor diverse în gazeta județeană «Delta» menționează echipajele navelor tulcene care lucrează în zona Africii de vest și anume: «Siret», «Semenic», «Harghita», «Clăbucet», «Milcov», «Neajlov», «Jiu», «Ialomița», «Moldoveanu» și «Ceahlău», cărora li s-a adăugat în ultimele zile «Caraimanul». «În portul Las Palmas se află navele «Trotuș» și «Mureș» (schimbat echipajele), «Sinoe» și «Inău» (reparații și decarbonizări), iar la New York — «Negoiu» (pentru aprovizionare); în marș spre zona Vest-Africa se află «Rarau» (venind din vestul Atlanticului), «Polar II» și «Polar III». În aceeași zonă «Polar I» continuă preluarea peștelui, iar «Polar IV» a plecat spre țară».

— În prezent pescuitul oceanic, cu sediul la Tulcea — ne declară comandantul flotei de pescuit oceanic Nicolae Milu — dă o producție anuală de sute de milioane de lei. Aceste operațiuni au o influență directă asupra vieții județului. În port își descarcă peștele cele patru nave transportoare, aci se construiesc — în extindere — cheiuri și instalații; o bună parte din echipajele de pe navele oceanice o formează tulcenii; diverse școli, de tip mediu și superior, pregătesc cadre pentru noi. Oceanul reprezintă, așadar, una din noile vocații ale județului. O nouă ipostază a unei străvechi îndeletniciri.

În același context inginerul principal Gheorghe Bălan, de la serviciul de exploatare a flotei, el însuși navigator, ne relatează despre reacțiile simplilor pescari din deltă care s-au «reprofilat pe ocean», despre oameni ca Agap Malăhin sau Macarie Kuzmin, smulși din izolare și proiectați din Jurilovca în Labrador.

— În '69 pescuiam în gheață sub amenințarea — ni se părea nouă — a unor sloiuri uriașe. Da, ne era frică. Acum totul a devenit banal. Dar în 1970, cînd pluteam cu «Negoiu» în Marea Barents ni s-a întîmplat o istorie...

Nu vom relata păția din Marea Barents, fiindcă dincolo de aventura specifică a nopții polare, mai caracteristică și mai sugestivă ni se pare însăși prezența acolo, ca și la Cap Bojador, la Capo Blanco și în Newfoundland, a pescarilor anonimi din Deltă. Știm, am spus-o și o repetăm, că județul nu se limitează la deltă, și totuși la ea ne întoarcem, fiindcă înnoirea ei oglindește prefacerile întregului ținut, noile dimensiuni ale vieții spirituale și materiale ale oamenilor care viețuiesc pe cel mai tînăr și cel mai bătrîn pămînt al țării.

LIONEL NIȚESCU ■

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 31

VIȚEII DE ATUNCI SINT VACI

În anul 1970, în grajdul C.A.P.-Săbișa a apărut o instalație de adăpare care a umplut de bucurie inimile vacilor și viteilor. Viteii zburdau de bucurie. Cu imaginația lor bogată auzeau deja apa susurînd prin țevile acelea în valoare de aproximativ 10 000 de lei. Vacile au organizat și servicii de gardă ca să nu fie luate prin surprindere atunci cînd apa va porni să țîșnească din adăpătoare. Dar instalația nu funcționa. Cîte o vacă suspina nostalgic: «N-avem baftă». Și totuși, o licărire de speranță s-a ivit în toamna anului 1970, cînd a fost urcat în pod rezervorul de apă, cu o capacitate de 5 000 de litri. Însă vajnicii proprietari ai grajdului și-au dat seama că tavanul, dacă nu e consolidat, nu poate susține un rezervor cu o astfel de capacitate. Speranțele vacilor s-au curmat iarăși cu cruzime. În jurnalul său intim, o vacă nota cu tristețe în acea perioadă: «Nu văd ce se mai poate face». O atmosferă de deznădejde s-a instaurat în întreg grajdul. Abia în 1972 ea s-a risipit pentru o vreme cînd s-a cumpărat un electromotor cu ajutorul căruia să se pompeze apa în rezervor. Apoi, s-a săpat o fîntînă și, pentru ca aceasta să nu rămînă singură, s-a mai săpat încă una, la cîțiva metri de precedenta. «De-atunci, nimic nou la orizont», e una din ultimele însemnări din jurnalul intim mai sus-menționat. Instalația a ruginit și locatarii grajdului evită să vorbească despre ea. Viteii din 1970 sînt vaci în toată firea, dar nu mai au nimic din voioșia și exuberanța de odinioară.

GEORGE ARION ■

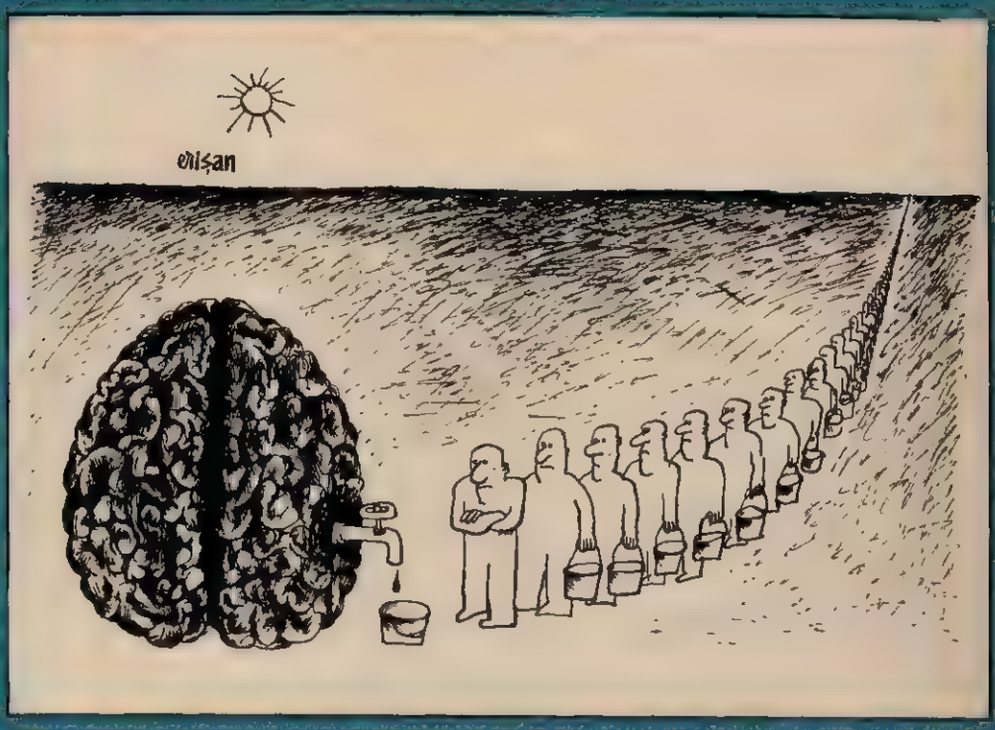

INSTANTANEUL NOSTRU

ÎN ATENȚIA CONDUCĂTORILOR AUTO DE LA I. T. B.

Luni, 16 septembrie, ora 14,30, în autobuzul 105, cu numărul de înmatriculare I.T.B. 1292. La Podul Grand o femeie trece strada pe unde nu trebuie. Șoferul, un tînăr blond și zîmbitor, scoate capul pe fereastră și o scuipă. În fața unei asemenea pedagogii, un călător își permite următoarea întrebare:

— Mareșale, de ce-o scuipi?

Tînărul blond și zîmbitor, șoferul de pe autobuzul 105, cu numărul de înmatriculare I.T.B. 1292, tura 14, dă altă nuanță pedagogiei sale. Deci:

— Mareșal e tac-tu, prostule...

Încă cinci minute tînărul blond și zîmbitor a monologat, folosind un ton viril și expresii pe care, deși hîrtia le suportă, nu e cazul să le consemnăm. Șoferi de la I.T.B., cel care conducea mașina 1292, luni, 16 septembrie, tura 14, linia 105, orele 14,30, crede că este colegul vostru. Noi nu credem!

TUDOR STĂNESCU ■

ADRIAN CURSARU

Om de vază

CA DE LA OM LA OM

N-am înțeles niciodată acordul tacit stabilit între rețeaua comercială a Capitalei și acest fel de anunțuri lipite pe vitrinele unor magazine: «Sînt plecată în concediu», «Închis pe motiv de boală», «Gestionar lipsă», «Vin îndată», «Lipsesc momentan», la care adăugăm inscripțiile devenite clasice «Închis pentru inventar», «Primim marfă» (sau «Așteptăm marfă») și «Închis pentru renovare».

S-au scurs fluvii de cerneală tipografică pentru amendarea unor asemenea scuze mercuriale, dar tot degeaba. În consecință, pentru liniștirea nervilor și pentru potențarea răbdării onoratei clientele propunem adoptarea unui ton mai dulce, mai direct, așa ca de la om la om. Sugerăm să se opereze următoarele schimbări: pentru «Sînt plecat în concediu» *«Mă deconectez la mare, pa și pusi»*; pentru «Lipsesc momentan», *«Bea băiatul un șpriț la colț»* pentru «Închis pentru renovare», *«Ai răbdare, mă fac gigea»*; pentru «Gestionar lipsă», *«Sîntem în luna de miere (sau de bere), Lenuța și Gigel»*; pentru «Primim marfă», *«Ai răbdare pîn'la unu', de vrei brînză de 21»*; pentru «Închis pe motiv de boală», *«Vine toamna, vine tusa, iartă-mă s-a dus parnusa»*.

Că vorba aia, oameni sîntem.

SĂ AVEM IMAGINAȚIE

Am urmărit mai deunăzi pe micul ecran evoluția unui cîntăreț de operă (persoană importantă). Om în toată firea, la vîrsta sciaticii și în greutate de aproximativ 85 de kilograme, a fost obligat să-și fragmenteze melodiile, alergînd toată vremea pe niște decoruri (un fel de cufere) paralelipipedice Sus, jos, stînga, dreapta. Mă rog, o chestie de regie

Pe cînd un recital de operă cu exerciții la bară și triplu salt mortal?

LIVIU TIMBUS ■

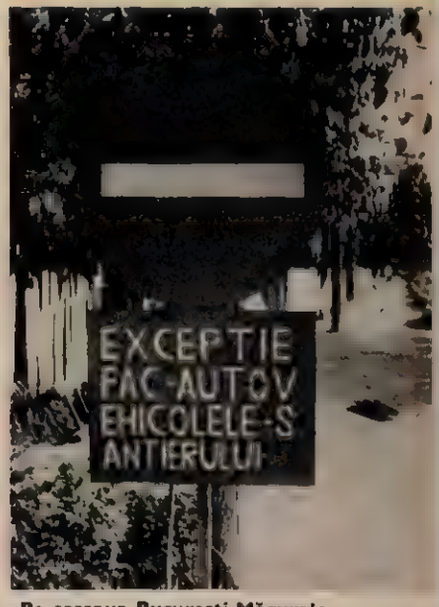

Pe șoseaua București-Măgurele

Fotografie de **CONSTANTIN GRIGORE**

Penultima glumă: «Tehnica o să ajungă la un asemenea grad de perfecțiune, încît omul nu va mai avea nevoie de sine».

Ultima: «În țara aceea fascistă se deschide gura numai la dentist».

CITITORI!

RACUL VĂ AȘTEAPTĂ COLABORAREA

CRONICA DE FOTBAL

mai cu milă, mai cu dor

A părăsit conducerea Federației de fotbal Mircea Angelescu, o prezență discretă, elegantă, un cavaler al acestui joc frumos cu mingea. De numele lui se leagă frumoase performanțe și o prezență mai vie a României pe arenele fotbalului mondial. El a dat un exemplu ce trebuie urmat, cocmai prin tot ceea ce a făcut cu dăruire pentru clubu-rile și jucătorii noștri. Factori străini de voința sa l-au împiedicat să ajungă acolo unde dorim cu toții să ajungă fotbalul nos-tru. Dar pentru ce a însemnat activitatea sa la Federația de specialitate trebuie să-i mulțumim cu toată căldura...

*

Sportul studențesc, renunțînd de data asta la jocul la grămadă, desfășurîndu-se în tot terenul, jucînd cu dezinvoltură,a învins echipa **Dinamo**, aflată într-un moment de oboseală maximă. Din nou s-a văzut că ade-sea o echipă poate însemna chiar numai un singur jucător. Plecarea din teren a lui Lucescu în minutul 60 a făcut ca motoarele formației din Ștefan cel Mare să nu mai funcționeze cu atîta limpezime, cu tot efor-tul de a-l suplini desfășurat de *Nunweiller*. Cine nu are bătrîni să-și cumpere...

*

Un arbitraj stupid a exercitat duminică dimineața, pe **Steaua,** un anume Moarcăș, despre care am mai auzit, dar nu mi-a fost dat să-l văd la lucru. **La lucru** e un fel de a spune, pentru că parodia pe care a regi-zat-o era gata-gata să scoată din mormînt și pe răposații din apropierea stadionului. Un gol perfect valabil, anulat; altul acor-dat, deși era cam dubios; un 11 metri re-fuzat la un fault limpede făcut de apărarea «Politehnicii», decizii inverse cu duiumul, intimidat de jucătorii timișoreni care îl amenințau din minut în minut. Moarcăș părea atunci coborît din pom, parașutat pe Ghencea și privind pentru prima oară în viață o partidă de fotbal. De uimire, din cînd în cînd mai scotea cîte o țipurițură care stîrnea hazul celor din tribune. Dacă a scă-pat cu viață din această încercare a vieții sale, asta se datorează norocului: **Steaua** a cîștigat cu 2-0 (deși merita un 6-0). Mă gîndeam că dacă din întîmplare **Poli-Timi-șoara** ar fi egalat după anularea acelui 2-0 clar, realizat împotriva lui Smarandache, **Pompele funebre** ar fi trebuit să inter-vină cu promptitudine, atît era de încinsă galeria! Poate ne face bucuria de a nu-l mai vedea pe stadioanele noastre...

*

Se pare că criza **Steluței** a trecut. Jucă-torii militari au arătat o remarcabilă poftă de joc, o sete de gol ce ne-a încîntat. Magis-trală prima reprizăa **roș-galbenilor** (parcă erau **roș-albaștri**), cînd cei unsprezece ju-cători au arătat că se poate face un spectacol din mult urgisitul *fotbal! O notă maximă* pentru Ion Ion, cel mai bun de pe teren, după cum pe Sătmăreanu trebuie să-l felicit din toată inima pentru răspunsul pe care mi l-a dat indirect la criticile de atîtea ori repetate, arătîndu-mi că nu e chiar atît de **terminat** cît am crezut unii dintre noi! Îi doresc numai partide ca aceea de dumi-nică dimineață! Echipei militare,de aseme-nea, cele mai bune urări de însănătoșire pentru că (și asta se vede după numărul spectatorilor) această echipă este mult iu-bită și joacă foarte frumos. Din păcate, inamicații militari nu sînt convinși că gola-verajul are și el o mare importanță!

*

Poli-Timisoara ne-a pus în situația să ne întrebăm dacă simpatica sa galerie, atît de vestită și pe care o iubim cu toții, nu este cumva un instrument de captare a bunăvoințe, pentru că pe cît de sportivă este această grupare studențească de sus-tinători, pe atît de brutală mi se pare echipa din teren! O agresivitate ciudată stăpî-nește pe aproape toți jucătorii. Ei admo-nestează pe arbitru în gura mare, protes-tează la fiecare decizie ce nu le convine și mai ales lovesc la picioare cu sete. În frunte, «bătrînul» Surdan, atît de lăudat de gazetari. Uite, mie acest jucător nu mi-a plăcut deloc duminică, arăta ca un măcelar ieșit la vînătoare de tibii și, Doamne, ce mai cosea! Așa încît mă întreb ce se întîm-plă la Timișoara, dacă la București băieții de pe Bega sînt adît de îndrăgostiți de ge-nunchii adversarilor! Frumos cînta galeria, dar parcă ar fi trebuit zisă și o altă melodie. **«Mai cu milă, mai cu dor...»**

*

Am crezut că Valentin Stănescu este un om serios, dar retrag această părere! Răb-darea noastră a ajuns la capăt! Că totdeauna, ne-am procopsit cu un antrenor gureș, ne-hotărît, bîjbîind, justificîndu-și lipsa de oriz-ont și căutînd să acopere propria-i dezo-rientare cu măsuri ce întrec orice imagina-ție. Iată că **Stelei** i-a fost scos din lot jucă-torul lordănescu care a fost **obligat** (pe ce bază!) **să nu joace la club**, chipurile pentru a-l scuti de eventuale accidentări. Mila asta creștinească putea, de pildă, să fie exercitată la vreme, cînd cu adevărat lordă-nescu era accidentat, adică să nu fie obligat să joace două partide la interval de o zi pentru niște echipament ADIDAS și pri-mele celor ce însoțesc echipa națională în deșele și inutilele voiajuri făcute peste ocean și în țări unde ne facem de rîs încă-lcînd scoruri rușinoase de la echipe de liga a II-a sau a III-a! A doua măsură stupidă, ca să nu-i spun altfel, a fost inspirată de același antrenor: și anume: **suspendarea pe două săptămîni a Campionatului în plină desfășurare!** Și asta nu e decît *prima întrerupere, pentru că mai vine ceva!* În plin septembrie, pentru 16 jucători ți-nuți în inactivitate 18 echipe, angrenate în-tr-un lung și chinuitor maraton ce va fi înghesuit spre sfîrșitul anului, cînd vor veni viscolele și ploile, și asta pentru ca echipa noastră să fie antrenată de dumnealui. Va-lentin Stănescu, pentru că, chipurile, la cluburi, jucătorii nu fac nimic! Dacă-și în-chipuie directorul național că la Snagov vor învăța ceea ce refuză să facă aiurea, se înșală amarnic! Vor juca șeptic și vor da la pește, atît, se vor plictisi și vor bles-tema cantonamentele care sînt cele mai chinuitoare clipe din viața jucătorilor și asta putea s-o știe un fost internațional!

O să-mi spuneți că ne pregătim pentru a înfrunta într-o finală de pomină pe cam-pioana lumii: R.F.G. sau pe Brazilia sau poate o să ne întrecem cu Anglia care nici ea nu-i de lepădat la fotbal! Dar de unde! Tot zarafetul, cheltuiala și fanfarele pentru un **amical,** pe 25 septembrie, cu echipa Bul-gariei, care e într-adevăr o echipă bună, dar care, bănuim, n-o să-și pună mintea cu noi tocmai acum cînd ne pregătim pentru o altă partidă nemaipomenită: cea cu Dane-marca!

Apropo de Danemarca, cred că la echipa națională e ceva putred: și anume **concep-ția despre pregătirea tricolorilor!** Prea multă **muzică** și rezultatele din urmă ar trebui să ne lămurească în fine că am dat în bară și cu acest Valentin Stănescu și cît mai e timp să aducem acolo un om pregătit și de bună-credință, pentru că eu nu văd decît negru înaintea ochilor.

O demisie cinstită, la vreme, l-ar onora pe nea *Tinel*!

EUGEN BARBU ■

POȘTA SPORTURILOR

final cu poze

● **GABRIEL BRATU, Mamaia.** Ne bucu-ră că n-ați uitat, nici în concediu, promisiunea de a trimite desene „anume pentru «Poșta sporturilor»". Vă mulțumim pentru urările pe care ni le trimiteți de pe litoral și reproducem unul dintre desenele aflate în plic, rod al pa-siunii cu care – deși grafician «serios» — vă dedicați zîmbetului adunat din arena sportivă și arenei rarăși dat

● **Ing. DAN PRECUP,** str. Șura Mare nr. 1, **București.** «Dînd curs invitației dv.

Rachete ai, teren ce-ți mai trebuie!

adresată cititorilor revistei «Flacăra» de a urma exemplul cov. Gabriel Bratu («Flacăra» nr. 36-1004 — din 31 august 1974) și a trimite pentru rubrica «Poșta sporturilor» caricaturi pe teme sportive, vă trimit trei caricaturi inspirate din atletism, urmînd să vă trimit și alte caricaturi, din alte sporturi, bineînțeles dacă dv. consideră că acestea sînt publicabile». Fără a avea pretenția că ne pricepem la caricaturi mai mult decît un pasionat *degustător* de desene satirice și umoristice, ne îngăduim totuși, să ne spu-nem părerea asupra materialului trimis de dv. Desenele au poante știute. Iau drept martori cititorii: este vorba, într-un desen, de sprin-tera care bate toate recordurile de viteză pen-tru că o urmărește un șoricel; iar în celălalt de o săritoare în *lungime* care, de asemenea, doboară un record, sărind dincolo de șapte *metri*, pentru că întreg spațiul de nisip este presărat cu mari ținte așezate cu floarea în jos. Sînt poante atît de vechi încît, vorba lui Topîr-ceanu, parcă le-am mai văzut publicate în **Zend Avesta.**

● **DIN TOLBA «RACULUI»** mi se pro-pun spre publicare cîteva desene pe teme spor-tive. Îl alegem pe cel de mai jos, care nu mai are nevoie de comentariu, în afară de precizarea că este datorat cunoscutului caricaturist CRI-SAN.

● **TUTUROR.** Profit de împrejurarea că rubrica de azi am dedicat-o desenului umoristic, pentru a vă putea comunica zîmbind o veste care îndeobște are — vrei, nu vrei — un abur de tristețe. **Cu grupajul de azi încetează colaborarea noastră la această rubrică.** Motivul? După aproape 30 de săptămîni de scormonit în cutia cu scrisori am ajuns la con-cluzia că ipostaza de poștaș este — cel puțin pentru subsemnatul — una de cursă prea lungă. Încît, mulțumindu-vă tuturor pentru atenție — și redacției pentru amabilitatea de a mă fi invitat să colaborez — rămîn al dumnea-voastră...

PETRE DRAGU ■

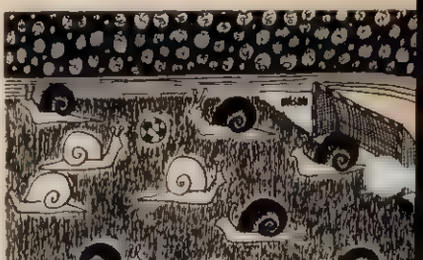

Cronica ilustrată a meciului F.C.M. Reșița-F.C. Galați

LOVITURĂ LIBERĂ

teașcă + angelo

Bucureștenii au avut la sfîrșitul săptămînii trecute privilegiul — rar — de a vedea două echipe jucînd foarte bine. Sîmbătă — pe Spor-tul studențesc, duminică — pe Steaua. Deși animată de un Nunweiller sclipitor, formația dinamovistă a cedat în fața unui «11» inferior «pe hîrtie», superior pe teren. Superior prin ce? Este adevărat că Sportul a avut în Leșeanu un cal troian care a dinamitat de cîteva ori defensiva liderului și în Sandu Mircea un vîrf de atac care înscrie cu dezinvoltura cu care alții beau apă, dar, mai presus de toate, echipa studenților a avut în teren gîndirea lui Angelo (exprimată în chip superior mai ales de evo-luția lui Chihaia), cheia victoriei de sîmbătă. Nu vom trage concluzii pripite, nu ne vom ha-zarda în verdicte de circumstanță, dar trebuie să recunoaștem că dintr-o **formă fără prea mult conținut** Sportul a ajuns azi o echipă a cărei personalitate se conturează progresiv, o echipă care promite să ajungă, cîndva, o va-loare sigură.

Duminică dimineață, recital Steaua. 90 de minute de atac uimitor al jucătorilor militari, a căror furie ofensivă a măturat un «11» care a luptat cu disperare împotriva dezastrului care-l pîndea. Nu contează scorul, contează ideile pe care amatorul de fotbal a putut să le întrezărească în jocul excelent al echipei bucu-rești, care duminică l-a oglindit în chip con-vingător pe Teașcă adeptul fotbalului modern, angajat total, ofensiv, spectaculos.

În sinteză, sîmbătă și duminică, o **victorie Angelo + o victorie Teașcă,** doi antrenori pe care **poți să-i contești,** dar **trebuie să-i recunoști.**

RAPID SAU TEMPORIZAT? PE EXTRE-ME SAU MAI PE CENTRU? SOLUȚII NOI SAU INSPIRATE «CURAJOS» DIN TRECUTUL CONDAMNAT VE-HEMENT LA ÎNSCĂUNARE?

Aflăm că în sînul lotului reprezentativ dom-nește o stare de confuzie deloc încurajatoare. Dind vina pe jucători, care vin — susține an-trenorul Valentin Stănescu — nepregătiți la convocările naționalei, conducătorul tehnic al tricolorilor încearcă să paseze neelegant răs-punderea pentru posibile contraperformanțe viitoare. Adevărul este că selecționabilii nu s-au prezentat nici înainte mai bine sau mai rău, dar odată ajunși în grija directă a antre-norului de lot au intrat într-un tipar de pre-gătire a unui stil de joc la care au aderat majo-ritatea și pe care l-au învățat. Bună sau mai *puțin bună, lecția de joc a echipei reprezentative* era bine cunoscută de interpreții ei. Azi, marile dificultăți pleacă de la pupitrul de co-mandă, de la omul care predă lecția. Ce joc se preconizează? Nu se știe precis. Adept declarat — la înscăunare — al jocului în viteză, al traversării rapide a mijlocului terenului, al folosirii extremelor, Valentin Stănescu a schim-bat, treptat, cîrma orientativă, astfel că azi nimeni nu știe clar la ce soluții «realiste» definitive a ajuns antrenorul reprezentativei.

Departe de a fi un scop în sine, meciul amical de miercuri, în compania națională bulgare, ne va spune totuși exact unde sîntem cu faptele, pentru că de vorbe nu mai avem timp.

MARIUS POPESCU ■

DE LA UNA LA ALTA

mersi, bécaud

● Pentaclonul modern, istovitoarea încer-care a celor cinci probe, a confirmat talentul și buna pregătire a românilor Spîrlea, Călina și Covaci, medaliați cu bronz la campionatele mondiale de la Moscova. ● Profesorul de matematică Corbu a sărit 16,68 la europenele de la Roma, intrînd în posesia medaliei de argint. Performanța sa este cu atît mai meritorie, cu cît ea vine după o lungă absență, datorată unui accident la coloana vertebrală. ● Horia Mocu-lescu, neobosit cîntăreș și compozitor: «dacă Dinamo ar fi egalat, s-ar fi comis o mare ne-dreptate. Sportul merita să bată la trei goluri diferență». Așa e, maestre. ● În turul ciclist al Bulgariei selecționata noastră ocupă locul treisprezece. Întîmplător, în competiție s-au înscris tot atîtea echipe. ● Margareta Teodo-rescu a intrat în posesia titlului de campioană națională la șah, întrecînd-o pe Suzana Makrai *într-un meci de baraj. Întîlnirile* decisive s-au desfășurat la Pîrîul Rece, unde lotul național implinea «un stagiu» înaintea Olimpiadei. În-firmăm pe această cale zvonul că barajul de anul viitor va avea loc la domiciliul uneia din-tre finaliste. ● În ciuda unor sezoane mai slabe, Ilie Oanță și Dumitru Grumezescu și-au adunat forțele și au cucerit medaliile de argint la campionatele lumii,' în proba de doi fără cîrmaci. Cum glumea cineva, dacă ar fi avut și cîrmaci. . ● Universitatea și C.F.R. din Cluj din nou la egalitate. Derby-ul «micii înțelegeri» s-a *încheiat ca întotdeauna la egalitate*, respectînd tradiția. În retur, va cîștiga formația care va avea o situație mai proastă în clasament. Tradiția se va pierde, căci în fotbal se renunță adesea la tradiție pentru un punct salvator. ● Gimnaștii și gimnastele noastre au dominat cu autoritate campionatele balcanice. Alina Go-reac și Dan Grecu întorcîndu-se acasă cu co-roanele de lauri acordate campionatelor la in-dividual compus. ● Citim cu emoție într-un interviu acordat de George Grigoriu: «Ca și marii muzicanți, fotbaliștii trebuie să concer-teze numai în galele de înalt prestigiu, spre a-și afirma tot mai mult forța de creație.» Chiar așa??? Mersi, Bécaud. ● Fostul jucător al Progresului, Liviu Colceriu, astăzi în conduce-rea Sportului studențesc, l-a luat de piept pe colegul George Stanca, duminică dimineața, pe stadionul Steaua, împiedicîndu-l să-și facă me-seria. *Pe un ton de fost fundaș foarte de margine*, Colceriu i-a atras atenția confratelui că «ziariștii și-au cam luat-o în cap în ultima vreme». Așteptăm răspunsul conducerii clubului studen-țesc față de ieșirea grosolană a lui Colceriu. ● După comportarea lamentabilă a selecționatei feminine de baschet, antrenorul Sigismund Fe-renczi e convins că toată lumea a fost de vina mai puțin dînsul. Nici usturoi n-a mîncat,nici ● Ghiță și Năsturescu, doi foști internaționali, îmbătrînesc frumos pe malurile Putnei, aju-tînd la impunerea proaspetei promovate în divizia secundă, Unirea Focșani. De n-ar găsi ei cheia de la cramă... ● Chimia Rîmnicu Vîl-cea — o divizionară B care joacă puțin fotbal de A și face mult zgomot de C. Proteste, simulări, nervi, spun *martorii oculari*. Păcat de atîta iubire și de atîtea obligații onorate sau neonorate.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Un antrenor trăind meciul echipei sale. (Ion Ionescu, partida Steaua–Poli).

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ ■

NELINIȘTI TÎRZII

«...Trebuie să îmi încep povestea de departe, de la primele amintiri, fiindcă despre ele, despre chinuitoarele amintiri este vorba... De departe deci de cînd mai păstrez primele imagini despre tatăl meu... Eram cam săraci, și în zilele de baie îmi amintesc cum îmi potrivea apa în cada de lemn, cu găleți cu apă rece și caldă, și apoi cum mă cufunda cu totul, cum se juca cu mine, cum mă ducea în brațe învelită în cearșaf spre patul meu, cum mă adormea cu povești.

Dintre toate poveștile lui îmi plăcea nespus de mult aceea cu piticii cei buni, cu piticii care veghează somnul trudiților, terminîndu-le ei lucrul rămas, cu piticii care au dispărut fiindcă o femeie curioasă a presărat mazăre pe scara pe care urcau tiptil, iar ei, căzînd și lovindu-se, lovindu-se poate mai mult de absurditatea gestului rău, nu au mai venit... Începusem școala și într-o seară cînd nu mi-am terminat lecțiile am lăsat caietul deschis, cu creionul alături, și am lăsat bomboane pentru piticii buni, dar, deși i-am visat socotind și scriind, piticii nu mi-au făcut temele. De atunci nu am mai crezut în povestea lor, dar credeam în tatăl meu. Nu mi-a spus niciodată de ce am rămas singuri. Dacă a fost vina mamei sau a lui. Nu mi-a spus, dar, de la o vreme, am început să sufăr ori de cîte ori mă privea cumva ciudat și rău, cînd îmi reproșa că semăn cu «ea». Nu puteam înțelege ce se petrecea cu el. Simțeam că se depărtează de mine. Tot mai des venea acasă beat și atunci mă înspăimîntam de o anumită licărire de dușmănie din privirea lui.

S-a întîmplat apoi ca evoluția miopiei mele să mă oblige la o operație grea. Dar nu operația a fost grea, ci mai ales acele luni la rînd cînd a trebuit să stau cu ochii acoperiți de un banda, cînd a trebuit să-mi calculez pașii prin cameră, să memorez locul și forma fiecărui obiect util.

În spital, unii bolnavi îmi povesteau despre modul în care vederea le-a scăzut treptat, cum obiectele și formele se cufundau în fața lor în ceață. Boala lor a evoluat deci în etape. În cazul meu, noaptea a venit brusc, și poate de aceea mai înfricoșătoare.

Cred că, în acel răstimp, tatălui meu i-a fost milă de mine, de aceea s-a purtat oarecum bine cu mine. Dar așa, «oarbă», l-am cunoscut pe fratele unui coleg al meu. Avea o voce blîndă și plăcută. Venea în fiecare zi pe la mine, mă ajuta, îmi citea ceasuri la rînd, mă ducea la plimbare de mînă, ba într-o seară chiar am dansat la grădina de vară, așa bandajată la ochi cum eram. Ciudat, de la o vreme, dorința din mine de a revedea lumea, culorile, lumina, se contopea cu dorința de a-l vedea pe el.

Cred că aici am greșit. Am greșit cu mintea mea de adolescentă romantică, închipuindu-mi-l frumos, așa de frumos cum nu putea fi decît o imagine plăsmuită de gînd. De aceea, atunci cînd m-am vindecat, bucuria reușitei operației mi-a fost umbrită de constatarea că el nu era așa cum mi-l închipuiam. Cred că și el și-a dat seama de dezamăgirea mea, deși nu aș fi vrut asta. Nu aș fi vrut fiindcă luasem hotărîrea să fac totul pentru a păstra față de el aceleași sentimente pe care le avusesem înainte de a-l putea vedea. Dar tocmai în acele zile cînd trăiam intense frămîntări a intervenit tatăl meu. A intervenit brutal, spunîndu-mi că din moment ce semăn cu «ea» (niciodată nu îi spunea mamei mele pe nume), nu voi putea face niciodată fericit un băiat, că doar cînd sînt la necaz port recunoștință altora, dar că, apoi, îmi rîd de sentimentele lor, iar lui, băiatului aceluia, nu știu ce i-a spus, dar de atunci m-a evitat. Mie mi-a fost jenă să îl caut.

Am terminat liceul și am cunoscut estudența de trei zile». Numesc astfel poarta de viață căreia i se spune examen de admitere, fiindcă la a doua probă scrisă profesorul ne-a spus că nu ne mai explică ce și cum trebuie făcut, fiindcă acum știm, din moment ce sîntem în anul doi... Desigur, a vrut să ne mai destindă cu gluma lui, să mai uităm de emoții, dar pentru noi, candidații, gluma lui a sunat cumva amar. Dădeam examenul acolo, în clădirea universității, cu aerul ei specific, primisem o legitimație de intrare, aveam numărul ei lipit pe un anume loc în sala de curs folosită pentru proba scrisă, ca și cum s-ar fi dorit fixarea fiecăruia într-un anume loc, într-o anume bancă a studenției, se vorbea cu noi mai respectuos, mai frumos decît vorbesc cu elevele și elevii profesorii de liceu, ni se crea, cu alte cuvinte, prea aproape iluzia studenției posibile. Și doar dintre noi mulți erau hărăziți să trăiască această iluzie doar trei zile și puțini cei care vor dobîndi dreptul la destinul visat. În prima zi de examen, în așteptarea subiectelor, ne priveam curioși, întrebîndu-ne care vor fi aceia care... Apoi, treptat, pe măsură ce după probele scrise se aflau cei care au lucrat bine, se profila superioritatea «învingătorilor», a viitorilor studenți care dobîndeau respectul ce li se cuvenea. Îmi amintesc de un băiat șters ca figură, care zîmbea mereu, tuturor, dar nu scotea o vorbă. După ce făcuse toate lucrările de nota zece, începuseră să intre mai toate fetele în vorbă cu el. Și era ciudat ca numai după trei zile cursul simpatiilor să se strămute, «frumușeii», foști în atenția fetelor, să fie lăsați în umbră de «învingători».

Rezultatele finale s-au afișat seara. Toți s-au grămădit. Cineva a citit lista cu voce tare. O fată din apropierea mea m-a sărutat, sărind în sus de bucurie. Era atît de fericită, încît nici măcar nu a observat că eu plîngeam. Cred că atunci cînd m-am întors acasă înfrîntă, adică nu înfrîntă, fiindcă obținusem o medie destul de mare, apropiată de cea de intrare — ceea ce nu vor să înțeleagă mulți, și anume că dintre cei ce nu reușesc la examenul de admitere o bună parte au trecut de fapt probele, s-au dovedit pregătiți — cred că atunci, spuneam, aș fi avut nevoie mai mult ca oricînd de un cuvînt de încurajare, de un cuvînt bun. Am găsit în schimb ocară. Ocară nedreaptă. Tatăl meu se îmbăta tot mai des și acum găsea motiv să mă ocărască și să mă maltrateze, spunîndu-mi că nu am învățat. Îmi dădeam însă seama că se purta astfel cu mine spre a se răzbuna pe «ea». Pe ea, care la fel cum îl lăsase singur pe el mă părăsise și pe mine, și nenorocirea aceasta ar fi trebuit să ne ajute, să ne facă să ne iubim mai mult, să ne ajutăm unul pe altul. M-am gîndit atunci că poate semăn cu mama și prezența mea, aducîndu-i mereu aminte de «ea», îl face să fie rău. Și atunci am luat o hotărîre definitivă.

Am plecat spre orașul visului studenției — căci nimic nu m-ar fi putut împiedica să renunț la acest vis — luînd de acasă doar hainele care mi-au încăput într-o sacoșă. Acum, rememorînd, mi se pare aproape incredibilă tăria cu care mi-am urmat hotărîrea, mai ales în primele zile, cînd a fost foarte greu. Nu puteai dormi într-o sală de așteptare dacă nu aveai bilet la un anume tren, nici în holurile din holul unui hotel dacă nu așteptai clienții unei camere, nu puteai evita să fii taxată drept ceea ce nu ești, să ți se ofere ajutor larg din partea unor bărbați, ajutor bineînțeles condiționat, a fost, spuneam, foarte greu în acele prime zile, pînă m-am angajat servitoare la o familie cu mulți copii și apoi, în fine, pînă cei de la brațele de muncă m-au repartizat la o fabrică de confecții.

Treaba a început prost. Am fost repartizată la secția de marochinărie. Nu știu cum s-a întîmplat, dar mergînd spre șefa acelui atelier am doborît de pe o masă cîteva serviete aflate în lucru. Femeia căreia trebuia să mă prezint, mică și grasă, a strigat atunci la mine, m-a făcut «chioară», m-a blagoslovit în fel și chip. Am fugit în vestiar și am plîns. Omul de la serviciul personal, care trebuia să facă prezentările m-a consolat și abia după ce au venit la mine cîteva fete din secție cu vorbe bune am reușit să mă apuc de lucru. Cu timpul, m-am obișnuit cu vocabularul foarte condimentat al maistrei aceleia grase și, culmea, am început să mă atașez de ea, fiindcă pe cît era de smucită și de rea de gură, pe atît era de sinceră și de bună la suflet. Cînd am scris un text pentru brigada de agitație a fabricii în care o ironizam nițel, după ce mi-a promis o cheltuială zdravănă s-a amuzat copios și cînd greșeam cîte ceva mă suduia și mai colorat. A venit o altă toamnă și un alt examen de admitere. S-a întrat cu șapte și ceva, iar eu am obținut șapte fără ceva. M-am reîntors în secție și cred că am plîns nițel cînd le-am spus că nu am reușit. Maistra grasă, după ce și-a exersat referitor la cei din comisie «care nu se știu uita la un om» toată gama de epitete imaginabile, a știut să găsească pentru mine acele cuvinte de care aveam nevoie, de care aveam atîta nevoie și pe care tatăl meu nu le știuse. La a treia prezentare la admitere, cînd s-au afișat listele, nu m-am dus să văd reușiții decît tîrziu, după ce toți s-au împrăștiat. Știam că mă voi citi undeva pe lista aceea a fericiților, a învingătorilor, nu se putea altfel și, de aceea, voiam să fiu singură, să-mi pot citi numele de zeci, de sute de ori. Dar nu am reușit, fiindcă m-am simțit sărutată zgomotos și îmbrățișată de maistra grasă care acum, ciudat, mă zgîlțîia de umeri bărbătește, dar parcă nu știa ce să îmi spună. Cînd a doua zi mi-am predat halatul unei muncitoare noi, fetele m-au felicitat, unele mi-au făcut cadouri, iar cîteva, care renunțaseră la visul acum atins de mine, m-au privit cumva trist, amărîte. Ele m-au făcut să mă jenez de exuberanța cu care îmi trăiam fericirea.

Poate fiindcă aflasem cum s-a întîmplat cu «ea», adică faptul că mama l-a părăsit pe tata fugind cu un sportiv cînd eram foarte mică, sau poate pentru faptul că voiam să-i împărtășesc bucuria mea, m-am întors pentru zilele ce le mai aveam înainte de începerea cursurilor la el, acasă. La vestea mea, marea mea veste că sînt studentă, mi-a răspuns ciudat, că sînt menită să reușesc, oricum, fiindcă știu cum să fac asta, fiindcă semăn cu «ea», cuvintele lui făcîndu-mă să regret că m-am întors. Bucuriile mele nu erau și ale lui... Am rămas totuși cîteva zile, să deretic casa, și nu știu cum s-a întîmplat că i-am spus că am strîns ceva bani pe un cec în răstimp de doi ani, și deci cu bursa o voi scoate bine la capăt. Abia cînd am avut de plătit cămînul pe prima lună, mergînd la C.E.C., am observat că a profitat de faptul că îl trecusem și pe el cu drept de ridicare și, în secret, a făcut să îmi rămînă pe cec doar 45, da, 45 de lei... Nu m-a durut atît pierderea economiilor — dacă mi-ar fi cerut banii îi dădeam — cît gestul. De aceea, nu i-am mai scris, nu i-am mai dat nici un semn de viață.

Eram în anul doi cînd am fost anunțată telefonic despre accidentul lui. Traversa strada în stare de ebrietate și o mașină l-a izbit în plin. Un coleg al cărui tată avea mașină m-a dus în goană, dar am ajuns prea tîrziu. Parcă rezud de multe ori cuvintele medicului: «Urcați repede, să-i mai prindeți în viață». Îmi spusese asta, fiindcă atît timp cît a vorbit m-a strigat mereu. Voia să-mi spună ceva. Ce bine ar fi fost ca măcar în clipele acelea să fi fost lîngă el și să-mi fi putut spune că... Oare mi-ar fi spus că totuși,cu toată gheața ce o arunca între noi amintirea «ei», m-a iubit? Oare asta ar fi vrut să-mi spună?

Ți-am scris să te întreb dacă am greșit cumva părăsindu-l, dacă neliniștea aceasta pe care o resimt atît de des e numai a regretelor sau și a remușcărilor. Îmi amintesc că ai scris undeva că niciodată nu sîntem atît de buni și de înțelepți pe cît am vrea să ne știm. E adevărat și de aceea trebuie să facem totul pentru a fi mai buni și mai înțelepți, dar atunci cînd e prea tîrziu? Împotriva neliniștii rămase în noi ce putem face?»

EMIL POENARU ■

P.S. Este una dintre scrisorile cărora i-am rămas dator cu un răspuns.

O SECUNDĂ DE NEATENȚIE!...

În ultimul timp se constată o recrudescență a evenimentelor rutiere cauzate de neatenție. Noțiunea de neatenție pentru circulație este destul de relativă ținînd seama de marea diversitate de forme sub care aceasta se manifestă și de faptul că uneori, din rațiuni de statistică, în această categorie sînt incluse și accidentele provocate de adormirea la volan care în strictul sens al cuvîntului nu înseamnă neatenție.

În multe situații șoferii pornesc la drumuri lungi — îngrijindu-se de toate, de starea tehnică a mașinii, de pneuri, de combustibil etc. Ei omit însă deseori un lucru de însemnătate capitală: **pregătirea lor.** A te așeza la volan după o noapte nedormită, sau numai după cîteva ore de somn, ca și cînd ai începe o treabă oarecare pe lîngă gospodărie înseamnă de fapt a atenta la viața ta, la cea a pasagerilor care îți-o încredințează avînd încredere în tine, la siguranța întregii circulații rutiere.

Ieșit din schimb la ora 23,00 (ceea ce înseamnă că s-a culcat cel mai devreme la 24,00), inginerul petrolist Dinu Dumitru (posesor al permisului de conducere din mai 1973), domiciliat în Rm. Vîlcea, pleacă la ora 5,00 dimineața să-și ducă o nepoțică în vîrstă de 5 ani la București.

În autoturismul Dacia 1100 condus de Dinu se găseau încă trei adulți și trei copii sub 7 ani.

Ajuns în satul Valea Ursului, pe drumul național nr. 7, în apropiere de Pitești, la o curbă destul de largă «Dacia» care circula cu aproximativ 90–100 km pe oră (în loc de 60) deviază pronunțat spre sensul opus de mers — pe care în acel moment se deplasa un autobuz. Șoferul acestuia a declarat că literalmente a văzut cum șoferul «Daciei» a adormit la volan, capul «căzîndu-i» pe piept. Frînează puternic, semnalizează cu luminile (poate era bine să claxoneze puternic), dar «Dacia» se îndreaptă ca atrasă de un magnet spre autobuz. Coliziunea este extrem de violentă. Autoturismul «explodează» și se transformă într-o masă informă de metal. Este tîrît înapoi cu 20 m de autobuz, cărua din cauza șocului extrem de puternic i se rupe o conductă la butelia de aer a frînei pneumatice, nemaravînd practic posibilitatea de a frîna.

În accident și-au pierdut viața toți ocupanții: șoferul (35 ani) și soția sa (30 ani), cei doi copii ai lor în vîrstă de 4 și 5 ani, soacra și o cumnată a conducătorului auto, precum și nepoțica din București.

Tot din cauza adormirii la volan în rulie a acestui an șoferul unui autocamion cu șa intră lîngă Focșani, în plin, tot într-un autobuz care efectua cursă locală. Și în acest accident își pierd viața 7 persoane (toate din autobuz) și un număr însemnat de persoane sînt rănite.

Cu 500–600 m înainte de locul accidentului însoțitorul îl împiedică la timp pe șofer să aținească. Nu trec decît cîteva minute și oboseala, pe fondul căldurii de afară și lunii lui cuptor, a aerului plin de gaze din cabină, își spune cuvîntul. Adoarme întîi însoțitorul și apoi șoferul. Urmează deznodămîntul:

Două accidente din cauza adormirii la volan 14 morți și 15 răniți!

În afară de oboseala **accentuată** care constituie cauza principală a **adormirii** la volan — nu trebuie ignorați nici alți factori: alimentația abundentă care provoacă somnolență, sistemul de a circula «non stop» sute de kilometri, neaerisirea interiorului mașinilor și infiltrațiile de gaze din cauza neetanșeității părții inferioare a caroseriei.

Care e rolul pasagerilor?

Pasagerii trebuie, în general, să-l protejeze pe șofer, să nu-i distragă atenția de la conducerea autovehiculului, să nu-l determine să facă mișcări care ar putea să-i îndepărteze atenția de la drum. Dimpotrivă, sînt datori (nu e vorba de o obligație legală, ci de o problemă de răspundere civică) să sesizeze starea de oboseală accentuată a șoferului, tendința de a conduce neglijent și să-i recomande un popas mai scurt sau mai îndelungat în funcție de situație, pentru «refacerea» atenției.

Fără a diminua răspunderea șoferului pentru conducerea mașinii, subliniez că pasagerii care transformă mașina într-un vagon de dormit — unde toți sforăie la unison făcînd «poftă» conducătorului auto—contribuie la o «atmosferă» propice accidentului.

Și acum un caz care arată pînă unde poate ajunge ignorarea pericolului unei conduceri neatente. Faptul s-a întîmplat tot pe drumul național nr. 7. Șoferul lasă liber volanul mașinii și întorcîndu-și capul spre fotoliul din spate încearcă să treacă peste spetează banchetei un copil și să-l așeze pe locul din dreapta șoferului.

Mașinii nu-i place însă să se **abuzeze de «cumințenia»** ei.

Autovehiculul se dezechilibrează, apoi se răstoarnă. Deznodămîntul: un mort și patru răniți.

Trebuie pornit un «război» hotărît contra multiplelor forme de neatenție la volan care generează zi de zi nenumărate tragedii pe șoselele noastre.

Nu uitați, NEATENȚIA constituie cauza nr. 2 a accidentelor de circulație.

Psihologi, medici, sociologi, personalul tehnic din unitățile de transport, lucrătorii de miliție consider că pot face mult mai mult în lupta contra acestui flagel.

Colonel VICTOR BEDA ■

COPERTA NOASTRĂ
Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: ALEXANDRU PĂSĂRIN

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Petrecere.

Fotbal

Ciobanul care și-a pierdut oile.

Profesoara Ana Bulău și cîțiva dintre «urmașii lui Ștefan cel Mare».

Fotografii de VASILE MOL DOVAN ■

Capra

CÎTEODATĂ, COPIII FURĂ DE ACASĂ OUĂ ȘI LE SCHIMBĂ PE CULORI

N-am văzut decît cîteva zeci de desene din cele aproape 6 000 de lucrări executate de elevii din Cîrjoara și Horodiștea (comuna Cotnari, județul Iași), constituiți în cercul de plasticieni «Urmașii lui Ștefan cel Mare». Conducătoarea cercului, profesoara de desen Ana Bulău, îmi mărturisește că la un moment dat, acum șapte ani, s-a săturat să învețe pe copii cum se desenează oale și cofățele. Sub îndrumarea ei, copiii au început să picteze lumea și viața cu un curaj și cu o frăgheță uimitoare.

Ceea ce uimește cel mai mult la desenele acestor copii nu este lipsa oricăror constrîngeri în maniera de tratare a temelor, ci încrederea cu care ei contemplă lumea. Micii pictori din Cîrjoaia și Horodiștea își închipuie universul lipsit de orice viclesug, fărădelege sau violență. Chiar și atunci cînd desenează o scenă istorică, o bătălie de pildă, atitudinea oștenilor pare calmă, și tabloul descris seamănă mai curînd cu oficierea cine știe cărui ritual inofensiv decît cu o învălmășeală sîngeroasă.

«Urmașii lui Ștefan cel Mare», care au ocupat de trei ori locul întîi pe țară la concursurile republicane de desen școlar și pentru care a venit televiziunea pentru întîia oară pe aceste locuri, prezintă cu ajutorul culorilor aspecte din viața satului, meleagurile natale, munca pe ogoare, obiceiurile de iarnă, diverse ceremonialuri. Sporturile de iarnă sînt descrise cu voioșia și umorul lui Bruegel cel Bătrîn. Uneori, norii de pe cer par lacuri, copacii sînt mai mici decît oamenii, casele parcă plutesc printre stele, ca în picturile lui Chagall unde obiectele scapă de sub incătușarea gravitației. Cîteodată, în mod surprinzător, se ivește în scenă și Ștefan cel Mare. «I-am întrebat odată pe copii dacă Ștefan mai e printre noi. Și ei mi-au răspuns că da. Atunci le-am spus să și-l închipuie că stă de vorbă cu ei, că le dă culori. De atunci au început să-l picteze» explică Ana Bulău. Într-adevăr, iată un desen care reprezintă un cules de cireșe. Tabloul e dominat de coșurile încărcate cu cireșe, de pomi plini de roade, de oameni care foiesc preocupați. Prin tot acest vălmășag se plimbă Ștefan cu Doamna sa, maiestuoși, îmbrăcați în veșminte alese; nimeni nu-i bagă în seamă și cei doi nu par jigniți de aceasta.

Minunile acestea Cristina Antoniu, Ancuța Leonte, Paraschiva Adăscăliței, Gheorghe Grigoraș, Angelica Rădășeanu, Elena Iehupov, Teodorescu Dumitru, Valentina Manole și ceilalți membri ai cercului le realizează cu mijloace simple, improvizate de cele mai multe ori de ei. În loc de pensulă, un bețișor de care sînt legate cîteva fire de păr de porc, iar «boielele» sînt foarte rare pe aici și de aceea uneori copiii fură ouă de acasă și le schimbă pe culori.

Nimeni nu poate spune cu certitudine dacă vreunul dintre prichindeii din Cîrjoaia sau Horodiștea va ajunge pictor. Dar nici că nu va ajunge nici unul . .

GEORGE ARION ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

ANUL XXII – NR. 40 (1008) – 28 SEPTEMBRIE 1974

flacăra

revista săptămînală ilustrată, editată de frontul unității socialiste

UN DRUM,

TRANSFĂGĂRĂȘANUL

UN MONUMENT,
O EPOPEE

PROGRESUL TEHNIC MARCAT DE CONSTELAȚIA ELECTRONICĂ-AUTOMATICĂ-CIBERNETICĂ-INFORMATICĂ

DIN PERSPECTIVA DIRECTIVELOR CONGRESULUI AL XI-LEA AL P.C.R

● ELECTRONICA DEVINE RAMURĂ DE VÎRF A ECONOMIEI, CREÎND CONCOMITENT PENTRU SINE ȘI PENTRU CELELALTE INDUSTRII ● TRANZISTOARELE ȘI ALTE DISPOZITIVE SEMICONDUCTOARE AU FOST DEJA DEPĂȘITE. INTRODUCEM PE SCARĂ LARGĂ CIRCUITELE ELECTRONICE INTEGRATE — INVENTIE EXTREM DE RECENTĂ — ȘI VOM PRODUCE MEMORII SEMICONDUCTOARE PENTRU TEHNICA DE CALCUL ● CALCULATOARELE AU TRECUT ÎNTR-O VITEZĂ AMETITOARE DE GENERAȚIA A III-A. ÎN LUME SE PRODUC CALCULATOARE DIN GENERAȚIA 3,5 ● DEZVOLTĂM INDUSTRIA DE ECHIPAMENTE ELECTRONICE PENTRU UTILAJE TEHNOLOGICE ȘI AGREGATE METALURGICE, PENTRU CENTRALE NUCLEARE-ELECTRICE, PENTRU LINII DE CIMENT DE 3000 TONE PE ZI.

Fără nici o îndoială, cel de-al treilea mileniu va găsi societatea românească marcată din punct de vedere tehnic, ca dealtfel lumea industrială dezvoltată, de constelația electronică - automatică - cibernetică - informatică. Pînă atunci mai avem de traversat un sfert de secol, 25 de ani de progres economic trasat cu linii de forță, etapă cu etapă, de către Programul Partidului Comunist Român, de către Proiectul Directivelor Congresului al XI-lea. În etapa 1976-1980, adică în viitorul cincinal, atît de aproape de noi, aceste industrii moderne se vor dezvolta cu prioritate, în ritmuri foarte înalte, își vor cuceri statutul de ramuri și subramuri de vîrf ale economiei naționale tocmai pentru că au o importanță vitală pentru progresul rapid al tuturor celorlalte industrii, al întregii producții materiale, al întregii activități economice și sociale.

Cum se vor dezvolta? Am aflat într-o discuție purtată cu inginerul **Aristide Predoi**, director al Direcției tehnice și investiții din cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini-Unelte, Electrotehnică și Electronică.

— Ca nespecialist, înțeleg că este vorba, pe de o parte, de crearea unei industrii proprii foarte puternice de electrotehnică și electronică pentru a putea deveni motor al progresului tehnic în economia românească, iar pe de altă parte ele vor trebui să furnizeze cît mai rapid celorlalte industrii elementele acestui progres.

— Acest fapt se desprinde cu pregnanță din recentele documente ale Congresului al XI-lea al P.C.R. Ministerul nostru — adică întreprinderile din profilul lui — ce produce întîi pentru sine și prin produsele ce le realizează pentru sine, la nivelul calitativ dorit — iar acesta este nivelul celor mai noi și mai bune produse ce se realizează în acest domeniu în lume — adaugă valoare sau ridică ștacheta performanțelor produselor, instalațiilor și utilajelor pe care le realizează celelalte ministere economice. Se știe că beneficiem, împreună cu ramurile energetică, metalurgică și chimică, de 70 la sută din totalul investițiilor destinate industriei, ceea ce înseamnă enorm, și că aceste investiții vor determina ca producția de mașini-unelte să crească de peste 27 de ori în 1990 față de 1970, cea de mecanică fină și optică de peste 33 de ori, electrotehnica de peste 11 ori, iar producția industriei electronice de peste 40 de ori. În cincinalul viitor, 1976–1980, numai în domeniul construcțiilor de mașini-unelte și electrotehnicii se vor realiza circa 60 obiective noi și vor fi dezvoltate peste 45. Se vor construi 12 întreprinderi de mașini-unelte așchietoare amplasate în 12 județe, întreprinderi producătoare de scule în județele Covasna, Suceava, Alba, Bistrița-Năsăud, Argeș, Prahova și Iași, întreprinderi de mecanică fină în diverse județe ale țării, 8 întreprinderi pentru aparataj electric de joasă tensiune, 4 de mașini electrice, peste 10 întreprinderi de electronică industrială și profesională, componente electronice și multe altele care vor împînzi toată țara.

— V-aș ruga să ne oprim puțin la electronică, una din bazele progresului tehnic și care a devenit de neînlocuit azi în industrie ca și în știință, cîștigînd teren și în viața socială. Cum se va dezvolta ea în perioada 1976-1980?

— Urmărind-o istoric, electronica a fost pînă *nu demult, la noi, o subramură* modestă a industriei electrotehnice. În acest cincinal a progresat vertiginos, devenind o ramură de sine stătătoare, ajungînd să egaleze și să întreacă ritmul de creștere al unor sectoare de bază. Alături de fabrici mai vechi au apărut importante unități noi, ca Fabrica de aparate electronice de măsură și industriale — FEMI, Fabrica pentru elemente de automatizare — FEA, Fabrica de cinescoape, Întreprinderea de piese radio și semiconductori — IPRS —, Fabrica de calculatoare, Fabrica de ferite-Urziceni etc. În 1990 producția electronică va reprezenta 16–17 la sută din producția totală a construcțiilor de mașini și i se va accentua caracterul modern, avansat. Chiar în cadrul ei se detașează, prin ritmuri mai dinamice, *grupele de produse reprezentînd tehnica de calcul, electronica profesională și specială, echipamente complexe de automatizare* și, corelate cu acestea, va promova tehnici de vîrf cu implicații deosebite în modernizarea producției tuturor ramurilor economiei naționale, asigurînd toate sectoarele cu mijloace de producție și de conducere la *nivelul tehnicii mondiale*.

— Ce înseamnă a i se accentua caracterul modern?

— Înseamnă să facem produsele cele mai noi pe utilajele cele mai noi, cu tehnologii avansate, înseamnă să folosim cele mai recente cuceriri în acest domeniu. De exemplu, dacă pînă nu demult tranzistoarele și alte dispozitive semiconductoare au fost elementele de cea mai mare noutate în electronică, accelerîndu-i evoluția, actualmente circuitele electronice integrate le-au lăsat în urmă. Le vom introduce în continuare în locul tranzistoarelor, vom trece la producția industrială a circuitelor integrate ca și la extinderea introducerii plăcatelor cu cupru multistrat și tropicalizarea lor. Prezentul și viitorul este al microelectronicii la care am și trecut practic, prin componente de circuite integrate, și vom trece prin circuite MOS și altele. De asemenea vom fabrica memorii semiconductoare pentru tehnica de calcul. Toate aceste noutăți vor conduce nu numai la miniaturizarea aparaturii, ci la o înaltă calitate a acestora, la o creștere a fiabilității, adică la o extraordinară siguranță în funcționare. Totodată, circuitele integrate, plăcatele cu cupru multistrat etc. nu se mai fac de către mîna omului, ca semiconductoarele și diodele, se fac pe niște mașini, pe niște utilaje foarte complexe, pe care omul doar le conduce. *Introducerea lor face să crească productivitatea muncii, reduce efortul fizic, preluat* total de utilaj, dar nu fără să crească efortul intelectual. Minuitorul acestor mașini are o altă pregătire, o altă capacitate, dacă nu chiar și o altă meserie sau profesie decît cele electronice tradiționale. Noi trebuie să pregătim aceste cadre și totodată să realizăm, să ne producem și să dezvoltăm materialele specifice și materiile prime corespunzătoare. Ca să nu mai vorbim despre condițiile de lucru pe care trebuie să le creăm, despre caracteristicile speciale ale acestor locuri de muncă. Circuitele integrate și aparatajele, de exemplu, se realizează în condiții de acurateță și puritate în care variațiile de temperatură sînt admise doar la fracțiuni de grad, ca și cele de umiditate etc. Această concepție de ridicare a performanțelor produselor proprii conduce desigur la schimbări structurale tehnologice în însăși industria electronică și electrotehnică, prin urmare ne preocupăm prin institutele noastre de cercetări și de elaborarea de tehnologii noi, proprii acestor produse.

Electronica și electrotehnica au atins în lume un nivel foarte ridicat, care progresează continuu. De la conceperea calculatoarelor și pînă azi n-a trecut multă vreme, și cu toate acestea ele au ajuns deja la generația 3,5, iar numărul calculatoarelor electronice se dublează la fiecare 2–3 ani. Noi producem calculatoare din generația 3, deci sîntem foarte aproape de cele mai avansate și dezvoltăm variantele de aplicații pentru calculatoarele de proces, fiindcă tehnica cibernetică, adică modelarea și conducerea proceselor de producție cu ajutorul calculatoarelor va trebui să intre foarte curînd în acțiune, creînd astfel baza materială a cibernetizării economice.

Pe scurt, o caracteristică importantă a etapei 1976-1980 în sectorul electronic și electrotehnic este adîncirea profilării și specializării întreprinderilor, concomitent cu creșterea gradului de integrare a fabricației și abordarea unor domenii noi în întreprinderile specializate. Astfel, întreaga activitate a acestor industrii este concentrată spre fabricarea unui nomenclator de produse de înalt nivel tehnic și pe menținerea producției la parametrii tehnico-economici de competitivitate ridicată. Ponderea produselor noi și a modernizării va fi de 89 la sută în 1980 față de 1975, iar numărul total de tipovariante de produse introduse în fabricație va ajunge în 1980 la 31 000, față de 25 000 cîte vor fi la sfîrșitul anului 1975. Aș putea să mai enumăr, pe lîngă dotarea economiei noastre cu tehnică de calcul, că întreprinderile noastre specializate vor produce echipamente de electronică industrială, aparatură de măsură și control, mijloace de automatizare, componente electronice și echipamente de radiocomunicații, echipamente pentru comanda numerică a mașinilor-unelte, echipamente pentru grupuri energetice mari și centrale nucleare-electrice, electronică medicală și aparatură științifică, într-un cuvînt, ramurile purtătoare ale progresului tehnic se vor dezvolta ca atare.

CICI IORDACHE ■

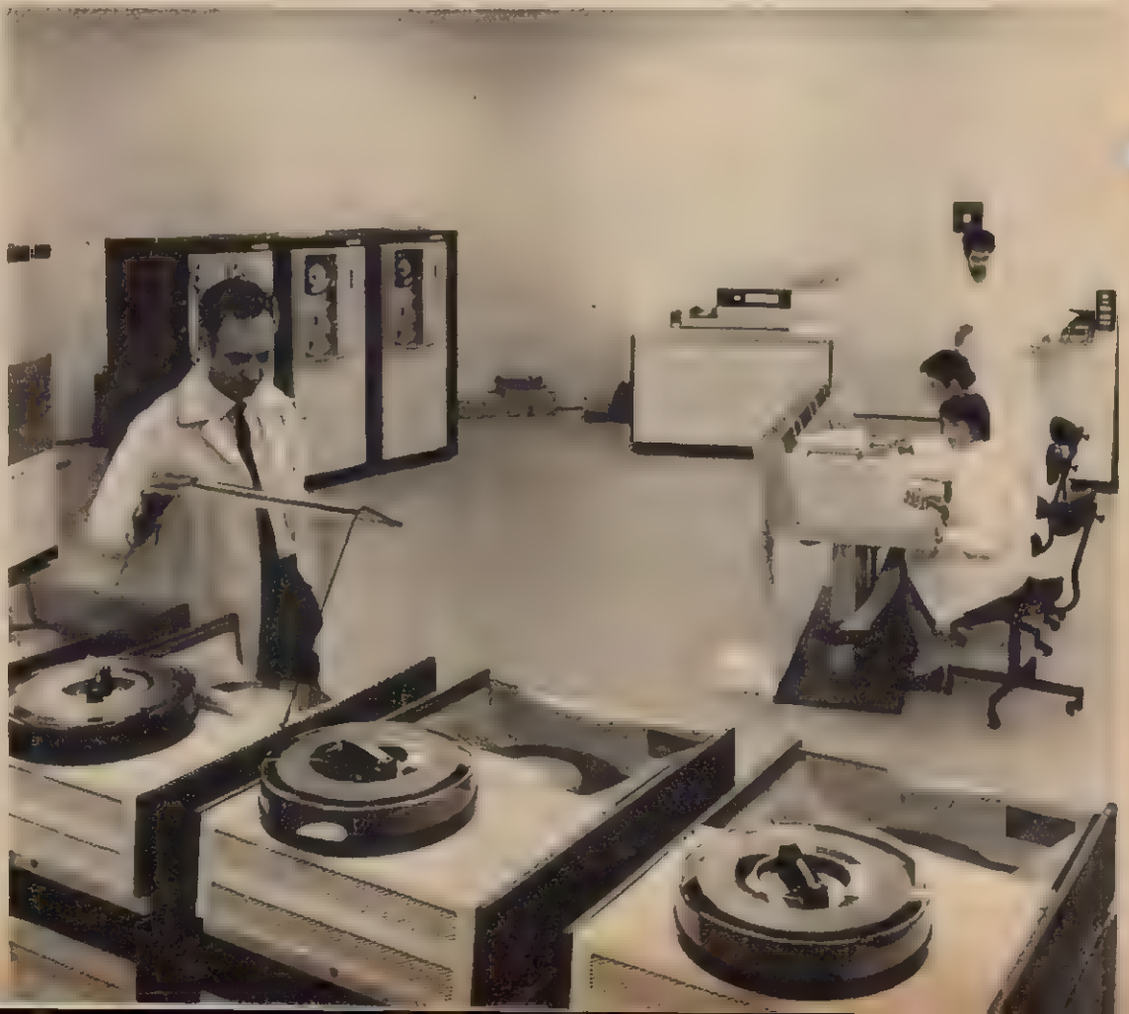

FIECARE CLIPĂ, FIECARE GÎND...

Cînd apar aceste rînduri, pînă la deschiderea celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român au mai rămas aproximativ 8 săptămîni. Însufleţiţi de îndemnurile secretarului general al partidului, oamenii muncii din întreaga ţară raportează noi şi remarcabile rezultate în muncă. Noi unităţi economice din judeţele Ilfov, Alba, Arad, Caraş-Severin, Dolj, Maramureş, Braşov, Galaţi, Brăila etc. îşi îndeplinesc încă de pe acum sarcinile prevăzute pentru primii patru ani ai cincinalului. Dintre întreprinderile care au trecut deja la realizarea obiectivelor cuprinse în planul anului viitor, enumerăm: Întreprinderea de prelucrarea maselor plastice din Bucureşti, unităţile economice din Odorheiul Secuiesc, Filatura din Oltenita, întreprinderile oraşului Carei, Şantierul de construcţii industriale din Bistriţa, Întreprinderea de confecţii din piele şi marochinărie «Căprioara» din Sebeş, judeţul Alba, Întreprinderea textilă din Arad, unităţile economice din Anina şi altele.

Consemnînd intensificarea eforturilor pentru dezvoltarea ţării şi a înaintării României pe calea edificării societăţii socialiste, spre comunism, săptămîna care s-a scurs a acumulat noi fapte şi dovezi ale contribuţiei ţării noastre la cauza promovării unei politici noi, de colaborare în întreaga lume. Abia reîntors din vizitele de lucru pe care le-a efectuat în judeţele Covasna, Hunedoara, Alba şi Sibiu, preşedintele României, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, s-a întreţinut, în spiritul de muncă ce caracterizează toate primirile la secretarul general al partidului, cu personalităţi politice şi de stat sosite din diferite ţări ale globului. Într-o atmosferă caldă, tovărăşească, după cum consemnează presa cotidiană, s-a desfăşurat întîlnirea dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi delegaţia militară chineză, condusă de tovarăşul Siang Giung-hua, membru supleant al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, locţiitor al şefului Marelui Stat Major al Armatei Populare Chineze de Eliberare, în cursul căreia oaspetele chinez a transmis preşedintelui ţării, din partea tovarăşilor Mao Tzedun şi Ciu En-lai, un salut prietenesc şi cele mai bune urări. În timpul primirii lui D.K. Borooah, ministrul petrolului şi chimiei din India, au fost reliefate bunele relaţii dintre cele două ţări, precum şi faptul că progresul lor economic deschide perspective tot mai largi colaborării reciproc avantajoase, relevîndu-se dorinţa comună de a pune în valoare posibilităţile existente în vederea amplificării şi adîncirii cooperării economice, ştiinţifice şi tehnice, în folosul şi spre binele României şi Indiei. Aceeaşi dorinţă de conlucrare în direcţia lichidării subdezvoltării, a instaurării unor relaţii echitabile între state, a unei noi ordini politice şi economice în lume a ieşit în evidenţă şi în decursul întîlnirii pe care secretarul general al partidului a avut-o cu Mamady Keita, membru al Biroului Politic Naţional al C.C. al Partidului Democrat din Guineea, ministrul culturii şi învăţămîntului. Cu prilejul primirii purtătorului de cuvînt al Departamentului politic al Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei, Abu Yahia, a fost transmis tovarăşului Nicolae Ceauşescu un mesaj, împreună cu un cordial şi prietenesc salut, din partea preşedintelui Yasser Arafat şi a celorlalţi membri ai Comitetului Executiv al Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei. Abu Yahia a mulţumit călduros pentru ajutorul dezinteresat, permanent, consecvent acordat de România socialistă, personal de preşedintele Nicolae Ceauşescu, soluţionării problemei palestiniene în spiritul drepturilor legitime ale poporului palestinean, inclusiv în ce priveşte crearea unui stat naţional palestinean.

Au continuat să aibă loc plenare ale comitetelor şi organizaţiilor de partid în care au fost dezbătute proiectul de Program al Partidului Comunist Român, proiectul de Directive, precum şi Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea. Participanţii au adresat Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu, telegrame prin care-şi exprimă entuziasta şi unanima aderiune faţă de tezele cuprinse în aceste documente de excepţională însemnătate teoretică şi practică, menite să canalizeze energiile creatoare ale oamenilor muncii din România în opera de edificare a idealului nostru socialist. Telegramele relevă că atît proiectul de Program, cît şi proiectul de Directive — generalizînd experienţa bogată şi multilaterală a Partidului Comunist Român în lupta pentru eliberare socială şi naţională, pentru construirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate în ţara noastră, dezvăluind perspectiva înaintării României spre comunism — poartă în conţinutul lor amprenta personalităţii tovarăşului Nicolae Ceauşescu, strălucit gînditor marxist-leninist, neobosit militant revoluţionar.

În Bucureşti a avut loc Plenara comună a C.C. al U.T.C. şi Consiliului U.A.S.C.R., consacrată dezbaterii ultimelor documente de partid. Într-o atmosferă de puternic entuziasm, de înaltă responsabilitate politică, Plenara a adoptat o hotărîre privind intensificarea întregii munci de educare revoluţionară a tineretului, adresînd o vibrantă chemare tinerei generaţii de a contribui cu toate forţele la înfăptuirea neabătută a programului de făurire a unei Românii moderne, multilateral dezvoltate. Acest angajament a fost de asemenea inclus într-o telegramă pe care Plenara, tînăra generaţie a României au adresat-o Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarăşului Nicolae Ceauşescu. În acelaşi spirit s-a desfăşurat şi Plenara Consiliului Oamenilor muncii de naţionalitate germană, care împreună cu întregul popor şi-au exprimat hotărîrea de a nu pregeta nici un efort pentru a se situa la înălţimea chemării partidului, de a traduce în fapte concrete de muncă prevederile documentelor Congresului al XI-lea.

Campania agricolă de toamnă este în curs de desfăşurare. Într-o şedinţă a Guvernului Republicii Socialiste România, examinîndu-se programul de organizare a acestei campanii, au fost stabilite sarcini menite să asigure strîngerea la timp şi fără pierderi a întregii recolte. Dintre sarcinile stabilite menţionăm: recoltarea florii-soarelui să nu întîrzie mai mult de şapte zile. Pentru cartofi, termenul maxim a fost prevăzut pentru două săptămîni. Strîngerea fără întîrziere a legumelor şi preîntîmpinarea oricărei pierderi. Toate forţele mecanice şi umane în vederea asigurării din timp a recoltării porumbului etc. Bătălia pentru pîine continuă sub auspiciile favorabile ale celei mai bogate toamne, în fapte, gînduri, şi evenimente politice din întreaga istorie a României moderne.

Fiecare clipă, fiecare gînd închinate Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român.

NICOLAE CRISTACHE

TRANSFĂGĂRĂȘANUL

UN DRUM, UN MONUMENT, O EPOPEE

Sibiul în sfîrșit, Sibiul aglomerat, cu drapele de mătase, cu străzi limpezi și case curate. Un aer proaspăt, de sărbătoare, miresme de pîine albă plutind în amurgul orașului. Magazine luminate a giorno, restaurante cu orchestre rătăcite prin secole de muzică de dans. Și noi, cîțiva reporteri acreditați la Transfăgărășan, pierduți în mulțimea de pe trotuare, încercînd să reținem locuri la hotelurile ocupate și, mai ales, să obținem primele informații despre marele drum, marele zid de piatră pe care urmează să-l străbatem mîine.

«De unde aflăm date privind construcția?». «Cine se ocupă aici cu informațiile?», «Cîte tone de pămînt și de rocă s-au escavat?», «Care a fost cel mai greu moment al epopeii?», «La ce oră plecăm mîine?» «Cînd va ajunge președintele Republicii la cota 2040?»

«Pe cînd o olimpiadă de iarnă în Făgăraș?» etc. Iată cîteva din întrebările rostite la conferințele de presă organizate ad-hoc în birourile Comitetului județean de partid-Sibiu. Ne apropiem încet, încet de orele 24 și dimineață la ora 5 urmează să pornim pe traseu...

Dimineață de cristal. Intrăm în caravana de autobuze care străbate colinele, cu soarele la buza asfaltului. Ici-colo nori din care ieșim îngînduraţi și valuri de ceață smulgîndu-se din pămînt ca dintr-o lungă îmbrățișare. Un bărbat care coseşte ceața mi s-a părut că vine din bolgiile infernului. Și din nou soare. Ultravioletele. Iarba e încărcată de rouă. Iarbă ușor atinsă de incinerații. Pămînt uscat de secetă. Prăfos. Sate și comune cu drapele și covoare sărbătorești peste pervazele ferestrelor, peste balustradele balcoanelor. Oameni măturînd jur-împrejurul caselor. Și, undeva, ni se pregătesc munții. Cîrțești, Scorei și brusc, năvălind aproape în sufletul nostru, ca un ocean scăpat din chingi, un ocean de piatră, fremătător prin aburii ce se desprind din răsuflarea pădurilor. Retina se umple de culori pure, de policromii. Drumul alunecă în urma noastră lin, într-un ușor nor de pulbere. Depășim, mereu depășim autobuze cu femei și bărbați care străbat pentru prima oară Transfăgărășanul. O zi dedicată ascensiunilor, migrațiilor spre natură. Încă nu știm ce ne așteaptă. E greu să ne închipuim ce urmează, cum se vor desfășura minutele și orele de piatră și de vegetație, de piscuri și prăpăstii infernale, prin care trupurile noastre fragile se vor petrece, în condiții de urbanitate chiar, așezate comod în fotoliile autovehiculelor cu motoarele solicitate la maximum, cu șoferii fumînd țigară după țigară și virînd grațios, în ultimul moment, de sub amenințarea căderilor în gol.

Pădurile patrulează de o parte și de alta a elegantei șosele. Apoi, serpentinele se dublează, se triplează. Le zărim prin parbriz dedesubtul nostru, ca fragmente dintr-o panglică albă. Te cuprinde ameteala. Pulsul urcă și cade neașteptat. Pocnesc timpanele ca în avioanele supersonice. Aici se vede bine că munții au fost detonați cu trotil. Stînca e tăiată ca sticla, cu diamantul. Peretele din stînga e vertical. Ți-e teamă să nu se desprindă. Îți imaginezi, cîteva clipe, o catastrofă. Încerci chiar să evaluezi posibilitățile de salvare. Dar dacă șoferul greșește la acest viraj? Dincolo e un abis. Un abis care te cheamă, păduri de toamnă tulburătoare, schimbînd acum alte culori, arborînd parcă drapelele tuturor națiunilor lumii. Prăpăstii altădată străbătute numai de temerari, de îndrăgostiții de peisaj, de aerul pur al marilor înălțimi, de capre sălbatice. Foarte rare păsări. La înălțimea aceasta florile au încă miros. Dar mai sus...

În microbuzul nostru se vorbește de avalanșe de zăpadă, de pietre, de stînci. Anumite porțiuni au fost reîmpădurite anume pentru a fixa terenul, a opri alunecările de piatră și de zăpadă. Munții sînt periculoși, înșelători ca adîncurile apelor, nu numai frumoși, nu numai monumentali! «Dați-mi un trup, voi, munților!», exclamă poetul. Ei bine, nu mă pot împiedica să cred că tuturor acelor nemaipomeniți bărbați care au gîndit și au zidit acest drum în timp și în spațiu, munții le-au dat trupurile lor. Mii de bărbați tineri, mai ales tineri, civili și militari, au lăsat aici 2 milioane de zile/om muncă. Și nu orice fel de muncă: muncă de un dramatism eroic. În condiții de excepție. Cu zăpezi care se tăvăleau pe culmi pînă în august, cu furtuni care smulgeau barăcile și le plimbau prin aer ca dirijabilele. Cu buldozere desfăcute piesă cu piesă și transportate la mari altitudini în raniță, împreună cu obișnuita rație de vitamine. 2 milioane zile/om muncă, adică aproximativ 5471 de ani!

Da, într-adevăr, acești oameni minunați și chiar mașinile lor zburătoare (pentru că la unele tronsoane au fost parașutați cu elicopterele) n-au făcut altceva decît să elimine ceea ce era de prisos din prelunga înlănțuire de munți și păduri, pînă în culmi. Probabil că totuși «culmea culmilor» se află aici, unde oamenii au construit cea mai înaltă șosea din țară. Șosea care se continuă în planul realității informaționale cu serpentinele din Mont-Blanc. 3 milioane și 8 sute de metri cubi de săpături din care mai mult de jumătate în stîncă. Și nu în orice fel de stîncă. În granit! În cea mai dură, mai încăpățînată, mai imposibilă protuberanță muntoasă de la noi. Tranșee pașnice ale unui front suspendat la mari înălțimi. Război cu piatra, cu zăpada, cu avalanșele, cu frigul, cu ploile, cu furtunile, cu vînturile terifiante, cu golurile de aer, cu pulsul scăzut, cu rateurile motoarelor bolnave de altitudine, cu surpări neașteptate de teren. Prăbușire și speranță, disperare și încăpățînare omenească. Sublimul se află acum aici.

E liniște. Ecourile exploziilor mai fac poate cercuri undeva, în marea catedrală de unde ale acestui aer pur și plin de rezonanțe. Numai motoarele autobuzelor și autoturismelor care alunecă ambalînd tulburi calmul lucrului încheiat: 90 kilometri de granit șlefuit pînă acolo unde nu îndrăzneam uneori să călcăm cu pasul pîndit de teama abisurilor.

La un moment dat, dincolo de Bîlea-cascadă, dincolo de hotelul cochet plantat în dreapta șoselei, încercăm senzația reintoarcerii pe pămînt dintr-o călătorie în spațiu. Prăpastiile au rămas în urmă. Drumul se dezlănțuie la nivelul cotei 1239. Aici se află pista de decolare a unei telecabine care va propulsa în curînd, poate chiar în octombrie, pe amatorii de munte pînă la cota 2034, la Bîlea Lac, în 7 minute!

Mai tîrziu, cu motorul microbuzului nostru suprаîncălzit, cu un șofer calm, imperturbabil, care-și aprinde țigara cu amîndouă mîinile ținînd volanul sub coate și care se întoarce din cînd în cînd să arunce o vorbă sau să se bucure de peisaj, intrăm din nou în viraje scurte, în serpentine ameţitoare, lăsînd sub noi dimensiunile unor noi prăpastii și pereți supraetajați ai unei piramide. Ca și cum în munte ar dormi adînc un faraon! Apele cad în cascade abrupte, peisajul devine arid, stîncos. Evoluăm parcă spre un cerc polar. Fiecare ascensiune are un cerc polar al ei. La început înepeni, apoi iarbă măruntă de capre negre. Acum se repetă cu o frecvență de laitmotiv într-o simfonie viaductele și podurile pe care meșterii constructori le numesc ei înșiși «lucrări de artă». Ei bine, Transfăgărășanul are 28 asemenea arcuri de beton întinse peste căderi abrupte în stîncă și 550 de poduri mici pe care le putem numi, acum, la vernisaj, capodopere.

Și, în sfîrșit, amfiteatrul fabulos de la Bîlea-Lac, cu șaua Caprei și cu șaua Paltinului vibrînd în soare, cu norii galopînd mari pe cer ca o amenințare de legendă, cu termometrul scufundat în lac pînă la —5 grade și un vînt pătrunzător ca razele Roentgen. Mii de oameni din nord și din sud, din Ardeal și din Muntenia, din județele Sibiu și din Argeș, așteptau într-un dulce cor de glasuri reverberate în pereții de stîncă sosirea omului pe măsura acestor munți, acestor piscuri semețe și severe, unde aerul are puritatea și intransigența celor mai nobile ființe umane, iar altitudinea cotele eroismului și sacrificiului.

Am băut un ceai fierbinte la vechea cabană Bîlea pe care am recunoscut-o după ilustratele de vacanță. Am schimbat dialoguri rapide cu cei veniți la mitingul de inaugurare a Transfăgărășanului, am respirat adînc aerul acesta de primenit pămîntii în zile de sărbătoare, am privit munții prin care oamenii se risipiseră nerăbdători parcă să atingă piscurile cu degetele înfiorate și să pipăie cerul cu bătăile inimii. Apoi ne-am pierdut printre ostașii și ofițerii constructori ai șoselei, am stat de vorbă cu șoferii, cu minerii, cu artificierii, cu dulgherii și betoniștii, cu zidarii, cu pietrarii, cu meșterii de poduri, cu toți aceia care au durat prin timp zidul acesta sinuos pe marginea prăpăstiilor pînă la cota 2040, unde respirațiile noastre se aud ca prin imense stații de difuzare instalate în amfiteatru. Am vorbit deci cu Ion Croitoru, cu Gheorghe Bugi, cu Doru Constantin, cu Ion Constantin, cu Mircea Mailat, cu Valeriu Rusu, în uniforme militare, simpli constructori ai drumului Transfăgărășan. Am vorbit cu Nicolae Bădică, Gheorghe Harabagiu, Moise Mihai, constructori de poduri și alpiniști, cu Nicolae Barb, Ion Veștemean, Nicolae Veștemean, Simion Rotărescu, Simion Hăuș, ai căror bunici și străbunici hălăduiau cu oile prin locurile acestea din vecinătea imediată a astrelor. Veniseră aici în costume tradiționale, cu fluierele lor frumos încrustate ca să cînte transhumanțele primitive de altădată, dorul și restriștea vechii noastre istorii de bejenii în munți, ritmul tumultuos al horelor noastre cu pașii bătuți în pămînt în semn de victorie. Și mulți, mulți oameni din Sibiu, din Mărginimea Sibiului, din Săliște, din Cisnădie sau de dincolo de munți, din Argeș, de la Curtea de Argeș, din Pitești își dăduseră întîlnire aici, în tunelul săpat în granit, ca un telescop înfipt în munte, prin care poți privi, dintr-o parte în alta, direct în viața intimă a constelațiilor. Niciodată nu a adunat istoria atîția oameni deodată în acest loc de taină și reculegere, niciodată nu s-au auzit aici atîtea cuvinte, atîtea cîntece, atîtea urale. Tăierea panglicii inaugurale a proiectat în istorie acest drum. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a privit munții, a salutat oamenii și munții, a zîmbit mulțumit și a spus printre altele: «E adevărat, au trebuit învinse multe greutăți pentru a făuri acest drum; această construcție realizată la o asemenea înălțime nu a fost deloc ușoară. Dar faptele au demonstrat că nici stîncile, nici înălțimile, nici viscolul, nici ploaia, nici furtuna nu pot împiedica realizarea unei opere măreţe, atunci cînd cei ce și-au propus acest țel sînt hotărîți să înfrîngă orice greutăți, cînd în frunte se găsesc comuniștii, care nu se tem de nici o greutate!»

Versantul sudic al Transfăgărășanului a schimbat brusc temperatura zilei. S-a făcut cald. Norii s-au retras undeva, în penumbrele Negoiului și Moldoveanului. Soarele a dat buzna, păsările s-au dezlănțuit ca mii de orologii deșănțate, și noi ne-am lansat mai departe, pe serpentine, destinși, surîzători, ca și cum înălțimile cucerite ne-ar fi aparținut, ne-ar fi intrat în palmares. Guralivi. Oprind din cînd în cînd pentru ca fotoreporterul Vasile Moldovan să tragă ultimele imagini. Spre seară, cînd se împlineau exact 12 ore de la startul în cursa aceasta neobișnuită, am traversat barajul de la Vidraru și am coborît vertiginos pe ultimele serpentine ale zilei. Seara, ca să încheiem în apoteoză acest periplu, ne-am oprit la «Curtea de Argeș», lîngă biserica albă cu turnuri răsucite, de unde legenda spune că s-a aruncat meșterul Manole în neființă ca să dea naștere fîntînii. Și mi-am amintit de cuvintele colonelului Nicolae Mazilu, Erou al Muncii Socialiste, comandantul șantierului pentru construcția drumului din sectorul 9: «Au fost destule clipe grele, aspre. Uneori, ca în legenda meșterului Manole, ceea ce izbuteam să realizăm ziua, se surpa noaptea, dar niciodată oamenii detașamentului nostru nu s-au dat învinși». Fîntînile acestei noi legende sînt acum izvoare...

ADRIAN DOHOTARU ■

Nu este, firește, o trezorerie fabuloasă. Rulmenții produși la Bîrlad pot fi însă socotiți adevărate bijuterii... tehnice.

ÎNFĂPTUITORI ȘI BENEFICIARI AI ACESTOR TRANSFORMĂRI

Am adresat tovarășului GHEORGHE TĂNASE, prim-secretar al Comitetului județean Vaslui al P.C.R., cîteva întrebări. Mulțumindu-i pentru amabilitatea cu care a răspuns solicitării noastre, redăm acest interviu.

— Ce loc ocupă județul Vaslui în noua geografie economică a țării?

— Asemenea tuturor județelor țării, județul nostru a cunoscut în anii care au trecut de la Eliberare profunde schimbări și înnoiri. Oamenii și așezările lor au parcurs drumul greu, dar plin de satisfacții, de la înapoierea economică, exploatare și asuprire, de la starea de umilință, ignoranță și sărăcie, la înflorirea spectaculoasă a economiei și civilizației socialiste de astăzi.

În anii socialismului și îndeosebi în actualul cincinal, peisajul industrial al județului Vaslui cunoaște un dinamism la care generațiile din trecut nici nu puteau visa. Prin grija deosebită a conducerii partidului și statului nostru, județul Vaslui s-a situat printre județele țării cu cele mai înalte ritmuri de dezvoltare industrială. Astfel, pentru acest cincinal, ritmul de creștere a producției industriale este de peste 20 la sută. Producția industrială a județului Vaslui va fi în anul viitor de 2,5 ori mai mare decît în anul 1970. Pe teritoriul județului au apărut, s-au dezvoltat sau sînt în construcție, importante obiective industriale ce au determinat schimbări profunde în înfățișarea orașelor din această zonă. Municipiul Bîrlad a devenit un puternic centru al industriei constructoare de mașini, orașul Vaslui — centru de județ — s-a racordat la ritmul industrializării socialiste cu o platformă industrială modernă, iar din punct de vedere edilitar-gospodăresc este de nerecunoscut. Un proces intens de metamorfozare cunoaște orașul dintre vii — Huși — un adevărat șantier pentru construirea unor importante obiective industriale.

Locurile despre care marele prozator Mihail Sadoveanu scria că nu se întîmplă nimic sînt trezite la o puternică dezvoltare și înflorire; noi, care trăim și muncim aici, înfăptuitori și beneficiari ai acestor transformări, vedem că, de fapt, se întîmplă multe.

S-a dezvoltat și modernizat continuu baza tehnico-materială a agriculturii, s-au construit puternice complexe zootehnice de tip industrial, s-au amenajat importante suprafețe pentru irigat, s-au redat circuitului agricol însemnate suprafețe de teren, s-a dezvoltat viticultura, suprafața terenurilor viticole fiind de peste 20 000 ha, precum și alte sectoare de producție. Pe această bază au crescut an de an producțiile agricole, a sporit contribuția județului Vaslui la realizarea fondului central al statului. O dezvoltare susținută cunosc învățămîntul, cultura, ocrotirea sănătății publice, toate acestea contribuind la afirmarea tot mai puternică a personalității umane.

— Cum vedeți viitorul apropiat?

— Realizările de pînă acum, prezentate succint mai sus și care ne bucură, urmează

VASLUI
VREMEA ÎMPLINIR

Întreprinderea de confecții din Vaslui. Una dintre noile cărți de vizită ale orașului. (La parterul întreprinderii, un magazin de desfacere.)

să fie consolidate și amplificate. Pe baza proiectului de Program al partidului și a Proiectului de directive ale Congresului al XI-lea, județului Vaslui i se deschid noi și importante perspective.

Prin continuarea neabătută a politicii de repartizare armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, județul nostru va cunoaște în cincinalul următor un ritm înalt de dezvoltare, reprezentînd 19,8 la sută anual. În acest fel, producția globală industrială a județului va ajunge la o valoare de 2,4 ori mai mare decît în actualul cincinal. Pentru a realiza acest obiectiv, sînt prevăzute investiții însumînd un volum aproape dublu față de cincinalul 1971–1975. O dezvoltare însemnată va cunoaște agricultura județului, care va primi importante fonduri de la stat. Producția agricolă va spori în cincinalul următor cu 119 la sută, din care o treime va fi realizată de către zootehnie.

Transformările profunde care au avut loc în dezvoltarea economico-socială, precum și perspectivele luminoase ce se deschid județului Vaslui sînt indisolubil legate de ajutorul permanent, efectiv, direct și multilateral acordat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, care ne-a vizitat județul în repetate rînduri. De asemenea, de mai multe ori secretarul general al partidului a analizat și stabilit cu factorii de răspundere din conducerea județului soluțiile cele mai bune pentru progresul și prosperitatea acestui colț de țară.

Iată de ce vasluienii poartă celui mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășului Nicolae Ceaușescu, dragoste și recunoștință profundă, angajîndu-se ferm să traducă exemplar în viață toate sarcinile ce le revin din programul adoptat de partid.

Abnegația și capacitatea creatoare a oamenilor acestor locuri se regăsesc în patosul și însuflețirea cu care colectivele de muncă din fiecare sector de activitate se străduiesc să îndeplinească sarcinile de plan la toți indicatorii, să realizeze angajamentul pe care și l-au luat de împlinire a actualului cincinal în 4 ani și jumătate. Și putem spune cu mîndrie și satisfacție — pe baza rezultatelor obținute pînă în prezent și a angajamentului de a realiza pînă la Congresul al XI-lea o producție globală industrială suplimentară în valoare de peste 1 miliard lei — că realizarea cincinalului înainte de termen cu șase luni va deveni faptă, aducîndu-ne în acest fel contribuția noastră la creșterea avuției naționale, la accelerarea procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

— Cum definiți personalitatea distinctă a vasluianului, a omului ce trăiește și muncește pe aceste meleaguri?

— Oamenii județului Vaslui, ca dealtfel toți cetățenii patriei noastre, au credința că, pe baza condițiilor create de partid, pot să se dezvolte multilateral, să fie cu adevărat liberi și fericiți. Sînt conștienți însă că libertatea și fericirea lor sînt condiționate de libertatea și fericirea patriei noastre socialiste, că aceste bucurii sînt rodul muncii, al înfăptuirii politicii partidului comuniștilor. Virtuțile care definesc personalitatea oamenilor din ținuturile vasluiene sînt proprii întregului nostru popor. Aș dori să arăt, ca unul ce trăiesc în mijlocul lor și îi iubesc, faptul că sînt oameni deosebit de harnici, modești și cumpătați, săritori la treabă, plini de entuziasm și voioșie, dinamici și tenace în muncă.

Aici, în noua secție a întreprinderii viei și vinului se îmbuteliază un coniac care, poate, va deveni vestit.

Fotografii de VASILE MOLDOVAN

Vasluiul modern și poetic

LOR

Mă aplecam cu atenție în anii de școală asupra hărților pe care, în dreptul orașelor, erau desenate cercuri colorate. Cercuri în segmente, concentrice, o roată dințată, o stea, un triunghi, un fragment de zid. Descifram aceste geometrii în culori: albastru — industria textilă și confecții, steaua — centrale termoelectrice etc. Pe harta ținuturilor Vasluiului aceste desene nu existau. O zonă goală ca un pustiu în care sufla vîntul dezolant al sărăciei. La cumpăna de început a deceniilor noastre, vasluienii trăiau doar din rememorarea evenimentelor și personalităților care ridicaseră numele județului la un loc de frunte în istoria țării. Foarte mult, dar și foarte puțin, fiindcă a trăi doar din glorie este aproape dramatic.

La toate acestea mă gîndeam în rapidul care mă ducea spre Vaslui. Scriind despre alte județe, colegii mei găsiseră chiar din titlu cîte o metaforă-cheie, care să descifreze sensurile dezvoltării și să anticipeze evoluția pe marea orbită economică a țării. «Județul de la porțile luminii» — Caraș-Severinul, «Noile cetăți ale Țării de Sus» — Suceava etc. Dar Vasluiul, ce este el astăzi? Specificul său, de ce anume își leagă numele, care este personalitatea sa? Am bătut drumurile asfaltate sau încă neasfaltate ale Vasluiului timp de mai multe zile și pretutindeni moldovenii, acești oameni voinici și plini de umor, bărbați osteni și astăzi — cine nu știe de celebra bătălie în care Ștefan a învins turcii la Podul Înalt? — osteni dar într-o alt fel de bătălie, mi-au vorbit despre realitățile cotidiene începînd cu invariabilul «*aici nu era nimic*». Firește, nu ne place să ne lăudăm cu fosta noastră sărăcie, dar ea reprezintă, în cazul Vasluiului, aproape singurul punct de referință.

Au început cu începutul. Industria. Primul bastion — fabrica de rulmenți din Bîrlad. Ritmul de dezvoltare pe județ este astăzi impresionant. În 30 de ani producția globală a crescut de 40 de ori. Zona fabricii de rulmenți a devenit o platformă industrială. O platformă industrială există la

(Continuare în pag. 8)

VASLUI: vremea împlinirilor

Vaslui, alta la Huși. Politica înțeleaptă a partidului privind ridicarea zonelor rămase în urmă are aici corespondență directă în unități de producție create la parametrii tehnologici cei mai buni. Am văzut secția de montaj a noii Întreprinderi de elemente pneumatice și aparate de măsură din Bîrlad: o hală cu aer condiționat, cu mese individuale de lucru, cu pardoseli strălucitoare. Alături, la uzinaj, mașini de aschiat care lucrează cu precizia măsurată în microni. Cele mai mici strunguri poartă nume alintat, «jucării», și produc piese la dimensiuni ce par greu de măsurat între două degete — trebuie prinse cu penseta. Din cînd în cînd, un muncitor în uniformă albastră împinge un mic și tăcut cărucior galben — transportul subansamblelor. Culorile, lumina, curățenia fac parte din condițiile ergonomice. Inginerul Paul Neacșu — gazda — surîde: «N-au pomenit bîrlădenii așa ceva pînă acum. Și a trebuit să învețe zdravăn pentru a lucra pe asemenea mașini. Și au făcut-o cu îndîrjire. Sînt ambițioși oamenii noștri».

Pe ambițioșii înalt-specialiști i-am întîlnit și alături, la fabrica de rulmenți. Lîngă cea veche, una nouă. Linii tehnologice automatizate. Electronică. Pe scocuri de metal circulă continuu inele și bile strălucitoare; fiecare către o împerechere în această mică minune a mecanicii — rulmentul. Totul automat. Chiar și sortarea la plus sau minus din micron în micron. Oamenii doar supraveghează și controlează la sfîrșit calitatea produsului — îi ascultă zgomotul, adică un cîntec subțirel, într-o pereche de căști stereofonice. Faceți mulți rulmenți? Facem, ne spune maistrul Gheorghe Botgros, doar carul mare n-are încă rulmenți. Producem pentru întreaga țară, producem pentru export — în 57 de state ale lumii. Și-n 1980 vom produce de încă aproape trei ori mai mult.

Pe întregul județ, investițiile la capitolul industrie vor însemna în viitorul cincinal o sporire a sumelor cu aproape de două ori față de cincinalul prezent. Asta înseamnă, cum spuneam, mai mulți rulmenți, mai multe elemente pneumatice, dar în special noi produse. Noi produse, deci noi întreprinderi, care se vor adăuga celor 23 existente astăzi în județ, unde, alături de moderna filatură sau moderna fabrică de confecții, alături de celelalte unități noi, vor produce în următorul cincinal o întreprindere de utilaj chimic, o fabrică de aparate de măsură și control, una de fibre și fire poliesterice, o întreprindere de prelucrare a maselor plastice etc. La Huși l-am cunoscut pe directorul noii fabrici de încălțăminte. Abia cu o zi în urmă, inginerul Dumitru Ocheană se instalase într-una din noile încăperi mirosind a tencuială proaspătă. «La sfîrșitul lunii octombrie vom produce Avem asigurată vînzarea la întreaga producție pe anul 1975. Iar pînă la sfîrșitul lui septembrie viitor vom atinge capacitatea maximă de producție. Acestea sînt datele de referință. Oamenii i-am pregătit în atelierul-școală, unde am montat două linii tehnologice mici. Mici, dar putem produce în mod real, așa că primele perechi de încălțăminte noi le-am și livrat pieței».

Așa deci, vom purta și pantofi de Huși Pînă acum se auzise de Huși doar din istorie sau doar prin vinurile sale. Un orășel mic, pitit între vii, așa cum apare și azi, destul de prăfuit, așa cum mai este încă și azi, dar odată cu mirosul fructelor soarelui îl receptăm pe cel al tencuielii proaspete, al vopselii, al metalului care se încinge — al industrializării. În oraș s-au construit locuințe noi: pînă acum 650 și ritmul se dublează. Se lucrează la canalizare, funcționează deja o conductă pentru apă potabilă adusă din Prut. Orășelul care constituia refugiul pensionarilor moldoveni — «stai liniștit și crești un petec de vie» — își creează propriul nucleu muncitoresc. Este prima mutație importantă de ordin social. Au apărut lăcătușii, sudorii, chimiștii, inginerii constructori. L-am întrebat pe primar, tovarășul Ion Croitoru, care-i sînt grijile într-o zi oarecare, de pildă aceea a vizitei mele. «Aprovizionarea populației și ritmul realizării investițiilor în primul rînd. De dimineață, am trecut întîi prin piață, pe la magazine, apoi m-am oprit la șantier. De fabrica de încălțăminte ați aflat. Se vor da în folosință două linii tehnologice la fabrica de conserve. La începutul anului viitor începem construcția unei filaturi».

Am pus aceeași întrebare și primarului din Bîrlad, tovarășului Adam Leica. Îl întîlnisem la festivitatea de deschidere a anului școlar, organizată pentru două dintre liceele orașului. «După cum vedeți, grija pentru generația de mîine. Cînd se termină festivitatea ne întîlnim cu directorul întreprinderii care patronează înzestrarea tehnico-aplicativă a liceelor acestora. Pe platforma industrială a orașului, la sfîrșitul viitorului cincinal, vor lucra multe mii de oameni. Mulți dintre ei vor fi, firește, specialiști de înaltă calificare, adică tineri care sînt acum pe băncile școlii. Alte preocupări: după-amiază o discuție cu membrii Comitetului executiv; punem la punct amănunte privind sărbătorirea celor 800 de ani de la atestarea documentară a orașului. După cum vedeți, grijile sînt diverse».

* * *

Te așteptai ca un județ care n-avea industrie să trăiască prin agricultură. Dar Vasluiul nici măcar pe aceasta n-o avea decît la un nivel foarte modest. Și cum putea fi altfel cînd în acel an de început a numărătorii noastre existau doar 11 tractoare (azi sînt 3 000). Jumătate din terenurile arabile le deținea 400 de familii de moșieri, iar cealaltă jumătate, în care existau vestitele terenuri alunecoase și sărace din depresiunea Elanului, dealurile Tutovei și ale Fălciului, erau în proprietatea a 120 000 de familii de țărani săraci. Ce agricultură putea exista în asemenea condiții? Evoluția acesteia pînă astăzi, pînă la cele 3 000 de tractoare, la zonele bogate în irigații, la sistemele noi care se construiesc în zona Prutului și a Bîrladului, la zootehnia care concentrează în sistemul intercooperatist creșterea animalelor de rasă, la viticultura care pe lîngă producții-record obține medalii la concursuri internaționale de vinuri, această evoluție

Pe stema județului se află și vița-de-vie. Cît se poate de firesc pentru un ținut cu vinuri medaliate.

din care am exemplificat succint a urmat drumul industrializării. Moldovenii, care nu abrogaseră definitiv relațiile de producție feudale în acei ani ai celor 11 tractoare, au cutezat să-și creeze o agricultură modernă, care cunoaște mecanizarea și chimizarea. Banii dați acestui județ au fost folosiți cu chibzuință și, fiind adevărați bani munciți, au dat alți bani. Exemplul pe care ni-l oferă în mic, de pildă, cooperativa agricolă de producție din Tîrzii reprezintă ceea ce s-a întîmplat și se întîmplă în mare cu agricultura județului. Am văzut comuna într-o dimineață, cînd soarele abia răsărit mîngîia acoperișuri roșii de țiglă, plantate la nivelul vegetației pomicole încărcate cu rod. Mai sus de comună, către Huși, dealurile împreunate ca două palme în evantai ofereau privirilor piapuma ruginie a viței și galbenul copt al porumbului. Sus, către o coamă, la capătul unui lan pe trei sferturi cules, președintele cu oamenii săi încărcau în mașini remorci mari și grei. De jos veneau tractoarele.

Cu omul „ acela masiv, președintele C.A.P.-ului, Petru Mihalache, am vorbit mai pe îndelete abia seara, cînd treburile urgente au trecut. «Ar trebui să aflați cum am început în '50. Aveam 300 hectare pămînt, 16 hectare de vie, un cal, o vacă și șase boi. Azi sînt 500 de familii și muncim pe 1 050 hectare de teren arabil, 190 hectare de viță și 100 hectare de livadă. Averea noastră obștească este de 6 500 000 lei. Taurine, porcine, ovine avem cu sutele. Avem autocamioane, diverse mașini agricole etc. Venitul convertibil al unei zile de muncă a crescut de la 18 lei în 1964, anul din care noi mai păstrăm niște registre, la 45 lei în 1973. Vă dați seama că un cooperator poate cîștiga anual, uneori, mai bine ca un muncitor dintr-o întreprindere!? O să mă întrebați cum a fost posibil să ajungem la asemenea rezultate, care nu reprezintă însă un plafon? Oamenii noștri sînt harnici și îndrăzneți, dar n-am fi izbutit mare lucru dacă n-am fi fost ajutați. Credite pe termen lung, beneficiem de mașinile centrului de mecanizare, de investițiile făcute în această zonă. Mă întrebați care sînt efectele muncii noastre, ale ajutorului primit? Să nu-mi spuneți că ne lăudăm, dar trebuie să vă amintesc de casele noi, de mobila nouă „pe care-o are" fiecare om; jumătate din oamenii comunei au „televizoare, aparate de radio au toți, iar aragazul și frigiderul sînt tot mai răspîndite. Și ceea ce este mai de seamă, fiindcă noi muncim pentru copiii noștri, toți fiii comunei învață și se dezvoltă minunat. Pentru fiii mai mari, acum, în toamnă, a început perioada hunților. Vom bea cîte un cinstit pahar cu vin.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

O imagine obișnuită pentru agricultura de azi a județului.

Am terminat Facultatea de construcții în anul 1970 — ne scrie **Nicolae Predescu,** *din București — și am lucrat pe cîteva șantiere din țară. Din decembrie 1973 particip la o lucrare care mă atrage în mod deosebit, la care trebuie să-mi folosesc din plin cunoștințele căpătate în facultate, ba, mai mult, trebuie să mă documentez în mod special. Este vorba de renovarea Palatului Doamnei și a coconilor, precum și de construirea unor cuptoare de sticlă la care se execută diverse obiecte din sticlă valorificate prin magazinul Stirex din apropiere. Această operă de restaurare este prima la care particip și face parte dintr-o lucrare mai complexă care prevede reconstituirea pitorești zone a Curții Vechi, care va atrage nu siguranță atît pe bucureșteni, cît și pe turiști.*

▪

Pînă-n anul acesta populația rurală din județul Ilfov se aproviziona cu lemne de foc pentru iarnă direct de la sursă, adică de la pădure. Cetățeanul își achita bonul la Combustibilul cel mai apropiat (Urziceni, Fierbinți, Moara Vlăsiei etc.), se prezenta la pădure cu bonul respectiv și i se dădea lemne în funcție de cantitățile achitate. Începînd cu 1974, situația s-a schimbat radical. Astfel, cetățenii sînt nevoiți să se aprovizioneze cu lemne de foc numai de la depozitele în cauză. S-a ajuns însă la situații destul de curioase. Să exemplific: la pădurea Maia se fasonează anual circa 7 000 de steri de lemn foc, care sînt transportați cu mașini auto (proprietatea sectorului de exploatare forestieră) la depozitele de combustibil pe distanțe care variază între 10 și 90 de km. (se consumă benzină, forță de muncă, se uzează mașini etc, etc). În același timp cetățenii de prin împrejurimile exploatărilor, în cazul de față chiar și din Maia, își caută și ei mijloace de transport și se duc cale de 30 km (alte comune 40—50 km) pentru a se aproviziona cu aceleași lemne transportate chiar de lîngă... ei! Și uite așa se irosesc mult timp, carburanți, bani (pe întregul județ e vorba de multe, multe milioane)— ne scrie **Paniș Anatolie,** *comuna Snagov-sat, județul Ilfov.*

▪

Moment important în viața școlii superioare românești, recenta Conferință a cadrelor și activului de partid din învățămîntul superior a prilejuit dezbaterea căilor și mijloacelor de formare a viitorilor specialiști, potrivit exigențelor construcției socialiste, prin înlăturarea tuturor lipsurilor privind fărîmițarea disciplinelor, predarea unor cursuri cu caracter abstract, conservator, a carențelor existente încă în relația învățămînt-cercetare-producție sau în folosirea bazei materiale în institute și facultăți.

Importanța hotărîrilor cuprinse în rezoluția acestei conferințe, ne scrie **Coja Ion,** *asistent la Facultatea de limba și literatura română, Universitatea București, impune totodată — pentru ridicarea calității procesului de învățămînt — măsuri vizînd creșterea gradului de pregătire profesională, științifică, pedagogică, politico-ideologică a celor ce activează în domeniul învățămîntului superior.*

▪

Din Ghelar, **Ioachim Traian** *ne scrie: Am fost în mai multe locuri din județ să cumpăr o coasă, dar nu am găsit nici urmă. A fost o vreme cînd s-au găsit, puține ce-i drept și necorespunzătoare ca dimensiuni, dar oricum ne foloseam de ele. Un lucru nu îmi este clar; la Hunedoara s-au vîndut numai celor cu buletin de identitate de oraș. La ce le-or fi trebuind orășenilor coase mai mult decît nouă, nu știu.*

▪

Mă numesc **Stan Vasile,** *din comuna Gălbinași, jud. Buzău, și am absolvit Școala profesională de construcții din București, șoseaua Mihai Bravu, calificîndu-mă mecanic în utilaje de construcții. După terminarea școlii am fost repartizat la întreprinderea S.U.T. 120, din bd. Preciziei, acolo am făcut și practica pe timpul școlarizării. Dar nu am fost primit din motive de sănătate. Cred că întreprinderea respectivă mi-ar fi putut asigura un alt post, în funcție de posibilitățile mele. Statul a cheltuit bani pentru școlarizarea mea și nu înțeleg să nu mă achit de obligațiile care-mi revin, chiar dacă sănătatea mea acum este șubredă.*

▪

Am așteptat cu mare nerăbdare apariția în revista «Flacăra» a unui articol dedicat județului meu natal, Sălaj. Această nerăbdare mi-a fost satisfăcută de apariția în numărul 37 a articolului: «Sălaj: cinci ani din cinci sute». Articolul e foarte bine redactat, iar prin conținutul său într-adevăr arată «istoria grăbită a unui județ din nordul țării», în schimb mă declar nemulțumit (și cred că nu numai eu) de: a) titlul reportajului «SĂLAJ: cinci ani din cinci sute». Prin apariția acestor rînduri se face o confuzie care putea fi evitată. Nu Sălajul este atestat în documente acum 500 de ani, ci orașul de reședință: Zalău, județul Sălaj — după cum spune istoricul Ștefan Pascu în «Voievodatul Transilvaniei» (vol. I, ed. II, pag. 132) — este atestat prima dată în 1324 b) în pag. 8 apare pentru a doua oară o fotografie a hotelului «Porolissum» din Zalău. Cum în prima fotografie hotelul sus-amintit se vede destul de clar, de ce nu s-a dat o altă fotografie reprezentînd noile construcții din Zalău, Jibou sau Șimleu? Se mai puteau da imagini care să arate frumusețea și bogăția străvechiului ținut sălăjenesc — ne scrie **Goron Doru** *din Jibou.*

▪

La mina din Turț, județul Satu Mare, funcționează o adevărată școală. Aici se țin cursuri de scurtă durată de ajutor de miner, în care tinerii deprind meseria teoretic și practic. Este de remarcat că la aceste cursuri sînt cuprinse în procesul de învățămînt discipline care nu au legătură directă cu meseria de miner, cum sînt gramatica și matematica. Pentru că — ne scrie **Pop Ioan** *din Turț — s-au cam uitat declinările și operațiile matematice, iar minerii vor să-și împrospăteze aceste cunoștințe.*

▪

Sînt arhitectul **Vraciu Petre,** *din cadrul Institutului «Proiect»-București, unul dintre cei care au lucrat la planurile ansamblului de locuințe Ianculuri-Pantelimon, adică la unul din cartierele destinate a fi între cele mai frumoase ale Capitalei într-un viitor destul de apropiat. Dacă vă scriu, aceasta este mai ales din cauză că îmi face plăcere să amintesc aici contrastul dintre vechiul cartier Pantelimon și viitorul «orășel», de peste 15 000 de apartamente, ce poate deveni un exemplu pentru arhitectura urbană românească. În planurile noastre mai întîi am plecat de la necesitatea «bordării» cu blocuri de locuințe a viitoarei artere principale de ieșire din oraș spre Constanța. Apoi, am trecut la sistematizarea întregului cartier, în momentul de față avînd posibilitatea chiar de a devansa cu mulți ani planurile constructorilor. Deci, ansamblul Ianculuș — Pantelimon va deveni un cartier deosebit, pentru că aici, în mod sigur, se vor respecta intențiile de abandonare a locuințelor tipizate, uniforme, prin realizarea unor contraste de volumare, înălțime, forme diferite, utilizarea unor materiale calitativ superioare la fațade, cum ar fi plăcile de ceramică etc. Toate acestea vor duce la o realizare arhitectonică estetică, încadrată funcțional în zonele de loisiri și agrement înconjurătoare.*

▪

Ca să vezi un spectacol în municipiul nostru, spectacol dat de Filarmonica de stat Ploiești, avînd ca invitați mari vedete ale micului și marelui ecran, trebuie să cumperi pe lîngă biletul de 8 lei și două broșuri «Recunoașteți interpretul», editate în 1973, cu un preț de 4 lei bucata. Tragerea la sorți a avut loc la data de 1 noiembrie 1973, dată la care încetează și valabilitatea broșurilor, care devin deșeuri — ne scrie **Moroianu Ion,** *tehnician normator la I.J.C.M.-Tulcea.*

▪

Ghib Elena, *din Petrila, str. Victoriei nr. 16, ne scrie că are 17 ani, a terminat 8 clase elementare, sînt 5 copii la părinți, ea fiind cea mai mare. Vrea să muncească, să-și ajute astfel părinții, și nu numai atît, vrea să se califice într-o meserie. La solicitările ei de pînă acum, nu a obținut decît promisiuni.*

Din răspunsul Comitetului Municipal Petroșani al P.C.R. *Ghib Elena din Petrila a fost repartizată pentru a lucra ca muncitoare necalificată în cadrul preparației cărbunelui din Petrila, urmînd ca în viitor să fie încadrată în cursurile pentru calificare într-o meserie specifică activității din preparație, cursuri de calificare ce se vor deschide în cadrul sectiei.*

▪

La marginea orașului Tîrgu Frumos, județul Iași, s-a înălțat un ansamblu arhitectonic, ce seamănă cu un mic oraș. Aici funcționează două școli: Școala-cămin nr. 10 și Școala specială nr. 33. În cursul acestui an școlar vor învăța și muncii 800 de elevi. La școala-cămin s-a mărit spațiul cu încă 29 de săli de clasă, două ateliere, o sală de bibliotecă, o cantină pentru 400 de elevi, drumuri de acces și platoun pentru recreație, iar la Școala specială nr. 33 sînt 20 săli de clasă, la care se adaugă cele 18 ateliere utilate modern, creîndu-se astfel condiții optime de îmbinare perfectă a procesului de învățămînt cu instruirea practică, ne scrie **Păpușoiu Dumitru** *— activist cultural Tîrgu Frumos.*

▪

Nu știu de ce — și tocmai asta aș vrea să întreb — centrele de colectare și valorificare a ambalajelor refuză să primească sticlele de bere și de ulei cu gîtul lung? Dealtfel, aici, la Deva, lungimea gîtului acestor sticle presupun că nu constituie un criteriu al refuzului de a achiziționa respectivele obiecte, din moment ce și sticlele de bere Caromel — în care fabrica din Timișoara îmbutelează frecvent bere obișnuită — intră în aceeași situație, aducîndu-și, trebuie să admitem, o importantă contribuție în a da cămărilor noastre un cît se poate de pitoresc aspect de depozit. Respectivele centre de colectare nu le primesc, dar nici nu ne spun ce să facem cu aceste sticle care continuă să circule în rețeaua comercială a județului.

Se zice — ne scrie **Pop Ioan,** *pensionar din Deva — că la București și Timișoara s-ar colecta și asemenea sticle. Să facem un drum într-unul din aceste orașe sau se răzgîndește I.C.V.A.?*

▪

În anul 1967 — ne scrie **Dumitrescu Ștefan,** *str. C. Brîncoveanu, nr. 13, Timișoara — am luat să cresc pe Maria Șoimu, în vîrstă de 11 ani și 3 luni, din comuna Racoviță, județul Vîlcea, fiica lui Nicolae Șoimu, frate cu soția mea. Împreună cu soția am hotărît să o înfiem și m-am prezentat la autoritatea tutelară a municipiului Timișoara, la șeful biroului, împreună cu doi martori din blocul meu care știu că am crescut acest copil. De aici am fost trimis la notarul șef al județului, care, la rîndul lui, mi-a spus să merg din nou la șeful biroului de la autoritatea tutelară. M-am conformat, dar acesta îmi spune că n-am ce căuta la dînsul și trebuie să merg iarăși la notariat.*

Sătul de atîta plimbat, am venit cu martorii acasă fără să rezolv nimic. Și totuși, ce credeți că rămîne de făcut?

▪

Atenție la valorile inestimabile ale noastre, ale tuturor, își începe scrisoarea **Marin Dragomir** *din Craiova. De curînd am fost în delegație la Tîrgu Jiu. De mult așteptam acest prilej, pentru o vizită și parcul din motive lesne de înțeles. Ajungînd la fața locului, am constatat cu multă indignare că în romburile inferioare ale Coloanei infinitului sînt scrijelite fel de fel de inimioare sau declarații de dragoste. Găsesc că școala și familia, care au obligația morală să insufle tinerilor dragostea și respectul pentru opera lui Brâncuși, ar trebui să reflecteze mai mult și în mod serios la acest aspect deloc lăudabil.*

▪

Mă numesc **Diaconescu Ion,** *sînt din Caracal și lucrez la Întreprinderea de vagoane. Această uzină a fost inaugurată în aprilie 1973, creîndu-se multe noi locuri de muncă, lucru apreciabil pentru disponibilitățile de forță de muncă ale zonei din jurul Caracalului. Pentru găzduirea noilor muncitori, în majoritate navetiști, deocamdată s-au dat în folosință două blocuri de garsoniere de cîte 300 de locuri fiecare și 80 de apartamente pentru muncitorii familiști. În momentul de față numai 27 la sută din numărul total al femeilor din Caracal sînt în procesul muncii, forța de muncă rămînînd în continuare excedentară. Pentru cele peste 1 300 de femei ce solicită încadrarea și pentru celelalte (numărul se așteaptă a fi mereu în creștere), se prevede pentru anul viitor dublarea capacității de producție a Fabricii de tricotaje, creîndu-se încă 1 000-1 200 de posturi libere. După cum vedeți, și Caracalul crește, se dezvoltă, devine un viitor oraș industrial.*

Se preconizează că în viitorul cincinal industria să aibă o pondere determinantă în creșterea venitului național, că astfel populația ocupată în industrie va depăși pe cea din agricultură. Pentru a nu se produce o stagnare a producției agricole, aș vrea să cunosc — ne întreabă cititorul Ion Ghiță din Alexandria — care vor fi căile concrete de dezvoltare?

Răspunde conferențiar doctor SANDU COSTACHE.

O trăsătură calitativă a viitorului cincinal și care se va accentua în perioada următoare se exprimă prin DEPĂȘIREA, pentru prima oară în istoria țării noastre, A POPULAȚIEI OCUPATE ÎN AGRICULTURĂ DE CĂTRE CEA LUCRÎND ÎN INDUSTRIE.

Pe fondul unei asemenea mutații calitative, agricultura va constitui, în continuare, o ramură de bază a economiei noastre naționale, ce înregistrînd un progres substanțial, caracterizîndu-se printr-o înaltă productivitate a muncii sociale, concretizată în creșteri importante ale producției agricole. În perioada 1976-1980 producția globală agricolă va spori cu 25-34 la sută, comparativ cu media anilor 1971-1975, adică într-un ritm mediu anual de 4,6-6 la sută, o creștere mai accentuată realizîndu-se în ramura producției animaliere. Aceste însemnate sporuri își au sorgintea în POLITICA AGRARĂ A PARTIDULUI NOSTRU, ÎN ORIENTAREA FERMĂ A MODERNIZĂRII AGRICULTURII, A DEZVOLTĂRII EI INTENSIVE. Care sînt principalele căi de realizare a unei agriculturi intensive, moderne, de înaltă productivitate a muncii? ÎN PRIMUL RÎND, prin dezvoltarea și perfecționarea bazei tehnico-materiale a agriculturii și utilizarea eficientă a tuturor componentelor sale, «astfel că în cincinalul 1976-1980 — așa cum se arată în Tezele C.C. al P.C.R. pentru Congresul al XI-lea al partidului — să se încheie procesul de mecanizare a lucrărilor agricole atît în culturile vegetale, cît și în zootehnie». ÎN AL DOILEA RÎND, se preconizează un vast program de irigații și îmbunătățiri funciare, care să asigure sporirea fertilității solului, folosirea cu înalt simț de răspundere a fiecărei suprafețe de pămînt, indiferent de forma de proprietate a acesteia — socialistă sau individuală. ÎN AL TREILEA RÎND, se va accentua chimizarea producției agricole, țara noastră apropiindu-se de nivelul consumului de îngrășăminte chimice la hectar existent în țările cu o agricultură înaintată. ÎN AL PATRULEA RÎND, se va intensifica aportul cercetării științifice în domeniul agriculturii și promovarea largă a cuceririlor ei în producție. ÎN AL CINCILEA RÎND, factorul uman din agricultură va fi supus unui proces de perfecționare, de lărgire a cunoștințelor sale profesionale și de cultură generală.

Ce semnificație economico-socială reflectă această schimbare calitativă din agricultură? Sintetic, ea exprimă realizarea unui pas important pe drumul transformării țării noastre într-un stat industrial-agrar puternic, al plasării României socialiste în rîndurile țărilor cu o înaltă civilizație materială și spirituală, al înaintării ei spre comunism.

▪

Mă numesc **Jucuț Claudia,** *domiciliată în str. Gh. Barițiu nr. 11, Timișoara IV. Petrecîndu-mi concediul de odihnă în stațiunea Moneasa, județul Arad, am constatat următoarele, la care sper a obține un răspuns.*

— De ce nu se dotează această stațiune cu o sală de cinematograf și alta de vizionare a emisiunilor T.V., mai încăpătoare și cu scaune suficiente, față de cele actuale. În prezent se fac adevărate întreceri sportive pentru ocuparea unui loc pe scaun.

— De ce la cantină nu se dă hrană rece pentru drum, în contul bonurilor achitate și nefolosite. Subsemnata fiind cu întreaga familie, respectiv 5 persoane, la argumentarea mea că «în alte stațiuni se dă hrană rece», responsabilul cantinei foarte senin mi-a răspuns: «mergeți în stațiunile unde se dă». Se procedează astfel pentru a asigura hrana animalelor din gospodăria anexă? Sau care este explicația?

— De ce nu se deschid mai multe unități comerciale de legume și fructe, pentru a nu sta ore întregi în vederea cumpărării de fructe pentru copii.

POȘTA REDACȚIEI

Elisabeta Ristoiu — Rîmnicu-Vîlcea. Consiliul popular al județului Vîlcea ne-a informat că vi s-a stabilit pensie de invaliditate gradul III, accident de muncă. Vi s-au trimis drepturile bănești cuvenite, precum și o pensie suplimentară.

Aurel Hristu — Ploiești. O carieră pentru obținerea unei autorizații de artizan, cu desfacerea produselor, o puteți adresa consiliului popular, bineînțeles dacă cererea este justificată.

Emil Ardelean — Arad. La magazinul de prezentare al Combinatului de prelucrare a lemnului-Arad vînzările au fost într-adevăr favorizate de către șeful unității. Consiliul popular al județului Arad scriindu-ne că (cităm): Hențiu Ioan, șeful de magazin, a fost sancționat contravențional pentru abaterile din activitatea sa. Neregulile constatate au fost comunicate și conducerii combinatului, indicîndu-se luarea de măsuri pentru remedierea lor.

Jan Chifu — comuna Bîrgăuani (Neamț). Librăria «Cartea prin poștă», str. Pitar Moș nr. 5, București, expediază cărțile solicitate, cum e și firesc, prin poștă.

Ionel Codin — Hunedoara. Nu este limpede. Atitudinea tatălui este condamnabilă. Cine împiedică totuși rudele să-l interneze pe băiat în spital? Reveniți cu amănunte.

Petru Lacovei — Suceava; **Stelian Firescu** — Ploiești; **Vasile Ioanici** — Satu Mare; **Gheorghe Simionescu** — București; **Ion Nilă** — Cîmpulung (Argeș). Nu publicăm versuri.

MARGA NEDELEA ■

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

SE NAȘTE O TRADIȚIE:

„FRUMOSUL DE VOINEȘTI" ÎN SĂRBĂTOARE

O «Sărbătoarea fructelor» la Voinești, idee care aparține inginerului Ilarie Isac, directorul Stațiunii experimentale pomicole.

Mîine, duminică 29 septembrie, la Voinești, în străvechea vatră a pometului dîmbovițean, se desfășoară festivitățile unei adunări cîmpenești, pe care localnicii au intitulat-o «Sărbătoarea fructelor». Este vorba de o premieră absolută pe țară, un soi de festin al poamelor de toamnă și căruia organizatorii doresc să-i confere toate atributele unei mari serbări populare anuale. Deci, aici, la Voinești, o sărbătoare spre început de brumar și pe care viitorul urmează să o înscrie în tradiția locului.

Ideea s-a născut în această lună, în răstimpul pregătirilor febrile consacrate aniversării celor 25 de ani de la înființarea Stațiunii experimentale pomicole din comună, și aparține directorului *Ilarie Isac*, vechi și inimos animator al acestui valoros colectiv de specialiști.

— Ne-am gîndit — ne spune dînsul — ca să transformăm acest eveniment din viața stațiunii noastre într-o sărbătoare a livezilor dîmbovițene. Ne-am bucurat de la bun început de concursul și încurajarea organelor de partid județene și, spre marea noastră satisfacție, proiectul nostru a fost salutat de personalități marcante ale vieții universitare din București, de către specialiști și cadre de răspundere din minister, din stațiuni și institute de cercetare. Am fost de asemenea *sprijiniți* și *onorați* de către distinși reprezentanți ai literaturii și componisticii bucureștene. Au scris pentru noi versuri poeții Mihai Beniuc și Ion Bănuță, iar la festivitate vor fi prezentate cîntece dedicate stațiunii noastre de către compozitorii Gheorghe Dumitrescu și Laurențiu Profeta. V-aș mai ruga apoi să notați dorința noastră expresă ca sărbătoarea fructelor să nu fie un simplu tîrg al poamelor de toamnă, ci, deopotrivă, un fericit prilej pentru un larg schimb de experiență, pentru organizarea unor consfătuiri de lucru la care, sperăm noi, vor participa confrați de breaslă din întreaga țară, pomi-

cultori din stațiuni similare, reprezentanți ai unor unități agricole de producție și producători individuali. Nu e deloc rău să ne bucurăm de roadele toamnei într-un mod inteligent și spre folosul nostru, al cuturor.

Așadar, o sărbătoare a poamelor tîrzii, prilejuită de un moment solemn: aniversarea unui pătrar de veac de existență a Stațiunii experimentale pomicole din Voinești, o emoționantă și pilduitoare retrospectivă arcuită peste un sfert de secol de neîntreruptă și laborioasă activitate de cercetare. Într-o amplă relatare, publicată în «Flacăra» în iarna anului trecut, am înfățișat cititorilor noștri cîteva dintre cele mai prestigioase rezultate dobîndite în această puternică unitate de cercetări pomicole. Ne permitem să amintim că aici, la Voinești, este locul de naștere al savuroaselor soiuri de mere «*Frumosul*» și «*Delicios*» de Voinești, precum și al soiurilor de pere «*Timpuriu de Dîmbovița*», «*Republica*» și «*Timpuru de Voinești*», creații autohtone care se recomandă atît prin excepționalele lor proprietăți organoleptice (gust, culoare, miros), cît și prin remarcabila lor rezistență. Și tot cu acel prilej am descris geneza și genealogia lor complicată, pasiunea și răbdarea de oțel a cercetătorului *Gheorghe Moruju*, părintele lor legitim, lupta grea cu necunoscutul și vrăjmășia naturii, eforturile unui întreg colectiv de cercetători temerari, veritabili deschizători de drumuri în genetica pomiculturii românești.

Excelente s-au dovedit acum, la ora bilanțului, și măsurile permanente de împămîntenire a portaltoaielor pitice, a mărului și părului de înălțimea unui stat de om, specii care vin să răstoarne tradiții milenare în știința și arta pomiculturii. Este vorba, cu alte cuvinte, de crearea unor garduri fructifere. Sădiți la distanțe mici unul de altul, obligați să-și desfășoare crengile pe spaliere, pomii aceștia scunzi se înfățișează ochiului ca niște zăplazuri verzi, orînduite în paralel pe suprafețe de zeci de hectare. E adevărat, aceste garduri cu mere și pere sînt departe de a mai oferi frumusețea și răcoarea livezilor bătrîne cu arbori maiestuoși și bolți de umbrare, dar specialiștii și, în cele din urmă, noi toți vom fi de acord că producțiile mari sînt mai aproape de sufletul nostru decît sărăcia camuflată în farmece paisagistice. Recoltele obținute pe acest tip de livezi sînt într-adevăr fabuloase. Într-o cultură intensivă (unde portaltoaiele sînt sădite la o distanță de 3–4 metri unul de altul) s-au obținut producții de 20 tone fructe la hectar, iar în culturile superintensive (distanța dintre pomi, 1–2 metri), producții record de 40 000 kilograme la hectar. Iar acestea în cel de-al cincilea an de la plantarea livezii și nu după 13–15 ani, cît trebuie să treacă pentru ca o livadă clasică să ajungă să obțină primul rod îmbelșugat. Mai amintim apoi faptul că asemenea arbori liliputani, cu crengile rare și dispuse într-un singur plan (ca degetele unei mîini), sînt îmbrățișați uniform de căldura și lumina soarelui, iar operațiile curente (săpatul, stropitul, tăiatul, recoltarea) se execută cu ușurință.

Ograda bunului gospodar — în cazul de față a stațiunii experimentale din Voinești — mai are apoi avantajul de a focaliza admirația și interesul celor din jur, de a crea prozeliți și imitatori, de a pune în umbră prejudecăți și tradiții învechite. Într-adevăr, noi, cei care vizităm piețele Capitalei, am ajuns să cunoaștem producătorul dîmbovițean după valoarea și frumusețea fructelor sale. Mărul și perele de Dîmbovița au devenit celebre, cunoscute și căutate de cumpărători. Impunîndu-se prin puterea exemplului, stațiunea din Voinești s-a transformat în ultimii ani, pentru toate unitățile socialiste de producție și pentru mase largi de pomicultori particulari, într-un veritabil centru de iradiere și difuzare a științei, ale cărui rezultate au fost însușite în întreg bazinul pomicol de pe văile Dîmboviței și Ialomiței, iar introducerea metodelor moderne se pot vedea astăzi cu ochiul liber în rodul bogat și constant al livezilor din această parte de țară. Spre folosul acestora, stațiunea a livrat din pepinieră proprie peste 1 500 000 pomi fructiferi din cele mai valoroase soiuri. Au fost organizate periodic cursuri pentru tehnicieni recrutați din I.A.S.-uri și cooperative de producție, iar specialiștii din Voinești au desfășurat în permanență o activitate de îndrumare, de cercetare atentă a condițiilor pedoclimatice, și de zonare a întregului perimetru pomicol județean.

Se mai cuvine apoi să menționăm preocuparea constantă a stațiunii pentru stabilirea stadiilor biologice de dezvoltare a bolilor și dăunătorilor care produc pagube în livezi, substanțele și modul de combatere a acestora. Tratamentele se aplică și în livezile unităților de producție și în gospodăriile populației, perioadele de execuție fiind indicate de stația de prognoză și avertizare care funcționează în incinta stațiunii.

Preschimbarea la față a pomiculturii dîmbovițene, reașezarea ei pe principii și metode de lucru moderne sînt legate în mod nemijlocit de existența și concursul stațiunii din Voinești, de munca înaltă a colectivului ei de cercetători, oameni devotați unui singur gînd, unei singure pasiuni: obținerea de recolte record și soiuri valoroase, prin promovarea noului și izgonirea datinilor vetuste și retrograde. La ora actuală, după numai 25 de ani de existență, se poate afirma că stațiunea Voinești constituie o veritabilă școală a pomiculturii românești, prin care au trecut și s-au format numeroși specialiști, ingineri și tehnicieni care conduc destinele livezilor în numeroase zone ale României, au devenit membri ai Academiei de studii agricole sau profesori universitari în institutele de agronomie. Nu e de mirare deci, ci perfect explicabil, faptul că Stațiunea experimentală din Voinești a fost distinsă în două rînduri cu Ordinul Muncii clasa întîi.

— Ce înseamnă, stimate tovarășe director, un sfert de veac în viața profesională a unui cercetător în domeniul pomiculturii?

— Nu mă încumet să dau sfaturi și rețete, ci doar să constat o situație de fapt. Cei care au venit și au prins statornicie în stațiunea noastră au devenit aproape fără excepție specialiști în materie. Cei cu dor de ducă, oameni vîntură-țară, aflați mereu pe picior de plecare, un an aici, doi dincolo și mereu așa, au ajuns ceea ce au ajuns, niște nimica toată, meseriași de două lulele, de toate fără un sfert. Pomii nu cresc de la o zi la alta, iar ciclurile de vegetație nu seamănă unul cu altul. În meseria noastră este nevoie, evident, de pricepere, talent, pasiune, dar și de foarte, foarte multă răbdare. Pentru finalizarea unei cercetări incepute astăzi este nevoie uneori să aștepți și 10–15 ani. «Frumosul de Voinești» s-a zămislit după un deceniu și jumătate de cercetări și experiențe. Natura nu se lasă ușor ostoită. Un specialist în pomicultură are nevoie să treacă prin zeci de cicluri de vegetație, să înțeleagă din bucurii și necazuri inerente ce înseamnă ploaia sau seceta, omizile, rapănul, făinarea, condițiile de sol și climă ale unei zone strict delimitate, puterea și ostilitatea naturii. Colegul nostru, cercetătorul Gheorghe Moruju, creatorul cunoscutelor soiuri de mere și pere, lucrează la noi de 25 de ani. Vechime apreciabilă în munca de cercetare desfășurată aici, la Voinești, au apoi inginerii Oprea Tudorescu, Constantin Pîslaru, fostul director Aurel Șuta, Victoria Șuta, economistul Ion Georgescu, tehnicianul Ion Anca, laborantul Gheorghe Mirița și subsemnatul. Nu se poate altfel. Numai așa, prin muncă neîntreruptă, consacrată în mod expres unui singur domeniu al pomiculturii și într-o anumită zonă a țării, se pot dobîndi rezultate notabile. Numai prin perseverență obsesivă acest grup de entuziaști și îndrăgiți cercetători au avut răbdarea de a poleniza 319 350 de flori de măr și 215 319 flori de păr, din care s-au obținut 92 313 hibrizi de măr și 40 000 hibrizi de păr, din care prin selecționări repetate au rămas 2 500 de hibrizi de elită, din care, *în sfîrșit*, am izbutit să creăm cele cinci soiuri de fructe care fac astăzi delicțiul consumatorilor noștri. Deci unu la sută imaginație și restul cît a rămas transpirație. Nimic în lume nu s-a făcut fără ajutorul pasiunii, fără activitate metodică.

...O părere la care subscriem din toată inima și la care mîine, 29 septembrie, avem și deosebita plăcere să alăturăm un călduros «La mulți ani!»

LIVIU TIMBUS ■

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU

O toamnă generoasă, cu recoltă bogată de mere și asta în ciuda faptului că pomicultorii au avut de înfruntat atît căldura toridă a verii, cît și vitregia înghețului din primăvară. Prognoza pentru acest an: 16 000 kg fructe la hectar.

Stațiunea posedă în cîmpurile de experimentare peste 100 000 hibrizi din care în anii următori vor fi omologate alte soiuri de măr, păr și prun.

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

arta de a alege drumul pe care poți să mergi

Trăim o toamnă bogată, o toamnă de aur, toamna viselor noastre de mai bine și a credințel noastre în viitorul pe care sîntem chemați să-l clădim de arhitectul României noi: Partidul Comunist. Căci ce este, altceva, acest grandios Proiect de Program al Partidului Comunist decît proiectul unui strălucit arhitect, arhitectul viitorului comunist al României. Și, în acest proiect de geniu, lumea de mîine a României, universul spiritual comunist al unui popor. Și morala înaltă a celui care știe care este locul lui și care este răspunderea lui și chemarea lui. Și puterea de a spune întotdeauna lucrurilor pe nume. Ca în această poveste țărănească.

Un țăran bătrîn, întors de curînd la țară dintr-o călătorie la oraș «*la niște copii ajunși mai bine decît am putut noi cînd am fost ca ei*», îmi relata surpriza pe care o trăise înțelegînd cît de sus se afla el, la țară, față de chinul de a părea și de a nu fi ceea ce ar fi vrut unul dintre cunoscuții săi de la oraș, ajuns cu ghearele și cu dinții într-un post.

Acel om avusese curajul să se arunce orbește spre un scaun anume — mai mult oarecare — și saltul lui sub cupola ierarhiei sociale nesustinut de plasa argumentelor ingrozise o lume, iar el se agățase cu ultimile puteri de speteaza scaunului și se așezase pe el. Dar scaunul se afla totuși sus, de la înălțimea tăbliei scaunului pe care stătea acel om viața se vedea foarte departe și eroul real al parabolei bătrînului țăran întors de curînd la țară simtea cum amețește și cum ochii i se împăienjenesc. El nu mai vedea, de frica de a nu aluneca de pe scaunul lui, nimic altceva decît tăblia pe care stătea și cu amîndouă mîinile se ținea de ea și, firește, tremura.

Nu putea, firește, nici să doarmă, pentru că privind viața, ziua, de atît de departe, noaptea visa că se află tot sus, pe scaun, și visele, ca orice vis, copiau spaima lui de pe zi și el visa cum se află sus, pe un scaun, și sub el curge, ca un rîu furios, viața. Iar el nu știa să înoate nici în gîrla copilăriei lui, o gîrlă atît de mică încît și rațele, vara, o ocoleau. Omul acela — mă făcea să înțeleg bătrînul țăran întors de curînd la țară — omul acela nu trăia, încetase de mult să mai trăiască, el doar tremura cu mîinile încleștate pe tăblia scaunului pe care stătea. Omul acela nu lucra, pentru că tremura și altceva nu știa să facă decît să se țină cu amîndouă mîinile de tăblia scaunului pe care stătea. Dar omul acela nici pe alții nu-i lăsa să lucreze; tremurînd mereu, el îi încurca și pe ei și nici nu dorea ca ei să lucreze, crezînd că fiecare mișcare a lor ar fi făcut să tremure și mai tare scaunul pe care stătea, iar el nu știa cît de mari sînt puterile mîinilor lui încleștate pe tăblia scaunului.

Omul acela — îmi povestea bătrînul țăran — era un om sănătos și puternic, el ar fi putut să fie un cosaș bun, ar fi putut să dreagă cu tragere de inimă un gard, el ar fi putut să treacă pe drum și lumea să-i dea bună-ziua ca unui om care merge pe drumul lui și care știe, sigur, că acela e drumul lui.

Dar omul acela se cățărase pe un scaun, și cînd se uita în jos amețea. Omul acela nu avea marele curaj de a coborî de pe scaunul pe care tremura, pentru a începe să trăiască și să se bucure de viață.

— Și? — l-am întrebat eu, atunci, pe bătrînul țăran întors de curînd la țară.

— Și — mi-a răspuns el — eu, care mă întorceam la țară, de unde lumea se vede de cele mai multe ori nepoluată, mi-am luat inima în dinți și i-am spus să se dea jos de pe scaun.

— Și? — am insistat eu.

— Istoria aceasta, mi-a răspuns el, rămîne să fie închisă de ascultător sau de cititor.

Aștept, așadar, scrisorile dumneavoastră, cititori ai rubricii mele, cu ajutorul dumneavoastră și cu exemplele dumneavoastră vreau eu să-mi reiau rubrica.

DINU SĂRARU ■

O STRATEGIE A DEZVOLTĂRII

Interviu cu tovarășul PETRE DĂNICĂ, prim-secretar al Comitetului județean Vîlcea al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Tovarășe prim-secretar, cum ați defini dumneavoastră locul pe care îl ocupă astăzi, după treizeci de ani de viață liberă, județul Vîlcea pe harta economică a țării?

— S-ar putea răspunde — foarte sintetic — că pe harta economică a României contemporane județul Vîlcea se înscrie ca un perimetru al luminii, al chimiei și, mai ales, al tinereții. Lumina înseamnă puterea ingemănată a Lotrului, adică a celei mai mari hidrocentrale de pe rîurile interioare ale țării, unde zilele acestea a avut loc un prim paralel la ultima turbină, cu puterea salbei de hidrocentrale care a început să se construiască pe rîul Olt, prima — cea de la Rîmnicu Vîlcea — fiind deja racordată la sistemul energetic național cu o turbină, urmînd ca pînă la finele acestui an să intre în funcțiune la parametrii proiectați. Valorificînd tot mai deplin importantele resurse naturale ale acestei zone, chimia își consolidează continuu poziția de ramură preponderentă în producția industrială a județului, ajungînd de la 0,37 la sută în 1955 la 13 la sută în 1965 și la aproape 50 la sută în prezent. Chimia vîlceană lansează astăzi în circuitul de valori materiale pe plan național și mondial sute de mii de tone de sodă calcinată, sodă caustică, octanol, butanol, policlorură de vinil și alte produse prețioase, extrase din bogățiile pămîntului și înnobilate în retortele gigant ale unor instalații de cea mai modernă factură.

În 1973, platforma chimică Rîmnicu Vîlcea producea 4 la sută din totalul producției industriei chimice a țării.

În actualul cincinal a intrat în funcțiune o nouă și modernă unitate a industriei constructoare de mașini: Întreprinderea de utilaj chimic și forjă care realizează în prezent 3,3 la sută din totalul producției industriale pe ramură.

Într-un ritm intens s-au dezvoltat și modernizat și alte ramuri: industria lemnului, industria petrolieră, industria ușoară și alimentară, industria locală care se încadrează armonios în dezvoltarea de ansamblu a economiei județului.

Ultimele două cincinale au însemnat pentru județul Vîlcea, ca și pentru întreaga țară, perioada unei adevărate «explozii» industriale. În perioada 1966–1970 am realizat un ritm mediu de dezvoltare de 15,5 la sută și realizăm în acest cincinal un ritm mediu de 26 la sută. Valoarea producției globale industriale a crescut de la 1,2 miliarde lei în 1965 la 5,5 miliarde lei în 1974. Agriculturii i-au fost alocate, numai în actualul cincinal, aproape 800 miliarde lei investiții, ceea ce a dus la extinderea continuă a bazei sale tehnico-materiale. În prezent, revine un tractor la 68 de hectare de teren agricol și administrăm, în medie, 150 kilograme îngrășăminte chimice la hectar.

Suprafețele amenajate pentru irigat au ajuns astăzi la aproape 8 000 hectare, au fost modernizate și extinse plantațiile de pomi și vițe-de-vie, s-au înregistrat noi și variate soiuri, cu productivitate ridicată, specifice zonei noastre.

Înscrierea viguroasă a județului Vîlcea pe orbita economiei naționale este expresia politicii promovate cu consecvență de partidul nostru de eliminare a dezechilibrelor zonale privind dezvoltarea economică. Putem spune că, îndeosebi după Congresul al IX-lea, a fost elaborată o adevărată strategie a dezvoltării armonioase, echilibrate a forțelor de producție pe întregul teritoriu al țării.

Cît despre tinerețe, pentru că am amintit și tinerețea, ea este omniprezentă nu numai prin vîrsta mai tuturor obiectivelor economice, nu numai prin vîrsta oamenilor care le-au înălțat și care acum stăpînesc procesele de producție, ci și prin visurile de viitor, prin idealurile lor, prin puterea de a năzui, cum numai tinerețea știe, la prefacerile de mîine ale locurilor în care trăiesc și muncesc.

— Cum se răsfrîng transformările de ordin economic și social în felul de a munci și de a trăi al vîlcenilor, oameni cunoscuți dintotdeauna pentru spiritul lor întreprinzător și, deopotrivă, pentru larga lor deschidere spirituală?

— Este cunoscut că între dezvoltarea industrială și viața socială, în ansamblul ei, există cel mai intim raport de reciprocitate. Rîmnicu Vîlcea nu a avut o tradiție industrială, în trecut era unul dintre acele tîrguri *unde nu se întîmpla nimic* deosebit. Crearea unei industrii puternice, a unor ramuri industriale noi au determinat profunde mutații sociale. Industrializarea județului Vîlcea a revoluționat întreaga lui structură.

Numai în cincinalul 1966–1970, numărul oamenilor muncii care lucrează în industria județului s-a dublat. În cincinalul actual, acest număr va crește cu o treime. Elementul esențial îl constituie trecerea unei părți a populației din mediul rural spre cel urban, îmbogățindu-se, astfel, potențialul de forță de muncă pentru noile șantiere și, în continuare, pentru industrie. Dacă în 1965 lucrau în agricultură 73 la sută din totalul populației ocupate, în 1970 ponderea acesteia a scăzut la 60 la sută, urmînd să ajungă, în 1975, la circa 47 la sută. Ca urmare a dezvoltării economiei județului și a cursului ei tot mai hotărît spre o industrie de tip modern, s-au produs mutații esențiale și în calificarea forței de muncă. Ponderea muncitorilor calificați, în totalul muncitorilor din județ, a crescut de la 58 la sută în 1965 la 64,6 la sută în 1970 și va ajunge la sfîrșitul acestui cincinal la 80 la sută. Atragerea de la un an la altul a unui număr tot mai mare de oameni ai muncii în sfera producției industriale, în construcții, a avut drept urmare și formarea unei conștiințe muncitorești, cu semnificații adînci în dezvoltarea vieții noastre sociale. Am greși dacă am spune că acest proces se dezvoltă în mod

FRUMOASA AMBIȚIE DE A RECUPERA TIMPUL FURAT GENERAȚIILOR TRECUTE

...ONIOASE

liniar. Formarea unei înalte conștiințe muncitorești a implicat și implică, în perspectivă, aportul considerabil al multor factori: școală, instituțiile de învățămînt și cultură, organizațiile de masă, obștești, colectivele de muncă sînt toate chemate ca, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, să-și perfecționeze neîntrerupt activitatea și să-și lase pecetea pe formarea personalității fiecărui om al muncii. Realizarea unei personalități complexe reprezintă nu numai o cerință importantă a economiei naționale, ci, așa cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu:** «...o condiție primordială a creșterii rolului creator al omului în desfășurarea producției și, pînă la urmă, un principiu fundamental al însuși comunismului, care presupune manifestarea polivalentă în cîmpul muncii a fiecărui membru al societății».

— Cum se conturează chipul județului proiectat în viitor, în lumina directivelor Congresului al XI-lea?

— În lumina documentelor de o inestimabilă valoare ale celui de-al XI-lea Congres al partidului, județul Vîlcea va cunoaște, asemenea întregii țări, o dezvoltare viguroasă, multilaterală. Producția globală industrială a județului va ajunge în 1977 la circa 10 miliarde lei, iar în 1980 la 13–14 miliarde lei. În cadrul dezvoltării impetuoase a economiei județului se conturează, în continuare, caracterul său modern, se dezvoltă accelerat sectoarele prioritare purtătoare ale progresului tehnic: chimia, energia electrică, construcția de mașini. Pînă în 1980 vor intra în funcțiune hidrocentralele de la Dăești, Băbeni, Ioneștí și Râureni, pe rîul Olt, Malaia și Brădișor pe Lotru-aval. Producția globală pe ansamblul platformei chimice va crește în 1975 de patru ori față de nivelul anului 1970, continuînd să atingă în 1980 o creștere de peste 34 la sută față de anul 1975. O nouă dezvoltare și diversificare va cunoaște producția întreprinderii de utilaj chimic și forjă. Se vor crea noi fabrici în cadrul complexului pentru industrializarea lemnului. Bine dimensionate, noile obiective economice vor realiza produse la nivelul celei mai înalte exigențe, competitive atît pe piața internă, cît și pe piața internațională.

În perspectiva măreților documente ale Congresului al XI-lea al partidului, județul Vîlcea se va defini pe harta țării ca o zonă cu o dezvoltare social-economică complexă, cu o personalitate distinctă.

«Fără ură și părtinire», pot să spun că nu știu de cîte ori, și cu ce prilejuri, își amintesc ardelenii de prin părțile Sibiului, prietenii că sînt vecini cu vîlcenii, dar aici, în Vîlcea, oamenii nu-i uită pe cei cu care stau umăr în umăr. Și chiar pe cei de mai departe. Așezat la răscruce de drumuri, gazdă a unor tîrguri faimoase încă de pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, neobosit în a înlesni întîlnirea călătorilor de peste munți și ape, acest străvechi ținut românesc a cultivat cu statornicie, de-a lungul istoriei sale (uneori «turbate», cum o numea Constantin Brîncoveanu), sentimentul apartenenței la pămîntul țării. Sentiment pe care astăzi îl trăiește ca pe o tulburătoare stare de conștiință. Vîlcenii sînt dispuși să-ți vorbească despre ei, dar cu o condiție: să-i asculți și ceea ce spun despre alții, despre ceea ce datorează țării și oamenilor din cele patru zări ale ei. Este amintirea cea mai frumoasă cu care m-am întors din Vîlcea și de dragul ei îmi îngădui să sar, cu ploșenia cuvenită, peste umbra lui Mircea la Cozia, spre a urca sus, la Lotru, acolo unde un bărbat pe nume Dan Gheorghe Predoiu, directorul hidrocentralei, avea să-mi spună,

(Continuare în pag. 14)

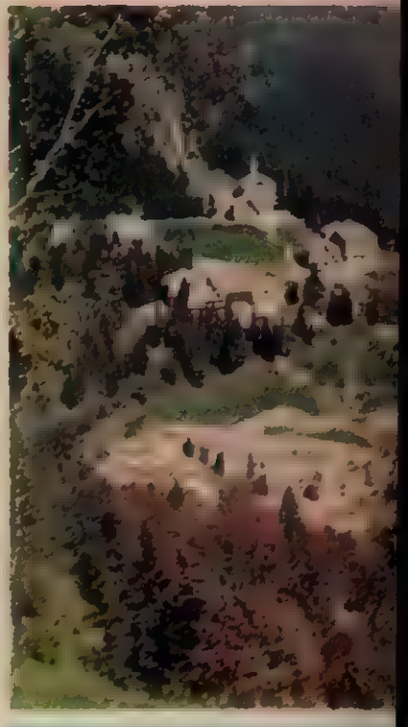

1 Apele de legendă ale Oltului, în chingile barajului din capitala județului.

2 Rîmnicu Vîlcea — un perimetru și chimiei.

3 Voineasa este în stare să facă o cinstită concurență celor mai prestigioase stațiuni turistice montane.

4 Culele de la Măldărești — în fotografie, cula Greceanu, construită în secolul 16 — expresie inspirată a talentului miilor de ziditori anonimi.

Fotografii de GH. VINȚILĂ și VASILE MOLDOVAN

VÎLCEA: frumoasa ambiție de a recupera timpul furat generațiilor trecute

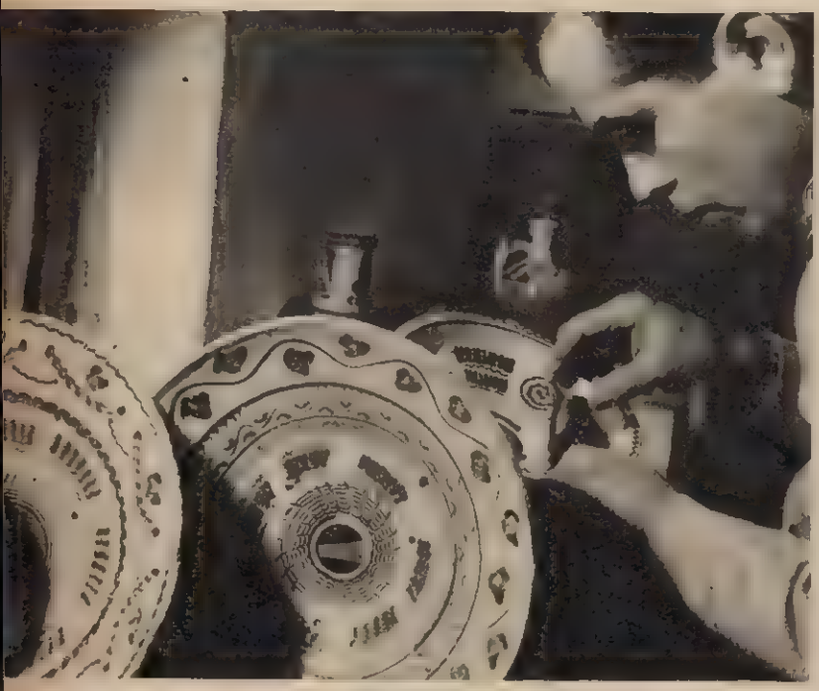

(Urmare din pag. 13)

O ceramică de Horezu — o bucurie pentru totdeauna. Numele unor maeștri, precum Ogrezeanu, a trecut de mult granițele țării.

fără să știe că voi scrie vreodată aceste rînduri: «Lotrul nu este doar opera noastră, ci a întregii țări. Luăm apele mai multor județe, participă, cu investiții, nenumărate fabrici ale țării, chiar și una modestă, de cuie. Ne hrănește tot întinsul, primim pui de la Titu, carne din Hațeg, cartofi din Suceava. (Și nu sîntem puțini, dacă adunăm bine, cred că sîntem de două ori mai mulți decît în Andorra.) Desigur, vom da lumină întregii țări, dar asta este datoria noastră».

Iată de ce acum, cînd încerc să cuprind, în aceste coloane, o parte din însemnele celor 30 de ani de viață nouă, așa cum s-au cristalizat ele aici, o fac și cu gîndul la ceea ce datorăm noi, ceilalți, nevîlcenii, acestui spațiu românesc al cărui angajament față de istorie a fost și este acela de a fi acolo unde se scriu rosturile ei fundamentale.

*

Dacă este adevărat sau dacă ne place să credem că oamenii se modelează uneori după chipul naturii sub semnul căreia s-au născut, atunci cei de prin partea locului au împrumutat de la apele ce le ies în cale doar iuțeala. Întreprinzători, ageri și iuți la faptă, locuitorii acestor meleaguri au scormonit, din vechime, dincolo de scoarța pămîntului, au pus rîurile la treabă: încă în secolele XIV—XVII, sarea era un prețios bun comercial; minele de cărbuni Cucești, de produse pegmatitice Voinеasa și cea de aur de la Valea lui Stan datează de la începutul secolului nostru; în 1421, pe apa Rîmnicului se învîrteau cinci mori, iar cronicile de pe vremea lui Matei Basarab consemnează «o fabrică de hîrtie» funcționînd pe aceeași apă. O inteligență practică, un neastîmpăr al inventivității, silite de o istorie nedreaptă să se fărîmițeze în întreprinderi mărunte, să o la mereu de la capăt. Anuarele statistice ale anilor 1940–1945 considerâ demne de a fi menționate doar exploatarea rudimentară a sării la Ocnele Mari, prelucrarea lemnului la Brezoi și Arnota, cîteva ateliere meșteșugărești de tăbăcărie, cizmărie, dogărie. Adevărata zestre cu care județul se insera lucidului efort al unei țări hotărîte să-și lege numele de un alt destin era ambiția vîlcenilor de a recupera timpul furat unor generații întregi, de a-l anticipa pe cel ce va să vie, măsurîndu-l înțelept și încrezător cu dimensiunile unei noi ordini economice și umane. Un rămășag cu vremea, primele lui semne de izbîndă încep să se arate după numai cîțiva ani de muncă planificată: la sfîrșitul lui 1950, producția globală industrială era de 23 de ori mai mare decît cea din 1938. În anii următori, ritmurile de creștere se înscriu printre cele mai înalte: în perioada 1966–1970 — 15,1 la sută, pentru ca în actualul cincinal să se ajungă la 25,9 la sută, ceea ce înseamnă cu mult peste media pe țară. Investițiile alocate acestui județ în ultimii trei ani le egalează pe cele dintre anii 1952–1970, deci stau cot la cot cu ceea ce s-a dat județului timp de 18 ani. O dinamică impresionantă, reflex al dorinței oamenilor de a schimba chipul județului fără a-și acorda răgazuri: întreaga producție a anului, considerat cîndva etalon, 1938 se obține în mai puțin de o zi și o noapte, în 23 de ore, sau, într-un alt sistem de corelații, este de 385 ori mai mare. Ceea ce constituie astăzi mîndria industriei vîlcene se obține, aproape în întregime, în obiectivele înălțate în anii socialismului: Combinatul chimic, Combinatul de produse sodice, Complexul pentru industrializarea lemnului, Întreprinderea de talpă și încălțăminte din cauciuc Drăgășani, Întreprinderea de electrocentrale Rm. Vîlcea. 3,96 la sută din producția chimică a țării se realiza în 1972 în Vîlcea; peste 70 la sută din producția de sodă calcinată, 50 la sută din cea de sodă caustică se exportă în numeroase țări, aparținînd deci de mult circuitului mondial de valori materiale.

*

Întrucît lumea a și început să tragă cu ochiul la Voineasa, ca la un ispititor punct turistic, mi-am îngăduit să cred că acolo, la Lotru, ce a fost greu a trecut, din moment ce încă de anul trecut cele două turbine intrate în funcțiune furnizau 340 MW, ceea ce dă dreptul hidrocentralei de la Lotru de a fi numită cea mai mare de pe rîurile interioare ale României.

— Nu, nu este adevărat că greul s-a dus, m-a întors, blînd, la realitate, secretarul de partid al grupului de șantiere, Ion Bolnavu. Nouă ne place să spunem că '73 a fost greu dar că '74 este și mai greu. Acum vom fi întrebați ce-am păzit aici 8 ani de zile. Acum pregătim victoria finală.

La sfîrșitul anului 1973, cînd am urcat pentru prima oară la Lotru, se excavaseră 152 km de galerii subterane. În augustul jubiliar al acestui an aveam să aflu că pe șantierele din nord, sud și vest, unde se realizează captările secundare, s-au mai săpat peste 125 km de galerii, iar cea de-a treia și ultima turbină din centrala Ciungetului se afla în faza finală de montaj. Legendele locului (Voinea era haiduc, Voinești, fiica lui — cîrciumăreasă), dar mai ales munca oamenilor de la Lotru ne-ar putea îmboldi nu numai pe noi, dar și pe cei care trăiesc acolo, la comparații exaltante. Drept să spun, nu mai am curajul de cînd același inginer Dan Gheorghe Predoiu, amintic mai la începutul acestor rînduri, a găsit de cuviință să-l definească liniștit, în termeni esențiali: «Lotru înseamnă un rîu de munte, alături de Voineasa, Ciunget, Malaia și Brezoi, întins pe văi și către piscuri, este acel minunat colț de țară pe care-l transformăm, așa cum partidul ne-a arătat la Congresul al X-lea».

*

Racordată circuitului înnoirilor socialiste, agricultura județului Vîlcea definește și ea structura fundamental schimbată a economiei de pe aceste meleaguri. În 1929, ziarul local «Curierul muncii» nota: «Sînt regiuni, în acest județ, relativ bogate, cum e regiunea de podgorie, unde sate întregi n-au un bob de porumb sau de grîu. Oamenii n-au ce mînca. S-au găsit familii care neavînd nici un mijloc de a-și procura haine, nici credit la vecini măcar, s-au închis în casă, așteptînd moartea, ca să-i scape de foame». Imaginea aceasta apocaliptică, dar de fapt fiind doar o proiecție a stării de lucruri din anii '30, m-a urmărit multă vreme, dar a murit în cele din urmă de moarte bună, pe măsură ce am luat cunoștință de realitățile de astăzi ale agriculturii vîlcene, care participă cu 24 la sută la producția globală a economiei județului. Valoarea producției agricole a crescut de la 502,1 milioane lei în 1965 la 540,9 milioane în 1970. Pînă la sfîrșitul cincinalului actual, cînd producția de cereale va trebui să ajungă la 157 mii tone, lucrătorilor cîmpului le vor veni în ajutor două mari complexe pentru irigații: Drăgășani (2 100 ha) și Mihăiești-Băleni (1 800 ha). Se muncește și se trăiește în chip demn, socialist; satul întinde mîna orașului nu numai prin transferul de bunuri, dar și prin siguranța cu care își apropie condițiile de viață urbane. În perioada ce urmează, locuitorii a șapte localități rurale vor avea buletin de oraș: Grădiștea, Bălcești, Lădești, Galicea, Băbeni, Titești și Voineasa.

O măsură a acestui trai demn al vîlceanului de pretutindeni o văd și în ceea ce aș numi, poate cu un termen mai hazardat, voluptatea de a cheltui banul cu folos (probabil că și aici își spune, cît de cît, cuvîntul și trecutul de sălășluitori la întretăiere de vaduri comerciale: între 1500 și 1545 se vindea preț de 7 843 florini). Cert este că astăzi se cumpără din belșug: echivalentul a ceea ce s-a vîndut în întreg anul 1948, pe tot întinsul Vîlcii, este atins astăzi în mai puțin de o săptămînă. Față de același an, suprafața comercială a crescut de 20 de ori (numai supermagazinul «Cozia» din Rîmnicu Vîlcea însumează 30 de unități). Volumul desfacerilor de mărfuri înregistrat în 1973 a fost cu 51 la sută mai mare decît în 1968. În comparație cu 1960, în 1974 s-au vîndut de 9 ori mai multe televizoare, de 10 ori mai multe frigidere, de 12 ori mai multe mașini de spălat, de 6,5 ori mai multe mașini de cusut.

*

Vîlceanul își cinstește tradiția — inclusiv aceea de a împlini cu rost destinul banului —, ține la acea parte din trecuta sa existență în care s-au sedimentat sîrguința și noblețea înaintașilor, iar efortul său de a înălța cotele civilizației spirituale este pe măsura a ceea ce ne-au lăsat ei, pe măsura a ceea ce vrem și trebuie să lăsăm celor de după noi. Mihail Moxa a tradus aici, în 1620, în limba română, primul text de istoriografie, în 1640 s-a tipărit Pravila de la Govora, în 1787 Ienăchiță Văcărescu publică prima gramatică românească, «Observații sau băgări de seamă...». Din setea de frumos și trainic s-au născut farfuriile de Horezu, ca niște frunze de toamnă ale unor copaci misterioși, civilizația lemnului din Țara Loviștei, ctitoriile din epoca lui Brîncoveanu, cînd meșterii constructori dădeau o replică inspirată inteligențelor artistice ale Europei acelui timp.

Astăzi, la Horezu ființează Asociația creatorilor populari (peste 200 de membri), iar la Bujoreni — un complex muzeistic rural. Arta și istoria își trăiesc dreptul la nemurire în Muzeul județului, Muzeul Nicolae Bălcescu, Casa memorială Anton Pann. 162 cămine culturale, 10 case de cultură, un teatru popular (laureat al Festivalului «I.L. Caragiale»), 465 formații însumînd 15 000 artiști amatori sînt tot atîtea mărturii — alături de altele posibile — ale unei splendide vocații de a nu uita nici una din îndeletnicirile care pot să dea omului sentimentul deplinului său acord cu frumusețea unei lumi ce se desăvîrșește sub ochii noștri.

MAGDA MIHĂILESCU ■

Rîmnicu Vîlcea, «orașul domniei mele», cum îl numea Mircea cel Bătrîn, este astăzi o cetate generoasă, a vîlcenilor și a celor din restul țării.

PANAIT ISTRATI PRINTRE NOI

Eram mînz cînd, în casa părinților prietenului meu din copilărie, l-am cunoscut pe Panait Istrati. Mă cuceri prin darul său de povestitor, mă fermecară istorisirile călătoriilor pe îndepărtatele meleaguri cu le cutreierase.

Poate din această pricină, poate și datorită faptului că mă socoteam în oarecare măsură brăilean (primele două clase primare le-am «făcut» în acest oraș), cred că sînt printre puținii care au citit «Chira-Chiralina» din primă tinerețe. Romanul, socotit drept operă capitală a autorului, mă impresionă adînc prin evocarea locurilor copilăriei, portului și uliței primelor mele hoinăreli. Mai tîrziu, ascultînd și culegînd întîia oară de la un bătrîn lăutar vestitul cîntec bătrînesc a cărui acțiune se petrece «din vad, din Brăilă», am simțit fiorii și fericirea unei mari descoperiri și ori de cîte ori am mai înregistrat această baladă am fost cuprins de o neobișnuită nostalgie, de parcă mi-ar fi evocat aievea trăite de mine amintiri.

Poate că tocmai din cauza aceasta, la care bineînțeles se adăugară și încă multe alte impresii ale unei vieți întregi, am fost emoționat cînd, sunîndu-mă la telefon, soția marelui scriitor m-a poftit la Muzeul literaturii române unde, în cadrul seriilor de evocări, urmau să se comemoreze, în seara zilei de 13 septembrie, **90 de ani de la nașterea lui Panait Istrati.**

Veniseră mulți, de cu vreme, spre a-și asigura un loc în intimă și primitoarea sală din strada Fundației. Restul ascultătorilor au fost nevoiți să stea claie peste grămadă. Am revăzut în sală figuri de bătrîni aplecați sub povara anilor, cei care în timpul tinereții mele se adunau zilnic în cafenelele «Capșa» și «Corso», loc de întîlnire și adevărat cenaclu al intelectualilor, scriitorilor, artiștilor și ziariștilor dintre cele două războaie.

Șerban Cioculescu, academicianul, adunase parcă la masa tăcerii venerabilii cetății și printr-un gest magic le dăduse glas.

Dar, înainte ca acești prieteni de odinioară ai lui Panait Istrati să fi început a-și depăna amintirile, profesorul **P. Oprea**, tînărul director al muzeului, ne dărui, printr-un gînd inspirat, o minunată interpretare a baladei Chira Chiralina (voce, vioară și cobză), socotită izvor de inspirație al romanului cu același nume.

Pe banda de magnetofon prinsese din nou aripi glasul duios al bătrînului lăutar, de mult trecut în lumea celor drepți: **Verde de-o mălură/ Din vad, din Brăilă/ Mai din jos de Schilă/ La viltoarea mică/ La apa neadîncă/ Încarcă-mi să-ncarcă/ Două-trei sandale**[1]**/ Șapte galioane**[2]**/ Dar de ce se-ncarcă?/ Fir și ibrișim/ Bogasin**[3] **d-ăl bun/ Blană dă samur/ Tutun de-l tocat/ To' din Țarigrad/ Pintru turci luat/ Tutun inigea**[4]**/ Inigea bosca/ Dă-l dă-l bea pașa/ Serliman-aga/...**

Și mai încolo, la vederea frumoasei Chira, stăpînul galioanelor, îndrăgostindu-se de ea, o ademenește:

Chiro Chiralină/ Tinerică zînă/ Ia-mă tu pe mine/ Că mult ți-o fi bine/ Așternutul tău/ Parale mărunte/ 'N sîrmă sîn' multe/ Căpătîiu tău/ Galbini vinetici/ De-o sută și cinci/...

În vreme ce glasul bătrînului lăutar povestește lin pregătind atmosfera evocărilor, pe mine mă fură gîndul spre alte locuri și întîmplări: repetițiile piesei «Cosma», adaptată de Roger Grenier, după «Unchiul Anghel» și «Haiducii», din studiourile O.R.T.F. (radio-televiziunea franceză).

Locuri și întîmplări prea frumoase pentru a nu reveni mai îndelete asupra lor.

MARA BRAUNER ■

1) luntre mică pentru transportul mărfurilor; 2) corabie mare pentru mărfuri; 3) stofă scumpă orientală pentru căptușeală, 4) tutun turcesc tăiat mărunt.

CURIER

Mihai Popescu – Drobeta Turnu Severin. *Iată și una din informațiile cerute: componența grupului Pink Floyd — David Gilmour — chitară, voce; Nick Mason — baterie, percuție; Roger Waters — bas, voce; Richard Wright — voce, instrumente cu clape. Discografie: 1. The Piper At The Gates Of Dawn; 2. A Saucerful Of Secret; 3. More; 4. Ummagumma; 5. Atom Heart Mother; 6. Relics; 7. Meddle; 8. Obscured By Clouds; 9. The Dark Side Of The Moon; 10. Banda sonoră a filmului «Zabriskie Point».* **Mihai Butucaru — Timișoara.** *Semnalul emisiunii «Top Flacăra» cuprinde extrase din melodiile «Oh, Well», cu Fleetwood Mac (de pe albumul «Then Play On»), și «Frankenstein», cu Edgar Winter, (de pe «They Only Come Out At Night»).* **Ștefan Moroșan — Timiș.** *John McLaughlin și Billy Cobham au participat separat (ultimul, cu grupul «Spectrum») la festivalul de jazz de la Montreux.* **Mihaela Manta — București.** *1. Vă rugăm ca la orice știre muzicală pe care ne-o trimiteți să specificați și sursa de informare. 2. Semnătura M.T. aparține redactorului paginii și înseamnă, de fapt, «Muzica tînără».* **Dumitru Constantin — Nucet.** *Ultimul album al grupului Emerson Lake and Palmer se numește într-adevăr «Welcome Back My Friends To The Show That Never Ends».* **Puiu Bădulescu — Calafat.** *Opiniile dumneavoastră privind nașterea, înflorirea și decăderea formației «Roșu și Negru» sînt interesante.* **Învățător pensionar I.T. Ungureanu — Deleni (jud. Iași).** *Pagina noastră vă mulțumește pentru urările de bine și omagiază spiritul dumneavoastră tînăr.* **Paruc Casimceali — Constanța.** *Criticați, pe bună dreptate, ARIA pentru că în această vară n-a programat pe litoral concerte cu formațiile Sfinx și Phoenix.* **Viorel Todea — Arieșeni (jud. Alba).** *Vă mulțumim pentru minunatele ilustrate din Apuseni și pentru (vă citățm) «voroavele» dumneavoastră care ne-au mers la inimă* **Eugen Moroșanu.** *Dacă nu ne comunicați și adresa, nu vă putem răspunde la interesanta dumneavoastră scrisoare.*

M. T.

TOP

1. **Mugur de fluier** (muzică Nicolae Covaci — text Victor Cârcu) — Phoenix 2. **Chemare** (Gabriel Litvin) — F.F.N. 3. **Poveste** (Sabin Păutza) — Aurora + Animosi. 4. **Sinteză** (Dan Aldea) — Sfinx 5. **Doar pacea** (Marius Țeicu — Mihai Dumbravă) — Adrian Romcescu. 6. **Legenda Sarmisegetuzei** (Eugen Tunaru — Valentin Farcaș) — Experimental Quartet. 7. **Ah, Dora** (Șerban Lupu — Alexandru Szabo) — Miraj. 8. **Războinicii** (Dan Chebac — Adrian Păunescu) — Dan Chebac. 9. **Orașul** (Eduard Țogoreanu) — Eduard Țogoreanu 10. **În grădină** (Marcela Saftiuc) — Marcela Saftiuc.

TOP Flacăra poate fi ascultat astăzi la orele 21,00 pe programul III al postului de radio București. Regia muzicală a emisiei este asigurată de Georgeta Dogaru

După o absență destul de îndelungată, iată că în ultima emisiune «Portativ '74» și-a făcut reapariția pe micul ecran formația vocală «Cantabile», condusă de Smaranda Toscani și compusă din Magda Buciu, Ani Molla, Mircea Mihalache, Titus Andrei, Ionuț Lungu (din grup mai fac parte Stela Miu și Victor Cristinoiu). Grupul, în intențiile căruia se înscrie și realizarea unui disc la «Electrecord», a interpretat, în stilul caracteristic, melodiile «Un chip frumos» și «Ring, Ring, of Roses».

ALT PUNCT DE VEDERE DESPRE FORMAȚIA PHOENIX

N-ar exista un anume echilibru dacă unui punct de vedere, destul de controversat exprimat nu demult în această pagină, despre formația Phoenix, nu i s-ar adăuga și un altul. Iată-l, așadar, izvorît nu din dorința de a modifica, într-un sens sau altul, relațiile noastre — aparent alterate — cu membrii grupului timișorean sau cu unul dintre pătimașii colaboratori ai acestei pagini, ci pur și simplu din nevoia de a reclarifica politica paginii noastre față de popularul grup.

Pentru noi, Phoenix reprezintă un simbol, acela al muzicii tinere românești. Și asta pentru că însăși istoria formației Phoenix se confundă, adeseori, cu istoria acestei muzici: ● cu primul mare succes românesc de muzică «beat» — Vremuri ● cu imitațiile nereușite după Beatles și după alte formații ● cu profunzimea unor texte ca «Nebunul cu ochii închiși» sau «Canarul» ● cu acel fiasco blues-istic de la cel de-al doilea festival pop al clubului «A» ● cu renașterea după același festival, cînd trupa s-a schimbat radical și a ajuns să fie ceea ce este azi ● cu acel apăsător succes numit «Negru Vodă» și devenit aproape o emblemă a grupului, precum «I'm Goin'Home» pentru Ten Years After ● cu acceptarea compromisului de a cînta într-un bar de pe litoral, unde Phoenix nu era Phoenix.

Însesi căutările, schimbările formației sînt o expresie a neliniștii tînărului muzician pop de la noi.

Phoenix este una (dar nu singura) dintre puținele formații românești care au reușit să-și făurească, după o îndelungată trudă, un drum propriu, avînd ca principal izvor folclorul, deloc preluat în manieră savoyană, ci prelucrat în spiritul său, bine echilibrat, cu elementul modern.

Drumul Phoenix este — doar — o soluție, fericită, desigur, în lupta pentru impunerea muzicii tinere ca un gen viabil, sănătos, peren.

Mai înseamnă pentru noi, această formație, o punte spre arta spectacolului rock, spectacol în care nu numai muzica, ci și mișcarea, costumația, decorul, luminile sînt elemente importante. Cu perseverența Meșterului Manole — întîmplător și un cîntec cu același nume, mare succes al grupului — de a reclădi după fiecare surpare, Phoenix a reușit să se facă iubit de tineretul nostru, tocmai pentru că reprezintă o parte din aspirațiile sale artistice.

GEORGE STANCA ■

NOTĂ: Am primit o scrisoare din partea tovarășului Romcescu Aurel (tatăl solistului Adrian Romcescu), în care protestează împotriva celor scrise de noi în articolul «Solistul potrivit la locul potrivit». Cu tot respectul față de modul subiectiv în care tatăl își apără fiul, noi ne menținem în continuare punctul de vedere afirmat în revistă.

TOP «FLACĂRA»
TALON NR. 37

ANUNȚĂM CITITORII REVISTEI NOASTRE CĂ
LUNI 7 OCTOMBRIE 1974, LA ORELE 20, SE REDESCHIDE

CENACLUL FLACĂRA

ÎN SALA TEATRULUI «ION CREANGĂ» DIN PIAȚA AMZEI

Printre invitați, actorii Ion Marinescu, Florian Pittiș, Virgil Ogășanu, Mihai Stan, Tămâra Crețulescu, Romeo Stavăr, Anca Zamfirescu, un grup de studenți ai Institutului de artă teatrală și cinematografică «I.L. Caragiale» și interpreții de muzică folk Doru Stănculescu, Dan Chebac, Vali și Carmen, Erika și Carol, Eduard Țogoreanu și Benedict Aurelian, precum și formația «Sfinx».

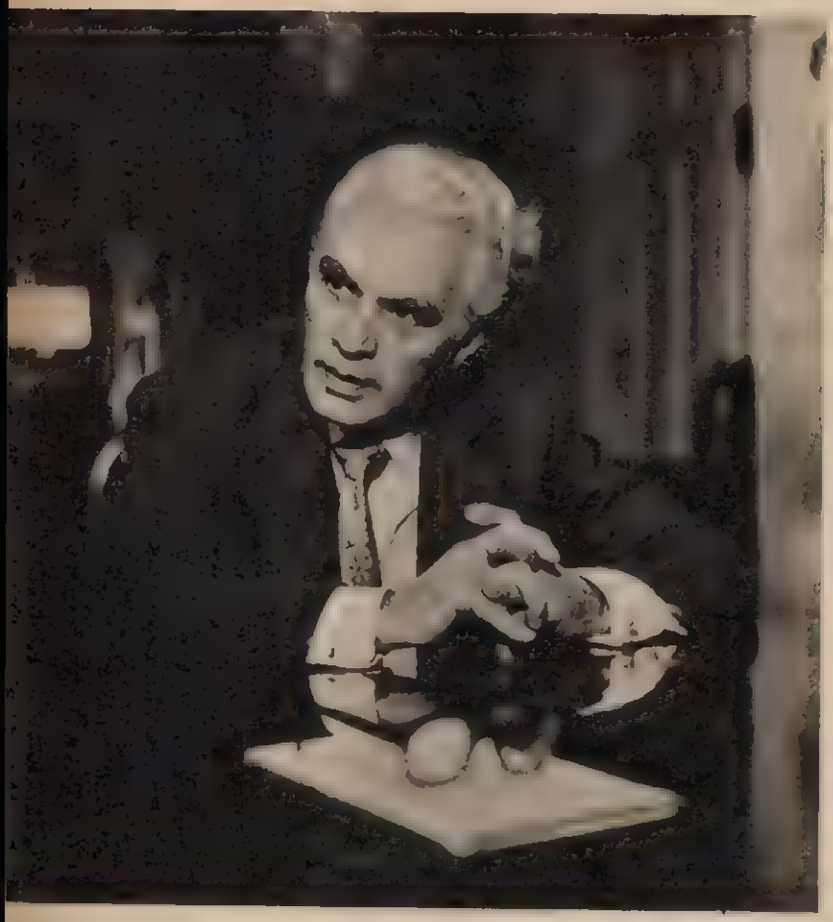

«ÎN MATEMATICĂ FIECARE CERCETĂTOR TREBUIE SĂ FIE PROPRIUL SĂU DASCĂL»

Miron Nicolescu. Născut la 27 august 1903, la Giurgiu. Doctor în științe matematice din 1928, Paris. Profesor universitar titular din 1933, profesor șef de catedră la Universitatea din București, de la 1 octombrie 1973, profesor consultant. Director al Institutului de matematică al Academiei, 1963—1973. Membru corespondent al Academiei din octombrie 1948, membru titular din iulie 1955, posesorul legitimației nr. 107. Din 1966, președintele Academiei Republicii Socialiste România. Deputat în Marea Adunare Națională, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Vicepreședinte al Uniunii internaționale a matematicienilor, Vancouver, 1974. Membru al Academiei Tiberiene, Roma, 1967, al Academiei de științe, litere și inscripții din Toulouse, 1968, al Academiei de științe din Palermo, 1968, al Academiei de științe a R.P. Bulgaria, 1969, al Academiei germane a cercetării naturii «Leopoldina», 1972, al Academiei de științe a U.R.S.S., 1971, al Academiei polone de științe, 1971. Membru corespondent al Academiei Poloritana dei Pericolanti, Messina, 1968, si al Societății regale de științe din Liège, 1972. Membru al Colegiului academic internațional de științe mecanice, Udine, 1968, al Comitetului executiv al Uniunii Matematice Internaționale, 1970, și membru străin al Academiei de științe din Berlin, 1974. Distins cu șaptesprezece ordine și medalii, românești și străine. Între acestea: Laureat al Premiului de Stat clasa I, 1956, Ordinul Muncii clasa I, 1956, Erou al Muncii Socialiste și Medalia de aur «Secera și ciocanul», 1971, comandor al Legiunii de Onoare, posesor al Medaliei de aur și al Diplomei Societății pentru încurajarea științelor și invențiilor din Paris, 1970, Ordinul Kiril și Metodiu, clasa I, al R.P. Bulgaria și Medalia jubiliară «Nicolaus Copernicus» a R.P. Polonă.

Fotografie de ELENA GHERA

Chiar dacă despre asemenea lucruri pierdute în trecut se vorbește de obicei cu ambiguitate și reținere, Miron Nicolescu este foarte ferm în ceea ce privește timpuria sa vocație pentru matematică. Și-a descoperit-o foarte devreme, încă din clasa a patra elementară, dar din tot ceea ce înseamnă matematică, geometria a fost singura care l-a fascinat cu adevărat. Caută acum motivele acestei fascinații, de sub voluptatea căreia nu s-a putut sustrage niciodată, încearcă să explice și socotește că totul a pornit de la faptul că geometria a reprezentat pentru dînsul prima disciplină în cadrul căreia nu i s-a mai cerut, scolastic, doar să rețină faptele și să le memorizeze, ci a fost chemat să justifice și să caute explicații pentru fiecare afirmație. Deși va face o strălucită carieră în domeniul Teoriei funcțiilor și al Analizei, considera ca geometriei îi datorează foarte mult, de ea legîndu-se acel imbold necesar la startul fiecărei îndeletniciri.

L-a apropiat de matematică, poate involuntar, fascinația de care vorbeam, dar adevărata punte a fost consolidată mai tîrziu, în primii ani de facultate cînd — renunțînd la chimie — studentul Nicolescu a avut șansa de a întîlni cîțiva maeștri iluștri, profesori cărora știința cifrelor le recunoaște contribuții esențiale, mai mari sau mai mici, după puterea de muncă și după întinderea vieții fiecăruia. Vorbește mai ales despre Țițeica, Pompeiu și Emmanuel, matematicieni și pedagogi de seamă, recunoaște ce a deprins de la fiecare, dar nu se sfiește să susțină că «în matematică fiecare cercetător trebuie să fie propriul său dascăl». A avut norocul însă, continuă, ca desțelenirea drumului și limpezirea minții să-i fie ajutate de pilda maeștrilor. A luat de la Țițeica pasiunea pentru știință și prietenia pentru studenți, o stimă care a fost mereu reciprocă și care a funcționat, între catedră și băncile amfiteatrului, timp de o viață de om. Miron Nicolescu predînd cursuri sau susținînd seminarii vreme de patruzeci și cinci de ani. De la Pompeiu a călmăcit eleganța prezentării, căci Pompeiu — evocă — nu tinea lecții, ci comentarii de un nivel extraordinar. Pompeiu nu profesa. El oficia matematica. Simte că totuși cele mai multe virtuți i-au venit, în timp, de la David Emmanuel, profesorul care trăia cu o intensitate neobișnuită bucuria de a găsi o soluție și care părea să descopere demonstrația chiar în clipa lecției, în plin amfiteatru.

Muncitor din fire, serios, sedus de matematică prin exemplul unor înaintași de asemenea prestigiu, Miron Nicolescu și-a trecut doctoratul la Paris, la École normale supérieure, cu o teză remarcabilă și în același oraș va publica, în 1936, «Les fonctions polyharmoniques», lucrare care a rămas de referință pînă astăzi și prin care numele său românesc, curat, s-a făcut pentru prima oară cunoscut lumii matematicii. Pentru impunerea lui a susținut o muncă de Sisif, la care s-a înhămat cu bună știință, convins fiind că drumul acesta nu este unul al împlinirilor zgomotoase și nici al gloriei venite peste noapte. Acum, la o oră care poate fi considerată într-un fel a bilanțului, e convins că drumul a fost foarte lung și foarte greu, însemnînd un act îndelungat de reflecțiune, o perseverență deosebită, o curiozitate în bunul înțeles al cuvîntului și o imaginație de nestins. Chiar dacă a fost foarte greu, drumul a fost nepoticnit, Miron Nicolescu izbutind prin muncă și seriozitate să răpună toate dificultățile vieții, din care un singur lucru i se pare de neîndreptat. Moartea.

Susține că matematica nu este posibilă fără imaginație și că un artist sau un om de știință au mai mult sau mai puțin același destin. Unu plus unu, zice, înseamnă o axiomă, dar «doi plus trei egal cinci» trebuie de-acum demonstrat și fiecare demonstrație necesită, după grad, o anumită angajare a imaginației. Privită istoric, matematica nu înseamnă altceva decît un edificiu uriaș la care se adaugă mereu noi pietre, fiecare adaos fiind nu numai o probă de profesionalism, dar și una de imaginație. Însuși Euclid, de la care se spune că moștenim totul în această disciplină, continuă profesorul Nicolescu, n-a descoperit America matematicii, ci a ordonat și a prezentat în mod logic toate teoremele adunate pînă la el, făcînd o extraordinară operă de imaginare a unui sistem.

Miron Nicolescu ar fi vrut să fie un Mirandola al matematicii, dar rigorile evoluției l-au împiedicat, îndepărtîndu-l de geometrie și dirijîndu-l către Teoria funcțiilor reale. Cu vremea, s-a îndreptat spre analiza funcțională, teritoriu pe care s-a simțit ca acasă și în care a descoperit legi, le-a dezvoltat și le-a combinat, fiind considerat astăzi în unanimitate fondatorul școlii românești de analiză matematică. A știut că se amestecă într-o întreprindere foarte riscantă, de vreme ce analiza înseamnă — și mai înseamnă — o disciplină în mișcare, în cadrul căreia lucrul cel mai dificil este să fixezi cea mai bună imagine. A știut acest lucru, dar s-a dedicat științei și muncii cu o pasiune fără osteneală, angajîndu-se pe un drum pe care l-a parcurs pînă spre capăt, grație disciplinei și seriozității. A avut momente de impas. Clipe de ezitare. Uneori nu numai clipe, dar nu s-a dat bătut și nu i-a fost rușine să se întoarcă din drum atunci cînd a simțit că lipsește ceva și că informația nu este cea mai exactă. A înțeles devreme că știința matematicii înseamnă, înainte de toate, detaliu și că apropierea de ea nu se izbutește direct prin monografii. A avut cultul acestui detaliu, a știut să asculte de sfaturi, după cum a știut să le și împărtășească, a studiat și a muncit uneori cu disperare, iar rezultatele n-au întîrziat să sosească: Miron Nicolescu este autorul a peste o sută douăzeci și cinci de comunicări științifice de mare prestigiu și al multor manuale, fiind socotit — nu mi-e teamă de acest cuvînt primejdios — unul dintre clasicii matematicii moderne.

A fost întotdeauna explicit și lucid. În ciuda venerației pentru geometrie, căreia în fundul sufletului îi va rămîne fidel pînă la moarte, recunoaște că algebra invadează în prezent toate spațiile matematicii și că se face cu ea astăzi ceea ce a făcut cîndva Euclid cu geometria. E convins că viitorul aparține matematicienilor care lucrează în sectorul de la întrepătrunderea dintre algebră și analiză, teoria categoriilor urmînd să reprezinte pentru contemporaneitate cam ce a reprezentat teoria mulțimilor pentru sfîrșitul secolului trecut.

Altfel măsurat, avînd față de cuvinte o atitudine izvorîtă din relația dintre om și cifră, Miron Nicolescu se înfierbîntă atunci cînd este vorba despre poziția matematicii românești în lume. A făcut foarte mult pentru consolidarea acestei poziții. A participat la congrese și reuniuni, a conferențiat pe toate meridianele, a fost ales în diferite foruri și instituții internaționale, dar este convins că matematica românească contemporană nu-și leagă succesul atît de numele său, cît de activitatea generației în care se constituie, ca într-o școală, foștii săi studenți, Boboc, Dinculeanu, Cazacu sau Marcus, deveniți de-acum, ei înșiși, profesori universitari și personalități de renume în incinta științei mondiale. Se bucură că matematica românească este privită în străinătate ca un fenomen neobișnuit și că unii vorbesc chiar despre un miracol. Explicațiile acestui neîntrerupt succes i se par mai aproape de pămînt. Pe de o parte, calitățile native ale unui popor destoinic și mîndru, pe de alta, atmosfera de seriozitate și siguranță datorată unei politici înțelepte.

Din 1966, Miron Nicolescu este președinte al Academiei, trecut pe lista unor predecesori intrați în istorie, ca Heliade Rădulescu Kogălniceanu, Poni, Racoviță sau Săvulescu. Cînd a fost ales prima oară, s-a simțit copleșit, dar vrea să spere că a găsit modul de lucru pentru a rămîne egalul și colegul tuturor. Primus inter pares. A vegheat cu vigilență la menținerea unui înalt nivel de cercetare și la conservarea spiritului academic, în ideea păstrării tradiției, dar și a împrospătării cadrelor, operație care a avut loc chiar în acest an și în urma căreia instituția a ieșit substanțial întărită. Reales nu demult președinte pentru încă trei ani al înaltului for, Miron Nicolescu are șansa de a realiza cel mai lung mandat de președinție din istoria Academiei, recunoaștere a unor merite care nu mai simt nevoia nici unui atribut.

Iubește muzica, arhitectura, gramatica. Nu știe exact unde, dar simte nu o dată că gramatica se apropie foarte mult de matematică, constituindu-se într-un teritoriu fără surprize, guvernat după legi cel mai adesea fixe. Marea sa pasiune rămîne însă literatura, poezia, domeniu în care îi găsește apropiați, sentimental vorbind, pe Blaga, Barbu, Arghezi și Philippide. Crede că Blaga înseamnă o culme și că după el sensul poeziei s-a modificat. Îi pare rău că ritmul poeziei s-a pierdut, îl caută prin librării și îl găsește tot mai rar, doar la Sorescu și la un alt poet tînăr. În ciuda vîrstei, continuă să studieze și să scrie, să-și urmeze destinul, dar înțelege să se odihnească de matematică prin literatură.

Cînd scapă și de această a doua tiranie a vieții sale, se cufundă cu pasiune în a treia, care este și ultima: se joacă cu nepoții, îi învață tabla înmulțirii.

OVIDIU IOANIȚOAIA

ANONIMII NOȘTRI CEI DE TOATE ZILELE

...SĂ NU DEVII NICIODATĂ OM DE UMPLUTURĂ

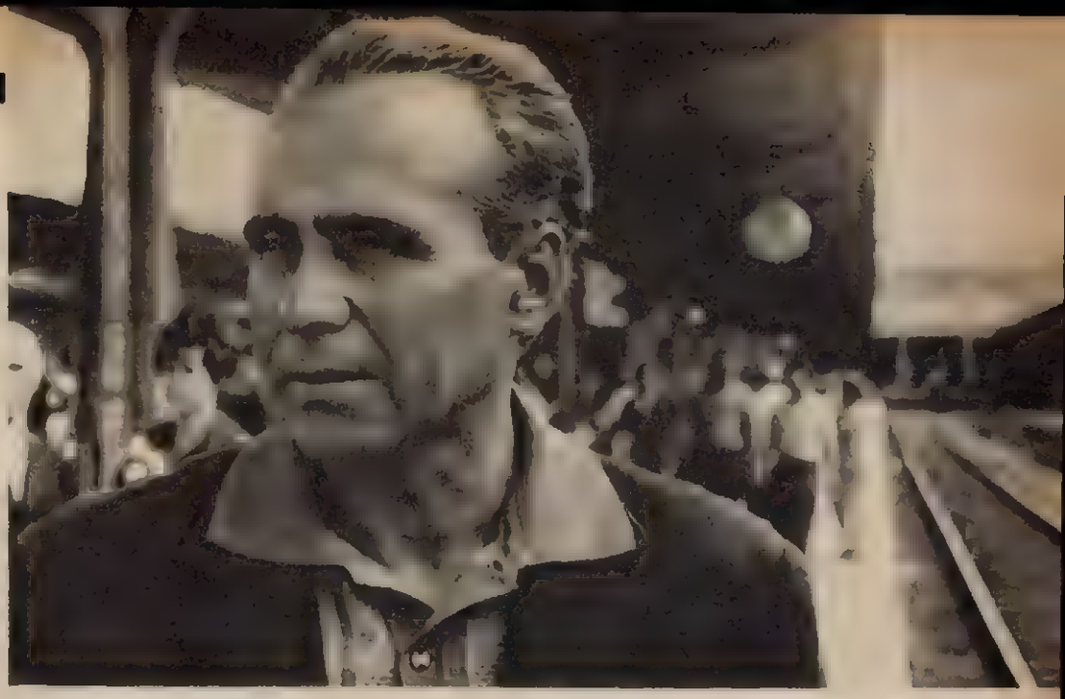

În 1949, cînd Dumitru Tuchilă și-a luat inima-n dinți și a venit pentru prima dată pe un șantier, muncitorii dormeau încă în bordeie, mîncau o dată pe zi, iar de televizor nici că auziseră. Era greu, dar era la început și el înțelegea asta, așa că nu a dezarmat și a continuat să muncească cu tragere de inimă și spor. Dealtfel, după cum spune, toți munceam de ieșea untul din noi, pentru că nu numai șantierul de la Valea Carasu, primul meu șantier, era în organizare, ci toată țara. La început, deși terminase școala de tehnicieni, muncea cot la cot cu muncitorii, pe urmă, pe celelalte șantiere, ca șef de lot, sarcinile au crescut, răspunderea de asemenea. Tot meseria asta o face și aici, la Giurgiu-Răzmirești.

Dumitru Tuchilă s-a născut acum 51 de ani, la Gănești, un sat în sudul Moldovei, cu pămînt tare și pietros, unde oamenii trudeau din greu pentru a-și ține zilele. Acolo a deprins el dulcele grai moldovenesc, pe care apoi l-a cam uitat, după cum singur o mărturisește, căci mai tot timpul a umblat creanga prin țară. A muncit pe multe șantiere, nici el nu le mai ține minte pe toate. Întîi a fost la Valea Carasu-Dobrogea, unde a avut 600 de oameni în subordine, apoi la București, apoi la Dorobanți, niște lucrări de îndiguire și compartimentare, apoi la Pietroasele și Istrița, unde pămîntul era de groază, apoi desecarea de pe valea Dîmboviței, apoi Institutul pentru plante de la Fundulea, nu-i zice chiar așa, dar nu-și mai amintește bine, apoi îndiguirile de la Greaca, mare bucurie să vezi atîta pămînt izbăvit de furia apelor, apoi orezăria de la I.A.S.-Chirnogi, 30 000 de ha în 3 ani, nu singur, cu echipa, oameni aleși după diametrul bicepșilor, oameni dintr-o bucată, apoi Pietroasa — Ștefan cel Mare, 80 000 ha, lucrare serioasă nu glumă, apoi Mostiștea, apoi aici, la Stănești, unde treaba e mai grea decît credea, apoi cine știe...

În total, 25 de ani de viață de șantier, în timpul cărora numai sîmbăta după-amiază și duminica pășea pragul propriei case.

Acum, nu că mă laud, îmi spune, dar viața de șantier e aspră. Dacă ai venit numai să-i dai bună-ziua, n-ai făcut nimic. Trebuie să rupi din tine și să-i dai ei, trebuie să i te dedici. Astea nu sînt vorbe goale, sînt vorbe născute din sudoare.

Fiica lui Dumitru Tuchilă e elevă în clasa a XII-a la Liceul «Dimitrie Bolintineanu» din București și o să urmeze Dreptul, pentru că așa îi place ei, deși tatăl i-a atras atenția că aici concurența-i mare, în jur de 20 pe un loc. Dar dacă vrea ea, dacă vrea cu adevărat, atunci el nu se opune. Așa cum nu s-a opus nici lui Octavian, cînd a dat la Conservator. A dat, a luat, bravo lui! Acum e la Cernavodă profesor, la casa lui, cu familia lui.

Muncind din prag de dimineață pînă în fapt de seară, Dumitru Tuchilă n-a prea avut timp să citească. Pentru el, viața înseamnă sculat la 6 dimineața, trebăluit pînă la 8 seara, cu pauză de masă, apoi o raită prin birou, că-i destule hîrtii de aranjat, poate cam prea multe, masa de seară, o țigară bine întoarsă și somnul aducător de liniște și noi puteri. Pentru că pe șantier nu ești singur. Toți se uită la tine, te întorc pe toate fețele, mai ales cînd de tine ascultă atîția oameni. Dacă tu ai zbîrcit-o, apoi chiulangiii și delesătorii prind nas și nu e bine. Nu e bine, nu că ai cădea tu prost, cade lucrul din șantier și aici lucrul trebuie să meargă ca pe ață.

De 25 de ani Dumitru Tuchilă știe că un șef de lot trebuie să fie un exemplu și pe șantier și în afara lui. Și mai știe că trebuie să fie foarte atent cu oamenii că... deh, greșeala e omenească și, după ce a făcut-o, omul zice că a greșit și... gata! Ce-i faci? Îl duci la miliție?! Îl pui s-o repare, dar se pierde o groază de timp.

Ce legătură există între profesiunea lui Tuchilă-tatăl și cea a lui Tuchilă-fiul? Păi, tocmai asta e, că amîndoi lucrează cu oamenii. Octavian, acolo la Cernavodă, învățînd împreună cu copiii să iubească muzica, iar el, Dumitru, aici la Stănești sau în altă parte, învățînd împreună cu oamenii mari să iubească pămîntul, și după cum gîndește nu-l va iubi niciodată destul. Iar Cecilia, fata, vrea să ajungă judecător, o profesie legată de oameni. Lucrul cu oamenii e greu, cel mai greu. Trebuie să te cobori și să te ridici și să fii pe înțelesul fiecăruia.

Sîmbătă seară, Dumitru Tuchilă ajunge acasă. Nu aici la cămin, aici e altă casă a lui, ci acasă la el, la București, în apartamentul din Bd. Republicii. Se spală, că e plin de praf, îi intră și în nări citeodată, se bărbierește, își pune o cămașă curată și iese cu nevasta la un film, la un teatru. La drept vorbind mai mult Luța îl duce, ei îi plac și teatrul, și filmele, tot ea l-a îndemnat și pe Octavian spre muzică. Dacă ar fi după el, după Dumitru, ar sta mai mult la televizor, e mai comod și el e cam obosit.

Soția lui e o femeie care l-a înțeles și-l înțelege întotdeauna. Dumitru a fost mai tot timpul musafir pe-acasă. Și ea nu s-a supărat. Poate că în sinea ei o fi strîns din dinți, că doar femeie e, dar lui nu i-a reproșat niciodată nimic. Alte discuții au mai fost, mai ales cînd erau copiii mai mici, dar ar vrea el să vadă o casă unde soții se-nțeleg din priviri. De curînd și-au sărbătorit nunta de argint, astfel că pot să văd pe inelarul lui Dumitru o verighetă mai subțire, de aur, netedă și una mai lată, de argint, cu incrustații, amîndouă strălucind cu mîndrie.

În fiecare luni. Dumitru Tuchilă se scoală cu noaptea-n cap, ia primul tramvai care iese somnoros din depou, se urcă în trenul de Giurgiu care trece prin Videle și-ajunge dis-de-dimineață în Stănești. Trece pe la cantină să vadă dacă totul e în ordine, dacă mîncarea e pregătită pentru băieți, cînd s-or scula. «Băieții» e un fel de-a spune, pentru că pe șantier sînt și vor mai veni oameni de toate vîrstele. Începe lucrul. Iată-l pe Ion Ilie, băiat de 18 ani din Brăila, venit de aproape o lună pe șantier, împreună cu alți tineri. Acum îi foc di năcăjiți, căci asară l-o găbjit niște băieți. Dar el nu făcusi nici un rău, zău că nu. Voise doar s-o vadă pi Narghita, avea o combinație cu o duduci di la liceul economic din Giurgiu, îi luasi ea bilet, și cum scăpasi trenul de șasi și șinși, luasi mărfarul aista. Acu', s-o dus și Narghita, fătuca s-o fi supărat, și, colac pisti pupăză, a încasat și-o mamă bună de bătaie.

Dumitru Tuchilă îl bate pe umăr, bărbătește, asta îl mai însenînează pe Ilie, chiar dacă la fiecare mîngîiere mai tare a lui Dumitru are cîte o grimasă, semn că seara precedentă a fost dură pentru el. Și pleacă pe autoscreperul lui, mai încrezător și mai liniștit. Dumitru clatină din cap părintește, a avut și el optsprezece ani, la optsprezece ani cel mai bine e să nu uiți că nu ai decît optsprezece ani, și-și caută de ale lui. Trebuie să se ocupe de organizarea primelor ședințe de partid și de sindicat. Și mai trebuie să pună pe picioare și clubul. Deocamdată se duce să vadă ce-i cu racul ăla de nu merge, racul e o mașină de betonat. Sistemul ăsta de irigații va prinde — pînă în '76 — 36 000 de ha, acoperind Ilfovul și Teleormanul. Așa că trebuie să meargă șnur, căci pămîntul însetat are nevoie de apă, de multă apă, și atunci va fi generos și oamenii nu s-or mai speti ca odinioară mama și tata pe plaiurile Covurluiului.

— Nea Mitică... la secretarul de partid... te caută un om de la București, zice că vrea să scrie despre dumneata...

— Să scrie despre mine?! N-am eu timp de-așa ceva. Spune, dom'ne repede, ce vrei? Ce? Deviza mea?! Asta-i bună!... Hm... Să nu devii niciodată om de umplutură!

EUGEN ȘERBĂNESCU ■

CE PROFETIM, CE PROFESĂM

standard și ideal de viață

Deviza definitorie a societății noastre — **Totul pentru om, pentru bunăstarea sa materială și spirituală!** — capătă în viziunarul Program al partidului comuniștilor determinări și sensuri noi, pe care trebuie să încercăm a le desluși nu în mare, într-o accepțiune largă, ci în implicațiile lor imediate de viață. Societatea socialistă multilateral dezvoltată devenind o realitate nemijlocită, trecerea însăși spre comunism prefigurîndu-se nu numai ca proiect, ci și ca traiect este firesc să se pună cu tot mai mare acuitate problema idealului de viață în numele căruia trebuie să trăiască omul acestui timp. Formula «propășire materială și spirituală a omului» nu poate însemna într-o asemenea perspectivă numai un trai mai îndestulat, o aprovizionare cu bunuri de consum tot mai generoase, oricît de ridicat ar fi un asemenea standard de viață. Stă, fără îndoială, în puterile noastre, oricît de mare a fost handicapul economic de la care am pornit în raport cu țările dezvoltate, să asigurăm într-un timp nu prea îndepărtat un asemenea belșug de produse, de la cele destinate satisfacerii depline a cerințelor biologice pînă la consumul de ordin spiritual.

S-ar părea deci că în condițiile unei producții și productivități tot mai mari, la nivelul țărilor cu o economie avansată și în baza principiilor proprii socialismului, ale unei retribuții echitabile a muncii, membrii societății noastre ar putea să trăiască dacă nu ideal, în orice caz foarte aproape de cum își doresc sub aspectul vieții cotidiene: locuință, alimentație, îmbrăcăminte, odihnă, distracții. Sîntem din fire oameni care — deși de-a lungul timpului nu ne-am plîns cînd a trebuit să strîngem cureaua, cum se spune în popor cînd e vorba să îndurăm lipsuri elementare — iubim viața, știm să ne bucurăm de îndestulările ei. Este sigur, și din acest punct de vedere — care poate fi subiectiv — că o civilizație a traiului din ce în ce mai ridicată va da satisfacție milioanelor și milioanelor de oameni ai muncii. Bunuri care păreau pînă nu demult exotice, inaccesibile, mai ales în cantități îndestulătoare, vor intra tot mai mult în circuitul cotidian al consumului. Totul depinzînd, fără îndoială, de eforturile în muncă ale tuturor membrilor societății, de rezultatele producției sociale, de progresul pe care-l vor repurta știința și tehnica în întreaga noastră economie. Subliniind încă o dată acest fapt, nu putem să nu remarcăm perspectiva pe deplin umanistă, în care sînt abordate modul și idealul de viață ale omului viitorului.

«**Partidul va urmări ca** — se spune în acest document care e totodată și un cod moral al poporului — **concomitent cu modernizarea și dezvoltarea forțelor de producție, a economiei naționale, care vor crea condițiile materiale făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerii la comunism, să se asigure afirmarea tot mai puternică în toate sferele vieții sociale a principiilor superioare de viață ale comunismului**».

Cu alte cuvinte, același om care e țința unui înalt standard de viață trebuie să întruchipeze și principiile superioare de viață ale comunismului, *principii care de fapt sînt o chintesență a unui ideal uman perpetuat din generație în generație, neîncetat perfecționat de cei mai temerari făuritori ai săi, de la oamenii simpli, năzuind o viață mai dreaptă și mai bună, la gînditori și revoluționari.* Abordînd realitatea socială și umană într-o atît de complexă viziune, Programul Partidului Comunist Român are darul să contureze nu numai căile îmbunătățirii vieții oamenilor, ci și ale perfecționării lor morale. Stabilind că în comunism abia omul va intra pe deplin în imperiul libertății ca necesitate înțeleasă, carta călăuzitoare a partidului are în vedere tocmai moralitatea exemplară ce va trebui să caracterizeze pe om în relațiile sale cu societatea, cu semenii săi, cu el însuși, cu natura înconjurătoare totodată. Nu este de prisos să amintim în acest sens o maximă a lui Schiller — **Idealul moral cel mai înalt pentru care luptăm este să rămînem în armonie cu lumea fizică, aceea care ne asigură fericirea, fără să rupem cu lumea morală, aceea care ne stabilește demnitatea** — maximă pe care, în comentariul său, Tudor Vianu o traducea astfel: «**Fii om întreg, stabilește echilibrul puterilor tale**».

Lumea noastră morală — de care nu numai că nu trebuie să ne rupem, ci căreia, dimpotrivă, trebuie să ne integrăm prin educație, liber și conștient — o reprezintă însăși societatea în care au triumfat, inclusiv în forul interior al fiecărui om, **principiile superioare de viață ale comunismului**. Este semnificativ, dealtfel, faptul că, definind **principiile fundamentale ale trecerii în viitor spre societatea comunistă**, partidul pornește tocmai de la comandamentele morale pe care trebuie să le îndeplinească omul viitorului. Idealul de om pentru care militățm noi, comuniștii, e, de aceea, acea personalitate umană superioară prin concepția ei revoluționară despre lume și viață, prin moralitatea ei desăvîrșită, prin felul civilizat de a trăi, neîngrădit de nici o vicisitudine materială sau spirituală. De aici decurg două întrebări, pe cît de simple, pe atît de cardinale, pe care noi, ca atîtea alte generații dinaintea noastră, ni le punem curent: **ce-nseamnă a trăi bine?, ce-nseamnă a trăi moral?** Ținînd seama de reperele pe care ni le oferă nu numai documentele de partid aflate în dezbatere publică, ci însăși viața noastră, drumul străbătut de partidul nostru, de forțele sociale înaintate care i-au premers, să încercăm un dialog pe această temă în spațiul rubricii de față!

NICULAE STOIAN ■

Fabrica de confecții, intrată în funcțiune în anul 1964. Aici, tinerele lucrătoare sînt preocupate de varietatea modelelor, de ridicarea continuă a calității confecțiilor.

VRANCEA

PICIOR DE PLAI, GURĂ DE RAI

Piața «Unirii» — cel mai frumos ansamblu arhitectonic al municipiului Focșani, o îmbinare armonioasă de elemente tradiționale și moderne.

De ce iubim Vrancea? De ce inima îmi declamă, în tăcere, imnuri pe care niciodată nu le voi putea transcrie? De ce niciodată nu ne săturăm ascultîndu-i legendele?

Pentru că Vrancea este pămînt ales pe care se păstrează, curată, ființa noastră națională. Pămîntul din care a apărut, ca o flacără vie și plină de taine, Miorița. Pentru că pe acest pămînt ai mausoleelor de la Mărășești, Mărăști, Soveja și Focșani, avem îngropați, cei mai mulți, bunici, unchi și frați. Și, dacă îmi mai dați voie, pentru că prezentul Vrancei are un rod bogat. Iar viitorul se anunță cu freamăt, undeva la orizonturi, și cu lumini de aur.

TABLELE CETĂȚII

Focșani, tîrgul de odinioară, s-a schimbat mult. Și se schimbă pe zi ce trece. Te convingi de aceasta chiar dacă nu colinzi orașul și stai, să zicem, închis într-una din camerele noului hotel «Unirea». De aici auzi, pînă noaptea tîrziu, macaralele sub sarcină, urcînd cupele cu mortar la etajele șapte sau opt; orașul a pornit-o impunător pe verticală. Pe schele constructorii mai cîntă doine. Au părăsit de curînd plaiurile și au venit să sporească rîndurile colectivelor de muncitori. Trec dintr-o clasă socială în alta.

Dacă încerci să cobori, să înconjori orașul, și ești însoțit, de pildă, de tovarășul economist Ion Brudiu, șeful secției economice a Comitetului județean de partid, ți se ivește prilejul să vezi și să auzi multe despre faptele acestui prezent. Am aflat, de exemplu, că 40 la sută din populația municipiului — care însumează peste 52 000 locuitori — locuiește în apartamente noi. S-au construit puternice cartiere: Gării, Focșani–Sud, Bahnele, a început organizarea de șantier a noului cartier «Ștefan cel Mare». Centrul orașului este dominat de alte obiective social-edilitare: o modernă casă de cultură cu 600 de locuri, sediul administrativ al județului, hotelul «Unirea», blocuri cu magazine la parter. Toate străjuiesc marea Piață a orașului — ansamblu arhitectonic de rară frumusețe, unde se întind mozaicurile și dalele de marmură, unde se leagănă plantele exotice din terasele în scară, iar policandrele, ca niște ciorchini din podgoriile Cotești ului, sau Panciului, sau Odobeștiului, luminează în noapte cetatea. Privești și constați că vrîncenii au

(Continuare în pag. 20)

CUM TRĂIESC VRÎNCENII ASTĂZI

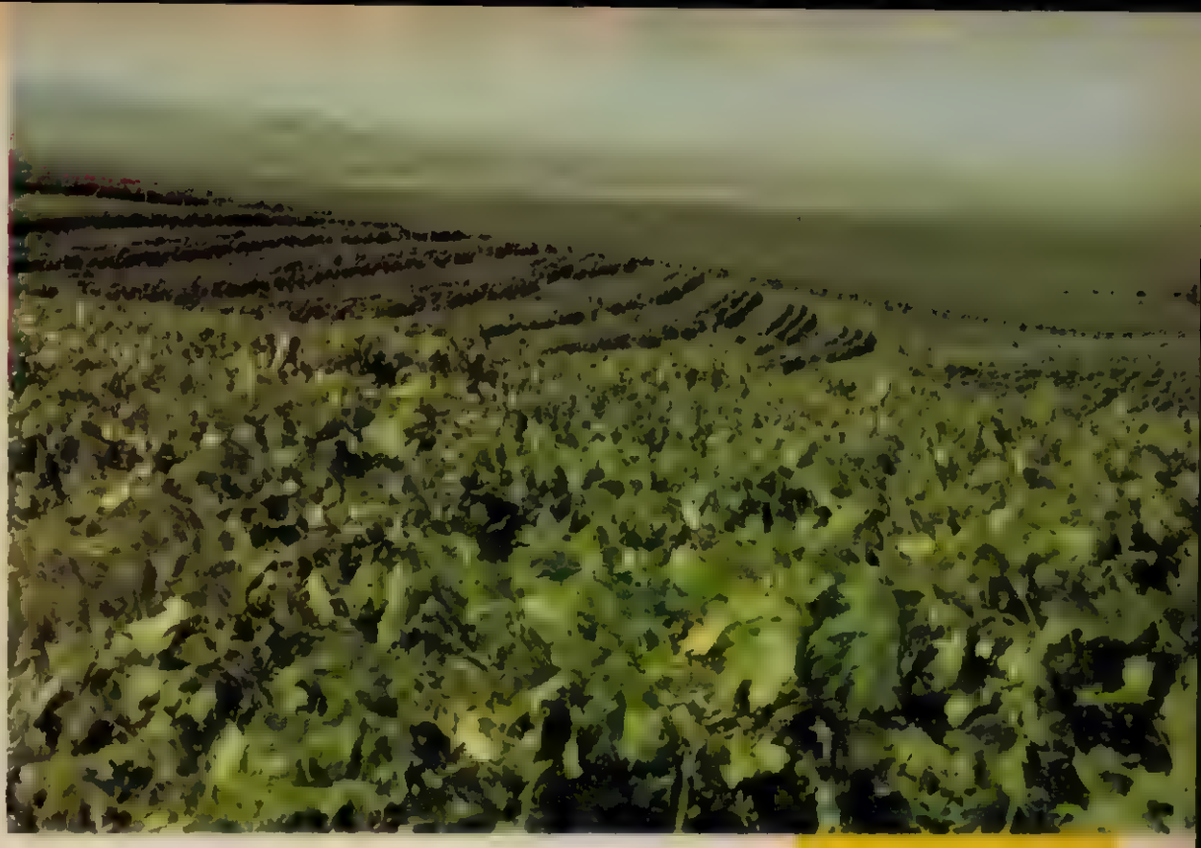

Interviu cu tovarășul SIMION DOBROVICI, prim-secretar al Comitetului județean Vrancea, al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean.

— Astăzi, județul Vrancea este locul unor ample transformări înnoitoare. Vă rugăm, tovarășe prim-secretar, să vorbiți despre aceste transformări care au avut loc în ultimile decenii pe pămîntul Vrancei. Despre realizările pe care vrîncenii le-au înfăptuit.

— Ținutul de legendă al Vrancei nu mai trăiește astăzi numai prin trecutul, prin istoria sa, atît de bogate.

Prezentul încununează sacrificiile, străduințele înaintașilor prin izbînzile și succesele dobîndite pe frontul construcției socialiste. Județul Vrancea a depășit de mulți ani stadiul de producător al unor materii prime, și-a diversificat profilul economic, și-a lărgit gama de produse, și-a sporit nomenclatorul de profesii. Alături de industriile ușoară, alimentară, chimică, forestieră a materialelor de construcții, a apărut mecanica fină, reprezentată de întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule așchietoare—Focșani. Dealtfel, în reședința de județ s-a creat o adevărată platformă industrială în zona sudică a municipiului, ale cărei coordonate se lărgesc într-un proces cantitativ și calitativ. Or, nimic n-ar fi fost posibil dacă partidul, statul nostru, prin politica de repartizare a forțelor de producție pe teritoriul țării, de dezvoltare a tuturor zonelor și așezărilor patriei n-ar fi cuprins în această infuzie și Vrancea. În șase ani, de la înființare, județul a primit 3,4 miliarde lei fonduri de investiții, din care 46,6 la sută au revenit industriei. Saltul activității economice poate fi remarcat și din faptul că, în 1973, comparativ cu 1968, producția globală industrială a crescut cu 74,1 la sută. În principal, este vorba de apariția unor noi capacități de producție, de dezvoltarea celor vechi, dar și de creșterea productivității muncii. Au căpătat astfel o valorificare superioară bogățiile naturale ale județului.

Succesele aparțin, firește, oamenilor muncii din industrie, agricultură, din alte domenii productive; ele ilustrează activitatea politică și organizatorică a organelor și organizațiilor de partid. Peste tot se muncește intens, cu dăruire, în vederea îndeplinirii sarcinilor cincinalului înainte de termen. Numeroase unități economice și-au realizat deja sarcinile de plan afectate perioadei 1971—1974, altele se apropie de încheierea cincinalului. Dealtfel, cu mîndrie afirmăm că obiectivul principal al întrecerii se materializează în spiritul sarcinilor încredințate de partid, actualele rezultate fiind închinate Congresului al XI-lea al P.C.R.

— Cum se manifestă aceste transformări în viața oamenilor, în modul lor de trai?

— Nu sînt deloc puțini cei care vin azi în Focșani, în celelalte orașe, în comunele noastre și rămîn surprinși de ceea ce s-a înfăptuit mai ales în ultimul deceniu. Amplasamentul obiectivelor economice și al celor de interes social-cultural configurează un tablou îndrăzneț al transformărilor ce se petrec în Vrancea. Centrul civic al Focșaniului, ce va gravita în jurul Pieței Unirii, este pe cale de materializare. În acest oraș s-au dat în folosință peste 6 000 de apartamente. Utilități diverse răspund cerințelor mereu crescînde ale locuitorilor. Fără a mai spune că în Adjud, Odobești, Mărășești, Panciu se înregistrează fenomene similare. Se simte că nivelul de trai a crescut, înseși exigențele oamenilor sînt altele. Se simte gustul elevat de comportare profesională, spirituală în societate.

— Cum se va dezvolta în viitor economia județului? Care sînt ramurile care vor beneficia mai mult de pe urma acestei dezvoltări?

— Viitorul se cere a fi privit în strînsă legătură cu două elemente. Primul, aș spune, îl constituie acele prevederi ale Directivelor Congresului al XI-lea cu referire la Vrancea, iar al doilea — actuala bază tehnică și materială de care dispunem. Vom atinge o producție industrială, în 1980, de 10 miliarde lei. Asta înseamnă eforturi materiale și umane considerabile. O sarcină politică de foarte mare răspundere — abordată optimist și conștient de către fiecare cetățean, de fiecare om al muncii din județ. Ritmul mediu anual de dezvoltare va fi de 19,5 la sută, unul dintre cele mai ridicate pe țară. Nu există practic ramură care să nu cunoască efectul investirii de fonduri de dezvoltare. Toate cele pe care le-am menționat mai înainte își vor dezvolta producția, vor înregistra un salt radical pe linia calității și eficienței. Vor apărea ramuri noi, dintre care menționez electrotehnica. Corespunzător creșterii economice se vor produce importante schimbări și în viața oamenilor. Așezările urbane și rurale vor beneficia de noi blocuri de locuit, de alte dotări pentru satisfacerea cerințelor social-culturale. Printr-o politică de amplasare mai bună a unor secții, ateliere de producție, vom stimula ridicarea celor opt comune apte de a deveni centre de interes urban.

Toate acestea, ca și altele, comportă — și noi sîntem deplin conștienți — sporirea producției, a productivității în industrie și în agricultură, creșterea eficienței economice, astfel încît să consolidăm și să dezvoltăm dinamic ceea ce am înfăptuit pînă acum conduși de partid.

— Vrancea a fost de la începutul existenței sale un ținut de un pitoresc deosebit, adevărat leagăn al creației populare, un izvor de cîntec și de poezie. Cum se manifestă astăzi aceste calități în viața spirituală a vrîncenilor?

(Continuare în pag. 20)

Cum cîrdurile de păsări care se pregătesc de un zbor, foșnesc viile în septembrie.
Cîți din cei care beau îi cunosc taina zborului?

Cei mai mulți din țăpinarii de odinioară au îmbrățișat astăzi o meserie nouă: aceea de fasonatori mecanici.

VRANCEA: picior de plai, gură de rai

(Urmare din pag. 18)

un rafinat gust arhitectonic. O știință care îmbină elementele de tradiție cu cele moderne. În inima de marmură a acestui ansamblu stă plantată o bornă ca un trunchi de con. Pe una din cele patru laturi citesc cu evlavie: «Unirea, domnilor, eu nu recunosc nimănui dreptul să zică că e actul său individual, proprietatea sa exclusivă. unirea e actul energic al întregii națiuni române!» — Mihail Kogălniceanu. Pe o altă latură citesc cuvintele lui Grigore Ureche despre originea românilor care ...«toți de la Rîm se trag». Citate care vorbesc direct despre istoria orașului sînt și pe celelalte laturi. Vrîncenii își poartă fiii de mînă prin Piață, le citesc aceste veritabile Table ale Cetății și istoria pătrunde conștiințele ca lumina unui far în noaptea mării. De acest ansamblu se leagă numele a doi tineri: arhitectul Teodor Moreanu și inginerul Decebal Bacinschi.

FREZA ROMASCON SAU COTA DE SUS A INDUSTRIEI

În 1938, spun statisticile, în tot județul existau doar cîteva unități industriale mai însemnate: două mori la Focșani și Adjud, o distilerie de spirt la Odobești și una de rachiu la Panciu, două fabrici de tricotaje la Focșani, o fabrică de produse chimice la Mărășești și cam atît. În rest, mici ateliere cu utilaje și metode rudimentare de muncă. Astăzi? Păi să le enumerăm doar pe cele mai importante: Fabrica de confecții, intrată în funcțiune în anul 1964, construită după ultimele exigențe ale tehnicii, fapt ce o situează pe locul al doilea pe țară în cadrul unităților de acest gen. Mii de muncitori, în marea lor majoritate femei, și-au legat destinele de această nouă unitate. Combinatul de prelucrare a lemnului, intrat în funcțiune tot în anul 1964, produce printre altele peste 25 000 garnituri de mobilă pe an, din care 95 la sută pentru export.

Industria de prelucrare a lemnului este una din ramurile cele mai puternice aici, în Vrancea. Ea a cunoscut o dezvoltare continuă. Ne-am convins de aceasta chiar în cabinetul primului-secretar, tovarășul Simion Dobrovici, care își susținea relatarea despre industria vrînceană cu mostre. «Uite ce produceam cu trei ani în urmă», și scoate dintr-unul din sertarele biroului o plăcuță de PFL pe care citim: «7 octombrie 1971, orele 15 și 45 minute». Este data cînd, desigur, a început să producă fabrica de plăci fibrolemnoase. «Și uite ce producem astăzi». Și tovarășul prim-secretar scoate din același sertar alte plăci, dar de data aceasta furniruite și înnobilate. Desigur că îți poți da seama destul de repede de saltul făcut în sfera diversificării producției de către colectivul acestei întreprinderi care cu siguranță că nu se va opri aici.

Cînd vorbesc însă despre industrie, vrîncenii încep cu ce au mai nou. Cu Întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule așchietoare, una din cele mai mari de acest fel din țară. Aceasta poate și pentru faptul că întreprinderea a început să reprezinte în județ o nouă ramură — a prelucrării metalului. Se produc aici cuțite cu pastile din carburi metalice, cuțite din oțeluri rapide, freze cilindro-frontale cu dinți demontabili și cu dinți în zigzag etc. Și, deși este un colectiv tînăr — media de vîrstă sub 24 de ani — cîțiva specialiști, în frunte cu inginerul Laurențiu Weber și tehnicianul Ioan Bach, au asimilat un nou produs: freza frontală «ROMASCON». «Este produsul cu gradul cel mai ridicat de tehnicitate» — ne spune tovarășul Nicolae Militaru, inginerul șef al uzinei. Dar și cu o productivitate și o calitate deosebite».

*

La Mărășești, înainte de a vizita orașul, am vizitat Mausoleul. La fel ca Rovine, Călugăreni, Vaslui și Plevna, Mărășești a devenit nu numai un nume cu o puternică rezonanță istorică, ci și un adevărat simbol al eroismului și patriotismului românilor. La Mărășești ar trebui să mergem o dată pe an, pe jos, și să ne închinăm acelor arme scumpe care stau rezemate de morminte. Acolo generalii ca și soldații sînt grîu, secară sau strugure. Dorm liniștiți, în timp ce orașul de alături acumulează nu numai vîrste, ci și bogății. Vechea platformă chimică a întinerit întru totul. S-au construit secții noi: în curînd va intra în funcțiune și secția de ambalaje din sticlă a industriei locale.

Ca să caracterizăm pe scurt vrednicia celor 1 000 de lucrători de la «Chimica» Mărășești vom spune că angajamentul asumat la producția industrială a fost realizat și depășit cu 11 milioane lei.

La Depoul C.F.R. din Adjud am întîlnit o altă expresie a vredniciei oamenilor: unitatea a fost declarată, în anul 1973, fruntașă pe ramură, distinsă cu Ordinul Muncii clasa a II-a, iar mecanicul de locomotivă Constantin Nanu a devenit Erou al Muncii Socialiste. Depoul de la Adjud — ne spunea tovarășul Constantin Constantin, secretar al Comitetului județean de partid — posedă cel mai înalt grad de «dizelizare» din toată Moldova. Pe distanța Adjud — Ghimeș tronsonul de cale ferată a fost electrificat, iar viteza de circulație a crescut simțitor.

Așadar, astăzi, în Vrancea, alături de unitățile existente, se naște o puternică și diversificată industrie. Iar vrîncenii, care pînă nu demult erau nevoiți să-și practice meseriile prin alte orașe, se întorc la vatra lor și a Mioriței.

STRUGURI ȘI MEDALII

Viile au farmecul lor în septembrie, spunea convingător un confrate de la ziarul «Milcovul». Atunci se aud chiotele și se aprind acele focuri mai mult ca o visare și fierbe vinul în tot aerul și se înspăimîntă caii de neînțelese primejdii. Am înțeles că rostea un poem. Intrînd însă în podgoriile Cotești — o parte din cele 33 000 ha. de vie cît are județul — i-am priceput mai bine rostul cuvintelor.

Inginerul Stănică Dumbravă are doar 40 de ani. Dar la 40 de ani omul acesta este Erou al Muncii Socialiste și directorul I.A.S. — Cotești. Nu a ajuns erou numai pentru că se trage dintr-o mamă eroină, pe nume Floarea Dumbravă, care a născut și crescut zece copii și care acum cîteva zile a vorbit și la televizor. Ci pentru că, și numai pentru că a muncit cît zece, zi și noapte. Fapt care ne face să ne gîndim că pe acest pămînt binecuvîntat al Vrancei... «eroi au fost, eroi sînt încă!»

În 1964 I.A.S.-Cotești a obținut steagul de unitate fruntașă pe țară pentru producția de struguri. În 1971 a obținut Ordinul Muncii clasa I. În 1973, aici s-a obținut cea mai mare producție de struguri: 20 252 000 kg., adică peste un kilogram de struguri pentru fiecare cetățean al țării. Toate aceste izbînzi care au la bază muncă și o disciplină de fier au calificat colectivul drept cel mai bun din toate I.A.S.-urile județului. Iar inginerul Stănică Dumbravă spune: «Eu la Cotești nu am 17 ani lucrați, ci 17 planuri de producție îndeplinite și depășite».

*

Panciu a devenit în ultimul timp patria șampaniei și aceasta răsfrînge peste podgorii un alt miracol. Dacă la Cotești s-a obținut cea mai mare producție globală, la Panciu s-a obținut cea mai mare producție de struguri la hectar, adică 12 055 kg., pe suprafața de 1 565 hectare. Este recordul tuturor timpurilor. «90 la sută din această producție — ne spune economistul Dobre Măcelaru, contabilul șef al întreprinderii — o industrializăm, adică o transformăm în vin și șampanie».

Șampania se fabrică de curînd la Panciu și aceasta datorită eforturilor pe care le depune încă din anul 1968 tînărul și inimosul inginer Ion Pușcă. În 1969 s-a omologat șampania de Panciu — sec, demisec, demidesert și roze, și a început șampanizarea în fostele hrube ale lui Ștefan cel Mare, de la Movilița. Și tot la Panciu am aflat că stau în casete peste 38 de medalii de aur. Pentru a le spori numărul, viticultorii din Panciu construiesc în prezent un mare combinat de vinificație. Succese asemănătoare se obțin și în orașele Odobești, Adjud și chiar în multe din comunele județului.

*

Munții Vrancei, încărcați de codri, au «beneficiat» în cincinalul acesta de multe milioane lei investiții. S-au plantat aproape 11 000 hectare cu păduri. Peste 7 000 de hectare de terenuri degradate — se prevede în Studiul Vrancei — vor fi revitalizate. În ocoalele Tulnici, Nereju, Năruja, Focșani, suprafețele planificate pentru a se împăduri au fost depășite. «Alte 2 150 hectare — ne spunea tovarășul inginer Aurel Diaconu, inspector șef adjunct al Inspectoratului silvic Focșani — vor fi preluate de la direcția județeană agricolă, ca improprii pentru agricultură, și vor fi împădurite».

Iar la poalele acestor codri, acolo unde Alecu Russo a descoperit Mioriția, directorul stațiunii balneo-climaterice «Soveja», Grigore Hanță, își face planuri de dezvoltare a stațiunii. «Avem în lucru — zice — un motel al cooperației de consum cu 80 de locuri. În cincinalul viitor vom construi un complex sanatorial cu 300 locuri».

Viitorul încrustat în cincinale îi determină pe vrîncenii să anticipeze. Și anticipează pentru că văd și simt cum piciorul de plai de altădată se transformă abia acum într-o adevărată și dulce gură de rai.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Fotografii de EM. TÂNJALĂ și V. MOLDOVAN ■

Aspect din întreprinderea de dispozitive, ștanțe, matrițe și scule așchietoare, sau «noul-născut» al industriei vrîncene.

CUM TRĂIESC VRÎNCENII ASTĂZI

(Urmare din pag. 19)

— De obicei, numele ținutului nostru se alătură nestematei creații poetice «Mioriței», asocierea avînd darul să definească un perimetru cu potențe creative de excepție. Dar Vrancea — «cetatea de piatră a Modovei», cum o numea Sadoveanu — și-a dovedit virtuți creative în multiple planuri: muzical, plastic și mai ales literar, apreciată ca un veritabil izvor de cîntec și poezie. Existența unor rapsozi renumiți, a unor meșteri populari geniali, permanența circulație a unui cîntec și vers de autentică vibrație și inegalabil nivel artistic reprezintă doar cîteva mărturii, argumente ale întrebării dumneavoastră. Astăzi, în consens cu mutațiile complexe și de adîncime consemnate în toate planurile vieții economice și sociale, s-au obținut succese remarcabile și în domeniul culturii. Cele aproape o sută de cămine și șase case de cultură, zecile de biblioteci și numeroasele cluburi, universitățile populare etc. oferă oamenilor muncii condiții dintre cele mai favorabile împlinirii armonioase a personalității lor. La acestea se adaugă mai bine de 300 de formații artistice, ansambluri folclorice puternice, precum cele de la Paltin, Năruja, Nistorești, Dumitrești etc., organismele culturale ce ființează în acest ținut, numeroasele manifestări organizate pe parcursul unui întreg an, activitatea pilduitoare a unor pasionați animatori culturali. Toate acestea întregesc cadrul schițat inițial, ducînd, în prezent, la o viață culturală, spirituală, cu note vii, de un dinamism real. Harnic, priceput realizator de bunuri materiale, vrînceanul de azi știe să-și însoțească întotdeauna munca, activitatea creatoare cu cîntecul, versul și dansul, cu orele de dăruire cetățenească, această fuziune fiind însemnul strălucitor al trăirii sale într-un timp socialist.

racul
FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 32

FESTIVALUL UMORULUI
CONSTANTIN TĂNASE
• VASLUI 1974 •

PROLOG

— Trenul 65 (Rapidul Moldova) plin de umoriști.

— Vagonul 6, locul 78, pe scaun praf de un deget. Controlorul m-a asigurat că scaunele au fost spălate, dar nu știe cînd. Noi, călătorii, pe cine să amendăm?

— La vagonul restaurant, cunoscutul actor Dumitru Furdui, cu gîndul la renumitul vin ZGHIHARA, dă autografe pe eticheta sticlelor de vin (bineînțeles, sticle pline). E o idee!!

— Rapidul Moldova are o întîrziere de 24 de minute. Credem că a fost o glumă pentru Festivalul umorului. De obicei el întîrzie mai mult.

La prima expoziție personală, Vaslui 1974, debut la Racul, **Nicolae Viziteu**, tehnician, 29 de ani, vasluian. *«Am mai mulți copii decît caricaturi publicate (am patru copii iar la revista «Urzica» pînă acum am publicate doar trei caricaturi)».*

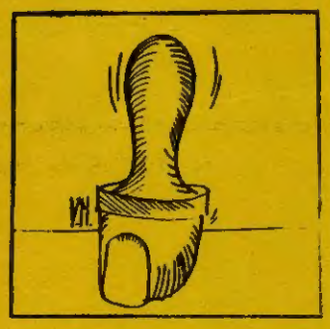

UMOR INVOLUNTAR

PREPARATE CALDE

SPECIALITATEA „CASEI"
Cotlet Peneș Curcanu 10,90

SPECIALITATEA „ZILEI"
Pește prăjit 3,45

BUCĂTARUL-ȘEF VA RECOMANDĂ
Medalion cu sos picant 11,10

Președintele festivalului, *Valentin Silvestru*: «Doresc în cele trei zile ale festivalului să ridic procentul de veselie pe cap de vasluian» (iar promisiuni?).

Caricaturistul *Cik Damadian* inaugurează «Salonul umorului din Vaslui» (cineva tot trebuia să facă gestul).

Caricaturistul *Clenciu* cu expoziția «Alarmă în paradisul muzelor» își face inaugurarea cu epigrama dedicată festivalului:

«Faceți, de vreți să scrieți umor
Ca Peneș șoim de munte:
Deși cu pană la picior
Scria cu cea din frunte».
(Hm! să zicem)

La celelalte două ediții nu a venit nimeni din partea Consiliului Culturii și Educației Socialiste. Acum a sosit cu rapidul, personal, un director la acest înalt for. Valentin Silvestru precizează că și atunci cînd Columb a descoperit America pe bord nu se afla nici un director. Ei au venit mult mai tîrziu.

Din hazul actorilor la festival:

● *Dem Rădulescu* transmite tuturor salutul lui Fărămiță Lambru și regretul că nu a putut veni la festival. Are ore de zbor.

● *Jean Constantin* împreună cu o admiratoare, mîncau astă-vară o friptură la Cazinoul din Constanța. Ca de obicei, cuțitele nu tăiau. Tînăra scapă friptura din furculiță pe jos și supărată îi spune lui Jean Constantin:
— Uite, din cauza cuțitelor mi-a scăpat friptura.
— Lasă dragă că n-o ia nimeni, am pus eu piciorul pe ea (unde le-am mai auzit noi?).

Un cetățean la ora 12 noaptea strigă în fața unui bloc:
— Emilia, Emilia...
— Dar unde stă Emilia asta a dumitale?
— La etajul șase.
— Păi nu vezi că blocul are numai patru etaje?
— Da, dar poate între timp se mai construiesc încă două. Emilia, Emilia...

Aurel *Storin*, membru în juriul festivalului: Am auzit cîteva aforisme, legate de vinul bun de pe aici, care mi-au plăcut.

● Vinul de Huși păstrează numai hainele străinilor, hușenii poartă hainele de culoarea vinului.

● Mulți de-aiurea au făcut cîntece pentru vin, hușenii vin pentru cîntece.

● Atenție la dop, șampania se bea mai întîi cu auzul.

● *Hușenii nu beau niciodată ultimul pahar* — ca să poată conduce străinii la gară.

— Dem Rădulescu, ce vă doriți în viitorul apropiat?
— Există parfum Călin, Adam, de ce nu ar fi ceva și cu numele meu.
Să spună lumea «Uite că m-am dat cu Dem Rădulescu».

— Cînd ai fost cel mai fericit?
— Cînd l-a făcut pe Stroe emerit.
— Foarte mulți vă imită perfect...

— Da, o să ajung să nu mai pot face ca mine. Dacă aș concura cu Piersic și Caragiu aș ocupa precis locul trei. Că i-am spus lui Tomiță, «înjură-mă, dar pomenește-mă și pe mine».

Premiul I a fost cîștigat de brigada artistică de la I.T.B., care era formată numai din patru persoane. Au fost brigăzi formate și din 20 de persoane care nu au cîștigat nimic. (Concluzia e clară.)

(ÎN) SFÎRȘIT

La întoarcere trenul rapid Moldova a oprit pentru cîteva minute la Buftea. Bucuros, șeful de gară ne-a întîmpinat cu plăcere și ne-a asigurat că nu are întîrziere decît șapte minute dar pînă în București precis vor fi 12 pînă la 15 minute.

Racul felicită pe organizatorii și pe toți cei care au participat la cel de-al III-lea festival al umorului «Constantin Tănase».

Concluzia: Din doi în doi ani capitala umorului se va muta la Vaslui.

TITI GHEORGHIU — VASLUI

MIHAI PÎNZARU-PIM, sucevean, de profesie inginer constructor, premiat la concursuri din țară și străinătate, cîștigător și la «Salonul umorului» de la Vaslui.

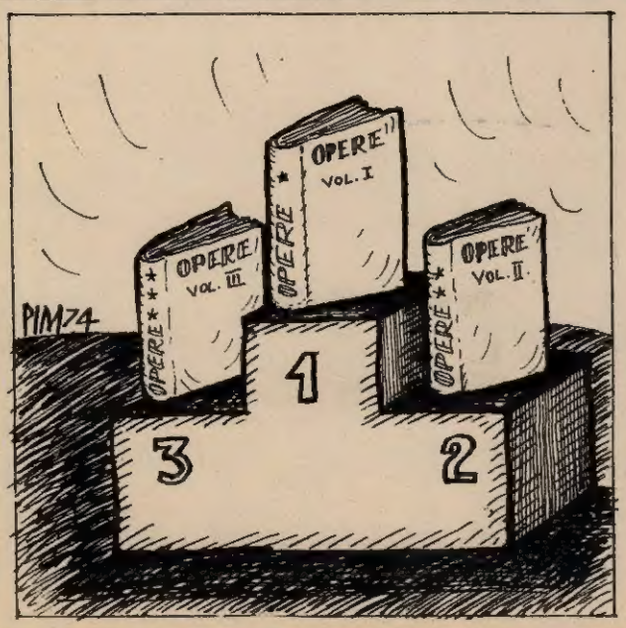

CRONICA DE FOTBAL

magul de la snagov

Așteptam cu sufletul la gură ca după cantonamentul de la Snagov, propus și acceptat, nu se știe de ce, de forurile în cauză, cantonament însoțit de suspendarea unui campionat și așa șubred, să asistăm cu ajutorul televiziunii la renașterea echipei naționale, anunțată de aproape doi ani (de gîndire și căutări a cuplului de antrenori Cosmoc-Stănescu). Dar ce ne-a fost dat să vedem pe micul ecran? O miuță ca pe **Tonola,** sau ca pe **Rahovei** din tinerețea noastră. O țurcă amicală cu înghesuială bună, ca la piață, o improvizație de miercuri de după masă, cînd omul dorit de fotbal mai ia o pilulă pe la mijlocul săptămînii și stă acasă în fotoliu, așteptînd să cadă para din pom.

Para n-a căzut din pom pentru că nu avea cum să cadă. În afară de întinderile musculare, anunțate de presă, ca urmare a antrenamentelor intensive de la Snagov, soldate, se pare, cu absența lui Dumitru, nimic nou! Adevărul gol-goluț e că antrenorii ne-au păcălit. S-o luăm frumos, pe degete, să le numărăm.

Întîi alcătuirea formației.

Orice om cu scaun la cap ar fi spus că **tricolorii** ar fi fost foarte bine reprezentați de către echipa cea mai în formă la ora asta, **Dinamo.** Nu era nimic nou. Așa se întîmplă în Olanda și R.F.G., așa se mai procedează și în alte locuri. Un **Dinamo** cu Răducanu în poartă (pentru care nu garantez,deoarece nici miercuri nu a fost solicitat și nu știm ce-o să facă tot jucînd cu **Autobuzul** sau cu **Oltul)** și cu încă doi jucători de cîmp, cel mult, ar fi făcut mai mult la Sofia. Așa, am putut să vedem un Mulțescu rătăcind ca un naufragiat prin mijlocul terenului, pe un Antonescu inimos, dar luftînd atît de clasic încît am crezut că o să facă o gaură mare în iarba stadionului, pe un Beldeanu căutînd și el un sprijin sufletesc, pentru că atunci se vedea cu Dinu și cu Iordănescu pe teren, pe un Kun trăgînd o singură dată la poartă, și anume în ultimul minut, și alte minuni, cum erau rătăcirile lui Troi care a și dispărut după 10 minute din joc.

Așadar, are cuplul Cosmoc-Stănescu vreo concepție de joc? Nu are, se vede clar! Se merge la cacialma! Cîte cluburi au contribuit la alcătuirea naționalei de miercuri? **Rapid** — unu la mînă, **Dinamo** — doi la mînă, **F.C. Constanța** — trei la mînă, **Steaua** — patru la mînă, **Reșița** — cinci la mînă, **Piteștiul** (Argeșul) — șase la mînă, **Bihorul** — șapte la mînă, **Craiova** — opt la mînă. Cu încă trei jucători de la alte echipe, Stănescu Valentin și Cosmoc reușeau să bată recordul celei mai pestrițe echipe din lume.

Restul s-a văzut: un singur șut pe poartă, trei faze bîlbîite în careul Bulgariei și cam atît. Puțin, dacă nu nimic. Adăugați că vecinii noștri au folosit o echipă de tineret, întărită cu trei sau patru nume mai cunoscute și aveți imaginea a ceea ce ne așteaptă în meciul cu Danemarca!

Lăsînd tonul ritos deoparte, trebuie spus că timpul scurt care urmează pînă la primul meci pentru Campionatul european nu permite mare lucru, deși ne dăm seama că ne aflăm în fața unor decizii grele. Antrenorii, oricum, trebuie schimbați pentru că și cu ei, și fără ei nu cîștigăm nimic, cuplul aminticit dovedindu-se dezastruos. Aici, evident, nu e vorba de rezultat, deși, cum spunea literatul Ilisei, cronicarul oraf al transmisiei, un 0–0 contează în palmares, numai că amicalele nu prea intră în astfel de socoteli, nu știu dacă simpaticul nostru guraliv o știe! E vorba de ceva mai grav: că nu s-a făcut nimic după plecarea lui Angelo Niculescu, care și el a stricat ce-a putut. Cine va veni, nu are de unde alege. Jucătorii noștri nu sînt antrenați, se vede bine, și nu sînt antrenați pentru că nu iubesc fotbalul și nu se lasă antrenați. Așa încît plecarea lui Valentin și Cosmoc nu va rezolva decît o chestiune de domeniul trecutului, dar viitorul este îngrijorător și trebuie luate, în sfîrșit, acele măsuri drastice despre care tot vorbim, dar nu le ducem la capăt niciodată.

Fotbalul se face la cluburi, nu la Snagov, să ne intre bine în cap! Dar pentru asta la cluburi sînt necesari oameni intransigenți cu chiulangiii și cu trăgătorii de sfori. Fără stabilirea obligațiilor profesionale ale jucătorilor și consolidarea autorității antrenorilor, nu vom face decît să batem pasul pe loc.

Așadar, măsuri!

EUGEN BARBU ■

POȘTA SPORTURILOR

ușa din spate

● **NICULAE SUCIU, București.** Strungar în meserie și arbitru de fotbal în pasiune, Niculae Suciu așterne o lungă scrisoare despre complicatele treburi din arbitraj. Citățm: *«În prezent, colegiul central dispune de un număr foarte mare de arbitri divizionari, la care se adaugă cei din loturile județene și municipale, dar preocupare pentru creșterea acestora nu există. Cînd spun acest lucru, mă bazez pe constatarea făcută în cei doisprezece ani de activitate: atît colegiul central,cît și cel municipal ignoră adevăratele talente,acordînd atenție numai acelor arbitri care fac diferite servicii, scriu foi de arbitraj etc. Promovarea acestora din urmă se face în mod abuziv, aducîndu-se astfel un mare rău fotbalului».* Urmează cîteva exemple, cîteva nume ale unor arbitri promovați — după opinia corespondentului — pe ușa din spate, cavaleri ai fluierului fără virtuți deosebite și fără merite: Stîncan, Iordache, Tănase, Crutescu, Roșoga.În linii mari, atît cît cunoaștem noi adevărurile din fotbalul românesc, lista corespunde realității și, în mare măsură, caracterizează o anumită mentalitate existentă în cadrul conducerii organismului federal al arbitrilor. Niculae Suciu încheie: *«Cum modificarea mentalității necesită un proces de transformare în timp, cred că ar fi indicat — la început — să fie schimbați oamenii... S-ar putea ca aceste rînduri să ducă la excluderea mea din rîndul arbitrilor. Ar fi foarte dureros, dar conștiința îmi dictează să scriu despre lipsa de principialitate a colegiului central și municipal de arbitri, faruri față de care trebuie să ne schimbăm atitudinea».* Răspundem pe rînd. Da — pentru povestea cu înlocuirea oamenilor, despre care am mai bătut cîndva monedă. Da — despre riscul excluderii. Adică s-ar putea.

● **M. COJIȚA, București.** Avînd omul concediu, ca tot omul, a hotărît să se ducă la sfîrșitul săptămînii trecute la tenis, ca amator de Năstase ce se află. Ne expediază o foarte scurtă și foarte indignată epistolă, descriind condițiile «sonore» în care s-au desfășurat finalele celor mai buni tenismani români. *«În timp ce pe court-uri se juca, alături se construia o tribună, oamenii făceau zgomot, minuiau găleți și cazmale, băteau cu barosul și așa mai departe, făceau un vacarm de nedescris».* Nu zice nimeni să nu se construiască pe arena de la Progresul, dar de la a renova arena și pînă la a organiza acolo — exact în același timp — finalele campionatelor naționale ni se pare un drum lung, al indiferenței și lipsei de grijă față de sportivi.

● **MARIANA COSOBEA, Calafat.** E bine s-o știți, o dată pentru totdeauna: nu trimitem fotografiile fotbaliștilor, chiar dacă aceștia sînt vestiți ca Dumitru, serioși ca Lucescu și frumoși ca Răducanu. Cît despre Oblemenco, cu toate că a jucat extraordinar în partida cu Atvidaberg, nu-i scrieți acasă. S-ar putea ca scrisoarea dumneavoastră să nimerească în mîinile soției. În orice caz, țineți-i pumnii strînși pentru meciul retur care nu va fi o floare la ureche.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

LOVITURĂ LIBERĂ

FINALA DE TENIS LA NIVELUL AUTOBUZULUI...

Am urmărit finala de tenis — proba de simplu bărbați. În țara lui Ilie Năstase, jocul rachetelor nr. 2 și nr. 3 n-a depășit decît arareori factura categoriei C, culmile sale atingînd — în ochii spectatorilor foarte binevoitori — cel mult nivelul pe care-l are, să zicem, Autobuzul la fotbal. Mai mult ca oricînd, ne-am dat seama ce prăpastie este între *tenisul lui Năstase* și *ceea ce joacă* băieții ceilalți. Trecînd de la nonvaloarea jocului la spectacolul propriu-zis al finalei, vom remarca bunăvoința noului campion, Dumitru Hărădău, care s-a prezentat decent în fața spectatorilor, apărîndu-și fair șansa în fața unui adversar care ne-a trecut dintr-o surpriză în alta. Ne așteptam la lucruri bune din partea lui Toma Ovici și am avut parte de-o evoluție submediocră, marcată și subminată de nervi de primadonă, acuta «recitalului» său în materie reprezentînd-o ruperea cu piciorul — cu piciorul! — a rachetei (obiect în valoare de 800—900 de lei; evident însă că nu valoarea rachetei interesează în primul rînd, ci valoarea gestului public).

În aceste condiții, Hărădău l-a «executat» cu vădită ușurință pe daviscupmanul de la care toată lumea așteptă mai multă maturitate, mai mult respect de sine.

LA SERVICIU, NAȘUL LUI JIMMY CONNORS

Ilie Năstase: Oboseala, ea este primul autor al rezultatelor nedorite de mine în acest an.

— Meciul cu Panatta, o excepție?

I.N.: Într-adevăr. O excepție venind după 10 zile nemaiîntîlnite de odihnă.

— Care este, în tenis, fenomenul cel mai șocant al anului 1974?

I.N.: Ofensiva furioasă, fără menajamente, a tineretului de valoare, reprezentat în chip convingător de Connors, Borg, V. Armitraj, Tanner...

— Nr. 1 al anului?

I.N.: Fără îndoială, Connors.

— A progresat mult?

I.N.: Foarte mult. Înainte lovea orice minge cu parul. Acum știe lobul liftat, știe să pună o «scurtă», are și finețe în joc, nu numai forță.

— Este adversarul tău cel mai dificil?

I.N.: Nici vorbă. Cu el joc cel mai ușor.

— Vechi complexe ale lui Connors față de prietenul său tutelar?

Învingător sau nu în lume, Ilie Năstase rămîne același oaspete drag, de onoare, al revistei noastre

I.N.: Jimmy nu prea are complexe în fața nimănui și dacă poate mă bate fără nici o părere de rău, indiferent la situația că sîntem prieteni foarte buni și că peste puțină vreme o să-i fiu și naș, calendarul meu de activitate avînd o zi rezervată în acest scop pentru o călătorie la Miami Beach, unde și el și Crist mă așteaptă să le dau startul în căsnicie.

— Hai să vorbim, totuși puțin și despre tine. Am auzit că vei fi tată...

I.N.: Tată, da, planificat pentru februarie. Copilul e și el planificat să fie... Alexandru, dar dacă o să fie Alexandra n-o să mă supăr prea rău, sănătos să fie, ce-o fi.

— Întorcîndu-ne la performanțe...

I.N.: Răspund cu un lob: ...1975 va fi anul meu. Voi fi din nou «the best». Promit.

MARIUS POPESCU ■

Iată-l pe Oblemenco, *omul de gol* al campioanei țării, egalînd scorul în partida cu Atvidaberg. Preluare pe piept, șut fulgerător cu stîngul și... maurul și-a făcut din nou datoria. Să sperăm că și-o va face și în partida retur de miercuri.

Fotografie de EMANUEL TĂNJALĂ

O UZINĂ ÎN CARE PESTE CÎȚIVA ANI TOȚI VOR FI RUDE

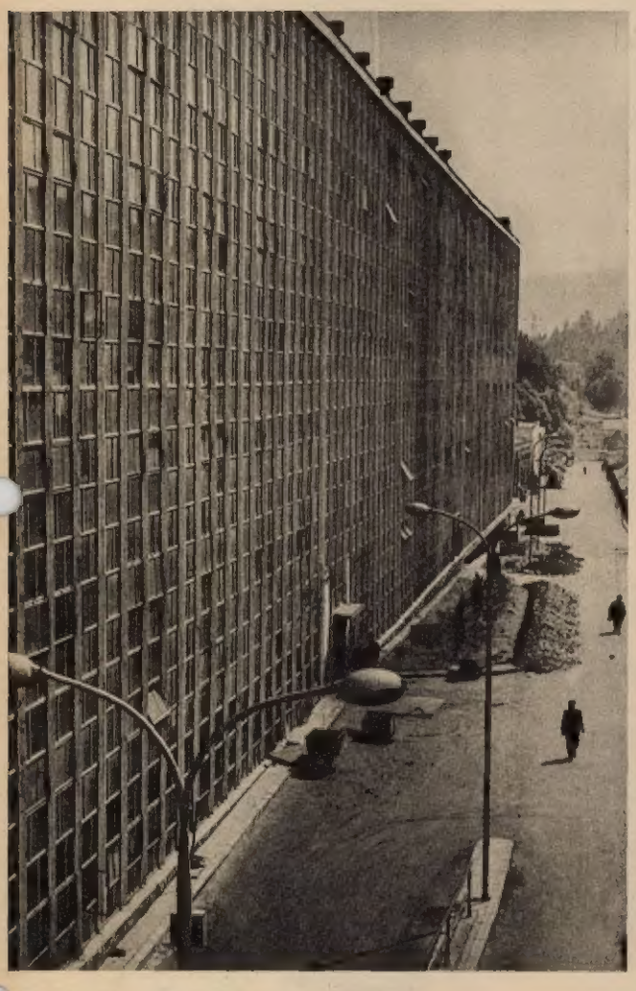

Sinaia, dincolo de vocația sa turistică, născută odată cu ea, și-a dobîndit în ultima vreme și o certă vocație industrială exprimată în cel mai fericit mod de întreprinderea de mecanică fină. În întreprinderea aceasta muncesc astăzi aproape atîția sinăieni cîți erau numărați în 1912. Noua emblemă a orașului este peretele de sticlă al întreprinderii din marginea căii ferate.

— Este adevărat, tovarășe primar?, îl întreb pe Constantin Neagu.

— Așa este, mulți din cei ce vin aici, furați de priveliști, uită că în Sinaia se află una dintre cele mai moderne uzine din țară, singura pe profil.

— O cunoașteți bine?

— Din 1941, cînd am intrat ucenic în ea și cărăm proiectilele încă fierbinți, pe brațe, pînă în 1961, cînd am plecat în muncă de partid, am cunoscut-o, ca să zic așa, direct, fiind pe rînd ucenic, maistru și secretar al Comitetului de partid.

— Cum era și cum este uzina?

— Ei, cum era! În '45 ceream îmbrăcăminte, mîncare și gratificație. Pe urmă, după naționalizare, n-aveam ingineri, maiștrii se numărau pe degete. Și totuși, puterea a venit de la noi, cei care eram acolo, colectivul uzinei, în care strălucea exemplar unul ca Ruiegg Matei, Scarlat Vasile, Cazacu Ștefan, Enache Ștefan. Cu ei, cu noi toți, uzina a ajuns fruntașă pe ramură și pe minister, primind în 1961 Ordinul Muncii clasa I.

— Cînd am venit eu aici, de la «Independența» Sibiu, își amintește directorul, Erou al Muncii Socialiste, Aurel Boghici, acum 23 de ani, am găsit o fabrică în care se făceau încă șuruburi, cuie și cîteva piese grosolane pentru mașinile agricole. Primisem sarcina să trecem de la asta la producția de pompe de injecție, și cînd m-am apucat aveam, vorba aceea, curajul îăluia care nu știe. În uzină erau trei ingineri și 1 000 de lucrători. Cu ei am fabricat prima pompă în 1953.

Într-un singur an, 1953–1954, întreprinderea a produs 3 737 de pompe de injecție, asigurînd astfel necesarul pentru fabricarea de tractoare în țară! Primul dintre factorii care au determinat acest succes l-a constituit colectivul. În cadrul avîntului și entuziasmului stîrnit de încrederea deosebită arătată uzinei de forurile de conducere de partid și de stat a avut loc fuziunea inteligenței și activității, legarea experienței vechilor specialiști ai uzinei cu fervoarea și dorința de afirmare a noilor cadre. «Poate niciodată nu a ieșit mai mult în evidență ca în acei ani că, peste orice explicații de ordin tehnic sau istoric, în uzina noastră s-a creat și s-a manifestat spiritul de echipă, acea formă de colaborare activă în care fiecare își aduce contribuția, adeziunea, cu o totală dăruire. Ne mîndrim cu spiritul nostru de echipă care se manifestă viu pînă azi și explică multe din succesele obținute».

— Peste nu știu cîți ani, cei din uzină vor fi rude, îmi spune rîzînd tovarășul Boghici. Aici se lucrează din tată în fiu, sînt aduse nevestele, oamenii sînt legați de uzină, de aici ei pleacă numai militari ori pensionari.

— De ce?

— În primul rînd e un climat bun de muncă, condițiile de lucru sînt bune. Poți să ai cea mai modernă mașină, dacă n-ai om la ea nu faci nimic. Asta-i una dintre cheile succesului, cea care ne strînge pe toți în fața necazului. De 23 de ani, în nici o lună, trimestru sau an n-a fost să nu facem un indicator de plan, pentru că oamenii, cînd e nevoie, nu pleacă din uzină zi și noapte. Și dacă omul e mulțumit, și uzina merge bine!

— Și totuși mai pleacă unii de aici.

— Foarte puțini, unii își urmează soții, alții nu se adaptează. Cei mai buni însă rămîn aici; inginerii încă de cînd vin ca stagiari au de lucru serios, se bucură de încredere.

— Un exemplu, vă rog.

— Irimoiu Gheorghe, care azi conduce toată fabricația de pompe în licență. Și mai sînt inginerii care au plecat la facultate de aici.

Inginerul-șef de concepție Tiu Gheorghe a fost strungar în uzină și o vreme, după licență, a lucrat în minister. S-a reîntors ca să-și «vadă» ideile și una dintre cele mai scumpe este un utilaj, «Mefin», a cărui realizare în întreprindere a însemnat un cîștig de peste un milion de lei valută.

— De ce v-ați întors aici, altfel zis de ce ați «părăsit» ministerul?

— Șase ani am lucrat în cadrul direcției generale tehnice, însă dorința de a reveni în uzină, de a vedea că toate cele gîndite sînt realizate în practică, sînt palpabile, a fost mai puternică. Vedeți, uzina aceasta are un înalt grad de profesionalitate, ea constituie un adevărat certificat care te scutește de examen oriunde te-ai duce. Se și zice: dacă vii din Sinaia, ce-ți mai trebuie probă? Mulți dintre noi au lucrat timp îndelungat împreună, ne cunoaștem, în sfatul tehnic discutăm pe față, avem opiniile noastre dar, în fața unei soluții mai bune cedăm imediat, în frunte cu directorul nostru.

— Și mîine?

— 80 la sută din elevii de la profesională sînt copiii noștri.

O familie, da, adevărat colectiv de muncă al cărui consum de inteligență este invers proporțional cu consumul de metal (de la o pompă de 80 de kg s-a ajuns la una de doar 24 de kg!), o uzină al cărui principal efort este miniaturizarea celor 75 la sută de produse noi, o familie muncitorească în care fiecare se bate pentru un gram de motorină mai puțin. Întreprinderea de mecanică fină din Sinaia a eliminat importul, integrînd în totalitate reperele celor două licențe străine C.A.V. și Bosch, ajungînd astfel să fie comparabilă cu firmele de la care a cumpărat.

— Ce am luat de la ei am făcut și noi. Pompa de injecție C.A.V. am integrat-o înainte de termen, o facem complet în uzina noastră, pe cea Bosch am integrat-o demult. Testările celor două firme au dat rezultate foarte bune.

La ora actuală în Sinaia se produc 33 de tipuri de pompe de injecție pentru toate motoarele diesel din țară, de la 25 de CP la 5 000 de CP toată gama. Aceasta înseamnă că primele bătăi ale inimilor motoarelor prin care pulsează motorina (motoare de tractoare, de autocamioane, de locomotive, de nave, de instalații de foraj etc.) se aud aici în standurile de probă ale uzinei.

— A, nu, numai aici, în acest an am montat aproape 1 000 de mașini și utilaje la Breaza, fără măcar să întrerupem producția.

— Cum fără?, îl întreb pe inginerul Marin Onea.

— Fără, am tras din greu și s-a făcut, le-am dus acasă celor din Breaza, care pînă acum făceau naveta la Sinaia, o fabrică. Și o turnătorie de mare precizie.

— Cum va arăta uzina în 1980?

— Viitorul uzinei va fi în mod logic prelungirea a ceea ce am făcut pînă în prezent. Și în 1975 și în 1980 uzina va face aparatură de injecție pentru motoare diesel și pompe hidraulice. Folosindu-se datele tehnice și organizatorice ale acestor ani de realizări și extrapolîndu-se dezvoltarea de pînă acum, uzina și-a propus o producție marfă în 1980 de 2,6 ori mai mare decît cea realizată în 1973. Acest spor de producție se va obține în cea mai mare parte prin creșterea productivității muncii. Realizarea acestor previziuni înseamnă pentru noi și viața mai bună de mîine, înseamnă contribuția noastră directă la belșugul de produse materiale și spirituale proprii societății socialiste.

Acestea au fost spuse de «colectiv», cuvînt care aici, în această uzină, are dreptul de a-i exprima pe toți. Și pe inginerii Doinaru și Furdea, și pe maistrul Popescu Valeriu, pe lăcătușul Popa Iulian, ori pe strungarul Mihalcea Marin, numai cîteva nume prețuite în «familia» din Sinaia, «o familie» în care inimile oamenilor își împrumută bătăile mașinilor, bătăi puternice, ferme, prezente în frontul industrial al României de astăzi.

IULIAN NEACȘU ■

CRONICA OREI ZERO

acolo unde face apel 08

La 08, oameni care «dorm îmbrăcați», după cum se știe, auzind cuvîntul «foc!» sar ca arși, se urcă pe mașinile lor cu semnal de alarmă și în maximum de viteză ajung la fața locului ca să încercuiască focul. Intră în fum și flăcări, dacă în fum și flăcări sînt de salvat vieți omenești, bunuri și nu de puține ori devin eroi. Mă aflu deci acolo unde face apel 08; la dispecerat. Dispecer de serviciu: maiorul Ilie Nicolae, ajutat de plutonierul major N. Farcaș.

Telefoane colorate, butoane și semnale reprezentînd legături directe cu toate subunitățile de pompieri din Capitală. Se fac cîteva demonstrații. Pe peretele din față se află o hartă împărțită în carouri ce indică precis zona în care s-a semnalat incendiul. Se luminează, de exemplu, caroul 72 și dispecerul vede limpede unde se află situat incendiul, stabilește repere și alertează grupul de pompieri din zona apropiată, ordonînd cîte mașini se deplasează la fața locului în funcție de mărimea și natura incendiului (incendii grase: ulei, benzină, chimicale, care se sting cu spume, și incendii uscate care se sting cu apă). Cînd focul este de proporții și necesită mai mult de patru mașini, atunci dispecerul de serviciu conduce personal acțiunile de stingere. De aici se poate dispune mărirea presiunii apei în acel sector și anunța, operativ, toate forțele care pot coopera la stingerea imediată a incendiului. «Toamna, cînd dau brumele și se aprind focurile, avem ceva necazuri. Instalații de încălzit defectuoase, chiar cele de gaze naturale, hîrbe care trec prin cărămida *hornurilor*, fire electrice neizolate trecute prin lemn și cercevele etc. Sînt eficace acțiunile de propagandă care arată prin filme, anunțuri, instructaje, articole, cauzele de incendiu și prevenirea lor. Cîteodată amenzile prind și mai bine. Un decor de teatru care nu este inofugat potrivit instrucțiunilor poate duce pînă la amînarea spectacolului. De asemenea și plăcile de lemn de pe pereți, pentru acustică, trebuie asigurate împotriva focului. În instituții mari avem instalații de stingere automată «Sprinkler» care la o anumită temperatură încep să lanseze jeturi de apă. Mai sînt și instalații «Drencer» (pentru interioare) care înlătură oxigenul din aer înăbușind astfel focul. Cetățenii au devenit mai grijulii. Cîteodată se dă telefon și cînd se scapără mai mult de două chibrituri într-un loc. Și asta nu e rău. Mai bine să ne deranjeze pe noi decît să se întîmple ceva. Deunăzi pentru unul și același incendiu de pe strada Tîrnăveni *am primit 40 de telefoane*, fiecare descriind în alt fel incendiul. Este interesant să-i asculți, imprimați pe bandă de magnetofon, pe toți, după ce ai fost acolo și l-ai stins. Ascult o bandă de magnetofon și după terminarea fiecărei convorbiri cu cei care reclamă focul se aude vocea de la ceasul automat 24.48.00 («la al cincilea semnal va fi ora...») De ce? Pentru ca oricînd și oricine să poată verifica intervalul de timp de la ora anunțată la ora cînd pompierii au ajuns la incendiu. În acele *momente* oamenii nu mai au noțiunea timpului... Dar, iată, a trecut ora zero... Am zăbovit la dispecerat cîteva ore în șir pîndind un incendiu în miez de noapte. Am tresărit la fiecare apel, *dar nimic important pentru 08*. În București, totul a fost în regulă. Ca reporter, de ce să mint, ar fi fost, poate, interesant să asist, precum Anton Pann, la un incendiu serios, cum a fost în 1847, cînd au ars zece hanuri, douăsprezece biserici și aproape două mii de prăvălii și case. Poetul, impresionat, arătînd proporțiile dezastrului care a lăsat fără adăpost 20 000 de locuitori, scria: «Vai ce vedere! Ce groaznic! Ce biciu de pară, urgii cerești! Ce jale mare! Ce sărăcie căzu deodată pe București!»

...Mai bine fără cronică decît așa ceva... Ducă-se pe pustii.

COMAN ȘOVA ■

COPERTA NOASTRĂ

„SOARELE" (fragment) sculptură de Constantin Lucaci

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Prezentarea artistică: LIVIU BOBOCEA

41505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

MIORIȚA

CAI LA MANGALIA

GERT FABRITIUS

UN LIRIC AL XILO-GRAVURII

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

Curios cum bătrîna artă a xilogravurii mai dăinuie, cînd ea ar fi trebuit să se stingă de mult! Nici memoria parcă nu mai păstrează începuturile sale. Dar dacă mai trăiește după atîtea veacuri, strălucind fantomatic în inima cîte unui artist, se pare că ea mai spune ceva sensibilității omului, altfel artistul nu s-ar supune de bunăvoie chinurilor îndelungi ale migalei, cînd la fel ca un meșteșugar încearcă să scoată la lumină din noaptea lemnului, dăltuind, acele chipuri sau imagini pe care numai el le vede ascunse în microcosmosul de structuri fibrilare. Ca orice lucru frumos, bun și util, gravura în lemn n-a murit, ea a fost dată numai uitării, după ce bătrînii pictori de odinioară, Dürer, Cranach sau Holbein, i-au dat strălucire, ori Grandville sau Doré — în secolul trecut — s-au folosit de ea ca să repovestească în imagini capodopere literare, sau meșterii transilvăneni istorii sfinte.

Gert Fabritius este printre puținii creatori care, azi, mai face apel la această tehnică străveche de a crea imagini prin acel joc elementar de suprafețe albe și negre. Poate nici o altă tehnică nu e atît de tiranică și nemiloasă ca gravura în lemn, unde sufletul, imaginația, ochiul și mîna artistului, supuse aceleiași tensiuni, învîng obstacolele fibrelor, știind prea bine că, pătrunzînd în sufletul și ceața materiei pentru a descoperi forme, orice traiect aberant duce la distrugerea operei. E un joc fără reveniri și fără întoarceri, în care fantezia poate fi liberă, însă niciodată anarhică.

Gravura lui Gert Fabritius este în spiritul ei modernă, înțelegînd prin aceasta repudierea unei reprezentări naturaliste, deși rareori se îndepărtează de formele familiare ale vizibilului. El nu caută lumi care nu există, nici nu inventează structuri insolite, el respectă ființa naturii care este mereu prezentă în imaginile sale ca un vis sau legendă. Pentru că Fabritius nu descrie întîmplări sau personaje, ci le evocă, utilizînd cu măiestrie tehnică un repertoriu de forme cunoscute. E o evocare în care lirismul se instaurează dominator prin acele ritmuri aluzive ale suprafețelor și prin ductul delicat al desenului. Iar cînd jocul albului cu negrul i se pare prea palid, artistul face apel la culoare, mizînd pe puterile ei încîntătorii, dar și pe acea secretă calitate care decurge din propria ei natură de a sugera senzații. E o comunicare calmă, adeseori diafană, în care e condensată o sensibilitate acută.

CORNEL BOZBICI ■

DANS POPULAR

OM-NATURĂ

VESTITORUL

Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU